

باخچى نۆن خوشان

كۆمهلى له كه راماتى مه شاينى هه ورامان

له حزره تى شيخ عىمانه وه تا حزره تى ساعتمان

له دانانى خوالى خوشبوو
حاجى ملا احمدى قاضى پىنجوينى

چاپى يه كه م

باخچى
نۆن خوشان

له دانانى خوالى خوشبوو
حاجى ملا احمدى قاضى پىنجوينى

چاپى يه كه م

باخچى نۆن خوشان

كۆمهلى له كه راماتى مه شايخى هه ورامان

له خضره تى شىخ عىمانه وه تا خضره تى شاعىمان

دانراوى

ملا احمدى قاضى پىنجوينى

چاپى يه كه م

ناونیشانی کتیب

- ❖ ناوی کتیب: باخچه‌ی بونخوشان
- ❖ چاپخانه‌ی هیقی - هه‌ولیر
- ❖ تیراژ: (۱۰۰۰) دانه
- ❖ چاپی یه‌که‌م: سالی ۲۰۱۶
- ❖ له به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی کتیبخانه گشتیه‌کان ژماره‌ی سپاردنی (۱۸۲۵) ی
- سالی ۲۰۱۶ ی پیدراوه

حاجی ملا احمدی قاضی پینجونی

به بازو و شیر و به دیده بازن
 ههلق ههلمهت و بولند پهروازن
 کھف الامان و نعم الملازن
 له حق مهغیرهت بۆ خهلق ئهخوازن
 ئهمان حهقیقهت ئهوان مهجازن
 له بهنی نهوعی خویان مومتازن

ئهولیا الله به عیز و نازن
 بۆ ئهوجی فهزای مهتره بهی قوریهت
 بۆ دۆس و ئهحاب له ههردو دنیا
 به رحم و وهفان دهرون پر سهفان
 ئهمان موئمن و خهلکیش ههه موئمن
 به کورنی گرۆی ئهولیا الله

شکری

نحمدك تعالى حمد الذاكرين، ونشكرك تعالى شكر العابدين، أن هديتنا إلى سواء السبيل، فأنت المنان والحنان ذو القوة المتين، فعال لما يريد، ممسك السموات السبع أن يقعن، ورب العرش العظيم مالك الملك، وخالق الخلق ومنزل الحق المبين، لا اله الا أنت سبحانك، وأفضل الصلاة وأتم التسليم على الهادي المهدي والمبعوث رحمة للعالمين، شفيع الامة، وحبيب رب العزة سيدنا ومولانا محمد صلى الله عليه وآله وسلم ذو الخلق العظيم، وعلى اله وأصحابه الذين ساروا على منهجه القويم، وأكرموا برؤية نور وجهه الكريم، ونهلوا من فيض علمه العظيم، وفقنا الله لهداهم وألحقنا بهم يوم الدين.

خوينه‌ری هیژاو خوشه‌ویست: له‌و رۆژه‌وه‌ی خ‌وای میهره‌بان به‌ گه‌وره‌ی و
لوتفی بی سنوری، ئەم جیهانه‌ی به‌نووری ئیسلام پرشنگدار کردو مرقایه‌تی له‌ژیر
چنگالی چه‌وسانه‌وه‌و سه‌رکو‌تکردن رزگار کردو له‌ لیواری دۆزه‌خه‌وه‌ گه‌ران‌دیه‌وه‌ بۆ
خوشیه‌کانی به‌هه‌شت و ژیانیکی پر ئارامی و ئاسوده‌ی، له‌ هه‌مان کاتدا
به‌ره‌مه‌تیک‌ی گه‌وره‌ خوشنوودی کردین که‌له‌ که‌سایه‌تی به‌رزو بی وینه‌ی چه‌زهره‌ی
محمد المصطفی (صلی الله علیه وآله وسلم) دا خ‌وی بینیه‌وه‌:

(وما أرسلناک إلا رحمةً للعالمین) (سورة الانبیاء: ۱۰۷)، ئەم پیغه‌مبه‌ره‌ خوشه‌ویسته
(صلی الله علیه وآله وسلم) بوو به‌ ره‌مه‌ت بۆ جیهانیان، بۆ مرقایه‌تی، چونکه
مرقایه‌تی به‌شیک‌ی هه‌ره‌ زوری پی‌رۆزیه‌کانی خ‌وی له‌ ده‌ست دابوو، هه‌روه‌ک چۆن
مرق‌ه‌کان له‌ شیرازه‌ی مرقایه‌تی لایندابوو، هه‌ر بۆیه‌ هه‌موو جیهانیان به‌ ئاسمان و
زه‌ویه‌وه‌، به‌ دارو به‌ردو که‌ژو کیو و گول و گولزاریه‌وه‌، به‌ پیده‌شت و نزاریه‌وه‌ به
زمانی حال ه‌اواریان ئەکرد و ئەپارانه‌وه‌ له‌ په‌روه‌ردگار که‌ فریاد په‌سیکیان بۆ بنی‌ریت

بۆتۈمۈى لە ھەموو ئەو سىتەم و چەوساندنەوانە رىزگاربان بىكات و بىيانگەرىنىتەو ە بۆ
دۇخى ئاسايى و پىر لە ئارامىي.

خوای مېھرەبان وەزىفەى ئەم پېغەمبەرە خۇشەوىستەى (صلّى الله عليه وآله
وسلم) لە قورئانى پىرۆزدا دىارىکردووە، كە لە يەكك لە ئايەتە پىرۆزەكاندا
بەرچاومان دەكەوت:

(هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ) (الجمعة ٢).

يەكەم وەزىفەى ئەم پېغەمبەرە سەرورە (صلّى الله عليه وآله وسلم):
يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ: ئايەتە پىرۆزەكانى قورئان ئەخوينتەو ە بەسەرياندا، بەجۆرىك
كە پېغەمبەرىتى ئەو خۇشەوىستەى بۆ نومايان دەكردن و ياساكانى شەرىعەتى بۆ روون
دەكردنەو ە.

ئەو كەسانەى كە پېشتىر مېشك و ھەست و بىرو ھۆشيان ئاويتەى چەند ناويكى
نەگريس كرابوو، وەكو: (لاتو عوزاو مناة) كە كەردبوونيانە ھاوبەشى خواو
خۆشيان كۆيلەو گەردنكەچى سەرانى بى باوەربوون، وا ئەمەرو لەسەر زمانى شىرىنى
بەپىزترىن مەروڤى سەرپروى زەوى، دوايەمىن پەيامبەرى خوا دل و دەروونيان بەم
پەيامە پىرۆزە زاخاو ئەدرىت، وشەى پىرۆزى (لا إله إلا الله محمد رسول الله) لە
دلياندا جىگىر دەبىت، سەردەمى گەردنكەچى بۆ ستەمكاران و ھاوەل پەيداكردن بۆ
پەروەردگار بەسەرچوو، تاكە ئاوازی پىر لە سۆز و تەشسىر كە قورئانى پىرۆزە بوو بە
بەھارى دلانىان، ھەريەكك لەو ھاوەلە بەريزانە بوون قورئانىكى زىندوو لە
ھەلسوكەوتوو گوڤتار و خورەوشتى بەرزدا.

دووهم وەزىفەى ئەم پېغەمبەرە خۇشەوىستە (صلّى الله عليه وآله وسلم):
وَيُزَكِّيهِمْ: پالڤتەكردنى دل و دەروونيانە، ھەموو لەطائفان كە پېشتىر بەھوى
دووربوون لە (معرفة الله) تارىكى و قەسووت بالى بەسەردا كېشابوون، وا ئەمەرو

ھەر بە ئیمان ھېنان و يېنىنى روخسارى پېغمبەر (صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم) ئەگەنە
 پلەيەكى بەرز و ناویکی بېوینە کە ئەویش ناوی پیروزی (صحابە)یە، وەزیفە
 دووھمی ھەزرەت (صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم) گۆرانکاری ریشەیی لەسەر خودی
 مەرۆفەکان و دەوروپەریاندا دروستکرد، ئەو ھاوہلە بەرپزانیە کە خواى تعالى
 شەرەفمەندى کردن بەم صوحبەتە، کارو کردەویان لە میژووی پەر سەرۆھری
 مەرۆفایەتیدا تۆمارکرا، بەلى ئەم ھاوہلە بەرپزانیە لە پرەگەزی مەرۆف بوون، بەلام
 ھەلویستگەلیکیان نواند کە مەرۆفایەتی دووچاری سەرسوپمان بوو لە گەورەبیان و ئەم
 پرسیارەیان لە لا گەلەلە بوو، ئایا ئەم ھاوہلەلە پرەگەزی مەرۆفن یان فریشتەن لە
 شیوہی مەرۆفدا؟

سەدان نمونە لە ژبانی پەر بەرەکەتی ئەم ھاوہلەلەدا گەواھی راستی و تەکانی
 پێشوویمان، سەرەپای خواناسی و زوھدو دنیا نەویستی، سەقامگیرکردنی
 دادپەرۆھری و لە خەمی خەلکیدا بوون، دەستەبەرکردنی دادپەرۆھری کۆمەلایەتی و
 ھتد... سیمای بەرزو ئاکاری ناوازی ئەم بەرپزانیە بوون.

ئەم قۆناغە پیروزی کە ھەزرەت (صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم) بە فەرمانی
 پەروردگاری بە ئەنجامی گەیاندا، بەپێی شایستەیی کەسەکان جۆراوجۆر بوون،
 کەسایەتیەکی گەورە و ھەکو دایکی ئیمانداران ھەزرەتی خدیجە (رضی اللہ عنہا) کە
 تیشکی ئەم رسالە پیروزی دەبیسیت سۆیند ئەخوات بۆ ھەزرەتی پېغمبەر (صلی اللہ
 علیہ وآلہ وسلم) و ئەفەرموین: (کلاً، واللہ لا یخزیک اللہ أبداً، إِنَّکَ تصل الرِّحْمَ،
 وتصدق الحدیث، وتحمّل کلّ، وتقری الضیف، وتکسب المعدوم، وتعین علی
 نوائب الحق)^(۱). ئەم ھەلە خزمەتەبوونی ھەزرەت (صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم) کافي

(۱) رواہ البخاري ومسلم وائە: (سویند بەخوا ھەرگیزاو ھەرگیز خوا ناھومیدت ناکات، چونکە تۆ
 سەردانی خزمەت دەکەیت و یارمەتی ھەزاران دەدەیت و دەستی بۆ نەویان دەگرت و ریز لە مێوان
 دەگرت، وە لە ھەموو کاریکی چاکەدا دەستپێشخەری دەکەیت).

بوو بۆ ئەم تەسلىم بوونەى بە پەرورەدگار و باوەرهينانى وەكو يەكەم ئافرهتى باوەردار هاته ناوزەدبوون.

ياخود نمونەى بەرزى حەزرىتى أبو بکرى صديق (رضي الله عنه) تەنها بە گويبیستی بانگەوازی حەزرىتى بى دوودلى موسولمان دەبى، کە بەمە بوو بە يەكەم کەس لە چینی پیاوان کە سەرى گەردنکەچى و تەسلىم بوونى بۆ پەرورەدگار دانەواند.

لە چینی منالانىشدا ئىمامى (على) (کرم الله وجهه) وەكو پەپولەى دەورى چرای پەروى پەشانیى حەزرىتى (صلی الله علیه وآله وسلم) بەرچاوە ئەکەوت، کە بەو تەمەنە بچوکهو، بەو خاوینى منالییهو، لە گەل نوورى پیرۆزى ئىسلام و توجەهاتى پێغەمبەر و خوشەویستی حەزرىتى (صلی الله علیه وآله وسلم) تیکەل دەپیت.

- یان کەسانى دیکە بەهۆى دوعا و نزا و پارانەوێ حەزرىتەو خاوی گەورە هیدایەتى فەرموون: (وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ) (الشورى: ٥٢)، حەزرىتى عمر (رضي الله عنه) بەر ئەو نزا پیرۆزەى پێغەمبەر (صلی الله علیه وآله وسلم) کەوت، کە ئەیفەرموو: (اللهم أعز الإسلام بأحب هذين الرجلين إليك بأبي جهل أو بعمر بن الخطاب، قال: وكان أحبهما إليه عمر)^(١)، خاوی میهرەبان هیدایەتى ئىمام عمرى داو بە موسولمان بوونى موسولمانان پێیان نایە قوناغیکى نوێو ئەویش بریتى بوو لە ئاشکرا بوونى بانگەوازی ئەم ئایینە پیرۆزە و دواتریش هەموو ئەو بەرەستەنە پەوانەو کە ئەیان ویست نوری ئەم بانگەوازه پیرۆزه خامۆش بکەن.

سێهەم وەزیفەى ئەم پێغەمبەرە نازدارە (صلی الله علیه وآله وسلم):

(١) رواه الترمذي بسند صحيح واته: (خوايه لەم دوو کەسە کامیانە خوشەدەوى ئىسلامى بى سەرخە، "أبو جهل عمرو بن الماشم"، یان "عمرى کوپى خاب". گێرەرەو دەفەرمووت: لەو دووانە خوشەویستەکیان لای خوا ئىمامى عمر بوو.)

(وَيَعْلَمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ) فیری قورئانی پیروزو فرهائزه‌کان و سوننه‌ته شیرینه‌کانی ده‌کردن، له‌به‌رامبه‌ردا هاوه‌له به‌ریزه‌کان چاو و دلّیان کرده‌وه بۆ فیربوون تیگه‌یشتن لهم قورئانه پیروزه‌و، به‌دلّ و گیان له خزمه‌تی قورئانی پیروزو سوننه‌تی شیرینی چه‌زهره‌ندا بوون (صلی الله علیه وآله وسلم)، ته‌قواو له خواترسانیان کرده سهر مه‌شقی ژیان و هه‌وینی کاریان، خۆیان له هه‌موو خوویه‌کی ناپه‌سه‌ندو ناهه‌موار پاراست، له‌به‌رامبه‌ردا خوای تعالی شه‌رفمه‌ندی کردن به‌چه‌ند کاریکی به‌ده‌ر له عاده‌ت (خارق للعادة) که له بیروباوه‌ری موسولماناندا به (کرامه‌ت)^(۱) ناسراون^(۲).

له‌ولاتی کورده‌واری خۆماندا به‌تایه‌تی شه‌ره‌زوورو هه‌ورامانی کوردستانی باشور، چه‌ندین زاناو شیخی پایه‌به‌رزری تیا هه‌لکه‌وتوو، که کاری پیروزیان بانگکردنی خه‌لکی بووه بۆ ناسینی خوای بی‌هاوتاو دوورکه‌وتنه‌وه له چه‌رام و بی‌شه‌ری، هه‌زاران که‌سیان بانگکرد بۆ پایه‌ندبوونی زیاتر به ئیسلامه‌وه، ده‌یان مه‌دره‌سه‌ی ئایینیان کرده‌وه له سالاتی گرانی و نه‌بوونیدا مه‌دره‌سه‌کانی ئهم شیخه

(۱) کرامه‌ت: واته‌ ڕێزێنان، کاریکه وه‌کو (معجزة) له سنووری توانای ئاده‌میزادا نییه، خوای گه‌وره له‌سهر ده‌ستی دۆستانی خۆی ته‌یه‌یه‌تی جی و داوای پیغه‌مبه‌رایه‌تیش ناکهن، واته (کرامه‌ت) ڕێزێنان و به‌لگه‌یه‌که، که ئهم تاییه‌ راسته‌و به‌ئه‌نجامدانی تایینی پیروزی ئیسلام به‌نده‌ ته‌یه‌تی دۆستی خوا، که‌واته: ئه‌ گهر موسولمانێک ئهم (کرامه‌ت)ی ده‌ست نه‌که‌وت ئه‌وه پله‌ی پی‌ دانابه‌زی له‌لای خوا و پیوسته‌ له‌ ڕێگه‌ی راست هه‌ر به‌رده‌وام پی. له‌ قورئانی پیروزدا چه‌ند نمونه‌یه‌که هه‌یه، له‌ که‌رامه‌ت، وه‌کو: پرودای چه‌زه‌تی (مریم) دایکی چه‌زه‌تی (عیسا) پیغه‌مبه‌ر و، چیرۆکی (أصحاب الکهف) و، گواسته‌وه‌ی عه‌رش به‌لقیسه‌ له‌لایه‌ن (ئاصه‌فی کوپی به‌رخیا)، که ئهم نمونه‌یه‌که به‌لگه‌ی پروون و ئاشکرای قورئانن که جیگای ئینکاری نین.

(۲) که‌رامه‌تی هاوه‌لان زۆرن و نوسراوێکی تاییه‌تی ته‌وێت، له‌وانه‌ی که له‌ سه‌رچاوه‌کاندا تۆمارکراون، بانگکردنی چه‌زه‌تی عمر (رضی الله عنه) له‌سهر مینه‌ر له‌ شاری (مه‌دینه) وه‌ له‌ ساریه‌ (رضی الله عنه) [یا ساریه‌ الجبل] که ساریه‌ ته‌وکات له (نه‌هاوه‌ند) بو، مانگیک له (مه‌دینه) دوور بو، (ساریه‌)ش گوێی له‌ ده‌نگی ئیمامی عمر (رضی الله عنه) بو، به‌هۆیه‌وه موسولمانه‌کان سه‌رکه‌وتن. یان هاوه‌لی به‌ریز خویه‌ب (رضی الله عنه) کاتی که له‌ زیندان زنجیرکرا بوو بینیان سینیه‌ک تری له‌ لا بوو، وه‌رزێ تری نه‌بوو، وه‌ چه‌نده‌ها نمونه‌ی دیکه له‌سهر ده‌ستی تابعین و چیخی دواي ته‌وان بیناون.

پایه‌به‌رزانه ململانی زانکوکانی ئەو سەردەمەیان کردوووە لە یەک کاتێک خانەقاکیان قوتابخانەی سەیرۆ سلۆک و زیکرۆ یادی خوا بوون و نەخۆشخانەیەک بوون بۆ تیماری نەخۆشی یەکانی (ظاهر) و (باطن) و خواردنگەی بێ مەت بوون بۆ هەموو کەسێک بێ جیاوازی، باوانی فەقیر و هەژار و بیلانە و حال بوون. هەتیو خانە و خانەی بەسالاچوان بوون، بەراستی ئەم ئایەتە پێرۆزە لە کردەوێکە ئەواندا زۆر بە جوانی بەرجەستە و راقە دەبێت:

((وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَىٰ حَبِّهِ مَسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا (٨) إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا)) (الإِسَاء: ٩)

ئەم شێخە بەرێزانە لە شێخ عثمانی سراج الدینی یەكەمەووە - کە خەلیفەی هەلکە و تەووی حەزەرەتی مەولانا خالیدی نەقشبەندی بوو - پاشان کۆرۆ نەوێکەکانی لە وێنەی شێخ عبدالرحمن أبو الوفا کۆری و، شێخی بماء الدین و، شێخ عمری ضیاء الدین و، شێخ نجم الدین و، شێخ محمد علاء الدین و، شێخی حسام الدین و، حەزەرەتی شێخی سراج الدینی دوووەم و شێخ مەولانا خالیدی برای کە خزمەتیان زۆر لەبەر چاوە، ئەم زاتانە لە خواناسی و بۆ خوا سۆلحاندا تاکە گەوهەری سەردەمی خۆیان بوون و، بە کردارە شیرینەکانیان کاریگەرییان لەسەر دلان دروست کردوووە بە توجەتی پێرۆزیان سەدان دل و دەروونیان لە ژەنگ و ژاری گوناھو قەسوەت پاک کردۆتەووە رایان کێشان بەرەو خواناسی و خزمەت کردن بە دین و ژین.

سەدان فەقییان پێگەیاندوووە سەدان زانیان بەخشێوە بە گوندو شارو شارۆچکەکانی کوردستان، جیهاد و بەرگریان لە دین و خاک و نیشتمان راستییەکی حاشا هەلنەگرە، تەسلیم نەبوون بە هیچ دەسەلاتێکی دونیایی، گەواهی ئیمانی پتەویان بوو، ئەوەتا (شێخ عمری ضیاء الدین) - قدس سره - لە وەلامی (ناصر الدین) ی شای قاجاردا کە ئامادەیی خۆی دەپرێوە بۆ داڕێژینی موچەی مانگانەی خانەقا و مەدرەسەکەیی حەزەرەتی شێخ عمر - قدس سره - لە وەلامدا ئەفەرموێت:

ما ابروی فقرو قناعت نمی بریم باپادشا بگوئید که روزی مقرر است^(۱)
 ئەم شیعوو وەلآمە جوانە ھەلھینجراو ھە عەقیدە یەکی راست و بەتینی ئیسلام
 (الرزق مقسوم) وەکو لە سەرچاوەکانی عقیقەدا ھاتوو، سەرپرایی (توکل) و پشت
 ئەستوری بە خوا کە نیشانەی ئیمانی کاملەکانە.

یاخود خزمەتە بەرچاوەکانی شیخی پایەبەرز ھەزرەتی شیخ محمد عثمان سراج
 الدینی دووھم کە چەندین نووسراوی ئەوێت تاپتوانیەت بەشیکی لە مافی خۆی پی
 بدریەت، بەتایبەتی لە سالانی نەوھەدەکانی سەدەی رابردوو، خانەقایی تورکیا بوو
 جیگای ھەوانەو و پەناگەی کوردی لێقەوماو بە خواردن و شوینی نووستن لە
 خزمەتیاندا بوون، کە ئەو چەند سالێ و ئەو قەرەبالغی و خزمەتە مەگەر تەنھا خوای
 مێھرەبان پاداشتی ئەو پیرە دل مونیڕە بداتەو و لەناو رەحمەتی خۆیدا خوشنوودی
 بکات.

ئەم شیخە پایەدارانە - قدس الله اسرارهم - بە شاھیدی گەورەزاناو خواناسانی
 سەردەمی خۆیان بەسەدان (کەرەمەت)یان لیبینراو، دەماو دەم لەلایەن کەسانی
 راستگۆو خاوێن متمانەو گێردراو تەتەو، ئەگەرچی خۆیان بەھیچ شیوێکە باسی
 خۆیان نەکردوو و خۆیان لە دەنگ و باس و ھەوایی کاری بەدەر لە عادیەت (خارق
 للعادة) پاراستوو؛ بەلام ئەگەر پەروردگار کەسیکی خوشبویست بانگەوازی بو
 ئەکات و فریشتەیی بەریز جبریل بانگ دەکات و پی ئی رادەگەییەنیت کە پەروردگار
 فلائە کەسی خوشدەوێت و تۆیش (واتە جبریل) خوشت بویت، جبریلێش خوشی
 دەبویت، پاشان جبریل بانگەواز دەکات بە ناو ئاسمانییەکاندا و ئەفەرمویت کە
 پەروردگار فلائە کەسی خوش دەوێت ئیوێش خوشتان بویت، ئاسمانییەکانیش

(۱) واتە ئیمە ئابروی ھەژاری و قناعت نابین، بە پاشا بلێن کە رۆژی دیاری کراو.

خۇشيان دەۋىت. پاشان جىڭگاي رەزىماندىي و قبوولكردىنى لەسەر زەۋى بۇ دابىن دەكرىت^(۱).

بەدلىيايشەۋە ئەم زاتانە بەر ئەو بانگەۋازەي پەرۋەردگارو خۇشەۋىستى بۇيان و پاشان جېرىل و ئەھلى ئاسمان كەۋتوون كە قبوولكردىنى خەلكى لەسەر زەۋى نىشانەي درووستى كارى ئەم بەرىزانەو بۇ خوا سولحانيان بوۋە.

خوينەرى ھېژا: ئەم كىتەي بەردەستان برىتيە لە چاپى دوۋەمى كىتەي (باخچەي بۇخۇشان) كە بەشيكە لە كەراماتى شىخانى پاىەبەرزى ھەۋرامان لە ھەزرەتى شىخ عثمان سراج الدىنى يەكەمەۋە تا ھەزرەتى شىخ محمد عثمان سراج الدىنى دوۋەم كە زاناي گەۋرەو خۇشەۋىست مامۇستا مەلا ئەحمەدى قاضى^(۲) (رەھمەتى خواي لى يىت)،

(۱) ئەم فەرمودەيە ئىمامى بوخارى دەيگېرىتەۋە: ((إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ الْعَبْدَ نَادَى جِبْرِيلُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ فُلَانًا فَأَحْبِبْهُ فَيُحِبُّهُ جِبْرِيلُ فَيُنَادِي جِبْرِيلُ فِي أَهْلِ السَّمَاءِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ فُلَانًا فَأَحْبِبْهُ فَيُحِبُّهُ أَهْلُ السَّمَاءِ ثُمَّ يُوَضَّعُ لَهُ الْقَبُولُ فِي الْأَرْضِ))

(۲) مامۇستا مەلا ئەحمەد كۆرى زاناي گەۋرە مەلا ئەحمەدى قاضى پىنجوئى لەسالى ۱۹۲۰ لەشارۋچكەي پىنجوئى لە دايك بوۋە.

- زانايەكى گەۋرەو بانگخوازو ھۈنەرىكى لىھاتوو بوۋە، شارەزايەكى زۇر باشى لە زاشتە عەقلى و نەقلىەكاندا ھەبوۋە.

- زمانى فارسى و عەرەبى زۇر بە باشى زانيۋە.

- لە كۆمارى كوردستان لە مەھاباد بە شىعر لە رۇژنامەكاندا ھاۋكار بوۋە.

- لە شارى پىنجوئى و پاشان لە مزگەۋتى (نەقىب) لە سلىمانى پىش نوئۇ بوۋە.

- لە رىيازى نەقىشەندىدا مورىدىكى پىگەيشتوۋى ئەم رىيازە بوۋە رۇئىكى مەزنى بىنيۋە لە بانگەيشتكردى گەنجانى شار

بۇخۋاناسى و دوۋرەكەۋتەۋە لە فېكرەي ماركسەت كە لەو رۇژەگارەدا باۋى بوۋە.

- خاۋەمى كىتەي گەنجىنەي گەۋھەر و باخچەي بۇخۇشانە.

- خاۋەمى ديوانىكى شىعرە كە بەم نزيكانە بەچاپ دەگات.

- خاۋەمى كىتەي (كأس الشارين) كە بە زمانى عەرەبىيە، ھىشتا چاپ نەكراۋە.

- لە سالى ۱۹۸۳ بە ھۋى نەخۇشەۋە لە تەمەنى ۶۳ سالىدا كۆچى دوايى كروۋەو لە گۇرستانى سەيوانى شارى سلىمانى بەخاك سپىرداۋە.

هەلساوه بە کۆکردنەو میان و لە کەسانی راستگۆ و باوەڕپێکراو وەهریگرتوون و پاشان تۆماریکردووە و بەچاپی گەیانندوون.

ئەم کتێبە سەرەرای ئەوەی کە زیاتر لە (۳۲) سال بەسەر چاپی یەکەمیدا تێپەریوە بەلام تا ئێستاش تاموچیزیکێ تایبەتی هەیە و پۆلی پێنماکار دەبینی بەرەو چرای خواناسی و خوێزیک کردنەووە لە راستگۆیان (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ) (التوبة ۱۱۹) ئەگەر چی بەهۆی هەندیک تەوژی رێبازی وەهابیەت کە لە سەرەتای سالانی نەووەدی سەدەیی رابردوودا هێزایە کوردستانەووە، ئەم کتێبە و ناوەرۆک و رێبازەکانی تەسەووف کەوتنە بەر هەلمەتیکێ بیویژدانانەیی چەواشەکارانەووە بەبێ ئاوردانەووە بۆ میژووی پرشنگذارو خزمەتی کەم وینەیی ئەم مەردە گەورانەیی رێبازی نەقشبەندی، لە پێگەیانندی زانایان و هاوکاری فەقیر و هەزار و یێنەوایان و تیماری نەخۆش و دەرەداران، کەوتنە دژایەتیکردن و لەکەدارکردنایان لە بری ئەوەی باسی خزمەت و لێپرانایان بۆ گەنج و لاوەکان بکرایە بە چەمکەکانی (خورافات، بیدعە، شیرک) ئەم مەردە خواناسانەیان عەیدار ئەکردو زۆر کەسیان چەواشە کردو، هەر بەمەشەووە نەووەستان بەلکو عەقیدەیی ئەشعەری کە عەقیدەیی ۹۵% ی موسوڵمانانی جیهانە کرایە عەقیدەییەکی ناپەسەند و بەدەر لە ئەهلی سوننەت و جەماعە، لەبەرامبەردا عەقیدەیی (مجسمة) و (مشبەه) کرایە بەدیل و، نەووەی نوویی ئەم گەلە ستمەمدیدەیان پێ فریو دا و بۆ ئەوەی بەناو جیهادەکەشیان وەرگیراوی لای میستەرەکانیان یێت مەزاروگۆری ئەو شیخە بەرێزانەیان دەرھینا، بەبێ گەرانەووە بۆ سوننەتی پێغەمبەر (صلی الله علیه وآله وسلم) بەلام کەسە ژیرەکان و تیگەیشتوانی راستەقینە لە قورئان و سوننەت باش تیگەیشتبوون کە سەرەنجای ئەم کەسانە کاتیئەو لە ناوچوونە؛ چونکە پەرۆمردگار لە دوو حالەتدا جەنگی لە دژی دوو دەستە راگەیانندووە:

يەكەميان: سوخۆره كان: (فَإِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ)

(البقرة ۲۷۹)

دووه ميان: ئەوانەى دژايەتى ئەوليائى دۆستانى پەروەردگار دەكەن، وەكو لە
فەرموودەى قدسى دا ھاتووە: (من عادى لي وليا فقد آذنته بالحرب) رواة البخاري. واتە
ھەر كەسێك ئازارى دۆستێكى من بدات بەزمان يان بەکردار، ئەوا بەپراستى
ئاگادارى ئەكەمەوہ كە من جەنگى لە دژ ئەكەم.

ھەربۆيە بەشێك لەم دەستانە بەشیوەيەكى سەرسۆرھينەر لەناوچوون، لەشیوەى
(أصحاب الفيل) كە لە قورئاندا بەسەرھاتيان تۆماركراوہو بەماوہيەكى كەم لەسەر
نەخشەى ناوچەى ھەورامان سێرانەوہو ھاوسۆزەكانيشيان لە قالبدران و سېكران.

ئەوہى كە ئیستا ئامادەكراوہتەوہ، ھەولتيكە لە لاين كۆپرەكانى مامۆستا مەلا
ئەحمەدى قاضى و بنەمالەكەيانەوہ، وەكو وەفایەك بۆ ھەولتى جەنابى مامۆستای
قاضى، پاشان باوہرى تەواو بە رېيازى عاريفان و خواناسان ھەئساون بە
چاپکردنەوہى، لە ھەمان كاتدا لە پرووى (حسن الظن)ى بەرپزيشيان بە بەندە،
داوايان كرد كە پيشەكییەك بۆ ئەم كتيبە پر بەھايە بنووسم، لە راستیدا من ھەرگیز
خۆم بەوہ نەزانىوہ شاينى نووسينى پيشەكى نوسراوى مامۆستای قاضى بىم، بەلام
لەگەڵ ئەم قەناعەتەمدا دەستبەر وونائى. ئەم بنەمالە بەرپزەشم بەكارىكى نەشیاو و
نەگوئجاو زانى.

ئومیدەوارم كە خواى مېھرەبان ئەم ھەولەى لە مامۆستای قاضى وەرگرتييت و
گەنجى ئەم سەردەمەى خۆشمان چاوو دل و دەروونيانى پى ڕووناك بكەنەوہو خۆيان
لەلارى و تولە رېگاكان پياريزن و شوين ئەو زاتانە بكەون كە ئيسلاميان بۆ

بەرژەوهندى كەسى بەكارنەھيئا، بەلكو خۇيان و سەرۋەت و سامانيان كرده قوربانى
ئىسلام، خۋاى مېھرەبان لە پىزى ئەم خواناسانەدا ھەژمارمان بىكات و لە كارۋانى
پەر بەرەكەتى پىغەمبەران و راستگويان و شەھيدان و پياوچاكاندا ھەشەرمان
بفەرموئەت و حسن أولئك رفيقا.

د. عرفان رشيد شريف

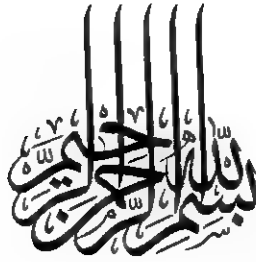
پروفیسوری یاریدەدەر لە زانکۆی سلیمانی

سەرۆکی لیژنەى فتۋای سلیمانی

پیشنویز و وتارخوین لە مزگەوتى

دارالسلام لە سلیمانی

۲۰۱۴/۹/۹

الحمد لله وصلى الله على خاتم الأنبياء وآله وأصحابه الأتقياء.
له پاش ستایش و درود بۆ سەر رۆحی خواوەنی مقامی محمود
پیوسته زانیخی ئەمه:

گهلی هەر وولاتی له سەر دوو بهشه یه کهم ئەفرادی عام که بریتین له جوتیار و تاجر و بازرگان و عهتار و بهقال و پزیشک و باقی تر له کاسب و خاوەن پیشه. دووهم ئەندامی میری، که له کاتجی یان سهربازی یان پۆلیسیکهوه تا دهگاته سەرۆک وەزیران بهمانه ئەلین (رجالی دهوله) یانی پیاوانی میری، دیاره پیاوانی میری هەریهک له رۆشتهی خۆیدا پله و پایهیهکی ههیه له ناو مهدهنیهکانا له مدیر ناحیهوه تا قایمقام و پارێزگار و مدیری عامی وەزارەتی ناوخۆ و وەزیر و سەرۆک وەزیران.

له سهربازیدا له یهك خهتهوه تا نایب عهریف و رئیس عرفا و نایب ضابط و پایه پایهی ئەو پله (مه‌نصب) به‌رزانه له ملازم یه‌که‌وه تا نه‌قیب و رائید و مقدم و عه‌قید و تا ئاخ‌ر.

له پۆلیسیشه‌وه (شرطه) موفه‌وه‌ز و معاون مدیر شرطه و تا ئەگاته سەر‌ه‌وه. ئەلبه‌ته ئەمانه به‌پێی خویندن و شه‌هادهی به‌رز و نزم و کرده‌وه‌ی چا‌ک به‌م مه‌قامانه گه‌یشتون، به‌هه‌موو ئەمانه ئەلین مه‌ئموری ده‌وله‌ت، ئەنجا مدیر شرطه‌ی وا هه‌یه ده‌ دینار شک نابات ئەتوانی ده‌وله‌مه‌ندیکی ملیۆنێر بگ‌ریت و زیندانی بکات. له‌به‌رئ‌ه‌وه که له‌لایه‌ن میرییه‌وه ده‌سه‌لاتی دراوه‌تی یان محاف‌زی چی مه‌یلی ب‌جی ئەیکات به‌لام ئەمان ب‌ی ئەوه‌ی که شه‌هادهی خوینده‌واری خ‌ویان به‌ده‌سته‌وه ب‌ی به‌و پایانه دامه‌زراون.

ئەجا له‌ناو ع‌مومی موس‌لماناندا ع‌ایید، زاهید، عالم و سائ‌ری موس‌لمانان ه‌ه‌ریه‌ک به‌پێی زۆری ع‌یاده‌ت و ئەعمالی صالحه و که‌می له‌ کرده‌وه‌ی چا‌کدا لای خوا مه‌قبولن و پاداشتی له‌ قیامه‌تدا هه‌یه وه به‌هه‌شتی هه‌میشه به‌قا واصل ئەبن.

به لام كه سانی له دانشتگای تصوف دەرئەچن وه طه‌ی (بیرین) مەراتب ئەكەن به
 أهل الله مه‌حسوبین وه هەر کام به ئەندازە‌ی گە‌یشتن به‌هەر مەرتە‌به‌یه‌ك وه‌ظیفه‌یه‌یا
 پایه‌ به‌رزى هه‌یه، وا ئەبى له ئەهلى أعمالی ظاهر‌دا هه‌یه له‌و له‌ پ‌یشت‌ر به‌لام ئەم له
 قه‌یله‌ی رجالی ده‌ولەت، باقی موسلمانان وه‌ك ئەندای گە‌ل وان. به‌مان ئەلین
 پ‌یاوانى خودا، وه‌ك به‌ هی دونیایی ئەلین پ‌یاوانى حوكمەت له‌ پاش گە‌رانه‌وه‌ له‌ فه‌نای
 أتم رجوعی قه‌هقه‌ری وه‌ك عه‌بدی مه‌ئزون معامه‌له‌ی له‌ گە‌ل ئەكریت، والسلام.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله مولی النعمة وكاشف الغمة والسلام على سيدنا محمد قائد الأمة ونبي
الرحمة رسول رب العالمين وآله الطيبين الطاهرين وأصحابه نجوم الهداية رضوان الله
تعالى عليهم أجمعين.

پاش حمد و ثنا و درود و سه لام

به پیوستی ئەزانم بۆ ئەمڕۆ که به تهواوی ئەهتمام و گوێدان به کاروباری ئایین
خراوه ته پشت گوی هه رکهس به گوێرهی توانا و ههلسوران کۆششی بۆ سودی
دواڕۆژی خۆی بکات، وه خزمهتیکی ئەم ئایینه بکات.

ههروهها که لکیکی بۆ برایی هاوڕوبانی خۆی بێ، ئینجا له پروی راستیهوه
ئەلیم ئەگەر چی هیچ جۆره لیاقەت و قابیلیەتی له خۆما نابینم، به لام چونکه بۆ
پۆژی دوا (تۆشه) به شک نابەم، له بهر ئەوه به ئۆمیدی تاییداتی پهحمانی و هیمەت
و بهرەکهتی بهندهکانی عارفان و صادقانی خۆی، منیش وهك ئەو پیرهژنه ئەکەم که به
چنگه خوریه کهوه چوو بۆ کڕینی چهژمەتی یوسف درودی خوا له سهز پیغه مبهری
خۆمان و ئەویش بێت، پێیان ووت: داپیره خاوهن دهسلالات و سهروهت و سامانی
زۆر له کڕینی یوسف عاجزن، وه له تهواوکردنی قیمهتی ئەو بۆ دهسلاتن، تۆ بهم
نەخته خوریه وه بۆ هاتوی؟ پیرهژن ووت: بۆ ئەوه هاتوم که منیش ناوم بێته ناو ناوی
کریارانەوه ئەگینا ئەزانم هیچ دەست مایه یه کم نیه.

ئەنجا منیش بهم بۆ دهسلاتی خۆمه وه له مایه ی عیلم و اخلاص و مهعرفه تا
هاتومه مهیدان به لکۆ به یه کێ له خزمهتکاران به ئایینی بهرزی ئیسلام بدریمه

قەلەم...! كەرىمان (كا)^(۱) بە نرخى كىۋ وەرئەگرن ئىنجا كە دەستم دايە ئەم كارە مەبەستم ئەو بوو كە سودى ھەبى بۆ برايان، چونكە لەو جۆرە خزمەتە كەم پېشكەش كراو بە زمانى كوردى.

بناغەى دىن ئيمانە، كە ئيمان دامەزراو و پتەو بوو معامەلەى ئايىن و كار پېكردنى لەسەر شان سوڭ تر ئەبى.

شارەزايى و مەعرفەت بە كەراماتى ئەوليا و خەوارىقيان بۆ دامەزراندن و پتەوكردنى ھىزى بىروباوەر دەستىكى بالاى ھەيە.

ئەوا بە كۆمەكى خوا لە كەرامات و دەسلەتات و تەسەرۇفاتى أولياء الله كە لە وولاتى خۆمان ... لە نىزىكى خۆمان ... ھەندىكيان لە زەمانى خۆماندا ... بە زمانى خۆمان، چۆن پرووى داوە باسى ئەكەين.

و ھەروەكوو لە پېشەوە باسما كەرد كە مەبەستم ئەو ھەيە بىكەم بە تۆشەيە بۆ (ئاخىرەتم) وە برايانى ھاويزانم كەلكى لى وەرېگرن، ھەروەھا بە ھەيەم زانى ئەم پياو ھەورە گەوزانە كە باس ئەكەين و كەراماتيان ئەخرىتە بەرچا، وە خزمەتيان بە گەل و ئايىنى ئىسلام كەردو ھەلەكەمان نايانناسن.

ھەروەھا چاڭ وايە لە ھەندى معامەلە و كاروبارى ئايىن بەخەبەرېين، لە خواى ەھلىم و ھەكىم داوا ئەكەم تەوفىقم بەدات وە ئەم خزمەتەم بۆ بىكات بە ھاناي بەخشىن و بەخشى خوى، وە سودىكى زۆر بۆ برايانى ئايىنى لى بەرھەم بىت، ئامىن يا رب العالمين.

(۱) ھەروەكە لە فەرموودەى شەرىفدا تەفەرۇمى (درهم سبق مئة ألف) يانى وا رىك ئەكەوى يەك درھەم پېش سەد ھەزار درھەم ئەكەوى: ديارە ئىخلاصى زياتر و مەبەست ھەر بۆ خوايە خواوئەكەشى كەم دەسلەتات و ئەو كەسەش وەرئەگرى زياتر موستەھقە جا ھەر لەو مەعتابەدايە ئەلېن (كەرىمان كا بە نرخى كىۋ وەرئەگرن).

پیش ئەوێ دەست بە نووسینەوێ کەرامەتەکان بکەین، هەندێ لە اصطلاحاتی تەسەووف بە کورتی ئەخەینە بەرچاو، لە دوایدا ئەوانەیان کە پێوستیان بە درێژەپێدان هەبێت ئەگەرینەوێ سەریان بەپێی پێوست درێژەیان پێ ئەدەین. ئیمان: یانی باوەڕ بەبێ شکو گومان، ئەمیش سێ پلە ی هەیه:

۱- ئیمانی تەقلیدی

۲- ئیمانی استدلالی

۳- ئیمانی شهودی

دین: یانی تۆلە - مالك يوم الدين - یانی خاوەن و دەسەلاتداری پرۆزی تۆلەدانەوێ بە چاکە، یان تۆلە سەندنەوێ ناحەق و خراپەکاری لە ظالمان و خراپەکاران.

دین: بریتیه لە عیلم، عەمەل (کردەوێ)، ئیخلاص.

دین: دووبەشە: یەكەم بەشی ئەحکام، دووهم: بەشی ئەسرار.

شەریعەت: عیلم بە ئەحکام.

طەریقەت: عەمەل بە گوێرە ی ئەحکام، بەلام لە گەڵ (کولفەت) یانی زەحمەت و مەشەقەت و رەنجدانیکێ زۆر.

حەقیقەت: عەمەل بە گوێرە ی ئەحکام، بەلام بە پێچەوانە ی پیش تر، یانی بێ زەحمەت و مەشەقەت^(۱).

یەقین: دامەزراوی و دنیایێ بە راستیی خەبەر، یانی نەبونی هیچ شك و گومانیک بە بوون یا نەبوونی شت، وە پروتینە کردنی وەهم بە هیچ جۆریك، تا پادەیهك كە ساحە ی سینە لە هەموو غوبار و گەردیکێ تەردید و گومان پاك بێتەوێ.

یەقین: سێ پلە ی هەیه یەكەم: علم اليقين، دووهم: عين اليقين، سێهەم: حق اليقين.

(۱) انسان كە عیلمی بو بە ئەحکام وە بەو عیلمە عەمەل و کردەوێ کرد، بە گوێرە ی ئەو نادابە لە طەریقەتا دانراوێ ئەگات بە حقیقەت، خاوەنی حقیقەت عەمەل کردنی بەپێی شەریعەتی بۆ ئەبێ بە (جوزئی طبیعەت) بە هیچ جۆریك ناتوانی بە پێچەوانە ی ئەوێ ئیش و کار بکات وە دەق بەو خوێوێ ئەگریت.

علم اليقين^(۱): ئەوھىيە كە دۇنيايى پەيدا بېيت بۇ بوونى شتىك بەھۆى بوونى شتى ترەوھ وەك پەيدا كىردى دۇنيايى بە بوونى ئاگر لە پشت كىۋىكەوھ بە ھۆى بەرزىونەوھى دوكلە لە پشت كىۋەكەوھ، ديارە وەك ئاگرەكە نايىزىت چونكە كىۋەكە بەردەمى گرتوھ، بەلام شتى تر بەلگەيە لەسەر بوونى ئاگر كە ئەوئش (دوكەلە)، كەواتە وا دوكلەلى بىزراو بو بە بەلگە و دەلىل بۇ بوونى ئاگرى نەبىزراو، ئىنجا بە دوكلەلەكە ئەوترى (ئەئەر) وە بە ئاگرەكە ئەوترى (مۇثر).

عين اليقين: بىننى ھەمان ئەو ئاگرەيە كە باسماں كىرد، كاتى بچىتە سەر كىۋەكە، و تەماشاي (مشاہدەى) بىكەيت، لىرەدا دۇنيايەكە زىاتر ئەبىت چونكە يەقین لە عىلمەوھ كۆچ ئەكات بۇ عەين.

حق اليقين: ئەوھىيە كەسى دواى بىننى ئاگرەكە، بىكەوئتە ناوى وە ھەموو زەرەتى جىسم و وجودى بىي بە ئاگر، مثلاً: وا فەرزكەين پارچەيەك ئاسن روحي تيا بىت بىخەيتە ناو ئاگرىكەوھ، وەك پشكۆ سوور بىتەوھ بەلام ھەيات و رۇحەكەى بىنى، لەم كاتەدا لەگەل ئاگرەكە خۆى جيا ناكاتەوھ (والحال ئەو ئاسنە ئاگرىيە بەلام سەيطرە و قارەمانى ئاگرەكە وەك خۆى لى كىردوھ ... منصبى بووھ بە صبغەى ئاگر).

نەفس: حقیقەتى شەخسى انسان، وە پىئى ئەوترى (نەفسى ناطقة).

نەفس: سى پلەى ھەيە: نەفسى ئەممارە، نەفسى لوامە، نەفسى موطمەئىنە.

ئەممارە: نەفسىكە كە پىش ئەوھى خۆى لە أصلاً نفسىكى قدسى بىت وەك (أنبياء) وەيان ھەندى لە كبارى (أولياء) وە يان پىش ئەوھى دەستكارى كرابى لە ژىر تربىەى مرشدىكى مقتدادا، ئەم نەفسە ھەمىشە كاروكر دەوھى سەركىشىيە لە فەرمانى خوا، وە بە خراپە نەبى فەرمان نادا.

(۱) حصولى يەقین وا ئەبى بەبى وجودى دەلىل دەس ئەدا، وەك ئىمانى تەلىدى.

لَوَامَه: ھەر ئەو نەفسەيە بەلام پاش ماوئەيەك (تەزكە) بون ئەگاتە ئەو پادەيەي سەررەشتى خۆي بىكات لە بى فەرمانى خوا وە لە غەفلەت و خەرىك نەبون بە فەرمانى خواوە.

مطمئنة: ھەر ئەو نەفسەيە بەلام بە تەواوى بە ھۆي تەواوکردنى معاملە و کاروبارى سلوكەوہ لە ژىر تربىيەى مرشدى عارفا بە مرتبەى (فناى آتم) و (بقاى آتم) كە ئەويش برىقىيە لە گەيشتن بە (شرقى ولايتى كبرى) ئەگات، ئەو كاتە ئەيىت بە (مؤمن)ى كامل وە پراستى و صدق ئايەى كەريەى [اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ]^(۱) بە تەواو مەعنا لەو دىت.

طەرىقەت: طريق رىگەيە، وە رىگەش ئىيتدا و ئىنتىھايەكى ھەيە، يانى لە جىگەيەكەوہ دەرباز بوونە بۆ گەيشتن بە جىگەيەكى تر.

طەرىقەت: بە دوو جۆر تەپردى، يەكەم بە (جەزبە) دووہم بە (سلوك).

راپىطە: (پەيوەندى) لە بەينى دوو كەسا، لە طەرىقەدا برىقىيە لە پەيوەندى لە نىوان مريد و مرشيدا بەپىي فيربوونى ئادابى تاييەتى خۆي^(۲).

حُب: خوڤشەويستى چەسپىنى شتىكى پەسەند، بە طىبەت يا بە دلەوہ.

عشق: شەدەت و تىنى موحەبەت، ھەر شتىك موحەبەتى لەدلا تىنى سەندەوہ بلىسەى ئاگرى لەدلا چەسپا وە دەرونى ھىنايە جۆش و خرۆش، ئارامى بە خواوہ دل نەھىشت، صبر و قەرارى لى ھەلگرت، ئەوہ پى ئەوترى (عشق). پىچەوانەى (حُب) (بوغصن)، وە پىچەوانەى (عشق) (مەقت)ە.

فەنا: پلەى ژور عىشقە، لە ئەنجامى شەدەت و تىنى عىشقەوہ پەيدا ئەبى، ئىنجا وەك عىشق وا لەسەرو جەوہ، فەناش وا لە سەرو عىشقەوہ، خواومنى عىشق ئاگاي لە خۆيەتى بەلام خواومنى فەنا بى ئاگايە، بەكورتى ھۆش و إدراكى خواوہ فەنا لە بەدلا

(۱) البقرة: ۲۵۷.

(۲) مريد = ساليك، مراد = مجذوب، طالب = منيب، مطلوب = مجتبي.

چه سپاوه که ی خۇیدا ون ئەبى، وای لى دىت خۇى و ئەو لەیەك جيانا کاتهو، بەلکو خۇى نامىنى لە نەزەر خۇیا، فەنا پرىنى بادىهەى وجودە بە تەواوى، تا هیچ ئەثرەى لە خاوەن فەنا نامىنى.

بەقا: گەرانەو، یە لە حالى فەنا (کە بى ئاگایىە) بۆ حالى ئاگادارى و بەهۆش هاتنەو، و ئەمەش بە مەعنا (ایجادىكى ئانوى) یە یانى لە پاش فەنا کە برىتى بوو لە نیسیان و لە بیرچوونەو، یە بە تەواوى غەبرى خواى تعالی، وە تیاچوونى زاتى سالىك لە زات و صىقاتى حقدە سەرلەنوى دروستبۆنەو، یە کى تر لە طرف (لایەن) خواو، پروو ئەدات وەك فەرمویانە: (لن یلج ملکوت السماء من لم یولد مرتین) گوزەر ناکا بە مەراتبى حەقیقەتى ئەوزاعى ئاسمان مەگەر کەسى نەبى کە دووجار لەداىك بووبى جارى یە کەم بەپى عادتە جارى دووم بە بەقائە تەواو لە دوائ فەناى تەواو کە گەشتە بە پایەى حق الیقین، رزقنا الله بهفضلہ العظیم آمین.

ئەنجا لە پاش هاتنەو، بۆ بەقا وەك یە کەم جار لە گەل رەزائىلدا نابى بەلکو بە ئەخلاق پەسەندیدەو خوورەوشتى زۆر جوان و تەبىعەتیکى تەواو رىك و پىك و سیرەتیکى بەرزى فاضلانەو، دیتەو.

بە عىبارەتیکى کورت مەخلوق ئەبى بە (أخلاق الله) وە لە گەرد و تۆزى رەزائىل پاك ئەبىت، ئىتر شەرىعەتى ئىسلام ئەبىت بە سروشت بۆى یانى لە پاش بەفەناچوونى وجودى سەر لە نوى وجود و زاتیکى بى تەبەخشی کە پاك بى لە پەيوەندى دنیا و ئاخیرەت بەلکو پەيوەندى و عەلاقەى لە گەل خودادا ئەبى و بەس.

سلوک: رىگە برىن و پروو لە منزلى (مقصود) کردن بە کۆشش و سەعى نەفسى سالىك خۇى.

سالىك: رىبوار، لىرەدا بە مەنا رىگە برىن بە پاکردنەو، یە نەفس و بەدەست هینانى مونسەبە بە هوى رابىطە و زىکرى خواو، بۆ نزىكى بە عالەمى قدس، نەفسى انسان تا بە یادى خوا مناسەبە پەیدا نەکات، تا لە أخلاقى نالەبارى و بەدکاری و بەد

أطواری نه گهړته وه وه نه کهوښته سهر پرېگه ی نیه تی جوان و خولق و خوی شیرین و کرداری چاک ، وه رهوشتی په سهندکراوی شهریه ت دوره له مقام و پله و پایه ی (تقرب) بۆ لای خوا. به لّام که بهم باره دا وه رگه پرایه وه ورده ورده پرووه و منزلی پله ی به رزی و گه یشان به مقامی قبولی (قرب) ئیلاهی (جل جلاله) نزیک نه کهوښته وه.

جهذبه: راکیشان و بردن.

مه جذوب: راکیشراو (براو) لیره دا مه رام راکیشان ی نه هلی زیکر و طهرقه ته له لایه ن خواوه به بی اختیار ی نه وه که سه راکیشراوه خوی ، (ساليك) به کوششی خوی نه روا. به لّام (مجنوب) نه یه ن، هندی کات بۆ هندی که س هیه ماوه یه ک سلوک نه کا ئنجا لوطف و عینایه تی خوی به حاله تی -جهذبه- به ماوه یه کی که م له مقامی په سستی په وه به به رزی پایه ی قورب و پله ی بالای ویلایه تی نه گه یه تی ، وه هندی کیش هر له نه وه له وه پیش سلوک به (مغناطیسی نیسبه تی مه جوبیه ت و مرادیه ت) به بی سعی و کوششیکی زور به خه لاتی مه رته به ی ویلایه ت له ماوه یه کی که ما کامه ران و به نیشانه ی قبول له باره گای حضرتی نه حه دییه ت سهر شانی شه ئی نه رازیه ته وه.

وه هه روه ها جه زبه دووبه شه ۱- جه زبه ی قه لبی ، ۲- جه زبه ی روحی ، جه زبه ی قه لبی بۆ موبتدی یه ، وه به هوی ده وای زیکر یا توجه ی مرشد بۆ تصفیه ی دل پروو نه دات ، وه له نه تیجه ی تیکه لېوونی زولمه ت و نوره وه یه ، وه ک مالی گسکی لی بدیه ت یا حه وزی پاک بکړته وه ، به لّام جه زبه ی روحی له سهر پاک ی و صافیه وه یه ، وه به س له عینایه تی لوتفی نه زه لیه وه راده کیشری بۆ عاله ی قدس إلی ماشاء الله. نه ظه ری لوطفی له هر که سی گوی به اختیار ی له مه دانا برد

مقام: حاله تیکی ثابت و دامه زراوه بۆ خاوه ن (مقام) ، وه ک بوتری: فلان که س که سالیکه له مه قامی صبر دایه ، یان له مقامی (توکل) دایه ، یان له مقامی (خوف) دایه.

مقام: (ده) مقام له طهريقه تدا ههيه، ساليك ئه بئى نەقل یت له مه وه بۆ ئه و. يه كه ميان ته و به يه و ده هه ميان مقامى ره ضايه.

حال: حاله تىكى وايه كه له ساليك روئهدات به لام ثابت و دامه زراو نى به، كه دامه زرا ئه بئى به (مقام).

ئيمداد: كۆمهك و يارمه تيدان.

ئيستمداد: داوا كردنى كۆمهكى و يارمه تى.

وهلى: شخصى خاوه ن ويلايه ت.

ويلايه ت: برىتى به له (فەناو به قا)، يانى فەناو به قاي ته و او كر دى، ئه وهى ئه م دوانه ي ته و او كر د پى ئه و ترى ويلايه تى ههيه، كه سى ويلايه تى بو و وهلى به.

ويلايه ت: سى پله به، يه كه م ويلايه تى صغرى، دووهم ويلايه تى كبرى، سىهه م ويلايه تى عليا.

دوائر: (۲۰) بىست دائيره ههيه له طهريقه تدا، يه كه ميان برىتى به له عاليه مى ئيمكان، بىسته م اللاتعينه.

ذكر: به هه ر اسميك (ناويك) له اسماي الهى كه (۹۹) اسم، يان به تسبيحات و حمدو ثنا و لا حول ولا قوه الا بالله، وه يان صلوات له سه ر پيغه مبه ر ﷺ بكرى ت داخلى ذكره، كه يادى پى ئه لىن.

به لام له طهريقه تدا (به پى ده ستورى مورشيد له طهريقه ي عليه ي نقشبنديدا) تعليمى ذكرى (الله) به، به شەرتى رىعايه تى شروطى بكرى ت، له دواى ئه وهى ذكرى نه فى و اثبات هه به كه ئه ميش شروطى تايبه تى خوى هه به كه ئه بى رىعايه ت بكرى.

ويلايه ت: دوو به شه (عامه) و (خاصه) ويلايه تى عامه ويلايه تى پيغه مبه رانه دوو رو دى خوايان له سه ر بى (ئه مه جگه له پيغه مبه رى خومان ﷺ).

به لام ويلايه تى خاصه ويلايه تى محمدى به، وه ئه م ويلايه ته ويلايه تى پيغه مبه رى خومانه ﷺ.

مراقبه: مواظبه و غافل نه‌بون به‌یئى ئەو دەستورەى كه مورشید فیری مریدی ئەكا،
وه هەر مراقبه‌شه أحوال و أوضاعی تیا روئەدات.

مراقبه: چەند ناویكى هه‌یه وه‌كو: المراقبة المعیة، المراقبة العمدیة، المراقبة الأقربیة،
المراقبة الأحدیة.

الكمالات الثلاثة: سى كه‌مالاتن تعلیمى مرید ئەكریت یه‌ك له دواى یه‌ك، له
یه‌كه‌میانا مقامى (برد یقین) بۆ سالیك پرووئەدات.

برد یقین: مه‌قامیكه ئیمان پته‌و و معرفت زیاد ئەكات. ئەو حقائقه‌ى كه له دینا
ثابتن و له شریعه‌ى ئیسلاما موجودن، به ته‌واوى له‌به‌ر چاو په‌یدا و مكشوف ئەبن.

وه‌ك: مه‌لائیکه، جن، كه‌شفی به‌هه‌شت، جهه‌ننهم، نیعمه‌ت و عه‌زابی قه‌بر
بۆ خاوه‌ن قه‌بر، بینى أسرار، بینى (نكیر و منكر) و ملائكه‌تانى قه‌بر، ارواحی أنبیا
و أولیا و كۆبونه‌وه له‌گه‌لیانا. پرسیار لى‌ كردنیان له هه‌رچی موشکیله‌یه‌ك كه هه‌بى،
معریفه‌ت به وه‌حده‌ى حه‌ززه‌ى أحدیته (جلت قدرة ربنا الواحد الأحد).

الحقائق السبعة: مراقبه‌ى حه‌وت حقیقه‌ته یه‌ك له دواى یه‌ك، له‌وانه: (حقیقه‌ الكعبة
الربانیة)، حقیقه‌ى نوىژ، حقیقه‌ العبودیة الصرفة، حقیقه‌ الخلّة، حقیقه‌ الحب.

به ته‌واوبونى ئەمانه‌ طه‌ریقه‌ته‌واو وه خاوه‌ن طریق منته‌ی‌یه.

التصفیة: پا‌ك‌ردنه‌وه‌ى لطائف وه لا‌بردى په‌رده‌ى مانع له بینین له‌سه‌ریان.

التزکیه: خا‌و‌ئ‌ن‌ كردنى نه‌فس له (رذائل) وه له‌ أمراضى نفسی.

تخلیه: تخلیه و تزکیه له یه‌ك مه‌عنادان، یانى نه‌فس و ده‌رون خالی‌کردن له‌و شتانه‌ كه
له شریعه‌تا نا‌په‌سه‌ند و زهم‌ كراون.

تحلیه: یانی دواى تهخلیه ی نفس له (ردائل)، رازاندنه وه ی به (فضائل)^(۱) وه به اخلاقى جوان و اطواری په سهند^(۲).

توجه: معامله یه که که (أهل الله) قدس الله ارواحهم به کارى ته هیئن له کاروبارى گرنګدا، وهك گويزانه وه ی مرید له حالیکه وه یو حالیکى تر وه له مقامیکه وه یو مقامیکى تر. یان یو تصفیه و پاکردنه وه ی (لطیفه) ی مرید، یان تزکیه ی نفسى مرید، یان یو لابرډنى نه خوښى، ته نانه ت یو لابرډنى نازار و ناروحتى له سهر مردوش. نظر: ته میښ له معنای (توجه) دایه، وتویانه:

دست بدست آمده این سلسله

يك نظر پیر به از چل چله

الأجزاء العشرة الإنسانية: پینجیان له (عاله مى خلق) وه یه، وه پینجه که ی تریان له (عاله مى ته مر) وه ون که پینان ته وترى به مانه ی دواى (اللطائف). ته جزای عه شره ی انسانى ته مانه یه:

۱- قلب، روح، سر، خه فى، ته خفا، ثم پینجه له عالهمی ته مرن خواى تعالى ته فهرموى: (أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ)^(۳)،

انسانى کامل ثم پینج عالهمه ته مرى یه یه که یه که تصفیه ی ته بى، له کوره ی فه ناوه دپته کورى به قا، وه هه ریه که له و پینجه ده بنه مظهرى یو علمى، مثلاً چاو که تانه یه کى له سهر بوو به معالجه و تداوى که لاچوو ئیتر ته و چاوه ته یینى، وه ته ییت به مظهر یو عیلمیک، یانى ته و معلوماتانه که به هیزی (باصیره) ده ست ته که وى ئیتر

(۱) فضائل، بى هه وای، خو به که م زانین، سه خاوت، شه هامه ت و پیاوه تی، ته رکی خوښه ویستی دنیا، حوسن و جوانى اخلاق په یوه ندى به ستن به و شتانه وه که خوا پنى خوښه.

(۲) ردائل: وهك غرور، خو به که وره زانین، به خپلى، عجب، حه سودى، ته ماع، حیرص، خوښه ویستی دنیا، سوئى اخلاق.

(۳) الأعراف: ۵۴.

پهیدا ئه‌بی، ره‌نگو، تاریکی و پرووناکی و دار و به‌رد و به‌ر و به‌حر و هر شتیکی
تیا به، له چاودا ظاهر ئه‌بن، که‌واته‌ و چاو بو به‌ مظهر، وه‌ ئه‌و شتانه‌ی چاو ئه‌یان
بیخی ئه‌بن به‌ ظاهر، ئاوینه‌ بیده‌ره‌ به‌ر رۆژ یان به‌رامبه‌ر کی‌وی رایگره‌، رۆژ یان
کی‌وه‌که‌ی تیا دیاره‌، ئاوینه‌که‌ پی‌ی ئه‌وتری مظهر. رۆژ یان کی‌وه‌که‌ش پی‌یان ئه‌وتری
ظاهر.

هه‌روه‌ها بۆن خو‌ش بی‌ت یان ناخو‌ش که‌ بۆن کرا هی‌زی (بۆن کردن) (شامه‌)
مظهره‌ بۆنه‌که‌ش ظاهره‌، به‌ گوی بی‌ستن دور یان نزیك، خو‌ش یان ناخو‌ش، هه‌ر
جو‌ری بی‌ت هی‌زی (بی‌ستن) (سامعه‌) که‌ له‌ گو‌یدایه‌ مظهره‌، ده‌نگه‌که‌شی ظاهره‌،
هه‌روه‌ها به‌م جو‌ره‌ باقی حه‌واسه‌کان ئینجا ئه‌وانه‌ی به‌ چاو یان به‌ گوی یان به‌ هه‌ر
حاسه‌یه‌کی تر زانرا ئه‌وه‌ عیلمه‌، چونکه‌ زانین عیلمه‌ وه‌ نه‌زانین (جه‌ل)ه‌، ئاشکرا به‌
چاو معلومی خو‌ی تابه‌ته‌ به‌ خو‌ی، به‌ گوی نازانری، به‌لام ئه‌مانه‌ ته‌نیا ده‌خلیان به‌
مه‌حسوساتی (هه‌ستی) ظاهره‌وه‌ هه‌یه‌، وه‌ هی‌زیان ناگاته‌ ئه‌وه‌ی نفوز بکاته‌ ناو
کاروباری (باطنیه‌) وه‌ ... لطائف که‌ له‌ عاله‌می ئه‌مرن، ئه‌وانیش هه‌ریه‌که‌یان (مظهره‌)
بۆ (ظاهر) یك که‌ مخصوص و تابه‌تی خو‌یه‌تی له‌ معلومات و معارفی باطنیدا، له‌ پاش
سه‌یقه‌ل دان و کشف الغطای لطائفی عاله‌می ئه‌مری هه‌ریه‌که‌ به‌ ته‌نیا بۆ خو‌ی ئه‌بی
به‌ سه‌رچاوه‌ی ده‌ریاهای بی‌ بن و ساحیلی عیلم و معرفه‌تیکی تابه‌تی خو‌ی که‌ له‌
باطنا هه‌یه‌تی.

دوای ته‌واوبونی معامله‌ی یه‌که‌ یه‌که‌ی ئه‌مان، هه‌ریه‌که‌یان (به‌ کاتی خو‌ی) له‌
بابه‌ت تصفیه‌ و عروجیانه‌وه‌ هه‌ریه‌که‌ بۆ مه‌لبه‌ندی تابه‌تی خو‌ی، نۆیه‌ی تزکیه‌ی
نه‌فس دیت، بۆ رزگاربونی له‌ نه‌خو‌شی باطنی، وه‌ له‌ ته‌واوی (ردائل) وه‌ رزگاربونی
له‌ صیفه‌تی ئه‌ممازی^(۱)، وه‌ گه‌یشتی ئه‌میش وه‌ك (لطائف)ه‌کان به‌ نیهایه‌تی عروج و
گه‌یشتی به‌ مه‌راتبی (فنا‌ی اتم) و (بقای اتم) ته‌وسا پی‌ی له‌ دوا مه‌رتبه‌ی (ولایه‌تی

(۱) ئه‌ممازه‌: إنّ النفس لأماراة بالسوء إلا ما رحم ربی.

صغرى) ته گویزیته وه بۆ شهره فی پله ی (ولایه تی کبری) که له ئەصلا ولایه تی (أنبیا) یه (صلوات الله وسلامه علیهم أجمعین) له دواى ئەمیش به عنایه ت و توفیق و دهست گیری ازلی، تزکیه ی یه که یه که ی (٤) عنصره که دهست پی ئەکا، ته نانه ت عنصری (خاک) یش دواى هه مویان له وه زعی (کثافت) وه بۆ پله ی به رزی وه صفی (لطافت) عروج^(١) ئەکات، به کۆتایی معامله ی ئەم، دوا نقته ی له دائره ی (١٩) نۆزده هه م له و (٢٠) بیست دائره یه که و ترا ته واو ئەبی، ئنجا به ته واو بوونی معامله ی هه ر (ده) جوژئه که ی ئەو سالیکه، یانی (أجزاء عشره ی إنسان) ئەبیته به انسانی کامل، شەریعت ئەبی به تیبعه ت بۆ ئەم زاته، وه حقیقه ته که پر به پری معنای (تخلّقوا بأخلاق الله) دیت، وه ئەبیته به پارچه یه ک (نوری پرووت.

معصیه ت و گوناھو أخلاق ناشیرین هه مو ی له تاریکی و زولمه تی نه فسی ئەماره وه روئەدات، که زولمه ت و تاریکی و ئەماره یی نه ما ئەوانیش نامین، به راستی ئەم ئینسانه یه مؤمنی کامل، صدق ئایه تی کریمه ی (اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ)^(٢)، به ته واوی مه عنا له م خاوه ن حقیقه ته دیت و به س. ئەمانه هه مو ی ئەنجام و به رهه می عه مه ل به شریعت بو به گوێره ی په پره ی ئادابی ته ریه ت:

ته ریه ت باخی گوڤ و گولزاره	باخی پر میوه ی دره خت و داره
باخی خوش هه وا ی ئاوی ئاواته	پر له سه رچاوه ی خوشی حه یاته
مه لبه ندی نه زهه ی نازی نازاره	مه نزلگای نزیه نه زاکه ت داره
هه واری به رزی دیمه ن دیاره	مه ئوای گه یشتن به لیقای یاره
جیگه ی شرفی قوربی خودایه	مولکیکی گه وره ی هه تا هه تایه

(١) عروجی عناصر عروجی شرو فی یه، عروجی حقیقی واقعی نیه، ئەلبه ت لطافه ت شه ره ف و پایه به رزی هه به به سه ر وه صفی کثافه تدا.

(٢) البقرة: ٢٥٧.

نور: روناکی، وه ئەم روناکی یه هۆیه بۆ ری بینن، وه ری لی تیکه چون، وه که شفی شت و مهك له بهر چاوا.

ئنجبا به شهوقی چرا، مانگ لۆکس، گلۆپ، ئەوتری نور، چاوی ساغ که شت بیخی پی ی ئەوتری نور (نوری چاو)، چونکه ته نیا نوری چرا و مانگ و پوژ بهس نی یه بۆ بینن ئەبی نوری چاوی هه بی، که وابو به هیزی حاسه ی چاو ئەوتری (نور) به عه قل ئەوتری (نور) چونکه جوان و ناشیرین، چاک و خراپ، سود و زیان، وه کاروباری ریک و ناریک، له بارو ناله بار به عه قل جیا ئەکرته وه، که وابو عه قلیش نوره .

به عیلم ئەوتری (نور) چونکه چهنده ها نه زانراوی پی ئەزانری، زانست که واته نوره (نور) دیسان ناویکه له (آسمانی إلهی جل جلاله) ئەویش به مه عنايه ك نوره که هه ر مه گه ر (حه زره تی باری تعالی) خۆی بیزانی، وه خواناس (عارف الله) به ریگی (مکاشفه) ده رکی بکه ن، به لام حقیقه تی نور ئەو (نوره یه).

ظولمەت: ظولمەت پینچه وانه ی نوره، تاریکی، کویری، شیخی، جههل، هه موی به زولمەت ناو ئەبرین، که نور نه ما دنیا تاریکه ریگا ده رناکه وی، یه کیك که کویر بو بی نوری چاو ریگا نازانی، که نوری عه قلی نه بوو شیت و سه رگه ردان ئەبی، که نوری عیلمی نه بوو نه زان و جاهیل و سه ر لی شیواو ئەبی.

"ده ست که گه یشت به چل چرای ته ریقه ت ئەتبات تا به فه جری صادقی حه قیقه ت ئەگه یه نی، وه به فه وزی طلوعی پوژی حقیقه ت ئیتر فوو له چرای ئەدیله ی عیلمی که هه ر به کاری روناك کردنه وه ی شه وی نه زانی ئەهات ئەکه یه ت".

جا ئیتر (حه قیقه ت) که خۆی میوه ی شیرین و پیگه یشتوی دره خت و میوی پر له به ری (طه ریقه ته) وه ئەمیش که له باخی خوش مناخی (شریعه ت) به دی هاتوو له ئه رزی استعدادی به رزی سه عاده ت و سه رفرازی شاری پر له ئەنوا ری سینه ی بی وینه و ممتازی وجودی أشرف الموجودی سولتانی حیجازی به ﷺ، که به هوی سه ره و

کاری باخهوانی ئەمین و چاودیری فایقانهی بەردهوامی (فی الأفق المبين)، به پێی دەستوری به (نور مستور) عینایەتی ئەزەلی و پرتەوی (فەزلی جەلی) بوو ظهوری سەری (فتق)ی به حقی بەینی زەمین (محبوبی) و ئاسمانی (محبی)یە، که له اصلی (رتق)ی حبی صیرفی سەرچاوهی (کنت کنزا مخفياً فأحببت أن أعرف فخلقت الخلق لكي أعرف) به بەرهم هاتوه.

بِی گومان خاوهنی ئەم (حقیقه ته)یه مکانەتی (فی معقد صدق) وه منزلهتی (عند ملک مقتدر) شاد، وه به پله و پایە بەزی شەرفی (فبی یسمع وبی یبصر وبی یبطش) له دەست دیلتی خۆپەرستی ئازاد بوه (بەندهی بەراستی ئەمه. خاوهنی خواناسی ئەمه) هەرکەس به راستی له گەلیا بێ له دەر و به لا و شەری هەردو دنیا ئەمین و دلنایە، وه فرمانبەری ئایەتی کریمە (وکونوا مع الصادقین)ه.

قەبض: حالەتیکه بۆ سالیك پەیدا ئەبێ، ئەوەنده نارەحەت و دل گوشر او ئەیت، جاری وا هەیه خەریکه خۆی بکوژی.

بەسپ: حالەتیکه به پێچهوانە قەبضەوێه، بەسەر سالیك دیت، له خۆشیا ئارامی نامینی، خەریکه بال بگری.

جلال: صیفەتیکه که حالەتی (قەبض) لەووه پەیدا ئەبێ. جەلال بۆ متوسط وه قەبض بۆ مبتدی.

جمال: صیفەتیکه که حالەتی (بەسپ) لەووه دەرئەکەوی. جمال بۆ متوسط وه بەسپ بۆ مبتدی.

ابن الوقت^(۱): مقامیکه که (أولياء) له پلهی (تلوین) دان، هەندی جار (مغلوبی) صیفەتی (جلال)ن وه هەندی کات له ژیر دەسلالات و قارەمانیتی صیفەتی (جمال) دان.

(۱) ابن الوقت سالیکیکه که هیشتا له پلهی تلوین دایه.

کمال: مقامیکه تیایا (أولیاء) ئەچنە مقامی (تمکین)، وه له (تلوین) دەرئەچن له (جلال) دا ئەحوالی (جمال) ی بەکار دێنن، وه له جمالا ئەحوالی جلالی ئەخەنە کار. (کاتی جلالیان عەینی جمال، وه کاتی جمالیان عەینی جلاله).
 أبو الوقت^(۱): به (أولیاء) ی خاوەن کمال ئەوتری که باس کرا.
 دور ئی یه محوی که له دیوانه کهیدا ئەلێت:

به ضایع چو هه موو وه قتم له مالا یه عنیا یعنی

ئەبی وه قتی له بو الوقتی بخوازم تا تیا بهرم

مه بهستی ئەم (أبو الوقت) ه نه بووی.

خرق العاده: یانی کردنی کاری وها که به پێچهوانه ی عادهت و دهسه لاتی به شه ره وه بیّت، وه کردنی شتی وها نه گونجی، وه کو: معجزه ی أنبیا علی نبینا وعلیهم الصلوٰة والسلام. وه که رамه تی أولیاء الله قدس الله أسرارهم.

إحسان: دوو پله یه، یه کهم: به نده ی و فرمان بهرداری خوا به جۆرک بکه ی وا بزانی (خوا) ئەبینی، ئەمه ش مرتبه ی (مقرین) ه.

دووم: فرمان بهرداری بکه ی بو خوا و بزانی که خوا ئەت بینی، ئەمه شیان مرتبه ی (أبرار)^(۲).

إیمان: (شهش) روکن و پایه یه: ۱- ئیمان به خوا، ۲- ئیمان به ملائیکه، ۳- ئیمان به و کتیبانه ی له ئاسمانه وه هاتونه ته خواره وه، وه کو صحف، تهورات، إنجیل، زه بور، قرآن. ۴- ئیمان به پێغه مبه ران درودی خویان له سه ربی. ۵- ئیمان به زیندوبونه وه له پرۆزی قیامه تا. ۶- ئیمان به قه زاوقه دهر چاکی و خراپی که له خوا وه یه، ئنجا که ئیمان به مانه هه بو، ئیتر ئەوه ی له قورئانا ثابته وهك (فرضیه تی)

(۱) ئەوانه ن که له پله ی تلوین دەرچوون وه به مه قامی تمکین گه یشتوون.

(۲) مقرین: واصلین = نزیکان = گه یشتوان. أبرار = سالک = رێگه به ر بو لای خوا

نوئڙ، وه حهرامى دزى و غەش و خيانت و ھەموو ئەحکام، كە لەبەر زۆرى
باسيان ناکرى، وه ئيمان ئەيان گرتەوه.

إيمان: پيش تر وتمان سى (۳) پلهى ھەيه:

۱- تقيدي ۲- استدلالى ۳- شهودى.

تقيدي ئەوھيه كە انسان شوين بيروباوھرى دايك و باوك و ماموستا و خەلكى
دەوروپشتى ولاتەكەى كەوتبى، وه گوى بە دليل و بەلگە نەدات، وه بەو
چاوليکەرى يە قناعەتى دەست كەوتبى.

استدلالى: ئەوھيه ئەو بيروباوھرى كە بە مەسائیلی شرعى ھەيهتى، لە پرووى بەلگە
و دەليلهوه بى، ئەك تەنيا چاوليکردن بيت و بەس.

شهودى: ئيمانى شهودى ئەوھيه كە ئەو كەسە ئەو بيروباوھرى ھەيهتى لە پرووى
مشاهدەوھيه، ئەوھى لە شەرعا ھەيه و سابتە ئەو (عياناً) مشاهدەى بكات، ئينجا
بەرزترين پلهى ئيمان ئيمانى شهودى يە، ئيمان بە بەلگە و دەليل دامەزراندن لە چاو
ئيمانى شهوديدا ھيچ بابەخيكي نى يە وەك فەرمويانە:

پای استدلالیان چوبین بود پای چوبین سخت بی تمکین بود
واتە: أهلى استدلال پييان دارينه پيى دارين لهق و بي هيز و تينه
ياني ئەوانەى بە بەلگە شت إثباتە لايان وەك كەسانى وان كە قاچيان لە دار بو
دروست كرابى، خوڤانى لەسەر راناگرن، ھەميشە لەق و بى هيزە.

مەبەست لە تەريقەت ئەوھيه ئيمان بيت بە ئيمانى شهودى وه بە (عيان)ى
أسرارى عالەمى (ملكوت) لە نەظر دا دەرکەوى وەكو: مكاشفەى دل وه زانيى
أحوالى مردو لە قەبرا بە مشاهدە، ئايا لە خوڤيدايە يان ناخوشى، وه هوى چى يە.
يان وەك بينينى مەلائيكە و ارواحى (أنبياء) عليهم الصلاة والسلام، وه كۆبونەوھ
لەگەليان و پرسيارليکردنيان و وەلام وەرگرتنەوھ و شتى تريش لەم جۆرانە.

به فہرمايشتی شاہی نہ قشبه‌ند
 بہری درہ ختی تہریقہ ت دووانہ
 تہوہی بہ کورتی لہ شہرع بہیانی
 تہوہش بہ دہلیل اثبات کراوہ
 پیشہ‌وای تہریق پیری دہولہ‌مہ‌ند
 تہی برای باشم ہہردووی بزانیہ
 کراوہ، تہجا بہ طول تہیزانی
 لہ تہریقہ تدا گشت لہ بہر چاوہ

(الإحسان أن تعبد الله كأنك تراه, فإن لم تكن تراه فإنه يراك) حديث.
 حہ زہرہ فی (علی) فہرمویہ تہ گہر
 مکشوف بی لہ لام ہہمووی بیینم
 (مہولہ‌وی) رہحمہ فی خوای لیّی لہ باسی ٹیمان لہ کتبی (فضیلہ) دا فہرمویہ تی:
 لیس بالاختیار للإنسان
 بسبب التکلیف بالأسباب
 من کشف أو برهان أو تقلید
 ما کان عن کشف وعن عیان
 ہم شاربون شرب هیم للجفا
 أنفسهم في أوسع الفضاء
 علو علی الزمان والمکان
 بدا الصباح أطفئوا المصباح
 وهو كيف عرض نفسياني
 فكونه معلق الخطاب
 یکسب بعد الفضل والتأيید
 ما کان أعلى رتب الإيمان
 دہا لأصحاب الصفاء والوفاء
 راضون راضون بالقضاء
 خلو جلو مواطن الأمکان
 فعدموا الرواح والصباح

(أولياء الله) قدس الله أرواحهم، له عيلمه وه تہ بہن بؤ (عہین)، مہولہ‌وی لہ
 مہدحی شیخی سراج الدین دا (قدس سرہ) لہ (عقیدۃ المرضیۃ) دا تہ فہرموی:
 واسیطہی ریگہی بہینی عيلم و عہین
 وارثی حائز حہای ذی النورین

عیشق له طریقه‌دا بۆ هەندى له سەرەتای پى خستنه طریقه‌وه سەرەلئەدات و
دەرئەكەوئىت ئىتر وەستانى ناڤى، وە دەمەدم زیاد ئەكات، ئىنجا خویشى به (سلوك)
هیز به و شۆر و جەزیه به پەيدا ئەكات.

طریقه هۆى خواناسینه، یانى هۆى معرفەت و ناسینی خوايه، هەر پلەيه ك كه
ئەهلى طریقهت سەرکەوى (معرفەتى) به‌خوا زیاتر ئەبى، وە كه مەعرفەت و ئاشناى
زیاتر بوو (مەبەهەتى) زیاتر ئەبیت، خواى تعالى خۆى خوايه‌كى وەهايه تا بناسرى
محبوب و خوشە‌ویستەر ئەبى، تىكراى خەلق له مەبەتى خوا كەم بەشن هۆى ئەو‌یه
كه نایناسن.

(ناسین هۆى معرفەتە و معرفەت هۆى مەبەتە و مەبەتیش كه زیادى كرد ئەبیتە
عیشق) عیشق پەيزه‌ى سەرکەوتن و تەرەقیاتی سالیكه، بەلكو پەيزه‌ى سەرکەوتنى
ئەهلى طریقه‌ته.

سالیكىك وتوبەتى:

بیزارم ازان كهنه خدای كه تو دارى

هر روزه را تازه خدای دیگرى هست

یانى ئەلى بیزارم له‌و خوا كۆنه كه تۆ هەته. هەموو پوژى من خوايه‌كى
سەرله‌نوى و تازەم هەيه. یانى به‌هۆى بېرىنى پلەى ناسینی خواوه گە‌وره‌یى و
عەظەمەت و قودسییه‌ت و جەلالى خوام له پېشوو زیاتر بۆ دەرئەكەوئىت، وەكو‌وا
بیت كه له چاو دوینى و پېرى و پوژانی پېشووتردا ئەمە خوايه‌كى تر بیت.

كە‌وابو (تەریقه‌ت) به‌حرىكى پر له جۆره‌ها گە‌وهەرى وایه كه هەموو
گە‌وهەرى دنیا له چاویا زۆر بى نرختەر له سوألەته له‌ته‌ى كۆلانیان.

تەریقه‌ت گە‌نجینه‌ى گە‌نجى (معرفەته) ئاوى حەياتى عشق و مەبەته، باخى خەلالاى
نزیكى و (قربەته)، به كورتى به حوكمى (وإن تعدوا نعمة الله لا تحصوها) ئەو‌هنده
دەستكه‌وتى پر له سود و به نرخى تیايه زویان له‌تقریر و باس كردنى لال و قەلەم له

نوسینی کۆل و بی دهسهلات تره سهدهها جار، به لکو بالندهی خهیاڵ له بهرینی فضاى
 (تصور) ی بی پهرو باڵ و ئاوارهى شیو و دۆلى سهرسوهرمان و سهرلێشیواوى ئەکا.
 (أهلى تهریقهت) خوڤیان فهرمویانه: (من لم یذق لم یدر. هنیهأ لأرباب النعیم
 نعیمها)، بهلى كهسى بهشیكى له بازاری پر له سعادتهی بهرز مهتره بهی شمولی ئایهتی
 کریمه ی (وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ) بچی، به نهقدی استعدادی فیطری و صهرفی بی
 دریغی رهنج و کۆششی (وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى) به پهزیهی (أَلَا طَالَ شَوْقُ
 الْأَبْرَارِ إِلَى لِقَائِي) دا، سهرگهرمی سهرکهوتن ئەبی تا دهستی فضل و ئیمدادی (وَأَنَا إِلَى
 لِقَائِهِمْ أَشَدُّ شَوْقًا) به بالی (سريع السیر) تیخی (انجذاب) و تیژ پهیری مزیدی اشتیاق
 دهستگیری ئەکات، له ماوهیهکی کهما له ڕێگه ی پر سام و خطر و مسافه ی
 دورودریژی (فی يوم کان مقداره خمسين ألف سنة) به سهلامهتی به مهتاعی منزلهتی
 (فی مقعد صدق عند مليک مقتدر) واصل ئەبی. وه بایهخی خوڤش مهناخی (فروح
 وریحان وجنة نعیم) نائل. وه به لبقای ههمیشه بهقای نهپراوهی (وجوه یومئذٍ ناضرة
 إلى ربها ناظرة) سیمای وجودی به جوانترین شیوه شامل وه پایه ی به مهتره بهی
 (رضي الله عنهم ورضوا عنه) کامل ئەکات.

ههردو بالی سۆز و شهوقت یینه جونبوش وهك شیهاب
 تی په ره گاه سالیکانه گاه به ره سمی ئینجذاب
 تا له ساحه ی قدسی قوریا تۆش به وینه ی عارفان
 پر بهقای وهجهی لبقا بی و سهرخۆشی باده ی خیطاب

بهلى كهسى خواوهنی عهقلی ساغ بی، بیینی کهسیکی زانای بهرز هیمهت،
 خواوهنی پیاوهتی و شههامت، سلطانی وهقت داوا ی بکات بۆ مهجلیسی خوی، بۆ
 دانێشتن له ڕیزی جماعهتی دیوانی سلطانی خۆیدا و بۆ ئهوهی تعینی بکات له
 منصبیکی بهرزدا.

ئىنجا پېش ئەۋەى بە حضورى سلطانى مشرەف بىيۈ ۋە لەۋ مقام و منصبەى جىگىر بىيۈ بېيەنە باخىكى پېر لە جورەھاي مېۋەھات و خواردنى خوش و بەلەزەتى پېر تام، ۋە نەنېرن بە دوايدا بۇ لاي سلطان يان بۇ سەر كاروبارى تازەى، ئايا ھەموو تام و خوشى و شىرىنى ئەۋ خواردنانهى لە لا تال ئابىي؟ بېگومان شەخسى خاۋەن مايە ھەز بە پاىە و پلە ئەكات نەك وورگ پېر كردن (إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ). دۇستانى خوا شىرىنى بەھەشتيان لە لا تالە ئەگەر لە تشرف بە شەرەفى ملاقاتى رب العالمين بەشدار نەبن، ھەزەرەتى عبدالقادرى گەيلانى (قدس سرە) شىعەرىكى لەم معنایەدا ھەيە كە لە سەرەتايەۋە ئەفەرەمۇي:

گر جمالى لا يزالى رانہ بینند در بہشت

میکند مستان حق از بیخ جنت خشت خشت

گەر لە بەھەشتا جەمالى مەۋلا نەھىنن گەرۆى اولیاء الله
لا ناکەنەۋە بۇ سەیرى بەھەشت تىك ئەدەن پەكسەر قسەر و باخ و دەشت

ئىنجا نەزەرى ھەزەرەتى مەۋلا كە لە (محبەتى) خۆى بەۋلاۋە ھىچى تىرى لە دل و دەروونى بەندەى صادقانەدى، ۋە نەفسى ئەۋ بەندەى خۆيەى دى (منۋەرە) بە شەۋقى ئەۋ ۋە سەرى لەبەر قاپى (محبەتى) ئەۋدايە، بىي گومان بە مەفادى (ھل جزاء الإحسان إلا الإحسان) مەشۋلى پرتەۋى أنظاری علیہ، ۋە بە أوجى مەرتەبەى سعادەتى سەر مەدەيەى ئەگەيەنى، ۋە لەسەر كورسى مجلیسى قدسى (يحبهم ويحبونه) دای ئەنیشىنى، (أولياء الله) محبوى (بالذات) يان ھەر خوايە، ۋە ھەر شتىكى تریان خوش بویت (بالتبعیہ) خوشيان ئەۋیت نەك (بالذات)، يانى لەبەر خاترى ئەۋە چونكە دروست كراوى ئەۋەۋ ھى ئەۋە.

پای سەگ بوسید مجنون خلق گفتا این چ بود
 گفت این سگ گاه گاهی کوی لایلا رفته بود
 پئی سەگی ماچ کرد مجنون خەلق ووتی چی بو ئەو
 پئی وتن جارجار بە بەردەم مالی لەیلا رویو

ئینجا لیڤەدا وا چاکە حیکایەتیک بەم بۆنەیهووە باس بکەین:
 سولتان محمودی غەزنەوی لەناو کۆمەڵی وەزیرانی خۆیا (أیاس) ی لە ھەموویان
 خۆشتر ئەویست، لە ھیچ شوێنیک بێ ئەو ئارامی نەبوو، ئەبوو ئەوی ھەر لەگەڵ
 بوايە، قسە و باسی زۆرتر لەگەڵ ئەو بوو، عاشقی کرداری ئەو بوو، مەحرەمی
 ئەسراری ھەر ئەو بوو. لەبەر ئەوە وەزیرەکان لەناو خۆیاندا گلەییان ئەکرد، ئەیان
 وت: (أیاس) نەھەیتەت و شکلی لە ئیمە پەسەندترە، نەقەد و قیافەتی لە ئیمە رێک و
 پێک ترە، ھەر کامیک لە ئیمە بگرت لە ھەموو شیو و صورەتیکا لەو لەپشتترین،
 نازانین سولتان بۆ فەزلی ئەو ئەدا بەسەرمانا، سولتانیش ئەم گلەیی و قسانە
 ئەبێستەو بەلام ئەگەرا بۆ فەرسەتی کە پێیان بەسەلمینی بۆچی فەزلی ئەو ئەدا
 بەسەریان^(۱).

رۆژیک سولتان فەرمان ئەدات لەشکر و وەزیران ئامادەبن لەگەڵیا بپۆن بۆ
 سەفەر وە لەگەڵ خۆیا سامان و جەواھیریکی زۆر بە صندوق بار ئەکەن ئەییەن،
 دواي ئەوێ ئەجولین بۆ سەفەرکە لە رێگا ئەگەن بە ناوچەیکە بەردەلان و
 سەخت و نالەبار، لە پەر صندوقیک لەو جەواھیرانە ئەدات لە کە ئە بەردیک ئەشکیت
 وە جەواھیرات لەو ناویدا بلالو ئەیتەو، سولتان ئەمر ئەکا کە ئەو جەواھیرانە
 نەکرێنەو ناو صندوقەکە، وە ھەر کەسی ئازایە بەشی خۆی کۆ بکاتەو بۆ خۆی،

(۱) (غەزنین) پابێتەختی ولاتی سولتان محمود بوو، بەلام باری جغرافی ئەوسا لەگەڵ ئێستادا جیاوازی

زۆر بوو.

و وزیران و ئەمیران و دەست و پێوەند ئەنێشنە سەر جەواھیرات دەست ئەکەن بە چینیەو، سولتانیش بە غار مەرکەبی خۆی تاو ئەدات و مسافەییەکی زۆر پیش ئەکەوی، ئەوەندە ئەروات لە لەشکر دور ئەکەوێتەو، کاتی لا ئەکاتەو وەزیرە پر فیز و نازەکانی یەکیکی لە گەل نەماوێتەنیا (ایاس) نەبی، سولتان محمود ئەلی بە (ایاس):

ئە ی خۆشەوێستی من، تۆ لەو تالانیە چیت دەست کەوت، (ایاس) لە وەلاما وتی: هیچ، سولتان لی پرسی: بۆچی؟ ایاس وتی: من خۆتم لەبەر خۆت ئەوی، تۆم بۆ دنیا و سامان و دەوڵەت ناوی، من عیزەت و گەورەیی خۆم بەو ئەزانم کە هەمیشە لە خزمەتی ریکابی سەلتەنەتی تۆدا بم، تۆم بێ هەموو شتیکم هەیه، بەبی تۆش هەموو دنیا لە لا تالە.

لەسەر تۆم دوژمنە عالەم قەزیەم مانع الجمعة^(۱)
کە تەرکی تۆ نەکەم تەرکی هەموو عالەم نەکەم چبکەم

سولتان وتی: ئێتر بزانی بۆچی (ایاس)م لە لا خۆشەوێست و عزیزە. خوای زانا بە هەموو ئەینی و ئاشکرایە کە محبەتی خۆی لە هەر دلیکا دی بە کێشانیە مقداری ئەو موحەبەتە روی نەزەری لوتف و مەرحەمەتی لەو عەبدەیه. حەزەرەتی گەیلانی (قدس سرە) فەرمویەتی: (ئەگەر جمالی لا یزالی حەزەرەتی ملک الملوك لە بەهەشتا نەبی، عاشقانی جەمالی ئەو چی خشت لە قصر و قصوری بەهەشتا هەیه دەری ئەهینن و ویرانی ئەکەن) وەکو پیش تر لە معنای شیعرێکیدا باسمان کرد.

(۱) مانع الجمع: یعنی رێک ناکەوی تۆشم بوی و عالەمیش، یان تۆ یان عالەم، ئینجا کە من تۆم ئەوی بێ گومان تەرکی عالەم نەکەم چی بکەم.

بهراستی ئەم ری پێگهی عشاقه بۆ غهیری ئەوان ری لا یطاقه
 عیشقه قوت و قوهتی روحانیان عیشقه مایه ی هیمهتی روحانیان
 عیشقه مه صعه د بۆ گروهی سالیکان بهندی ناکا تا ئەگاته لامکان
 شاپهری پر هیزی زمهری واصلین عیشقه، عیشقه شوربی جامی کاملین

کەسی وا ههیه ئەلێت: تالیبی ئەم عیلمه بۆچی کەمه، وه کەم کەس لەم جۆره
 پیاوانه ئەکەونه بهرچاو وه ئاوا باس ئەکړین، له وه لاما ئەلێن:
 یه کەم: حالی ئەمانه شاراوویه، ههیه ئەم أحوال و أوزاعه ی ههیه به لام ئیمه
 وای نازانین، چونکه (علومی أسرار) ناوی خۆی به خۆیه وهیهتی، ئەگەر ئاشکرا
 بکړیت ئیتر کوا ئەبی پئی بوتری (أسرار).

در درون شو و اشنا و وزبیرون بیگانه وش
 اینچنین زیبا روش کم دیده ئم اندر جیهان

تۆ به (سری) ئاشنا به و روبهرو بیگانه خوو
 شه خصی و شیرین صیفت له م عاله ما کەم دیتە پروو
 دووهم: وتراوه:

کاری هر بزنیست خر من کوفتن
 گاو نه میخواهد و مهردی کسهن

بۆزن ناشیت گیره ی خه رمانان گای جووتی ئەوی و پیاوی پاله وان

ئینجا ئەو کەسه ی ئەو پرسیاره ئەکات هه ر خۆی بیر له وه بکاته وه که ریگایه کی
 وا دور و درێژ و پر له خه تهر، جگه له وه ی خوشی له نیشانه ی ریگا و جیا بونه وه ی

جۆره‌ها شيو و دۆلى موشكىله و نارمحه‌تى بى ئاگايه، ئەوسا بۆى دەرئەكەوى كە
ئەم رى يە رى تەنيا رەوى ئى يە و چارەى ئى يە ئەبى تەمەسوك بكا بە داوینى رەفىقى
شارەزای رىگاوه.

يەكەم (پى) لەم رىگايەدا دانرى ئەومەيه كە سەر دانرى لە ژىر پىدا.

ئەبى پىش ھەمو شتىك بە پاچى سەعى بى درىغ و بىلى رەنجى بى مۆلەت شان و
بازوى ھىمەت بختە كار، لە ھەوشى خانوى دەرۋننا بۆ ماپەى ژيانى بى پايان
(وجعلنا من الماء كل شيء حي) تدبیری بیری ئاۋاتی أولو الالبابان بکەیت، وه
ساحەى سینه لە خەوش و خالى غەش و كینه بەرامبەر بە ھەموو ئوممەتى شاھى
مدینه بە گسكى (حسنی ظن) و چاو لىپوشى پاك بمالى. ئەگەر لە ھەر كەل و
قوژبىكى چالى ھەلكەنراوى (نەفسى) خەسپسەوۈ دوچارى ماری ئازارى (پى) و،
شكى و دوپشكى خەتەرە و خەيالى دووشكى بووى، بەدارى إعتبار بە صدقى (من
صبر ظفر) چارى مار، وه بە تاكەوشى ھۆش بۆ چارەسەر كەردنى لىو وشكى دوپشكى
دووشكى عىلاج بکەى. قولى ھەك كەردوى ئارەزوو إشتياق لە دەرھىنانى ماء الحیاة
فەپىض و بەرەكاتى أبلى دانەدەیتەو، جەلەوى ئەسپى عەزىمى بە ھىز لە غارى
شەورەوى دل گەرمى و سۆزى دەرۋن نەگرتەوۈ بە كۆلەمسى مەستى (لا يخافون
لومة لائم) سەر لوتى لۆمەكەران و چەنەى چەنەبازان بشكىنە، شرىتى برىتى لە
عىلاقەى مەبەتى بالذات بە دەستى ھىمەت و ھەلمەتى صادقانە و خەنجەرى كەمەرى
عاشقانەى (وتبتل إليه تبتلاً) لە غەيرى مەجنونى حەقىقى بىنە، تا لە ئاسمانى (يحبهم
ويحبونه) لىزمەى بارانى پر لە شۆر و مەبەتى مەكشەرى إيلاهى، وه لىشاوى واردات و
بەرەكاتى متنوعەى لامتنهائى (ونزلنا من السماء ماء مباركاً) زەوى و زارى دل و
دەرۋن بە إحيائى (فانبتنا به جنات وحبّ الحصيد)ى علوم معارفى قدسيە كامەران،
وه بە مەورىدى تفرىجى زائران و منزلگای كۆرى ياران جى باصفائى دلەران بى:

سیماهم فی وجوہہم دلیلی عزت و شأنیانہ

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ مُعَالِي الْأَهَمِّ نِشَانِہی سہرشانیانہ

جہماعہ تیکی عالی ہیمہ تن بُو دوژمن نیقمہت بُو دوست نیعمہ تن
لہ کاتی قہہرا پلنگ ہہلمہ تن لہ وہختی بہسطا بہحری رہحمہ تن
لہ غایہت بہ دہر شیرین اوصافن بُوہ بُو کہمی سیمرغی قافن

نہ نفسی ئەممارہ: ہہمیشہ سہرکیش و متمرّد و لہ خوا یاخی یہ (إِنَّ النَّفْسَ
لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ).

نہ نفسی لواہ: ئەچیتہ صیفہ تیکہوہ سہرزہ نشتی خوی ئەکا، بُوچی وا غافل و
کەم تاعەتہ.

نہ نفسی مطمئنہ: نہ فسیکہ کە سہراپا بووہ بہ نور لہ خوا رازیہ، خواش لہو
رازیہ (يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً فَادْخُلِي فِي عِبَادِي
وَادْخُلِي جَنَّتِي). (اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ الْكَرِيمُ).

جار جار انسان لہ خوی نارازیہ و لۆمہی خوی دہکات. ئەوہ ظاہرەن لہ
نہفسەوہ نییہ دَل باوہری بہ خوا و قرآن و پەیمان و ھەرەشەیی پوژی دواپی ھەبە. دَل
نہفس ئەترسیخی لہ ھەرەشەیی خوا، ئیمانی دَل نہفس رائەگری لہ عەمەل و کردەوہی
نالەبار، بەلام گرنگ ئەوہیہ نہفس بہ سلوک بگاتە رادەبە خوی لۆمہی خوی بکات.
نہ نفسی مطمئنہ بەکسەر بہ پیچەوانەیی نہفسی ئەممارەوہ ئەوہستی.

نہ نفسی ئەممارہ: کافرہ. ئەگەر دەسەلاتی ھەبی إتاعەیی خوا ناکات، منائیکی بمری
تا لہ توانای بی ئەو نہفسە نایەلی. ئیرادەیی ئەو نہفسە بەرەنگاری ئیرادەیی خوای بُو
ناکریت ئەگینا ئەیکرد، یانی دەسەلات و قودرەتی خوای بُو رەت ناکریتەوہ بەلام
نہ نفسی مطمئنہ دەرئەچی لہ مقامی صبر چونکە صبر مەشبەقەتی تیایە بەلام قبولی

ئەكات. ۋە نەفسى مۇمىننە كاروبارى خۋاى پى خۇشە، لە جىاتى ئەۋەى صىر لە ژىر
بەلادا بىكات پى خۇشە و لەزەتى لى ئەيىنى.

حەزرىتى ئىمامى رەببى لە (مەكتۇبات) دا ئەفەرمۇى: خەلكى پارە ئەدەن بەلایان
لە كۆل يىتەۋە ئەمان پارە ئەدەن بەل ئەكەن (مىخ اتشخوارە كى لذت شناسد
دانەرا)^(۱)، ئەفەرمۇى: ئەۋ بالئندانە (سەمەندەر) كە بە خواردنى ئاگر ئەژىن كەى لە
دانە لەزەت ۋەرئەگرن.

دىن كە بىرىتى بوۋ لە عىلمى (أحكام) و عىلمى (ئەسرار) ئەۋانەى كە ھەلگىرى
عىلمى (أحكام) ن عولەماى زاهەرن، ۋە ئەۋانەى كە ھەلگىرتى عىلمى أَسْرَارِيان
خستۇتە سەر ئەستۆى خۇيان عولەماى باطنى، ئىنجا ۋا ئەبى ھەر يەكە لە أولياء الله
زاتىكە كە لە ھەردوۋ عىلمەكە دا خاۋەن بەشە، ئەمانە پىيان ئەۋترى ذوالجناحين.
لەۋلاقى خۇمانا حەزرىتى مولانا خالىد لەم جۆرە زاتانە بوۋە، خاۋەنى ھەردوۋ
علیمەكە بوۋە بۆيە لەقەبى (ذوالجناحين) ى بوۋە.
عالمى وجوب: عالمى ألوهيته، عالمى لا مثلى به.

لقد تقدّست عن المثال في الذات والصفات

عالمى إِمكان: عالمى مخلوقات و محسوساته. تەنیا زاتى أقدس خوا و صفاتى
مقدسەى ئەۋ نەبى و أفعالى ئەۋ ئىتر ئەۋى تر ھەمۇى داخلى عالمى إِمكانە. عالمى
إمكان حادث و متغیر و پرو لە ئەمان و زەۋالە.

عالمى وجوب داۋىنى لە گەردى حدوئ پاكە و مەرتەبەى بەرزى لە دەستى
كورتى تغیر و زەۋال بى باكە.
عالمى لاهوت: عالمى وجوبه.

(۱) سەمەندەر: بالدارىكە لە شاخە (بوركاتى يەكاندا) لەناۋ ئاگر ھىلانە ئەكات. لەسەر خواردنى (پشكۆ) ى
ئاگر ئەژى. مەلى ئاگر خۆر بە دانەۋىلە ئارەزوۋى ناشكى مەيلى لىنى ۋىلە

عالمی ناسوت: عالمی امکانه.

قلهلم: قلهلمی الإلهی لا مثلی یه ناوی (القلم الاعلی)یه.

لهوح: لهوحی محفوظ ههیه، وه لهوحی مهحواثبات ههیه.

لوح المحفوظ: لهوحیکه مهحوی تیا نیه. ههر یهکی له أولیاء الله جیگای نه زهری
ئهوی هه بی غه لهت له که شفیا نابی.

لوحی محو اثبات: (۳۶۰) لهوحه. ههندی له اولیا ئهوانه ئهیینی و به پی ی بینینی
خوی خه بهر ئه دات، دواپی مهحوی به سهرا دیت. ئه گهر لئی پرسیته وه خه بهری
مهحوه که شت ئه داتی.

نظر: یان توجهه، یان شیهه به توجه.

جاریک سولتانیك چوو هه خزمهت یهکی له (مشایخ) پرسیاری هه زهرتی (أبا
یزیدی بسطامی) لی کرد (قدس سره) که پیاویکی چۆن بووه. ئه ویش له وه لاما
فه رموی: هه رکهس له حزیه یان سه عاتی له خزمهتیا بوو بی به سعادتهتی أبدی گه یشتوه.
سولتانیك به سه رسورمانه وه وتی: باشه کافره کان زۆر له خزمهت پیغه مهرا ﷺ بوون
به لام هیچ به سعادتهت نه گه یشتن. ئه ویش فه رموی: کافره کان له خزمهتی (محمد
رسول الله) دا ﷺ نه بوون، ره فاقه تی (محمدی کوری عبدالله) یان کردوه. اصحابه به
خزمهتی (محمد رسول الله) ﷺ گه یشتن سعادتهتیا یان برد کهس نه ی برد.

معنای ئه وهیه ئه وهی به إخلاص و باوهر و عقیده وه چوو هه خزمهت (أبا یزید)
به وه سعادتهت گه یشت. ئه وهش چوو لهی وه که سیکی سهیر کرد وه کو هه مو
کهسانی تر هیچ که لک و به هره یه کی لی نه برد.

ئینجا ئه وه سعادتهتی که له وه ره فاقه ته دهست ئه که وی له (أثری) (نظر) یان
(توجه) وهیه.

إمامی شعرانی ناوی چهند که سیک ئه با ئه فه رموی ئه مانه سلوکم پی نه کردون هه
به (نظر) پیم گه یاندون.

كه سيك چووه خزمهت هه زهه قى فه خرى عالم ﷺ عه رزى كرد قوربان من
 موسلمان ئه بىم به لام هه ز له (زينا) ئه كه م. اصحابى كرام لى توند بون پيانون: بوجى
 له جزورى (رسول الله) دا عليه الصلاة والسلام جه سارهت ئه كه ي و په پرهوى ئه ده ب
 ناكه ي. به لام ماموستاى مكارمى اخلاق، خوشه ويستى هه زهه قى خلاق فه رموى لى
 گه رين. بانگى كرده پيشه وه فه رموى: تو هه ز ئه كه ي زينا له گه ل دايكتا بكري. وتى
 نه خير دايك و باوكم به فيدات بى. فه رموى: خه لكيش هه ز ناكه له گه ل دايكيا
 بكري، فه رموى: هه ز ئه كه ي له گه ل (...) بكري. وتى: نه خير دايك و باوكم به
 فيدات بى. فه رموى: خه لكيش هه ز ناكه له گه ل (...) بكري، فه رموى: هه ز ئه كه ي
 له گه ل (...) بكري، وتى: نه خير، دايك و باوكم به قوربان بى فه رموى: خه لكيش
 هه ز ناكه له گه ل (...) بكري هه روه ها چهنه كه سيكى ترى له پور و كه سو كارى بو
 حساب كرد. هه ر عه رزى كرد نه خير دايك و باوكم به قوربان بى. فه رموى:
 هه روه ها خه لكيش زينا يان له گه ل كه س و كارى خويان بى ناخوشه. ئينجا هه زه رت
 ده ستي مباره كى به سهر سينه يدا هينا و فه رموى: خوايه (عه وره قى) له كرده وه ي
 خراب محفوز و پاريزراو بكه يت. دواى پياوه كه هاته دهر وه وتى: له م كاته دا (زينا) م
 له هه موو شت له لا ناشيرين تر و نا په سه ندره و رقم ليه قى الحمد لله. بيگومان ئه مه
 له (نه زه ر و توجهه) وه بووه كه وا خيرا ئه و محبه تيه له دليا لاچوو.

هه زه ره قى عمرى كورى خه تاب ﷺ عه رزى هه زه ره قى كرد ﷺ: قوربان توم له
 مال و منال و هه موو كه سم خوشتر ئه وى ته نيا له خوم نه بى. فه رموى: ئيمان
 كاميل و ته واو نابى تا منت له خوشت خوشتر نه وى. ئه ويش عه رزى كرد: ئا ئيست
 توم له خوشم خوشتر ئه وى. ئه مه ش زور ئاشكرايه كه له (توجه و نه زه ر وه) بووه
 چونكه محبه ت و خوشه ويستى له ئيختيارى ئينساندا نيه. كه ئاواى لى هات ده ست
 به جى ئه وى له خوى خوشتر ويست، به (توجه) له و پله يه سه رى خست ... صلى الله
 عليه وسلم ورضي الله عنه وعن سائر الخلفاء الراشدين.

ويلايه تي عامه: ويلايه تي هه موو پيغه مبهرا نه جگه له پيغه مبهري ﷺ خومان.
 ويلايه تي خاصه: ويلايه تي پيغه مبهري خومانه ﷺ. پي ئي ئه لئين (ويلايه تي محمدي).
 له عيلمي ته صه وفدا: مقرر ه كه ساليكاي ريگاي حقيقه ت عروجيان هه به
 نزوليان هه به (ياني سهر كه وتن و هاتنه خواره وه) ئينجا ويلايه تي خاصه ي (محمدي).
 جياوازي به پي ئي ئه م دوانه هه م له لايه تي عروج (سهر كه وتن) هوه به، وه هه م له
 لايه ن نزول (هاتنه وه ي بۆ خواره وه).

له لايه ن سهر كه وتن وه (العروج) لطائفي ئه وليايه له ژير (قهده م) ي باق ي انبيادان
 (فهنا و به قا) يان پهري ئه و په ر تا خفي هه به، به لام به پي ئي پايه و پله.
 بۆ نمونه هه ندي تا (روح) ته روا و هه ندي تا (سر) هه نديكي تر تا (خفي)
 ته روا، ئه مه نيهايه تي فهنا و به قا ي ويلايه تي عامه به. ئه م ما خاوه ني ويلايه تي خاصه
 (أخفي) ي شي فهنا و به قا ي ته واوي ئه بي. ئه مه جياوازي به پي ئي ئه م دوو ويلايه ته له
 ته رهي عروجه وه دوباره له باره ي نزوليشه وه فه رقيان ئه مه به ئه وليا كه له ژير قهده مي
 حه زره تان ﷺ ئه جساديان وهك عالهمه، ئه مريه كه يان به شي له كه مالاتي ده ره جاتي ئه و
 ويلايه ته دا هه به.

چونكه پيغه مبهري خومان ﷺ به جه سه د و له شي موباره كي چوو بۆ ميعراج،
 به هه شت و جه هه ننه ميان خسته بهر چاو (فأوحى إليه ما أوحى) يه ي بۆ ده س دا وه به
 شه رهي ديتن به چاو فائز بوو، ئه م جوړه معراج ه خاصه ي ئه وه ئه وليايه كيش له ژير
 قهده مي ئه ودابن و تابعي ئه وين، وه به كه مالى موتابه عه ي مشرف بوين به شيان هه به
 له م پايه تايبه تي يه دا (وللأرض من كأس الكرام نصيب) ئه م ما ئه وه نده هه به به چاو
 ديتني زاتي حق له دونيادا مخصوص بۆ خو به تي اوليا به له ژير قهده مي ئه وان رويه ت و
 ديتنيان نيه، جياوازي ميانه ي ديتن و ئه و حاله تي ئه وان وهك فه رقي به پي ئي أصل و فرع
 يا سيبه ر و شه خص وايه. نه سيبه ره كه شه خصه كه به و نه شه خصه كه سيبه ره كه به.

بە كورتى ويلايەتى عامە لەلای صعوودەو پەرى ئەو پەرى تا خفى ئەروا بەلام
ويلايەتى خاصەى محمدى لە لای صعوودەو فئای آتم و بقای آتمى ھەيە ھەر پىنجى
ئەپرى وە لەلای نزولەو بەشى لە شەش دەرەجاتى كەمالاتى ئەو ويلايەتەدا ھەيە...

فەقىر/ دەرویش: مشايخ و گەورە پياوانى تەرىقەكان عادەتيان وایە لە نوسينا
ناوى خويان بە وشەى (فەقىر) يان (دەرویش) ديارى ئەكەن. بەم بۆنەيەو
حىكايەتيك ئەگيرىنەو دواى دىينەو سەر ئەم باسە.

لە شارى (سنە) پياويكى زۆر دەولەمەند و بەناوبانگ ھەبوە پىي و تراو
(ئاصەف اعظم) من ئەم پياووم نەديوە، بەلام پەنگە لە تارىخى ئىستاو كە سالى
(١٤١٠ى ھجرى) ٤٠- تا ٤٥ سالى بىي كە نەماو. وەك ئەگيرىنەو ئەوئەندە ديھات و
أملاكى بوو واريكەوتو ھەندى جار دىي كړيوە، بە أوتومبيل يان بە سواری
بەلایا پړویشتو پرسیارى كردو ئەمە دىي كیە. وتویانە دىي ئاغايە (یعنى خۆی). ئەم
پياو (شاطر)ى ھەبوو ئەم شاطرانە عادەتيان بوو ئەگەر ئاغا بە گوزەريكا پړویشتبي
يان چوبى بۆ بازاريك يان ھەر شوينيك، چەند دەقیقەيەك پيش ئەو كەوتون،
كوتهكيان گرتوو بە دەستەو پىتاويان بەستو و شیوە كلیتەيەكيان لەسەر كردو،
بەلای خەلكيدا پړویشتون لەو گوزەر و بازارەدا بانگیان كردو: ھەستن ئاغا ھات ...
دەى ھەستن و ئاغا تشریفى ھینا. ھەروەھا بۆ جیگای دەرویش پۆستەچى بون
پۆستەيان بردو، ریز و ئیحتراميان نەبوو لەناو خەلكيدا.

یەكی لەم شاطرانە كە لای (ئاصەف) ئەييت لەبەر ژیری و عەقلى ئەكەوتە
بەرچاوى، ئەيكا بەسەر كار ئەينيرتە يەكيك لەديكانى كە مولكانەى سالانە وەرگرى.
دواى يەك دو سالتيك سەرکاری ئەيكا بە (گەورەى سەرکارەكان). ژمارەيەكى زۆر
ديھاتی ئەكەوتە بەردەست، دواى چەند سالتيك خۆى ئەييت بە ئاغايەك مولك
ئەكبرى تا بە ماوہيەك چەند ديەك بەيەكەو ئەنى و دوكان و مولكيكى زۆر پیکەو

ئەنئەت، تا وای لی دیت ئەبی بە شخەصنکی مجلس نشین، بە عەباوہ لە مجلسی ئاھەفا
دائەنیشی.

ماوہیەکی زۆر بەم جۆرە ئەبیت دواپی ئەم و ئەو بە (ئاھەف) ئەلین: ئەم پیاوہ
شاطر بو لە دەرگای تۆدا تا وای لیھات بە قەدەر تۆ دەولەمەند بوہ، مۆلکەکانت ئەم
ئەبختوات، تۆ هیچ حسابی لە گەڵ ناکە، بزانی چەند سالی چۆ وەرگرتوہ بە پێی
دەفتەر وە چۆ تسلیم کردویت، ئاھەف مەجبور ئەکەن داوای تقدیمی حسابی ئەو چەند
ماوہیە لی بکات. ئاھەف دیتە مجلسەوہ ئەویش ئامادە ی مجلس ئەبیت. ئاغا پێی
ئەلی: سالیھایە هیچ حسابی لە بەینا نەبوہ نازانم چیت وەرگرتوہ و چیت تسلیم
کردوہ. ئەویش ئەلی: کە ئەمر ئەکە ی حازرم بۆ حساب. ئاغا ئەلی: سبەینی فلان
ساعات حازر بە. ئەویش لە کاتی دیاری کراوا بە جل و بەرگی زەمانی شاطریوہ
کوئەک بە دەستەوہ و بە پیتاوەوہ حازر ئەبی. کە دیتە دیوہ خان سەلام پێشکەش بە ئاغا
ئەکات، ئاغاش سەر ھەڵ ئەپری وەلامی سەلام ئەداتەوہ و ئەلی تۆ کئی؟

ئەلی قوربان من فلانم. ئەلی ئەی ئەمە چ حالیکە چ بەرگیکە، بۆچی لەم
حالەدای؟ ئەلی قوربان نەت فەرمو لە فلان سەعاتا وەرە حساب بکەین. ئەلی بەلی.
ئەویش ئەلی: حسابی من ئەمە. کە من لە خزمەت ئاغادا بوم ھەر ئەمەم ھەبوہ
ئەوی تری لە سایە ی ئاغاوہیە. من وام لەسەر کار و فرمانی زەمانی خۆم وە ھەرچی
ھەبە لە مۆلک و سەرۆت و دەولەت عائییدی خۆتە و ھی خۆتە. ئەمە ھەمو حسابی
من ئیتر حسابی چیت لە گەڵ بکەم. ئاھەف ئەلی: ئافەرین برۆ ھەرچیەکت ھەبە
موبارەکت بی، تۆ کە ئەوەندە ژیر بیت هیچ حسابیکم لیت ناوی.

ئینجا بی گومانە کە پێشەوایی دین لەو پیاوہ ژیرترن. خوای تعالی (جلّ شأنہ)
خوی لە قرآنی پیروزدا ئەفەرموی: (يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ
الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ)^(۱).

ئىنجا وشەي (فەقىر) بە گىشتى بە انسانى بى نان و ئاو و بى دەسلەت و داماو
ئەوتىرى، وە فەقىر واتە (موحتاج).

بە لام ئەھلى خوا بە يەقىنىك كە ھېچ غوبارى وەھمى بەلادا نەجى ئەزانن أصليان
(عدم) بوو، خوا ھىناونىيەتە وجود. يانى موحتاج بە (وجود) بوون خوا إيجادى
کردوون، موحتاجن بە مانەوھى لە وجودا ھىشتونىيەتەو، ھەموو كات و ھەمىشە
موحتاجن بە ھەناسەدان رىي ھەناسەي داوئى. بەلكو ھەموو زەپاتى جىسم و خەلایا
بۇ پىكەو ھەنوسان موحتاجن پىكەوھى نوسانن ئەگىنا دەست بە جى ورد ئەبى و
(تفت) ئەكا. موحتاجن بە يەكەيەكەي ئەندامى دەر و ناو، بە ھەرەكاتى دل و نەبضى
دەست، محتاجن بە جولانەوھى دەم و زىان بۇ خواردن و وتن و تام كردن.
موحتاجن بۇ بىنن، بىستن، بۇ شت قوتدان، بۇ مال و منالى، بۇ رزق، بۇ ترقیات
و ترفیعات لە كەمالات و دەرەجاتى قوربا.

ئەمانە ھەموى ھەمىشە لەبەرچاوى (نصب العىنى) أولیایە، چونكە ئەوانە ئەھلى
بى ئاگایى و غەفلەت نىن، دائم الحضورن، پەردەي غەفلەت لەسەر چاوى بصیرەتبان
لاچوھ. زۆر بە فەخرەوھە وەك حەدېث ئەفەرموى: (الفقر فخري) فەخر بەو كەلمەي
(فقر) ھەو ئەكەن وە ھەلىان بژاردووە بۇ خویان، وە فقیر نازناوى ئەو گەورە
گەورانەيە.

اللَّهُمَّ أَنْتَ الْغَرِيزُ وَأَنَا الذَّلِيلُ وَهَلْ يَرْحَمُ الذَّلِيلَ إِلَّا الْغَرِيزُ. اللَّهُمَّ أَنْتَ الشَّوْرُ وَأَنَا الْمُدْبُورُ وَهَلْ يَنْصُرُ الْمُدْبُورَ إِلَّا الشَّوْرُ.
اللَّهُمَّ أَنْتَ الْغَنِيُّ وَالْغَنِيُّ الْغَنِيُّ وَالْغَنِيُّ الْغَنِيُّ وَالْغَنِيُّ الْغَنِيُّ وَالْغَنِيُّ الْغَنِيُّ وَالْغَنِيُّ الْغَنِيُّ وَالْغَنِيُّ الْغَنِيُّ
الْأَحْسَنُ وَتُحْكَمُ الْغَنِيُّ وَتُحْكَمُ الْغَنِيُّ وَتُحْكَمُ الْغَنِيُّ وَتُحْكَمُ الْغَنِيُّ وَتُحْكَمُ الْغَنِيُّ وَتُحْكَمُ الْغَنِيُّ وَتُحْكَمُ الْغَنِيُّ وَتُحْكَمُ الْغَنِيُّ

حهز ئه كه م وه به پيوستى ئەزانم كه ئاگادارتان بكه م بۆ ئەم حقيقه تهى له خواره وه بۆتان باس ئەكه م:

چهند كتيبيكى تازه دهرچون له ميصر و لبنانه وه دين. ناوى تصوفيان له خويان ناوه، وه عنوانه كهى ناوناوه به التصوف الإسلامى يان التصوف فى الإسلام. ئينجا ههر له عنوانه كهيا وایان دهرخستوه كه تصوف له أديانى تریشا هه بى (حاشا لله) شتى وانيه ته نيا ته وهنده ههيه هه ندى له كفار به هوى ريزهت كيشانه وه كشفى صورى مخلوقاتيان بۆ پهيدا ئەبى، يانى صورەتى مخلوقاتيان بۆ كه شف ئەبى. به لام ههرگيز حقيقه تيان بۆ كه شف نابى. ئايه تى قرآن ئەفه رموى: (لَا تُفْتَحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ)^(۱)، ئەوانه ناوچاويان به ئاگرى كفر داغ كراوه وه به سىغى بليسى قههرى خوا ديارى و دامغهى بى ئيمانى لى دراوه، روحى ناپاكيان بۆ ئاسمانى ارواح ريگاي لى مهنه. ريگا بۆ لای خوا (الطريق إلى الله) بۆ هه مو جگه له اسلام داخراوه. به لام چۆته (مانگ يان مەريخ) باسيكى تره، ئەم ئاسمانى عالمى مشاهدهيه هيچ پهيوه نديه كى به وه وه نيبه.

كشف چوار جوړى ههيه: الكشف الكونى / الكشف القلبي، الكشف القبرى، والكشف الإلهي. كه شفى قبور و كه شفى ايلاهى بتاتا بۆ كفار دهست نادات. ريگايان بۆ عالمى وجوب نيبه و لييان داخراوه. له م عالمى ئيمكانه دا كه شفى (صورى) مخلوقات بۆ ريزهت كيشانيان دهست ئەدات. سلوك ئەوهيه كه حقيقه تى به شهري ئەكا به ئيبريز يانى ئالتونى زاخاو دراوى خاليس، وه به حوكمى ئايه تى (اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ) أولياء الله كه موئمنى كاميلن ئەبنه يه ك پارچه نور. به لام ئەوان يانى (كفار) سلوكيان نيبه ته نيا ريزهتيان ههيه وهك نان و ئاو نه خواردن ماوهيهك. به لام حقيقه ته كه يان وهك (توبه ل) يك پيسى به كه مى ههنگوين

(۱) الأعراف: ۴۰.

سواغ بدری وایه، یان پارچه ئاسنیکى ژهنگاوى به کهمى ئالتون زرکفت بکرى، ئەو توپکلانه هیچ لهجه و ههر و حقیقه ته که ناگۆرن.

ئیتتر ئامان و دهخیل براییانى موسلمان شوین ئەو جۆره بیروباوهره کوفره مه کهون وه ئاگاتان له ژههرى پیسی ئەو جۆره کتیبانه بیت که مه به سستی نوسهره کانیاان ته نیا گیره شیونى به له دینی پاکى ئیسلامدا.

له کۆتاییدا ئەلیم:

له سایه ی به ره که تی موئه له فاتى گهوره پیاوانى دینه وه که ماوه یه که به ته ماشا کردن و خویندنه وه یان سه ره که وتوو و کامه ران بووم، الحمد لله ئیمان و عقیده م به هه موو فرمايشیان هه یه، وه هه رچه نده که به شم له ده رگای بزورگاندا نه بوو به لام بى گومان به مه قام و پله ی به رزیا ن موئیمم و باوه رى بى گه ردم هه یه. له بى طالعى خوشم و که م به ختیم و په ست فطره تی خۆم زایقه ی گیانم له نه کی خواردنى خوش و به له زه تی ئەم خوانه پر نیعمه ته ی نه چه شت. دلۆڤى له (ماء الحیاة) ی ئەم کانیاوه هه میشه ئاوى هه رگیز نه به راوه نه که وته سه ر زبانی اشتیاق و ئاره زوم، به لام به حوکمى (ذكر العیش نصف العیش) وستم ماوه یه له کاتم به باس و زیکرى ناوى أهلى ذیکر و أوصافى أهلى ذیکره وه خه ریک بکه م. به لکو به ئومیدی شمولی (من أحبّ قومًا فهو منهم) نائل بیم، وه به مه فادی (المرء مع من أحب) ئه مپرو و سبه ی له سایه یاندا به سه یمه وه وه به ره کاتى نظر و توجهاتیا نم له هه ردوو لا ده ستگیر بى.

والسلام.

پ/ له زه مانى أصحابدا په زای خوایا ن لى بى، بۆچى که رامه ت که م بوه؟

و: زه مانى أصحاب په زای خوایا ن لى بى، پێویستیا ن به که رامه ت نه بوه، چونکه که رامه ت بۆ ئه وه یه بیکه ی به به لگه له سه ر راستى ئەو ئایینه، وه بیروپروای پى پته و دامه زراو بى، ئەوانه ی به بى فیل و فزول ئەهاته خزمه تی ئیمانیان به پێغه مبه ر ﷺ ئەهانی له تأثیری به ره که ت و فه یز و ئەنوارى حه زره تی رسول الله ﷺ وه وای لیهات

سهراسهری وجودی ده‌بوو به نور، وه له سایه‌ی خۆری بـی سایه‌ی حه‌زهرتی
 پـیـغـه‌مـبـه‌ر دـا ﷺ سورته و حقیقه‌تی ظاهر و باطنی ماده و مه‌عنای به‌هه‌ئته و خولق
 و خووی ئه‌و زاته پـیـرـۆـزه منصـبـغ ئه‌بوو یانی ئه‌و پرهنگه‌ی ئه‌گرت ... وهك (مه‌حوی
 ئه‌لی):

به‌شیوه و خولقی پـیـغـه‌مـبـه‌ر ﷺ ئه‌وه‌نده منعکس بووبون
 غه‌ریبی تازه چوو ده‌یووت ئه‌مه پـیـغـه‌مـبـه‌رستانه

ئینجا له پاش دورکه‌وته‌وه‌ی زه‌مانی أصحاب په‌زای خویان لی بـی، به‌ره‌به‌ره
 وهك جه‌ماعه‌تی له‌شه‌و چرخان دوورکه‌وته‌وه‌ تا بپروا تاریکتر ئه‌بـی وه پـیـوـستی به
 پرووناکی‌یه، وه پـیـغـه‌مـبـه‌ری تر له پاش پـیـغـه‌مـبـه‌ر ﷺ نابـی.

خوای تعالی به‌به‌ره‌که‌تی ئه‌و زاته و به‌نیابه‌تی ئه‌و له‌هه‌ر زه‌ماندا ژماره‌یه زۆری
 له اولیاء الله له‌ناو عاله‌می ئیسلامدا به‌م موهممه‌ گرنکه‌ به‌هره‌وه‌ر کردوه.

تا عاله‌می ئیسلام بیروباوه‌ریان پارێزراو بیت وه به‌تشکیک و شوبه‌هاتی دوژمنانی
 ئیسلام ئاقیه‌تیان نه‌شیوی، وه‌هه‌میشه به‌راستی و دروستی ئه‌م ئاینه‌ به‌رزه‌ دل‌پته‌و
 و دامه‌زراو بن.

دیشان بـیـجـگه‌ له‌مه‌ش وه‌نه‌بـی له‌زه‌مانی أصحاب که‌رامه‌ت هه‌ر نه‌بووبـی، وه
 که‌سـی بـجـی ته‌ماشای کتیی جامع الکرامات للاولیاء که‌جه‌نابی شیخ نه‌به‌مانی مصطفی
 إسماعیل دایناوه^(۱)، چهنده که‌راماتی أصحابی تـیـدایه‌ که‌له‌سه‌رچاوه‌ی راسته‌قینه‌وه
 ئه‌یگـیـرـتـه‌وه‌ بـۆ نمـوونه:

(۱) خاوه‌نی جامع الکرامات شیخ مصطفی ماوه‌یهك له‌ترابلسی شام حاکمی جزا بوه، دوابی له‌بیروتدا
 بوه به‌رئیسـی محکمه‌ی حقوقی ئه‌وی، که‌کاتی خۆی لای خۆمان پـیـان ئه‌موت حاکمی مه‌حکمه‌ی
 کوبرا، ئه‌نجـا ئه‌م زاته به‌پـی حروفی هـیـجا ۱۴۰۰ اولیای له‌و کتـیـبه‌دا باس کردوه، وه‌که‌راماتی
 گـیـراوه‌ته‌وه‌ وه‌ئـسته له‌مه‌کتبه‌کاندا ده‌ست ده‌که‌وی.

دوو نەفەر لە أوصحاب شەو بە لێزمە و تاریکی پێکەووە ئەپرۆنەووە بۆ مال شیوە
چرایەك لە پیشیانەووە ئەبێ، بە شەوقی ئەووەووە ئەپرۆن کە ئەگەنە ئەو دوو پڕیانیە ی کە لە
یەکتەر جیا ببێنەو، چراکە ئەبێ بە دوو ھەریەك یەکی لەبەر دەمیەووە ئەبێ تا ئەگەنە
مالەووە. وە ھەروا کەراماتی زۆر لە صەحابەکان بەیان دەکا.

باسی له ژبانی

هزره‌تی مه‌ولانا خالیدی کوردی

نقشه‌ندی

ئینجا ئیتر نۆبه‌ی ئه‌وه‌یه‌ بێنه‌ سه‌ر مه‌به‌ست که‌ بریتیه‌ له‌ گێرانه‌وه‌ی ئه‌و که‌راماتانه‌ی که‌ له‌ فارسیه‌وه‌ وه‌رمگێراون بۆ کوردی وه‌ ئه‌بوا به‌هۆی ئه‌وه‌ی که‌ هزره‌تی شیخ عوسمان سراج الدین یه‌کیکه‌ له‌ خه‌لیفه‌ به‌ناوبانگه‌کانی هزره‌تی مه‌ولانا خالیدی شاره‌زووری قدس سرهما باسمان له‌ هزره‌تی مه‌ولاناوه‌ بکردایه‌ که‌ له‌ سه‌ره‌تای مریدییه‌وه‌ تا ته‌واوکردنی پایه‌کانی تصوف هه‌ر له‌ خزمه‌ت ئه‌ودا به‌هه‌رمه‌ند بووه‌ به‌لام چونکه‌ ماموستا مه‌لا کریم به‌رگیکی (یادی مه‌ردان)ی به‌ باسی ئه‌و زاته‌ پیرۆزه‌ ته‌واوکردوه‌، ئه‌بوو به‌ دووباره‌کردنه‌وه‌ی دووجار ووتنه‌وه‌ ئه‌مما له‌ گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا چه‌ن که‌رامات و به‌سه‌ره‌اتیکی هزره‌تی مه‌ولانا که‌ له‌ کتێبی که‌ مه‌رحومی مه‌لا حامیدی کبیر^(۱)، دایناوه‌، وه‌ باسی مه‌ولانای به‌ درێژی تیا کردوه‌ وه‌ کتێبه‌که‌ (خه‌تی)یه‌ یه‌ك نوسخه‌یه‌ له‌ لای شیخ محمد آمین کاردۆخی‌یه‌، وا ئه‌زانم ماموستا ئه‌و کتێبه‌ی به‌ر چاونه‌که‌وتبێ بۆیه‌ ئه‌وانه‌ له‌ کتێبی یادی مه‌رداندا نیه‌، به‌ پێوستم زانی به‌

(۱) مه‌لا حامیدی کبیر: عالمی‌ی زۆر فازیله‌ و به‌ نرخ و سه‌نگین وه‌ دانایه‌کی خاوه‌ن تمکین بوه‌ کاتێ هزره‌تی شیخ عوسمان سراج الدین بوه‌ (قدس سره‌) وه‌ کبیر له‌قی ئه‌و زاته‌یه‌. کتێبی به‌ ناوی ریاض المشتاقین هه‌یه‌ وه‌ چه‌ند ناملیکه‌ی تریشی له‌ ته‌نیشت ریاض المشتاقیندا هه‌یه‌ وه‌ له‌و کتێبه‌دا باسی که‌راماتی هزره‌تی مه‌ولانا و هزره‌تی سراج الدینی تیدا نوسیوه‌.

كورتى له هه وهلى ئەم كتيه وه باسيان بكهم وه بيان خه مهروو به كۆمه كى خوداى بى
 هاوتا تا هونه ر و فەزلى گه وره گه وران نه كه ويته پشت گوڤى نه زانى هه تا هه تايه وه
 وه هه روه ها ينگومان له باسى پياو چاكان رهمهت و به ره كه قى خوداى ئه بارى، باسى
 چه زره قى مهولانا خاليد (قدس سره) ئه وه ندهى كه له يادى مهرداندا نيه وه ئيمه
 باسيان بكه ين ئه مانه ن كه برتبه له (١٤) مه وزوع:

١- چه زره قى مهولانا يه كه م رۆژ باوكى كه ئه يياته لاي ماموستا به يه ك دهرس يا به
 دوو (٢) ئه گاته سوره قى (إذا جاء نصر الله والفتح)^(١)، پنى ئه لى ئه بى به باوكت
 بلى مريشكى رهش بنىرى، ئه ویش ئه فهرموى روم نيه عهرزى باوكم بكهم بۆم
 بنوسه. مه بهس ئه خاته سه ر كاغه ز. مهولانا ته ماشاى كاغه زه كه ئه كات ليوى
 ئه بزوينى ماموستا ئه فهرموى بۆچى ليوت ئه جولنى ئه وه چى به ئه ویش ئه فهرموى
 نوسراوه (مورخ سياه)^(٢).

٢- چه زره قى مهولانا قورئانيكى پيرۆزى به دهسته وه گرتوه، به بى ته فسير، وه
 فهرمويه قى هه ركه س پرسيارم لى بكا له هه ر ئايه قى ئه توانم به بى ره قى زياد و
 كه م به ته واوى ته فسيرى كه له ئه مرۆدا هه يه، ته فسيرى بكهم.
 • ئه مه خۆم بيستومه، كه وه ختى له سوله يمانى موده ريس بوه له مالى خۇيانه وه تا
 مه درسه به سوارى ته شريفى چوه، وه ته پپۆش و پيكه وتو، وه سوار چاكى
 ليها تو بوه.

(١) عاده قى قوتايانى پيشو وابوه هه ر قوتاييه ك گه يشته ئەم سوره ته ئه بى مريشكى رهش بيات بۆ ماموستا:
 زۆر له قوتايان به كه متر له (٢٠) دهرس نه گه يشتون. وا بوه به مانگى گه يشتوه وه ئيتير به م سوره ته يان
 وتوه سورمه قى مريشكه ره شه. كه ناوى سوره ته كه خوى سورمه قى (الفتح)ه.

(٢) مورخ سياه: يانى مريشكى رهش، له پاش ئەم نوسراوه به له رياض المشتاقين صحيفه (.....) ديم
 نوسراوه به هه وه ل رۆژ الحمد لله معوذتين، وقل هو الله وتبت يدا و إذا جاء نصر الله ى خوڤند.

۳- هەر لهو کتیبهدا ئەفەرموی ئەلامەى زەمان مەلا قاسمى پایگەلاانى فەرموی له مەکەى موکڕمە (خوا گەورەترى بکات) بە حەلقە دەرسى بە عولەما و زانایانى مەککە ئەفەرموو له حدیسی (بخاری شریف) وه منیش یەکى بووم له گوى گران.

جەنابی (شیخ عبدالصمدى محدث)^(۱) شەرحىكى له بوخارى شریف کەردبوو بارى هێستى بوو له گەڵ ئەوەشدا له حەلقەى دەرسا دادەنیششت بۆ استفادە و کەڵك وەرگرتن له حەزەرەتى مەولانا، وه ئەم زاتە پیرۆزە کە شیخ عبدالصمدە ئەفەرموی علامە ملا قاسم ئەى فەرموو (بێجگە له ووشەى بەلى) یەکیکیان جەسارەتیان نەدەکرد قسە بکەن من جارجار بە هۆى ئەوەوە کە ئەو کورد و من کورد وه هەروەها حەزەرەتى له تەویڵە مستعید^(۲) بوو، من سوختە^(۳) بووم، پرسىاریکم لى ئەکرد وه لامى ئەدامەو، وه پرسىار وه لامەکەشى بۆ ئەوان ئەفەرموو بە عەرەبى سەریان سوڕ ئەما کە چۆن گوستاخى ئەکەم پرسىارى لى بکەم.

۴- وه هەر له کتیبى رياض المشتاقیندا جەنابی بەرپز مەلا حامیدى گەورە ئەفەرموی: کاتى حەزەرەتى مەولانا ئەگاتە ناوچەى حەوش و بەدرانى^(۴)، جەنابی شیخ فەتاحى برازای مەولانا ئەمەى بۆ گێرامەو قازى زەکى سنە له لایەن حوکمدارى ئەویو هاتبوو چەند سوارىك بوون ماوێهەك مانەو، من منال بوم سوارى ولاخەکانیان ئەبووم ئەمەردن ئاوم ئەدان پۆزى غارم کرد کەوتە خوارووە دەستم شکا جراحیان هینا بۆیان گرتمەو، شەوى درەنگى مامم کە

(۱) شیخ عبدالصمد: له روى هەلەیهو نوێسراوه عبدالصمد نیه عبدالوهاب ناویەتى

(۲) مستعید: یانى ئەو قوتابى یە ئایىیە کە له دوا پلەى خویندیا ی.

(۳) سوختە: یانى ئەو قوتابى یە ئایىیە کە له سەرەتای خویندنا ی.

(۴) کە لەمەودوا باسى حەوش و بەدرانى بە درێژى دیتە بەرچاوى ئازیزان.

حەزەرەتى مەولانا يە ھات خەياري پاكرائى دامى ووتىم قوربان ناخۇم، فەرموى
بۇچى؟

ووتىم جەراھەكان ئەلەين تا چاك ئەبى نابى ساردى بخۇى، فەرموى بۇ خۇيان ووت
من له كه يەوہ خەرىكى ئىشى تۆم.

۵- دووبارە عەرزىم كىرد لە شتى ئەترسىم فەرموى چى؟ ھەموو جارى مارى دىت لە
لاى سەرما (پەپۆكە) ئەخوات، فەرموى مەترسە ئەوہ جەنە مەرىدى خۇمانە بۇ
پارىزگارى تۆ ئەى نىرم. وە فەرموى (۵) (جنى)م كىردوہ بە ئاگادارىكەرى
منالەكانى كاكە ھەمە^(۱).

۶- وە ھەر وەھا بۇ فەزل و گەورەىى حەزەرەتى مولا نا يە كە لە كىتەبى رياض المشتاقين
ئەفەرموى^(۲): جارى دوو ئامۇزا كە ھەردووكيان خەلقى دىيەك^(۳) ئەبن لە
نەزىكى شارى سولەيمانى دوو بە دوو پىكەوہ ئەگەرىنەوہ بۇ دىكەيان، كە
يەكەيكيان مەرىدى حەزەرەتى مەولانا ئەبى و ئەوى تریان مەرىدى يەكەيكەتر ئەبى لە
مەشاىخ، لە رىگا يەكيان بە ووى تریان ئەلى تۆ بۇچى لە خەزمەت شىخى مندا
تەمەسوكت وەرنەگرت؟ ئەوى تریان ئەلى ئەى تۆ بۇچى لە خەزمەت شىخى مندا
تەرىقەتت وەرنەگرت؟ ھەرىكە بە باسى باشى و چاكى و شىخى خۇيدا دىتە
رىزەخوانيان، لە پەر مەرىدى شىخى ناوبرا و بە مەرىدەكەى مەولانا ئەلى يا شىخ
بىگەرە كوتوپر بىھۇش ئەكەوى وە لەو لەھۇش خۇچوونەدا ئەيىنى ئەو شىخە
تەشرىفى ھىنا و دەستى دا يە خەى و بەرەو ئاسمان بردى و زۆرى سەرخستىم وە

(۱) رياض المشتاقين: ۱۸۴.

(۲) سەرگوزشتە و بەسەرھاتى ئەم دوو ئامۇزايە ئەوہ ئەگەبەنى كە پىشوازى بەرەزىمان كات و ساتى
خۇيان بە باسى شتىكەوہ خەرىك كىردوہ كە نەزىكى بۇ لاى خوا گەياندوہ وە مەبەستىيان تەنيا دىن بوہ
بۇيە ھەردەم لە خۇشى و دوور لە نەپەھەتى و پەژارەدا بوون.

(۳) لە كىتەبى رياض المشتاقيندا لا پەرە ۱۸۶ دا ئەو دىيە نەزىكى قەرەچەتان بوہ.

فهرموی: لیرهوه ئەتخمه خوارى ئەلى منیش زۆر پارامهوه که من هیچم نهووتوه، ووتى بیگومان توو پرت ئەدهم هەرچەند هاوارم کرد بى سوود بوو. له ناکاو حەزەرەتى مەولانام کەوتە دڵ و یادیکم کرد تەشریفى پیرۆزى حازر بوو له هەوه له وهه ك پاشایهك له گەدایهك تەكا بکات داواى لى خۆشبوونى بۆ کردم که نه یزانیوه و بۆ خاترى من بیه خشه تەکای ئەویشى نه گرت، تا حەزەرەتى مەولانا خاترى پیرۆزى رهنجا، دەستى پیرۆزى راکیشا سووکی منى له دەست وەر گرت و هینامیه خوارهوه ئیتر ئەوم لى وون بوو بەلام له رێى هینانه خوارهوه مەهرموی چاکت نه کرد ئەم پیاووت به دەستى من لەناو برد^(۱).

کاتى که به تەواوى هینامیه خوارهوه هۆشم هاتەوه دیم وام له مالى خۆمان خەلکی زۆرم له خزم و بیگانه لەسەر کۆتۆتەوه، یهکی لهوانه کابرای ئامۆزام بوو، ووتم ئەوه چى به بۆ واده کەن ووتیان: ئەى هوو خۆ تۆ مردبویت و به تەمات نه بووین، ووتم نه خەیر نه مردبوم بێخود کەوتبوم و ئیسته چاکم، ئامۆزاکەم ووتى ئەى کاکه نه مەوت ئەى کاکه چاک بوو له خزمەت شیخی مندا تەریقەتت وەر بگرتایه، پێم ووت ئەى تۆ بۆ ئەگریت؟ ووتى بۆ تۆ؟ ووتم نه به خوا بۆ من مەگرى بۆ شیخەکت بگرى. ووتى چۆن؟ ووتم ئەى بیخی. دوو سى رۆژى بى چوو یا نه چوو هەواڵ هات که شیخی فلان جى که فلان کەسه وهفاتى کردوه إنا لله وإنا إلیه راجعون.

۷- وه هەروەها ئەفهرموی: جارى یهکی ئەیهوى له پرووى گالتهپی کردنه وه به مەولانا لاسایى بکاتهوه، له بەردەمى یهکیکا دائەنیشى و وهکو بیهوى توجە

(۱) دووبارە ئەم بەسەر هاتە پر ئاکامەش جەنابى مەلا حامیدى گەوره له کتیبى ریاض المشتاقین دا له بارەى گەورەبى و پایەى بەرزى حەزەرەتى مەولانا وه باس ئەفهرموی له تەریقەتدا هەروەکو له شەریعەتیشدا بى وینه و بى هاوتا بووه له چەرخى خۆیدا ئەو زاتە به کۆمەك مەشهور بوه که وهفاتى کردوه.

بكات، دستبجى حالى ئه گۆرى و پروو ئه كاته چۆلهوانى و پوشاك به خۆيه وه ناهيلى، كەس و كارى پەناى پى ئه هين به حەزرىتى مهولانا خاليد و زورى لى ئه پارينه وه، ئه وىش فرمان ئه فەرمى به يەكى له خەليفەكانى كه (بچۆ توجهى لى بكه وه شكت نه پى كه چاك ئه يته وه).

۸- وه ههروهها له كتيبي جامع الكرامات الأولياء له پيتى (خ) دا ئه م كهرامه تهى له حەزرىتى مولانا خاليد (قدس سره) ئه گيرته وه ئه فەرمى: جارى حەزرىتى مهولانا ته شريفى موباره كى به ريه كدا ئه روا گاورى به دوايدا ئه روا ئاورى له پرووى لوتفه وه ئه فەرمى له گاوه كه دستبجى ئيمان ئه هينى و موسلمان ئه پى والحمد لله رب العالمين^(۱).

۹- وه ههروهها حەزرىتى مهولانا كاتيك له سليمانى به ره وه هندستان ته شريفى ئه بات وه پرىنى چهندهها ريگه ي ترسناك و پر له كۆسپ ئه گاته قهندههار دوو كەسى تر هاورى ئه بن يەكيان شا دهرويش ئه پى كه خەليفه ي حەزرىتى شېخ عبدالله ديهلهوى بوه، كه به هوى ديتى ئه وه له سليمانى عاشق و شهيداى ديدارى بووه و ئه وه سه فەرى فەرموه، ئينجا ئه وه ماويه له قهندههار ئه مينه وه هاوريان دهست ناكه وى بۆ هيند، زۆر عوله ما و زانايان ليان ئه پارينه وه كه بگه رينه وه نه چن، وه پيان ئه لين ليره وه تا سنورى هيند (۲) دوو مانگه وه زورى چۆله وانيه و ريگه يه كى پر له ترس و بيمه، ههردوو براده ره كەى له چوون بۆ هيند په شيمان ئه بنه وه به لام مهولانا ئه فەرمى: (سه رى هيناومه ناى گيرمه دواوه).

پاش ماويه ك مانه وه له گه ك كۆمه ليكا كه كاروانچى بوون ريك ئه كه وى و ولاخيكيان لى به كرى ئه گرى سه ر له نوى هاوريكانى به نه به زى و كۆل نه دانى

(۱) دانهرى كتيبي جامع كرامات الأولياء (شېخ مصطفى إسماعيل النبهاني) وه ئه م په رتوو كه به سووده باسى ۱۴۰۰ له ئه ولها ئه فەرمى وه (له زياتر له ۷۰۰) لاپه ريه له (۲) به رگا.

مەولاناۋە لەو پەشیمانییە پەشیمان ئەبنەو لە گەلیا دەپۆن، پۆژی لە پۆژان لەو
چۆلوانییەدا ئەسپە کە غار ئەدا ئەو وولاخە بە زمانی کە خوا خۆی ئەزانی و
مەولانا قی ئەگات ئەلی بە زەیت پاماییتەو ئەوندەم غار مەدە مەولانا
ئەفەرموی بە من مەلی بەو کەسە بلی ئەم ئاگرە لە دەروونما هەلگیرساندو
چل پۆژی ئەمینی بگاتە خزمەت پیر واریدات و بەرە کات پەیدا ئەبی، وە لەویو
حەزەرقی شا عبدالله ئەفەرموی: شابازی ئەوا هات ئەکەوینە ناو داومانەو کاتی
ئەگاتە بەرەو سە خۆزگە ئەخوای. ۱- کاشکی شیخ نەیفەرموایە (مەولانا)،
خالییدی بفرموایە. ب- نان خۆم وەرمبگرتایە لە فەرن. ۳- ئاودەسم پاک
بکەرایەتەو. کاتی بە خزمەت گەیشتن ئەفەرموی: مەولانا مەبە، خالید بە، نان
خۆت وەری بگرە بەلام لەبەر گەورەیی و پەیزی عیلم (شاهی نەقشبەند)
ئاوینانی بۆ خانەقا بۆ داناوی نەو ک پاک کردنەوی ئاودەس.

و مەولانا ئەفەرموی (۵) پینج مانگ دوور لە بیری کە جیگەیی شەپ و
ئاژاوی ژنان بوو ئاوم ئەهینا ئەزەت و ئازاریان زۆر ئەدام، لیواری بیرەکیان پیس
ئەکرد پاکم ئەکردەو، هەموو پۆژ ۴۰ چل کووپەم پەر ئەکرد بۆ دەسنویژ دیسان
حەوشی خانەقاشم ئەشت.

(و ئەمە حالی بوو تا پشتی موبارەک و پیرۆزی بوو بە برین).

و ئەهە فەرموو لە باقی کاتەکانی ترا هەر خەریکی ئیشی خۆم ئەبووم پۆژی ئەبی
شا رۆف کە لە نەژادی حەزەرقی ئیمامی رەببانییە ئەویش سالیک بوو دوو بە دوو
پیکەو قسەمان ئەکرد، حەزەرقی شا عبدالله لە نزیکمانەو تیپەری بۆ مەنزلەکی
خۆی گویم لی بوو لەبەر خۆیەو فەرمووی: (ئەم پیاو لەو رییە دوورەو هاتوو بۆ
وولاتی غەریبی قەلەمی نسیانی بەسەر مال و منالیا هیناوە لێرەش ئەهەوی هەر بە قسە
و باس کاتی بە خۆپای بەسەر بیات کە گەیشتن مەنزل ناردی بە دواما چوومە خزمەتی
فەرموی: تۆ لەو رینگە دورەو هاتوی خەتی نسیانت بەسەر لاپەرەیی مال و منالیا

کیشاوه ئیسته‌ش ته‌وئیت هەر به قسه کاتت سهرف بکه‌یت، رازی نیم له‌گه‌ل هه‌یج که‌سی باسو دوانت بی بیجگه له‌م به‌نده زه‌بوونه نه‌بی که هۆی په‌یوه‌ندیم له‌میان‌ه‌ی تو و خوادا^(۱).

۱۰- هه‌زهره‌تی شیخ عبدالله ته‌وه‌نده ریزی مه‌ولانای لا بوو، وویستویه‌تی بیکا به جیداری خۆی له ده‌هلی مه‌ولانا عه‌ززی کرد ئه‌م فرمانه ته‌گه‌ر ئیلزای په ئیطاعه‌ی ته‌که‌م وه ته‌گه‌ر ئیختیاریه هه‌ز ته‌که‌م وولاته‌که‌م به‌م نووره پرووناک بکه‌مه‌وه.

۱۱- وه له پاش ئیجازه‌ی خه‌لافه‌ت وا مشهوره که ته‌ختی ره‌وان په‌وانه‌ی فه‌رموو بوو تا چهند ماوه‌یه خۆی ته‌شریفی فه‌رموو بوو له‌گه‌لیا^(۲)، ئه‌و ماوه مه‌نزله‌ی یه‌ک مه‌نزله‌ی بوو.

۱۲- کاتی هه‌زهره‌تی مه‌ولانا له هه‌نده‌وه ته‌گه‌ر ته‌وه‌و بوو سلیمانی یه‌ک دوو جاری بوو به‌غا ته‌شریفی ته‌فه‌رموی وه خوا لی خوشبوو جه‌نابی شیخ محمود صاحبی برای له‌سه‌ر خانه‌قای سلیمانی به‌جیگه‌داری خۆی به‌جی ده‌هیلی.

● جارێکیان هه‌زهره‌تی شیخ عوسمان جه‌نابی شیخ علی ته‌ویللی که یه‌کی بوو له خه‌لیفه‌کانی خۆی ته‌نیری بوو خزمه‌ت شیخ محمود صاحیب تا بزانی ئیجازه هه‌یه بیته بوو زیاره‌تی که ته‌گاته (سید صادق) ده‌رویشی له‌ناو قه‌بره‌کانه‌وه دینه‌ خواری ته‌لی جه‌نابی شیخ عه‌لی سید صادق منی ناردوه پیت بلیم که سه‌لامی شیخ محمد صاحب بکه‌یه‌نه، وه منیش ناوم (ده‌رویش سمایل) ه‌ کاتی ته‌گاته سلیمانی هه‌زهره‌تی شیخ

(۱) ئه‌م باسه سه‌فه‌ری هه‌زهره‌تی مه‌ولانا مان دووباره له کتیی (ریاض المشتاقین) که‌ی مه‌لا حامیدی که‌وره وه‌رگرتوه که به ده‌ست خه‌ته، ئیسته له خزمه‌تی جه‌نابی به‌ریز شیخ محمد ته‌مینی (کار دۆخی) دایه.

(۲) ته‌ختی ره‌وان: وه‌ک ئه‌و ته‌خته‌ی که ئیستا له‌وولاتی حیجازدا له‌کاتی هه‌جدا بوو ته‌وافی که‌عه‌ی پیرۆز له مه‌که‌ی پیرۆز به‌کار ته‌هیزی به‌ چوار که‌س یا به دوو که‌سی به‌هیز ته‌چنه ژیر ته‌خته‌که و ناساخه‌که‌ی ته‌واف پی ته‌که‌ن.

صاحب ریزی لی ئە گری سێ رۆژ ئەیهیلێتهوه و ئەفهرموی (ئىجازهى بۆچىيه ته شريف بهيئى). جهنابى شيخ عهلى^(١) ئە گهریتهوه به لام سپاردەكەى سید صادق له یاد ئەچى كاتى ئە گاته لای گردى سهیوان تووشى حەزرى شيخ عوسمان ئەبى له گەل جەماعەتیکا بۆ سلیمانى ته شریفى ئەهینى، دیسان ئە گهریتهوه وهختى ئەچنهوه بۆ تهویلە ئە گەنه سید صادق بیرى ئەكهوێتهوه عەرزى ئەكات لێره شتيکیان راسپاردووم بۆ خزمەت شيخ صاحب له بیرم چوو عەرزى بكەم شيخ دەستبهجى ئەفهرموی قسهكەى دەرویش سمایل^(٢)، عەرزى ئەكات ئەلى: بهلى. دەرئەكهوى ئەویش بهم سفارشە ئاگادار بوە.

١٣- له كتيبي (درّ المعارف) دا^(٣)، كه جهنابى شاه رؤوف له نهژادى حەزرى ئيمامى ربانى كۆزى كردۆتهوه ئەفهرموی: -

شيخ خالیدی کوردی نامەیهکی عەرزى شا عبدالله کردوه كه ئەفهرموی: له كاتیکهوه هاتوومهوه له هيمەتى بهرزى تۆوه، (٥٠٠)^(٤) پينج سەد له زانایانى خاوهن تصنيف و تأليف تمسکيان فەرموه وه تەریقەتیان وەرگرتوه وه لهوانه (١٠٠) سەدیان له دوا پله وپایهى مقاماتى تصوفدان، ئیتر بێجگه له سائرى عولهما و پیاوی ژیر و باقى موسلمانانى تر.

وه له كتيبي (الأنوار القدسيّة في مناقب السّادة النقشبندية) دا ئەفهرموی: حەزرى مهولانای کوردی خەلیفەکانى بلاوکردۆتهوه له مهككەى موکەررەمه و مهدينهى

(١) شيخ عهلى تهویلە: بهكێكه له خەلیفەکانى حەزرى شيخ سراج الدین، نهخوێندهوار بوه بهرزترین خەلیفەى شيخ بووه له كاتى خۆیدا.

(٢) دەرویش سمایل: خووشى يەكى بوه لهوانه كه له گۆرستانى سید صادق نێژراوه له نزیک سید صادقەوه.

(٣) درّ المعارف: ئەم كتيبه له ئەسته مەبۆل به زمانى فارسى له چاپ دراوه، و له سلیمانى ههیه.

(٤) ئەم پینجەد عالمه بریتی بوون له عولهماى عیراق و سوریه و ئەردەن و حیجاز و ترکیه و سائرى ولاتانى تر هەتا خەلیفەى ناردوه بۆ (باکو).

منوره و قودسی شەریف و لە وولاتی شام و حیجاز و تورکیە و عێراق و ئێران و تەنانت لە باکو خەلیفەیی بوو، وە عولەماکانی ئەم جیگانه لە خزمەتیا تەریقەتیا وەرگرتووە و لێی بەهرەمەند بوون.

۱۴- کاتی حەزەرەتی مەولانا خالید لە خزمەت شاھ عبداللە دەلوی دا ئەبی، حەزەرەتی شاھ عبداللە ریز و ئیحترامی حەزەرەتی مەولانای بەلاو لە باقی زیاتر ئەبی، وە ئەوی بەلاو لەوان لە پێشتر ئەبی، ئەوانیش بەگوێرەیی سروشتی بەشەری لە لایان خوشنابی حەزەرەتی شاھ عبداللە (قدس سرە) پەرۆی هەموو خولەفا و ئیجازە دراوانی کۆ ئەکاتەو ئەیهوی کە هەموو ئەدەب و خوێرەوشتی بەرز و شیرینی حەزەرەتی مەولانا و پیکەوتن و لیاقەتی ئەو زاتەیان بۆ ریزلیگرتن و ئیحترام لێ ئاشکرا بێ، یەکە یەکە بانگیان ئەکات بۆ خزمەت خۆی، هەرکەس سلاو دەکا و شیوازی ئەدەب بەجی دینی ئەفەرموی تو غولامی کێت؟^(۱) ئەویش ئەلی غولامی شاھی دین پەناهم یانی (حەزەرەتی شاھ عبداللە)، ئەفەرموی بڕۆ لەویا دابنیشە تا هەموو ئەچنە خزمەتی و ئەو پرسیارەیان لێ ئەکات، ئەوانیش هەر بەو فەرمودە وەلامی عەرزی ئەکەن، تا لە دواجار ئەفەرموی خالیدی رۆمیم بۆ بانگ بکەن، داوای ئەکەن ئەفەرموی تو غولامی کێت؟ لە وەلاما مەولانا عەرزی ئەکات ئەم پرسیارە لە لام ئیشکالە ئەفەرموی چون؟ ئەویش ئەم بەسەرھاتی حەزەرەتی بایەزیدی (خوا لێی خوش بێ) عەرزی ئەکات کە ئەم ھونراوێیە دیاری ئەکات:

(۱) غولام یانی بەندە لە زاراوێی پێشیناندا ووشەیی من بەندەیی تۆم بەکارھێناوە بۆ زیادە ریز و پێشاندانی خوشەویستی بۆ هەرکەس کە شایانی ئەو ووشەیی بێ کە بۆی بەکارھێنێ بە تاییەت بۆ دەستگیر و نامۆزگاری دل و دەروون.

وا ئه گېرنه وه له گرۆی چاکان
 له سینه صافان له دەر وون پاکان
 کاتی غه وایسی به حری مه عانی^(۱)
 خاوهنی عیلمی جههری و پنهانی
 عاریفی بالله مورشییدی نای^(۲)
 رئیس العشاق قطبی به سطامی
 که وکه بی بورجی فهله کی توجید^(۳)
 که نجینه ی نه سرار سلطان بایه زید
 دای له شهقه ی بال شابازی گیانی
 کۆچی دوابی کرد له دنیای فانی
 پرووی کرده شاخی عالمی به قا
 نیشته وه هه تا مه وعیدی لبقا
 فرشته ی خودا هاتن بو سوئال
 له پیری خاوهن نه دهب و که مال
 ووتیان عه بدی کییت؟ ووتی نیشکاله
 لای من وه لامتان بو ئهم سوئاله
 لای کیوه هاتن بچن مه ترسن
 له نه حوالی من هر لهو پیرسن
 ئایا تۆ نه ووت قبول کردوه
 به خولامی خۆت ناووت بردوه
 گهر به لی، ی فهرموو من به نده ی نهوم
 به راسی به نده ی شه رمه نده ی نهوم

(۱) غواصی به حری مه عانی: مه له وانی دهریای خواناسی.

(۲) عاریفی بالله: خواناسی به راستی.

(۳) که وکه بی بورجی فهله کی: نه ستیره ی قه لاکانی گهر دوون.

وه فهرمووی قبول نه کراوه چه سوود
 من بلیم عه بدم بو خوای معبود
 منیش له لای توئی دین په ناھم^(۱)
 گهر وهر گیریم غولامی شاهم

(۱) نه مجار هه موو تهو زاته بوزرگه وار و هه لېږاوانه حقیقه تی مهولانای کوردیان بو دهر نه که وی و هوئی
 زیاده لوتف و مهرحه مه تی چه زره تی شاه عبدالله یان لی ئاشکرا ته بی، ههر له بهر تهو هه موو ئیخلاص و
 راستی و دلسوزی به ی بوه که چه زره تی شا عبدالله ویستوو به تی بیکا به جیداری خوی له وی.

ئیجازہی نامہ‌ی ئیرشاد لہ لایہن (حہ زہرتی شاہ عبداللہ) وہ بؤ حہ زہرتی
 مہولانا خالد (ہرمزای خویان لی بی)، بؤ تبرک دہقی ٹہو ئیجازہ نامہ‌یہ ٹہووسین بہ
 زمانی فارسی.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بعد حمد و صلوات فقیر عبد اللہ نقشبندی مجددی عفی عنہ گزارش مینماید کہ سرآمد علمای دین و گزیدہ طالبان راہ حق الیقین
 حضرت مولانا خالد سلمہ تعالیٰ برای اخذ طریقہ نقشبندی از ملک کوردستان نزد این فقیر رسیدہ تا دہ ماہ در خلوت ترک باذکار
 و اشغال طریقہ کمال جد و جدہ پرداختند الحمد للہ کہ بغایت اکتی سبحانہ بواسطہ پیران کبار رحمۃ اللہ علیہم

ہر ارج طریقہ ترقیات کردند و بخور و یادداشت و تہذیب لطافت عالم امر و فنا و بقا و نحوہا فائز شدند و انوار سیر عالم خلق و کفایت
 و حالانیکہ بر اینات وحدانہ سالک در طریقہ حضرت مجدد رحمۃ اللہ علیہم فائز می شوند باطن ایشان را منور ساختند و از کمال یکیل ان رسیدند
 پس ایشان را با جازہ و خلافت و تربیت طالبان تہماز فرمودیم و در طریقہ قادریہ و چشتیہ و سہروردیہ و کبر و یرحمۃ اللہ علیہم نیز مجاز و ناذون
 ساختیم چنانکہ معمول این طریق است دست ایشان دست من است و ایشان نایب خلف الصدق پیران من اند رضای
 من و خلاف ایشان خلاف من بدوام ذکر و توجہ و مراقبات و اتباع تہ تسبیح و اجتناب از بدعت رومیہ و جد و توکل تسلیم و
 رضا و شغل علوم تفسیر و حدیث و صوفیہ و ہدایت طالبان مشغول باشند اللہم اجعلہم للیقین اہلما

وصلی اللہ علی سیدنا محمد و آلہ و صحبہ وسلم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بعد حمد و صلوات فقیر عبد اللہ نقشبندی مجددی عفی عنہ گزارش مینماید کہ
 سر آمد علمای دین، و گزیدہ طالبان راہ حق الیقین حضرت مولانا خالد سلمہ اللہ
 تعالیٰ ای اخذ طریقہ نقشبندی از ملک کوردستان نزد این فقیر سیدہ تا دہ ماہ در

خلوت ترك بأذكار وأشغال طريقة بكمال جدّ وجهد وأختند الحمد لله بعناية إلهي
سبحانه بواسطه پيران كبار رحمة الله عليهم.

بمدارج طريقة ترقیات کردند و بحضور و یاداشت و تهذیب لطائف عالم أمر و فنا
وبقا و بیخود فائز شدند و أنوار سیر عالم خلق و کیفیات و حالاتیکه بر بیئات و
حدانه سالک در طريقة حضرت مجدّ رحمة الله عليهم فائز می شوند باطن ایشان
را منور ساختند و از کمال بتکمیل آن رسیدند پس ایشان را بأجازه و خلافت و تربیت
طالبان ممتاز فرمودیم و در طريقة قادریه و چشتیه و سهروردیه و کبر و یر رحمة الله
عليهم نیز مجاز و مأذون ساختیم چنانکه معمول این.

طریق آست دست ایشان دست من آست و ایشان نایب خلف الصّدق پیران من
اند رضای غیشان رضای من و خلاف ایشان خلاف من بدوام ذکر توجّه و مراقبات
و اتباع سنّة سنّیه و اجتناب از بدعت ردیّه و جدو توکل تسلیم و رضا و شغل علوم
تفسیر و حدیث و صوفیّه و بدایت طالبان مشغول باشند، اللهم اجعله للمتّقين إماما
وصلی الله علی سیدنا محمد وآله وصحبه وسلم.

فیدات بّم نیشتمان بؤ شاره زورت پرووناکه شام و تهسته مبول به نورت
چرای کۆری به حق مهستانه خالد نه مای باخی کوردستانه خالد

حه زره تی مه ولانا ته فره رموی: دواي ته وهی حه زره تی شا عبدالله پړۆحمان فیدای،
منی به ئیجازه ی ئیرشادی ته ریه قهت سهر بهرز و به خته وهر فره رموو، وه باری گران
خه لافه تی خسته سهرشانم تا ماویه له میانه ی حه زره تی غوث الثقلین و حه زره تی
شاهی نه قشبه ند پرهزای خویان لی بی له باره ی منه وه شیوه موناقه شهیه کیان هه بوو،
وه هه ریه ک لهو دوو پادشاهی مقامی (حقّ الیقین) ه و لهو دوو خۆری ئاسمانی بهرزی
میللهت و دینه میان بؤ خزمهت به ته ریه قهتی تاییه تی خۆیان داوا ته کرد، وه ته م

حاله ته له ميانه ياندا تا ماوه يه کی دوور و دريژ بهرده وام بوو، تا له نه نجاما موعامه له به صلح و ريکه وتن دروست بوو، چه زړه تي غه وټ مني به غولامي خوی قبول فېرموو وه به شاهي نه قشبه ندي به خشيم.

وه فېرموويه: که بؤ گه پرانه وه حازر بووم چه زړه تي شاهي دين په نا فېرمووي خه رجي ريکه و وولاخي سواريت نيه ته بما به هي مېه تي شاهي نه قشبه ند ته گات له و کاته دا پياوړيکي بيگانه له لايه ن حوکمداريکه وه له دهرگای خانه قاوه داوای ئيجازه ي کرد، که ماوه ي درا هاته ژووره وه ته به قيکي به سهر سهر وه بوو له بهرده مي چه زړه تي شاه عبدالله دا داي نا و عه رزي کرد ثم ديار ي په له لايه ن فېرمانږه وای فلان وولاته وه پيشکه شتان کراوه، فېرمووي ته واه رجي ت بؤ هات کاتي ژماردم ٦٠٠ شهش سهد روپيه بوو، به دواي ته واه له يه کي له موسلمانانه وه (ماين) يکي سواي به ديار ي بؤ شا عبدالله هينا و فېرموي: ته واه خوا وولاخي سواريشي بؤ ناردی، ئينجا چه زړه تي شا عبدالله به چنده ها دلدانه وه و نهوازشي شاهانه، وه ووشياي و ناموزگاري و دل نه وای دل نه رمانه سهره رزي فېرمووم.

وه فېرموي کاتي به خاکی رافزي تي ته پېري ده خيل سهد ده خيل خوراکی ده ست لي دراوي ته وان مه خو خوت به ده ستی خوت خوراک دروست بکه.

ئينجا بؤ تبرک له قاي تايه تي خوی جاميک و ده ورپه کي مس و ثافتاوه يه کي^(١)، پي خه لات کردم، وه ئيتر دهرگای گه ئينه ي شاهانه ي ظاهري و باطني بؤ کردم وه، يه کړوژه ريکه بؤ مال ئاواي و خواحافيزي ته شريفی پر فېر و پيروزي له گه لما هات، له پاش ته وېش تا سي پړوژ پړوحي پيروزي جار جار ظهوري ته کرد و ئه ي فېرموو خالد شيت بووي من به جي ديلي بؤ کوي ته جي^(٢)؟ ئيتر که ته شريفی موباره کي هاته وه له سالي ١٢٢٦ هيجريدا گه شتو ته شاري سنه له کوردستاني ئيران.

(١) ثافتاوه: مه سينه.

(٢) ده تي فارسي به کي ته مېه: خالد مه گر ديوانه شده مراي ميگزاري کجا ميروي.

له هيندهوه تا سنه وه له سنهوه تا سولهيماني و تهشريفى چهند جارى بۇ بهغا و هاتنهوه، وه ئينجا تهشريفى بۇ شام چهند بهسهرهات و چپرۆكى لهسهره لهبهر دريژى باسيان ليڤه دا ماوهى نايهت.

بهلام ههر بۇ خوشى كهرامهتي عهرزتان ئهكرت كه جهنابي شيخ ئهمهدى سهرگهلو كه يهكي بووه له ئيجازه دراواني مهولانا خوى ئهگيرتهوه ئهلي: كاتي له بهغا له خزمهت حهرهتي مهولانا دا شووتيمان ئهخوارد شووتيه كه زور سارد و شيرين و تامدار بوو فهرمووى ئهگهر له فلان (شيو) دا شووتيه كي وا سارد و شيرين و بهتام و لهزهت بخواردايه صفايه زور خوش ئهبوو عهرزم كرد بهلي وه ئهم قسه يهم به شتيكي ئاساي لي وهرگرت و عادهتي بوولام. له دواي گهرانهوهم گهيشينه ئهو جيگه ئهوهندهم تينوو بوو ههرچهندمان كرد ئاومان چنگ نهكهوت وهخته بوو لهناو بچم، له پر هاوريه كهم ووتي ئاخو ئهو شوتيه له باره كه دا ئيسته نهى خوى بوچى باشه بۇ كهى هه ل ئه گريت و وتم شووتى چى؟ ووتي ئهى ئهوه نيه و وتم بيهينه كه هيناي و لهتمان كرد عهيني ئهو شووتيه بوو له خزمهتيا خواردم له عهيني شيو كه ناوى هينا^(۱).

ئينجا مهشايناني كه له كوردا هه لكه وتوون له ژميره نايه ن:

ههنديكيان ناويان نهچوته ناو كتييهوه ههندي نووسراونه تهوه، بهلام ئهوانه ي بيجه كه له كوردستاندا ژياون به زمانى عهره بي و فارسى و توركى و بيجه كه له مانه مونا قه باتيان بهيان كراوه.

وهك له جامع الكراماتي الاولياء كه ناوى ١٤٠٠ ئهوليای به تهرتيبي حروفى (هجا) نووسراوه تهوه وه كورته يه كيش له مونا قه باتيان، وه له ههنديكيانا ديارى كراوه كه ئهم زاته موباره كه كه كورد بووه، ئينجا ئهوانه ش كه له كوردستانا ژياون زوريان باسى ژيان و چۆنيه تي بهسهربردى ژيان و كهرامات و خهوارى قاتيان نه خراوه ته سهر

(۱) حهرهتي مهولانا له برووى مكاشفه و كهرامه تهوه ئهمه ي فهرموو.

کاغز وە دەماودەم شتیان لی گېراونەتەو، بەلام ئەوانەى لەم نزیکانی خۆمانە بوون
 بە ناوبانگ و مەشهورن موناqەبات و خەوارىق و کەراماتیان بە قەدەر توانا و
 دەسلالت کۆکراونەتەو لەم زاتە پیرۆز و موبارەك و پەرەزانە حەزەرەتى شیخ
 عوسمان سراج الدین و شیخ محمد بماء الدینی کۆری وە حەزەرەتى شیخ عمر ضیاء
 الدین خوا لیان خوښنود بى کە ئەویش کۆری عەزیز و خوښەوێستییەتى، دوو کەس
 کەراماتی حەزەرەتى شیخی سراج الدینی کۆکردۆتەو، یەكەم ملا حامیدی کبیر کە
 کاتب و نووسەرى تایبەتى خۆى بوو، دووهم شیخ محمدى سەمەرانى کە یەكى بوە لە
 خەلیفەکانى خۆى، کتیبى ملا حامدم دیو بە دەستنووس بە ناوى (ریاض المشتاقین)
 بەلام زۆر لە لام نەماوێتەو، وە کتیبى شیخ محمدى سەمەرانى کە ناوى (بارقات
 السّرور) چاپ کراوێ ئیستەش لە لامە بە زمانى فارسى گۆرپومەتە سەر کوردی وە
 ھەر لە مناقباتى حەزەرەتى شیخ عمر ضیاء الدین (قدس سره) کە ئەویش دوو کەس
 کۆیان کردۆتەو، یەكەم حاجى ملا یوسفى متخلص بە مجمر کە کاتبى بوو، ئەدیب
 و خوێندەوارىكى قایل بوو لە سالى ۱۳۱۴ى كۆچیدا كۆى کردۆتەو، دووهم
 جەنابى بەرپز زانا و پایەدار ملا محمودى متخلص باكى لە سالى ۱۳۱۸ كۆچیدا كۆى
 کردۆتەو، ئەویشم لە لایە و گۆرپومە بۆ کوردی ئەوا گەر خوا حەز کات ئەیان
 نووسینەو تا برایانى کورد زمان لیان بەھرەمەند ببن، لە پێشەو دەست بە پەرەو
 بارقات السّرور ئەکەین کە باسى کەرەمەتەکانى حەزەرەتى شیخ عوسمان سراج الدین و
 حەزەرەتى شیخ محمد بماء الدینی کۆری (قدس سرهما) ئەکات ئەنجا دەس ئەکەین بە
 نووسینەوێ کەرەمەتى حەزەرەتى شیخ عمر ضیاء الدین (قدس سره) لە دواى ئەوانیش
 لە ھەر کەسى باوەرپێکراومان بیستى لە بارەى گەورە پیاوانەو ئەى خەینە بەرچاو،
 وە خویشم کەرەماتی حەزەرەتى شیخ محمد علاء الدین و حەزەرەتى غەوڤى وەقت قطبى
 زەمان و مرشدی عظیم محمد عثمان سرج الدین (قدس سرهما) چیم لە زانایانى
 باوەرپێکراوێ بیستى نووسیمەو و ئەى خەینە پێش چاوى برایانى کورد زمان گەر

خواهز کات بپیته هۆی بههره و بهره کهت بۆ کهسانی که تهماشای ئەکەن وه بچی به
هۆی دامهزراوی عقیده و بیروباوهڕ و پتهوی ئیمانیان به ئایینی پاکی ئیسلام، خوای
تهعالا به لوتفی خۆی کۆکهڕ و نووسەر و خوینته‌ره‌وه‌یان وه ئەوهش که گوێیان لی
ئەکەن و گوێیان لی ئەگرن له فهیز و بهره‌کاتیان فائض و به‌خشنده بفرمون إن شاء
الله تعالی آمین یارب العالمین...

حضرت شیخ عثمان سراج الدین
قدس سرہ العزیز

حضرت شیخ عثمان سراج الدین

یە کێکە لە گەوره گەورانی مه‌شاىخ له‌ ساڵى ١١٩٥ ى هيجرى له‌ دى (ته‌ويله‌) که‌ تابع به‌ قه‌زای هه‌له‌ بچه‌يه له‌ داىکبوه.

باوکى ناوى (خالد) ئاغا^(١) کوپرى محمود ئاغا کوپرى عبدالله ئاغا کوپرى سيد محمد درویش کوپرى سيد طاهر کوپرى سيد جمعه وه له ساداتى (نعيم)ن. حه‌زهره‌قى (شىخ عوسمان) (قدس سره‌) له‌ ته‌مه‌نى حه‌وت سالىدا خراوه‌ته به‌ر خویندن، قورئانى پىروز و هه‌ندى وورده کتیبى خویندوه، ئینجا بو فیزبوونى عیلم و شه‌ریعت ته‌شریفى فه‌رموه بو (پیاره‌) و خه‌ربانى و خورمال له‌ پاشان ته‌شریفى چووه بو به‌غدا، له‌ویش ماوه‌یه زور خوندویه‌قى تا به‌ خزمه‌ت حه‌زهره‌قى (مولانا خالید) (قدس سره‌) گه‌یشته‌، له‌ خزمه‌تیا که‌سبى (ته‌ریقه‌ت)ى کردوه، له‌ ئه‌نجامى ته‌واوکردنى سیر و سلوک حه‌زهره‌قى مولانا که‌ خویشى یه‌کى بوه له‌ اکابر و گه‌وره گەورانى ته‌ریقه‌قى نقشبندیه وه ئیجازه‌ى ارشادى له‌ خزمه‌ت حه‌زهره‌قى (شاء عبدالله دیله‌وى) وه‌رگرتوه ئیجازه‌ى خه‌لافه‌تى پى مه‌رحمه‌ت ئه‌فه‌رموى بو ئیرشادى رینگه‌ى موسلمانان ته‌شریفى دیته‌وه ته‌ويله‌ ده‌ست ته‌کات به‌ ئیرشاد تا له‌ ساڵى ١٢٨٣ ى هيجرىدا وه‌فات ته‌کات عومرى موياړه‌کى (٨٨) ساڵه وه هه‌ر له‌ ته‌ويله‌ مه‌دفونه. شىخ محمد بهاء الدینى کوپرى قدس سرهما هه‌ر له‌ ته‌ويله‌ له‌ ته‌نیشته‌ خو‌یه‌وه دفن کراوه. مه‌رحومى حاجى شىخ أحمدیش هه‌ر له‌ خزمه‌ت باوکىا دفن کراوه.

(١) کاتى خۆى به‌ زۆرى له‌ ئێراندا سيد به‌ ئاغا بانگ کراوه، وه بووه به‌ له‌قب (نازناو). یان له‌ چۆرا که‌ ديه‌که له‌ مه‌ريوان و به‌ زۆرى دانیشتوانى ئه‌و ديه‌ سیدن، ئاغا محمد و ئاغا حسين له‌ (اولادى مه‌لا أبو بکرى مصنفن) که‌ زۆرترى سادات ته‌چنه‌وه سه‌ر ئه‌و، هه‌روه‌ک له‌ (هيندستان)دا سيد به‌ (میر) له‌قه‌بدار کراون (میر نعمان) یانى سيد نعمان بۆیه به‌وه له‌قه‌بدار کراون چونکه‌ حه‌زهره‌قى على کرم الله وجهه أمير المؤمنين هه‌روه‌ک به‌و ته‌لین (أمیر) اولاده‌کانیشى به‌ (میر) موله‌قه‌بن.

كەرامەتى ۱- لە كىتېى بارقات السورر لاپەرە (۳۱)

دانهرى كىتېى (بارقات السورر)^(۱) ئەفەرموى پېش ئەوۋە بەزىارەتى ھەزەرەتى شىخ عثمان (قدس سرە) فائز بېم، لەخزمەت خەلىفەيەك لە خەلىفەكانى كە ناوى شىخ محمد صادق بوو تەرىقەتم وەرگرت و تەعلیمی ذىكرى إسمى (ذاتى) كىردم، لەپاشا ھەلاوۋەت و دلخوشىيەك روى تىكردم بەجۆرى سەرگەرمى لە ذىكر كىردن روى تىكردم ھېچ رۆزى بە كەمتر لە ۲۷۰۰۰ تا ۳۱۰۰۰ ذىكرى قەلبى رازى نەئەبووم، بەم جۆرە بوم تا نىزىكەى (۹) مانگ كە دلم ھىزىكى تېھات بەقەصدى زىارەتى ھەزەرەتى پىرى تەوېلەم گرتەبەر. پاش ماوۋەيە كە لەوى مامەوۋە روخصەتى ھاتنەوۋەم وەرگرت، بەلام ئەم سەفەرەى ھەوۋەلم لە (بىارە) بەخزمەتى گەيشتم، كاتى كە لە دى دەرجووم عەيانەت بە ئاشكرا ئەم بىنى ھەزەرەتى پىر لە گەلما ئەھات وەكو سىيەرى وابوو لە كاتى رۆژ بەدەرەوۋە بى ديار بوو. جارجار لەلای رەفېقەكانم ئەمدىركاند گالتيەيان پى دەھات، جارجار كە لە بيت الخلالدا ھىيىيايە تەرىق ئەبوومەوۋە. ئەمە دەوامى كرد تا گەيشتىنە (سەرنۆدى)^(۲). كە گەشتىنە ئەو جىگە نوپۇزى نىوەرۇم كرد وە سەلامم دايەوۋە ئىتر ھەزەرەتى شىخ لىم غايب بوو، ھەرچەند چاوم مالى و دەستم بە چاوما ھىنا نەمدىەوۋە.

(۱) دانهرى بارقات السورر: كە مەرحومى حاجى شىخ محمدى سەمراڧىيە. وە يەكېكە لە خولەفاى ھەزەرەتى شىخى سراج الدىن (قدس سرە)، باوكى ناوى رۇستەم بەگى مىر ئاخوېرە، زەوى و زارى بوە، بەبۇنەى كەسبى تەرىقەتەوۋە بە شىخ مەشھور بوە، دىي سەمراڧ و گەزگەزارە، بەمولكاىەتى عائىدى ئەم بوە. لە سالى ۱۲۶۶ھ ھىجرى لە تەمەنى (۲۵) سالىدا بەخزمەت ھەزەرەتى شىخى سراج الدىن گەيشتوۋە. لە پاش وەفاتى ئەم زاتە عالى جەنابە ھاتوچۇى ھەزەرەتى شىخ محمد بھاء الدىن كە كوپرى گەورەى ھەزەرەتى شىخ سراج الدىن بوە (قدس سرەما) كردوۋە. خوا دەرەجەى بەرزتر بكات، آمىن . . .

(۲) سەرنۆدى: جىگەيەكە بۇ ناو شارى سنە سەعائە رىيەكە بەپى.

ك ۲ بص ۴۶^(۱): حاجی شیخ محمد ئەفەرموی:

جاری لە جاران حەزەرەتی شیخ لە (حەوش و بەدرانی)^(۲) مەشغول بە خواردنی دارچینی بوو لەوێ کە پزیشک بۆیان نواندبوو بەکاری بهیانی چووم بۆ خزمەتی، ئاوی ئەو ناوچە یە کە جار سارد بوو لە نوێژی نیوەڕۆدا بۆ دەست نوێژ گرتن بیتاقەتی ئەکردم، بە قەزاو قەدەر (۵) شەو لەسەر یەک إحتامم ئەبوو، بەو ئاوە ساردە خۆمم ئەشت.

لە پاش جاری پینجەم بەیانێک بە خزمەتی گەیشتم فەرموی سەرمايە زۆرت بوو عەرزەم کرد: بەلێ ئێتر لە تاقەتە نەماوە لە پاش ئەو تە یەک مانگ لەوێ مامەوێ موحتاجی خوشوشتن نەبووم.

وێ هەر لەو سەفەرەدا مەبلەغێ نەقدەم بە دیاری بردبوو بەلام گەیشتمە ئەوێ شتیکم بۆ خەرجی خۆم لێ گێراپەو، دەس بە جێ دێ تەنگییەکی زۆر پوی تی کردم تا ماوەی (۲۰) رۆژی لانیچوو دواي تی گەیشتم بێ ئەدەیم کردو، بە دێ داوای لێ بوردنم کرد وێ زۆر ئیستەمداد و إلتجام کرد لە جەنابی، بۆ سبەینی کە چوومە مەجلیسی، فەرموی ئەمە چ حالێکە کێ محاسبە کردووی خۆ لیت نادەن دواي بە پێکەنینەوێ عینایەتێکی لە گەن کردم ئەو دێ تەنگییە بوو بە بەس و سرور و خوشی.

(۱) ك: کەرەمەت، بص ۴۶: یانی لە کتیی بارات و سرور لە صحیفە و لاپەرە ۴۶ دا نوسراوە.

(۲) حەوش و بەدران: دەشتێکی خوش و باصەفایە لە خوار دێی (دەرەکی) لە بەشی ئێران کەوتۆتە ئەودیوی کەلی کەماجاپ. وێ کەلی کەماجاپیش شاخێکی بەرزە ئەم دیوی عێراقە سەرگەت و دەرە ی مەرە کە سەر بە ناحیە ی خورمالە و سەر بە قەزای هەلەبجە یە وێ ئەو دیوی ئەم چیاپەش ئێرانە یانی کەزێ کەماجاپ سنوری میانە ی هەر دولایە بە کورێ.

تيكچوو، پاش نهختی ووتی یا شیخ ئەمەوی بۆ حج بچم رەفیقم نیە، فەرموی
(۵) پڕۆژی تر لێرە دانیشە رەفیقت بۆ ئەبی.

(۳) پڕۆژ ئەو ماوە تیپەری کرد، دوو کەس خەلکی دیکە ی گەشتن وە لە گەڵ
شەخصی ناوبراو زۆر بە ئەدەب بوون، دەست بۆ سی و موصافەحەیان لە گەڵ کرد
و زۆر بە حەیا و شەرمەووە بەرمال و چەبغ و کەوشیان بۆ هەڵ ئەگرت وە هەروەها
خەبەریان دایە کە فلان کۆرت دواى خۆت وەفاتی کردووە.
شەخصی ھوێراتی مولا قاتی کردم وە ووتی فلانی تۆ ئەزانی وەعدەکانی شیخ
ھەمووی راست دەرچوون.

لە پاش مەئبوسى ئومید زۆر زۆرە
لە دوا تاریکى رووناکی و خۆرە

کە ۶۰: حاجی شیخ محمد خاوەنى کتیبى بارقات السّرور باسى
نەخۆشییەکی خۆی ئەکات ئەفەرموی: کە کاتی لە خزمەت حەزەرەتی شیخدا بوە زۆر
ئارەزووی خەیارم ئەکرد، سید علی ناو کە بە ئەمری حەزەرەتی شیخ چاودیری ئەکردم
لە کاتی ئەو نەخۆشیەدا دەرمان و دەواى بۆ پیک ئەهینام.

پێم ووت پڕۆ عەرزی شیخ بکە زۆر مەیلەم لە خەیارە، کە ئەو پڕۆشت دوا بە
دواى ئەو وەستا جامی تەفەنگ ساز^(۱)، خەلکی ئەوی بوو کە لە گەڵ منا رەفیقى و
مێھرەبانى و خۆشەویستى و ئولفەتى زۆرى ھەبوو چەند دانە خەیار و ھەندى
ھەلۆزەى بۆ ناردبووم.

سید علی کاتی ئەگاتە خزمەت شیخ وە بۆ خەیار عەرزی ئەکات ئەفەرموی پڕۆ
تا تۆ ئەچیتەووە ئەوی خەیارى بۆ چوو، وەختی ھاتەووە خەیارى دى زۆر عەجایب
ما وە ووتی سبحان الله ئەمە چ فەزڵ و گەورەییە کە خوا بە شیخی داوہ من عەرزم

(۱) وەستا جامی تەفەنگ ساز خۆی خەلکی تەویڵە بوو.

کرد فەرموی پرۆ تا تۆ ئەگەیتەوه لای، خەیارى بۆ چو، ئەمەیه کە ئەیینم دیسان
 ھەر لەو نەخۆشییەدا شەوی لە نوێژی عیشادا خوینی لووتم بەریوو بە جۆری بە
 شیدەت بوو ھەر چەند ھەولیان دا و ئەتەمیان کرد نەوستانیەوه، تا نوێژی بەیانى وە
 ھەتا چیشتەنگاو دەوامی کرد ھیچ جۆرە دەرمائی چاری نەکرد بە جۆریکم لى ھات
 ناومیدیم لە ژیان پەیدا کرد، وەك پەیکەرى بى گیانم لى ھات وە لەسەر خۆم چووم.
 کاتی بەھۆش ھاتمەوه جەنابی سید محمد آمین و مەلا حامید و وەستا جامی کە
 ھەرسى ئولفەتیان لە گەلما بوو وە منیان خۆش ئەویست لە دەورم حازر بوون،
 ھەرچیان توانی و ھەرچیان زانی لە گەلیان کردم سوودی نەبوو خوین دوای نەھات تا
 ئەنجامی وەزعم پروی کردە مردن، لەو کاتەیا ئەوئەندە ھات بە زوبانما ووتم ھالەم
 عەرزى شىخ بکەن کەسێکیان ھەوالە کرد فەرموبوی ئابەتی (مَا قَطَعْتُمْ مِّن لِّينَةٍ أَوْ
 تَرَكْتُمُوهَا قَائِمَةً عَلَىٰ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيُخْزِيَ الْفَاسِقِينَ)^(۱) لەکاغەزیکا بنووسن
 بیکەن بە لووتیا چاک ئەبى.

جەنابی مەلا حامید فەرموی ئەمە نابى فەرمايشتى شىخ بى چونکە خىلافى شەرى
 ئەنوەرە مانع بوو، چونکی خوین پيسە.

دیسان چوونەووە خزمەتی فەرمايشتى مەلا حامیدیان عەرز کرد، خیرا حاجی شىخ
 أحمدی کورى خۆی داوا کرد وە پنی فەرموو:

أحمد حەرفى (ت) مەنقوت^(۲) زیاتر لە ۱۰ بنووسە بیکە بە کوئی لووتیا لە پاشا
 (توجە) لى بکە، جەنابی حاجی شىخ أحمد بە قەرارى فەرمودەى حەزەرەتى شىخ
 تەشریفى ھات وە عەینى عەمەلى بەجى ھینا دەسبەجى خوینەکە وەستانیەوه منیش
 دوبارە ھاتمەوه ھۆش.

(۱) سورة الحشر: ۵.

(۲) مەنقوت: یانی نوختەدار، خاوەن خال مەبەست (ت) ى درێژو کراوەیە.

كەلك:

ھەزرەتى شەيخ عوسمان سراج الدىن قەدس سرە چوار كۆرى بەناويانگى بوە^(۱)،
 ھەزرەتى شەيخ محمد نازناوى ھەمەئ الدىن بوە^(۲)، ۋە كۈنيەى أبو البھاء بوە، ھاجى
 شەيخ عبدالرحمن^(۳)، كۈنيەى أبو الوفا بوە، ھەزرەتى شەيخ عمر^(۴)، قەدس سرە
 نازناوى ضياء الدىن ۋە كۈنيەى أبو عبدالله بوە ھاجى شەيخ أحمد^(۵)، كۆرى ھەرە
 بچوۋكى بوە ئىنجا مەرحومى زۆر فازل ھەمەى زەمانى خۇى ھاجى ملا أحمدى
 نۆدشى كە كۆرى ھاجى ملا عبدالرحمن مفتى نۆدشىيە، ئەم زاتە زۆر زانا بوە
 ھەرۋەك ۋە صفى لە چەند لايەكەۋە كراۋە نەك تەنيا لە كوردستاندا بەلكو لە روبى
 مەسكوندا ويئەى نەبوە لە زانايتىدا، ئىنجا ئەم زاتە لە بارەى موناقەبەى مەرحومى
 ھەزرەتى ھاجى شەيخ أحمدى كۆرى ھەزرەتى پىر دوو فەقەرە ئەگىرئەۋە:
 يەكەم: ئەفەرموى لە بيارە لە مەجلىسى ھەزرەتى شەيخ عوسمان قەدس سرە ھازر
 بووم جەنابى شەيخ أحمدى كۆرى كە لە داىك بوو شەۋ بوو، شەيخ لە بەيالى ئەۋ
 شەۋەدا ئەفەرموى ئەمشەۋ كۆرىكمان بوە يا شەيخى إرشادى زەمانى خۇى يا قوطبى
 إرشادى زەمانى خۇى ئەبى.

-
- (۱) كۆرانی ھەزرەتى شەيخى سراج الدىنى تەۋىلە قەدس اللہ أسرارھم ئەم زاتانەن:
 (۲) جەنابى ھالى شەيخ محمد ھەمەئ الدىن لە سالى ۱۲۵۲ لە دايكبوە، ۋە لە سالى ۱۲۹۸ فەۋى فەرموۋە
 تەمەنى موبارەكى (۴۶) سال بوە.
 (۳) دوۋەم جەنابى ھالى ھاجى شەيخ عبدالرحمن أبو الوفا لە سالى ۱۲۵۳ تەشرىفى ھاتۇتە جىھانەۋە ۋە
 لە سالى ۱۲۸۴ فەۋى فەرموۋە، تەمەنى موبارەكى (۳۱) سال بوە.
 (۴) ھەزرەتى ضياء الدىن الشەيخ عمر لە سالى ۱۲۵۳ تەشرىفى موبارەكى ھاتۇتە دونياۋە، ۋە لە سالى
 ۱۳۱۸ متوفى بوە تەمەنى موبارەكى ۶۳ سال بوە، ۋە نازناوى شەيخى (فەۋزى) بوە.
 (۵) ھاجى شەيخ أحمد تولدى لە ۱۲۶۶ بوە، ۋە لە سالى ۱۳۱۱ كۆچى دۋاى فەرموۋە تەمەنى موبارەكى
 ۴۵ سال بوە قەدس اللہ أسرارھم اللّیہ.

جهنابی مهلا ئەحمەد لە لەفزی قوطبی وە شیخی لە شکدا بوو ئەو فەرموو نازانم
حەزەرەتی شیخ شیخی یرشادی فەرموو یا قوطبی یرشاد.

دووهم: فەرموی کاتی حەزەرەتی بەرێز و شەو کەت شیخ بهاء الدین قدس سره
عازی سەفەری حەج بوو لە باسی ئەو سەفەرە پێرۆزەدا فەرموی: أحمدی برام
خەبەری داومی که لەم سەفەرە بە سەلامەت ئەپۆین و ئەگەر ئیتەوه^(۱).

جهنابی علامەتی نۆدشی ئەفەرموی: پۆژی لە ڕیگەدا حاجی شیخ أحمد ئەسپی
غار ئەدا بەم لاو بەولادا لەدلی خۆمدا وتم لە لایەکەوه خۆی بە خاوەن کەشف
ئەزانی، لە لایەکەوه وەك منالی یاری ئەکات و ئەسپ غار ئەدا، فەرموی پوووە و من
تەشریفی هیناو فەرموی: بە خەتەرە کەتم زانی لە مەککەیی موعوزەمە ئەمینی وە
خەتەرە کەت نامینی، کاتی گەشتینە مەکە پۆژی لە نزیککی کەعبە مۆراقەبەم ئەکرد
تەماشام کرد مەرحومی حاجی شیخ أحمد خەریکی تەواف کردنە چاوم کردووە دوبارە
مەشغول بوومەوه دیسان دیم مەشغولی تەوافە کاتی سییەم کە دیم تەواف ئەکات
هەستام چووم بۆ خزمەت شیخ بهاء الدین عەرزەم کرد فەرموی لە فەزڵ و کەرەمی
خودا بۆ تعجب ئەکەیی؟ هەرچی بیهوی بیکای ئەیکا^(۲).

ک ٦٥ بص ٧٥: پۆژی لە خزمەت حەزەرەتی شیخدا خوا پایەیی بەرزتر بـفەرموی
حازر بووم وە حەزەرەتی شیخیش کاتی (خۆشی) بوو بە هەم زانی کە داوای توجەهیککی
لی بکەم دەربارەیی باوکم، لە گەڵ عەرزەم کرد تا ماوێهەک بی دەنگ بوو، دواي

(۱) لەم سەفەرە موبارەکە حاجی شیخ أحمد هەر بۆ بەدرەقە و بەری کردنی کاکای تا ماوێهە لە خزمەتیا
بوو، بەلام حاجی ملا أحمدی نۆدشی رەفیقی سەفەر بوو، پیکەوه حەجیان کردووە لە خزمەتی حەزەرەتی
شیخی بهاء الدیندا.

(۲) سەفەری پێرۆزی لە سالی ۱۲۹۰ی کۆچی دەس پیکردووە و لە ۱۲۹۱دا، گەراوەتەوه لە حەج،
ماوێهە سەفەری ۹ تا ۱۰ مانگ بوو.

فهرموی باوکت ئەهلی عەزاب بوو، بەلام بە هۆی ئەم تەریقەتەووە عەفوو کراو، دیسان موراقیب بوو و سەری بەرزکردووە وە فهرموی بەلی باوکت ئەهلی عەزاب بوو، بەلام عەفوێان کردووە بە هۆی ئەم تەریقەتەووە بە تەواوی نەجاتی بوو، موقاری ئەم حالەتە باوکت دی لە خەوما بەم جۆرە وام زانی بوو دوو ژوور هەن یەکیان باوکتی تیا یە و ئەوی تر عائیڤ بە خۆمە و تیا دانیشتووم، لەناکاوی یەکی ووتی پڕۆ دەستی باوکت بشۆ، مەسینە و دەس شۆرم هەلگرت رۆشتم ئاوم کرد بە دەسیا تا بە تەواوی دەستی شۆشت ئەوسا بیدار بوومەووە.

ك ٧ بھ ٥٥: جارێك له مالى خۆمانهوه بۆ زیارت هاتم بۆ خزمەت حەزەرەتی پیر قەدس سرّە دایکی منالەکان حەوت دانە (نەبات) ی گەورە ی دامی ووتی: ئەمەم بۆ بدە خزمەتی، شەو لەو ژورەیا خەوتم کە عائیڤ بە مەلا محمودی سنەبی بوو، وای رێکەوت شەو دلێشە و غازات بی ئارامی کردم پارچە یەکم لەو نەباتانە خوارد.

مەلا محمودی ناوبراو زانی نەبات ئەخۆم (ئح ئحیک) (١) ی کرد بەلام نەم توانی بیدەمی وە بەجەسارەتم ئەزانی لەو زیاتر دەسکاری دیاری ئەو بکەم.

بە رێکەوت بۆ بەیانی لە کاتی نیوهرۆ لە قاپی خۆیاندا هەلیکم دەس کەوت نەباتەکانم پیشکەش کرد، وە عەرزەم کرد قوریان جەسارەتم کرد نەباتیکم لی خوارد، ئەویش بە زەرەخەنەو پێکەنینەووە فهرموی ئاخەر پەفیکە کەشت مەیلی لی بوو بۆچی بەشی ئەویش نەدا وە دووبارە فهرمویەووە، عەرزەم کرد لەو زیاتر جورئەتم نەکرد تصرف بکەم وە خەیانەت بە عەمەل بینم نەباتەکانی وەرگرت و تەشریفی فهرمویەووە حەرەم.

(١) ئح ئح: یانی نەرمە کۆکە، وە مەبەس ئەو بوو کە ئەزانی شت ئەخۆی بەشم بدە.

٨٤ بڤ ٧٠: ئامان الله خان^(١) والى كوردستانى سنه كه له تيرى بهنى ئهردلان بوو له ناو ميرى ئيراندا مه شهوور بون به شووم و به ديومن لاي پاشاكانيان، وا ريكهوت ئهم (ئامان الله خان)ه نيسبهت به حهزهرقى شيخ عوسمان قدس سره زور منكر و دهرحق به خوى و مهنسوبانى ئهم زاته پيروزه بى ئهدهبى و شيوهى بى عهدهالتهى و كاروبارى كه لايقى شانى ئهم زاته نهبوو به چه نهها جار به جى هينا، وه ئهم ئيشه ناله بارانهيان زور جار عهرز ئهكرد كه والى ئاوا ئهكات و ئاوا ئهلى، ئهم زاته پيروز و پر فهرهش بيجگه له نزاي خير و توفيق و عاقيهت به خيرى موسلمانان هيجى نه ئهفهرموو، تا كاتى زاتيكى خاوهن شانس و بهختهوهر ميرزا كهريم^(٢) ناوى كه كاربه دهستى ميرزا محمد رهزاي وهزير بوو، پروژى حهزهرقى شيخ پرووى كرده ئهو ميرزا كهريمه، فهرمووى له والى ئيوه شتى ئاوا و ئاوا ئهبيسم ئهلى و ئهپكا، ميرزا كهريم گوى بگره:

حمود پاشاى بابان و ته بهعه و دهست و پيوهنده كهى نيسبهت به حهزهرقى ئيمام الطريقه مولانا خالد رضى الله عنه منكر بوون جارى و وتبويان، (شيخ ئهبى وهك دهرويش مصطفى كووى بى، كاتى دلى له پاشاكانى كويه يه شا تا يه فهى ئهوانى به فهنا برد وه كهسى نه هيشتن ههموو به ربا بوون مولانا خاليد كهى شيخه؟) ئهم قسهيان له خزمهت حهزهرقى مهولانا گپرايه وه.

حهزهرقى مهولانا خاليد قدس سره العزيز له وه لاما فهرموى قهسهم به خوا شهش هزار نه فهر مريدى وهك دهرويش مصطفى كوويم ههيه واز بينن با ووتيبتيان زورى

(١) ئامان الله خان: پشت به پشت ماوهى ٣٠٠ سال فهراندارى كوردستانى سنه بوون.

(٢) ميرزا كهريم: ئهم پياوه بهختهوهره له دوا داواى ژيانبا تهوبهى كرد وه وازى له كارو فهرمانى دهولهتى هينا له خزمهت حهزهرقى قطبى زمان حهزهرقى سراج الدين شيخ عوسمان قدس سره نيشتهجى بوو، وه ههر له وئيش به رحمهتى خوا شاد بوو.

دانهر ئه فهرموى: بيستم كه حهزهرقى شيخ فهرمووى مهلايكهى كرام به شهوق و سرورىكى تهواو گيانى پاكي ئهو شهخسهيان بهرو ئاسمان بهرز كردهوه و برديان.

پئ نهچوو محمود پاشا و دهس و دایه ره که ی له پاشایه تی عهزل کران فیراریان کرد وه حکومتی تهوان به یه کجاری له سوله یمانی لادران.

تا دلی مردی خوا نامد بررد
هیچ قومی را خودا رسوا نکرد
تا تهولای خوا دلیان نه یه شا^(۱)
هیچ کهس کلۆلی به کلۆ نه کیشا

ئیمهش با بزاین چۆن ته بی، له پاش تهو فرمایشته نه گه یشته دوو سال ئامان الله خان به ته نواعی دهرد و نه خوشتی و ئیشو ئازاری به شیده ت گرفتار بوو، به چه شنی وا پزیشکان و اطبای شاره زا حه کیمانی کارامه له چاره سه رکردنی عاجز و بی دهسه لات مان، ههر چند تهم لاولایان کرد بی سوود بوو تا له دنیا دهرچوو. وه به ماوه یه کی کهم جمیعی مومته له کاتی له ناوچوو، وه نه وه و که سوکاری به گشتی له فرمانبره وایی که وتن و نان براو بوون ئیتر نه وه ی به نی ئهرده لان پایه به رزیان نه دیه وه پاش ته وه که ۳۰۰ سال بوو فرمانبره وا بوون.

على حمى الإسلام من قتل مرحب غداً اعتلاء بالحسام المهند^(۲)

(۱) تهو هه لئهسته فارسی یه بهم واتایهش ته کری به کوردی

تا دلی ته هلی خودا نه یه شا

به ردی بهد به ختی هیچ کهس نه یکیشا

(۲) به کوردی ته بیته علی ئیسلای پاراست له حه ریا، که تیغی هیندی دا به (مه رحه با) (مه رحه ب)

یه کیکه له پالنه وانی جوله که ی (خه یهر).

ك ۱۰ بص ۵۳: جارى شه خصى هات هاوار و دادىكى زورى كرد ووتى قوربان ده خيل هر چيم بوو دز بردى فەرموى چى بردوى هر گوى دريژىكى بردوى كه هر پينج قربان ئەژيا شه خسه كه ووتى قوربان راست ئەفەرموى بەلام هەموو كاروبارم بەو وولاغە دروست ئەبوو كاروانم ئەكرد باراشم پى ئەهاری دارم پى ئەهینا كاروبارم هەموو بەو ئەپەراند، بە كورتى زۆر زۆر لە كاركەوتوى و عاجزى خۆى دەرخت حەزەرتى شىخ زۆر بەزەمى پنا هات فەرموى پرۆرەو سى پرۆزى تر ئەى دۆزیتەو هەروا بوو كه فەرموى.

ك ۱۱ بص ۶۵: جارىكى تر دل تەنگى و پەستى و قبوزەتتىكى زۆر روى تى كردم وە ماوێه زۆر دەوامى كرد بەجورى ووتم كه هیچ نىسبەت و فەيضى روى تى نەئەكردم، جارجار خەطەرم ئەكرد و ئەموت كه هەروا وەزەم پرۆا وا چاكە بچمە ماله كاو له كەى خۆم، عەسرى تەماشام كرد ئىزدحام و قەرەبالخىيە زۆر بە دانىشتن و وەستان لە خزمەتيان، منيش بەو حاله پر له تەنگەلانیەو نزيك بوومەو و بە پێو وەستام لە دورەو چاوم ليكنا لەو خەتەرە و نارهەتتى يەى خۆم دابووم لە پر نىسبەتى لە حەزەرتى پیرەو بۆم هات وە هەر شەش لای گرتم بەلام بە چەشتى هەموو ئەنداميان وەك بە مېخ بە ئەرزا داکوتایم وەها سىنەم قورس و گران و دلەم توند و سامناك بوو خەريك بوو جىگە و دەمارەكانم لەت لەت هەموو هەل وەرى، هەرچەند هەولمدا قاچى لە جىگەى خۆم حەرەكەت پى بكەم نەمتوانى پێهەك بەرەو پيش برۆم، جارجار ئەمروانى بزانم بۆم ئەروانى نەخەير هەر لە گەل ئەهلى مەجلىس لە گفتوگۆدا بوو، لە رۆژئاوادا مجلس چۆل بوو من هەر بەو حالەو بە جىي خۆمدا بە پێو مامەو تا بانگى ئیوارەيان فەرموو دوو سى نەفەر لە خەلیفەكانى حەزەرتى شىخ كه بە حاليان زانيم هاتن و هيناميانەو هۆش و بردميان بۆ جەماعەت، ئەلحەق نوێژىكم كرد لە گەل حضوردا وەك ئاگر داگیرسابووم، پاش ئەو ئەو سەنگينى بە تا چەند

پۇرۇ ھەر ما ھەر ئەو شەۋە لە واقىعەدا دېم نورى ۋەك ئاگر زۇر روناك و بى دوو كەل شەۋقى ئەدا و ھەل گىرسابوو، ۋە پېنج شەش جانەۋەر^(۱)، لە وىنەى بېچوۋە پىشېلە خۇيان خستە ناو نوورەكە پاش ماۋىيە ئەۋانىش لەگەل نورەكە ھاپرەنگ بوون، بۇ بەيانی كە بە ھۆش ھاتم بەسط و فەرەحىكى زۇر بە غايەت گەۋرەم ھەبوو ۋە زەم وای لى ھات تا ماۋى يەك مانگ ھەر دەۋامى كرد، ۋە لەو ماۋەدا ئەحوالاتى عەجايىب و سەير بۇى دەست ئەدام و شتى غەرىب ئەبىزنا، بۇ نمونە پەلەۋەر و بالندە بەلایاندا دەچوم نە تەرۋىشتن ۋە مردوان لەگەلما قسەيان ئەكرد ۋە بە گوى دەنگى ئەۋانم دەرک ئەكرد ھەر كات چاۋم لەيەك بنایە بە خزمەت حەزرىتى شېخ ئەگەشتىم، ۋە ھەر موشكىلە ۋ ناپرەحەتتەكم ببۋايە عەرزىم ئەكرد و جۋابم ۋەرئەگرت^(۲).

ك ۱۲ بى ۶۷: ۋە ھەرۋەھا كاتى تەرپۇزى جىمە بوو لە مزگەۋتا بەرېز دانىشتبۋوین لە پىر ۋاردى ھات دای بە دلما بە چەشنى ھەرچى رەگ لە وجودما ھەيە كەۋتە خەرەكە و جولان و لەرزە و ھاتۋچۇ ۋەك سەعات ھەموو گىانم لە جوولە و خەرەكە دابوو، بە بەشكىكى زۇر گەۋرەۋە و لەزەتلىكى خۇشەۋە ھەستامەۋە سەرى، لەو كاتە خەزرىتى شېخ لە قاپى مزگەۋت ھاتە ژۋورەۋە تېگەشتىم كە ئەم ۋاردە لەۋەۋە ھات خۇمدا بەسەر قاچىا بە نەرم و نىان و تواضعەۋە فەرمى بۇ ۋا ئەكەى؟ بەلام حالەتلىكم بۇ پەيدا بوو شەۋق و زەۋقى پرووى تى كردم غافلالنى بېخەبەر ئەبى

(۱) جانەۋەر: دەعبا.

(۲) كەسى كە نەختى نەختى بەختى بى ۋەختى لە پىرا نەمىنى دىار
كەى بەختيارە كاكە بەختيار
چ يار ئەو يارە يارى بى دىار
يەمەنى دەرى بۇ ھەر دو دىار

جی لی بزائن و یا من به چه زوبانی تقریری بکه‌م وه چون بۆ که‌سی به‌یان بکه‌م: ئەم
هەلبەستەى مجنون بۆ ئەم جیگە مناسبە:

ربّ ورقاءٍ هتوف بالحمى	ذات شجوى صرخت فى فئىن
ولقد أشكو فما أفهمها	ولقد تشكو فما تفهمي
غير أنني بالجوى أعرفها	وهي أيضاً بالهوى تعرفني
ذكرت ألفاً ودهراً صالحاً	فبكت شجواً وهاجت شجني
فبكائي ربّما أرقها	وبكاهها ربّما أرقني ^(١)

كۆتر ئەیان ووت بە نالە و گەرمی	لەسەر چالان بە خەم بە نەرمی
شکاتم ئەکەرد ئەیان ئەزانى	شکاتیان ئەکرد لیم نە ئەفامی
تەنیا بە گەری دەروون ئەم زانی	ئەوانیش ھەروا لە من بە گەرمی
کاتی ئولفەتیان بە زاری ئەووت	ئەیان ھینامە پەزى ماتەمى
زاریم ئەوانى دڵ نازک ئەکرد	زاری ئەوانیش ئەمى خستەم خەمى

ك ١٣ بص ٦٨: جارى بۆ زیارەتی ئەو مورشیدە عظیمە وه ئەو زاتە کەرمە
بەرەو ھەورامان لە گەڵ چوار پینجیکا ئەپرۆشتین گەشتینە ملەبەك^(٢)، نوو نەفەر
رێگرمان^(٣) بەدى کرد كە نزیك بووینەووە لیان و لەیەك ئاشکرا بووین دوان لەوانە

(١) ورقاء: حمامە: كۆتر، هتوف: ئاواز، شجوى: خەم، صرخ: ھاوار، فئىن: لقى درمختەكان، جوى:
گەری دەرون و شەوق و زەوق، هوى: عەشق، ھاجت: پرووتیکردن بە شیدەت، ألف: ئولفەتی گرت،
أرق: دڵ نازکی، حمى: حالەتی گەرمی.

(٢) ملە: بەینی دوو گرد، وه یا کیویکی پچکۆلەپە لەناو پراستی سەر گردەكە تەختی یەکی بێی یا
ناو پراستی ئەم بەرمە بەری بەرزایی یەکی کەمى بێی.

(٣) رێگر: چەتە، قطاع الطريق.

هاتنه پېشه‌وه ووتيان چيتان پښه داينين و برؤن، منيش به شيوهى پارانه‌وه و تكا پښم
 ووتن نه بازرگانين نه تجار بهلكو دمويشين و ريوارين وازمان لى بينن و رؤزى
 خوتان له خوا داوابكه‌ن، ئه‌و دوانه له شويځى خويان وهستان، ئه‌وى تر به توندى و
 تيژى و توورمى يه‌وه وهك تير له كه‌وان دهرچى پروبه‌روومان هات به جوين و قسه‌ى
 سووكه‌وه ووقى تا من ئه‌گه‌م زور زوو پروت بڼه‌وه كه‌لوپهل و ئه‌سابتان دانين ۱۵
 مه‌ترى مابوو پيمان بگات، هيچ چاره‌م نه‌دى بيجگه له‌وه پروم كرده مه‌لېه‌ندى
 پيرى ده‌سگير و هاوارم كرد يا شېخ عوسمان فريامان كه‌وه بمانگه‌رى.

بمان گه‌يه ئه‌ى دؤستى حه‌ق نه‌جاتمان ده له ده‌س چه‌ته
 دلمان به ده‌ستى ناكه‌سان خوينينه سينه له‌ت له‌ته

أشهد بالله سبحانه له‌گه‌ل ئه‌م فه‌رياده هاواره كرا دزى شه‌رير جه‌رده‌ى شه‌رير
 له جيجگه‌ى خوى ووشك و مه‌حتل ما به ته‌واوى له جموجوول كه‌وت و زمان
 دريژى نه‌ما و ره‌نگى زه‌رد بوو هه‌يه‌تى گؤرا ده‌مى به يه‌كا چه‌سپى وهك به ده‌رزى
 دوو ليوانيان درووبى، بهلكوو واى لى هات وهك شيرى هه‌لمه‌تى بؤ بردبى ته‌صلا
 نه‌يتوانى به‌ره‌و ئيمه‌ بى نه‌يتوانى به‌ره‌و پاش بېروا وهك داكوتراى به ئه‌رزا به‌لام ئه‌م
 دوانه‌ى تر كه‌ ئه‌ويان به‌و جوړه دى ئيمه‌يان به‌جى هيشت و رويشتن و زوريش
 مه‌عزه‌ره‌تيان كرد و داواى لى بوردنيان لى كردين ئيمه‌ش پايى بووين، ماوه‌يه زور
 رويشتين ئاورمان داپه‌وه ته‌ماشامان كرد ئه‌و دزه به‌د به‌خته دل شكاهه هه‌ر له جى
 خوى وهستاوه ئه‌به‌دا به رو داوى يه‌كى نه‌كردوه.

ئەى برا كەى هەيه‌تى خه‌لقه ئه‌مه بېگومان به ده‌هشه‌تى حه‌قه ئه‌مه

ك ۱۴ بص ۱۴۰: رۆزى له بهيانيدا تهواوى خولهفا و مريد و مهنسويى خوى داوا تهفهرموى پييان ئهلى ئهمشه و له گهال گرؤهى جن و شياطين عهد و پهيانمان بهستوه و شهرتيان كردوه كه ههرگيز زهره و زيان نه گهيه نن به مريد و منسوب و تهوانه پهيونديان به ئيمه وه هيه وه به نيازى تهزيهت نزيكيان نه كهون. وه من ئهم باسهم له جهنابي زور بهريز و به نرخ مهلا حاميد^(۱) بليست.

ك ۱۵ بص ۱۴۳: رۆزى ئهم زاته عظيمه بو جهنابي مهلا عهزى نه وسودى فهرمايشتى تهفهرموو: پيى فهرموو پينج گوناح هيه ههر كهس (يهكى له و پينج گوناوه بكات خهتى له سنگى تهو كه سهيا ته نووسرى، ته گهر توبه بكات به محضى فاضل مه حوى تهفهرمون، مهلا عزيز عهزى كرد تهو خه طه ههر ئهم خه تهيه فهرموى نه خير نه وعيكي تره) ههر كهس بى تهو خه تهى ته خوئمه وه به قهرينهى تهو خه ته ته زانم تهو گوناوهى كردوه.

ك ۱۶ بص ۱۴۳: ئهم زاته عالى جهناب و پر قه دره ئهى فهرموو بو ههر نويزى كه ههال ته سمه سه ر پى تا به خزمهتى حه زره قى رسول الله ﷺ نه گه م نيه قى نويزه كه نايه نم، وه ههر كاتى كه به وى به خزمهت تهو سه روه رى دين و دنيايه ته گه م وه ههر مه به ستيكهم بى عه زى ته كه م وه له و حه زره ته سه له واتى خواى له سه ر بى جواب

(۱) جهنابي بهريز خوالى خوشبوو مهلا حاميد به مهلا حاميدى گه و ره به ناويانگ بووه وه تهو زاته عالم بووه وه زاتى فاضل و محترم و كاتب الاسرارى حه زره قى شيخ عوسمانى سراج الدين بووه، وه تهو زاته كتيبيكى له مونا قه باتى حه زره قى شيخدا هيه به ناوى (رياض المشتاقين) مه وه. (وه رگير)

وهرته گرم نهك به غايبي يا بهخه و بهلكو ئا بهم بيدارى يه^(۱)، هر كهس باوهر ناكات باشه باوهر ناكات خوى نه زانى.

له كاتى ترا پرووى كرده جه نالې شېخ زاده كان حه زره قى شېخ بهاء الدين و حاجى شېخ عبدالرحمن فهرموى تا نه توانن قريهت و نزيكى له خواى تعالى بكه ن من كه مى نزيكم كرد نه مهم دهس كهوت كه نهى بينن نه گهر تقرب به خوداى تعالى بكه ن به مراتبى اعلى و عظمى نه گهن.

ألا إنا الدنيا كمنزل راقب أناخ عشيّاً وهو في الصبح راحل
(ربنا آتنا من لدنك رحمةً وهيئ لنا من أمرنا رشداً) آمين.

ك ۱۷ بص ۱۱۵: پروژى نهه هه ژارى داماو ه كاغه زيكم به نياز و تواضع و دلشكاوى نووسى و ناوهر و كى نوسراوه كه نه مه بوو هيوادار و چاوهر انم كه له دنيا و ئاخيره ندا كه مترين خزمه تكارى قاپى خوته دهس گيرى بفهرموى وه چاو ديږى و محافظه م بفهرموى وه له كاتى تهنگى و ناږه حه تيدا فرياد رهسيم بكهى وه له هه موو كاتا به هاوارمه وه بى و رزگاريم بفهرموى كاتى دامه خزمه قى مطالعه ي فهرموو ته ماشاى پشتى كاغه زه كهى كرد فهرموى بوچى مؤرت نه كردوه عه رزم كرد كه له وولاتى ئيمه دا عاده ت وايه كه نامه خاوه نه كهى ته تسليمى بكا ئيمزا ناكرى، جاريكى

(۱) زور له نه ولياء الله له حالى هوش و ئاگاداريدا هه روا به ظاهر به خزمهت گه و ره ي پيغه مبه ران رسول الله ﷺ گه يشتون، حه تا به كى لهو گه و ره گه و رانه فهرمويه قى نه گهر بك له حزه حه زره قى رسول الله له بهر چاوم نه بى خوم به موسلمان نازانم، وه شېخى ابن حجر عليه الرحمه له فه تاواى حديثى يه ص ۲۱۶ ته فهرموى له جوابى پرسيارى كا، به لى پيغه مبه ر ﷺ به ئاشكرا ده ميږى، ته نانه ت نه فهرموى جارى واعيزى وه عزي ده كرد حديسيكى خونده وه به كى له چاكانى فهرموى نه مه حديث نيه و قى چون نه زانى و قى پيغه مبه ر ﷺ به سه رته وه وه ستاوه ته فهرموى نه مه قسه ي من نيه ئينجا توجه ي كرد واعيزه كهش به زياره قى شه رف دار بوو.

تر خوئندیه وه و ماوهیه مراقب^(۱) بوو ئەنجا سەری هەلپری فەرمووی هەرچیت
نوسیوه و داوات کردوه إن شاء الله هەر وا ئەبێ، وه له روی هەیه تهوه فەرمووی من
لهوانه نیم هەرکەس بێت بۆ لام بڵێم پرۆ خوا بت بهخشی، به لکو هەرکەس
مەنسویم بێ سبەیی تا له گەڵ خۆما نهیهیم ناپۆم دیسان سەری موباره کی به مراقبه^(۲)
برد و سەری بڵند کردوه فەرمووی: به لێ هەر وایه که ووتوومه وه ئەلیم من لهوانه
نیم هەرکەس بێته لام بڵێم پرۆ خوا عەفوت بکات به لکو هەرکەس مەنسویم بێت تا
ئەویش به یانی له گەڵ خۆمدا نه بهم ناپۆم.

دوشم نوید داد و بشارت که حافظا بازاکه من بعفو گناहत ضمان شدم
دوینی به مژده فەرمووی حافظ منم پهناहत
وهه که من که فیلێ عەفوی هەموو گوناहत

ك ١٨ بص ١١٦: جاریکی تر عەرزم کرد قوریان دایکی منالەکان هەر بهم
هەیه تهو شیوهیه له رابیطه دا به خزمەت پیر ئەگات فەرمووی به ته نیام ئەیینی عەرزم
کرد به لێ فەرمووی من ته نیا نیم به لکو له شکریکم وه ئەوهی که مریدم هەیه له خۆر
هەلات تا خۆر ئاوا هەر یه کیکیان یه ک میثالی خۆم له گەڵ خستوه و هەمیشه
هاوپییهتی هەر کرده وه یه کی چاک یا خراب بکات ئەیزانم وه هەموو رۆژ چەن جار
خۆیشم ئەییبنم وه به تهواوی ئەفعال و ئەعمالی ئاگادار ئەبم و پێی ئەزانم جا ئایا
ئەو مریده خۆی پێی بزانی یان نه زانی.

(۱) مراقب: مونتزیری فەتخێ دەروازەیی مەطلوب.

(۲) مراقبة: چاوه‌روانی و انتزازی بۆ کردنه‌وه گشاد بوونی قاپی مەبەس

ئەم دنیا هەروەك و شتر سواری، رێبازی شەوی له جێیه لادا

به یانی هەستا سواری پێ نه‌وهستی، بۆ روین چاکی بکا به لادا

ك ١٩ بص ١١٧: خولهفا و مريدان له زهماني حهزرهتي سراج الدين قدس سره و نور الله ضريحه وه تهيان ووت حهزرهتي شيخ تهفهرموي ههر كه سي به اخلاصي كامل بيت و من بينيت پروزي قيامت بهي حساب تي پيري يي ته كه ن من بهم فهرمايشته عقیده و باوهرم بوو به لام ته م ويست بو دنيايي^(١)، خوم له حهزرهتي پير بيستم كاتي فرسه تم هينا كه س له خزمه تيا نه بو عهرزم كرد به شاراتيكي غهبي به عزي له رموزي كنوزي لا رهبي كه به م معنايه بوم بهيان كراوه ثايا فهرمايشتي حهزرهتي شيخه فهرموي به لي ههر كه س به ئيخلاصي كامله وه بي، خه بهريان داومه تي كه بهي حساب و لي پرسينه وه به مهضي فاضل له قيامه تدا تي پيري يي ته كه ن له پاشا شهرحي داو فهرموي ته م حالته بو من واقع بووه بو شاه مظهري بوخاراي شاه واقع بووه به لام ته و رحمه تي خوي لي يي ته و مژده يه ي بلاونه كردوته وه تا كاتي نه خوشي كوچكردي له دنيا، ته و كاته نزيكاني باره گاي حزوري بانگ كردوه و پي فهرمون له پاش مردني من كه كفن كرام پروم با به دهره وه بي وه ههموو ته هلي بوخارا خه به ردار بكه ن بين روي من بينن ته و جا به خاكم بسپرن له بهر ته وه ي خه به ري و ايان داومي تا ئيسته مژده م به كه س نه داوه ئيستا خه به رتان ته دهمي ته مجار حهزرهتي شيخ فهرموي: به لام چونكه ته مه يان به مه حزي فاضل داومي، پيان ووتوم به خه لكي بگه يه نه شهرم مه كه منيش ووتومه و ته يلتم ههر كه س باوه پ ته كا بيكا ههر كه س باوه پ ناكا خوي ته زاني (وما على الرسول إلاّ البلاغ)^(٢).

(١) دل نيائي: اطمئنان قلبي

به شاراتي غهبي: مزگيني خوي.

رموزي كنوزي لاره بي: هيماي گه نجينه ي بي گوماني.

(٢) ليردا حهز ته كه م چند شتي هه به عهرزتان بكري:

شه خسي وا هه به كه ته ماشاي ته م كتبه بكا وه ته م جوړه شتانه بيني متحير و عجاب به ته مين خي كه چون شتي وا ته بي، هيج جيگه ي سهرسوورمان نيه چه به عقل و چه به نه قل.

نهقل جاری هەر زۆره إن المتقين فی جنّات ونهر فی مقعد صدق عند ملک مقتدر یا ثابتهی والسابقون السابقون أولئك المقربون عهجهبا کهسی مهقامی مهقهدهی صیدق بی وه خوا خوی عیندیتهی لای مهلیکی بو ثابت کردبی وه وصفی وه مهلیکهی به موقتهدیر و زۆر به دهسهلاتدار کردبی.

بهلام هیچ قسهیهکی لی وهرنهگیری وه تهبهعه وه علاقهمهندی وه شهخسه له گهک باقی تهشخاصی تردا جیاوازی نهبی وه خۆنشی سوودی بو کهس نهبی، تیر نازانم تهه پایه بلندی و عیززته وه تهه تقرب و نزیکیه کهلکی چی بوو، وه به کاری چی هات؟؟؟

هەر تهنیا وهکووهه موو خهلکی تر نان و ئاو و تری وهه ناری بهههشت بخوا تهه خاوهی عهقلی سهلیم و مروفی زانا و ینگهیشتوو شتی وا قبول ناکات.

هەر له دنیا دا تهبنین تهگهر پیای به تهگیری یا وهزیری یا زانایه یا دهسهلاتدار و داراییه کهوه پهپوهندی بی به گویره هیزی وه پهپوهندی به، به پی قوهت و دهسهلاتی وه پیاووه گهوره، زاته خاوهن عهلامه که ئیشی خوی و خهلکی بو تهکرت، ههه تهتوانی زهره و بهلا له خهک بگپرتهوه وه ههه سوود به خهک بگهیهی جا مهگهر بگاته سنوری وه گهوره له چوار چیهی دهسهلاتی دهچی و له توانیدا نهبی، بهلام خۆ خوا وه مهلیکهیه که هیچ شتی له دهسهلاتی وه نه له دنیا دا نه له ئاخیرهتا دهراچی، ههروهه وه صفی مهلیکایهیه کهی خوی به مقتدر تهکات وه تهفهرمووی عند ملک مقتدر یانی له خزمهت پادشای خاوهن دهسهلاتدا، وه تهه ستایشی وه مهدهی گهورهیه بو تهو متقی و خواناسانهی که خوی تهعالا مهکانهت و مهنزلهتهان به عیندیتهی پادشای دهسهلات و خاوهن تصرف وه صف دهکات، تهگهر کهسی بلی تهه بو قیامهته له وهلامدا تهلین تهه مهرتبهیه له کوی چنگ کهوت؟ دیاره له دنیا دا چنگیان کهوت، خوا له دنیايش و له قیامهتیشا ریزمان لی تهگری (ولله الآخرة والأولى) خوا خوی دنیا و قیامهته، له ههیدا ثابت که بو بهعزی له ئوممهتی خوی خوی تهعالا به قهدهر مهه و بزنی طایفهیه رهپیه و موضهر له گوناهارانی ئوممهتی پیغهمهیری پی تهبهخشی.

وه له ئااری تهه جۆره بهسهرهاته زۆره: ئااری به کردار یا ووتاری جهماعهت و کۆمهلی یا کهسی تهپزری له گهوره گهوره و باوه پی کراوانی ئاینی خوا لیان خۆشنوود بی وهک له تهفسیری روح البیان دا تهگیرتهوه سلطان محمود تهچی بو دیدنی و زیارقی شیخ أبو الحسن خهرقانی قدس سره له نیوان گفتوگۆ دا تهپرسی له شیخ که ئایا مهکانهت و پایهیه بایهزیدی بهسطامی قدس سره تا چه تهندازهیه بوو؟ شیخ أبو الحسن له جوابا تهفهرمووی بایهزید زانی وابوه ههکهسی ماوهیه زۆر کهه رهقیی کرد بی به سهعادهت و کامهرانی تا سهه و تهبهدی گهیشته، سولتانیش تهلی بۆچی مهگهر شیخ بایهزید بهسطامی له پیغهمههه گهروهره، وه ههموو کافرائی مهکه و مهدینه رهفاقهتیا کرد و چاریان پی کهوت و هیچ جۆره سهعادهت و بهختهومری بهکیان دهست نهکهوت، له وهلاما شیخ فهرمووی ئاخهر تهوان

ره‌فیکی محمد رسول الله یان نه‌کرد ره‌فاقه‌تی محمدی کوری عبدالله یان کرد، ته‌گهر هاوړنې محمد رسول الله یان بگردایه به سه‌عادت ته‌گه‌یشتن، به‌لام أصحابی کرام علیهم الرحمة والرضوان چونکو ره‌فیکی محمد رسول الله بوون به پایه گه‌یشتن له پاش پیغمبران (علی نبینا وعلیهم الصلاة والسلام) هیچ کهس نه‌هاوتای یان بکا، وه به سه‌عادت و به‌ختیاری‌یه‌کی وا گه‌یشتن هیچ تیره و تایغه‌یه‌کی تر نه‌بوه و نایته‌وه هاوشانیان یی.

وه ه‌روه‌ها حه‌زرمق تیمامی ره‌بانی ته‌فهرموی: حه‌تا حه‌زرمق حه‌زمه که مامی پیغمبر ﷺ بووه ره‌زای خوای لی یی وه خوش‌ویستی ته‌و حه‌زرمه بووه، وه‌حشی که قاتلی ته‌و بوو به مه‌حزی ته‌وه نیسلام بوو، وه به خزمه‌ت حه‌زرمق رسول الله ﷺ شاد بوو پایه‌ی له ره‌ئیسى تابعین و حه‌زرمق وه‌بسی قه‌ره‌نی (علیه الرحمة) به‌رزتر بوو، وه إجماعی ثوممه‌ت له‌سهر ته‌ویه أصحاب (رضوان الله علیهم أجمعین) له غه‌یری ته‌نبیا ته‌فضلی ثوممه‌تن وه وه‌حشیش یه‌کی بوو له أصحابی پیغمبر ﷺ.

ته‌لجا که که‌سی‌کیش هاوړنې بایه‌زیدی بهم باوهره‌وه کردی که ته‌م زاته یه‌کیکه له محبوبان و مجذوبانی إلهی وه یه‌کیکه له بخاران دهریای مه‌عانی زاتیکه عارف به ته‌سرار وه یه‌کیکه له علمای ربانی ته‌وه به پایه‌ی سه‌عادت گه‌یشتووه، وه که‌سی که‌وای زانیجی بایه‌زید شه‌خصیکه هیچ جیاوازی‌یه‌کی له باقی که‌سان و خه‌لکانی تردا نیه، وه یا خوا نه‌خواسته به شه‌خصیکه ده‌س پرو ناله‌باری زانی یی، ته‌وه زیاد له‌و هیچ استفاده‌ی لی نه‌کرد یی مومکینه وه ته‌گونجی تووشی زبانی گه‌وره‌ش بووی نعوذ بالله من الإنکار ومن معادات الأولیاء.

ثایا ته‌م حه‌دیشه قدسی یه‌ته‌وهی که به خزمه‌تی گه‌یشتی یا بیستېتی شایه‌ت نیه له‌سهر ته‌وه که خودای تعالی ته‌ولیای خوی زور خوش ته‌وی وه به‌ی ته‌وه ته‌وان نیازی ته‌زیه‌تی دوشمنانی خومان بکه‌ن خودا خوی ناوی خوی به محارب ناو ته‌با وه به وه‌صفی محاربه و به‌شهر هاتن له‌سهریان هه‌ل ته‌داتی وه‌کوو ته‌فهرموی (من عادى لي ولياً فقد اذنته بالحرب) یانی که‌سی دوژمنایه‌تی وه‌لی‌یه‌ک بکا که وه‌لی من یی به‌پراستی ثیعلانی حه‌رب له‌گه‌ل‌دا دده‌م، په‌نا ته‌گرم به خوای تعالی له‌بهر به‌ره‌کانه و شه‌پرکردن و ټینکاری ته‌ولیای خودا.

وه ه‌روه‌ها ناده‌میزاد به نه‌زمری اعتبار بیر بکاته‌وه و زور به ووردی لیکی بداته‌وه، له ده‌ورې (تابعین) ه‌وه تا ئیستا زانایانی زور گه‌وره و خاوون ریز مه‌گهر زور به ده‌گمنه ریکه‌وتبی وهرنا ه‌موو په‌یوه‌ندیان به عارفان و اولیاء الله وه بوو هه‌تا پېشه‌وا و تیمام فخر الدینی رازی خوا لی یی رازی وه‌ک خوی مشهوره داخلی زومره‌ی منتسبین نه‌بوه بو که‌سی طریق به‌لام عقیده و پروای پښان بوو، له کاتی خویدا چوته خزمه‌ت شیخی فاضل جه‌نابی شیخ نجم الدین کبری ره‌ئیسى طهریقه‌ی کوبره‌وی قدس سره داوای فهرموه که داخل به طهریقه‌تی شیخ بی فهرمویه‌تی تحملی ناکه‌یت تیمام ټیلحاح ته‌کات و زور

له سەر باسه كه گهرم ئه بێ تعليمی ذكری طریقهی ئەكات وه متوجهی ئه بێ سهلبی ههموو علومی لی ئەكات دهسته بێ ئیمام فهرموی تحملی ناکهم، به کورتی عولهما و زانایانی ئیسلام به عیلمی تصوف زۆر معجب و مسرور بون وه ههموو ملحیان کردوه، وه اعترافیان فهرموه و دانایان ناوه به گهورهی و پایه بهرزی و هه لگری ئهو عیلمه.

وهك ئیمامی شافعی و ئیمام احمدی حنبللی وهك ئیمامی غهزالی، وه ههروهها دینه خواره وه. زانایان و عولهمایان كهسیان منکیر و دژی طریقهت و تصوف نه بون، ته نیا ئه وهی مشهور بی ابن تیمیه ئه ویش إنکاری تصوف ناکات ته نیا ئه وهی توسلی له لا نیه وه ههر عیبادت ئەکا به وه سیله.

ئه لجا ئه گهر كهسی هات مونکیری ئه حوالی ئه ولایا بی وه یا نهقی مهقاماتی ئه هلی تصوف بکا زیاد له وه كه بی بههره ئه بی له بهرە کاتیان العیاذ بالله تکذیبی آئمه و عولهما و زانایانی ئیسلام و مشایخانی ئەكات ئه بی بلی حه زرهقی غه وئی گه یلائی یا شیخ جونهیدی بغدادی یا ئیمامی غه زالی یا ئیمامی شه عرانی و ئیمامی ربائی و نمونه ی ئهم بزورگوران و پیاوه گه ورنه به سەدان و ههزاران كه له جیهانی ئیسلامدا بوون وه به ههزاران زانا و بهرز و پیاو ماقول و ژیر سهر بهم زاتانه بوون و سه ری اطاعه و مل كه چییان بۆ دانه واندون، راستیان نه کردوه به هه له یا چون ئه وهی له دژیان بی و بهر بهرە کانییان بکا جا بی تهماشای ئهم نهفای و قور به سه ری و شه ناعه ته بکه بۆ کابرای نهزان و په ست بهم بازاره راسته قینه به.

ئه گهر راستی به کی گرنگ و حه قیقه تیکی نه بی پیاوی وهك ئیمامی غه زالی خوا لئی خوشنوو د بی له کاتیکا كه عاله می ئیسلام ئاتاج به زانستی و زانیاری ئهو بون له قوتابخانه ی نظامیه به کم پایه بهرزی عولهما له (دار الخلافه) دا خۆی بوو، وه هه ردهم هاتوچۆی ئهو زاته له سنوریکا بووه بۆ كه م كهس له عولهما ده سی داوه به خزمه تی بگا له قه ره بالخی جمعیه ت و گرو ی عولهمایان.

ئهم زانایه هه ستا ئهو لیپه سراوی ئه رکه ی خسته لاوه بۆ كه سبی ئهم عیلمه کانی كه بهو بههره یه گه یشت فهرموی تا ئیسته ئهو عومره مان به ضایع چوو.

زاتی وهك حه زرهقی مولانا خالد قدس سره بهو هه موو عیلمه وه ئه گهر پایه یه کی بهرز لهو عیلمه دا نه بیننه وه ره وایه ته رکی مال و منال بکات به بی ئوتومیل و فرۆکه به وولاغ یا به بی به رهو دهلی هیندستان له ری کابل و غه زنه ین قه نده هاره وه، وه به چه نده ها پرگه ی ترسناک و پر خه تر و چۆله وانی و دوور له ئاوه دانی پروا وه له وی دس بکا به ئاو کیشان بۆ خانه قای حه زرهقی شیخ عبدالله دهلی قدس سره، وه به ئه نواعی ریا زه ت و کهم خه وی و کهم خوراکی و بی ئیسراحه تی هه ر دلشاد و مسرور بی، ئهو هه موو ته زیه ته پر خه تر و ترسناکه قبوول بکات، پیاوی زانای به انصاف هه رگیزا وه هه رگیز شتی وا ناچینه دله وه.

ئەنجا لە ڕووی (عەقل) یشەوہ دوور نیە، خوا بە دەسەلاتە ئەگەر یەندەیکە لە بەندەکانی خۆی هەل
بژیڕی و چەندەھا لطف و مەرحەمەت و کەرەمی لە گەڵا بکات وە لە ڕیزی کەسانی کە لە بارەیانەوہ
فەرموینی (ذلک فضل اللہ یؤتیہ من یشاء) دا حسایان بکات چی تێدا یە، یا کێ دەستی ئەگری اللہم لا
مانع لما أعطیت ھەرچی بە ھەر کەس کەرەم بکەیت ئەیکەیت، کێ ھەیە ھەناسە ھەل بێنی بتوانی ڕی لە
دەسی کەرەمت بگری. ھەر وەکو کەس ناتوانی ھیچ بە ھیچ مەخلوقی لە سود و قازانج بگەیی ھەتا نو
ئەجازە نەدەیت چونکە ولا معطی لما منعت.

کەوابو کەسانی ألعیاذ باللہ قاپی دلایان بە قوڵی ئینکار داخراپی، وە صفحەمی ناوچاویان بە داخی بی
روشدی مؤر کراپی باسی کەرەمەت و بەیانی بەرزی شەئنی أولیا سودیکیان پی ناگەیی و إن یروا کل آیة
لا یؤمنوا بھا شاملی حالیانە، لە کەمالی ھیدایەت ناقص. وە کەمالی نقص اساسیاتی مالتیانە.
بە گەرە گەورانی ئەو مقامە بەرزانی عطا و خەلات کردوہ، وە بە جەماعەتی پڕوایان بە وان ھەیە کە
پروا بەوان خۆشی بەشیکە لە ویلا یە اللہم أحشرنا معهم آمین یا رب العالمین.

ئەمەش دیسان پێویست بە باسە:

حەزەرەتی رسولی اکرم محمد المصطفی ﷺ کە پێغەمبەری ئاخەر زەمانە و ئیتر پێغەمبەری تر لە پاش ئەو
نایەت خودا لە شەئنی ئەودا ئەفەرموی: [وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ] وە ھەر وەھا نەیسبەت بە
ئوممەتی ئەو ئەفەرموی بە خیطاب لە گەلیاندا [لَقَدْ كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ] ئەگەر لە ئوممەتی ئەودا
ئەم جۆرە پیاوانە کە ئەو پاپە و مەنزیلەتیانە دەس نەکەوی و نەبی چە خەیرەتیکی ھەیە نەیسبەت بە
ئوممەتە پێشوەکان کە تەمەنی درێژ و عیادەت و طاعەتی زۆریان بوہ کە ھەر لەو پیاوانە پێشوو ھەل
کەوتوہ کە لە حەدیشی صحیحدا حەزەرەتی رسولی اکرم ﷺ ئەگێریتەوہ کە مەلاییکە ی ناردوہ لە رێگاکە یا
وەستاوہ پی ی ووتوہ بۆ کوی ئەچی؟ ووتوہتی بۆ فلان دی. بۆ لای کێ؟ بۆ لای فلان. لەبەر ئەوہ
خەزمن؟ نەخەیر. ئەی موعامەلەتان ھەیە لە گەڵ یەک؟ نەخەیر. ئەی لەبەر چی ئەچی؟ کە ئەم لەبەر عەبەتی
خودا ئەچی؟ ئەویش پی ی ئەلی من مەلاییکەم مژدە پی بۆ تو، خودا تو ی خوش ئەوی وە یا ئەو سی
کەسە کە چوونە غارە کە، وە بەردی گەرە بەردەمی دەرگای ئەشکەوتە کە ی گرت ھەریەک بە کردەیک
لە کردەکانی خۆی پارایەوہ لە خوا خودا بەردە کە ی لا برد.

ئوممەتی پێشوو ئەمانەیان بوہ، خودا بەمانیش ئەفەرموی (کنتم خیر أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَامِرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ) ئەلبەت لە ئوممەتی حەزەرەتا ﷺ پیاوی زۆر گەرە ھەیە (العلماء ورثة الأنبياء)
پێغەمبەران علی نبینا وعلیہم الصلاۃ والسلام خاوەنی عیلم بوون جا عیلمی احکام کە ھەلگری ئەم
عیلمە عولەمای ظاہیرە وە چە عیلمی ئەسرار کە عولەمای باطن ھەلگری ئەم عیلمەن.

ك ۲۰ بص ۱۲۱: سەفەرىٰ لە خزمەتیا بووم فەرموى ھەرچى خوڭشى و ناسازىيە
 ۋە ھەرچى دەرد و عىللەتە جەسەد و لەش و لار و ناويان ھەيە بۆ ھەر كەس يەككى
 ھەوالە بکەن ۋە كوو مەئموورى ظاھىرى كە ئومەرا و حاكمان ئەى نۆرنە سەر خەلك
 بۆ تەمىيە كردن و تۆلە ۋە مرگرتن ئاوايە، ۋە من جىسميان ئەيىنم بۆ ھەر كەسى بچن
 ئەزانم، لەو بەينا فەرمووى رۆژى لە شارى سولەيمانى ھاتنە خزمەتى ھەزرەتى مەھولانا

ئەنجا كەسى ھەلگىرى ھەردويان بى بە معنای آتم واکمل بە گوێرەى پاىە و ويسعت لە ھەردو عىملە كەدا
 مەعنای ورثة الأنبياء تحقّق ئەكا تىيدا چەندە لە ھەردوياندا زانايە ئەوەندە بەشى ھەيە لە مېرائى ئەنيادا.
 ۋە ھەروەھا لەو ئايەتەدا كە خوا فەرموويەتى [فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِّن
 لَّدُنَّا عِلْمًا] لە تفسىرى ئەم ئايەتە پىرۆزە دوو شت دەركەكەوى يەكەم ئەم عىملى ئەسرا، دوەم كەسانى
 ئىنكارى ھىصولى عىلمى ئەوليا بە طرىقى إلهام لە خودا ۋە خەبەردان لە مېغىبتيان لە لا غير واقىعە،
 ھەرسى شتەكە غەيب بوو (۱- پاشايەكى زۆردار، ۲- ئەو منالە ئەگەر گەورە بىت، ناموسلەمان ئەبىت،
 ۳- ئەو دىوارە خەزەنى لەژىدايە). ئەو زاتە خەبەرى داۋە خودا خوڭشى ئەيگىر تەو، ھەزرەتى موسى
 على نبينا وعليه الصلاة والسلام پاش ئەو باسى بۆ كرد مەعزەرىتى بۆ كرد لەو كە ئىنكارى كردبوو.
 ھەروەكو ووتمان لە ئومەتى پىشوو پياۋى گەورە ھەل كەوتو، ۋەك ئەو عەبدە بىنا لەسەر فەرمائىشتى ئەو
 عالم و زانايانە كە ئەو عەبدە ۋەلى بوو.

ئەنجا ۋەك ووتمان خودا دەرحەق بە پىنخەمبەر ﷺ ئەفەرموى: (وما أرسلناك إلاّ رحمةً للعالمين) لە پاش
 اصحابى رەسولى ئەعظم دوزمناى ئىسلام بۆ تەفرەقە و دوو يەرەكى ۋە گوپرا كردن و سەرلېشىوان
 دوزمناى دىن زۆريان ھەول دا، ۋە مولىخىد و بى پروا و فېتنە ھەلگىرسىن دلبەقىنى ئەم دىنە جوان و پاكە
 ھاتنە مەيدان ئەولياى ئەو ئومەتە خىرە ئەم ئومەتە مەرحومە بە توجھات بۆ دل و دەرون پاكردنە ۋە
 اظهارى كەرامات و خرق العادە ۋە تصفىيە و پاكردنە ۋە لطايف و ناو سىنە سەد سال بە دواى سەد سال
 خەرىك بوون، ۋە ئەمان بەم چەشنە ۋە عولەماى ظاھىر بە أدلەى قاطعة لە خزمەت و خوڭبەخت كردن
 كۆليان نەدا بەلام ھەروەك ووتراۋە:

پاى إستدلاليان چو بىن بود پاى چو بىن سخت بى تمكين بود

مەعلومە كەشف و موشاھەدە لەگەل دەليل و بەلگەدا جياوازی يە زۆرى ھەيە ۋە لەسوود و قازانجدا
 تەفاوتيان گەلەكە.

بەلام ولكل رجال مقام بهى ئەھلى إستدلال ئەبى بى ۋە ئەو لاش ھەروا جزاهم الله عن الإسلام خيرا
 آمين.

خالىد قەدس سەرە بۇ شىفای نەخۇشیک، مەولانا مەنى داواکرد فەرموی عوسمان برۇ
 بۇ سەر فلان نەخۇش بەلام ھۆشت بى بارى نەخۇشیکەى نەكەوى بەسەر تۇدا، كە
 ئەچى باش ئاگاداربە ئەگەر نەخۇشیکەى كە ھەيەتى بە تەواوى رۇيشت تۇش توجە
 بەنیەتى شفا و چاك بوونەوہى ئەو شەخسە بکە وە ئەگەر دیت بارى نەخۇشیکەى
 ھېرش بۇ تۇ دىنى وە ئەپەوى بىتە سەرت ئىتر ھېچ عەلاقەى ئەو نەخۇشە مەكە و
 بەجىى بھیلە ئەفەرموی حسب الأمر لەسەر فەرمایشەكەى چووم بۇ لای
 نەخۇشەكە، كاتى داخلى چوار دیوارى مالەكە بووم دیتە دەرد و نەخۇشیکەى
 لەسەر كابراى نەخۇش ھەستا وە كابراش ھەستا و دانیشت وە بە ئەدەپكەوہ لە
 كەنارىكى خانوہكە وەستا بەلام نەچوہ دەرەوہ، وەختى وىستم بە نیەتى شىفا توجە لە
 نەخۇشەكە بکەم، نەخۇشینەكە بە ھەيەت و سامیکەوہ بەرەو پروم ھات و وىستى
 بەسەر مندا بکەوى وۆتم ئاسوودە بە راوہستە تا من لیرە ئەپۇم ساتى لەسەردانى
 نەخۇشەكەدا مامەوہ ھەستام ھاتمە دەرەوہ گەپمە ھەوشە ئاگام لى بوو دەرەكە
 چوہوہ سەر كابراى نەخۇش، تا من گەیشتمەوہ خزمەتى مەولانا خەبەر گەیشت كە
 نەخۇشەكە لە دنیا دەرچو، منیش چیم دى عەرزى مەولانام كرد وە لە خزمەتیا
 گېرامەوہ.

رۇزى لە مانای: ألا طال شوق الأبرار إلى لقائي وأنا إلى لقائهم أشد شوقاً
 عەرزى پېرم كرد، فەرموی شەوق بۇ ئەبرارە، مقربىنى حضورى حق جل
 شأنە شەوقیان نامىنى تۇ خۆت نابىنى ئەوہندە بى شەوق ئەبن كەس لە گەل بېگانە و
 ئەجنەبیاندا جىايان ناكاتەوہ.

ك ۲۱ ص ۲۹۰ له رياض المشتاقين^(۱): خاوهنى پايه بهرزى له عيلم و

مه عريفهت و ففضلا مهلا حاميدى كبير كاتى جه زرهتى شيخ عوسمان سراج الدين رودراوى خوالى خوشبو مهلا محمود بهم جورده ده گپريته وه ئهلى شىخى سراج الدين قدس سره فهرموى كاتيك له قهلاى جوانرؤ بوم مهلا محمود عالميكي كاميل وه زيرهك و هوشيار بو، نه خوشي به كي گراني هه بو شهوى له خهوا ديم، عاجيز و مهلول له جيگه به كدا دانيشتوه عالميكي تر له و زانا و هوشيارتر مونا قشهى له گه كدهكا ماوهيه پرسيار و وهلام به بهنيانا رابورد له پاشا ئه وه عالمه پرسيارىكى لى كرد مائل ما وه نهيزانى وهلامى بداته وه له گه كده وه شدا پرسياره كه سوك و ئاسان بو وه ئه و زانا بوو كاتى كه به هوش هاتم زانيم مردوه وه ئه وه عالمه ملك الموت بو، له كاتى گيان كيشانى پرسيار و مناقشهى له گه كدا كردوه پياويكم نارد بؤ خه بهر پرسينى هاته وه وتى وه فاتى كردوه، ئه نجا فهرموى كاتى له گه كده نازه كهى چوين بؤ سر قهبران ديم روحانيهتى ژنى له قهبرىكه وه هاته دهري يه خهى مهلا محمودى گرت وتى ئه مېرؤ رؤزى عه دله چون له دهسم رزگار ئه بى فهرموى پرسيم له (مهلا قطب الدين براى مهلا محمود) ئه م قېره قهبرى كييه و وتى ژنيكه له قهوم و خويشانى ئيمه و وتم شتى وام دى وتى بهلى راسته بوه تانيكيان بؤ هه ليه ست كوشتيان مهلايش تييدا به شدار بوو.

ديسان بص ۱۲۲: ديسان فهرموى سالى بؤ ئيشيكي پيوست چووم بؤ جوانرؤ مهلا محمودى خه لكى ئه وى نه خوش بوو به يانيهك دواى نويزى صبح مورقيب بووم وام دى كه مردوه مهلا ئيكه وان له پرسيار ليكرديان ئه و يش به ترس و ده هشهتى

(۱) ئه وانهى شيخ محمدى سهمرانى له بارىقاتدا نوسيوهتى زورى موافيقى رياض المشتاقينه به لام ئه م واقيعه به له گه كده بارىقات كه له وديو له صحيفه (۱۰۰) دا نوسراوه ئه ندازه به جياوازيان هه به ئه و يشم له لاي ئه و نوسى، هه رچه ند هه ر دو هه ر به كن. مهلا قطب الدين براى مهلا محمود مريدى جه زرهتى مهولانا خالده.

زۆرۈمۈە جۈابىيان ئەداتەۋە، كاتىٰ لە مۇراقەبە كە بوومەۋە پىاۋىكم نارد بۇ ھەۋالى مەلا محمود، ووتىيان لە دىنيا دەرچوۋە، لە پاشا لە گەل تەرمى مۇبارەكيا چوۋىن بۇ سەر قەبران. كە گەيشىنە لاي گۆرستان دىم ئافرىتىٰ لە قەبرىكەۋە دەرپەرى ۋە يەخەى ملا محمودى گرت و ووتى ئەمىرۇ لە چىنگ من رزگار نابى بۆچى بە ناحەق منت كوشت؟ فەرموى لە براى ملا محمودم پىرسى كە لە گەلىيان بوو ئەمە قەبرى كىيە، ووتى قورىيان ئەمە قەبرى ژنىكە لە مالى مەلا مەحمودا بوو، بوختانىكيان بۇ ھەلبەست مەلا محمود كوشتى، ووتى شتىٰ ئاوام دى فەرموى بەلىٰ بەلىٰ راست دىۋە.

من كە دانەرى ئەم كىيەم ھەوت جەژنى قورىيان لە ئاستانەى عەلىيەى ھەزرىتى شىخ عوسماندا قدس سرّە حازر بووم، أشهد بالله سبحانە لە ھەر ھەوت جەژنە كەدا دىۋمە لە واقىعە يە كدا كە لە پرووناكى بەيان ئاشكراتر بوە بە طوافى كەعبەى معظمە فائىز بووم ۋە تەۋاۋى شەرتە كالى ھەج طواف و ئەركان و إستلامى حجر الأسود لە ۋ خەۋەدا بەجىم ھىناۋە.

رۆژىٰ بەقالىٰ لە خزمەتىٰ ھەزرىتى شىخدا بوو ۋە تەنبا داۋاى كۆكردنەۋەى مال و سامانى دىيائى بوو، ھەزرىتى پىر فەرموى ناۋى چىيە؟ ئىشى چىيە؟ منىش عەرزىم كرد، فەرموى سبحان الله ئەم ئىسانە سىٰ بەشە، يەكەم بەشى ئەۋەيە ھەر خۇيان دىنيا بە مجسمى يانى پەيكەرىكن ھەر دىيائى پروتن، دوۋەم طالېبى دىيان سىيەم ئەبەدا مەيلىان بە دىنيا نىە ئەم پىاۋە بە دىيايەكى مجسمى ئەيىنم خوا توفىقى لەسەر خىر بداتىٰ.

زۆر خۇشە بەم بۇنەۋە باسى كەسانىٰ بكىٰ كە ھەرگىز مەيلى دىيائىان نىە، أولياء الله قدس الله أرواحهم بە ھىچ پروۋىەك پەيۋەندىيان بە دىياۋە نىە، ۋە مەبەست لە پەيۋەندى پەيۋەندى حوبى و خۇشەۋىستىيە، ئەگىنا دىيادارىيان كىردۈۋە ۋە وابوۋە زۆر دەۋلەمەند و ساماندار بوۋە، نەۋەك تەنبا ئەۋلىيا بەلكوۋ زۆر لە أنبياء الله على نبينا وعليهم الصلاة والسلام دونيائىان بوۋە، بۇ غمۋنە ھەزرىتى سلېمان، ھەزرىتى أيوب ھەزرىتى شەيب كە ھەزرىتى موسىٰ پىشى نبۋەت شۋانى ئەۋ بوۋە، ۋە ھەروەھا

حه زرهتی داود و حه زرهتی یوسف و حه زرهتی ئیبراهیم ته گهر حه زرهتی نوح علیه السلام دهوله مهنده نه بوایه له کوی کهشتیه کی دروست ته کرد ته وه مو عالمه بگری.

به کورتی تهو زاته گهوره گهورانه هه ژار و کهم دهست نه بوون، وه له تهولیا دا قدس الله اسرارهم دهوله مهنديان زور تیدا بووه وهك حه زرهتی شیخ محمد أبو الوفا وه کو حه زرهتی شیخ عبيدالله أحرار که شه خسی له یه کی له عامیله کانی پرسی له باره ی کیلگه و مزارعیه وه ووتی شیخ ۱۸۰۰ هه زار و ههشت سهد مه زرهعه ی هه یه، وه تهو مه زرهعه من وام له سه ری ۳۰۰ فدان مه بهست له وه یه بوون و دنیا داری ته هلی دنیا زیان نادات لیان به لام ته وهنده هه یه به شهر به حوکمی طبیعه تی به شهری حه ز له دنیا ده کات له فقهیری و نه بوونی یاسه وهك له سه ره تاوه باسمان کرد به شهری خاوه ن ره زیله و حب الدنيا رأس كل خطیئة مه شهوره ته لبه ته سه ری هه موو خه تایه کوفره العیاذ بالله.

تهنجا مرشیدی حقیقی و شیخی به پایه گه یشتوو کهسانی به ره سی مریدی بچه خزمه تی بویه ته چن تا له حاله تی که وه بچه حاله تی کی تر، پزیشك بویه نه خوش سه ری لی ته دات و په نای بو ته بات که له باری ناساخ و نه خوشی یه وه بیاته صحت و له ش ساخ، کهم کهس هه یه نه خوشی قهلبی واته (ره زائیل) ی نه بی، تهنجا ته مورشیده عزیزه که تهو مریده له گهك إخلاص و صداقه تدا خوی گه یانده مستشفی طیبی إلهی وه لیباسی نه فسی خوی خسته ناوی گهری طهریقه ته وه و به صابونی زیکر و ههك گلو فینی ریازه ت و زه حمه تی مرید زه حمه تی ته زیه ت و ناره حه تی چلکی په له ی قصور و غه فله تی پاک ته کاته وه. وه طیبی قهلب و نه فسی به توجهات و تعلیمات رهویه و رهوشتی و ئادابی مه علومه له میانه ی مرشید و مریدا به پی ته بیعه ت و میزاج و سروشتی وه خو وره وشتی تهو موریده پله به پله له ده ره کانی پله ی پهستی نه خوشی ره زائیل به رهو پایه به رزی صحت و زه حمه ت و که سبی قوه ی

فضائل گەشتن بە ئەوجى سەلامەتى و صفەى قەلبى ئەيات بە شىۋەيەك كە ئەو دلە
 لە ھەموو ظولمەت و تارىككە تەلقات بە غەيرى ھەزرىتى بارى تەعالاۋە پاك
 ئەكاتەۋە ئەوجا قابىلى ئەو ئەبى كە بە تەجلىياتى ئەنۋارى قىدەم ساحەى دەروونى منور
 بىي ئەوسا (پاريزى) لەكاتى نەخۋشيدا لىي كرابوو بە دوور خستەنەۋەى لە دىيادارى و
 خوودان بە بەكارھىنانى جل و بەرگى قەشەنگ و خۇراكى پىر تام و لذىزى لەسەر
 ھەل ئەگىرى بەلكو پاريز كردن ئىتر لەم كاتەدا مەكىنە و ئەگونجى زەرەرى ھەبى ۋەك
 لە چەندەھا كىتىدا نوسراۋە.

إنسان نابى قياسى چاكان لە خوى بكا، بلى منيش ۋەك ئەو، شىخ جلال الدين
 رومى ئەفەرموى قەدس سرە:

گرچ با شد در نوشتن شیر شیر	کار پاكان را قیاس از خود مگیر
وان بود آن شیرى كه اندر بادیه	آن بود شیرى كه آندر بادیه
وان بود آن شیر كآدم میخورد	آن بود آن شیر كآدم میخورد

سەد كە شىر و شىر بەخەت يەكسانە	قەت ئىشى پاكان ۋەك خۆت مەزانە
ئەو ئەو شىرەيە ۋا لە بادىيە	ئەم ئەو شىرەيە ۋا لە بادىيە
ئەو شىرە بەلام خۇراكى انسان	ئەم شىرە بەلام خۇراكى انسان

بەلى ئەم زاتە بەرزە بەرپزانە كە بە پراستى بەرزى و بەرپزى ئەشى ھەر بۇ
 ئەمان بەكاربەزى ئەگەنە پلەيەكى ۋا تەنيا نەك عەلاقەى حوى لەگەل دىنيا تەرك
 بكن خۆشەۋىستى بەھەشتىش لەدلا ئەشۋرنەۋە، ھەر بۇ ئەو بەھەشتيان خۆش
 ئەۋى كە ئەو جىگە موحەلى رەزامەندى مەۋقىعى رەھمەتى خوايە ۋالا ھىمەتيان
 ئەۋەندە بەرزە بەھەشت بە جىگەى ھەيۋانى ئەدەنە قەلەم إن الله يحبّ معالي الهمم،
 معالي الهممي بەپراستى ئەوانن بەلام ھەزرىتى ئىمامى رىبانى خوا لىي خۆشئوود

نه فەرموی: له حدیثی قدسی دا ههیه (أولیائی تحت قبای لا یعرفونهم سوائی) یانی
 خوشه‌ویستانی من وان له ژیر قوبه‌ی مندا کهس نایان ناسن من نه‌بی یانی من ئەیان
 باسم وه ئیمام ئەفەرموی ئەو قوبه‌یه دنیا‌یه به ظاهری ده‌ست ئەکێشنه دنیا‌داری
 خەلک قیاس ئەکا ئەلی ئەوان دنیا‌یان هه‌یه ئیمه‌ بۆ نه‌مان بی، ئەوان ئە‌گەر ته‌واوی
 دنیا هی ئەوان بن له‌ ئانیکا مه‌حویته‌وه کار ناکاته سه‌ر دلیان چونکه‌ حووبی دنیا
 هه‌چه‌ قوبه به‌ دلیاندا نمونه‌ی علوی هیممه‌ت به‌رزای پایه‌ی ئەمان وایه، شه‌خصیکی
 خاوه‌ن شه‌هامه‌ت به‌رزای و ئیحتیامی له‌ وجودیا بی وێل و سه‌لیقه و شه‌خصیه‌تیکی
 یا موجود بی دایما په‌فاقه‌تی پیاوی گه‌وره و إنسانی خاوه‌ن شه‌ئن و شکۆی بی
 خوشبی وه په‌فاقه‌ت موصاحه‌به‌ی أمرا و ناوداران لا مطلب بی ئەو پاشایه‌کی خاوه‌ن
 سه‌للات بانگی کرد بۆ مواجه‌هه له‌ کاتیکا برسی بوو ئەم شه‌خسه ئە‌گەر له‌ باغیکا
 له‌نواعی طعام رازایته‌وه وه له‌و په‌فاقه‌تی سولتانان به‌ ریکه‌وت خواردنیک نا به‌ دلی
 خۆی پێی خوشه له‌ خزمه‌ت مه‌لیکدا ئەو نانه نا به‌ دله‌ بخوات یا به‌چینه‌ باخه‌که به
 به‌نیا ئەو طعام و خۆراکانه بخوات دیاره‌ واز له‌و طعامانه‌ دینی وه هه‌ر نایه‌ته
 خه‌یالی، له‌ گه‌ل ئەوه‌شا که مه‌لیک به‌شه‌ریکه وه‌ک خۆی ئیتر شه‌هامه‌تی اولیاء الله له
 هه‌رجه‌یه‌کایه بۆ تقرب به‌ حضوری إلهی جلّ سلطانه وه بۆ گه‌یشتن به‌ مه‌کانه‌تی فی
 قعد صدق عند ملوک مقتدر هه‌ر لابه‌لای به‌هه‌شتیشا ناکه‌نه‌وه له‌ گه‌ل ئەوه‌شا خوای
 عالی به‌هه‌شتی ئەوانیشی له‌ به‌هه‌شتی خه‌لکی تر جیا کردۆته‌وه که بریتی‌یه له
 برده‌وسی أعلی اللّهم إنک ولیّ التوفیق وعلی کلّ شیءٍ قدیر فاجعلنا فی زمرتهم
 أرزقنا محبتهم وما ذلک علی الله بعزیز.

رۆژی فەرمووی به‌ مریدان له‌ قسه‌ی بی به‌فائیده وه بی به‌هره و سه‌مه‌ر خۆتان
 لاریزن چونکه‌ ئەوه‌ی به‌لا و موصیبه‌ت به‌سه‌ر خه‌لکا دیت به‌ هۆی قسه‌ی بی که‌لک
 سوود و مالا‌یعنی په‌وه‌یه له‌ ووته‌ی پر و پوچ. دیاره‌ که‌سی وورد بیته‌وه له‌ ئایه‌تی

پیرۆزی (إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُم بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّنًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ) اللّٰهُمَّ احفظنا يا حافظ من جميع آفات الدنيا والآخرة وبرحمتك يا أرحم الراحمين اجعلنا تحت كنفك وحمايتك.

ك ۲۲ بص ۱۳۰: وه ههروهه فهرمووی: ههه كهسى ئیشیکى هاته پیش احتیاجی بهك یا موشکیله بهك هه مو به یانیهك له دواى بهجی هینانی نوژی صبح له جیگه بهكى خوی نه جوولی به حضوری دلوه یانی دلی له لای خویندنی دوعا که بی که له خوا داوا ئەکات وه له گهک ئومیده واری ۱۷۴^(۱) جار بلی یا حی یا قیوم برحمتک أسغیث إن شاء الله ئیشه کهی زور به ئاسانی بۆ حهل و جی بهجی ئەبی.

شیخ محمدی سهمرانی ئەفهه رموی له پاش ئەم فهه مایشته که بیستم چهنده ها جار موشکیله ی نارهه تم تووش بوه دهوامم له سهه ره ئەم دوعایه کردوه شوکر بۆ خوا به ئارهزوی خۆم ئیشه کهم بۆ دروست بووه.

وه ههه فهرمووی: له پیغه مبهروه ﷺ نهقل کراوه ئەم که لیماته بۆ لاهردنی ههه جوړه نه خوشی بهك بنووسری ئەگهه قهزای موپرهه نهبی شفای بۆ دی به زووی: أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَةِ مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَةٍ له ئاخری دوعا که وه بنووسری الله محمد علي دیسان حاجی شیخ محمد سهمرانی فهرمووی ته ئەم دوعایه له کتیی الحصن الحصین دیوه به عهینی عیبارهت زور به تأثیر و مجرّه.

ك ۲۳ بص ۱۳۱: پۆزی صۆفی خاله که ناو که زور شه خسی گوساخ و جهه سوور بوو له خزمهت شیخدا عهززی کرد قوریان چی باشه انسان بیی بۆ قیامهتی؟ فهرمووی:-- دلیکی هوشیار عهززی کرد ئەگهه ئەوی نه بوو؟ فهرمووی دوو

(۱) حی قیوم

۱۸ + ۱۵۶ - ۱۷۴

چاوی پرووناك يانی بینەر ووتی ئە گەر ئەو هیشی نەبوو؟ فەرمووی گۆیەکی بیی بیسن ووتی ئە گەر ئەو هیشی نەبوو؟ فەرمووی هەرکەس ئەم سی ئەوصافەیی نەبوو وە لە جمیعی ئەم صیفاتانە خالی بوو دوو مەتر کراس و قەبری تەنگو تاریک کیفایەتی ئەو کەسە یە و الحال ئەم فەرمايشته لە مانای ئەم ئایە کەرمەدایە (وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ أُذُنٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ^(۱))، وە هەر وەها رێبایەت کراوە لە شەدادی کۆری اوس ئە گێڕتەووە کە پێغەمبەر ﷺ ئەفەرمووی: -
 أَلَكَيْسَ مِن دَانَ نَفْسِهِ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ وَالْأَحْمَقُ مَن أَتْبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا وَتَمَنَّى عَلَى اللَّهِ الْمَغْفِرَةَ، وَفِي رِوَايَةٍ وَتَمَنَّى عَلَى اللَّهِ الْأَمَانِي. وە هەر وەها حەزەرەتی عمری کۆری خطاب دروودی خوای لەسەر بی ئەفەرمووی: حاسبوا أنفسكم قبل أن تحاسبوا وزنوها قبل أن توزن وتهيئوا للعرض الأكبر^(۲).

(۱) لە سورەتی الأعراف: ۱۸۹. مانای ئەم ئایەتە پێرۆزە ئەو هە:

زۆرمان دروست کردووە بۆ جەهەننەم لە جێ و ئادەمی چونکە ئەوان خاوەنی دلێکن هێچی بی نایان هێچ نایان و بی ناگا، وە بیروبرو و حەقیقەتی ئایین ناچیتە دلیان وە چاویکیان هە یە بیی نایین یانی چاوی ووردبۆنەو و چاوی غیریەتی بی بگرن چاوی مصنوعاتی ئیلاهی دەرک بکا وە بیته هۆی لیکدانەو و وەرگرتنی سوودی بیروباوەر لی بی نصیب و بی و بەهرەن. وە گۆیەکیان نە بیی بیسن بان گۆیە موعیظەیی واعیظان و کلیمەیی حیکمەت و پەند و ئامۆژگاری یەک بیان هینیتە سەر رێگای حەق و شەریعەت نیانە وە شت وەرناگرن و ناچیتە گۆی یانەو، ئەوانە وەک حەییوان وان بەلکوری لی گوم بووترن.

(۲) إحياء علوم الدين،

الکيس: العاقل، مرقی ژیر و دانا.

دان نەفسە: آی حاسبها، لی پرسی بیتەو.

أَتَانَا لِمَدِينُون: أَتَانَا لِمَحَاسِبُون ژیر ئەو هە محاسبەیی نەفسی خۆی بکا بۆ دواي مردن نەقام نەفسی ئەخاتە دوا ئارەزووات چۆن مەیلی بیت و بیەوی وە کەیفی لی بی ئەیکات وە بە تەمای ئەو هە خوا لی بیوری...

ساریە: قالدی جەیشی ئیسلام.

ك ٢٤ بص ١٤٠: رۆزى كه له حضورى دا بووین فەرموى نازانم چه
 حىكمەتيكه كه تەواوى بەرد و دار بەلكو ئەجزای دەر و دیوار وەختى كه من
 دەرئەكەوم له برووى تعظیم و وىقارەو بە زمانى حال سەلامم لى ئەكەن وە احترام و
 ریزم لى ئەگرن قدس الله سره العزیز.

ك ٢٥ بص ٢٦٦: جەنابی شیخ ئیبراھیمی جوانرۆی فەرموى له سەرەتای
 شیخایەتى حضرتى پیرەو، جارى حەزرى شیخ تەشریف دەبا بۆ قەلاى جوانرۆ
 (محمد صادق خان) حوکمدارى ئەوى دەبى له مەجلیسدا عەرزى حەزرى شیخ
 دەکات ئەو چۆن بوە حەزرى عمر علیە السلام له مەدینەو ساریه له ئەهاوێند^(١)
 بانگی (یا ساریه الجبل) ی بە گوێی ساریه گەیاندو، له وەلاما حەزرى پیر
 ئەفەرموى من كه یەكێكم له ئومەتانی محمد ﷺ مۆریدیكم هەیه (على) ناو له دى
 طەویلە ئەگەر بانگی بكەم بەو دەنگەو بیت ئیتر بەو بەروا ئەكەیت ئەلى ئەمە
 عەجایب ترە حەزرى شیخ بە دەنگى بەرز ئەفەرموى على على بۆ سەبەینى خۆت بە
 من بگەیهنە بۆ بەبانی ئەو رۆژە شیخ على طەویلەى كه ناومان برد له پاش نیوهرۆ بە
 بەرچینه (ترى) وە كه تەنیا سى هیشوى تیدا دەبى حاضر دەبى سەبەتەكه دادەنى دەستى
 شیخ ماچ دەکا، ئەفەرموى على چۆن هاتى؟ ئەلى دوینى لەناو باخ بوم گویم لى بوو
 بانگت کردم ئەم سى هیشو تازە پى گەیشتو حازر بو خستە ئم بەرچینهو بى ئەو
 بچمە مالهو هاتم.

بە رێكەوت حاکم له مجلسى شیخدا دەبى قریو له مجلسەو هەلەستى. وە
 خانى حاکم تەصدیق ئەکات وە ئەلى ئای والله صەحیحە. بۆ زانینى مسافەى بەینى
 قەلاى جوانرۆ تا دى طەویلە دو رۆزى بەهاریه كه بە سواری چارەوى بپردى. ئەم
 حىکایەتەم هەوێل جار له مەلا ئیبراھیمی جوانرۆی بیست پاشتر چەنەها جار له

(١) ئەهاوێند: شاخیکە له ئێران نزیکى تاران.

نه‌فسی شیخ علی ناوبراو خۆم بیست. مه‌لا حامید ئەم حیکایه‌ته‌ له‌ ریاض المشتاقین‌دا
ئه‌گێڕێته‌وه‌^(۱).

ك ٢٦: جه‌نابی شیخ عمری کوپی حاجی شیخ أحمدی عه‌ره‌ب^(۲)، خه‌لکی
دیرزوری (سوریه‌) که‌ خالی شیخ آمین و شیخ ثابت ی کوپانی شیخی علاء الدین ن
له‌ سالی (١٤٠١ی) هیجری له‌ شاری بغداد بۆی گێڕامه‌وه‌. ووتی خۆم له‌ هه‌زه‌رقی
شیخی گه‌وره‌ شیخ علاء الدین بیستم فهرموی سالی حاکمی دێته‌ کرماشان. ئەو
حوکمدا ره‌ زۆر به‌ توند و زالم و به‌ شیده‌ت مه‌شه‌هور و به‌ ناوبانگ ده‌بی. ئەم ره‌ کات
به‌ سه‌ندنی خه‌راجی (٧) سال له‌و گه‌ل و په‌عه‌ته‌. کۆمه‌لی له‌ مه‌نسوب و موریدی
هه‌زه‌رقی شیخ عمر ضیاء الدین قدس الله سره‌ العزیز بۆ پزگار بوون له‌م زوالم و

(١) ئەگێڕنه‌وه‌ که‌ هه‌زه‌رقی بایه‌زیدی به‌سظامی خوا لێی خوشنود بۆ چاری که‌وت به‌ شه‌یطان به‌
به‌رده‌میای ئه‌په‌زی وه‌ چه‌ند له‌غاویکی به‌ ده‌سته‌وه‌ بوو، هه‌زه‌رقی بایه‌زید فهرموی ئەوه‌ به‌ په‌له‌ بۆ
کوی ده‌چی؟ ووتی مه‌شغوالم مه‌که‌ ئه‌ی بایه‌زید، پیاوی له‌سه‌ره‌ مه‌رگایه‌ ئه‌رۆم فریپی بده‌م و نوری ئیمان
له‌ دلێ ده‌رکه‌م، وتی ئه‌ی ئەم له‌غاوانه‌ چین. ووتی خه‌لکی بۆ له‌غاو ئەکه‌م، وه‌ هه‌ر چۆم پێوست بۆ و
بۆ هه‌رچی به‌وێت رایان ئەکێشم فهرموی ئه‌ی له‌غاوی من کامه‌یه‌.
ووتی من له‌ کوی و له‌غاوی تو له‌ کوی. خاوه‌نی تذکرة الاولیاء ئه‌فهرموی ئەمه‌ له‌ بایه‌زیده‌وه‌ تواضع بوه
ولا پیاوی وینه‌ی بایه‌زید رفیع المقام بوه‌.

حه‌زه‌رقی عیسی علیه‌ السلام فهرموی به‌ شه‌یتان کاروبارت له‌ گه‌ت به‌نده‌کافی خودادا چۆنه‌ وتی ٣ جۆرن
چینیکیان لێان مه‌ئوسم نزیکیان ناکه‌وم، چینیکیان سه‌ریان بۆ شۆر کردوم به‌ هه‌مو جۆر تسلیم بوون.
جۆریکیان زۆر ماندوم به‌ ده‌سیانه‌وه‌ هه‌ر کات ئه‌بان خه‌مه‌ داوی خۆمه‌وه‌ خه‌ریکم دنیایم داوه‌ که‌م
ئه‌درن به‌ تۆبه‌ و استغفار و په‌شیمانی که‌له‌کی هه‌لچنارۆم ئه‌روخین. فی کتاب مستحب الاستعناء من
حاشیه‌ تذکرة الاولیاء.

(٢) شیخ أحمدی عه‌ره‌ب یه‌کی له‌ مریده‌کان به‌لکو له‌ مه‌ئزونه‌کافی هه‌زه‌رقی شا عمر ضیاء الدین بوه‌.
کچی خزی رایعه‌ خان داوه‌ به‌ هه‌زه‌رقی علاء الدین قدس سره‌ شیخ آمین و شیخ مظهر و شیخ ثابت له‌
رایعه‌ خانن شیخ عمر برای شیخ عبدالله ی دیرزوره‌ خه‌لیفه‌ بو خاوه‌ن خانه‌قا به‌لام شیخ عمر و ابزانم له‌
سوریه‌ مفتی بوه‌.

سته مه په نا دین به خزمهت قطبی زهمان حه زره تی ضیاء الدین ئه ویش فهرموی به من: علاء الدین پرۆله پرۆ به لکو قسه له گه ل ئه و پیاوهدا بکهیت و پر جای لی بکهیت شاید واز له م هه ژاران بهینن منیش عه رزم کرد قوربان ئه م حاکمه وا مه شهوړه هه رچی پر یاردا تخفیف و چاوپوښی کردنی له مه زه به با نیه زور به تیژ و توندی ناو ئه به ن فهرموی پرۆ ته ت ناسی. منیش به پی فهرمانی باو کم پر ویشتم کاتی گه یستمه جیگه و خه به ریان دایه زور به قه در و ئی احترام پیشوازی لی کردم. وه هات به پیرمه وه. ته نانه ت له کاتی دانیشتنما به رابه رم به پیوه ده وه ستا. منیش پی م ووت به م حه ده ده تواضع، وه خو به که م گری، وه به م جوړه ریز لی گرتن نیسبه ت به خو م له تو وه پی م خو ش نیه، ئه ویش دهستی برد له ژیر جله کانیه وه وه ره قه یه کی که پیچا بروی له ده سمالیکه وه له قولی کرده وه و کاغه زه که ی له نیو ده سپره که ده رهینا و پیشانی دام خه تی حه زره تی سراج الدین بو قدس سره، ووتی ئه وه من ئه یکه م زور که مه سه د یه کی حه قی ئیو م به جی نه هینا وه، من حه یات و حورمه ت و مه نصب و مه نزبله تم له سایه ی خانه دانی ئیو ه، پایه دار و به رقه راره. باو کی من ولیعه هدی کاتی خو ی بو به حو کمی قهزا و قه ده ر باو کم به ده س من چو، کاتی باو کی خو م کوشت له لایه ن پادشای ئیرانه وه وه حو کمی ئیعدامم سادر کرا، منیش فیرام کرد، وه هه ر چو ن بو خو م گه یانده مالی سه ردار له بوکان له پاش ماو یه مه شوهره تم پی کرد چی بکه م، ووتی به گویره ی پر یاری که له بهینی ئیران و تورکیه و روسیادا هه یه په نا به هه ر لایه کیان بهیت ته تده نه وه به ده س حکومه تی ئیرانه وه به لام چاره سه ری ئه م قه زییه ئه بی له لایه ن که سانیکه وه بی که له لای خودا وه خوا وه ده سه لاتن، ئی مه خو مان که بو هه مو و علاج و حه للی موشکیلات و پروودراو یکی گرن گ جیگه ی په نا و هانا مان بی، وه هی ممه تی به رزی بو ده ردی گران ده وا و ده رمانان بی حه زره تی شیخ عوسمان سراج الدین، ه له دبی (ته ویله) ی هه ورامان. جا بو چاره ی ئه م دو چاریه وه بو عیلاجی ئه م ئیشه نا هه مواری یه ئیلتجا به قاپی ولایه ت په نا هی ئه و

ئەبەين. بە كورنى شەرح و بەياني ئەم واقىعە بە نامەيەكى موخلىصانەوہ نیررا بۆ خزمەتى، لە وەلاما فەرموو بووى: بېچىتەوہ خۆى تەسلىم بكات ئەيگرن ئەبەنە (تاران) بۆ تەنقىزى پىريارى كە بۆ ئىعدامى درا بو رۆژ دىياري ئەكرى (سىدارە)ى بۆ نەسب ئەكەن پادشا خۆى بەرگى قەھر ئەپۆشى، وە لەگەل وزەرا حەواشى خۆى و گەورە پىياوانى پايتەخت بۆ تەماشاي ئەو واقىعەى ئىعدامە دادەنىشن، كاتى كە بەدەستى بەسراوہ بەرەو قەنارە ئەبەين يادى لەم دەرويشە بكات پادشا نزىكى خۆى ئەخاتەوہو ئەبەخشى وە سى خەلاتىشى ئەكات وە ئەم كاغەزەش لە ژىر لىياسەوہ بېەستىتە بالى، كە سەيرم كرد ئەمە نوسرا بوو.

إِنَّا فَتَحْنَا يَنْشَهُوا. نصرٌ من الله درققا سالم بروغانم بيا. فالله خير حافظاً^(۱)، منيش بەئى تردىد حسب الامرى حەزرەتى شىخ خۆم تەسلىم كرد تا بردميانە تاران، كاتى كە لە رۆژى دىياري كراو بۆ كوشتنم بەرەو (سىدارە) بردميان وە پادشا خۆى و ئەركانى دەولە و جەماعەتى گەورە لە رىز لى گىراوانى ئەهلى شار حازرى سەبرى ئەم قىياسە بوون، ئىتر كاتى ھەرە تەنگانەى دەورەى ژيانم بوو، دەستم كرد بە داواكردنى ھىممەت ئىمداد لە رۆحى پاكى حەزرەتى شىخەوہ فرىادم ئەكرد يا سراج الدين يا سراج الدين، لەناكاو پادشا دەنگى ھەلپى، فەرموى بۆ لای منەوہى بھىنن، ھەرچەند ئەچومە پىشەوہ وەسەر رەسمى تعظيم بە جى ئەھينا ئەيووت وەرە پىشتەر، تا بە تەواوى گەيشتمە بەردەمى، دەستىكى مالى بەناو شانما وە بە پىكەنەنەوہ وى (خوب كردى آن پدر سگ راکشتى) يانى چاكت كرد ئەو سەگبەت كوشت (خەلمت بداید) خەلاتى بەدەتى تا سى جار تەكرارى كەردەوہ وە رزگار بوم وە (۳) خەلاتىشم وەرگرت، كەوابو ئىتر زۆر زۆر لەمە زياتر من ئەدەب بكەم وە رەسمى خولامى ئىوہ بە جى بىنم، ئىتر لە پاش ئەوہ ئەمرى دا بە لا بردنى ھەرچى داواكرا بو لا

(۱) بەلام شىخ نوسراوہكەى بەم جۆرە خویندەوہ لە باقى سالم صحتى فەرموو وە لە باقى غانم سالم (إِنَّا فَتَحْنَا يَنْشَهُوا، نصرٌ من الله درققا. صِحَّتْ بَرُّو، سالم بيا. فالله خير حافظاً).

بیری، وه دهستی کرد به تهرزیه‌ی دلی ئه‌و گهل و ره‌عیته وه هه‌موو جوړه اُسباډ
ئاسایشی بۆ ده‌ستوردان.

ئه‌نجا من ئه‌م حیکایه‌ته‌م له خزمه‌ت چه‌زره‌تی قوطبی زه‌مان شیخ محمد عوسما
(سراج الدین)ی دووه‌مدا عه‌رز کرد، فه‌رموی خۆم له چه‌زره‌تی شیخی باوک
بیستومه وه خۆیشی به تفصیل گێڕایه‌وه، وه هه‌روا عه‌رزى شیخ مولانا خالیدم کر
فه‌رموی به‌لێ ئه‌وه که باوکی خۆی کوشت کاتی بو که باوکی له شاری ته‌وره
هوکمدار بوه وه ناوی یانی له‌قه‌بی ظلّ السلطان بوو.

ك ٢٧ بھ ٤٥: زستانك له خزمه‌تیا بووم به هۆی ریا‌زه‌ته‌وه زۆر لاواز و که
هیز و بێ تا‌قەت بووم وه‌ك مردوم لی‌ هاتبوو له‌ناو به‌فر و سه‌رمادا، پرۆژی‌ نارد
به‌دواما بۆ حضوری پر فه‌ر و به‌ره‌که‌ت و نوری خۆی، لطف و هیممه‌تیکى له‌گه‌
کردم دوا‌ی فه‌رموی ئی‌جازه‌به‌ پرۆره‌وه بۆ مالی خۆتان، له دلی خۆما و وتم من به
هه‌موو زه‌عیف و بێ هیزیه‌وه رێگه‌ی هه‌ورامان به‌و گشت سه‌ختی و پر له به‌فره‌و
که‌ی له ووزه‌ی من دایه، وه به‌راستی به‌فری گه‌وره‌یش باری بوو، ناکا فه‌رمووه
پرۆ و هیچ باکت نه‌بی هاتمه‌ دهره‌وه نوێژی نیوه‌پرۆم به‌ حازری کرد و که‌وتمه‌ پری
شاخیکی به‌رز که که‌وتۆته‌ میانه‌ی هه‌ردوو دینی دزاوهر، وه نۆدشه‌ی محالی له‌و
هه‌ورامانه وه یه‌ك سه‌عات زیاتر رپه‌و به‌رزى هه‌یه، له لای خوا‌روو پاینی ئه‌م کیو
وه‌ستام ته‌ماشام کرد وه‌ك په‌یژه‌یه وه‌هایه به‌ره‌و ئاسمان دانرا‌ی ئه‌م که‌ژه ئه‌وه‌نده پای
و به‌رز و پر له به‌فره‌ هه‌ل‌وێسته‌یه‌کم کرد، وه وام دانابوو که بپینى ئه‌م کیوه و ئه
ماوه به‌رز و دور و درێژه له توانای مندا نیه. ناچار إستمدادم کرد و داوا‌ی هیممه‌
له چه‌زره‌تی پیر کرد و پرۆیستم أشهد بالله سب‌حانه به‌ چه‌شنى کۆتری وه یا پووش
په‌لاشی که با بیبا به‌ ئاسمان چوومه سه‌ر کیوه‌که و بۆ نوێژی عه‌سر گه‌یشتمه‌ دێ

نۆتشة^(۱). وه ئهو هیز و ووزه بهم ته نیا به هیممهت و دهسه لاتی چه زره قی پیر ته زانی و بهس.

والاولیاء ذو کرامات رتب و ما أنتهوا لولد من غیر أب
یانی تهولیا خاومنی ته نواعی پایه و پلهی که راماتن به لام نه گه یشتونه ته ئه وه له
دایک بن به بی باوک.

ک ۲۸ بص: چه زره قی پیر له دبی بیاره بوو پرۆزی پاش نوژی جومعه بۆ لای
چه وزی چوو منیش قۆلم گرتبو^(۲)، له ریدا له کاتی رۆیشتندا کاغزه زیکیان هینایه
خزمه قی دای به دهستمه وه فهرموی که بیخوینمه وه. که سه یرم کرد به چه شنی
نوسرابو که سه یرم لی دهر نه کرد و لی تی نه گه یشتم و هیچی لی حالی نه بووم که زانی
داماوم و به دهسته وه مه حتم پرووی کرد به ولاره هیچ ته به دا سه یری ئه و کاغزه ی
نه کرد له هه وه له وه تا دوابی ئه و کاغزه ی خوینده وه مه علومم بوو که ته نها به نووری
فهراسهت بوو.

هه وا خوا هی توئم جاناو میدانم مکه میدانی
که هم نادیده می بینی و هم نتویشته می خوانی^(۳)
به دل عاشق به لام گیانم ته زانم پنی ته زانی تو
نه بیزاویش نه بینیتو نه نواسراویش ته خوینیتو

(۱) نۆتشة: نۆدشه بۆ یهک و اتا به کار ته هیزی که دیه که له هه ورامانی ئیران، که هه ندی کهس ته نوسن
نۆتشة وه به عزی ته نوسی نۆدشه هه ردووک یه که.

(۲) قۆل: یانی بازوو.

(۳) وه ته صلی ئەم شیعره ئاوايه که حافظ علیه الرحمة ته فهرموی:
هوا خواهی تو أم جانا و میدانم که میدانی که هم نادیده می بینی و هم نتویشته می خوانی
وه به عه رمی له کاس الشاربین نووسیمه:

لقد أهواك يا روحي وأدري أنك تدري ترى ما لم تُرَ تقرأ معان ليس في السطر.
السطر: الخط على القُرطاس به کوردی یانی دیر (مترجم رحمة الله عليه آمین).

ك ٢٩ بص ٩٣: جاری فرج الله ناویکی سه‌مراڻی که ته‌چوو بۆ ته‌ویلّه به‌ودا دیاریه‌کم نارد بۆ خزمه‌ت پیرم (خوا لئی خوشنوود بی) ته‌و ناویراوه له‌بهر هه‌رزیه‌ی قرائیکی^(١)، لی دهره‌ینا بوو، که دابوویه خزمه‌تی فهرمو بوی ته‌م نه‌قده شتیکی لی دهره‌اتوه، هه‌لگری دیاری‌یه که دانی نابوو به‌خه‌تاکه‌ی خۆیدا و عهرزی کرد بوو بی ته‌ده‌بیم کرد له‌ریگا قرائیکی لی دهره‌یناوه. ته‌مه جه‌نابی به‌رێز مه‌لا حامید بۆی نووسیووم.

ك ٣٠ بص ٩٤: باخیکم رواند له‌دی سهرمان ته‌هللی ته‌و دی زۆر بی ره‌حمیان ته‌کرد به‌په‌نهانی له‌دزی کردنی میوه‌ی ته‌و باخه که‌مه‌ترخه‌میان نه‌بوو، شه‌کوا‌ی حالی خۆم بۆ خزمه‌ت پیرم نووسی، فهرمو بوی له‌هه‌تیو و ساوا درێغی نه‌کات باقی تری ئیمه‌ چاودیری ته‌که‌ین ته‌و ساله‌ چه‌نده‌ها سالی تریش هه‌ر که‌س به‌ناراستی و ده‌ست پیسی ده‌ستی بۆ میوه‌ی ته‌و باخه‌ بێردایه به‌جۆره‌ها دهرد و به‌سه‌ره‌ات گرفتار ته‌بوو، کاتی نه‌ینی ته‌م کاره‌یان زانی یه‌که‌ یه‌که‌ ته‌هاتن بۆ داوا‌ی لی بو‌ردن و لی خوشبوون وه‌ به‌ریاریان ته‌دا هه‌رگیز ئیتر ئیشی وا نه‌که‌ن.

ك ٣١ بص ٩٤-٩٥: رۆژی صۆفی علی ناو خه‌لکی دی دهرۆیشان^(٢)، هاته‌ خزمه‌تی زاتی خاوه‌ن به‌ره‌که‌تی چه‌زره‌تی شیخ عه‌رزى کرد، براه‌کم چه‌و بۆ لای شاری (ئاینه)^(٣)، هاو‌ریکانی هاتونه‌ته‌وه‌ خه‌به‌ری مردنیان داوه‌.

ته‌فه‌رمووی چی؟ بیچم به‌ شوین شتومه‌که‌کانیا بیه‌ینمه‌وه‌ یان نا؟ له‌ وه‌لاما فهرمو‌ی نه‌چه‌و بۆ ئاینه‌ بۆ ته‌سته‌مول چه‌و وه‌ نه‌ش مردوووه‌، وه‌ مه‌بله‌غی نه‌قدینه‌ و

(١) قران: دراویکی ئیرانه‌ نزیکى (١٠) ده‌ فلسی خۆمانه‌

(٢) دهرۆیشان: دێیه‌که‌ سه‌ر به‌ شاری سنه‌یه له‌ کوردستانی ئێران.

(٣) ئاینه: شاریکه‌ له‌ تورکیه‌.

ئەموال و ئەجناسى پەيدا كىردوۋە ۋا بەرئۆمىيە دېتەۋە، پىاۋەكە دووبارە عەرزى كىرد
رەفېقەكانى ھاتونەتەۋە قورىان گىيان عەرزت ئەكەن مردوۋە.

ئەنجا فەرموى ئەگەر باۋەرت ھەيە و تصديق ئەكەيت راستە كە نەمردوۋە براكەت
ناۋى على مرادە ۋە خالىٰ بە لای پرومەتى چەپپەۋە بەرئۆمىيە ئەموالىٰ باشى پىيە،
صوفى ناوبراۋ تصدىقى كىرد بە ئەدەب زەمىنى بەردەمى زيارەت كىرد.

لە پاش دوو ھەفتە يا زياتر براكەي گەپشەۋە دىنى دەرویشان لە گەل ئەموال و
دەۋلەتى زۇرا ۋە ئەم پرووداۋە بوو بە ھۆى بىروپروا پەيا كىردن بۆ زۆر كەس لە ئەھلى
ئەو ۋولائە بە ئەوليا و دۆستانى خوا.

ۋە ھەروەھا كەسىٰ تر عەرزى كىرد قورىان بىرام ۋە يا ۋوتى كۆرى چوار سالا بىٰ
شۈين و ھەوالە بچم بە دوايا بگەپنم ماۋىيە بىٰ دەنگى فەرموو دوايى فەرموى خوا
عەفوى بىكات.

لە كاتى ئەم دوو پىرسىارە جەنابى فاضل ملا محمدى دزاۋەرى كە زاۋاى بوو^(۱)،
حازر بوو عەرزى كىرد قورىان ئەمانە چۆن ئەزانى؟ فەرموى دوو لەۋح ھەن
يەككىيان پىي ئەلّين لەۋحى حەيات ئەۋى تر پىي ئەلّين لەۋحى ممات سەيرى ئەوانە
ئەكەين، ئەگەر زىندو بىٰ لە لەۋحى حەياتا ئەى بىنم و ئەزانم ماۋە، ۋە ئەگەر مرد بىٰ
ئەۋا لە لەۋحى مەماتا ئەى بىنم و ئەزانم كە نەماۋە عەرزى كىرد يا شىخ لەۋحەكان لە
ئاسمانن؟ فەرموى ئەۋ وان لە فوق العرش وهذا العلم عطاءً من الله، ئەم جۆرە
زانستىانە ديارە خەللاقى خوايە.

(۱) زاۋاى بوو: يانى زاۋاى ھەزرەتى شىخ بوو.

مترجم ئەلّى: ملا محمد استغرابى نەكردوۋە لەۋە كە ئەيزانىٰ بەلام پىرسىارى لە چۆنەتى زانبنەكە كىردوۋە بە چ
نوعى ئەيزانىٰ؟ ئايا پىت ئەلّين يا ئەى بىنى؟ ۋە يا چۆن ھەزرەتى شىخىش بۆى بەيان فەرموو چۆنەتى
دېتەكە.

ك ۳۲ بص ۹۶-۹۷: پۇۋى ھەزرەتى شېخ لە دىنى تەۋىلە خانورۇ بۇ سىيا
 بىنا ئەكرد مريد و مەنسوب ھەموو خەرىكى بەرد ھىنان و قور كىشان بوو
 ھەزرەتى شېخىش لە بەينى دەرگى خانوى قاتى سەرو دانىشتبوو ھەردوو پ
 مبارەكى شۆر كىر دىبەو ھەو كاتەدا محمد سعید سلطان ھوكمىدارى لھون
 ھەورامان لە گەل كۆمەلى لە تەنەنگىچى زۇر و بى سامان لە لای ژووروى دىبە ھا
 خوارەو ھەشكرەكە بەر لەو ھەموویان بە بەردەمى ھەزرەتى شېخا قى پەرىن
 ئاخىرى ھەموویان سلطان بوو كە گەشتە نىزىكى ئەو بە بەردەمى شېخا پىروا زۇر
 گەورەمى و پىزەو ھە احترام و قەدرى لە شېخ گرت و سەلامى ەرزى شېخ كر
 ھەزرەتى شېخىش بە دەستى مبارەكى مەرحەبایەكى لى كرد، لەناكاو سول
 لەرزى و ھەر لەویدا پالیدا بە دیوارىكەو لە دیوارى ئەو خانووە و ھەستا لە نوپ
 ەسەرەو تا پۇژ ئاوابو شېخ تەشرىفى ھەستا چو ھەو بۇ مائەو، سولتانی پىچارە
 پىگەى خۇى گرتە بەر و پۇی. ھازرانى ئەو جىگە زۇر سەریان سوورما ل
 دەسەلاتە و ھىزى شېخە كە ئەمە چى بوو؟

و ھەروەھا لە سالى ۱۲۷۹ كۆچى ھەزرەتى شېخ تەشرىفى ھات بۇ ھەوش
 بەدرانى ھەورامان پۇۋى ھەسەن سولتان ھوكمىدارى ئەوى كە زۇر شەخسى
 لووت بەرز و نەفس زل بوو خاۋەنى ۲۰۰۰ تەنەنگىچى بوو، بە تەھەوور
 كە شەخەبەكى زۇر لە خۇ زیادەو ە داخلى مەجلىسى ھەزرەتى شېخ بوو دانىشت
 پاش كەمى لە ھەببەتى ئەو زاتە لە قسە كردن كەوت زمانى بۇ ھەل نەھاتەو ە لە
 يەك دەسى كرد بە ئارەق سېرىن و ئارەق ھەلېشتن ە كەوتە جوولە و سەر سېرمان
 سەراسىمە بوو تا كاتى نوپۇزى شىۋان، ئىتر شېخ ھەستا و تەشرىفى بەرەو ھەر
 فەرمو سولتانىش خىرا چوو كەوشەكانى شېخى ھىنا و بە پى پەتى چو ۇر بالى
 بەردەرگى ھەرم، لەويا ھەزرەتى شېخ فەرموى خوا لى خۇشنوود بى كەوشە
 سولتان پىنن، ئەو كاتە كەوشەكانيان بۇ ھىنا و كرىە پىنى و ە خوا ھافىزى

زهرتی پیر کرد، حازرائی مهجلیس به گشتی لهو بهرکهت و حهرکه سهریان
ما وه بیروباوهریان نیسبهت بهو زاته و به دهسه لاتی دوو چهندان زیادی کرد.

ئهو گشت ههیهته کهوا لهوایه معلوم بزانه ههیهتی خوایه
من کان لله فقد کان الله له، اللهم کن لنا ولا تکن علینا بجاه سید المرسلین محمد
وآله وصحبه.

ک ۳۲ بص ۲۶۴: حاجی شیخ محمدی سههرانی تا ئیسته ههرچی خوی دیووی
یان کرا، ئههجار ههندی کهرامات ئهههرمووی که هاوه له کانی خوی بۆیان
راوه تهوه، وه خوی لهوی حازر نه بووه به یانی ئهکا و ئهههرمووی:

جه نابی شیخ علی^(۱) که زاتی خاوهن کهشف و کهرامات و خاوهن تصرفه پرۆژی
کهوه دانیشتبووین به بۆنه و هۆیه کهوه ههرمووی: فلانی پرۆژی به ناو گۆرستانی بابا
رههنگدا رابوردم ناله و هاواریکی زۆر له قهبریکهوه کهوته گویم چوومه سهر ئهو
ره، کاتی موراقیب بووم دیم که ئهژده هایهکی رهش به ناو قهدی ئهو مردوده ئالاوه
لای چهپیهوه سهری نابوه ناو (ناوک)ی مردوده که له گهک ئه یگهزی مردوده که
کهوته هاوار و له گهک سهری ههک ئه پری ییدهنگ ئه بوو، و له هاوار ئه کهوت،
بان سهری ئه نایه وه به ناوکیا ئه کهوته وه هاوار و داد و ناله نال سهری لائهبرد بی
گ ئه بووه کاتی گهرامه وه بۆ ناو دی، پرسیارم کرد که ئهو قهبره گۆری کییه؟
تیان سهرکاری دیی تهوینه بوه لهوی ئیژراوه.

جه نابی شیخ علی: یه کیکه له ههره خهلیفه پایه بهرز و گهوره کانی حهزهرتی شیخ (شیخ محمدی
هرانی).

سهرهنگ: قهبرستانیکه له گۆرستانی دیی تهوینه.

اقیب یان: تیفکریم وه روچوم بۆ عالمی مهعنا.

وہ فرموی ہر وہا جا ریکی تر بہ لای قہ برسانی بیارہا تی بہریم لہویش داد و
 تہ فغانی زورم گوی لی بوو، کاتی چوومہ سہر قہ برہ کہ وہ متوجھی^(۱) تہ حوالی بووم
 کہ بینیم دوو موکلی^(۲) کویر و کہر بہ سہر تہو مردوہوہ زاک کران ہرہ کہ
 گورزیکی ئاگرین یان بہ دہستہوہیہ لہ گہل یہ کیکیان بہ مردوہوہ کہیدا تہ کیشا ہاواری
 تہ کرد، تہم گورزہ کہی لہ سہر لائہ برد تہو پیا تہ کیشا و ہاواری تہ کرد، دوبارہ
 یہ کہم ہہ لی تہ پری یہوہ دوہم پیا تہ کیشا یہوہ و تہ کہوتہ ہاوار بہم جوہرم دی، تا
 گہیشتمہوہ ناو دئی بیارہ بہ ناو نیشان پرسکاری تہو قہ برہم کرد، ووتیان گزیری بیارہ
 بووہ و لہوی نیژراوہ.

جہ نابی گہورہ و بہرہز دہریای علوم و زانیاری مولانا حاجی ملا احمدی
 نۆتشہی کہ مہ شہورہ بہ مہ لا احمدی مفتی، دانیشوی دئی نۆتشہ فرموی:
 حہزرتی شیخ تہ شریفی لہ دئی بیارہ بوو وام خہ یال بوو کاتی خوا حافیزم لہ
 خزمہت حہزرتی شیخ کرد لہ تہوئلہ لاہدہم (لہ سہر ریوہ کہ نزیکی مالی شیخہ)
 دیدہنی لہ جہ نابی عالمی زور زانا و گہورہ و پایہ بہرز ملا نذیر بکہم، تہوسا بچمہوہ
 بو لای خویمان کاتی کہ ئیجازہم وەرگرت حہزرتی شیخ فرموی کہ تہرؤی
 مہ چورہ دئی تہوئلہوہ لیت قبول ناکہن بہ دیدہنی بچیت.

کاتی کہوتہ پری و رؤیشتم تا گہیشتمہ بہردئی تہوئلہ اشتیاق و محبتی دیداری
 مہ لا نذیر منی راکیشا بچمہ خزمہتی، پرووم کردہ دی دہسبہجی دیانم ہاتہ ئیش،
 ہەرچہند پیہ کم بہرہو ناودی ہہل دہیناوہ زیاتر تہبوو ئیشہ کہ تا نزیک بوومہوہ
 بہ تہواوی ئیشی ددانم بیتاقہتی کردم بہ چہشنی توانای تہوہم نہما قاچ ہہل بہرم

(۱) متوجھی بووم: پرووم تیکرد، تیفکریم.

(۲) موکل: مہموری سزا فریشتمہ دیاری کراو بو تؤلہ لی سہندنی خرابہ کار.

گزیر: مختار، کوئخا، دہم راست.

لهناكاو ملا نذیر^(۱)، هاته پيش و ووتی قبولیان نیه من بینی وه نایانهوی چاوت به من بکهوی دهبه جی حالی بووم که هم ئازاره له بی قهولی حهزرمی شیخه وهیه،

(۱) کهسی خه یالی نه وه نه کا بلی نه گهر قهبره که هه ل بدریته وه و گل و بهردی له سه لاجی ته ماشا بکری هیچی تیا نیه (ته مانه شتیکن تایهت بیستن و دیتی گوی دك و چاوی دله) پیغه مبه ر^ﷺ نه فهرموی: النومُ اخ الموت خه و برای مهر که ته ماشا بکه پیای له لاتا نه خه وی پاش ماوهیه ووشیار ته بیته وه و به خه بهر دی نه لی ئیسته له خه وما له گه ل فلانا له فلان شارا بو فیسار باخ ته چوین یا بو فلان جیگه نه ریشترین، وه یا نه لی شیر ی هات بوم، یا ماری په لاماری دام یا چه پسین کردم، وه نه و پیاه راست نه کات خه وه که ی بهو شیوه دیوه یا له خوشیدا یا له سزا و ته شکه نه جدا به، توش که له لایدا دانیشتی نه چاوت له هیچه وه به، نه گوشت له هیچه وه به، ته مه پیزانین و ئیدراکاتیکی گیانی و رۆحیه چشنگه له تایهتی عالمی ئاخیره ته وه په یوه ندی به چه وایی ظاهیری دنیایی وه نیه.

ته ولیا که مه شهوره که شف و کهراماتیان هه به ته ویش (۴) چوار جوژی هه به:

- ۱- کشف القلوب: یانی دهرخستنی ناو دلی خه لك که بزنان جی تیا به.
- ۲- کشف القبور: یانی داپشکانی ته حوالی قهر تا بزنان له خوشی دایه یا له ناخوشی خاوهی نه و قهبره، وه کباری ته ولیا توانای لایردنی ناره حهتی نه و مردوه یان هه به.
- ۳- الکشف الکونی: یانی داپشکانی وه قایع و به سه رهاتی که وئی نه و شتانه که له م گهردون و جیهانه دا پروو ته دات.

۴- الکشف الإلهی: به مانای حصولی معرفهت به مه راتی عالمی وجوب وه موکاشفه ی عالمی ئولو هیهت، وه ک موشاهه دهی و محدهتی خوا، وه موشاهه ده و بینینی فریشته کان وه بینینی ارواحی پاک ی نه نبیا و ته ولیا، یا بینینی به ههشت و دۆزه که ته مانه به هزی هیز و پته وی بیرو به روا وه اطلاع و شاره زابوون به سه ر زور له ته سرار و نه یینی به کاند و هك له سه ره تا وه و وتمان دین دوو به شه، به شی احکام وه به شه که ی که اسرار، وه عوله مای علمی ظاهر هه لگری عیلمی ته حکامن وه زانایانی عیلمی باطن مکلفی عیلمی اسرارن، یانی شه ریعهت زاناکان هه لگری عیلمی ته حکامن، ته حکام و هك زانینی عیلمی عقائد و هك زانینی فه رزی نو یژ و رۆژوو زه کات و حه ج و مو عاملاقی صحیح و فاسد (دروست و نادرست) له سه ر کپین و فروشتن و سه له م و مارمی و ته لاق و ره ن و شیر که ت و ساقا ت و ته نواعی مو عامه له.

وه ته سرار نموونه ی ته وانه و به رزتر معرفهت و زانین و ناسینی زات و صفات و أفعالی حه زره تی رب العزه جل و شانه.

که واپوو مسلمان ئەبێ پڕوا و عقیدە ی بێ بە (أولياء الله) وه که معلوم بوو یه کێکه له اولیای خوا وه که سببی مهقاماتی طریقه ی کردوه، وه ههموو ئەو ئەزکار و افکار و مورا قهباته که پێویسته له ژێر دهستی مرشیدیکی حقی به پایه گهیشتوودا ئەنجام داوه ئەگەر یه کێ لهم بابەتانه وه وهک شێخ علی مرحوم گێڕاویه تهوه ئەبێ هیچ تردید و تصویری که زهره‌ری بۆ ئیمان وه باوه‌ر بێ نه‌ی، ئە ی مانای چی له دۆ‌عادا ئەخوێنن و له نوێژ و غهیری نوێژدا له‌سەر فەرموده‌ی حه‌زهره‌ی رسول الله ﷺ که ئەفهرموی: **اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ عَذَابِ النَّارِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْحَيَاةِ الْمَمَاتِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ،** یانی خوا به من په‌نا ئەگرم به‌ تۆ که به‌پاریزی له ئازار و ناره‌حه‌تی قه‌بر و له ئاگری دۆ‌زه‌خ و له زیان و مردن و له فیتنه‌ی ده‌جال.

چاک وایه هه‌موو موسلمانێ له دوا‌ی ته‌حیاتی گه‌وره ئەم دۆ‌عایه بخوێنی ئەوجا سه‌لام بداته‌وه وه مانای ئەوه‌ی که عه‌زاب و سه‌ختی قه‌بر حه‌قه، خۆ ئەگەر ئێمه چاوی دڵ و روشناییمان کوێ‌ه و نابینی ئەه‌لی خودا ئە ی بیی، خ‌وای تعالی له قرآن‌دا ئەفهرموی: **(أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ)** ئایا وا ئەزانن که ئێمه ئیوه‌مان بێ ه‌ووده و بێ که‌لک دروست کردوه و لی پرسینه‌وه‌تان نیه و ناگه‌رینه‌وه بۆ لامان فائده‌ خیر حافظاً وه‌و أرحم الراحمین.

باسی هه‌یه بۆ ئێ‌ره جیی خۆیه‌تی له جه‌نابی عالی قه‌در و بلند پایه و شاره‌زا له عیلمی أسرار گه‌وره و به‌پێ‌ز مه‌ولانا خالید کو‌ری حه‌زهره‌ی شێخ علاء الدین قدس سره بیستم فهرموی: **که‌سی بوو ناوی فهره‌ج به فهره‌جه شیت به‌ناویانگ بوو، چیرۆکی پیاوی که به (فهره‌جه شیت) به‌ناویانگه به کورتی ئەمه‌یه:**

مه‌ولانا خالیدی برای شاه‌ی عوسمان گیان (قدس سره) که کو‌ری حه‌زهره‌ی شێخ محمد علاء الدینی بیاره‌ی شه‌ریفه ئەمه‌یه ئەفهرموی جارێک له نزیکێ گۆ‌رستانی له‌ناوچه‌ی (.....) گویم لی بوو ئەم زاته که به فهره‌جه شیت ناسرابوو له‌سەر قه‌بری دانیشتبوو، وه پش‌تی له من بوو ئە ی ووت له‌به‌ر خۆیه‌وه: ده‌لی خۆشبه‌ ی به‌خشه‌ عفوی بکه‌ عه‌بدی خۆته جار جارێش ئەگه‌ریا و ئە ی ووت جا من هه‌قم چی به‌ سه‌ره‌وه من کو‌یخای کویم.

چه‌ند جار ئەم پارانه‌وه و لالانه‌وه‌ی به‌کاره‌ینا له‌دوا جار ووتی: ئا واباشه‌ ی به‌خشه‌ ده‌لی‌ی خۆشبه‌ ئاوا باشه.

کاتی ئاوو‌ری دایه‌وه منی بیی پرووی تی کردم ووتی: عه‌بدکه‌ به‌و خوا به‌ی پ‌و‌خی هه‌موومانێ به‌ده‌سته‌ تا من ماوم ئەم قسه‌یه‌ بگێ‌رته‌وه.

جا یه‌کی له قسه‌کانی ئەم فهره‌جه ئەوه بوو به هه‌موو که‌سی ووتوه (عه‌بدکه‌) ته‌نیا به‌مه‌رحوومی حه‌زهره‌ی شێخی علاء الدین (قدس سره) نه‌ی که ووتیه‌تی (ریش سه‌ی) چونکه له زه‌مانی ئەودا ژیاوه.

ناچار گه پامه وه و پریگه ی نوژنه گرت، که له دی دهرچووم کوتو پر دیانم ئارای
گرت و ئیشه که ی نه ما.

ك ٣٣ بص: ٢٧٢: جه نابی خوا لی خوشبوو ملا محمودی سنه یی که یه کی بوو له
خه لیفه و قبول کراوانی حه زره تی شیخ گپرایه وه ووتی: کاتی چووم بو حیزار بهر
له وه چوومه میصر پیاویکی اصل کوردستانی که ناوی گوللای به گ بوو بردمیه
مالی خویان له وی خورما و روئیکی دهرخوارد دام پاش ماویه به رهو مدینه ی منوره
که وته ری و ماوه ی شهش مانگ له وی مامه وه و تووشی خه تهره و وه سه وه
بووم له ماوه ی نه و ٦ مانگه ههرچهند کوژشم کرد نه و خه تهره یه لانه چوو له دوا ی
ههر به و چه شنه مامه وه تا به خزمه ت حه زره تی شیخ گه یشته وه، پرۆی له خزمه تیا
عه رزم کرد حکمه ت چی بوو نه و ماوه به و خه تهره وه مامه وه به هیچ شیوه یه ک
رزگاریم له ده ست نه بوو فهرمووی به هوی دوو شت یه که م له مالی گوللای به گیکا
له میصر خورما و روئیکت خوارد دووم نه م ویست له من دور بکه ویته وه مه یلم
وابوو بیته وه بو ئیره ...

ك ٣٤ بص: جه نابی ملا ئیبراهیمی ته ویله یی فهرمو ی: همه سعید سولتان
ئه رزیک ی له ده ورو به ری شاره زور ئیجار کرد بوو، میرزاله ناویکی بو سه ر جیگه
جووت و مه زره عه ی حه زره تی شیخ نارد بوو که رسووما تی وه رگری ته م میرزاله
خادمان و وه زیرانی شیخی زور ته زیه ت نه کرد ناباستی و بیحیسابی له گه ل نه کردن،
حاجی إبراهیم ناوی که خزمه تکاری زووی ته م زاته پیروزه بوو گه لی هاوار و داد
ئه کات له ده س براله و کرداری، حه زره تی شیخیش ریشی سپی پیروزی خوی به
ده س ته گری و ته فهرمو ی له م ئاخری عومره دا سه گ کوژیم پی ته که ن له پاش چه ن
پرۆ ههر نه و میرزاله ناوه ی شروری بی نووره ^(١)، مه ری له پیاوی شیخ داگیر ته کات
و سه ری ته پری و که بابی زوری لی ته کات و له کاتی ئیواره دا تیر و پری لی ته خوات

(١) مه زره عه: کێلگه.

بە يانى كە ئەچن بۇ لاي تەماشى ئەكەن لەسەر جىگەكەى خۇى گيانى دەرچوۋە و مردو، تەرمەكەى ئەبەن بۇ لاي ھە سەيد سولتان ئەۋىش ئەۋە بە ھىچ نازانى، رەسول ناۋى بە عەينى دەستور ئەنئىرى بۇ سەر مەزرەكەى^(۱)، شىخ، رەسولى ناۋبراۋىش بى ئەدەبانە ئەجوۋلئەۋە دەس بە جى ئەۋىش نەخۇش ئەكەۋى و ئەمرى و جەنازەكەى ئەبەنە لاي ھە سەيد سولتان، ئەنجا سولتانى بى دەۋلەت ووربا ئەيئەۋە و ۋاز لە ھەرزەبىيە ئەھيى.

ك ۳۵ بى ۱۴۱: لە كاتى فەرمايشدا كە ئەى فەرموۋ كەمى زوبانى ئەۋ ھەزرەتى (سراج الله والدين) كە ھەزرەتى (شىخ عوسمانى سراج الدين) خەۋالى خۇشەنود بى ئەگىرايەكى لە موخلىصان و مەھرەم بە ھزورى عەرزى ئەكا كە ھۇى ئەم زمانگىرىيە چىيە؟ ئەفەرمى لە عالەمى ئەعلاۋە مۇرىكىان بە عىنۋانى قىۋول بوون و عەبدايەتى بارە گامى ھەزرەتى ربّ العزّة جلت قدرتە ناۋە بەسەر زوبانما جا ھەمىشە ئەئەرى ئەۋە باقىيە عەرزى ئەكات سەجى چىيە؟ ئەفەرمى بەندەى خەۋا عوسمان.

ك ۳۶ بى ۲۷۷: جەنابى زانا و پىشەۋاى زەمان حاجى ملا أحمدى نۆتەشەبى مفتى فەرمى، جارىك حاجى عبدالكرىمى بلبەرى^(۲)، خەۋازىنى كچى مەلا ھامىدى بۇ خۇى كەدبوو، مەلا ھامىد پازى نەبوۋە كچى خۇى نەئەدايە لەۋ كاتەدا ھەزرەتى شىخ مەلا ھامىدى بۇ ئىشك نەدبوو بۇ سلىمانى لەۋ بەينەدا كە ئەۋ لە سلىمانى بوو شەۋىك لە خەۋما مەلا ھامىد ھەتبەۋە لە گەل حاجى عبدالكرىمى ناۋبراۋ پىشۋى تىكەلچوۋنىكىان لى پروودا، بۇ بەيانى كە بە خەمەتى شىخ گەيشتم و لە خەمەتيا دانىشتەم نەكا فەرمىۋى كى ئەمشەۋ لەخەۋيا مەلا ھامىد ھەتبەۋە؟ مەن لەبەر سام و ھەيەتى كەبوۋى لە دىلما لە بىرم چوۋبوو دوۋبارە فەرمىۋى كى ئەمشەۋ لە خەۋيا

(۱) شرورى بى نور: خەۋالى بى فەر.

(۲) بلبەر: دىيەكە لە ھەۋرامان.

مهلا حامید هاتوته وه له گه‌ل حاجی عبدالکریم شهر و جه‌ده‌لیان کردوه؟ ئه‌نجای بیرم کردوه هاته‌وه یادم به‌ دریزی خه‌وه‌که‌م عه‌رز کرد و بۆم گیرایه‌وه.

ک ۳۷ بص ۲۷۸: جه‌نابی پایه‌ به‌رز و خاوه‌ن مه‌عریفه‌ت وه گه‌یشته‌وو به‌ مقامی به‌رزی طه‌ریقته‌ سید قطب الدینی که‌لجینی پایه‌به‌رز بۆی گیرامه‌وه فه‌رموی: له‌ خزمه‌تی هه‌زره‌تی پیرا سلوکم ئه‌کرد خوا لێی خوشنوو بۆ داوای کرد چوو مه‌ خزمه‌تی فه‌رمووی له‌ ماله‌وه چاوه‌پروانتن به‌جیته‌وه بۆ لایان چاک وایه‌ ماوه‌یه‌ برۆیته‌وه، ئیجازم وهرگرت و هاته‌وه‌ نوێزی مه‌غریب بوو له‌ میانه‌ی قامه‌ت و الله‌ اکبری نوێژ دابه‌ستندا نه‌وعی که‌شف بۆی ده‌س دام، وام دی کۆمه‌لی له‌ مه‌شایخ په‌یدا بوون ئیجازه‌یان دام توجّه^(۱)، بکه‌م وه‌ ئیزنیان دام ئیرشادی ڕیگه‌ی طه‌ریقته‌ بکه‌م کاتی که‌ له‌ نوێژه‌که‌ بووینه‌وه توجّه‌م له‌ چه‌ند که‌سی کرد.

له‌ پاش ماوه‌یه‌ تر هاته‌وه‌ خزمه‌ت هه‌زره‌تی شیخ له‌ گه‌ل منی به‌دی کرد فه‌رمووی: تۆیان ئیزن داوه‌ له‌ لایه‌ن مه‌شایه‌خانه‌وه ئیجازه‌ت وهرگرتوه‌ له‌مه‌ به‌دوا توجّه‌ بکه‌ وه‌ لای ئیمه‌شه‌وه مه‌ئذون به‌.

جه‌نابی سیدی به‌رێز فه‌رموی له‌سه‌ره‌تای موریدی‌مه‌وه تا کاتی ئیجازه‌درانم (۷۰) هه‌فتا ڕۆژی پێچوو که‌ له‌ فه‌ر و به‌ره‌که‌تی توجّه‌ات و ئاشاری چاوه‌دیری عینایه‌تی هه‌زره‌تی شیخه‌وه فه‌ناو به‌قای^(۲) اتم که‌ موسته‌له‌ح و زاراوه‌ی گه‌وره‌ گه‌ورانی

(۱) توجّه: ڕو ئی کردن به‌ هیمنه‌تی معنوی بۆه‌ر مه‌به‌ستی اه‌لی توجّه‌ بیه‌ویت.

(۲) فه‌نا بریتیه‌ له‌ نیهایه‌تی سه‌یری إلی الله. به‌قا: ئیشاره‌ته‌ به‌ بیدایه‌تی سه‌یری فی الله فه‌نا له‌ کاتی ته‌واو ئه‌بێ که‌ بیابانی وجود و هه‌ستی إنسان به‌ سواری بوراقی راستی بپ‌ری وه‌ سه‌یری فی الله کاتی ده‌س ئه‌دات وه‌ سه‌ر ئه‌گری که‌ به‌نده‌ له‌ پاش فه‌نای ته‌واو زاتیکی پاکی له‌ په‌یوه‌ندی دنیا و ئاخیره‌ت بدریتی که‌ به‌ هۆی ئه‌وه‌وه‌ له‌ عاله‌می اتصافدا به‌ اوصافی الهی و اخلاقی ره‌بانی ته‌ره‌تی بکات.

نه قشبه ندى په قدس الله ارواحهم بوى پروودام و به ته وای حاصل بوو دهستم
کهوت ته وای که دهستم کهوت الحمد لله رب العالمین.

ك ۳۸ بص ۲۷۸: سالی وهرزی هاوین بوو بهر و ئاستانی پیروزی مرشید و
دلسوزی ئوممه تی محمد المصطفی ﷺ هزره تی سراج الدین الشیخ عوسمان که و تمه ری
وه ختی گه شتمه ته وای هزره تی شیخ نه خوش بوو، له پاش چمن پروزی له جه نای
زانای بهر یز مه لا محمدی دزاوهری^(۱)، که پایونکی صالح و وار و زور به دین بوو
وه له گه ل مندا گه لی به محبت و میهره بان بوو وه کو عرز کرا زاوای شیخ بوو لیم
پرسی نه خوشی هزره تی شیخ له چی یه وه بوو، له وه لامدا و تی: ته مسال دوو مانگ
له سهر یه ک پیکه وه خوار دنی نه خوارد عه جایه ب بوو که حه یاتی قطع نه بوو، وه به م
نه خوشی په پاش چمن پروزی شیفای بۆ هات^(۲).

(۱) جه نای مه لا محمدی دزاوهری زاتیکی حه ق ویزی نیکنه زانی شهر یعت ره بوو، وه ته مه ی له
خه لوه و په کیه تی و مه حره مانه بۆ گپرامه وه.

(۲) به سهرهات و باسیکی خوش (فصل بالآخر)

نمونه ی نه خواردنی هزره تی شیخ له م به سهرهات و پرووداوه ته چی که ته بینن هزره تی مولانا خالید
قدس الله روحه فمرموویه کاتی له سه فهری هیندستان هاتمه وه ریگم کهوته دیه ک، خه لکی ته و دیه
پیشان و تم له م دیه دا (زاتیکی زور عزیز هیه) ماوه ی ۱۴ چوارده ساله هیچی نه خواردوه و
نه خه وتوه، وه پرو به قیله له حوجره که ی خوی دانیشته وه له گه ل هیچ کهس هیچ قسه ناکات، به لکو
ده ورو بهری ته و جیگه ی نزیکه ی ته وه ویرانه له سام و هه ییه تی ته و زاته کهس ناتوانی به و گه ربه که دا
تیپه ری.

هزره تی مه ولانا خالید فمرمووی من زور به ئاره زووه وه بۆ چاوپیکه وتنی دیداری ته و نیه تی زیاره تم کرد
ته وانه که له وای حازر بوون نه یان ته هیش ووتیان مه رۆ ته مریت گویم پی نه دان و پروه مه نزه که ی
که و تمه ری له هه وه له وه هه ییه تی لئی پروودام قاجم به یه کا پیچرا وه ته ندام سست بوو داوای کومه کی و
نیستیم داد و به هانا چوونم له هیمه تی گه وره گه ورائی طهر یقه ی نقشبندی کرد وه خومم گه یانده قاپی
حوجره که ی له ویدا دوو ته وندنه ترس و ده شه تم بۆ په یا بوو، دوو یاره په نام به پوخانیه تی زنجیره و

سلسىلەى مەشايەخان بىردەۋە داخلى حوجرەكەى بووم، بە راستى بە دەستى ئەو زاتە لەناو لىياسەكانيا كە كۆن بوو ھەرۋەك چرايەكى زۆر پروناك ئەدرەۋشاىەۋە، بە ئەدەبەۋە ووتىم السلام عليك له جى خى ھەستا و فەرمووى و عليك السلام ورحمة الله تعالى وە دانىشتەۋە ئىتر ھىچى نەۋوت، لە پاش ماۋىيە چاۋەرۋانى عەرزىم كىرد ئەمانەتلىكان داۋە بە دەستەۋە كە پىرۇم بىگەيەنم بە وانەى كە داۋاكارى پىگەى خواناسىن لطف و توجھى بفرموو شايد لە بەرەكەت و فەر و ئەنفاسى شەرىفى تۆۋە ئەم ئەمانەتى بە ئەھلى خۇى بگەيەنم لە ۋەلا ما فەرمووى: مەولانا خالىد بۇ بەغدا پىرۇ ماۋىيە تر بە پىۋە ۋەستام، زۆر مەخىر و عەجايىپ و سەرسام مان چۆن بە سەلامەتى گەرامەۋە.

ۋە ئەم پروداۋە نىشانەى ئەۋىيە ئەو ماۋە ھىچى نەخواردۋە كەس نەيتوانىۋە ھاتوچۇى بىكات.

بەسەرھائىكى تر لە زەمانى ھەزرەتى شىخ عوسمان لە سابلاخ

لە زەمانى ھەزرەتى شىخ عوسماندا خوا لىى خۇشنىۋود بى لە شارى مەھاباد لە دىى ھەماميان پىاۋى بوو ئەپانوت ماۋى ۱۵ سالە نە ھىچى خواردۋە نەخەۋتۋە بە غەبرى سەبىل (چوبوخ) كىشان خۇراكى ترى نەبوۋە.

جارى: شجاع الملك سەردار و ھاكىمى ئەۋى بۇ ئاقىكردنەۋى لە ھۆدەبەكدا توۋتن و چوبوغي بۇ ئەخەنە ھۆدەكەۋە، ۋە قاپى ژوۋەرە بە گەچ و بەرد مەھكەم ئەكەن تا ماۋى يەك مانگ لە پاش ئەو ماۋە قاپى ئەپروخىن و ئەى ھىننە دەرەۋە بى دەرد و زەھمەت ھەرۋەك جارائى خەركى سەبىل كىشان ئەبى. ھەزرەتى شىخ ئەى فەرموۋ: ئەو شەخسە يەككە لە ئەبدال ۋاھى تەالى اعلم بحقيقة الحال وبأمره والوقائع من الأمور في الأزمنة والدهور.

ۋە ھەرۋەھا لە بەرۋارى شەۋى پىنج شەمەى بىست و شەشەمى مانگى شەۋال (شەشەلان) سالى ۱۳۰۸ كۆچى سلاۋ و درودى بى پاىانى خوا لە خاۋەتى كۆچ و يارائى بى.

لەم بەرۋاردا لە مەھاباد لە مەگەۋى خوالى خۇشبوۋ مىرزا مەھزەى ۋەزىر ھاچى ھەمە صالح بەگى كۆپرى فىض الله بەگى تىكانتەپەنى موكرىم چاۋپىكەۋت ئەپوۋت:

ئەو پىاۋە ھەماميانىيە كە لە خواردن و خواردنەۋە بى مەيل بوۋە ناۋى مامە على بوو، خوالى خۇشبوۋ عەزىز خانى سەردار كولى لە شارى تەۋرېز چۆنىەتى ئەم زاتەى لە چەن كۆر و مەجلىسدا بەيان كىردە كە لەۋە بەر پروايان پىي نەبوۋ بوو ناردىيانە بە دوايا بىرديۋىانە ژورېكەۋە ماۋى ۱۰ دە رۇژ چەند سەربازىكان دانابوۋ بە دەۋرىا پاسدارىيان كىردە بەلام توۋتن و سەبىليان بۇ دانابوۋ، پاشتر بۇيان دەرەكەۋتېۋ كە پىۋىستى بە نان و ئاۋنى بە رېز و قەدرەۋە پەۋانەيان كىردىۋەۋە ۋە ھەرۋەھا ھاچى ھەمە صالح بەگ ئەپوۋت:

ك ٣٩ بھ ٢٨١: برای عزیز جەنابی مەلا ئیبراھیمی تەوێلە فەرمووی لە چەند کەسی باوەڕ پێ کراوم بێست کە بۆیان گێرامەو: عزیز پاشا ناوی لە ئەستەمبۆلەو دیت بۆ سلیمانی بەشیوەی حوکمداری ئەم شارە، لە خزمەت حەزەرقی شیخدا ئیظھاری إخلاص و ئیرادەت ئەکات، وە دیاری و نیاز لە گەڵ عیجز و خو بە کەم زانی لە حوکمداریەتی سولەیمانی ئەنیریتە خزمەتی، دوا بە دوا ئەو خۆشی ئەچی بۆ دیدەنی حەزەرقی شیخ، شیخ ئەفەرموی ماوێەکی تر پاشا بە روتبە ی موشیر بۆ شاری مەککە ی پیرۆزت ئەنیرن، لە پاش شەش مانگ تەلگراف ئەکات پاشا بۆ ئەستەمبۆل کە لە حوکمداری سلیمانی واز ئەهینم کە ئەگاتەو ئەو یە کسەر بە پروتبە ی موشیری ئەنیرن بۆ جیدە و مەکی مکرّمە وە حوکمداری و فەرمانرەوایی ئەو ی ئەدریتە دەستی وە تا ماوێە دوور و درێژ لەو مەقامە ئەمینیتەو.

ك ٤٠ بھ ٢٨٢: جەنابی سەید محمد آمینی کۆری سید قطب الدینی کەلچینی (خوا بیان بەخشی) بۆی گێرامەو فەرمووی: (ماین) یکی زۆر بە نرخم هەبوو، تووشتی نەخۆشی یەکی زۆر گران و بە شیدەت بووم ئومیدی ژیاخم نەما، پڕۆژی حەزەرقی شیخ تەشریفی ئەچوو بۆ باخی (هانە سیو) منیش بە هیوای شیفا و پرزگاری حالەتی نەخۆشی یەکە ی خۆم عەرز کرد، ئەو زاتە لەناو پێدا ماینەکە ی منی بەدی کرد فەرمو ی ئەمە ماینی کێیە؟ عەرزیا ن کرد قوربان مالی سەیدە، هەر لەویدا وەستا خۆیدا بەسەر گۆچانەکە ی خۆیا وە بە توندی و تیژی سەیربکی منی ئەکرد و

چەندەھا جار دیومە بەناو دێهات و خێلی دەوارنشیندا گەراوہ لە هیچ کاتیکا سەگ لێی نەئەوہری وە بۆی نە ئەچوون بەلکو کلکە سووتەکیان بۆ ئەکرد یانی کلیان بۆ رائەوہشان وە ئەو زاتە ھەمیشە بۆ دەنگو بۆ قسە بوو رحمة الله تعالى عليهم وجعل الله عاقبتنا بالخير آمین.

لە قودرەتی خوا عەجەب مەمیتە پسر بە دل بپروا بەمانە بێنە
عەجەب لە ئەھلی ھەوا ونەفسانی خۆی نە ی بوو ئەوی وەکو خۆی زانی

سه‌یریکی ماینه‌که‌می ته‌کرد، دووباره سه‌یریکی منی ته‌کرد و ته‌ماشایه‌ی ماینه‌که‌ی ته‌کرد، تا چه‌ند جار دووپاتی ته‌کرده‌وه، دواپی ته‌شریفی پیروزی رویشته، ده‌سبه‌جی من له‌ش سوو‌کیم له‌خوما هه‌ست کرد وه ههر ته‌و روژه به‌ته‌واوی نه‌خوشیم له‌له‌شدا نه‌ما، به‌لام ماینه‌که‌به‌ده‌رد و به‌لایه‌کی گران دوچار بوو، تا سی‌روژه به‌و ده‌رده‌وه ته‌تلایه‌وه، له‌پاش سی‌روژه به‌هیلاکه‌ت گه‌یشته و گیانی ته‌سلیم به‌گیانبه‌خش کرده‌وه ئیتر تیگه‌یشتم که ته‌و قطبه‌خاوه‌ن ده‌سه‌لاته به‌هیزی تصرف ته‌و به‌لایه‌ی له‌من رهد کرده‌وه و بو‌ماینه‌که‌ی نارد الله‌الحمد والمنة.

ته‌قطاب ته‌توانن له‌لای خوداوه که گولله‌ی ده‌رچوو بی‌ننه‌ دواوه^(۱)

ك ٤١ بص ٢٨٥: جاری جه‌نابی حجة‌العلماء حاجی ملا أحمدی نودشی علیه‌الرحمة فهرموی: به‌هوی ناکۆکی و شه‌ر و شو‌ری هه‌ورامی من به‌ماله‌وه کۆچم کرد و چوو‌مه‌بیاره، وه‌حه‌زهرتی شیخ له‌و کاتا ههر له‌بیاره بوو، قه‌زا و قه‌ده‌ر کو‌ریکم له‌وی وه‌فاتی کرد، کاتی ته‌سلیم به‌خاکمان کرد و دواپی به‌جی هینانی ئادابی پرسه‌و سه‌رخوشی چووم بو‌خزمه‌ت حه‌زهرتی شیخ پی فهرموم له‌ئیسته‌وه تا ١٠ ده‌مانگی تر خوا له‌باقی ته‌م کو‌ره‌ کو‌ریکی توت پی ته‌به‌خشی له‌پاشا ههر له‌و کاته‌وه حیسابم کرد خودای تعالی به‌عه‌ینی ماوه و کات کو‌ریکی پی مه‌رحمه‌ت کردم ناوم نا عارف وه‌له‌و مه‌جلیسه‌دا که ته‌م فهرمایشته‌ی گپ‌رایه‌وه عارفی بانگ کرد وه‌به‌ته‌ندازه‌ی چاره‌که‌جزمی قورئانی پیروزی به‌تیلاره‌تیکی خوش خوند، وه‌ کو‌ریکی ظریف و تازه‌پیگه‌یشته‌وو بوو منیش که هاتمه‌وه کتیبی (سلسلة الذهب)م به‌دیاری بو‌ته‌و کو‌ره‌نارد.

(۱) ته‌مه‌ش ده‌قی فارسی‌به‌که‌یه‌تی (نص):

أولیارا هست قدرت از إله تیری جه‌سته باز گرداند زراه

ك ٤٢ بص ٢٨٤: محمد سليم ناو خەلکی (تیلەكۆ) بۆی بەیان كردم ووتی جاری وستم له وولاتی خۆمانهوه بچم بۆ خزمەت شیخ شەوی له مەنزلیکا بووم ئافرمی له گەلما داوی فەسادێ بۆ نامەوه، منیش مەیلی بەشەری و ئارەزووی نەفسانی پالی پێوانام بۆ کردەوی ناھەموار و ئیشی نالەبار، لەناکاو دڵم دالەرزێ وە لەو لەرزەوه هەموو ئەندامم کەوتە تەپە تەپ و دالەرزین وە هەموو رەگی بەدەنم سست بوو تیگەشتم کە ئیش لە جیگەیه ترەویە وە ئەم حالە لە لایە ترەوه پروویدا دەسبەجی پەشیمان بووم، وە بە تەویە و استغفارەوه دەرپەریمە دەرەوه، هەر بەو نیوہ شەوہ پێگەم گرتە بەر لە پاش چەن رۆژی گەیشتمە مەنزلیگای حەزرەتی شیخ وەختی بە زیارەتی نایل بووم و عەرزەم کرد هیوادارم لە هەموو وەخت ھۆشت پیمەوہ بی فەرمووی ئەگەر مۆراقەبەیی ئەحوالی تۆم نەکردایە فلان شەو لە فلان مەنزلی لەو فەسادە رزگار نەدەبووی.

ك ٤٣ بص ٢٨٦: مەلا ئیبراھیمی تەویلەیی گێراپەوہ ووتی: لە دایکی خۆم^(١) بیست کە حەزرەتی شیخ عوسمان حەرەمییکی بوو سید بوو ناوی (خاتوون) بوو، فەرمووی: نووریجان هەمیشە پشیلەیکە دیت بۆ لام شکاتی لە تۆ ھەیە، ئەویش عەرزێ ئەکات من ئیشم بە پشیلە و پشیلە ئیشی بە من چییە؟ وە ئەفەرموی: پشیلەکە ئەلی بە ناحەق منی کوشتوہ ئەویش ناچار دان بە راستی ئەنی و ئەلی والله شیخ راست ئەفەرمووی رۆژی لە مالی باوکی خۆما نانم ئەکرد پشیلەیکە ھەر ئەھات دەمی ئەخستە ھەویرەکە و ئەی خوارد منیش ھەر دەرم ئەکرد و دوورم ئەخستەوہ، دووبارە ئەھاتەوہ ئەمجاریش دوورم ئەخستەوہ وازی نەھینا ئەمجا وام لێدا گیانی پیا نەھاتەوہ، تەویە ئەکەم.

(١) دایکم ناوی (نوریجان) بوو.

ك ٤٤ بص ٢٨٦: خوالى خۇشبوۋى خاۋەن بەرەكەت شېخى عبدالكريمى سەرگەتتى^(١) بۆى بەيان كردم فەرموۋى: لە خزمەت ھەزرەتى شېخى عوسمان، بەرەو شارى سەلىمانى كەۋتېنە رى لە بەينى بەيانى و نېۋەرۇدا لە چىشتەنگاۋدا گەيشتىنە مەنزىلى ھەزرەتى شېخى لە بنكى داريكا دانىشت بۆ ھەۋانەۋە، منىش قىلپانېكم ئامادە كرد و بىردمە خزمەت ھەزرەتى شېخى و تقدىم كرد، ئەۋزاتە پىر فەر و لطفەش لەۋ قىلپانە چەن نەفەسىكى لېدا، لەۋ كاتەدا جوۋلەكەيەك ھات بۆ خزمەتى و دانىشت، جەنابى ھەزرەتى پىر، قىلپانەكەي دايە ئەۋىش ۋەرى گرت و دەستى كرد بە قىلپان كېشان، شېخى عبدالكريم ۋوتى دلم زۆر ناپرەھەت بوو كە بۆچى شېخى كە ئەۋ قىلپانەي مەنى دا بە دەس ئەۋ جوۋلەكەيەۋە بۆى پىس كردم دۋاى قىلپانەكەم ۋەرگرتەۋە چۈۋمە جىيەكى پەنامەكى جىگا دەيى كاپراي جوۋلەكە چەندە بوو ئەۋەندەم لى پىرەۋە، ئەنجا قىلپانېكى تىرم تىكرد بىردمەۋە بۆ خزمەتى شېخى پاش ئەۋە كە ئاگرم خستە سەرى ئەۋزاتە لەگەل دىيى بە زەردە خەنەيەكەۋە سەير كردم و نەفەسى لى داۋ دۋبارە دايەۋە بە دەس جوۋلەكەكەۋە، مەن سەرم سېرما لەۋ كارەساتە جەسارەت بووم نەم توانى بلىم بۆچى؟ تا كاتى كەۋتېنە رى ئەنجا جوۋلەكەكە عەرزى كرد قوربان سەبەينى بۆ چىشتەنگاۋ تەشريفەت لەكۈي ئەبى ۋە لە چ مەنزىلىك لائەدەيت.

فەرمۈى لە فلان جىگە ۋوتى قوربان مال و منالى دىنە خزمەتت، كە ۋەختى گەيشتىنە ئەۋ جىگە لە كاتى ناۋبراۋدا جوۋلەكەي بەختەۋەر خۆى و مال و منالى ھىنا ھەموو مەسلمان بوون الحمد لله الذى هداانا لهذا وما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله.

(١) ئەم زاتە پىرۋزە سىد بوو، ۋە بەكى بوو لە قبول كراۋان و خلىفەي ھەزرەتى شېخى سراج الدين ۋە ھەرۋەھا ھەزرەتى شېخى كچى خۆى پى بەخشىۋە، ھەرۋەكو لە سەرمەتاۋە بەيان كراۋە.

ك ٤٥ بص ٢٨٧: جهنابی به‌ریزی ته‌مجد فضیله‌ت مه‌دار مه‌لا أحمد^(١) به دورو دريژ بوی باس کردم وتی: جهنابی ته‌دی بی پایه به‌رز عالمی فاضل سید عبدالرحیمی مه‌وله‌وی تاوه‌گۆزی^(٢) کتییی له عقائدی اسلامی دائه‌تی و که ته‌واوی ته‌کات ته‌یا بۆ خزمه‌تی حه‌زهرتی شیخ عوسمان سراج الدین قدس سره عه‌رزى ته‌کات ته‌م کتیبه‌م ته‌واو کردوه به زمانی کوردی وه وا له باخه‌لما وه هه‌تا ئیستا پیشانی که سم نه‌داوه، وه ئیوه چهند جار فه‌رمووتانه هه‌ر کاتی به‌هوی به خزمه‌ت حه‌زهرتی رسول الله ته‌گه‌م ﷺ وه مطالب و پرسپاری خۆمی عه‌رز ته‌که‌م، وه وه‌لام له وه حه‌زهرته وه‌رته‌گرم، ئیسته‌ش ته‌م کتیبه‌م هۆنیوه‌ته‌وه یانی هه‌لبه‌سته و به شیعر دامناوه وه هیناومه‌ته خزمه‌ت داواکارم له خزمه‌تتانا که له خزمه‌ت حه‌زهرتی رسول الله علیه الصلاة والسلام بۆم پرسپار به‌رموو ئایا راسته و دروسته یان نا؟ ته‌گه‌ر صحیحه و موافقی حقّه با نوسخه‌ی لیوه بگیری نه‌شر بکری وه ته‌گه‌ر بی سووده و به که‌لک نایه چاک وایه رازینراوه‌ی من که س نه‌ی بینێ. ته‌نجا حه‌زهرتی پیر ماوه‌ی نیو سه‌عاتی ته‌واو چوه حالی موراقه‌به‌وه له پاشا سه‌ری بۆلند فه‌رموو: ووتی مه‌وله‌وی به خزمه‌ت حه‌زهرتی پیغه‌مبه‌ری خوا گه‌یشتم ﷺ وه له داواکاری به‌که‌ی تو پرسپارم عه‌رز کرد فه‌رموو هه‌مووی صحیح و من لیی رازیم و جیگه‌ی ره‌زامه‌ندی ئیمه‌به‌ بیجگه له پینج شیعرى. دووباره عه‌رز کردوه هه‌موو کتیبه‌که سه‌راپا له وه (٥) پینج شیعره خالی نیه لوطف به‌رموو به‌لکو روون بیته‌وه کامانه‌ن، ته‌نجا حه‌زهرتی پیر ماوه‌به‌ تر موراقیب بوو سه‌ری هه‌لپری و فه‌رموو: مه‌وله‌وی حه‌زهرتی رسول الله ﷺ

(١) ته‌م زاته به‌ریزه أصل جوانرۆی بووه، وه مه‌شه‌ور به (مه‌لاباشی) به کوردی یانی نازناوی (مه‌لا چاک) ی وه‌رگرتوه.

(٢) نازناوی مه‌وله‌وی پایه‌به‌رز له هه‌لبه‌ست وه هۆنراوه‌دا به (مه‌عدوم) به‌ناویانگه که خاوه‌نی دانراوه‌ی کوردی (العقيدة المرضية) که به ئیمان وه باوم به‌ناویانگه، وه له عه‌ره‌یدا خاوه‌ن کتییی (الفضيلة) به که به راستی هه‌ردووکیان زۆر به‌رز و به نرخن. وه چهند هۆنراوه‌ی تری هه‌یه، وه کتییکی له‌عقائدی اسلام به زوبانی کوردی ته‌هۆنیه‌وه.

ئەفەرموی ئەو پینج شیعەرە لە ئەصلی پینجەم دایە، مەولەوی دیسان عەرزى ئەكاتەو
 ئەلى قوربان ئەصلی پینجەم لە ۳۰۰ سى سەد شیعەر زیاترە ئەبى ئەو بە تەواوی
 لابرى لوطف فەرموو با ئاشکراتر بى و پرووتەر بێتەو ئەفەرموی مەولەوی
 کتیبە کە دەرینە، مەولەویش لە باخەلیا ئەبى دەری ئەهینى حەزەرەتى شیخ پەنجەى
 موبارەکى ئەخاتە سەر بەرگى کتیبە کە وە مورا قەبەیه زیاتر لەوانى پیشووتر ئەکات،
 ئەنجا بە حالەتیکى زۆر عظیمەو بە چاوى نیرگس ئاساوە سەر هەل ئەبرى وە
 ئەفەرموی مەولەوی حەزەرەتى رسول الله ﷺ ئەفەرموی ئەو پینج شیعەرە لە بەیانی
 کفرەو بوە شتیکیان لە خەودا پى ووتووە بە گومانى خۆى بەیانی ئەو خەوێ خۆى
 کردووە بە شیعەر، وە داخلى کتیبە کەى کردووە کاتى کتیبە کەیان کردووە، ئەو خەوێیان
 دى کە لە پینج شیعرا هونرا بوەو، ئەنجا مەولەوی ئەلى گیانم بە قوربانت بن راست
 و دروستت فەرموو لە مانگى رەمەزاند ئیوارەیک لە پاش بەریانگ کەمى چاوم چو
 خەو، پێیان ووتم هەروەک بیروباوەرى ئیسلام، سى پلەیه بەکەم لە کوفەرەو بو
 ئیسلام دووهم عەمەل کردن بە کاروبارى ئیسلامەتى سێیەم تورەتى کردن و
 سەرکەوتن بو مقامى پایە بەرزى هەروەها کوفرىش (۳) سى پلەیه کاتى بیدار بوەو
 هەر بەو گومان و خەيالى خەو پیننەو ئەم مانایە لە (۵) پینج شیعرا هونیهو^(۱)،
 حەزەرەتى شیخ فەرمووی ئەو پینج شیعەرە لە کتیبە کەت دەرینە ئیتر باقى بەکەى (جى
 رەزامەندى) ئەو سەروەرى دنیا و دینەیه و لى رازى بە صلوات الله وسلامه عليه
 وعلى آله الطاهرين وأصحابه أجمعين وأزواجه أمهات المؤمنين و ذریته إلى يوم الدين.
 جا هەر لەبەر ئەو کە فەرموی مەرضى جەنابى فەخرى عالەم سەروەرى اولادى
 ئادەمە کتیبە کەى ناونا (العقيدة المرضية)^(۲).

(۱) یانى (۳) پلە کەى کوفر بە خیال و گمانى خۆم دروستم کرد.

(۲) کە بە عەرەبى بە (جى رەزامەندى) ئەووترى مەرضى.

خاوهنی بارقات السرور شیخ محمدی سه‌مرانی ئه‌فه‌رموی له پاش ئه‌وه ملا
 احمدی مه‌لا باشی ئه‌مه‌ی بۆ گێڕامه‌وه خووشم چهند جار به عه‌ینی شیوه و به‌یان ئه‌م
 به‌سه‌رهاتهم له جه‌نابی مه‌وله‌وی بیستوه بی ئه‌وه‌ی هیچ زیاد و که‌میکی بی^(۱).
 وه جه‌نابی مه‌وله‌وی له کتییی (العقیده المرضیه) دا به‌م چهن شیعره عه‌ره‌بی به‌باسی
 ئه‌کات و ئه‌فه‌رموی:

رسالة جامعة المسائل	یجها قلب ذوي الفضائل
وبعدما نظمتها وأخبرا	وسيلة الخلق لخالق الدرر
قطب الزمان شيخنا عثمان	فاضل على جنابه الرضوان
بأنه رأى النبي الأكرما	صلى عليه ربنا وسلما
يقول ذي رسالة الينا	محبوبة مرضية لدينا
سميتها عقيدة مرضية	لدى جناب افضل البرية
صلى عليه الله من نواله	وصحبه وحزبه وآله
به لناقد عمت العوائد	صحت وتمت بهم العقائد ^(۲)

(۱) وه‌رگێری ئه‌م کتییه له فارسی به‌وه بۆ کوردی ئه‌حمه‌دی بی ناو‌نیشان خه‌تاباری هیچ نه‌زان، بی
 طاعه‌تی سه‌رگه‌ردان ئه‌لی: فضیله که ئه‌ویش کتییی هۆنراوه‌ی (مه‌وله‌وی) به‌ زمانی عه‌ره‌بی ۲۰۳۱
 شیعره هه‌ر له مه‌عنا‌ی (عقیده المرضیه) دایه، وه کتیییکیش به‌مانای به‌فارسی هه‌یه وه ئه‌م که‌رامه‌تی
 ناو‌یراوی تیا‌دا به‌یان کراوه.

وه‌ك ئه‌لی: أشعارها جاءت طباق الغرض إشعارها شاف لكل مرضي

(۲) بانی به کوردی ئه‌م نامه‌ی منه هه‌رچی مه‌سه‌له‌ی که‌لامی و باوه‌ره‌تی دایه وه دلی مرو‌فی خاوه‌ن
 بێز و به‌نرخ ئه‌م پێ‌ساله‌یه‌ی خو‌ش ئه‌وی، ئه‌نجا پاش ئه‌وه ئه‌م کتییهم هۆ‌نیه‌وه وه به‌هۆی ده‌سگێرو
 وه‌سیله‌ی مه‌خلوق بۆ لای خالقی که‌ه‌زه‌ره‌تی شیخ عثمانه و ق‌طبی زه‌مانه‌ فه‌یزی خواو ره‌زای خوا‌ی
 به‌سه‌را بېژی خه‌به‌ری دا که‌ه‌زه‌ره‌تی ره‌سولی ئه‌کرمی دیوه وه‌فه‌رمویه‌تی ئه‌م پێ‌ساله‌یه‌ له‌لای ئێمه زۆر
 خو‌شه‌ویست و په‌سه‌نده‌و لی‌ی رازین له‌به‌ر ئه‌مه که‌ووتمان ناوی ناوه (عقیده‌ی مرضیه) له‌خ‌زمه‌ت

ك ٤٦ بص ٢٨٨: ديسان جهنابی مهلا أحمدی مهلا باشی گپراهه ووتی من و شیخ محمدی فخر العلماء هردوومان له شاری تاران له لای مهرحومی والی شیوهی که نارگیرمان گرتبوو، وه مال و کهلوپهلان بردبوه دینی (پروسته مئاوا) له قهراغی شار، ناگاداریان کردین که له لایهن شاهه فرمان دراوه ههرچی خهلکی کوردستانی سنه ههیه به پهل به سترای بئیردزین بۆ سنه و بدرینه دهست (نهجهف قولیخان)ی دادگهر ناچار بووین من و فخر العلماء له دینی سهلتهنت ئاوا له نزیك چه می له ژیر داریکی بی خومان شاردوه، به دهرونیکی پاک و دلکی ساغ په نامان به روحانیهتی شیخ عوسمان خوا لی خوشنود بی برد ووتمان یا شیخ هیممهتی له کاروباری ئیمه دا بفهرموو ته گهر ته بجاره رزگار بووین نه زری بی له گهل له م سهفهره گهراپنه وه هردووکمان سهرمان بکهین به پی وه بین بۆ خزمهت له پاشا رزگار بووین و گهراپنه وه بۆ سنه وه به سهر دهولت و سامانی خوماندا کهوتین په یمان و نه زری خومان له یاد چوه وه، واپریکهوت پاش ماویه من به خزمهتی گهیشتم وه دهستی موباره کیم زیارت کرد فهرموی هاوړیکهت له کوییه؟ عهرزم کرد فلان و فلانی جوانرۆیی به به خزمهت ته گهن، فهرموی ته وانه نالیم ته و ره فیهت ته لیم که له سهلتهنت ئاوی نزیکی تاران نزیکی ته و چه می له ژیر بی یه کدا خوتان شاردبوه وه، و نه زرتان کرد ته گهر ته م سهفهره رزگار بین بچین بۆ لای شیخ عوسمان ته و ره فیهت ته لیم، و وتم قوریان وهلاهی راست و دروست ته فهرموی وابوو به لام من هاتم شیخ محمدی فخر العلماء به نصیبی نه بوو.

په مبه سهله واتی خوا له خهزینهی عطا و به خشین به سهر خوی و آل و ته تباغ و صه حابه یارانی دا پرزی، ههر به هوی پیغمبهروه بهرکات و واریداتی ظاهری و معنوی عام بوو بۆ هه مو کس، وه به هوی صه حابه و ئال و ته جزای ته وه دروست بوو وه ته و او بوو عقاید و بیرویاوهری راست و دروستی ئیسلام والسلام.

ك ٤٧ بص ٢٨٩: ههروهه ها هه مان پایه بهرز مه لا أحمدی مه لا باشی فهرموی له خزمهت شیخ بووم دوو نه فهرهاتن و دهستی چه زرهتی شیخیان ماچ کرد یه کی له و دوانه ووتی قوریان ئه مه بزنیکی منی دزیوه فهرموی بچن بو لای مه لا حامید شهرع بکه ن رویشتن و هاتنه وه، شیخ لئی پرسین چیتان کرد؟ کابرای خاوه ن بز ن ووتی ویستی سویند بخوا منیش عه فوم کرد و لئی خوشبووم و سویندم نه دا شیخ فهرموی سبحان الله سویندت ئه خوارد؟ عهرزی کرد به لئی قوریان به ناحق داوا ئه کات ئاگام هیچ له بز نیه، بوچی سویند ناخوم، شیخ فهرموی باشه منیش شتی ئه زانم بیلیم؟ ئه مه بز نه که به فلان نیشانه و به لگه لی ره حازره ئه لئی شهوی ٤ چوار شه مه بوو هات منی دزی له ژیر فلان دارگوین سهری پریم وه وورگ و ریخوله و پیسته که می له ژیر ئه و دار به هییه کردوه به ژیر خاکه وه گوشت و باقی ماوه که می برده وه له گه ک براژنه که می و باقی خیزانی ناو مال خوارد میان عوسمان ئه گهر له وی نه بوه ئه مه بز نه که خوی حازره وا ئه لئی ئه و پیاوه به ناچار دانینا به کاره کهیدا وه ووتی والله یا شیخ ههرچیت ووت راست فهرموو کهس ناتوانی له گه ک بز ن قسه بکات مه گهر تو ههر ئه لئی خوت هاو پریم بووی ئه و اقرارم دا تهویه ئه کهم دهسبه جی، وه زولف و کاکولی تاشی و تهریقهتی وهرگرت وه هاته ناو گرووی مریدانه وه^(١).

ك ٤٨ بص ٢٩٠: مه لا عبداللهی ئاموزای هه مان مه لا أحمدی مه لا باشی گپراهه وه ووتی: له گه ک دوو نه فهری تر به رییه کدا ده رویشتن گه یشتینه شوینی پنیان ئه ووت مله ی زه ماوه ند له وی کاتی نوژی مه غریب بوو، ره فیه کاتم نوژه که یان نه کرد، وه له سهر منیش رانه ئه وه ستان نوژه کهم بکه م، به و بونه یه وه نوژه که می منیش فهوتا پاش چه ند ماوه یه به زیاره تی چه زره تی شیخ گه یشتین، فهرمووی تو بوچی ته رکی نوژ ئه که می؟ عهرزیم کرد ته رکی نوژم نه کردوه، فهرمووی به لئی: له ئاوی

(١) إتقوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ فَإِنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللَّهِ.

زەلان لە ملەى زەماوەند کاتى نوێژى مەغریب هات تۆ خۆت و دوو ڕەفێقە کەت
گەشتنە ئەوملە و تى پەرىن و نوێژە کەتان نەکرد، جارىكى تر تەركى نوێژ مەكە.

ك ٤٩ بص ٢٩١: يەكى لە ئەعيانەكانى سنە بۆى گێرامەو ووتى: والى سنە
لە گەل میرزا رەزا على ناكۆك بوو، وە ڕق و كینە يەكی زۆرى لەو میرزا ڕەزایە بوو
لەبەر ئەووە گرتى و خستى بە نەندىخانەووە لە گەل ئەووە شدا كە لە پچە و زنجیری لەبى خست
و بە شیوێەكی بى ڕیز و نرخ حەپسى كرد، و بە تەما بوو هەموو سامانەكەشى داگیر
بكات وە خۆشى لە سێدارە بدات و ڕەوانەى شارى خاموشانى بكات، وە داواى
بەرباردانى كوشتنى لە پاشا كرد بە هۆى ئەو ڕاپۆرتەى كە پرى كردبوو وە لەسەرى، وە
میرزا عەلى ناوبراو وەزىفەكەى وەك بە ڕیوێەبەرى تحریر بوو، ئەجا ئەم میرزای دیوان
بەگى یە لە دلا ڕەواى بە شىخى تەوێلە بوو، بە دزى یەووە كاغزىكى نووسى و بە
پیاویكى ئەمىندا داد و هاوارى خۆى گەيانە خزمەتى بەلكو هیممەتێكى دەربارە
بفەرموى، حەزەرقى پیریش دەسماڵێكى سبى خۆى بۆنارد وە فەرمووبوى ئەمە بخاتە
ملى وە ئیتر هیچ باكى نەبى إن شاء الله ڕزگار ئەبى بە گەشتنى دەسماڵەكە بەبى هیچ
مانەوێەك میرزا ڕەزا عەلى بەربوو وە لەو ناپەحەتى و بەلایە ڕزگارى بوو أشهد بالله
سبحانه من كە نووسەرى ئەم كتیبه كە شىخ محمد^(١)، ئەو ڕۆژە كە بەربوو لە ڕێگە
تووشى بووم ئەچوو وە بۆ مالى خۆى دەسماڵەكەى لە دەم و لووتى هەلپچابوو وەك
یەكى بلىن (ددان)ى دىشى ولا حول ولا قوۃ إلا بالله العظیم دیسان لە پاش ١٥ پانزە
سال لە دواى وەفاتی حەزەرقى شىخ سراج الدین قدس سرە دیوان بەگى دیدەنى لى
كردم خۆى هەمان بەسەرھاتی بۆ گێرامەووە دەسماڵەكەى پیشان دام سبى ڕووت نەبوو
سبى یەكی خەت خەت بوو.

(١) دانەرى كتیبى بارقات السرور بە فارسى كەجەنابى ملا شىخ محمدى سەمرانى كۆى كردۆتەووە و
نوسیبوێتى.

ك ۵۰ بص ۲۹۳: میرزا علی اکبر کویری خوا لی خوشبوو میرزا عبدالله مۆنشی باشی ووتی: سالی چووم بۆ زیارەتی حەزەرەتی شیخ عوسمان لە مالی شیخ علی کە یەکی بوو لە جینگە دارە گەورەکانی حەزەرەتی شیخ میوان بووم، چونکە میوانی ئەو بووم ئەوم کردبوو بە واسیتەی خۆم کە لوطفی زیاد بی لە گەلما، لوتفی زۆری لە گەل کردم وە نیرگەلە یەکی بە تَبَرَك پی بەخشییم لە کاتیکدا عەرزەم کرد و وتم قوربان باوکم قەزا و بەلای حەزەرەتی شیخی بردووە لطفاً متوجّهی ئەحوالی ببە ئاخو حالی چۆنە؟ لە پاش ماوێهێک مۆراقەبە سەری بەرز کردووە ووتی باوکتیان بەخشیووە خۆش رائەبویری وە ئەوەش بە هۆی ئەوەوە هەتیوی بردۆتە لای خۆی خزمەتی کردوون تا پی گەیشتون أرحم الراحمین بەو بۆنەوە لوطفی لە گەلدا کردووە عوسمان کە لەوی نەبوە و قەت مالی ئیو نەهاتووە تا خەلک بلی لە خۆیەو وە ئەلی نیشانی قسەکەم ئەوێهە لە گەل یەکی لەو هەتیوانە زیاتر دل ئەوا و میهرەبان بوو، بەو هۆیەو تۆرەقی یەکی زیادیان بە باوکت داووە، علی اکبر ووتی راستە و دروستە فەرماشتی شیخ راست بوو، باوکم خزمەتکاریکی بوو مرد بیجگە لە دوو سی بەرەکە مال^(۱) نەبی هیچی نەبوو فرۆشتی دای بە ۲۰ بیست تەمەن^(۲) دای بە یەکی کە بیگییری بە قازانج وە عائیڤ بەو منالانە بی، وە ئەو دوو منالە ی سەرپەرشتی کرد تا بالق بوون و لە خەم رەخسین لە خوا بە زیاد بی پارەکیان لەو ماوێدا گەیشت بە ۲۰۰ دوسەد تەمەن وە پارەکە ی بە تەواوی دایەووە دەستیان بەلی: (ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ).

ك ۵۱ بص ۲۹۵: جەنابی بەرێز شیخ شمس الدین کە بە کاکە شیخ بەناوبانگە لە دبی دەوسینە کە سە ربه شاری بانەیه سالی لە زستانا ئەچوو بۆ کرماشان شەو میوانی من بوو ئەم کتییە ی دی ووتی لە لای منیش دوو کەرامەتی شیخ هەیه بینووسە.

(۱) بەرەکە مال: بەرەکە خانوو.

(۲) تەنیکێ ئێران جاران بە ۵۰ فلس و بەرەو ژوو ئەچوو.

یەكەم: خانىي ژنه گه‌وره‌ی ئەحمەد بە گەي سەقزى بۆ موضوعى ئەولاد بە مەلا عبدالحكىم بانەيى راي سپارد بوو هيممه‌تى بفرموى بەلكو لە منال بى بەش نەبى ئەويش كە ئەگاتە خزمەتى شەيخ لە بىرى نابى عەرزى بكە، رۆژى شەيخ ئەفرموى: حاجى راسپاردەيه‌كيان كردويت بۆچى نەت گەيانە؟ عەرزى ئەكات وەك ئەزانى رايان سپاردووم راسپاردەكەش ئەزانى خۆتان بفرمون ئەفرموى ژنى أحمد بەگ بە توى واووت وە فلان قسەى پيا ناردى بۆ من، وەلامى لە منەو پى پەره‌و وە خوا مقدرى نەكردو وە منالى بىداتى لەم خەيالە واز لە خۆى بىنى و ئارەزووى نەكات وە نيشانەى راستى قسەكەم ئەو يە ددانىكى لە لاي راستەو وەك ئالتون وايە، وە هەروەها خالى رەشيش لە لاي چەپى ژين بالى بە لەشيه‌و، حاجى عبدالحكىم بۆ خوشى عەرزى ئەكات ئەلى قوربان ئۆو ئىمە مەنە ئەكەن لە روانين و تەماشاكردنى نامەحرەم بەلام خۆتان تەماشاي دان و خالى خەلك ئەكەن؛ ئەفرموى ئەمە نظر نيه ئەمە كەشف و موراقەبە^(۱) گوناھىكى تىدا نيه وە دوورە لە حەرەج، حاجى كە خەبەر بە خانى ناوبراو ئەدات ئەلى بە خوا هەردووكى راستە و وەهايه، وە ئەم باسە ئەبى بە هوى پەيدا بوونى باوهرى زۆر كەس لە خەلكى سەقز.

دووم: قادر بەگى كۆرى رۆستەم بەگ لە خىلى جاف وە لە گەوره گەورانى ئەوتيرەيه داواى كچى محمد پاشاي جاف ئەكات^(۲)، بەلام پاشا مەيلى بەو خزمایەتى يە نابى قادر بەگ پەنا بە حەزرەتى شەيخ عوسمان ئەبات و لەم بارەو داواى هيممەت و كۆمەك ئەكات، شەيخ ئەفرموى ماو يەك ئارام بگرە ئەو كچە: بە تو ئەدرىت، ماو يە بەسەر ئەمەدا تى ئەپەرى عزيز خان سەردار كول خوازىنى هەمان كچ ئەكات و پاشا بربار ئەدات قبولى مەرامى سەردار كول ئەكات و خوازىنى يەكە

(۱) كەشف و موراقەبە: يانى بە چاوى سەر نيه كە لە شەرعدا قەدەغەى لى كرابى بە چاوى دلە، وە چاوى دل بەرگيرى لى ناكرى.

(۲) محمد پاشا جاف باوكى محمود پاشا وەوسمان پاشاي جافە.

قبول ئەكەت، كاكە شىخى دەۋسىنە ۋوتى قادىر بەگ بە ئاھو ئالەيەكى زۆرەۋە مەنى نارد بۇ خىزمەت شىخى خۇا بەرەكەتى زىياتىر بىھەرمۇي كە ئەمە چەند سالىكە چاۋەروانى ئەۋ كچەم ۋە بە ھىۋام كە بۇ مەن بى، ۋە بە پەيمانى ھەزرىتى شىخى زۆر دۇنيا بووم ئىستەش باسەكە ئاۋايە چارم چىيە؟ كاتى گەشىتم ۋ ئەم پرووداۋە ۋ شىكاتى قادىر بەگم ھەرزىر كەرد ھەرمۇي: چەند جار ۋوتومە ۋ جارى تىرىش ئەلەيم ھەرمانە ۋ دراۋە دۇنيا بى ئەۋ كچە ئەبى بەۋ بگات ۋە ھەر بۇ ئەۋ بى ۋە پى بلى دۇلگىران نەبى لەۋ بارەيەۋە، ۋە ماۋەيەكى تىرى بى چوۋ كە قادىر بەگ ھەروا مايەۋە ۋ بە ئاۋاتى خۇي نەگەشىت ۋە خەلىكى بى ئاگا چەندەھا ۋوتەي بى باۋەرانە ۋ ئالەباريان ئەۋوت ۋ كەۋتەنە رەخەگرتن ۋ بى پرواى نىشاندان، ۋە زۆر ۋوتەي ئاجۇر ۋ ئاشىرىنيان لىۋە پروودا كە لەگەل ئەۋەش عزيز خان بۇ گەشىتن بەۋ ئافرەتە لە ھەۋل ۋ تىكۇشان دابوۋ، بەلام قادىر بەگىش بە پەيمانىكەي ھەزرىتى شىخى ھىۋادار ۋ دۇنيا بوۋ بەسەر ئەۋەشدا سالىك تىپەرى، لەناكاۋ مۇھەممەد پاشا پەشىمان ئەبىتەۋە قادىر بەگ بانگ ئەكەت ۋ كچەكەي لى مارە ئەكەت ئەلى بەر لەۋە سەردار كۈل بىزاتى تەدارەكى بەكە ۋ بىگۈيزەرەۋە، ۋە ئەم ئىشە كە شىۋەكەي ۋا ديارە ئاشىرىن دەرەكەۋى لەناۋ ھەشیرەتدا كە شى ۋا پروۋىدات بەۋ ھۆيەۋە بوە چ قادىر بەگ ۋ چ عىلى جاف بەجارى پىر باۋەپ ۋ موخلىسى ئەۋ زاتە بوۋن ۋە ھەندىكىيان تەمەسۈكىيان كەردۈۋە ۋ بوۋن بە مەرىدى گىيانى بەگىيانى^(۱).

ك ۵۲ ھى: خۋاجە مۇھەممەد كۈپرى ھاجى مەرزى سەنەبى لەگەل مەندا ھۆگرى ۋ خۇشەۋىستى ھەبۋ تارادەيەكى ۋا پەيمانىمان بۇ يەكتر كەرد بۇ پروۋى قىيامەت كە ھەر كەسىكىمان خۇا لۇف ۋ مەرحەمەتى لەگەل كەرد بەبى ئەۋى تر نەچىتە بەھەشت،

(۱) تەسك ۋ بوۋن بە مەرىدى يانى: ۋەرگرتنى تەرىقەت ۋ بەرپەۋەردى ئادابى تەسۋف لە ژىر دەست پىرى لە

رى شامزا: مەرىدان چۈ طەللان بە قۋەت كەند
مەرىد ۋەك مەنال لە ھىزا كەمن
مەشاىخ چۈ دىۋار مەسكەمەند
پىران بە چەشنى دىۋار مەسكەمەن

گوايا ئەم خواجه محمدە پېش لەوہ باقى بېي سەرى كەچەل بوو بوو، ئەو زاتە بە رەحمەتى خوا چوو پۇژى لە خزمەت حەزرىتى شىخا بووم بۇ بار سووكى پۇژى قىامەت رجا و لالەيەكم بۇ كرد شايت توجەيكي بۇ بكات و ھىمەتى لە كاروباريا بكات^(۱)، گەلى موراقيب بوو دواي سەرى بەرزكردەوہ فەرمووى ئەم رەفىقى تۆيە كەچەلىش بوو، عەرزەم كرد ئەبى وابى وايە، پىكەنى بەزەردەخەنەيەكەوہ فەرمووى ھەردەم دۇعاى خىرى بۇ بكە.

ك ۵۳ بھ ۳۶: لەسەرەتاي چوئە طەرىقەتمەوہ زانا و وىل و رەوشتى طەرىقەت نەبووم، وە ئەوہ كە پىويستە لە حەياكردن لە دەستگىر چ لە كاتىكا لە خزمەتيا بى يا لەدوورى حضورى ئەمانە بە تەواوى لىم حالى نەبوو كلاويكمان بە نيازى ديارى بۇ حەزرىتى شىخ دروست كرد وە ناوى پىرۇزى ئەومان بە چىزاوى لە كلاوہ كە نووسى، فەرمىانى خوا وابوو ئەو كلاوہ بدرى بە يەكيكى تر وە بە چەقۇيەك ناوہ كەى ئەوم ھەل كەند وە ناوى يەكى ترمەن لى نووسى كە ئەبوايە كلاوہ كەى بدرىتى، دەسبەجى چەقۇكە وون بوو كەسەش لەوى نەبوو گومانى ئەوہى لى بكەم كە بردىتى، ھەرچەند گەرام نەبوو^(۲)، وەكوو و تراوہ ھەركەس تىكەلى ئولفەت لە گەل خەلكا بگرى نىشانەى ئەوہ بە لەنەختىنەى مەعانى و حقيقەت وە لەسەر ماپەى ئاداب و گەنجى مەعرفەت كىسەى دلى و قاسەى سىنەى بەتالە.

تى گەيشتم كە دژى دەستوور و پىچەوانەى رەوشت و اصولم كردوہ، زورى پى نەچوو كاروبارى طەرىقەتم شىوا وە لە كاروبارى دلدا گۆرانی گەورە پرويدا ھەروەكو بۇنى زىكر و فيكرەم قەت نەكردوہ، بە دواى ئەوہ ئىشوكارى دنياشم ديسان

(۱) پەيمان و معاھدە بەستىن بۇ قىامەت يانى: دوان پەيمان ئەبەستىن لە دنيادا ئەگەر خوا بە رەحم و كەرەمى خۇرى رەحمى كرد بە يەكيكيان داوا بكات ئەو ھاورى يەشى لە گەل عەفو بكات و داخلى بەھەشتى بكات.
(۲) عەرەبى يەكەى (الائىناس بالناس من علامات الافلاس)،

کهوته شیوان و پشیوی ئەویش ههروهها پهریشانی سه‌ری لیدا، ئەو دینی سه‌مه‌رانه^(۱) که دینی خۆم بوو کهوته ویران بوون و خراپی وه له لایهن میریشه‌وه به ناوی زه‌ربه‌وه په‌لاماریان دای وه چه‌نده‌ها خه‌لکی خۆیان کرد به‌خاوه‌نی که ئەم دی مولکی ئەوانه و لیم راست بوونه‌وه وه به‌ته‌واوی سه‌ر لی شیواو و سه‌ر سه‌رماو بووم به‌کورتی که‌یشتمه‌ پله‌یه‌ک که له‌توانا و ئارام ده‌رچوو.

لیی ئەدام زه‌مان به‌زلله‌ی مه‌زیوت
له‌چاومی ئەرشت فرمیسک به‌جووت جووت^(۲)

به‌ته‌واوی لیم ئاشکرا بوو ئەم هه‌موو کاره‌ساته‌ به‌هۆی ئەو بی ئەده‌بی‌یه‌وه بوه که له‌رووی نه‌زانی و بی ئاگایی‌یه‌وه لیی روودام تۆبه‌و په‌شیمانی‌یه‌کی زۆر زۆرم کرد شه‌وی له‌نویژی شیواندا چوومه‌هه‌یوانی مزگه‌وته‌که‌ی سه‌مه‌ران به‌ته‌نیا بۆ خۆم ده‌ستم کرد به‌گریان و زاری، وه به‌هۆی پیری دل منیر مشغول بوم داد و هاواریکی زیادم کرد وه له‌کرده‌وه‌ی ناشیرین و بی ئەده‌بی خۆم په‌شیمانی و عه‌ززی لی‌بوردن و لی خوشبووم ده‌رپری، وه به‌م نالان و هه‌زار سوژی دله‌وه‌ توجهی لطف و احسانی هه‌زه‌تی شیخم داواکرد ناکا له‌طرف هه‌زه‌تی پیره‌وه‌ نیسه‌تی پرویدا وه‌واریدی دای به‌دلما هوشیاریه‌کی ته‌واوم بۆ به‌دی هات وه له‌سه‌ر خۆم چووم^(۳)، کاتی به‌ئاگا هاتمه‌وه به‌که‌یف و خوشی و شادی‌یه‌وه چوومه‌وه بۆ ماله‌وه

(۱) سه‌مه‌رانی دیه‌که به‌مولکایه‌تی سه‌ر به‌حاجی محمد بوه و هه‌ر له‌وی دانیشته‌وه.

(۲) تصفعی الأیام صفعاً صفعاً
صفعاً یفیض الدمع صفعاً صفعاً
تصفعی: یانی زلله‌ی لی دام.

صفعاً صفعاً: زلله له‌دوای زلله.

صفعاً یفیض الدمع: زلله‌یه‌ک ئاوی له‌چاو ده‌رته‌په‌راند.

صفعاً صفعاً: یانی جووت جووت پیکه‌وه.

(۳) ئەم له‌سه‌ر خۆچوونه‌بوورانه‌وه نیه‌حاله‌تیکه‌ بۆ ئەه‌لی طه‌ریقه‌ت ده‌سن ئەدا.

خه وتم، له خهوما پیاوړیکې خاوهن روتبه و نیشان له لایه ن میره وه له گهال دوو کهس له گه لیا بوون هاتن و منیان بهند کرد به لام به به زمی و میهره بان بوون، که خه بهرم بووه که وتمه پهریشانی و په ژاری ترسام که له لایه ن والی یه وه تووشی دهردی سهری یه ک بیم، چهنه رږوژیکې پی چوو جه نالی سید محمد امین کوری سید قطب الدینی که لچینی^(۱) له گهال دوو کهسی تر به میوانی گهیشتن، وه جه نالی سید به فهرمانی حه زره تی پیر هاتبوو که هم زاوا و هم رپگه پی دراوی توجه و تعلیمی طریقه بوو وه دهری پری که به همری حه زره تی شیخ یو کومه کی تو هاتوین نازانم چی بلیم له به یانی نهو هموو خووشی و سروره که پرویدا لیم که نه ته وتری و نه نه نووسری.

دوای خه مو خه فته چهندها سروره له پاش تاریکی پرووناکی و نووره لطف و شه فقهت و به زمی وارویدا له توانای نویسن و له دایره ی باسکردن دهرچوو^(۲)، به کورتی نه گهر پاشاکان بهو خاله یان بزانیمایه بزبان بربایه به له شکره وه نه هاتن و نهو حاله ته یان نه برد به لام دیاره حال بردن له دهسه لاتی نه هلی دنیا دا نیه.

ک ۵۴ بص ۳۸: جاری له کاتی نهو خووشی و مهستی یه دا شهوی له خه تما له مزگهوت مجذوب بووم نزیکی چاره که سه عاتی که وتمه سهر ناگری مزگهوت وه له ناو ناگره که دا به دهس و پی ناگره که م نه شیواند، وه ختی هاتمه وه هوش چوومه دهره وه نه لهش و لارم نه جل و بهرگم هیچی لی نه سووتابوو به مفادی (إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ

(۱) هممه نهو سید محی الدینه یه که زاوای حه زره تی شیخه و ماینه که ی تزپی و خوی له نه خووشی یه که رزگار بوو باوکیشتی ههر خه لیفه ی حه زره تی شیخ بوو، وه له ماوه ی ۷۰ حه قتا رږوژدا طه ریفه تی ته و او کردوه.

(۲) له عهره پیدا نه لین: (إِذَا تَضَاقَقَ أَمْرٌ فَاَنْتَظِرْ فَرَجًا)، یانی ههر کات کاروبار گهیشته نه نگه لانی چاوه پری ی دهروو بکه.

السيئات^(۱) كلاويكى ماووتى فاخير به رويتهى زهر كفت به شيويهكى زور جوان
 دروستان كرد به چنين هم چوارينه مان لى نووسى كه هممه كوردى يه كهيه تى:
 كاتى كه چنيم تاجى سولتانى به دلى خوم ووت من به په نهانى
 له دنيا به تاج كيه شايانى پيسى ووتم ته نيا عوسمانى ثانى^(۲)

ئەجا له خزمەت سیدا ئەو ماوه كه مایه وه چەندھا شتى سەیر و سەرسوورھینەر
 پرویدا حاتم لله الحمد زیاتر له جاران باشتر بوو، وه جەنابی سید ماوهی ۷۰ ھەفتا
 رۆژ له خزمەتیا بووین (۴) چوار شت لەوانه كه له خزمەت ئەودا بووین پرووی دا.
 بەیانی ئەكەم:

یهكەم: له كاتى خه وه شهوا مشغولى ذیكر نفى و إثبات بووم هیشتا غایب
 نه بووم دیم له سینه مدا (۵) چرا هەلکرا^(۳)، وه نوره کانیان یهك گیر بوون وه
 چراخانیکى لى پەیدا بوو ماله كه به تهواوى پرووناك بوه وه، وه بهو حاله وه خهوم لى
 كهوت.

دووهم: شهوى سى شەممە ۱۶ مانگی ره جەب سالى ۱۲۷۲ ھەزار و دوو سەد و
 ھەفتا و دوو ھیجرى^(۴) جەنابی سید محمد امین توجهیکى لى کردم بى هوش بووم،

(۱) ینگومان چاکه کردن خراپه دهبات.

(۲) فارسى يهكەى ئەمەيه كه هى جەنابی شەيخ محمد:

زەدەم چون بچيه اين تاج كيانى بگفتم با دل خود در نيهانى

در اين عالم كه بر تاج است لايق بگفتا حضرت عثمان ثانى

(۳) دوور نيه ئەو پينچ چرايه لطايفى خەمسە بى قلب روح سەرخى اخفى.

(۴) ئەمساڵ ۱۴۰۱ ھىجرىە يانى ۱۲۹ سەد و بيست و نوو ساڵ لەمە وینیش (خودا دەوامى دۇستى خوا

بەفرموى ئامین)

ھەزار داخ بۆ ئەو کاتو زەمانە

أولئك چون أنعام مایه وه بل هم أضلّ يش وا به دوايه وه

لەو بېھۇشى يەدا دیم کەوتمە ناو دايرەيە کەووە وە لەو جیگا چەند ئەشکالی بە شیوەی قەوس دەرکەوت بەلام شکله کان زۆر پرووناك و نوورین بوون لە بەینی ئەو ئەشکالە قەوسیانیەدا ظوالمەت و نور دەرئەکەوت، لە میانەى دايرەيە کدا پرووناك وە لە دايرەيە کى تر تاريك بوو، وە لە قەوسى ھەر ئاخرىدا قاپىيە کى پرووناك بە شیوەى مانگی نیوہ تەواو کەنیوہى پەر بووی و نیوہى ماییتەوہ بەلام زۆر لە مانگ پرووناك تر ھاتە پێش چاوم، لەو کاتەدا جەنابی سید ئایەتی ئاخىرى سورەى البقرەى دەسپیکرد کە گەیشتە (آَمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ) ھەر لە سەرەتای آمن الرسول پیاویکی شیوہ جوان و زۆر شیرین و نازک پێی و وتم ھەر کەس بگاتە کەمالی ئیمان ئالەم ئاویئەوہ کە پرووناك و نوورانىيە مشاھدەى زاتی حق تعالی بۆ دەس ئەدات وە لەویدا بە شەرەفى وصولی عربانى نائیل^(۱) ئەبى اللہم أرزقنا بجاء الموصلين وبحرمة الواصلين والمکملين من العارفين والکاملين.

سىيەم: رۆژى لە پاش خەتم بېھۇشىيەك بۆى دەس دام، وە لەو بېھۇشىيەدا دیم کە لە لای راستى میجرابى مزگەوتە کە شەقى برد، وە لەو جیگەوہ حەزەرەتى سیدی کائنات محمد رسول الله عليه افضل الصلوات والتسليمات بە ئاشکرا و واضح لەو جیگەوہ تەشریفى ظهورى فەرموو بەسەر ئەھلى خەتمە کەدا، وە ئەھلى ئەو خەتمەى بە (فوو) پیرۆزى پەر فیض و فەبرى فائىز کرد وە نەفەسى موبارەك و پیرۆزى بەسەریاندا ئەبەخشی، جەنابی سید چووہ خزمەتى لە بارەى ئەو ضعیف حالەوہ کە منم تکایە کى کرد وە تمناى بەذلى فیض و ئیحسانى بۆ کردم ئەو حەزەرەتە ﷺ بە

(۱) وەصلی عوریان: بریتی بە لە قطعى تەواوى علاقە و پەيوەندى بە غەیری خواوہ، وە بە کوللى و تەواوى متوجہى حەزەرەتى زاتى حق بوون بە شیوہیەك حەتتا پەيوەندى بە صیفاتیشوہ نەمیخ، حەزەرەتى إبراهیمی ئەدھەم فەرمووەتى ھەر کەسى لەو سى جیگەدا دلى خۆى حازر نەکات نیشانەى ئەوہیە دەرگایان لەسەر داخستوہ نعوذ بالله من ذلك: ۱- لە کاتى قران خویندن، ۲- لەوہختى زیکرکردن. ۳-

که مالی که رم و لطف و مهرحه مهت ته شریفی فهرموه پیشتره وه، ناوچاوی ئەم
خاکه ساره نیازمه ندی ماچ کرد تا دوو جار ئەو لطفه ی فهرموو، له ئەهه ری ئەو لطف
و میهره بانی یه وه مجذوب بووم وه به دم جهزیه وه ئەمانه م ئەخوینده وه^(۱).

یار ئەوا هات به خیر بی سهر خول ئەخۆم له ژیر پی
دوژمن له داخی خوشیم با ههر دوو چاوی کویر بی

چواره م: پوژی له پاش خه تم ههر له حهلقه که دا مشغول به زیکری نفی و اثبات
بووم کاتی و وتم لا إله إلا الله دهنگی وهك دهنگی گا که جوتیار به هیزی پر له تیخی
خوی لی بدا ئەو گایه بقوړینی له دهروونی منه وه ده رچوو، وهك شتی که به زه ویدا
بچی و پرواته خواره وه به زه ویدا ئاواچوه خواره وه به ئه رزا وه تا ماوه یهك دهنگ و
سه دایه کی درێژه دار و به ماوه بوو، وه ئەو دهنگیشه هه موو گوێیان لی بوو به
ئاشکرا بیستیان، به گومان خۆم دهنگی شیطانی له عینی من بوو که له ضربه تی یاد و
زیکری هه زره تی حهق تهعالا که وته داد و ناله و هاواری لی ههستا.

ك ۵۵ بص ۵۰: میران ئاغه کوپی عهبدول ئاغه برای هه زره تی شیخ بوو
پوژی له پرووی هه سه ده وه نیسبهت به هه زره تی مستطاب حاجی شیخ عبدالرحمن
کوپی مهولانا سراج الدین عوسمان هیرش ئەکات و قسه ی پی ئەلی، هه زره تی شیخ
ده سه بجی سوار ئەبی و تهوێله به جی دیلی وه له دیی گولب مه نزل ئەگری وه سویند
ئهخوا تا میران له حه یاتا بی نه چیه ته وه تهوێله، له پاش سی چوار پوژ میران ئاغا

نه خوش ته كه وى حفته ي پى ناچى كوچى دنيا ته كا شيخ خه بهر ته زانى ده سبه جى سوار
ته بى ديتنه وه ته ويله:

نه تيغ تاشكرا نه قاتيل دياره گيان ته دا له ناو خوينا بيچاره^(۱)

ك ۵۶ بص ۸۱: جارى له دنى خومانه وه به اشتياق مه قامى پيرى بوزرگه وارى
خوم حه زره قى سراج الدين له وه زرى زستانا هاتم و ماويه مامه وه، له لاي
خومانه وه له هه ندى له شيرينى و حه لوا^(۲) وه دو سى جووت گوره ويم بۆره وانه
كرابوو هه نديكم له وانه به ديارى برد بۆ خزمه قى له سهر باقى خانوى خويان به ته نيا
دانيشتبو، كاتى نزيكه ي مه تر و نيويكم مابوو بگه مه خزمه قى سه رى به رزكرده وه و به
تونديكى پر له لوطفه وه بۆ روانيم له تاثيرى ته و نظره وه سنگم وه كه مه قه لى يه كى
پر له تاگرى لى هات و دلم كه وته جوش وه له ههر دوو چاومه وه تاو جارى بوو،
كه گه يشتمه خزمه قى ديارى په كانم دانا تير تواناى قسه و زمان كردنه وه م نه ما له بهر
جوشى دل و فرميسكى چاو، وه ته سيري ته و حاله هه تا چهن رۆژى ده وامى كرد.

پيرۆز به ته هلى خوشى بى خوشى وه يا دل مه سقى هه ژار كه نوشى^(۳)
حاله تيكم بوو ههر ته توت خواى تعالى م به چاو ته يينى به لام من لم يذق لم يدر
(ياني ته وه ي لى نه چه شى نازانى تاى چى يه) له فهرموده ي پيغه مبه رى موباره كدا ﷺ ه
كه ته فهرموى: الإحسان أن تعبد الله كأنك تراه فإن لم تكن تراه فإنه يراك ياني:

(۱) ته صلى شيعره فارسى به كه ته مه يه:

تيغ ناپيرا و قاتيل نا پديد كشته درخون دست و پاى ميزند

(۲) كه حه لوا له قتوى تاييه قى خويدا بوو.

(۳) كه فهرمويانه: هنيئاً لأرياب النعيم نعيمها وللعاشق المسكين ما يتجرع

له بهرئه وهيه خاومى مثنوي مهولانا جلال الدينى رۆمى رحمهتى خواى لى بى
ئهفه رموى:

ئه گهر ئه تهوى له گهه خاوبى له ئه ولباى حهق نابى جيايى^(١)
أولياء الله له گهه ئىخلاسى گهر دهسكهوت خوات دهسكهوت به راسى

ك ٥٧ بص ٩٦: له گهه ئه وهدا كه جه ماوه ريكى زور له زانايان و سادات و
كۆمه لىكى زور زور له پياوانى به وىل و نه جيب و خاوهن دهسهلات له گهه كه مالى
عقیده و خوشه ويستى بهكى پر له دله وه ئىخلاصىكى تهواوه وه له حضورى پر له
نورى سراجى دين و دنيا متمسك بوون وه ههر له وان گه لىكيان بوون به خاوهنى
به هره له طريقهت، به لام بۆ تهوى ريگهى قسه به هيچ جورى نه بى بلين ته مانه ههر
خۆيان له أصلا خاومى پايه و مهقام بوون، وه سهروك و پيشه وای وولات بوون،
به چاوى به صيرت چاوى گپرا به شارى كوردستانى سنهدا له ناو تهو هه موهدا ميرزا
شكر الله ناوى كه له بچوكترين خزمهتكارانى هه ندى لهو دهسهلات دارانه بوو كه
پياوى بوو به هه مه چهشنه راى ته بوارد و ته هلى هه واو هه وهس بوو هه ميشه له
فهرمى شهيان و نه فسى پيسى خوى دابو وه كردار و رهفتارى له ناو خه لكى تهو
وولاته دا به ناوبانگ بوو، وه كوو ووتراوه زور له رهووش و خوى سهير سهير
هاوده مى رۆژانى لاويه^(٢)، وه له ودا ئاشكار بوو ناله بارى و كردارى ناپه سهند وه له
رۆژ ديار تر بوو، ناكا دهستى باطنى خوى خسته جووله كه مەرى تهو بهد كردارى
پاشه رۆژ به خيريهى گرت له ناو براده رانى خراپى خوى راى كيشا وه له چنگ تىكه لى

(١) ئەمەيه فهرمابسته فارسى به كهى مهولانا جلال الدينى مثنوى:

هر كه خواهد هم نشينى با خدا گوشتيند در حضور اوليا
أى پسر گر اوليا را يا فقى با يقين ميدان خدا را يا فقى

(٢) وهك له فارسى به كه دا ته لى: پس طور عجب لازم أيام شباب آست.

ره‌فیه‌کانی هه‌میشه مه‌ست و سه‌رخۆشی بیهۆشی خواناسی پزگاری کرد، وه له خزمه‌ت خۆیدا به‌ تربیه‌ی عاریفانه و تعلیماتی صادقانه چه‌ند ئیواره و به‌یانی‌یه‌ك به‌شداری کرد، تا له‌ ئە‌ئهری سعاده‌ت نظری سعاده‌ت ئە‌ئهری^(۱) له‌ شولاری مسی ژه‌نگاوی ئە‌وی گۆری به‌ ئالتونی تیزاب وه به‌ پرتە‌وی ئیم‌داد و کۆمه‌کی و توجهاتی یه‌ك له‌ سه‌ریه‌ك وه به‌ تیشك و پرووناکی به‌ره‌كات و فیوضاتی غه‌یبی لاریبی له‌ حالی په‌ستی به‌ره‌و پایه‌ی به‌رزى و سه‌رمه‌ستی له‌ سه‌ر خستنی قصوری هیچ لی نه‌فه‌رمو تا به‌مایه‌ی پله و پایه‌ی پیرۆزی ویلاپه‌تی گه‌یان وه به‌ ئاواتی پله‌ی ده‌رك و تصرفات و درایه‌ت سه‌ركه‌وتوو بوو دیاره كه ئە‌م كاره له (ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ) وه هاتوه وه تا خه‌لك مانای فه‌رموده‌ی چه‌ره‌تی رسولی اكرم ﷺ له‌ لایان به‌قیخی بی وه بی به‌ موژده‌ی خو‌شی و شادی بۆ گرو‌ی گونا‌ه‌كاران كه فه‌رموویه‌تی (التائب من الذنب كمن لا ذنب له) یانی هه‌ركه‌س ته‌وبه‌ بكات وه له‌ گونا‌ح باری بگه‌رپه‌وه وه‌ك ئە‌وه وایه گونا‌خی قه‌ت نه‌بوی، وه حافظی شیرازی خواوه‌ندی لی بی رازی له‌م باره‌وه فه‌رموویه‌تی: ئە‌وانه كه خاك به‌ سه‌یركردنی‌کی خو‌یان ئە‌كه‌ن به‌ ئالتون ئایا ئە‌بی جاری گۆشه‌ی چاوی بۆ ئیمه‌ بجه‌ن، به‌ كورتی له‌ پاش ئە‌وه كه تربیه و تعلیماتی ته‌واو ئە‌بی وه به‌ روتبه و مقامی كه‌مال ئە‌گات ئیجازه‌ی إرشاد و شیخیه‌تی ئە‌داتی وه به‌ مقامی تعلیماتی طالبان و داواكارانی پریگه‌ی خوا تا حه‌دی وصول ئە‌گه‌یه‌نی، ئە‌جا ئە‌م زاته كه كاتی گه‌راپه‌وه غه‌وغایه‌کی خسته‌ شاره‌وه و ئاگرێ‌کی هه‌ل گیرساند كه چه‌ند خه‌واریق و كه‌راماتی بی ژماره‌ی لی

(۱) هه‌زمان كرد ده‌قا و ده‌ق (نص)ی فه‌رمایسته‌كه‌ی بنووسین كه كوردی‌یه‌كه‌ی وا ئە‌گه‌یه‌نی تا به‌ به‌ره‌كاتی پڕ به‌خته‌ومری و كامه‌راتی وه به‌ سه‌یركردن و مرحمه‌ت و لطفی عاقیبه‌ت به‌خیری گۆری له‌ مردنه‌وه بۆ زیندو بونه‌وه و ژیان چونكه به‌ حقیقه‌ت به‌ ألطاف روانینیان بۆ هه‌ركه‌س و بۆ هه‌ركار مایه‌ی ئە‌و په‌ری کامیاب و شادی و گه‌شانه‌ومه‌ی بۆی وه گۆرینییه‌تی له‌ باریكه‌وه بۆ باریکی تر پڕ له‌ چا‌كه و خو‌شی.

گهراوتهوه وه دهسته لآت و توانای دهرکه وتوه و به ناویانگ بووه و خه لکی به ئیرشادی دلخوش بوه، که کاتی حه زره تی شیخ ئه مر ئه کات بگه پیره وه بۆ شاری سنه وه داواکارانی ریگهی حه ق ئیرشاد بکه، ئه فهرموی تۆ وه کو باقی خه لیفه کان ئیجازه نامه ی ئیرشادت ناوی بۆت بنووسم، عهرزی ئه کات قوربان جا چۆن ئه بی برۆم که زیاترینی خه لک منکیر^(۱) و والی مدعی یه، له گه ل ئه وه شدا خه لکی ئه وی هه موو ئه زانن من چی بووم، که ئیجازه نامه بۆ ناووسی کاغزیکم بۆ والی و فخر العلماء بۆ بنووسه که پشتم بگرن، که می چاوانی پیروزی لیک ئه تی دواپی به هه بیه تیکه وه^(۲)، سه ره ره ز ئه کاته وه ئه فهرموی: خوا و پیغه مبه ر ﷺ ئه فهرموی رووی له خۆمان بی و باکی نه بی به م فهرمایشه دلنیا ئه بی و دیته وه، که دیته وه ئه بیی ئه وه ی که ئه ی بیی.

ك ۵۸ بص: جه نابی سید عبدالحمید ناو دانیشتیوی ناوچه ی خوړخوړه بۆی گپرامه وه ووتی سید جافر ناوی ئامۆزام و له گه ل حاجی به که ناوی چوون بۆ حیجاز سه فهره که یان ماوه ی دوو سالی پیچوو، بی تاقت بووم چووم بۆ خزمه ت حه زره تی شیخ عوسمان خوا لی خوشنوود بی له دوا ی ئه وه که به زیاره تی شه ره فدار بووم عهرزیم کرد قوربان خه به ریکم له ئامۆزاکه م نه، ماوه یه زۆره پویشته زۆر دلم ته نگه حاجیه کانی باسی مردنی ئه که ن ماوه یه بی دهنگ بوو فهرمووی حاجی به که ناو هاویری یه تی مردوه به لام ئه و ساخ و سه لامه ته وا به ریویه تاتۆ ئه گه یته وه مالی خۆتان زۆری پی ناچی ئه ویش دیته وه، کاتی گه یشتمه وه چهن پوژیکی پیچوو ئه و به

وه شیعه فارسی یه که ی شیرازی ئه مه:

آنانکه خاکرا بنظر کیمیا کنند آباد بود که گوشه چشمی بما کنند

(۱) مونکیر: بی باومر، مدعی: داواکار و ناحهز.

(۲) هه بیه ت: سام، غه وغا: دهنگ دهنگ و قهره بالخی.

سەلامەتى ھاتەو، وە ھەوالى لە دنیا دەرچوونى حاجى يەكەى دا، كۆمەلىكى زۆر بەم
كەرامەتە ئاگادار بوون وە پروا و ئىخلاسیان پەيدا کرد.

ك ۵۹ بىس ۳۰۰: شىخ محمدى سەمرائى: فەرمووى شەوى فاتىحەم خویندەو
يەكە يەكە ھەدەم کرد بۇ گىيانى ئەو كەسانە كە دۇستايەنيمان ھەبوو لە خەلىفەكانى
حەزرىتى شىخ، لەناو ئەوانە حاجى مەلا محمودى سەنەم لە فېكر چوو كاتى خەوم لى
كەوت پەيدا بو، ووتى ئەو كۆرە بۆچى مەنت لە بېرچو كە خەبەرم بوەو سەر لە نۆى
فاتىحەم بە تايىبەتى بۇ خویند، مەنیش وینەى ئەمەم لەم پۇژانەدا^(۱).

ك ۶۰ بىس ۲۷۳: جەنابى مورشىدى رېگەى طریقەت گەشتوو بە پلەوپايەى
حقیقەت حاجى شىخ شىكرالله كە بە كورتى باس و بەيانى كرا فەرموى: لە سەرەتاو
كە چوومە خزمەت حەزرىتى ئەو زاتە خاوەن بەرەكەتە ھاوین بوو، پۇژى لە قەراخى
حەوزىكا دانىشتوو وە مەنیش باوەشىنىكم بە دەستەو گرتوو باوەشىنى شىخ ئەكرد
كۆمەلى حازر بوون وە لە ھەموو باسكەو قسە كرا حەزرىتى شىخ فەرمووى مەن لە
ھەموو ئاسمانەكان تا فوق العرش ھەم وە لە زەمینەكان تا تحت الثرى ھەم وە لە چوار
دەور و گۆشەى ھەمو جىھاندا ھەم لە خۆرەلات و خۆرئاوا ھەم لە باكور و

(۱) لە مامۇستا مەلا عىنايەت بىست ووتى لە گەك حاجى رەشىدى مەلا برايم عەلاقە و پەيوەندىمان بوو
چەن سەفەرلىكى حەجمان پىكەو كەردبوو، كە ئەمرى خواى کرد فاتىحەم بۇ ئەخویند يانى ناوم بە تايىبەتى
ئەبرد، پاش ماوہىە لە أحباب خۆشەويستان ئەوئەندە زۆر بو ناوى ھەمويانم بۇ ئەدەبرا تەركى ناو ھىنانم
کرد بەلام ئەم ووت بۇ ھەموو دۆست و خۆشەويستان. شەوى لە خەوما دیم بە ھەزارى و كزى و
مەلولىەو دانىشتوو وەك گەلەى يكات، وتى رقيق و كەسى دۆست بى بەكار بى ئەماو كە بە خەبەرم ھاتم
وتم گەلەى ئەو ئەكات ناوى ناھىنم ديسان ناوم وەك جارائ ئەھىنايەو، پاش ماوہىە دیم بە پەلە و
پاكردن ھات بە خۆشەكەو دەستى كەردە مەم ئەم لاوالای ماچ كەردم كە خەبەرم بوەو زانىم ناوېردنى
پىخۆشە.

باشوردا ههروهه ها به بههشتدا ئه پۆم و به جههه ننم و دۆزه خدا ئی ئه پهرم نه به بههشت دلشاد و دلخۆشم نه به دۆزه خه مبار و په ژارهم ئیشارهیه کی بو ئه رزی جیگه که ی که ته شریفی تیا دانیشبوو کرد فهرموی له گه ل ئهم خاکهم، موویه کی له غه ده که ی ژیر خۆی ده رهینا و گرتی به دهسته وه فهرموی له گه ل ئهم مووه شدا هم باوه رتان هه به باشه نیتانه خۆتان ئه زانن لهم فهرمايشتی شیخه ئینکاری و بی باوه ریه کی توندم بو به دی هات وه به خه یال و وتم شیخ عوسمان ادعا و داواکاری خودایی ته کات من بۆچی هاتمه ئیره وه خۆم کافر کرد، لهم خه یالانه دا بووم له ناکا شیخ علیه الرحمة والرضوان به توندو تیژی به که وه سه یریکی کرد له و ته ماشا کردنه دل ته نگیه کی زۆر پرووی ئی کردم، وه ها دل قه بز بووم باوه شینه کم دانا و به هه زار خه یالاتی پر و پوچ و بی سوود چوومه گوشه به که وه ئه و پۆژه و ئه و شه وه و پۆژیکی تر وا قه بزى دلته نگى پرووی ئی کردم خه ریک بوو خۆم بکوژم، وه ئه موت بۆچی هاتمه ئیره و خۆم کافر کرد له وه ختیکا و وتیان شیخ ته شریفی چوه بو باخی هانه سییو^(۱)، به و حاله دل گوشراوی به وه منیش پۆیشتم که چووم سه یرم کرد کۆمه لیکى زۆر وه ک په روانه به ده وری چرادا له ده وری ئه و زاته کۆمه لن، منیش له گوشه به که وه وه ستام له ناکاو گوشه به^(۲) چاوی بو لای من به تیژی هاویشته له و نظره کیمیا ئه ئه ره وه دیم که دوو که لیکى رهش له پیمه وه تا ته وقی سه رم به رز به وه وورد وورد سه ر به ره و ژوور ئه بوو تا به ته واوی له من جیا به وه وه ده سه به جی ده نگیکى به رزی بی ئیختیاریم به شیده ت لیوه هات له خۆشیا که وتمه ئه رز وه

(۱) هانه سییو: جاوگه و کانی به که که له لای ژووری دینی ته ویلله مو باره که وه به. پیرۆزی ته ویله به هۆی بوونی قه بری چهن کهس له گه وره گه ورائی اولیا وه به.

(۲) گوشه ی به کم یانی که نار - یا سووچ یا له لایه که وه. گوشه ی دووم یانی: تیله ی چاوی گرته بهنده بسط: پیچه وانه ی قه بزه، قبض دل ته نگى و بسط و یسه عهت و شادی و فهرحه ئهم دوانه یانی (قبض، بسط) له اصطلاح و زاراوه ی ته هلی طه رقه ته.

به سطيكي به غايهت گه و ره پرووی لی دام له خوشی و شادی یه وه دهستم کرد به شيعر
 خویندنه وه و ده برپینی شهوق و زهوق، وه به دهنگی بالا هه لبهستی عاشقانه و پر
 ئه فینم ئه خویندنه وه، کاتی چه زرهتی پیر دهنگی منی بیست له گه ل ئه وه دا خوی له حالی
 ئه زانیم فهرموی ئه وه کییه؟ عه زریان کرد شوکراللهی سنهیی یه، به دهست ئیشاره ی
 فهرموو خۆتان لابه دن، خه لکه که که بهرچاویان گرتبوو خویان لادا وه من که و ته
 پئیش چاوی ته ماشام کرد زور به توندی سه یرم ئه کات وه تا سه یری ئه کردم
 شه و قه که م زیاتر ئه بوو تاوام لی هات که و ته حالیکه وه ئه مبینی هه ر له ئاسمانه وه هه تا
 ئه م زه مینه هه موو زه ره یه ک له زه ره کانی ئه م جیهانه له سه ر صوره تی شیخی منه گه لا
 و لقی دار و دره خته کان وه به رد و گلمۆت له ته وای ئه و کیو و بیابانانه هه موو
 بوون به شیخ ئه و کۆمه له که له خزمهت شیخا بوون هه ر یه کی له وان چوه سه ر
 صوره تی شیخه که ی من، وه هه ر یه ک شیخ عوسمان بوو بۆ خوی، لیباس و پۆشاک ی
 خۆم وه شکل و شیوه ی خۆم سه یر ئه کرد ئه و له سه ر شیوه و صوره تی شیخ بوو،
 موویه کم له ریشی خۆم کرده وه و سه یرم کرد ههروه ک شیخ عوسمان، به کورتی
 ته ماشای هه رچیم ئه کرد به رامبه ر به شیوه ی ئه و بوو، به کورتی زانی شیخ خۆم لی
 گوم بوو نه م زانی له م هه موه جیهانه زانی شیخ خوی کامه یانه؟ سه رسام بووم دار
 چناری به رامبه رم بوو به خه یالی خۆم ئه وم به شیخ زانی له شهوق و زهوقی خۆم دا
 باوه شم پیاکرد وه به توندی و هیزه وه گرتم نه وه ک له دهستم ده رچی وه ئه شم دی بی
 دوا یی هاتن و کۆتایی کلور کلور^(۱)، و ملیۆن ملیۆن به شیوه و صوره تی شیخ دین و
 تی ئه پهرن، به لام من وام ئه زانی شیخ خۆم گرتوه و له باوه شمایه وه ختی هۆشم به
 خۆم هاته وه ته ماشا ئه که م ئه مه دارچناره، وه چه زره تی شیخ له گه ل جه ماعه تی
 دهووری چۆته وه بۆ چه ره م منیش له گه ل داخ و خه م و په ژاره یه کی زۆرا ئه مه چنار

(۱) له زاراوه ی کوردیدا کلور یان کرور.

بوو وازم له چنار هیڼا و دوایان کهوتم تا گه‌یستمه قاپی حهره‌می شیخ له‌ویدا له داخی
دووری و شه‌وقی ئەو زاته پری خاکم کرد به سه‌ری خو‌ما وه ووتم^(۱):

گهر له یارم بسته ری یه دورکه‌وم وه‌قهره‌م نیه
موو له چاوا گهر له‌تیکیش بی به‌لامو کهم نیه

ك ٦١ بص ٣٧٥: هه‌روه‌ها ئەو مرشیده عالی قه‌در و به‌پ‌یزه یانی حاجی شیخ
شکرالله فه‌رمووی: کاتی که له خزمه‌ت هه‌زره‌تی سراج المله‌ والدین دابووم، قه‌بزی
و نا‌ره‌حه‌تی و دلته‌نگی یه‌کی زۆر زۆر برووی تی کردم چهن پ‌وژیک‌ی زۆر خه‌سته و
په‌ریشان بووم له دوا‌جارا ئاره‌زووی فه‌رارم کرد، کاتی وستم پ‌روم خو‌م به‌خو‌م
ووت چهن ماوه‌یه‌که که له‌م مقامه گه‌وره‌دام وا چاکه به‌ خزمه‌ت شیخ بگه‌م جا
پ‌روم، به‌بی ئی‌جازه پ‌روم جوان نیه، که چوو‌مه خزمه‌تی و ده‌ستم ماچ‌کرد عه‌رزم
کرد ئی‌جازه ب‌فه‌رموو تا پ‌روم فه‌رموی بۆ کوی ئە‌پ‌روی؟ عه‌رزم کرد ته‌مام هه‌یه بچم
بۆ هه‌ج، فه‌رموی تو کاتی هه‌جت نیه لیره دانیشه، عه‌رزیم کرد هه‌ر ئە‌بی پ‌روم،
فه‌رمووی مه‌پ‌و ئارام بگه‌ر، دو‌باره له‌سه‌ری پ‌ویشتم زۆرم لی کرد که ماوه‌م
ب‌فه‌رموی ئە‌پ‌روم ماوه‌م نه‌فه‌رموی هه‌ر ئە‌پ‌روم به‌ هی‌واشی فه‌رموی خوا و پی‌غه‌مبه‌ر
قبو‌لیان نیه پ‌روی ئە‌بی هه‌ر لیره بی له‌گه‌ل ئە‌م فه‌رمایشته من زیاتر جه‌ساره‌تم کرد وه
ووتم قوربان ئە‌لبه‌ته هه‌ر ئە‌پ‌روم.

(۱) دیاره ئە‌گه‌ر که‌سی ئا‌گادار بی له‌ حدیثی قدسی که شیخی بوخاری و ترمذی علیهما‌الرحمه
ری‌وایه‌تیان فه‌رموو هه‌م با‌سه سه‌رسام نابی (ولاینو وما تقرب إلى عبدي بشيء أحبّ مما افترضه علیه ولا
يزال عبدي يتقرب اليّ بالنوافل حتى أحبه فإذا أحببته كنتُ سمعه الَّذي يسمع به وبصره الَّذي يُبصر به
وبه‌ه‌ التي يبطش بها) تا دوا‌ی فه‌رموده پ‌ی‌رۆزه‌که.

که ئەمانەى بیست نەزەرئیکى لى کردم وه به توورەى یەكەوه فەرموى پرۆ دانیشه بى دەنگ به، من لەم توورەى شىخە هیچ باکم نەبوو ئەجا چووم له لایەكەوه دانیشتم وه له دلى خۇما ووتم ئەپرۆم، لەو كاتەدا جەنابى جەننەت مەكان حاجى شىخ عبدالرحمن كۆرى حەزەرەتى شىخ حازر بوو به هیواشی فەرمووی میخیکت به خۆت داکوتا و خراپت کرد، قسەى جەنابى حاجى شىخ عبدالرحمن هیچ له لام کاریگەر نەبوو ئەئەرئیکى نەکرد، هەستام چووم بۆ شوینەكەى خۆم به پەرىشانى دانیشتم و خۆم دانا بۆ ئەوه كه به یانى پرۆم، نەختیکى پى چوو تەماشام کرد تا دای گرتم وه گەرمیەكى زۆرم بۆ هات، وورده وورده زیادى کرد تا كه وتمە زەوى وه بى ئاگا لىی پراكشام، به كورتى سى شهو و سى پرۆ وه ها نەخۆش و به دەردى گرانه وه دووچارى بووم هەر ئەتوت لەناو زى یەكى ئاگریندا به زنجیر به سترامەتەوه، بارى لەشم وای لى هات وه سیهتم کرد و بى حال مام تا پرۆى هەینى له هاوړى و برايان پارامەوه له رى خوادا به هەر جۆر بوه بمەن له قاپى مزگەوتا لەبەر پى حەزەرەتى شىخدا دامین، چەن كەسى لەناو پەلاشیکا^(۱) هەلیان گرتم برەمیان لەوى دايان نام، كاتى نوێزى جومعه تەواو بوو حەزەرەتى شىخ به وینەى مانگی درەخشان له مزگەوت تەشریفى هاتە درەوه فەرموى: ئەمە كییه؟ عەرزىان کرد شوكر الله كوردستانى یە حەزەرەتى حاجى شىخ عبدالرحمن فەرمووی قورىان ئەمە مریدەكەى (۳) پرۆ لەمەو پيشه كه ئەرۆشت و ئەى وىست بىروات حەزەرەتى پیر قدس سرە فەرموى بۆچى نەپرۆیوه؟ دەستم برد چاكى كهواكەم گرت ووتم یا شىخ دەخیل، فەرموى لى پرسن ئەبىروات یا لىرە دائەنیشى وه له پرۆشتن تۆبه ئەكا و پەشىمان ئەبیتەوه؟ حەزەرەتى حاجى شىخ عبدالرحمن فەرموى شىخ وا ئەفەرموى، منیش به بى هیزى و لاوازی یەوه ووتم تۆبه ئەكەم ناپرۆم بەلكو سەد جار تۆبه بى له پرۆشتن، ئەویش عەرزى کرد، فەرموى دە كهوايه هەلى بگرن و بیهەنەوه جیگەكەى خوى منیش

(۱) پەلاش: گوێنى یان بى خەف یان نوین.

دۇعای شیفای بۇ ئەكەم ئەو تەشریفی چوۋەو بۇ حەرەم^(۱)، ۋە رەفیقانیشم منیان
 بردهۋە بۇ سەر جیگەكەى خۇم پاش نەختی هەستم کرد باری نەخوشیه کەم سووک
 بو، ۋە کەم کەم پروم کرده حەسانەو، تا کەوتە بەیانی بە تەواوی چاک بووم ۋە
 چوومەو سەر ئەو ئیشەى کە پىی مشغول^(۲) بووم ۋە وازم لە مەیلی رۆیشتن هینا
 هەرۋەك فەرموویانە "ئارام بگرە چونکە خۇگرتن کلیلی قاپی فەرەحی و خوشییه"^(۳)،
 ۋە لە ئاکاما فتوحەهام دەست کەوت^(۴)، ۋە خونچەى ئومیدم بە گولالە پشکووت،
 ۋە وام لی هات کە ئیستە هەموو کەس ئەزانى و لە هەموو کەسیکەو دياره الحمد لله
 حمداً طیباً مبارکاً فيه وصلى الله على خاتم الأنبياء محمد وآله وصحبه وسلم.

ك ٦٢ ٦٢: جارێك لە پاش ئەو کە بە صیفەتی إرشاد و مەشیخەت لە شارى
 سنە دائەنیشی ۋە مرید و مەنسوی زۆر لە خزمەتیا ئەبن ۋە خانەقای بە دەنگى جذبە
 و شۆرش و سلوکی سالیكان ئاوەدان ئەبی، لە هەموو لایەكەو دینی گەران و
 هاتووچۆکەران بۆ فیض و بەرەكەت وەرگرتن لە خزمەتیا پەرەئەسینی، پۆژی
 كۆمەلی لە بازرگانە گەورە و ناودارەكانی ئەو کاتە لە دانیشتوانی تاران و ئەصفەهان
 و تەوریز و هەمەدان تەنیا هەر لەبەر تاقی کردنەوێ چووبوون بۆ دیدەنی حاجی شیخ
 شکر الله و لى ئەپرسن ۋە ئەلین یا شیخ لە کەرەمات^(۵) و خرق العاده و
 مکاشەفاتى^(۶) حەزەرەتى شیخ عوسمان ئەوێ کە دىیتت ۋە لیت ئاشکرا و ديار بى بى

(۱) حەرەم: بانی مالی خۇیان و شوینی حەوانەو ۋە ئارامگای تایبەتی خۇی.

(۲) مشغول: خەریک.

(۳) فارسی بەکەى ئەمەیه: (صبرکن الصبر مفتاح الفرج) و عەرەبی بەکەى (اصبروا الصبر مفتاح الفرج).

(۴) فتوح: بانی چاوی دڭ پروون بوونەو.

(۵) کەرەمات: بانی ریز گرتنی خوا لە بەندەى خۇی بە ھۆی تەواو راستی و راست بونەوێ ئەو بەندە
 لە خزمەت ئەودا.

(۶) خرق العاده: پرودانی شتی کە بە پى عادت نەگونجی.

زەحمەت بۆمان باس بفرموو، لە ۋەلامدا ئەفەرموی ئەی عەزیزانی خۆشەویست
 ئەۋەی کەدییتم لە ژێر پەردەى غەیدا گەر بە ئاشکرا بۆتان باس بکەم ئە گوئجی
 باوەر نەکەن ئەمما ئەفسى خۆم ئەگەر لەرووی ئینصافەۋە، ۋە مروەت و راستی
 بکەوێتە پروو بە کەرامەت و خەوارى بزانن. و بە کەرامەتی بۆمێرن نزیکترە بۆ قبول
 و چاتر بپروای پێ ئەکری چونکە ئیۋە هەموو لە اطوار و کردار و خوێرەوشتی
 رابوردووی من ئاگادارن ۋە ئیستە هەمووتان بە ئەدەب و وێل و وێقارەۋە بەرێزەۋە
 لە مجلسى مندا دانیشتون، ئەمە بەسە بۆ گەورەیی و هیزی شیخیەتی و ئیرشادی
 حەزەرەتی شیخ عوسمان، هەموو بپروای پێ ئەکەن و پیاوەتی ئەخەنە کار و ئینصاف
 ئەدەن ئەلین ۋە اللہ ۋە لامیکی راست و دروست فەرموو^(۱).

مکاشەفە: پەردە لادان لەرووی کاروباریکی نھێنی.

غەیب: بە هەر شتی ئەلین لە پشتی پەردەۋە پێ.

(۱) ۋەرگێری ئەم موناقیبە لە فارسی ۋە بۆ کوردی ئەلی لە بارەى کەرامەتیکی حاجی شیخ شکر اللہ
 رەحمەتی خواى لى پێ لە پیاویکی قەدیم بیست کە ماوێە زۆر لە شارى سنەدا ماوێە بۆی
 گێراۋەتەۋە ۋای بە چاک ئەزانم دۆستلى خوا بە چاکى بزانن کە لێردا بینوسم ۋە ئەۋەش ئەمەیه:
 یەکی لە شاکی ئێران ناصر الدین شاه ئەبێ یان یەکی تریان، داۋای علی اکبر خان ی والی سنە ئەکات
 کە لەقەبى شرف الملک بوە، ئەم والی یە خۆی و دەست و پێۋەندەکەى مەترسى لەم داۋاکارى یە ئەکەن ۋە
 بە داۋاکردنیکی دۆستانەى نازانن، والیش بە چەند دۆستیکی خۆی پرس و را ئەکا کە بچم یان نەچم و
 تەکبیر چی یە، ئەوانیش هەر کام بە گوێرەى لى زانینى خۆی شتی ئەلی، لە ئەنجاما یەکی بە والی ئەلی:
 حاجی شیخ شکر اللہ ۋەختی خۆی پیاو خولامی ئیۋە بوو بەلام ئیستا خولام و بەندەى بەراستى خوا یە
 چاک ۋایە پرس و را بەو بکە ئەگەر ئەۋ فەرمووی برۆ مەترسە ئەۋا بە گوێ بکە ئەۋیش قسەکەى پەسەند
 ئەکات خەبەر ئەدەن بە حاجی شیخ شکر اللہ کە والی دیت بۆ زیارەتی جەنابت، کاتی والی ئەگاتە لای و
 زیارەتی ئەکات. ۋە ماوێە ئەمینتەۋە ئەلی پرسیاریکم هەیه ئەۋیش ئەۋەیه پاشا لە تارانەۋە داۋای کردووم
 ۋە لەم داۋاکردنە بە ھۆی چەن ڕووداۋیکەۋە دُنیا نیم کە شانیهتی لە گەلم چاک پێ ئیستەش من ۋا ئەزانم
 لەم بارەۋە پرس و رات پێ بکەم چونکە لە لایەن خواۋە پێ ئاگادارى نین شیخیش ئەفەرموی ئەگەر بە
 قسەم بکەى برۆ هیچت بۆ نالی بەلام ئەتیزن بۆ جیگە یەکی تر نایەتەۋە بۆ ئێرە، والیش دُنیا ئەبێ بە
 فەرمایشی حاجی شیخ شکر اللہ ۋە ئەچى بۆ تاران، رۆژی چاۋپیکەوتن چاۋی بە شا ئەکەۋى ۋە علی

ك ٦٣ بص ٣١٢: خاوهنى پايه‌ی بهرز له عيلم و معرفهت و ئەخلاقا جه‌نابى مه‌لا حاميد كه به مه‌لا حاميدى گه‌وره به ناوبانگه ئەم زاته هم مه‌لا بوه له ته‌ويله وه هم نووسهر و كاتب الأسرارى حه‌زهرتى شيخ بووه، فهرمووى: حه‌زهرتى شيخ ئەى فهرمو مؤريكيان به‌سهر زمانما ناوه هميشه ئەهترى ئەو مؤره دياره عه‌رزى كرد سه‌جعى^(١)، ئەو مؤره چى‌يه؟ فهرمووى به‌ندهى خودا عوسمان وه هه‌روه‌ها فهرمووى هه‌ركه‌سى گوناھى بكات خه‌تى پرش له سينه‌ى ئەو كه‌سه ئەنوسرى ئە‌گه‌ر په‌شيمان بووه تۆبه‌ى كرد ئە‌كوژي‌ته‌وه، به‌لام وه‌ك بريخى خوش بي‌ته‌وه و پاشماوه‌ى بمى وايه، عه‌رزى كرد به چى ئەو ئە‌هه‌ره به ته‌واوى لائى چى فهرمووى به زور به جيه‌ينانى شه‌ونويژ^(٢).

ك ٦٤ بص ٣٠٣: چەن كەسى له خەليفە و مريدانى خاوه‌ن راستى و صحيح الروايه بۆيان گپرامه‌وه كه پ‌وژى سىديكى فه‌قىرى به‌رگ د‌راو هاته خزمه‌ت حه‌زهرتى شيخ و عه‌رزى كرد يا شيخ له سليمانيه‌وه به هيو و ئومىدى جه‌نابى تۆوه هاتووم كه گيروگرفتم له‌سهر لابي‌هيت ئە‌ويش فهرمووى سيد موشكيله‌ت چى‌يه؟ عه‌رزى كرد قوربان شجره‌ى تاي‌فه‌ى ئيمه وون بوه، وه ماوه‌يه‌كى زور سياده‌ى ئيمه پ‌وشراوه ئىسته هه‌ندى كه‌س له سىدى من بى باوه‌رن وه ئىنكارى سياده‌تمان ئە‌كه‌ن،

ئە‌كه‌رخان ريزى تاي‌به‌تى وه‌كو جاران بۆ پادشا به جى دينى، پادشا له دوره‌وه بانگى ئە‌كات و ئە‌لى على اكبر خان ئە‌وه كىيە له‌گه‌لتا ئە‌وه شا شرف الملك هه‌ر خوى به ته‌نيا ئە‌بى، تى ده‌گا و ده‌لى شاهم شيوه و لىياسى چۆنه، شايش به‌يانى ئە‌كات، على اكبر خان ئە‌لى شاها ئە‌وه يه‌كيكه له مشايخانى نقشبندى و خه‌لكى شارى سنه‌يه ناوى حاجى شيخ ش‌كرالله يه، پادشا ئە‌لى على ئە‌كه‌ر خان تۆم به‌و زاته به‌خشى، وه ئە‌وا پ‌ريارم دا به‌و مە‌نصبه‌ى خۆته‌وه بچى بۆ ئە‌رده‌بيل به‌لى ئيت‌ر شرف الملك ناگه‌ري‌ته‌وه بۆ سنه و ئە‌بى به‌ والى ئە‌رده‌بيل.

(١) سجع يانى عىنوان، ناو‌نیشان، ئە‌م كه‌رامه‌ته له لاپه‌ره (٧٥) نووسراوه‌ته‌وه.

(٢) يانى شه‌ونويژ (التهجد) به ته‌واوى ئا‌ثاره‌كه‌ى مه‌حو ئە‌بيته‌وه و نامى.

به راده يهك من خویشم له سیدی خۆم كهوتومه شك، له بهر پهزای خوا هه رچی تهزانی له بابته سهییدی منه وه پروونی بکه نه وه، فهرمووی سهیید سهبی وه لامت ته ده مه وه ته مشه و مۆله تم بده، كهوته بهیانی هه زه رتی پیری دهروون منیر دیته ده ره وه خوا لی خویش بوو ملا حامیدی کبیر له گه ل کۆمه لی له خوله فا و جینشینانی زانا داوا ته کات و فهرمووی ته مشه و به ئاشکرا و بیداری نهك به خه و^(۱) به خزمه تی هه زه رتی رسول الله ﷺ گه یشتم له باو باپیری^(۲) ته م سهییدم له خزمه ت ته و سه ره ره دا عه رز کرد له وه لا ما فهرمووی به لی له ذریه تی منه سیدی داوا کرد وه فهرمووی به مه لا حامید به م عباره ته نامه يهك بۆ ته م سیده بنووسه و ته سلیمی بکه به سید به فهرمانی ته و بۆ نووسی و دای به دهستی به وه، ئیتر سید به ره و سلیمانی گه رایه وه، بی پروایان و سارد گۆیان دهستیان کرد به قسه ی پروپوچ ته بجا جه نابی پیشه وای زانایان پیشه روی زه مان حاجی مه لا أحمدی مفتی نۆدشی که له و کاته دا مفتی شاری سلیمانی ته بی کۆری گه وه له زانا و گه وه پیاوه به رز و به ریزه کانی سلیمانی پیک دینی وه به به لگه ی ته و او پیاو ته سه لیخی که فهرمووده ی هه زه رتی شیخ راست و دروسته، وه موافقی شهرع و حه قانیه ته، ئیتر بی باوه ران ده م به س و بی زمان دریزی ته مینه وه وه هیچیان به ده سه وه نامینی.

ك ۶۵ بص ۳۰۴: جه نابی عه لامه ی زه مان حاجی مه لا ته حمه دی نۆتشی فهرمووی رۆزی مه لا سلیمانی که مینه ی که له مه قبولان و مه نظورانی هه زه رتی شیخ بوو هات بۆ خزمه تی ته و به دره منیره ئاهو ناله یه کی زۆری کرد له ده س کابرایه کی هه رزه زیان به خشی خه لکی هانه گه رمه له^(۳)، وه زۆر بیتاقه ت و دلپیری و بیزاری خۆی ده ربیری گۆیا هه رزه گۆی و قسه ی ناشرینی به رامبه ر کردوه به سه ر شیخا

(۱) فهرماشته کی ته و وه بابو (بقظة لا نوما).

(۲) فهرماشته کی ته وزاته عالی قدره (له نه سه بی ته م سیدم).

(۳) هانه گه رمه له: له گه ل که مینه دا پیکه وه وان له خاکی ئیران له ژوو رووی بیاره ی شریفه وه.

دەستى كۆردى بە گىرگان، ھەزرەتى شەيخ فەرمۇى نازەھەت مەبە بەم زوانە تۆلەت
ئەستىنەم لە پاش پىنج رۆژ ھەزرەتى شەيخ دانىشتىبوو ھەمان داواكار و ناحەزى مەلا
سلىمان پەيدا بوو لە گەڭ ھەزرەتى شەيخ چاۋى پىكەوت فەرمۇى ئاى بۇ تۆ ئىشتا
نەمردوۋى؟ ئەو كاپرايشە ووتى بۇچى بىرم شەيخ بى دەنگ بوو بۇ سەبەى نەخۇش
كەوت سى رۆژ ما ئېتر مرد.

ك ٦٦ بى ٣٠٥: سەيد مەصفى كۆرى خوا لى خۇشبوو سەيد عبدالكريم لە
گەرە گەورانى خولەفا و ماقوولانى ھەزرەتى شەيخ و لە گەرە و ساداقى خانەقا
بوو^(١) گىراپەو لە كاتىكا بوو بە مېوانم و ئەم كىيەمى تەماشاكرد ووتى: وەختى من
لە سكى دايكەما بووم باۋكم براپەكى ترمى لە گەڭ خۆى بىر دېبوو بۇ زيارەتى ھەزرەتى
پىر كە ناۋى سەيد أحمد بوو، وە داواكارى كىر دېبوو لە ھەزرەتى شەيخ كە دۇعاى بۇ
بكات و ھىممەت بىفەرمۇى كە چاك بى تەمەن دىرئ و سەر كەتوبى بۇ وەرگىرتى
ئەسببى كامەرانى وە خوا پىي بىخەشى، ئەفەرمۇى دۇعاى خىرى بۇ ئەكەم بەلام
خىزانت بەم نىكانە كۆرىكى تىرت بۇ ئەپىنى ناۋى بى مەصفى وە بزانە ئەم كۆرە بە
ئەپەرى ئارەزوو مەيلى تۆ چاك ئەبى وە زانايەكى عامل ئەبى، وە بۇ تىرك
سەرەكەللەپە شەكر و بە چوار قەدى^(٢) جامانەپەكى بە ديارى بە باۋكم خەلات
فەرمووبوو، وە فەرموو بوۋى ئەمانە بۇ ئەو كۆرە تازەپەت بى بە ديارى ھەر چۆنى
فەرموو وابوو كە دىتەو وە من لە دايك ئەبى و ناوم ئەبى مەصفى وە ئەم سەرەكەللە
شەكرەم وور دە وور دەرخوارد ئەدات وە ئەو جامانەپەش تا ئەم دواپىيە ھەر لەناو
سەرىنى ئىر سەرما بۇ تىرك ھەر ماپوو.

(١) خانەقا: دىيەكە سەر بەناۋچەى (پاۋە)پە لە ھەورامانى ئىران.

(٢) چوار قەدى جامانە: يانى جامانەپەكى چوار قەد كراو.

ك ٦٧ بص ٣٠٥: حاجی ئیبراهیمی بیاره‌یی که له سه‌ره‌تای ژیانیه‌وه تا دوابی عومری هه‌ر خادیم و موخلیسی چه‌زهرتی شیخ بوو گێرایه‌وه بۆی باسکردین که: چه‌زهرتی پیر مانگی (٥٠) قران^(١) مووچه‌ی له لایه‌ن میری‌یه‌وه بوو، هه‌موو مانگی به‌ ده‌ست من ته‌گه‌یشته‌ و منیش له پێوستی ته‌و زاته‌دا خه‌رجم ته‌کرد، جاری له شاری سلیمانی پاره‌که‌م وه‌رگرت شتومه‌کی که پێویست بوو بۆ مالی شیخ کریم، وایه‌که‌وت (٢) دووشایی قه‌رزێ جووله‌که‌یه‌که‌م له‌سه‌رما، له‌و کاته‌دا وورده‌م پێ نه‌بوو دوام خست و نه‌مدایه‌، کاتی که له‌ شار ده‌رچووم گه‌یشته‌ دبی گریزه^(٢)، ژنیکی جوان خه‌ریکی مه‌شکه‌ژهندن بوو، منیش به‌ به‌هانه‌ی دۆ خواردنه‌وه چه‌ند جارێک بۆی روانیم و سه‌یرم کرد، که‌که‌وتمه‌ پێ تا گه‌یشته‌ دبی چه‌قان تووشی گه‌لی مه‌ر و بزنی زۆر بوم سه‌گه‌لی کابرای شوان بۆم هاتن و هێرشیان بۆ هێنام زۆری نه‌ما‌بوو به‌ په‌لاماری سکم پاره‌ پاره‌ بکه‌ن، هاوێکه‌م که‌ ته‌وه‌ی دی هه‌ندی قسه‌ی ساردی به‌ کابرای شوانی ووت شوانه‌که‌ له‌ سه‌گه‌کان ئیتر بۆم هات به‌ خۆی و گۆچانه‌که‌یه‌وه، که‌ نزیك بوومه‌وه ناسیمی و ئارامی گرت، کاتی که‌ گه‌یشته‌ بیاره‌ سه‌ر و (نه‌بات)مان خوارد له‌و نه‌باتانه‌ی که‌ بۆ شیخمان کړیو چه‌زهرتی شیخ له‌ باخیکا بوو که‌ گه‌یشته‌ خه‌مه‌تی ده‌سه‌جی به‌ درێژی هه‌ر دوو شایی جووله‌که‌که‌ و سه‌یرکردن و روانین بۆ ژنه‌که‌ و هاشاولی سه‌گه‌کان و خواردنی نه‌باته‌کانی بۆ باسکردین، و وتم قوربان ته‌للی چرایه‌کت به‌ دوامان هه‌لکردووو حالی ئیمه‌ی پێ ده‌رته‌خه‌ی ئاوا به‌م چه‌شنه‌ نه‌ینیمان ئاشکرا ته‌که‌ی فه‌رمووی به‌رۆ پاره‌ی ته‌و جووله‌که‌ به‌ پێ ته‌فره‌ بۆی بنێره‌ و وتم: ته‌مه‌ر ته‌فهرموی ئیطا‌عه‌م هه‌یه‌.

(١) قران: دراویکی ئیرانه‌ به‌ (١٠) فلس زیاتر ته‌چو، شایی: هه‌روه‌ها دراویکی ته‌وی به‌ جاران به‌ فلسیک ته‌چو.

(٢) گریزه: گریزه و موان له‌ولا عه‌ریه‌ته‌وه‌یه له‌ رۆژه‌ه‌لاقی سلیمانی.

٦٨ بھ ٣٠٦: خاوەن رێز جەنابی شیخ إسماعیلی ھەجیجی ووتی: خێزانم
 ئەمری خواى بەجی هینا، ماله کەم بیکەس ما ھەر یەکە لە لایەکەوێ کەلوپەلیان
 ئەبەردم، لە سێ جیگە بە تەمای ژن هینان بووم یەکەم لە دینی نۆدشە خوشکی حاجی
 مەلا ئەحمەد، دووھم لە دێ سلێنی ھەورامان خوشکی مەلا یەعقوب، سێیەم لە دینی
 وەرانی پاو، وە بۆ ھەلژاردنی یەکی لەم سێ ئافرەتانی عەرزی شیخم کرد، لە پاش
 موراھەبە تەواو فەرمووی کچە سلێنی یەکەم دێ پرەنگی زەرەدە خوشکی حاجی مەلا
 ئەحمەد نەفسیکی بەرز و زلی ھەبە بەرەنگاری ناکە ی ئەوی وەرانی لێ ھەناو خێلەکانی
 دەر و دەشت گەورە بوو ژیری و سەلیقە یەکی وای نیە ووتم دە ی قوربان چی بکەم،
 دووبارە موراھەبە بوو دوا ی فەرمووی: ھەر لە دینی ھەجیجدا کچیکی تیا یە خوا ی
 تەعالا ئەوی بە ھاو بەشی ژبانت نوسیوێ عەرزم کرد کچی ئاوەھا بە کاری من بی
 شک نابەم فەرمو ی باوکی ناوی مصطفی یە وە ماله کەیان تەنگ ھاویژی لە
 مزگوتە کەوێ دوورە، کە بیرم کردووە ئەو ئافرەتە بەقسە ی خۆم دراوێ بە کوپی
 بەلام ھیشتا مارە نەکراوێ، خاوەنە کە ی شیربایی لی وەرگرتبوو وە ھەموو
 کاروباریکی تەواو کردوێ مارە کردنی ماو، چۆنیەتی ئەم باسەم عەرزم کرد ووتم من
 تاقەتی بەد ناویم نیە ئەو مەسەلە یە پراو تەو، دوژمنایەتی کەسم بۆ ناکری، ئەوان
 کو مەلکی ریکوپیک نین، فەرمو ی باو پریم پی بکە خوا ی تەعالی ئەو کچە ی کردوێ بە
 ھاوسەر و ھاودەمی تۆ وە بۆ خێزانی تۆی دروست کردوێ، دووبارە من خۆم بۆ
 دا بین نەکرا ئەم توانی خۆم بە خاوەنی ئەم باسە بزانم، لە پاش ماو یە مصطفی ئیشی
 کچە کە ی شیواند وە ھەرچی مالی کە بە شیربایی^(١) وەری گرتبوو دایەو، وە
 کو پرەکش بە بی دل زویری و دل گرانی لەو مەسەلە یە چوێ دواوێ وە بی ئەو ی

(١) شیربایی: ئە گونجی ئەم ووشە یە لە سەر تەو وە ئیستا بەو پارە یە یا ھەر نەختینە یەکی تر ئەووتری کە
 خاوەن ئافرەت وەری ئەگری وە ئەم کارە حەرەمە و ناپەرەوایە لە شەرعیەت دا، خوا و پێغەمبەری خوا
 پێیان ناخۆشە.

كەسى قەسەى تيا بكات، پۇژى لە دوای ئەم بەسەرھاتە صۆفى رحيم ناوى خەلكى نۆتتە لە لایەن حەزرىتى شىخەووە هات لە گەل دوو نامەدا يەككى بۆ مصطفى و يەكى بۆ من، كە پيوست وایە مصطفى ئەو كچەت بداتى ئىتر من ماوەى بى ئەمریم نەما، مصطفى مان داواکرد و كاغەزە كاتمان بۆ خویندەووە ووتى بەلى باشە هەر لەو كاتەدا كچەكەى لى ماره كردم، وە ئەو ئافرەتە زۆر زۆر هۆى خۆشى و حەوانەووەى من بوو، وە زۆر لەووەو وىسەت و شادمانیم دەست كەوت وە چەن منالێكى باش و صالح خوا پى بەخشین.

ك ٦٩: خەلیفە عبدالباقى پاوهی كە يەكى بوو لەوەرگیراوانى خزمەت شىخ فەرمووى محمد ناوى هەورامى كە بە حەمەكە بەناوبانگ بوو وە يەكى بوو لە قاترچيانى^(١) مالى حەزرىتى پیر ووتى ديانىكم هاتە ئیش و زۆر بیتاقەتى كردم چووم بۆ لای دانساز كە دەرى بىنم گازى خستە دەم سى جار بە هەموو هیز و توانایەووە راي كیشا لە جى خۆى نەجوولا، گازەكەى فريدا و منى جواب كرد ناچار پام كرد بۆ بەرقاپى مالى حەزرىتى شىخ، بە هاوار هاوار و ناله و دادى منەووە تەشریفى لە حەرم هاتە دەرەووە و فەرمووى چى یە؟ چیت لى بەسەر هاتووە حالى خۆم بۆ بەیان كرد، فەرمووى دوعای خیرت بۆ ئەكەم من بى ئەدەبانە هەستام خۆمدا بە زەویدا قاچم ماچ كرد و وتم سۆیند بەو خواوەى ئەم هەموو ریز و گەورەى یەى داووە بە تو سەر هەل ناپریم هەتا رزگارم نەكەى فەرموى سبحان الله وە موراقيب بوو دەسبەجى لە هۆش خۆم چووم و خەوم لى كەوت، لەناكا شاخەیه^(٢) لە دانمەووە هات، وە بەو دەنگەووە بە ئاگا هاتم تەماشام كرد دانەكەم كەوتۆتە دەمەووە، وە سى چوكلەى گەورەى هەیه ئىتر ئیشەكەم نەما، وە شىخم دى لە گەل چەن كەسى كە لەویا بوون

(١) قاترچى: قەتارى، ووللاخدار.

(٢) شاخە: دەنگ، دیر وەخت: دەرەنگ وەخت.

دهوره يان دابوو فەرمايشتی ئەفەرموی، بە هيچ جوړی تەماشای لای منی نەدەکرد،
بە هیواشی و لەسەر خۆ دەس و دەمم شت و بە تەواوی پزگار بووم.

ك ٧٠ بص ٣٠٩: حاجی مەلا محمودی سنه‌ی گێرایه‌وه كه له سه‌ره‌تای
مریدمه‌وه هه‌زره‌تی شیخ بو سه‌ر شكینی و په‌روه‌رده‌ی نه‌فسم شه‌وی دێر وه‌خت
داوای كردم فەرمووی ئا ئیسته مه‌وه‌سته پرۆ بو دینی به‌لخه‌ فه‌تاح به‌گ له‌ گه‌ل خۆت
بینه و وه‌روه‌ له‌ گه‌ل ئەوه‌شا من له‌ گه‌ل فه‌تاح به‌گ به‌ینمان خۆش نه‌بوو، وه‌ ئهم
فه‌رمای شیخه‌م له‌ سه‌ر به‌رین له‌ لا نا‌ره‌حه‌ت تر بوو، به‌لام هه‌ر ئه‌بی به‌چم و كه‌وتمه
ری شه‌ویکی تاریك و پێگه‌ له‌ به‌رد و دار و دره‌خت، وه‌ زۆر له‌ دره‌نده‌ و
زیانبه‌خشان ئەترسام دوو سه‌عه‌ته‌ ری‌یه‌ك ماوه‌ ئه‌بوو وا پێكه‌وت گه‌یشتمه
جیگه‌یه‌کی دارستان و نا‌هه‌موار ده‌نگه‌ ده‌نگو خشه‌ خشی له‌و دارستانه‌وه‌ هات، له
ترسی گورگ وه‌ك گیان ده‌رچوون وابوو به‌ لامه‌وه‌ به‌ كورتی گه‌یشتمه‌ به‌لخه‌ به‌ هه‌ر
ترس و له‌رزى بوو، وه‌ فه‌تاح به‌گم له‌ گه‌ل خۆم برد، وه‌ نیوه‌شه‌و به‌ خزمه‌ت شیخ
گه‌یشتم لێ پرسم چۆن پویشتی عه‌رمز كرد باش پویشتم فەرمووی له‌ ده‌نگه
ده‌نگو خشه‌ خشه‌كه‌ی فلان جیگه‌ چۆن بووی؟ و وتم وا دیاره‌ شیخ به‌ چرایه‌كه‌وه
له‌ گه‌لم بوه‌ و چاودێری ئەحوالم بوه‌.

ك ٧١ بص ٣٠٩: صوفی فەره‌جی باقلاوایی^(١) ووتی: سالی کاتی پێگه‌یشتمی
قه‌یسی بوو، چووم بو دینی زه‌روان ئەوه‌نده‌ی ٤ چوار مه‌ن^(١)، قه‌یسیم چنی و

(١) باقلاو: دێیه‌كه‌ كه‌وتۆته‌ میانه‌ی مه‌ریوان و سنه‌ له‌ ده‌ورو به‌ری كه‌لاته‌رزانا‌یه‌.

به‌ بۆنه‌ی صوفی فەره‌جی باقلاوایی‌یه‌وه‌ به‌نده‌ش (وه‌رگێر) حیکایه‌تیکم بیستوه‌ له‌ چهن‌ كه‌س به‌ بۆنه‌ی
ئهم‌ دینی باقلاوایه‌ كه‌ ناوبراو ئه‌یگێرمه‌وه‌:

له‌ دینی باقلاوا خانه‌قایه‌کی دوو قاتی خۆشی لێه‌ چوومه‌ ناوی، له‌ کاتی هه‌زره‌تی شیخ سراج المله‌ وال‌دین
ده‌ستگیری وه‌قت ئه‌بی چهند‌ خه‌لیفه‌ و ئیجازه‌ دراوانی ئه‌بن له‌ پاش كه‌سب و سلوك و گه‌یه‌ن به‌ پله‌و

بردمهوه بۆ مال هەر لهو پرۆژهدا چووم بۆ زیارهتی شیخ حهزرهتی قطبی زهمان و ته‌میه^(۲) هینه‌ری مریدان که منی دی ملم که‌چ کردوه وه چاوه‌پروانی به‌ره‌که‌ت وه‌ستاوم پرووی کرده مریدان و فهرموی خه‌لک ته‌چینه باخی دهباته‌وه و قه‌یسی خه‌لکی به بی پرهمانه‌ندی خاوه‌نه‌که‌ی ته‌چن و ته‌یه‌ن دوابی دین بۆ لای من وه‌ک هه‌زار مل که‌چ ته‌که‌ن و چاوه‌پری فیض و به‌ره‌که‌تن.

ک ۷۲ بص ۳۱۲: شیخ محمدی قه‌ره‌داخی ووقی یه‌عقوب به‌گ حاکم زاده و فهرمانپه‌روای ئیلی شه‌ره‌فیانی بوو وه ههم ئیجازه دراو و ههم ژن برای حه‌زره‌تی شیخ بوو، وه مه‌لیک نیاز خانی که له‌گه‌ن یه‌عقوب به‌گی ناوبراو دوژمنایه‌تیان ته‌بی وه

پایه‌ی به‌رز و بلندى مه‌شیخه‌ت یه‌کی له‌وانه شیخ حسین ناو ته‌بی که له باقلالا جیگیر بوه و خانقا دروست ته‌کات وه به‌فیرکردنی رینگه‌ی داخوازانی رینگه‌ی مشغول ته‌بی.

سالی کاروانی باره ده‌غلی مالی حه‌زره‌تی شیخ عوسمان له اطرافى سه‌قه‌روه دینه‌وه و له‌وی لانه‌ده‌ن وه وولاخه‌کانی خانه‌قای ته‌ویل له‌وی تاقه‌ت ته‌که‌ن، له کاتی ژم و نان خواردن چاوه‌پروانی خوا لی خوشبوو شیخ حسین ته‌که‌ن دیار نیه ههرچه‌ند ته‌گه‌ری چ له خانه‌قا و چ له‌و ماله‌ خزمانه که ریی ئی ته‌چی چووبی ته‌گه‌رین دیار نا‌بی، به کورقی شیخ وون ته‌بی و به ته‌مای نامین، نزیکى نیوه شه‌وی قاترچییه‌کانی مالی حه‌زره‌تی شیخ عوسمان ته‌چن بۆ ئالف پیدان و سه‌رلیدانی وولاخه‌کان، که ته‌ماشای ته‌که‌ن ته‌وا شیخ حسین ده‌سته و نه‌زهر و مل که‌چ به‌لای وولاخه‌کانه‌وه وه‌ستاوه، زۆر سه‌ریان له‌م حاله سهر ته‌مینی و به‌لایانه‌وه سه‌یر ته‌بی، خه‌به‌ر ته‌ده‌ن مرید و خزم و باقی دلسۆزان ته‌زانن و دین و ته‌پرسن قوربان ئیمه‌ دنیا‌مان پشکنی ته‌وه تو ته‌شریفت چی ته‌که‌ی لیره، وه ته‌مه چه حالیکه‌؟ له وه‌لامیانا ته‌فه‌رموی: حه‌زره‌تی شیخ عوسمان لطفی وای له‌گه‌لدا کردوم به‌هیچ چه‌شنى پادا‌شتم بۆ نادریته‌وه ههرچی له مه‌قامات و مه‌راتبی ته‌م رینگه که ده‌سم که‌وتبی وه پیزی دنیایی ههرچیم بی له هیممه‌تی ته‌و زاته‌وه‌یه و ولاخی خانه‌قای ته‌و زاته بیته ئیره، وه له مالی من دابی حه‌ق خۆمه ته‌بی تا به‌یانی ئاوا ده‌سته و نه‌زهر به‌ دیاریانه‌وه بوه‌ستم رحمة الله علیه وجزاه الله خیر الجزاء به‌ راستی زاتیکی زۆر زۆر به‌ وه‌فا بووه.

(۱) چوار مه‌ن: ته‌کاته ۱۲ کلیۆ.

(۲) ته‌میه یانی تنیه، منه، ته‌و ته‌میه‌ی خوشه‌ویستی ته‌کات.

كوشتار له ميانه ياندا پروویدا بوو، ئەم مەلیك نیاز خانە لە لایەن فەرمانرەوایی کرمانشاه وە کرا بە حاکمی وولاتی (شەرەفیانی) یە عقوب بە گئی ناوبراو زۆر ترسی لی پەیدا بوو، چوووە خزمەتی شیخ عەرزى کرد ئەم پیاووە کە کراوە بە حاکم لە گەڵ مندا دوژمنایەتی و دڵ رەقی هەبە کینەى رابوردووم لە گەڵدا بە کاردینی زۆرمان ترس لى هەبە، لە وەلاما فەرموی هیچ ترست نەبى لە گەڵ ئیو زۆر پێک و ئاسان کار ئەجوولیتەو، بەلام لە دواجار لە گەڵ یەکی لە مەنسووییى ئیمە بەد کرداری ئەکات و لەناو ئەچى، مەلیك نیازخان تا ماوێ ٦ شەش سال فەرمانرەوای بوو لە ناویاندا، وە هەموو ئەترساین کە بەد کرداریەك لە گەڵ یە عقوب بەگ بکات، تا پۆزى لە گەڵ ١٥٠٠ سوار هاتە ناو ئیمەو بە توورەپى یەو فەرمانى کرد منیان گرت وە زۆر ئازاریان دام و ریشى منى گرت پێچای بە دەستیا بە شیو بەکی بى ریز و خواری بردمیان بۆ بەندیخانە و خویشى سوار بوو، لە گەڵ کۆمەلى لە گەلىا بوو پۆشت لەناکا یەکی لە سوارەى ئەحمەدەوێند (هەمەوێند)^(١)، کە لەو کۆمەلى ١٥٠٠ نەفەرەدا چوووە پێشەو و دایە بەر گوللە کوشتی، وە هەر ئەو پیاووە لەناو ئەو هەموو لەشکرە زۆرە دەرباز بوو خۆى دەرکرد، منیش ئیتر بە سەلامەتی چوومەو مالى خۆم وە ئیتر ئەو فەرمايشتی شیخە بوو بە هۆى بیروباوەر پەیدا کردنى ئەو تايەفە و تیرەیه.

لە پاشى سەد سال هەرچى بێتە پروو

پیر هەوال ئەدا یەك یەك لە هەموو

ك ٧٣ بى ٣١٨: بەرێز جەنابی بەختەوەر و کامیاب شیخ محمد صادق وەزیر زادهى كوردستان ووتى: كاتى شیخ تەشریفى لە شارى سلیمانی دابوو جارى بە

(١) ئەحمەدەوێند: یانى هەمەوێند.

بۆنەيەكەۋە فەرموۋى ھەر كات گىروگرفت^(۱) يېتە پېشەۋە لە ھالى ووشىياري و
 ئاگادارى بى خەۋ^(۲) بە خزمەت ھەزرەتى رسول الله ئەگەم پىرسىياري ھەرچى بى
 ھەرزى ئەگەم ۋە ۋەلام لە خزمەتيا ۋەرئەگرمەۋە بەدەمى لىي ئەپىرىسم، ئەم
 فەرمايشتە لە دلى بى پرواياندا زور گران و سەخت ئەبى، بە ھەموو جور ۋە لە
 ھەموو باريكەۋە زمان دريژى ئەگەن تا كابرايەك ئەخلەتېن^(۳) قاترىكى^(۴) بارەبەرى
 مالى شىخ ئەدزى. بى باۋەران و ناحەزان دەس بە قسەي ھەرزە ۋەتن ئەگەن و
 ئەلېن: ئەگەر راست ئەكات و لافى والى ئەدات با بزاني ئىستىرەكەي كى دىۋىيەتى،
 ئەم قسە ئەگاتەۋە ھەزرەتى شىخ: ئەفەرموى لىيان بگەرېن با وايان ۋەتېجى
 (موشكىلەي نىيە كە ئاسان نەبى) پاش ماۋەيەك كەم ئاگرى ئەكەۋىتە مالى كابراي دز
 ئىيىكى و برايەكى لەگەل ھەرچى يان بوو ھەموو سوۋتا تەنيا خۆي دەرچوۋ بوو
 ۋەتېۋى سۈيىند ئەخۇم بە خوا ئەم ھەموو بەسەرھات و بەلايە كە ھات بە سەرما
 بەھۋى ئەۋ بى ئەدەبىيەۋە بوۋە كە كر دوۋمە، ئىستىرەكە نالى تازە ئەكات و ئەيپاتەۋە
 خزمەت شىخ و تەۋىيە ئەكات ۋە ئەم كارەساتەش بوو بە ھۋى ئيمان و باۋەرى
 كۆمەلى گەۋرە.

ك ۷۴ ۋە ۳۱۸: دىسان جەنابى شىخ محمد صادق كە يەككە لە خولەفائى شىخ
 گېرايەۋە فەرموۋى: لە شارى سلېمانى رۇژى حاجى قادر ئاغا بە ھەزرەتى شىخى
 ھەرزى كرد قوربان: رەھمە خان ناۋى خىزانم لە دنيا دەرچوۋە تكا و پارانەۋە لە
 خزمەت ھەزرەتى پىردا ئەگەم كە ھەۋالىكم لەبارەيەۋە پى بفرموى، ھەزرەتى پىر تا

(۱) گىروگرفت: تەنگو چەلەمە، موشكىلە.

(۲) لە ھالى ئاگادارى و ووشىياري بى خەۋ يالى (يقظة لا نوماً).

(۳) ئەخلەتېن: بە ھەلەيدا ئەبەن.

(۴) قاتر: ئىستىر.

ماوۋىيە يېدەنگ بوو پاشتر فەرموۋى رەھمە خان بەم شىۋە و پەنگەۋە ھازرە و ئەلى:
 سوپاس بۇ خوا زۆر باشم و چاكام لى ئەگوزەرى^(۱)، بەلام گلەيىم ھەيە لە ئاغا
 چونكە ھەندى ئەمانەتم لە لا داناوە و نايدا بە منالەكان حاجى ئاغاى ناوبراۋ ەرزى
 ئەكات نىشانەكانى ژنەكە راست و دروستە بەلام ھېچ ئەمانەتى شك نابەم، فەرموۋى
 ئەمشەو پىرۇ بېرى لى بگەرەۋە بەلكو يېتەۋە يادت، حاجى ئەپرات و بەيالى دېتەۋە
 ەرزى ئەكات بە خوا ھېچ نايەتە يادم شىخ فەرموۋى سەيرە تۇ خىزانى خۆت نايىنى
 ئەمەيە ھازرە ئەلى فلان خشل و فلان گوارە و كەمەرە داۋمەتە دەستى خستۋىتە
 فلان سندوقى بچووك و سەرى مۇر كىردە بۇچى لە يادى چوۋە؟ حاجى قادر ئاغا
 دەستى پىرۇزى ماچ ئەكات و دانى پيا ئەتى ئەفەرموۋى ھەموۋى راست ئەفەرموۋى
 ئېستە ھاتەۋە يادم وە ئەو ئافرەتە ھەقىقەتى گلەيى بكات والسلام.

ك ۷۵ بى ۳۰۹: خوا لى خوشبوۋ مىرزا غفارى كوپرى مىرزا صالح لە سنە
 گېرايە ووتى: لە سەرەتاي دەرکەۋتى شىخىھەتى ھەزرەتى شىخ عوسمان تەشرىفى ھىنا
 بۇ سنە باۋىك بە شىۋە مىۋاندارى ھەزرەتى پىرى دەۋەت كىرد بۇ مالىھەۋە وە كۆپ
 و كۆمەللىكى باش ئامادەبوۋ، باۋىك ەرزى كىرد، لەۋانەى لەم مەجلىسەدا ھازىر
 يەككىيان خەۋىكى ترسناكى دىۋە ھەرچەند ئەكات تواناي نىە يىگېرپتەۋە، شىخ
 ئەفەرموۋى من بلىم كىيە؟ وە خەۋەكەى چىيە؟ باۋىك لە پروۋى خۇ بە كەمزانىۋە
 ەرزى ئەكات خۆت يىفەرموۋ ئەفەرموۋى خەۋەكە خۆت دىۋتە و خەۋى خۆتە، وە
 ئەۋەش ئەۋەيە ئەمشەۋ لە خەۋتا لەگەل دايكت جەمە بوۋىت وە فلان كىردار و فلان
 قسەت كىردە، مزگىنى بۇ تۇ لە ئاخىرەتا^(۲) ئەھلى نەجاتى^(۳) نايىنى يەكى لە مەشاىخ
 فەرموۋىتە لەم واتايەدا:

(۱) ئەگوزەرى: تى ئەپەرى.

(۲) ئاخىرەت: پاشەپۇز، رۇزى دۋاي، رۇزى قىامەت.

(۳) نەجات: رىزگارى، ئيمان سەلامەت، بەختەۋەر، بەھرەمەند.

موسلمانان من ئەو گاۋرەم كە بتخانەم بىنا كىردۈە

لە سەرىيانى كەنىشتە ھەردوو دىنام من نىدا كىردۈە^(۱)

ئەمن لەو دايكە بووم جارىكى تر جووت بوم لە گەل ئەودا

بە من بۆيە ئەلەين گاۋر لە گەل دايكم زىنا كىردۈە

لە اصطلاحى ئەھلى تصوف (گەۋر) واتە گاۋر عىبارەتە لە فالى فى الله لەو مەرتەبەۋە كە بە عالەمى ئەرواح مەشھورە، ۋە برىتىيە لە عالەمى كىبر لە عالەمى آمرى، ۋە لەو جىگەۋە رۇح ظھورى كىرد يانى ھىۋى كىرد بۆ عالەمى خەلق ۋە چوۋ بە جىسمى ئەو طىفلەدا كە لە سىك دايە، بە گۆرەي ضەف و قوۋى سىر و سلوك بەرەبەرە بەرز ئەبىتەۋە تا ئەگاتەۋە عەينى مەرتەبەكە، كائە ئەو مرتبە دايكى بوە ئەمجا لى جىابونەۋە دوبارە پىكەۋە كۆ ئەبنەۋە والله أعلم.

مىرزا عبدالغفار ۋوتى لە پاش ئەم بەسەرھاتە ۴۰ چل سالى پىچوو كاتى من و ملا فتح الله قاضى كە براى خوا لى خوشبوو ملا عباس شىخ الاسلام بوو چوۋىن بۆ خزمەت ھەزرىتى شىخ عوسمان كاتى گەيشىنە دەرىبەند كەلەۋى^(۲)، ھەمان ھىكايەتى ئەۋەلم ھاتەۋە بىر بە دورودرىزى بۆ خوا لى خوشبوو بۆ مەلا فتح الله قاضى گىرامەۋە زۆرى پى سەير بوو، پۆزى دواى ئەۋە گەيشىن ۋە بە ھىۋى ھەزرىتى شەرەفدار بوۋىن لە پاش ماۋىيە فەرموۋى من ئەم دەۋلەتەم تازە دەس نەكەۋتوۋە لە زەمانى زوۋەۋە ھەمە ئەمجا پىروۋى كىردە من فەرموۋى مىرزا عبدالغفار دويىنى لە دەرىبەند چىتان ۋوت؟ منىش لەبەر سام ۋە ھەيىەتى ئەۋە زاتە لە بىرم چوۋ ەرزىم كىرد ھىچمان نەۋوتوۋە فەرموۋى نا، ترسى ناۋىت ھىكايەتى خەۋ دىتىنى باۋكت

(۱) فارسىيەكەى ئەۋ مەشاىخە بوزرگە ئەمەيە:

موسلمانان من آن گىرم كە بتخانە بىنا كىردم شىم بر يام بتخانە دو عالەم را نىدا كىردم
آز آن مادر كە من زادم شىم بار ديگر جفتش از آتم گير مىخوانند كە با مادر زنا كىردم

(۲) دەرىبەند كەلەۋى: يانى دەرىبەند دىلى لە ھەورامان.

و تعبیر کردن و لیکدانه‌وهی، عه‌رزم کرد به‌لی ته‌وه بوو که فه‌رمووت. فه‌رمووی ئیسته‌ش بیللی تا بزائم دووباره به‌دوور و دریزی گپرامه‌وه له‌م گفتوگۆی پښوو دیسان باسکردنه‌وه ملا فتح الله به‌ته‌واوی بیروباوهری به‌حه‌زره‌تی پیر زیادی کرد به‌لکوو بوو به‌هۆی عه‌قیده‌ی کۆمه‌لیکی زۆر به‌گه‌وره‌یی و پایه‌به‌رزی ته‌و زاته.

ك ۷۶ بص ۳۲۲: سید محمد عارف کوری سید علی سهرگه‌تی که دایکی کچی شیخ بوو خوالی خوشنود بی ووتی: کاتی حه‌زره‌تی شیخ ته‌شریفی موباره‌کی بو حه‌وش و به‌درانی^(۱) هی‌نا بوو، باوکم ووتی عارف له‌باخه‌که‌دا دره‌ختی هه‌لوژه‌ی تازه پیگه‌یشتوومان هه‌یه به‌رۆ هه‌لوژه‌که‌ی لی بکه‌روه و بیکه ناو به‌رچه‌یه‌که‌وه چونکه نۆبه‌ریه بیبه بو حه‌زره‌تی شیخ رۆیم و هه‌موو هه‌لوژه‌کم چنی وا ریکه‌وتبو ته‌و دره‌خته که‌وتبو قه‌راخی باخه‌که له‌باخیکی تره‌وه، لقو پۆی هه‌لوژه‌یه‌کی پیگه‌یشتوو هاتبو باخه‌که‌ی ئیمه‌وه ده‌ستم برد هه‌ندیکیشم له‌وه تی کرد چونکه له‌و کاتا که‌متر له‌باره‌ی تصوف شاره‌زا بووم بردم بو خزمه‌ت حه‌زره‌تی شیخ، حه‌زره‌تی شیخ داوای زه‌رفیکی گه‌وره‌ی کرد که بۆیان هی‌نا هه‌لوژه‌که‌ی کرده ناویه‌وه که‌می وه‌ستا سه‌ری هه‌لپری ده‌نکه ده‌نکه ته‌وه‌ی که هه‌لوژه‌ی غه‌یر بوو وه‌هه‌رام بو وجیای کرده‌وه، وه به‌جیا له‌لایه‌که‌وه داینا فه‌رمووی ته‌مه مالی غه‌یره هه‌رامه ته‌مه‌ش به‌نه ماله‌وه کی لیی ته‌خوات با بیخوا ئیتر من له‌هه‌رزه‌یه‌که‌ی خۆم ته‌ریق بوومه‌وه، وه زۆر شه‌رمه‌زار بووم وه‌سری مه‌عنای فه‌رمووده‌ی پیروزی زانی که

(۱) حه‌وش و به‌درانی: سه‌رگه‌ت دێه‌که سه‌ر به‌خورمال له‌پارێزگای سلیمانی، که‌ژی وا له‌پشتی‌یه‌وه پیی ته‌لین که‌ماجار، له‌و شاخه‌به‌رزه‌چووی به‌و دیودا ته‌گاته دێه‌که پیی ته‌لین ده‌ره‌کی، حه‌وش و به‌درانی له‌به‌رده‌می دیی ده‌ره‌کی دایه، ده‌شتیکی خوش و ئاویکی زۆر زۆر سارده هه‌موو که‌س له‌هاویندا ماوه‌یه‌که ده‌ستی تیا راگری ته‌وه‌نده وه‌میوه‌ی تیا دا بخی شقی پی ته‌بات، وه‌زۆر کات حه‌زره‌تی شیخ له‌هاویندا چوو به‌و ته‌وی وه‌له‌ده‌ور و پشتی ته‌ویشه‌وه (قه‌لا خانی) به‌که حه‌زره‌تی مه‌ولانا خالید (خوا لیی خوشنود بی) بینای له‌قه‌لا خانی دروست کردوه

پېغمبەر ﷺ فرمووېه تی إذا جالستم أهل الصدق فاجلسوهم بالصدق فإنهم
 جواسیس القلوب یدخلون فی قلوبکم وینظرون إلی هممکم یانی هر کاتی له گه
 تههلی صدق و راستاندا دانیشان به راستی له گه لیانا دانیشن هیچ فیل و چه وتی
 چه ویلی و ناله باری به کتان له دلا نه بی له گه لیانا چونکه تههلی صدق ناگادارن که چی
 له دلتانا ههیه وه نه چنه نیو دهر وون و دلی ئیوه وه، وه ته ماشای قه صد و نه تتان
 نه کهن، نه نجا هر کهس له ئیوه به پاکي دل و دهر وونه وه به ته دهب و خولق و
 خووی شیرینه وه به نه تی جوان و حوسنی موعامه له وه صدق به قینه وه له گه لیان
 دانیشن پرته وی نه نواری دلیان وورده وورده دلی ئیوهش ته باته ریزی دل
 پرونا کانه وه، وه له زمقی ته مری فرمووده ی حه زره تی رب العالمین که فرمووېه تی
 وکونوا مع الصادقین ذایقه ی چه شته ی دل و دهر وون و گه رووی حه یات و گیانی
 هه تا هه تایه شیرین و پر تام مه زه ته بی سا خوا به لوتفی بی پایانی خو ی به م وه صفه
 شیرینه خاوه ن به هرمان بکات.

ك ٧٧ بص ٣٢٣: ئیمای خانه قای^(١) موباره ك مه لا سلیمان بوی گیرامه وه
 ووتی: هر چند که رامات و خه واریقی حه زره تی شیخ نه وهنده زوره له سنور
 دهر چووه منیش سی چوار که رامه تی له وانه ی که دیومه بۆت باس نه که م:
 به که م: ئیمه له شاری سلیمانی بووین خالید به گی ته حمده به گ کورانی وه له د
 به گی جاف گیران و بران بۆ لای والی کوردستان والیش پر به دل لیان به داخ و
 کینه بوو، نه مان بیست که خه لك نه یان ووت نه م دوو برا له دهس والی پرزگاریان
 نابی وه به چه پسی کاریان ته وواو نابی به کوشتن نه بی، خوشکی نه و دوو برایه به سه د
 ئومید و هیوا وه وه ك مشهوره به ده غیلانه ی عه ره بی یه وه نه چی بۆ حزوری پر له
 نوری حه زره تی شیخ وه به سه ریا نه گری و داوینی نه گری، شیخ نه فهرموی ئیمه

(١) ئیمای خانه قا: یانی خانه قای ته ویله.

دەرویش و گۆشەنشەن ھەقمان بەم جۆرە شتانەو ە چىيە، چ ئىشكىمان بەم جۆرە بابەتانەو ە ھەيە؟ دۇعاى خىريان بۇ ئەكەين بلىن چى؟ ئافرەتەكە زۇر ئەلالىتو ئەپارىتەو ە و گريان و زارى زياد ئەكا، ھەزرەتى شىخ پەھمى ئەجۇشى ە بەزەي بە ھاوار و داد و زارى خوشكەكەيانا دېتەو ە، كەمەر بەندەكەي^(۱) خۇي ھەلئەگرى و ئەيەستەو ە پىشتى ئەفەرموى عەھد بى ئەوا كەمەر بەندەم بە نىەتى پزگارى براكانت لە پىشت بەست شەرت بى ئەيكەمەو ە تا براكانت دېنەو ە بۇ وولات بە دواى ئەو ەدا ماو ەيەكى پىچوو چەن جار ھەوالى كوشتيان ئەھات، خوشكەكەيان راي ئەكرد بۇ خزمەت شىخ، شىخ ئەي فەرموو ئەمانە درۆيە من ئىستا كەمەر بەندى خۇم نەكردۆتەو ە، لە دواجارا خاليد بەگ و ئەحمەد بەگ لە بەندى والى پزگاريان بوو ھاتنەو ە بۇ سلىمانى يەكەم جار بۇ خزمەت شىخ چوون، ھەزرەتى شىخ خوشكەكەيانى داواكرد وە فەرمووئى تا ئىستا كەمەر بەندى خۇم نەكردۆتەو ە بەلام ئىتر ئىستە لە پىشتما ئەي كەمەو ە ئەو ە خۆت و ئەو ە براكانت.

دووەم: لەو كەرامەتانەي كە مەلا سلىمان كە بۆي گېرامەو ە ئەفەرموى: پۇزى گەنجى ھاتە خزمەت شىخ ەرزى كرد ماو ەيەكە ژنم ھىناو ە دەور و بەرى ۴، ۵ مانگ ئەبى، ئافرەتەكە ھەر كچە و من پياو ەتيم نىە، شىخ فەرمووئى دەس لە ئامۆژنەكەت ھەلگەرە تا بتوانى بچىتە لا ژنەكەت، لە لايەكى ترەو ە قاپىيان لى داخستووئىت، ئەو كۆرە پەنگى تىكچوو وای لى ھات وەك ئەو ەي بلى مردو ە، لە پاش سەعاتى ھاتەو ە ھۆش خۇي ەرزى كرد و چاكى كەواكەي گرت و ئەمان دەخىلى زۇرى كرد، يا شىخ تۆبە ئەكەم شىخ فەرمووئى خواي تەعالا تەو ەفقت بدات، ئەو كۆرە تۆبەي كرد وە ماو ەيە لە قاپى شىخا مايەو ە.

سەيەم: پۇزى ھەزرەتى شىخ لە مزگەوتا دانىشتبوو بە إسحاق ناوى بازىرگانى فەرموو تۇقەرزت لە من ئەو ەي ئەمرو ە من لاي تۇ دائەنىشم ھەرچەندى خوا

(۱) كەمەر بەندە: پىشتىكى تايەتە بۇ كاتى پىويست ئەبەستى و قايم ئەكرى وەكو ھەج و غەزا.

گه یاندی بۆ تۆ، ئەم دی زائرین و واردین^(۱)، لەم لاولاوه بە دیاری یهوه ئەهاتن و دایان ئەنا، تا یەکی هات پێنج قرائی^(۲) دانا ووتی ئەمە دیاری فلان کەسە ناردووێتە خزمەت، فەرمووی من ئیمپرو خۆم لە رەهنی قەرزی إسحاقدا داناوه، ئەو پارەم بە تەواوی تەسلیم بکە بۆچی بە تەواوی نایدەت، کابرا ووتی یا شیخ هەر ئەوەندە یە لەو زیاتریان پێ نەداوم، فەرمووی ئەلیم قەرزارم بە تەواوی بێدە، ووتی هەر ئەوە بوە زیاتر نیە، فەرمووی ئەی ئەوە چی بوو لە فلان کانی کیسە کەت کردەووە قرائیکت لی دەرھینا و خستە پارچە یە پەرۆ کۆنەووە و ناتە کە مەر بەندە کەت، کابرا خەجالت و تەریق بوەو دانی بە کردەووە کەیدانا و قرائە کە ی دەرھینا و تەسلیمی کردەووە فەرمووی چونکە لە رەهنی قەرزدا بووم وەوا مقدر بوو بەو پارە یە پزگار بێم بۆیە ئەوەندە ی لەسەر روشتەم، فەرمووی ئیسحاق حیسابت بکە، کە حیسابی کرد بە تەواوی قەرزە کە ی شیخی پێگە یشتەووە بی ئەو ی پوولیکی بێنی.

چوارەم: کابرایە ک بە ناوی سوالەووە هاتە خزمەت شیخ ووتی یا شیخ ئاگر کەوتە مالم خانووم و هەرچیم بوو بە جاری سووتا شتیکم پێ بێخەشە، فەرمووی ئەگەر نیشانە ی مال و مناک و دارایت هەرچی هە یە باسی بکەم واز لەم فیل و تەلە کە بازی یە ئەهینی؟ ووتی بەخوا یا شیخ درۆ ناکەم وە ویستی سویند بخوا، شیخ رەنگی گۆرا و فەرمووی سبحان الله ئەمە ژنە کەت و منالە کانت ئەمە گاو مانگا کانت ئەمە مەر و مالات ئەوە دەورات ئەوە قاپ و قاجاخت^(۳)، بە من ئەلین لە فلان کیو لە قەراخی فلان سەرچاوە ئاو کە لەبەر پارچە بەفریکەووە دێتە خوارە نیشته جین وە هەموومان ساخین و هۆی ژیاغمان تەواوە ئاتاجی سوال نین ئەم پیاوی ئیمە درۆ ئەکات و تۆی پێ تاقی ئەکاتەووە، کابرا ئەندامی هاتە لەرزین و جموجوول کردن وە لە

(۱) زائرین و واردین: دینی گەران و میوانان.

(۲) قرائ: دراویکی ئیرانیە

(۳) قاپ و قاج: بە کوردی زەری کە چیش و شلە ی تیا بخوری وە خۆی تورکیە.

درۆكەى خۇى زۆر پەشيمان بوەوۈ وە شەرمەزارى گىرقى و بە سەد خەجالەتقىيەوۈ
تۆبەى كرد.

ك ۷۸ بىس ۳۲۵: براى بەرئىز مىرزا محمد صادق كورى خوا لى خوشبوو مىرزا
الله وىردى (مستەوفى باشى)^(۱) بۆى گېرامەوۈ ووتى: لە كاتى گەنجىما لە لايەن
دىوانى^(۲) حوكمدارى سەنەوۈ كرام بە فەرمانرەوا بۇ تەحصيلات^(۳) و بەرھەم كۆكردنەوۈ
لە ھەورامان، وە رەمەزان ەلى بەگ ناوى^(۴) (مەرەندى - تەورئىزى) تورك بۇ
ئەوۈى پارەپەكى ديارى كراوى بدەى ھاوېرئىم بوو، كە گەيشتىنە ناوچەى ھەورامان
بەكورتى بلىن لە ھەموو دىيەكدا ناوى پىرۆزى شىخ عوسمان ئەبرا و شتى ەجايەب و
گەورەيان لىوۈ ئەگېرايەوۈ، رەمەزانى ەلى بەگ ووتى: ئەمانە ئەللىن چى؟ ووتم ئاوا
ئەللىن رەمەزان ەلى ووتى ھەر لەبەرئەوۈى كە ناوى (عثمان) ە پروام پىي نى، ھىچى
تيا نى، خوا واى ھىنايە پىشەوۈ كە نزيك بووينەوۈ لەمەلەندى ھەزرىتى شىخ من
ووتم دىنىيەك لە شىخ بكەين ووتى دىم بەلام من ھىچ باوېرئىم پىي نى ووتم باشە من
و تۆ ھەر يەك داخوازى بىخەينە دلمانەوۈ ئەگەر بە پىي ئەو دلخوازىيە لە گەلمانا
جوولايەوۈ چاكە ئەگىنا منىش وەك تۆ پروام پىي نابى بە كورتى من دوو چەشن
مىوۈم خستە دلمەوۈ، ئەو كابرايەش دوو جۆر خواردەمەنى، لە گەل گەيشتىنە
خزمەتى فەرمووى رەمەزان ەلى بەگ دانىشە، ھەر لە گەل ناوى برد كابرا زۆرى لا
سەير بوو سەرسام بوو، لە پاش ماوۈيە بى دەنگى فەرمووى رەمەزان ەلى بەگ

(۱) مستەوفى باشى: يانى باشكاتب.

(۲) دىوان: پاىەى سەرۆكايەتى فەرمانرەوا (مقامى رئاسەتى حوكمدار).

(۳) تەحصيلات: بەروبووم.

(۴) رەمەزان ەلى: بۆيە واى ووتوۈ چونكە شىعە بوە، وە شىعە قىيان لە ھەزرىتى أبو بكر و عمر و
عوسمانە (خوایان لى رازى بى)، وە خۇى تورك بوە كوردى قى نە گەيشتوۈ.

گویت لی بی جاریک حەزرەتی نوح علی نبینا وعلیه الصلاة والسلام بە گەرەکیکا
 رابورد سە گیککی گەپری دی هەموو ئەندامی بریندار خوینی لی ئەتکی حەزرەتی نوح
 بۆ ئەوەی لە نوێژنەچی و گیانی پیس نەبی خۆی لی لادا وە لیاس و پۆشاککی خۆی
 کۆکردەووە لە ناکا سە گەگە هاتە زمان ووتی ئەی نوح پەرخنە لە من ئەگری یا لە خالق
 و بەدی هینەرەگەم ئەگەر لە منی ئەگری یەکیکی وەك من دروست بکە حەزرەتی
 نوح علی نبینا وعلیه الصلاة والسلام والتحية بە هۆش خۆی هات و پەندی
 وەرگرت، وە لەو پەرخنە و اعتراضاتە پەشیمان بوەو، پەمەزان عەلی بەگ تۆش
 پەرخنە لە (بەندە) کانی خوای تعالی مەگرە چونکە ئینکار و اعتراض^(۱) لە اهل الله
 شوومە و نە گەبی بە دواوێ، تۆوا دابخی من لەو سە گە گەرە کە مەترم وە تۆ
 حەزرەتی نوحی، بەلکو حەزرەتی حق جلّ جلاله منی بە بەندەیی خۆی وەرگرتی.
 بە دواي ئەوا مریدیکی داوا کرد هات سرتانی^(۲) بە گویندا و رۆیشت و هاتەو،
 ئەو چوار خواردنە کە هەر یەك دوو شتمان لە دلمانا پەریار دابوو سی چەشنی لە دوو
 قاپا هینا، وە لەبەر دەمانا داینا، وە فەرمووی هەر چوار داواکاری یە کانتانمان ئامادە
 کردبوو بەلام بەر لە ئیوہ میوانی هات ئەو یە کەمان بۆ ئەو میوانە دانا، بەلام ئیتر ئەم
 جۆرە تاقی کردنەوانە بەرامبەر بەندەکانی خوا مەخەنە ناو دلتانەو، پەمەزان عەلی
 بەگ هەستا و داوین و چاککی کەواکەیی حەزرەتی شیخی ماچکرد، وە زۆری
 خەجالەتی و پەشیمانی دەرپەری، وە لە پرووی شەرمەزاریەووە گەلی داوای لی بوردنی
 کرد.

ك ٧٩ بص ٣٢٦: جەنابی خواوەن عیرفان صاحب صفا شیخ عبدالله کوازی کە
 یەکی لە ئیجازە دراوانی حەزرەتی شیخ بوو بۆ تعلیماتی طریقە لەناو کۆمەلی لە

(۱) إنکار: بی باوەری. اعتراض: پەرخنە گرتن.

(۲) سرتە: چپە.

مريدان وايان فەرموو بوو، كە ئاخەيىگى باوكم تووشى فەتق^(۱) بوە وە چەن كات و سات بە و ئيش و دەردەوە ئەتلايەو، لە كاتى زۆر پيريدا بىردم بۆ خزمەت حەزەرەتى شىخ، لە پاش ئەوئى تەسكى كرد و چووە ريزى مريدانەوە ماوئىيە لەوئى ماينەو، شەويكىان نەخوشى فەتقەكەى زۆرى بۆ دىنى تا دەمى نيوە شەو ئاھو ئالەى بە شىوئەيەك ئەبى دانىشتوى خانەقا يىتاقەت ئەكات، ئەنجا دەست ئەكات بە داواى كۆمەكى و يارمەتى و بانگ ئەكا يا شىخ عوسمان ھاوار فرىام كەوە الأمان الأمان بگە بە ھاوارم، دەسبەجى رىخۆلەكانى كە لە سكيەوە دەرچوووبوون ئەچيئەو جىئى خۆى وە ئەو دەرد و نەخوشىيە بە تەواوى نامىنى و بە رحەتى و ئاسوودەىي خەوى لى ئەكەوى، بۆ بەيانى ئەو شەو چووە خزمەت حەزەرەتى پيرى پاىە بەرز بە زەردەوە فەرمووى ئەمشە و داد و ھاواری باوكت دلى پەريشان كردم داواى پزگارى ئەوم لە بارەگای ربّ العزة كرد، خواى تەعالى قبوللى فەرمووى لى وەرگرتم ئەويان لەو بەلا نەجات دا لە پرووى تشكر^(۲) و سوپاسەو دەستيم ماچ كرد و چووم بۆ خزمەت باوكە پيرەكەم كە بزائىم حالى چۆنە؟ لە ريدا تووشى بووم ئەھات بە دەم ريگەوە حمد و ثنائى خواى ئەكرد، حالىم لى پرسى ووتى: پۆلە ئەمشە و حازر نەبووى ھەتا نيوە شەو لە ھاوار و ئالەدا بووم سكم پىچى ئەدا و ئيشى فەتقەكەم زۆرى بۆ ھينا بووم بە جۆرى خەريكبوو بەرم لە دواى شەودا بە سەد ئوميد و پارانەو و تكاو ھاوارم لە شىخ كرد والأمان الأمان^(۳) كرد بە ئاكاو ئازار و ئيشم نەما وە فەتق چوئە جىگەى خۆى وە بە تەواوى پزگار بووم، ئىستە ئەللى ھەرگيز ئەو دەردەم قەت نەبوە دووبارە لە گەئ باوكم گەرامەو بۆ خزمەت شىخ، باوكم زۆر زۆر لە خزمەت شىخا سوپاس و تشكرى بەجى ھينا، ئەوئەندە لە خزمەت شىخا بە كەساسى ئەلالايەو

(۱) فەتق: قۆرى.

(۲) تشكر: سوپاسگوزارى

(۳) الأمان الأمان: زاراوئەيەكى عەرەبىيە بۆ تەنگانە بەكار ئەھيئى يانى: فرىام كەوە فرىام كەو.

حه زرهتی شیخ فهرمووی ئیتیر به سه همد و سه نای خوا به جی یینه وه به خواناسی و
 ئیطاعهتی په روهردگاروه خهریک به، شیخ عهبدوللای کورپی ئهلی له پاش ئهوه ئیتیر
 باوکم له ژیانیا جاریککی تر تووشی ئهوه درده نه به وه.

ک ۸۰ بص ۳۲۸: به ریزی خوشه ویست جه نابی ملا عبدالقادر بپی و وتم له کاتی
 ئیرشادی هه زرهتی مهولانا خالید قدس سره له کورستانی قهلاخی^(۱) که جه نابیان
 خهریکی ههوز و دروست کردنی بینا و ریکو پیک کردنی جی و ری هاتوچوی
 میوان و دینی گهران بوو، لهو کاته دا مرید و مه نسوی مهولانا به چه شنه ها خزمهت
 و کارگوزاری تی ئه کوشان به بهرد هینان و قورکیشان وهستا داود ناو که له تیره ی
 بادرونه و دانیشتی شاری هه ورامان بوو وهستایی عه ماره ته که ی ئه کرد ئه و کاته
 هه زرهتی شیخ عوسمان که مریدی هه زرهتی امام الطریقه^(۲) مولانا خالید بوو مه شهوور
 بوو به (فهقی عوسمان) ئه ویش زور به چالاکی و شادی و به دل و به گیان خزمهتی
 ئه کرد وه تیکوشانیکی به سه داقهت^(۳) و راستی هه بوو، وهستا داودی ناوبراو
 عهرزی هه زرهتی مولانای کرد ووتی قوریان له ناو ئه م مریدانه دا فقی عوسمان زور به
 دلسوز و إخلاص^(۴) ئه بینم صلاحیهتی ههیه پیایکی صالح و راسته ئه بی له ناو
 هاوړییانی خویدا زیاتر چاوی نظر و لطف و مه رحمهت له گه لیا هه بی، وه جیگه
 خهرجی توجهاتی جه نابی شهریف بی، هه زرهتی مهولانا له جواپیا ئه فهرمووی
 (ره همهتی خوای لی بی): وهستا داود صالحان^(۵) هه دیان چی یه و چه یارایان هه یه بهن

(۱) قهلاخی: به رزترین شوینی ژوور ههوش و به درانه له هه ورامان که باسکرا.

(۲) الإمام الطریقه: پشه وای عیلمی ئه سرا.

(۳) صداقهت: به راستی.

(۴) إخلاص: دلسوزی.

(۵) صالحان: پیاو خاسان، صلاحیهت: به کاراو دهست رۆیشو و به توانا.

به فەقی عوسمانی ئیمە، ئەم فەقی عوسمانی ئیمە بە وەلی یەکی کامەل و مەکمل ئەبی، گۆی ئەولیایەتی لە مەیدانی ئەمثال و ھاوڕێیانی خۆیدا دەر ئەکا وە خەلایق ھەموو موسەخەری^(۱) ئەو ئەبن (ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ).

ك ۸۱: خوا لی خوشبوو حاجی ملا محمود فەرمووی: لە سەرەتای سلوكم جاری عەرزى شیخم کرد و وتم قوربان عینایەت و لطفی بی توجەیکم لی بفەرموو فەرموی: لە پاش نوێژی ئیواری چاوەری بە دانیشە من لە پاش نوێژی مەغریب چوومە ژوورەکەى خۆم لە بیارەى شەریف بە هیوای ئەو توجەهه وه دانیشتم لەناکا ھەستم کرد لە پەنجەرەى ڕوو بە قیبلەى حوجرەکەم نوری ڕەنگا و ڕەنگ وەك تیشکی خۆر کە سەر لە بەیانی لەسەر شاخەکانەوه لە ڕۆژەلاتەوه ھەلدی و لە پیش چاو دیارە، ئاوا ھاتەنیو ژوورەکەمەوه، وە شەوقی کەوتە سەر سنگم وە تا یەك سەعات ئەو نۆرە لەسەر دلم پەخشان بوو، تا بەرەکەتی زۆر پەرەى لی سەندم تا یەك ھەفتە ئەو تأثیرات و حالەتەم لە گەڤ دابوو وە نوێژەکانم بە بی خەیاڵات ئەکرد.

ك ۸۲: دووبارە ھەمان حاجی ملا محمود پاش ئەو بە رەحمەتی خوا شاد بوو کۆچی لە دنیای فانی کرد، شەویکی زستان لە پاش شەونۆز^(۲) خەتییکی کورتەم بەجی ھینا، وە بۆ ڕۆحانیەتی پاکی ھەزرەتی شیخ ڕۆلەکان و خولەفا و باقی ئەھلی خانوو دەستە و داگیرەى ھەزرەتی شیخ بەدیاری ڕەوانە کرد، لەو کاتایەکە یەكە ناوی خەلیفەکانم ئەبرد وە ھەندی لە مەیدانم بە ناوی خۆیان ناو ئەبرد بەلام ناوی مەلا محمود لە یاد چوو، ئەجا خەوتەوه لە خەوما ملا محمود پەیدا بوو وە بە زەردەخەنەوه ووتی: کۆرە چی بوو ناوی ھەمووت ووت وە ناوی منت نەبرد منیش

(۱) مسخەر: دەستەمۆ

(۲) شەونۆز: تەجەد.

ماوه يەك خەجالەت بووم كە بە ئاگا ھاتم بە فاتىحە و قل ھو اللہ أحد وە صلاوہت
لەسەر ھەزرەت ﷺ ئەوم بە ياد ھينا و بۆم رەوانە کرد.

مردنی پیاو چاك قەت دوايى نايىە خەلك ئەمرن، ئەوان گيانيان ئاگايە^(۱)

ك ۸۳ بھ ۱۸۴: جەنابى حجة العلماء حاجى ملا أحمدى نۆتشی بەكەم زانای
چاخى خۆى رەحمەتى خواى لى بى فەرمووى: ئاغا محمدى ئەصفەھانى ھات بۆ
صەفەھانى ھەورامان، وە لەوى پایە و مەقامى ھەزرەتى دەستگىر سراج الدین شیخ
عوسمانى بیست، بە خزمەتى مشرف بو، وە لە تاثيرى بەرەكاتى ئەو زاتە داخلى بە
كۆمەلى مريدان بو، وە ئەجا بە تەواوى وازى لە بازارگانى ھينا وە شیوہ و رىيازى
ساليكىنى گرتە بەر، وە لە کردارى مريددا وەھابوو نەى ئەھيشت كەس بە تائف و
ئاودان و خزمەت کردنى وولاخ و بارکيشانى مالى ھەزرەتى شیخ بچیتە پيشەوہ، ھەر
خۆى خزمەتى ئەکردن، وە بە چەشنى بەھارەبەندەكە^(۲) خۆى ئەى مالى و پاکی
ئەکردەوہ، بە كۆلى خۆى دوورى ئەخستەوہ و ئەى پرشت زۆر زۆر بە جۆرەھا
رياضاتى شاقە و ئەزىتە و ناپرەھەتى خۆى ئەکرد و ئەى كيشا تا (۷) ھەوت سال
خزمەتیکى لايقانە و سەرکەوتووى کرد، لە پاش ئەوہ پۆزى چەند كەسى لە مريدانى
تايپەتى لە باخچەى مالى ھەزرەتى شیخ بە دەورە ئەلقە ئەدەن و چاوەرى ئەبن كە
ھەزرەتى شیخ تەشریف بەيىنى و توجھيان لى بکات، وە ئاغا محمدى ناوبراويش لەو
ھەلقەدا كە بە كەمالى ئىخلاصەوہ^(۳) چاوەروان ئەبى كاتى كە تەشریف ئەھيىنى يەكە
يەكە توجھيان لى ئەكات پىنج شەش جار ئەچیتە بەردەمى ئاغا محمد و دەسبەجى ھەل

(۱) ھەرەبى يەكەى: موتُ التقي حياء لا انقطاع لها قد مات قومٌ وھم في الناس احياءُ

(۲) بەھارەبەند: تەویلەى وولاخ.

(۳) كەمالى ئىخلاصەوہ: ئەو پەرى راستى و دلسۆزى ئيش کردن بە بى ھيچ مەبەستىكى دنيایى يا

إظهارى خولاسى يا ربابى

ئەسقىٰ وە ھېچ لەو چەن جارە توجھى لىٰ نافەرموى، كاتى شىخ ئەيەوى بگەرئەو
 بۆ مال ئاغا محمد دواى ئەكەوى بە گریانەو ەرزى ئەكات قوربان بۆچى ئەم
 خولامەى دەرگای خۆتە بى بەش وە لە فیض و بەرەكەتى^(۱) علیەى خۆتان بى بەشتان
 کردم؟ ئەفەرموى: من لە گەل تۆدا بى مەیل نیم، بەلام ئەم طریقەى ئیمە ئەچیتەو
 سەر ەزەرتى أبو بکرى صدیق ؑ وە ەەر فیض و بەرەكەتى کہ بە دەستى ئیمە
 ئەگات لەو ەو ئەگات ەەر جارى کہ ئەھاتمە بەردەمت ەزەرتى صدیق خوا لىٰ
 خوشنوو بى ئەى فەرموو عوسمان ئەم مریدەى تۆ بوغزى منى ەییە ناچار لە
 بەردەمت ەل ئەستام، لەمەولا سینەى خۆت صاف و پاڪ بەکە شايدە لطف و
 ترحمى دەربارەت بکەن من چى بکەم دەسبەجى دان بە راستیدا ئەنى و ئەلى بە
 قوربانى یم راست و دروست فەرموو ئەم چەند سألە لە گەل ئەو ەدا کہ ئیخلاصى
 تۆم زۆر بوە ئەو دەمارە پیسەم ەەر بوە وە سینەم لە کینە خالى نەبوو، سەر لە نوى
 تۆبە ئەكات وە ئەبى بە موسلمانىكى پاڪ و راست و صاف و ئەچیتەو سەر کارى
 خوى، وە بە ماو ەيە کەم کامیل بوو وە بە ئاوات گەشت وە ەەر لەوى بە رەحمەتى
 خوا شاد بوو، وە ەەر لەو جیگا و شونە ما ەو ە و نە گەرا ەو ە رەمە الله علیە.

لە مەرگا ئەبوت بە خوشى و فەرەح من دقّ باب الکرم انفتح^(۲)

(۱) فیض و بەرەكات: ریزەى نور و رەحمەت و بۆن و بەرامى خوشى خودایى کہ ەوى تەرەقى و بەرزبۆنەو ە.

(۲) السّعيد من سعدٍ في بطن أمه : ئەم فەرموودە ە مناسبە بۆ ئەم مەقامە. یانى بەختەو ە ئەو ەيە کہ لە سکی دایکیا بە بەختەو ە قەلەمى لىٰ درایى.

(مانا): کەسىٰ لە قاپى مالىٰ خواو ەن کەرەم و بەخشش یدات دەرگای بۆ ئەکرتەو ە.

ك ۸۴: ھەزرەتى سراج الدىن لە ھالى ھەياتيا ھەرموو بووى بە شىخ محمد شەرىفى ھەورامى لە مردنى من خەمگىن مەبن، ھەر چەن بە ظاھرى بىرم بەلام ھەمىشە لەبەر خاتىرى ئىوہ بۆ ئىوہ زىندوو ئاگادارم وە بە ھەموو صىفەتى دەستگىرتانم، مۇيدى ئەم ھەرموودە صوفى ئەھمەدى بۆرى دەرى كە پىاوى صالح بوو وە يەككى لەم مقبول و ۋەرگىراۋانى ھەزرەتى شىخ بوو (قدس سرہ) بۆ منى بەيان كرد ووتى شەوى لە پاش ۋەفاتى ھەزرەتى پىر (رحمە اللہ وأرفع مقامه) خوا بى بەخشى و مەقامى عاليتىر ھەرموى لە خەوا بە خزمەتى گەيشتم بە زەردەخەنە يەكەوہ^(۱) ھەرموى ئەھمەد لە بۆ مەرگى من خەم مەخۇن من نەمردوم زىندووئى ئەبەدىم وە ھەموو پۇژ و سەعاتى كرده و رەووشتى مريدان و مەنسوبانم بۆ دىن، وە منىش بە ھەزار ئومىد و ھىواوہ لە ئىقلىمى نورەوہ بە بارەگای ئەقدەسى ھەزرەتى ربى غفورى ئەگەيەنم و تەسلىمى ئەكەم ئيتىر مەلئىن عوسمان مرد و روى.

ألا إن أولياء الله لا يموتون، ولكن ينقلون من دار إلى دار.

خۆشەويستانى خودا نامرن لەم مالى ئەپۇن مالى تر ئەگرن
بە دەسلەلات و تەوانا و ھىزن لەولاوہ چاکتر خواۋنى فەيزن

ملا ھامىد ئەھەرموى: ھەزرەتى شىخ عوسمان قدس سرہ ھەرموى: جارى يەككى لە خەلگى شارەزور مرد بوو، پۇحانەتى ھەزرەتى مەولانا خالىد ھازر بوو ھەرموى كۆپىكى ئەم پىاوہ نەخۆشە لە ھىلاكەتايە بنىرە بى ھىنن توجھى لى بکەم با چاك بى ناردم ھىنايان متوجھى بووم لە سايەى خواوہ و ھىممەتى پىرم چاك بوەوہ^(۲).

(۱) زەردەخەنە: تېسم.

(۲) ئەم لە لايەكەوہ كەرامەتە بۆ ھەزرەتى مولانا خالىد قدس سرہ لە لايەكى تىرەشەوہ كەرامەتە بۆ ھەزرەتى شىخ عوسمان قدس سرہ.

وهر گپړانی یو کوردی په پړاوی - بارقات السرور - له باسی حه زره فی سراج الدین
ته گهر چی هیشتا زور مابوو به لام ته و نه دم لی هه لېژارد وه مشتی نمونه ی
خه واریکه.

ئەمەش (۱۰) ئامۇزگارى يە لە وصايای حەزرەتى شېخ عوسمان بۇ موبارەكى و
پېرۆزى و تەواوى بەھرە و سوود و كەلك ئەيخەينە بەرچاۋ بە زمانى كوردى وما
التوفيق إلا بالله.

لە ۋەسىيەتەكانى حەزرەتى پېر
الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على خير خلقه محمد وآله وصحبه
أجمعين.

پېغەمبەرى موبارەك صل الله عليه وسلم ئەفەرموى الدين النصيحة. فەقير و
محتاجى دەستى كەرەم و لطفى حەزرەتى حق جل شأنه عوسمانى خالدى مەجددى
نەقشەندى خوا لىي خوشى و پاىەى بەرزتر بكا و زۆر تر سوود بەخشى ئومەت بى
و كەلكو سوودى گشتى بى بۇ نەۋە و مريدان و خاس و عام بە چەند
ئامۇزگارى يەكى دلسۆزانە ووشيارى ئەفەرموى تا ئەوانەى بەختيارن بۇيان بى بە
سەرمايە.

ئامۇزگارى يەكەم: بناغە و بنچينەى ھەر رېنگە بە (طەرىقەتى) لەو رېنگايانەى كە
مريد بە خوا ئەگەيەنن لەسەر پەپرەوى كردنى سوننەتى بە نرخی حەزرەتى رسول الله
ﷺ ۋە خۇ پارىزى يە لەو شتانەى كە ھۆى نارەزايى خوا و پېغەمبەرە.

ئەم طەرىقەتە پاىە بلند و بەرزە كە نىسبەتى بە ئىمام و پېشەۋاى ھەزارى
دوۋەمەۋىيە^(۱)، ۋە ئىمە خادىمى ئەم طەرىقەين ۋە لە راستىدا نزيكتر و قايم و جوان و
شېرىنترىنى ئەم طەرىقەتەيە كە لەم سەر تا ئەو سەرى ھەموو بە تەۋاوى بىرىتى يە لە

(۱) ھەزارى دوۋەم: مەبەست لە ئىمامى رەبانىيە (سید احمدى سەرھەندىيە).

په پړه وی کردنی شهریهت و هه لېژادنی خووره وشته شیرین و جوانه کانی حه زره تی
 تیمای ره بیانی مجددی ئه لفی ثانی شیخ احمدی فاروقی سهره نندی که پیشه وای
 طریقه به خوا لئی خوشبی ئه فهرموی: ته ریهت و حه قیهت خادیمانی شهریهتن.
 چونکه مه بهس ئه وه به که سالیك به هوی سلوکی طریقه وه إخلاصی کامل و اعتقادی
 صحیح له بیروباوه و له پره وشت و خوو کرداریان په یدا بجی چونکه ألا لله الدین
 الخالص یانی بۆ ئه وهی حقیقه تی شهریهت که بریتی به له خوو گرتن به خووره وشتی
 جوان و شیرین و پاک و ته میز تا له موسلماندا نمونه په یدا بکات، وه بیروباوه ری له
 شک و دوو دلی و دانه مه زراوی پاک بیته وه وه کرداری له ریا و روپامانی وه له
 عوجب و خو به شت زانین صاف بی هیچ گهرد و پیسی په کیان نه مینی.

ئه بجا که و ابوو پیوسته ئه وانه ی که حه ز له م طریقه ته ئه کهن بهر له هه موو شت
 ئه بی بناغه و بنچینه کانی تیمان و ئیسلامی خویان له گه ل مهرجه کانی به جی بهینن
 چونکه به بی تیمان و ئیسلام هه ر کرداری بکرنیت و ه ر ناگیریت وه دووره له
 کرده وهی ئه هلی وصول که ئه میان به ته وای به جی هینا ئه بجا به ذکر و ویرد و ئه فکر
 و ئادابی طریقه ت دهست پی بکه ن و مشغول بن.

چوار نشان هیه له بۆ خواناسان

په پړه و له حوکمی شهرعه په کیکیان

دووم هه رچیت بوو له مالی دنیا

نایی بۆ خوتبی هه موو به ته نیا

سی بهمین بتی بۆ په یمان وه فا

چوارهم بازی به، به جه و و جه فا

له أبو عبداللهی خفیفی شیرازیان پرسیار کرد تصوف چی به؟ خوا لی خوشنود بی
 له وه لاما فهرمووی: هه رچیت له سهر دایه دایینی وه هه رچیت له دهست دایه بیده ی
 وه هه رچیت به سهر دایی نه جوو لئی.

نامۆزگارى دووم: گه‌وره گهورانى ئەم خانەدانە خوا پاىەيان بەرزتر بفرموى
 لە ئادابى طەرىقەتدا رابطةيان بەمهم و گرنگترین ڤيگە داناوە ئەمەش راست و
 دروستە وە ئەينى ئەم شاراوەش ئەومىيە لەم طەرىقە ڤيروزەدا جەزبە خراوەتە ڤيش
 سلوك وە بە زۆرى ئەم خەلاتە گەورەى بۆتە هۆى تصرف و دەسەلاتى شىخى
 خاوەن پاىە و مرشيدى كە ڤيشەوابى، وە شىخى خاوەن تصرفيش يانى تصرفى
 شىخيش بەستراوە بەو كە ڤەيوەندى و رابط لە ميانەى مرید و مرشيدا بى بە هۆى
 ڤەيوەندى هەردوو لاوە كە لە هەردوو سەرەوە بى وە خوشەويستى يەكەش تەنھا
 لەبەر خوا بى، بە هۆى خوشەويستى بۆ خوا و لەبەر خوا وە جىيونەوەى لەدلى
 ڤيردا دەست ئەدات، بۆ لاى بنەرەتى راستەقىنەى جاميەى ئەو، ئا لەمەوەيە كە
 ووتويانە: (جذبة من جذبات الرحمن توازي عمل الثقلين) يانى: (ڤاكيشەيە لە
 ڤاكيشەكانى خواى ھاوتايى ئەكا بە كردهوەى جين و ئادەمى بەلام لەم موعامەلە و
 كاروبارەدا ئەينى و سىڤرى هەيە جىگەى هەل خلیسكانە، ئەبى ساليكى ڤيگەى
 ئەوەى ئەو ڤيگە ئەگرى ئەبى ووشيار بى لە خشته بردنى شەيطان و تىئلى ئەو لەعینە
 ڤاريزەراو بى، ئەگەر چى گەورەكانى طەرىقەت فەرموويانە شەيطان ناچيئە سەر
 شيوەى وەلى كاميل و مكمّل^(۱).

كە مانگى يەك شەو شىوەى لە ئەبرۆى تاقى ئەو ناچى

ئەگەر بشچى شەوى وايە شەوانى باقى لەو ناچى^(۲)

بەلام ئەم خەسلەتە و خاصيەتى نەگۆڤيى بەرزە تەنيا لە شانى ئەو وەلىيە تايەتىيە
 داپە كە لە لاى ئەهلى خۆى ئاشكرا و ديارە.

(۱) كاميل و مكمیل: تەواو و تەواوكمەر.

(۲) لە فارسىيەكەدا ئەفرموى:

هېلال مەبأبروى كچ دلبر غى ماند اگر ماند شبى ماند شبى ديگر غى ماند

ئەگىنا رىنى ئىككىنچى بەگەمىر خۇگۇرىنى خۇى بىيائە سۈرەت و شىۋەى، وە ئەو مەيدە بىچارە توۋشى سەر لى شىۋان و رى لى گوم بوون بىكات، ھەروەك ئىمە ئەم مەاملە و كاروبارەمان چەند جار باش تاقى كىرۋەتەو، كەوابوو ئەبى مەيدى خاۋەن رابىطە ووتە و كىرەو و فەرمانى رابىطە ئەگەر چى بە شىۋەى كامىل و مەملىش بى بە تەرازوۋى شەرىعەت بىكىشى دروۋدى خوا لەسەر خاۋەنى شەرىعەت بى، ئەگەر پەپىرەۋى شەرىعەت نەبوو ئەو لە لەخشتە بىردى شەيطانەۋەى ئەگىنا لە دۋاى چەند جار امتحان و تاقى كىرەو جا قىبوۋلى بىكات، بەلام كامىل و مەمىل لە عصرى شىر العصورا زۇر دەگەن و ناپايە.

پىرسىار: ئەگەر كە ادەئى كەمال و تەمىلى كىر مەيدى بىچارە چۈن بىزانى لە ادەئى خۇىە درۋى ئەم جىا بىكاتەو، وە يا ئەو مدەئى بە چۈن بىزانى لەم ادەئى خۇىە پىكاۋەتى يا نەپىكاۋە لە داۋاكەيدا راستە يان بە ھەلەدا چۈۋە؟ وەلام: پاىە و مەرتەبەى كەمال و تەمىلى بوزگەۋارانى طەرىقەتى مەددى بە قەس الله تعالى ارواحهم لە وىلايەتى كۈبرا، و كە شۈبى فەنای نەفسە قەرارىان داۋە، كاتى بەختەۋەر و سەعادەت مەندى گەشتە ئەم مەرتەبە ئىترەلاقە و پەيۋەندى لە گەل شەيطاندا ئەپچىرى، يانى شىرىتى پەيۋەندى يان بە يەكەۋە بە مەقسەتى فەنای نەفس ئەپچىرى ئەنجا عىلم و فەنای نەفس ھەر كەسى خاۋەنى كەشقى صەحىح بى ئاسان و مەسەر ئەبى، و بە چاۋى دىل ئەبىزانى و ئەبى بىنى ھەروەك لە لای ئەربابى خۇى ئاشكرايە و ديارە، وە لەسەريان پۇشراۋ و مەخفى نىە ۋەلى خاۋەن كەشقى راست و دروست لەم زەمانە حۈكۈمى عەنقاي پەيدا كىرەو، ئەنجا ئەبى مۇراجەع بە وىجدانى خۇى بىكا، چۈنكە خاۋەنى فەنای نەفس دەقا و دەق خۈۋ بە كىردارى شەرىعەۋە ئەگرى كە

ئەو ەش گەشتە بە پایەى حقّ الیقین^(۱) جا ئەگەر لە خۆیا مەیلی خیلافی شەریعت نەبێنی علی مەصدەرھا الصلاة والسلام والتحیة وه له بهجی هینانی فەرمانەکانی شەریعت بی تەکلیف بوو هیچ نەرەحەت نەبێنی بەم مانا به جی هینانی کرداری شەریعی له لا ئاسان و پێچەوانەکەى یانی نەکردنی له لا زەحمەت بوو وه ئیمان ئیسلام بوو بوو به جزئی تەبیعیەتی ئەو کەسە وه مەعلوم خاوەنی ئەم مەقامە عەجایبە وه دیسان جیاکردنەوی ئەم حالە موشکیلە کەم کەس ئەم عەقلى وا تەواویان داوەتی کە ئەحوال و ئەطواری خۆی لی موشتەبیە نەبی یانی له خۆی اشتباه نەکا رینا لا تۆاخذنا إن نسینا أو أخطأنا.

ئەگەر حالەت لەسەر خۆی مشتەبی^(۲)، چۆن ئیتەر له طالبی بی چارە مشتەبە نابێ، لەم کاتەدا چارە هەر پەنا بردنە به حق سوێحانە، وه بێجگە له به خوا و پەنا بهو زاتە مقدسە عزّت قدرتە چارەبەکی تر نیە (اللّهم أرنا الحقّ حقاً وارزقنا إتباعه، وأرنا الباطلَ باطلاً وارزقنا إجتنابه).

بەلێ سەعادەت و بەختەوهری کەوا به ضمیەتی کوبرا مشرف بوو بی، کە (ضمیمەتی کبری) یش بریتی یە له ضمیەتی رەسولی ئەکرەم ﷺ گەر خاوەنی ضمیمەتە کبری کە سێکی تر بگرێتە ضمیمی خۆی ئەو کەسە هەرچەند نەش گەییشتە فەنای نەفس حوکمی خاوەن ضمیمەتەکەى هەیه، شیطان به شیوەی ئەویش ناتوانی خۆی بنوێنی وه ئەمەش لەبەر ئەوێه رەوی یەى سەعادەت مەندەکە چونکە

(۱) پایەى یەقین یانی دلنایى سەیم علم الیقین حقّ الیقین وه ضمیمەت لەعەرەبیدا به مانای له ذیمە گیراو، بۆ نمونە تۆ ئەبی به ضامن و کەفیلی یەکی وه ئەللی فلان له زیمەى من هەر شتیکی بێ عائییدی منه.

وه هەر وەرھا فەناش دوو جۆرە، فەنای نەفس هەبە فەنای قەلب هەیه، مهم فەنای نەفسە کە ویلایەتی کبری لیو نەشتەت ئەکات بەلام له فەنای قەلبدا نەفس هەر سەرکێشە و ناچیتە ژیر إیطاعه.

(۲) یانی: خۆی وه صفی کە بۆ ئەهلی کەمال و تەکمیلە بۆ خۆی قرارداوه له راستیدا وا نەبوو ئەو (اشتباھە).

الراحمين. پرسپار: تۆ له پېشه وه به يانت کرد که سوود و که لکی رايپله ده سته و تن و زياد بوونی محبه ته و خوشه ويستی، وه خوشه ويستی موجبی^(۱) سه عاده تی ضمنيته، وه ضمنيته ته يته هوی جهزيه، که و ابو مريدانی خاوه تی جهزيه هم ضمنيته تيان ههيه؟ وه لام تهو ضمنيته ته که له پېشه وه به يان کرا صورته تی ضمنيته ته که به حوکمی ئيندر اج النهايه في البدايه^(۲) به تايه تی هی هم خانه دانه يه، به لام هم ضمنيته ته حقیقه تی ضمنيته ته وه جياوازی زوره له ميانه ياندا، له جوان تا تهو جوان جياوازی زوره.

نامۆزگاری سی يه: له خانه دانه زور به ريزه و به نرخه که (جهزيه پيش سلوک که و تهو) صورته تی جهزيه حقیقه يه، چونکه جهزيه حقیقه يه جهزيه پړوخی يه که بۆ کاميلان له دوا جاری سلوکا دهس ته دات، ته ماما صورته تی جهزيه جهزيه قهلبی يه که له تیکه ل بوونی ظولمت و نوور په يدا ته بی که و ابو له ده خلی نه فس و شه يطان دوور نيه، له بهر تهو ته بی جيگه دارانی هم دهرويشه^(۳)، که تا اختيار به خویان بی له هاوار و جووله و دهنگی بهرز خۆباریزی بکه ن وه مه یلی نه فسی خویان لهو جهزيه دا رینگه نه دن، به تايه ته له نويزا ته گهر نه خته ئيختيار کی تيدا بی نويزه که ی به تال ته بی، وه ته گهر به هوی غه له به ی ته حواله وه بی حوکمی کۆکه و پزمینی هه يه، که زوره که ی نويز به تال ته کات و له که می عه فوه وه کوو له کتبی شهرعا به يان کراوه.

حه زره تی مه ولانای ئيمه (خوا پایه به رزی بکات) مه جزو یانی له ته لفاظ و قسه ی نا مشروع ووتن به حه تمی قه ده غه ته فهرموو، چونکه زوريه ی ته و پره وشت و تهو

(۱) موجب: پيوست.

(۲) حکم إندراج النهايه في البدايه: ته حوالی ته وليای گه و ره عه کس يته وه له دلی مريدا که هيشتا نه گه يشته به پایه.

(۳) جيگه دارانی هم دهرويشه: يانی خوله فاي حه زره تی شېخی سراج الدين.

خووه له مهيل و ئارەزووی نەفس و شەيطان پاك نيه، هەروەها خۆ فيرکردن بەو
حالتە ئەبى بە ھۆى داخستنى قاپى بەرزبونەوھى لطيفەى قەلب.

نامۆزگارى چوارەم: چونكە لەم طەرىقى گەورە و بەرزەدا ئىندراجى نىھايەتى فى
البىدايەت دەس ئەدات وەك حەزرەتى ئىمام و پىشەواى طەرىقەت شاھى نەقشبەند
حەزرەتى بەاء الدىن فەرموويەتى ئىمە نىھايەت لە بىدايەت دەرج ئەكەين لەبەر ئەو
ئەحوالاتى كە ھىنى ئەھلى كەمالە وە تايىبەتى كەسانىكە كە بە دوا پلەى سلوك^(۱)
گەيشتەن لە سەرەتاي ئەو كەسانەو پەيدا ئەبى كە تازە ئىتيدايانە وەك شەھودى
وەحدەت لە كثرەت وە توحىدى وجودى وە كەشف وتن وە كەشفى قەبر و بىجگە
لەمانە وە لە راستىدا ئەم حالەتانە لە عەكسى دلى پىرەوھىە يانى لە دلى مورشيدەو
عەكس ئەبىتەوھ بۇ دلى مريد، و مريد ھى خۆى نيه، كە ئەو عەكس بونەوھىە لە
موريدا بە ھۆى صوڤرەتى ضمنيەتە كە لە ئەئەرى رابىطەوھ حاصل بوو ڤوو ئەدا ئەو
مريدە ئەمانە لە خۆيەوھ نەزانى وە لە إنعكاساتى پلە و پاىەى پىرەوھ بناسى، ئەم
حالىشە جىگەى ھەل خلىسكانە كە لە تىكەل بوونى وەھم و گومان وە دەخلى نەفس
و شەيطان پاك نيه، كەوابوو ھەموو دەمى مستغفر بى وە دەم و دلى بە أستغفر الله و
داواى لى خۆشبونەوھ بى، وە بەم شتانەوھ دل نەبەستىتەوھ وە ئەگەر وا نەبى قاپى
رىگەى سەرکەوتنى لى بەست ئەبى.

كەلك: كاتى شەيطان خراپە خوارەوھ و لەناو فرىشتە و مەلائىكەتان، وە مەقام و
پاىە بەرزى لى سەنرايەوھ وە كەوتە چالى خزى و رىسواى ووتى: ئەى خوا بە
عيززەت و گەورەيت سويند ئەخۆم من لەم ڤو جيا نايەوھ تاگيانى لە لاشەى جيا

(۱) سلوك: عەمەل كردن بە ئادابى طەرىقەت. جەزىە: ڤاكىشان، جەزىەى ڤوحي يانى ڤاكىشانى و
سەرخستنى ڤوچ بۇ پاىەى بەرزتر لە مەرتەبەى خۆى، نامشروع: بى شەرىعى حەتم.

ده‌بیشه‌وه^(۱)، وه خودای گه‌وره جلّ جلاله فهرمووی به عیززهت و جه‌لال و گه‌ورمی خۆم ریگه‌ی تۆبه ناگرم له به‌نده‌ی خۆم تا ئه‌که‌وێته غهرغهری گیان دهرچوون، گه‌وره گه‌ورانی طهریقه‌ت فهرموویانه ئه‌مه یانی ئه‌م شت بینینه مندالانی طهریقه‌تی پی په‌روهرده ئه‌کری ئه‌گینا له راستیدا مه‌به‌س له طهریقه ئه‌وه‌یه ته‌نیا خووگرته له نه‌یخی و ئاشکرادا به نه‌یخی و ئاشکاری شه‌ریعت و به‌س، که‌وابوو نابی طالب و داواکاری هه‌وا و هه‌وه‌س پی، وه ئه‌بی کۆشش بکا و هه‌ول بدات که هه‌میشه دلی پرووناک پی به نووری حضور وه خه‌یالات و خه‌ته‌ری خوشه‌ویستی بیجگه له خوا له ساحه‌ی سینه‌یا دوور بخاته‌وه تا خوشه‌ویستی وه هه‌روه‌ها کینه و به‌خشش و هه‌روه‌ها قه‌ده‌غه‌ی هه‌ر له‌به‌ر خوا پی سبحانه و تعالی (من أحب لله وأبغض لله وأعطى الله ومنع الله فقد استكمل إيمانه).

ئامۆزگاری پێنجهم: سادات و گه‌وره پیاوانی طهریقه وجودیان به هاوبه‌شی په‌یداکردنی گه‌وره داناهه فهرموویانه (وجودك ذنب لا يقاس به ذنب آخر) که‌وابوو داواکاری ریگه‌ی راستی ئه‌بی هه‌موو وه‌ختی هه‌ول بۆ ئه‌وه بدات که هیچ کاتی هیچ فهردی وه هیچ نه‌فسی له خۆی که‌متر نه‌زانی وه هیچ وه‌ختی خۆی له هیچ ته‌نیا په‌کی له عاله‌مدا به‌زیاتر نه‌زانی به‌لکو خۆی به چاکتر نه‌زانی له مه‌ی خۆران و باقی گونا‌ه‌کاراندا نه‌ک به‌و مانایه‌ی که شه‌راب خواردنه‌وه په‌نا ئه‌گرم به خوا خراب نیه به‌لکو به‌و مانایه که دوا‌پۆژ نادیاره، چونکه زۆر کات وا ئه‌بی مه‌ست و سه‌رخۆشان و بی پروا و خوانه‌ناسان له‌دوا‌پۆژی ژیا‌نیان وه ئاکامی به‌ریان ده‌س به کاری چاک و داوینی په‌شیمانی و تۆبه ئه‌پێچن وه به داوای لی خوشبوون و لی بوردن ئه‌چنه پێشه‌وه له پروشته‌ی چاکان و لیسته‌ی سه‌عاده‌ت مه‌ندان و کامیاباندا

(۱) وفي الحديث: لما هبط إبليس عليه ما يستحقّ قال: فبعزتك وعظمتك إنني لا أفارق ابن آدم حتى يفارق روحه جسده قال الرب عز وجل وعزتي وعظمتي لا أحجب التوبة عن عبدي حتى يغفر بها. له كتیبي الهادی للمهتدی.

داخل ئەبن، و بالعكس به پېچەوانەى ئەو وەه رى ئەكەوى چەندەها پياوى باش و خواناس و خاوەن عيادەت و زوهد و چاكە و باشى ئەكەونە شيو و دۆلى تىكچوون و زيان و چارە پرەشى و رى لى گومبون و سەر لى شيوان.

خوايه كى گەورە و زۆر بى نيازە ھەم سەبەب سوتىن ھەم سەبب سازە

ھەرگىز سالىكى پىنگە و رىگرى خواناس و شەونوژ و عيادەت و پوژو چاكە كردن و باشى خۆى نەنازى بەلكو و ترس و لەرزى لىيان بى. تاوان و گوناھى مل كەچى و ترس و خۆ بە كەم زانينت پى بېخشى چاترە لە خواناسين و چاكە كردنى كە لووت بەرزى خۆ بە زل گرتنت پى بېخشى^(۱)، نەوەك بە أسفل السافلين و دوورى مەحروم و بى بەشى تووش بى وە بە دەردى دەرکراوى تا سەرى گرفتار بى پەناى ئەگرين بە خوا لەوہ.

ئامۇزگارى شەشەم: لە حالى حەياتى خۇمدا بە مەيل و ئىختيارى خۇم بەلكو بە ئىشاراتى غەيبى و باطنى ھەردوو كۆرى پاىە بلند و خەلىفەى سەعادەتمەندى خۇم محمد و عبدالرحمن وەك لە پېشەوہ بەيانم كەردبوو كە سەعادەتى ضمنيەتى ئەم دەرويشەيان دەسكەوتوہ كەردمن بە نائيب و خەلىفە و جىدارى خۇم وە لەسەر بەرمالى ئىرشاد جىنشينم كەردوون، ئەبى تەواوى خولەفا و مريدان بەلكو ھەموو پەيوەندى گەران و مەنسوويىنى من ئەم دوو كۆرەى بەختيارانى منە وەك يەك نەفسى تەنيا بەنائيب و جىدارى خۆشەويستى منيان بزائن، وە لە فەرمان و نەھى ئەوان بە ھېچ جۆر لانەدەن وە ھەر لە حالى حەياتم و پاش نەمانىشم ئەبى پرۆشتەى علاقە و پەيوەندىيان لە گەردنى خۇيان ئاويزان بکەن، وە چاودىرى ئەدەب لىيان بە مايەى بەختەوہرى خۇيانى بزائن، نەوہكوو كەسى لە ميانەياندا بە شيوہى دوو زمانى و

(۱) فەرمايشتەكە ئەمەيە: معصية أورتك ذلاً وإفقاراً خير من طاعة أورتك عزاً وإستكباراً.

فیتنه یی قسه هینان و قسه بردن سهر هه لدا که ئه وه په نا ئه گرم به خوا بئی به هوئی گومرایی و سهر لیشیوان بوی، چونکه وه به بی فرمان و په زامه ندی ئه وان له لابر دن و دانانی جیدار و خلیفه و رد و قبولی مریدانی هه ل نه ده ئی، چونکه ئه مر و نه هی ئه وان له م جوړه شتانه دا ئه مر و نه هی منه وه ئیخلاص و محبت و ئه دهب و حورمه ت گرتنی ئه وان عائیډ به منه وما علی الرسول إلاّ البلاغ و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم أجمعین.

ناموزگاری حو ته م: حیکمه ت و دانایی پر سود و گه وړه ی به جی گه یشتووی حق ته عالا له ناردنی پیغه مبه ران علی نبینا وعلیهم الصلاة والسلام ئه مه یه بنده کانی خوا له م په ر ته ده نوسه ون^(۱) وه حق ته عالا له و په ر تقدسه وه یه که وا به رزه خیکي ذوالجهتین له به ینا له کارایه تا له بهر ئه و به رزه خه (ذوالجهتین) وه فه یضی ته قدس له ه زره تی مقدس عز اسم به بنده کان عائیډ بی، ئه نجا چونکه له پاش حه زره تی ره سوولی ئه کرم در گای پیغه مبه رایه تی داخرا اولیاء الله ئه م ئوممه ته مه رحوومه به نیابته و خه لافه تی ئه و سهر وړه ی دنیا و دینه سده له دوا ی سده ئه م فرمانه گه وړه ئه رکی سهر شانیا نه وه سهر ئه نجامی ئه م ئه مره ئه دن، وه وجودی پر فه ر و مسعودی ئه وان تا ظهوری مه هدی^(۲) موعود ﷺ در گای فه یض به خشین و

(۱) تدس: چلکو چه پهلئ له م جیگه دا چلکو چه پهلئ معنویات مه به سته، تقدس: پاکي و خاوینی نظیفی ته واو، به رزه خ: به ین، ذوالجهتین: خاوه تی دوو لا وه کو ئه وه دوو شت له یه ک دوو بن وه یه ک نه گرن ئه نجا شتی له به ینا نا دابزی که له سهریکه وه به م بشوکی وه له سهره که ی تره وه به و مناسب و گونجا و بی، ئیتر ئه وه ئه یته هوئی بی راگه یشتی ئه و دوو شته که له یه ک دوو رن.

سده یانی قرن وه مانای زه مان به زه مان سده به دوا ی سده دا ئه م موهمیه ناهیلن نوشوست به یخی له باقی پیغه مبه ران ئه مان ئه و ئیسه ئه که ن.

(۲) ظهور: په یدا بوون. مه هدی: په کیکه له اولیاء الله که زور زور گه وړه یه له ئاخ زه مانا په یدا ئه بی وه حوکمداری گه وړه ش ئه بی وه ده ست په سهر جیهانا ئه گری عدل و داد بلاو ئه کاته وه، وه ئیسلام سهر ئه که ویته وه گه ش ئه یته وه.

وهر گرتن کراوهیه وه چونکه کامل و مکمل که به دوا پلهی دوا پلهی بهرزی گه‌یشتی و دووباره رجوعی قه‌هقه‌ری^(۱) کردیته‌وه تا به غایه‌ی نزول گه‌یشتی یانی گه‌رایته‌وه وه مناسبه و مجانه‌سه‌ی له‌گه‌ل سائری به‌شهری ترا حاصل کردی به وینه‌ی ئیکسیر نادر و که‌میابه وه دیاره به‌ی مناسبه و مجانه‌سه‌ی سوود وهر گرتن و سوود به‌خشین ئاسان و ئاسایی نیه، له‌بهر ئهمه به پیوستی وه‌قت ئهم فه‌قیره به په‌پره‌وکردنی قطب العارفین و غوث السالکین الكامل الواصل إلى الحقيقة والنازل السافل إلى الخلیقة حه‌زره‌تی قطبی طریقه مولانای ئیمه خالیدی ئیمه قدس الله تعالی سره‌العزیز ئهو که‌سانه‌ی که له پاش جه‌زیه و فه‌نای ته‌تم لهم طه‌ریقه وه‌ثیقه‌دا به حوکمی ئیندراج النهایة فی البدایة حوکمی به‌رزه‌خیه‌تیاں په‌یدا کردوه وه مشابهمه‌یه‌کیان به واصلی کامیلی مه‌رجوعی باقی الله حاصل کردوه ههر چهند تکمیل نه‌بوون به‌لام ته‌وانمان روخصه‌ت داون و ئیجازه‌مان داونی که طالبانی طریق ته‌لقین‌ی

إفاضة: رشتن له لای سه‌ره‌وه، إستفاضة: داواکردن بۆ ئه‌وه‌ی به سه‌ریا پرژون.

کامل: به پایه گه‌یشتوو، مکمل: خه‌لک به پایه گه‌ینه‌ر، رجوع: گه‌راوه.

(۱) قه‌هقه‌ری: پاشه و پاش، غایه: نیه‌ایه‌ت، مجانسه: هاوجنسی، مناسبه: پیکه‌وه به‌ک که‌وتن و له‌گه‌ل به‌ک پیکه‌وتن.

إکسیر: دهرمانیکی تاییه‌تی به نه‌ختیکی ته‌کرته‌وه ناو مس ئه‌یکا به ئالتون به‌لام زور که‌مه و ده‌س ناکه‌وی له‌بهر ئه‌وه ههر شتی زور که‌م ده‌س بکه‌وی پی ته‌لین وه‌ک ئیکسیره.

مسکین: فه‌قیر، هه‌زار، أولیاء الله له نوسین و فه‌رمایشتیان خۆیان به فه‌قیر ناو ئه‌بدن وه لیره‌دا بۆیه ئهو ووشه به‌کار ئه‌هین چونکه بۆ ههموو شتی ههر له خه‌لقی وجوده‌وه تا به‌چو‌کترین شت که پنی ئاتاجن له‌خواوه‌ی ته‌زانن، محتاجن به‌مان، محتاجن به‌ساخی، محتاجن به‌ئیمان، محتاجن به‌هه‌ناسه‌دان، محتاجن به‌چاو به گوی به دم وه هه‌تا باس بکه‌ی نيعمه‌تی خوا ههر ته‌واو نابێ وه هه‌م‌و‌یشی ههر هی خوايه، که‌سی به مانه هه‌م‌وی احتیاجی بی فه‌قیره وه خوايش جل شأنه ته‌فه‌رموی (وأنتم الفقراء) ئهو ناوه‌یان بۆ خۆیان به فه‌خر هه‌ل‌گرتوه.

إندراج النهایة فی البدایة: یانی ته‌حوالی ته‌ولای گه‌وره عه‌کس ییته‌وه له دلی مریدا که ئیشتا نه‌گه‌یشتوه به پایه (یاأیها الناس أنتم الفقراء إلى الله والله هو الغني الحمید).

ئادابی طەرىقە بىكەن چۈنكى ئىفادەى ئەوانە لە دەرحەق عەوام لە ئىفادەى متوسطانى كە لە عالەمى آفاق الأنفس تى پەريون وە هېشتا بەفەناى حقيقى نەگەييون بە ھۆى ئەوہ كە مچانەسەتى ئەوان زياترە بەلكو لە كامىلالى نەگەپراوہ^(۱) و واصىلان و فانيانى كە هېشتا روتبەى تنزل يان دەس نەكەوتوہ مفيدترن كەوابوو ئەوانەى ئىجازەيان پى دراوہ لەم دەرجەدا بەو ئىجازە مەغرور نەبن وە خۇيان بەكامل و مكمّل حىساب نەكەن وە بە گومان بردنى كامليەت خۇيان نەخەنە حەپسخانى دوورى و وەبالەوہ ئيتىر:

مەبەستم ئامۇزگارىت بوو كردم جەزاي نصيحت پيويست بوو بردم^(۲)

ئامۇزگارى ھەشتەم: نەسيحەتتان ئەكەم و ئەمانەت ئەدەم بە مريدان بە گشتى بە خولەفا و ئىجازە پى دراوانى خۇم بە تايىبەتى كە بەرامبەر يەكتر ھەرۈەك پيويستى طەرىقەتە يەك دل و يەك لايى بن، وە زمان بە غەيبەت و زەم و خراپە ووتنى يەكتر پييس نەكەن، وە ھىچكام خۇى لە يەكتر بەرېزتر و چاكتر گومان نەبا، حەزرەتى ئيمامى رەبانى كە مجددى ئەلفى ثانى يە (قدس سرّ) ئەفەرموى: (مەعرفەتى خوداى تەعالى لەسەر ئەو كەسە حرامە كە خۇى لە كافرى فەرەنگ چاكتر بزائى) چ جايە لە برايانى دين و طەرىقەتى خۇى، وە ئەم دەرويشە كە پاشاۋە خۇرى احسانى ئەوانم خۇم لە ھەموو تاك تاك و يەكە يەكەى عالەم بە كەمتر ئەزانم، بەلكو گوناھو خراپە و قصورى جميعى عيباد نيسبەت ئەدەم لە خۇم، كەوابوو ئەبى كەسانى تايىبى من بن و تەبەئىيەتى منيان ھەيە پەپرەوى من بىكەن وە لە زەللە و ھەلەلى خەلك چاو بېۋىش،

(۱) نەگەپراوہ: بە مقامى فەناى ئەتەم گەيشتون بەلام نەگەپراوہتەوہ بى بەقاي ئەتەم كە لەگەن مخلوقاتدا علاقە مچانەسە بىكەن:

(۲) فارسى يەكەى ئەمەيە:

وه ته نيا سه يري كه موکوپرى خوى بکات، وه کاروبارى به ننده کانی خوا حه والهى مه عبودى حه قيقى بکات له گه له ته وه كه (علام الغيوب) ئاگاداره طه عنه و لومه و خراپه ووتنى به ننده کانی ته و جه ساره ته وه به ئيشى رازى نه بوونه.

ناموزگارى نويه: ته م مسکينه فه قيره كه مهرکه زى دائيره ي ضعف و ته قصيرم زور زور به دنيایي په وه چاوه روانم كه هرگيز به دوعاى خوتان و داواى ته ندروستى و عافيت بۇ دنيا و لى خوشبوون و عه فوى ئاخيره ت له بىرتان نه چم وه هيچ کات له داواو پارانه وهى خير و احسان له حضورى خوادا به و دوعا يانه ي كه مائورن بى به شم مه کهن، وه مه لىن فلان كه س پيوستى به دوعا و داواى ئيمه نيه.

هر پيره ژنيكى كه ته دى رسول ته يوت دوعا كه، كه بيم قبول^(۱)
هوشيار به كاتى باى بى په روايى فهرمانى طاعت ناي مينى باي^(۲)

بيجگه له وهش من خوم زور له گوناهاكارانى روى زهوى به خراپتر ته زانم له هه موو كه س زياتر بۇ دوعاى خير محتاج ترم چونكه له نامه ي ته عمالى خوما عه مه لى كه شايسته ي قبولى باره گا بى شك نابهم كه و ابوو زور محتاج به دوعاى خيرم له دوعاتان غافلم مه کهن (دعاء الغائب للغائب مستجاب).

ياني پارانه وه بۇ يه كى كه خوى له وى نه بى ته و نزا به وهرگيراوه.

ناموزگارى ده يه: جه ميعى ته ولاد و خوله فا و مريدان و محبين و مخلصين ئاگادار ته كه م كه هم وه صيه تانه م به دل وهر بگرن وه به راستى و دروستى ته واو ئاويزانى گوى هوشى خو ياني بکهن مه يخنه نه پشت گوى وه به مايه ي سه عاده ت و

(۱) فارسى يه كه ي: پيش هر پيره زن رفتى رسول كه دوعا كن تا شود احمد قبول

(۲) ياني ته بى ئاگات له خوت بى به عياده تى زور و كرده وهى چاك مه غرور مه به چونكه له كاتى بى باكيده هه زاران خهرمانى عياده ت و طاعت نرخی نامينى، به لكو (باي) بوون يه كي كه له تاوانه خراپه كان، وه شهيتان به له خو باي بوون زنجيرى نه فرقى خوى له گهردن كرا.

به هره مه ندى هه دوو دنيای خۆيانى بزاتن وه به هۆى پزگارى و خه لاصى حيساب
بكه ن وصلى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه عدد ما خلقه الله وسلم تسليمًا كثيرًا
آمين.

ك ٨٥: (ئهمه ته رجهمه ى رياض المشتاقين مرحومى ملا حاميدى كير له مناقباتى
حه زه رقى سراج الدين خستمانه مابهين ميانه ى بارقات السرور وه ئهم صحيفه ى
خۆى جيايه).

شاهى عثمان سراج الدين ى يه كه م فهرمووى:

حه زه رقى مه ولانا ى ئيمه بهر له وه ئيجازه ى خه لافه ى مطلقم بدات، زۆر له
دوو چار بوانى هه واله ئه كردم كه ئه يان هينايه خزمه ى:

جارى ئافره ى له كۆمه لى ئه عيانه كانى سلیمانى كه مونكىرى ئه و زاته هه لكه وتوه
بوون و بى پروا بوون به رامبه رى، به شيوه ى گالته پى كردن ژنانى كۆكردبووه وه
چووبوه به رده ميان توجهى لى كردبوون، ژنه كه شيت بوو تا گه يشته راده يه ك خۆى
پرووت ئه كرده وه ئه چوه سه ر سه ره نگويلك به چنگ په ينى ئه كرده عه يى خۆيه وه،
به ناچارى كه س و كارى هينابوويان خستبوويانه ده رگای هه زه رقى مه ولانا وه قدس
سه ر، ئهم زاته ش فه رمانى پى كردم كه به چاره سه رى هه لسم كه نه زه رم له وه زعى
كرد، كۆمه لى جنى حاليان په ريشان كرده بوو گرتمن و له سه ربانى خانه قا هه پسم كردن
و پرسيم هۆى چى به ئهم ژنه وا لى ئه كه ن ووتيان ئيمه به ئه مرى شاهى نه قشبه ند
(قدس الله سه ر العزيز) ئهم ژنه مان وا لى كرده ليه مان بگه پرى با ده مار له رۆزگارى
بينيه ده ر وه به هيلاكيا بيه ين، كاتى ئه مه م به هه زه رقى مه ولانا گه ياند فه رموى
هه رچيائى فه رموه دروست و صحيحه به لام چونكه له بهر خاترى ئيمه ئهم
كاره ساته يان به سه ر ئه و ژنه يا هينا وه ئه زه تيان مه كه به لام تۆبه يان پى بكه جار ى تر
نه چنه وه سه ر ئه و كاره، ئه بى ئيمه له تۆله ى خراپه چاكه وه له تۆله و سزای نا
ئه هلى لى بوردن و خوشبوون و نه رمى به كار به ينن، ئه مجار تۆبه م پى كردن وه

ژنه کهش چوموه سهر حالی صحت و تندرستی و سروشتی خوئی، وه خوئی و
که سوکاره کهی په یوه ندى ئه ده بیان فراهه م هینا الحمد لله.

فیدای بازوویی هیممهت بم که ریشهی دژ له بن دینئ
له کاتیکیش په نا بینئ که مالی لوطفی ئه نویئ

یه کی له پاشا زاده کان که مه کی ئیخلاصی هه بوو، به دهردی گران دووچار بوو
که سوکاری هاتنه خزمهتی حه زره تی مه ولانا ئه مری فهرموو به من که بچم و متوجهی
حالی بیم به لام فهرمووی که ئه چی باش تی فیکره ئه گهر قه زای موپرم بوو^(۱)،
ده سکاری مه که وه گیانی خوت به فپرؤ مده ئه گهر بینیت کاتی توجهی لی ئه کهیت
ئو نه خوشی یه هه لمهتت بو دینئ وه ئه یه وی شیشهی وجودت به بهردی نابوتی
بشکینئ ئیتر لی بگهری وه ههسته وهره دهری کاتی که چووم و گه یستمه حهوشی
خانوه که دیم نه خوشی یه که له شیوهی پیاویکی ناشیرین له سهر کابرا ههستا چوه
سووچیکه وه وهستا وه کابرای نه خوشیش ههستاو دهستی به قسه کردن کرد، کاتی
ویستم توجهی لی بکه م دیم پروو به پروم بزوا به هه بیته و سامیکه وه ویستی به سه رما
بکه وی دهرکهوت که قه زای موپرمه، وه چنگی ئه جهل له گیانی ئهوا مه حکمه
ناچار ههستام و لهو جیگه هاتمه دهره وه، گه یستمه حهوشه که دیتم نه خوشی یه که
چوموه سهر نه خوشه که پاش ماوه یه که ههوا ئه گه یشت که کوچی دنیای فانی کرد وه
گیانی به خوای باقی سپارد.

(۱) قه زای موپرم: یانی له لایهن خوای تبارک و تعالاهو بریاری قه تعی درایی که ئه مه چاره سهر نایی.
قه زای معلق: مانای کاره سانی که بوئی به شتیکی دیاریه وه به سرائی ئه گهر ئه و شته هاته جی لهو به لا
رزگار ئه بی، ئه گهر نه هاته جی رزگار نایی، بو نمونه: وه که ئه م نه خوشه له م رۆدا فریای عه مه لیات کرا
رزگار ئه بی فریا نه کهوت ئه مری، یا ئه گهر ئه مرقو فلان بچی بو به غدا له سه یاره وهره گهری نه روا
سه لامهت ئه بی.

نوسه‌ری ئەم کتێبه (ملا حامید) ئەفەرموی:

یه‌کی له نه‌وه‌ی پاشاکان نه‌خۆش که‌وت پزیشکی‌یان هینایه‌ سه‌ری، ئەو پزیشکه‌ موخلیس و خۆشه‌ویستی چه‌زیه‌تی شیخی سراج الدینی هه‌بوو به‌ دزیه‌وه‌ پرسیاری لی کردبوو ته‌گه‌ر ئەو نه‌خۆشه‌ چاره‌سه‌ر ته‌کری نه‌خۆشیه‌که‌ی با زه‌حمه‌تی له‌گه‌ڵدا بکێشم وه‌ گه‌ر نه‌ با خۆم به‌ به‌هانه‌یه‌ پزگار بکه‌م فه‌رمووی چاری نیه‌ هه‌رچی له‌ گه‌ڵ بکه‌ی به‌بی هه‌ووده‌ ته‌روا ناچار خۆی پزگار کرد، چه‌کیمی تریان هینایه‌ سه‌ری چاری بو نه‌کرا کۆچی دوا‌ی کرد.

وه‌ فه‌رمووی: دوو له‌وح هه‌ن له‌وحی ژیان (حیاه) وه‌ له‌وحی (مردن) (ممات) هه‌رکه‌س به‌وانه‌ بزانی و ده‌رکی ته‌وانه‌ بکات ته‌گه‌ر ئەو که‌سه‌ی له‌ له‌وحی حه‌یاتا دی ته‌زانی نامری، وه‌ ماوه‌ی نه‌خۆشی‌یه‌که‌شی به‌ نیشانه‌ تیا دیاری کراوه‌، وه‌ ته‌گه‌ر له‌ له‌وحی مه‌مه‌تا بینی ئیتر ته‌وه‌ چاره‌سه‌ر ناکری، ته‌بجا منیش عه‌رزیم کرد ئەو له‌وحانه‌ له‌ چ جیگه‌یه‌کن فه‌رمووی (له‌ لا مه‌کان که‌ فوق العرش) عه‌رزیم کرد ته‌ی لوح المحفوظ^(۱)، له‌ کووی‌یه‌؟ فه‌رمووی له‌ که‌ناری عه‌رشه‌.

وه‌ دیسان فه‌رموی: نیشانه‌ی گوناح له‌ ئینسانا دیاره‌ هه‌ر گوناھی نیشانه‌یه‌کی سه‌ربه‌خۆی هه‌یه‌، فه‌رمووی من که‌سیکم دی له‌ ژیا‌نی خۆیدا یه‌ک جار شه‌رابی خواردبوو وه‌ک جیگه‌ برینی له‌و که‌سه‌دا ئاشکرا بوو.

(۱) لوح المحفوظ چی‌یه‌: ژماره‌ی له‌وحه‌کان (۳۶۰) له‌وحه‌ ئه‌مانه‌ گۆران به‌سه‌ریانا دی به‌ گوێره‌ی قه‌زا و قه‌ده‌ری معلق، به‌لام لوح المحفوظ بۆیه‌ پێی ته‌ووتری له‌وحی پارێزراو چونکه‌ گۆران به‌سه‌ریا نایه‌ت، به‌ریاری دوا‌ی له‌وانا چۆن پێی له‌دوا‌یدا له‌مدا وه‌ها‌یه‌ وه‌ ته‌نیا یه‌ک له‌وحه‌، وه‌ شوێنه‌که‌ی که‌ناری (عه‌رش) خوا‌یه‌).

ك ۸۶ رياض المشتاقين ۲۱۶: دوباره حەزرىتى شىخى سراج الدىن فەرموۋى^(۱):
 كاتى قە حەزرىتى مەولانا لە بەغا بوو سەرگەرمى ئىش و كارى موريدان و
 موستەرشيدان بوو، وە منىش لە تەوئلە لە جىگەيەكى چۆلى دور لە يىگانە
 خەرىكى كاروبارى باطنى بووم، خۆم لە خۆم فارغ كردبوو^(۲)، مۇراقەبەى وجودى
 موطلەقم ئەكرد كۆمەلىكم ئەيىنى كە بە مەلايىكەم ئەزافى ئەھاتنە ئەو ناوہ خەرىك
 ئەبوون بە نوپۇز و قورئان خۆندن، بەلام لەبەر ئەوہ سەرگەرمى ئىشى خۆم بووم وە
 استغراقى تەواوم لە حەزرىتى محبوبى حەقىقىدا^(۳) بوو ئەوانە كان لم يكن شىئاً مذكوراً
 وابوو لە نەزەرما، لەم كاتەدا پۇرچانەتى حەزرىتى مەولانا تەشرىفى ھىنا وە فەرموۋى:
 ئەوانەى كە چاوت لىيانە و دىن بۆلات كىن؟ وۆم قورىان گيان چىت عەرز كەم
 لەوہ ئەچى فرىشتە بن، دىن نوپۇز و عىيادەت ئەكەن و قورئان ئەخوين لە پروۋى لۆمە
 و سەرزىشتەوہ فەرموۋى ئەى كەودەن چۆن نازافى ئەوانە شىياطينن ئەوانە دوژمنى
 ئەھلى مىللەت و دىنن، عەرزىم كرد قورىان نوپۇز ئەكەن فەرموۋى: ئەى لە خۇمانا نىہ
 قورئان ئەخوينى و نوپۇز ئەكا ئەگەر بى دەسەلاتىكى چىنگ بىكەوى پىستى سەرى
 ئەگىرتەوہ وە لەسەر ناوچاۋ راى ئەكىشى.

تۆ سەبەبى پەرۋەرەوہ ئەو جىگە و خەرىكى ئىشى خۆت بىہ ئەو سەگانە دىنەوہ،
 دەرگاى منافقى ئەكەنەوہ تۆ ئىستىمداد لە پىران بىكە وە مشغولى دىكر بىہ پروۋى نەفى
 دل لەوان بىكە ديارە ئەگەر مەلايىكە بن لە جى خۇيان ثابت ئەبن ناجۇلەن وە ئەگەر
 شىياطين بن بزانە چۆن دەماريان لە پۇژگار دەرئەھىزى بۆ سەبەى چوومەوہ وە بە
 ھەمان كار خەرىك بومەوہ، ئەوانىش لەسەر شىۋەى پىشۋوى خۇيان ھاتنەوہ
 دەستيان بە نوپۇز و قورئان خۆندن كرد، استىمداد لە پۇجى مەولانا و ھەموو

(۱) ئەم كەرامەتە لە رياض المشتاقين بەيان كراوہ، ژمارەكان ژمارەى صفحەى رياض المشتاقينە.

(۲) خۆم لە خۆم فارغ كردبوو: ئاكام لە خۆم برى بوو.

(۳) محبوبى حەقىقى: ياقى زاقى آقدسى إلهى جلّ شأنه.

مەشايخەكان كىرد و توجهم بۇ لەناچوونيان كىرد دەسبەجى وەك ئاگر لە پوش و پەلاش بەرىجى پرويان كىردە پاكىردن و وون بوون، ھەلاتن ئىتر نەم دىنەوہ.

جەنابى علامەى زەمان حاجى ملا أحمدى نۆدشە فەرمووى: تازە تەمەسوكم بە ھەزرىتى سراج الدىن شىخ عوسمان كىردبوو، بەلام بە تەواوى دل دامەزراو نەبووم، وە خەيالم كىرد كە ئەبى ئەم زاتە تصرف و مەقامى ناچ ھەدى بى وە چۆن بى؟؟؟
شەوى لە خەوا دىم زاتى لە روضەى مطهرة درودى خوا لەسەر ھەزرىتى رسول اللہ بى، لە ميانەى قەبرى رسول اللہ و ھەزرىتى أبو بكر صدیق دا خەوتوہ، كاتى ئەو شتەى بە خۇيا دابوو لە پرووى خۇى لايدا تەماشام كىرد ھەزرىتى شىخ عوسمان بوو ھەستا و فەرمووى با توجھىكت لى بكەم وە ئىكسىرى ئەبەدى^(۱) لەمسى وجودت بىدەم چاوم نا بەيەكا وە چاوپروانى لوطف بووم لە ناكاو نظرىكى فەرموو وەك مەرىشكى سەرپروام لى ھات دەستم بە ھاوار و گریان و زارى كىرد تا ماوہ زوڭر.
كاتى بە ھۆش ھاتمەوہ دىم مال و منال ھەموو لىم كۆبوونەوہ چرايان ھەل كىردوہ زوڭر و ناپەھەت بوون و ايان زانى من ئىكچووم.

ك ۸۷ رياض المشتاقين ۴۲۴: سید ھىدايەت^(۲)، فەرمووى يەكەم جار كە لەسەر ئەمر و فەرموودەى ھەزرىتى پىر ئەچووم بۇ تاران ھەزرىتى پىر بە رىگەى رۇحانىيەت ظھورى فەرموو، فەرمووى تا خۇر گەرم نەبى مەجولى چونكە چەئەل رىگر لەسەر رى بۆت دانىشتوون لە بەيانىدا ھەر چەن ھاوپىكەم مووتىلايى كۆرەنگە بى پىروىن كاتى خۇر گەرم بوو گەيشتىن بە مەلبەندىان زالىمان دانىشتوون وە بو ماوہىدا تر لە دوور بەدىمان كىرد بەلام ئاوى گەورە لە بەيندا بوو ئاوەكە نەى ھىشت دەستيان پىمان بگات.

(۱) ئىكسىرى ئەبەدى يانى: سعادەتى ھەتا ھەتايى.

(۲) ئەم زاتە موختەرەمە: لە مالى خۇيدا بە خەنجەر ناحەزى ئىسلام شەھىدى كىرد. رحمەتى خواى لى بى.

ك ٨٨ رياض المشتاقين ٢٤٢: ديسان سيد هيدايت ئەفەرموى:

جارى دووم كه چووم بۇ تاران لەسەر فەرمانى پاشا ميوانى أمير الديوان بووم،
كاتى بۆيان دەرکەوتبوو كه من سنى مذهبم أمير الديوان لەگەڵ دەستەيه لە ئەعيان و
گەورە گەوران بېرياران دابوو كه لە پرووى تاقى كردنەوهوه چەن شتيكى ناپراست
بەناوى راستى يەوه لەبەندە بېرسن تا ريسوا و شەرمەزارم بکەن، شەوى ديم كۆمەلى
هاتن و بە ئەدەب لە لام دانىشتن.

أمير الديوان ووتى سەرورە من ژنم هەيه منالمان نيه لە پرووى لوتفەوه
دۆعايە کمان بۆ بنووسە خوا منالمان پى بيهخشى، وه هيممەت بکە كه خواى تەعالى
کۆرمان بداتى.

منيش چونكه كردبووم بە عادت پيش وه لامي هەموو پرسیارى تا متوجە نەبوو
بم لە رۆحیانەتى پير و مستەم نەبوو بم وه لامي كه سم نه ئەدايه وه، دەسبەجى متوجە
بووم، رۆحیانەتى حەزرەتى شىخ پەيدا بوو فەرموى:

بلى تۆ درۆ ئەکەى وه ئەتەوى تەجرەبە و امتحانى دەرویشان بکەى ژنەکەت
ئىستا دوو کچى هەيه، وه ئىستە سکی هەيه نزیکە منالى بى، پىنج پۆزى تر ئەزى
وه کۆرکى ئەبى و نیشانەيه کیش وا بە پشتى گوى يەوه.

أمير الديوان: كه ئەمەى بیست لالە و دەخيل و دامان گیرى يەکی زورى کرد وه
داواى بەخشين و لى بوردنى کرد، ئەجا پاش پىنج پۆزەكه ئەوهى پير فەرمووبوى
بە راس گەرا، وه ئەم پرووداوه بوو بە هوى عقیدە و باوەر و ئیخلاصى أمير
الديوان و زۆر لە ئومەرا و ئەعيان.

.....

.....

.....

.....

ك ۸۹ رياض المشتاقين ۲۴۲: جاريكى تر سید هيدايەت^(۱)، فەرمووی:

متسوفي الماليك هات بۆلام داواي دۇعاي منالى كرد بۆي بنووسم كاتى دەستم دايە قەلەم بۆي بنووسم و متوجهى رۆحى حەزرەتى پير بووم ظهورى فەرموو نيشانەي توورمىي لە ناوچاوانيا ديار بوو، پلتوكيكي^(۲) دا لە قەلەمەكە لە دەستم كەوتە خوارەو فەرموى چى ئەكەي؟ ئەو ژنەكەي نەزۆكە ھەرگىز منالى نابى، واز لەم ژنە بىنى فلان ئافرەت بەو نيشانە مارە بكات، لەو منالى ئەبى، ئەجا ئەو شەخسە كە پىم ووت، بە پىي ئەم فەرمودەيە پرفتارى كرد و جوولايەو، وە لەو ژنە بوو بە خاومى منال.

ك ۹۰ رياض المشتاقين ۳۴۷: شىخ محمدى كورد كە يەكى بوو لە مەقبوولان و

مەئزوناتى حەزرەتى پير گىرايەو فەرموى:

زەويەكم ھەبوو ھەموو سالى ئەمان كىلا و ئەمان چاند بەرھەم بھىنى بەرھەمى نەئەيئا خەلكى پىيان ووتم دەست لەم زەمىنە ھەل بگرە ئاشكرايە ھىچ كشتوكالى تيا ناكريت، كتوپر رۆحانيەتى پير ظهورى فەرموو، فەرموى ئەو دوو بەردە لەناو زەويەكەتا لايە و دوورى بخەرەو چونكە لە شوومى ئەو دوو بەردەو كشتوكالى تيا ناكريت.

عەرزىم كرد ھۆي چىيە؟ فەرمووی پياو و ژنيكى نامەجرەم ھەركات مەيلى ناشەرعيان كردى، ژنەكە بە بەيى ئەم دوو بەردەدا رۆشتو ئىشارە بوو بۆ ئەو، وەرە كاتى ئەو يەك بگرن.

(۱) سید هيدايەت: ئىجازە دراو و مەئذونى حەزرەتى پير بوو وە يەكى بوو لە ومزىر زادەكانى كوردستانى

ئيران لە ناوچەي سنە پياويكى ماقول و بەناويانگ بوو.

(۲) پلتوك: پەلە پىتكە، يانى پەنجەيەكى تى سرەواند.

من ئەم مەبەستەم بە برادەرائى خۆم گەياندا، كە ھۆى بى بەرھەمى ئەو زەوىيە ئەو كارە ناپەرەوايە يە كە لەویدا پەيمان وەرگىراوئە ئەوانىش ووتيان ئەم دوو بەردە چۆن لا ئەچى؟ ھەر بەردى بە ۲۰ بىست كەس لە جىي خۆى ناجوولئى، ووتم فەرمودەى پىر بى حىكمەت نىە دوو سى كەس بووین دەستمان داىە بە ئاسانى دوورمان خستنهو، پاش ئەو بەرھەمىكى باشى ئەھينا.

ك ۹۱ رياض المشتاقين ۳۴۷: وە ھەرەھا شىخ محمدە گردە ئەفەرموى: ھەموو كاتى ئەچووم بۆ دىي ھرشل، ئامۆزگارى و نەسىحەتم ئەکردن ھىچ كەس تەسك و بەيەقتى نە ئەکرد، شەوى ھەزرەتى پىر ظھورى كرد فەرموى: شەو چوومەتە خەوى پياوئىكى ھەرشلى پىم ووتوئە سەبىنى بىرۆ بۆ فلان جىگە پياوئىك بەونىشانە ئەبىنى لەسەر دەسيا تۆبە بكە ئەنجا تۆش بىرۆ بۆ ئەو جىيە، يەكەبجار كە دىت ناونىشانى ئەوئە رىشى نىوئە سى و نىوئە رەشە تەلقىنى تەرىقەى بكە، بۆ بەيانى لەسەر فەرمائىشتى ھەزرەتى پىر رۆيشتەم وە پياوئى دىارى كراوم دى دەستى ماچكردم ووتم من ھەزرەتى شىخ بۆ لاى تۆى ناردووم، ئەوئىش ووتى منىش ھەزرەتى شىخ بۆ لاى تۆى ناردووم تەلقىنەم كرد و بەيەقتى وەرگرت لە پاشا مەجذوب بوو.

ك ۹۲ رياض المشتاقين ۲۴۹: جەنابى ملا حامىد ئەفەرموى: ھەزرەتى پىر فەرموئى جارى يەكئى لە ئەھلى (شارەزور) مەدبوو رۆحانىەتى ھەزرەتى مەولانا ھازر بوو فەرموى: كۆرئىكى ئەم پياوئە نەخۆشە لە ھىلاكەتايە بئىرە بى ھىنن توجھى لى بكە با چاك بىي، ناردەم ھىنايان لەسەر فەرموودە و فرمانى ھەزرەتى پىر ھەزرەتى مەولانا خالىد، مەتوجھى بووم خوا شقاي بۆنارد چاك بوو لە ساىەى خوا و ھىممەتى دۆستانەوئە قەدس الله تعالى ارواحهم.

ك ٩٣ رياض المشتاقين ٢٤٩: حاجی رسول گپرايه وه فهرمووی: حه زره تی پیر نامه یه کی نووسی بۆ یه کی له زۆردار و زالمه کان چونکه زۆرداری بهرام به یه کی له خهلیفه کانی کردبوو که زۆردار نه بی و زۆرداری نه کا، منیش نوسراوه کهم له گه ل نه و خهلیفه دا برد بۆ لای زالمه که، کابرای زۆردار کاتی کاغزه که ی خۆنده وه تووره بوو دهستی کرد به جنیودان به و خهلیفه یه پاش دوو پوژ خوی و کوپی و برای و براژنی نه خۆش که وتن به په له پهل ناردیان به شوینما وه زۆر هاوار و دادیان کرد، نه و پوژه برا و براژنه که ی مردن، خۆیش و کوپه که شی زۆر زۆر هاوار و دادیان کرد و وتم ئیشی خراپت کرد ته گهر ته م هه موو هاوار و پارانه وهت نه بویه خۆشتان ته مردن وه ک ته وان.

ك ٩٤ رياض المشتاقين ٢٤٩

دوباره حاجی رسول ته فهرمووی: کاتی شیطاین زۆریان بۆ هینام پۆحانیه تی پیر حازر بوو فهرمووی: آیه الكرسي بخوینه دیم قه لایه کی ٤ چوار پایه یی به ده ورم دابیناکرا وه له سه ر هه ر پایه یه له و چوار پایه ١٠٠ سه د نه فهر چه کداری له سه ر دانرا وه فهرمووی بلی الله هه ر کات ته م ووت (الله) ته و چه کدارانه شه یطانه کانیان ته دایه به ر تفهنگ تا هه موو په رته وازه بوون.

ك ٩٥ : حاجی رسول^(١)، فهرمووی یه کی له مه نسوبانی حه زره تی شیخ بۆی گپرامه وه فهرمووی: خۆم به ته نیا له سه فهر بووم وولاخه به باره وه که وتبوه قور، هه یچه کهس نه بوو یاریه م بدات بارم له گه لا باریکات کاته که شه و بوو، چاره م نه ما هاوارم له شیخ کرد، ناکا پیاوی هات له ته کیا بار کردم و ئیتر دیار نه ما کاتی

(١) جاری دوکتوری ئیجازه نامه یه کی پی بو بردیه لای قاضی شیخ محمدی خال ووتی ته مه ئیجازه ی خه لافه تی باپیری منه که ناوی (حاجی رسول) بوه، وه حه زره تی شیخ عوسمانی ته وینه بۆی نویسه کردویه تی به خهلیفه، زۆر گومانم بۆی ته چی ته و حاجی ره سوله ته وه بی. وه ر گپیر.

گەيشتە خىزمەت شېخ فەرموۋى ئەو پياۋە كى بوو كۆمەكى پى كىردى؟ غەرزىم كىرد نازام فەرموۋى من بووم چۈنكى رەقىقت نەبوو بۇ كۆمەكىت ھاتم.

ك ۹۶: شېخ سەيد بۇ گېرامەۋە فەرموۋى:

سەرچاۋە كەمان بوو ووشك بو بوو، ئىستىمدام كىرد سەرچاۋە كە بۇيەتەۋە رۇخانىيەت پىر زھورى فەرمو، فەرموۋى: بەيائى لەسەر سەرچاۋە كە بە نىيەت زىيانەۋە دوو سى جار پى بدە بە ئەززا ئاۋەكەي پەيدا ئەيىتەۋە و سەرچاۋە كە ئەيىتەۋە لە پاش دوو سى رۇز ووشك ئەكات دىسان ئاۋى تى دىتەۋە ئىتر ووشك ناكات.

ك ۹۷: دووبارە جەنابى شېخ سەيد گېرايەۋە فەرموۋى:

لە دىيەكى ترەۋە پياۋى ھات كە دۇغاي بۇ نەخۇشكىيان بۇ بنوسم بۇ چاك بوونەۋە و شىفائى، يەككىم نارد قەلەم و مەرەكەم بۇ يىنى كە لە دۇغاكەي بۇ بنوسم ھەزرىتى شېخ بە رۇخ حازر بوو فەرموۋى: دۇغاي بۇ مەنۈسە ئەو نەخۇشە ئەمرى دۇغاكەم بۇ نەنۈسى كاتى پياۋە كە گېراۋە نەخۇشەكەي بە مردوۋى دىبوو.

ك ۹۸: جارىكى تىرىش لە پياۋە گەۋرەكانى دىيائى ناردى بە دواما كە خىزانەكەي نەخۇش بوو، بۇ ئەۋەي دۇغاي بەسەرا بۇخۇنىم كاتى ھاتمە دەرى وىستم بچم سەير ئەكەم ھەموو گىانم ئەلەرزى كە مشغول بووم ھەزرىتى پىر حازر بوو فەرموۋى مەپرۇ ئىتر گېرامەۋە، ئەو شەۋە ئەمرى خۋاى بە جى ھىنا.

ك ۹۹: فەقى ھوسەينى پىنجۋىنى مەيدى ھەزرىتى مەولانا بوو ۋوتى: سالى چووم بۇ بەغا بۇ زىيارەتى پىرم كە ھەزرىتى مەولانا يە كە تەشريفىيان لەۋى بوون شېخ محمدى فىراقى لەسەر ئەۋەي كە تەركى نوۋىيىكى جومەي كىردبوو بۇ تەمىيە ئەمرى

فهرموو بوو کەس قسەى لە گەلا نە کەن، وە پرەفاقەتى نە کەن، تا جارى جەنابى شىخ
بە بەر حوجرەيەکا ئەروا و ئەم دېرە هەلبەستە ئەخوينتەو:

بىستوومە زنجير ئەکەى سەگانت

ئەى بۆ پەت ناکەيى ملى عوسمانت^(۱)

لە پر شىخ محمدى فيراقى ھاتە دەرەو و دەس و دامىنى حەزرىتى شىخ بوو
تکای بۆ بکات و وتى ئیستا لە خەوما حەزرىتى مەولانا سەگىكى پەت کردبو دابووى
بە دەس ئەم خولامى خۆبەو و رام ئەکیشا بە دەنگى ئەم شیعەرى تۆو خەبەرم بوو.

ك ۱۰۰ رياض المشتاقين ۲۹۵: جەنابى شىخ عەلى ئەفەرموى: ^(۲)

لە ھەرەتى گەنجى و تەمەنى لاويدا بووم، کەمى نەخۆشيم بوو، چوومە
سەرمەزارى يەکى لە دۆستانى خوا بەرامبەرى قەبرەکەى دانیشتم بە چاوى خۆم لەو
قەبرە ديم مەشخەلى نوور وەك خۆر بەرزبەو وە بۆنى خۆشيش لەو قەبرە بە من
گەيشت، کاتى گەرامەو و چوومە باخى وەستا ئەحمەد ناوى کە بەندە باخەوانى بووم،
شىخ تەشرىفى لەوى بو وەستا فەرموى بېرۆ ھەندى ترى و ھەنجىرى جوان يينه،
مىوان لەمە عەزیز تر نابى^(۳)، چووم ھينام دامنا و چوومە لایەکەو وەستام لەوى بە
خەتەرى دل و وتم با ئەو ديوە لە خزمەت شىخا ييگيرمەو لە پر پرووى کردە
وەستا ئەحمەد فەرموى ئەگەر جارى کەسى بچیتە سەر قەبرى نورى بيبىنى يا بۆنى
خۆشى بەسەرا ھات لای کەس نايلى.

(۱) ئەمە فارسى يەکەبەتى: شنیدم کەسگان را قلادە میندى

چرا بە گردن عوسمان نمینی رسانی

(۲) جەنابى شىخ عەلى خەلیفەيە مەھ و گەورەى حەزرىتى سراج الدین بو، شىخ عەلى يەکەى درویش
سمایلى سید صادق رحمة الله عليهم أجمعين.

(۳) مىوان لەو عەزیز تر نابى، حەزرىتى سراج الدین بۆ مەزاح مىوانەکە مەبەستى لەخۆى بوو.

ك ۱۰۱: شیخ محمد صادق ووتی: جاری عەرزى حەزرى شیخم کرد که دایکم و براژم ئەمرى خوايان بەجى ھىناو، ھىممەتى دەربارەيان بکە، ساتى بىدەنگ بوو فەرموى: قەبرىيان لە جىيەك دایە دوو درەخت لە خواریانەو ھەيە ئەجا يەك يەك نیشانەى جىگە قەبر و شیو و ھەيئەتى خویشيانى بەيان فەرموو، وە فەرموى ماشاء الله براژنت ئيمانىكى ئەستوورى بو، دایکىشت باشە خواى تەعالا بەخسویەتى بە خۆى ئەو ھە چەن ئەولادیكى باشى مردو ھە نەکردو، وە ھەرچى کہ ئەى فەرموو وابوو.

ك ۱۰۲ ریاض المشتاقين ۳۰۵: جاری لە خزمەت شیخدا لە گەل جەماعەتى لە پىشتى حەزرى پیرەو لە نزیک قەبرى شیخ عمرەو ھە کہ لە خوار خانەقا و باخچەيەکەو ئەرۆیشتین شیخ تەشریفى وەستا فاتىحەى خۆند بو شیخ عمر^(۱)، ئەجا من ھەموو جاری بەویدا بچوو ما یە فاتىحەم نە ئەخویند، شیخ دواى فاتىحاکە لای کردو ھە بەلامەو لە پرووى تانە و لۆمەو ھە فەرموى شیخ عمر گلەيىت لى ئەکا ئەلى بو بیرەدا تى ئەپەرى فاتىحەم بو ناخوینى؟ بو بۆ ناخوینى؟

ك ۱۰۳: وە ھەر ھە ھا پوژى عبداللە ئاغای براى حەزرى شیخ لە خزمەت شیخدا بو، نزیکى مەزاری شیخ عمر وەستا بوون، عبداللە ئاغای پرووى کردە قەبرەکەى شیخ عمر فەرموى کاکە شیخ لە حالى حەياتا لە گەل من ھىممەتت بوو نازانم ئیستە چۆنى؟ حەزرى پیر فەرموى نازانى چۆنى وەلام دایتەو؟ فەرموى چۆنى وەلام دامەو؟ فەرموى بەلى لە وەلامەکیا ووتى ئەگەر لە گەل تۆدا ھىممەتم نەبوایە ئەمرو ئەو مارە کہ تووشت ھات پىوہى ئەداى !!! عبداللە ئاغای فەرموى راست ئەکات ئەمرو چووم بو ناو باخی خۆمان توشى مارى گەرە بووم وەختە بوو پیمەو ھە بدات.

(۱) ئەو شیخ عمرە خەلیفەى خۆى بو، ماوہیەك بوو وەفاتی فەرموو بوو.

ك ۱۰۴ رياض المشتاقين ۳۰۸: ملا محمدی وولئوبه^(۱) نهخۆش بوو، كهسيكيان نارد بو دؤعا بؤى بنووسى، نهختى يئذهنگ بوو حهزرتى شېخ ئهوسا فهرموى دؤعا هيچ سوودى بهو نادات بهم نهخۆشى به ئهپروات بو بهيانى تهرمهكهيان هينا بو خانهاى سليمانى چونكه وهصيهتى كردبوو له خانها بمشؤن.

ك ۱۰۵: عبدالرحمن ئاغا له كوپره ئهعيانهكانى سليمانى به تيكچوون دووچار ئهبي، هينايانه خزمهت حهزرتى شېخ، فهرمووى ئهو كولئوئجه له بهرى دايه حهرامه دؤشهك وسهرينى له مالتايهتى حهراامن، ئهوانه لى دووربخه نهوه، ئهوانه لى له گهليا بوون دانيان به راستى دانا كه ئهمانه (مالتى باپيرى بووه) حهقى ومهرسه لى به سهرمهويه له بهره كهتى حهزرتى شېخ ههر ئه ورؤزه چاك بووه.

ك ۱۰۶ رياض المشتاقين ۳۰۸: كؤمه لى له دانىشتوانى سنه نووسىبوويان: قوربان ميرزا هيدايت الله به فهرمانى ومزير بهرئوبه، بهلام ئيمه سهرگهردانين لهم كاره ئه گهر به قسه لى ومزير بكهين ئهترسين رضا قليخان جارى تر بيته وه ئيمه تاوان بار بين، وه ئه گهر به فرمانى ومزيريش نهچين بهرئوبه نازانين سهرهنجامى كارى رهزا قوليخان چؤن ئهبي، حهزرتى پير منى بانگ كرد فهرمووى: ئهم نامانه بخوينه وه، خؤندمه وه فهرمووى هه ندى لهمانه ههز به رهزا قوليخان ئه كهن به ههر چه شتى بنووسم هه نديكيان زوير و دلگران ئهبن، عهرزم كرد حهزرتى پير چؤن مهيل ئه فهرموى بينووسه، ههر كهس دلگران ئهبي با بى شېخ ئهحمده لى هه وليرى لهوى بوو پرووى كرده شېخ ووتى بنووسه من هيچ نازانم اظهارى كهشف مهكه له طهرقه دا ممنوعه شېخ فهرمووى ئاخىر واز نايه نن، ئهجا پرووى كرده من فهرمووى تو ئه لى چى؟ عهرزم كرد شېخ خوى ئه زاننى، بهلام له كتيبى طهرقه دا ئه فهرموى

(۱) وولئوبه: دى به كه له باشوورى خوارى سليمانى، نزىكى ۱۰ ده دهقيه رى ئهبي له گهرهكى (خهبات) هوه.

ئەگەر كەسى بۇ دەرىپىنى گەورەيى و پاىە بەرزى خۆى دەرى بىخات قەدەغەيە بەلام
ئەگەر بۇ بەرژە وەندى و مەسلەھەتى مۇسلمانان بى دروستە شىخ أحمد فەرموى
دروست نىە بە هېچ جۆرى.

ووتم ئەى جەناب ئەم ھەموو كىيى كەشف و كەراماتانە چىيە نوسراونەتەو
ووتى كوا؟ كىشوفات، ووتم تۆ كىيى مقاماتى حەزرى شىخى نەقشبنەت دىوہ ووتى
بەلى، ووتم دىوتە ووتى بەلى ووتم لەویدا نافەرموى^(۱) ئەجا شىخ فەرموى لە وەلاما
بنووسم الله أعلم ئىشى پەزا قولىخان مەحكەم تر و قايم ترە، با پەزا قولىخان لە
دەس خویان دەرەنەكەن.

لە ئاكاما فەرمایشى شىخ بە دى ھات، وە ئەوانە لایەنگیری وەزیریان گرتبوو
ھەمو پەشىمان بوونەوہ، كاتى نامەكەى شىخ ئەچیتەوہ وەزیر كاغەزەكەى دەست
ئەكەوى نامەيەكى توند و تیژ ئەنووسى بۇ خزمەتى شىخ وە كاغەزەكەى حەزرى شىخ
ئەخاتەوہ ناو، ھەندى بى ئەدەبىشى تیدا ئاشكرا كەردبوو، شىخ فەرموى
ماوہى ژيانى كەم ماوہ مردنى نزیكە شىخ فەرموى وەلامەكەى بەم چەشنە بۇ
بنووسەوہ:

(۱) ئەمە چىرۆكى دانەرى ئەم كىيە جەنابى مامۇستا ملا ھامید كە لە خزمەت شىخى سراج الدین بۇ
جەنابى شىخ ئەحمەدى ھەولیری ئەگىرتەوہ ئەفەرموى لە كىيى مقاماتى حەزرى شىخى نەقشبنەت و
ئەفەرموى كە (مىردىكى حەزرى شىخ لە كۆشكى عارفان) ھەموو جارى بۇ كەلوپەل كېرىن ئەچوو
بۇ بوخارا بۇ حەزرى شىخ، ئافەرى لەم سەرە و سەرى ھاتوچۆكەیدا رى بى ئەگرت قەسە بى
ئەووت، دواجار شىخى لە خزمەت شىخ كەرد، فەرموى ئەبجارە ئەگەر جىئوى دایى بلى تۆ زىنات
لە گەل فلان كەرد منالت بوو منالەكەت كۆشت وە لە فلان جى تەسلىم بە خاكەت كەردوہ، ئەجا كە لە
قەسرەوہ چوو بۇ بوخارا تووشى ھەمان ئافەرت بوہوہ كە ھاتە سەر پىگای بە قەسە ناشرىن و جىئودان
ئەوانە بى ووت دەسبەجى ژنەكە تۆبەى كەرد وە بوو بە مىردى باش ئەجا جەناب لە جىيە دەرخیستى
زىنا و قەتل بە كەشف إظهار بكرى جائىز بى بۇ مەسلەت بۇ جائىز نىە ئىتر بى دەنگ بوو.

ژيانټ له دنيا دا ماوهی کهم ماوه، کوچت نړیکه واز له هه وای دنیایي ښه
 خه ریکی ئاماده کړدنی سه فغری ئاخیره تی بیه، الحمدلله کورانی به قابیلیهت و به توانات
 هه به کاروباری دنیا به وان بسپړه زیاده له وه داخلې هه واهه وه سه.
 ومزیر هر لهو سآله دا فغوتی کړد، وه پرمزا قولیخان بوو به حاکم و فرماندار
 وه زور به رامهر موریدانی هه زره تی شیخ موخلیس و میهره بانی بوو.

ک ۱۰۷ ریاض المشتاقین ۳۰۷: ملا أحمدی حمزہ بی و دوو کهس له خانه قای
 سلیمانی سلوکیان ته کړد، لهو کاته دا خانه قا له باره ی کاروباری ژبان هه له ته نگیدا
 بوو ته گیریان کړد بوو له میانه ی خو یاندا که هر کهس پرواته وه بو شوینی خو ی،
 هر کات خوا دهر ووی کړده وه کاروباری خانه قا چاک بوو ښه وه، له کاتی ته و
 ته گیرانه دا هه زره تی شیخ فغرمووی:

ئیسټا به ئاشکرا چاوم لییه شیطان خه ریکه ملا أحمد و پره فقه کانی فربو ته دا و
 هه لیان ته خله تیخی، ته په ویت (علیه اللعنة) جیایان بکاته وه خیرا هه سټا ته شریفی چوو
 بو حو جره که یان فغرمووی: ته گیری چی ته کهن، عه رزیان کړد و امان پریار دا وه،
 وه خه یال و مه به سټه که ی خو یان عه رز کړد و به سه رهاتیان گیرایه وه، فغرمووی له
 جی خو تان جیگیر بن وه به ئیشی خو تانه وه خه ریک بن روزی دهری ئیمه و ئیوه
 هه زره تی هه قه (جل شأنه):

له ی باخه وانی باخی تمّنی	کلیل به دهستی گه نجینه ی معنی
قاپی بکه وه گه نج ښه مه یان	ښه دی هیوای به قیمه تی گیان
دهر وون پر له نوور دلشادمان بکه	لهم شهوی خه ما ئازادمان بکه

ك ١٠٨ رياض المشتاقين ٢٦٥: ملا حاميد تهفهرموى حهزهرهتى پير فهرمويهتى تهنيا يهكجار له ژيانما لهسهر ئيشى خۆم تصرفم كرده. تهوئيش تهوهبوو حسين ناوى بى لووت ما، دواييش زور پهشيمان بووم ئيتربو خۆم هيچم نهكردهوه^(١).
 يهكه: ملا احميد تهفهرموى له لاپهه ٢٦٥ دا كه احمد تهفهندي يهكى بوو له مونكير و بى باوميران كه ملا حسيني بيارهه كه يهكى له زانايان و صالحان داخلى دهفتهرى خهرجى كردبوو له گهل تهوهشا كه زور بى دهرامهت بوو، جهناى حهزهرهتى شىخ چهن جارى ناردى يه لاي كه هم پياوه بيچاره داخلى خهرج نهكات هيچ به گوى نهكرد و قسهى مونكيرانهه كردبوو، زورى بى نهچوو تفهنگى داي له قاچى له دنيا دهرچوو.

دوهه: له شىخ عهلى تهويلهم بيست عمر تهفهندي كهسالى دى تهويلهيان به تهويلى^(٢) بى دابوو وه شىخى ئيمه لهو كاته له سليمانى له خزمهت حهزهرهتى مهولانا سلوكى تهكرد، يهكى له پهيوهندي دارانى پير چوو بو سليمانى لهتهويلهوه عهرزى كردبوو، عومهر تهفهندي تهلى يا تهبى له تهويله بچه دهر يا تهبى خهرج به من بدن، حهزهرهتى پيريش فهرموبوى خواى پهروهردگار يا چارهسهرى ئيمه تهكات يان هى تهو بو سبهينى ههوال گهيشته سليمانى كه دوينى كاتى عهسر كورى ميرزا عومهر كوژرا ديار بوو كه لهو كاتهدا تهوهى فهرموو بو له سليمانى ليره تهو بهسهر هاته پروويدا وه ههر لهو سالهدا ههردوو گوى كه بووه له فهرمانى مير دهركرا وه له نوكهرى لابرا.

(١) وهركير تهفهرموى يانى ههرچى لهسهر خۆم كرابى، خوا بى خواستى خۆم به حوكمى حديثى قدسى (من عادى لي ولياً فقد اذنته بالحرب) خوا خوى تووشى ئازار و نهمانى كرده ههروهكو تهگيرنهوه لهسهر زمانى جهناى ملا حاميد له لاپهه (٢٦٥) باسى فهرمووه.
 (٢) به تهويلى: يانى به ئيجاره.

سى يەم: ھەروھە شېخ عەلى تەوېلەبى فەرەمۆى:

خالىد ناوېكى تەوېلەبى زۆر بى پرەوا و بى ئەدەب بوو، قەسەى ناجۆر و نالايقى لەم لاو لەولا زۆر ئەکرد، جارى لەناو كۆمەلى خەلكى تەوېلە قەسەى خراپ ئەكات خەلكەكە لۆمەى ئەكەن و تانەى لى ئەدەن، ئەوېش ئەلى من جىنۆى خۆم ئەدەم ئەگەر زەرەرم كرد ئېو تەمىيە بېن ئەگەر ھېچم لى نەھات وازم لى بېنن مەنعى قەسەم لى مەكەن، ئەو پۆرژە ئەكەوېتە بەيانى ئەچى بۆ ناو باخى خۆى وە ھەل ئەگەرى بەسەر تووېەكى بچوكدا بۆ توو خواردن ئەكەوېتە خوارەوە خېرا مۆخى مېشكى لەسەر دېتە دەرەوە ئەو كارەساتە بوو بە ھۆى پەند و ئامۆزگارى بۆ خەلكى تر.

دوو نامە بۆ ھەزرىتى شېخى سراج الدىن لە سەلىمانىيەو

يەكەم لە جەنابى كاك أحمدى شېخەو و ئەوى ترىان لە جەنابى مەولەوى يەو
(خوا لىيان خۆشەود بى)^(۱).

جارى يەكى لە دانىشتوانى سەلىمانى ھات دوو كاغزى لە خزمەتى ھەزرىتى

شېخى سراج الدىندا دانا:

يەكەم: لە لاىەن جەنابى حاجى كاك أحمدى شېخ كۆرى شېخ معروف رحمەا اللہ دووم لە لاىەن خوا لى خۆشبوو ملا عبدالرحمن تاو كۆزى مەولەوى يەو، وەرگېراو تە دەقى فارسى يەكان وایە:

لە نامەى يەكەم: كاك ئەحمەدى شېخ ئەفەرەمۆى: ئەم مۆسلمانە ئىدىعەى سىدى ئەكات خزمەنى ئەم پیاو لە تۆو نزیکن ئەگەر كۆشش بفرەمۆى گرىى ئىشى ئەم پیاو بکەنەو، وە بەلگەيە بۆ سەلماندى مودەعەى ئەو دەس بئەنە نېھایەتى ئىحسانە.

لە نامەى دووم جەنابى مەولەوى ئەفەرەمۆى:

(۱) دەقى فارسى: دو نامە يکى از جناب شېخ أحمد شېخ معروف و يکى از جناب مولوى سيد عبدالرحيم.

ئەگەر جەنابى شېخ لە بابەت سىدى ھەنگرى نامە لە عالەمى باطندا شتىكى بۇ
ئاشكرا و ديارى بفەرموون بۇ ئەوھى بېتە ھۆى دۇنيايى ناوبرا و ئىشارەى بفەرموون تا
بەلکۆ لە ظاھرىشا بۇ سەلمان و إثبات بوونى ھەول بىدات ھۆى گەورەيىتانه.

ئەجى ئەو زاتە ھەوالەى جوانرۆ کرا بۇ ناو ئەو سىدانە کە ئەم خۆى بە خزمى
ئەوان لە قەلەم ئەدا، شایەت لە بحر الأنساب و شەجەرەى ئەوانا ئەگەر بى شى
دەس بخت، پاش ماوہیە ھاتەوہ لە خزمەکانیەوہ شایەت نىمچەپەکیان بۇ کردبەوہ،
وہ ئومیدەوارى پەکی بۇ خۆى دەس خستبوو. ئەجى داواى وەلامى نامەکانى کاکە
ئەحمەدى شېخ و مەولەوى لى کردم لەو کاتەدا تەشرىفى ھەزەرەتى شېخ ھاتە دەرەوہ
نیشانەى مژدە و خۆشى لەناو چاوى موبارەکیان ظاھىر بوو عەرزىم کرد ئەم پیاوہ
داواى وەلامى کاغزەکان ئەکات ماوہیە موراقىب بوو دواى فەرمووى: لە وەلامى
جەنابى کاکە شېخ ئەحمەدا^(۱) بەئەدەبى تەواو بنووسە بەم جۆرە بە شىوہى ظاھىر
معلوماۋىکم لە نەسەبى پاکی ئەم پیاوہ نىە بە ھەسەب باطن ئەوہندە ئەزانم کە نورى
سیادەت لەناو چاویا ئەدرەوشیتەوہ العلم عند الله سبحانه.

بەلام لە وەلامى مەولەوى بە صەراحت بنووسە کە ئىستە بە خزمەت شەرەفى
دیدارى ھەزەرەتى خاتم الرسل بە بیدارى نەك بە خەو گەیشتم لە زوبانى پىرۆزىم
بىست فەرمووى ئەم شەخسە لە ئەولادى منە، ھەر کەس باوەر ئەکا بىکا ھەرکەس
باەر ناكا، إختيار بە خۆپەتى کە کاغزەکان ئەبا و ھەندى لە بى باوەرەن چاویان بە
کاغزەکەى مەولەوى ئەکەوى غەوغایە دروست ئەکەن.

عەلامەى زەمان خاومنى عىلم و عىرفان حاجى مەلا ئەحمەدى نۆدشە مفتى
مەجلىسى دروست ئەکات بە بەلگەى تەواو پىيان ئەسەلمىنى فەرمایشتەکانى وە
ھاوارى بى باوەرەن بە زللەپە لا ئەدات و والسلام.

(۱) ھەزەرەتى کاکە أحمدى شېخ لەو کاتەدا بەوچەشنە ناوبراوە و شۆرەتى وابوہ.

ك ۱۰۹ رياض المشتاقين ۲۶۶: جهنابی شیخ عهلی فهرمووی حه زرهتی سراج الدین فهرمووی حه زرهتی مهولانا فرمائی دا له بابته یه کی له زورداران که بی پرواییه که ی و ئینکاری له سنوور دهرچوو بوو که شهو به تیغی هیممهت حهرفی وجودی له لهو حی دنیا بتاشم.

ئهو شهووه متوجه بووم هیچ پرووی نه دا، حه زرهتی مهولانا پرسپاری فهرموو بوو که ئه مشهو بۆچی فرمان نه هاته جی حه زرهتی شیخ عهرزی کرد قوربان دهریشی نه ی هیشته له وه لامما فهرمووی: نامه ردیت کردوه ئه بوایه دهریشه که پشت له گه لا به هیلاک بگه یاندایه شهوی دووم متوجه بووم به تیغی باطن ئهو زالمه به هیلاک چوو.

ك ۱۱۰: شیخ محمد صادق برای میرزا ربیع ووتی: پیاوی له خه لکی بیاره مردبوو، که سه کانی هاتنه خزمهت شیخ له ئه حوالی ئهو شه خسه یان پرسی. فهرمووی: پړوحانیه تیسته حازره ئه لی الحمد لله حالم باشه به لام مه نجه لی له مالمانیه هی خه لکه له سه ره ئه وه ئازاریکم هه یه.

دانهری ئه م کتیه ملا حامید خوی ئه گیریته وه ئه لی: دایکی حسین به گی قایمقام مردبوو، حسین به گ به هوی ئه وه وه که ئیخلاصی حه زرهتی شیخی بوو به نامه پرسپار و هه والی دایکی له حه زرهتی شیخ پرسی بوو حه زرهتی پیر فهرمووی: وه لامی وا بۆ بنووسه دایکی الحمد لله ته هلی ئیمانه، به لام له باره ی یه ک مه سینه وه که له ژیا نیا ده ست نوژی پی گرتوه ئازاری هه یه چونکه ئهو مه سینه یه هی خه لکه بیده نه وه به خاوه نه که ی وه گهردن ئازادی لی داوا بکه ن، وه ئه وه بوو به هوی زیادبوونی بیروباوهری حسین به گ دوا ی ئه وه که نامه که گه یشته وه ده ستی حسین به گ وه مه سینه که درایه وه به خاوه نه که ی و گهردن ئازادی لی داوا کرد.

ك ۱۱۱ رياض المشتاقين ۲۶۳: وه ههروهها فهرمووی: ئازاری بۆ ههركهس
 حهواله بکری به وینهی ئهوهیه که له لایهن دادگهریکهوه مهئمور بنیره سهرتاوان
 باری: اهل الله له گهات ئهوه دهرده قسه ئهکهن، وه هوی حهواله بوونی لی ئهپرسن که
 بۆچی نیردراوی بۆ سهه ئهوه کهسه، وه وهلامی وهرته گرنهوه^(۱).

ئهجا وهك كهسوکاری کابرای تاوانبار ههول ئهدهن بۆ دۆزینهوهی ریگهی
 رزگاری وه ئهوه واسیطهش که سوودی ههیه بۆ لای دادگهر دهس ئهکات به پشکنین
 و لی دوان بزانی ئهندازهی تاوانهکهی وه توورپی دهربارهی ئهوه تاوانکاره چهندهیه،
 ئهگهر ئاسان بوو ئهوه دهست به تکا کردن ئهکات، ئهگهر بهخشی و لئی خویشبوو
 ئهوه باشه ئهگینا ئهلی فلانی تۆ نازانی سووچو خراپهکاری ئهوه چۆنه و چهندهیه؟
 ئهوه و ئهوهی کردوه شایانی بهخشین و لی بوردن نیه له بابته ئهوهوه ههر قسه
 نهکهی چاکه و باشتره، ئیتر ئهوه تکاکاره لهو بابتهوه بیدهنگ ئهبی وه ئهگهر بیدهنگ
 نهبی تهمییهی ئهکهن.

ئهو (اهل الله) یشه متوجه ئهبی ئهگهر بشی رزگاری بۆ داوا ئهکا وه ئهگهر
 وانهبوو لئی ئهگهری.

ك ۱۱۲ رياض المشتاقين ۲۶۳: جهنابی ملا حامید ئهفهرمووی: رۆژی بۆی باس
 کردین که ههندی نهخوشتی وهکوو لیاس و پوشاکی رزیو و پووکاو بیکه لکو چلکن
 وای لی کردوه ئهگهر کتوپر بیخهپته ئاوی گهرم و به سابون بی شۆی و ههلی
 گلۆفی ئهوه پوشاکه به سهلامهتی نایهته دهرهوه، جا کهوابوو کهم کهم ئهبی خهریکی
 بی، ئهگهر گهیشته ئهوه توانای چارهسهری ههبوو بکری ئهگهر عهلاجی نههات به
 حالی خۆیهوه لئی ئهگهرین نهوهکوو به تهواوی لهناو بچی.

(۱) ملا حامید ئهفهرمووی: حهزهرتی سراج الدین ئهوهنده تصرفی له دهردی گران و شینتی و باری
 ناجۆری خه لکیدا ئهفهرموو بۆ لایردنیان له ژمیره نایهن، کهم جاری کهوتی ناسازی چارهسهر نهکردایه
 مهگهر آمری قطعی و موهرهم بوايه.

ئەگىنا تەصرف و كار و فرمانيان ھەمىشە لە كارايە بەلام بە توانايى و ناتوانايى
نەخۆش و دەردەدار و شىتەكەش لە ئارادايە.

و ھەرمووى: شىتى گەلى جۆرى ھەيە لە عىشقى زۆرەو ھە لە زۆر سەندنى
سەودايى شەو ھەروەدات، ھە ھەروەھا لە دەست لى ھەشاندى (جەن) ھەو ئەبى، ئەم
جۆريان لاي ئەھلى باطن ئاسان ترە، ھە ھەرمووى مەن جەن يەكەم لە مەصرەو ھەينا
بۆ ئيرە.

و ھەروەھا مەلا ھامىد ھەرمووى: ھەزەرەتى شىخ گەتوگۆ و ھىكايەتى خۆى
لە گەل جەنياندا زۆر بۆ باس كەردووين، ئەگەر بيان نووسمەو ھە پەراوێكى ئەوى بەلام
بە تەنيا بەم بەسەرھاتە كۆتايى ئەھين:

ھەرمووى لە سەرەتاي شىخەتيمەو ھە ئافەرەتى بە دەردى شىتى گەرتار و دووچار
بوو بوو، ھەنيان بۆ لام، كاتى سەرنجەم لە ھالى دا تەماشام كەرد جەنيەك شىتى بوو
و ھەزى لى كەردووە، ئەو جەنيەم راکيشا ھە ھەسەم كەرد، كە ھاكەم و
ھەرمەزەوای تايەفە و تيرەيەكى جەنيەكان بوو كە لە زەلم^(۱) نيشتەجى بوو بوون،
ھەرچەن كۆششەم كەرد كە دەس بەردارى ئەو ئافەرەتە بى قبولى نەكەرد، ناچار بووم
لە ناوم بەرد و ھەوتاندم ژنەكە چو ھەو ھەزى سەروشتى خۆى، چەن پۆژيەكى پى چوو
تەماشام كەرد ژنەكە ھەك لە دەس كارەسات و بەلایە رابكات ھات و خۆى خستە
پشتەمەو، ووتەم چى يە بۆ وا ئەكەيت؟ ووتى پەروانە تا بيبينى چى يە؟ كاتى تەماشام كەرد
دەيم لەشكرى جەني دەور و پشتى ئيمەيان گەرتووە ھە ئەو ئافەرەتە بە ھەوت ئەندام لە
لەرزەن دابوو، ھە ووتى ئەمجارە تۆيش و مەنیش بەھىلاكا ئەبەن ووتەم مەترسە ئارام
بگەرە با نزيك تر ببنەو، خۆت بگەرە مەترسە لەو زياتر ليمان نزيك ببنەو ئەو كاتە
ئەزانى چى بەسەر پۆژگار ياندا ديت ھە چى يان لى ئەكرى، پشپەرەوى ئەو جەنيانە
ئەلماسى ناو بوو كە لە كاتى كۆشتنى ھاكەمەكاندا لە ماڵ نەبوو بوو، كاتى ھاتبەو ھە

(۱) زەلم: سەرچاوە و ئاويەكە لە پشتى گۆل عوبەرەو ھە كە ئىستە خورمالى پى ئەلەين.

پرسی بووی بۇچى وا تەغزىيە بار و مائەمىن ووتبويان دادگەرى ئىمەيان لە بارەى
ئەو ژنەوہ کوشتوہ وە ئەم مائەمىنەى ئىمە بەو ھۆيەوہيە، ئەويش ووتبويى بۇچى ئىوہ
بى غىرەتيتان کردوہ لە پاداشيا نەتان کوشتوون؟

تۆپزىكى ھەل گرتبوو ووتبويى دوامكەون با لە ناويان بىيەن، كاتى نزيك
كەوتبوونەوہ بە دەستى باطن ئەلماس ناوم گرت خۆى و تۆپزەكەيم نابووت کرد وە
ژيانيم لە ئىستەى دنيدا كوژاندەوہ، ئەجا پرووى دلم کردە جنىيان ھاوار و قىژەيشم
خستە ناو ئەوان وەك ئاگر لە پووش و پەلاش بەرىي زۆربەيان سووتان وە بۇ شارى
بى دەنگان پەوانە کران، كەمىكيان كە مابوون بەسەر لى شيواوى چووبوونەوہ
مەلبەندەكەى خويان دەستىكى باطنم بە پرووى ژنەكەدا ھينا بۇ ئەوہ ئىتر جنى نەبىيى،
وہ فەرموى: ئەوہى لە ھەمو زەحمەت و گرانتري بى نەخوشى فىيە يانى صەرع، ئەگەر
سەودا و شەياطينى كۆ بىيەئەوہ زۆر گرانە چارەسەرى مەگەر قطبى عەصر ئەو كەسە
چارەسەر بکات.

ك ١١٣ رياض المشتاقين ٣٢٨: جارى يەكى لە ئەھلى سەقز ھات بۇ خزمەتى
حەزەرەتى سراج الدين (خوا لى خوشنود بى) عەرزى کرد ژنيك لە سەقز مېردەكەى
مردوہ، وە يەكى لە مريدانى حەزەرەتى مەولانا قەدس سرە داواى ئەوہ ئەكات كە
حەزەرەتى پير متوجە بى كە ئەحوالى چۆنە؟ فەرموى بەو ژنە بلى كە بەو ناوئيشانە
فلان شەو فلان كەسى دراوسىيان لە خەويا مېردەكەى دىبوو پىي ووتبوو الحمد للہ
ئەحوالم زۆر باشە مزگىنى بەدەرى كە لە گروھى ئەھلى ئيمانە و لە وەرگىراو و
مەقبوولانە ئەجا ئەو كەسەى كە راسپاردەكەى ھينا بوو ووتى: من خۆم ئەو خەوہم
لەو دراوسىيانە بىستوہ.

ك ١١٤ رياض المشتاقين ٢٩٦: جهنابی شیخ عەلی تەوێلە ئەفەرموی^(١):
 پۆژی ھەزرەتی شیخ قەدس سرە لە گۆرستانی خزمەکانیدا تەشریفی یان حازر
 بوون بەشیوەی ظاہری و منیش لە خزمەتیا بووم، ئەو کاتەدا کە شفی ئەحوالی قەبر
 و مردوانم بۆ بوو دیم بە ھەلقە دانیشتون شیخ توجەیی لی ئەکردن زۆریان مەجذوب
 بوون.

گێراندنەوی (٤) کەرەمەت:

پەگەم: لە ھەزرەتی محمد بەاء الدین کوپری گەورە و جینگەداری ھەزرەتی سراج
 الدین لە پاش خۆی کە لە باوکی پیروزی خۆیە دەگێریتەو.
 دووھم: لە ھەزرەتی حاجی شیخ عبدالرحمن کوپری ھەزرەتی سراج الدین کە لە
 باوکی گەورەیی خۆیەو نەقلی ئەکات وە مەرقەدی پیروزی لە بغداد لە خزمەت
 سلطان الأولیاء ھەزرەتی عبدالقادر گیلانیدایە قەدس سرە ونور الله ضریحە.
 سێھەم: لە ھەزرەتی ضیاء الدین مەولا عمرەوہیە کە نەقل لە باوکی پیروزی و
 گەورەیی خۆیەو دەکا.

(١) جەنابی شیخ عەلی لە گەورە گەورانی خولەفای ھەزرەتی پیر بوو، وە نەخویندەوار بوو، جەنابی
 ئەم زاتە بوو کە سید صادق ﷺ بە دەرویش سەیلدا سەلامی ناردبوو بیگەیی بە شیخ صاحب.

ئەمەش نوسخەيەكە كە لەمناقیب و ژمارەكانی أولیاء الله كە چەند كەسن وە هەریەك
 خاوەنی چە روتبە و پایە و مەنصییكن بە خەطی خوا لیٰ خوشبوو فخر الزمان
 جەننەت مەكان أبو الوفا حاجی شیخ عبدالرحمن كوری عالی شانی حەزرەتی شیخ
 عوسمان سراج الدین (خوا لیان خوشنود بی) دیوومه بە كوردی بۆ بەرەكەت ئەی
 نووسمەوہ لە پاش ئەوہ كە حاجی محمدی سەمەرائی لە كتیبی بارقات السورودا لە لاپەرە
 ١٦٠ تا ١٦٢ بە فارسی نوسیویەتی:

- أ- أقطاب: بزانه كە ئەقتاب ئەو تەنیا شەخسەيە كە لەمەولا بەیان ئەكری وە
 دلی لەسەر دلی حەزرەتی (إسرافیل)ە، سەلامی خوا ی لیٰ بی.
- ب- أفراد: بەلام ئەفراڊ ٣ سی كەسن كە بە تجلی فەردی یەت متحقق بوون لەبەر
 ئەوہ كە لە غایەتی كەمال دان خارج لە دائرە ی (قطب الأقطاب)ن.
- ت- أوتاد: چوار كەسن كە چوار روكن و گوشە ی عالەم بەوان وەستاوہ وەكو
 (كەشتی) لە بۆ ئەرز بوون بە لەنگەر.
- ث- بدلاء: حەوت كەسن كە (أمناء الله)یشیان پی ئەلین.
- ج- نجباء: ٤٠ كەسن كە (رجال الغیب)یشیان پی ئەلین.
- ح- نقباء: ٣٠٠ سێصەد كەسن وە (أبرار)یشیان پی ئەلین، لەم مەراتبەنە (نقباء)
 خوار هەمویان كەوتوہ وە ئەم بەشەنە لە پیاو چاك تا رۆژی قیامەت ئەبن. وەك لە
 (فتاویٰ الحديثیة)ی شیخی ابن حجر أحمد المہتمی دا نوسراوہ.

نمونه يهك له كه راماتي

خزره نى شيخ محمد بهاء الدين

أبو الحسن

قدس الله سرّة العزيز

كه جى نشين و جيگه دارى خزره نى شيخ عوسمانى
سراج الدين تهويله بووه.

له دايك بوونى (۱۲۵۲) ك، چونى بۆحهج (۱۲۹۰) ك، وهفاتى (۱۲۹۸)،
تهمهنى (۴۶) سال بووه.

أبو البهاء حەزەرەتی شیخ محمد بهاء الدین جی نشینی حەزەرەتی شیخ عوسمانی سراج الدین^(۱)

حەزەرەتی شیخ محمد بهاء الدین کوپری حەزەرەتی شیخ عوسمانی سراج الدین له سالی ۱۲۵۲ هجری ته شریفی موباره کی هاتوته دنیاوه، وه له سالی ۱۲۹۰ ته شریفی فەرموه بو حەج ۱۰ دە مانگی بی چوووه، وه له سالی ۱۲۹۸ کوچی، شهوی جمعه ۴ ربیع الاول له دنیای بی وهفا و بهقا کوچی دوابی کردوه، قدس الله سره العزیز. وأنالنا ببرکاته.

ماوهی ئیرشادی چوارده سال بوه، ئەو بهینه زۆر کەسی به پایه و پلهی بهرز و مایه گه یاندوه، زاتیکی زۆر خاوهن هەیا و صاحب کەمال و به تمکین و وێقار بوه له تەنیشتی مەرقدی موباره کی پر له ئەنواری باوکی له دینی تهویلە نیژراوه، حەزەرەتی قوطبی زەمان شاهی علاء الدین قدس سره العزیز فەرموی: شیخی سراج الدین فەرمووێتی محمد خوای خوش ئەوی عبدالرحمن خوا خوشی ئەوی ئەم دووه له لایەن باوکی عەزیزیانەوه دانرا بوون به جیدار^(۲) به لام حەزەرەتی حاجی شیخ عبدالرحمن ته شریفی چوو بو بو به غا^(۳)، وه لهوی له سالی ۱۲۸۴ کوچی کۆچی فەرموه وه مەرقدی له باره گای حەزەرەتی گەیلانیدایه، حاجی شیخ محمدی سەمەرائی له کتیی (بارقات السرور و لامعات النور) دا له لاپه ره ۳۴۱ نووسیویهتی ئەلی: حەزەرەتی شیخ عوسمان سراج الدین فەرموی: به یانیه ک له پاش نویژی صبح محمد و عبدالرحمن حازر بوون له لام له ناکاو حەزەرەتی ئیمامی طهریقه خواجه محمد بهاء الدینی نه قشبه ند وه حەزەرەتی غوث الأعظم شیخ عبدالقادر گەیلانی قدس الله تعالی

(۱) وهك له وهصیەت نامه كەدا (ئامۆژگاری) بهیان كراوه.

(۲) له لاپه ره (۹) دا باسكراوه.

(۳) له لاپه ره (۷) دا بهیان كراوه، له ریاض المشتاقین له باقی ۱۲۸۴، ۱۲۸۵ ئەلیت.

سَرهما ههردووینان ظهوریان فەرموو، وه ههر بهو ئیشارهت و بهشارهت، تهشریفی چو بۆ بهغدا لهو سهفەرا وهفاتی فەرموو رحمة الله تعالى علیه وه له نزیککی ههزرهتی گهیلانی دفن کراوه، نازناوی موبارهکی (أبو الوفا) وه تهمهنی موبارهکی (٣١) سال بووه، وه ههزرهتی شیخ محمد بهاء الدین له پایهی بهرزی ئیرشادا به جیگهرداری برده سهه خوا پاداشتی چاکهیان بداتهوه له جیگای گرووی موسلمانان.

ك ١١٥ بص ٣٤٧: له پاش ئهوه كه ههزرهتی قطب العارفین ههزرهتی سراج الدین دنیای بی بهقای بهجی هیشت گرووی جن و شیاطین به جارێك غهلهبهیان لی کردم منیش عهریزهی پهڕیشان حالی خۆم نارد، نووسیویوم: ئەمانه له زهمانی ههزرهتی باوکی پایه بهرزت اعلى الله مقامه دهستیان له من کورت کردبوو، وه ههڕگیز ئازاریان نهئەدام، وه ئیستا گویا جیگهیان به خالی زانیوه وه هههله به دهستکهوت ئەزانن، وه لامیان فەرموو بۆ خۆی به پهله بیت منیش خیرا چوومه خزمهتی ماوهی پانزه پوژ ئەم بیچارهیه له ژیر سایهی خۆیدا له خزمهت خۆی به پهڕیزراوی و سهه پهشتکردنی باطینی هیشتمیوه^(١).

شهوی وام دی كه بۆ قاپی مهقامی بهرز و بهڕیزی خۆیان داواي کردم، كه چووم ئەمدی یهکیکی تر ههم شیوه و وینهی خۆم له گهلم دایه، ئەمری فەرموو كه ئەو پهرفیقه هاوشیوهی خۆمهیان له سیداره‌دا، وه لهبهر قاپی بهرزی خۆیان ههلیان وای به دیوارا وه منیان پڕوخسهت دا، وه منیش به وینهی بالنده و پهلهوه به بال به ههوادا ته‌پرویشتم وه به حالهتی ووشیاری دلوه الله الله م ئەوت تا گهیشتمهوه مالی خۆمان، کاتی به ئاگا هاتم زۆر خوشحال و شادمان و خاوهن زهوق و وهجد بووم پاش ئهوه ئیتر جاری تر ئەو هیرشی جن و شیاطینه‌م نه‌دیوه.

(١) ئەم باسه جهنابی حاجی شیخ محمدی سههرانی ئەهغه‌رموی له بارقات السورر له بارهی خۆیه‌وه.

ك ۱۱۶ بص ۳۴۸: كاتى حەزرەتى بەاء الدىن قەدس سرە نىيازى تەشرىف
 فەرموۋى حىجازى ھەبوو مەن بە ھۆى چەند مەعزەرتىكەو ھەنەم تۈانى بېرۇم بۇ
 خەزمەتى بۇ خوا حافىزى و پەوانە كەردى، كۆپرى خۇشەو ىست و نورى چاۋى خۇم
 محمد آمىنم نارد لەباتى خۇم، بەيانى پىنج شەممەى ۲۵ ى مانگى رەجەبى سالى
 ۱۲۹۰ ى ھىجرى لە پاش بەجى ھىنانى نوپۇزى بەيانى لە واقىعەيەكى^(۱) پرووناكدا بە
 خەزمەتى گەيشتەم تەماشام كەرد تەشرىفى لە پۇشتىنايە بۇ سەفەر، ۋە منىش بۇ
 پەوانە كەردى پۇژە پىگەيە لە خەزمەتيا بۇ بەدرەقە^(۲) كەردى پۇشتەم لەو زاتەو
 چەندەھا لطف و مېھرەبانىم لە گەل كرا، كە گەيشتە مەنزىل بۇم دەر كەوت ئەمە دىيى
 گولپە ئەمجا بانگى كەردمە خەزمەت خۆى دەستى پىرۇزىم چەند جارى زيارەت كەرد،
 عەرزىم كەرد قوربانىم بىم بە سەلامەتى ماۋەى سەفەرى ئىۋە چەند مانگى پى ئەچى لە
 ۋەلاما فەرمۈى ۋەك خەبەريان بە مەن داۋە ماۋەى ۱۰ دە مانگ ئەخايەتى، ۋە ھەر
 لەو پرووداۋەدا لە دىلما ئەترسام نەوا خوا نەخواستە لەو پىگەدا توۋشى ناپرەھەتى و
 بەسەرھاتى بېي، بە زەردەۋە فەرمۈى مەترسە ھىچ لە مەن پروونادات ۋە بە سەلامەتى
 ئە گەپرىمەۋە، ۋە ماۋەيەك پىكەۋە ئەبىن و ئەمىننەۋە، ئەمجا ھەر كات خۋاى تەعالى
 مەيل بىكات يەكە يەكە لەم گەردوۋنە ئەچىنە دەرەۋە^(۳)، لە پاش ئەۋە ھەر بە
 گۈپرەى ئەو پرووداۋە بوو، پۇشتىنى حەزرەتى شەيخ محمدى بەاء الدىن خوا لىيى

(۱) واقىعە: لە گەل خەۋدا بەك شىۋەيان ھەبە، بەلام واقىعە لە كاتىكايە سالىك بەرەۋ قىبىلە مشغول بە رايىطە يان ذكرى تايىبەت يا مۇراققە بە ئەبى لەوا شت ئەيىنى پىي ئەلەين واقىعە.

(۲) بەدرەقە: پەوانە كەردن.

(۳) مامۇستا حاجى شەيخ محمدى سەمرانى ئەفەرمۈى: لەم پرووداۋەدا زۆرىيە خەلىفەكانى حەزرەتى سراج الدىنم ئەدى (قەدس سرە) لە گەلما جىيا جىيا خۇشەو ىستى و مېھرەبانىان دەرگەپرە، شەيخ مەروۋفى باقلاۋاى لە پرووى شۇخى و گالئەۋە پىي و تەم حاجى محمد بە ھەر فىل و جىلەيە بوو خۇتت داخلى ئەم گەردى نەقشبەندىيە كەرد ناكە بىدار بوومەۋە.

خۆشئود بىٰ له سالى ۱۲۹۰ كۆچى دابوو له مانگى شهعبانا وه تهشريف هينان و
گهراڤه وهى له مانگى ربيع الثانى ۱۲۹۱ هيجريدا بوو.

ك ۱۱۷ بص ۳۵۱: پيش ئه وه كه حه زره قى شيخ محمدى بهاء الدين ته شريفى
بفرموى بۆ سه فهرى خيجاز دوو كتيبي دانراوى خۆم يه كه م معدن النور، دووهم
ئهم بارقات السروزه بۆ خزمهت جه ناييم بردبوو، كاتى گهراڤه وهى حه زره قى بهاء
الدين كتيبه كاتى هه لگرتبوو فرموو بووى نوسخه ي له بهر بگرنه وه، كاتى ئه كه ويته رى
بۆ حه ج ئه فهرموى ئهم كتيبانه بگه يه ننه وه بۆ حاجى محمد، حه زره قى شيخ احمدى
براى حه زره قى شيخ بهاء الدين كتيبه كان ئهدات به دهس شيخ جهليلى طاليشى يه به
ئهمانهت كه له شارى سنه وه بۆم بنيرته وه، ناويراو يا له بيرى ئه چى يا له بهر هۆيه كى
تر كتيبه كاتى له گه ل خۆى ئه با بۆ طالش، كه بيستم زۆر په ريشان بووم تا شه وى له
خه ودا له كه عبه ي معظمه خوا شهره ف و به ره كه قى زياد كات به خزمهت حه زره قى
شيخ محمد بهاء الدين شهره فدار و كامياب بووم، باسه كه م عه رز كرد، ده سبه جى
ده ستى كيشا و كتيبه كاتى حازر كرد و فرموى: (ئهمه كتيبه كاتنه هه ليان بگه و
له مه ولا قسه ي خوشيان تيا بنووسه) كاتى به خه بهر هاتم نامه يه كم نووسى بۆ خزمهت
جه نايى حاجى شيخ ئه حمده^(۱) و بۆم نارد بۆ كتيبه كان، ئه و رۆژه نوسراوه كه م نارد له
رۆژئاوا دا به هۆى ميرزا برايمى برازاى حاجى محمودى سنه يى يه وه هه ردوو كتيبه كه يان
له لاي طاليشه وه بۆ هينامه وه و دايان به ده ستمه وه، وه ئهمه م به ده سته لاتيكي
گه وره ي حه زره قى شيخ بهاء الدين زانى، چونكه له طاليش تا ولا قى ئيمه ماوه ي ۱۵
رۆژ ريگه دووره له هيممه قى ئه وه وه به ئاسانى پيم گه يشته وه.

(۱) ميانه ي سه مه رانى تا ته ويله كه كاغه زى بۆ حاجى شيخ احمد نووسيوه سى رۆژ زياتره وه له سه مه رانه وه
تا طاليش كه له سه ر ده رىاى سه وزه له سه ر سنورى ئيران بۆ روسيا وه ۱۵ رۆژ ئه بى به سوارى وولاغ
ره نگى زياتر بى.

وه ئەم پرووداوه له پرووداوی ئەچی که له کتیی (رشحات) دا دانەرە کە ی که مولانا علی کۆری مولانا حسینی واعیظی (هرا ت خاوهی تفسیری مواهب) ه دیومه که ئەمەش ئەو کەرامەتە یه که ئەفەرموی: حەزەرەتی شیخ عەلی رامەیتەنی که یه کیکە له مەشایخه گەورە گەورە کانی نه قشبه نندی قدس الله تعالی اُسرارهم له گەل سید (أنا) که ئەویش یه کی بووه له مەشایخی تورک و هاوچەرخی یه ک بوون که می ساردی و ناکۆکی ئەکەوێتە بهینیان، حەزەرەتی خواجە^(۱) علی رامەیتەنی به هۆی ئەو ساردی و ناکۆکی یه وه که خوا لی خوشبوو شیخ ئەتا^(۲) له گەلیا ئە ی کات دلی ئەپرهنجی، رۆژی له سه حرا تاقمی تەراکمه^(۳)، کۆری سید ئەتا ئەگرن و ئەییەن به دیل، باوکی هەر چەن هەول ئەدا و کۆششی ئەکا مەلەبەندی نازانی و بۆی پەیدا ناییتەوه.

ئەنجا له پرووی ئینصافه وه ئەلی ئەم بەلا به هۆی لی زویر بوون و پرهنجانی حەزەرەتی عەزیزانە وه یه^(۴)، پیوستی میوانی پیکه وه ئەنی و دهعهه تیکی جوان ئەکات،

(۱) خواجە: وشە یه کی تورکی یه یانی گەوره.

(۲) أنا: به تورکی یانی باوک وه شیخ أنا یانی شیخ بابە بەلام له زمانی کوردی شیریندا پیچه وانه ئەبیتە وه و ئەلین بابە شیخ له جیاتی شیخ بابە.

خواجە عەلی رامەیتەنی قدس سره خەلیفە ی شیخ محمودی ئەنجیر فەغنوی یه وه خۆی مرشید و دەستگیری بابا محمدی سەماسی یه، که ئەم بابا محمدە خەلیفە ی شیخ محمودە، وه دیسان بابای سەماسی مرشید و دەستگیری شیخ ئەمیر کولال بوە، که حەزەرەتی شیخ امیر کولال مرشید و دەستگیری حەزەرەتی شاھی نه قشبه ند بوە، مەرقدە و ئارامگای حەزەرەتی بابای سەماسی له ناوچە ی گەرمیانە له کوردستانی عێراق له نزیک کەلارە له پارێزگای سلیمانی له گەل حەزەرەتی پیر خۆی له سالی ۱۴۰۱ کۆچی که تەشریفی فەرموو بۆ گەرمیان و زیارەتی فەرموو دوو جار به کورنی چوین وه زیارەتی کرا.

(۳) تەراکیمه: یانی کۆمەڵک له تورکمان.

(۴) حەزەرەتی خواجە ی عەزیزان: نازناوی حەزەرەتی شیخ عەلی رامەیتەنی یه. (وەرگیر).

خواجە ی عەزیزان (قدس سره) له رامەتین له دایکبوه، ئەم دێهە دوو قوناخ له شاری بوخارای شەریفه وه دووره، وه لهو دێهەش گەوره بووه و پیکه یشتوه، له سالی ۷۲۱ هجری له رۆژی دوو شەممە

وہ زور لے ئەکابیران و گهوران بانگ ئەکاتە سەر ئەو دەعوەتە، کاتی کہ حەزرەتی عەزیزان، تەشریف ئەهینی وە سفرە و خوان بە طعام و خواردنی بەتام و لذیذ ئەرازییتەووە ئەفەرموی: عەلی دەس بۆ طعام نابا و لەم ئەکە^(۱)، ناچیژی تا کۆری سیدی ئەتا حازر نەبی، حازراتی مەجلیس بەسەر سوپمان و تەعجوبەووە دەس بۆ خواردنە ئەنەن، لە پاش ماوێە زور کەم لەناکاو کۆرە کە ی شێخ آنا پەیدا ئەبی و لە دەرگاوە دیتە ژورەووە، دەنگ و خرۆشی خوۆشی و شادی و سرور لە مەجلیسە کە بەرپا ئەبی وە شادمانیەکی زور ئەکەوێتە مال و مەجلیسە کەووە ئەنجا دەس بە نان خواردن ئەکەن دواپی کە نان و طعام خواردن تەواو ئەبی لە کۆری سید ئەتا پرسیار ئەکەن ئەمە لە کوی بووی؟ وە چۆن گەشتیتەووە؟ ئەلی نازانم هەر ئەوێندە بوو تاقمی تورک گرتیان بردمیان بۆ فلان شار و فرۆشتمیان ئەنجا بردمیانە دێیە لە مائی ئەو کەسە یا بووم کە منی کەربوو، گۆزەییەکی دا بە دەستمەووە ووتی پڕۆ ئاو بێنە منیش لە دی دەرچووم، وە ئێستە خۆم لێرە ئەبینم^(۲).

ك ۱۱۸ بص ۳۵۲: میرزا پەشیدی برام لە سەر زەوی و زار کە سألەهای سال بوو ئەزیەتی ئەدام وە هەردەم هەولێ ئەدا کە بمخات بە ناحەق، وە چەن جار پەلاماری ئەدام و فرۆفیلی دروست ئەکرد بۆ ئەوێ هەلیکی دەستکەوی نابووتم بکا و بی خایە و مایە بێنمەووە لە مولکی سەمران و گەزگەزارە و لە هەر باریکی ترەووە بۆ ریکەوت چنگیکم لی بدات، منیش بە ئیستیمداد و داوای کۆمەکی لە ئەپرواحی

۱۸ ذوالعقدە لە ئەمەنی ۱۳۰ سالیدا بە پەحمەتی خوا چووە. یانی بەینی خواجەیی عەزیزان تا شاهی نەقشبەند دوو واسیطە هەبە.

(۱) ئەک: بە فارسی یانی خوی وە لەناو خۆمانا ئەلێین ئەکی ناکەم، یانی خوی مالی ناچەژم.

(۲) حاجی شێخ عەمەدی سەمەرائی ئەفەرموی: ئەم کەرامەتی خواجەیی عەزیزان (خواجە عەلی رامەبەتەنی) (قدس سر) کە لە کتیی رەشەحاتدا عەرزتان کرا وەک هێنانەوێ کتیبەکانی من وایە.

مه‌شایخانی گه‌وره گه‌وره و پارانه‌وه و داواکاری له هیممه‌تی به‌رزیان هه‌موو فیل و داویکی به‌تال ته‌بزووه، وه که‌له‌کی ناله‌باری و بی به‌زه‌یی‌پانه‌ی ته‌پرووخا، له‌م دوا‌یی‌یه‌دا دوا‌ی وه‌فاتی پیر وه‌ک پلنگی بریندار شاولی هینایه‌وه به‌و په‌نده‌ی که ووتراره (نوقوم بوو ده‌ست ته‌بات بو هه‌موو پووشی)^(۱) یان نقوم بوو له ئاوا شاول ته‌با بو هه‌موو پووش و په‌لاشی، چوو په‌نای به‌یه‌کی له وه‌زیران برد بو، به بو‌نه‌ی پاریزگاری وه‌زیری بی محبت وه به هوی صندوق عه‌داله‌تی پادشا به هه‌زاران فیل و ناجوری به عه‌ریزه‌یه‌کی بی ره‌حمانه و هه‌لمه‌تیکی بی به‌زه‌یی‌پانه‌وه هاته‌وه مه‌یدان، وه شازاده حشمة السلطنة که له و کاته‌دا فه‌رمان‌په‌وا بوو حه‌واله‌ی شه‌رعی کردین و ناردینی بو لای جه‌نابی ملا هیدایه‌ت الله شیخ الإسلامی کوردستان له سنه، چونکه ئیشی ناله‌بارانه بوو بی ته‌وه‌ی بترسی وه یا شه‌رم بیگری له و کۆره به شه‌ره‌فه‌دا هه‌تا توانی خوی و رۆسته‌می کۆری جوین و ووشه‌ی نالایق و نا‌په‌وایان پی و وتم به‌لام من هیچ قسه‌م نه‌کرد و کاره‌که‌ی بو نه‌چوه سه‌ر، که‌وته شه‌و له ماله‌وه به حالی دلته‌نگی و نا‌په‌رچه‌تی و بی ده‌سه‌لاتی نامه‌یه‌کی شه‌رحی ته‌حوالم نووسی و ناردم بو خزمه‌ت حه‌زهره‌تی پشت و په‌ناهم شیخ محمد بهاء الدین وه ئەم هه‌لبه‌سته‌م نووسی^(۲):

له فیرنه گول که‌مترم، دوژمن که‌وتۆته سه‌رم

تو نجم الدینی وه‌قتی، نه‌ظه‌ری به‌فه‌رموو عه‌رم

به ئەم تاقه شیعه‌ ده‌ردی دلی خۆم نووسی و په‌وانه‌م کرد، چونکه ئەم شیعه‌

خوی هیمایه بو ئەم رووداوه که ته‌ویش ته‌مه‌یه:

رۆژی حه‌زهره‌تی شیخ نجم الدینی کبری (قدس الله سره‌ العزیز) که ره‌ئیس و

پیشه‌وای طه‌ریقه‌تی کۆپه‌رو‌یی به‌له‌به‌ر هه‌یوانی خانه‌قای خوی ته‌شریفی داته‌نیشی،

(۱) له عه‌ره‌یی‌یه‌که‌دا ووتراره: الغریق یتشبث بکلّ حشیش.

(۲) ئەمە فارسی‌یه‌که‌یه‌تی: من از آن صعوه‌ ئم کمتر ع‌لو چون بازم آندر سر

تو نجم الدین صفت جانا باین صعوه‌ نظرآ وەر

چاوی لی' تهبی' تهوا (بازی) که وتوته دواي بالندهیه کی بچووک و به هه وادا ئه ی هیئی تا ته گاته بهرامبهری هه وشه و هه ساری خانه قاکه ی، له وه دا ته بی' که بیگری، هه زره تی شیخ نجم الدین له پرووی غیره ته وه نه ظه ری' له صه عوه که^(۱) ته کات ده سبه جی' توانایه کی بۆ دیته دی وهرئه گهریته وه بازه که ته گری' له هه مان هه وشه و هه سارا له بهرده می شیخدا دای ته بی' له م تصرفی هه زره تی شیخه وه هاوار و هه را له حازرانه وه پروو ته دات^(۲).

منیش هه روا بۆ هه زره تی شیخ بهاء الدینم نووسی په نام پی برد، چونکه خۆم له صه وعه که متر و بی' هیز و لاواز تر ته زانی و و ته هاته پیش چاو، وه بۆ ئه م مه به سته یه که بو یزی' له هه له سته که یدا ته فهرموی:

به سووک مه گره فه قیری به لکو به ماوه ی ثانی

نو یزی' بکا و سه ری خا ده ستی قه دهر زه مانی^(۳)

به لی' تهو شه وه که پرۆه که ی نامه که م نووسی بینیم له خه وما دوو قاپی پر له هه نگوینم هه یه هه ردووکیان گه وره و ته ستورن وه به سه ر یه کا که وتبوو له لای به شی

(۱) صه عوه: په له وه ریکی بچووک که له ریزی نچۆله که به لام ته میان بچووکتره که ی.

(۲) وه رگیر ته لی' ته م پرووداوه ی هه زره تی شیخ نجم الدین له م پرووداوه ته چی' که عه رزان ته کری: په کی' له ریزی خواناسان و پیاوچاکاندا شیر ی ته خاته ژیر ده سه لاتی وه به سواری تهو به م لاو لادا ته چی، که هاوچاخی هه زره تی گه یلانی ته بی' (خوا لی' خوشنود بی، قه بری پر نوور بی) وه ته چی بۆ به غا به سواری شیر که و میوانی هه زره تی گه یلانی ته بی، که ته ی بیی' تهو بازاره ی لا جوان نابی' هه زی بی' ناکات.

تووله یه که که له قاپی تهو زاته دا ته بی' به ئیشاره ی معنوی هه لمه ت ته دات له شیر که وه تهو شیر به بیچاره سک ته دیری' و له ناوی ته با، ئیشاره به مه ته م شیعره ووتراره:

سه گبه له قاپی غه وئا بۆ قه یز ته گهر بتوانی

به شه رف تره له شیران سه گه که ی دهر گای گه یلانی

(۳) ته مه ده تی عه ره بی یه که تی: لا تهین الفقیر علک أن ترکع یوماً والدهر قد رفعه

سهره وهی قاپه که که میکی لی شکابوو، به (محمد أمين)ی کوږم ووت وهره با نه هیلین ئەمه خهسار بی ناکا ماریکی رهش وه کوو تیره گیکی ئەستوور وه هابوو^(۱)، دوو گوی دیژیشی هه بوو له لای ههنگوینه که حازر بوو به رهو نزیکي ئەهاته پیشه وه له پې به هه وادا دهر ئەپه پری وه بهرز ئەبه وه له م لا بو ئەو لاو خووی ئەدایه وه به زه ویدا، دوو یاره هه روا هه له مەتی ئەدا و ئەکه وته وه زهوی، زۆر ترسام و ناره حەت بووم کتوپر یه کی له دۆستان حازر بوو بهوم عەرز کرد ئەم ماره بکوژە، دهبه جی به گوچانه کهی دهستی چەند جاری دا له ماره که و خستییه سهر زهوی تیغی لی دهرهینا و سهری پری، ماوه به کی پینچوو حەزرهتی شیخ ئەمری فهرموو به کاتب و نووسه ره کهی که وه لای بهنده بهم جوړه بنووسه ره وه.

(فانّ مع العسر یسراً إنّ مع العسر یسراً)

کاروبار له کوی زه مانه ئەیکا هیممه تی بهرزی مەردانه ئەیکا^(۲)

وه فهرمایشتی حەزرهتی شاهی نه قشبه نده (قدس سره) که فهرموویه تی:

له پیزی غولامان به مه ترسه خاکی بهردهرگامان به مه ترسه
عالمه گشت قهصدی گیانی تو بکهن دلت بی و هی خۆمان بهو مه ترسه^(۳)
له هیممه تی ئەو زاته وه به چه شنی پرزگارم بوو هه موو خه لکی سهریان سپرما بوو
زۆری نه برد له رۆژی دوو شه مه کاتی نیوه رۆ ۲۰ بیسته می مانگی جمادی دووه م

(۱) تیره گ: کۆله یه که یه ئەی دهنه ژیر داری سه قف و بنمیچی خانووه که که شکابی.

(۲) ئەمهش دهق (نص)ی فارسی یه که یه: کار نه این گنبد گردان کند هر چه کند همت مردان کند

(۳) ئەفهرموی له فارسی یه که دا:

رود در صف بندگان ما باش و مترس خاک در استان ما باش و مترس

عالم همه گر قصد بجان تو کنند دلداري قوي ازان ما باش و مترس

سالی ۱۲۹۴ هجری (هزار سالو و درود بۆ رۆجی پاکی پیغمبر) به رحمة تی خوا
چوو (وكان أمر الله قدرا مقدورا) صدق الله العظيم^(۱).

غەیری تەسلیم و پەزا کوا چارەیه قەت لە دەست شیریکی وا خوڤخواریه

(۱) شیخ سیف الدین باخرزی خەلیفەی ھەزرەتی شیخ نجم الدینی کبری (قدس سرهما) ئەم چوارینەی
بە شیوەی (تەلقین) بەسەر مردووێکەووە خۆندۆتەووە:
گەر من گوناحی دنیام کردووە لە هیوای لوطفت ھانام بردووە
فەرمووت دەستگیرتم لە تەنگانەدا لەمە تەنگتریش کە لەش مردووە
راستە ھەرچی اولیاء الله و خۆشەویستانی خوا یە ئەیکات (وما رمیت إذ رمیت ولكن الله رمی) ئە گەر
ئەمیری دەستوور بدات بە سەربازێکی بۆ کوشتنی یەکی دروستە بلی فلان سەرباز فلان کەسی کوشت
وہ دروستە بلی ئەمیر کوشتی ھەر وھا (قل يتوفكم ملك الموت الذي وكل بكم) راستە بە مجاز [الله
یتوفی الأنفس حین موتھا] راستە حقیقە، یانی یەکەم مەجازی یە دوویم حقیقی یە، ھەر وھا کاروباری
اولیاء الله قدس الله ارواحهم نەیبەت لەوانەووە ئەدری بەلام حەقیقەت ھەر لە خواوہ یە.
لێرەدا بەم بۆنەوہ یە فەرموودە ھەزرەتی شاھ عبداللہ دەھلیم لە یادە کە لە (درّ المعارف) دا فەرموویەتی:
ھەندێ لە ئەولیا کاتی (ملك الموت) گیانی ئەکیشی و لە ئاوریشمی بەھەشتی یەوہ ئەپنجی لەناکا لە
دەسیان دەرئەچێ وەخۆی بە حضوری خوا ئەگەینی، وە ھەندێ لە اولیاء الله کاتی ملائکة الرحمن دین
رۆجی بکێشن خۆی ئەگەینی ئەمقامی لە قوربی لاھیدا، ئەو فریشتە راسپێراوانە مجال و ماوہی گەیشتنە
جیگە ی ئەویان نا ئی خوا خۆی گیانیان و مەرئەگری و ئەی مری ئی وە ئەو دوو ئایەتە پیرۆزە بەم مانایەش
دەس ئەدەن، ئەوہ ی یەکەم (قل يتوفاكم ملك الموت) لە گەل باقی خەلایق لە شانیانایە، وە بۆ دەستە ی
دووہم: (الله يتوفى الأنفس حين موتھا) خەلایق گیانیانە (ربنا لا تأخذنا إن نسينا أو أخطأنا) پیغمبر
موبارەك ﷺ ئەفەرموی: (إن أحدكم يجمع خلقه في بطن أمه أربعين يوماً نطفةً ثم يكون علقةً مثل ذلك ثم
يكون مضغةً مثل ذلك: ثم يرسل الله الملك فينفخ فيه الروح ويؤمر بأربع كلمات رزقه وأجله وعمله
شقي أم سعيد فوالله الذي لا إله غيره إن أحدكم ليعمل بعمل أهل الجنة حتى ما يكون بينه وبينها إلا
ذراع فيسبق عليه الكتاب فيعمل بعمل أهل النار فيدخلها، وإن أحدكم ليعمل بعمل أهل النار حتى ما
يكون بينه وبينها إلا ذراع فيسبق عليه الكتاب فيعمل بعمل أهل الجنة فيدخلها. رواه البخاري ومسلم.
نسأل الله اللطف.

ك ۱۱۹ بص ۳۷۰: رۆزى له مه جليس حەزرەتى شەيخ محمد بەاء الدیندا حازر بووم، تەزىيەچىكى له گیرفان دەرھینا دلم چوو لەو تەزىيە ووتم له دلى خۇما کاشكى ئەو تەزىيەچى به من بیه خشیایه ماوہیه به سەر ئەو خەيالەدا چوو فەرمووی وەری بگره و هەلى بگره خەلاتى کردم ماوہیەکی پىچوو چوم بۆ کوردستان له سنه، رۆزى چووم بۆ مالى میرزا عبداللهی کورى میرزا جافر که برازایه کی خیزانی ئەو بوو کچىكى بچووکیان بوو هینایان بۆم لەو کاتا شتى وام پى نەبوو بیدەمى، تەزىيە کەم له گیرفان دەرھینا و ووتم تەزىيە حەزرەتى شەيخ (به گومانم پاش ئەوە من لەوى نەبووم گالتهیان به تەزىيە کە کردبى وه بى وىلىيان بهرامبەر به کارهینا بى) له شهوى ترا له خەوا به خزمەت حەزرەتى شەيخ بەاء الدین گەيشتم به هەيەت و سامیکەو تەماشای کردم ووتى تەزىيە حەزرەتى شەيخ کە خەبەرم بوەو مەعنایە کم وەرگرت، وه بارى قورس کەوتە سەر شام، له پاش چەن رۆزى هەوالم بیست تەزىيە کە پچرابوو، دوا به دواى ئەو کچە کە مرد پاش سالىک باوکیشى ئەمرى خواى به جى هینا وه ئەو ماله به تەواوى ویران بوو (ذلك تقدير العزيز العليم).

ك ۱۲۰ بص ۳۷۲: رۆزى کورى دلبەندى خۆم شەيخ محمد أمینم نارد بۆ خزمەتى حضورى دل پر له نوری حەزرەتى شەيخ بەاء الدین له جیاتی خۆم کاتى گەرايه وه ووتى کارى زۆر سەیر و کەرامەتى زۆر گەورەم له حەزرەتى شەيخ چاو پیکەوت ووتم یلى بزانم چیت دیوه ووتى پیاویکی خەلکی تەوێلە به قەزا و قەدەر یەکیکی تری کوشتوه، کەسوکاری کوژراوه کە کۆبوونەوه به مەبەستى تۆلە وەرگرتن له بکوژە کە و به تۆلەى خۆى بگەیهنن، کاتى هیرشى بۆ ئەبەن رائه کا خۆى ئەخاتە خانەقاوه و فرسەت ئەهینی خۆى ئەگەیهنیتە سەر مەزاری سراج الدین ئەنجا ئەو کۆمەلە به نیەتى ئەوہى کە دەری بکیشنە دەرەوہ و بیکوژن پروو به خانەقا هیرش ئەهینن، به لام کۆمەلى مرید و مەنسوب کە له خانەقادا ئەبن پریار ئەدەن کە ئەو

پیاوه نه دهن به دهسته وه و تا ئه توانن بهر بهر هه کانیان بکه و له گه لیان به شهر ببن^(۱)،
 له م دوو تاقمه ئاشووبی گه و ره بهر یا بوو، هه زره قی شیخ (قدس سره) که به مەه ی
 زانی له هه ره می خۆیا نه وه ته شریفی به ره و خانه قا هیئا و مریده کانی بی دهن گ کرد
 خۆیشی پروو به ناو دبی ته ویله و کۆمه لی مدعی کرد به ماوه ی دوو سه عاتی ته واو
 چو وه مو پراقه به وه به دانیشته وه، له هه ردوو لاوه خه لکی دلته نگ هه یران بوون و
 چاوه پروانی پشیوی و ئاژاوه یه کی گه و ره ته کرا، له ناو کۆمه لی خیلی کوژراوم دی که
 له سه د که س زیاتر ته بوون که زۆریه یان مه ست و مه جذوب به ناله نال و هاواره وه
 هاتن پرووی خۆیان ته سوو له خاکی ئاستانه ی هه زره قی شیخ، وه ده ستیان به دامان
 و چاکی هه زره تی شیخ پینچا و ده ست و پینان ماچ کرد وه به سه د گه ردن که چی و
 جووشی دله وه له خوینی کوژراوه که خۆشبوون وه براکانی کوژراوه که بی وه ستان
 رویشتن له حوجره ی مه زاری هه زره قی سراج الدین هیئایانه دهره وه و بردیانه خزمه ت
 هه زره قی شیخ وه به ده وریا گیرایان و له حه قی خۆیان خۆشبوون و به ته واوی
 به خشیان، وه به سه د میهره بان و خۆشه ویستی یه وه ده ستیان گرت و بردیانه وه ناو
 مال و منالی خۆی، ته جا له م تصرف و توانا و ده سه تلاتی هه زره قی شیخه وه چ له ناو
 خانه قا و چ له ده وری بهری که ته مه یان به چا و دی له گه ک هه زاران ئیخلاص و باوه پ
 ده ستیان ماچ کرد به سوپاس و مهرجی ته و قوطبی زهمانه وه هه موو لایه ک دلشاد و
 که یف خۆش بوون له م هیمه ته به رزه وه و له م که رامه ته گه وریه:

له قاپی شیخا دم به پیکه نین	کۆبوونه وه گشت گروزی دڭ به قین
له ناو ته وانا هه ری هه که له لایه	ده وریان لیدا ته و وه که چرایه
که دلی ئیمه ت کرد به ئاوینه	ئه بیوت فریشته ی یا په ری وینه

(۱) چونکه خۆی فری داوه ته وه خانه قاوه غیره تیان قبوولی نه کردوه.

هه‌چی هه‌ی گیانمان بی به قوریانت ده‌ستو بردت کرد گیان فیدای گیانت
به ئاوی هیممه‌ت ئاگری وا زووت له‌ناو برد خوشی بۆده‌ستوبازووت^(۱)

ك ١٢١ بص ٣٧٥: پیاوی نوینه‌ری حکمداری جوانرۆ ئه‌بی، له‌ سه‌رده‌می
فه‌رمانه‌روایی ئه‌ودا پرووداوی دینه‌ پێشه‌وه‌ هه‌ندی له‌ مرید و مه‌نسوبانی هه‌زه‌قی شیخ
به‌اء الدین تبادا تووش کران به‌ ناره‌وا، ئه‌وه‌ به‌وه‌ هۆی ئازار و ناره‌حه‌تی مریدان و
هاوپه‌یه‌ه‌ندی‌یان شیخ له‌ ده‌س ئه‌م کابرایه‌وه‌، جه‌نابی شیخ به‌ شیوه‌ی ئاشکرا و دیار
هه‌ولیدا له‌م باره‌وه‌ بۆ لایه‌ردنی ئه‌و گه‌یروگه‌رفته‌، به‌لام کابرا له‌ ئه‌زه‌ت دانی خۆی
ناکه‌وی واز له‌ ئه‌شکه‌نجه‌ پیدانی مریدان ناهینی هه‌تا ئه‌توانی وه‌ له‌ دژایه‌تی شیخ
که‌مه‌ترخی ناکا، له‌ گه‌ل ئه‌وه‌شدا زوتر لطف و هیممه‌تی شیخی ده‌رباره‌ی خۆی
دیوو، وه‌ خودی خۆی دانی به‌ گه‌وره‌یی پێزی ئه‌و زاته‌ کردبوو به‌لام إذا جاء
القضاء والقدر ذهب السمع والبصر چاوی له‌وه‌موو چاکه‌ و نعیمه‌تانه‌ی که‌
ده‌رباره‌ی کرابوو له‌و زاته‌وه‌ کوێر بوو، وه‌ به‌ ئاره‌زووی خۆی چی ناله‌باری و به‌د
کرداری بوو کرد، هه‌زه‌قی شیخیش له‌ دوا‌ی به‌کاربه‌ردنی نه‌رمی و چاوپۆشی و لی
بورده‌نیکی زۆر ئیتر کاسه‌ پر ئه‌بی ده‌ستی باطنی و کووره‌ی ئه‌ولیا دینه‌ جو‌ش.

(۱) ده‌قی فارسی‌یه‌که‌:

بر در شیخ جهان خندان و شاد
سجده آورد ندش انصحاایان
کین کدورت از مامیری
دست و بردی دست و بازویت دروست
افرین بردست و بر بازوی تو

جمع گشتند ان گروه پر فساد
حلقه بستند او چه شعی در میان
تو فریشتی اسمانی یا پری
هر چه هستی جان ما قربان تست
راند حق این اب را در جوی تو

ئەوليا لە جىيى پىغەمبەرەنن بەو جىدارى بە زۆر كامەرەنن
 ھەلمەتى دەسى ئەولياى خودا لە ھەلمەتى ھەق كەى ئەبى جودا
 فبى يىصرو بى يىسمع وبى يىبطش ھىم يىمع

و ە بە چەند نەخۇشى يەكى دژى يەكتى گىرۇدە ئەبى كە دەرمانى ئەمىان دژە بۆ
 نەخۇشى يەكەى ئەويان و ە بە جۆرەھا بە لا كۆسى دژى يەكتى تووش ئەبى بە
 چەشنى پزىشكەكان چارەسەريان بۆ ناكرى و بە ھىچ تەكبىرى رزگارى نابى و ە ھەر
 لەو كاتەدا دوو براى گەورە و بەرپزى مەولانا ئەحمەدى نۆدشى جەنابى ملا جلال
 الدين وملا افضل الدين بوون بە ميوانم، ووتيان ئىمە لە خزمەت ھەزرەتى شىخ
 محمد بماء الدين بووين لە خزمەتيا قسەى بى ئەدەبانە و كردارى ناشىرىنى فەرماندارى
 جوانرۇيان بە شكات ەرز كرد، شىخ فەرمووى شەرت بى يىكەمە گريان،

ملا افضل الدين ووتى: من لە خزمەت شىخ ئىجازەم وەرگرت و چووم بۆ لاى
 حاجى ملا أحمدى كاكەم پىكەو ە رۆيشتىن بۆ سەردانى ھاكىمى جوانرۇ، كە چووينە
 ئەوى بە ھۆى پىچارەى دەردە ھەمە چەشنەكانىەو ە لەبەر ئازار و ئىشى كە بووى
 ئەگريا و ئەى ووت ئەترسم خەلك وا بزانن و بلىن ئەم نەرەھەتى و بىئەلەم
 كەرەمەتى شىخ محمدە.

ئاخرى كاكەم بە چەند پەند و ئامۇزگارى يەكى شىرىن و پەنگىن لەم بارەو ە
 ەرى گپرا بۆ بارىكى تر چەند پەشىمانى و داواى لى بوردنىكى پى نووسى بۆ شىخ و
 پى نارد بەلام دۇعا و داواكارى پىشان كاريگەر بوو جىگەى خۆى نەگرتەو ە تا
 كارى بە دەردى چوو برديان بۆ بە دەربەدرى لەوئو ە بۆ كرماشان و لەوئو ە بۆ تاران
 و لەوئو ە بۆ تەوريز و لەوئو ە بۆ ھەولير برديان و ئىتر نەگەرايەو ە بۆ ناو مال و منال
 و خىزانى والله لا يحب المستهزين^(۱).

(۱) ھىكايەتى و ە بەسەرھاتى لە كىتەبى -نجات- دا ھەيە لە بارەى لووت بەرزىەو ە ەمرزتان ئەكرى
 ئەفەرموى: شىخ أبو بكرى نىشارى پىاوىكى گەورە بوە سامان و خىل و كەسوكارىكى زۆرى بوە،

ك ۱۲۲ بص ۳۸۴: خیزانیکی (سه‌مرانی) م بوو قهزا و قه‌دەر لئی جیابوومه‌وه و ته‌لاقمدا وه به بۆنه‌ی پهریشانی حال و منالی زۆر و شکسته بالی‌یه‌وه عهریزه‌یه‌کم نوسی و ناردم بۆ خزمه‌تی حه‌زهره‌تی پیر، به‌یانی‌یه‌ک له دوا‌ی نوێژ له‌بهر ناره‌حه‌تی هیزم نه‌بوو ویرده‌کانی دوا‌ی نوێژ بخوینم پروو به زه‌وی که‌وتم له هه‌وش خۆم چووم حه‌زهره‌تی شیخ ظهوری فهرموو وتی

مه‌خۆ خه‌م مه‌خۆ به‌ختی شیرین خوو په‌چه‌ی به‌ په‌نجه‌ی لانه‌دا له پروو
فارسی‌یه‌که‌ی ته‌مه‌یه:

غم مخور غم مخور که شاید بخت عاقبت برکشد زچهره نقاب
به‌ حاله‌تیکی خوشه‌وه به‌ خه‌بهر هاتم به‌دوو می‌رۆژی دوا ته‌مه‌ چووم بۆ شاری
سنه بۆ ئافره‌تیکی باشی وا که له‌گه‌ڵ حال و مالما بگوئیی که‌وتمه پرسیار بۆی چه‌ند
کچ و بیوه‌ژنیان بۆ هه‌لدام یه‌کی له‌وانه زیده ناویکی بیوه‌ژنیان بۆ هه‌لدام که پێیان
ئه‌ووت کچی خواجه سه‌عدی دایک و باوکی مه‌نسووبانی خانه‌دانی نه‌قشبه‌ندی بوون
له‌گه‌ڵ ته‌وهم دی دلم چوه سه‌ری ناردمه خوازیینی ره‌زامه‌ندی پیشان نه‌دا به‌ کورقی
تا نزیکه‌ی چل شه‌وی له‌سه‌ر یه‌ک پیاو و ژنم ئه‌نارد نه‌رم نه‌بوو، هه‌ر ته‌وهم به‌ چاره

خویشی ته‌هلی ته‌حوال و دلی صاف بووه، زانی تر خواجه سه‌هل ناو خاوه‌ن سه‌لاحه‌ت و خواناسی ته‌بی
به‌لام بۆ دنیا که‌م ده‌ست و هه‌زار بووه، وه هه‌روه‌ها گوی به‌ دنیا نه‌داوه و که‌م ته‌حوال بوه، رۆژی
له‌ جیگه‌یه‌ تووشی یه‌ک ته‌بن به‌ سه‌هل ته‌لی نایه‌یت بۆ لام ته‌ویش ته‌لی دیم له‌بهرم هه‌ل ناسی ته‌ماشام
ناکه‌ی خۆت به‌ زل ته‌گری و من په‌ست ته‌ماشایه‌که‌ی، ته‌ویش ته‌لی و مره له‌به‌ریشت هه‌ل ته‌سم و
ریزیشت لی ته‌گرم له‌ کاتی‌کا ته‌چی بۆ لای هه‌ل ته‌ستی و پیزی لی ته‌گری، کاتی که‌ هه‌ل ته‌سی به‌روا و
خوا حافیزی ته‌کا هه‌ل ناسی خواجه سه‌هل هه‌ل ته‌گه‌ریته‌وه ته‌م چوارینه ته‌خوینیته‌وه:

ته‌من ته‌گه‌ر چی عه‌یالم زۆره سامانم نیه و قه‌رزم له‌ لایه
به‌ رۆزی خودا گوزمران ته‌که‌م پیوستیم له‌ به‌ین خۆم و خودایه

ته‌مه‌ی ووت و چوه دهره‌وه ئیتر نه‌هاته‌وه بۆ لای جاریکی تر.

وه‌رگه‌یر ته‌لی خواجه سه‌هل ته‌مه‌ی خوئنده‌وه:

إني وإن كنت ذا عيال، قلیل مالٍ کثیر دین، المستغف برزق ربی، حوائجی بینة و بیخی

ئەزانى كە خالى خۇم بە عەرزەيەك لە حەزرىتى شەيخ بەاء الدىن بگەيەنم چۈنەنەتى
باسەكەم نووسى و ناردىم، بە گەيشتى نامەكە دلى ھاتە نەرمى دەستەبەجى رىگەى
مارەكردنىدا^(۱) مەنى ھەزار و داماو لە تەمەنى ۵۷ سالىا ئەم ئافرەتە مەستورەم مارە
كرد، وە ھەرگىز ھىزم لە خۇمدا نەئەيىنى بەلام لە بەر چەن ھۆيەك بەوۋە ناچار بووم

(۱) لە كىتەبى (نفحات الأنس) كە خوالى خۇشبوو مەولانا ملا عبدالرحمن جامى دايناوۋە نوسراوۋە: كە
جەنابى شەيخ الإسلام أحمد زەندەفیل قدس سرە لە شارى ھورائ بووۋە خواوۋى خانەقا و دەستگىر و
مرشىدى طەرىقەت بوۋە، لەو كاتا زاھىد و خواناسىكى ھەپراقى كە ماوۋەى ۱۲ سال ژىكى بە كچىيەنى
ھىناوۋە و ھەر و ماوۋەتەوۋە تواناى چوونە لای نەبووۋە، ئەچى بۇ دىدارى شەيخ، وە لەوۋى لە روى بلىمەنى
و دانايىيەوۋە شەيخ بە حالەكەى ئەزانى پىئى ئەفەرموۋى: ئەى زاھىد ئىستە تۇ بۇ دىدەنى ئىمە ھاتوۋى پىرۇ لە
دوكانى محمد قصاب مروزى گۇشتى پىرزاو بىكرە وە لە فلانە جى رۇن و دۇشا و بە دەستى خۇت ھەل
بىگرە بىيەرەوۋە بۇ مالى خۇتان چۈنكە لە حەدىثايە پىغەمبەرى موبارەك ﷺ ئەفەرموۋى: (من حمل سلعة
بيده فقد برئ من الكبائر) يان ھەر كەسى شتومەكى خۇى بە دەستى خۇى ھەلېگرى ئەوۋە لە لووت
بەرزى و خۇ بە زىگرتن دوورە و پاكە وە بلى تا لەو گۇشتە (قلبە) يە (يانى گۇشتاۋى) كە بە قەيسى و
كىشمىش بىكرى) ساز بىكەن وە لە رۇن و دۇشاوۋە كە شىرىنى دروست بىكەن ئىوارە بەوۋە ئىفطار بىكەن وە
ئەوۋەى كە ماوۋەى ۱۲ سالە لەسەرت پىويستە بە جى بھىنى بە جى بھىنە دواىى حەمەى بىكە و خۇت
بىشۇ، ئەوۋەى كە سالە ھاي سالە داوارىت و دەست نەكەوتوۋە ئەگەر دەست نەكەوت داۋىنى أحمد بىگرە
تا بۇت چارەسەر بىكەم لە دلى خۇيدا زاھىدەكە ئەلى شەيخ فەرمانم بە شتى پى ئەكات كە لە ماوۋەى ۳۰
سال لە توانا و دەسەلاىى مندا نەبوۋە ئىستە من لەگەل ژىك كە ھىشتا ھەر كچە جى بىكەم وە بە چە ھىزى
كارى وام بۇ ئاسان ئەبى، شەيخ بەم خەتەرەى زاھىدەى زانى ئەفەرموۋى: پىرۇ ئاسانە مەترسە ئەگەر
پىويست بوو ھاوار لە أحمد بىكە، بە فەرمودەكەى شەيخ رەفتار ئەكات ئىوارە لە كاتى شىو كىرنا ھەوۋەسى
ئەجوۋلى ئافرەتەكەى مۇلەب ئەخوازى تا لە خواردن ئەبنەوۋە لە پاش ئەوۋە دەست بە كارى شەرىى
ئەكەن لە خۇى رانايىنى سەرەكەوتوۋى داۋاى كۆمەك لە شەيخ دەكا لەو كاتەدا شەيخ لە ئارامگاى خۇيدا
ئەبى زەردە ئەپىگرى و ئەفەرموۋى: ئەى زاھىد مەترسە و خەرىكى كارى خۇت بىيە ئىشت دروستە،
زاھىدى دل صاف ئىشى سەرى گرت و ھەلسا چوو بۇ حمام غوسلى كرد، لە دواى خۇشتن ميانەى ۴
دىۋارى شارى ھەپراقى لەبەر چاۋا كەشف بوو كاتى چوو بۇ خزمەت شەيخ فەرموۋى خەنەى ئەمەد جى بە
ئەگەر ھىممەنى خۇت لەوۋە زىاتىر بوايە لە باتى ۴ دىۋارى شارى ھەرات بەيىنى ۴ دىۋار دنياى لەبەر چاۋا
كەشف و ديار ئەبوو.

که ژن بهینم، ئەنجا له بی هیزی و ناتەواوی خۆم کەوتمە بیرکردنەوه که چۆن ژیان
 له گەڵ ئەم ژنەدا بەسەر بەرم، دیسان ناچار بووم که باسی حالی خۆم بۆ حەزرەتی پیر
 و پیرزادە ی خۆم شیخ محمد بهاء الدین بنووسم وه هەر به هیمەتی ئەو پەنا بەرم وه
 به پۆخی پر فتوحی التجا بکەم، جا هاتم و وتم زەندە فیلی ئیمە بهاء الدینە ئەم
 بەسەر هاتە ی کتیبی (نفحات الأنس) ی زاهیدە کەم بۆ نووسی وتم:

ئە ی دەوایی حورمەت و نامووسی من ئە ی تۆ ئیغلاطون و جا لینۆسی من
 ئە ی پەنا بۆ ئیشوکاری زۆر گرنگ وهك مەری کەوتومە ژیر چنگی پلنگ
 حالەتم تاریکە پۆژم وهك شەو جی ئومیدی من ئەتۆی فریاکەوه

به گەشتنی عەزیزە کەم بۆ خزمەتی ئەو زاتە عەزیزە بەیانی پینج شەممەیهك بوو
 هاتوو چۆیهکی دەروونی و دل گەرمی یهك پرووی لیدام تا نوێژی ئیوارە له مەستی و
 ئەحوال و گریانا بووم، به کورتی شەو به ئەحوالی سەیرەوه خەوم لیکەوت، لهو
 شەویدا له خەودا به حضوری پر نوری پیر شیخ محمد بهاء الدین سەرکەوتوو بووم
 به پیکەنین و خۆشی یهوه فەرمووی:

جوانی کاتی لاوی له خەویا پەیدا ئەبوو

دیسان به کاتی پیریش عاشق و شەیدا ئەبوو^(۱)

به مانای (وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ) کاتی ئەو ئافرەتەیان هینا هەبەتی جوانی و
 هیزی که له خۆمدا ئەمدی و دیاری ئەدا به ۳۰ سی سالی لهو پێشتر نەمبوو بوو.

(۱) له هەلبەستە فارسی یه کهدا حەزرەتی پیر ئەم شیعرە ی حافظ ی خۆندەوه:

شاهد عهد شباب امله بودش به خواب باز به پیرانه سر عاشق و دیوانه شد

ك ۱۲۳: سالى پاشاي روس له شكري بۆ رۆم، هيئا بوو شهر و ههرايهكى توند و بههيز پرووى دابوو، وای لى هات پرووس سهر كهوت، وه كوشتارى زۆر له ههر دوو لا پروويدا گهلى له گهوره گهورانى شارى سلیماني چوونه خزمهت شیخ وه زۆر پارانه وه و تكايان لى كرد بۆ تهواو كردنى ئەو كارمهساته و عهرزيان كرد پاشاي رۆم له پريزه كهوت هيممهت بهرموو فهرمووى ههر ئەم سال كه سال تهواو بوو ئەم شهره تهووستى له هيممهت ئەو زاته وه كه سال تهواو بوو ئاشتى كهوته بهنيان و شهر وهستا، روسهكان سهر گهوره كهى خويان كوشت.

ك ۱۲۴ بص ۳۸۸: دهرويشيك رۆژى ديتە خزمهت شیخی بهاء الدين و عهرزى ئەكات له كاتى خوا حافيزيدا ئەبى قوربان هۆشت پيمه وه بى حهزرهتى شیخ تا (۳) سى جار له وه لاميدا ئەفهرموى چاوديريت ئەكهم و ليت بى ئاگا نايم، وا قهدهر پيكي ئەخا كاتى ئەگاته شارەزور له دهشتيكي چۆلدا ژنيكى فيلباز و مهكرزاني جوان تووشى ئەبى به فيل و قسهى لووس دهرويشه كه فريو ئەدا و له خوى نزيك ئەكاتە وه، لهناكا حهزرهتى بهاء الدين لى ظاهر ئەبى وه به سام و ههيهتيكى تهواو بانگ له دهرويش ئەكا ههى دهرويش چى ئەكهى؟ چاوم ليتە دهرويش لهم دهنگو ديتنى شیخه له هۆش خوى ئەچى، كه ديتە وه سهر حالى خوى ههله تهستى و ئەگه پريته وه بۆ تهويله به سهد پهشيماني په وه، پهشيماني و مل كه چى بۆ خوداي تعالى ئەكات و ديتە پريزي مريدانى به راستى په وه.

گهر خوا ويستى كارى بكا هۆيه كهشى بۆ ريك ئەخا^(۱)

ك ۱۲۵ بص ۳۸۹: له بهر تهووى تووشى نهخۆشى مايه سىرى بو بووم، جار جار ترياكم به شيوى هۆقنه به كار ئەهيئا به دهرمان چونكه سوودى ههيه نهك بۆ خواردن (بۆ خواردن حهرامه) رۆژى وا پريكهوت مريدى به چپه له گهله حهزرهتى شیخدا

(۱) إذا أراد الله شيئاً هيئ أسبابه.

قسەى کرد، ئەنجا حەزرىتى شىخ مەرىدەكەى نارد بۆلەى مەن، وە ووتى نەخۇشېكمەن
 ھەيە پزىشك تەرىكى بۆ تەمارى چاك بونەوہ بۆ داناوہ عەرزى شىخ مەرىدەكەى:
 بېچۆ بۆلەى فلان لىى وەرىگەر، وە ئەو تەرىك بەكار ھەنەم بېجگە لە خوا لەو
 باوەردا نەم كەس زانىيتى ھەندى تەرىكەم داىە و لىم ئاشكرا بوو كە ئەو زاتە بە
 نھىنى خەلكى زانايە.

ك ۱۲۶: لەدىى چەقەل ئاوا^(۱)، حەزرىتى شىخ ئاشىكى دامەزراند بوو بەلام
 قەراخى ئەو چەمە چەقەلىكى زۆرى ھەبوو، كەشتىيارانى ئەو ناوچە بە شەو ئەچوونە
 سەر بانى ئاشەكە ئەخەوتەن، وا پىكەوت شەوى سەرما ئەبى جووتىيارەكان ئەچنەوہ
 بۆ مال، ئاشەوانەكە و باراش ھارى ئەمىنەتەوہ، ئاشەوانەكە ئەلى مەن ئەمشەو
 ئەپۆمەوہ بۆ مالى خۆمان كەبراى خاوەن باراش ئەلى مەنىش لىرە بە تەنیا ناتوانم
 بىنەمەوہ ئەویش ئەلى تۆش وەرە بۆ مالى ئىمە و بەيانى دىنەوہ، ئەلى ئەترسم چەقەل
 ئاردەكەم بىخوات، ئەویش ئەلى تۆ ئەلى چى؟ ئەمە شىخ بەاء الدىن خاوەنەتەى نە
 چەقەل و نە ھىچ شى ئاتوانى ھىچ زىانى لەم جىگايەدا بدات، بە كورتى پىكەوہ
 ئەپۆنەوہ بۆ بەيانى كە ئەگەر نەوہ تەماشائەكەن دوو چەقەل لە دەورى بەرداشەكە
 كەوتوون ھەر يەك لە دەور و پىشتى بەردەكە كەمى ئاردىان خواردوہ، چەقەلەكان
 رائەكىشەنە دەروہ كشتىيارەكان و ھەندى لە دەوار نىشانى ئىلى جاف لەو دەورەدا ئەبن
 كۆ ئەبنەوہ، ئەبى بە ھۆى بىروباوەرى گەلى كەس بە دەسەلات و تەصرف حەزرىتى
 شىخ بەاء الدىن بە خەوارىقى گەورەى دائەنەن.

(۱) دىيەكە لە لىواری چەمى (زەلم) لە شارى سەلىمانى وە دىى حەزرىتى شىخ بوو.

ك ۱۲۷ بص ۳۹۱: جەنابى بەرزى خاوەن تەمىز فەضىلەتى ملا عبدالعزىز نەوسوودى ھەورامان فەرمووى: پۇژى لە خزمەت شىخ بەاء الدىندا بە پىگەيە كدا ئەپۇشتىن بە ناوى دىي تەوئلەدا، تا گەشتىنە گەرەكى فلان، كۆمەلى پياو و ژن پىكەو لە باخچەيە كدا دانىشتبوون و ھەريەك بە فرمانىكەو سەر گەرم بوون كەپرىكيان لە دار و پووش و گەلا بۆ سىبەر دروست كەردبوو، كە ئەو زاتە بىنى ئەو دىمەنە كە ژن و پياو تىكەل بوون بە يەكەتەكچوو توورە بوو فەرمووى: ئەمە چ بى ئەمرى يەكى شەرىعەتە بە جىي دىنن وە ئەم بەدكردارى يە چۆن قبول ئەكەن و لە خواي خۇيان جلّ و علا ناترسن، وە بەزمىيان بە حالى خۇيانا نايەتەو، تا بەم شىوە ژن و پياو نامەحرەم بە يەكەو بى پەروا دائەنىشن ئەمانەي فەرموو و پووى لى وەرچەرخاندن، دەسبەجى كەپرەكە بى ھۆيەكى ئاشكرا ئاگرى تىچوو و گەرى چوو بەئاسمان ھەر چەن وىستيان پىكوژىننەو بۇيان نە گونجا تا ھەموو لەيەك جيا بوونەو ملا عەزىزى ناوبراو ووتى: مەن ئەو پووداوم تەنيا بە ھۆي دك پەنجانى ھەزرىتى پىر شىخ محمد بەاء الدىن نەبى بە ھىچ شى تەرم نەزانى.

ك ۱۲۸ بص ۳۹۲: سالى علامەي زەمان كانگاي عىلم و زانستى حاجى ملا أحمدى نۆدشى تەشرىفى پىرۆزى ھات بۆ دىدەنى ئەم ھەزارە بۆ سەمپرانى وە بە تشرىفى گەشتى سەربەرزى كردم لە ماوہى مانەوہى لەو دىدەنى يەدا لە ھەموو باسپىكەو قسەكرا، بەو بۆنەيەو لە بارەي ھەزرىتى شىخ محمد بەاء الدىنەو و خۇشخولقى و رەووشتى شىرىن و جوانىەو گەفتوگۆ ھاتە پىشەو، حاجى مامۇستا فەرمووى: لە سەفەرى حىجاز كە لە خزمەتيا بووم كۆمەلى لە مەيدانى نارسا و ناتەوان و صوفيانى بى ھەست و وىل دلى ھەزرىتى شىخيان ئازاردا و ناجورىيان گەشتە سنورى ئەگەر ئەوانە لەبەر دەستى پاشايەكى سەر زەويدا بوونايە تۆلەي لى ئەكەرنەو وە بە چەشنەھا سزا پاداشى ئەدانەو، پۇژى ھەزرىتى شىخ ئەو كۆمەلە

بانگه‌واز ئەکات و ئەفەرموی: داوای لی بوردن ئەکەم لیتان که لەم سەفەرەدا ئێوە زۆرتان زەحمەت و ناپەڕمەتی هاتە پێ و ئەزەیهی پێگە بێتاقەتی کردوون پێم خوشە لە رەفاقەتی من که نارگیری بکەن و لە پێگەیه تەرەوه ئێوە برونەوه:

دهشت بهر بلاوه ئه‌ی برا تو ږیگه‌یه من ږیگه‌یه
مه‌نزل فراوانه کورم، من جیگه‌یه تو جیگه‌یه^(۱)

من له (حەلەب) هەو ئەبى بچمەهە، چاك واىه ئىوه له ڕىگەى جىل شىر و كەرىه لا و نه جەف و به غداوه بگه ڕىنهوه، ئەجا شىخ جلالى مه هابادى به رده سى خوى داوا ئەكات و پى ئەفەرموى (مىقدارى ٨٠ لىرهى عوسمانيان بدهرى با بو ڕىگه پىيان بى و له ره فاقتى ئىمه دووربن به ئاسووده بى و ره حەتى بگەن پارەكهيان پى ئەدات و جيا ئەبنهوه، ئەگەر هيزى خواناسى و ڕووناكى نزيكى له خواوه نه بى و به رزى پاىه و پله نه بى كى له كاتى توورە بى و ڕقدا ئەتوانى ئاوا به سینه به كى فراوانه وه فەرمان بدات و شتى وا بكات.

ك ۱۲۹ بص ۳۹۳: وه ههروهه زانای پایه بهرز جهنابی حاجی ملا أحمد
فهرمووی: له کیوی أبو قبیس له شاری مه‌که‌ی پیروز سوالکه‌ری هاته خزمه‌تی
خه‌لانیکی کرد رویش و دیسان هاته وه ئه‌مری فهرموو دیسان شتیکی تریان دایه
چهند جاری ههروهه ئه‌هات له زیو و له ئالتون که سکه و دراوی ئه‌و زه‌مانه بوون
خه‌لات ئه‌کرا، دوا جار به‌رده‌ستیکی مالی هه‌زرمی شیخ که له خزمه‌تیا بوو عهرزی
کرد قوربان ئه‌مه چهن جار هات و به‌شی خۆی برد تاکه‌ی، فهرموی ئاخ‌ر بۆچی خیر

(۱) فارسی به کهای تهمه‌یه: صحرا فرح است ای پسر تو گوشهء من گوشهء

همچون ملخ از گشت شه تو خوشهء من خوشهء

نيه، وازی لی بینن با بیت و بهشی خوی ببا ئیوه به خیر و چاکه کردن بؤ دلتهنگ
ئەبن و به إحسان له گەڤ ههزار بیزارن.

ئەولیا له گەرد پەزلی پاکن ئەوان به راسی ئەسخیای چاکن^(۱)

(گەورەتر خولقی خودا خاوەن کەرەمی و سەخاوەتە)^(۲) وه له فەرموودهیهك له
فەرمووده کانی پیغه مبهری موبارهك ﷺ ئەفەرموی: شەخسی خاوەن سەخاوەت نزیکە
له خوا نزیکە له خەلك نزیکە له بهههشت دووره له ئاگر. رەزێل و پێسکه دووره
له خوا دووره له خەلك دووره له بهههشت نزیکە له ئاگر. خوا پەنامان بدات له
ئاگر^(۳).

ك ۱۳۰ بص ۳۹۳: شیخ سعد الدین جانی كه یه كێك بوو له نهوهی سید
أحمدی زەنده فیل، كه شهرجی حالی زاهیده كهی بؤ گپرامه وه: ووتی جاری له گەڤ
خواجه محمد رهسولی باوكم بؤ سه فهر ئەچووین، له عیشقی كچیکى ئامۆزام كه
ناوی (قهلەم) بوو ئەسووتام، هەر بهو ئەوین و شهوقه وه، بهو ئاگرى دوورى و
فیراقه وه، ئەسووتام بهو دهرد و دل گەرمیه وه به خزمەت حەزەرەتى شیخ بهاء الدین
گەیشتم، پڕۆزى به پێوه له خزمەت ئەو دەستگیره پڕ كەمالەدا وهستا بووم چاوى
هەلپرى به زەردەیه كه وه فەرمووى شیخ سعد الدین عاشقى؟ ئیتر من ماوهی ئەوهم
نەما پەردەى به سەردا بدهم زانیم كه به حالم ئەزانى وه كه شف لى ئاشكرا بووه،
سەر له نوى به ئەدەبه وه زیاره تم كرده وه و شهرجی ئەحوال به یانى شهوقى دەررونى

(۱) ئەسخی كۆمەل و جەمعی سەخى به یانى خاوەن كەرەم.

(۲) السَّخَاءُ خَلَقَ اللَّهُ الْأَعْظَمَ.

(۳) يقول الرسول الكريم ﷺ (السخي قريب من الله قريب من الناس قريب من الجنة بعيد من النار
والبخيل بعيد من الله بعيد من الناس بعيد من الجنة قريب من النار).

خوم کرد نه مجا نه ختی ییده نگ بوو فهرمووی: پیغه مبهری موبارهك ﷺ نه فهرموئی: (من عشق و کتم و عفو و مات فقد مات شهیداً) .

یانی:

کەسێ عەشقی بوو لە لای کەس نە ی ووت
داوێنی خوێشی بە پاکی راگرت
هیچ بێ شەرعی یەک یا خو ناپاکی
لەوا پرووی نەدا و مایۆ بە چاکی
رەسوولی ئەکرەم فەرمووی شەهیدە
بێ بەشمان نەکە ی خوا ی کەس نە دیدە

ك ١٣١ بص ٣٩٤: ديسان جه نالې پېشه وای ټايين و گه وړه و زانايان حاجي ملا
أحمدی نؤدشی فهرمووی: کاتې گه رانه وه له مه که ی پیروزه وه بؤ شاری پروناکی^(١)،
(خوا شهره فیان زیاتر کات) و گه یتشنه مه دینه ی منوره یه کی له پیاوچا کانی میصری
که هه رده م له مدینه ی منوره مابوه وه و له مال و منالی برابر و پیاو ټیان ټه و ت مجذوب
النبي یانی کیښ کراوی پېغمبر ﷺ کاروانی حاجیه کانی کورد و عه رب و تورک و
فارس و ټه وانی تر نزیکه ی ٢٥٠٠٠ بیست و پینج هه زار ټه بوو، له گه ل ټیمه له
خزمت شیخا گه یتینه جی ټه و پیاو مجذوبه میصری یه گه یتشه ټه وی و له ناو ټه و
هه موو کؤمه له حاجی یه دا شیخی بهاء الدینی دؤزیه وه دهستی کرده ملی و ټه و زاته ی
ماچ کرد و بونی پڼوه ټه کرد و ټه که و ته شه و ق و زه و ق و ټه حواله وه دهستی ټه کرد به
قسه له گه لی هه تا ټیمه له وی بووین هه موو رؤژ ټه و مجذوبه ټه هات و هک په روانه به
دهوری چرادا چؤن ټه گهری ټاوا ده وری شیخی ټه دا و هؤنراوه ی شه و ق و محبتی

(۱) شاری رووناکی: المدینۃ المنورۃ.

بەسەرا ئەخۇندەو بەلام ئېتىر گویى بە كەسى تر نه ئەدا وه گەورەمى حەزەرەتى قىطب
العارفین و ووشیاری ئەو مجذوبە لە خەلکی ئەو کاروانە ئاشكار بوو.

ك ۱۳۲ بص ۳۹۵: ھەرۈھە جەنابى حاجى ملا أحمدى نۆدشى فەرەموى:
دانىشتوانى وولاتى سەئودى لە حىجاز زۆر تر خەرىكى خواپەرستى و عىبادەتى
ظاھىرى و خەرىكى فېربوونى عىلمى (تەفسىر و ھىدىت) ن كەمتر داخوازى طەرىقەت و
مىردىن، لە گەل ئەو شاكاتى كە ئىمە لە خزمەت شىخدا لە لای رېگەى
ئەسكەندەرۈونەو بە رى ئاويدا گەيشىنە بىلان مەن شەوى لە پروداوېكا بىنىم كە
حەزەرەتى جۈرەئىل سالاوى خۋاى لى بى نامەيەكى لۆك كراوى مۆر لى دراوى
ھاورد بۆ جەنابى مستطاب حەزەرەتى شىخ محمد بماء الدىن خوا پاىەى بىلندتر كات و
داى بە دەستى يەو كەوتىنە بەيانى ئەو شەو لە ھەموو عەرەبى ئەو وولاتە لە خەلكى
شار و دى و بىابان (چۆلەوانى) وەكو مەزجە و كۈللە دەورەيان لە حەزەرەتى شىخدا
و ھەمووشيان بە إخلاصەو زۆرەيان مجذوب و نەعرەگۆ و ھاوارەو خۇيان ئەدا
بەسەر دەس و پىي حەزەرەتى شىخ دا، وە لە رېگەدا شىخ بەسەر تەختىكەو^(۱) بوو
منىشى لە خزمەتيا سوار كەردبوو، كە عەرەبەكان بە مجذوبى ئەھاتن و ھەل ئەپەرىن،
يابووە كە ئەچوو بە ئاسمانا و بە ھەر چوار پەل سەماى ئەكەرد، ناچار حەزەرەتى شىخ
لەو تەختە ھاتە خۋارى حاجى سىد بايەزىدى كەردە ھاوېرىم خۋى سۋارى ئەسپى تر
بوو، ئېتىر ھەتا گەيشىنەو شارى حەلەب ھىچ ساتى حەوانەو ھى نەبوو نە شەو نە
رۆژ وە شىخيان بەجى نەئەھىشت و دەورى چۆل نەبوو، وە لە حەلەبىشەو تە
وولاتى خۆمان كات لە گەل كات قەرەبالخى خەلكى زىاتر ئەبوو، وە پىشۋازى
جەنابى شىخ خوا پاىەى بەرزتر بكات ھەر لەزىاد بوون بوو.

(۱) تەخت: بە عەرەبى (مەقە) پى ئەلەين ئېستىرى راي ئەكىشى، لە شىۋەى عەرەبانەدايە وە بۆ جېگەى
حەوانەو ئىستىراحتە، بۆ سۋارى بەكار ئەھىزى.

ك ۱۳۳ بص ۳۹۵: دیسان جهنابی پیشه‌وای زانایان به‌رِیز مه‌ولانا احمدی نۆدشی
 فهرمووی: له وه‌ختیکا ملا محمدی برام به ره‌مه‌تی خوا چوو شتمان و کفنمان کرد
 و بردمانه مزگه‌وت وه‌ حه‌زهره‌تی قطب الأعظم مرشید و ده‌ستگیری گه‌وره شیخ
 محمد بهاء الدین قدس الله تعالی روحه ته‌شریفی دانیشتبوو، خوشم دانیشتبووم به‌لام
 چهند که‌سی له‌ میانه‌ی من و ئه‌ودا بوو به‌دل پروانیم بۆ جه‌نازه‌ی ملا محمدی برام
 دیتم رۆحی خاوه‌ن ده‌سه‌لات و به‌ره‌که‌تی شیخی گه‌وره حه‌زهره‌تی شیخ عوسمان
 ظهوری فهرموو وه‌ که‌مالی لطف و که‌ره‌می له‌ گه‌ل ملا محمدی برامدا به‌جی هینا ئه‌جا
 سه‌رم هه‌لپری چوومه خزمه‌تی حه‌زهره‌تی شیخ محمد و عه‌رزم کرد (متوجه‌ی محمدی
 برام بیه بزانه‌ حالی چۆنه و له‌ چ وه‌زعی‌کایه؟ له‌ وه‌لاما فهرمووی ئیسته‌ تۆ خۆت له
 مراقبه‌دا بووی وه‌ ئاگادار بوویت بینیت که‌ خوا لی خوشبووی باو‌کم حه‌زهره‌تی شیخ
 هاته‌ سه‌رینی محمدی برات وه‌ ئه‌وپه‌ری لطف و میهره‌بانی و به‌خشنده‌ی ده‌رباره‌ی
 کرد ئیتر بۆچی ئه‌وه‌نده که‌وتوو‌یته‌ نا‌ره‌حه‌تی و دل‌ گرانی‌یه‌وه‌.

داوینی ئەم کتیبە

هەرچەن کە خەوارێق و کەراماتی حەزەرەتی شێخ بەاء الدین و تصرف و دەستەلاتی ئەم زاتە وە خۆشخۆلفی رەووشتی جوانی ئەم دەستگیرە پایە بلندە (خوا لێی خۆشنوود بێ) زیاترە لەوەی کە بنوسری یا باس بکری چونکە لە ژمارە نایە بەلام پیشینانی موسڵمان و دل پاکمان فرموویانە: (مشقی نمونە ی خەرواریکە، وە لقی نیشانە ی درەختیکە) لەبەر ئەوە بەم چەند کەرامات و خەوارێقانە کۆتاییمان بێ هینا بو بەرەکەت و پڕۆزی و دل گەش بوونی نەوێ برایانی ئایینی، سا خوا تۆش ئاکامی هەر کارمان بە خێر بگێری وە لەسەر شوێری و نزمی و پەستی دنیا و سزا و تۆلە و ئەشکەنجە ی ئەولاش بە وەسیلە ی دەستگیر بمان پارێزی، خوا بە بۆنە ی ناو بردن و نوسینەوێ پاداشتیان و خۆشەویستی یان لە گەلێان لە قیامەتا کۆمان بکەیتەوێ هەزار درود و سلاو لەسەر پیشەوای پێغەمبەرەکان و سەرداری خواناسان و مایە ی رەحمەت و خۆشی بێ هەتا پڕۆزی دوا یی و آخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمین^(۱).

(۱) عبدالرحمن بە گێ تارانێ تەنگ داری (نواب والاشەزادە) فرهاد میرزای معتمد الدولە پیاوی بو لە مەزھبی خۆی کە شیعە گەری بوو زۆر بە تەعەصوب و غیرەت دار بو، لە کاتیکا بە مەئموریەت هاتە سەمران بۆی گێرامەوێ ووتی پار سال جەنابی معتمد الدولە نارەمی بو تفتیش و بو منطیقە ی هەورامان و لھون، وە بە تاییەتی پێی ووتم تەماشای هەلسان و دانیشتی شێخ محمد بەاء الدین بکە وە پروانە بو اخلاق و کردەوێ بزانی چیت دەستگیر ئەبی وە بزانی چۆن شێخیکە، کاتی گەیشتمە تەوێلە وە شێخم دی بەدیقەت ئی ئەفکرام الحق ئەوێ بیست بوم زیاتر بو، قەحقی بویانی گراتی بوو نان دەست نە ئەکەوت فقیر و بی عنوان تا دوو هەزارم ئەدی بیجگە لە مرید ئیوارە و بەیانی لە دەسگای ئەودا نانیان ئەخوارد وە زیاتر خۆی سەرپەرشتی ناندانی ئەکرد ۵۰۰ نەفەر لە گەورە گەورانی وەك سید شهابی طالیشی و شێخ جلالی کوری قازی سابلاخ و غەیرە لەوێ بون تا خۆی قەسە نەکردایە کەس نەیتەتوانی قەسە بکا پاش ۳ رۆژ ئیجازەم وەرگرت عەزەم کرد کە هاتم خیزانم حامیلە بوو دڵم مشوێشە فرموی خیزانت سەلامەتە تا ئەچیتەوێ کوریکتان ئەبی کە هاتەوێ سەلامەت بو وە کوریکمان بو بوو ئیتر عقیدە و ئیخلاصم بو جنابی شێخ زۆر بو وە ئەمەم بە تفصیل بو جنابی شەزادە فرهاد میرزا بەیان کرد.

سوودى نىك بوونەۋەلە ئەوليا و پياوچاكان

باسى بەھرە و سوودى خوشەويستى و دۇستايەتى و پەيمان و مەرج
بەستىن لە گەل چەن كەسلى خاۋەن بەرەكەت بۇ يارىيەدان و كۆمەكى
بەيەككردن لە رۇژى دواييدا ۋە سەرەتاكەي بە پېشكەش كىردى
پېشەكى پاشان بەيالى يەكەيەكى ئەو دۇستانە

بزانە ئەي بىرام خۇدا سەرکە وتووت بىكا ئەم ئەستىرە پىر لە شەوق و پىر لە درەخشانە وەي مشايخ و پىران و اولياي حقّ تعالى، وە ئەم زەمزمەي مريدى و مەنسوپىيە بۇ ئەو زاتە گەورانە (قدّس الله تعالى أرواحهم) مەشخەلىكە وەرگىراوہ لە روناكى زۇر بەتىن و تەوژمى خۇشەويستى حەزرەتى ربّ العالمين جلّ جلاله، وە ئاشكرايە كە ھەر موغنا تىسى خۇشەويستى ھۆي پراكىشانى دووانى جياوازن، يانى لە ميانەي دوو شتا ئەگەر ھېچ بۇنەيەك نەبى لە ميانەي ئەو دووہدا بە يەككى ئەگەيىنى وەكو ھىزى پراكىشان (قوة الجاذبيّة) كە ھەم لە موغنا تىسدا وە ھەم لە ھەر شتىكا وە ھەر مادەيە كدا كە لەو ھىزەي تىدا بىي ئاسن يا ھىزى كە لە كارەبادا ھەيە بۇ پراكىشانى پووش و كا.

وہ ھەر وەھا خۇشەويستى و محبەت بۇ خۆي ھىزىكە دلدار و دلخواز ھەردوو خۇشەويست لە يەك نزيك ئەخاتەوہ وەكوو كوپ و باوك، دايكى و منالەكەي، برا و خوشك ئەمانە و دوو دلدار نزيكيان لە يەك بەبى محبەت ھەرگىز ناگونجى.

ئەمجا ئەم گەورە گەورانەش، ئەم كىيارى ئەوليا و پياو چاكانەش ھىزىكى پەيوەندى و خۇشەويستىن لە ميانى بەندە و خوادا، پەيوەندى لە گەل ئەم زاتانە ئەيىتە ھۆي نزيك خستەنەوہي بەندەگان لە حەزرەتى ربّ العالمين كە ئەوہش سەرمایەي سەعادەت و ھۆي بەختيارى و كامەرانى دنيا و قىامەتە، ئەمانىش لە سەرەتاوہ مورىد بوون لە قوتابخانەي خۇشەويستى يا بە ھەولنى كۆششى ئامۇژگارى زانكۆي (أستاذى جامعة) رەووشت و خو^(۱) محبەتيان لى ھەلکەوتوہ، وە ھۆي ھەزاران دەر ھەزار كەس بوون بۇ گەيشتن بە كامەرانى و بەختيارى ھەتا ھەتايە، تا بتوانين بە ھۆي ئەو

(۱) رەووشت و خو: أدب و أخلاق.

شۆرش و محبەتەۋە رەسمى خزمەت و بەندايەتى و شىۋازى^(۱) شىۋەى خواپەرستى و خواناسى بەرپۈەبەرن ۋە ھىچ كات و ساتى بى ئاگايىيان^(۲) لە گەۋرە و مەۋلاى خۇيان نەبى، ۋە بە پلەى الأحسان أن تعبد الله كأنك تراه، فإن لم تكن تراه فإنه يراك، مشرف بن^(۳)، ۋە لە پەيۋەندى غەيرى خوا و روشتەى پەيۋەندى غەيرى خۇشەۋىستى راستەقىنە (محبوبى حقيقى) ئازاد و رزگار بېن ھەروەكو ھۆنەر ئەلى: مەبەسم لە نوپز ئەۋەيە تاۋى بە دل بەندەيە خزمەت گوزار بېم^(۴) ۋە گەرىنە چىيە ئەمەن بە بى تو پرو بە مىحراب و دل لە بازار بېم

بە لام بۇ گەيشتەن بە ئەۋپەرى پلەى خۇشەۋىستى (گەۋرە و خۇشەۋىستى) راستەقىنە^(۵) ئەبى بە بى پەلە بە پەلە بە پەيۋەى دەستگىر و ۋەسىلەدا سەرکەۋى، يانى پلەى يەكەم ئەبى بېرى جا ئەگاتە دوۋەم، ئەۋىش بېرى جا سىيەم، سەرەتا مورىد يەكسەر بەبى ھىچ مۇناسەبە و ھۆيەك يا پەيۋەندىيەك بەۋ پلە و دەرەجە بالايە بېگانەيە مرشدى ۋەسىلە و پلەى يەكەمە تا ئەگاتە ھۆيەك بۇ پلەى دوۋەم كە خۇشەۋىستى رەسولى ئەكرەمە ﷺ ۋە لەۋىشەۋە ھەر كەس خوا بىداتى بە شەرەفى گەيشتەن بە محبەتى محبوبى حقيقى. ھەزرەتى مولانا خالىدى كوردى نەقشبەندى (خوا لى خۇشەۋىستى) نۇۋوسىۋىەتى بۇ يەكى لە خەلىفەكانى:

(۱) شىۋاز: ئەدەب.

(۲) بى ئاگاي: غەفلەت.

(۳) يانى چاكەكردن بە راستى ئەۋەيە بە چەشنى خواناسى بىكەى ھەروەك خۋاى پەرۋەردگار بېيى ۋەھا، خۇ ئەگەر تۇ چاۋت لە خوا نەۋو، خوا بى شك و بېگومان چاۋى وا لە تۋۋە ئەتېنى زۆر بە ووردى و ئاسايى.

(۴) فارسىيەكەى ئەمەيە

مرا غرض ز نماز آن بود كه يكساعت

و گر نه اين چه نماز ليست كه من بى تو

(۵) ئەۋجى محبەتى حقيقى: لوتكە و ئەۋپەرى پلەى خۇشەۋىستى ى بە گەۋرە و خۇشەۋىستى راستەقىنە.

هیچ کوی ئارامگا و به مه‌نزل مه‌که‌ن

به هیچ‌که‌سیش دل هەرگیز قه‌ت مه‌ده‌ن^(۱)

چونکه جی گۆره و محبوی تو حه‌ق

له‌م دنیا هەرگیز دل مه‌ده به خه‌لق

ئه‌جاره دیاره هەر که‌سی هەر که‌سی خۆش و یست عه‌لاقه و په‌یوه‌ندی دارانی

ئه‌و که‌سی خۆش ئه‌وی له‌به‌ر خاتری ئه‌و، جا له‌به‌ر خوای په‌روه‌ردگار هەر چیت
خۆش بوی و گه‌ره‌کت بی خوا پنی خۆشه‌.

پنی سه‌گی ماچکرد مه‌جنون، خه‌لك ووتی چی بوو ئه‌وه

پنی ووتن جار جار به به‌رده‌م ده‌رکی لیلی رۆیوه^(۲)

هۆنه‌ر ئه‌فه‌رموی: هەرچی غه‌یری عه‌شق خوای ده‌رویشانه^(۳)

شه‌کرۆك خواردن بی وه‌ك گیان کیشانه

له‌ پێویستی خۆشه‌ویستیدا خوای ته‌الی به‌ هه‌زهرتی (داوود) ئه‌فه‌رموی

(دوروودی خوا له‌سه‌ر پێغه‌مبه‌ری ئیمه و هه‌موو پێغه‌مبه‌ران بی انا بده‌ك اللازم فالزم

(۱) ئه‌مه فارسی‌یه‌که‌ی هه‌زهرتی مولانای کوردی‌یه:

هیچ جای به‌ر خود موطن بخوان هیچ کس بالذات محبوت م‌دان

چونکه جا قبر است و محبوتی تو حق در جهان دلرامده با کس علق

(۲) فارسی‌یه‌که‌ی ئه‌مه‌یه:

پای سگ بوسید مجنون خلق گفتا این چه بوو

گفت این سگ گاه گاهی کوی لیلی رفته بود

(۳) فارسی‌یه‌که‌ی: هر چه جز عشق خدای احسن است گر شکر خوردن بود جان کندن است

شه‌کرۆك به کوردی هه‌ولێر یانی شیرین و نقل و نه‌بات.

هەرچی غه‌یری عه‌شق خوای ده‌رویشانه گه‌ر شه‌کریش بخوا وه‌ك گیان کیشانه

بُدْكَ یانی من بت و پهرستراوی پیویستی و تۆم غافل مه به له پهرستن بۆ زاتی علیّه
من، پهرستم به دهوام به پیویست و لازم بزانه.

أنا المطلوبُ فاطليبي تجديني
وإن تطلبِ سوائي لم تجديني

دووکەس پیکەووە لەبەر خوا یەکتریان خۆش بوی مانای ئەوەیە هەردووکیان
خوایان خۆش ئەوی وەک ئەفەرموی (یحبهم ویحبونه) خۆشی ئەوین و خۆشیان
ئەوی. هەروەک لە حدیثایە، ئەفەرموی جاری یەکی ئەچی بۆ سەردانی بڕایەکی دینی
خۆی لە دییه کی تر خۆای پەروەردگار فریشتەیهک لەسەر پێگەکەی دائەنی لە شیوەی
بەشەرا کە ئەگاتە لای پێی ئەلی بۆ کوی ئەچی؟ بۆ لای کی ئەچی؟ ئەلی بۆ لای
فلان ئەچم لە فلان جی ئەلی خزمەت، ئەلی نە ئەلی موعامەلەیه کی دنیای تان لە میان
هەیه؟ ئەلی نە ئەلی ئەی بۆچی ئەچی؟ ئەلی لەبەر خوا، ئەلی دەی مژدە بی من
مەلاییکەم لە لایەن خواوە هاتوم تۆش خوا خۆشی ئەوینت.

وہ ھەروەك لہ ھەدىساىە پېغەمبەرى موبارك ﷺ ئەفەرموى لہ قىامەتا^(۱) ھەوت
تاقم لہ ژېر سېبەرى عەرشان، تاقمىكىان لہوانە المتحابين في الله يانى ئەوانەن كە لەبەر
خاترى خوا بەكترىيان خوش ئەوى لەبەر ئەو ە رفيق و دوست بگرن لەبەر خوا
ئەجر و پاداشتى زۆر گەورەى ھەيە، بەلكو رېكەوى زانای تەواو^(۲) بن دوستىيان

(۱) زانای ته‌واو: العلماء الكاملون.

(۲) سبعة يظلهم الله في ظله يوم لا ظل إلا ظله:

إمام عادل وشاب نشأ في عبادة الله عز وجل، ورجل قلبه معلق بالمساجد ورجل تحابى في الله إجتماعاً عليه وتفرقاً عليه، ورجل دعتُه امرأة ذات منصب وجمال فقال إني أخاف الله ورجل تصدقه بصدقة فأخافها حتى لا يعلم ما تُنفقُ يمينه ورجل ذكر الله خالياً ففاضت عيناه. متفق عليه.

لەگەلا بگرن وە برای ئایینی براهەتی لەبەر خوا بکەن لە عیادەتی سەنت و نافیلە لای
خوا گەورەترە، فەرمووەتی پێغەمبەر ﷺ ھەر کەس لە ریی خوا دۆستی خوایی
بگری و برای دینی پەیدا بکا لە بەھەشتا جیگەپەکی ئەدەتی کە بە هیچ کردەوہیەکی
تر ئەوہی لە بەھەشتا ناداتی.

أبو إدريس خلّانی بە معاذی فەرموو (خوا لیان رازی بی) من زۆرم تۆ خوش
ئەوی، ئەویش فەرمووی مژدە بی بۆ تۆ من لە رسول اللہ ﷺ بێستوہ کە لە رۆژی
قیامەتا بە دەوری عەرشا کورسی دائەنن، تا قەمی لەسەر ئەو کورسیانە دائەنیش
پرویان وەك مانگی ۱۴ چواردە ئەبی عالەم لە ترس و ھەراسا ئەبن ئەوان بی ترس و
لەرزەوہ، ئەوانە بە راستی دۆستانی خوان نەترسیان ھەبە نە خەم عەرزیان کرد یا
رسول اللہ ﷺ ئەوانە کین؟ فەرمووی المتحابون فی اللہ ئەوانەن کە یەکتەرییان لەبەر
خوا خوش ئەوی.

حەزەرەتی ئیمامی رەبانی مەجیدی ئەلفی ثانی (خوا لی خوشنوود بی) لە
مەکتوباتە کەیا لە بەرگی یەكەم مەکتوبی ۲۳۸دا لە بارە ی خوشویستی بۆی دینی یەوہ
ئەفەرموی: لەبارە ی زۆری بۆیانی دینی یەوہ زۆر جی ئومیدە، وە ھەروەھا ئایەتی
پیرۆزی خۆی پەرورەدگار کە ئەفەرموی (سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ) پشتگیری مانای
زۆرکردنی بۆیانی یە لە دیندا.

ئەنجا کۆمەلی لەو پیاوہ گەورە گەورانە بە ھۆی تکا و داخوایم لە مەرحەمەتیان
بە بەستنی پەیمانی (الأخوة الإسلامية) بۆیانی ئیسلامی دەستی بەزەبی و دڵ نەرمی و
خۆشەویستییان راکیشا و پەیمانی بۆیانی یان لەگەڵ بەستەم وە بە برای دنیا و قیامەتی
خۆیان قبوولیان کردوم.

پیرۆز بە ئەھلی خوشی بی خوشی

وہ یا دڵ مەستی ھەزار کە نۆشی^(۱)

ئىستەكاتى ئەۋمىيە كە ناۋى پىرۋزى كۆمەلى لىو برا دىنى يانەى كە ئەم خزمە تكارەى خۇيان بە برادەرى هەردوو دنيا قبول كر دوە به يان بكم له سەرە تاوہ ساداتى عالى جەناب ئەمجا ناۋى زانا يانى بەر ئزو گورە به يان بكم^(۱).

۱- یه کهم له‌وانه جه‌نابی مستطاب، به پایهی زور به‌رزی ویلایهت کامیاب پیرزاده‌ی ئه‌عظم هیزی پشتم و نوری چاوم کانی گه‌وه‌ر شیخ عمر خوا بیپاریزی وه سه‌رکه‌وتووی بکات له‌سه‌ر سه‌عادهت و به‌خته‌وه‌ری، که بچووک نه‌وازی فهرموو به‌که‌مالی عینایهت و ئیحسان ئه‌م خادیمی دهرگای باوکی عه‌زیزی خویه به‌برای دنیا و قیامه‌تی قبول فهرموو، وه به‌و لوظفه گه‌وره‌یه‌وه شادمانی کردم.

۲- وه له‌وانه‌ه‌زهره‌تی سیدی پێشه‌وا و گه‌وره‌ زانا‌یان سید قطب‌ الدینی که‌لجینی بو (قدس سره‌) که‌ ئه‌ویش به‌رامبه‌ر به‌م هه‌ژاری مسکینه‌ که‌ مالی خۆشه‌ویستی و دل‌ نه‌رمی و به‌زمی به‌کاره‌ینا، وه‌ په‌یمانی براه‌تی له‌ گه‌گ‌ به‌ستم، وه‌ له‌ ناوه‌راستی مامه‌له‌ی مرشیدی اکبر سراج‌ الدینی گه‌یاندم، وه‌ ئیجازه‌ نامه‌ و کراسی مو‌باره‌کی قبول‌ کردنی هه‌زهره‌تی شیخی بو‌ وه‌رگرتبووم و بو‌ی ناردم خوا پاداشتی خ‌بر و چاکه‌ی بداته‌وه‌.

که رامه تیکی ئەو زاتە ئەگێرمەو، لە خزمەت حەزرەتی پیر جاری گەرامەو و زۆر
نەخۆش و زەبوون بووم، گەیاندمیانە مائی جەنابی سیدی خاوەنە بەخت و نگین
سید قطب الدین کە بە خزمەتی گەیشتم عەرزەم کرد کە هەنجیری تەر و پزیشکی
باشم ئەوی، پێکەنی و فەرمووی: عەجەب حوکمی ئەکەمی هەردوو نایاب و دەست
نەکەوتوون، و وتم هەر ئەمەوی، تۆزی بی دەرنگەیی لی کرد، و وتی ئارام بگرە تا کاتی
عەسەر بە لکو خوازی پەرورەدگار بپێکەین، هیشتا عەسەر نەبوو بوو پیاوی هات و
سەبەتەکی دانا^(٢)، نزیکەی دوو کیلۆیەک هەنجیری کردبوو ناوی لە خزمەت سیددا

(۱) لیره شدا دمرئه که وی طائفه‌ی حه‌زرقی سراج الدین (سه‌یید)ن وه له نه‌وه‌ی حه‌زرقی.

(۲) سه پله‌ای: به رچنه.

دای ناو وتی قوربان به بی هیچ مەبەست و نیازی که بوو بیتم له پر هەستام به ناو درەختەکانا گەڕام ئەم نەختە هەنجیرە کەمەم پەیدا کرد و هیناومەتە خزمەتت که نۆبەرەیه و تازە پێگەشتو، نەختی تری پی چوو لای ژوورووی ساراوه (صحراوه) که ئیشتا چاوکاری نەتە کرد کێه پیاوی به بار و ولاخەوه دەرکەوت فەرمووی خوش ئەبوو ئەمە ئەگەر میرزا نادری حەکیم بوایه، که گەیشته بەرەوه هەروا بوو که فەرمووی، لیان پرسی له کوی بووی، وتی به خوا پۆژە ری دوور لیڕه لەناو فلان تیرە^(۱) بەسەر نەخۆشیکەوه خەریکی تیمار کردن بووم، بی ئەوهی به تەما بووم له دەور و پشتی نیوهرۆ ئارەزووی ئیرەم کرد، بارم پێچایەوه و ئامادە ی پڕیشتن بووم هەر چەن کە سوکاری نەخۆشە که هەولیان دا نەم توانی دانیشم ئیتر ئەوا هاتم بۆ ئیرە، سید فەرمو ی به پێکەنینەوه زۆر چاکت کرد هاتی به خیر بییت ئیمەش نەخۆشیک ی عەزیزمان هەیه بووی تو لیڕه زۆر پێویستە، چەند پۆژی لەوی مایەوه، مەداوی باشی کردم تا هاتمەوه سەرخۆ پەوانە ی بۆ مالی خۆمان کردمەوه خوا پاداشتی چاکە ی بداتەوه.

۳- وه هەر لهوان زۆر بەرێز صدیق الطالبین سید محمد آمین کوپی سیدی به گەوره ناوبرا و سید قطب الدین که ناومان برد، که زاوی حەزرقی شیخی سراج الدین (خوا لی خوشنود بی) بوو وه یەکی بوو له ئیجازە دراوان و وەرگیراوانی حەزرقی پیر باوکیشی هەم خەلیفە و ئیجازە دراوی حەزرقی پیر بو، هەم نزیک ی بارە گای ئەو زاتە بوو (خوا پایەیان بەرز بکات) وه ئەم جەنابە وهختی بوو که ئەم بەندەیانە زۆر به پەڕیشان زانی به دوور و درێژی ئەحوالی منی عەرز ی حەزرقی شیخ کرد بوو ئیجازە ی لی سەند بوو تەشریفی هات بۆ دینی سەمەران وه ماوه ی دوو مانگ و دە پۆژ تەشریفی مایەوه به سلوک و حەلەقە ی خەتم و توجە کاتمان پێکەوه به سەر برد (یادگار بۆ ئەو زەمانە یادگار). چەند فتوحاتیکم به هۆی ئەوه وه دەس کەوت

(۱) تیرە: طائیفە، هۆز.

كُنَيْيَكِي تاييه تي ئه وى باسى به لَام كه رامه تىكى گه ورم لى چا و پىكه وت ئه وىش
 ئه مه يه، له كاتى رۇژئاوادا ويستى ده ست نوپۇز تازە بكا ته وه^(۱)، به نده گه رمى يه ك
 پرووى تى كردم به دل شكاوى و په ژاره يه كه وه چەند دۇعا يه كم بۇ خۇم كرد وه
 گريانى پرووى لى دام هەندىكى به دل و هەندىكى به دم، كه هاته وه سه يركى كردم
 فەرمووى فلانى دۇعا يه كى زۇر كاريگەرت كرد وەرگىراوى باره گاي خواى تەنيا
 بوون، تىگەيشتم كه خوا به حالى منى ئاگادار كرد بوو.

۴- وه له و كۆمه له پىرۇزه يه كى تريان جەنابى گه وره پياوان سىد عبدالكريم بوو
 كه دانىشتووى دىنى (سەرگەت)ه و زۇر لوطفى له گەلما بوو زاواى حەزرەتى شىخ
 بوو، وه له خوله فا و جىدار و وەرگىراوه كانى ئه و زاته بوو، به و په رى لوطفه وه به
 براى هەردوو دىناى خوى قبوولى فەرمووم، وه به نده چوار شتم لى دى، دوانى
 له سەردەمى ژيانا، وه دوانى له دواى وه فاقى، ئه وهى زەمانى ژيانى:

أ- له خزمەت حەزرەتى شىخ له بياره بووم بۇ دىنى سىد عبدالكريم چووم بۇ
 سەرگەت سى شەو له وى بووم شەوى يه كه م توجەه يكى لى كردم له كاتى خەتما به
 پروودا له شەودا دىم كۆشك و تەلارىكى گه وره پرووه قىيله دوو ژوور و هۆلىكى
 هەبوو تاقى هەبوو يه ك جلد قرانى تيا بوو له گەل (دلائل الخيرات)ى وام بۇ
 دەرگەوت كه هى به نده يه و دز بردوويه تي زۇر به خوشى يه وه دهستم دايه هەلى بگرم،
 پىره ژنىكى چاره گران و ناشىرين پەيدا بوو هەلى گرتن، زۇر به په له ده ستى
 پىرۇنه كه م گرت و زۇر به توندى لىم وەرگرت و له چنگم دەرھىنا، وه خستە
 باخەلم و به شادى و گوشادى يه كى گه وره وه به خەبەر هاتم.

ب- شەوى دووم توجەه يكى لى كردم بالە خانە يه كم دى زۇر خوش بو له چوار
 دىواری شوورەى ئه و بالە خانە يه وه چەند ژوورى سەر و خوارى هەبوو، دەر و
 ژوورى گەچ كارى بوو، له حەوشە دا ئەسپىكى سىي به سرا بوه وه، ئاگادارىان كردم

(۱) له مالى ئىمه وه تا حەزە كه ۱۰۰ سەد پى زياتر بوو، وه دۇعاكانىشم به دەنگى بەرز نەكرد.

که ئەمانە ھەمووی بۆ تۆیە، زۆر بە ناویا گەڕام کە یێداربوومەو بە فتوحی^(۱) خوش
بە ھۆش ھاتم، وە ئەو دوانە ی کە لە دوا ی لە دنیا دەرچوونی لیم دی:

أ- لەم لای دیکەو مەر قەدی بەسەر گردیکەو مەیه، گەردە کەش زۆر بەرز نیە لە خەودا
چووم بۆ دبی سەرگەت پرسیم سید عبدالکریم لە کوی یە ئەشم زانی وە فاتی کردو،
ووتیان وا بەسەر ئەو کەژەو مەیه لە پشتی دی، چووم بۆ ئەوی دیم بە ھەلقە لە ناو
کۆمەلیکا دانیشتو، سلاوم لی کردن ھەموو ھەستائە سەر پی وە لامی سلاویان
دامەو یە کە یە ک تەوقەیان لە گەل کردم، کاتی دانیشتم جەنابی خوا لیخۆشبوو سید
عبدالکریم پروی کردە کۆمەلە کە فەرمووی ئیو ھەمووتان بە شایەت بن من لە حالی
حەیاتما لە گەل ئەم حاجی محمدی سنەیی یە پەیمانی بڕایە تیمان بەستو، چ لە دنیا و چ لە
قیامەتا بۆ یە کین وە تکیای بۆ ئەکەم، دەسبەجی بە ھۆش ھاتم، (لە کتیی حاشیە
المصابیح) دا ئە گێریتەو:

کە (سەھلی کۆری عەمار) یەزیدی کۆری ھارونی چاوپیکەوت لە خەویا ووتی خوا
چی پی کردی ووتی: دوو فریشتە ی توند و تیژ و ترسناک ھاتنە قەبرە کەم ووتیان کێیە
خوات، دینت چی یە؟ پیغەمبەرت کێیە؟ ریشی سپی خۆم گرت و پیم ووتن لە پیاوی
وەک من پرسیار ئەکەن ۸۰ ھەشتا سالا وە لامی ئەم پرسیارە فیری خەلک ئەکەم ئیتەر
پرویشتن^(۲).

(۱) فتوح: کرانەو و پروون بوونەو ی چاوی دل.

(۲) عن سهل بن عمار أنه رأى يزيد بن هارون في منامه بعد الموت فقال له ما فعل الله بك قال أنه أتاني في قبري ملكان فظان غليظان فقالا من ربك وما دينك ومن نبيك فأخذت بلحيتي البيضاء وقلت لهما أئمتي يقال هذا وقد علمت الناس ثمانين سنة فذهبا.

ب- له خهوما وام زانی له جیگه یه کدا له خزمهت شیخا بووین (خوا لئی رازی بی) کۆمه لئی زۆر له خوله فا و مرید لهوی بوون جیگه دهس نه ئه کهوت، له پر شیخ عبدالکریم ته شریفی هینا و بردی بۆ مالی خویان له ژووریکى خوشدا داینام، وه زهرقی ههنجیری ته پری له بهر ده ماما دانا فهرمووی بخۆ هه ندیکم خوارد خه بهرم بهوه به سطلی^(۱) زۆر گهرهم بۆ پهیدا بوو.

۵- وه ههروهها لهو برا دینی یانه به کیکی تریان خوا لی خوشبوو شیخ علی بوو ته میش برای سید عبدالکریم بوو که زیاده لوطفی برا که ی دی په مانی برای بۆ ههردوو لا بۆ کردم به لام سید عبدالکریم زۆر ئاگادار و خاوهن ئاستانه بوو^(۲)، و جه نابی شیخ عه لی کتیبی آداب الأصحابی دامی ماوهیه به خۆندنه وه ی خه ریک بووم چهند به ره که تیکم لی وه رگرت.

۶- وه له ریزی ساداتی پایه بهرز خوا لی خوشبوو سید شهاب الدین طالشى بوو که ماوه ی ۱۲ دوازه سالی ته و او به جۆره ها ریا زهتی^(۳) ناره حهت و خزمهت کردن له خزمهت هه زه رتی پیرا خه ریکی سلوک^(۴) و برینی پله و پایه ی صوفیه تی بوو، وه چه شنه ها مجاهده و ته زیه تی له رینگه ی خوا ی تعالی دا کیشا، وه خه لیفه ی هه زه رتی عوسمان و زاوای بوو، رۆژی له سه رمای زستانا چوو بوو بۆ کۆ کۆلی داری به پشتی خۆی هینا بوو بۆ مالی هه زه رتی شیخ، میزه ری سه وزی که کۆن بوو بوو به داره که وه له مالی هه زه رتی شیخ به جی ماوو، هه ره می^(۵) هه زه رتی شیخ له سه ر که ندووی ئارد بۆ به ره کهت داینا بوو، ئیتر بۆی نه نارده بووه، ته م زاته ش له

(۱) به سطلی زۆر: دڭ کراوه ییه کی زۆر و گهش بوئیکى فراوان له دهرون دا.

(۲) ئاستانه: قالی.

(۳) ریاضهت: تازار به نهفس دان به کهم خوراکى و کهم خهوی و عیاده تی زۆر.

(۴) سلوک و مجاهده: کهسبى ئاداب و اخلاقى پیاو چاکان له ریی دیاری کراوی خۆیه وه.

(۵) هه ره م: خیزان.

برووی لوطف و مهر حه مه ته وه په یمانی برابه تی له گه ل به ستم، ته وه نده خۆم به ناله بار
و نا لایق ته زانی ناچار خۆم کرد به بار به سهر ئه م زاته گه ورانه وه.

به ماری عه شقی جگهر زامارم نیه پزیشکی یت به هاوارم
مهر خۆشه ویسی که بوی په ژارم ههر ته وه ده رمان ههر ته وه چارم

۷- ههر له و. کۆمه لی برابانه سید شا که ره م زه هاوی خوا بی به خشی که له
وه رگراوانی حه زره تی شیخ بوو له ریزی په سه نده کانا، زاتیکی له خوا ترس و مل
که چ بوو وه تاقه تی نه بوو له گه ل که سا دابنیشی هه تا له گه ل مریده کانیشا، پۆژی به
ته نیا چوومه خزمه تی هه ل. نه سا بپروا تیگه یشتم لوطفی هه یه، پۆژی تر چوومه
خزمه تی زۆر په ژار و خه مبار بوو پیډه نگ و سه نگ حه دیث و فهرمووده ی حه زره ت
که ته فهرمووی ﷺ^(۱) (خوا ی په روه ردگار زۆر به نده ی چلکن و کولکن و تۆزای و
پۆشاک دراوی وای هه یه ته وه نده به نازه له قاپیه که یدا که ته گهر سویند له خوا بخوا
بلی نابی وای بکه ی ئه بی وای بکه ی دلی ناشکینی و به قسه ی ئه کا) شامیلی حالی بوو،
له پاش ۲، ۳ دوو سی سه عات سه ری هه لپری فهرمووی: من نیسه تی سیاده ت لی
ته که م، و وتم بلیم چی تو باشتر ته زانی ووتی به لی تو سیاده ت هه یه و سیدی هه ستم
چووم عهرزی حه زره تی شیخم کرد فهرمووی: دوا ی ماوه یه پیډه نگی دوا ی
فهرمووی راستی ووتوه، دایکی باوکت له سادات بووه، وه خۆیشت تجدیدی
سیاده ت کردوه بووی به قهومی سید^(۲)، عهرزم کرد قوریان بۆچی له دایکه وه انسان
ئه بی به سید فهرمووی: به لی حه زره تی فاطمه (سلاوی خوا له سهر باوکی و خۆی

(۱) حدیثی پیغمبه ری موباره ک ﷺ: ته فهرمووی: (ورب أشعث أغبر مدفوع بالأبواب لو أقسم علی الله
لأبره).

(۲) یانی له ژن خواسته وه.

بی) سید بوہ وہ حەزەرەتی عەلی سید نەبوہ (کرم الله تعالی وجهه) بەم مژدە زۆر
خۆشە شەوق و شادیم بۆ هاتە دی و شادمان بووم.

خوا بە هەر دوو کۆری فاطمە بە ئیمانەوهم بی خاتیمە
گەر دوعام پەندکە ی وەیا خۆ قبوول دەسم بە داوین ئەولادی رسول^(۱)
رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقْنَا عَذَابَ النَّارِ آمِينَ.

۸- وە یەکی تر لەوانە عەهەدیان بۆ کردووم جەنابی سید محمدی باینچۆنی یە
برای خوا لی خوشبوو سید هیدایەت اللهی باینچۆنی یە.

۹- وە یەکی تر لەوان برای بەرێزم حاجی شیخ محمدی ئەسکەندەری یە کۆری
حاجی شیخ ئەحمەدی ئەسکەندەری کە ئەم سیدەش پەیمانی برابەتی بۆ کردووم وە
یەکیکە لە ئیجازە دراوانی حەزەرەتی شیخ.

۱۰- وە یەکی تر لەوان کە سید و محبوب و مقبولی حەزەرەتی شیخە وە علمی
ظاهر و باطندا مشهور و بەناوبانگی جیهان کە هەلبەستی شیرین و جوانی هەیه
بە زمانی عەرەبی و فارسی کوردی وە ئیمان و باوەر (القعيدة المرضية) ی هەیه
بە هەلبەستی یانی جەنابی سید عبدالرحیم تاووەکۆزی (مەولەوی) نازناوی
هۆنەری (مەعدوم) ئەویش پەیمانی برابەتی بۆ کردووم کە لە دنیا و قیامەتا
(برابین)، هەرچەن لە زاناییشدا بی وینە بوو.

تا ئێرە ساداتی عالی دەرەجەتێ ئێتر لەم لاوہ عولەما و زانایانی کپرام و بەرێز و
بە نرخن: ئەمەش دیسان لە ساداتی عالی دەرەجەتە.

۱۱- زانای بەرزێ خواوێ پەروشتی شیرین لە زۆریەتی سید المرسلین ﷺ جەنابی
سید سعد الدینی کانیسورانی یە کە برازای سید قطب الدینی کەلجینی یە خوا لیان
خۆشی کە دانیشتوی دینی ناویراوە، بە حوسنی ظن و بپروای تەواو پەیمانی

که بر قول ایمان کنم خاتمه
من و دست و دامان آل رسول

(۱) إلهي بحق بني فاطمة
أگر دعوتم رد کنی ورقبول

برايه‌تی له‌گه‌لا به‌ستم، كه‌ئو بوو به‌هۆی دۆستايه‌تی و ئاشنای به‌ینی به‌نده و سید قطب الدین و سید محمد آمینی کۆریدا (خوا یاداشتیان له‌ جیاتی به‌نده بداته‌وه).

۱۲- وه‌یه‌کی تر له‌وان جه‌نابی سید سعیدی کۆری مه‌لا مه‌دی بۆریده‌ری به‌ وه‌ له‌ ریزی ساداتن خوا پایه و سایه‌یان بلند تر بکات.

۱- ئه‌نجا یه‌کی له‌وانه‌ كه‌ له‌ ریزی زانا و عوله‌مای کرمان كه‌ العلماء ورثة الانبیاء خوا لییان خوشبی كه‌ ئه‌ویش جه‌نابی زانای کامیاب مستغنی الألقاب چه‌زره‌تی پێشه‌وای زانایان قبیله‌ی آكره‌م و ئه‌فخه‌م و ئه‌جهد مه‌ولانا احمدی کۆری ملا عبدالرحمن نۆدشی به‌ خوا پایه‌ی به‌رزتر بکا كه‌ یه‌کیكه‌ له‌ ماقولان و مقبولان و به‌ریز گیراوانی چه‌زره‌تی شیخ و ئیجازه‌ دراوانیه‌تی، وه‌ به‌ راستی زانایه‌کی به‌ توانا و وه‌ شاره‌زا و کارامه‌ن له‌ زانستی ظاهر و باطندا به‌ لكو‌ تاقه‌ زانای چه‌رخ و پوژگارن، ئیمرو له‌ هه‌موو وولاتی کوردستاندا دووه‌مێکی نیه‌ وه‌ دوور نیه‌ له‌ ناو ته‌واوی زانای ئیسلامدا یه‌كه‌م بی، وه‌ ته‌نیا شۆره‌ سواری چه‌رخ خۆیه‌تی العلماء ورثة الانبیاء به‌ریز و خاوه‌ن پایه‌ ئه‌گرته‌وه‌ والراسخون فی العلم سه‌رمایه‌ی إقبال و نگینی ئه‌وه‌، له‌ راستیدا یه‌کیکن له‌ ئه‌ولیا ی کامل به‌ لكو‌ کامیل و مکمیل، له‌ گۆشه‌ی گۆشه‌ گیریدا به‌ لام به‌ په‌رده‌ی كه‌م خۆی شارده‌ته‌وه‌، وه‌ بووکی حيله‌ باز و فیلزانی دنیای به‌ ته‌لاقی سی به‌ سی له‌ خۆی دوور خستۆته‌وه‌ به‌ لام گه‌وره‌ی و فضلی ئه‌و به‌ سه‌ر علمای ئاخیره‌تدا له‌ پوژ ئاشکرا تر و دیارتره‌.

(ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء والله ذو الفضل العظيم).

حیکمه‌تی مه‌حه‌زه‌ ئه‌گه‌ر لوطفی جیهان ئافه‌رین

ته‌نیا كه‌سی دروست كا‌ بو‌ صه‌لاحی عاله‌مین

ئەم بەندە كاتى چوومە مەجلىسى پەر فەر و بەرەكەتى ئەو زانا گەورەيە چەند
مەرحەمەت و لوطقىكم لى وەرگرت وە تامى شەربەتى بە خزمەت گەيشتى ئەوم بە
ذايقەى ئىخلاص و محبەت چەشت زيارەتيم کردوو ووتم:

كە ديم خەلكى ئەهاتن بۆ سەر دەريای ليشاوت

شەربەى ئوميدم هەلگرت بۆ لوطقى وەك شەكراوت^(۱)

بە زەردەخەنەيەكەو فەرمووى ئەى تو چیت ئەوى؟ عەرزيم کرد لە سادات و
علما بەزەيىيان پيما هاتۆتەو وە رحمان پى کردوم بە لطف و مېهرەبانىيەو وە عقد و
عەھدىكيان بۆ کردوم بۆ رۆزى ترسناك و پەر خەتەرى ئاخىرەت سا بەلکو بە بەرەكەتى
چاكانەو وە رزگارى يەك بە دەس خەم لەخزمەت جەنابى بەرزى ئیووشدا ئوميدى ئەو
عينايەت و لوطفەم هەيە:

دانيشتوانى نعمان الأراك ئیو بەزانن بە يەقىنى پاك

ئيو لە روبەى مەسكونى دلما جيگيرن بى شك، دانيشتوون بى باك^(۲)

كە نیاز و ئارەزووم حالى بوو بە لطف و شەفەقەت و مېهرەبانى پەيمانى براى
هەردوو دنيای بۆ کردم وە فاتىحەى تېركى بە دوادا خوند (اللهم متع المسلمين
ببركاتە).

گەر عەشق نەبوایە خەمى نەئەخورا قەسەى خۆش لە كوى ئەكرا و ئەبیسرا

ئەر با نەبوایە كە زولفى لادا رووى يار بۆ عاشق لە كوى ئەبیزا^(۳)

(۱) عەرەبىيەكەى: فلما رأيت الناس شدوا رحاهم الى بحرك السهال جئت بقربى

(۲) عەرەبىيەكەى: أسكان نعمان الأراك تيقنوا بأنكم في ريع قلبي سكان

(۳) گر عشق بنودى و غم عشق نبودى سنحن نغزكه گفت يكه شنودى

ور باد بنودى كەسر زلف ربودى روخسارەى معشوق باشق كە نمودى

جەنابى حجة العلماء مولانا أحمدى ناوبراۋ ئەم ھىكايەتە پەر سوودەى خوارەۋەى بۇ فەرموۋىن: لە زەمانى سۇلتان عبدالمجىد سۇلتانى عوسمانى سالى محمد منىب پاشا فەرماندارى شارى سلىمانى بوو، مەرھومى باوكم (ملا عبدالرحمن نۇدشى) مفتى شارى سلىمانى بوو، سىدىكى بوخارايى كە يەكى لە گەورە پىاۋانى مەشاىخى نقشى بوو زۆر بە تصرف و لە طەرىقەدا بە دەستەلات بوو لە گەل باوكى خوا لى خوشبوۋما ۴ چوار مانگ چوۋە خەلۋە و پەرقەت و مەبەتى گەرم لە مياناندا بوو، محمد منىب پاشا كە ئەمەى بىست بە خزمەت گەشتى سىدى داۋا كرد، عەرزى سىدەمان كرد لە سەرەتاۋە پى خوش نەبوو بە لام بە تەكا و پارانەۋەى زۆرى باوكم رەزامەندى نىشان دا، وە ئەمجار لە جانتاكەى خۇى ۳ سى ئەمۋوستىلەى پىرۋزەى دەرھىنا و فەرموۋى ئەمانە بايى ۳ سى تەنە، چوون بۇ لای منىب پاشا بە ئىخلاصى كامىلەۋە.

سى كۆرى ھەبوۋ داۋاكران بۇ خزمەت سىد، دەسمايلىكان ھىنا ھەندى پارەى نەختىنەى تىبا بوو لە خزمەت دايىنا، جەنابى سىدىش ئەمۋوستىلەكانى كىردە دەس كۆپرەكان، كاتى گەراپنەۋە، ئەو نەختىنەيەمان ژمارد ۳ تەنى تەۋاۋ بوو^(۱) بۇمان دەرگەۋت سىد بە كەشف ئەۋەى زانىبو كە ئەو پارەيە دائەنرى بۇيە سى ئەمۋوستىلەى بۇ بردن و نرەكەشى فەرموۋ كە بايى ۳ سى تەنە، لە پاشان سىد تشرىفى رۇيى وە باوكىشم كۆچى بۇ ئاخىرەت كرد، ئەنجا لە پاش لە دىنا دەرچوۋنى باوكم پەسوۋل ناۋ پىاۋى مالى حاجى قادر ئاغا بوو پى وۋتم، مەن لە سەر كىلگەى ئاغا بووم لە خەۋما دىم لە ناكائەم زەمىنە لەرپەۋە و ھاتە ھەرەكە و لەرزە لە پەر كۆمەلى سۋارە ھاتن ھەمۋو سىد بوون بە لام باوكى خوا لى خوشبوۋت مېزەرى سىي بە سەرەۋە بوو، پۇشاكىكى تازەى پۇشيوۋ، ئالاىەكى بە شانەۋە بوو چوۋمە پىشەۋە عەرزەم كرد دەستى خۆتم بدەرى يا ماچى بكمە فەرموۋى لە پىشا پىرۋ دەستى سىد ماچ بكمە

(۱) تەنىكى ئىرائى: ۱۰ قىرانە و جاران بە دەرھەى ئەچوۋ.

که رۆیشتم ته ماشام کرد سه رۆکی ئهو کۆمه له سیده بوخاراییه کی میوانی مالی ئیه بوو دهستم ماچکرد هاتمه وه خزمهت باوکت عه رزم کرد ئهم به یاخه چی یه؟ وه تشریفتان بۆ کوی ئه چی فهرمووی سولتان عبدالجید له گه له کافرانی روس له غه زادایه، سید بۆ کۆمه کی سولتان ئه چی وه پایه ی عه له م داری یان به من داوه، ههر له و کاته دا زانیم ئهمه خه وه، وه ئه وه ی دیتوو مه له خه وما بوه، عه رزی ملا عبدالرحمنی مفتیم کرد که باوکی جه نابه، ئهمه من خۆم خه و ئه بینم ئه گوئجی له بیداریدا عه رزی جه نابی ملا احمدی کوپرت بکه م باوه رم پی نه کا، نیشانه یه کم بده ری با به قسه کمه پروا بکات، فهرمووی به ئهمه د بلی ناو نیشانی یه کمه ئه وه یه کتییکم به ده سو و خه تی خۆم نویسه وه بهر گه که یم سوور کردوه ئهمه د له تاقه که ی پشت سه ری خۆیه وه دایناوه پی بلی ئهو کتیه ی باش ناگاداری بکات چونکه ئهو کتیه م خۆش ئه وی ناو نیشانی دووم ئه وه یه مه لا جه لالی کوپرم دوینی شه و له گه له دایکیا شه پ و معرکه ی کردوه قسه ی سارد و پی مه زه ی له روی دایکیا کردوه، به جلال بلی ئه گه ر جاری تر وا بکات به یه کجاری لی ئه پره نجیم وه ئیتر کرده وه ی ئاوا ی لی قبول ناکه م.

جه نابی عه لامه ی پایه به رزی حاجی ملا احمدی نۆدشی فهرمووی: هه ردوو نیشانه کانی ره سوول راست بوون ئهو کتیه بهرگ سووره مطول بوو که مه رحومی باوکم به خه تی پیرۆزی خۆی نووسیویه وه وه جلال الدینی برام هه ر له و شه وه دا له گه له دایکم هه را و به زمیکی کردبوو.

بۆ ئه وه ی رۆجی به عه شق زیندو بوه مردن چی یه؟

مانه وه ی ئیمه له دیواندا به دایم ره سمی یه^(۱)

(۱) هرگز نغیرد اینکه دلش زنده شد به عشق ثبت آست بی جریدهء عالم دوام ما

وه رگیزی ئهم کتیه ئه فهرمووی:

له جه نابی ملا محمد أمینی کافی سانانم بیست فەرموی: کاتی هیشتا قوتابی دینی بووم ئەم خۆند گەلەنبەوی بورهانم ئەخویند، لەخزمەت علامە زەمان پێشەوای هەردوو عیلمەکە (شەریعت و طەریقەت) بێ هاوتای چاخی خۆی جەنابی مامۆستا ملا باقر علیە الرحمة والرضوان له دینی بالک له مەریوان ئەم خویند به بێ ئەوێ هیچ یاس و خواستی لهو پێش هەبوو بێ، شەوی له خەوا کۆریکی زانایانم دی، له لای سەرەوێ کۆنگرەکه زانایەکی زۆر بەرز و بەرێز سەرۆکایەتی کۆمەلەکە ی ئەکرد، فەرمانی ئەدا و ئەی فەرموو به یەکی قورئان بخوینە به یەکی تر خەریکی فلان شت به، منیش پرسیارم کرد و وتم ئەو کییه؟ ووتیان حاجی ملا احمدی نۆدشی به بانگی لی کردم به ئیشارە دەس چوومه پێشەو کاغەزیکی تەبەق پانی گۆرەیدا دەستم یە تەبەق بەلام دوو لیستە ی ناوی تیا بوو، فەرمووی ئەمە ریزی ئەو زانا و عولەمایانەن که له عیلم و فتاویان رازیم وه ئەوێش لیستە ی ئەو زانایانەن که له عیلم و فتاویان رازی نیم ئیتر خەبەرم بووه، وه فەرموویی من لهو کاتەوێ ئیخلاص و عجبەتی خوا لی خوشبوو حاجی ملا احمدی نۆدیشم هەیه.

وه مەرحومی علامە زەمان ئەکسیری بێ وینە ی شیارەزایان (پەریوێ مامۆستا ملا باقر) له هەموو زانیاری و زانستی یەکدا له عیلمی تصوف و جیز و هندسە و فەلەک و باقی علومی قرائندا هەرگیز وینە ی نابی بێجگە لهوێ به خەطی خۆی ئیجازە ی () کەس داوه له ئیجازە ی عیلمی ئە ی فەرموو: حاجی ملا احمدی نۆدشی زۆر خاوی فضل و عیلم بوو، وه زاتی بوو به وینە ی شیخ ابن حجر (خوا لی خوشنود بێ) که ئەم زاتە زۆر زانا و عالم و مفتی مکی مکرەمە بوو، وه له شەرعدا له مذهب ی ئیمامی شافعییدا قسە ی موعتەبەر و فتاوی جیگە ی پروا و دلتیای بووه.

حاجی ملا احمدی نۆدشی عیلم و زانینەکە ی موهوب و خواداد بوو، ئەلین کاتی له کەشتیدا ئەبن که بۆ سەفەری حج ئەچن له گەل یەکی له (کەشتی یەوان)ەکان قسە ئەکات که کاتی حەوانەوێ ئیسراحتی ئەبی ئەفەرموی به عیلمی که خوا به منی داوه و ئە ی زانم ئەم کەشتی یە نیو سەعاتە به هەلەدا دەروات کاتی تاقی ئەکەنەوێ وه هایه.

وه هەروەها پێشەوایی زانایانی زەمان جەنابی زۆر بەرێز مامۆستا ملا باقر ئە ی فەرموو مەرحومی ملا عبدالرحمنی پینجوتی که یەکی بوو له ناو دارانی عولەمای ئیسلام وه تعلیقاتی لی دوائی به سەر گەلەنبەوی بورهانەوێ هەیه له زانیاری منطقدا، که پایه بەرزی ملا پینجوتی له زانیاری یەکانا به ناوبانگە ئەگەر ئەم زاتە عالی جەنابە گیروگرفتییکی بیوايه بۆ لابردنی پرسیاری له حاجی ملا احمدی نۆدشی کردو، ئەویش به یانی ئەو حوکمە ی به ئایا نا بووه، وه بەبی به یانی هیچ دەلیل و حوجەتی (یانی باسکردنی بەلگە و پێسەلماندن وه یا بوون کردنەوێهەک فەرماشتهکە ی وەرگرتوێ و فتواکە ی قبوول کردوێ.

۲- وه له ږيزی زانایاندا جهنابی ئاکام بهخته و مر شه ريعهت رهوشت کؤششکه ر
 بؤ دهستخستنی ویلايهت عالی قهدری ماجيد (مولانا حاميد) ه که ثم زانه زانا به
 علمی ظاهیری و باطنی به لکو خواناس و عامل زاهيد و واریعه له گروی ماقوولان
 و وەرگیراوانی حضوری هزرهتی سراج الدینه قدس سره وه نیسبهت به هزرهتی پیر
 وهك و وزیریکسی تهو وایه چونکه نووسینی ههرچی وه لام و پرسیار وه نامه و
 صوحوف عائیدی تهو بووه، هزرهتی پیر هه مووی به ره و پرووی تهو ته کرده وه،
 دارشتیکی جوان و ریکخستنیکی ریکو پیک رسته کانی پیر مهزه و شیرین بوو که به
 خامهیا ته هات، گوايا خه زینهی ئاداب و گه نجینهی ته سراری هزرهتی قطبی زه مان و
 غه وئی دهوران دهستگیری شیخ عوسمان بوو قدس سره.

له گهك ثم که متر بچووکی خقیه دا میهره بانییه کی زور و خوشه ویستییه کی
 زیاددی ده رته پری، وه بی حه د و ژماره لطف و دوستایهتی به راستی له گه لما به جی
 ته هینا، جا ئیتر تهویش له بهر رهزای خودای تعالی به مهیل و لطفی خوی عه قد و
 پهیمانی برایهتی هه ردوو جیهانی له گهك به ستم.

بؤ نمونه: جاریک مهرحومی ملا عبدالرحمن به تهحریر و نو سراویکی دور و دریز باسی فتوای لی ته کات
 ده باره ی نذری مبیع قبل القبض و نذری صداق قبل القبض له وه لاما ته نوی عزیزا (نذرهما عینین لا
 یجوز و دینین یجوز).

پرسیاره که به کوردی ته مهیه: ئایا دروسته فرؤشراو پیش و مرگرتنی کردراوه که نه زر بکری؟ وه ئایا ژن
 نه زری مارهی په که ی بهر له وه و مرگرتنی ته توانی نه زر بکا؟ جا ثم پرسیاره ی به چهند حجه تیکی عیلمی
 په وه له جهنابی حاجی ملا احمد کردوه. که به یانی حوکمی ثم مه سه له یه به فرموی:
 وه لاما که شی ته مهیه که ته فرموی: خوشه ویس نه زری تهو دووه ته گهر عینی و نه ختینه بی دروست نیه،
 ته گهر قهرز بی دروسته.

کانی مه لای پینجوین رهزای خوی لی بی هه والی له دنیا ده رجوونی حاجی ملا ته حمه دی نؤدشی ته بیسی
 بی هؤشانه به گریانمه به ره و بازار ته پروات خه لك عهرزی ته که ن قوربان بؤ و ته که ی؟ ته فرموی
 جیگه ی پروام به عیلمی هه بوو هه حاجی ملا احمد بوو، تهوا تهو وه فاتی کرد، نه ئیقه م به عیلمی که س
 ههیه، نه به عیلمی که س، ته ترسم له فتوایه کا به هه له بچم لی پرسراوی لای خوا بیم.

حالتی جه نابی ملا حامید وه هایه که کاتی خوی به خۆرایی ناباته سهر وه ههموو تهمنی خوی به خۆندنه وهی کتیی علم و تهفسیر و حدیث و تصوف و تهمانه وه یا خهریکی کتیب نووسینه وه و کتیب دانان تهبوو له پهرتووکه شهرعی یه کاندای^(۱).

(۱) حاجی شیخ حمدی سهبرانی دانهری تهم کتیبه ته گپرتیه وه تهفه رموی:

تهم بهندهی هزاره رۆزی له خزمهتیا دانیشبووم باسی له بارهی قهزا و قهدهر هاته پێشهوه من ووتم: له رۆزی حشرا ته گهر پرسیاریان لی کردم له وهلامدا تهلیم کاتی من له رهحمی دایکما ساوا و بی تاگا بووم فریشتهکانی خوا به فرمانی پهروهردگاری ذو الجلال له سکی دایکما حازر بوون کهم زۆر کردار و رهفتاری منیان له ناو چاومدا ثبت کردوه، ئیتر هیچ ههره جیکم له سهر نیه، وه من دهسه لاتم چی یه؟ فهرمووی نهخیر تهم ووشه دلیری و سهپنچانه له خزمهت رب العالمین دا: چونکه شهیتان له خزمهت رب العالمین ههروا بی باکانه چوو پێشهوه، وه عیبارهی (بما اغویتنی) ووت یانی تو منت گومرا کرد.

ئیترا من لهو قسهی خۆمه پهشیمان بوومهوه، دواوی ووتی حاجی محمد به گوی تاگاداری ببیسه تۆ که خاوهنی دبی سهبرانی بلی به کهسی له رهعهتی خۆت: تهمشو برۆ مالی فلان کهس بدزه و چی شتی به قیمهتی هیه بی هینه تهویش له سهر قسهی تۆ رۆیشت مالی تهو شهخسهی پری، بهرکهوت خاوهن مال پی نازانی و بۆ بهیانی به پهل بهسراوی بۆ شکات هینای بۆ لای تۆ، تۆش پیگومان تهلیی هه بی تهدهب!!! بۆچی ئیشی وات کردوه، یانی به چ رویه کهوه تهچی مالی خه لک تهپری؟

تهلجا ته گهر تهوگزیره له وهلامدا به دلیری هاته پێشهوه زمان دریزی کرد ووتی تۆ خۆت منت نارد، وه من به تهمری خۆت چووم هیناومه، ناچار تۆ تهو شهخسه به درۆزن ناو تهبهیت وه زۆر تۆلهی تهکهی، وه به تهزیهت و تهشکهفچه سزای تهدهی وتهلیت:

بهوه بازی نابی پیاو خراپیت کردوه هیشتا به من تهلیت تۆ ناردمت؟ بهلام ته گهر بهوئیل و تهدهب هاته پێشهوه و داوای لی بوردنی کرد زۆری مهعزمهت هینایهوه ووتی قوربان بی شعور بووم و نهم زانیوه تهعجاره مبهخشه شهیتان پیی کردم، جاریکی تر ئیشی وا ناله بار ناکهم.

پیگومان به بهخشندهی و مهرحهمت و بهزهیی بهوه به رهو پرووی تهچی، وه داواکهی وه ره گری وه له لای خاوهن ماله که تکای بۆ تهکهی، وه داوای لی بوردنی بۆ تهکهیت تهلیی نهقام بوه تهعجاره با بهروات جاریکی تر ئیشی وا ناکات.

بهلی چهزهتی تهدهم (ههزاران سلاوی خوا له سهر پیغه مبهری خۆمان و تهو و ههموو پیغه مبهران بی) بی فرمانی خوا ی کرد بۆ گهنم خواردن له بهههشت.

چەند مەكتوپكى ئىمامى غەزالى

يەكەم مەكتوب:

وہ لیرەدا مەكتوپكى ئىمامى غەزالى كە بەم بۆنەوہ ووتراوہ، بۆ ووریاكردنەوہى ترس و خەتەرى خۆشەوستان ئەى نووسپنەوہ: گێژەلوو كەپەك كە بە ھیزی باى صاف لە زەوى بەرز ئەیتەوہ ھەروەك منارە سەر ئەكەوى خۆل و خاك بە دەور خۆیا ھەك ئەسووپىنى كەسى ئەگەر بۆى بېروانى وا گومان ئەبات كە ئەو خۆل و خاكە خۆبەخۆ ھەك ئەسورى. جوولان و سەر كەوتنى لە خودى خۆبەوہپەتى، بەلام وا نىە لەگەل ھەر تەنیا گەرد و ریزەپە لە و خاك و تۆزە كە ئەوى بە ھەك سووپان و جوولە و خۆل ھیناوە ھەواپە بەلام ناتوانین ھەواكە بېینین ئەتوانین تۆز و خاكەكەى بېینین، ئەنجا دەر كەوت باپەكە لەم ئیشەدا كار بە دەست ئەوہ و خۆى بە نەبوو پشان دەدا.

و خاك و خۆلەكە كە خۆى لەو ئیشەدا ديسان بە كار بەدەست نیشان ئەدات بەلام ھىچى بە دەس نىە، خاك لەو جمو جوولەى خۆى بېجگە لە بى دەستەلاتى و بېچارەى ھىچى لە دەستا نىە بەلكو سەلتەنەت و دەسەلات لە دەس ھەواداپە و ھەواش ناديارە.

مەئەوى (جلال الدينى رۆمى) عليه الرحمة چاكى فەرمووہ لەم شیعەرە مەزەدارانەدا.

شەيتان بۆ سەجدە و كېرنوش نەبردن بۆ ئادەم لە بەھەشت سەركېشى كرد و ووتى من لەو چاترم بەلام حەزەرەتى ئادەم سلاوى خواى لى بى فەرمووى: رينا ظلمنا انفسنا يانى ئىمە زولمان كرد لە خۇمان، ئەو ئەدەب و نىسبەتى گوناھدان لە (خۆى)ە بۆ ئەم بوو بە ھۆى گەيشتن بە پاىە بەرزى نبوت و خەلاقەت بەلام سەركېشى و خۆ بە زل گرتنى خۆى بۆ ئەویش بوو بە ھۆى گرفتار بوونى بە نەفرین و لەعنەتى ھەتا ھەتا پەنا ئەگرين بە خواى پەروەردگار لى.

رەسمى عەبدىيەت و بەندەپى ئەدەب و خەجالەتى و مەزمەرەت كردنە

به بهخشين ديار، به زات ناديار تو وهكو ئاوى ئيمه ئاشى كار
تو به چهشنى با ئيمه وهك غوبار با نيهانى به و تووزى ئاشكار

يانى ئەى ئەوھى كە زاتى مقدس و بەرزت بە چاو ديار نيه بەلام ھەموو بەخشين
و عەطا و نيعمەت و ئيشوڪارت لە زەوى و ئاسماندا ئاشكرايه، تو به وينەى ئاوى
كە ئاش بەو ھەك ئەخولى وە ئيمە وهك ئاشەكەين، تو وينەى باى وە ئيمە وهك تووز
و خولى ئەو گيژ و لوولەين كە با گەرد و لولى ئەكا و ھەلى ئەسوپرئى بايه كە خوى
شاردۆتەو تووز و خول خوى دەرخستو.

مكتوبى دووھم: رۆح بووى بە نەبوو، پيشان دەرە چونكە كەس رى پى نابا
بەلام دەسلەلات و سەلتەنەت و تصرف لە دەس ئەودايە بەدەن ئەسیر و ديل و
بيچارەى دەسى ئەو، ھەرچى خەلكى كە ئەى بينن لە لەشەو يانى لە قالبەو ئەى
بينن، بەلام قالب لى بى ئاگايە ھىچى لە دەسا نيه، نمونەى ھەموو عالەم لە چاو
قيومى كائنات جلّ جلاله بەم چەشنەى قيوى عالەم بووى بە نەبوو خو دەرخەرە،
لە گەل ئەوھشا جىھان زەرەپەكى نيه إلا ھەرەكە و جوولە و بوون نەمانى ھەست و
نەستى بە دەس قيوى عالەمە.

ئەم ھەموو ئەم لاو ئەو لای زەوى و ئاسمان و باو باران و دار و بەرد و گياندار
و مروف ھەموو بوەكان (موجودات) ھەرەكو بەدەنى انسان لە موغامەلەى
ھەلسوپراودا سوورپى خوى بى خەبەر و ئاگا بوو، ھەموو سولتانی رۆح و ھەك
سوورپنەر و تەگبیركەرى بوو ھەرواش ربّ العالمين ھەك سوورپنەرى جىھان و
جىھانيانە.

ربّ العالمين ھەلسوپرپنەرى جىھان و جىھانيانە، كە ئەمانە خويان بە بوو پيشان
ئەدەن وهك بەدەن كە ھەردوو بى دەسلەلاتن، وە قيوى عالەم خوى بە نەبوو نیشان
ئەدا وهك رۆح بە نيسبەت قالبەو، كە ھەمو دەسلەلات و تصرف بەدەس ئەمەوھى،

وجود به راستی و دروستی هەر وجودی قیومی عالیه به باقی موجودات وجودیان مه جاز و ئیسمی به.

(مع)^(۱) یهتی خوایه له گهڵ هه موو شتیكا كه هه م هۆی بوون وه هه م هۆی مانیهتی بهی معیهتی ئه و مه حاله و مستحیل و نابی و ناگونجی مانی شت به هیچ جۆری، وه خۆی (مع) یهت چوار به شه، ۱- بون و معیهتی جسم له گهڵ جسم ۲- بوونی عرض له گهڵ عه ره ض ۳- بوون و معیهتی عرض له گهڵ جسم. ۴- معیهت و بوونی قیومی عالیه له گهڵ عالیه حقیقهتی معیهتی چوارمه، یانی معیهتی قیومه له گهڵ عالیه به لام بۆ كه س ئه و (مع یهت) نابینری (وهو معكم اینما كنتم)^(۲) صدق الله العظیم، ئه م مه عیه ته ش بووی به نه بوو پیشانده ره كه قیومی عالیه مه^(۳)، كه سانی ئه م مه عیه ته نانا سن له قیوم ئه گه رین و نای بیننه وه. لیره دا هه ردوو مه كتوبی ئیمامی غه زالی (خوا لئی خوشبی) جه نابی حه زره تی حجة الإسلام ته واو بووه، له تصوف دا وه ئه م زاته پر فهر و به ره كه ته به م چه شته ی خواره وه په یوه ندی به (تصوف) وه^(۴) بوو.

(۱) ۱- معیهتی جسم له گهڵ جسم، وه کو دار له گهڵ دار، به رد له گهڵ به رد.

ب- معیهتی عرض له گهڵ عرض وه کوو رهنگو بۆن و خۆی به خۆی نه وه سقی، وه ک بوونی بۆن له گهڵ رهنگ.

ج- معیهتی عرض له گهڵ جسم، وه کوو بۆن له گهڵ گولاو (عه تر) وه یان رهنگ له گهڵ گول وه ههروه ها عرض له گهڵ عرضی پێ ئه لێن، بوونی بۆن له گهڵ رهنگ، گول هه م بۆنی ههیه هه م رهنگ. (۲) مع به کوردی یانی له گهڵ، وهو معكم یانی خوا له گهڵ تاتهیه له هه ر لایه بێن، معیهتی خوا یانی له گهڵ خوا بوون.

(۳) قیومی عالیه: یانی كه سی كه عالیه به قودرهت و ده سه لات و توانای ئه و هاتۆته بوون و راگیراوه و وه ستاوه.

(۴) ئیمام محمدی غه زالی ئینتیسابی به ئیمام أبو علی فارمه دی یه وه بوه كه شیخ الشیوخ خوراسان ماوراء النهرین بوه (وه وشه ی ماوراء النهرین به و وولاته ئه لێن كه دانیش توانی تورکن وه كه وتۆته پشی دوو رووباری سه یحون و جه یحون) وه هه ر به م جۆره موریدی ئه و بووه.

ئىمامى شافى

ئىمامى شافىعى ناوى (محمده كورى إدريس)

ئەم زاتە مبارەكە لە گەل كەمالى و شغلەت و كاروبار بە تدرىس و مرافعە و مراجعە بۇ خزمەتى بۇ فتوا، ھەموو رۇژى خەتمىكى قورئانى كردو، لە مانگى رەمضانى پىرۇزدا دو خەتمى كردو ئەمە ديارە يەككە لە كەرامەتى ئەم عالمە گەورە رەزاي خواى لى بى كەرامەتلىكى ئەم زاتە ھەيە باسى ئەكەم براى عزيز حاجى مەلا عزيزى كورى ھمە حاجى لە پىنجوڭن كە مديرى بريد بووە گېرايەو ووتى:

لە كاتىكا باوكم بە رەھمەتى خودا شاد بو من لە فەقىيەتيدا بوم لە دەوروپەرى كنىيى جاميدا بوم بە ناچار وازم لە خۇندن ھىنا چوومەو دەستم دايە كاسى چەن سەفەرى قاچاخچىيە تيم كرد جارى لە گەل دەسەيە لە ئەھلى پىنجوڭن وە ناوى بە عزىكىيانى باس كرد چوڭن بۇ (ھەمەدان) بارو بارخانەمان لە كاروان سەرا داخستبو خەبەريان لىدان گرتىنيان ماوہيە توقيف بوڭن بانگيان كردڭن بۇ تحقيق يەكە يەكە بانگ ئەكران ھىچمان دانمان بەو دانەنا كە خەلكى عىراقين وە ھەريەك ئىفادەى بۇ جۆرى دا، كە بانگيان كردم وتيان چيت خەلكى كوئيت، وتم خەلكى يىلوم لە مريوان فەقىم بۇ

وہ بەلگەمان بۇ ئەم راستىيە يەكەم لە موقاماتى خواجە ھەمە الدىن محمدى بوخارى مەشھور بە شاھى نەقشبەند خوا پلە و پاھى بەرزتر بفرموى وە دووم لە موقاماتى ھەزرىتى شاھ شىخ صلاح الدىن ابن المبارك كە بە فرمانى خواجە علاء الدىن العطار كۆى كردۆتەو، وە سىيەم لە نفعات كە كنىيەكە ملا عبدالرحمن جامى قەدس سرە لە موناقىبى ئىمامى غەزالى قەدس سرە خۆيەتى بەم جۆرە بىزاوہ.

وہ جەنابى شاھ شىخ صلاح الدىن كورى مبارەك خەلكى بوخارايە، وە جەنابى خواجە علاء الدىن عطار جىنشىنى شاھى نەقشبەند و زاواى بوہ.

خوندن هاتووم حاکم وئی تو سونئی و کوردیت له مریوان دارالعلم چۆن دیت بۆ ناو شیعه و فارس به کورتی قسه کانم معقول نه بو، ناردمیوه توقیف خانه: و تم حه زه مئی ایمامی شافعی با درۆش بکه م خۆم به منسوبی تو داوه ته قه له م و تم فه قیم بۆ خاتری خوا بزگارم بکه زۆر زۆر پارامه وه خه م لی که وت له خه وما زاتی هات به سه رما ئی په ری و تم تو کیئت وئی ئیمامی شافعی و تم خودا بۆ خاتری ئه و خوا توئی کرد به ئیمامی شافعی مه پۆ تا بزگارمان ئه که یت فه رمووی به خوا ناپۆم تا بزگارتان نه که م چو له جیگه یه که وه دانیشیت، ئه نجا له گه ل ئه وه که که س ته مای بزگار بوئی نه بو وه مو مانه وه مان (۱۸) رۆژ بو.

إذا ألقى الصديق إليك عذراً	تجاوز عن معاصيه الكثيرة
فإن الشافعي روى حديثاً	بأسناد صحيح عن مغيرة
فقد قال الرسول يغفر الله	بعذر واحد ألفي كبيرة

یانی هه ر کاتی دۆستی داوای لی خوښبون و لیپوردنی کرد له کرده وه ی ناله باری خوښ بیه، چونکه ئیمامی شافعی په زای خوای لی بی حه دیسیکی به سه نه دی صحیحه وه له موغه یه وه ریوایه ت فه رمووه، که موغه یه فه رموویه تی پیغه مبه ر ﷺ فه رمووی خوا له انسان خوښ ئه بی به ته نیا مه عزه ره تی دوو هه زار گوناھی گه وه ره اللهم یا من هو الله لا إله إلا هو یا من هو الله لا إله إلا هو الحي القيوم یا غافر الذنب یا ساتر العیب یا شافي الأسقام ورافع الآلام و محیب دعوات المضطرين وکاشف الكرب ورافع التعب یا ذا البر والإحسان القديم یا من ییده ملکوت کل شیء و یا من إذا أراد شیئاً أن یقول له کن فیکون إغفر لی ذنوبی وستر عیوبی و آتني شفأً کاملاً و صحة تامة و قوة كافية و دوام العافية و حسن العاقبة و أدخلني فی رحمتك و ارزقني من محبتك نصیباً وافیاً و من معرفتك خطأً و افرا و ثبتني علی الإيمان إيماناً آمناً به سیدنا محمد ﷺ و صحابه الكرام و علماء أمته الأعلام و خذ بیدي اليوم و فی الغد

بجاه ذلك النبي العظيم والرسول الكريم ﷺ وعلى آله وأصحاب وسلم، اللهم إني ذليل وأنت العزيز فمن يرحم الذليل إلا العزيز اللهم أصلح لي شئني وتجاوز عني وارحمي وألهمني الصواب، وأرني الحق حقاً وارزقني إتباعه وأرني الباطل باطلاً ورزقني اجتنابه اللهم آتني سُئلي كله وزدني من جميع الخير واحفظني وارحمي من جميع الشر والضر، اللهم اغفر لوالدي وارحمها وارض عني وعنهما واغفر وارحم جميع الأصدقاء والأحباب ومن سئلي الدعاء أو دعا لي بخير وأجزهم عنا خير الجزاء وصلى الله على سيد الأنبياء محمد وآله الأتقياء وأصحابه الكرماء وجميع العلماء والأولياء وسلّم تسليماً كثيراً إلى يوم اللقاء وآخر دعونا أن الحمد لله رب العالمين.

بەركى دوووم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين وقرة عين الأولياء والصادقين وعلى آله وصحبه أجمعين.

۳- وه يه كى تر لهو براى زانا عهزیز و خوشه و یستانه جه نابی مه لا محمد مؤمن کوپری خوا لى خوشبوو مه لا موباره کی نو دشی یه، که یه کی که لهو زاته عالی جه نابانه ی که ئیجازه پیدراوی حه زره تی سراج الدین بوو (خوا لى خوشنوود بی) له خزمه ت حه زره تی شیخ محمد بهاء الدین دابوو که ته شریفی بۆ حه ج فهرموو، له پاش ته و او کردنی حه ج له مدینه ی منوره (على من دفن بها ألف صلاة وسلام) جیگیر بوو تا له ژیان بوو هه موو سال سه لام و تبرکی بۆ ئه ناردم، وه بۆی نووسیوم (من لی ره زمانى قوم دلیابه وه دؤعات بۆ ده که م).

۴- وه هه ره له وانه یه کی کیتریان جه نابی فاضلی نه بیل خوشه و یست و میوان خوشه و یست شیخ اسماعیلی هه جیجی بوو، که ئه م هه ژاره ی به براى خوی قبول فهرموو بوو، وه یه کى بوو له مقبولان وه خوله فای هه ره پایه بهرز و زور زور چاکى حه زره تی شیخ، به راستی ئه م زاته و (شیخ اسماعیلی هه جیجی) له مال سهرف کردن و میوانداری و کۆمه کی به موسلمانان و چاکه کردنا بی وینه و هاوتای نه بوو وه بۆ هه موو جو ره یاریه دانیکی به سود و که لک چاو گو شاد و شادمان بوو، خوا لى خوشی و پاداشتی چاکه ی بداته وه آمین.

۵- وه یه کی کی تر لهو زانایانه جه نابی ملا موسای هه جیجی که ئه م زاته پیروژه^(۱) خوی دانیش تووی دیی هه جیجه زور به ته مه ن و زور خواناسه، زور

(۱) هه جیج: به کوردی پی ئی ئه لێن هه جیج دیه که که سه نگلاخ و بهرده لانی و سه خت داخلی دیهاتی لهو ئی هه ورامانه نزیکى سی سه عاتی له ته و یله وه دووره، ئه و سه خته لان و گهرم و بهد هه وایه، سید عبدالله کوپری حه زره تی ئیمام موسی کاظم خوا لیان خوشنوود بی چۆته هه جیج و به دهستی پیروزی

ريازەت كېش بوون لە خولق و خوو خووشى خۆى وه لە رەنگ و روو گەشى و گوشادى خۆى ئەم مسكىنەى بە براى دنيا و قيامەتى خۆى قبول فەرموو.

۶- وه يەككى تر لەو كۆمەلە پيرۆزانە براى طيب و طاهر لە رىي طەريقەت ماهر جەنابى شىخ محمد باقرە كە ئەويش لە رووى لطف و ميهربانننەى دەستوورى برايتى دنيا و قيامەتى بە فاتىحەى موبارەكەوه بەجى هينا، ئەم زاتەيش لە ريزە خوانانى حەزرەتى سراج الدين بوو، بەلكو يەككى لە نزيكانى بارەگاي حەزورى پيرى دەستگير

خۆى لەوى مزگەوتىكى دروست كردو، وه هەر لەوى جىگيربوو تا وفاتى كردو، مەزارى پيرۆزى لە نزيكى ديبەكەيه وه خەلكى ئەچن بۆ زيارەتى و بۆ شەرەقدار بوون بە بەرەكەتى، وه بە بەرەكەتى ئەم زاتەوه ژمارەى خانووەكانى ۴۰۰ - ۵۰۰ چوار سەد تا پىنج سەد خانوو ئەبى ئاوەدانە بە پياوانى چاك و خواناس، دەستوريان وايە لەسەرەتاي بەهارەوه لەبەر گەرمى و ناسازى هەوا كۆچ ئەكەن بۆ كۆسار، دوو سى سەعاتە ريشەك دور ئەكەونەوه كە هەمووى هەلەت و بەردەلاى و سەخت و نالەبار و ناھەموارە، هەموو رۆزى هەينىك دینەوه بۆ ناو دى بۆ بەجى هينانى نوێزى جومعه وه لەویدا بەجى ئەهين و دواى ئەگەرنەوه بۆ مەنزلى خويان، وه جەنابى مەلا موسا لەگەڵ ئەوى كە تەمەنى لە هەشتا تېپەربوو هەموو جەمەيه لە مزگەوتى كۆسەى هەجيج جەمەى ئەكرد.

(حەزرەتى سيد عبدالله بە كۆسەى هەجيج بەناوبانگە، وەبۆيه پى ئەلەين كۆسە بەر لەوى مووى ريشى موبارەك و پيرۆزى دەربى وفاتى كردو، مووى زيشى پى ئەبۆتەوه.

خوالى خۆشبوو مامۆستا مەلا عارف بانەبى رحمة الله عليه فەرمووى: بە بەردەم مەرقەد و مەزارى پيرۆزیدا تېپەريم و وتم مەشهورە پياونكى گەورەيه (بە طريق و ئادابى صوفيتى دلم بۆ گرتەوه وەك دەمانجەى حەوت تير دلى بە توجە داگرتم، دلم لاداو رويشتم بۆم دەرکەوت كە يەكێكە لەوانە لە قەبرا حەياتى هەيه و زیندو و ئەهلى مەت نيه بل أحياء عند ربهم يرزقون، خوا بە بەخشندەى و كەرەمى خۆى لەويش و جەنابى مامۆستا مەلا عارف گياننیش خووشى ئامين). (وەرگير)

بەلى ئەم هەموو فيوضات و بەرەكات و إقتباساتە وه ئەم لطائف و ئەنوار و رموزاتە لە سايبەى هيممەتى (أولياء الله) وەيه.

وەك خواجە عبداللهى أنصارى هەراتى فەرموويەتى: خوايه ئەمە چيە كە لەگەڵ دۆستانى خۆتا كردوتە هەركەس ئەوانى ناسى تۆى دەسكەوت وە تا تۆى دەس نەكەوت ئەوانى نەناسى.

وه ئهم جهنابی شیخ محمد باقره کوپری خوا لی خوشبوو یوسف به گی
ئاخکهندی به^(۱).

لیره دا گولچینی به که له کتیی بارقات السروردا به هیممهتی خوا و نه زهر و
مه رحه مهتی پیران کردم به دواپی گه یشت، خودای تعالی پاداشی به خیری حاجی شیخ
محمدی سه مرانی بداته وه که ئهم به ره که نهی له پاش خوی به جیهیشت.

وه دڭ و دهر وونی چهنده ها زه بوونی وه کو ئیمه و هاو تامانی پی دلخوش و ده ماخ
شادمان و مه سرور کرد، ئه گهر ئه ویش بیشاردا به ته وه و وه کو هاوریانی خوی ده ری
نه خستایه ئه و گه نجینهی پر گه وه ره له ژیر خاکی مه خو و نسیانا شاراو هی ته به دی
ئه بوو، دووباره یا ربی خوا پاداشتی به خیری بداته وه ئامین.

وصلی الله علی سیدنا محمد وعلی آله و صحبه وسلم أجمعین.

ئه بجا به بۆنه ی باسکردنی ئهم زاته ره وشت و خوو شیرینانه وه به جوانی ئه زانم
باسی که می له زانایانی ئهم وولاتی خۆمانه منی بی فه هم و نا لایقیش وه ختی خۆم
مه سرور بکه م، ئه وه نه دی به تحقیق بیستیتیم له پیاوانی خاوه ن بپروا و جیگه ی بپروا
ئیقه پیکراو و شارهزا به ئه حوالیان، تا پایه ی بهرزیان شاراو نه بی وه له بۆن و
به رامی فه یضی ئه وانه وه ئیمه ی بی ناو و ناوکیش ده ماخمانی پی خوشبوون بکه ین وه
دهروونمان خه مپهروین بی به تام و لهزه ی باسکردنیان، وه له دنیا و قیامه تا به لطف
و به ره که تیان فائز و له هیممه تی بهرز و به هیزیان به شدار و به خوشه ویستیان
کامهران وه به وه سیله یانه وه له هه موو کۆسپ و که نه کی رزگار بین، وه هیوادارم به

(۱) ئهم جهنابی عالی قه در شیخ محمد باقره ههر له گه نجیدا هاتبه ئه و کارخانه ی مه عریفه ت عارف به
عه مه لینه ره، به نظری مخصوص و تاییه تی پیر گه یشتبوو.

ئیترا تا ۱۵ پانزه سالی ته واوله وای دانیش، جاری له رووداوینکا (واقعه) دیم خوله فا و مریدین له
دهوری حه زره تی پیر کۆمه لن، به لام نورانیه تی عه جایی و گه ورم لهم زاته دی، ئه و نوره له سه رییه وه تا
پی، وه له سه ریشیه وه ۳ سی گه زی بهرتر بۆته وه وفقه الله تعالی (دانهر جهنابی حاجی شیخ محمد
سه مرانی).

مفادی المرأ مع من أحب^(۱) به سوودی صوحبت و تبعیهتی کاروانی پر له شکوفان نائیل و بهخته‌ور بین وما ذلك على الله بعزيز.

۱- به کی لهو زاته گه‌وره و زانا به‌رز و به‌ناویانگانه له وولاتی ئیمه‌دا خوا لی خوشبوو ملا عبدالرحمنی پینج‌وین بوو که به کورتی له‌مه‌و پیش ناویکی برا، ئەم زاته باوکی به ملا محمدی شیخه‌لمارینه‌وه به‌ناویانگه وه له بنه‌رەت له (پریفکان) وه هاتبون وه سەیدن وه زانایی ئەم زاته وهك دەریا شه‌پۆلی داوه به تایه‌ت له عیلمی منطق^(۲) دا که زۆر گرانه، خۆی له ئەصلا إجازە‌ی عیلمی وەر‌نه‌گرتوه و ئیجازە‌ی عیلمیشی^(۳) به که‌س نه‌داوه، له‌به‌ر ئەو قوتاییانه‌ی له خزمه‌تیا تا کۆتاییان به خۆیندی زانیاریه‌کان هیناوه لایان عارو نه‌نگ بوه بو ئیجازە‌ی عیلمی بچه‌ن لای که‌سی تر ئەجا وەرە^(۴) و زوه‌دی ئەم زانا به‌رز له هه‌موو لایه‌ک به داستان گیراویانه‌ته‌وه وه ئیسته‌ش هه‌ر ئەی گیرنه‌وه.

حمود پاشای و سمان پاشای جاف زۆر به ئاواته‌وه بوون که مه‌رحومی ملا عبدالرحمن دیاری به‌راتیان لی قبوول بکات، زۆر کات بوه چۆته‌وه بو ماله‌وه له کاتی ژه‌م بو ماله‌وه فه‌رموویه چیمان هه‌یه، خیزانی فه‌رموویهتی بیجگه له نانی روت هیچمان نیه نانه‌کی پی هیناوه ئاوی گه‌رم کردوه که‌می خوینی کردۆته ئاوه‌که و نانه‌کی تیا تریت کردوه و خواردویهتی گه‌لی شوکرانه و سوپاسی خوا‌ی به‌جی هیناوه.

(۱) ئەم فه‌رمووده شیرین و موباره‌کی پیغه‌مبه‌ر ﷺ به کوردی یانی: گشت که‌س له گه‌ل ئەوه‌یه که خوشی ئەوێت.

(۲) عیلمی منطق: به‌و زانیاریه‌ ته‌وتری که فیربوئی هۆی پاریز‌گاری می‌شکه له هه‌له‌بوئی له بیر و تییینی (علم يحفظ به الذهن عن الخطأ في الفكر).

(۳) إجازة‌ی عیلمی: به وینه‌ی شهاده‌یه‌که به پێی ئەو پایه عیلمه‌یه که هه‌یه‌تی.

(۴) وەرە: ته‌ریز له حه‌رام و ئەو شتانه‌ی گومانی حه‌رامیه‌تی لی ته‌کری، زه‌د: وازه‌ینان له خوشه‌ویستی دنیا.

جاری پیاوی له دهولمه‌ندان و دوستی خوی هندی پاره‌ی بۆ ئه‌بات به نیه‌تی زه‌کات و دای ئه‌نی له خزمه‌تیا ئه‌فهرموی ئه‌مه‌چی‌یه؟ عه‌رزى ئه‌کات ئه‌مه‌ زه‌کاته تۆیش جی‌ی خۆیه‌تی وه‌ری بگری، ئه‌فهرموی راست ئه‌که‌ی به‌لام له من مستحق تر نییه؟ وه‌گه‌لی له‌وانه که نه‌یان بوو ناشکوری ئه‌که‌ن من خۆم بۆ ئه‌گیری و نه‌یشم بی ناشکوری ناکه‌م، با ئه‌وان تووشی ناشکوری نه‌بن، من وه‌ری ناگرم بیه بۆ ئه‌وان.

جاری هه‌زهره‌تی شیخ حسن‌ی قه‌ره‌چیوار^(۱) قدس سره ته‌شرفی ئه‌چی بۆ پینج‌وین و میوانی خوا لی خوش‌بوو ملا ئه‌بی، هه‌رچی دروست ئه‌بی نسکینه یا ماشینه ئه‌بی شیخ هه‌سه‌ن ئه‌فهرموی، من ئه‌زانم نان و چیشتی تو حه‌رام نیه و جیگه‌ی دوو دلی نیه که هه‌لاله به‌لام کاتی خوی که ئیجازه‌م له خزمه‌ت حاجی کاک ئه‌همه‌دی شیخ (خوا لی خوش‌نوود بی) وه‌رگرت چه‌ند ئه‌ندازه‌یه‌ک گه‌می دامی فهرموی: ئه‌م گه‌مه هه‌ر به ئیرسی ده‌س به ده‌س به هه‌لالی هاتوه، تۆش له‌م گه‌مه له زه‌وی خۆتاندا بی چینه و هه‌ر له‌مه بخۆ ئیمه‌ش له زه‌وی هه‌لالی خۆمان که پشت به پشت بۆمان هاتۆته خواره‌وه له‌و گه‌مه‌مان چاندووه هه‌ر له به‌ره‌می ئه‌وه ئه‌خۆم، وه بۆ هه‌ر سه‌فه‌ری بچم له‌و نانه ره‌قه ئه‌که‌مه‌وه، ئه‌ی که‌مه کیسه له‌گه‌ن خۆم ئه‌ی به‌م و هه‌ر له‌وه ئه‌خۆم، ئه‌جا کیسه نانه‌که داوا ئه‌کات له‌سه‌ر هه‌وزی مزگه‌وتی پینج‌وین له‌گه‌ن خوا لی خوش‌بوو مه‌لا نانه‌که ئه‌که‌ن به ئاوی هه‌وزه‌که‌دا و ئه‌بخۆن.

گرنگی خوا لی خوش‌بوو مه‌لا ته‌نیا ده‌رس ووته‌نه‌وه و بلاوکردنه‌وه‌ی زانیاری دینی‌یه‌کان و خزمه‌ت به شه‌ریعه‌ت بووه، ئه‌وه‌ی که هیچ بایه‌خ و نرخیک‌ی نه‌بوه له

(۱) شیخ هه‌سه‌نی قه‌ره‌چیوار قدس سره به‌کی بووه له مه‌شایخی طه‌ریقه‌ی موباره‌ک و پیرۆزی قادری وه خه‌لیفه‌ی هه‌زهره‌تی کاک ئه‌همه‌دی شیخ بووه، خاوه‌نی مه‌عنا و حه‌قیقه‌ت بوه صاحیبه‌ی که‌شف و که‌رامات بوه.

وه ئه‌لێن هه‌زهره‌تی کاک ئه‌همه‌دی شیخی سلیمانی (قدس سره) دوو که‌سی به خوا گه‌یاندوه یه‌کیان هه‌زهره‌تی شیخ هه‌سه‌نه و دووهمیان هه‌زهره‌تی شیخ عبدالکریم که‌سه‌نه‌زانی وه به پایه گه‌یاندن و به خوی گه‌یاندن.

لای تەنیا دنیا بوە و بەس، لە گەڵ ئەوەشا زاتیکى زۆر دەروون گوشاد و روو
خۆش و شیرین خولق و خوو بوو.

لە باوکى خۆم بیست کە خۆشکە زای بوو^(۱) فەرمووی لە کاتی مەرگیا پشتی
نابوو بە ئەژنومەووە عەرزەم کرد خالە گیان ئاو ناخۆی، فەرمووی: ئیستە هیشووێه
ترى م لە بەهەشتەووە بۆ هات خواردم ئاتاجم^(۲) بە ئاو نەماو، پاش ماوێه فەرمووی
ئەوا چرای پێشوازیان هینا، و وتم بۆچی؟ ووتی بۆ کێشانی گیانم وە ووتی والله لە
قیامەتا لە حەزەرەتى رسول الله ﷺ رازی نايم ئاوى حەوزى کەوئەر بداتە دەستم تا
خۆی نەیکات بە دەممەووە چونکە لە رى شەریعەتى ئەودا خۆم کوشت.

شەوی جمعه نزیکى سەعات (۱) یەك لە سالى ۱۳۲۰ هيجرى لە دنیای بى
وفا کۆچى دنیای فەرموو، وە لە کاتی گیان دەرچوونیا گوێیان لە گرمەیه گەورە
بیوو چ لە پێنجوین چ لە دەرەوێ، حەزەرەتى شیخ حسنى قەرەچىوار (قدس سره)
لە قادر کەرەم لە کاتی گرمەکەدا ئەفەرموی ئای ئەووە مەلای پێنجوین بە رەحمەتى
خودا روى^(۳).

(۱) مەرحومى مەلا عبدالرحمن خالى ملا محمدى قازى بوو کە باوکى دانەرە.

(۲) إحتیاجى: پێوستى

(۳) ھەر بە بۆنەى وەفاتی خوا لى خوشبوو مەلاووە کە لە ملا محمدى باوکم بیستووە و لە میرزا احمدى
نوى موسلمان و لە میرزا قادری کوڤیم بیستووە کە بى درۆ و زیاد و کەم بوى گپراومەتەووە منیش بۆ
خوێنەرانی بەرپزى ئەنووسم کە بەسەر ھاتەکە ئەمەیه: ھەر لە قەزای پێنجوین پیاوی بوە فقی محمد ناو لە
گەرەکی مەرحومى مەلادا ئەبى کاسب و کاسبیەکەى دەست و راست و لە خواناسیدا گەلى ئەھلى
إحتیاط بوە وە فەرمانەرەوا و گوێ رایەلى ئەحکامى شەرع و ئایین ئەبى وە نەیسەتى طەرەقەتى بە کاکە
ئەحمەدى شەخەووە ھەبوە، نەخۆش ئەکەوى و ماوێه بەو نەخۆشیەووە ئەمینیتەووە، شەوى کۆمەلى لە
دانیشتوى شارى پێنجوین بۆ سەر لیدانى ئەچن بۆ لای لە نزیکى بانگى خەوتنان ئەلى ئەبى ھەستەن
پرۆنەووە، ھەرچەند ئەلین بۆ لای تۆ ھاتوین و لەبەر خاترى تۆ کە بیتاقەت نەبى ھاتوین دوو قسە بکەین
ئەلى نەخیر ھەر ئەبى بچنەووە ھەموو ناچار ھەل ئەستەن و ئەپرۆنەووە.

خوا به کهرمی خوی له ههموو زانایانی دلسۆزی شهریهت و پهپرهوی له ئایینی ئیسلام خوشبی و بیان بهخشی، وه خوا له بهر خاتری زانایانی پاك و راست و ریز و پایهیان ئیمهش بیهخشی و لیمان بیوری ئامین.

۲-یهکی تر له وانهی هه لگري پلهی پر له عیزهت و شهره فی العلماء ورثة الانبیاء وه رازاوهن به بهرگ و نیشانهی انما یحشی الله من عباده العلماء خوا لی خوشبوو زانای پر مانا دانای خواوهنی پایهی بهرزی دین حاجی ملا عبدالله وه لزیه که ئهم زاته یه کیك بوه له ههك كه وتوانی رۆژگار زۆر زانا بوه، له چاخى خویا بی هاوتا بوه ههم له زانیاری و عیلمدا ههم له خواناسی و سه لاحتدا، ئه هلی صفا و وه فا بوه، به زۆری بههره ی کهشف و کهرامات شۆره ی گه و ره ی ده رکردوه، له حاجی ملا أحمدی ههمزه بهگ ته عریفی زۆریم بیستوه به لام زۆربه ییم فه رامۆش کردوه، به لام

سه عات ئه گاته نزیکى ۴ چواری عهره یی نزیکى سی سه عاتی که متر دواى بانگی خهوتنان ئه نیری مال به مال که بینه وه دیسان ههك ته ستر ته چنه وه، هوی ئهم حاله ی لی ته پرسن، ئه لی میوانم هات، میوانه کان به بۆنه ی چه ند هۆیه که وه نه ههاته زوور له دواى ئیوه هاتن، په مانیان داومه تی که کۆشکی تازم پانی هه تاو بدات له سه ر شاخه کان هه چى نامینی ئیتر بیان و وتم که له و وه ختی هه تاو که وتنه دا تو ئه بی کۆچ به کیت بۆ عماره ت و کۆشکی تازه ی خۆت، ئه جا ناو به ناو ئه ی پرسی سه عات چه نده ؟ تا له نزیکى به یانیدا له برابه کی خوی که همه سعیدی ناو بوه سه عاتیشی پی بوو، ووتی همه سعید سه عات چه نده ؟ ووتی پی قهزا بی سه عاتی که هه تاو که وتوه، تیکچوو ووتی ملا محمد راست ئه کات به باوکی منی ووت، ئه ویش سه بری سه عاتی کرد ووتی هیشتا بۆ بانگی به یانی ماویه تی، (ئه جا زۆر عاجز بوو له برا که ی هه ولیان دا ئازادی بکات به گوئی ته کردین ووتی ئه مه کاتی ئه وه به که به قسه ی ئه و زاتانه گو مانم پی پهیدا بکات، به خوا قه سه م له قیامه تا له خزمه ت پیغه بهر ﷺ شکاتی لی ئه که م).

به کورتی نوێزی به یانی بوو، نوێزمان کرد، دیسان چوینه وه بۆ لای دانیشتن، تا هه تاو دای له شاخه کان ئیتر له و کاته دا کورپکی بوو (قادر) له گهک دایکیا دانیشتبوون لای کرده وه ووتی قادر خوا حافیز دایکی قادر خوا حافیز ئیتر وه فاتی کرد، وه ئه و میرزا قادری کورپی ئه وسا ئه وه نده گه وه نه بوو ئه گوئی بۆیه ئهم مه جلیسه ی کردۆته ده ره وه چونکه له میوانه کان په کیکیان جووله که بوو ره نگیی له بهر ئه و ئه وه ی کردی.

خوالى خۆشبوو مەلا عارفى بانەنى مامۇستاي زانا و دانا و عارف لەھەر دوو عىلمەكەدا كە ئەم زاتە پىرۆز و پىر فەرەش خۆى يەككى بوو لە زانايانى ئەھلى دەرک و دىرايەت وە خواناسانى ئەھلى سلوك و طەرىقەت كە ماوەيە لە تەمەنى پىرۆزى پىئوھى خەرىك بوو، ئەم زاتە نەترس و پىر شكۆيە ئەى فەرموو: ئىمە فەقى بووين لە خزمەت حاجى ملا عبدالله وەلزىدا ئەمان خویند لە دىنى تورجان^(۱) خۆى بەر نوپىزى نەئەكرد، يەككى لە فەقى كاتى ئەكرد بە پىش نوپىز، لە كاتى نوپىزكردىنا جۆش و خرۆشى لە سنگى موبارەكەيەو ئەھات كائە إرثيەقى حەزرىتى رسول الله ﷺ ى لەو وەصفىشەو وەرگرتبوو كە لە حدیثدا ئەفەرموى: (حەزرىتى رسول الله ﷺ لە كاتى نوپىزا جۆشى سىنەى پىرۆزى وەك جۆشى قازان لەسەر ئاگر كە دىتە كول وەھا بوو). بەلى زانای عارف ئەى فەرموو ھەر كاتى لە شانى ئەووە لە جەماعەتى نوپىزا بوەستامايە منىش وام لى ئەھات وە ئەگەر دوور بومايە وام لى نەئەھات، دووبارە مامۇستا عارف ئەى فەرموو حاجى ملا عبدالله ى وەلزى ئەى فەرموو بە فەقىكان مەبن بە صوفى كافر دەبن چونكە من ماوەيە زۆر لە مشاھدەى زاتى عليە بووم^(۲)، تا زۆر لە خوا پارامەو لە سەرى ھەلگىرم.

دىسان مەرحومى ملا عارف ئەى فەرموو: حاجى ملا ھەموو پاش نوپىزى عەسران تەشرفى ئەفەرموو بۆ چۆلوانى وە بىرى لە مەخلوقاتى خوا ئەكرد كە

(۱) تورجان دىيەكە لە ناوچەى موكریان كە حاجى بايز آغاى ئىلخانى عليە رحمة الله خاوەنى بوو.

(۲) ئەو مشاھدە چو بوە صورەقى روئىت، لەبەر ئەو كە لە شەرىعەت ئابەتە كە رۆيەتى زاتى عليە بۆ غەبرى رسول الله ﷺ لە دنقادا ھەرچەند جائزە بەلام واقع ناپى، فەرموويەتى مەبن بە صوفى كافر دەبن مشاھدە بە دل ئەكرى، بەلام مشاھدەكەى ئەوئەندە زۆر و بە قووت بوو پرتەو و جیلو و نورى كەوتوتە سەرچاوى واى زانیو چاوە ئەى بىنى، ئەلەين يەككى لە اوليا لە مجلسى حەزرىتى غەوثى گەيلانى ئەفەرموى من بە چاوە خودا ئەبىنم كاتى كە ئەچىتە دەرەو عەرزى حەزرىتى گەيلانى ئەكەن ئەو راست دەكا ئەفەرموى بەلى راست دەكا ئەشیعەى تەجلیات لە دلایا ئەوئەندە زۆرە شەپۆلى ئەدا بە چاویا و ئەزاتى بە چاوە ئەى بىنى.

ئەھاتەو جارېكېيان فەرمووی گىيای ئەو دەشتە زىكرى خوا ئەكەن گىيای ناو دېیش
دېسان زىكرى خوا ئەكەن بەلام زىكرى گىيای دەشت تائىرى لە دلا زۆرتەرە.

رەنگە ئەو دى ناو دى بە ھۆى قەسومى گوناھى ئىمەو بە کەم تائىرە.

دېى تورجان بە مولکايەت يەكى بوو لە دېھاتەکانى حاجى بايزاغای ئىلخانى وە
بېجگە لەم دېيە چەندەھا دېى تری ھەبوو، وە ھۆى لە دېيەكى تر بېجگە لە تورجان
نېشتەجى بوو، حاجى بايزاغا^(۱) زۆر لە خزمەت حاجى مامۇستادا بە ئەدەب بوو،
زۆر وەخت چوھ بو تورجان کە گەيتشۆتە جىگە لە گەل کورەکانى و نوکەر و
خزمەتکاراندا ھۆى رۆيشتوھ لە قاپى حوجرەى حاجى مامۇستا چاوەروانى کردوھ کە
چۆتە ژووروھ ماوہ بە پىوھ راوہستاوھ، دواى حاجى مامۇستا بە نەرمیکەوھ
فەرموویەتى فەرموو فەرموو حاجى بايزید ئاغا رۆنیشە^(۲)، ئەویش لە گەل کەمالى
ئەدەبا لە خزمەتیا دانیشتوھ.

ئەجا ئەم جەنابى حاجى ملا عبدالله وەلزیيە جارى لە پشتى مزگوتەکەى تورجان
قسە لە گەل حاجى بايزید ئاغا ئەکات و ئەم تەيىنەى ھۆى لە لای بە تەنیا دەرئەبرى
بەلام پەيمانى پى ئەکات لای کەس ئاشکرای نەکات وە ئەوھش ئەمە ئەبى ئەفەرموى
للە الحمد کە ئەچم بو سجدەدا لە کاتى نوپۇ کردنا سەرم لەبەر دەمى کەعبەى مشرەفەدا
دائەنیم حاجى بايزى ئاغا کە ئەمە لە حاجى مامۇستا تەبىسى، زاوايەكى ھۆى ئەبى
سليمان ئاغا ناو ئەویش پياويكى موسلمان و خواناس ئەبى لەو نزیکانە حازر ئەبى،

(۱) حاجى بايزاغا: یا حاجى بايزید ئاغا ھۆى يەكى بوو لە ئاغا گەورەکانى وولاتى موکریان لە کورانی
حاجى ئىلخانى بوو، پياويكى زۆر ھۆاس بوو، وە ھەروھە زانا بوو، بە ئەندازەى مەلایەكى باش
زانبار بوو وە کتیبخانەى تايەتى بوو، جارى لە فەقیہ تەيدا چاوم کەوت بە حاجى بايز ئاغا ریشیکى
ماش و برنجى ھەبوو دوو پەنجە زیاتر بوو، شەخسەتیکى دیارى ھەبوو وە يەكى بوو لە موریدانى
ھەزرىتى شەيخ ەلى حسام الدین کورى ھەزرىتى شەيخ محمدى بماء الدین خوا لىیان ھۆشنوود پى تەمین.
دانەرى پەرتووکی -باخچەى بۇغخۆشان-.

(۲) رۆنیشە: یالى دانیشە.

به ههلی ئەزانی که لهو دیوو مزگهوتە که وه تووشی ئەبی، له بهر له زهت و تامی قسه که و حەز ئەکا سلیمان ئاگاش بزانی و بیناسی بۆی ئە گیرێته وه، که حاجی بایزی ئاغا ئە چێته وه خزمەت مامۆستا، کتو و پر ئە فەر موی: حاجی بایز ئاغا باهم إن العهد کان مسؤولاً^(۱).

(۱) یانی به راستی عههه و پهیمانی که کرا لێی ده پرستیه وه.

جهنابی حاجی مامۆستا په کێ بووه له مۆریده ماقوله مهقبوله کانی حەز رەقی مجددی میتهی رابع عشر (تازه که ره وهی سه ده ئی چوارده هم) قوطبی ده وران غه و ئی زه مان و مورشید و ره بهر ضیاء و روناکی دیدیه و دل مه ولانای به ریز شیخنا عمر قدس سره الأنوار.

به ته و او تر ثابت بوه که حەز رەقی ضیاء الدین له ئیواره په کا که حاجی مه لا ته مه سوکی به طه ریه ت له خزمه تیا کردبوو، به یانی به که ی فەر مو بووی: ئیمشه و ۳۰۰ سی سه ده له ئە ولیای کبار موباره کبایان لێ کردم به مناسه به ی تمسک کردنی مه لا عبدالله وه.

حەز رەقی ضیاء الدین پێ فەر موو بوو (قدس الله سره العزیز) ۴۰ چل شه و لیره بێ نه وه تا مه رته به ی قوطیه ت له شائنا ههیه.

که شف و که رامانی حاجی مامۆستا ئە گەر کۆ بکرنه وه کتییکی پێ نه یه.

ئه گیر نه وه کانی ئەم زاته له بیاره ی شریف ۳ سی هاو پێی تری هه بوه که ئه وانیش پیاو بوون وه ئەم چواره به نا و بانگن به - روفه قای اریعه - یانی چوار هاو له لان که ئە مانه ن:

أ- حاجی مامۆستا مه لا عبدالله ب- ملا محمدی سنه ته ج- ملا محمدی که ستانه یی د- ملا أحمدی .
وا ئە گیر نه وه هه ره که تحصیلی علومی ظاهر یی یان کردوه مشغولی ئادابی تصوفیش بوون، به هه ر چوار یان تا ماو هیه که جوونی که وشیان بووه پێی رازی بوون به و حاله سه خله ت نه بوون رحمة الله علیهم رحمة واسعة.

باسی تریشیان ههیه گەر خوا مهیلی فەر موو له کانی گو نجا ودا باسیان ئە کر ئیت و ئە خر ئیته پیش چاو بتوفیق الله.

حاجی مامۆستا وه ئزی ماو هیه له په سوێ ته درسی کردوه، وه له هه ندی شو ئندا ئەم زاته به حاجی مامۆستا ملا عبدالله په سوێ مشهوره، که دبی قه رەقی ئاغا یه له لاجان.

ملا محمدی که ستانه یی که ناوی هات: که ستانه سه ر به قه لادزه یه له پارێز گای سلیمانی.

حاجی مه لا فەرموو بووی: لەسەر بەردی پان لە (بیارە) دانیشتبوووم لە پاش
 تەماشام کرد ئەوەندە گەورە بووم ئەوەندە گەورە بووم ئەو شیو و دۆلەم پێ
 کرد، وە سەرم لە شاخەکان سەرکەوت، وە زۆر سەرم سێما لەم لەشمە بۆ و گەورە
 بوو لە پاش ماوێه بەرە بەرە بچووک بوومەوێ تاوام لی هات ترسم هەبوو بە درزی
 ئەو بەردە لە سەری دانیشتبوووم بکەومە خوارەوێ.

۳- یەکی تر لەوانە کە بۆ بێرینی رێگەی والذین جاھدوا فینا تیکۆشاو، وە
 کالای بەرزى لەھدیئەم سېلنایان بە فضلی حەق پۆشیو، جەنابی ملا محمەدی مدرس
 و ئیمامی دیی سونەتە، کە لە پاش تەواوکردنی خوێندنی زانیاریەکان تەشریفی
 چۆتەوێ بۆ وولاتی خۆی، تەمەنی شیرینی بە بەجێھێنانی وەزیفە دینیەکان
 بەسەربردو، وە هەتا لە ووزەیا بوو ئەحکامی شەرعیی پەخش و بالاوکردۆتەوێ
 هیچ کاتیکى خۆی لە کیس نەداو، یا خەریکی ووتنەوێ دەرس یا خەریکی کۆری
 ئامۆزگاری و موعظە یا ن نصیحەتی مۆسلمانانی فەرموو یا ن خەریکی خواناسی و
 تەقوا بوە ئێتر خەریکی کار و پیشەى خۆی بوە.

بار خانەیان بەست شیرین دولبەرەن
 قافلەیان ری خست کۆری سەرورەن
 لە بۆ مەنزلگای ئەصلی کەوتنە ری
 بە مەتای^(۱) بە نرخ لە گشت بابەتی
 بە باری ئیحسان تەقوا و عیبادەت
 بە گەنجی شەونویژ کەسبى سەعادەت
 بە صندوقى دڵ عیشقى ئەزەلى
 سەرمایەى إجلال ئەنبیا و وهلى
 بە سەھلى وە یا ھەر جۆرە رەنجی
 کاروانى خویان خاس گەیانده جی

جاری جەنابی شیخ زاھید کۆری خوا لی خوشبوو مەلا محمدی سوننەتە
 گێرایەووە ووتی: مناک بووم ووریا و زیرەك لە نزیکى تەمەنى ۱۰ دە سال زیاتر ئەبووم
 یا کەمتر، لە وەرزیکا خەلکی ھەمووی لە دەشت بوون بە کشتوکالەووە خەریك بوون
 پیاوان مەگەر یەکی^۱ وەك باوکم کە مەلا بو لە مالهووە ئەمایەووە، ئەوانی تر ھەریەك
 خەریکی فرمان بوو، باوکم لە مزگەوت بوو چووم بۆ لای ئەویش دەزنوێژی
 گرتبوو روو قیلە خەریك بوو نیەتی نوێژ بھێنێ، ھێشتا نیەتەکەى نەھینا بوو لای
 کردەووە منى دى کە لە قاپى مزگەوت چوومە ژوورەووە ئەمجا فەرمووی زاھید ڕاکە بە
 پەلە ڕۆرەووە بۆ مالهووە ھەزرەتى عیزرائیل (سلاوی خواى لی^۲) بە پەلە چوو بۆ
 مالى ئیمە بزانه کێمان مردووە؟؟ کە چوومە وە ژنیکی خەلکی ئەو دێیە منالیکى
 تووشی گەشکە^(۲) بوو بوو، جارجار لەسەر خۆی ئەچوو بردبوی بۆ مالى ئیمە وای

(۱) مەتایانى مەتاع، سوننەتە: دێیەکە لە لای سەقزە.

(۲) گەشکە: دەرڤیکە بە وینەى (فی) یا پەرکەم بەلام غەیری ئەوانە.

زانیوو که باوکم له مالهوهیه، دۆعای بۆ بنووسی یا به سهریا بخویتی به باوهشی
دایکیهوه له مالی ئیمه گیانی دهرتهچی، که ئهوهم زانی گهرامهوه باوکم له نوێژهکهی
بوو بوهوه، منیش ههرچی رووی دابوو بۆ باوکم گهرایهوه.

چ عهجهب له بۆ ئههلی نهفسانی
خۆی نهی بوو تۆیشی وهکو خۆی زانی
ههمو بێشهیهك^(۱) به چۆل مهزانه
به لکو بۆ شیرێ بوێ به لانه^(۲)

۴- وه یهکی تر له نهڤه شیرانی بێشهی ویلایهت و شابازی ئهوجی عیلم و فضلی
دهرک و درایهت خاوهنی و یقار و ریز، شهریعت رهو میزاج مستقیم معرفهت ندیم
خوا لی خوشبوو ماموستا مهلا عبدالعظیم دانیشتووی شاری سنه بوو له کوردستانی
ئێران، که نازناوی پیروزی مجتهد بوو، ئهم زاته پیروزهش یهکی بوو له دلسۆزی
گیانی به گیانی ضیاء الحق والدين مرشیدی اکبر حهزهرهتی شیخ عمر قدس الله سره
الانوار، عالمیکی ممتاز فاضلیکی بی نیاز بوو له دنیا و دنیاییان قووتی به قهناعت
بوو پۆشاکێ له ئیطاءهت بوو، به علومی ظاهری و باطنی ئاگادار بوو له شیوهیا
ههیهتی لا یخافون لومة لائم^(۳) ی پێوه به دایمی دیار بوو به وهراتهتی انبیا موصوف
بوو به نههی له منکر و أمر به معروف معروف بوو، زۆریکی زۆر له قوتاییانی علومی
دینی به اخلاقی شیرین و تربیهی ئایینی پێگه یانند.

(۱) بێشه: بێشه لان، غابات.

(۲) لانه: هیلانه، کولانه، به مهنزلگای ههموو جوړه گیاندار و بالندهیهك تهلین.

(۳) لا یخافون لومة لائم: یانی به په یهوه ندیان و خواناسان ههچ باکو خه یالیان به کهس نیه و له لومه و
تانه و نه شهیری کهس سل ناکه نهوه، تهنیا مه به ستیان ره زامه نندی خوایه.

به چهن جار بېستوومه كه پياوه گهوره ماقوولاني سنه و ناوداراني ئهو وولاته
له سهر مخالفه ي بي باكانه ته مبه كرده پهرواي له زور داري هيچ كهس نه بووه، وه
خوای تعالی جلت عظمت به فرماني "من كان لله فقد كان الله له" له ههمو ئه مر و
نه هيه كان كه كرده يتي گهوره گهوراني وولات سهری ملكه چييان بو دانه وانده،
ئه گهر به ريگه په كدا ته شريفی پرؤشتايه يه كي له ئه شراف و گهوره پياواني ئهو شوينه
رووبه پرووی بهاتايه خوی ئه گرتنه قهراخ و كه ناري ئهو ريگه تا مهرحومی مامؤستا
ئه گه يشت، ئه جا به ئه ده به وه سلاوی له خزمهت مامؤستا پيشكهش ئه كرد و ئه مېش
به شيوه ي كه ريمانه و معامله ي كه كيمانه به جواني سهلامی به و وهلامی كه لامی
موقابه له ئه كرد.

جاری شخصيكي شيرازي كه گهوره و ئاخووندي شيعه كانی ئهو ناوچه بووه،
وه له لايهن دهوله تي رهزا شاوه نيردراو بوو بو گهران به ههندي له شاره كانی ئيرانا
وه بو ههر لا ئه چي ههندي له خوينه وارن ريزی لی ئه گرن و دهوړه ي لی ئه دهن، كه
دپته "سنه" به قهديركي زوره وه پيشوازي لی ئه كړی و به خيرها تي لی ئه كه ن وه ئه چي
بو لای چهن كه سي له زانا و گهوره گهوران روژی داوای ئه وه ئه كا بچي بو
خزمهت مامؤستا عبدالعظيم، وه ئه پياوه به فاضلي شيرازي به ناوبانگ ده بي، كا ئی
له گه كؤمه ليكا ئه چن و دانه نيشن، خوا لی خوشبو مامؤستا به خيرها تيان ئه كات
وه له و كاته دا كتيبيكي له به رده سا ئه بي كه خوی دای ئه ني وه چهنه د گفتوگو په كي
مذهبي دينيه مهيدان به لام شيرازي به شيويه كي نه فامانه و جاهيلانه و له خوباي
بوانه و بي ئه ده بانه دينه مهيدان وه وا ئه زانی ئه مېش وه ههندي تر چاوديري ئه كه ن
له ترسا يا له بهر دهوله ت وه ههرچي بيلي ليی بي دهنك ئه بن، به لام شيرانه ليی
رائه پهری مهرحومی مامؤستا ملا عبدالعظيم رحمه الله الكريم وه ئه فهرموی ههسته
ههسته هه ي نالايقي نه زانی ئه حمه ق عه ساي لی راست ئه كاته وه و جوين ئه دات به و
كه سه كه ئه مه ي هينا به و ولاتا و ئه فهرموی ئه مه فاضلي شيرازي بي ئه بي كه ري

شیرازی چی بی؟ بی ریزی ئەکات و هەلی ئەستێخی کاتی کە ئەزانی بی ئەدەبانه پەرخە
لە گەوره گەورانی عۆلەما و ئەولیای ئەهلی سوننەت ئەگری^(۱).

ئەم زاتە پیرۆزە چەندەها وەقایع و روداوی سەیر و گرنگ و گەورە لی
ئەگێرنەوه کە هەموو خەبەر لە قەناعەت و توکڵ و شەجاعەت و حەق پەروی و پایە
بەرزى لە مقامی تصوف ئەدات.

صورەتێکی خاوەن هەببەتی بوە، بالای بەرز و میزەری گەورە، ریشی موبارەکی
دریژ و سەپی، بە مەحبەت لە گەڵ فەقیر و پیاوی خاوەن صلاحەت، بی ئەعتنا و کەم
موبالات لە گەڵ اشخاصی دنیایی.

ئەشگێرنەوه هەندى جار قیمەتی ۲ دوو قەبران چای ووشکی کەپەوه و
بردوویەتیەوه بۆ مال^(۱) خوا پاداشتی بەخیری ئەم زاتە و ئەمثالیان بەخۆشنوودی
خۆی لێیان بداتەوه.

(۱) ئاغا حیسامی کۆرەزای کە خطیب و مەدرەسی شاری سنەیه گێراپەوه وۆتی: کاتی کە نەخۆش کەوت
و لەو نەخۆشییەدا وەفاتی کرد، پاش عەسری لە حەوشەدا لەسەر جی راکشا بوو بێتاقەت بوو، عەزەمان
کرد بێتاقەت دیاری، فەرمووی عومەر نەهات، مەبەستیان حەزەرقی ضیاء الدین بوو، ماویە بەسەر ئەو
قەسەدا رۆشت گەشی و خۆشی لێو پەیدا بوو فەرمووی عومەر هات ئەجا جیگە کەمان بۆ بردە سەرەوه
گەیشته نزیکى وەفاتی تەماشام کرد ریشی موبارەکی بە هۆی حەرە کەى دڵ و سینە و هەناسەپەوه بەرز
ئەبەوه و حەرە کەى ئەکرد، دەستم کرد بە گریان کە زانیەکی وا فازل و خادیمی شەری عەمەدی ﷺ
ئاوا لەم حالەدایە و بێتاقەت و زەبەونە، بە گۆشەى چاوی سەیرێکی کێردم لەسەر زمان و شیوەی
خەلکی ئەو شارە فەرمووی: رۆلە بوو چە بۆ من ئەگریت مەن شیرێکم لە شیرانی خودا، ئەمەى کە
فەرموو بە دوا ئەوا فەرمووی: [رَبَّنَا لَا تَحْمِلْنَا مَالًا طَاقَةً لَنَا بِهِ وَاعْفَ عَنَّا وَغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا
فَانصِرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ].

یانی: پەرورەدگارا مەیحەرە سەر شاتمان ئەوهی لە توانامانا ئەبی مەحوی گوناھمان بکە سەرفی نظر
بفەرموو خەتاکاری و بی تاعەتیمان بپۆشە، بەزەبیت پێماندا بێتۆ سەردار و گەورەى ئیمە هەر تۆی،
سەرپەرشتیمان بفەرموو، کۆمە کەمان بە، زالمەن بکەو سەرمانخە بەسەر گرووی کافراندا.
وە ئیتر وەفاتی کرد رحمة الله تعالى علیه.

۵- یه کی تر له وانه که پایه یه کی به رزی له پله کافی هل یتوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون بۆ رازاوه تهوه وه به امتیازی خاص نهك تهها له مهرته بهی والذین لا یعلمون بۆ جیاکراوه تهوه، به لکو به دوو چهندان له ناو هاوچه رخی خۆیدا فضلی عیلمی به دوو قات به روشتهی علومی ظاهری و باطنی بۆ بادراوه تهوه خاوهی علمینی باطن و ظاهر و مرحومی مفضل ماموستا مه لا باقر که ثم زاته رحمة الله علیه شهو و رۆژ له ژیا نی پیرۆزی خۆیدا به بی سوود و نهفع نه برده سهر، هه تا له گیرانه وهی به سهرهات و مهزاح کردنیشا تعلیم و ته ربیهی حازرانی مه به ست بوو، که به نیه تی سوود به خشین و که لک لی وهرگرتن ئه ی فهرموو، ههردهم رووخۆش و خۆش خولق و بی ههوا و سهخی سروشت بوو دهسکه وتی مانگیکی له ماوه یه کی که ما سهرف ئه کرد هینده دل فراوان بوو.

بی زیاده رۆی ئه گهر علوم گوم بیوايه دروستی ئه کردنه وه هینده زانیار بوو^(۲)، ههر له علومی عه ره بییه وه بیگره له نهحو و صرف و به لاغه و ئاداب و منطق و کلام وه ههروه ها له فلکیات حساب و هه نده سه و عیلمی میقات وه له کلام و فه لسه فه دا

(۱) ئه لێن که گوایا جه رهس و به ئاگا هینه ی تایبه تی ژووره که ی خۆی گۆچانه که ی بووه، که مالیویه تی به تاکی له په نجه ره ی کراوه ی ژووره که ی، وه ته وانیش منالیا ن ئه نارد تا بزانی چی پێویسته.

یارب به حق صفوه و صفای گروهی عارفین
به جاهی عهزم و صداقه تی عالمانی پاکی دین
به په پیره وانی شه ربمه تی حه زره تی مصطفی
به دهروونی پر له گه ی گه رمی عجبانی باوه فا
رحمی بفهرموو بهم به نده که وا رووته له یۆشاکي صه فا
عقوی که به به ربیا که عه با ی په پره وه ی بۆ أهلی وه فا

دانه ر

(۲) باسی فه زل و هونه ری علامه ی مشهور ماموستا مه لا له شوینی تریشدا هاتوه به کورتی.

ممتاز بوو، له فېقه‌يې ابن حجرى زهمان بوو، له تصوفدا دهستى بالاي هه‌بوو حالا
نهك مقالاً، عاده‌تي شهو و روژى وابوو بانگى شيوان كه ئه‌يان فهرموو نويزى به
ئيمامهت ئه‌فهرموو ئه‌نجا خه‌تم و ته‌هليله‌ي به ته‌واوى هه‌موو شهو نهك ته‌نيا جومعه و
سى شه‌موان به ته‌واوى به‌جى ئه‌هينا تا لى ئه‌بوونه‌وه له كاتى نويزى خه‌وتن لاي ئه‌دا
جه‌ماعه‌تي خه‌وتنانى ئه‌كرد و ئه‌چوه‌وه ئه‌خه‌وت به‌زويى، تا دوو به‌ش شهو ئه‌چوو
هه‌ل ئه‌ستا ده‌زنويزى ئه‌گرت و شهو نويزى هه‌رچه‌ن بتوانيايه به‌جى ئه‌هينا، به‌ر له‌وه
بانگى به‌يانى بى نان و چاي بو حازر ئه‌كرا له پاشدا ته‌شريفى ئه‌چوو بو مزگه‌وت
به‌رنويزى به‌يانى ئه‌فهرموو و ئه‌جا دهستى ئه‌كرده‌وه به خه‌تم و ته‌هليله‌ي نقشبندى و
قادري كاتى لى ئه‌بوونه‌وه هه‌تاو ئه‌كه‌وت ئيتىر نه ئه‌چوه‌وه ماله‌وه به‌لكو دهستى به
تدريس ئه‌فهرموو تا نيوه‌رو، له پاش نان خواردن ده‌رسى شهرى ئه‌ووته‌وه تا عه‌سر،
له عه‌سر به دواوه له‌گه‌ل ميوان و دوست و ئه‌حبابا كاتى به‌سه‌ر ئه‌برد ئه‌گه‌ر
ئه‌وانيش نه‌بوونايه له‌سه‌ر ده‌ستور و ياساى صوفيه‌تي له ميحرايه‌كه‌دا به موراقه‌به
مشغول ئه‌بوو، هه‌روه‌ها بيستم هه‌موو مانگيكي رهمه‌زان هه‌موو ئيواره‌يه به‌ربانگى
بو ۱۲ دوانزه مالى هه‌زار ئه‌نارد له چيشتي كه هه‌يان بوو، دواى ماوه‌يه بو بيستم
بو ئه‌و ره‌وشته شيرينه بېرم كرده‌وه و وتم ماموستا هه‌رچى بكا له روى عيمله‌وه‌يه،
بوچى دوانزه مال بى زياد و كه‌م نه‌بى؟ وه ئه‌و ژماره‌يه‌ي هه‌ل بژاردوه كه بوم
ده‌ركه‌وت له‌به‌ر ئه‌وه‌يه $30 \times 12 = 360$ وه خوى سال ۳۶۰ روزه مه‌به‌ستى
ئه‌وه بووه، ته‌واوى سال به‌لكو هه‌موو ته‌مه‌نى شيرىنى خوى له كاتيكه‌وه كه‌وتوته
سه‌ر ئه‌م خولى و ره‌وشته هه‌ر روزه به روزه‌وگريكي به‌ربانگ كرديته‌وه وه‌هايه،
چونكه له ماناى حديسكا هه‌ركه‌س روزه‌وگري به‌ربانگ پى بكاته‌وه پاداشتي
روژه‌وگريكي ده‌س ئه‌كه‌وى بيجگه له‌وه كه روزه‌وگره‌كه له پاداش و ثوابى
روژه‌وه‌كه هيجى لى كه‌م بيته‌وه.

ئەخلاقى ئەۋەندە شىرىن بوو، ھەر مۇسلىمانى بىكەۋتايەتە ھەر نازارەتتە كەۋە تا
ئەۋ كەسە رىزگار ئەۋە بوو بە ھەر كەس بىگەشتايە لە دۆست و ئەحاباب ھەۋالى ئەۋ
كەسە ئەپرسى يا باسى بۇ ئەكرد يا ئەى ووت تەگىر چىيە؟ چۆنى رىزگار بىي بە
ھەر ھەۋل و تىكوشانى بۈايە كۆشى ئەكرد لەۋ كۆسپە رىزگارى بىي، ئەۋەندە بەم
رەۋشتەۋە خەرىك ئەۋە ھەندى بە مامۇستايان ئەۋوت مامە خەمەيە^(۱) رحمة الله عليه
رحمة واسعة.

ئەم زاتە بەرز و بەقىمەتە زۆر لە عولەماى كوردستان سوۋدى زانستيان لى
كردۈە يا بە شىۋەى فەقىيەتى يا بە سەير كەردنى ئەۋ كىتايەنى كە دايانۋون وە يا بە
پرسىار و داۋاى فتۋا لىكردن وە يا لە مجلسدا كە دانىشتۈە و فەرمايشتى گەۋەردارى
فەرموۋە بە ھەمە چەشەنە جىگەى بەھرە و سوۋد و كەلك بوو، دانراۋى زۆرە
ھەندىكى گەۋزە ھەندى ناۋەند و ھەندىكى دىكەيان بچوۋك بە شىۋەى رسالە و
نامىلكەى پر سوۋد^(۲)، وە بە ھۆى ئەۋە كە ھەردەم عاشق و سەۋداى مجلسى خوا
لى خۇشبوۋ مامۇستا بوۋم بەختەۋەر ئەۋبوم زۆر بە خزمەت گەيشتى وە چەندەھا
فەرمايش و كەلك و سوۋدى چاك چاك و حىكاياتى بە بەھرە و خۇشم لە خزمەتيا
ۋەرئەگرت، گەر خوا مەيل بفرموى لىرەدا ھەندى بە مۇناسىبە ئەۋسەم لەۋانە بۇ
ۋەرگرتنى لەزەت و خۇشى دلى دۆستان ئەى خەمە پىش چاۋ:

يەكەم: يەكەم جارم بوو كە مناسبەم لە گەن كاك احمىدى شىخ^(۳) (قدس الله سره
العزيز) حاصل كرد پاش لە دونيا دەرچوۋنى مەلا مەمەدى قاضى لە پىنجۋىن

(۱) مامە خەمەيە: يانى خەخۇرى ھەموو كەس.

(۲) كىتايىكى (الدر الجلالية) ى ناۋە لە دوو بەرگى گەۋرەدايە ئەستور و پەرە گەۋرەيە بەرگىكى ھەموو
(التهذيب الكلام) وە بەرگىكى ترى بەيانى معلوماتى خۇيەتى.

ۋە يەكلىك لە نامىلكە بەسوۋدەكانى "الدوائر العشرين" ە لە تصوفدا دەست خەتە و لە چاپ نەدراۋە.

(۳) كاكە احمىدى شىخ: كاكە احمىدى شىخە لە سلىمانى كە مەزارى پىرۋزى لە مزگەۋتى گەۋرەدايە،
كەتۈرەتە بەشى دەستە راستى سەۋرى مزگەۋتەكە و احمىدى كاكى پى ئەلەن لە ناۋ دەرەۋەدا، زاتىكى زۆر

(غفر الله له ورحمه) دانیشتوانی ئەو مزگەوتە کەوتنە ھەول و تیکۆشان بۆ ئەو کە من
 لە دینی بالک لە مەریوان خۆم بگۆزمەووە بۆ ئەو مزگەوتە پێنجوین بە شیوەی
 مدرسی خۆشم زۆرم پێ خۆشبوو لەبەر چەند ھۆیک شەو استخارەم کرد لە خەوما
 وام زانی من وام لە بالک وە پێم بەرزکردووە بە یەک ھەنگاو چوومە سلیمانی چوومە
 ژووری مەرقەدە کە یەو، پێنیم ھەزرەتی کاک ئەحمەد پالی داھوو بە یشکەیی سەر
 مەرقەدە کە یەو سەلامم کرد و رەسمی زیارەتم بەجی ھینا، (وہ وام ئەزانی چوونی من
 بۆ پێنجوین ئەبێ بە رەزامەندی (حاجی کاکە أحمدی شیخ بی) لەو بارەووە عەرزەم کرد
 کە رازی بی من لە بالکەووە پێم بۆ سلیمانی بۆ مزگەوتە کە پێنجوین^(۱) نقل یم
 فەرمووی نابێ ئەبێ ھەر لە جیگەیی خۆت بی زۆرم لە خزمەتیا ھەول دا فەرمووی
 مصلحت وایە جیگەیی خۆت بەجی نە یەلی ھاتمەووە بە ھەنگاوی بۆ بالک و دووبارە
 دنیاییم پەیدا نە کرد چوومەووە بۆ خزمەت کاکە ئەحمەدی شیخ قدس سرہ ھەر لەو
 بارەووە لە خزمەتیا دوام قەناعەتی نە کرد عەرزەم کرد ترسم لە حکومەتی رەزا شای
 ئێران ھەیە، فەرمووی ناماقوول ئەکات و وتم کەم رزقم لەوی ژیانم باش ناچی
 بەرپووە، فەرمووی خوا رازیکە وە فەرمووی: (تۆ لەو بەرەووە مەئموری ئەو ئوممەتە بی
 سەرمەکە) گەر مەووە بۆ مائەووە دیسانەووە سی بارە چوومەووە بۆ خزمەتی لە گەل لە
 ژوورە کە کەوتمە بەرچاوی ھەر لە قاپی دەرکەوتم فەرمووی سبحان الله خلق الإنسان
 من عجل تۆ وا ئەزانی ئەمە خەووە ئەبی بیخی، ئەمە خەو نیە حقیقەتە، ئەجا شتی
 لەبەر دەمیا بوو بە وینەیی دوور بین بەلام وەك دووری نزیک ئەخستەووە قسەبشی
 وەر ئەگرت فەرموی سەیری ئەمە بکە پروانە بۆ لای خۆتان شتی پێشبینی بکە ئەگەر
 لە (بیداری)یشدا وابوو ئەووە راستە ئەگەر واش نەبوو ئەووە ئێتر خۆت ئەزانی، کە نام

زۆر عالی جەناب و موبارەك بوە خواوەنی ھەر چوار طەریقەكەشی كردوہ لە تصوف ھاوکیشی كبریقی
 ٲحمر بوہ.

(۱) ملا محمدی قازی پێنجوین: باوکی نووسەرەو خوشکەزای ملا عبدالرحمنی پێنجوینە.

به چاومه وه سهيرم كرد خيزانه كه م شير ئەدات بهو منالمان كه بچوك بوو له بيشكه دا بوو، چەند قسەيە لە ميانەماندا روويدا هەر لە دواي سهيرم كرد خوا لي خوشبوو ملا محمد آميني باراماواي هات بو مالمان له گەل ئەويش چەند قسەيە لە بهينمانا رابوورد دوور بينه كه م دانا و بيدار بوومه وه، كه به ئاگا هاتم ماله وه مان شيري به مناله كه ئەدا و هەمان قسە لە ميانەماندا روويدا، كه وتينه به ياني دواي نان و چا خوا لي خوشبوو ملا محمد آميني ناوبراو هات بو مالمان كه لهو كاتەدا ماليان له نژمار بوو هەمان قسە و گومان له بهينمانا رابورد كه له خەوه كه دا ديووم، ئيتەر دلنيا بووم بو ئەوه كه چونم بو پينجوين ريگه نيه^(۱)، وه فهرمووي: زستاني رياضەتم كيشا له بهاردا چووم بو بياره ي شهريف به سواري له كه لي كه ماجر يا مه له خوردي فهرموو كه له پشتي بياره وه يه سهركه وتم له سهركه شاخه كه وه به پي هاتمه خواره وه ههستي بي هيزم له خومدا كرد خەريك بوو په شيمان به وه لهو رياره ته، دهنگي هات هه موو ته و دۆل و ناو شاخه ي پر كرد، وه زانيم كه ئەمه دهنگي چه زره تي غه و ته قدس سره العزيز وه ئەم فهرمووده ي پيغه مبهري مباره كي ﷺ خوینده وه (المؤمن يأكل بعمي واحد والكافر يأكل سبعة أمعاء) و له گەل خویندنه وه كه ي مانا كه ي هاته دلمه وه كه موسلمان و خاوه ن ئيمان به ريخۆله يه كه ئەخوات به لام كافر به حه وت ريخۆله ئەخوات، كه ماناي حه قيقيه كه يم به دلا هات كه ئينسان پيكه اتوه له عالهي خهلق و عالهي ئەمر، عالهي خهلقه كه، يه كه ميان قابله كه يه دووه ميان نه فسي ناطيقه وه عالهي ئەمره كه كه لطائفي خسه يه كه قه لب و روح و سر و خفي أخفي كه ئەكاتە پينج ۲ + ۵ = ۷ موسلمانان ته واو هەر قابله كه ئەخاته كار بو دنيا ئيتەر نه فسي كه مطمئنه يه له گەل پينج له طيفه كانى عالهي ئەمر ههردوو لايان روويان له خواو به جي هيناني ره زامه ندى خوان، ئەجا ئەمه نمونه يه بو ي وهك يه كي ناوچه يه كي به كرى گرتي ئەلين فلان كه س فلان ناوچه ئەخوا، ماناي خواردن له ويدا تصرف كردنه

(۱) رهنگي ئەومبي جياوازي بهيني خه و واقيعه.

تیدا، یانی موسلمانان راسته‌قینه ههول و هه‌لسووکه‌وتی بو دنیا هه‌ر ریخۆله‌یه که بریتیه له له‌ش و لاره‌که‌ی، به‌لام کافر چونکه غافل و بی‌ئاگایه به‌ دل به‌ نه‌فس به‌ به‌ده‌ن به‌ رۆح و به‌ هه‌موو له‌طائفه‌کان به‌ عاله‌می خه‌لقه‌وه^(۱) جه‌وت ئه‌گر نه‌وه خه‌ریکی دنیا داریه، وه‌ هیممه‌تی به‌ کلیه‌تی وجود هه‌ر له‌ تحصیلی ئه‌موال و ممتله‌کات و ده‌ستکه‌وتی دنیایدا خه‌رج ئه‌کات خوای تعالی خۆی له‌ هه‌موو که‌س زاناتره به‌ راستی له‌ هه‌موو کاری^(۲)، وه‌ فهرمووی: کاتی فه‌قی بووم (جایی)م ئه‌خویند له‌سه‌ریان که‌پرمان کردبوو دوو فه‌قی له‌ دوابله‌ی خویندنا بوون یانی مستعید بوون هاتنه‌ میوانمان، خزمه‌تم کردن ووتیان چی ئه‌خوینی؟ و وتم جایی، چه‌ند پرسیاریکیان لی کردم له‌ نه‌خوا نه‌زمانی، دوابی پێیان و وتم تو به‌ "سه‌طحي" گه‌ری بی تیگه‌یشتن خویندوته، ئه‌گه‌ر هه‌روا بخوینی به‌ هیچ ده‌ره‌چی، وه‌ ئه‌فه‌وتیی بگه‌رپه‌ره‌وه له‌ عه‌وامل و کتیه‌ و ورده‌کانی خواره‌وه ده‌ست بی بکه‌ره‌وه، له‌ گه‌ن کۆشش و تی گه‌یشتندا، تا ئه‌گه‌یته‌وه ئه‌م جیگه‌ با نه‌فه‌وتیی که‌ ئه‌وان رۆیشتن بو حالی خۆم گریام و داخم خوارد، کاتیک له‌ دوابی گریانکه‌ خه‌وتم له‌ خه‌ودا پینیم جه‌زهره‌تی رسولی

(۱) خوا له‌ قرآن‌دا له‌ باره‌ی خه‌لق و ئه‌مه‌روه ئه‌فه‌رموی: (الا له‌ الخلق والأمر تبارک الله رب العالمین).
 (۲) له‌ راستیدا زۆر که‌س له‌ حقیقه‌تی کار نه‌شاره‌زان له‌ وینه‌ی ئه‌م فهرمووده پیرۆزه له‌ شوینی تردا هاتوه، که‌ خه‌لکی له‌ راسته‌قینه‌ی عاله‌می ئه‌م نا به‌دلن له‌ ژمیره‌یا وه‌ یا له‌ صورته‌یا هه‌واله‌ی تخمین و خه‌ملانی زه‌نی ئه‌که‌ن. وه‌ یا ئه‌گه‌ر زۆر له‌ عقلیان دوور بوو ئه‌لین موضوع له‌ راستیدا فهرمووده‌یه‌ک که‌ حدیسی پیغمه‌بر ﷺ بی به‌ تخمین و تقریب نای فهرموی به‌لکو به‌ حقیقه‌ت ئه‌ی فهرموی هه‌رچه‌یکی فهرموو تحقیقی به‌ وه‌ک ئه‌م جه‌دیه‌ی پێشووه (المؤمن يأكل...) یا وه‌ک جه‌دیه‌ی که‌ له‌ ته‌فسیری خازندا ریوایه‌ت کراوه، زه‌مین له‌سه‌ر پشتی گا جه‌وته، گا جه‌وت له‌سه‌ر پشتی ماسی به‌ لێره‌دا که‌میک وه‌ستان پێویسته. جه‌زهره‌تی شیخ محی الدین ابن العربی قدس سره ئه‌فه‌رموی ئه‌و مه‌لایکه‌ و فریشتانه که‌ عه‌رشێ خودایان له‌سه‌ر شانه له‌ حاله‌تی که‌شفا به‌ شیوه‌ی أوعال ئه‌بیزین یانی أولیاء الله کاتی به‌ که‌شف بیانین له‌سه‌ر شیوه‌ و هه‌یه‌تی گاکێیدا ئه‌یان بینن، ئه‌مجا ئاشکرا به‌ عه‌رش و کورسی و ئاسمانه‌کان و زه‌وه‌ی و ئه‌ستیره‌کان هه‌موویان به‌ قدره‌ت و ده‌سه‌لات و توانای خوا وه‌ستان و راگیران ئه‌مجا ئه‌و مه‌لایکه‌ که‌ هه‌لگری ئه‌رزه له‌سه‌ر شیوه‌ی گادا بی یان گاکێوی.

أكرم محمد المصطفى ﷺ ظهوری فہرموو، وہ حہزرتی شیخ علاء الدینی لہ خزمہ تا بوو، کہ گہشتن سید الکونین علیہ الصلوٰت و التسلیمات کتیبکی شرح شمسی بہ دەستی موبارہ کی یہوہ بوو، کتیبہ کہی کردہوہ ہەر لہ سەرہ تایہوہ فہرموو بخوینہرہوہ ترکیبی بکہ، سەرہ تاکہی ئاواہی اِن اُہی درر تنظّم بینان البیان تا دواپی عہرزیم کرد نازام ترکیب بکہم فہرموو اِن حہرفیکہ لہ حروفی مشبہ بہ فعل وہ اُہی اِسْم تفضیلی بہ ہایہ، نصاب الصبیان نہ خویندہوہ ئہلی ثمن چی بہا وبہا رەوشەنی لہ گەل کەلیمہی رەوشەنی سینہی موبارہ کی شەق بوو گرالکە یہ نووری لی ہاتہ دەرہوہ سینہم شەق بوو ئہو گرالکە نوورہ چووہ سینہم کہ خہبەرم بوہوہ للہ الحمد گہشتہ ئہوہ تعلیقاتم لہ سەر ہندی کتیب نووسی.

جاری تر فہرموو: لہ کاتیکا کہ من کەرامەتی زاتیکم بۆ گیراوە ئەویش ہەر لہو زاتہوہ گیرایہوہ کہ من لیم دیوہ، وہ ئہو زاتہش خوا لی خوشبوو شیخ خالدی کوپی حاجی شیخ محی الدین وہ فہرموودہ کہی ئەمە یہ کہ ملا باقر ئەفەرموی: شیخ خالد ہات بۆ لام ووتی ماموستا فلان ئیشم ہە یہ بہ خۆم جی بہ جی نابێ جەنابت بہ گویت ئەکەن بۆم دروست بکہ، ئەگەر تۆ ئەوہم بۆ بکہی منیش لہ خزمەت حہزرتی رسول اللہ ﷺ شتیکت بۆ ئەکەم، ماموستا فہرموو من دریفی ناکەم وہ ہەر چیم پی بکری بۆت ئەکەم، وہ ئیشہ کہی خوا لی خوشبوو شیخ خالد لہ بارہی مولک و زہوی و زارہوہ بوو، بەلام من باوەرم نہبوو شیخ خالد ئەوہندہ دەستەلاقی بی لہ خزمەت حہزرتدا ﷺ ئیشم بۆ بکات، تا ماوہ یہ کی پی چوو لہ خەوما وام زانی لہ مەدینہی منورہ علی اکرم من دفن بہا الصلاۃ والسلام ہەروام ئەزانی زەمانی حہزرتی رسول اللہ یہ ﷺ بۆ گہشتن بہ خزمەت حہزرت چووم بۆ مالی پیغەمبەر علیہ الصلاۃ والسلام کہ گہشتہ قاپی، قاپیہوان نہی ہیشتم، ہەرچەن تەقالام داو ہەو و کۆششم کرد لہ گەلیا خەریک بووم ریگہی نہدام ووتی ئیجازہ نیہ بجیتہ ژورہوہ، تۆ بڕۆ بلی مەلا باقر ئەیہوی ییتہ خزمەت ووتی ناتوانم بچم، ئا لہم

گفتوگۆبەدا بووین تەماشام کرد شیخ خالید لە بازارەووە هاتەووە، هەندی شتوومەکی پی بوو وام ئەزانی کە هەر لە مالی خەزەرتایە و ئیشوکاریان بۆ ئەکات وە ئەو کەلوپەلانی هە مالی پێغەمبەر ﷺ لە بازار بۆ ئەوێ کەپووە و ئەبیاتەووە، لە گەل گەیشتە پێشەووە زۆر بە گەرمی سلاو و هەواڵ و مەحەبەتی پێشان دا، وە ووتی بۆچی نەچوویتە ژوورەووە ووتی ئەو شەخسە نەهێشت، شیخ خالید لێی توپە بوو سەرزنەشتی کرد ووتی ئەمە یەکیکە لە عولەمای پێغەمبەر ﷺ چون نەت هێشتووە؟ لە گەل خۆیا بردمێه ژوورەووە ئەسبابەکانیدا بە دەست خەزەرتی عائشە رضي الله تعالى عنها ئەجا لە خزمەت رەسوولی ئەکرەمدا تقدیمی کردم خەزەرت فەرمووی دانیشە، ئەدەبم کرد دانەنیشتم، فەرمووی آدب شنیدن است یانی ئەدەب بیستە^(۱)، ئەجا فەرمووی کە ئەم کەلیمە ی آدب شنیدن است ی بە زمانی موبارەکیان هات ئیتر دەس بەجی دانیشتم، ئیتر خەزەرتی رسول الله ﷺ دەستی موبارەکی کرد بە دلی پیروزی شتیکی دەرھینا. وەك دوری کە بە گەوھەر ناو ئەبری سپی بوو بۆی هاویشتم دەستم بۆ گرتەووە بیگرمەووە نەکەوتە دەستم دلم شەق بوو کەوتە دلمەووە کە بەخەبەر هاتم ئەحوالێکی زۆر خۆش و سروریکی زۆرم پی گەیشت، وە حالی بووم کە شیخ خالید دەسەلاتدارە الحمد لله.

وە دیسان فەرمووی: زەمانی رەزا شای پەهلەوی^(۲) فەرمانیکی دەرکرد ئەو شایە کە لە هەموو فەرماندار و پەخشیکا^(۳) خەلکی دینتەکان کۆیکەنەووە هەر پیاوی لە گەل ژنەکە ی بە پۆشاکێ مۆدەووە بیت لە جیگە یەکی فراوانی دیاری کراوا وەکو ئاھەنگێک کۆبەنەووە، ئەم پەچە و سەرپۆش و خۆ داپۆشینە هەل بگیری، وە لەم

(۱) کەلیمە یە کە لە فارسیدا لە مونسەبەباتا ئەووتری مامۆستا ویستوبەتی لەبەر ئەدەب بە پێوە پی فەرمووبەتی ئەدەب بیستە یانی بە گوی کردنە چیت پی ئەلین گوی رایەل بە ئیطاقە بکە ئەو یە ئەدەب.

(۲) باوکی شای دەر یەدەر.

(۳) پەخش: ناحیە، فەرمان دار: قضاء.

بارەوہ بانگیان کردم بۆ قەلای مەریوان کە ئاگاداریم ھەبێ لە کاتی دیاری کراوا ئەم
 فەرمانە ناپەرەوايە جێبەجێ بێ، وە خەلک ھیچ دوانەکەون، کاتی گەیشتمە مەریوان
 وام ئەزانی ئەو جێگە و ھەموو شوێنەکانی تر بەم کارە بێ جێبە زۆر ناپەرەحتن، کە
 چى بالعکس کە سێکەم نەئەدی نیشانەى پێ ناخۆشی پێوە دیار بێ، لەو کاتە سید
 عبدالقادر^(۱) لە مەریوان بوو، تۆزیکیش ساردی لە میانەماندا ھەبوو، چووم بۆ
 مزگەوت ھەر ئەو لەوێ بوو کە سەیرم کرد تەنیا ھەر من و ئەو لە ھەموو ئەو
 ناوچەدا بەو مەسەلەيە دڵگیر و عاجزین، روومان کردە یەك و دەستمان کرد بە
 گریان بە جۆری بانگمان ھەلدا و گریانمان بەرز بوو، و وتیمان وای بۆ شەریعەتی
 ئیسلام ئای بۆ نەمانی ئایینی پاکی محمدی، ھەتا توانیمان شیوەنی خۆمان کرد و داد و
 فریاد و بێدادی زۆرمان دوو بە دوو بە عەمەل ھێنا.

دەنگی تەپلی جەنگە ئاخو گەورە پیاوان وان لە کۆی؟
 حەربە کاتی دەست و بردە پالەوانان وان لە کۆی؟
 بۆ نەمانی زوعفی ئیسلام مەردی مەیدان وان لە کۆی؟
 بۆچی وا مەیدان بەتالە شوێرە سواران وان لە کۆی؟

بەو ھەموو خەموو خەفەتەو گەرامەو، دیسان لە مالتەوێش ھەر گریان و
 بێتاقەتی و ناپەرەحتیم بۆ ئەو بێ شەرمی و پەردەى حەیا دەرپەری، شەو بەو
 حالەتەو خەوم لی کەوت، لە خەوا بە حضورى سەراپا نوری حەزەرەتی رسول اللہ
 ﷺ شەرف دار بووم فەرمووی بۆ وا ناپەرەحتی؟ عەززم کرد قوربان بۆ ئەم حالە کە
 رووی داو، فەرمووی: ئیجازەت ئەدەم ھەزار جار رینا آتینا من لێدک رحمة وھیبی
 لنا من أمرنا رشداً بخوێنە فەرمووی ئەم منطقە یا ئەم ناوہ بە معنایە لەمانە لەم بەلایە
 محفوظ ئەبن.

(۱) سید عبدالقادر ئەوسا شیخ الإسلامی مەریوان بوو.

فهرمووی به یانی که ههستم له گهه چهن کهسیکا ۱۰۰۰ ههزاره کهمان خویند
ولله الحمد ئهو ئهمره به نیسبهت وولاتی ئیمه نهچوه سهر^(۱).

جهنابی عالمی مفضل ماموستا ملا باقر رقة القلب ی بوو، جهزیه ی بوو، گریانی
بوو، باسی به سهرهاتی تری زوره، إن شاء الله تعالی ههریهك له جیی خۆیدا ئهخرینه
پیش چاو، با ههندی تر له پله و پایه ی عیلمیدا نه گهیشتی به مهقامی ئهم زاتانه
چونکه معلومه و فوق کل ذي علم عليم کهلامی به حقّ حقه بهلام له تأثیری زور
و سهلاحهت و شهریهت رهوی و گوی به پاشاوهی بی قیمهتی دنیا نه دان، وه به
جندی رووکردنه خوا، یان له کاتی نارههتی و تهنگ و چهلهمهیه کهوه تووشیان
بووه، لوطف و بهره کهتی چهزهرتی فهخری عالهه شامیلی ئهحوالیان بووه بۆ نمونه:
چهن کهسی له عولهه ما رحمهم الله تعالی هه بوون که بهزمی و دل نه رمی سینه ی
چهزهرت و به مهراحم و دلنه وای پاکی و بهرزی چهزهرتی خیر البشر مشرف و مفرح
القلب و مفتخر الحال بوون و به مژده و دلنیا کردن به رزگاری شادبوون.

یهکی لهو زاتانه خوا لی خوشبوو مهلا محمد ئهمینی بالیکه دهرییه^(۲) له
رهووش و خوی سهفه ریه، له ههر گههره کیکا پیاویکی ماقولی خاوهن دیوه خان
بووه، کۆری شهوانی هه بووه به چهشنه ها چیرۆک و په ند و به سه رهات و قسه ی
خۆش شهویان به سه ر بر دوه کاتی مه جلس چۆل بوه کوپ و کالی ئهو گههره که و
ههرزه کارانی تا ماوهیه له دوا ی ئهوان لهو دیوه خانه دهستیان به گۆرهوی بازی و پاشا
وهزیر و چهشنه ها یاری تری بهر یز کردووه، که خهویان هاتی نه چوونه تهوه
خانوی خۆیان ههریهك له جیی خۆی لی راکشاوه تا به یانی، لهه شه وانه دا

(۱) الحمد لله وهك ئیجازه ی عیلمیه له ماموستا وهرگرت، ههروه ها ئیجازهم بۆ ئیمامهت و سائری
أموراتی دینی به تایهتی ئیجازهم بۆ خویندنی ئهم ئایه تهش لی وهرگرت رحمة الله تعالی علیه آمین (دانه)
(۲) ئهم ملا محمد آمینی بالیکه دهرییه مالیان له سلیمانی له گههره کی سهر شهقام بوه.

لە گەرەکی سەر شەقام لە سلیمانی حاجی عبدالله ناوی^۱ کە خاوەنی دیووخانیکی ئاوا، شەوی^۲ لە نیووە شەودا هەل ئەسی ئەلی بەو گەنج و ھەرزەکارانە کە لە دیووخانەکەدا دان ئادەیی حازر بن و ھەریەک شتی ھەلگرن کە ھەل ئەستن تەماشای ئەکەن چەند کیسە و تورەکە و جام و ئەسبایی تر حازرە و ھەمووشیان پەرن لە زەخیرەیی جۆر بە جۆر، ھەریەکە شتی ھەل ئەگری و خۆی ئەکەوێتە پیشیان و ئەوانیش بە دواپا تا ئەگەن بەر دەرگای مالی خوا لی^۳ خوشبوو مەلا محمد ئەمینی بالیکە دەری و لە قاپی ئەدەن پاشا ماوێیەکی زۆر دەنگێکی نزم دیت ھەر چۆن ئەبی^۴ دەرگا ئەکرێتەو، خۆی ئەخا بەسەر قاچی مامۆستادا ئەلی^۵ تۆ بۆ خۆت وای ئەکەیت؟ ئیمەش وای ئەکەیت؟ بۆچی کە شتی^۶ نابێ دەنگ ناکەیت؟ ئەفەرموی^۷ حاجی ئاپرووی. شەریعت نابەم بە پەلە سایلە و ھەلوا دروست ئەکەن و ئەی کات بە دەمی منال و ئەوانەیی پەکیان کەوتوو، تا ھەموو دینەووە سەرخۆ، پاشاوەی زەخیرەکە بە جی^۸ دیلی^۹ و دینەووە بۆ مال لە پاشا لە حاجی ئەپرسن چۆنت زانی کە ئەم خیزانە وایان بەسەرھاتو؟

ووتی نەمزانی لە خەودا بە حضوری ھەزرەتی سیدی اکرم رسولی اعظم ﷺ گەیشتم فەرمووی: حاجی مال و منالی مەلا محمد امین وان لە نەرەھەتیدا ھیچیان نیە فریایان کەو، بە عیبارەتی ئەی. فەرموو لەم شیوەدا ئەم مانایە بێخەشی ئیتر کە بە ئاگا. ھاتم بە پەلە زەخیرەم فریا خست^(۱).

(۱) وەك ئەمە جاری: حاجی محمدی شالی باوکی حاجی عبدالله شالی نەخۆش ئەبی^۲ بە حاجی عبداللهی کۆری ئەلی^۳ رۆلە جایی ئاوا بێ بۆ مالی مامۆستا ملا موسی کە ئیمام و مدرسی خانەقayı مولانا خالیدی نەقشبەندی بوو لە سلیمانی دوعای پیا بخوینی^۴ بە نیەتی شیفای وە بۆم یێنە بیخۆمەووە حاجی عبدالله ئەلی^۵ جامەکەم ھەلگرت و بردم لە ھەوشە چوومە ژوورەووە سەیر ئەکەم مامۆستا ملا موسی بە تەنیا دەسە سەپکی بە دەسەووە گرتووە و ھەل ئەپەری، بەلام ھەلپەرینی^۶ بە گەرم سەرچۆپی خۆی بۆ خۆی گرتووە، کە منی دی وەستا ووتی رۆلە چیت ئەوی؟ عەرزەم کرد باوکەم سلاوت لی^۷ ئەکا نەخۆشە ھاتوم دوعام بە ئاوا بۆ پیا بخوینی^۸ بۆ شیفای لی^۹ وەرگرتم دوعای پیا خویند و دایەووە دەستم فەرمووی ئەحەوال پرسی

لە ھەر دلیکا جیگیر بی ئیمان ھەر چاوەروان بی لە لوطفی رحمان
 نەبوونی کاری ناکا لە حالی هیچ غرور ناکا بە زۆری مالی
 شوکرانە گۆیە بە بوون ھەمیشە نە بی قەناعەت ئەکا بە پیشە
 بەعزی بە نەبوون زیاتر دلخۆشن بە بوون شەریەتی خەفەت ئەنۆشن

بکە، من وەستام ووتی دەی بۆچی وەستاوی نازۆی؟ وۆتم قوربان نازۆم، ووتی ئەی چیت ئەوی؟ وۆتم
 قوربان ئەو بۆچی ھەل ئەپەیت بە تەنیا؟ فەرمووی کۆرم جا تۆ بۆ ئەپرسی من مالی خۆمە؟ ھەل ئەسم
 دائەنیشم ئەگەریم ھەل ئەپەرم تۆ ئیشی خۆت تەواو بوە ئیتر حەقی پرسیت نیه؟

بەلام من زۆر لەو کارەساتە سەرسام مابووم وۆتم بە خوا قوربان ئەبی پیم بلی؟ ھەرچی ویستی من
 بڕۆم واز لە دەرکەوتنی ئەو نھێنی بە پیم سوودی نەبوو وازم نەھینا.

فەرمووی ئەگەر سویند بخۆی لای کەس ئاشکرای نەکە ی پیت ئەلیم سویند بۆ خوارد. فەرمووی
 ئەمشەو یا ئەمڕۆ ٣ سی رۆژ ھێچمان نیه تەماشام کرد شیوی ماله کەم لە مالی ئەصحابی پێغەمبەر ﷺ
 ئەچی لە خۆشی ئەو ھەل ئەپەرم.

کە ئەمە فەرمو زۆر کاری تی کردم وە منیش لەو کاتەدا فامم کردبوو وە ھەستم بە شت ئەکرد
 ئاوە کەم ھینایە وە دام بە دەست باوکمەو، سەیری کردم ووتی رۆلە بۆ وا تیکچووی؟ عەرزم کرد جا
 کە ی تیکچووم، فەرمووی رەنگت گۆراوە چی رووی داو؟ زۆرم ووت و نە ی بیست چونکە ویستم
 سویندە کەم نەکەوی و ئەو نھێنی بە ئاشکرا نەکەم سوودی نەبوو، وۆتم سویندیان داوم قسە نەکەم، ووتی
 رۆلە من نەخۆشم لیم ئەبی بە مەراق بۆ نەخۆشی بە کەم خراپە کە فارەتی ئەدەم ئەجا باسە کەم ھەمووی بۆ
 گێرایەو، ووتی بڕۆ فلان کۆل ھەلگرم بۆ بانگ بکە، چووم بە شوینیا ووتی ئەمشەو سەعات ئەوێندە
 وەرە بۆ ئێرە ئیشم پیت ھەبە؟ لە کاتی دیاری کراودا ھات ھەرچی پێویستی مالی بی لە زەخیرە و خواردن
 وە ھەرچی خوا بە نصیبی کرد بی خستی بە کۆلیکەو پێی ووت: لە حەوشە مالی مامۆستادا دایخی
 بانگی بکە بلی ملا موسی ئەمە ھی ئیوێ ئیتر مەوێستە وەرە دەرەو ئەویش بە ئامۆژگاری بەکە کرد و
 فەرمانەکە ی بەجی ھینا:

بە شان و بازووی صبر و خۆگری باخیشیان دانا و گەیین بە بەری

جهنابی خوا لی خوشبوو ملا حسنی علاّف ووتی: ^(۱)

خوا لی خوشبوو ملا محمودی مدرّس فہرمووی: ملا محمدی مشہور بہ خاکی
ہے لہستیکے لہ ستایشی حہزرتی رسول اللہ ﷺ و خیر البشر دا ہونیوہوہ کہ
سہرہ تاکہی تہ فہرمووی:

ببارینہ خودا بارانی ہہرچی فہیض و إحسانہ
بہ سہر تہو باعشی خہلقہ، گوزیدہی جہمعی تہ کوانہ
دہمی صوبچی تہ زہل دا کا، ہہتا شامی تہ بہد ہرچی
بہ یہک تاو بی، نہوہک تاو تاو، وہ کو تاوی بہ ہارانہ
بہ سہوزہی نہو نہ سیمی گول، شہمیمی لوطفہوہ دا کا
نہ سیمی نیسبتی حہق، دانہ یہکی کا بہ صہد دانہ

تہجا ملا محمدی خاکی لہ سالی گرائی سہ فہر بہری پشوو نہ خوش تہ کہوی و
ہہر لہو نہ خوشی یہدا کچی دوائی تہ کات، ملا محمدی مدرّس فہرمووی لہ کاتی بہر
لہ وہ فاتی چوومہ خزمہتی زور نارہحہت و نہ خوش بوو، ووتم خاکی چونی، ووتی
خہم لہ دلما نہما بہ خزمہت حہزرتی رسول اللہ گہیشتم ﷺ فہرمووی خاکی
شہرہ کانتم قبووک کردہوہ:

گہر وہ کو عیسیٰ لہ پاش مردن بہ سہرما رابوری
تجمع العظم الرّمیم تُحینی بَعْدَ الْعَدَمِ

ماموستا شیخ بابہ علی لہ لای چہند مہلا گیرابوویہوہ، وہ منیش لہ ماموستا
مہلا رہحیمی پہرخیم بیست کہ بۆ مہسہلہی نہقل لہ سلیمانیهوہ بۆ جیگہیہ تر لہ
قہرہ داخ جہنابی شیخ بابہ علی ئیستیخارہی کردبوو: ووتی شہو لہ خہوما لہ قہراخ
ئاوی سیراون لہ سہر بہردی پان حہزرتی رسول اللہ ﷺ تہ شریفی موبارہکی وہستا

(۱) تہم مہلا حسینی علاّفہ باوکی برای ہہردوو دنیا مان حاجی عبدالغفورہ.

بوو، چوومه خزمهتی زیارەتیم کرد فەرمووی تو کی؟ عەرزەم کرد بابە علی؟
 فەرمووی شوغلت چی یە؟ عەرزەم کرد تەدریس فەرمووی بەخ بەخ یا بە هەبەه ئەبجا
 فەرمووی ئەو وە لە دلتا مەیکە، فەقی هاتە لات کەمی خویندنی یا زۆر دەرسی پێ
 بلی نوێ پێ جەماعەت مەکە کە هەستام بۆ سەفەرە کە نەچووم^(۱).

جارێک فەقیهێک ئەچیتە خزمەتی دەرسی شەرع ئەخوینێ سەرەتای جلدی کتیی
 ئەخوینێ کە وەصیەتە باسی وەفاتی حەزەرەتی رسول الله ﷺ ئەکات کە دەس ئەکەن بە
 سەرەتای دەرسە کە مامۆستا بابە علی ئەوەندە ئەگری ئەوەندە ئەگری ئەلی دەرسە کە
 بچە بەیانی، بەیانی هەر بەو دەستورە، گریان زۆری بۆ دینی، ئەپخاتە رۆژی سییەم،
 سییەمیش هەر بەو دەستورە، ئاخری ئەلی بە فەقیە، با لە لایەکی ترەو دەرس
 دەست پێ بکەن، لە باسی وەصیەتەو نەبی ناچار دەرسە کە ئەگۆرن.

خوا لی خوشبوو مەلا محمودی بیخود لەبەر ئەدەب ناوی حەزەرەتی ئەئەهینا وە
 ئەی ووت صلی الله علیه وسلم فەرمووی: ئەبجا حدیس بوایە بەیانی ئەکرد، وە
 محبەتی پێ ئەندازە ی حەزەرەتی رسولی ئەکرەمی ﷺ بوو زۆربە ی شیعرەکانی لە مدحی
 حەزەرەتی پیغمبەری موبارەکدا ﷺ بوو یا لە مدحی حەزەرەتی غەوث بوو (قدس
 سر).

خۆی مریدی حەزەرەتی شیخ نجم الدینی کوپی حەزەرەتی ضیاء الدین مولانا
 عمری بیارە بوو (قدس الله سرهما العزیز)، وەک لە نیو دیریکا لە ستایشی حەزەرەتی
 شیخ نجم الدین فەرموویەتی:

بە دەشتی شارەزورا بیخودی دیوانەکە ی خۆت هات

(۱) عادەتی وابوو هەر فەقیهێک کە ئەهاتە لای بۆ خویندن نە ی ئەفەرموو چی ئەخوینێ؟ ئە ی فەرموو
 کتیبە کەت بیئە، بشچوایە بۆ جیگە بە بە فەقیهێک لە فەقیکانی ئەووت نوێ مەکە تا دیمەو کە ئەهاتەو بە
 جەماعەت لە گەڵ ئەودا نوێ ی ئەکرد.

جاری ھەردوو چاوی نابینا و کویر ئەبی، ماویە بەو حالەو ھەمینی ئەجی بۆ
 کەرکوک لە بیمارخانە ئەکەوی بەینی تەداوی و دەرمانی ئەکەن چاری نایەت، شەوی
 ھەل ئەسی^(۱) پینووس و تیانووس دەرئەھینی بە حالی بی چاویەو ھەم چوارینەبە
 بە فارسی بە شیوەی داواکردنی کۆمەك لە ھەزەرت ئەھۆنیتەو، کاتی خەبەری
 ئەبیتەو ھەردوو چاوی چاک بۆتەو و بینا بوو، ھەروەکو کویری بەسەردا نەھاتو،
 ئەویش ناوەستی دیتە دەرەو و ئەگەریتەو بۆ سلیمانی وە لەویو بۆ بیارە شەریف
 کە ئەگاتە ھەلەبجە ئەچیتە مزگەوتی گوی ئەگری فەقیەك لەبەر ھەبوانی مزگەوت
 شیعرەکانی ئەو ئەخوینیتەو زۆری لا سەیر ئەبی ئەلین ئەم ھۆنراوەی منە جیگە
 سەرسۆرمانە خۆ نیشانی کەسم نەداو، تۆبلی کەسیگی تر ئەمانە من ووتومە
 ئەویش ووتبیتی، ئەچیتە لای فەقیەك مەرحەباي لی ئەکا ئەلی ئەو ھەلەبستە
 ھۆنراوەی کیە؟ ئەویش ئەلی ھەلەبستی ییخودە ئەویش ئەلی چۆن کەوتۆتە دەست
 تۆ؟ ئەلی دۆینی چووم بۆ بیارە ھەزەرتی شیخ علاء الدین قدس سرە فەرمووی ھەر
 کەس ئەم شیعرانە ییخود یخوینیتەو و بیکە بە عادت کویر نابی^(۲).

(ئەمە کوردییەکەیت):

چی ئەبی ئەی رابەری گشت دەرکی لوتفت (وا) بی
 شۆلەبە بۆ مالی تاریکی دلم پەیدا بی

(۱) ئەم باسەم لە شیخ خالیدی مفتی ھەلەبجەم بیست، وە ھەروەھا خۆی چەندەھا کەرەت باسی
 کردووە.

(۲) ئەمەش شیعرەکانە کە بە فارسی فەرموویەتی:

یا نبی الله چه باشد باب مهرت و اشود
 پرتوی در کلبه احزان من پیدا شود
 دیدم یعقوب روشن شد بیوی چون رواست
 باغبان روضه نعت تو نابینا شود

چاوی یه عقوب خۆ به بۆیه روون بوۆ ئه ی. بۆ ئه ی؟

باخهوانی باخی مه دحت کویر و ناینبایی

(دانه)

له خوا لی خوشبوو ماموستا مه لا محمد آمینی صوفی خه لکی پینجوینم بیست که
ماموستام بوو ئه ی فهرموو که زاتیکی خاوه ن تمکین و وبقار وه صاحیبی سعاده ت و
سیاده ت که کۆبوونه ی ئه م دووه له ههرکه سیکا بوو هۆی به ختیار یه، به لکو
سه عاده ت و سیاده ت وه کوو و تراوه ته و اوکهری یه کترن.

سادات و سه عاده ت به یه کو، وه ک ته ن و گیانن

ساداته به به راسی که سه عاداتی جیهانن

سه یری له ووشه ی خوشی سه عاده ت که، که عه ینی

کافی شه رفه^(۱)، کافی ئه وه ش دیاره ئه وانن

ههرکه س که دژی کا له گه ل ئه و باقمه سه د جار

خۆی بیژی که من خوا په رسم وایه مه زانن

ئه مجا ئه م زاته باسی فهرموو که خوا لی خوشبوو زانای به رز و به ریز سیدی
أصیل نجیبی نبیل عابد و زاهید پر له شه رافه ت و که رامه ت ماقوول و مه قبول
ماموستا شیخ بابه ره سول مدرسی دینی عه بابیه یلی^(۲) زاتی بوو له عیلما زانا و له
عه قلا دانا له ره ووشتی شیریندا بی وینه بوو، وه به رامبه ر به هه موو موسلمان دِل

(۱) کافی یه که م: یانی سه رچاوه و منیع.

کافی دووه م: یانی کانزا و معدن.

(۲) عه بابیه یلی: ناوی دئییه که له سه رو هه له بجه وه، به یی ۲۰ ده قیقه یه ک ئه یی له هه له بجه وه به ناوی أبو
عیبه دی أنصاری ثقفی ناویراوه ﷺ، خه لکی ئه م دئییه زۆر غه ربیان خوش ئه وی و به ماریفه ت و
خوش خوئقن، پیاوی گه وره گه وره یان لی هه لکه وتوه وه کو جه نابی شیخ حیده ری گه وره و خاله
شیخ کریم، وه به دار العلوم مشهور بووه.

نەرم و بە بەزمى مزاجى مستقيم سروشقى نەرم و سەلىم ھەردەم كۆپى خوش و پر لەزەت بوو.

جەنابى ئەم زاتە خوا لى خوشبوو بە زۆرى وەخت لە گەل كۆپ و كۆمەلى مەلاكانى ھەلەبجە و دەورو بەرى ئەو ناوچەيە پىكەو ٲەبوون، وە ئەو زاتە چاك و پاكانە كە ئىستە جىھان شانازىيان ٲىو ٲەكات و نمونەيان كەمە ئەمانە بوون: خوا لى خوشبوو ملا شىخ كرىمى مدرسى دىي ئەحمەد ٲرندە، خوا لى خوشبوو ملا قادرى صوفى، خوا لى خوشبوو ملا عزيز مدرسى ٲرىس، خوا لى خوشبوو ملا سەعیدى عەبابەلى، مامۇستا مەلا عابد وە مامۇستا شىخ رەسوولى ھەلەبجە، وە چەند كەسى تر لە زانايان و ٲياو ماقولاتى ئەم شارە، وە ھەمىشە باس و قسەيان ھەر لە شەرع و تفسىر و حدىس و ناویردن و یادى مەشاىخ و ٲياوچاكان بوو زۆرەي ئەو كاتەيان ھەر باسى اوليا و دۇستانى خويان ئەكرد بەلام مامۇستا شىخ بابە رەسول عەبابەلى سەرۆك و گەرەي ھەمووان بوو.

ملا محمد أمين گىراپەو ۋە فرموى: ۋەقى بووم لە مزگەوتى حسن ئاۋاي خوار ھەلەبجە چووین بۇ لاى مەلا أحمد ناۋىك كە برازای ياخۇ خزمى مامۇستا مەلا عزيز لە كاتى ھاتنە دەرەو ۋە من ھەستام ٲىلاۋى مامۇستاكان جووت بكەم و بۆيان دابنىم يەكەم جار دەستم داى ٲىلاۋى مامۇستا شىخ بابا رسول و دامنا، وە مامۇستا مەلا عزيز فرموى نەترانى داى بنى ھەلم گرت و تەكاندەم و دامنا فرموى ھەر نەترانى لە يەك تۆزى جياۋازىم لە دانان يانا بەكارھىنا فرموى ھەر نەترانى ھەرزەم كەرد لەو ۋە چاكتەر نازانم خۆى دەستى داى ھەلى گرت ژىرى ٲىلاۋەكانى بابە رەسوولى ماچ كەرد و فرموى ٲىلاۋى بابە رەسول ئەبى ئاۋا دابىزى.

مامۇستاكان لە گەل عىلم و فەزلى كە بوويانە خۆيان لەناو خۆياندا وابوون
جەنابى بىخودىش رەحمەتى خواى لى بى لە مەدحى شىخ بابە رەسول و مامۇستا شىخ
كرىمى ئەحمەد پرنەدا ئەلى:

هەلاكى بازەكەى ئەوجى عەبابەىلى وەكو بە غدام
پەشىوى شاهەكەى ئەحمەد پرنەدى وەك بوخارا خۆم
هەلەستم دادەنىشم شىوہىانم ھەر لە بەرچاوە
مرىدىكو خەرىكى رابىطەى دوو پىرى دانا خۆم

ھاوړپىه تىيان وە ھا بوو ئە گەر بە كۆمەك چووبن بۆ دیدەنى يەكى تریان و لە مال
نەبووبى خۆيان وەك خاوەن مال دەستورى نان و چىشت و دروستکردنيان داوہ
ئەوہى لە خەياليانا نەبووبى خەم و خەفەت و باسى دونيا بووہ، پياو ھەر كات بىر لە
زەمان و چۆنپەتى رابواردن و ھەلسوكەوتى ئەوانە بکاتەوہ راستى و صداقت لە
رەفاقەتى ئەم پياوہ چاكانەوہ وەرئەگرى وە لە خوو رەووشتى شىرىن و جوانى ئەم
پىشىنانە پر لە بەرەكەتانەوہ و خواپەرستى و مەجەتى عولەما و مشايخانى پىشوو كە لەم
زاتە بوزرگانەوہ ھاتوہ تە دى بىر بکاتەوہ، وە بەراوردى لە زانايى و جەوھەرى
زانستى و مەعرفەتى ئەوان لە گەل زۆرىەى خویندەوارانى ئەم چەرخە ئەكەى بە ھىچ
جۆرى پەيوەندى نابىنیتەوہ، ھەتاوہكو لە پۇشاك و جل و بەرگيشا:

نە لەيل ئەو لەيلەن، نە مەيل ئەو مەيلەن
دل لہ لىلاوى خەفەتسا كەيلەن
مەر ناويان وەك يەك بى بە زوياندا
چە نىسبەت ئەمان لە گەل ئەواندا

خالی یارانم رهش و ئالەت رهشه هەردوو بە جوی
 دل ئەسووتینن بەلام ئەمیان لە کوی ئەویان لە کوی!!!^(۱)

مامۆستا مەلا محمد أمين فەرمووی: روژی عەزمان کرد قوریان وا دیاره
 مامۆستا لە خزمەت حەزرەتی شیخ علاء الدین دا (قدس سره) ئەمەسوکت تازه
 نەکردۆتەوه؟ فەرمووی: مەلاکان ئیوه خوتان ئەزانن من مەلام سیدم زیشم سپییه ئەم
 عالمانە ی هەلەبجە منیان بە برا گەورە ی خویان قبول کردوو و نازانم درۆ بکەم دە ی
 والله والله ئە گەر حەزرەتی شیخی علاء الدین ئەمرم پی بکات ئەم جل و بەرگە دابنیم
 پیتاو بیەستم قەتارچییتی مالی شیخ بکەم ئەیکەم بەلام خوشەویدیستی و محبەتی شیخ
 نجم الدین بە چەشنی کاری تی کردووم بۆم ناپۆشتری.

وە یەکی ئەوانە ئەو بوو ئاخەر مادەم ئەخویند لە بیارە شەو مۆتالام ئەکرد
 شەیتان خەتەرە ی پی کردم دای بە دلما کە تۆ عالم تۆ سید بە ئەندازە یە ک تەقوات
 هەیه، شیخ نجم الدین با پیای ئەهلی مەعنا بی، بۆچی تۆ ئەبی ئاوا دەسەو نەزەری
 بوەستی وە بەم چەشنە گوی رایەل و ملکەچی بی؟ هەرچەند وەلامی ئەم وەسوەسانەم
 ئەدایەو وە دلتیا بیم پەیدا نەئەکرد، بە کورتی ئەوەندە زۆری بۆ هینام نەم توانی هیچ
 بخوینمەو وە کتیبە کەم لیک ناو خەووم لیکەوت لە خەوا بە خزمەت حەزرەتی شیخ نجم
 الدین گەیشتم حازر بوو فەرمووی: ئەو خەیاڵاتە لە شەیتانەو بوو پەنا بگرە بە خوا
 نەمرم ئەمشەو بە خزمەت رسول الله ت ئەگەینم، لە پاش ئەو هەر ئەو شەو بە
 خزمەت حەزرەت گەیشتم فەرمووی: بابە رەسول وا مەزانە بەبۆنە ی باوکو و
 ئەولادی یەو وە هاتووم، بۆ ئەو وە هاتووم کە نجم الدین بە درۆ نەکەوینتەو وە^(۲).

(۱) فارسییە کە ی ئەمەیه:

خالی محبوبان سیاہ دانہ قلقل سیاہ هردو جان سوزند اما این کجا و آن کجا

(۲) حاجی میرزا توفیق خوا لیبی خوشنود بی کە زانیکی پیروز و پر جەوہەر و خوشخولق و میوان پەریز
 بوو خەلکی عەبابەیلی بوو لە هەلەبجە تەشریفی موبارەکی نیشەنجی بوو گێرایەو وە فەرمووی:

چهندهها جار له ماموستا مه لا عارفي بانهيم بيستوه كه ئه‌ی فهرموو: به خزمهت
 حه‌زهمی رسول الله ﷺ گه‌یشتم جارێکیان ئاوا، جاری تریان ئاوا به کورتی له
 فهرمايشتی‌یه‌وه ده‌رئه‌که‌وت زۆر به خزمه‌تی کامیاب و شه‌ره‌فدار بووه، هه‌تا جاری
 من عه‌رزیم کرد كه سید سعیدی سیفی ووتی له خه‌وا به خزمه‌ت رسول الله گه‌یشتم
 عه‌رزم کرد قوربان تۆ له نوێژا (وأشهد أن محمداً رسول الله) تان فهرمووه (یا آنی
 رسول الله) ماموستا مه لا عارف فهرمووی منیش ئه‌وه‌م عه‌رز کردوه خوا لێی
 خوشبی، حاجی میرزا توفیق زۆری شت بو گێڕانه‌وه به‌لام داخی گرانم زۆریان
 فهرماوش کردوه ربنا لا تؤاخذنا إن نسینا أو اخطأنا.

جاریکی تر خوی گێڕانه‌وه فهرمووی: سه‌ربازی عوسمانی بووم له غه‌زای
 رووسیا بووم زۆر له موسلمانان شه‌هید کران و به لیاسی خۆپانه‌وه نیژرابوون،
 شه‌وی ورده ته‌قه له هه‌ردوولاوه هه‌بوو ته‌ماشای ئه‌و لایه‌م کرد كه شه‌هیده‌کانی لێ
 نیژرابوون بینیم نوور له راستی هه‌موو شه‌هیده‌کانه‌وه هه‌ر یه‌ك به جیا له سه‌رخۆیه‌وه
 به‌رز ئه‌بووه‌وه، به‌لام هه‌ندی زۆر رووناك هه‌ندی كه‌متر هه‌ندی ئه‌ستور هه‌ندی
 باریك جیاوازی هه‌بوو له ناویاندا، كه ئه‌وه‌م دی به چاوی خۆم چوومه پێشه‌وه
 ده‌ستم کرد به ته‌قه له دڵما بوو كه بکوژیم به پایه‌ی به‌رزى شه‌هاده‌ت شاد بم،

كاتی هه‌والی له دنیا ده‌رچوونی ماموستا شیخ بابه ره‌سوڵم وه‌رگرت بێ ئاگیانه له هه‌له‌بجه‌وه رام
 کردوه به پێخاوس پێلاوه‌کانم به ده‌ستمه‌وه بوو تا گه‌یشتمه عه‌بابه‌یلی، لهو کاته‌دا ته‌رمی موباره‌کی
 ماموستایان له مزگه‌وت دانابوو زۆر له خه‌لکی ئه‌وی و ده‌ورووبه‌ری ئاماده‌بوون، نه‌چوومه مزگه‌وت
 چوومه حوجره‌ی فه‌قیکان، وه له حوجره‌که‌وه ناو مزگه‌وت دیار نیه، به‌لام له پێش چاویم ئه‌و دیواره
 هه‌لگیرا بوو به چاو ئه‌مبێتی دوو گلۆپ به‌سه‌ر سینه‌ی شیخ بابه ره‌سوڵه‌وه بوو یه‌کی سپی وه یه‌کی
 سه‌وز سپیه‌که نیشانه‌ی عیلمی وه سه‌وه‌زه‌که‌ش نیشانه‌ی سیاده‌ته‌که‌یه‌تی وه هه‌روه‌ها جه‌نابی مه‌لا
 ره‌حیمی په‌رخی كه خزمی زانای صالح و خوشخۆلق و شیرین زمان ملا صالحی په‌رخی ئه‌ی ووت كه
 فهرموویه‌تی: ئاخ ماله و مال سوالم بکرایه، وه له هه‌ر مالی شه‌قیکیان تی هه‌لداما به ئه‌مما شیخ نجم
 الدین له دنیا ده‌رنه‌چوايه.

پياۋى ۋەك چاۋەش يا باشچاۋەشى سەربازەكانى تورك بانگى كردم ووتى ئەۋەى تۆ
چاۋت لىيە منىش ئەى يىنم خۆت مەدە بە كوشت مانەۋەت چاكتره وا بەچاك
ئەزانرى بىننەتەۋە ئىتر قسەكەيم پەسەند كرد^(۱).

خوالى خۇشبوو ملا ئەحمەدى شفيق^(۲) مەلاى دىنى يىستان^(۳) بوو دىيەك ھەبوو
ناۋى ھەنگەزال ۋە دىيەك ھەبوو ناۋى سەيرانە لەۋلايەۋە بوو لەسەردەمىكا لە
مزگەۋت حدىسى ئەخۇندەۋە بەشپۈەى ئامۇزگارى و مەۋعېظە بۇ ئەۋ موسلمانانەى
حازر بوون لە جەماعەت و نوپۇزا، چەند كەسى لە خەلكى ئەۋ دىيە ھەرچەن بە دېمەن
نوپۇزكەر ئەبن بەلام بە پروا بە بەسەرھاتى كە لە قرآنايە و ئابتە بى باۋەر ئەبن، كاتى
خوالى خۇشبوو ملا أحمدى شفيق بە سەرھاتى نەتەۋەى عاد و ئەموود ئەگىرپتەۋە
ئەۋ چەند كەسە ئىنكارى ھىز و تواناى ئەۋ با ئەكەن كە ئەۋ قەۋمەى لەناۋ بردوۋە،
مامۇستاي خوالى خۇشبوو دەست ئەكات بە گريان و لە خوا ئەپارپتەۋە، بۇ بەيانى
ئەۋ رۇژە بايەك ھەل ئەكات ھەندى خانوۋى تىك دابوو، دابوۋى بەسەر
گوپسەبانىكا ھەلى تەكاندېوو، ئەنجا جوانوۋ ئەسپى لەناۋ دى بردېوو گەياندېوۋىيە
چەمى رەشىد، دار گوپۇزى كە بە قەد پالى شاخى لاي دى كەۋە بوو ۋە سالا ھەى
سال و بە بىرەۋەرى خۇيان ئەۋ گوپۇزە لەۋى بوو بايەكە لە رەگ و رىشەۋە دەرى
كىشاپوو، ۋەك بالندە بەسەر دى كەۋە ئەى سوۋراندەۋە.

خەلكى ئەۋ دى ھەموو دەسيان بە ھاۋار و داد و فەرياد كردېوو زۆر پەنايان بە
حضەرەتى رب العالمين گرتېوو گيانى پاكى چاكانيان كردېوو بە دەستگىر خۋاى تعالى
باكەى خستېوو، لە پاشا كە چىرۇك و بەسەرھاتى ئەۋ دىيە ئەگاتە لاي خەلكى دىنى

(۱) ئەلىم اشھد شىكىم نىسبەت بە خۇم بە رىگەى اخبار و ۋەعدە لى بىست ۋە پىنى ووتم: ۋە لى
فەرموۋى نازانم زوو ئەبى يا درەنگ ھاتە جى چۇنى ووت واپوو عليه رحمة الله بجاھ حبيب الله آمين.

(۲) شفيق: نازناۋى ھەلەسقى بو.

(۳) يىستان: دىيەكە لە باكورى پىنجوئىن سەعاتە رىيەك لىۋەى دوۋرە.

هەنگەژال و سەيرانە کە ھەريەکی نيو سەعات لەو وە دووریوون زۆریان بە لاو
سەیر بوو وە عەجایب مابوون، کە ئیمە بای وامان نەدیو وە حالی دوینی ھەروە
رۆژانی تر وابوو^(۱).

(۱) دانەر ئەفەرموی خۆم بە خزمەت ملا أحمدی شفیق زۆر گەشتوم زانیکی زۆر خواناس و صالح و
سەخی تەبیەت و ھەردەم رووخۆش و قسە خوێش بوو، ھۆنەریکی جوان و مەجلیس خوێش بوو وە
خۆی موریادی ھەزرەتی بوو (قدس الله روحه) وە ئەمەش نمونە ی ھەلبەستی یەتی:

زەلیلی زولمەتی نەفسم، بەبی رەحمی خوادا چیبکەم
بەجیفە دڵ دەکەن مایل لە دەست نەفس و ھەوا چیبکەم
ئەسیرە ی نەفس و شەیطانم، غەریقی بەحری عیصانم
بەبی کەشتی شەفاعەت و نەجاتی مصطفی چیبکەم
عەمەل مادەر پەدر إحسان، قەبیر گەھوارە تەقوا شیر
بەبی ئەعمال و إحسان و بەبی تەقوا خودا چیبکەم
لە نیو تۆماری ئەعمال، بە غەیری شەر نیە خەیری
مەنی بی زاد و بی تۆشە لە ریی بی ئینتھا چیبکەم
دەمی قامی قیامەت گەر خەلایق دینە سەر میزان
مەنی مەخجول و شەرمەندە خودا رۆژی جەزا چیبکەم
بەبی سەنگی عەك وەرناگرن نەقدی عەمەلە سبجە ی
کە مەن خالی لە ئیخلاصم لە گەل تۆشە ی ریا چیبکەم
لەسەر پردی صراط مەردی خودا دین و دەچن وەك بەرق
ئەمەن ئەو رۆژە داماووم خودا بی دەست و پا چیبکەم
لە رۆژیکا کە دەستین جەزای گەنجی عەمەل جەننەت
بەبی هیچ مایەو و نەقدی، ئەمەن لەو رۆژەدا چیبکەم
دەم بۆ فەبیزی مەردیکی خدا زۆر طالیبە چونکە
لە خۆو خۆنچە ناپشکوی، بەبی بادێ صەبا چیبکەم
ئەلبی سەر ھەلگرم رۆژی بێرۆم تەنیا بە دنیا
ھەتا ئەمەرم بلیم بۆ خۆم خوا چیبکەم خوا چیبکەم
لە تارێ زولمەتی نەفسا شفیق ئیستە بە دامادی
ئەلی ھەردەم بەبی شەمسی وجودی شای ضیا چیبکەم

۷- یه کی تر له ریزی ریز لی گیراوی عوله‌مای زه‌مان چه‌زهرتی فه‌خری زه‌مین و زه‌مان خوا لی خوشبوو سید چه‌سه‌نی چه‌وره که مامۆستای خوا لی خوشبوو ملا عبدالرحمنی پینجۆین بوه، یه‌کی‌که له زانا زۆر به ناویانگه‌کانی کوردستان ئەم زاته له سه‌ره‌تای مه‌لایه‌تی و ته‌دریسه‌وه تا وه‌فات کردنی له خزمه‌تی شه‌ریعه‌تی ئیسلام دریغی نه‌بووه.

حاجی ملاحه‌ آمین‌ کانی‌ سانانی‌ باسی‌ وه‌فاتی‌ کرد و ووتی: له‌ کاتی‌ وه‌فاتی‌ ئەم‌ر ئە‌فه‌رموی‌ به‌ ئاغا‌ حوسه‌ینی‌ کو‌ری‌ که‌ یه‌کی‌ بوه‌ له‌ پیاوه‌ به‌ریزه‌کانی‌ ئەو‌ کاته‌ که‌سانی‌ خۆی‌ که‌ حازر ئە‌بن‌ ئە‌فه‌رموی‌ شیخ‌ حیب‌ بانگ‌ بکه‌ن‌ با‌ پی‌ بخاته‌ سه‌ر دڵم‌ شایه‌د زوو‌ به‌ ئاسانی‌ گیانم‌ ده‌ربچێ.

وه‌ ئەو‌ (شیخ‌ حیب‌)ه‌ کو‌ری‌ حاجی‌ شیخ‌ ئە‌حمه‌دی‌ برای‌ چه‌زهرتی‌ شیخ‌ عمری‌ ضیاء‌ الدین‌ (قدس‌ سره‌)ی‌ بیاره‌ ئە‌بی‌، له‌و‌ کاتا‌ فه‌قی‌ ئە‌بی‌ له‌وی‌ له‌ لای‌ ئەو‌ ئە‌خوینی‌ کو‌ره‌کانی‌ عه‌رزى‌ ئە‌که‌ن‌ قوربان‌ بۆچی‌ وا‌ ئە‌فه‌رموی‌ تۆ‌ عالمی‌ زۆر‌ گه‌وره‌ و سید و خزمه‌تی‌ زۆرت‌ به‌ شه‌ریعه‌ت‌ کردوه‌ شیخ‌ حیب‌یت‌ بۆچی‌یه‌؟

ئە‌فه‌رموی‌ ئیوه‌ چوزانن‌ خو‌ من‌ مه‌به‌ستم‌ خۆی‌ نیه‌، به‌لام‌ له‌ گه‌ڵ‌ پی‌ی‌ ئەو‌ پی‌ی‌ شیخ‌ عمر‌ حازر ئە‌بی‌ وه‌ له‌ گه‌ڵ‌ پی‌ی‌ شیخ‌ عمر‌ پی‌ی‌ رسول‌ الله‌ حازر ئە‌بی‌ گه‌وره‌ پیاوان‌ له‌ عوله‌مای‌ ئیسلامدا‌ ئاوابوون.

له کهراماتی شیخی پر هونه ر پیری هه ورامان

مه ولانا عومر

المتواضع للفقراء مروج الشريعة الشريفة الغراء مجدد الطريقة المنيفة البيضاء نائب
حضرة سيد البشر فاروقي المناقب والسير أبي عبدالله سيدنا ومولانا حضرة الشيخ
عمر الملقب بضياء الدين.

چهند شاده مروف پینووس خاته کار
بویاد داشتی دۆستانی نازدار
منی غولام و بهنده و خزمه تکار
له دهرکی یه کهم شابازی رۆژگار
هه زدهی ره مه زان دووشه مهمی سه رکار
به فهرمانی دۆست خامه م کهوته کار
به محضی لطف و که ره مت خوا جوان
خوشبه له گشتمان تو ناز شا عوسمان

۱۴۰۱ هـ - ۱۹۸۱ م

پیشگی

(۱):

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على أشرف الوری خاتم الأنبياء محمد وآله
أصحابه الأتقياء إلى يوم الحشر المعاد.

سو پاس و ستایشی بی پایان هدر بۆ خوای پهروهردگاری عالمه، دروود بۆ
روحی پاکی چه زرهتی سهررداری عالمه محمد المصطفی ﷺ.

بزانین چ بۆ روون بوونه وهی دل و دهروون، وه چ بۆ دامه زرانندی بیروباوهر
به ثایینی بهرزی ئیسلام ته ماشاکرنی کهرامات و موناقه باتی تهولیا و دۆستانی خوا یان
گوی لی گرتنی سوود و کهلکی زۆر زۆره، چونکه تهو کهراماتانه بهشیکن له
موعجزه ی چه زرهتی رسول الله ﷺ دیاره تهو کهسه ی خوا تهو فه رمانه ی له سهر
دهستا ئاشکرا تهکا به هۆی اتباع و په پرهویه له شه ریهت و سنهت و خوهره و وشت
و ئادابه کانی پیغمه مبه ر، وه ده ر خستی تهو ئیشه گه وریه گه وریه پیغمه مبه ری موباره ک
ﷺ ده ر ته خات، چونکه یه کیکه له موسلمانانی ئوممه تی تهو پیغمه مبه ره نازداره.

و خوای پهروهردگار بۆ سوود و کهلکی تهو جوهره پیاوهر بهرزانه له سهر زهوی
دیار ته خا تا خه لک بروایان زۆر تر بی به ثایینی بهرزی ئیسلام، وه بی برواش به روا
پهیدا بکات و ریگه ی راست بگرته بهر.

وه له باس و یادی دۆستانی خواوه چ له موناقه باتیان وه چ له که ره ماتیان زۆر
زۆره به زمانی (عه ره بی فارسی تورکی هیندی) به لام به زمانی کوردی شیرین و پر
له زهت زۆر که مه، تهوا ئیمهش به کۆمه کی خوا و هیممه تی دۆستانی ده ستمان دابه
ئه م کاره بۆ گوهرینی به شی لهو کهراماتانه له زمانی فارسی یه وه بۆ سهر زمانی کوردی،

(۱) ئه م پیشه کی یه سهره تای نووسی (دانه) له کاتی وه رگێرانی ئه م په رتوو که دا که سهر یه خو وه ری
گیرابوو.

تا خوښه رانی کورد زمان بههری لی وهرگرن و نه مانه ش که رame ته کانی جه نابی قطبی
 زه مان چه زره تی شیخ عومهری ضیاء الدین کوړی چه زره تی شیخ عوسمانی سراج
 الدینی ته ویله یه (قدس الله سرهما العزیز) که مالی پیروزی و له بیاره ی شریف له
 هه ورامانی عیراق و نزیکه له خو مان چ به نیشتمان و چ به زه مان و چ به زمان، وه
 له کانی خو یا له سالی ۱۳۱۵ هجری یانی سی سال پیش له دنیا دهرچوونی و کوچی
 دوا ی پایه بهرز جه نابی چه زره تی شیخ عومهری ضیاء ماموستا مه لا یوسفی مه جهر
 کو ی کردو ته وه، پاش ته و او کردنی جه نابی چه زره تی پیر خو ی مطالعه ی فهرموه وه له
 چن جیگه دا به خطی پیروزی خو ی، ناته و او یه کانی ته و او کردوه، وه دانه ر له ژیریا
 نووسیویه هم راست کردنه وه یه ده ست خه تی موباره کی چه زره تی شیخ عومهر
 خو به تی.

وه ئیسته هم په راوه به فارسی له ژیر ناوی المناقب الضیائیة لامان هه یه،
 داواکارین له خو ښنده واران و رو شن بیرانی کورد زمان که چاوی بهم په راوه ماندا
 بخشینن تا له سوود و که لکی هه موو لامان بههره وهر بین، وه ئیمه ش له نزی خیر
 و چاکه یان بی بهش نه فخر مومن^(۱).

حاجی مه لا احمدی قاضی

چوارشه ممه ای رمضان ۱۳۹۱ هجری

پیشویری خونی مرکز و تی نقیب

کوردستان - سلیمانی

(۱) پشت به خوا له و شوینانه دا ناگادارتان نه که یڼ.

ئەمجا نۆبەى ئەوھىيە بېيىنە سەر باسى كەراماتى قىلدى جىھان غەوئى زەمان نائىبى
سەيد المرسلين پىرى ئەنۋەر شەيخى اكبر حەزرىتى شەيخ عمر ضياء الدين خوالى
خوشنود بى.

ئەم زاتە پىرۋزە، ئەم دەستگىرە دىلسۆزە ھەلەكەتتۈى بەينى ئەوليا بوو، زۆر لە
شېۋە و ھەيئەتە لە خولق و خوو ھەيئەتە چۆتەو سەر پىغەمبەرى خوشەويست ﷺ
بالاى موبارەكى نە كورت و نە درىژ بوو، سىنگى پىرۋزى بەزىن بوو، مووى
رەش، چاۋى گەورە و رەش و گەش، سەرى پىرۋزى مەيل بە گەورەى بوو
تەۋىلى موبارەكى واسىع و كراۋە بوو، بىرۋى ھىلالى تا كاتى ۋەفات ھەر بە شېۋەى
خۇى ماۋەتەو ۋە مووى بىرۋى كاتى رىك و پىكو كەۋانەى تىك نەچۈۋ بوو و تاكو
جووت نەۋەستەو.

دەمى پىرۋزى لەۋ پەرى حوسن و جوانى واسىع و گوشاد بوو، رومەتى
موبارەكى سور و سېى رىشى نە بارىك نە درىژ و پان جىگەى ئەستور بازوى شىرانە
سېى و مووى رەش بەسەرا بلاۋبوۋە ۋە ھەرۋەھا خەتىكى بارىك لە مو و لە
ژوورى سىنەيەو تا سەز ناۋى موبارەكى درىژ بۆتەو، ھەرۋەكو حەزرىتى رەسول
بەم شېۋە و رەنگە موصوف بوو.

ھەرۋەھا ملا محمودى باكى ئەگېرىتەو ئەلى: جەنابى شەيخ عبدالرحىمى مەدرسى
بىاۋىلە ئەفەرمۇى: لە خىزمەت حەزرىتى پىرا سىرەتى حەزرىتى رسول الله مان ﷺ
ئەخۋىندەو تا گەيشتىنە ئەو كە ژىر باخەلى حەزرىتى رەنگى لە گەل رەنگى باقى
لەشى پىرۋزىا يەكسان بوو، لە رەنگا لەيەك چوۋە، نەك ۋەك ھەندى كە ژىر
باخەلىان يا زېرى يا رەنگى بەبارى رەشى يا جۆرە رەنگىكى تر جىاۋازى بوو بى، لەو
كاتەدا حەزرىتى شەيخ عمر قەدس سرە قولى پىرۋزى لادا ۋە فەرمۇى تەماشاي
ژىربالم بىكەن كاتى سەيرمان كەرد پىستى ژىر بالى ھىچ لە گەل باقى لەشيا رەنگى
جىاۋازى نەبوو.

لووتى پىرۋىزى كەمى بەرزى ئىدا بوو، ھەم ماۋەى تەمەن و ژىيانى پىرۋىزى ۋەك
 پىغەمبەر ﷺ ۶۳ سال بوو^(۱)، ۋە سالى لە دىنيا دەرچوون و ۋەفاتى ۱۳۱۸ كە بە پىتى
 ئەبجەدى ئەكاتە نائىب پىغەمبەر^(۲).

بەيانى جوانى خولقى شا عومەر
 ھەروا بە ئاسان نايەتە دەفتەر
 رووخۇش و بەشۇش رووبەرووى گشت
 بۇ داد و ھاوار خىرا و فەرياد رەس
 لە رووى كەرەميا ۋەشتى بەھارى^(۳)
 ئەھاتە خوارى بە شەرەمەزارى

ۋەك لە كىتپى (نور الناظرين) دا نوسراۋە ئەم زاتە ئەۋەندە شىۋەى سەخاۋەت و
 كەرەمى پىشان داۋە دىنيا پەرستان و كۇتا بىنان بە موسرىفيان ئەدايە قەلەم بەلام
 ھەلگىرى نىشانەى پر لە شەرەفى السخاء خلق الله الأعظم بوو ۋە بە جۇرى بە
 مفادى الفقر فخرى فەقرى بۇ خۇى ھەل بژارد بوو، جارجار چەن رۇژ لە مالى
 خۇيا نان دەس نەئەكەوت بۇ نموونە: جارى كۆرپىكى بېچە شىرى خۇى محمد انور
 منال بوە ناۋى نانى لە بىر چوو بوەۋە^(۴)، ئۇنى بە بەردەمى مالەكەيانا تى پەپ بىوو،
 منالپىكى بە باۋەشەۋە بوۋە نانى بە دەسەۋە بوە ئەفەرموى لەۋە ئەخۇم بەدەس ئەۋ
 منالەۋەيە ۋە لە بىرى نامىنى بلى نان ئەخۇم^(۵).

(۱) ھەرۋەھا پىغەمبەرى موبارەك ﷺ تەمەنى ۶۳ سال بوە.

(۲) ئەم وشە (نائىب پىغامبىر) فارسىيە بە كوردى يانى جى نشىن پىغەمبەر ﷺ.

(۳) ۋەشتى بەھارى: يانى بارانى پر لىزمە و بە خورى بەھار.

(۴) ئەبەر كەمى و نەبوون و بەرچاۋ نەكەوتنى.

(۵) لىرەدا بە شرىنى ئەزائىم كە چەند چىرۋىكىكى دل فراۋانى و سەخاۋەت كە لە إحياء العلومى ئىمامى
 غەزالى دا ھەيە (خۇا پايە بەرزترى بفرموى) لە لاپەرەكانى ۳۰۷، ۳۰۹، ۳۱۰ بەرگى سى كە باسى
 بىكەم:

له ههمووی گرنگتر و عه جایه بتر، لهو خانه قای بیاره ی پیرۆزه دا نزیکه ی ۲۰۰ دوو سهد کهس ههندی جار زیاتریش له سالیکا له سالیك و میوانان حازربوون وه ههروه ها ۱۲۰^(۱) سهدو بیست قوتابی ئاینی له مه دره سه ی بیاره دا بووه، نه بۆ ماله وه و نه بۆ ئەوان ماوه ی دوو سی رۆژ هیچ خواردمه منی دهس نه که وتوه، وا بووه ۳ سی رۆژ تی پهریوه، وهخت وهخت ته گهر بووبی مشتی توو یا پینج دانه خورما رۆژی جاری یا دوو رۆژ جاری دهس که وتوه.

یه کهم: عه مدی کوپی منکدر له (أم دره) وه ته گپرتیه وه که ئافره تی بووه خزمه تی هه زره تی عائیشه ی هه ره می موباره کی پیغه مبه ری ﷺ کردوه ته فهرمو ی: له کاتیکا هه زره تی مه عاو به له سه ر حوکم بوو ۱۸۰۰۰۰ سهد و هه شتا هه زار دره می له دوو کیسه دا نارد بۆ خزمه ت هه زره تی عائیشه ﷺ، تهو هه زره ته داوا ی سینه کی کرد و پاره که ی له سه ر هه ل رشت و دهستی کرد به دابهش کردنی به سه ر موسلماناندا که ئیواره هات فهرمو ی ئیفطار حازر بکه غه بری نان و رۆن زهیت نه بی هیچی تر نه بوو أم دره رهحمه تی خوا ی لی بی عهرزی کرد تهو ههموو پاره ت دابهش کرد نه ت توانی یه ک دره هم به یلته وه خویشان بهان دایه به گوشت، فهرمو ی: فیکرم نه بوو فیکرت بخستمایه ته وه ته م کری.

دووه م: ئیمام ته فهرمو ی أبو الحسنی مه داتی ئی ته گپرتیه وه هه زره تی حسن وه هه زره تی حسین و عبدالله ی کوپی جعفر چون بۆ هه ج له رێگه دا شتومه کی سه فهره که یان فهوتا به حالی توبه تی و برسییه تی چون به سه ر مالیکی ته نیای چادر نشینا ته نیا ئافره ته که له مال بو داوا ی ئاویان کرد شه که مه ریکی به سته بو وه، وئی شیره که ی بدۆشن بیخۆ نه وه شیره که یان خواردوه به کوپی حه یوانه که شی بۆ سه ر بهرین و خواردیان ووتیان ئیمه قورهشین وه مالمان له مه دینه یه، له پاش چه ن ماوه یه هه زره تی هه سه ن له به رده می مالی خۆیاندا ده بی ژنی ته بیخی مه شغو له به پشکه له وه، بانگی ده کا ده لی تۆ تهو نه ت له فلان کاتا هاتیه مالتان عهرزی ته کات به لی تهوم ژنه که ته م ناناسی به لام هه زره تی حسن تهو ده ناسیته وه ۱۰۰۰ دینار و مه بله غی زۆر مه ری بۆ ته کپی ته فهرمو ی بچۆ بۆ لای حسینی برام ته یبیری تهویش ته و نه دی ده داتی تهویش ته یبیری بۆ لای عبدالله ی کوپی جعفر ته پرسی حسن و حسین چه ندیان داویتی تهویش ته لی ۲۰۰۰ دینار ته و نه ده سه ر مه ره تهویش به ته ندازه ی هه ردووایان ده داتی ته لی له پیشه وه بۆ لای من به اتیانیه ته واتم ماندو ده کرد: عبدالله ی کوپی جعفر ئامۆزایان بوو، جه عفه ری طیار برای هه زره تی علی بو ﷺ.

(۱) ته م ره قه م و ره نوسه به ره و ژوور بۆ ته وه له ودوا تا گه یشتۆ ته ۱۵۰ و به ره و ژوو.

له گەل ئەمەش هیچ كەس ھاواری برسپەتی نەكردو، وە ھەریەك لە سالیك یا
طەلەبە سەرگەرمی ئیشی خۆی بوو.

وہ لە فصاحت و زمان رەوانیدا وەھا بوو، ھەرچەند ھەندی لە زانست و
زانباری نحو و صرف خۆندبوو، كە ئەھاتە باسی عیلم و ھەربەت و دانانی
ھەلبەستی عەرەبی ھەست و ژیری زۆر كەس لە شەرح و بەیانانی سەرسام و متحیر
ئەمان، وەك بۆیژی لە ستایشی ئەم زاتەدا ئەلی:

ما كان منه لكسب العلم من تعب وكان ترجمة الآيات والسور^(١).

وہ لە گەل ھەر كەسا فەرماشتی بفرموايە بە گوێرەي (گفتوگو بكە لە گەل
خەلكا بە گوێرەي ژیری ئەوان^(٢)) نەك بە گوێرەي ژیری و زانستی و شارەزایی
خۆتان) بوە دیسان بە گوێرەي (رێز لە خەلكی بگرە بە قەدەر پلە و پایەیان كە
پێویستە رێز بگیری وەھا ریزی لە خەلكی گرتوو، دلی ھەموو جۆرە كەسیکی بە
نەچیر گرتو، بە تاییەتی لە رێز لی گرتنی سید و فقیر و ھەتیو و عولەمای گەورە
بەو پەری إكرام و إحترامی گەیانندو، كاتی وابوو خەلكی زۆر ئەبوون بە میوانی لە
پیاوانی دەولەمەند و سامانداري گەورە، وە بە پیو و ھەستاون بە گوێرەي خۆیان
رێزیان لی گیراو بەلام زۆر گوئی پی نەداون وەك ئەوێ كە لە پر سیدیکی روت و
قوت بھاتیە ھەل ئەسا ئەچوو بە پیریو وە بە ریزیکی بی سنوور لە گەلیا
ئەجوولایو و ووتو ویژی لە گەل ئەكرد، وە بەیانی اشتیافی بۆ إظهار ئەفرموو،
زۆر كات لە گەل پیاوی فقیر و بی پوول و پارەي چلكن و كولكن نانی ئەخوارد لە
بەك قاپا، وە لەسەر زەوی دائەنیشت شتی لە گەل ئەخواردن.

(١) عەرەبی بەكەي: كَلِمَ النَّاسِ عَلَى قَدْرِ عَقُولِهِمْ لَا عَلَى قَدْرِ عَقْلِهِمْ.

(٢) عەرەبی بەكەي: أَكْرَمَ النَّاسِ عَلَى قَدْرِ مَنَازِلِهِمْ.

کات کات که خوا دەر ووی ئە کردەو، دەسکەوت پەیدا ئەبوو لە کاتی قوربانیدا ٦٣ شەست و سی سەر مالاتی ئە کرد بە قوربانی و دابەشی ئە کرد بە سەر هەزار و داماو هەتیو و بی ئە وایاندا،

که فەقیهێک إجازە ی عیلمی وەر یگرتایە ئە ینارد پۆشاک ی بۆ ئە کرد، شە کرای بۆ ئە خواردەو، قوتابخانە یەکی ئیسلامی دروست کردبوو علامە ی زەمان جەنابی ملا سید عبدالقادی گەورە ی^(١) کردبوو بە مدرّس لە بیارە ی شەریف^(٢) که لە هەموو زانیاری و زانستەکاندا بی هاوئا بوو. ١٢٠ - ١٥٠ سەد و بیست تا سەد و پەنجای قوتابی بوو، بە کورتی باسی گەورە یی و شیرینی رەو وشت و خۆی بەرزی و کێرداری پێر. که لک و سوودی ئەم زاتە پایە بەرزە بە کتییکی سەر یەخۆ کۆتایی نایی.

جاری ئەوانە ی که سالیك ئە بن عەرزی ئە کەن قوربان مەشغولیمان بۆ ناکری بۆ زیکر و فیکر لەبەر قال و قیل ی فەقیکان، حەزەرە قی شا عومەر ئە فەر موی: دوو کورم هە یە بە کاری موسلمانان بین علا الدین و نجم الدین یەکیکیان ئە کەم بە قوربانی قال ئەوی تریان بە قوربانی قیل زۆر کات بوو که خەبەری زانی بیت کۆمەلێ فەقی دین بۆ بیارە وە یا بۆ ئەو جیگە یە که جەنابی ئەوی لیبە سەری روت کردوو

(١) جەنابی ملا سید عبدالقادی مدرّس: بە مدرّسی گەورە مشهور بوو که لە مەودوا باسی دینە پێشەو، وە حەزەرە قی ضیا لەبەر گەورە یی و ریز و پلە و پایە ی زانیاری کچی خۆی خەلات کردو، وە سی کۆری لەو جەر مە ی خوا بی خەلات کردو.

(٢) شەریف: خاوەن شەرف دینی بیارە بە شەریف ناویراو هەوێک لەبەر ئەو محاسن و شەرەفداری پێغەمبەر ﷺ یانی (مووی) پیرۆزی ریشی موبارەکی رسول الله لهوئیه، دووهم لەبەر ئەو جیگە ی ئەو گەورە گەورانە بوو سێهەم وەک لە سەر موو بەیان کراو زۆر وەخت نزیکە ی ١٥٠ زیاتریش تەلەبە ی علومی دینی دەرسیان لەوی بوو تەحصیلی علومی ئاینیان کردو جاری لە مەدینە ی منورە وە کاغەزی دینت بۆ حەزەرە قی شیخ علا الدین خودا دەرەجانی عالی بکات لە پشقی پاکە قی کاغەزە کەو بەم (عنوانه) نوسرابو من مدينة المنورة إلى بیارة الشریفة خیرا حەزەرە قی شیخ علا الدین سەجده ی شوکرانە ئە یات که بیارە بە شەرف لە بەرامبەر مەدینە ی پێغەمبەر وە ﷺ دیاری کراو.

چو به پیرانهوه له گهڼه وهش پېلاوی له پې نه کړدوه یانې به پېخواوسی إستقبالی لی کړدون له بهر خاتری عیلم و شهریعت خوا تۆله ی به خیری بداته وه.

جهنابی ملا محمد سعیدی مازی بنی فهرموی له کاتیکا له خزمهت هزرهتی شیخ عوسمان سراج الدین دا که له دبی بیاره نیشته چی بوو سلوکمان ده کړد له گهڼه چهن ره فقیکی تر له مزگوتی دبی ناوبراو، روژی هزرهتی شیخ عمر که کوری خاوهن روشدی هزرهتی شیخ عوسمان بوو، وه له هه وه لی گهنجی دابوو له لای من درسی ده خویند، نوستبو له خهو خه بهری بووه و احتلام بو بو منیش له خزمه تیدا چوم بو حوزی کاموسا بو هوی لهوی غوسل بکات، که گه یشتینه (باخی همه کریمی کوری شیخ رشید) که ئیسته بوه به خه نه قا و مه درسه، راوه ستا تا ماویه منیش وتم عه جه له بکه که ی کاتی راوه ستانه: فهرموی الآن خه بهریان دای که هم جیگه ده بی به خانه قا و مه درسه ی تو، وه هه مو ته سباب و که ره سه ی له خویدا هه یه، منیش له و پهر هه مو سه رسورمانیکه وه عه رزم کړد هزرهتی عمری فاروق شهیتانی گرت له ژیر کۆله که ی مزگوتدا هه بسی کړدوه تو تا ئیستا شهیتان له ژیر رانتا بوه له گهڼه وهش که راماتی ناوا نیشان نه ده ی، دواپی هزرهتی شیخی بهاء الدین و شیخ عبدالرحمن بهم مه وزوعه یان زانی بانگیان کړدم بوم گپړانه وه به جوړی پیکه نین زوری بو هینان هزرهتی سراج الدینی باوکیان قدس سره که له دیوی تر بو گوئی له پیکه نینه که یان بو هو ی نه و پیکه نینه ی پرس ی له بهر نه ده ب ته وان حواله ی نه م زه بونه یان کړد منیش چونی ه تیه که یم عه رز کړد زور مه سرور بوو وه فهرموی راستی کړدوه من (غیظه) خوزگه به عومهر نه بهم چونکه له زه مان ی خویدا ره و اجی گه و ره به شهریعت نه دات: ئینجا تا سی روژ ده ی نارد به دواما ده چوومه خزمه تی پی ده گپړامه وه، دوباره عه ینی شتی نه فهرمو: (واقیعا) هه روا بوو له پاش چهن ماوه هزرهتی شیخ عمر به نه مری هزرهتی علی و ئیمای غه زالی کوچی کړد له ته ویله وه بو بیاره لهوی نیشته چی بو نه و باخچه به ی کبری وه چی ویست له بهرد و دار و

ئەسبابى بىنا لە ئەصلى ئەو جىگەدا موجود بو وە ھىچ ئىحتىياجىان نەكەوتە ھىچ
لايەكى تر، وە لەو جىگەدا (دو بەرد) بىزايەو ە يەككىيان لىي نوسرابوو (جاي پىران)
و ە خەتەكە ھەر رەگى سېي بو لە أصلى بەردەكەدا وە ئەو بەردە خرايە ديوارى
مىجرابى خانقا دوم بە خەتەكە ھەموو كەس ئەيخويندەو ە بەلام وەك (لە مۆر)
ھەلكنرا بى نوسرابو عمر ئەويش ھەروەك ئەوى تر لە أصلى بەردەكە خۇى خىلقى بو
بەلام ئەو لە لاي بەردە نويژەكانا دامەزرا، كاتى ھەزرەتى شىخ عمر وەفاتی كرد ئەو
بەردە نەما.

بہشیہ کہم

کہراماتس ہزرہتس شیخ عمری ضیاء الدین

خوا لیس خوشنووہ بی

که راماتی^(۱) حەزەرقی شەیخ عمری ضیاء الدین خوا لینی خوشنوو دبی که له لایەن زانایانی خاوەن پایە و پیاوانی راست و دروستی هاوچەرخییەو بە چاوی سەر دیوانە و بە چاوی دڵ پیریاری پایە بەرزێ و گەورەیییان داوێ بۆیە خراوەتە سەر کاغەز هەتاوێ کوو بەرزێ پایە و بزورگی ئەم زاتە پیروزی دیار و ئاشکرا بی بۆ هەمووان.

له جهنابی زانای پایه بلند و علمی یه کتای زه مان و شاره زا به هه موو جوړه کانی زانست^(۲) ټاگادار له هه موو مه سائیلی فقیهی^(۳) جهنابی به ریز مه ولانا عبدالقادی

(۱) کهرامات: به‌شیکه له خرق العاده پانی به‌شیکه لهم شه‌ش به‌شه‌ی لای خواره‌وه:

۱- اړه اخص: بنچینه و بناغیه یو هدر یه کی له پښه مېرغان پېش بوونیان په پښه مېر وه کوو ته و سینه رهی له سه فهدا ته که و ته سر پښه مېر له منالیدا.

۲- موعجزه: بۇ پېغەمبەرلەر لىق دىۋان، ۋە گەشتىيان بىم پەلى خۋاينى، ۋە كور موعجزەلى ميعراج ۋە شەۋرەلى پېغەمبەر ﷺ.

۳- کهرامت: له ئیکراموه هاتوه که مانای ریزگرتنه بو بوندهی خوشه‌ویست و ریز گیراوانی که ئەم کتێبه به نرخه باسی ئەکات.

۴- معونەت: بە يارمەتى و كۆمەكى يەككە لە ئەوليا و پياوچاكانەووە لە پياوې باش دەرئەكەوې.

۵- إستدرج: له فاسق و بی دین رووئەدات تا خوا زۆرتر رق و کینهی لەو هەل بستی وەک خۆی ئەفەر موی (سنستدرجهه من حیث لا یعلمون).

٦- إهانه: له كافر روئهدات تا خوا شهرمه زارتر و شهرمه نده تری بکا وه کوو موسه یله مهی کذاب که دوعای کرد بۇ چاوی یه کیلک به لّام چاوه که ی تری کویر بوو، به لّام جادوو چاو بهسته به کهل و پهل شه کری.

(۲) جزیره کانی زانست: وه کو علومی عمره پی، منطق، فلسفه، ریاضیات به هم موو جزیره کانیه وه فلکیات، میقات، اداب، أصول، به لاغه، وضع، عروض.

(۳) مه‌سائیلی فقهی: ئەو پرسیارەنەی کە ئەکری لە بارەی شەریعەتەوه، ئەم زاتە سەرچاوەیەک بووه بە تەنیا کە هەموو ئەو پرسیارەنەی وەلام داوەتەوه، جێی هانا بووه بۆ روون کردنەوی ئەو پرسیارەنەی کە بێبۆست بە روون کردنەوه و دەرخستن ئەکات.

كانى كەۋەيىيە، كە ئەم زاتە بە كورقى علامەيەكى بى ھاۋتا بوە، ۋە ھەتاۋەكو لە دىنيا دەرچوۋە بە شيۋەى مدرسى لە بيارەى ھەورامان نىشتەجى بوۋە جا ئىستا بە كۆمەكى خوا ۋ ھىممەتى دۆستانەۋە بەشى يەكەم لەم زانا خاۋن پاىەۋە ھەندى لەو روودراۋانەتان پىشكەش ئەكەين كە ھەريەكەى كەرامەتتىكى زۆر گرنگە، كە بە چاۋى خۆى لەو پىرەى چاۋ پىكەۋتوۋە ۋ دىۋىەتى بۆتان ئەگپىنەۋە، لە دواى ئەو لە پياۋە زانا ۋ گەۋرەكانى ھاۋەسرى خۆى.

ك ۱۳۴: جەنابى ملا عبدالقادرى مدرسى بيارەى شەرىف ئەفەرموى:

كانى كە ھەزرىتى شىخى عمر تەشرفى فەرموۋ بۆ بيارە ۋ لەۋى جىگىر بوو، قوتابخانەيەكى زۆر گەۋرەى دروست كرد، ۋە پىرارى فەرموۋ كە مامۇستايەكى زۆر شارەزا ۋ دانا بۆ رابەرى ۋ رىنومايى كردن ۋ فېركردنى قوتابى ۋ ووتتەۋەى زانىارەكانى شەرىعەت ۋ زانست لەۋ مەدرەسەيە دابى، لەۋ كاتەدا پىر^(۱) ۋا دى بە پىريا كە بىرى بە شۆن بەندەدا ۋە لە بيارە دامبىت، لەم بارەيەۋە ئەجى بۆ خزمەتى باۋكى شىرىنى كە (ھەزرىتى شىخى سراج الدىن) ە لە ۋەلامى ئەم داخۋازى ۋ پرس ۋ رايەدا ئەفەرموى چوۋمەتە خەۋى ملا عبدالقادر ۋ ھەندى گفتوگۇم لە گەك كىردۋە ھەزرىتى ضىائىش ملا ھەمدى كەستانى^(۲) نارد بۆ لام ۋ فەرموۋ بوۋى پىنى بلى بەۋ ناۋنېشانە كە لە فلان شەۋا بە خزمەت سراج الدىنى باۋكم گەيشتبوۋى بىر بكاۋەۋە ۋ بزانى ئەۋ گفتوگۇيە چىيە؟

جەنابى مدرس ئەفەرموى كە بىرم كىردەۋە خەۋەكە ئەۋە بوۋ كە داۋاى ئىجازەم لى كرد كە بچم بۆ كەركوك لەۋى خەرىكى تەدرىس بىم ۋە لەكانى ئەۋ خەۋەدا مەن لە

(۱) پىر: زانا، دانا، پىر ھۆش ھەست ۋ بىر، مەۋقۇ بە تەمەن گەۋرە بۆيە پىنى ئەۋترى پىر چونكە بە بۆنەى مانەۋەى زۆرىيەۋە لە دىنيا ۋ تېكەلى ۋ تەجروپەۋە زانېن ۋ ھۆشى زۆر بوە، بەلام پىر بە لاي تەسۋفەۋە يانى شىخى تەرىقەت ۋ دەستگىر.

(۲) كەستان: دىيەكە نىزىكەى سەعات ۋ چارەكى لە قەلادزەۋە دوۋرە لە پارىزگاي سلىمانى.

دېيى بەردە سېيى بووم، ھەزرەتى سراج الدىنىش فەرمووى، لە كۆيى خۇندووتە ھەر لەوى دەرس بلىرەو، ھەرزىم كىرد لە كەركوك خۇندووتە، بە توندى يەكەو ھەرمووى ئەو خويىندەم مەبەست نىيە كە ئەو توندى يەم دى ھەر لەو خەو ھەدا ھەرزىم كىرد ھەرچى ئەفەرمووى سەرم لە زىيەتى، ھەر لەو كاتەدا سى سېوى ^(۱) پى بەخشىم وە ھەتا ھەزرەتى ضياء ئەم خەبەرەي بۇ نەناردىبووم لە ماناي ئەم خەو ھاگادار نەبووم، كە داواي چوونى فەرمووى بۇ ييارە وە بۆم دەرگەوت كە خەو كەم راست بوو، وە مەراسى پى ئەو بوو كە لە ييارە تدرىس بىكەم چوونگە زۆرىيە زانستىيە بەرزەكانىم لە خىزمەت زاناي گەورە و خاوەن پايە جەنابى حاجى ملا أحمدى مەفتىدا بوو لە ئۆدشە، كە دىيەكە نىيەكى ييارەي شەرىف بوو.

من كە خولامى خۆزم ھەر ئەو گشت دەنگو باسىم

نە شەوم نە شەو پەرسىتم گە باشى خەو بناسم

لەسەر سەر فەرمانەكەيم بەجى ھىناو چووم لە ييارە دەستىم كىرد بە تدرىس وە ئەو سى سېوئەش بىرىتى بوو لە سى كۆر كە خواي گەورە لە ييارە بەخشى كە ناويان (حسن، حسين، محمد طەيە).

ك ۱۳۵: جەنابى مدرسى ئەفەرمووى پىش چوونم بۇ ييارەي شەرىف:

جارى جەنابى ملا محمدى كەستانەيى باسى كەراماتى ھەزرەتى ضياءى ھىنايە پىشەو وە جەنابى ملا محمدى كۆپرەكى ^(۲) لەوى ھازىر بوو، خۇشەويستى ھەزرەتى شىخى چو دلو وە ھەر بەو خۇشەويستى تەشرىفى بىرد بۇ خىزمەتى، منىش نامەيەكى خۆمم پيا نارد كاتى كە گەرايەو دەنگ و باسىم لى پىرسى فەرمووى: يەكەم شەو كە

(۱) سىو: جەنابى ملا يوسفى مەجھەر ئەفەرمووى: من ئەو سى كۆپرەي جەنابى ملا قادىرى مدرسىم يىنيو بە خىزمەتيان گەپشتبووم.

(۲) كۆپرەك: دىيەكە سەر بە قەزاي دەرەبەندىخان، نىيەكە لەو وە لە پارىزگاي سلىمانى.

به خزمه‌تی پیر گه‌یشتم توجّه‌یکی^(۱) لی کردم خۆم وا به گه‌وره دی وام زانی جیهان له من پر بوه دووم شه‌ویش توجّه‌یکی لی کردم وه‌کو نه‌بووم لی هات پارامه‌وه له خزمه‌تیا که طه‌ریقه‌تی^(۲) باوکم دابدهن هه‌ر چهن له دنیا ده‌رچووه فهرمووی ئیستا ته‌علیم^(۳) کرد وه طه‌ریقه‌تم دادا، وه نیشانه‌مان ئه‌وه بی باوکت برینی به‌سه‌ر سه‌ریه‌وه‌یه، وه دوای ئه‌و فهرمایشته باوکم به‌خه‌وی دی عه‌رزم کرد مزده بی شیخ‌یکی گه‌وره پیدای بوه بۆچی ناچی بۆ خزمه‌تی به‌شی خۆت فه‌ر و به‌ره‌که‌ت وه‌برگری؟؟ باوکم فهرمووی هه‌ر له‌و شه‌وه‌دا به‌شداریم کرد و طه‌ریقه‌تم وه‌رگرت که تو بۆت داوا کردم.

ئه‌جا ملا محمدی کویره‌ک فهرمووی له‌ پاشا که چوومه‌وه بۆ مائی خۆمان له‌ دایکم پرسى ئایا باوکم هیچ نیشانه‌یه‌ک به‌سه‌ریه‌وه هه‌بوه؟ فهرمووی به‌لى باوکت سه‌ری شکا بوو، وه هه‌میشه جیگای شکاوی‌یه‌که‌ی به‌سه‌ریه‌وه له‌به‌ر چاودا دیار بوو.

(۱) توجّه: مانای ووشه‌که‌ روو تی کردنه، به‌لام له‌ لای نه‌قشه‌بندی‌یه‌کان و عیلمی تصوّف له‌ رووکردن بۆ حالى مرید به‌ پى ئه‌و ئاگاداری‌یه‌ خۆیان که ئه‌یزانن بۆ چاک کردنه‌وه‌ی نه‌خۆشی دیار و ناداریان بۆ لابردنی به‌لا و کۆسپ و ناره‌حه‌تی، یان بۆ به‌رزى و سه‌رکه‌وتن له‌ زانستیدا وه‌ یا بۆ سه‌رخستنی له‌ پله‌یه‌که‌وه بۆ پله‌یه‌ک یان بۆ دڵ پاک‌کردنه‌وه‌ی له‌ ژه‌نگی گوناھو بی ئاگایی له‌ خوای گه‌وره.

(۲) طه‌ریقه‌ت: رینگه‌ی راست و دروست بۆ مه‌زلگای خوا ناسین له‌ گه‌ل چه‌ک به‌ ده‌ستیکی رینگه‌ شاره‌زادا.

(۳) ته‌علیم دا: ته‌ریقه‌تم فێر کرد: یانی تمسکی وه‌رگرت، وه‌ ئه‌م مه‌به‌سته‌ یانی چوونه‌ ناو طه‌ریقه‌ت وه‌ ده‌ست گرتن به‌ داوینی ته‌ریقه‌ت به‌ کۆمه‌کی ئه‌و شیخه‌ بۆ رزگار بوون و پارێزگاری کردن له‌ هه‌مو کۆسپ‌یکی دنیا و قیامه‌ت وه‌ به‌و هۆیه‌وه‌ گه‌یشتن به‌ به‌ختیاری و کامه‌راتی هه‌ردوو دنیا به‌لى شیخی راست و دروست هه‌روه‌کو ئه‌توانی ته‌ریقه‌ت بدات به‌ زیندوو هه‌رواش ئه‌توانی له‌ عالیه‌ی ئه‌رواحا به‌ هه‌ر گیانی که‌ خوا مه‌یل به‌فرمووی ئه‌مان ته‌ریقه‌تی بده‌تی، وه‌ک له‌ مه‌کتوبی ئیمامی ربانی مجدی ئه‌لفی ثانی به‌رگی () صحیفه ئه‌مه‌ هه‌یه.

له لوتقى خوا ھەر چىم داواکرد به ئاۋاتى خۇم كامەرانىم برد
بۇ دىن و دىيات ئەۋەيە تەگبىر كە دەستت بگا به داۋىنى پىر

ك ۱۳۶: ۋە ھەروھە جەنابى مۇرس ئەفەرمۇ:

شەۋى لە شەۋان دەرسمان نەبوو، لەناو كۆپرى فەقىكانا دانىشتىبوم باسى
ھەزرەتى پىر ھاتە پىشەۋە، كوتوپر يەكى لە مستعدەكان^(۱) ۋوتى لەم كاتەدا كە باسى
ھەزرەتى شىخ ئەكرا، دىۋارەكە شەق بوو، پىرم دى بە لەش تەشرىفى ھاتە ژوورەۋە
بەلام زوو تەشرىفى برد دواى نرىك بوونەۋەى لە كۆمەلەكەمان، چونكە كۆپرىكى تيا
بوو لىرە كە ھىشتا مووى لى نەھاتبوو:

خەم ئەمكۆزى ئەگەر نەيەى گەر بېشى گيان لە دەس ئەيەى
ئەبى بە دەستى تۇ بچم تەش—رىف بھىنى يا نەيەى

ك ۱۳۷: دىسان جەنابى مۇرس ئەفەرمۇ:

لە پاش چەن رۇزى لەسەر داۋاكەى ھەزرەتى شىخ كە بچم بۇ بىيارە و تەدرىس
بكەم، بۇ پرس و را (مشاۋەرە) چوم بۇ خزمەت مامۇستاي گەورە جەنابى ملا
أحمدى نۇدشى ناۋبراۋ لە سنە، دواى ئەۋەى باسەكەم عەرز كرد يەكەم جار
فەرمووى داۋاي مەشاىخ مزگىنىيە پىرۇ خۇشت بى بىنە، يانى من ھىچ ئامۇزگاريم بە
چوون و نەچوون لى ۋەرنەگرت، چونكە ھەندى نەخۇندەۋار وايان تى گەياندبوو
ئەگەر بچم بۇ ئەۋى عىلم و تەدرىسم لە كىس ئەچى، تا ئەندازەيەك سستى و
كەمتەرخەمى كرد لە ئىشەكەما، منىش ساردى و پەشىمانى لە دلى دام، بۇ رۇزى
دوۋەم كە بە خزمەتى گەيشتمەۋە فەرمووى: بە ھۆى ئەۋەى كە سستىم كرد لە چونتە
بۇ بىيارە ئەمشەۋ ھەزرەتى ضياۋا بە سام تەشرىفى ھىنا نەمتوانى سۇلەكەم بكەمە پىم

(۱) مستعید: بە فەقىكە ئەۋۋترى كە نرىكى ئەۋاۋكردنى خۇندىن بى.

بۇ پېشوازى ۋە تۈجھىكى لى كىردىم زۆر كارى تى كىردىم، ئەبى بىرۈى ھەرچى خوا
بىھۈى ئەبى بى.

مەدرەسە ۋە زانست ۋە جى خۇشى ۋە سىروود

بۇ كەپ ۋە بۇ دىل نەزان ۋە چاۋى ناينا چە سىوود!!!

ك ۱۳۸: دووبارە جەنابى مەدرىس ئەفەرمون:

جەنابى رەزا قولى بەگ گېراپەۋە ۋەتتى: جەنابى ملا عبدۇللاھ پالانى^(۱) لە كاتىكا
چوۋ بۇ پرسە ۋاى فەرموۋ:

كانى كە كۆرە گەۋرەى ھەزرىتى شىخى سراج الدىن عبدۇلھكىم^(۲) ۋەفات
ئەفەرموۋ، مەلا عبدۇللاھى پالانى تەشىرىف ئەفەرموۋ بۇ سەرخۇشى ۋە پرسە لى
كىردىن لە پاشا فاتىھە خۇندىن روۋ ئەكاتە شىخى سراج الدىن ۋە ئەفەرموۋ: كاكە
عوسمان مىن بۇ پرسە نەھاتوۋم بەلكو بۇ مۇدە پىدانتان ھاتوۋم، ھىچ پەژارە مەبە تۇ
ئەۋلادى ئىرىنەت زۆر ئەبى يەكى لەۋانە مۇمىدى ناۋ ئەبى لە دۋاى جەنابت جىگەدار
ئەبى، ۋە زۆر بەناۋبانگ ۋە دەرگەۋتوۋ ئەبى، ۋە يەكى تىرىان عمرى ناۋ ئەبى بىراى
ئەۋ ئەبى جى مىن ۋە تۇ ئەۋ ئەگىرەتەۋە ۋە ناۋبانگ ۋە شۆرەق پاىە بەرزى ۋە بزورگى
ئەۋ ھەموۋ جىھان ئەگىرەتەۋە ۋە قاپى فتوح^(۳) لە ھەموۋ لايەك ئەكاتەۋە ۋە تەمەنىشى
زۆر ئەبى^(۴).

(۱) ملا عبدۇللاھ پالانى: زانايەكى زۆر بەرزى ۋە پىاۋىكى زۆر پاىە بلىند ۋە ناۋدار بوۋە، ۋە پالان دىيەكە
لەۋاۋچەى ھەلەبجە ماۋەيەك دوۋرە لىيەۋە.

(۲) عبدۇلھكىم: ۋەكو زانراۋە ھەزرىتى شىخى سراج الدىن ھەۋت كۆپى بوۋە، ئەم زاتە پىرۋزە يەكىكە
لەۋان.

(۳) فتوح: كرانەۋى چاۋى دىل.

(۴) جەنابى مەدرىس ئەفەرموۋ ئەۋانەى ئەم باسەپان گېراۋەتەۋە زۆرن، بەلام چۈنكە رەزا قولى بەگ
ھەردەم ھەم ساىە ۋە ھاۋدەى جەنابى ملا عبدۇللاھ بوە بۇيە لەۋەۋە گېرامانەۋە.

باده گپړانی نه شهی جهم عومرتان هر کامهران
سه د له چهرخی ئیوه شا، پرمه ی نه بو پهرداخمان

ك ۱۳۹: دیسان جه نابی مه لای گه وړه نه فهرموی:

کائی به رفاقه ت و نزیکی پیری پر هونه مشرف بووم، وه به خزمه ت
گه یشتی کامهران بووم روژی له گه ل فه قیکان چووین بو عه بابهلې بو زیاره تی
حه زره تی (ابا عبیده ی أنصاری)^(۱) خوا لئی خوشنود بی، له وی له سه ر ئادابی
طه رقه تی نه قشی که می به چاولیکنان خه ریک بووم، دیم حه زره تی پیر حازر بوو، وه
حه زره تی نه بوو عوبه یده دهستی گرتم و خستی یه ناودهستی حه زره تی شیخه وه، وه
وای دهرخست که فهرموی فهرمان له دهست نه وایه.

یاران له پروتا وینه ی دیوارن به و وینه ش هیشتا که ی وه ک تو دیارن

ك ۱۴۰: دووباره نه فهرموی: جاریکی تر له خزمه تیا چاومنا به یه کا و ماوه یه ك
خه ریک بووم، حه زره تی سه ردار و فه خری عالم ﷺ ته شریفی حازر بوو، وه به
چاوی دل به دیداری شیرینی روژنا و به هره وهر بووم، دهستی گرتم و خستی یه ناو
ده سی حه زره تی ضیاء الدین (خوا لئی خوشنود بی) وه من دهستی هر دوکیانم
ماچکرد و نامنه سه ر چاوم، له پاشا بو دلنیا یی خوم (لیطمئن قلبي) عه رزم کرد و
لیم پرسى نه وه کی بوو منی به جه نابتان سپارد، فهرمووی نه وه حه زره تی رسول الله
ﷺ بوو له پاشا تمسکو عه هد و په یانی ته رقه تی بی تازه فهرمووه وه.

(۱) ابا عبیده ی أنصاری: سه روکی سوپای نه صحابه که ته شریفان به خیر هیناوه له گه ل کومه لی له
یارانی پیغه مبه ر ﷺ له فهرمانه روایی خه لیفه ی دووم حه زره تی عمری کوپی خه تابدا (خوا لیان
خوشنود بی) و نه لئین حه زره تی شیخ حسن قهره چیوار (قدس سره) فهرمویه تی له و دی عه بابهلې که
له سه ر هه له بجه ویه بیست ده قیقه دووره لئی مه رقه دی ۱۵ پانزه ی له یارانی نه وه حه زره ته تیدا مدفونه.

ك ١٤١: ههروهها جاريكى تر فهرمووى:

جاريكيان ديم كه ههزههتي شاهي نه قشبه ند (قدس سره) دهستي مني گرت و خستى به دهستي ههزههتي شيخهوه خوا پايه داري بكات دووباره ئه فهرموى:

جاريكى تر ههزههتي شيخ عبدالله دهلي (قدس سره) هه به وجوره دهستي گرت و خستى به ناو دهستي ههزههتي شيخهوه.

ديسان ئه فهرموى سه ماحه تي مه لاي گه و ره مهولانا عبدالقادي مدرسي بياره:

جاريك ههزههتي عهلي^(١) كرم الله وجهه مني به دهستي ههزههتي شيخ سپارد و فهرموى هوش پنه بي له پاشا عهزم كرد كي لهم دانيشته مانا ته شريفى حازر بوو؟ شيخ فهرمووى ههزههتي عهلي (كرم الله وجهه) توي به من سپارد.

بو دين و دنيا ئه وه به ته گبير كه دهست بگا به داويني پير

جاريكى تر ئه و زاته فهرمووى:

جاريكيان ههزههتي حسين (رهزاي خوي لي بي) مني سپارد به ههزههتي شيخ، پرسيارم كرد ئه وه كي بوو ته مجاره مني دايه دهست جهانبان، فهرمووى سهر داري شه هيدان ههزههتي حسين (خوا لي خوشنوود بي) توي دايه دهست من، وه چه ند جاري تر ئه م فهرمانه يان داوه به سه رما.

ك ١٤٢: جهنابي ملاي گه و ره سيد عبدالقادر جاريكيان فهرموى: له خزمهت ههزههتي جيگه داري سهر داري عالم (د. خ) جهنابي ههزههتي ضياء الدين چووين بو

(١) ههزههتي عهلي توي سپارد به من، هوش پنه بي: له باسكردن و گيرانه وه ئه م جوړه كه راماتانه ي ههزههتي ضياء الدين پايه به رزي و گه و ربي و صداقهت و راستي ريگه كه و ته و اوي و كه مالي ئه و زاته دهر ته خات.

زیارەتی خۆشەویستی خوا خاوەن پایه وەپرسی قەرەنی^(۱) (خوا لی خوشنود بی)،
 حەزەرەتی وەپس رۆژەرییەك پێشوازی لە غەوێی زەمان کرد وە کاتی بە بارەگای
 گەشتین لە بەرەکانی^(۲) کامیاب بووین حەزەرەتی شیخ فەرەموی ئەم سووتاوی
 عەشق^(۳) و ئەوینە ئەم پەرەوانەیی رسول الله یە ﷺ منی راسپارد کە بە جەنابتی بلیم
 ئاخ لە حیحجابی قرب و عتابی حب^(۴)، ئەجار پیر رووی تی کردمەو و فەرەموی تا
 دوو جار نەیفەرەموو پیم نەووتی:

گەر چی من دوورم، بەلام ریی هیمنەت نێزیکە خو
 من خولامم پادشا هم!!! من ستایش خوانی تو

ک ۱۴۳: دیسان جەنابی مەدرس ئەفەرەموی:

سالی حاجی حسینی گول عەنبەری چوو بۆ سەفەری حیحجاز، رۆژی خزمەکانی لە
 خزمەت پیرا هەوالیان پرسی و خەبەریان داوا کرد، فەرەموی حەزەرەتی شیخ: لە

(۱) وەپرسی قەرەنی: یانی وەپرسی مایدەشت (خوا لی خوشنود بی) بەکێکە لەو زاتە عظیم الشانانەیی کە
 تابعین و مەبەست لە فەرماشتەکەیی ملا عبدالقادری مەدرس کە ئەفەرەموی چووین بۆ نەزەرگای
 حەزەرەتی وەپس بۆ زیارەت و بە خزمەت گەشتی زۆر لوطفی فەرەمو.

حەزەرەتی وەپس و خۆشەویستانی خوا نەزەرگایان مەرەدیان لە هەر شوێن بۆ دیاری کراوە،
 لە هەر یەکێ لەو شوێنانە بە زیارەت کردن و سەر لی دانیان تاثيرات وە بەرەکات و واردات بەدی ئەهینی
 و رۆح و گیانی ئەو زاتانە لەو کاتەدا لەو شوێنە تەشریفیان حازر ئەتی.

(۲) بەرەکات: فەپ و دل گوشادی، بەلام بە صوفی دەرون پاکان و خواناسانی بە راستی ئەبیزنی
 ئەجەزری بۆن ئەدات ئەبیستری.

(۳) ئەوین: عیشق، وە پشت بە خوا لەمەودوا باسی عەشقی تصوف و زۆربونی عیشق و جۆرەکانی
 سودەکەیی دیاری ئەکەین.

(۴) ئاخ لەحیحجابی قرب و عتابی حب: جەنابی مەدرس زاوای حەزەرەتی شا عمر بوە بەم بۆنەو نزیك بوە
 لی، وە نزیکی و خزمایەتی خۆی پەردیە وە هەم خۆشەویستی حەزەرەتی شیخی زۆر بوە، وە گلەیی
 محبت پەردەپەکی ترە وە هەردوکیان هۆیە و سەبەبە بۆ درەنگ گەشتن بە مەنزڵ.

نزىكى بىرى زەزمەم^(۱) پىي گەيشتەم زۆر مەلۇل بوو، بە ھۆى ئەوۋى ھەندى پارەى وون كىردو، كاتى حاجى حسين لە ھەج گەرايەوۋە ھات بۆ زيارەتى ھەزرىتى شەيخ و پىي موبارەكى ماچ كىرد، ھەزرىتى شەيخ رووى تى كىرد و فەرموۋى حاجى حسين ئەم زيارەتەت بۆ خۆت نە كىرد بەلكو رايان سپاردبوۋىت !!! حاجى فەرموۋى بەلى خەلىل پاشا كە يەككە لەسەر خەتتە و جىگەدارى طەرىقەى بەرزى نەقشەندى وە لە ھەرەمى كەعبەدا (خو شەرەفى زياترىكات) كۆپى خەتم و مورىدى ھەيە منى راسپارد كە پىي موبارەكت ماچ بىكەم.

ئىنجا جەنابى مدرس ئەفەرموۋى لە پاشان پاشا ھات بۆ ژورەكەى بەندە و لىم پىسى لە فلان كاتا ھەزرىتى شەيخ ھەوالى فەرموۋى كە ھەندى پارەت وون كىردو، فەرموۋى بەلى پارەكانم كىردبوو بە دوو بەش بەشكىانم لى دىزا، دواى ئەوۋە كەھاتەوۋە خىزمەت پىر ھەزرىتى شەيخ پىسىرى لە حاجى حسين كىرد فەرموۋى: پىاۋىكى بالا بەرزى پۇشاك سىي لە شارى رووناكى بەرامبەر ھوجرەى سەعادەت بوو ئايا چاۋت پىي كەوت؟ ھەرزى كىرد بەلى دەستىم زيارەت كىرد فەرموۋى ئەوۋە خەلكى وولاتى مەغرىب بوو، وە ئەو پىاۋە ئەھلى دىك بوو.

لە پاشا ھەزرىتى پىر فەرموۋى: باشە سىدى لە مقامى ابراھىم دابوۋ مەنزلگاي ھەر ئەۋى بوو چاۋت پىي كەوت؟ ھەرزى كىرد بەلى ھەموو جارى دەستىم زيارەت ئەكەرد ھەزرىتى شەيخ خوا پايدەدارى كا فەرموۋى ئەمىيان لەۋى تىران بىزورگ و پايدە بەرزترە.

لە پاشا پىر فەرموۋى: لە كىۋى ھەرەفاتدا تەنبا ھەر تۆم چاۋ پىكەوت بۆچى وا تەنبا بوۋى؟ وە زۆر پەلەت بوو بۆ خۆشتەن ھۆى چى بوو؟ ووتى ھاۋرىكانم مىيان بە

(۱) زەزمەم ئاۋىكى پىرۆز و پىر تام و سەرچاۋەكى شىرىنە لە نزىكى كەعبە وەك پىغەمبەرى موبارەك لە مدىدا ئەفەرموۋى: (ماء زمزم لما شرب لە) بە ھەر نىيەتى بىخورىتەوۋە خوا قبولى ئەكات، وە بە ھەرەمى قىف يالى بوەستە.

لای کهل و پهله کانه وه دانا بوو، خویان چوو بوون بۆ غوسل کردن، پهله کردنه کهم به هزی دواکه وتنه وه بوو، شیخ فهرمووی ۶-۷ شهس حهوت که سی له کیوی عهره فاتدا به سهر شیوه دوکانیکه وه دانیشتیوون ئەوانت دی؟ عهرزی کرد به لی: به لام په کیکیان دانا بوو نه ی ئەهیششت کهس بجیته نزیکیان له بهر ئەوه له زیاره تیان بی بهش بووم.

که متر نیم له بهرخ یا له کارژه له هه میسه منیش شوام له گهله^(۱)

ک ۱۴۴: دیسان جهنابی مدرس ئەفهرمووی:

کاتی حاجی محمودی مهردوخی که به محموه رهق بهناوبانگه.

له سه فهری هه ج گه رایه وه بۆ زیارهتی حه زرهتی غه وشی زهمان حه زرهتی ضیاء الدین ته شریفی هینا دوا ی زیارهت عهرزی کرد له م سه فهره دا هه ج لوتفیکت له گه لما نه بوو، وه نظریکی^(۲) حه زرهتی پیرم نه دی له چهند جیگه داوای کومه کی و ئیستمداد^(۳) کرد مه ده دیکم نه بیی له و وشتره که ومه خواره وه ده ستم شکا به زه یی په کم له تو نه بیی!!! حه زرهتی شیخ فهرمووی هه ر چیت به سه را هات حه قی خوتبوو الناس مجزبون بأعمالهم یانی خه لکی به گویره ی کردار و ره ووشتی خویان پاداش و سزا وهر ته گرن.

(۱) فارسی په که ی ئەفهرمووی: کی کم از بره کم از بزغا له ئم که بنا شد حارس ازد بنا له ئم (۲) نظر: نه زه یانی نیگاه ته ماشا کردن، زۆر جار ده سنگیر و شیخی طهریقهت بیهوی به ره که تی خه لات بفهرمووی به حضوری مورید یا له دوور وولات، گهر حازر بوو قیله ی چاویکی بۆ ئەخایان به نیگاهیکه ی وه ته ماشایه کی ئەفهرمووی پیی ئەلین نظر یان هندی جار له گه ل په کیکی تر ووتو ویز ئەفهرمووی یا به فهرمانیکی که وه مشغول و خهریکه به لام له نه ئیددا خهریکی لوطفه له گه ل ئەمیان، جا زۆر له موریدان بهو لوطف و خه لاته ته زانن وه به رۆح و دل تام و له زه ته که ی ئەنوشن وه که سی له وانه لیان ئاشکار نه یه.

(۳) استمداد: به هانا هاتن و داوای یاری به دان و یارمه تی کردن.

هۆی كهوتنه خوارهوت له ووشترهكه ئهوه بوو رۆژى لهوه پيش نوێزى
 عهسرت چوو، ووتى ئيتىر نوێزم نهچواند، فهرموى رۆژىكى تر پيوستى خوشتنت
 كهوته سهر زور ههولت دا خهيات بوو تيمم^(۱) بكهيت بهلام نوێزى بهيانىشت
 چوو، ووتى ئيتىر كارى نالايق و ناجۆرم نهكردوه، فهرموى له شوينى طوافدا
 بۆچى دلى فلان ژنت ئازاردا؟ ووتى چونكه دهزنوێزهكهى شكاندم فهرموى ژنىكى
 تر منالېكى پى بوو ئهى تهووت بۆچى زویر و دلگير كرد وه شوشهى دلېت بۆچى
 شكاند؟ ووتى بهردى سروشتم وای تهويست و تهبيعهتم وابو، فهرموى له بيايان و
 چۆلوانى فاطمه (رهزای خواى لى بى) دا كاروانى حاجيهكان بۆچى تهوهنده پهلهيان
 بوو؟ عهزى كرد مهبهست ههر ريگه بېرىن و زوو گهيننه مهزلن بوو له پاشا
 چهزهرهتى شېخ فهرموى: من له خزمهت سهروهى عالمه دابووم ﷺ كۆمهلى حاجى
 به بهردهمى ئيمه داتى تهپهبرى، ئيمه تهوانمان ئهدى، تهوان ئيمهيان نهئهى و چاويان
 ليمان نهبوو، لهو كاته دا من تۆم دى بى پهشتهمال به رووتى خوت ئهشت كه
 چهزهرهتى شېخ ئهمهى فهرموو محمود مهردوخ يهك هاوارى كرد لهسهرخوى چوو.

كابهى بهرىنى گيانى من جهمالى روى نىگارمه
 بهرده رهشى پىروزی من خاله له لىوى يارمه
 بيجگه له ناله نالى دڻ دهنگى زهنگىكى تر نيه
 لهو قافلهى كهسهر قهتار دولهبرى چاو خومارمه

ك ۱۴۵: ههروهها جهنابى مدرّس تهفهرموى:

يهكى له وولاتى مهغريب^(۲) له شوينى خوى خهونك ئهيينى، وه ئهكهوينه
 دواى، بهو بۆنهوه تهشرىفى هينايه ئارامگاي چهزهرهتى ضياء الدين خوا پايهى بلند تر

(۱) تيمم: لهبهر بى ئاوى دهزنوێز به گل گرتن.

(۲) مهغريب: يهكێكه له وولاتانى سهروو باكوورى كيشوهرى ئهفهرىقا (تونس، جزائر، مېراكيش،
 مهغريب).

کات، لیم پرسی و وتم عبدالرحمن ناو له وولاتی ئیویه له کاتی خویا هه زههتی شیخی سراج الدین (قدس سره) باسی ئهوی بۆ کردوین که پیاوی گه وره و مباره که، ووتی کاتی من هاتم مابوو به لام ئیستا نازانم، له پاشا ههردو کمان چووین بۆ خزمهت هه زههتی شیخ باسی ئه و پیاوه مباره که مان هینایه ناوه وه، شیخ فهرمووی له ره مه زانی رابردودا کۆچی دواپی کردوه و به رهحهتی شاد بووه^(۱) عه رزمان کرد قوربان ئه پناسی؟ فهرمووی سی جار دیوه مه، جاری له مه که ی پایه بهرز و دوو جاریش له مه نزلگای خوی، وه باسی چۆنیهتی ژووره که ی بۆ کردین، وه فهرمووی دوو کوپی ههیه شیوه و رهنگیان بهم چهشنهیه، وه بۆ پروای برای مه غریبی فهرمووی له فلانه چیگه دیکه ههیه کهم ئاوه خه لکه که ی ئاو له بیر هه ل ته گوزن، کابرای مه غریبی هه موو فهرمایشته کانی هه زههتی شیخی تصدیق کرد و دانی به راستیا نا، وه بهم که راماتانه شادمان و دلسوزی هه زههتی شیخ بوو:

چه ن خوشه خوا پیکه نین بی ده م
به بی هوی دوو چاو بینینی عالم
دانیشه و برۆ خوشه به ته نیا
به بی رهنجی بی گه رانی دنیا^(۲)

(۱) وا دیاره کاکه ی مه غریب به بی که وتۆته ری بۆیه ئه و منده درهنگ ته شریفی گه یشتۆته بیاره ی شریف و مه نزلگای هه زههتی شیخ.

(۲) ئه مهش دهقی فارسی به که یه تی:

یا رب چه خوش است بی دهان خندیدن به واسطه چشم جهان را دیدن
بنشین و سفر کن که بغایت نیکوست به زحمت پا گرد جهان گردیدن

ك ١٤٦: ديسان جهنابی مه لا عبدالقادری مدرس ته فهرموى:-

ئىوارميهك حەزرىتى شىخ كۆمەلىكى زۆرى له خزمەتا ئېلى له دەشتى شارەزورى
له ئىوارى جۆگەيه كا نويزى ئىواره به جهماعەت دەست پى ئەكەن، كاتى ركاتى
يه كەمى نويزە كەيان تەواو ئەكەن، له ركاتى دوو ما حەزرىتى شىخ پەرواز ئەكات،
وەكو به بال بفرى ئەيىن تا ئەوبەر جۆگەكە ئەپروا، به پەريشانی و سەرسامى
نويزەكە تەواو ئەكەن و چرا هەل ئەگرن وە دەست ئەكەن به گەران بەدواى ئەو زاتە
خاوەن كەرامەتەدا كە بيدۆزنەو ئەيىن وا له جىگەيهكى شى دار و پەر له دېك و دارا
تەشرىفیان كەوتو و لەسەر خۆى چو ئەيىنەو بۆ ئەو بەر كاتى به ئاگا دى
تەفهرموى ئايا من نويزى مەغرىم تەواو كرد؟ عەرزى ئەكەن ركاتى يەكەمت تەواو
فهرموو له ركاتى دوو مەدا گوم بوون ئەجا نويزەكەى ئىوارهى كردهو، وە داواى
باسى ئەم روودراو گەورە گرنگەيان لى كرد وە تەكايان عەرز كرد كە پەردە له
رووى ئەم ئەيىنە خوايىيە لايدا فەرمووى: ئەو كاتەدا رۆحى حەزرىتى شىخى سراج
الدينى باوكى خۆشەويستم (قدس سره) تەشرىفى هينا و فەرمانى پى كردم فەرمووى
يار ئەحمەد بەگى جاف ئىستە له لای بانەيه^(١)، سوپاى دوژمن دەورەى داو له
هەموو لایەكەو رىگەيان لى گرتو، رىى درەچوونى نيه داواى يارمەتى و كۆمەكى^(٢)
له من ئەكات، ئەبى فرياي بكەوى و بە هانايەو بەجى زۆر بە گورجى منيش به
گورجى و به پەلە پەپرهوى فەرمانەكەم كرد و به پەپرهو چووم، لەشم لەگەل رۆحما
پىكەو پەروازيان كرد، سوپاس بۆ خوا لەسەر فەرمانى باوكى شىرىنم به بى ئازار و

(١) بانە: شارىكە له كوردستانى ئىران، دانىشتوانى هەمووى كوردن به شىوێ سۆران ئەدوين جۆرى
نەرىت و ژيانان له زۆر بارەو له كوردى ناوچەى سلیماني ئەچى له كوردستانى عێراق.

(٢) يارمەتى و كۆمەكى: ئيمداد.

زه‌حمەت و زیان له چنگی دوژمن رزگارم کرد^(۱)، وه به هیممه‌تی شیرانی بیشه‌ی
توحید سبه‌ینی به‌یانی دیت، ئەم به‌سه‌ره‌هاته‌تان بۆ ته‌گێڕه‌ته‌وه، له کاتی دیاری کراودا
یار ئەحمەد به‌گ گه‌یشته وه رووداوه‌که‌ی به‌نی که‌م و زیاد باسکرد.

چه که‌رامه‌تیکه یا ره‌ب کردت له گه‌ل به‌شه‌ردا
که به‌رگی جیگه‌داریت به‌لسوطفه‌ت کرد به‌به‌ردا
هه‌میشه‌ واته‌ییزێ به‌چاو که‌ئه‌و له‌ماله
که‌چی به‌شیویه‌ تره‌ه‌روا له‌ری سه‌فه‌ردا
ئاسووده‌ی به‌لاوه‌ تاله‌ه‌ه‌تاکو دۆستی
رزگار نه‌کا ته‌گه‌ردی، ئه‌و واته‌جی خه‌ته‌ردا
چه‌ن جوان ته‌رووی به‌ته‌نیا ته‌ن بێ سه‌رگه‌دانت
بێاک به‌جی ته‌ه‌یلی یارانی میه‌ره‌بانست!!!

ك ١٤٧: دیسان جه‌نابی مدرسه‌ ته‌فه‌رموی: سید سه‌لانی موصلی که‌ پیاوی بوو
له‌ لایه‌ن میری‌په‌وه‌ دانرا‌بوو بۆ تاقی کردنه‌وه‌ و امتحانی فه‌قی ئایینی به‌ راستی و
دروستی زۆر زۆر چه‌زه‌ره‌تی شیخی خوش ته‌ویست، روژی له‌ خزمه‌تیا بوو گله‌یی
کرد ووتی چه‌ند ساله‌ به‌ ته‌مای نیو نیگه‌یه‌کی عومهر عومرمان هه‌موو به‌سه‌ر برد
جاریك لوتفیکمان نه‌دی، شا عومهر له‌وه‌ لامیا فه‌رموی ئه‌ی ته‌وه‌ چی بوو له‌ شاری
موصل وه‌ختی عه‌سه‌ر له‌ زیاره‌تی چه‌زه‌ره‌تی یونس پێغه‌مبه‌ر (علی سیدنا وعلیه‌ الصلاه
والسلام) بووی و له‌و په‌ری شه‌وق و بێ قه‌راریدا به‌ گریه‌ و زاری ئەم چه‌ن دیه‌رت
ئه‌خوینده‌وه‌:

(۱) رزگارم کرد: دیاره‌ بزورگی و پایه‌ به‌رزوی ئەم زاتانه‌ که‌ خوشه‌ویستی خوان له‌ کاتی ته‌نگانه‌ی
هه‌ردولا‌دا ده‌ره‌که‌وی.

دوو برؤت پزیشك دل په ژاراننه هەردوکیان به جووت لای بیمارانه^(۱)
 چاوانت کهوا خەوی خەلکیان به ست
 چەن هەزار وەك من لیت نامراده
 نوستوون و جەردە ی ریی بیدارانە
 مەنە ی گریانم مە که لە دەرگات
 شاد بە گولێ رووت درك و دارانە
 چون گول بە هیوای نە ی بارانە
 ناویرم گەنجی رووت تە ماشاکەم
 لە لایا زولفت دوو رە شمارانە

وە دیسان فلان شەویش کۆرە کەت نەخۆش بوو، خۆشت بێ ئاگا بووێت که به
 خزمەت حەزەرەتی گەیلانی (قدس سرە) گەیشتی، منی هەژاریش^(۲) حازر بووم،
 بەلام منت نەدی، دەس به جی سید سەلمان هەلسا به گەرمی و گرێه و زاری و هاوار
 و دادەووه بەرمالە که ی حەزەرەتی شێخی ماچکرد وە ئەم هونراوێ خۆبندەووه:
 هەرچی بێ تەنیا به هوی چەوتی و لە بێ ئەندامی^(۳) به

وہ نەتەشریفت به بالای هیچ کەسی کوتا نیه^(۴)

(۱) دەقی فارسی به که:

أبروان تو طیبیان دل افکارانند	هردو پیوسته بر سر بیمارانند
نرگسان تو که خواب همه عالم بستند	خفتگانند ولی رهنی بیدارانند
گنج روخسار تو دیدن بنورده مرا	که زولف تو بر خفته سیه مارانند
ما هزاران زغمت خسته و ناکام ولی	کامیاب از گل روی تو حسن و خارانند
بر سرکوی خود از گریه مکن منع مرا	زانکه گلشای چمن منتظر بارانند

(۲) هەژار: فقیر. مەبەست لە عومەر شا عومەر، وە لە عومەر مەبەست تەمەنە.

(۳) سرچی، مست از قامت ناسازی به اندام ماست

ور نه تەشریفی بۆ بر بالای کس کوتاه نیست

(۴) مەبەست ئەو یه یانی ئیوه لوطف و کۆمەکیان یه کسانه بۆ هەموان، بهلام بهنده که بیناگام خەتای
 خۆمه، ئیوه پۆشاکێ لوطفتان وەکو بهرگدوری شارەزا به بەری بهنده پریوه، بهلام خەتای لەشی
 ناهەمواری خۆمه که ئاوا کورت و کۆیژه.

ك ۱۴۸: جەنابى مدرس دووبارە ئەفەرمىۈى:

سۆڧى فەتاح ناۋى كە بە فەتاحە گورگە^(۱) بەناوبانگ بوو كوپكى ھەبوو
عبدالعزيزى ناو بوو كەپ و لالى زگماك بوو تەمەنى لە ۸-۹ ھەشت نۆ سالى
دابوو، كاتى ھەزرەتى پىر تەشرىف ئەفەرمىۈى بۇ ناۋچەى ئەوان، باوكى ئەو كوپرە
ئەباتە خزمەتى، داۋاى چاكردەنەۋەى ئەو دەردە بى دەرمەنى لى ئەكات، ھەزرەتى
شىخ ھەردوو پەنجەى شايتەملى ئەخاتە ھەردو كۈنە گۈنى ئەو كوپرە و ۋە لە زەۋى
بەرزى ئەكاتەۋە توند ئەيدا بە زەۋىدا، سۆڧى فەتاح لە دلى خۇيدا ئەلى چاك شا
عومەر كوپرەكەى كوشتەم، بەلام بۇ دلىيالى لە چاك بوونەۋەى بە دەرمەنەكەى
ھەزرەتى شىخ بانگى ئەكات عبدالعزيز!!! دەسبەجى ئەلى بەلى ۋە گۈى و زمالى
ھەردو كيان پىكەۋە ئەكرىنەۋە سوپاس بۇ خوا:

لالى زگماك ناۋى دى بى شۆرى عىشقى يىتە گۈى
دېتە گوڧتارى رەۋان، نەك ۋەك زمان فېربوۋى لە نوۋى
دەرگى بېستىن بۇ كەپرى ئەصلى ئەكاتۋ ھەروەكوو
كوپرى ناينا بە چاۋى نوور ئەداتۋ سەر لە نوۋى^(۲)

(۱) مەبەست لە نازناۋى فەتاحە گورگە: بەسەرھاتىكى زۇر خۇش و سەيرى لەسەرە لە شۈبى خۇيا
ئەنوسرى.

(۲) كوپرى ناينا بە چاۋى نوور ئەدا تۇ سەر لە نوۋى: رووداۋىكى خۇشى لەسەرە: لە كاتىكا كە
ھەزرەتى شا عوسمان گيان لەدوۋروۋەى شەرىف ئەبى ملا خالد توۋشى كوپرى ئەبى بەو ھالەۋە ئەيىنەن
بۇ لاي پزىشك لە شارى سلېمانى چارەسەرى ناينىزى لە پاشا ئەيىنەن بۇ خزمەتى غەۋشەكەى زەمان
ھەزرەتى شاعوسمان لەۋى بە ھىممەت و توجھى پىرانەۋە بە چاۋى يىنا و ساخەۋە، بە دلى خۇش و
شادىەۋە دىنەۋە بۇ سلېمانى منىش ووتومە:

ك ۱۴۹: ھەروھە ئەفەرموى:

عبداللطيف ناويكى بەغايى يەكى بو لە مريدانى ئەم ھەزرەتى شا عومەرە، بە ھەل خەلەتانی نەفس و شەيتان لە گەل ئافرەتيكى يىگانە خەيالى بى شەرى ئەكات، بۆ ئەم مەبەستە جيگەيەكى چۆل ديارى ئەكەن كە تيايا مەرامى خويانى تيا بەرنە سەر، لە كاتى نزيك بونەوودا بۆ بەجى ھينانى ئەو فەرمانە، ديوارى ماله چۆلەكە شەق ئەبى وە ھەزرەتى شا عومەر ئەچيتە ژوورەو و عەسايەكى بە دەستەو ئەبى، لە چاوپيگەوتنى ئەم كارەساتە عبداللطيف سەرسام ئەبى و بۆى دەرئەچى، وە لە بەجى ھينانى ئەو فرمانە ناپەسەند و ناشيرينەى خۆى پاشگەز ئەيتەو تۆبە ئەكات.

چۆن ئەبى بلىن بەجى لە گەلما گەر شوانى ئاگا بى لە گەلما

ك ۱۵۰: جەنابى مدرس ئەفەرموى:

عبدالله فەندى بەغايى كە يەكى بوو لە دۇستانى راسى طەرىقەت وە خۇشەويستى ھەزرەتى خاوەن ھەقىقەت بۆى گېراينەو فەرمووى: جاريكيان لە گەل چەن ھاوړيەكا چووين بۆ زيارەتى غەوئى گەيلانى (خوالى خۇشنوود بى) پياويكى ھيندى مان دى لە خزمەت شاھا ساليك بوو، بەلام بە شيوہيا دل شكاو وپەژارە و مات و دلبراو بوو، ھۆى مەلوليمان لىنى پرسى، روى لى وەرگېراين و گوئى^(۱) بە قسەكەمان نەدا، دوايى زۇرمان بۆ ھينا ناچار باسەكەى بۆ گېراينەو و فەرمووى

مەزگىنى بۆى كراسى كەرامەت با بە خيىر بى	كوپر چاوى چاك يىتۆ، مونكىر با چاوى كوڤر بى
حبوب و حبى جانان قووت و قووتى رۆحە	دەسكەوى ئاخۆ، يانە، بەم زوانە يا خۇ دىر بى
پيويست نېە بە تەعليم انسانى ژير و زانا	ئەبلەھە گرانە چارى، نەخۆندە سەھلە فير بى

دانەر

(۱) تەرىقەت: يانى ريگەى راست و دروست بۆ مەنزىلگاي خواناسين لە چەك بە دەستىكى ريگا شارەزا.

ساليك: ريگە گر، دانگرى ريگە، سلوك كەوتنە سەر ريگاي تەرىقەت و پەرەوى كردى .

دووجار چله^(۱) و خه لوه تم به گویره ی اصول وده ستوری خوی کیشاوه به ته مای
 ئه و می که به خزمهت روخساری شیرین و دیداری موباره کی حه زره تی سهرداری
 عالم ﷺ شاد و به ره و مریم، به لام هیشتا هر به خزمه تی کامیاب نه بووم و دڭ و
 گیانم له سووتاندا به بۆ دیداری پیروز و پر فه ری، ئیمه ش پیمان ووت ئیمه
 شیخی کمان مه لئه ند و له نگه ری هه ورامانه وه پر فه ری و به ره که تی پری هه موو
 جیهانه وه کهرامات و ده سه لاتی دوور له سنور و به یانه وه ره نگ و شیوه ی به
 جوړه به و عه یانه گه ر له سه ر ده ستی ئه و طه ر یقه ت وهر بگری^(۲) به م مه رام و نیازی
 خو ته ئه گه تی وه رو شته ی خوشه و یستی ئه و بخه یته گه ردنی خو ت، هیچ گومانی تیا
 نیه به پینج روژی که به زیاره تی حه زره تی سهرداری عالم ته گه تی.

ووتی: ئای چهن دوره من به و ئاوانه بگه م!!!

دووره بۆ پیاوی وه کوو من خوار و په ست

قه ت مه به ستی به رزی ئاوا ی بینه ده ست

به کورنی زور هانماندا بۆ وهر گرتنی، له سایه ی خواوه به وهر گرتنی طه ر یقه ت
 شه ره فدار بوو ئیتر ئیمه به جیمان هیشت، له دوا ی پینج روژی چاوپیکه و تنه وه و لیم
 پرس ی چیت دی و به خزمه تی کی گه یشتی وا خوشحال و دلخوش و رووخوشی ووتی
 به ئاوانی خوم گه یستم

من بویه وها دلخوش و شادم به ئاسان هاته بهر باخی مرادم

(۱) چله کیشان: بریتی به له خوشاردنه و می سالیك له هه موو کهس، له جینه کی تاییه تی و خه ریک بوونی
 نه وای ئه و چل روژه به کۆششی خواناسین له گه ل کهم خواردن و کهم خه وتن وه ئه مه ش له
 فه رمایشتی خوا و بڤه مه ر ﷺ وهر گیراوه، جا به ره می ئه و کۆششه له دوا ی چله ده ره که و ی، دڭ پاکو
 چاو کراوه ئه بی.

(۲) ته ر یقه ت وهر بگری: له سه ر فه رمایشتی بزرگانی تصوف ئه و می مالی دنیای به جی هیشت ئیتر فه رمانی
 به رزکردنه و ی پله و ترقیات و ئیجازه دانی طه ر یقه تی ئه در یته ده ست شیخی کی زیندو که له حه باتا بی وه
 به و ئه سپهر دی ئه و فه رمانه.

له پاشا ئەم زاتە ھىندىيە فەرمووى:

ھەزرەتى شەيخ ەمر (خوالى خۆشئوود بى) كە ئەمە رەنگ و شىۋەيەتى ۋە ئەمە بەرگ و پۇشاكيەتى ۋە ھەموو ناو نىشانەكانى بۇ ھەلداين، لە خەۋىكى راست و دروستدا دەستى گرتم و خستىە ناو دەستى ھەزرەتى رسول الله ﷺ ۋە سوپاس بۇ خوا، ۋە ئىستەش ھەر پرسیار و ئىشىكم بى چاۋ ئەنیمە سەرىك ھەزرەتى شەيخ ھازر ئەبى و مەبەستەكەم ۋە لام ئەداتەۋە، يەكى لەۋانەكە پرسو رام^(۱) پىكرد بە ھەزرەتى شا عومەرم ئەمە بوو قورىبان بە يەكجارى ئەمەۋى لە ھىندستان كۆچ بەكم و لە بەغا نىشتەجى بىم ئەۋىش فەرمووى باشە و خىرى پىۋەيە.

لە پاشا رۇيشت و مال و منالەكەى ھىنا و جى نىشىنى بەغا بو.

چە سەر قافلە چىن نەقىشى موختەرەم

كاروان بە بى ھەست ئەبەن بۇ ھەرەم

ك ۱۵۱ : ۋە ھەروەھا جەنابى مدرس ئەفەرموى:

رۇژى سى شەممەى ۲۲ى مانگى جىمادى يەكەنى سالى ۱۴۱۳ ھىجرى لە خزمەتى ئەۋ پىرى دەستگىرەدا دانىشتبوين، ھەموو چاۋەروانى بەركەت و لوتفى ئەۋ زاتە بووين رووى شىرىنى كرده بەندە و فەرموى: مەلا تەئرىخى^(۲) ئەمرو بنوسە و لە بىرت نەچى؟ نظام الدىن^(۳)ى كورم لە بەخشى حاجى قەرە و خانەقەن لە بارەى فەرمانىكەۋە استمدادى لى ئەكات، ئىمەش فەرمايشتەكەيمان بۇ مېژوو نوسى.

(۱) پرس و راۋ مەشورەت كەردن بە دەستگىر بۇ كاروبارى دىن و دىنيا چ بە ئاشكراۋ چ بە چاۋ لىكنان فرمانىكى شىرىن و جوانى رىگەى راستى طەرىقەت، ۋە پرس و را رەۋوشتىكى بەرزى پىنغەمبەرى موبارەكە ﷺ بۇ ئىمەى دانائە.

(۲) تارىخ: بەرۋار، استمداد: داۋاى كۆمەكى.

(۳) نظام الدىن: ھەزرەتى شەيخى ضياء الدىن ھەروەكو ئىمە بزائىن تەنيا پىنج كورى ھەبوو.

تا کاتی له مانگی رهمه زاندا جه نابی پیرزاده شیخ نظام الدین ته شریفی هاته وه لیمان پرسی له فلان روژ و کاتا چیت له حه زره قی شیخ داوا فهرموو بوو؟

فهرمووی پیاوی زۆری ئازار دام ههرچهن ترسم نایه بهر هیچ کاری قی نه کرد و بی سوود بوو ناچار رووی پارانه وهم کرده باوکی شیرینم و لئی پارامه وه به دل و یارمه تیم داوا کرد خه و زۆری لی سه ندیم خه وم پیا که وت دیم حه زره قی شیخی باوکم به سواری ته شریفی هینا و نیزه یه کی گرتبوو به دهسته وه به سه ربانیکی به رزه وه بوو، ههر ته هات و به ره و من نزیك ته به وه و منی هه لگرت و سواری کردم و رووی کرده کابرای ناوبراو قه مه یه کی وای تیگرت که گیانی ریشه کیش بکات، کابراش دهستی خوی کرد به سوهر قه لغان و نیزه که دای به دهستی.

وه له هه مان کاتا کابراش ههر ثم خه وه ته بیخی که له خه و به ئاگا دی ته بیخی دهستی برینداره سی مانگ به و برینه وه تلایه وه، منیش له ئازار و زبانی رزگارم بوو.

ك ١٥٢: جه نابی مه لای گه وه ملا عبدالقادی مدرس دوباره ته فهرمووی:

له خه ویکا به خزمهت حه زره قی سهرداری پیغه مبه ران علی نبینا وعلیهم الصلاة والسلام شه ره فدار بووم که به لۆمه و زویره وه رووی له شه خسی کرد و پیی فهرموو بوچی وای ته لئی عمر جینگه داری منه، دواي ته و له به وه کهم به ئاگا هاتم و چووم و له و پیاوهم پرسی^(١) تو له م به یه ندا هیچ بی ته ده بی یه کت به رامبه ر به حه زره قی ضیا لی دهر نه که وتوه وه هیچ ناجۆری یه کت به زمانا نه هاته وه؟ ووتی نه خیر ییجگه له وه نه بی که ووتوومه جه نابی حه زره قی شیخ عومهر له هه موو ته ولیای زه مان بالاتره دهستی، به لام حه زره قی شیخی سراج الدین (قدس سره) خوی ئیرشاد ته کات، جه نابی مدرس ته فهرمووی ته وه ی که دیووم بۆم گیرایه وه و پیم ووت دلنیا به حه زره قی شا عومهر دهستگیریکی خاوهن دهسه لات و سه ره به خۆیه، ئیتر پیاوه که له

(١) من له و پیاوهم پرسی که یه کی بوو له مریدانی حه زره قی شیخی سراج الدین (خوا لی خوشنود بی).

ووتن و خەتەرەكە پەشیمان بوو و تۆبەى كرد، لەو وودوا لە خەتمەدا ناوى حەزرىتى شىخىم بە نائىب سەيد البشر يانى جىگەدارى سەردارى عالەم ئەخويندەو ۛ، دواى ماوہىك ئەم خەوم لە خزمەت شىخا گىرايەو جەنابىشيان ھەر خويان خەويكيان گىرايەو كە راستى خەوہكەى منى پى ئاشكرا كرد سوپاسى خواى گەورەم كرد لەسەر ئەو لوتفە زۆرە.

ك ١٥٣: ديسان ئەفەرموى: لە شارى ھەلەبجە^(١) كۆمەلىكى زۆر لە خزمەت شىخا بوون بە دەستى موبارەكى خوى ٤ چوار پيالە ئاوى كردە قۆريەكەو، دوا بە دواى ئەم فرمانەى كۆمەلى لە بەگزادەى جاف حازر بوون لەو قۆريە ١٨ ھەژدە پيالەى چادا بە خەلكەكە پى ئەو ئاوى تى بكات ھىشتا قۆريەكە ھەر تيا مابوو، دەرکەوت ئەم كارە بە بەرەكەتى شا عمرە.

ك ١٥٤: جەنابى ملا عبدالقادر مدرس ئەفەرموى:

ملا عبدالفتاحى پالەنانى بوى گىرايەو فەرموى:

لە سەفەرىكا كۆمەلى لە خزمەتى حەزرىتى شىخا بووين، روژى لە شاخيكى بەرداويدا مايەو حەزرىتى شا عومەر ئايەتى لو أنزلنا هذا القرآن على جبلٍ خویندەو بە قەوارەى لەشى گياندارىكى گەورە لەو شاخە سەختەو بەرد جيا بوو و سەرەو خوار ھارەى كرد، دوبارە لەوى گونزايەو بۆ لايەكى تر و ئەو ئايەتە پىرۆزەى سەر لە نوى فەرموئەو ھەرەكوو جارى پيشوو بە قەلافەتى لاشەى گايەك بەرد تل بوو و خوارەو، سى بارە تەشرىفى فەرموو بۆ لايەكى تر ھەر ئەو ئايەتەى فەرموئەو بەلام

(١) ھەلەبجە: شارىكى قەرەبالخ و خۆشە لە فەرماندارى پارىزگای سلیمانى خوا بىپارێزى.

ئەمجارە لەرزەى خستە بناغەى كۆۋەكە، ۋەھەموو كۆۋەكەى ھىنايە شەك و شوك^(۱)،
 ھەروەكە جەنابى شەيخ سەلىمى تەختى كە يەككى بوە لە جى نىشىنانى خۆى، خاۋەنى
 قەبىدەى يا محمد المصطفى يە، لە مەدەجى پىردا لە ھەلبەستىكىدا ئەفەرموى كە ئەمە
 تەنيا دېرئىكىيەتى بە زمانى عەرەبى:

تقول يتلو على طه الكتاب أخو هـ جبرئيل إذا ما كان رتلہ

يانى

ئەتوت كە شەيخ ئەدى كاتى تىلاۋە و تەرتىل
 بە سەر فەخرى بە شەردا قورئان ئەخوئى جبرىل

(۱) توجە لەبەرد كردن: لە راستىدا كار لە دل كردنەكەيان ۋە پاكدنەۋەى لە ژەنگ و چلك و پىسى
 گوناح و ساردى لە خواپەرستى و خۆشەويستى خوا و ئايىنە بەرزەكەى ئىسلام ۋە كردنى بە كارگەى
 خواناسى و چاكە كردن و ئەوينى راستى و گرتنى رىگەى حەقىقەت زۆر گرنگ تر ۋ سەر سۈرھىنەر ترە لە
 كار كردن بەر و چونكە قەلاى كۆى گوناھو قورسى ژەنگى بى بېروا و عقىدەى، ۋە ھەلكە نەدن و
 شكاندن و لا بېردنى گەلى سەخت ترە لە كەژىكى گەورە، جا ھەر بەو قورئانەى كە توجەى لە بەردى
 سەخت و لە كەژى قائىم كردو و لەت لەتى كردو ھەر بەو نورى قورئانە توجەى لە ھەزاران دلى بەرد
 رەق تر و تاريك تر لە شەو كردو تا گۆرپوئەتى بە مەلبەندىكى نەرم و نىيان و كردىبەتى بە چىراخانى
 خواناسى و رووناكى ئەۋىش تىشكى بە ھەموو لايەكا پەخشان بوە و مۇسلمانان بۆ ھەردو دىنيان
 سووديان لى ۋەر گرتو:

تَجَرَّ لَهُ كَلَّ نَرْخِي عَيْانَه تَفَجَّرَ لَهُ كَلَّ خَيْرٍ وَ إِحْسَانَه
 ئەگەر بىكارە و پەست و تەنبەلم ۋا بزانە منىش گلمۆتى گلم

ك ١٥٥: جهنابی سهجانی دووهم^(١) واته خاوهن پایه شیخ سهلمی تهختی^(٢) که یه کیکه له زور زانا و پیاوه گه وره کانی هاوده می خوی، وه له خهلیفه زور بهرز و بهرینه کانی حه زرهقی شا عومهر بوه و نیشته جیی شاری سنه بوو بۆ گپراینه وه فهرمووی: منالی نیرینه مان نه بوو خیزانم چهن ماوه داوای هینانی دوعای لی ته کردم له خزمهت پیرا به لکو خوا کوریکمی پی بیه خشی:

(١) سهجانی دووهم: سهجانی یه کیکه له ههره بوژه بهناویانگه کانی عهره ب، وه نیسته کراوه به نمونه بۆ ههر کهس که زور زانا و پایه بهرز بی له نوتق و فه صاحه تا.

(٢) جهنابی شیخ سهلمی تهختی رحمهتی خوی لی بی تهم قصیده ی له مدح و ستایشی پیغه مبهرا ❁ فهرمووه:

يا محمد المصطفى جئت بالصدق والصفاء	خير مقدم قدمت أنت للأسقام شفاء
معشر الإسلام صلّوا، سلّموا على المصطفى	بصلاتكم عليه، كان لكم كفّاء
أبشروا طلاب جنة، لكم فيها عرفاء	ريكم يعطيكم شتى درجات تحفّاء
ربّنا اغفر كلّ ذنب عبادك الضعفاء	واهدنا اللهم نهجاً، عابدين وحنفاء
فليصلّ وليسلم من نوى منه زلفاء	سلّموا عليه حتى، تجزوا الجزاء الأوفى
صلّ يا ربّ عليه كلّ أن ألفاً ألفاً	وعلى الآل الكرام، وجنوده الشرفاء
معشر الرّسل الكرام كلّهم منك استعطفاء	كنت درّاً ذا شعاع والورى لك صدفا
وعلى عامة العالم فقت مجاً وشرفاً	واصطفاك بين الخلق عالم السرّ والأخفى
صاحب البرّ والتقوى صادق الوعد والوفا	منبع العلم والآدب معدن الصدق والصفاء
مخزن الأسرار جمّاً، مسعف اللّهفان عطفاً	مظهر الأنوار دوماً وهو نورّ ليس يطفى
أجمل المودود خلقاً، أكمل الموجود وصفاً	أصدق العباد نطقاً، أبسط الجّواد كفّاً
أزهر الأقمار وجهاً، أزرّ الأبحار لطفاً	أسرع الأغواث عوناً، من به استغاث يكفى
صلّ يا ربّ عليه، كلّ أن ولسوفا	وعلى الآل الكرام، وعلى كلّ الخلفاء
ربّنا اجعلنا بفضلك بجنابك عرفاً	واجعلوا يا خير أمة، صلواتكم سلفاً
صلّ يا ربّ عليه بالكلام حرفاً حرفاً	وعلى صحب العظام والآل أولى الوفا
سالم أمدح خير الخلق بكلامك المقفى	مدحه أشهى وأحلى من غسل مصفى

له بهر بی جینگه بی وام نوسیوه ته گینا ههر نیوه شیعریکمی نیستا نوسراوه شیعریکمی ته واوه دانهر.

جاری بهنده له خزمهتیا باسی ئەو دوعایەم کرد تەنیا هەر بۆ خوۆشی حەزرەتی پیر
 فەرمووی کۆر حازرە داوای سەر قەلەمانە ئەکا کاتی گەڕامەووە ئەم فەرماشتە کەم بۆ
 مالهووە گێڕایەووە ماوێه زۆر کۆششی کرد یەك سەرزیی واکە شایەنی وولای
 تاییهتی حەزرەتی پیر بۆ زۆر بە جوانی چنی وەختی لەسەر رینگە بووم کە بچمەووە بۆ
 خزمەتی پیر خیزانم سی چەمی بەسەر زینە کەدا کرد لە گەل خۆمان بە دیاری بردمان بۆ
 خزمەتی، کە گەشتینە خزمەتی دواي حەوانەووە سەر زینە کەمان بە هدیە دانا و لپی
 وەرگرتین وە لە لایە کەووە دانرا لە پاش کەمی گفتوگۆ لای کردەووە بە لای سەر
 زینە کەدا فەرمووی: ئەم سەر زینە لە لایەن خاوەنە کە یەو سێ سپاردە ی پێه پریکی
 دنیا ییە و هەندیکی بۆ دواوژە، بەلام یەکیکیان بۆ منالە، بەلی منال پێش هانت
 دروست بوە کە لە دایک بوو ناوی بنی محمد شریف کە گەرامەو مالهووە مژدەم دا بە
 خیزانم باوهری بە دروست بوونی منالە کە ی نە ئە کرد لە سکیا، بەلام لە بەرە کەت و
 فەری حەزرەتی پیرەووە هەر بەو ماوێه خوای بەخشندە کۆریکی پی بەخشین ناومان نا
 محمد شریف.

چاک نیه چی راز هیه لادەن لە روویا پەردە کە ی
 وەرەنە هیچ باسی نیه گوم بی لە لای مەستانی حە ی

ک ۱۵۶: جەنابی پایە بەرز و خاون دل مەولانا عبدالمجید کە یەکی بوو لە
 خەلیفەکانی حەزرەتی شا عومەر وە بەر نوێژی خانەقای بیارە ی کردووە ئە فەرمو ی:
 جاری بە خەیاڵما هات کە ئایا تعددی ئەرواح چۆن ئەبی؟ یانی لە یەك سات و کاتا
 چەن هەزاران کەس رابیطه ی ئەم شیخە ئەکەن چۆن ئاگادارە بەسەر حالی
 هەموویان؟ وە یا چۆن ئەمانە هەموو سوود لەو شیخە وەر ئەگرن، کاشکی کەمی لەم
 نەینی یانەم بۆ ئاشکرا ببوایە!!! لەو کاتەدا کە تەماشای ئەهلی خەتمەم ئە کرد ژمارەیان
 نزیکە ی ۵۰ کەسیک ئەبوو بینیم بە چاوی سەرم کە حەزرەتی شیخ بە یەك شیو و

پۇشاك له بهردهمى ھەر يەككى لهوانەدا به تايىھەنى دانىشتوھ بى كەم و زياد، وه ئەم شىۋەى رۇھى يان له گەل شىۋەى گيان يانى جىسمى ھىچ جياوازيه گيان نەبو كە ئەمەم دى به چاوى خۆم دۇنيائىم پەيدا كرد و گومانم نەما و سوپاسى خوام كرد^(۱).

ك ۱۵۷: جەنابى شىخ ملا خدرى رەواندزى كە يەككى بوو له خەلىفەكانى ھەزرەتى شا عومەر فەرمووى: له بيارەى شەرىف له خزمەت شىخى روو رۇشنى دل روناكدا بووم ھەرزىم كرد ئەگەر نوسراوى بنىرن بو ملا محمد أمين ئەفەندى كۆپرى خوا لى خوشبوو جەنابى حاجى ھەم ئەفەندى خەيلانى ديارە ئەو دلسۆزى بەم قالى به به لوتفتان كامياب و بەختەوەر ئەفەرموون وه ھوى سەر بەرزى و دلخوشى به بو ئەوئىش و ھەزرەتى شىخ رەوشتى گەورەى خوى بەجى ئەھىنى، وه بەم چاكە به دەرگاى كامەرانى و بەختيارى ھەردو جىھانى بو ئەكەنەوہ "فەرموى نامەىەكى بو ئەنیزم ھەر له دنيا له دنيا رووت بى وه شتىكى واش له تەمەنى نەماوہ" له پاشا ئەم نوسراوہى نووسى بوى ئىمەش بەبى دەسكارى و ھەرگىران ئەى نووسىن: بسم الله الرحمن الرحيم يا أخي ملا محمد أمين أفندي سلام عليك وبعد: صرْتُ بَيْنَ النَّاسِ أَفْنَدِيًّا وَصَرْتُ بِهِ مَسْرُورًا، لَكِنْ لَمَّا نَزَلَتْ فِي الْقَبْرِ إِذَا جَاءَكَ الْمَلَقْنُ يَقُولُ لَكَ يَا عَبْدَ اللَّهِ وَلَا يَقُولُ لَكَ يَا أَفْنَدِيَّ يَجْعَلُ لَكَ الضَّحْكَ بَكَاءً.

ماناكەى: به ناوى خواى بەخشندە و مېھربان بو براى خۆم ملا ھەمە أمين ئەفەندى سلاوى خوات لى بى له ناو خەلکا بووى به ئەفەندى و زۆرىشت بى خوشە بەو جۆرەت ناو ئەبەن، بەلام كاتى سەرت شۆر كردهوہ بو لىوارى قەبرەكەت تەلقىن خوین پىت نالى ئەفەندى بەلكو پىت ئەلى ئەى بەندەى خوا وه خوشى و شادى و پىكەنىنت لى ئەكات بە شىن و گریان، له پاشا ھەزرەتى شىخ فەرموى توجەھىكم كرد خوا ھەرچى مەيل بفەرموى ھەر ئەوہ ئەبى، دواتر ئەم نامەىەم بو نارد، دواى

(۱) ئەمرو ھەر كەس له تەلەفزیون ببىنى سەرى لەو جۆرە شتانه سوپ نامىنى و به لایەوہ ەجایب نیه.

ناردنى ئەم كاغەزە ماۋەيەك لە بيارە مامەۋە، كاتى ويستم بگەرېمەۋە بۇ شوئىنى خۇم
 ھەزەرتى پىر فەرموۋى كاتى گەيشتىتە مالمەۋە بچۇ بۇ سەرخۇشى مەلا ھەمە ئامىن
 ئەفەندى، كە گەيشتەمەۋە ئەۋى ھەۋالايان دامى كە ئاۋىراۋ لەدنيا دەرچوۋە چووم بۇ
 پرسەى ووتيان لە گەل نامەكەى ھەزەرتى شىخى پى گەيشت خويندى يەۋە و مجزوب
 بوو^(۱) بەجۆرى مەستى^(۲) روۋى تىكرد وەك شىت ئەگەرا، زۆرى پى نەچوۋ
 مالاۋايى لە دنياى پى ۋەفا كرد، وە گيانى پاكى بە گيانى گيانان سپارد.

شەھىدى خەنجەرت سەد جار سېى پى ئەلبىسەى مەرگى
 لە ھەشرا ھەل ئەسى ۋەك لالەيە خوينداۋى يە بەرگى^(۳)

(۱) مجزوب: پى ئاگا، پى خود، پى ھۇش، جەزبە: پى ئاگايى، بېخودى، پى ھۇشى لە راست ىدا جەزبە
 يانى خۇ نەگرتى سالىكە لەبەر نورى بەرەكەتى كە بە ھۇى نەزەرى لە شىخەكەيەۋە بۇى دى بە پى ئاگا و
 دەسەلات ھەراۋ جوۋولانى لېۋە پەيدا ئەبى، وە خۇى جەزبە بەماناى راکىشانە، جا تا نور و بەرەكەت و
 رۇشناى زىاد پى و تارىكى غفلەت و گوناح كەم يىتەۋە بەرەۋ نىكى لە خوا ئەپرا، چونكە ئەۋ
 بەرەكەتە لە خواۋە دى و نىكى ئەخاتەۋە پى ئەلېن جەزبە يا راکىشان وە خاۋەنەكەى ئەلېن مجزوبىانى
 راکىشراۋ.

(۲) مەستى: بىرىقە لە پى ئارامىيەك بە ھۇى لەسەرەكەتەن بەرەكەت و تائىراتى معنوى وە بە چاۋى دل
 ئەبىنى بە شىۋى جام سوۋپاشى ئەگېردى، وە لە ئاكاما خۇشەۋىستى شىخ يا پىغەمبەر يان خواى
 پەرۋەردگارى زىاد ئەكات بە گوڭرەى دەرس و دەۋرەكەى خۇى لە كام پلەدا پى لەم سى پلەبە بەۋ
 چەشنە ۋەرى ئەگرى.

تائىرات: بىرىقە لە دەرك كردنى خۇشەۋىستى يەكى رۇخى يا ناخۇشى بە ھۇى رەفاقەت و دانىشتن و
 تىكەلى، لالە: گولېكى سوۋرە.

(۳) دەقى ئەم ھەلبەستە بە فارسى:

شەھىدى خنجىرى نازى تو چون ئندركن پىچد بە روزى حشر چون لا لە خون الودە بر خىرد.

ك ۱۵۸: ههروه‌ها شیخی مه‌لا خضری ئەفەرموی:

له‌سه‌ر فەرمانی حەزەرەتی شیخ چەن کرێکاری بە کرێ گیرابوون، بەردیان له‌ کانه‌ بەرده‌که‌ دەرئەهینا، بۆ ئەم مەبەستە (۸) هەشت کرێکار ئیشی ئەکرد، چووم عەرزەم کرد که‌ بەرد له‌و کانه‌دا نەماوه‌، ئیشاره‌ی فەرموو بۆ جیگه‌یه‌کی تر، که‌ هه‌لمان که‌ند ئەویش کان بوو، کاتی کرێکاره‌کان داوای رۆژانه‌یان کرد عەرزەتی حەزەرەتی شیخەم کرد هیچی پێ نەبوو به‌لام فەرمووی: فلان که‌س هاتوه‌ بۆ زیاره‌ت هه‌ندی پاره‌ی به‌ دیاری هه‌یناوه‌ که‌ رۆژانه‌ی کرێکاره‌کان به‌ که‌م و زیاد دەرئەهینی له‌ خوا به‌و لاوه‌ که‌س به‌ هه‌ینانی ئەو پاره‌یه‌ی نەزانیوه‌، بڕۆ به‌ نه‌ینی لێ وەرگیره‌.

چووم بۆ لای پیاوه‌که‌ داوای دیاریه‌که‌م لێ کرد که‌ بۆ خانه‌قayı هه‌ینابوو زۆر به‌ لایه‌وه‌ سه‌یر بوو ووتی سبحان الله بیجگه‌ له‌ خوا نەم هه‌ستوه‌ که‌س به‌م ئیشه‌ بزانی نه‌نانه‌ت مال و منالیش به‌م کاره‌یان نەزانیوه‌.

ك ۱۵۹: ئەج‌اره‌ش جه‌نابی ملا خضر ئەفەرموی:

رۆژی له‌ خزمه‌ت ئەو غه‌وژی زه‌مانه‌دا بووین گوێمان بۆ فەرمایشتی شیرین و گفتوگۆی پی‌رۆزی گرتبوو کوتو پر فەرمووی:

حاجی محمودی ئاکوانی ئیسته‌ له‌سه‌ره‌ مه‌رگایه‌ به‌هۆی ئەوه‌ی اخلاصی تۆی هه‌یه‌ ملا خدر داوای کۆمه‌کی و ئیستمدادی له‌ تۆ هه‌یه‌، ملا خدر ئەو حاجی محموده‌ کییه‌؟ له‌به‌ر ئەوه‌ی کاتی من له‌ وولاتی خۆمانه‌وه‌ هاتبووم له‌وپه‌ری له‌ش ساخی و نه‌ندروستی دابو هیچ خه‌یال و گومانیکم بۆی نه‌چوو!!! عەرزیم کرد قوربان وه‌صفی بفەرموو پیاویکی چۆنه‌؟ فەرمووی پیاویکی قه‌له‌و و ریشی پان و درێژ نیه‌ قه‌له‌م کراوه‌ به‌لام سپی‌یه‌ و رێک کراوه‌ ماله‌که‌ی له‌ قه‌راخی دی که‌وه‌یه‌ داریکی توو له‌ به‌رده‌می ماله‌که‌یانە چونکه‌ داوای یارمه‌تی له‌ تۆ ئەکا هه‌روه‌ك له‌ ئیمه‌ داوا بکات وایه‌.

له کاتی گیان کیشانا ئاگاداریمان کرد و به ئیمانی سهلامهتهوه تهسلیمی باره گای
 خوای بی هه متامان کرد، له پاش ئهو فهرمایشته فهرمووی: خۆزگه شیخ محمد
 طاهری کوری شیخ نه بی که ئیسته له ناوچهی خویمان له فلان جیگه نوستوه وه شتی
 سوری بهستۆته پشتی ئههات بۆ ئیره، وه ئهم زاته ههرگیز نههاتبوو بۆ خزمهتی پیر
 دوای ماوهیه ئهم شیخ محمد طاهره به زیارهتی ههزرهتی شیخ به هرهوهر بوو، وه
 زاویهکی حاجی محمودی ئاکوانی له گهلا بوو، کاتی ههوالی خهزوریم لی پرسی ووتی
 له فلان کات وهفاتی فهرموو.

ههر به مهستی سهه له خاکی گۆره کهی دینیته دهر
 ههر کهسی چهشتی شهرا بی عیشقی مهولانا عومهه

ك ١٦٠: جهنابی شیخ ملا عبدالرحمن رهواندزی که یهکی بوو له خهلیفه
 بهناوبانگه کانی ههزرهتی شیخ عومهه ئهفهرموی:

روژی ههزرهتی شیخ ناردی به شوین جهنابی شیخ عبدالقادری چۆری و بهندهدا
 که بچینه خزمهتی بۆ چا خواردنهوه فهرموی: ئهمشه و وام زانی کهههر لهم چایه بۆ
 خزمهتی دو برای نازدارم جهنابی ههزرهتی شیخ بهاء الدین و شیخ عبدالرحمنی خوا
 لی خوشبووم لی ناوه شیخ عبدالرحمنی رهواندزی ئهفهرموی له کاتی گپهرا نهوهی
 ئهم فهرمایشتهدا من له حهزوریا ههستامه سهه پی و چاوم نا به یهکا بینیم که لطفهی
 دلی شا عومههیه شهوق و روناکی یهکی زۆرهوه به فراوانی خهتی روژههلات و
 روژئاوا وه باکوور و باششووری داگیرکرد وهکو دهریایهکی بی پایانی لی هات بیجگه

له أفقى حقیقى^(۱) کەسى هەستى به شتى تر نه ئەکرد، وه هەر دوو چاوى وه کوو بازىكى خواى به هه موو گوشه و که نار و رۆخى ئەو زه ریا^(۲) نو مایانه دا^(۳) ئە گیرا. له و کاته دا دهنگى ئەهات ئەیفه رموو ملئ السموات وملئ الأرض وملئما بینهما وملئما شئت من شئ بعد^(۴).

دلى زه ریا به ئەسرارى خوا زه وى و ئاسمانان نمیکه له و

ك ١٦١: ديسان جه نابی شیخ ملا عبدالرحمن ره واندزی ئەفه رموی: جارێکیان هه کیمی هاته خزمهت هه زه رقی شا عومه ر و دانیشته فه رموی هه زه رقی پیر تو چوو یته ئەسته مبول یه ك مزگه وتی گه و ره له فلان جیگه دایه وه شوورایه کی گه و ره له خوار ئەو مزگه و ته وه یه وه صفی چۆنه؟ ووتی یه کهم جار به فه رمانی سولتان ئەو شوورایه ویران کرا و چینی و فه خفوریان لی دروست ئەکرد وه ئیسته ديسان به فه رمانی سولتان دروست کرایه وه، وه هه مان ده ستور له سه ر شیوه ی پیشووی، له پاشا هه زه رقی شیخ فه رمووی، ئەو ده رمانانه ت له کوی کربوه؟ ووتی هه مویم له ئەسته مبول کربوه، فه رمووی ئەه ی ئەوه چی بوو منت له گه لا بووم هه ندیکیانته له موصل له فلانه دوکان کړی؟ به سه ر سپرمانه وه ووتی راسته به خوا وه هابوو، ديسان فه رمووی: به ته مابوو زوو بئی بو ئیره ئەوه بوچی درهنگ هاتی؟ ووتی له گه ل برایه کی خۆم هه رام بوو بو یه دواکه وتم. هه زه رقی شیخ فه رمووی: له کاتی منالیتا له خویندگا دوو برات هه بوو بوچی یه کیکیانته خوش ئەویست دواپی

(۱) أفقى حقیقى: ئاسۆی راسته قینه.

(۲) زه ریا: محیط.

(۳) نو مایان، فراوان، باکوور: شمال. باشوور: جنوب.

(۴) پانی به فراوانی و گه ورمی هه موو ئاسمانه کان و زه وى و ئەوه ی که له میانان دایه هه رچی تریشت بوى ئەوه زیاتریش ئاگاداره و چاوى لییه تی، ده ستی به سه ریا ئەه روات له خواپی یه وه.

ئەو خۇشەوئىستى يەت نەما، ووتى لەناو خۇيانا ناكۆكيان بوو بەو بۇنەيەو لە بەرچاوم
 كەوت لە پاشا فەرمووى ئەو وىردە كە فېرم كردى ئەمشەو بۆچى نيەت خوئند و
 تەواوت نەكرد، لە دلى خۇتا ووتت: شىخ لە كوى ئەزانى؟ من تەواوم كردوە يان نا.
 ئىتر ئەو حەكىمە ئەستەمبولى يە دلىيائى پەيا كرد زانى كە دەستگير و مورشىدەكەى
 ئاگادارە بە ھەموو كردار و خەتەرەيەكى كە بە دلا ھاتوچۆ بكات و تى پەرى.

پیت ئەزانى شىخی خاوەن ھیز و چەك
 چیت بەسەردى دانە دانە يەك بە يەك

وہ مەولەوی (خوا لی خۇشنوود بی) ئەفەرموی:
 چە سەیرە لە بۆکاکی نەفسانی
 خوی نەییو تۆشی وەکو خوی زانی

ك ١٦٢: دوبارە جەنابی شىخ مەلا عبدالرحمن رەواندزى ئەفەرموی فەقى
 عبدالقادر ناویكەم لە لا بو، لە خزمەت حەزەرەتى شىخا چوو بۆ ھەلەبجە كە گەپرايەو
 بۆى گېرامەو ووتى لەم سەفەرەدا رۆژى لە مالى محمود پاشای جاف ژىكى لی بوو
 زۆر جوان بو، لە سەرەتاو لە ترسى خواى گەورە وە واشم ئەزانى كە حەزەرەتى
 شىخ ئاگادارە سەیرم نەكرد حەزەرەتى شىخ لەو كاتەدا لەوى تەبوو بەلام لە پاشتر
 نەفس و شەیتان زۆریان بۆ ھىنام بۆم روانى لە ئیوارەدا كە بە خزمەت حەزەرەتى شىخ
 گەیشتم، فەرموی ئەحمەق بۆچى ئەمرو لە ترسى خودا و ئەم بەندەى بی دەسلالەتە لە
 ھەوئەو نەتروانى بۆ ئەو ئافرەتە نا مەحرەمە، بەلام لە پاشا گەپرايتەو، ئەو
 گوناحەت كرد مەگەر ئایەتى [وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ] و ئایەتى (إِلَّا لَدَيْهِ
 رَقِيبٌ عَتِيدٌ) لە بیر چوئەو.

وه ههروهه جارێكى تر بهو فهقى عبدالقادرهى فهرموبو له خانوى يه كه متانا يهك
داره راي بنمىچى خانوه كه تان شكابو و بوچى نه تان زانيبو، فهقى قادر تهلى: كه
چومه وه ماله وه سه یرم كرد راسته شكاهه.

سبحان الذي لا يخفى عليه شيء في الأرض ولا في السماء، ويعلم دبيب النمل
على الصخرة الصحراء وهو السميع العليم.

ك ١٦٣: سه ره له نوى جه ناي موده ريسى بياره مه لا سيد عبدالقادر فهرموى: له
سه رده مى ژيانى چه زره قى شىخى سراج الدين (خوا لى خوشنود بى) چه زره قى شىخ
محمد بهاء الدين كه كوره گه وره قى چه زره قى سراج الدين وه برائى چه زره قى شىخ عمر
بوه، تشريفى ته با بو سابلاخ (مه هاباد) شهوى به ريكه وت ته چنه دى (شه ره فكه ند)
وه چه زره قى شىخ عمر شىخ بو خزمه قى باوكى ته مينيه وه، وه له م سه فهرده ناي ئينجا
كو تو پر پيش ته وه قى چه زره قى بهاء الدين بگاته دى ناويراو مه لا احمد ئيمامى
شه ره فكه ند گه نجىكى شيوه شيرين ته بينى دى و پى ته لى: ئاماده به ميوانىكى زور
عزيز و خوشه ويست له گه ك كومه لىكى نه جيب و به ريز ئيسته ده گه ن به دل و گيان
خزمه تيان بكه ن، چونكه ره وشتى په سه ند و پايه ي بوله ند و به رزى مقاميان و
ته ندازه قى نرخ و مه رته به يان خوا نه بى كه س نازانى هيممه تيان وايه كو پر چاك
ته كه نه وه، چاو ساخ كو پر ته كات، ئيتر ته م چه ند فهرموده ته واو ته كات و له چاو
گوم ته بى به لام تاگرى خوشه ويستى له دلى ملا ته حمده دا هه لده كا بى ته وه قى بزائى ته م
لاوه كى بو رجال الغيب^(١) بو يا ته بدال له كوى هات و پهيدا بو وه بو كوى چو،
له پاشا چه زره قى محمد بهاء الدين ته شريفى ته گات، شه وخه تى خواجه كانى
نه قشبندى ده ست پى ته كه ن، وه ووشيارى خه لك ته كه ن، كه كه س چاو نه كاته وه،

(١) رجال الغيب وأبدال: دهسته يهكى تايه تن له اولياء الله.

كاتى شۆرشى جەزبە و ئاگرى شەھوق و مەبەت پەرە ئەسىنى دەنگ و نالەى ئەھلى مەبەت بەرز ئەيىتەو، لەو كاتەدا پىاوى: چاۋ ئەكاتەو دەس بە جى كۆير ئەبى. ئەم بەسەر ھاتە ئەبى بە شاھىدى راستى دەرویشى نەناسراو، وە ئەيىتە ھۆى سەر سورمانى مەلا ئەحمەدى ناویراۋ، بەلام مەلا أحمد لە گەن زانای بەناۋبانگ مەلا ەلى تورجان دەس ئەكەن بە گەران بەناۋ خەلكە كەدا بەلكو ئەودەرویشە بدۆزنەو ئەمما ھەولە كەيان نەگەيشتە ئاكام^(۱) وە دەستيان نەكەوت، لە پاش چەن ماو ەزەرقى بەاء الدین لەسەفەرى پىروزی ەج دەگەپتەو كەلە بەينى ۱۲۹۰ - ۱۲۹۱ ى كۆچى دابو، ھەردو مەلای شەرەفكەند و^(۲) مامۇستای تورجان^(۳) ئەچن بۇ بەخیرھاتنەو ەلى ەروامان ەزەرقى ضياء الدین ەمر ئەچى بە پىرمانەو ەردو مامۇستاكە چاۋيان بەجەمالى پىر كەمالى ئەكەوى لەسەر وولاغەكە خۇيان فرى ئەدەنە خوارەو ئەلەين ئەو گەوھەرە چەن سالە بۆى ئەگەپتەن ئەوا دىتمانەو.

ك ۱۶۴: جارلىك پىش ئەو ەلى كە ەزەرقى شىخ محمد بەاء الدین تەشرىفى لە سەفەرى ەج بەگەپتەو بۇ ەروامان، ەزەرقى ضياء الدین ەمر بۇ پىشۋازى كاكى تەشرىف دەبا بۇ بەغدا لەو كاتەدا جەنابى ەلامەى زەمان فاضلى بەناۋبانگ حاجى مەلا ەبداللهى كۆبى كە بە جەلى زادە مەشھور بو، وە پىاۋىكى خاۋەن شەخسىيەت و بە دەسلەت وە زۆر زانا و دانا و زىرەك بە نوتق بو، لەو كاتەدا لە شارى بەغدا لە خزمەت كوردى بەناۋبانگ مفتى زەھاۋىدا خەرىكى دۈپلەى خويندەن بە پاين گەيشتەن ئەبى، ئەم زاتە خاۋەن فەزىلەتە تا ئاخىرى ژيانى ەر بە

(۱) ئەصلى كەرامەتەكە ئەۋمىيە كە لە چەن دەقىقەيەكدا ەزەرقى ضياء الدین لە تەۋىلەو گەيشتە شەرەفكەند كە بەپى ماو ەلى (۴) تا (۵) رۆژى بەھارى ئەبى بۇ پىاۋى قۇچاخ.

(۲) شەرەفكەند: دىيەكە لە موكریان نزىك بە مەھاباد.

(۳) تورجان: دىيەكى بەناۋبانگە لە ەرنىمى گەورك.

خزمەتی خەلک و شەو عیادەت وە بە تەواو مەعنا ناوی چاکەیی خۆی بە راستی لە
رووی روژنامەیی روژگارا بە خەتی ئاشکرا دەرخیست بوو زۆر بە پرشت و لیھاتو
بوە، تەنانت شیخ رەزای تالەبانی لە باسی نەبەزی ئەودا ووتویەتی:

حاجی عبدالله لە ئادەم فیل ترە با وجودی روتبەیی پیغەمبەری
ئەم بە سەد لە کۆیە دەرئەچو ئەو بە شەیتانی لە جەنەت دەرپەری

ئەم زاتە زوتر لە گەل مەلا علی ناویکدا دۆست وە رەفیقە قوتابی بوون، وە زۆر
یەکتریان خۆش وێستو، وە ک حاجی مەلا عبدالله شەخسیکی خویندەوار و زانا بوە
هەر وە ئەویش پیاویکی زیرەک و زانا و ژیر و هەلکەوتو بوە، بەلام لە پاش ئەو کە
لە یەک جیا بوو بوونەو مەلا علی بە تەئیری فیوضات و بەرەکاتی اولیا بە عەشق و
شەوق و جەزەبات و مەحەبەتی ئەھلی خودا موبتلا ئەبی، وە ماوێ بە سلوک و کەسبی
مەعرفەت لە خزمەت حەزەرەتی بەاء الدین دا خەریک ئەبی، وە لەو کاتیشا بەردەوام
لە خزمەتیا ملکەچ دەستە و نەزەری بە پیو رادەوێستی، کاتی مەلا عبدالله مەلا علی
ئەبیی وە ئەیناسیەتو، زۆر سەرسام ئەبی کە پیاویکی خویندەوار و عالم و فازیل
چۆن وە بۆ ئاوا گەردن کەچی شیخ محمد بەاء الدین دەوێستی ئینجا لە پاش ئەو
لە گەل مولا قات ئەکەن، وە بە خۆشەبەستی و مەحەبەتو دادەنیشن مەلا عبدالله دەلی
مەلا علی من سەرم لە تۆ سوڕ دەمیخی خۆتو پیاویکی زۆر ژیر و عالم و تیگەبەشتوی
شیخ محمد بەاء الدین با پیاویکی باشیش بی بۆچی بەو حالە تۆ خۆت پیشان دەدە
بۆچی ئیحترامی عیلمی خۆت وە ریز لە خۆت ناگری بەلی ئەدەب باشە بەلام نەک
بەو خەستیە، تۆیەکی هەلکەوتوو پیکەوتو بۆ خۆت بە نزم ئەزانی، ئەم با دۆستی
خودا بی وە خۆشەوێست بی پێی ناوی یەکجار تۆ و لە خۆت بکە، مەلا علی لە

وه لاميائى ئەلى مەلا عبدالله ئىستە من ھېچ نالېم بەلام ئەو لەزەت و تامەى خوا بە منى
چەشاندوۋە بە تويىشى بېجەئى.

كاتى لەو دانىشتەدا ھەل ئەسن وە لە يەك جيا ئەبنەو، مەلا على ئەچىتە
خزمەت شىخى بەاء الدىن عەرزى ئەكات، ئەلى قوربان ئەم مەلا عبدالله يە پياويكى
خانەدان و خاوەن عىلم و فەزلە شەخسكى لى ھاتوۋە پياويكى بەتەواو مەعنا مەردە،
و بە راستى شىرىن رەوشت و لىھاتوۋە، ھەيفە پياوى وا لە دەس بېچى وە بەشىكى
لەم بازارى مەعرفەت و روشد ھىدايەتا نەبى وە بوتلىكى لەم شرابى مىخانەى
عیشقى ئىلاھىيە بە گەروى گيانىدا نەچىژن لە وەلامىدا ئەفەرمون تەكلىفى لى بکە با
بېتە خەتمە.

ئەويىش دەچىتەوۋە بۇ حوجرەكەى وە يا لە لايەكەوۋە دەيىنى پىي دەلى كاكە خو
تۇ ھېچ زەرەر ناكەى ئىمشەو تەشرىفت بەينە لە خەتمەدا ھاوبەشىمان بکە مەلا عبدالله
ش ئەفەرموى زۆر موبارەكە زىكرى خودايە جازرم.

ئىنجا جەنابى مەلا عبدالله خۇي لىرەدا دەگېرئەوۋە و دەلى شەو لە كاتى خەتمەيان
دەس پى كرد و مېنىش چومە رىزى ھەلقە بەگۈرەى عادەتى تەرىقە چاويان لىك نا
گويم لى بوو كە شىخ بەاء الدىن بە مەلا على فەرمو بچۇ توجھى لى بکە ھەستم
كرد مەلا على ھاتە بەردەم مەوۋە دانىشت و ھەلسا چوۋەوۋە خزمەتى عەرزى كرد
قوربان (ھىجابى عىلمى ئەستورە) ناتوانم توجھى لى بکەم.

فەرموى مەترسە مۆتەوۋەجىھى بېە دىسان ھاتەوۋە بى ھەست دانىشت مەوۋەكەى
پىچو ھەستايەوۋە چوۋەوۋە مەعزەرتى كرد ناتوانم توجى لى بکەم ھەر بە دواى ئەوۋە دىم
لە قولنچكىكى مزگەوتەكەوۋە لە شىوۋەى (تۇپ) قارن بەلام نوور بو ھات دای بەسەر
دلىما، ئەوۋەندە بەتىن و تەوژم بوو ھەستم كرد كەوتم ئىتر ئەشم زانى نە لە ھەزەرەتى
بەاء الدىن وە نە لە مەلا على وە، نە بوو بەوۋە لەسەر خۇم چو بوم كاتى ھۆشم

هاتهوه، وهخت دیر خه تم بلاو بویو به لام ههستم به حالی خۆم ئه کرد حاله تی خوش وه له شی سوک سۆل دلی پر له سه فا به ته وای زهوق له زهقی تاییه تی روی تیکردبووم. ئەشم زانی له چ گوشه وه له کام لای مزگه وته که وه هات ههستم به شوین هاتی ئه و تۆیه نورینه دا چوم بۆ گوشه ی مزگه وته که دیم زانی سه ری داخسته وه له مورافه به دایه له خزمه تیا دانیشتم سه ری به رز کرده وه هه زه رتی شاه عمر بوو فه رمووی مه لا عبدالله نازارت پی نه گه یشته؟ عه رزم کرد نهء توشی هیچ نازار نه بووم، فه رمووی ده برۆ له خزمه ت کاکم ته ریه قه ت وه ربگره منیش دهستم زیاره ت کرد عه رزم کرد من له خزمه ت جه نابقی وه رئه گرم، فه رموی کاکم مورشیده وه منیش خادی ئه وم عه رزی بکه با ئیجازه ت بدات عه رزم کرده وه من هه ر ئه بی ئه و گه وه ره له لای خۆت وه ربگرم، له پاش زۆر له سه ر چونیکی زۆر، وه زۆر لیکردنیکى به پارانه وه رازی بو که له خزمی پر له فه ریا ته مه سوکم کرد.

ئینجا جه نابی حاجی مه لا عبدالله پاش ئه وه گه رایه وه بۆ کۆیه وه شهاده و ئیجازه ی عیلمی وه رگرت زۆر له جاران به ناویانگ تر وه پیاوینکی هه لکه وتوی لی دروست بو، وه شه خسیه تی له هه موو لایه وه له لای هه موو کهس ده رکه وت، وه به چهن قات گه وه ره ی شه و چرای عیلمی به شه وق تر بو، وه تیشکی خزمه تی به موجته مه ع و کۆمه لی موسلمانان روناک تر بوه وه، وه له ماوه ی ژیا نی هه زه رتی شیخی ضیاء الدین مولانا عمردا چهند نوسراو به نامه به هه لبه ست و په خشان به کوردی و فارسی له به ییاندا هاتوچۆی کرده ئه م چهن دیره به عزیزکه وه نمونه یه که له هه لبه ستیکی دور و دریزی که له وه لامی هه لبه ستیکی هه زه رتی شا عومه ردا ناردویه ته وه بۆ خزمه ت شیخ بۆ هه ورامان.

له رۆژیک و که تۆم دیوه له بغدا	دلم داوه به حق والله وبالله
سه لامی من چیه بۆ تۆی بنیرم	ئه تو شیر و شه کر من ئاوی سویرم
عومه ر عومریکه گه ر مه یلی له لامه	ئه دی بۆ مه لبه نی دهر د و به لامه

ك ۱۶۵: جەنابى شېخ محمد عارفى كوپرى شېخ عبدالفتاحى برازاي ھەزرەتى مەولانا خالىد (خوا لىان خوشنود بى) كە خەلىفە و جىگەدارى ھەزرەتى شېخ عومەر ضياء الدىن، ئەفەرموى: محمد أفندی به غايى بوى گېرامەو ووتى: ماوۋىيەك لە خزمەت شېخ ضياء الدىن خەرىكى كەسب و سلوك بووم، دلتەنگىيەكى زور رووى تى كىردم بە جۇرى بە تىن بوو پەرەى سەند بەبى پىرسى مورشىدەكەم كە ھەزرەتى ضياء بوو رۇيشتەم و رىگەى چۆل و تەنيام گرت تا گەيشتمە باقوبە ماوۋىيەك لەوى مامەو ھەوالم زانى كە ھەزرەتى پىر تەشرىف ئەھىنى بۇ ئەوى رام كىرد بۇ بەغا و نىشتەجى بووم، بىستەم كە تەشرىف ئەھىنى لەوئىش رام كىرد بۇ كەربەلا و نەجەف لەوى لەگەل كۆمەلى ھەرزە بووم بە ھاوپرى كە بىجگە لە خواردنەو و قومار لەھەموو چاكەپەك بە دوور بوون، رۇژى لە كاتى خواردنەو دا بە منيان ووت، ئەگەر مورىدى بۇچى ھەر مورىدى ئەيىنى ئەچى بە گۇيا و بەرەنگارى ئەكەى؟ و ئەگەر مورىد نىت بۇچى لەگەل ئىمە تىكەلى ناكەيت و رابوئىرى؟ ووتەم ئەگەر لە مورىدى دەرچووم لە مۇسلمانى دەرەنەچووم وە ھەلال و ھەرام ھەر بۇ مورىد نى، چونكە لەسەرى رۇيشتەن جاي شەرابم لى وەرگرتن نىازى خواردنەو ەيم كىرد، دەسبەجى پىرى مەيخانەى خواناسى وە ساقى جامى خۇشەويستى بە لەش ئامادە بوو دەستى كىرد بە لۆمە و تانە و ھەپەشە لىم و فەرمووى: ئەى سەگ ئەگەر شەرمەت لە من نى بە خەلى سەمىع و بصىرىش ناكەيت ئىتر لەترسى تورەى و بەھىزى ھەپەشەكانى لەھۇش خۇم چووم، كاتى ھاتمەو سەرخۇم لاشەى خەستەى منيان بردۆتەو مالى مامم يانى شېخ محمد عارف وە ھەموويان بە سەرمەو ئەگرىن، لە پاشا طەرىقەتم تازە كىردەو و بە راستى و دروستى روشتەى خۇشەويستى و مەبەتم لەگەردنى خۇم بەند كىرد، وە لە راكردن و تۇران كە شىوۋەى نەزان و دل تارىكانە تۆبەم كىرد و پەشىمان بوومەو

تىنوو ئاوى ژىن پىر بىكا لە بەرد

وايە خراپە لەگەل يارى مەرد

ك ١٦٦: ههروهه جەنابی حاجی شیخ مه‌لا قادری دێوانه كه به شیخ مه‌لا قادری چه‌مپاراو^(١) به‌ناوبانگه وه یه‌كی بوه له خەلیفه و جیگه‌داری چه‌زره‌تی شیخی ضیاء‌الدین ئەفەرموی جاریکیان مه‌لا سه‌عیدی بیوری^(٢) له پشت سه‌ری چه‌زره‌تی شیخه‌وه وه‌ستا بوو من له دلی خۆما ووتم: روو به روو له‌به‌رده‌م وه‌ستان سوودی زیاتره هه‌روهه كه له کاتی توجها وایه دوا‌ی دیم رووناکی یه‌ك به ئەندازه‌ی نیو مه‌تر له لای چه‌پی چه‌زره‌تی شیخه‌وه له به‌رامبه‌ر دلی موباره‌کی ئەو په‌یدا‌بوو ئەو نوره‌ منی له‌کاتی كه بی ئاگابووم ووتم نورم دی ده‌ست به جی نوره‌كه نه‌ما دوا‌ی چه‌ند ده‌قیقه‌یه‌ك دووباره په‌یدا‌بووه، چه‌ند رۆژیکي پی چوو رۆژیک چه‌زره‌تی شیخ ده‌ستی گرتم و فەرموی ده‌رکی نیسبەت چۆنه^(٣)؟ عەرزەم کرد قوربان نازەم فەرموی ئەوه‌ی كه فلان رۆژ هاتی وه چاوت پێكه‌وت نیسبەت بوو ئەوه.

ك ١٦٧: دووباره جەنابی ملا شیخ عبدالقادر چه‌مپاراو ئەفەرموی: جاریك: له خزمەت پێدا بووین به شیوه‌ی مژده رووی تیکردین فەرمووی: چه‌زره‌تی گه‌یلانی ئەفەرموی: عمر منی وکل من عنده فهو مني یانی عمر له منه، هه‌رکەس لای ئەوه ئەویش هه‌ر له منه.

وه جاریکی تر فەرمووی: چه‌زره‌تی شاهی نه‌قشبه‌ند گله‌یم لی ئەکات و ئەفەرموی تۆ چه‌زره‌تی غه‌وشت له من خوشتر ئەوی.

(١) چه‌مپاراو: له‌سه‌ر سنوری عێراقه له ئێرانا سه‌ر به فەرمنداری بانه‌یه‌ نزیکي سیا گوێزه.

(٢) بیوری: دێیه‌كه له فەرمانداری چوارتا له پارێزگای سلێمانی.

(٣) ده‌رکی نیسبەت: اصطلاحیکی تصوّفه كه به مانای هه‌ست کردنه به به‌ره‌كه‌ت و نور، یانی هه‌ر کەس په‌یوه‌ندی ته‌واوی به ده‌ستگیریکي راسته‌قینه‌وه بوو وه چه‌ند هه‌نگاوێکی به‌ری هه‌ستی پی ئەکا و ئەی بیخی.

له دوو دلی له جی دام، له بهینی دوو نیگارم
که دل بدهم به کامیاب لهم بهینه شهرمه زارم

ك ۱۶۸: ههروهه جەنابی مه‌لا عبدالقادری دیوانه ته‌فه‌رموی: جاری حه‌زهرتی
شیخ عومەر له غه‌ریبی دابوو به‌هۆیه‌که‌وه، له پاشا نوێزی استخاره‌ی فه‌رموو که
ئایا ته‌شریف به‌یئته‌وه یان نا؟ که نوێزه‌که‌م به‌جی هینا دیم له لایه‌ن حه‌زهرتی (خوای
ذو الجلال) وه^(۱) نامه‌یه‌کی تاییه‌تی له باره‌ی حه‌زهرتی بهاء الدین و به‌نده و شیخ
ئه‌حمه‌دی برام له ئاسمان هاته‌ خواره‌وه وه له باره‌ی حه‌زهرتی شیخ بهاء الدین وه
نوسرابوو که فضلی خوا ده‌رحق ته‌و فراوانه وه له باره‌ی شیخ ئه‌حمه‌دی برام وه وا
نوسرابوو مه‌سه‌له‌هت وایه له بهاء الدینی برای جیا نه‌بیته‌وه وه له باره‌ی منی
هه‌ژاره‌وه وا نوسرابوو به‌شیوه‌ی فه‌رانداری بجی بۆ بیاره وه مۆریکیان بۆ هینام تیا
نوسرابوو [إِنَّا أُعْطِينَاكَ الْكَوْثَرَ * فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ * إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ] یا عمر
الفاروق له پاشا هه‌ر له‌و کاته‌دا به‌خزمه‌ت ۱۵۰ سه‌د و په‌نجا له مه‌شایخی هیندستان
شه‌ره‌فدار بووم که تا ته‌و کاته به‌خزمه‌تیان نه‌گه‌شتبووم، وه ته‌وان له‌جیگه‌یه‌که
دابوون که مائی حه‌زهرتی عباس بوو خۆشنودی خوا بی بۆ پیرۆزیایی چوونم بۆ بیاره
خه‌تمیان فه‌رموو، له کاتی قرآن خۆندنا یه‌که‌م ئایه‌تی إِنَّا أُعْطِينَاكَ الْكَوْثَرَ یان خۆند
ئه‌ججا سووهرتی هل أتى على الإنسان خۆند وه کۆتاییان به‌دوو ئایه‌ته‌که‌ی إِنَّا أُعْطِينَا
هینا.

جەنابی مه‌لا قادر ته‌فه‌رموی عه‌رزیم کرد که‌واته ئهم هه‌لبه‌سته‌ی که جەنابی
زانای به‌رز و گه‌وره شیخ عه‌لی قه‌ره‌داخی فه‌رموویه‌تی ته‌وه‌ی که له‌و نیوه‌ی دێره‌دا
ته‌فه‌رموی:

(۱) خوای ذو الجلال إلهامی داناهه بۆ ئەولیا و خۆشه‌ویستانی خۆی وه‌جی داناهه بۆ پیغه‌مبه‌ران.

(إلهامی: شانتت^(۱) اُتَره^(۲) هیچ نیه پشتیوانی) حەزەرەتی پیر فەرمووی زۆربەیی
 هەلبەستی ئەو ھۆنراوەیە ئیلهامیە وەکوو ووتویەتی شاھی دین قطبی مبین غەوژی
 مەهین رەحمیکە ئیلهامیە چونکو جاری وام بۆ معلوم بو کە لەشم بە ناوی مبین کە
 یەکیکە لە ناوەکانی خوا گۆرا، وە لە لایەن خواوە ئیلام کرام ئەگەر مەیلت ھەیە
 خۆت لە موسلمانان ئاشکراو دیار بکە تا لە ھەمووان دەرکەویت منی ھەژاریش
 مەیلەم نەکرد تا خوا بە لوظفی خۆی ئاشکراو و دەرکەوتوی بفرموی.

فەرمان ئەوەیە کە ھەر خۆی بیکا ئەمەر ئەوەیە کە خۆی بفرموی

ك ۱۷۰: سەر له نوێ شیخ مه لا قادری چه مپاراو فهرمووی: یه کی تر له فهرمایشتی پیر ئه وهیه که ئه فهرمووی: له زهمانی هه زههقی شیخی سراج الدینی باوکیا هه زههقی شیخ عمر به خزمهت رسول الله ﷺ شهه فدار ئه بی فهرمووی: جی و بانی خوی بهم بیچاره به خشی و فهرمووی ئهم رایه خه جیگهی خۆمه تو له سههری دانیشه خوی ته شریفی موباره کی هه ستا ئهم شهه مه زاره ی له سههه جیگا که ی خوی دانا له و

(۲) اُبتره: بیقر و وہ جاخ کویر۔

(۳) قەتوونا: گىياھەكە تۈۋەكەي بى ئۈۋەي بېشكىنې بۇ دەرمان بەكار دەھىنېرى بەلام ئەگەر شكا خواردىنى سەمە (زەھر). - أعاذنا الله من معادات الأولياء.

كاتەدا روو به قبیله له سهر ئەم جیگهیه سهرم نایه سوجدە وه ئەم ووت اللّهم حبّ
النبيّ اغفر لي وه جارێ ئەمگوت یا ربّ حبّ النبيّ اغفر لي^(۱).
دیسان ئاشیکی پی به خشییم فەرمووی ئەم ئاشە مائی خۆمه بۆ تو پی.

ك ۱۷۱: كۆمه لی له وانه كه ههریه كه یان به ته نیا جیگه ی پروایه گێرایانه وه كه:
جه نابی شیخ علی قهزەداخی (خوا لی خوشنود پی) له کاتی فەقیهێ نیدا کاتی که
عیلمی که لام ئەخوینی به قسه ی گوهر و سهر لیتی کچوه کان ئەکهوێته خه تهره و
خه یالاته وه، تا وای لی دی هیچ پروای نامینی وه له ئایینی پاکي ئیسلام پی به ش
ئەمین، وه له بهر چاوی خەلکا به پی دەست نوێژ نوێژ ئەکا تا کاتی رشته ی کامه رانی
و به خته وه ری رای ئەکیشی بۆ بنکه ی رانوما ی راسته قینه وه ئەکهوێته باخچه ی
کامیابی بۆن خوشان به نوری ئیمان و خواناسی ئەگاته مه نزلگای غه وشی زه مان
حه زره تی شیخ عه ومه ری ضیاء الدین له کاتی ئیواره دا له رووی تاقیکردنه وه و پی
با وه ری یه وه ئەچینه خه تمه وه، وه ختی حه زره تی پیر له به رده میا دائه نیشی ئەیینی ئاگری
کوفر و پی با وه پی له دلایا بلیسه یه تی وه پی به شه له نوری ئیمان، خیرا حه زره تی پیر
هه ل ئەستی وه به په ژاری و خه مناکی یه وه له جیه که وه دائه نیشی، ئیتر ئەو شه وه
توجه له که س نافه رموی له دوا ی خه تم شیخ علی عه ززی ئەکات قوریان چیت دی؟
ئەفه رموی یا خوا ئەوه ی له دلی تۆدایه له دلی هیچ موسلمانیکا نه پی عه ززی ئەکا ئایا
چاره ی هیه یا نا، ئەفه رموی ئەگه ر به گویم بکه ی بۆ له ناوچوونی هه ول ئەده م
ئەجار تسمک ئەکات و طه رقه ت وه ئەگری وه ئەیکا به هاوپی کورانی عه زیز و
خۆشه ویستی خوی وه به ماوه یه کی که م نوری ئیمان و باوهر له دلایا جیی تاریکی و

(۱) جه نابی ملا یوسفی مه جهر له ژیر ئەو نووسینه ی که له بهینی دوو که واندان نووسیه یه تی ئەمه ده ست
و خه تی مو باره کی حه زره تی ضیایه به ده ست خه تی پیرۆزی خوی راستی کردۆته وه له کاتی ته ماشا
فه رموونیا که له که رامه تی ژماره (۳۷) دایه. (دانهر).

پهستی کفر و بى دينى ته گرځېته وه. جاء الحقّ وزهقّ الباطل له پاش ماوړيه حقيقه ته رابيطه ي لى' ناشکرا ته بى' (۱) وه به د مردى عيشق و ته وینه وه گرفتارى ته بى، وه خه ريکى دانانى هه لېه ست و هونراوه ته بى، له کاتیکا که له عيلمى به لاغه کتیبیکى مطول ته خوښى ته فهرموى' چهنه باسيکم لهو کتیه له خزمهت رابيطه سوود وهر گرتوه.

ك ۱۷۲: جه نابى شيخ مه عروفي نه رگسه جارى (۲) که په کيکه له زومړه ي سادات و جيگه دارى هه زره ته شيخ و وهر گيراوى ته م ئاستانه په فهرموى: شهوى من له خه تمه دا بووم له وپه پرى خانه قاوه، وه هه زره ته شيخ له په ريکى تره وه دانيشتبوو، به چاوى سهر ديم په کى له تاقه کاني خانه قا بوو به حوجره وه کومه لیکى به سام و هه بيهت لهو حوجره دانيشتبوون، وه هه زره ته شيخى ضيا چرايه کى داگيرساوى به دهسته وه بوو، چووه ناويان و گفتوگويان دهست پى کرد وام زانى که پرس و را له فرمانیکا ته که ن سام و ترسيکى زورم لى نيشت و هه ستام و چوومه لايه کى ترى خانه قاوه، ته ماشام کرد هه زره ته شيخ هه روا له جيى خوبا دانيشتوه، له دواى دوو سال به سهر ته م بينينه دا تى په ربوون هه زره ته شيخ نامه يه کى بو ناردم فهرموو بوى به و نيشانه که فلان شهو فلان تاق بوو به حوجره، وه کومه لیکى به سام لهو حوجره دا دانيشتبوون وه منت دى لهوى له ئيشیکا پرس و پريان ته کرد فلان ئيش وا بکات.

(۱) حه قيقه ته رابيطه ي لى' ناشکرا ته بى: يانى به چاوى دل بينينى هه زره ته شيخ که ته ویش له پاش برينى چهنه هه نگاوى ته بى.

(۲) نه رگسه جاپ: ديه که له دهره بندى خان له وپه رى سيروان سهر به پاريزگای سلیماني يه بهرامبه ر چناره يه.

ك ١٧٣: ديسان جهنابی شیخ ماری نهرگسه جار فهرموی: چووم بۆ زیارهتی
 حهزرهتی گهیلانی خوشتودی خوا بی له کاتی زیارهتا بیخودیم بهسهراها و به
 خزمهت حهزرهتی غهوئی گهیلانی گهیشتم ههندی مژدهی دهرخست بهکی لهوانه
 نهوهبوو فهرموی: مژده بده به شیخ عومهر تا دیر زهمان لهسهر تهختی ئیرشاد
 پایهدار نهبی وه بهکی تر له مزگینیی بهکانی نهوهبوو فهرموی نهگهر ویستت اجازهی
 طهریقهنی به نرخ و پایه بلند وهریگری له شیخی حهلقه، عومهر جیگه دار و نایی
 منه، که گهرامهوه له دواي دوو سال حهزرهتی پیر جهنابی شیخ عومهر رای
 سپاردبوو فهرموی بهو ناو نیشانه که له بهغا به خزمهت حهزرهتی غهوسی زهمان
 گهیشتی و من له پشت سهریهوه وهستا هووم منت نهدی نهم مژدانهی بی دایت فلانه
 فرمان و کار بهم جوړه بکه.

ك ١٧٤: ديسان جهنابی شیخ ماری نهرگسه جار فهرموی:
 جاریک له گهال نهجومهنی به گزادهکانی جاف دانیشتبوین، حهزرهتی شیخ
 ناموزگاری بۆ نهفهرموی، وه منی بیچارهش خهریکی فهرمانی طهریقهنی خووم
 بووم، لهو کاته دا بی خودی بهک هات بهسهرما دیم حهزرهتی شیخ وه کوو جبریلی
 نهمین دهستی میهره بانی له کهمهر بهندی ئیخلاصم توند کرد، وه له خزمهت خو یا له
 پهستای و نهوی زهمین به سواری بوراقی ویلایهت له بیت المقدسی هیدایه تهوه به
 نهوپهیری بهرزایی عهرشی گه یاندم والذي لا تأخذه سنة ولا نوم به لا ژوو رووی
 وسع کرسیه السموات والأرض چهند تهختی لاهوتی بههیزی بی ناسووتی وه
 چهندها تارای رووناکی و تیشکداری وه باقی پهرده و تارای مهله کووتی تری به من
 طهی کرد تا به پایهی نهبوونی وه تارای بی تارایی گهیشتم، لهوی منی بهجی هیشت
 وه خوی بۆ سهر تر ته شریفی برد تا به لهشی موبارهکی له بهرچاوا نهما.

بۆ بەجىم يەلى!!! ئەى يارى گىيانى
 فەرموۋى لەمەو ژوور ئىتر تۆمەيە
 خۇ من دىسۆزۇم بۇ خۇت ئەزانى
 چونكە تو ماۋەت تا ئىرە ھەيە
 بە نورى خوا ئەسوۋى پەرت

لە پاش ماۋەيە تەشرىفى گەرباۋە بۇ لام كەمەرى گرتەۋە و فەرموۋى ھەستە با
 بىرۋىنەۋە بۇ جىگەى خۇمان.

تا نە بوورى تۆ لەسەر رى ناخەيە مەيدانى عەشق
 سەر لە پىشى پى ئەبى لەم رىگەدانى ئەۋەلا

ۋە ھاتىنەۋە شوپىنى خۇمان، كە چاۋم كىردەۋە دىم ھەزىرەتى شىخ لە گەل
 دانىشتۋانى ھازىرى ھزورىا گىفتوگۇ ئەفەرمۋى^(۱):

لەم گىزا كە شتى گوم بوو بە ھەزار تەنيا يەك پارچەى نەكەۋتە كەنار

(۱) ھەر لەم بارەيەۋە جەنابى زاناي بەرز و پايە بلىند و بەناۋبانگ مەدرسى يىارە مەلاى گەۋرە ملا
 عبدالقادر ئەفەرمۋى: چەندە ھاجار لە خىزمەت ھەزىرەتى شىخاۋوبىن بىنيۋە بە ظاھىر بەشتىكى ترەۋە
 خەرىك بوە و لە باطينا مى ھەزارىشى بىر دۋتە ژوورۋى عەرشەۋە لە كاتىكا كە مىن مىشغول بووم بە
 ئىشى خۇمەۋە لە طەرىقەتدا.

خاۋەنى كىتپى شىمس العقائد جەنابى بەرىز شىمس الأشرافى قورەيشى، تەشرىفى ھەزىرەتى ضىياء مىلاى
 يىارە ئەكات ئەفەرمۋى:

مەرحومى مەلا مەۋلانا قادىر
 لە يىارەى شەرىف بە جەمەى پى باك
 ۋوقى مىن ھەر بەم كىلاش و پاۋە
 بۇ ئەۋجى ئەفلاك مىن ھەلپىراگم
 تەشرىح الأفلاك مەخۋىن جى يە
 پىرى ئەۋ عمر لىت مەجھول نەۋى
 عالم بە علوم باطن و ظاھر
 دەرسى ئەفەرمۋى تەشرىح الأفلاك
 ئاسمانام گىشت داگە ۋە پاۋە
 بە لوتقى پىرىم ھەموو گەپىراگم
 ئەۋزاعى ئەفلاك ھىچى وانىە
 پىر كە كامىل بوو مورىد ۋادەۋى

ك ١٧٥: جهنابی مدرسی بیاره ملا عبدالقادری علامه ئەفەرموی:

جاریك حەزەرەتی شیخ فەرمووی: بە خزمەتی حەزەرەتی رسول الله ﷺ شەرەفدار بوم تەماشام کرد تاجیکی بە دەستەووە بوو ئەمری پی فەرمووم: ئەم تاجە بگرە وە هەر چوار دەوری بنەخشینە یا بچنە بە لولاک لولاک لما خلقت الأفلاك منی هەزاریش لەسەر فەرمانی ئەوان وە (بەندە فەرمانی) قبولم کرد، وە لەو کاتەدا وام ئەزانی کە ئەو حەزەرەتە ﷺ بە أحمد رسول الله بەناویانگە، بە هۆی زۆر لی سەندنی شوێری شەوق و مەستی ئەو لوطف و بەخشندەیی یەو بە ئاگا هاتم، سەر لە نوێ چوومەووە باری پیشوو بە خزمەتی شەرەفدار بوومەووە بەلام ئەجارە ئەو حەزەرەتە بە محمد رسول الله ﷺ بەناویانگ بوو، جاری سێهەم بە خزمەتی دایکم گەیشتم وە هەر لەو شەووەدا بینیم کە نانەوای تایبەتی خانەدانی فەخری عالەمە ﷺ وە ئەم دایکە منە کە سید بوو لە مالی حەزەرەتی أبو بکری صدیق (خوا لی خوشنود بی) دروستی ئەفەرموی، وە وام ئەزانی کە نیشتهجیی شاری مدینە منورە وە^(١) هەموومان ریزە خۆری خوایی فەخری عالەمین، وە دیم دایکم دەستی هەویراوی یە، لەو کاتەدا لە دەرگای مالی پیغەمبەرەووە بە دەستی هەویراوی یەو هاتە دەرەووە، وۆتم دایکە برسیمە فەرموی نانم کردووە بردوومەتە حضوری حەزەرەتی ئەروم دەستم ئەشووم و نانت بۆ ئەهینم لە پاشا بەو پەری خوشەویستی و میهرەبانی یەووە فەرمووی: ئەی کۆری خۆم شوکری خوا بە جی ئەهینم سوپاس بۆ خوا کە حەزەرەتی رسول الله ﷺ لە گەڵ تۆدا لوطفی هەیه وە زۆر دەرەق بە تۆ میهرەبانە.

چەخەمی لە ئاور ئومەت کە تۆ بی پشتیوانی

باکیان چی یە لە گێژاو، کە نووح بی کەشتیوانی^(٢)

(١) مەدینە منورە: شاری رووناکی، شاری پیغەمبەر ﷺ.

(٢) چە غم دیوار امت را که باشد چون تو پشتیبان چه باک از موج طوفان را که باشد نوح کشتیان

ك ۱۷۶: جەنابى ھەزرەتى شەيخ نجم الدىن كوپرى موبارەك و شىرىنى ھەزرەتى شەيخ عومەرى ضياء الدىن ئەفەرموۋى:

جارى لە خىزمەت باۋكى پايدەدارى خۇما كە تەشريفى ئەفەرموۋى بۇ ناۋچەى جوانرۇ بە لاي گۆرستانىكا تى پەرىن، ھەزرەتى ماۋەيەك راۋەستا و روانى بۇ لاي قەبرەكان كاتى گەيشتىنە مەنزل، ھەيىب بەگى فەرمانرەۋاي جوانرۇ ھات بۇ زيارەتى ھەزرەتى شەيخ، جەنابى باۋكم روۋى تى كرد و فەرموۋى: ئەي ھەيىب بەگ يەكى لە مردوۋەكانى ئەو گۆرستانە بە بەرگ و پۇشاكى خۇناۋى يەۋە شىكەت لى ئەكات، ھەيىب بەگ دەستى كرد بە گريان و چۈنەيتى ئەو بەسەرھاتەى باس كرد وۋى ئەو يەكى بوو لە دەس و پىۋەنى خۇم بەھۋى ئىشپىكەۋە كوشتەم ديسان فەرموۋى: رۇحانەتى ئافرىتەكى مەنيجە ناۋ ھازرە نىشانەكەى ئەۋەيە كە خالىك بە لاي رومەتى يەۋەيە لەخىلى باۋەجانى يە ۋە بەسەر مئالەۋە رۇشتوۋە، شىكەت لە ئامۇزاكانى ئەكات كە ماۋەيەكى زۆرە مردوۋە، ئەۋانى مىراتگرى مائەكەى بوۋن لەۋ ماۋەيەۋە تا ئىستا ھىچ خىر و چاكەيان بۇ نەكردوۋە دەس بە جى ھەيىب بەگ دەستى كرد بە لىكۈلپنەۋە و گەپان بە دوايانا، ۋە ئامۇزاكانى دۈزيەۋە و بانگى كردن، ۋە پرىسارى لى كردن كە چەند سالە ئەۋ مەنيجەيە لە دىنا دەرچوۋە، ووتيان ۲۲ بىست و دوو سالە ۋە ھەزرەتى شەيخ چۆنى فەرموۋە راستە و ۋەھايە.

ك ۱۷۷: ديسان جەنابى ھەزرەتى شەيخ نجم الدىن (قدس سرە) ئەفەرموۋى كاتى ملا عبدالحكىمى لاجانى شەرفدار بوو بە زيارەتى ھەزرەتى شەيخى باۋكم ۋە بوو بە مورىدى ئەۋ زاتە توجھىكى فەرموۋى لى ۋە پىي فەرموۋ: ئەئەرى لە دلى تۇدا ئەيىنم نىشانەى ئەۋەيە كە بە خىزمەت ھەزرەتى رسول الله ﷺ گەيشتويت ملا عبدالحكىم دانى پىا نەنا وۋى: مەنى بى قەدر و نموۋ كەى رايەى ئەۋەم ئەكەۋى كە بە خىزمەت ھەزرەتى رسول الله ﷺ بگەم، ھەزرەتى شەيخ فەرموۋى بىر بىكەرەۋە، لە دۋاي بىر لى

کردنه و په کی زور عهرزی کرد، به لئی له تمه نه ۱۵ پانزه سالیډا بووم جاری: له
خهوا به شهره فی دیداری رسول الله ﷺ به هره وهر بووم تهو کاته هزره تی شیخ
چونیه تی خه وه که ی باس فهرموو تهویش ته صدیقی کرد.

به خاکی پی ی تهو ناگا ده سی کهس

به خه و بی یینم بو من به سه بهس

ك ۱۷۸: دوباره هزره تی شیخ نجم الدین خوشنودی خوا بی ته فهرمو ی
جاریك له ناوچه ی هورین له خزمه ت هزره تی شیخا بووم، هه میشه چاوه پروانی
توجهات و نیگای پیرانه ی بووم، توجهی کی له م گیان فیدایه ی فهرموو:
له و کاته دا ئاره زووی دلم تهو هوو، له کاروباری دنیا خالی و دلم هیچ
به دنیاوه نیه وه هیچ داوای پله و پایه ی تهو لیام نیه، ته نیا ته مه م تهو ی هیمه مته
بهرموون نه خت و مایه ی ئیمان به سه لامه ت دهر بهرم وه ئیمان به پاک ی و بی
گهردی به خوا بگه یه نم وه له روژی دوا یی له رووی سه رمایه دارانی سه عاده ت و
به خته وه ریدا له ژیر باری شهرمه زاری و خه جاله تیدا نه بم به جیی تانه و لومه، خیرا
له وه لایم ته م خه تهره یه ی مندا ته م دپره هونراوه ی فهرموو که ته مه کوردیه که یه تی:

خولامی هیمه مته تی تهو مه له بن ته م چه رخه روژ و شهو

له ههرچی رهنگی په یوه ندی به خوی بگری بهری بی تهو^(۱)

وه له دوا ی تهو فهرمایشه ته م. ثابته پیروزی خوینده وه [يَا بَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ
لَكُمْ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ] وه ته م خولامی خوی به جیگه ی
سو پاس گوزاری و هیواداری.

(۱) ته مه ده تی شیعه فارسی په که ی هزره تی ضیایه:

غلام همت اتم که زیر چرخ کبود
زیر چ رنگ تعلق پزیرید ازاد است

ك ۱۷۹: ديسان حەزرەتى شەيخ نجم الدىن خۇشنىۋى خوا بى ئەفەرمىۋى:
 حەزرەتى شەيخ تەشەرىفى فەرموو بۇ شارى سەنە من لە خەزىمەتيا بووم لەو كاتەدا
 جەنابى ملا عبدالمجىدى خەلىكى نەير كۆپىكى نەخۇشى ھەبوو ھىنايە خەزىمەتى و
 داۋاي شفا و چاك بوونەۋەى فەرموو، عەرزى كرد نەخۇشى يەكەى بەم ھۆيەۋە بوو
 جارى پشیلەيەك ھەلمەتى بۇ بردوۋە و ترساۋە، فەرمىۋى ھەلى گىرن بېيەنەۋە بۇ
 مائەۋە، إن شاء الله سەگىكىش ھەلمەتى بۇ ئەبات، كاتى كە بردىانەۋە بۇ مائەۋە
 پارچەيەك گۆشتى ئەدەن بە دەستەۋە، كوت و پىر سەگى پەلامارى گۆشتەكەى
 دەستى ئەدات ئەقىزىنى و بېھۇش ئەكەۋى، كاتى ھۇشى دېتەۋە بە بەرا كۆرەكە چاك
 ئەيىتەۋە، ئەم كەرامەتى حەزرەتى شەيخە ئەيىتە ھۆى پىرا پەيا كىردى ئەو خەلكە لەو
 ناۋچەيە و پەيداۋوۋى خۇشەۋىستىيان بەم زاتە پىرۋە.

ك ۱۸۰: جەنابى حاجى أحمدى عەرەب^(۱) كە خەلىكى سورىايە لە ناۋچەى
 خۇيان بە فرمانى ھەندى لە مەشاىخى ئەم طەرىقەتى پىرۋز و پىر فەرى نەقشەندى بە
 نىگىنى ئىرشادى دراىە دەست، لە پاش ئەۋە كە حەزرەتى شەيخ عومەر بە كەمەندى
 مەعنەۋى خەستى يە ژىر سايەى خۇيەۋە، ۋە ماۋەيەك سلوكى كرد، ئەجا لە لايەن
 پىرى ناۋىراۋ پاىەى جىگەدارى و خەلافەتى ۋەرگرت، ۋەرگرتەكەى ھۆى دىلخۇشى
 و شادمانى بوو بۆى ئەم پىاۋە موبارەكە بۆى گېراينەۋە فەرمىۋى: كاتى ۋەك دىۋانە لە
 ۋوللاتى خۇم دەرچووم و زەخمەتى رىگەم خەستە سەر شانم ھەر مەنزلى ئەھاتىن بەم
 لاۋە باسى كەراماتى حەزرەتى شەيخ عومەرمان ئەبىست، ۋە دەم بەدەم كەراماتى

(۱) حاجى أحمدى عەرەب باۋكى جەنابى شەيخ عومەر و شەيخ عبداللاھى دېرەزورە كە خالى راستەقىنەى
 كاكە شەيخ أمین و كاكە شەيخ ثابت و شەيخ مظهرى بەرىزىن كە لە پاشا باسى دېتە پېشەۋە كە براى شاھى
 عوسمان گىنانن خوا رىزو قەدىران زياتر كات.

حه زره‌تی شیخ بۆ من ئاشکراتر ته‌بوو، تا له‌ دوایدا له‌ دینی بیاوێله^(۱) چاوی پر ئیشم به‌ پرته‌وی جه‌مائی ئەو زاته‌ پایه‌ به‌رز به‌ نيعمه‌تی ته‌ندروستی دك و گیان به‌هره‌مه‌ند بوو، رۆژی گوێمان له‌ فه‌رمایشه‌ جوان و پر فه‌ره‌کانی گرتبوو، كه‌ هه‌زه‌ره‌تی شیخ عمر باسی كه‌رامات و ده‌سه‌لاتی ئەولیا و خۆشه‌ویستانی خوای ئەفه‌رموو منیش له‌و كاته‌دا عه‌رزم كرد: یا سیدی قال الإمام الرباني لو توجّهتُ إلى الشجرة اليابسة لأخضرتُ له‌ وه‌لاما فه‌رموو یان قال الإمام ذلك ولكن ما توجّه، ونحن توجّهنا فأخضرت.

یانی قوربان هه‌زه‌ره‌تی ئیمام فه‌رموویه‌تی ئە‌گه‌ر توجّه بکه‌م و نی‌گه‌هی بخه‌م بۆ دره‌ختیکی ووشك سه‌وز ته‌بێته‌وه‌، هه‌زه‌ره‌تی شیخ عمر فه‌رمووی، ئیمام فه‌رموویه‌تی به‌لام توجّه‌ی نه‌فه‌رموو، به‌لام ئی‌مه‌ توجّه‌مان كرد و سه‌وز بو‌وه^(۲)، عه‌رزم كرد ئەو دره‌خته‌ کامه‌یه‌؟ كه‌ به‌ توجّه سه‌وز بۆته‌وه‌، فه‌رمووی: دره‌ختیکی ناره‌وه‌ن بوو له‌ لای چه‌پی به‌رده‌ نوێزه‌کانی بیاره‌وه‌ ووشك بوو توجّه‌م لی‌ كرد دووباره‌ سه‌وز بو‌وه‌، هه‌زه‌ره‌تی شیخ ئەم فه‌رمایشته‌ی ته‌نیا له‌ گه‌ل حاجی ناویراو فه‌رموو بوو.

ژیانی دیسان ته‌چیته‌وه‌ به‌ر ته‌لقینی مردوو ئەو بکا ئە‌گه‌ر

(۱) بیاوێله: دێیه‌كه‌ له‌ نزیک هه‌له‌بجه‌ له‌ سه‌روی عه‌واوه‌یلێ له‌ پارێزگای سوله‌یمانی.
(۲) ئەم به‌سه‌رهاته‌ به‌م جو‌زه‌یه‌: چه‌ن سالی له‌ مه‌و پێش دیمان ئەم داره‌ ناره‌وه‌نه‌ له‌ دوا مانگی به‌هاری ووشك بوو گه‌لاکانی هه‌له‌وه‌ری، دوا‌ی ماوه‌یه‌ك په‌ژاری و خه‌مباری بۆ سی‌مه‌ر و كه‌لك و سودی سه‌ر له‌ نوی گه‌لای سه‌وزی دمه‌ركرده‌وه‌ دوا‌ی ماوه‌یه‌ك هه‌زه‌ره‌تی شیخ فه‌رمووی گه‌لای ئەم داره‌ و نوستن له‌ سه‌ر ئەم به‌رده‌ شفای له‌رز و تایه‌ چونكه‌ كاتی ئەم دره‌خته‌ ووشك بوو بوو گه‌وره‌یه‌ك توجّه‌ی لی‌ كرد و سه‌وز بو‌وه‌، به‌لام نه‌زانرا ئەو گه‌وره‌یه‌ كی بوو، كه‌ حاجی أحمد ئەم كه‌رامه‌ته‌ی گێڕایه‌وه‌ دمه‌ركه‌وت كه‌ ئەو زاته‌ هه‌زه‌ره‌تی ضیا خۆی بوو.

ك ١٨١: جهنابی حاجی شیخ محمد آمینی بوخارایی^(١) تهفهرموی:

له شاری بوخارای پیروز برایه کم هه بوو له کار به دهس و نزیکانی فه رمانپره وای
ئه و وولاته بوو، وه خاومنی ریز و دمه سلات بوو، ئهم دادگهر و حاکمه ی ئه و
وولاته ی ئه برد به پیره له گه ل براکه ی خوی دوژمنایه تی پهیدا کرد و له وولات
براکه ی خوی دهر کرد.

پاش ماوه یه ئهم حاکمه و فه رمانپره وایه کوچی دوا یی کرد و تهختی بهختی سه ره و
ژیر بوو به پیریاری هه موویان برای ئهم حاکمه یان هینایه وه له و دهر به دهر ی یه له سه ر
تهختی فه رمانپره وای دایان ناو کردیان به دادگهر و حاکمی بوخارا له جیاتی خوا لی
خۆشبوو ئینجا که فه رمانی وولاتی که وته دهس داخی دهر به دهر ی پیشووی که به هوی
چهند که سیکه وه که له لای براکه ی دوو زمانیان کردبوو هانی دا بو تۆله سه ندنه وه
لییان وه هه موویانی گرت و له ته نافی توورپی دان و بی سه ری کردن، وه ره وانه ی
شاری خاموشانی کردن که یه کی له وانه ی براکه ی من بوو، حاجی شیخ محمد آمین
ئه فه رموی من له و کاته دا له دهر وه ی شار بووم به و هوی وه ی که ئهم کۆسپه هاتبوو
به سه رمانا من به هوی براکه مه وه به تاوانکار له لای دادگهر ی تازه درابومه قه لهم،
دایکی به پیزم کوپنکی خۆم و برازایه کم و کۆمه لی پاره ی نهختینه ی بو ناردم وه
رای سپارد ئه گهر له م وولاته سه ری خوی دهر نه کات سواره یه کی زۆر وان له
گه راندا ئه گهر بیگرن بی سه ری ئه که ن خیرا منیش برازاکه م و کوپره که م هه لگرت و

(١) بوخارای شهریف: بۆیه پی ته ووتری بوخارای پیروز چونکه ئهم شاره مه لهندی بوزورگه ورانی
ثابینی بوو چه له باره ی علومی ظاهر وه چ له باره ی علومی باطن، یه کی له زانیانی ظاهر خاومنی
حدیسی بوخاری به که جهنابی عالی به ریز و پایه بلند محمدی کوپی اسماعیلی کوپی ابراهیمی بوخاری به
له دوا ی کوپران یه که م سه رچاوه و جیی پروایه بو وهرگرتی احکامی دینی، وه یه کیکی تر له وان
حه زره ی شیخ محمدی بوخاری به که به شاه ی نه قشبه ند به ناوبانگه وه سه ربه خۆبوه له طه رقه تی موباره ک
و پیروزی نه قشبه نیدیا.

رووم کرده وولاتی به لُخ بۆ خزمەت جه نابی^(۱) به ریز شیخ محمدی به لُخی^(۲)، به هۆی به یوهندییه که وه که ههر له کۆنه وه له به ینمانا بوو.

وه بۆ که وتنه ری له بوخاراوه بۆ شاری به لُخ ته بی رووباری جه یحون بپردری له به ینانا، به لام ئیمه ریگهی پاپورمان وون کرد و سه رمان لی تیکچوو له په له په لی خۆمان و سه ختی کاته که، وه کۆمه لی سوار که نزیکهی ۳۰ سی که سی ته بوون که وتبوونه گهران به دوامانا، ئا له م کاته سه خته دا له ترسی خۆمان و ویردی یا مغیث یا مغیث مان ته خویند کت و پر ته ماشامان کرد ریش سپی به کی نورانیمان له دوور به دی کرد به شیوهی ری پیشاندهر وه ستا بوو به دهستی پیروزی خۆی ئیشاره ی فهرموو که لیرووه وهرن ئیمه ش به دوی تهوا رۆیشتن تا گه یاندینی به که شتی ئیتر له ئیمه وون بو، ئیمه تهومان به چه زره تی خدری زینده ته زانی، که گه یشتنه ناو که شتی به که گه میوانه که مان له حالی خۆمان ئاگادار کرد، له و کاته دا سواره کان گه یشتن، وه داوایان کرد له گه می وانه که که ئیمه به یننه ده ره وه، به لام تهوان به زه بیان پیامان هاته وه و گو بیان نه دانی وه به مه رانی ئیمه که شتی یان خسته ری، وه تهوان به ناکامی گه رانه وه کاتی گه یشتنه به لُخ وه به شیرینی ره فاقهت و هاوڕییه تی شیخ محمدی به لُخی ته لُخی سه فهرمان له بیرچوه وه باسی به سه رهاتی ریگه مان له خزمهتیا باسکرد و فهرمووی تهو ری نیشاندهری لی قه و ماوانه تهو خه زنه داری فه پ و به ره کاتی خوایی به وه تهو فه ریاد ره سی ری لی تیکچوو دهشت و ده ری نامرادی به (چه زره تی شیخ عومه ری کوپی شیخ عوسمانی سراج الدین) ه له

(۱) ئەم کهرامهته به کی که له و سی کهراماتهی که چه زره تی شیخ عمری ضیاء الدین (خوا لی خوشنوو د بی) به دهست خه تی خۆی له ژیریا نوو سیویه تی.

(۲) چه زره تی ضیاء الدین (قدس سره) به خطی مبارک و پیروزی خۆی له ژیر ئەم حیکایه ته دا ئەمه ی نووسی بو: شیخ محمد به لُخی که چوو بۆ طره فی حیجاز و گه رایه وه لیرو له بیاره ماومه پاش وه رگرتنی طه ریهت مابه وه، وه له لایه ن ئیمه وه مآذون کرا به تعلیمی طه ریهتی طالبانی ربی خودا (شیخ محمد له سالی ۱۳۰۰) هیجریدا چوه حیجاز

بيارمى ھەورامان لە وولاتى كوردستانى غىراقە ئىمەش ئاگرى شەوق و مەبەت و
خۆشەويستى لە تەنورى دەرۋىخانە بلىسەى سەند ۋە لە رىگەى قەندەھار و
خوراسانە ۋە ھاتىن تا بە ئاستانەى پىرۋزى دلشاد و بەھرەمەر بووين، كە گەشتىنە
خزمەتى لە دلدا و ۋەتەن ئەگەر ھەزرىتى شەيخ عومەر لەم كۆپرەدا بى جىيا بىيەتە ۋە لە ۋان
ۋە دلخوشى ئىمەى دەر بەدەر بداتە ۋە، ۋە مېھرىبانىمان لە گەلا بىۋىنى، ديارە كە رى
پىشانەمى رووبارى جەمخونىش ھەر ئەو بوە.

دل ئەگەر بىيەتە جىگە شۇخى شىرازى دل بەند
بە خالى روى ئەبەخشم بوخارا تا سەمەرقەند^(۱)

كوت و پىر ئەو زاتە پىر لە بەرەكاتە تەشريفى لە جىگەى خۆى ھەستائە چەند
ھەنگاۋى بە پىشۋازىمان تەشريفى ھىنا ۋە دەستى لۇطف و خۆشەويستى كەردە ملىمان،
كاتى دانىشتىن لە خزمەتيا ھەموو بەسەرھاتى بە بى كەم و زىاد چۈن لىمان روودرا بوو
ھەر لە بوخارا ۋە تا ئەۋى بۆى باس فەرمووين و فەرموۋى ئەگەر مەن فرىتانان
نەكە ۋە تىمىيە سوارانى دوژمەن بى سەريان ئەكەردن، ھەزرىتى شەيخ ئەم ھىكائەى
خۇندە ۋە ۋە لە ژىريا نوسىۋىيەتى بە خطى خۆى^(۲).

لەناۋ عاشقان رىگەى كى جوى شارەزان بىجگە لە رى چاۋ و گوى
ئەيەن ئەبىس بە بى گوى و بى چاۋ ئاگادارى گىشت عالەم تەۋاۋ
جىھان ئەگەر بىن بى زەحمەتى بى بى بال دەر ئەچىن لە جى تا ناچى

(۱) خواجهى حافظى شىرازى خۋاى تەئالى لى بى رازى ئەفەرمۋى:

اگر ان ترك شىرازى بدست ارد دلى مارا بختال هند ولىش بختشم سمرقند و بخارا.

(۲) ئەم شەيخ مۇھەممەد سەفەرى عەرەبىياتى بۇ ھىجاز لە سالى ۱۳۰۰ ھىجرىدا كەردە، ۋە لە طەرەف
ئىمە ۋە بە خلىفە كراۋە.

ك ١٨٢: جهنابی حاجی حمە صالح خەلکی شاری سلیمانی وەرگیراوی بوزور
گەوارانی تەریقەتی نەقشبەندی پایە بەرز ئەفەرموی:

لە سەفەری حیزازدا بووم کاتی وەستان لە کۆی عەرەفات لە حاجی بەکانی
هاوڕێم بە جی مابووم وە لەو پەری ئینوویەتیدا بووم کتو پر ٣ سی کەس کە بەرگ و
کالایان لە خەلکی مەهاباد ئەچوو پەیدا بوون ووتیان بۆچی بە جی ماوی مەگەر لەبەر
ئینوویەتی هیز و توانای رویشتنت نەماوە؟ لەو قاپەیی کە پێیان بوو بە ئاوی خۆیان
تێراویان کردم وە هەتا چادری برادەرەکانم لە گەلما هاتن لەبەر پەڕیشانی خۆم بیرم
لەو نەکردەووە کە ئەگەر ئەمانە اولیا و پیاو چاک نین لە کاتی ئیحرامدا چۆن بە
بەرگی عەدەتی یەووە ئەبیزن، حاجی چۆن لەو وەختا ئەو جۆرە پۆشاکە لەبەر ئەکات.
ئینجا کە لە سەفەری حەج گەڕامەووە، وە چوم بۆ زیارەتی حەزەرەتی مورشید
سەرور مولانا ضیاء الدین عمر، فەرمووی ئەو سی کەسە کێ بوون کە لە عەرەفەدا
بوون بە هاوئەت، وە بە هاوارت گەشتن؟

کووت و پر کەوتە خەیاڵم کە ئەمانە رجال الغیب بوون، وەك لە زیارەتیان بێ
بەش بوم بەلام بە دەست و پی ماچ کردنی ئەم غەوێی زەمانە دەم و لێوی خۆم
شەرەفدار کرد.

لەهەر لا کۆ بێن چاکانی دنیا خولامی تۆم ئەتو دۆلبەرمی تەنیا

ك ١٨٣: دوبارە جهنابی حاجی حمە صالحی ناوبرا ووتی: حاجی عبدالغفوری
سلیمانی گێراپەووە فەرموی لە شاری مکهی ریز لی گیراو خوا شەرەفی زیاتر
بفەرموی لە خەودا دیم پیاویکی حەبەشی پشتی کردبوە دیواری کەعبە منیش پیم
ووت تۆ بۆچی ئەوێندە جەسور و بێ باکی؟ ئەویش زۆر بە تووڕەییەووە ووتی مەگەر
نەت بیستووە قلب المؤمن عرش الرحمن وە لە پاشا لە شاری مەدینەیی پیروز خوا

قەدرى زياتر بىكا لە كاتى زيارەتى حوجرەى سعادەت^(۱) پياويكم دى بە يەكى لە ئەوليام زانى ويستم دەستى ماچ بىكەم، وە بە خزمەتى بگەم ئەو خىراپرووى وەرگىرا، دواى كەوتم ئىنجا لە روى سەرزەنشەووە فەرموى تۆ ئىشت بە عومەرە كارت بە من چىيە؟ كاتى لەو سەفەرە پىروژە گەرامەووە وە بە زيارەتى ئاستانى راستان ماووە مەئواى ئاوا بە فەپ و فەيزى خاوەن بەرەكتى قىطى سەرورەى حىزرىتى ضيا مەولانا عەمەر گەيشتم، فەرموى: لە مەكەى پىروژ چ خەويكت دى كە وەختە بوو ئەو پياووە حەبەشىيە لە ناوت بيا وە فلان كەس لە مەدينەى پەر نور لە حوجرە سەعادەتا ھاوړىيەكى تىرى ھەبوو ئەووت نەدى، من لە گەل ھەردوياندا تا پادەيەك برادەرىم ھەيە، و لە ھەردو لە ريزى حەريفان^(۲).

(حەريفان بادەيان نۆش كرد و رۆين لە مەي مەيخانەيان بۆش كرد و رۆين)
حەريفان بادەيان خور دند و رفتند مەي خوڤانھا كردند و رفتند

ك ۱۸۴: جەنابى صوفى محمىدى خەلىكى شارى سولەيمانى گىرايەووە: ووتى:
خۆم حازر بوم وەستا أحمدى زىن دروو خەلىكى شارى ناوبرا (۳۰) قىرائى^(۳)
حەقى زىن لە خزمەت حەزرىتى ضياء الدىن دا بوو، حەزرىتى پىرتەنيا (۲۰) قىرائى لە گىرفانى موبارەكى دەرھىنا دا يە دەستى وە فەرموى.

ئىستەھەر ئەمە حازرە، وەرى گرە، وەستاي ناوبرا چووە گۆشەيەكەووە بژاردى سى بارە ژماردى بو بە (۲۳) وە ھەر جارى ئەي ژمارد قىرائىكى زيا ئەكرد تا گەيشە (۳۱) قىران خۆي پى نەگىرا لای خەلىك باسى كرد، وە چو عەرزى شىخى كرد حەزرىتى شىخ ھەموو پارەكەى لە دەست وەرگرت و فەرموى نەمزانى نازانى ھەلى

(۱) حوجرەى سعادەت: يانى ژورى مەرقەدى موبارەكى رسول الله ﷺ.

(۲) حەريف: ھاوشان (۵)

(۳) قىران: قىرائى ئەو كاتە نىزىكى دىنارىكى ئىستە بوە، بەلام ئىستە مسە زۆر كەمە تەنيا ۱ فىلس ئەكات.

بگری (۳۰) قرانی هه لگرت و دایه دهستی فهرموی ئەمه حەقی خۆت، وه ئەم وهستا
أحمد به بهره کهتی حەزرەتی شیخ سامانی زیادی کرد، وه ئیسته^(۱) دانیشتوی شاری
که رکوکە وه یه کیکه له ریزی زهنگینه کانی^(۲) تهوی.

ئەوێ به نیگا خاك به زەر ئەكەن ئاخۆ له ئیمەش یهك نەزەر ئەكەن؟
(فارسی):

آنان كه خاك را بنظر كيما كنند آیا بود نظری بجانب ما كنند؟

ك ۱۸۵: جەنابی ملا محمدی خەلکی شاری سوله یانی گیرایه وه:

هەر کاتی بجومایه بۆ خزمەتی حەزرەتی ضیاء الدین (قدس سره) دایکم زۆر دڵ
پەڕیشانی ئەکردم، وه زۆر قسە ناخۆشی پی ئەوتمو بۆچی بە جێمان دێلی و بۆ کوی
ئەچی بۆچی ئەچی؟ جارێک هاتمه خزمەت شیخ نزیکی (۵) مانگ ئیجازە ی نەدام له و
ماوه دا کاتی فهرموی چوم بۆ سلیمانی و چوم بۆ مالی ئیوه، وه نیشانه ی ماله که مانی
باس فهرمو، وه فهرموی دایکت چیشتی خستبوه سه ر ئاگر گله یی ئەکرد، له کاتی
ئیجازه دان مان عەرزیم کرد زۆر له زویری دایکم ئەترسم زۆرم سه ر زەنش ئەکات،
فهرموی ئەجاره من زامنت ئەبم هیچ ترست نه ی له ئەستوی من که گه رایته وه
کۆمه لێکی هه ولیری پیاو و ژن بوون به ره فیکم یه کی له وانه مه لا صالحی ناو بو کاتی
گه شتینه وه به پێچه وانه ی جاران دایکم به روخۆشی هات به پیرمانه وه ژنه کانی له گه ل
خۆی برده ماله وه زۆر میهره بانی له گه ل کردن، ئیمەش شه و چوینه وه کاتی دانیشتن
و ئیستراحه تی کمان کرد، دایکم به بی گرژی و روو له یه کنان به لکو به خو ش و
به شو شیه وه له گه ل خۆم و میوانه کانا ئەجولا یه وه جەنابی مه لا صالح ویستی هه ندی
له که رامات و باسی گه ورمی پایه ی حەزرەتی شیخ بکات، دایکم ووتی پێویست ناکا

(۱) ئیسته: یانی له سالی ۱۳۱۸ ی کۆچیدا که ئیمرو ئەکاته ۸۳ سال له مه وه به ر.

(۲) زهنگین: سامان دار، دهوله مه نند، زه ر: ئالتون، نه زه ر: ته ماشا.

ھېچم بۇ باس بىكەي شېخ كارىكى كىردە ناتوانم بە ھېچ جۇر قىسە بىكەم چونكە كاتى
 كە ئەم مەلا ھىمدەي كۆرۈمە لە مال نەبوو، رۇزى ژنەكەي لە گەن مانا ناپەھەتى كىرد
 و دلى رەنجاندىم شەو لە دواي نوپۇزى خەوتنان مەنەلەكان خەوتبون منىش چىراكەم
 كوزاندىمە چىشتىكىم خىستە سەر ئاگر لە كوونجى مەلۇلىا دانىشتم، وە دەفتەرى
 گەلەيى و شىكەتم كىردەو و تم يا شېخ من كۆرۈم بە ھەتتەي گەورە كىرد بە ئەزىزەت و
 زەھمەت پىم گەياند بۇ ئەوئەي لە دوارۇزى پىرىا بە كارم بى تۇ بۇچى بىردت؟ وەك
 بىردت بۇ ئىجازەي نادەيت؟

تاقەتى بۇ لە بۇلى ژنەكەي نى، تا كەي پەرىشانى و ناپەھەتى بە من رەوا ئەيىنى؟
 لەو كاتەدا تەماشام كىرد خانوۋەكە روناك بوەو، وام زانى يەككى لە مەنەلەكان ھەستائە
 چىراكەي ھەل كىردە، تەماشام كىرد چىرا كوزاۋەيە، وە مەلەكە چىراخانە ترسناكى
 گىرتى لە پاشا ووردبوومەو و كە ئەمە پىاۋىكى مېزەر سىي شىۋە پۇشاكى بەم جۇرە
 بەرامبەرم وەستائە، فەرمى گەلەيى^(۱) لە خوا ئەكەي؟ منىش لەو پەرى ترس و
 لەرزەو ەرزىم كىرد ديارە كە تۇ شېخ ەمرى مەلا ھىمد بۇ تۇ نامەۋى ئىتر دلت لە
 من نەيەشى كە ئەمەم ووت، لەبەر چاۋم ديار نەما وە خىرا خانوۋەكە تارىك بوەو،
 مەلا صالح فەرمى ئەو قىافە و ئەو شىۋە و پۇشاكە، كە تۇ ئەللى راست خۇبەتى.
 راستە ئەم باسە برا بۇچى وەھا حەيرانى

وەك يەكە دور و نىزىك بۇ سەفەرى رۇحانى

(۱) گەلەيى لە خوا ئەكەي: يانى نە مەلا ھىمدى كۆرى تۇ يىجگە لە بەر رەزاي خودا ھاتوۋە بۇ لاي من ،
 وە نە منىش يىجگە لەبەر خودا مەلا ھىمدى كۆرى تۇم لە لاي خۇم ھىشتوۋەتەو نە من مەبەستىكى
 دىنايىم بەو ھەيە نە ئەۋىش بە مەبەستىكى دىنايى ھاتوۋە، كەوابو گەلەيەكەت ئەگەپشەوۋە بۇ گەلەيى لە
 خوا.

ك ۱۸۶: حەزرەتى قىطبى دەوران مەشىدى گەورە و بەناو يانگ مولانا نجم الدين
 فەرموى جارى لە لايەن حبيب بەگ فەرماندارى (جوانرۇ) وە باوكم نامەيەكى پى
 گەيشت كە نوسرابو، لە لايەنى حەزرەتى شەيخەو بە تەما كرابوم كە ھەر خۇم
 فەرماندەرەوای جوانرۇ ئەبەم بەلام^(۱) نوسراوى لە لايەن (أمير النظام) حوكمدارى
 كوردستان ھاتوھ كە تيا ديارى كراوھ، ھەركات (خەسرۇ خان) گەيشت حازر بن بۇ
 فەرمانى، قورىان ئېوھ چى ئەفەرمون؟

حەزرەتى شەيخ لە وەلاميا نوسى: أمير النظام بى ئاگايە، خەسرەو خان بۇ
 جىگەيەكى تر دەنبرى ئىنجا پاش ماوہيە خەسرەو خان نىردرا بۇ بانە وە حبيب بەگ
 بۇ فەرماندارى جوانرۇ جىگەر كرا.

كى ئەم پەيامە بۇ شا عەرز كا بە ھەم نىشىنان
 لە شوكرى شاھى با ھەر چاودىرى كا فقيران

موتەرجم ئەلى:

وا ئەزانم لە مەرحومى مامۇستا مەلا عارفى بانەيى كە لە پىنجوين مودەريس بوو
 بىستم فەرمووى لە حەزرەتى شەيخ علاء الدين (قدس سرە) بىستم فەرمووى گوايا
 كاغەزلىكيان ھىنايە خزمەت شەيخى باوكم، وە ئەو كاغەزە لە لايەن حبيب بەگەو
 بو، و حبيب بەگ ئىخلاص و ئىرادەتى شەيخى بوو، مەوضوعى كاغەزە كە ئەمە بو
 خەسرەو خان پەريار دراوھ لە تارانەوھ بىكرىت بە حوكمدارى جوانرۇ، وە
 فەرماندارىەتى من لەوى نەمىنى پاش ماوہيە شەيخ ئەمرى كرد بنوسە ئەوئەندە رۇزى تر

يا سەرۆك دەولەت، مەلى بەختيار
 لەناكا وەختى نەمىنى ديار
 ئەوہيە دەستى، گەپى بى بەيار
 يارمەتى دەر بى، لە ھەردو ديار

(۱) قەت بە مليۇن لەر، يا دەسلەلات دار
 كەسى كە نەختى، تەختى بەختى بى
 كەى بەختيارە، كاگە بەختيار
 چ يار؟ ئەو يارە، يارى بى ديار

ئەمەرت بۆ دى تو بە حوكمدار ئەكرىتەو، منىش عەرزىم كرد قوربان لە چ
 روويه كەو، ئەم بربارەت بەم وەعدەدا، فەرموى ئىستە بۆ خصوصى ئىشى ئەم پياو
 مەشغول بوم قطبى زەمان حەزرىتى شەيخ إسماعيلى وليانى تەشريفى ھات فەرموى
 عومەر بۇچى بىتاقەتى مەطلەبەكەم عەرز كرد، فەرموى من ئىستە لەبەر تۆ ئەمەرم بە
 دەبىرى دەربارى (تاران) كرد حەيب بەگ بىر تەو جىگەى خۆى وە چەن
 مەئورىكى رۆحانيم كردو بە مەئور بەسەر كاتەكانەو بەچەن دليان نەيخەنە پشت
 گوى، وە ئەبى لەوئەندە رۆژا بگاتەو، و حەزرىتى شەيخ إسماعيل ئەلبەتە كە چوئە
 دلى دەبىرى دەربارەو بە بۆنەى حەزرىتى ضياو چو وە ئەم كارەى كردو.

گيانى سەگان و گورگە لە يەكترى جودايە
 يەكەتى گيان لە بەينى گروھى ئەوليايە
 (فارسی)

جان گرگان و سگان از هم جدا است
 متحد جانهای مردان خدا است
 (دانهر أحمد)

ك ١٨٧: وە ھەروھە حەزرىتى شەيخ نجم الدين فەرموى:
 جارێك جوله كەيەك ھاتە خزمەت حەزرىتى شەيخ عمر قدس الله سره الأنوار
 عەرزى كرد قوربان خزانم زمانى بەسراو، وە قسەى بۆ ناكرى داوالە خودا بكە
 بەلكو خودا شىفای بۆ بنىرى حەزرىتى شەيخ پارچەيە (نەبات) ى لە گىرفانى موبارەكى
 ھىنايە دەرى وە بە پەنجە شىكى بە ئىشارەت لى نوسى بىسە ژنەكەت بىخوات، كە
 بردى و دەرخواردى دا گورج زمانى كرايەو.

چۆن دوست لە لوتفى خۆت بى بەش ئەكەى
 كە وەھا فرىای دوژمنىش ئەكەى

ك ۱۸۸: سەر له نوئى ھەزرەتى شەيخ نجم الدین فەرموى:

صوفى محمدى رضا ھەلەبجەيى بۆى گىرامەو ووتى: سالىك كورېكى ھەشت نو
سالەى ھىنايە خزمەت شەيخ كە نە زمانى وتن نە گوئى بېستن نە پىي رۇيشتى ھەبو،
داواى كرد كە شەيخ دوعاى خىرى بۇ بىكات بۇ چاك بوونەو، ئىنجا ھەزرەتى
غەوئى وەقت ھەزرەتى ضياء الدین لە بەردەمى خوئ داپنا دواى لىي پىرسى شەكر
ئەخوئى؟ عەرزى كرد بەلى، دواتر لە بەرەكەت و ھىممەتى ئەو زاتەو زمان و گوئى
و پىي كرايەو.

شەيخ

خەلگىش ئەى كا، گىيانى پاك، گەر، فەررى، كۆمەك بى لە بۆى
ئەو شتانەى ھەزرەتى عىسا كە ئەيكرد وەختى خوئ
فارسى يەكەى:

فيض روح القدس گر باز مدد فرمايد
ديگران، هم بكنند آنچه مسيحا ميكرد

گەر بېيسى ناوى دىيەك بەختى وا بە عىشقەو
لال زمانى بەر دەيىت و دىتە دەنگو نوتقەو
عەرەبى يەكەى:

فلو سمع ألبكم اسم حي بها الهوى
لعداد فصيحاً بادياً بالحكاية

ك ۱۸۹: وە ھەروەھا نائى ھەزرەتى ضياء الدین ھەزرەتى شەيخ نجم الدین
فەرموى: كوئىخا مصطفى ناو خەلگى (بىارە) (۲) قرانى بە شىوئى زولم و زوردارى
لە (ئەھمەد) ناوئىكى مورىدى ھەزرەتى شەيخ عمر سەند.

هەرچەند حەزەرەتی شیخ عمر لێی پارایەو بە شیوەی تکا، وە خەلکی ناردە لای کە ئیشی وا نەکات، چونکە زۆرداریە و کاریکی ناپارەوایە، هیچ سودی نەبوو، وە ئەو تکا و رجا کە لکێکی نەگرت.

هەتا دلی رەنجا، و بە تەواوی زویر بوو، وە فەرمووی ئەگەر موحەبەتی خودای پەرورەدگار بە دلی عمرا عبوری کرد بێ ئەبێ ئەو (٢) قرانە بە کفنی خۆی بدا لەو کۆرەدا یەکی ئەیهوی تکا بکات بۆ ئەو کوێخایە حەزەرەتی شیخ ئەفەرمووی تۆیش ئەتەوی؟ دەس بەجی ئەو کەسە بێدەنگ ئەبێ، ئیتەر هەر لەو شەویدا کوێخای ناویراو مال ئاواي لە دنیای پر غرور کرد، وە روو مائی دواي کوچی دواي کرد لە کاتی شتیدا بێنا کە لایەکی بە جاری رەش بوووە^(١) (نعوذ بالله من معادات الأولياء).

(قوتونە) دلی پیاوای گەورە تا ساخە دەرمان، بێشکینی ژەرە
فارسی یەکی:

بمثل بذر قطن است دل درویشان تا درست است دوا، ورشکني سم باشد

ك ١٩٠: جەنابی ملا عبدالکرمی باشماخی بۆی گێڕایەو فەرمووی:

لە کاتی گەنجی و لە سەرەتای جوانیمدا کە لەو پەڕی ئارەزووی هەواو نەفسدا بووم ریم کەوتە ناوچەي کوردستان لە سنە و شەوی میوانی سیدیکی چاک و میهرەبان کە تەنیا کچیکی هەبوو، وە ژن و مائی نەبوو، لە کاتی خەوا من و سید و کچەکە لە ژیر لێفەیهك دابووین، کابرای سید لەناو پراستا بوو، نیوە شەو خەبەرم بوو تەماشام کرد شەیطانم پی پێکەنیو و ئاویش زۆر سارد بوو، خالە سیدم ئاگادار

(١) پەنا ئەگرین بە خودا لە دوژمنایەتی مەردانی خودا، وە مەبەست لەو کەرەماتە کە عەرزتان ئەکری خۆشەویستانی خوا تادلیان راگری هیشتا هەر کەمە، چونکە هەمووی ئەگەری بە فەر و بەرە کەت و خۆشی، خوا نەخواستە دلیان تازار بدری ئەو ژەرە کوشندەیه پیاو بە هیلاکا ئەبات.

کرد و ئەویش كچهكهی خه بهر كردهوه بۆ ئەوهی ئاوم بۆ گهرم بكات، ئیتر خۆی ته شریفی فهرموو بۆ مزگهوت و كچهكهی خهوتهوه.

ئیترا لهو خانهویدا بیجگه لهمن و ئەو كچه كهسی تر نهما وه خهتهرهی خراپ زۆر به دڵما تی پهری بهلام بهینی من و كچهكه به قهدهر جیگهیهکی خالی بوو تهماشام كرد لیفهكهیان لهسهه هه لگرتم بهو هویهوه ترسیکی زۆرم لی نیشته و لهو خهیا له دوور كهوتهوه، دووباره سههما زۆری بۆ هینام ناچار لیفهكهه دایهوه به خوما كچهكهش به دهم خهوهوه ههر ئەجوولا تا هاته ته نیشتمهوه.

ئاگری شهوقی خراپه گهری سهنده ههرچهند ویستم له غاوی نهفسی سهركیشم بگرم هیچ سوودی نهبوو، نیازی كردهوهی ناشیرنم كرد له پر یهکی دهستی راستی گرتم، به ههموو هیزی خۆی گۆشی و وه له ژیر لیفهكه دهری هینام و دای به دیواری خانهو كه دا له ئازاری ئەو نارهحه تی به تا ماوهیهك مهدهوش بووم، دوا یی كه تهماشام كرد حهززهتی شیخی موخته رهه به جهمالی پر كهمالی وه كورژۆی رووناك رووناکی خستبوه خانهو كه و بهرام بهرم وه ستابو منیش له ژیر بالی شههمهزاری و تهریقیدا پهریشان حال بووم، ههر لهوی ته شریفی موبارهکی وهستا تا مهسینهه هه لگرت بچمه دالانی خانهو كه بۆ دهست به ئاو گه یاندن.

كاتی گه پامهوه ههرچهند ههولم دا دهركا كهم نه دۆزیهوه، نزیکه ی دوو سهعات من لهو دالانه دا هاتوچۆم كرد، سههركهردان ته گه پام دیوار نه بی هیچی ترم نه دی نه بۆ دهروهه نه بۆ ژوورهوه دهركا كهم نه دۆزیهوه وه له بهر سههماش ههراسان بوو بووم، سید نوێژی خۆی كرد و گه پامهوه منی له دالانه كه دا دی پیی و وتم چی ته كه ی؟ و وتم ئاوی گهرم حازر نه بوو هیشتا نوێژی به یانیم نه كردوه، فرمانی دا ئاویان بۆ گهرم كردم خۆم شته و نوێژه كهم كرد، به لام ئیش و ئازاری بازووم تا ماوهیهك ههر مابوو.

ئەو كەسەى شىخى نەبى شەيطان ھەمىشە دۇبەتى
وہك گەلى بى شوانە گورگىش بەرخى ئاين كوزىہەتى^(۱)

ك ۱۹۱: جەنابى ملا يوسفى مەجمەر كە دانەرى ئەم كىبەيە ئەفەرموى: جارى
كۆمەلى ئە خزمەت شىخ عمدە دانىشتىبووين، وە خەرىكى خوراك خواردن بووين
لەناو كۆمەلى زاناكاندا جەنابى مەلا صالحى گەپروسى سستى ئەكرد لە نان خواردن
دا، ھەزرىتى شىخ (قدس سرە) فەرموى بۇچى باش نان ناخوى؟ ھەرزى كرد قورىان
سەرىشەپەكى زور ناپەھەتمە لە خواردن دواى خستووم، ھەزرىتى شىخ عومەر بە
پەنجەى موبارەى ئىشارەى فەرموو بۇ ناوچاوانى خوى و فەرموى ئەم شوپنەت
دېشى، ملا صالح فەرموى بەلى، كوت و پەر مەلا صالح ھەستا دەستى موبارەكى
ھەزرىتى پىرى ماچ كرد شىخ فەرموى چىيە؟ بۇ وا ئەكەيت؟ مەلا صالح
فەرموى: كە كاتى ئېو بە پەنجە شوپنى ئازارەكەى متان لەسەرى خوتانا ديارى كرد
وام زانى ژەھرى كاسەى سەرى منيان رشت و شفایان تى رژاند، ھەزرىتى شىخ
فەرموى ئېستە من سەرم ھائە ئىش.

ك ۱۹۲: دووبارە جەنابى مامۇستای بەناويانگ ملا يوسفى مەجمەر ئەفەرموى
جەنابى مەلا صالحى جەبارى بوى گېراينەو فەرموى جارى لە خەودا بە خزمەت
سەردارى ھەموو جىھان ھەزرىتى رسول الله ﷺ شەرەفدار بووم لە خوشى و شاديا
وام لى ھات وەكوو جەزبە لى ھاتووگەرم بووم وە لەو كاتى خوشى و بەختەوەرەدا

(۱) لەم بارەيەو ھەزرىتى ئىمامى غەزالى (رەھمەتى خواى لى بى) لە كىتەبى احياء علوم الدين دا لە
بەرگى سېيەم لە لاپەرەى ۶۵ چاپى بەكەم ۱۲۸۹ كۆچى ئەفەرموى فەنم لم يەكن لە شىخ يەھدىە قادە
الشیطان إلى طرقة لا محالة يانى كەسى پىرىكى نەبى بۇ سەپەرشتى شەيطان رنى لى گوم ئەكات و ئەى
فەوتىنى بى گومان.

وَوَتَمَّ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ وَهَ بَيِّزُهُ وَ لَه فُظَى إِنَّكَ رَسُولُ اللَّهِ مَ لَه يَادِ چو، وَه پاش تَهو خهوه ماوهيهك به سه ریا تی په پری ته مجار به خزمهت هه زره تی پیرم گه یشتم دهستی گرتم فهرموی خهویکت دیوه بوم بگپړه وه من له بیرم چوبه وه که خهویکی وه هام دیوه، عه رزم کرد خهوی به که لکی گپړانه وه بی بۆ جه نابت نه م دیوه، دواپی بیرم که و ته وه به لام خوم لی هه له کرد و نه م گپړایه وه، له پاشا هه زره تی شیخ چوم دیوو خه وه که ی خومی وها بۆ گپړامه وه بی که م زیاد وه فهرموی بۆچی له حضوری تَهو سه روه ردا (وَأَنَّكَ) هت نه ووت مه گهر فهرمووده ی من رآنی فی المنام فقد رآنی حقاً^(۱) نت نه بینیه و نه ت خویندوت هوه.

ك ۱۹۳: دیسان جه نابی ملا یوسفی مه جمهر ته فهرموی: جاریکی تر له قه لای مه ریوان پیاوی هه ندی خه یاری ناسکی تازه پیگه یشتوی هیئا وه هه ندی توراخی دۆ له خزمهت شیخا بوو، هه ر وه ختی خه یاریکی پاک ته کرد له توراخه که به وه ته دا و نۆشی ته فهرموو بی نان، له و کاته دا لایه کی کرد به لامه وه فهرمووی ته مه چوار رۆژه بیجگه له مه که تو ئه ی بیی هیچی ترم نه خواردوه چونکه تاوه کو شاری بانه چووم و گه راومه ته وه حه لالی رووتم دهست نه که و ته وه، وه ته وه ی گومانیشی لی کرابی نه م خواردوه، چونکه من حمی حول الحمی یوشك أن یقع فیه^(۲). وه هه روه ها الحلال بین و الحرام بین و بینهما شبهات^(۳).

ك ۱۹۴: جه نابی ملا مصطفی ره باتی که یه کیکه له خو شه ویستانی هه زره تی شیخ وه له ریزی ته هلی محبت و وه فایه ته فهرموی:

(۱) یانی که سی من بیخی به خه وه هر به راستی منی بینیه، یانی خه وه که ی راستی به و که سی تری نه دیوه، یانی که س ناچیته شیوه ی منه وه.

(۲) یانی ته وه ی به ده وری میرگ و پاومنی قه ده غه دا بگه پری و بسوریت ه وه نزیکه بکه ویت ه ناوی.

(۳) حه لال دیا ره و ناشکرایه، حه رامیش هه روه ها وه له میانه ی ته و دوانه هه رچی هه بی جی شکه.

له ههوه‌لی لاویدا که خه‌ریکی وه‌رگرتنی زانستی ئایینی بووم که‌وتمه داوی
 ئه‌وینی ئافره‌تیکی جوانه‌وه، وه به‌دهرد و به‌لای سه‌ودای ئه‌و خۆشه‌ویستی‌یه‌وه
 دووچاربووم به‌چه‌شنی هه‌میشه‌په‌ریشان حال و شیوا و بووم و ده‌ستم له‌خویندن
 هه‌لگرت وه به‌و دهرده‌بی دهرمانه‌وه ئه‌تلامه‌وه، ته‌مه‌نی به‌نرخنی خۆم به‌بی هوده
 به‌سه‌ر ته‌برد هه‌تا له‌دوایدا هه‌ستم به‌ره‌و هه‌ورامان رویشتم بۆ خزمه‌ت پیری گه‌وره
 و پایه‌بلند چه‌زهرتی شیخ عمری ضیاء الدین خۆشنودی خوا بی وه له‌سه‌ر ره‌ووشتی
 جوان و شیرینی خۆیان زۆر دل نه‌وازی کردم و له‌به‌رامبه‌ری خۆیه‌وه داینام ریز و
 قه‌دریکی زۆری لی گرتم، منیش له‌دلی خۆما و و تم ته‌گه‌ر ته‌م زاته‌یه‌کی بی له
 بزوو‌رگانی خوا و ئاگاداری نه‌ینی ناودل بی من وا به‌دل ئیستا داوای دهرمانی دهردی
 خۆمی لی داوا ته‌که‌م له‌پاشا به‌دل هه‌ر له‌چه‌زهرتی أبو بکری صدیق رضی الله عنه کردم به
 تکا کار تا چه‌زهرتی شیخی سراج الدین (رضوان الله تعالی علیهم اجمعین) وه ئه‌وه‌ی
 که‌ناوم ته‌زانی له‌ئه‌ولیا بۆ دهرمانی دهردی دلم لیان پارامه‌وه چه‌زهرتی شیخ (قدس
 سره) رووی کرده‌یه‌کیکی تر و فه‌رمووی: فلا‌نی هه‌ندی که‌س ئه‌ولیای پیشوو ته‌که‌ن
 به‌تکا کار نازانن ته‌وانیش کاروباریان هه‌واله‌ی شیخی زه‌مان کردوه، چونکه‌ئه‌و
 مجته‌دی زه‌مانی خۆیه‌تی که‌ئه‌مه‌ی فه‌رموو زانیم که‌ئاگاداره‌به‌سه‌ر دلی به‌نده‌دا، وه
 دوا‌ی رووی کرده‌هه‌ر ئه‌و پیاوه‌فه‌رمووی هه‌ندی که‌س خۆی به‌جۆره
 کاروباریکه‌وه خه‌ریک ته‌کات وه‌کوو خۆشه‌ویستی ظاهری بی وه حال و کاروبار له
 خۆی تیک ته‌دات ته‌وه‌نده‌هه‌ستی نیه‌که‌بیر و هۆشی خۆی خه‌ریکی زانستی و
 کاروباری دین بکات وه سه‌یری مه‌صنوعاتی زۆر سه‌یری خوای په‌روه‌ردگار بکات،
 وه‌له‌پاشان وا له‌خۆیان ته‌که‌ن ئه‌و بیر و هه‌سته‌له‌دلایان جیگیر ئه‌بی وه له‌خویندن
 ده‌ستیان پی ته‌کیشیته‌وه که‌ئیت‌ر دهرمانی خۆیان نازانن چی‌یه، کاتی ته‌مانه‌م بیست
 شه‌رمه‌زار و په‌شیمان بووم وه به‌ماوه‌یه‌کی که‌م دل له‌و خۆشه‌ویستی‌یه‌ خالی بوو وه
 به‌محبه‌ت و خۆشه‌ویستی خوایی روشن و رووناک بوه‌وه:

عەشوق ئەو مەلەپە كە بال لی بدات
عەشوق هات و دەمی شمشیری مالی

سیمرخی فەلەك لە گەپان ئەخات
زوو مالی كردم لە ئەغیار خالی

ك ١٩٥: وه ههروهه جهنابی ملا مصطفى رهباتی دووباره ئهفهرمووی: جارێکی تر له سهفهري ناوچهی زههاودا لهخزمهت ئهو دهستگیری دنیا و دینهدا بووین، شهوی وا ریکهوت له تهنیشته مهزلی حهزرهتی شیخ جیگم دهست کهوت وه له میانهی من و حهزرهتی شیخا تهنیا یهك پهرده ههبوو، من له دلای خوما و وتم شیخ به شهوا ناخهوی ئەمشهوه لیککی باشه له پهناي حهزرهتی پیرا با نهخهوم وه دهسم کرد به فرمانی که پیام ووترابوو، کاتی شهو دهرنگ بوو تهماشام کرد پایوییکی به سام ریش سور و عهبا سوور هات وهکوو پایوییکی وشیار دهستی کرد به ئاموزگاریم وه ووتی: ئەم شیخه که تو داوی کهوتوو مرشدی کامل نیه، فلان و فلان که له وولاتی خوتان دایه ئەوان کاملن بهلام من ئهو دوو کهسهم ئەناسی خهبهریان له ئیرشادهبوو، بی ئاگا بوون له شیخیهتی، بهلام پرواشم به حهزرهتی شیخ نهما، لهو کاتهدا خهیاالم کرد برۆمهوه بۆ ناوچهی خومان وه یهك دوو ههنگاوئیی رویشتم و گهبرامهوه، و وتم: خو ئهگر پرواشم پئی نهما بی خو نمهکیم کردوه، وه ماویهكه له خزمهتیا بووم با مال ئاوابی و خوا حافیزی لی بکهَم، مهربی وهفا و پیاوهتی نیه من بی ئیحازه وەرگرتن برۆم، وام زانی بی دهست نوێژم چووم دهست نوێژ بگرم تهماشام کرد شعیاطینی زۆر هیرشیان هینا بۆم که بمخهنه حهوزهکهوه، سهرگردان مام وه به خوُم ووت جارن داوای کومهکی و ئیستمداًم ئەکرد له حهزرهتی شیخ، بهلام ئیستا که بروام نهماوه پهنا به کی بهرم، که شعیاطینهکان زۆریان سهندن ناچار بووم داوای ئیستمداًم له حهزرهتی شیخ کرد، دهسبهجی هاوار و ناله له شعیاطینییهکان پیدا بوو وه بهم لاو لادا دهریاز بوون وه حهزرهتی شیخ عومه ر له یشتی پهردهکهوه به دهنگی بهرز فهرمووی أعوذ بالله من الشيطان الرجيم وه بننده به

دهنگى حەزرىتى شىخەو ھۆشم ھاتەو ھاتى رۆژ بوو شىخ فەرمووى: ھەختە بوو ريش سوري عەبا سوور بىروباو ەرت تىك بدات تا اعوذ وى منت بىست.

ك ١٩٦: ھە ھەر لەو سەفەرەدا عەزى حەزرىتى شىخيان كرد: حسن ناوى لە تيرەى قادرى پير وەيس جوينى بە باوكى سىد محمد سعيد داو ھەرمووى ئەگەر بە تىكراي ووتىتى كافر ئەبى چونكە حەزرىتى سەردارى عالەمىش ئەگرىتەو ئەگەر مەبەستىشى ئەو نەبووى تەنيا گوناھبار ئەبى ئەجار فەرمووى: ئەگەر سىد ھەمە سعيد نەتوانى تۆلەى خوى بسىنى من تۆلەى ئەستىم ھەر چەند كۆرەزاي مەولەوى بەناوى تكا و پارانەو ھەرمووى: خەتا لە سىد ھەمە سعيدەو بوو توورەى حەزرىتى شىخ دانەمردەو، لە پاش ٣ سى رۆژ فرمان لە مىرى ئىرانەو ھات ھەسەن ناوى ناوبراو تالان كرا ھەو خۆ بە زل گرتى لەناوچوو ھەكرا بە نمونە بۆ ھەموو كەس.

ك ١٩٧: ھەر لەو سەفەرەدا حەزرىتى شىخ تەشرىفى فەرمو بۆ دىيەكى تر حوجرە و ژوورىكيان بۆ حەزرىتى شىخ ئامادە كرد فەرمووى: ئەم ژوورە ھەرامە كە چوونە بنجو بناوانى ئەو مالە، مالى ھەتو بوو، حەزرىتى شىخ يەك مجىدى نارد بۆ دايكى ھەتو ھەمەكان فەرمووى لە برى كرى ئەمشەو ھەمەن و چەند كەسىكى تر لەو ژوورەدا خەوتىن نزيكى بەيانى بە ئاگا ھاتم حەزرىتى شىخ داواى جگەرەى لى كردم، ھەمەنىش جگەرەم نا بە ئاگرەو ھەمەنەختىكى تری داگىرسا و پىشكەشم كرد بە دەستى يەو ھەمە گرت و دايەو دەستم چونكە ئاگرى نەگرتبوو، ديسان نامەو ھەمە ئاگرەكەو ھەمە پىشكەشم كردەو، ديسان دايەو بە دەستمەو ھەروەكو ئاگرى نەدىي و ابوو، سەراسىمە بووم و سەرم سوپما، ديسان جگەرەكەم نايەو بە ئاگرەكەو ھەمە چەند ھەناسەيەكم لىدا و دامەو ھەمەنى كە ناي بە لىوى پىرۆزى يەو ھەمە دىم كە ھىچ نىشانەى سووتانى پىو نە، بە راستى شەرمەزار بووم ھەمە ھەو پەرى خەجالەتيدا سەر لە نووى جگەرەكەم نايەو بە ئاگرەكەو ھەمەندەم ھەناسە لىدا

سووتوه که ی که و ته سهر زهوی پیشکه شم کرد و بوم رووانی و وتم بزاتم چونه؟؟؟
ته ماشام کرد که نای به لیویه و نه ئاگری ما نه دوو کهل دایه و به دهستمه و به
په ریشان بووم و سهرگردان.

شیخ فهرمووی شیخ حهسن خه بهر بکه ره و به جگه ره کهم بو دابگیرسینی شیخ
حه سه نم له خه و خه بهر کرده و به، ده سبه جی ههر ته و جگه ره یه نای به ئاگره که و به
دای گیرساند و پیشکه شی جه نایی حه زره تی شیخی پیروز و پر فهری کرد، جوان به
رینک و پیکی ته سووتا، له پاشا فرمانی کرد به من فهرمووی بچو خوت پاک بکه ره و به
خوت بشو که له ژووره که هاتمه دهره و به سهری خوم کرد احتلام بوو بووم و به
خوم نه زانیبوو، له و کاته دا ئاو زور سارد بوو، وه ئاوی چه به سته بووی وه بوو
بوو به سه هۆل، له دهوری ژووره که وه ستام شایه یه کی له خه لکی دیه که به و
ناوه دا پروات ئاویکی گهرم پیشان بدات، حه زره تی شیخ فهرمووی له ژووره که دا و
بانگی کرد: برۆ عبدالوهاب خه بهر بکه ره و به ئاوی گهرم نیشان بدات کوئخا
عبدالوهاب هات له گه لما ئاوی گهری نیشان دام له جیه کی دور کانی یه که هه بوو،
پیم ووت ئیره ت چۆن زانی؟ ووتی ئیواره ته سپه کاتم هینا بوو ته م دهره ته م کانیه م لیړه
چاوپیکه ووت وه به که سم نه ووتوه، له پاشا که چوومه و به بوو خزمه ت شیخ
فهرمووی: نازانی خوراکی دهستی لهش پیس چاک نه.

ك ١٩٨: دووباره جه نایی ملا مصطفی ره بانی ته فهرمووی:

له دواى نوێزى به یانی له دبی کویان دهرچووم به ره و صلاحیه به ته ندازه ی
سه عانی رویشتم تووشی سید مصطفی ناوی بوم که یه کی بوو له قوتاییانی ئایینی و
خزمایه تی هه بوو له خزمه ت حه زره تی شیخا، لیم پرسى له کوی وه هاتووی ووتی له
دبی سه رقه لاوه دیم و وتم چ کاتی دهرچووی، ووتی له دواى نوێزى به یانی به لام من
پروام پی نه کرد چونکه من ماوه ی کات ژمیریکم پری بوو ته و چوار کاتژمیر زیاتری
پری بوو، کاتی گه یستمه دبی سه رقه لا له ملا محمودی ماموستایم پرسیار کرد ووتی

به ئى نوڭىزى به يانى ليره كرد ئه مجار دهرچوو من له م به سه رهاته سه رسام بووم، كاتى كه گه رامه وه ديسان له ريگه دا تووشى بوومه وه دووباره لي م پرسيه وه و و تم چون وا ريگه ت به و جوړه پريوه، له پاش ئه وهى من زورى له سه ر رويشتم و و تى من له م ريگه دا زور ترسام ته ماشام كرد جيگه دارى سه رددارى عالمه حه زره تى شيخ عمرى ضياء الدين م به له ش بينى حازر بوو فه رموى ئه ي كورى خوم مه ترسه من وام له گه لتا تا ماوه يه كه له گه لما بوو دوايى ديار نه ما دووباره ترسم لى په يا بوو ديسان حه زره تى شيخ ته شريفى موباره كى هاته وه و دل نه وايى كردم و دل خو شى دامه وه وه هه ر جار جار په يدا ئه بوو، له و كاته دا كه به جه نابت گه يشتم ته شريفى له گه لما بوو، كه تو گه يشتى ئه و ته شريفى برد، جا ئيتير نازانم به م حاله چون ريگه م پريوه.

ك ١٩٩: وهستا باباى دهرگا شىخانى گپرايه وه ووتى:

له گه ل عبدالرحمنى براما ناكوكى يه كه هه بوو له به ينمانا، وه زور ئازارى دام ويستم له لاي ميرى شكاتى لى بكه م، به لام په شيمان بوومه وه و چووم دادم برده به ر حه زره تى شيخ و له به رامه ريه وه وه ستام كاتى سه رى موباره كى به رزكرده وه چاوى پيم كه وت فه رموى: ئه و كه سه عاجزى كردوى ئه بى واى عاجز بكه م خو شى له ژيانى خو ي نه بينى ده سبه جى په شيمان بوومه وه چووم دهستم ماچكرد الامان م كرد به لكو زيان و زه رى پى نه گات فه رموى تير له كه مان دهرچوو كه گه رامه وه براكه م له دارى توو كه وتبوه خواره وه دهست و رانيكى له جينى ترازا بوو، شهش كه وت مانگ به و دهرده يه وه تلایه وه له ئه نجاما رانى چاك بوو به لام بازووى هه تا مرد هه ر بى هيز و ناته واو بوو.

بو شيرى مه ردانى به ره

ئاوات چى هه يه وه ره

له ژير چه پوكى وه كه مه ره

پلنگ و گورگ و به ور و وورچ

ك ۲۰۰: جەنابى صوفى عبدالفتاح كە بە فەتاحە گورگە بەناوبانگە بۇي گېراينەوۋە كە ھۇي ئەوۋەي ناوبانگى بە فەتاحە گورگە بلاوبۇتەوۋە ئەوۋەيە: لە دواي لە دنيا دەرچوۋنى ھەزرىتى شىخى بماء الدين (قدس سره) لە دلى خۇما پەيمانم دا و پريارم ساخ كردهوۋە كە لە دواي ئەو ھەزرىتە روۋى دل نەكەمە كەس وە زنجىرى فەرمانبەرى ھىچ مورشىدى نەكەمە ملم.

پاش ماوۋەيك رۇۋى لە كەژ بووم تەماشاي لەشى خۇمم كرد بينيم كە بەشىۋەي گورگ گۇراوم ھەر لەسەرم ھەتا پىم بە دەي كراو و كلكى چەماوۋە لە كەژ و كىو ئەگەرام و شتم ئەخوارد، وە لە ژىر بارى پەژارى و پەستى و مەلوۋلى دابوو.

وہ بہو شەرمەزاري يەوۋە لە دەرگاي خواي پەرورەدگار ئەمنالاند و ئەپارامەوۋە، وە ئەمووت خوايە چ گوناھو تاوانى لە من روۋى داوہ كە ئاوا منت بردۆتە شىۋە و كالاۋى گورگەوۋە، لەم خەيال و خەتەرەيەدا بووم لەناكاو ھەزرىتى شىخ عمرى ضياء الدين لە شىۋەي شىرىكى بە سامدا حازر بوو فەرموۋى ئەگەر روشتى فەرمانى من نەخەيتە گەردنى خۆتەوۋە وە مۇرى خۆشەويستى من نەنييتە نامەي دلتەوۋە بە زۆرى بازوو دوژمن شكىن وەك مەرىكى بىچارە تىكت ئەشكىنم.

منيش ھەر چەن كەوتە ترس و لەرزىكى بى ئەندازەوۋە بەلام خۇم بۇ شل نەكرد و بى فەرمانيم كرد و ملم پى نەدا، لە پاشا دەستىكى گەياند بە ملم لەسەر كىۋەكەوۋە سەرەو خوار فەرى دام منيش بىھۆش كەوتم كە ھۆشم ھاتەوۋە بە خۇما كەمەرى بەندەگىم بەست و فەرمان بەردارى ئەو زاتەم بە پىويست زانى وە خۇم خستە ژىر سايەي پارىزگارىيانەوۋە.

لە پاشا ئەويش پەيمانى دامى كە ھەر كاتى داواي كۆمەكى و يارمەتيم لە حضوريا كرد بە فريام بگات لە پاش چەن ماوۋەيك پياۋى زۆرى لى كردم و زۆرى جىنيۋى

دام منیش مجزوب^(۱) بووم و هاوارم کرد یا عمری عوسمان بگه به هاوارم گویم له دهنگیکهوه بوو فهرمووی وهره بهو دهنگهوه منیش رۆیشتم تا گهیشتمه قهراخی زئی سیروان دیسان هاوار و ئیستمادام کرد و داوای کۆمه کیم کرد لهوبهری چه مه کهوه دیسان بانگیان کرد وهره دووباره بیخودی و بی هۆشیه کهم زۆری سه ند، لهوبه ر چه مه کهوه خۆم له ناو گۆرستانیکا بینی له یه کی له مردوو کانی ئەو گۆرستانه م پرسى ووتم: تۆلهم لهو دوژمنه چۆن ئەبی؟ ووتی ۷۰ ساله مردووم له دنیا بی تاگام بچۆ خزمهت شیخی خۆت، ریگهی بیابانم گرت بهو ئەحواله وه تا له بیاره ی شریف به خزمهت هه زره تی پیر گهیشتم فهرمووی چیت له زۆرداره کهت ئەوی؟ عه رزم کرد له دنیا دا به رۆح زیندوو به به دن مردوو بی، فهرمووی با وابی.

ئێستا چه ند ساله ئەو شه خسه ناوی محمد قرگه یه تووشی عه نین به و و پیاوه تی نه ماوه له وه پیش ژن و منالی بوو.

ئهو ی منظوری لوتفی کیریایه به دل ته سلیمی دهستی ئەولیا یه

ك ۲۰۱: ئەو قوطبی یه قینه ئەو غه و سی سالکینه، ئەو فه خری زه مان و زه مینه ئەو (نائب سید المرسلین) ه ئەو (هه زره تی ضیاء الدین) ه فهرمووی: جاری له کاتی

(۱) له باره ی مجزوبه وه جه نابی خاله شیخ احمدی شاکه لی گه رمیانی گیزیایه وه فهرمووی: جه نابی به رز و به ریز حاجی جاسمی خه لکی ناوچه ی جه له ولا توشی شۆر و عیشق و جه زبه یه کی به رده وام بوو هه رده م مه ست و دل گه رم بو صحو بیداری نه ماوو داوایان کرد که نامه یه ک بۆ مقای عالی و به رزی هه زره تی شا عوسمان بنوسی که ئەو سه ماچه ته لطف به رموی ئەو جه زبه به رده وامه ی نه مینی و به ره و که می پروات بۆ ئەم فه رمانه داوایان له به ندە کرد منیش چه ند دیریکم بۆ زاتی عالی و پیر قه دریان نووسی له وه لا ما ئەو زاته پیر فیوضات و لوظفه نووسیویان:

حاجی جاسم به جه زبه وه له دنیا ده ره چی به مجذوبی زیندو ته کرته وه، وه به مجزوبی به خزمهت زاتی حه ق ته گات له قیامه نا به لی وه فات فه رمونه که ی هه روا بوو که فه رمایشیان فهرموو.

چاۋلىكناندا^(۱) وام بىنى كە من دوو رووبارم ھەيە^(۲) يەككىكى بەسەر كىۋىكى بەرزەۋەيە، ئەۋى ترىان لە چۆلىكى فراۋاندا جارى ئەبن، كە خەرىكى ھەل كەندن و پاكردەنەۋەيانم، كە گەشىتمە سەرچاۋەكەى دىم ئاۋى ھەردوۋ رووبارەكە لەيەك سەرچاۋەۋەيە، ۋە لە كاتى جارى بوون و ۋەستانا لە ئاۋا كەم و زىادى نىە ۋە لەۋ سەرچاۋەيە سەرۋەرى عالەم پىغەمبەرى موبارەك ﷺ تەشرىفى حازر بوو ناننى دروست ئەكرد، ياننى ناننىكى زۆرى لە خزمەتا بوو، مىنى بى ئەۋا بەئەمرى ئەۋ ھەزرەتە نانم دابەش ئەكرد بەسەر خەلكا ھەموو جارى عەرزىم ئەكرد قورىانت بىم ھىممەت بفرموو ھەر كەس لەم نانە ئەخوا بەمحبەت و خوشەۋىستى ئەۋ ھەزرەتەۋە بىخوات.

ك ۲۰۲: دوبارە ھەزرەتى شا عومەر ئەفرەمى:

جاريكىكە وام دى لە جىيەك ۋەكوو مزگەوت وابوو^(۳) بۇ نوڭزى جومەيان ئامادە كەردبوو، مىنى دىل بىراۋىش چووم بۇ خزمەتى ھەزرەت ﷺ كە تەشرىفى موبارەكى لەۋى بوو لە دەرگاي مزگەوتەكەۋە كە مىنى ھەژارى بىنى لە روۋى لوطفەۋە بۇ سەرفرازى غولامى خۇي روۋبەرۋوم چەن ھەنگاۋى پىشۋازى فەرموو، داۋىن و پىنى موبارەكىم ماچكرد ولله الحمد زۆر لوطفى فەرموو لە پاشا لەسەر

(۱) واقىعە: بىرىنچە لە كاتى چاۋلىكتان، ئەۋ لەۋ چاۋلىكتاندا شت ئەبىنى ۋە مەبەست لەۋە خەۋ نىە.

(۲) دوو رووبارەكە كە طەرىقەتى موبارەكى نەقشەندى و قادىرىيە.

(۳) ئەم واقىعەى مزگەوتە لە مەريوان روۋى داۋە، لە كاتىكا پىرى ئىمە ھەزرەتى شىخ عومەر لە مەريوان بوو، وام دى كە ھەزرەتى رسول الله ﷺ بە خىرھاتن و خوش ھاتنى لە پىرى ئىمە ئەكرد ۋە زۆر نەۋازش و لوتقى لە گەل فەرموو، كاتى كە ھەزرەتى پىر ئەم كەرامەتەى فەرموو عەرزىم كەرد قورىان ئەم روۋدراۋە (واقىعە) لە مزگەوتەكەى مەريوان بوو، فەرموى:

صدقتَ و بَرَرْتَ و بالحقِ نطقتَ.

دەنەر ملا يوسفى مەجمەر.

دىل براۋ: دىل عاشق.

عەبايەك كە بەسەر شانی إخلاصمەوہ بوو نوڤژی لەسەر خوڤند، لە کاتی تەشریف
فەرموونیا دووبارە لوطفی فەرموو یەك دانە شال كە بە أسماء الله نەخشینرا بوو پێی
بەخشیم و نامە سەر شانی إخلاصم وە لە زەمینی پەستی هەلی ساندەوہ سوپاس بۆ
خوای پەرەردگار.

ك ٢٠٣: دیسان جەنابی حەزەرەتی ضیا فەرمووی:

جارێکی تر بەخزمەت رسولی اکرم ﷺ گەیشتمەوہ، وام زانی لەجیەك
دانیشتبووم كە تەشریفی موبارەکی بۆ سەرفرازیم حازر بوو وە زەرفیکی چینی بە
دەستی موبارەکی پەوہ بوو فەرمووی: ئەم زەرفە بگرە کردەوہی تیا بنووسە كە بۆ
تەکاکردن بۆ خزمەتی حضوری ربّ العزّة ئەپرۆم منیش پەپرەویم کرد و فەرمانەكەیم بە
جی هیئا.

ك ٢٠٤: وە هەروەها جارێکی تر وام دی لە شاری رووناکی^(١) لە نزیکێ
بەقیع دا رووبەرۆوی مەكەیی پیرۆز (خوا شەرف و پایەیان بەرزتر كا) حەزەرەتی محمد
المصطفی ﷺ لە جیەکی تۆزی بڵند لە نوڤزا وەستا بوو وە حەزەرەتی حسین سەرداری
شەهیدان لە گەڵ یەکیکی ترا لەوێ حازربوون وە بەندە لە کاتی دەست و پێ زیارەت
کردنیا کەوتەوہ یادم كە لە کتێبا چاویم پێکەوتبوو كە لە کاتی نوڤزکردن و هاتنی
وەحی دا دەنگی وەکوو پوورەیی هەنگ لە سینەیی موبارەکیانەوہ بیستراوہ، و وتم ئایا
ئێستەش هەروایی كە نزیك بوومەوہ و هۆشم پێدا بیستم هەر بەو چەشنە وەها بوو
ستایش بۆ خوا دلتاییم تازە بوەوہ، وە خۆشی یەکی زۆر زۆر روویدا بۆم.

(١) شاری رووناکی: المدينة المنورة، سەرداری شەهیدان سید الشهداء.

سادات و سه‌عادت به یه‌کۆ وه‌ك تهن و گیانن
 ساداته به راستی که سه‌عاداتی جیهانن
 سه‌یری له ووشه‌ی خووشی سه‌عاده‌تکه که عه‌ین
 کانی شه‌ره‌فه کانی شه‌وه‌ش دیاره شه‌وانن
 هه‌رکه‌س که دژی کا له‌گه‌ل شه‌و ناقمه سه‌دجار
 خۆی بیژی که دینم هه‌یه من، وایه مه‌زانن^(۱)

رووبه‌رووم وه‌ستاو فه‌رمووی ئیسته له شاری مه‌دینه‌ی منوره‌وه هاتووم له
 لایه‌ن سه‌روه‌ری عاله‌مه‌وه ﷺ ئەم مۆرەم بۆ تۆ هێناوه که لیم وه‌رگرت و سه‌یرم کرد
 ئەم ووشه‌ پیروزه‌ی لی نه‌خش کرابوو لا إله إلا الله محمد رسول الله یا عمر الفاروق
 وه‌رم گرت و قبوولم کرد و به‌ره‌و شاری مه‌دینه‌ی منوره‌وه رویشتم که گه‌یشتمه
 حوجره‌ی سه‌عاده‌ت لیم ئاشکراوو که فه‌رمایشته‌که‌ی سید حسین ته‌واو بوو، یه‌ك
 به‌ند قورئان له ژووی حوجره‌ی موباره‌کا به‌ هۆی یه‌کیکه‌وه ده‌ستگیرم بوو که‌رامه‌وه
 اللهم صلّ علی سیدنا محمد صلاةً تزکي النفوس وتقرب المانوس وسلم سلاماً یجمع
 بین الأصل والفرع وزد وبارک بمنک وفضلک آمین.

ك ۲۰۷: وه‌هه‌روه‌ها جارێکی تر فه‌رمووی: جارێکی تر پیری طه‌ریقه‌ت
 ده‌ستگیری ریگی حه‌قیقه‌ت ره‌به‌ری ئادابی شه‌ریعه‌ت غه‌وسی زه‌مان و زه‌مین
 شاه‌ی نقشبند شیخ محم‌دی بخاری (قدس سره) هه‌ر له‌و سأل‌ه‌دا که له‌ خانه‌قای

(۱) له فارسی یه‌که‌دا شه‌فه‌رموی:

سادات و سعادات بهم چون تن و جانند
 القصه که سادات سعادات جهاتند
 در لفظ سعادات بیندیش که عینش
 یکچشمه و سادات بپیرا من آنند

خانقین له گهڼ کۆمه‌لی ته‌ولیا به خزمه‌تیاڼ گه‌یشتم په‌کیکیان جه‌نابی شیخ باوکی به‌ریزم بوو، بۆ جیگه‌داری په‌که‌ی حه‌زره‌تی فه‌خری عاله‌م ته‌شریفی هی‌نا بوو ﷺ حه‌زره‌تی شاه‌ی نه‌قشبه‌ند ته‌شریفی هی‌نا و چه‌ند فه‌رمایشتیکی له‌ گهڼ به‌نده‌دا فه‌رموو، له‌ پاشا فه‌رمووی: هه‌ر زه‌مینێ که‌ ئه‌ی کی‌لی گیا و گزه‌که‌ی له‌ ره‌گ و ریشه‌ ده‌ری‌نه‌ تا زه‌راعه‌ته‌که‌ی به‌ ئومیدی سه‌عه‌ده‌ت بی، له‌ پاشا حه‌زره‌تی شیخی باوکم فه‌رمووی ئه‌ی کو‌رم ئه‌زانی خو‌لاسه‌ی فه‌رمایشتی حه‌زره‌تی شاه‌ی نه‌قشبه‌ند چی په‌ له‌م فه‌رموودانه‌دا عه‌رزم کرد نازا‌م فه‌رمووی مه‌به‌ستی ئه‌وه‌یه: هه‌ر که‌ست وه‌رگرت بۆ طه‌ریقه‌ت وه‌ختی لێی ئه‌مین به‌ که‌ هه‌موو کردار و ره‌ووشته‌ به‌ده‌کانی وه‌ خووه‌ ناشی‌رینه‌کانی به‌ ته‌واوی له‌ ره‌گ و ریشه‌ ده‌ره‌ینا بی، وه‌ گه‌رنا ئه‌مانه‌تی تۆی بۆ هه‌ڼ ناگیرێ اللّهم أصلح أمّة محمد ﷺ وارحم أمّة محمد ﷺ وفرّجْ عن أمّة محمد ﷺ^(۱).

ک ۲۰۸: حه‌زره‌تی شاه‌ عمر خوا سایه‌ی به‌رینتر کات دووباره‌ فه‌رمووی: جاری له‌ کاتی موراقه‌به‌دا چاو‌م پێکه‌وت له‌ مکه‌ی معظمه‌، وام زانی که‌ جه‌نابی حه‌زره‌تی باری ﷺ به‌ پێی فه‌رمووده‌ی ئایه‌تی [وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ (۲۲) إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ]: به‌بی چه‌ند و چوون و به‌ بی جیهه‌ت و ئه‌ندازه‌ حازره‌، وه‌ ئه‌نجومه‌نی پێغه‌مبه‌ران ﷺ و کۆمه‌لی ته‌ولیاکان (قدس الله ارواحهم) تا شیخی به‌اء الدینی برام هه‌موو حازر بوون، ئه‌مر له‌ لایه‌ن خواوه‌ جلّ شأنه‌ هات به‌ بریاری هه‌موو ئه‌نجومه‌ن و کۆمه‌لانی حازر بوو که‌ دوو پایه‌ی که‌عه‌ زه‌ده‌ بووه‌ له‌ بنچینه‌دا خرایه‌ ئه‌ستۆم و سه‌رشا‌م که‌ سه‌ر له‌ نوێ تازه‌ی بکه‌مه‌وه‌، به‌سه‌ر سه‌ر و به‌ دلّ و به‌ گیان و ه‌رم گرت، وه‌ هه‌ر له‌و کاته‌دا بۆ ته‌وافی که‌عه‌ی عاشقان و مه‌ستان و شه‌یدایان رو‌یشتم له‌ جیگه‌ی طه‌وا‌فا به‌ خزمه‌ت نه‌علی مو‌باره‌کی سه‌روه‌ری عاله‌م ﷺ شه‌ره‌فدار بووم وه‌ به‌

(۱) یانی خوا ئوممه‌تی پێغه‌مبه‌رمان محمد المصطفی به‌رمو چا‌ک و باشه‌ ییگیریت، وه‌ به‌زه‌بی و به‌خشنده‌ییت بۆ ئوممه‌تی پێغه‌مبه‌ر ﷺ بجه‌یته‌کار، وه‌ خه‌م و په‌ژاره‌ و په‌ستی و نا‌ره‌حه‌تی دین و دنیا له‌سه‌ر ئوممه‌تی پێغه‌مبه‌ر ﷺ هه‌نگه‌ره‌ صلی الله تعالی علیه وسلّم ابد الابدين و سرمداً فی سرمد.

نه‌خشی صحّ هذا نعل محمدٍ جزابوو، وه به بئی په‌تی و چاوی پر له گریان زیاره‌تم
کرد وه ئایه‌تی (فاخلع تعلیک إنک بالواد المقدس طوی) ام هاته‌وه یاد.

خالت چه‌جهره، زه‌مزه‌مه خو چالی چه‌ناگه‌ت

حاجی نیه تا ماچی نه‌کا، به‌رده سیاکه‌ت

دیشان روودراوی په‌که‌مم چاوپیکه‌وته‌وه، که بریتی بوو له حضوری زاتی حق و
هه‌موو پیغه‌مبه‌ران و پیاوچاکان، وه هه‌مان فره‌مانم خرایه‌وه ئه‌ستو، وه منی
هه‌زاریش به‌که‌مالی ئه‌ده‌به‌وه قبوولم کرد اللهم صلّ علی سیدنا محمد وعلی آله
وصحبه وسلم وارض عن الخلفاء الراشدين المهديين وعن الصحابة والتابعين وجميع
المشايخ الكرام لا سیما سیدنا سراج الدین وبهاء الدین وضياء الدین ونجم الدین
وعلاء الدین والشیخ محمد عثمان سراج الدین الثاني ونفعنا ببرکاتهم آمین^(۱).

ك ۲۰۹: شه‌وی له خه‌وا چاوم پیکه‌وت، ئاشیکم هه‌یه له شوینیکی به‌رزا، بی
خانوو، بی ئی، بی ئاو، وه بی پیوستی‌یه‌ك، به‌لام دوو دانه به‌رداشی زور گه‌وره و
ئه‌ستور له سوورانه‌وه‌دان، وه له هه‌موو لایه‌که‌وه ئاردی لی ئه‌رژی هه‌ر که‌سی که
ذیت وه‌ك کیویکی به‌فرین به‌شی خوی لی جیا ئه‌کاته‌وه، وه ئه‌وه‌ی شیایو باسبی نه
گه‌نم نه دانه‌ویل‌ه‌ی ئه‌کرایه‌ سهر نه قه‌ده‌غه‌ی تیا بوو بۆم ده‌رکه‌وت که ئه‌مه
به‌خششینیکی خوایی‌یه، که ته‌نیا لوطفی خۆیه‌تی و به‌س سوپاسیکی بی پایان بۆ خوا
له‌سهر ئه‌وه هه‌موو لوطفه‌ی.

گه‌ر ئاشکراکا ئاوازی که‌ره‌م شه‌یطانیش ئه‌لی به‌شی خۆم ئه‌به‌م

(۱) له سه‌ئه‌واته‌که‌وه له دیاری پیغه‌مبه‌ری نازدار تا پارانه‌وه بۆ ده‌ستگیری دلسۆزمان له فره‌مایشتی
دانه‌ره رحمة الله عليهم.

ك ۲۱۰: جارى له قەزاي صلاحيه (كفرى) به گەيشتى من بۆ ئەوى له رۆزى دووهمدا يەككى له مەنسوبانى طەرىقەى قادرى موبارەك حاجى سعيد^(۱) ناو هات و فەرموى: ئەمشەو له خەوا چاوم پىكەوت كە ئالايەكى سەوز و نورين هاتە ناو شارەو وە هەموو شار دەر و ناومال، بازار و كۆلان هەموو دەور و پشت بە يەك جار بى جياوازی رووناك بوەو، كە كاتى گەيشتە ئەم جىگە كە ئىستە شوینی ئەم دانیشتنەى ئیمەیه جىگىر بوو له پاش چەند رۆزى هاتەو، وە بە وەرگرتنى طەرىقەت سەرکەوتوو بوو.

ئەوێ منظوری لطفی كبریايه به دل تەسلىمی دەستی ئەولیايه

ك ۲۱۱: وە هەروەها صۆفی فەتاحى ناوبراو فەرموى:

يەككى له ئەهلى عیلم زور منكرى حەزرى شىخى ضياء الدين (قدس سره) بوو، وە منى زور ئەزىت ئەكرد ناچار شكاتم برده خزمەت، فەرموى تا ۲۹ بیست نۆ رۆزى تر وەعدەى ماوێ منیش ئەو حیسابەم هەلگرت، رۆزى ۲۸ بیست و هەشتەم نەخۆش كەوت رۆزى ۲۹ بیست و نۆیەم له دنیا دەرچوو.

چە عەجەب له بۆ ئەهلى نەفسانى خۆى نەى بوو تۆشى وەكوو خۆى زانى

(۱) ئەم حاجى سعیدی ناوبراو خۆى گێرايوە فەرموى: له دواى خۆرئاواى رۆزى جومعه خەتەرەم كرد له دلى خۆمدا وۆتم ئەبى ساداتى مەشاىخى طەرىقەى بەرز و بڵندى قادری له من دل رەنج نەبووبن، كە من ئەركى تەبەئىيەتى ئەوانم كردو و داخلى طەرىقەى نقشبندى بووم
اگر بندهكان عاصی و سرکشند خداوند گاران قلم درکشند

بەو خەتەرەو له پاش تەواوبوونی خەتمى قادری خەوتم، له خەوما دیم حەزرى فەخرى عالم ﷺ تەكا كارى گوناھكارانى بىچارە، له جىيەكدا تەشرىقى حازرە وە مەجلىسى مەشاىخانى الطرىقتين العلىتين نقشبندى و قادری له راست و چەپى رسول الثقلين ﷺ حضوریان هەبە، وە حاجى ئەلى دیم كە حەزرى پیر دەستى گرتم و بە خزمەت سید الكونین ﷺ گەياندم، خطابى بەو فەرموو هیچ تفاوت و جياوازی له بەبنا نیه هەموو دینەو بۆ لاى من، وە واى دىوو كە منى فقیری هەزار خادمى مخصوص و عبدی مملوكى (خولایى كێدراوى) ئەو حەزرى تە ﷺ بووم.

بدين مژده گرجان فشام رواست كه این مژده اسایش جان ماست

ك ۲۱۲: صوفی عبداللہی باخہوان گیرایہ وہ ووتی:

من و سید مصطفیٰ باخہوانی باخی لاہرہ وہ بووین کہ وہ قفی خانہ قای موبارہ کہ،
حہ زہرتی شیخ تہ شریفی چوو بۆ مہریوان، وہ سید مصطفیٰ لہ خزمہ تیا چوو، لہو
کاتہ دا میوہات پیگہ یشتبوو، بہ تہنیا من پاریزگاری باخہ کہم پی نہ تہ کرا چونکہ تہم
لاو لای باخہ کہ ری رہوی عام بوو، وہ خہ لکی تہم ناوچہ شہرمیان لہ من
نہ تہ کرد، لہ دلی خۆما داوای کۆمہ کی و یارمہ تیم لہ حہ زہرتی پیر کرد کہ کاری
بفہ رموی تہ مسال خہ جالہت و شہرمہ زاریم بہ سہرانہ یہت، کہ بۆ قہ راخی تہ ولای
باخہ کہ رؤیشتم تہ ماشام کرد ماریکی رەش و گہورہ لہوی حازرہ، لہ دلی خۆما
ووتم تہ گہر تہم مارہ بۆ پاریزگاری تہم باخہ ہاتبی لہ گہل تہوا قسہ تہ کہم تہویش
ٹیشارہ تہ کات تہ مجا لیٰ نزیك بوومہ وہ ووتم تہی برای رەش خۆش ہاتی سہری
بہرز کردہ وہ و نایہ وہ سہر زہمین دیسان ووتم تو لہم لایہ وہ باش وشیار بہ، منیش
بہناو باخا تہ گہریم ٹیشم ہہیہ، دیسان سہری ٹیطاعہی بہرز کردہ وہ و لہ سہر زہوی
داینا لہ پاشا ہہر کہس بہ خیانہت و ناپاکی داخلٰی ناو تہو باخہ بیوایہ تہو مارہ
پہ لاماری تہدا و ہیرشی بۆ تہ برد و راوی تہنا، زۆریان ہاواریان بۆ من تہ ہینا و
تہیانووت و مرہ با تہم مارہ سامناکہ بکوژین، بہ کورنی تا حہ زہرتی شیخ تہ شریفی
موبارہ کی ہاتہ وہ تہو مارہ لہ گہل منا ہاوپرئہ کی پاریزہری من بوو، بہ جۆری
لہ گہل تہو مارہدا راہاتم نہ من لہو سلّم تہ کردہ وہ نہ تہویش دوورہ پەرئیزی لہ من
تہ کرد، کاتی وا ہہبوو پیم تہ ہینا بہ سہر پشتیا ہیچ جوولہی نہ تہ کرد، کاتی سید
مصطفیٰ ہاتہ وہ تہو مارہی دی ترسا ووتی: تا تہو مارہ لہو باخہدا بی من قہرار
ناگرم ہہر چہن ووتم مہ ترسہ تہوہ شیخ بۆی ناردووین تہویش باخہوانہ، ہیچ دنیایی
پہیدا نہ کرد ناچار چووم بۆ خزمہت شیخ فہرموی سید مصطفیٰ لہ مار تہ ترسی با
نہ بی کہ ہاتہ وہ مارہ کہ نہ ماہوو، لہ پاشا عہوام و ہہرزہی تہو ناوچہ بہ ئاشکرا
دہسیان کرد بہ بی شہرمی لہ رنین و دزینی بہر و تہمہری تہو باخہ ناچار چوومہ وہ

خزمەتی و عەرزىم كردهو، شىخ فەرمووی، بۇ طلبى مار ھاتووی؟ يەك ماری تر
لە گەل خۆی بھىنى كە گەرامەو دىم ماری رەش لە جىی خۆی بوو وە ماری ترى
لە گەل داىە تا ميوەھات ئاخىر و ئۆخر و كۆتايان دىت، ئەو دوو مارە پاسى ئەو
باخەيان كرد وە لە گەل ئىمە ھامدەمى و يارىەدەر بوون.

رۆژى شىخ سەلىمى تەختى ھاتە باخەكەو، وۆتم خۆت دەس مەبە بۇ ميوەكان
ئەو مارە پەلامارت ئەدات، فەرمووی ئەو رىگىرى من ناكات و بە تەنيا چووە
باخەكەو كاتى دەس ئەبا بۇ ترى پەلامارى ئەدات تەماشام كرد بە راكردن گەرايەو
وہ پىي بەر بەرد كەوتبوو برىندار بوو بوو، وە زۆر لەوانە دانىشتووی ئەم جىگەن
ئاگادارى ئەم باسەن.

ك ٢١٣: حاجى حسينى گول عەنبەرى فەرمووی:

كاتى لە سەفەرى حەج گەرامەو حەزەرەتى شىخ فەرمووی خۆت بەم ھەموو
بچووكىيە دەنگى بەو جۆرە گەورەت لە كوى بوو؟ لە رىگەى حىجازا ئەو چ
ھاوارى بوو ئەت كرد؟ عەرزىم كرد ئەو بەك شەخسى شىعە جوڤنى دا بە حەزەرەتى
عمر عليه السلام منىش لە ووشتىر پىادە بووم كە بچم بىكوژم، رەفەقەكانم نەيان ھىشت
خەيالم كرد شەو خۆى پى بگەيەنم وە ئەو باش بە سزای خۆى بگەيەنم ديسان تۆلەيم
حەوالە بە ھىممەتى بوزورگان كرد وۆتم يا شىخ ھاوار خۆت ئەم وەزەعە بە حەزەرەتى
عمر خوشنودى خوا بى بگەيەنە ھەردووكتان ھىممەت بفرموون تۆلەم لەم شىعە بەد
ناوہ بۇ بسىن، لە پاشا تەماشام كرد ووشتىر لەدوورەوہ راى ئەكرد وەك شىت بەم
لاو لادا ئەھات و ئەچو لە پىر خۆى بە تەنىشتى ئەوشىعە نالەبارەدا دا، شىعەى بەد
بەخت چارە رەش بە قەدەر يەك مەتر لەسەر ووشتەرەكە بەرزىوہو و بە زەويدا كەوت
لاشەى پىس و گلاوى شەقى برد وە دلى شكاوى من شىفای بۆ ھات.

ك ٢١٤: جارى يه كى له ئه هلى مالى حه زه رتى شىخ ناله نالى يه كى ئه بىسى وه ته ماشا ئه كات حه زه رتى شىخ هه ندى دهرمان هه ل ئه گرى به دواى ئه و نالينه دا دهر و ا، دواى پرسىار له حه زه رتى شىخ ئه كات، حه زه رتى شىخ ئه فهرمووى: ئه وه كاموسى يه جنى يه له خزمه ت شىخى سراج الدين قدس سره موسلمان بووه، ههروه ها جارى تر حه زه رتى شىخ ته شريفى ئه با بو حه وزى كاموسى^١ وه يه كى له حه ره مانى خوى له خزمه تيا ئه بى گووى لى ئه بى يه كى له خزمه ت شىخا قسه ئه كات و وه هيچ كه سيش له وى نيه، له پاشان عه رزى ئه كات له گه ل كه سيكا گفتوگو ت بوو كه سيش ديار نيه، ئه فهرمووى كاموسى^١ بوو له باره ي شتيكه وه پرس و راي پى كردم، وه ههروه ها جاريكى تر له بابه ت كوشتنى مصطفى ناوى بياره يه وه كه منى خستبوه رهنج و ناره حه قى داواى ره زامه ندى لى كردم^(١)، و وتم نه ريگه ت ئه دم نه ريت لى ته گرم له پاشا ههر له و شه ودا مرد.

ك ٢١٥: جه ناي خوا لى خوشبوو محمود پاشا جاف^(٢) له باره ي ئه ولادى نيرينه وه موراجه عه ي به حه زه رتى پير كرد، وه عه رزى كرد دوعاى بو بكات فهرمووى دوعاى من چاو به يه كا نانه بو به يانى ئه و روژه فهرمووى: ئه مشه و له خزمه ت حه زه رتى غه وس دا له بابه ت ئه ولاده وه قسه م كرد، فهرمووى محمود پاشا له مه و پيش په يمانى چهند شتى پى دابووم، ئه و عه ده انه به جى به ينى منيش دوعاى ئه ولادى بو ئه كه م، محمود پاشا ووتى ئه زانم تو ئه زانى ئه و شتانه چى يه؟ به لام دهنگ مه كه ان شاء الله ئه و په يمان و عه ده به جى ئه هينم، كه سه يرم كرد له پشتيا كوپريكى

(١) له نوسنه يه كى ترا ئه فهرمووى: يه كى له ئه هلى بيت عه رزى ئه كات كه له خزمه تيا بوو بوچى حوكمرانى ئه وانيش ئه كه ن؟

(٢) ئه م كه راماته يه كيكه له و سى كه رامه ته ي كه حه زه رتى ضيا به خطي خوى دهسكارى كردوه وهك له و و ديو روون ئه بيته وه.

جوان و شیرین دیاره، ووتی ئەم تۆوه ئەفەرموی لە کام مەزرەعدا^(١) بچیزی؟ ووتی (فلان) بۆ بەیانی لە گەڵ ئەو حەلالەیی هاتنەوه منالە که نهقل بوو بوو پیم ووت خیزانت حامله وه هەركات منالە که ی بوو ناوی بنی محمد علی دانیشتوانی خزمەتی حەزەرەتی پیر سەریان سەرما لەو گوشتارە کاتی یادداشتی خۆی تەواو خوا کۆریکی پی بەخشین و بردمانە خزمەتی و ناوی نا محمد علی لە پاشا کۆریکی تری بو خیزانم ناوی نا حسین دوائی بە (مەفادی) إذا تني فثلت^(٢) محمود مشورەتی کرد دەرمان بخوا که سینه م بیتە جیگە و وتم مەحال و ممتنع و کل شیء عنده بمقدار، حەزەرەتی ضیا بە خطی مبارەکی خۆی نووسیبووەتی ئەفەرمووی: (کۆری تری بوو ناوم نا ئەحمەد مشورەتی کرد که دەرمان بە عەمەل بینێ تا بە حوکمی خیر الرفقاء أربعة ببی بە چوار جوابم دایەوه محاله و ممتنع و کل شیء عنده بمقدار^(٣)).

ك ٢١٦: جەنابی خوا لی خوشبوو ملا عبدالقادری مدرس فەرمووی:

روژی لە خانەقادا لە حضوری حەزەرەتی پیرا دانیشتبووین مەجلیسیکی خوش و بەرە کەت بوو ووشەیی خوش و فەرمایشتی شرین و خوش دلی حازرانی دلخوش و شادمان فەرمووبوو کۆت و پر لە کاتی ئەم فەرمایشانەدا فەرموی حەج و پاپۆر بەحر و حاجی سعید ئەفەندی ئا لەم ووشانەیی بەتیکە لاوی و بە پەلە فەرموو هەستا تەشریفی بە پی کەوش لە پی کردن بە پەلە تا حەوشی خانەقا کە گەشت و گەرایەوه چوووه سەر فەرمووده کانی پیشوی، ئەو حاجی سعید ئەفەندیە زاتیکی دیار بوو مخلص و موریدی حەزەرەتی پیر بوو، مالی لە بەغا بوو، ئەو سألە لە حەج بوو، کاتی

(١) یانی ئەم منالە لە کام ژنیا نەبێ، مەزرە یانی ژن.

(٢) هەر شت بوو بە دوو ئەشی بە سی.

(٣) ئەوەی لە بەینی دوو کەواندا خەت و نووسراوی پیروزی حەزەرەتی ضیا بە قدس الله سره العزیز که راستی کردۆتەوه، که بۆ چوارەم منالە ئەک سینه م، ئەمە سینه م جیگەیه که حەزەرەتی ضیا بە خطی پیروزی خۆی لەسەری بنووسری.

که حاجی سعید ئه فهندی گپرایه وه که له به حری جدّه که به ره وه عهقه به ئه گهریته وه تووشی گپژ و فرهته نهی ده ریایی بووین پاپۆره که مان که وته خه ته ره وه، داوای کۆمهک و یارمه تیم له هه زره تی پیری دل مونیر هه زره تی عمر کرد به ئاشکرا ته شریفی حازر بوو یاذن الله لهو به لا و تهنگ و چه له مه رزگاری کردین فالحمد لله رب العالمین وه ئه و حاجی سعیده ئه فهندی یه یه کی بوو له اشخاصی محترم و خاوهن شه خصیهت و زانایه پر له محبت بوو.

ک ۲۱۷: له جهنابی عالمی فاضل وه زاتی پر شه خصیهت و وهقر و ئه ده ب مه مری دره ختی خوشخوئقی و صلاحهت و خاوهن پایه کاکه شیخ مولانا خالیدی برای هه زره تی پیری دهستگیر شا عوسمان گیانم بیست فهرمووی: کاکه م یانی هه زره تی شیخی سراج الدین داوای ئافره تیکی بۆ خوئی کردبوو، به گزاده کانی هه ورامان که به ته ما بوون داوای بکه ن زویر بوون و ووتبواین تفهنگ ئه نین به شیخ عوسمانه وه، وه لهو کاته دا من له دوو پرووه بووم هه ره شه و ته دیدیان بۆ منیش ناردبوو، شه و له خه ومدا به خزمهت هه زره تی شیخ ضیاء الدین (قدس سره) گه یشتیم فهرمووی: خه بهریان بۆ بنیره خه ریکی چین ته وان ته نیا ۲ مانگیان ماوه حوکم له هه ورامان بکه ن، بۆ دوو مانگ بۆچی خوئیان به د ناو ته که ن له پاش ته و دوو مانگه أمير عبدالله^(۱) خان هاته هه ورامان چی هه ورامی و مه ریوانی بوو له به گزاده هه مووی گیران و بران چهنده سال له هه پسا بون دواي فه وتانی رهزا شای له ناوچوو چی ما هاتنه وه چی نه ما نه ما و به ره و ته ولا که وته ری.

(۱) أمير عبدالله خانی تهاسپی له گه ن رهضا به هلهوی ئیران باوکی شای لایراو و دو به دو احمد شای قاجاریان ده رکردبو به لام زۆرتر له گه ن ئیران تاییعی أمير عبدالله خان بون رضا شا که ته وهی زانی ترسی لیهات ته و به پاشایی دابنن، به فیل ناردی بۆ جیگه به به ناو دامرکاندی شه ری قه ده م خیر ته مری دابوو له ری بۆی دابنیشن بیکوژن له ری کوشتیان.

ك ٢١٨: حەزەرەتی قطبی زەمان ضیاء الدین کوپری عوسمان فەرمووی:

جاری ئەمریکم لە لایەن حەزەرەتی خاوەن پایە و شەرف غوس الثقلین (قدس سره) هاتە سەرم کە پرۆم بۆ بەغا ئجازەم لە باوکی گەورەم شیخی سراج الدین خوشنودی خوا بێ وەرگرت بەرەو زیارەتی بەغا کەوتە ری، کاتی بەو مەزارە مبارە کە گەیشتم، بە پەنھانی لە نیوە شەودا چووم بۆ زیارەت، ئەجا پیش ئەوێ بگەمە ئەوێ حەزەرەتی غەوس (قدس سره) ئاگاداری یەکی لە دەرویشانی خۆی فەرموو کە کاروباری تۆ حەوالە بە کوپری مەعنەویم شیخ عمره وه ده رۆژی تر دەگاتە ئێرە، و لە شەوی گەیشتم بەو شوێنە بەرز و گەورە و بە نرخە ئەو دەرویشە منی ناسی وه به شەرفی تمسك و إرادت لەو کاتە پیرۆزەدا نایل بوو ئەجا لە شەوی سییەم لە کاتی مورآقەبە لە پر خەبەر یان دامی (تمیاً لقد جائك السلطان)^(١) هەندێ خووپرە و وشتی لە سعید ئەفەندی بەغایی ئەچوو وه ئەم زاتە داوای تمسکی کرد، و وتم تکا و لالە لە خزمەت حەزەرەتی غەوسا بکە یارا من لەم مەقامەدا تەوانای طەریقەت دائم نیە بەلام ناوی کەس مەبە، بزانی یار مەیلی بە کێشە و کێ پیویستە، لە پاشا کە بە خزمەتی گەیشتبوو فەرموو بوی (هذا الأمر بعمر) وه تۆ مورآدیشی لەم فەرموودەیە وه زۆر مەسرور و شادمان بوو دیم گەپرایە وه ئەوی ووت بشرنی بآني مراد^(٢) لە پاش کامەرانی بە شەرفی قبوڵ و حەوالە ی ئەو حەزەرەتە لەو واقیعەدا، خەیاڵم ھەر وەك غەوسی ثانی و حەزەرەتی ئیمامی رەبانی (قدس سره) مەنسوبانی خۆیان نیشان داوه و ژمارەیان بۆ دیار و ئاشکرا کردووە منیش ئەگەر مەنسوبانم بۆ معلوم بچی لە خزمەت حضوری سلطاندان ئایا زۆرە یان نە ئایا لە بارەگای حەزەرەتی ئەقەدە سەدا قبوڵن یا نە، خۆش ئەبوو زۆر باش ئەبوو دەسبەجی ھەتا چاو کارکات ویسەتی پەیدا بوو جیگە یەکی زۆر بەریلاو کوت و پر ھاتە بەرچاو ئەجا خەلکیکی یە کجار

(١) ئامادە بە وا پاشا تەشریفی ھینا بۆ لات.

(٢) حەزەرەتی غەوس مزگینێ پی دام فەرمووی: مژدە پی تۆ مرادی یانی وویستراو.

زۆر پەيدا بوو وەكو قتوبەكى كبريت^(۱) پېرى بىكەيت جىگەى يەكى تىرى نەمىنى
 وابوو، بەلام ھەموو بى عەمامە^(۲) بوو ئايا مقبولن يا مەردوود، دەسبەجى لە سىنەى
 موبارەكەو قەدرى عەمامە خارچ بوو، ئەنجا درىژ بوو تا واى لىھات يەك موريد
 نەما بى عەمامە بى، ئىشارەى فەرموو سەيرى كە ھەموو قىوول كراون ئەنجا
 زۆرىشان بەكۆمەلەكەيانا ديارە الحمد لله على ذلك (زبنا آتنا في الدنيا حسنة وفي
 الآخرة حسنة وقنا عذاب النار) ئىنجا لەكاتى چىشتەنگاوشىخ سەيد ئەفەندى ھات
 وە لە ئىوارەدا تەسكى كرد و تسليم بوو، وە بە ماوہىيە كەم موبارەى بوو يانى ئىجازەى
 طەرىقەدانى درايە لە پاش ئەویش رۆژى شىخ محمود^(۳) ئەفەندى بەغايى ھات داواى
 تەسكى كرد ھەوالەى استخارەم كرد، ووتم بچۆ استخارە بکە^(۴) ووتى لە كارى خىرا
 پىويست بە استخارە نى، ئىستخارەشم كەردو تۆيان بە من نىشان داو، چونكە لە
 خەودا دىم شىخ لە قاپىيەكەو ھاتە دەرى دەستىكى نا بە سەرچاوما ئىشارەى بە
 تزكىيەى نەفسى كرد^(۵)، وە دەستىكى بەسەر دلم دا ئىشارەى بە تصفيەى^(۶) قلب كرد
 لەو كاتتا بۆم كەشف بوو لە نىو چاوم نووسرابوو رب يسر ولا تعسر ووتم منىش
 پىويستە ئىستخارە بکەم چونكە لە ئادابى ئەم طەرىقە پىرۆزەى شىخ محمودى ناوبرا
 لە قەسەكەم مەلۇل بوو ھەستا و رووى وەرگىراو رۆڭى، منىش بە داواى ئەودا
 مەشغۇل بە موبارەبە بووم دىم ھەزرىتى شىخى باوكم سراج الدين (قدس سره)
 حازر بوو ھەندى لە ئاداب و نصيحتەى دلسوزانەى تەقريب فەرموو، وە لەو كاتەدا

(۱) قتوبەى كبريت: شقارتەى پېر لە دەنگ.

(۲) عەمامە: مېزەر،

(۳) شىخ محمود: ھەزرىتى شىخى بەغابو.

(۴) نوڭى استخارە يانى: يانى نوڭى كەردن بە نىيەتى دك دامەزراندن لەسەر ئەو كارەى مەصلەھەتە.

(۵) تزكىيەى نەفس: نەفسى ئىنسان وەلى بى متەبى ئەمرى خوا بى و نەھى بىكات لە خراپە بە بى تەكلىف
 و زۆرى.

(۶) تصفيەى قلب: يانى پاكرەنەو دى لە ژەنگى گوناھ.

ههستم کرد یه کئی ته شریفی هاته ژووره وه دانیشته وه من له مهشغوئیه کهم دهستم
 ههله نه گرت خه بهر یکم نه پرسی تا خۆی هاته فهرماشت ووتن و فهرمووی محبوی
 صمدانی حه زهره قی غهوسی گه یلانی (قدس سره) ئیسته له تو مهلوله و گلهیت لی
 ئەکات و ئەفهرمووی بۆچی من زۆردارم که شیخ عمر نایه لی که ئەولادی من بگات
 به حق ئەوجا ووتم:

ئەو نهفسی ناسک بای صهبا
 لای یسارم هاتی مهرحهبا^(۱)

منی هه ژاریش وهك زههه کهم کهی بو ئەوه ئەشیم لهه جیگه موباره کهدا
 ئیڕشادی خه لک بکهه به لکو ئەگه رقبوون بکریم من بو خوون و خاک رشتنی ئەه
 باره گایه هاتووم.

له ههر کاتی که روژ دیاره ههتاوه
 سوها بی نووره پهردهی پیا دراوه^(۲)

فهرمووی خاک و خوون و پاگردنه وه ئەوه نیه گسک ههك بگری و مه نزل و
 دهر ووبانی پی بمالی، به لکوو ئەوهیه که ئەولاده کانی ئەو له په یوه نندی دنیایی دهنی و
 درک و دالی تعلقات به محبت و خوشهویستی بینجگه له خوای ته عالی رزگار

(۱) دهقی فارسی یه کهی:

ای نفس خرم مرجبا از بریار املهه یی مرجبا

(۲) سوها: ئەستیرهیه کی زۆر لاواز و بی هیزه، یانی که روژ هه لهات له ژیر شهوق و تیشکی روژدا
 شاراوویه، مه بهسی حه زهره قی شا عومه ری پیری دهستگیر نهفس شکاندن خۆی بوه، یانی له مقای
 حه زهره قی غهوس دا قدس سره که وه ك روژ وایه من وهك سوها وام.

بكهيت، به ئهوامر و نهواهي ره غبهت و حمزي تهواو پهيدا بکهن وه واز له خه لک
بينن وه به حق علاقه مند بين که ئهم فرمايشتي پر لومه و عيتابه م بيست.

و وتم به خیر بیت نهی یاری سهرمه ست

زوو له داوینت من بهر نادم دهست^(۱)

تا ئیسته له کوی بووی، فرمووی بۆ زیارهتی حه زره تی شیخ حسن بصری^(۲)
(خوا لی خوشنود بی) ته چووم، حه زره تی حسین سید الشهداء ﷺ له ناوه براس تی
ریگه منی گیراوه بۆ ته وه ی ته م ریساله یه به جه نابت بگه یه نم و پیت تبلیغ بکه م و وما
علی الرسول إلاّ البلاغ هه ر له م کاته دا دیم شیخ محمود گه برایه وه، وه گوئی له م ووتو
ویژه بوو، یانی به هه مان روودراو ئاگا داری په یدا کرد، وه به پی فرمانی گه وه ره
گه ورائی دین له نزیک رۆژ ئاوا بوونا تلقیلنی طه ر یقتم کرد وه به ئا دا بی مقررّه تعلیم
کرا، ته بجا ر به پینج جا ر که توجّه م لی کرد وای لی هات بۆ خوی ته ی ووت هه ر
کاتی مه یل بکه م به خزمه ت (جدّ - باپیر) ی خۆم حه زره تی غه وس ی ثقلین ته گه م
(قدس سره) وه به مه رای دلی خۆم قسه له خزمه تیا ته که م الحمد لله علی ذلک وه
ته و شه خسه که له هه ندی خو و شیوه یا وه ک شیخ سعیدی ته فه ندی وه له هه ندیکا
وه وه ک شیخ محمود ته فه ندی وابوو ئیشاره به هه ردوویان بوو که له طه رف حه زره تی
غه وسه وه حه واله به من کرا بوون.

حزرمقی ضیاء الدین مجازی حزرمقی سراج الدین وه طهریقہی له خزمه تیا که سب کردوه.

(۱) خوش آمدی ای نیگار سرمست زو و دامن از دست

(۲) شیخ حسن بصری (قدس سره) زاتیکی گه‌وره و پیروز و دمه‌ستل‌ات داره، به‌کَیکه له‌و بی‌زورگه‌وارانه‌ی که چاو‌یان به دیدار و دلّ یان به مجلسی أصحاب و یارانی پیغمبه‌ری نازدار ﷺ شادمان کامیاب بووه، یانی ئه‌م زاته عظیمه به‌کَیکه له تابعین رحمة الله علیهم أجمعین.

چەن فەرمايشيكي حەزرىتى ضياء الدىن كە ئەفەرموى:

كاتى كە حەزرىتى پىر (خوالى خوشنوود بى) ئىجازەتى ئىرشادى دامى يەكەم
كەسى كە خەللاتى كىردم حەزرىتى غەوئى الثقلین بوو جەبى كەرامەتى خستە سەرشانم
لە دواى ئەو خەواجه محمد أویسی بخارى مشهور بە شاهی نەقشبەند بوو خەللاتى
كىردم.

چە شەوى پىرۆز چە ساعەتى خوش

لەو شەوى قەدرا خەللاتیان كىردم

عەجایب نىە كە كامەران بووم

بە موستەحەقى زەكاتیان كىردم^(۱)

ك ۲۱۹: كۆمەلى زۆر ئەزانن جوولەكە يە لە دىنى گول عونبەر ئىخلاص و
ئىرادەتى زوبانى لە خزمەت حەزرىتى پىرى دەروون مونىدا ئەبى، وە بە ئاشكرا لە روو
مەنسوب ئەبى وە بە جوولەكەى شىخ عمر مەشهور ئەبى، رۆزى حەزرىتى پىر (قدس
سرە) كىتیبى حدیثى شریف ئەخوینتەو، بە بى فەرموودەى پىغەمبەرى عظیم الشان
ﷺ نزا و دۇعاى كافرى زۆر لى كراو دەرەق موسلمانى زۆردار لە بارەگای ربّ
العزة قبول و وەرگىراو ئەبى.

بە رىكەوت قەدەر ئەبى ئەھىننە پىشەو رۆزى دووم پاش خۇندەو ئەم
حدیثە كە بەو مەھومە فەرمووبى مدلولى حدیثى شریف رووئەدا وە سىرى ئەو
ئىعجازە ظاهراً و دەرکەوتو ئەبى لە دىنى ناوبراوشەخسى ئەزىزەت و ئازارى
جوولەكە ئەكا وە زۆر دەردى سەرى ئەدا ئەویش لە ئەسەرى ئىخلاصى خۆیەو

(۱) دەقى فارسىيەكەى ئەفەرموى:

ان شب قدر كه اين تازه براتم دارند

مستحق بودم واينها به زكاتم دارند

چ مبارك سحرى بود چ فرخنده بشى

من اگر كام روا بودم و خوشدل چ عجب

ھاوار ئەكات شېخى عمرى شېخى عوسمان ھاوار دەسبەجى شەخسى ئازار دەر و زۆردار سىكى دېتە ئېش وە بە دەرد و ئازار گرفتار ئەبى ئەوانەى حازر ئەبن لەویدا جوولەكەكە ئەگرن ئەلېن ئەگەر بە پەلە نەپۇى دۇعا لە خزمەتى شېخى (قدس سرە) نەپەنى بۇ ئەم شەخسە ئېمە تۆ ئەكوژىن، جوولەكەكەش لە ترسى گىيانى خۇى زۆر بە پەلە دېت بۇ خزمەت شېخى (قدس سرە) مەسەلەكە باس ئەكات ئەویش دۇعاى بۇ ئەنوسى و ئەيدانى تا جوولەكە ئەگاتەوە كابرا وەفات ئەكات.

ك ۲۲۰: جەنابى ملا محمدى ھەرەوى فەرەموى:

فقى عبدالله ناو ماوہى بە لەرز و تا گرفتار بوو، بى ھېز و لاواز بوو زۆر، وە تەواو بى تىن و پەريشان بوو، ھات ھەوالى پەريشان ھالى خۇى ەرزى ەزەرتى پەير کرد، ەزەرتى ضياء فەرەموى ئەى (تا) ئېتر مەيگرە ئېتر ئەو نەخۇشى يە نەگەرايەوە سەرى، وە لەم جۆرە زۆرمان ديوە كە رووى داوہ.

ك ۲۲۱: چەندەھا كەس كە جىي پەروا و صحيح الروايە بوون بەيانىان كەردوہ: جارى لە بارە گاهى ەزەرتى پەيدا چەن زەرفى گەورە و مەنجهليان لەسەر ئاگر داناوہ پە لە چىشت بۇ ئەھلى خانەقا و مەدرەسە و باقى دەست و پى و بى نەوايان و ئەچنە خزمەت ەزەرتى شېخى (قدس سرە) ەرزى ئەكەن كە ئەسلەن رۆن بۇ چىشتى خانەقا و ھېچ لاىەك نىە، فرمان ئەفەرەموى لە باقى رۆن ئاو بە سەر چىشتەكانا بكنە، گوى رايەلى فەرمايشتەكەى ئەكەن وە نزىكى سەعاتى سەرى مەنجهلەكان دائەپوشن دواى كەچىشت تى ئەكرى ئەينىن لە جاران زۆر چەورتەر بەتام ترە، والله الحمد فى السموات والأرض وما بينهما صلى الله على أفضل الخلايق وأسبق كل سابق محمد ﷺ وآله الطاهرين وصحبه الطيبين والتابعين والصالحين أجمعين آمين.

ك ٢٢٢: جەنابی شیخ یوسف سەقزی فەرمووی:

جاری حەزرەتی شیخ (قدس سره) لەسەر فەرشی تەشریفی دانیشبوو، چەن کەسێ لە خزمەتیا دانیشبوون، من و چەند کەسیکی تر بە پێوە لە حەزوریا وەستا بووین، لەو کاتێ بارانی وەها باری کە لە هەموو لایە کەووە لافاو هەستا، وە یەك دلوپ بەسەر ئەو مەجلیسەدا نەباری، تەماشای ئاسمان^(١) کرد ئەمدی لە لای ژوورەوێ ئیمەشەووە باران دیت، بەلام بە قەدەر درێژی رمی (دوو سی مێتر زیاتر) بارانە کە بەم لاوлада بلای ئەیتەووە وە لە دەرەوێ مەجلیسە کە ئەکەوێتە سەر زەوی.

ك ٢٢٣: گێڕایانەووە کە عبدالفتاح بەگی جوانپۆری بە نیەتی خراپەکاری ژنی ئەباتە جییەکی پەنامەکی فەوراً حەزرەتی ضیا حازر ئەبی ئەفەرموی: ئەگەر لەم خەیاڵە پەشیمان نەبی ئەت فەوتینم وە بە هیلاکت ئەبەم، دەسبەجی حەیران و پەڕیشان ئەبی وە لەو کردارە پەشیمان ئەبی جزاء الله احسن الجزاء آمین.

ك ٢٢٤: صوفی عبدالرحمن ناو کە ژبانی خۆی بردە سەر بە شیوەی بی ژن و مالی بە خزمەتی خانەقای موبارەکی بیارەووە لە سەرەتای ژبانیەووە خەریک بوە، وە هیچ خەمیکی دنیای نەبوە لە بون و نەبوون، وەنە ی کردبوو بە بار بەسەر دلیەووە هەرگیز، ئەم پیاووە خاسە گێڕایەووە ووتی: نەوت لە چرای خانەقادا نەما بوو زۆر کەم

(١) جەنابی خالو شیخ ئەحمەدی شاكەلی گەرمیانی گێڕایەووە فەرمووی: لە خزمەتی حەزرەتی پیردا شاھی عوسمان (قدس سره) لە ناوچەکی گەرمیان ئەیانەووی وێنە بگرن لە دەرەوێ دی کە لە سەرقلای شیروانە لەو کاتەدا پەلە هەورێ رهشی هینا کە نیشانەی بارانی پێوە بوو، کە بیاری بە سەرمانا، عەرزی ئەو عەزیزەمان کرد قوریان ئەوا هەورێ هینا و باران نزیکێ دابارین یەتی ماوێ رسم گرتن نابێ، ئەو زاتە پڕ صیفاتە بە زەردە خەنەیه کەووە سەری موبارەکی هەل پری بۆ ئاسمان و بە دەستی پیرۆزی ئیشارە ی بۆ لای هەورە کە کرد و فەرمو ی من جاران باشتەر بووم ئیشارەتم بکرایە بۆ هەور ئاوا دەسبەجی هەورە کە نەئەما شاكەلی ئەفەرموی بە قودەرەتی خوا و هیممەتی مورشید دەسبەجی هەورە کە بلایووەووە نەما.

نەبى ئەو شەۋە بەو نەختە نەۋتە چىرا گېرا بۇ سىبەي ئىۋارە تەماشاي چىراگەم كىرد
 ۋوشك و بىرنگ هېچى تېدا نەمابوو، دام بە بەرى دەستى خۇما چىراگە تۆز و خۇلى
 دەرچوو لىي، هەلم گىرساند لە جارىن شەۋى زىاتىر بوو بە كورنى تا ۷ حەوت رۆژ
 ھەموو شەو تا بەياني بەو جۆرە دامگىرساند ئەو چىرا بى نەۋت ئەسووتا عاقىيەت
 تاقەتى راگرتنى ئەو نەيىنىيەم بۇ نەكرا، ۋوتم ئەي ئەھلى خانەقا ئەمە ۷ حەوت شەۋە
 ئەم چىرا بى نەۋت ئەسووتىنم لەگەل ۋام ۋوت دەسبەجى كوزاۋە ھەرچەند خەرىك
 بووم ئىتر نەگرا عەرزى حەزرىتى فاروقى دوۋەمىيان كىرد فەرموۋى ئەگەر ئاشكراي
 نەكردايە تا ماۋەيە زۆر ھەر ئەگىرسا.

ك ۲۲۵: مەلا صالحى ئانچلى كە حىكايەت و ئەحوالى ئەو شەخسە بە داستان
 گىردراۋەتەۋە، بە چەشنى بى ئەدەب بوۋە تاۋەكوۋ نىسبەت بە حەزرىتى شاھى نەقىشەند
 و حەزرىتى گەيلانى (قدس سرە) قسەي بى ئەدەبانە و بى شەرم و تەقىيەي كىردوۋە، بە
 بۇنەي ۋەرگرتنى عىلمەۋە دىت بۇ بىيارەي شىرىف دىسان لەۋىش ئەو حالى
 ئىنكارىيەي دەبى و بى بىروايى بەكار ئەھيىتى، ۋە چەندەھا پىرسىياري گران و گىرنگ
 لەھەر بارىكەۋە لە خىزمەت قىلدى زەماندا ئەكات.

حەزرىتى پىر بە ھىزى نىزەي ھىمەت و قۋەي شىشىرى شىرانەي خۇي لە
 بېشەي باطنى خۇيدا سكى سۇال و پىرسىياري چى ھەيە ۋەك مەرى بېچارە بۇ ئاۋالە
 ئەكات بەلام خۇي تەسلىم بە زىجىرى ئىطاعە و ملكەچى ناكات، تا رۆژى حەزرىتى
 پىر بە چەن كەسكى نىزىكى خۇي بە پىنھانى ئەفەرموۋى تا سى رۆژى تىشتىكى بۇ
 ئاشكرا ئەكەم ۋەھالىكى لى دىياري ئەبى كە خۇي تىصدىقى دلى بى.

رۆژى سىيەم شەخسى ناۋىراۋ ئەلى دىم نورى ۋەك بەرق ئاشكرا و ظاھر بوو
 ھات داي لە ملا عبدالرحمن كەۋت ئەمجا داي لە ملاحمود ئەۋىش كەۋت ھات داي
 لە من ناپرەھەتى كىردم، لە ترسى جەزبە ھەلسام چووم لە حوجرى مدرس خۇم
 شارەۋە، زۆر ئەعزا و ئەندامەكەم توۋشى ناپرەھەتى بوو لەۋىش بى تاقەتى كىردم،

فه قئكان به حاليان زانيم به زميان پئما هات و كۆيونهوه، هه زهه قئ پيريان به حالم ئاگادار كرد ته شريفى هئنا من لهو وهختا رايپهه شىخى ناته واوم ته كرد چونكه بىستبووم رايپهه شىخى ناقيص بهر كهت كهت ته كات، هيج چاره م نه ما ده خاله تم خواست ته بجا لوطفى له گه ك كردم دهستى به سهر ههر ئه نداميكا ته هئنا ده سبه جئ بهر ته بوو تا خه لاسم بوو چوومه ژير سايه ي پيرۆزيه وه مشره ف به تمسك بووم.

ك ٢٢٦: كوئخا عبدالوهاب كه سه ره پرشتياري كاروباري خانه قا بوو وه له لايه ن هه زهه قئ ضياء الدين (قدس سره) فه رماندارى دامه زراندنى ميوان و ته وانه بوو كه ته هاتن و ته پوئين گپرايه وه ووتى:

سالى ميقدارى ٨ هه شت مست گه نم له عه مار^(١) دا ما بوو له بهر كه مى نه مان ته كرد به ئارد، وه له لايه كى تريشه وه هيجمان شك نه ته برد، به قه ده ر ته وه ننده ش قه رزار بووين، چووم بو هه مار كه تا ته و ٨ هه شت مست گه نم به ده مه وه به قه رزه كه دا، كه ده رگام كرده وه به قه ده ر ٨ ته غار^(٢) گه نمى تيدا بوو له گه ك ته وه كه ته و عه ماره داخرا بوو كليلى به خو م بوو، چووم عه رزى شىخم كرد (قدس سره) فه رمووى: ته گه ر قسه ت نه كرده يه تا مانگى ده وامى ته بوو ته بجا هه ركه س له نانى ته و ئارده ي ته خوارد ره وان ته بوو يانى شو ر ته بوو عه رزى پيرمان كرد فه رمووى: هه لالى ته واو^(٣) له م زه مانده ا كه مه و ده ست نه كه وتوو ناده له گه ك شو به لى كراودا يه ك ناكه وى كه چووه ده روونى انسانه وه ناو سكى له چلكى خو راكى غه يره مه رضى^(٤) پاك ته كا ته وه.

(١) عه مار: هه مار.

(٢) ته غار: ٣٠ ربه يان (٣٠) ته نه كه به گوپره ي ره سمى ولات له مه ريوان ٣٠ مه ن.

(٣) هه لال ته واو: هه لالى مه حص هه لالى پاك.

(٤) خو راكى غه يره مرضى: خو راكى نابه سه ند يانى شه ريعة ت لى رازى نه بئ.

ك ۲۲۷: فەقى كەرەمى شارەزوورى ۋوتى: جارى ۲۲۰ دوو سەد و بىست تەغار گەنم لە خەرمانى حەزرەتى پىر (قدس سرە) كردمانە عەمار و من ھەمباردار بووم، حەزرەتى شىخ فەرمووى قبوولم نىە بىجگە لە خۆت ھىچ كەسى تر بىتە ناو عەمارەو، ھىوادارم تا كاتى بەھار تەواو نەبى ئەبجار لەسەر فەرمانى حەزرەتى پىر ھەر خۆم ئەجوومە ژوورى زەخىرە ۋەھەر خۆم گەنم لى دەرئەھىنا تا كاتى بەھار، ۶۰۰ تەغار گەنم بە پىى دەفتەر لە منەو تەسلىم بە حەزرەتى پىر كرا (قدس سرە) ھەندىكى بە حەزرەتى پىر خۆى ھەندىكى ترى بە گوڭرەى پىويست بە خەلكى تەسلىم كرا، ھىشتا گەنم ھەر مابوو.

ك ۲۲۷: جەنابى حاجى مصطفى ئەفەندى ملازم كە يەكى لە خولەفای حەزرەتى پىر بوو (قدس سرە) ئەمىرىكى دەرویش نىشان بوو ۋوتى: جارى قوماندارى^(۱) زۆر جوڭن و قسەى ناجۆرى دەربارە كرد، ئەفسەرەكانى سەربازگاگە ۋوتيان ئىمە مەزبەتە^(۲) ئەكەينەو ۋوت مۆر ئەكەين بە عەرزەكەو قايىمى بكە لە تەلگراف خانەو بە شكات بۆ ديوانى ھومايوونى^(۳) ھەوالە بكە من ۋوتم لە تەلگراف خانەى خاترى خەمگىنى خۆمەو تەلگراف بۆ حەزرەتى شاھى ضياء الدين (قدس سرە) ئەكەم و بۆ ئەوم كردو لە پاش سى رۆژ بەلكوو سى رۆژ تەواو نەبوو فرمان لە ئەستەمبۆلەو ھات كە خۆى و مال و منالى بە ھەپسى و لە ژىر چاودىريدا رەوانە بكەنەو، ۋە ئىتر بە سزا و ئاكامى خۆى گەشت.

(۱) قوماندار: قائد، پىشەوا.

(۲) مەزبەتە: مضبطة.

(۳) ھومايوونى: ئاستانەى سەلتەنەتى، بابى عالى، ۋەك ئەلەين ديوانى مەلكى يا قەسرى جەمھورى.

ك ۲۲۹: جه‌نابی مصطفی‌ ئه‌فه‌ندی مولازم ناویراو گپ‌رایه‌وه‌ ووتی: سید خالد ئه‌فه‌ندی یوزباشی که ئه‌ویش یه‌کی بو له‌ خوله‌فای حه‌زهرتی پیر (قدس سره‌) وه‌ داخل‌ی بازاری ده‌رویشان بوو گپ‌رایه‌وه‌: که جاری حه‌زهرتی پیر ته‌شریفی هینا بو قه‌زای صلاحیه^(۱) وه‌ منش له‌وێوه‌ له‌ سه‌ر سه‌فه‌ری که‌رکوک بووم، وه‌ رینگه‌ له‌به‌ر چه‌ته‌ و جه‌رده‌ی گومرا جینی ترس بوو، له‌ خزمه‌ت پیردا پرس و پراو ته‌مه‌نای هیممه‌تم کرد فه‌رمووی: فلان ئایه‌ت بکه‌ به‌ ویردی زمانت إن شاء الله به‌ به‌ره‌که‌ت إسمی سلام به‌سه‌لامه‌ت واردی دار السلام ته‌بی، کاتی گه‌شیتته‌ دبی طاوغ^(۲) یه‌کی له‌ چاخانه‌ ئه‌بێنی زور ته‌ده‌بی لی بکه‌، زور زور له‌ خزمه‌تیا ته‌ده‌بت بی، له‌ پاشا خوا حافیزیم له‌ خزمه‌ت سه‌راسه‌ر نوری ته‌و زاته‌ پیروزه‌دا کرد و هاتم، کاتی گه‌شتمه‌ دبی ناویراو، چوومه‌ چاخانه‌که‌ دیم شه‌خسی له‌وانه‌ی له‌ویا بوون گالته‌ و گه‌مه‌یان پی ته‌کرد، بوو بوو به‌هوی پی رابواردنی عام و خاص له‌ دلی خوما و وتم ته‌م پیاوه‌ بو خوی ریسوای گشت که‌س کردوه‌، ده‌سه‌جی هاته‌ به‌رده‌مم ده‌ستی گرتم و به‌ردمییه‌ لایه‌کی په‌ناوه‌ پێی و وتم سپارده‌که‌ی شیخت بو فه‌راموش کرد بو له‌ خه‌ته‌ره‌ و خه‌یالات واز ناهینی پارێز بکه‌ له‌ گومانی خراپ.

له‌ بوو هیچ که‌س به‌ سووک مه‌روانه‌ بی جی
چون له‌ناو لوتیش وه‌لی ته‌گوئجی^(۳)

له‌ پاشا ده‌ستم ماچکرد وه‌ داوای لی بوردنم لی کرد و به‌ خوام سپارد و رویشتم.

(۱) صلاحیه: یانی کفری.

(۲) طاوغ: قه‌ره‌ته‌به‌.

(۳) فارسی‌یه‌که‌ی ته‌فه‌رمووی:

بچشم عجب و تکبر بخلق نگاه مکن

که دوستان خدا ممکنند در آویاش

ك ٢٣٠: ههروهه مصطفی تهفهندی ناوبراو گیرایهوه ووتی:

عبدالقادر ئاغای یوزباش بۆی گیرامهوه، جاری له صلاحیه شهرهتیکم برده خزمهت ههزرهتی پیر که برده خزمهتی فهرمووی بۆچی ژنه کهت نوێژ ناکات!!!
عهززی ئهه زاتهه کرد بهلی نوێژ ناکات، لهه کاتا سیویکی به دهستهوه بوو فهرمووی ئهه سیوهی بۆ بهروهه بیخوات وه له مههولا تهرکی نوێژ نهکات^(١) ئه گهر تهرکی کرد به قهدهر ئهه سیوه له تهنیشتی پهیدا ئهبی، له سهه ئههر و فهرمانی ههزرهتی شیخ سیوه کهم دایه خواری تا ماوهیه تهرکی نوێژی نه کرد هیچ نارههتی و دهردیکی نه بوو، له پاشا تهمهلی دایه بهری و وازی له نوێژ هینا ههه چهن ههه شه کهی ههزرهتی شیخ تههینایهوه سوودی نه بوو ئاخری تووشی دهرد و نهخوشی بوو، وه تهنیشتی به قهدهر سیویکی لی بهرز بووه وه ههر پزیشک دهرمان و تیماریان به کارهینا و زهحمهتیان له گهلا کیشا قازانج و سوودیکی نه بوو ئهجا به ماوهیه کهم خوا حافیزی له مالی دنیا کرد.

ك ٢٣١: جهنابی ملا شیخ عبدالقادی چهپاراو که مشهور بوو به ملا قادری دیوانه وه یهکی بوو له ههل بۆیراوان و وهه گراو و مقبولانی ئهه زاته وه مهتزون و ئیجازه پی دراوی ههزرهتی ضیاء الدین بوو، وه له حضوری پیرا ههه میشه غهزهل خوان و مهست و سهه مهستی بی غههی سوود و زیانه گیرایهوه فهرمووی:

له کاتی لاویدا کهوته داوی ههزرهتی پیرهوه، پاش ئهوه تههه سوکم به داوینی پیروز و پر فهری کرد، به بی رهزا و رهغهتی ههزرهتی پیر به نیهتی وهه گرگرتنی علومی دینی رووم کرده کۆیسنجهق پاش ماوهیه لهوی عههد و پهیمانم دا به ئاوا کهوته داوی ههز و ئارهزه کانی دنیایی، ههر کاتی به باری خهه ریکی نهفس پهروهه ری رههتی گیان

(١) تهرکی نهکات: یانی وازی لی نههینی.

وهه لیش چونکه له ناو لۆتی تههه گنجی.

و له زایزی نه فس بووم، جاروبار به ته ماشای نه زه مری حه رام له مه یدانی عیشقی که سیکا به سهرم ته برد، کاتی شیخم بیر ته که و ته وه ته مووت ته و له کوی ته زانی من چون راته بویرم و دنیا چون ته به مه سهر، خه ریکی ته م خه یالانه بووم روژی له ژووره که مده دانیشتبووم خه یالی هیچ و بیری ناله بارم هینابوه پیش، کتوبر شولیکیان دا به لووتی نه فسمه وه هه روها تووشی دهردی بووم نه م ته توانی له ناو خه لکا دابنیشم^(۱)، ناچار ریگهی بیارم گرته بهر عیبهت گیر بووم و په ندم وهر گرت وه هه موو خه یالیکم له ده ست دا دهستم کهوت ته وه ی که دهستم کهوت.

ك ۲۳۲: ملا سید محمد ته مینی عه نه بی فهرمووی: کاتی له سهر ته مری حه زه رتی پیر چووم بو دی هیبه که سهر به پاریزگای کهرکوک بوو، وه ماوه یه له وی مامه وه، خه لکی ته و جیگه زور دوژمنایه تیان له گه لما به کار ته هینا وه زوریان ناحه زم بوون، به چه شنی شه و به مه به سستی کوشتنم کو ته بونه وه ته هاتنه دهرگای مالمان به لام له یومن و به ره که تی پیرانه وه هه لیان ده ست نه کهوت منیش ته و حاله ته

(۱) وهرگیر: ته لی مهرحومی باوکی له فارسیه که ده نوسیویه تی له ژیر ته م کهرامه ته ده که شیخ مه لا قادری مه شه ور به مه لا قادری دیوانه که له دینی چه مپاراو به ئیجازه ی حه زه رتی ضیاء الدین ئیرشادی کرده خوی ئیجازه ی دا که ته م کهرامه ته بنوسیینه وه، ته گهر ئیجازه ی نه دایه نه مان دهنوسییه و چونکه زور واقع بوو له م چه شنه ی لی واقع بوو، هه روه که له زمانی ئیرشادی خویدا قائیمقای چوارتا رهزا به گ ناو قاری لی گرتبو وه ناردیوی گواپا مهرحومی شیخ مه لا قادر بینن بو چوارتا و ایهانه ی بکات به لام (مال مدیری) که موخلیص بوو نوسیوی بو شیخ که ته م رهزا به گ لیت به قاره، و زالم به گوئی کهس ناکات ته ویش نوسیوی:

تن را به قضادا د جان را به رضا هرکس به کسی ناز دو ماہس به خدا
رهزا به گ به دهردی لی بهریوون دوچار ته بی تا ناچار ته شه بوسی زور ته کا رزگار ته بی وه ته بی به یه کی له موخلیصان.

له شم داوه به دهم ده جله ی قه زاوه دلم داوه به چنگ بازی رهزاوه
به لی هرکس به سهر داری ته نازی ته نازم من به ألطاف خوداوه

ناره‌ه‌ت‌ی‌یه به‌و به‌د گوزهرانی‌یه‌وهم نووسی‌یه خزمه‌ت‌ه‌زهره‌تی پیر له وه‌لامدا
 فهرمووی بۆ هیچ جیه‌ك خۆی نه‌قل نه‌كات ته‌گهر خاکی ده‌رگای خۆی خواردوه
 له‌وی بمبئی کاتی ته‌م وه‌لامهم وه‌رگرت ته‌نیا ۸ هه‌شت مه‌ن خه‌له نه‌بی هیچم شك نه
 ته‌برد كه ته‌ویش ته‌نیا به‌شی ۱۰ ده‌ رۆژی نه‌ئه‌کرد و چونكه ۷ سه‌وت سه‌ر خیزانم
 هه‌بوو بیجگه له میوان.

ماوه‌ی ۲ دوو مانگ و یانزه رۆژ ته‌و هه‌شت مه‌نه به‌شی خیزان و میوان و به‌شی
 هه‌زاران و هه‌تیوانی کرد، کاتی ته‌واوبوو، هه‌ر ته‌و پیاوانه‌ی كه ته‌ماداری كوشتنی
 منیان ته‌کرد خۆشه‌ویستی و ریزیان په‌یدا کرد و جۆره‌ها نيعمه‌تیان ته‌هینا بۆ ماله‌وه
 بۆم له سایه‌ی سه‌ری دۆستانه‌وه.

ك ۲۳۳: جه‌نابی سید محمد سعید كوره‌زای خوا لی خوشبوو ملا عبدالرحیمی
 مه‌وله‌وی فهرمووی: جاری ته‌چووین بۆ زیاره‌تی هه‌زهره‌تی پیر حفظه‌ الملك القدیر
 وأولاده وأحفاده له وه‌رزی به‌هه‌را بوو خه‌یار كه‌م چنگ ته‌كه‌وت وای لی نه‌هاتبوو
 هیشتا كه له هه‌موو لایه‌ك ده‌ست بكه‌ویت، به‌لام له دینی عه‌نه‌ب زۆر هه‌ول و
 كۆششیکێ زۆر به‌ نرخیکێ زۆر گران دوو خه‌یارم چنگ كه‌وت كهریم و به‌ هه‌ورێ
 كه‌م ووت: ته‌م خه‌یارانه ته‌به‌م ته‌گهر شیخ خۆی فهرمووی بۆم بینه به‌ كه‌شف کردی
 به‌ كه‌رامه‌ت ته‌وا چاكه ته‌گینا ته‌گهر خۆم خواردوو مه‌ ئاشكرای ناكه‌م و نای خه‌مه
 به‌رچاو، کاتی گه‌یشتی نه‌وی تانزیکێ نیوه‌رۆ هیچ هه‌والی نه‌بوو، كه کاتی گه‌یشته
 نزیک بونه‌وه له نوێژ چوو مه‌ گۆشه‌یه‌كه‌وه خه‌یاره‌كان بخۆم له ناكاو بانگی له من کرد
 فلان تا كه‌ی خه‌یاره‌كان نایه‌نی؟؟ ته‌و كاته ئیتر خه‌یاره‌كه‌م پێشكه‌ش کرد.

ك ۲۳۴: جه نابی شیخ یوسفی دهرگا شیخانی گیرایه وه که:

شیخ محمد عارفی سهرگهت بوی گیراینه وه ووتی: حه زره تی شیخ ته شریفی
فهرموو بۆ هه له بجه وه من له خزمهتیا بووم له کۆر و مه جلیسی قایم مقامدا له گه
قازی گفتوگۆیان ته کرد، له و کاته دا خزمهتچی قازی هات قلیانی بۆ هینا، قازیش
قلیانه که ی پێشکهشی حه زره تی پیر کرد، شیخ گیرایه وه دواوه تا سی جار بهم شیوه
هه ر تهو پێشکهشی ته کرد و پیر وه ری نه ته گرت و ته ی گیرایه وه دواوه، له پاش ته وه
وه ری گرت و فهرمووی ته م قلیانه بۆنی کوفری لی دیت قازی عهرزی کرد ته م
خزمهتچی منه گا وره به لام تا ئیسته هیچ کهس نه ی زانیوه.

وه هه ر گیرایه وه: باسی قورعه خستن و پشك هاته ناو سهر بازه وه له دێها تدا،
یانی به قورعه ته بران بۆ سهر بازی، حه زره تی پیر بۆ هه ندی دی مه یلی بوو تکای
ته کرد، به لام له بابته سهرگه ته وه بیده نگ بوو، بیناشی^(۱) که مه ئمور ته جنیدی تهو
وه خته بوو عهرزی کرد من چاوه پروانم له بابته ته م دیه وه چی ته فهرموون؟
فهرمووی به بۆنه ی خزمایه تیه که ته ئیوه له گه ل خه لکی ته م دیه هه تانه تکا و
رجایه که ی حه واله به خۆت بی عهرزی کرد چه خوێشی و خزمایه تیه کم هه یه له گه ل
سهرگهت دا، فهرمووی سیدن تۆش هه ر له ره گی تهو دره خته پیروز و موباره که ی.
عهرزی کرد راست ته فهرمووی وه هایه من سیدم به لام تا ئیسته له م وولاته هیچ
کهس نه ی زانیوه.

ك ۲۳۵: کۆمه لی له ته هلی سیه و باوه پ پیکراو گیرایانه وه: کانی حه زره تی پیر
ته شریفی به ره و به غا ته که ویتهری وه له و سه فهره دا ته گاته نیزیکی شاری باقووبه
شیخ محمد قهره داخی عهرزی ته کات له م شاره بجینه کوی؟ حه زره تی پیر ته فهرمو ی

(۱) بیناشی: ووشه به کی تورکی به به کوردی یانی سهره کی هه زار نه فهر، باش سهره بین ۱۰۰۰ ههروهک
ویز ۱۰۰ ۱۰۰۰ اۆن ۱۰ به دیزباشی سهره کی ۱۰۰ اۆن باشی سهره کی ۱۰ ده.

تو له گه ګل حه زره تی شیخ عبدالرحمن هاتوی شاره زای بچین بو کوی؟ عهرزی ته کات مالی ته فهندي فلان، وه ماله که یان نزیکی مزگه وته، ته فهرموی: میوانی ته لگراف خانه ته بین (چونکه هه موو لا مه نزلې عیشقه چه مزگه وته چه که نیشته) ^(۱) شیخ محمد له بی مونسه به تی جیگه که سه رسرماو و بیده نگ ته بی حه زره تی پیر ته فهرموی: من مه ئمورم و المأمور معذور له پاشا به بی هیچ پیوستی به کی دیار و ناشکار دوو روژ له ته لگراف خانه ته مینته وه روژی سیهم موریدی که ناوی صوفی عظم ته بی له خزمهت حه زره تی پیرا مجذوب ته بی ته لی له ته لگراف خانه ته وه کراوه ته وه رووی داوه و هها فلان ئیش واقع بو هه رچی بووی ته یلی، وه هه رچی کرابی ده ری ته خا حه بیب ته فهندي که مه ئموری ته لگراف خانه بوو رهنگی تیک ته چی و حالی په ریشان ته بی ده ست ته کات به گریان و زاری داوینی حه زره تی قوطبی زه مان شا عمری عثمان (قدس سره) ته گری و ده خیلی ته بی و توبه ته کات وه داخلې سلکی مریدان ته بی وه خوشی دان به و هدا ته بی که ماوه ی ۲۵ بیست و پینج ساله که ته مه نی خوم به خواردنه وه و هه موو کرداریکی ناله باردا به خه سار و فیرو داوه که له پاشا ئیتر ته و دایره ی پوسته و ته لگرافه بوو به جیگه ی خه تم و ته هلیله و زیکر و طاعهت و خواناسی.

له پاش ماوه یه که تر حه زره تی پیر زاده ی خاوه ن تمکین قطبی عارفین شیخ علاء الدین (قدس سره) ته شریفی به فهرمانی پیری ناوچه وان پر له نوور حه زره تی ضیاء الدین ته با بو به غا، هه مان ته فهنی که ته شریفیان ته گاته باقوبه ^(۲) له رووی دانیانان و ئیعترافه وه عهرزی ته کات و ته لی:

له و ماوه یه دا ئافره تیکی خه لکی کرماشان بو بروسکه یه که هات له راستی جوانی به کی دل رفیتی هه بوو، نه فسی ته ماره بالسوء هه لی فربواندم و ته فره ی

(۱) ته مه فارسی به که یه تی: هه ما جاخانه ی عشقت چ مسجد چ کنشت.

(۲) باقوبه: بعقوبه.

ئىيشەكەم دا تا خۇرئاوا بۇ ئەۋەى بۇ كارى ناچۇر لە گەلىا كۆ بىمەۋە، ئەۋژنە شىيە
 قىۋولنى كرد، ئىۋارە ھاتەۋە منىش بۇ ئەۋ كارە نارەۋايە و نالەبارە ئامادەبووم،
 لەناكاۋ دىم ھەزرىتى ضياء الدين قدس الله سره العزيز بە جەسەد لە تەلگراف خانە
 ۋەستا ۋە فەرموۋى ئەى كذاب ئەتەۋى عەھدى ئىمە بشكىنى [إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ
 مَسْئُولًا] ئەگەر بە دل تۆبە نەكەى بە راستى دەسبەجى بە ھىلاكت ئەبەم، كە ئەمەم
 دى ھاۋارم كرد ئەم ئافرەتە خراپەم لى دوورنخەنەۋە، ۋە خۇشم لە ترس و لەرزا بى
 ھۇش كەۋتم، كە ھۇشم ھاتەۋە روۋى تۆبەى بە ئىخلاصم كرده خوا، ۋە لە
 كارگوزارى وازم ھىنا و بە يەكجارى دەستم لى ھەلگرت.

ك ۲۳۶: جەنابى زانای دانا و پەر حىكمەت و لەيىب^(۱) زۆر بەرپز حاجى ملا
 محمدى شەلماشى خەتىب، خەتىبى خانەقاى ھەزرىتى مەۋلانا خالىدى نەقشبەندى
 (خۇشنىۋى خوا بى) لە سلىمانى ئەم روودارۋنەى بۇ گىرامەۋە فەرموۋى^(۲):
 مامۇستا مەلا عەلى مدرسى دىنى بى شابسى بۇ كۆمەلى لە فەقىكانى خۇى
 گىراپەۋە كە يەكى لەۋانە من بوم ۋوتى: لە خزمەت مامۇستا مەلا محمد سەئىدى
 گۆرانگاندا فەقى بوۋىن ئەمان خۇند، بەيانى يەك زۆر زوۋ ئەۋانەى كە مستەئىد بوۋىن
 خەبەرى كوردنەۋە فەرموۋى نوۋىز بىكەين و پىۋىن ئىمەش ھەستەين نوۋىزمان كرد و لە
 خزمەتيا كەۋتپنە رىگە ماۋەيەك رۆشتەين ئەنجا فەرموۋى: ھەزرىتى ضياء الدين
 تەشرىفى ھات فەرموۋى: مەلا عبداللهى دەم شكاۋ لە دىنى پاراستان لە سەرە

(۱) جارى ھەزرىتى شىخ عوسمان گيان لە دوۋروۋەى شەرىفەۋە نامەيەكى پىرۋز ئەنئىرى بۇ شارى
 سلىمانى لە نامەكەدا سلاۋى ئەنئىرى بۇ ئەم زانا خۇشخۇلق و شىرىن صىفاتە ئەفەرموۋى: (سلام لە عالمى
 لىبب ملا محمدى خطيب ئەكەم).

(۲) ئەم روودراۋەى لە بەروارى ۲۷ / ربيع الأول / ۱۴۰۱ ھىجرى بەرامبەر بە ۱ / ۲ / ۱۹۸۱
 گىراۋەتەۋە بۇم.

مەرگایه، وا من ئەچم تۆش به یانی حازری سەر جه نازه که ی بیه، فه مووی والله که چووین وه فاتی فەرموو بوو^(۱).

دیسان جه نابی فاضلی له ییب حاجی ملا محمدی خطیب گێرایه وه فەرموو:
باو کم ناوی ملا محمد آمینی همه وهندی بوو (قدس سره) ئەیووت: رووداوی ۸۰
ههشتا سال له وه پێشم له یاده و ههروه ها ئە ی ووت هه زه رتی شیخی ضیاء الدین
عوسمان (قدس سره) جاری پێنج گۆلی دای فەرموو ها ئەمانه ئەبن به
خۆشه ویستی تۆ هیچ تی نه گه یشتم ئەو کاته، ئیسته که خاوه نی ۵ پێنج کورم ئەزانم
که ئیشاره به بوونی ئەم کورانه یه.

ک ۲۳۷: جه نابی شیخ عمر خه لکی دیره زوره کۆری حاجی ئەحمەدی عه ره به^(۲)
گێرایه وه فەرموو: بۆ خۆم له خزمه ت هه زه رتی شیخ علاء الدین (قدس سره) دا
بووم وه خۆم لیم بیست فەرموو شیخی باو کم یانی هه زه رتی ضیاء الدین (قدس
سره) پنی فەرمووم ئەمشه و پێش ئەوه ی نویژی به یانی بکه ییت دوو ئیش هه یه ئەبی
هه ردوکیان ئەنجام بده ییت یه که میان ئەوه یه سولتان عبدالحمید خان موسته حەقی ئەوه یه
که ویلا یه تی صوغرای بدریتی ئەبی بجی توجهی لی بکه ی وه به حەقی خۆی بگه یه نی
وه دووم شه خسی له شاری موصل خه لکیکی زۆری تیک داوه ئەبی بجی له ناوی
بیه ی بیکوژی، پاش کوشتنی بۆ خه لکی ئاشکار ئەبی که ئەمه چی یه.

فەرموی چووم توجهه که م له قه رال کرد هاتمه وه له مووسل ئەو شه خسه م له
قانی سییه می ئەو مه نزله بوو ویستی بیته خوا ره وه پیم دایه بهر پنی سه ره و خوار بوه وه

(۱) میانه ی گورانگان وه پارستان: پێنج سه عاته ریه سەر به ناوچه ی سه رده شته ملا محمدی خطیب
ئه فەرموی لیره وه بۆ بازیان ئەبی.

(۲) خالی راسته قینه ی کاکه شیخ ئەمین و کاکه شیخ ئابته وه شیخ مظهره، وه زب خالی هه زه رتی شاهی
عوسمان سراج الدین.

و له زهوى دراو مرد پاش تهوه كه پټيان زانې ويستيان بيشون تهماشايان كرد خهتهنه نهكراوه بويان دهركهوت كه تهمه گاور بوه تهوان نهيازانويه^(۱).

ك ۲۳۸: له هزرهتي پيري دل مونيرياني هزرهتي سراج الدينم بيبست^(۲) فهرمووي: هزرهتي ضياء الدين تهشريف تهبا بو دهوروپشتي سهقر و چهند جييهك له ناوچهي كوردستاني ئيران، لائهاته ديني مهولاناوا لهوي ميوان تهبي، مهرحومي شيخ حسني مهولاناوا قورثاني پيروزي به دهستي موبارهكي خوي له عهدي ژياني خوي نوسيوهتهوه وه له كوتاييدا نووسيوهتي (هچ كهس نابي دهسكاري تهم قورثانه بكا، وه تهگر ناتهواوييهكي ببي كهس حهقي نيه تهو ناتهواوييه تهواو بكا) كاتي هزرهتي ضياء الدين تهو قورثانه تهاكاتهوه تهماشا تهموموي پيتيكي (و) ناتهواوه، تهويش بو تهوي كه به بي ئيجازيه واوه كه نانوسي لهو جييه كه تهواو نيه، بهلام پارچه كاغذهزيكي سپي له باخهلي پيروزي دهرتههيني واويكي لهسر تهنوسي و تهي خاته تهو لاپهريهتي كه واوهكي تيادا ناتهواوه، تهجا تهشريف تهموموي بو سهفهرهكي ههرچهندي بي تهچي كاتي كه تهگهرتتهوه ديسان لائهاته مهولاناو سهيري قورثانهكه تهاكاتهوه تهماشا تهكا كاغزهكه سپييه هيچي لي نهنوسراوه واوهكه چوته تهو جيگه كه ناتهواو نوقصانه^(۳).

(۱) تهم رووداوه كهرامته چ بو هزرهتي ضياء الدين چ بو شاهي علاء الدين (قدس سرهما).

(۲) فهرال: ياني سولتان.

(۳) تهم كهرامته سبهمي تهو كهرامتانهيه كه فازلي لبيب ملا محمدي خطيب گپراويهتهوه، وهرگير: تهلي تهم كهرامته خوم له هزرهتي شيخ محمد عوسمان بيستمومه نوسه ربه سههوا چوه به دهسكاريهكي بي ئيجازه دهخاني كردوه كه شهرعا زياده نووسين نادروسته لهم كهرامتهدا كه تيا بهيان كراوه كهس حهقي تصرفي نيه، تصرف واقع بوه.

ك ۲۳۹: چەند رۇژى لە پاش وەفاتى ھەزرەتى ضياء الدين قدس الله سره العزيز كۆمەلى لە زانايان لەسەر مەزار و مەرقەدى پىرۇز و پىر فەرى قورئان ئەخوين، جەنابى شىخ حسينى سەرگەت كە خوشكەزاي پىر بوو (خوشنودى خوا بى) وە يەككى بوو لە پياوچاكاني چاخى خوى، لە كاتى خۆندنى قورئاندا سەيخە و ھاوارىكى لى رووئەدا و لىيان پىرسى ئەم ھاوارەت بۆچى كرد؟ فەرمووى نەمزاني پەرەيەكم وەرگىرا دوان بە دەسمەو ھات دەسبەجى لە مەرقەدى پىرۇزىيەو ھاوارى لى كردم فەرمووى شىخ حسين بگەرپەرەو دواو كە ئەمەم بىست ھاوارم لى ھەستا دواي سەيرم كرد دوو پەرەم وەرگىراو.

ك ۲۴۰: جەنابى عالمى فاضل وە خوشەويستى مورشىدى كامل، يەكەم زاناى بى ھاوتاي زەمان مامۇستا مەلا محمد ئەمىنى كانى سانان^(۱) بۆى گىرامەو فەرمووى: خوا لى خوشبوو حاجى شىخ ھەسەنى چۆر لە بيارەى شەرىف لە زيارەتى ھەزرەتى ضياء الدين دا ئەبى، وە خوا لى خوشبوو حاجى سىد حسينى كوريشى لە خزمەتيا ئەبى، كاتى مال ئاواي ئەكەن، حاجى سىد حسين ئەفەرمووى ديم كە ھەزرەتى ضياء الدين (قدس الله سره العزيز) ئەوئەندە گەورە بو گوشتى ئەچو ھەيىنى دارى سەقفى خانو ھەو، وەرزی زستان بوو، ھاتىن تا گەيشتەنە دزلى كە پىمان دا لەسەر پلەكاني مالى ھەزىز خانى باوكى محمود خان گرمەيەك لە ئاسمانەو ھات، وە يەك ئەنگوست و نيو بەفر لەسەر يەك بە يەكجار كەوتە سەر زەوى، وە ئەمە شتىكى زۆر سەر سورھىنەر بوو.

(۱) ئەم زانا بەرز و بەرئىز و پىر دانشە جەنابى حاجى ملا محمد ئەمىنى كانى سانانى ئەم كەرامەتەى لە شەوى سى شەممەى ۴ / جمادى يەكەمى / ۱۴۰۱ ھىجرى لە مالى خۇمان بۆى گىرامەو كە رىكەوتى ۱۰ / ۳ / ۱۹۸۱ زايىنى ئەكات رحمة الله عليه ورفە درجەت ھىزرة الشاه محمد عثمان سراج الدين وجعلنا الله تحت لواء سر المتين إلى يوم الدين بجاھ سىد المرسلين آمين. (دانەر).

باوكم خوا لى خوشبوو حاجى سید حسن فەرمووی: حسین ئەمە لەو کاتەو
ئیمە لە بیارەو دین ئەبارى بەلام بە ئەمەنای شیخ عمر تا ئیستە ئەکەوتۆتە سەر
زەوی ئیستە کە ئیمە گەشتین بە جارى ھەمووی ھاتە خوارەو.

ك ٢٤١: ديسان زانای پر حیکمەت و دانا جەنابی حاجى مەلا ھەمەینی کانی
سانان ئەفەرموی کاتی خوا لى خوشبوو حاجى سید حسن چۆر لە نزیکى کۆچى
دوای خۆیدا ئەبى ئەمر ئەفەرموی بە: ئاغا حسینى کۆرى خۆى وە کەسانى کە لە
خزمەتیا ئەبن لە کەس و کار پرۆن شیخ حبيب یین پى بخاتە سەر سینەم با بە ئیمان
و بە ئاسانى گیانم دەرچى (جەنابی شیخ حبيب خوشەو یستی کۆرى ھەزرەتى حاجى
شیخ ئەحمەدى کۆرى ھەزرەتى شیخ عوسمان سراج الدین (خوا خوشنوودیان
بەفەرموی گشتیان) لەو کاتەدا فەقى ئەبى لە چۆر^(١) ئەخوینى،

(١) چۆر: دێھە کە لە مەریوان، دانیشتووەکانى زۆریەى سیدن لە نەوێ ملا أبو بکرى چۆرى مصنف ن
و جەنابی ملا أبو بکرى مصنف لەوى نێزراو، وە یەکی بوە لە ھەرە زانا گەورەکانى عالەمى ئیسلامى،
و یەکی بوو لە ئەولیای کبار قدس الله سره العزیز، بەپەك چوارینە میژووی لە دنیا دەرچوونى خۆى
بەیان فەرموو کە ئەفەرموی:

جنان بر روی جانم برگشادند
بجانم وصل جانان مژده دادند
ملك تشریف حاضرشد در آن دم
رقم زد برو فاتم خیر مقدم

٩٩٤

بۇ گیانم قاپى بەھەشت کراو
مژدە بە گیانم درا لە خواو
مەلەك تەئرىفى لیدا بە رەقەم
بۇ سالى كۆچم بە خیر مقدم

له‌بەر ریز و قەدر لەناو فەقیکاندا نابێ هەر لە مالى حاجى سید حسن^(۱) دا ئەبێ.
 ئەمجا حاجى ئاغا حسین و باقى خزمان عەرزى ئەکەن قوربان تۆبۆ و
 ئەفەرموى؟ شىخ حەبیب چىیه؟ تۆ عالم و زانای ئوممەتى پێغەمبەرى ﷺ سیدی
 خزمەتت بە شەریعت کردووە، ئەویش ئەفەرموى: ئیوێ نازانن خو من مەبەستم شىخ
 حەبیب خوێ نیه، بەلام لە گەڵ پێى شىخ حەبیب پێى شىخ عەمر حازر ئەبێ، وە
 لە گەڵ پێى شىخ عەمر پێى رسول الله حازرە.

صلى الله عليه وعلى آله وصحبه وسلم اللهم بجاه هذا النبي الكريم والرسول
 السند العظيم توفني مسلماً وألحقني بالصالحين، يا مجيب دعوات المضطرين ويا أرحم
 الراحمين.

چ عەجەب لە بوو ئەهلى نەفسانى
 خوێ نەى بوو تویشى وەکو خوێ زانى

کاکە گیان سەرئەسورنەمى قوتویەکت لەبەر دەستایە بەبێ ئەوێ هێچ واپەریکی
 پێوێ بەسرا بێ تەلەفزیوێ پێى ئالوگۆر ئەکەى، قەمەرى بە ئاسمانەوێه ئەگەر
 خەلەلیکی پێ گەشت لێرەوێ خەبیرەکان هەم پێ ئەزانن وە هەم لێرەوێ ئیصلاحی
 ئەکەن لە گەڵ ئەوێش ئەبینى هێچ واسیطەیک لەبەرچاودا نیه ئەنجا خوا ئەفەرموى:
 (الا له الخلق والأمر) وە معلوم هیز و سرعتى عالەمى (ئەمرى زیاترە، روح کە لە
 عالەمى ئەمرە کە کاتى (تجرّد)ى حاصل کرد (یانى تقيید و پەيوەندى بەمادەوێ نەما

خیر مقدم بە پیتی ئەمجەد ئەکاتە ٩٩٤ کە سالى هيجرى ٩٩٤ بوو کە کۆچیان فەرمووە ئەم زانا بەرزە
 عالى جەنابە دانراوى زۆرە:

١- وضوح له فيقها ته‌ئليف و دانراوى ئەوێلین (١٠) دە بەرگى گەورە و ئەستورە.

(١) حاجى سید حسن لە ئەولادى بەکى بوو لە هەلکەوتوانى زمان زۆر زانا لە علومدا وە بى هاوشان
 و بى وێنە بوو (رحمة الله عليه).

إمتزاجی کہ لہو پیش لہ بهینی روحانی و جسمانی دابو نہما وہ لہیہك جیاوازیان پھیدا کرد به هوی سلوکوهوہ ہم جوړه شتانه زور ئاسانه جهنابی ملا محمدی خطیب لہ خانہقای مہولانا خالیدی نہقشبہندی بوی گیرامہوہ ووتی: ملا حمہ آمینی ہمہمہوہندی باوکم گیرایہوہ فہرمووی^(۱).

ثیمہ ہمہموومان ۱۱۰ سہد و دہ فہقی بووین لہ بیارہی پیروز لہ خزمہت ملا عبدالقادری گہورہدا کہ مدرس بوو ئہمان خویند، میقداری میوہ دانرابوو بہ مووچہ ہمہموو رۆزی ئہدرا بہ فہقیکان، بہلام بہشی نہئہکردین، ہمہموو شہوی بہ نوبہ ئہچووین بۆ میوہ دزین لہ باخی حہزرتی شیخی ضیاء الدین(قدس سرہ) شہویکیان لہ نوبہی منا لہ گہل ملا سید احمدی باوکی ملا سید سلامی بانہی چووین بۆ سیو دزین، من لہسہر سیوہکہ بووم رام ئہوہشاند، باخہوانہکہ داینہبہر ساچہزہن منیش خوم فہری دایہ خواروہہ ئہژنوم تۆزی بریندار بوو، بہیانی باخہوانہکہ لای حہزرتی شیخ شکاتی لی کردین شیخ بانگی کردین فہرمووی: ئہوہی تا ئیستا خواردووتانہ لہ بہشی خوم گہردنتان ئازاد بی بہ باخہوانہکہش ئہلیم ہندیکی ترتان بۆ زیاد بکات دزی لی مہکەن منیش عہرزم کرد قوریان نابی کاری وا چون ئیمہ دزی ئہکەین بہ تاییہت لہ باخی شیخ چہن جار ئہو فہرمایشہی دووبارہ ئہفہرموہوہ منیش ہەر بہ ہمہمان وہلام دووبارہم ئہکردوہ، لہ پاشا فہرمووی وەرہ پشہوہ ئہگہر دزیت نہکردوہ ئہژنوت بہ چی بریندار بووہ؟ وہ ئہوہش کەس نہی زانی بوو ہتا ہاوری کانیشم بی ئاگا بوون لی.

جہنابی زانا و خاوہن ہہست و بیر لہ سینہ و گہش و کراوہ لہ دلا ماموستا مہلا عہدوللا کاتب و نووسہری حہزرتی شیخ (قدس سرہ) بوی گیرامہوہ: لہ زہمانی زووا کہ خہلکی لہ سہفہری دوور و دریزی حہج ئہگہرایہوہ خہلکی بہ پیریہوہ ئہچوون و بہ تہیل و دہف و سہلہوات و ریزیکی زورہوہ پیشوازیان لی

(۱) ہم سیہمینی ئہو کراماتانہیہ کہ جہنابی حاجی ملا محمد بوی گیرامہتہوہ.

ئەكرد ھەرۈەك مال ئاۋايى و خوا حافىزى لى كىردن، جا بەم بۇنەۋە كاتى يەككىك لە زاناياىى سەنە كە پىاۋىكى زۆر ناسراۋ و بەناۋيانگ ئەبى و لە دەرگەۋتۋانى چاخى خۆى ئەبى كە ئەگونجى معتمد الإسلامى سەنە بوۋ بى كە جەنابى ملا عبداللطيف بوە لە حەج ئەگەرئەۋە گلەبى ئەكات لە حەزرىتى شا عومەر كە گوايا لەم سەفەرە بەخىر تەشرىفىان گەراۋەتەۋە ئەو زاتە تەشرىفى نەھاتۋە بۇ بەخىرھاتنەۋەى وا رى ئەكەۋى ئەو فەرمايشتە ئەگاتەۋە بە حەزرىتى ضيا ئەۋىش ئەفەرمىۋى (من ئەچووم بۇ زيارەتى زوو لە كاتى خۇبا بەلام لە ماۋەپەكى لەمەۋ پىش مردۋىەك لەناۋ قاپى مزگەۋتەكەيدا نىزراۋە ئايەتلىك لەسەر قەبرەكەى نوسراۋە كە داۋاى پارانەۋە و لى خۇشبوۋن ئەكات بۇ مردۋەكە منىش بە لامەۋە بى ئەدەبىيە پىايا تى پەرم يا پىنى پىا دابنىم) كاتى تاقى ئەكەنەۋە چۆنى فەرمۋو ۋەھا بوۋ بەو بۇنەۋەپە عەقىدە و باۋەر پەيدا ئەكات.

لە خوا لى خۇشبوۋ جەنابى مىرزا ئەحمەدم بىست گىراپەۋە فەرمۋى: لە دىنى صەفى ئاۋا بوۋم كۆرى عەزىز خانى بۆى گىرامەۋە: ۋوقى ئا لەم جىگەى حازرىە حەزرىتى شىخ عمر تەشرىفى دانىشتۋ ئەبى باۋكم لە خزمەتيا ئەبى عەرزى ئەكات قوربان ۳ سى داۋاكارىم ھەپە لە خزمەتتانا ئەبى بە لوتفى خوت ھەرسىكم لى ۋەربىگىرى، ئەفەرمىۋى چىن؟ ئەلى:

پەكەم دۇعام بۇ فەرمۋى بە كوشتن نەچم بە مردن خۆم ھەرم.

دوۋەم بە گوناحى زىنا گرفتار نەبم.

سىيەم: كاغەزىكم بدەيتى بۇ مەلاىكەتەكەنى قەبر كە توۋشى ئەزىەتم نەكەن

ئەفەرمىۋى خالۋ مومكىنە دۇعا بكەم بە كوشتن نەچى خوا دۇعاى عمر قبول بكات بە مردن بچى و نەكۆزىيت.

ديسان ته گونجی دؤعا بکهه توشی ئه و گوناچه نه بی خوی تهعالا قبولی بکات به و گوناچه دووچار نه بی.

به لام فریشته کان مه ئموری خوان وه کاروباری خویان به پیی دهستور ته نجام نه دهن عهرزی ئەکات من خۆم ئەزانم تۆ لای خوا ماقولی لای کاربه دهستی خوا ریزت ههیه تهوهم بۆ نه کهیت تهوانی تریشم ناوی.

ئهفه رموی باشه به لام منیش داوايه کم له تۆ ههیه تهو به باشی ته نجام بده عهرزی ئەکات چی په ته و داواکاری په بیفه رموو؟

ئهفه رموی: ئیوه کۆچه رین گهرمیان و کۆستان ته کهن ههر دوو رۆژ و سی رۆژی یا ههر ههفتهیه له جیگایه کن شهرتم بۆ بکه گه یشتنه ههر جیگایه که تیا بهیننه وه بۆ رۆژیکیش بی چهوز و ئاوی ژنان و پیاوان له یه که جیا بکه نه وه و دوور له یه که بن وه به هیچ جۆری یه که نه بینن.

عهرزی ئەکات به چاوان، چه زرهقی پیر ته لبهت دؤعاکان تهفه رموی وه دوو کلیمه نامهش ته نووسی بهم مانایه^(۱).

براده ران مه لائیکه ی قه بر خالۆ عه زیزم هات پرسباری به نه رمی و له سه رخۆ لی بکه ن به توندوتیژی پرسباری لی مه که ن والسلام عمرم پاش ماوهیه وا ری ته که وی له به یی عه زیز خان و ژنیکی قه لخانی په یوه ندی چه ز لی کردووی ته که ویته به پنیان بۆ له یه که نزیک بوونه وه جیگایه کی چۆل و په نا له ده ور و پشتی خۆیاندا دیاری ته که ن، له کات و شوینی دیاری کراودا بهر له وه به یه که بگه ن عه زیز خان ته بیخی ته و سوار ی له رنوه هات که باش وورد ته بیته وه ته ماشا ئەکات ته هم زاته چه زرهقی شیخ

(۱) ته م نوسراوه ی چه زرهقی ضیا له نوسراوه که ی مالکی کوپی دینار ته چی که دای به کوپه گه نه که له له به سه ره له بان ی ته و کۆشکه که دروستی ته کرد، پاش ماوهیه نوسراوه که ی له میحرا به که دا بیخی که تاقییکرد کوپه که وه فاتی کردبوو له پشتی کاغزه که ش لیی نوسرابوو به خهقی قله رتی چی تیا نوسراوه وه رگیرا به زیادی ته و نه دهنه وه.

عمره (قدس سره) پهل پهل به اشتياقه وه خوی ته گه یه نیته ریجایی پیروزی وه به سه د
دل گهرمی و شهوق و سۆزه وه ئاوزه نگی تهو زاته زیارت تهکا و له خزمه تیا به رهو
مال دیته وه جیگه ی بۆ چاک ته کهن و کوپ و کهس و کار و دهر و دراوسی و
خه لکی تهو ده وار نشینانه دینه زیارته تا کاتی ئیواره.

ده ستور ته دات لهو جیگه که تهوی تیا به بهر مال بۆ نویژی شیوان داخه ن وه به
کور ه که ی ته لی له خزمهت شیخا به نه وه کو سه گی بهردهم ته م خانوه بهه ری
حه زره تی شیخ ته فهرموی من سه گ پی م ناوه ری کاتیک له حه زره تی شیخ بی ئاگا ته بن
و دینه وه ته ماشا ته کهن حه زره تی شیخ دیار نیه هه رچه ن ته گهرین نه خوی وه نه
ته سپه که ی که به سرا به وه نه ماوه، ئینجا بۆ عزیز خان دهر ته که وی که سپری ته م
هاته نه بۆ ئیره پاریز گاری کردنی به وه له گونا ه^(۱).

وه ههروه ها چه ن جار له چه ند که سی پروا پی کراوم بیستوه که جاری حه زره تی
شا عومه ر (قدس سره) له که ل کۆمه لی له زانایان و گه وره پیاوان ته شریفی ته با بۆ

(۱) ته شریف هینای حه زره تی پیر به یه کی له م دوو ریگه به دهر نیه:

یه که م بان هه ر به له ش و رۆحه وه ته شریفی هیناوه، وه یا رۆحی تشکلی به حالی له شیوه کردوه یانی
سه فهریکی رۆحانی به.

روودان به هه ردوولا ته گونجی وه هه ردوو جۆره که ی رووی داوه تشکلی به صورته جیسمی زۆر
واقع به وه ک ئیمای ربانی (خۆشنودی خوا پی) له کاتی پرسیار له حه زره تی خضر سه لامی خوی لی بی
ته گهریته وه له بهرگی (۱) له لاپه ره (۳۰۴) به ناوی مه کتوب بو مه لا بدیع که پرسیار وه لام ئاواکرا،
دۆستان داویان لی کردم له احوالی خضر علی نبیئا و علیه الصلوٰة والسلام وه یان رۆیشنی جه نابی خوی
له کاتیکا چوو به ئیمدادی یار احمد به گ هوه وه ک له کهراماتی ژماره (۱۳) ته م کتیبه دا نوسراوه.

دووه م پش دروسته بوونی وه ک ئیمام له مکتوبی (۱۳۵) له لاپه ره (۱۲۷) دا دیاری کراوه ئیمه ش له
پیشه کی ته م کتیبه دا ل ده قی مکتوبی حه زره تی ئیمام مان نووسیوه

وه ههروه ها وه ک ته وه که خوی بۆ یارمه تی یار احمد به گ چوو فهرمووی نه مزانی جیسمانیم به رۆحانیم
تابیع بوو له م کتیبه دا دیاره له طه یه ران دا جسم له گه ل رۆح پروات به رۆیشتن ئاسان تره. والسلام.

سەردانى نەخۇشى لە عەزىز خان باۋەجانى ئاۋىراۋ بە بۇنەى ئەۋە تەشرىفيان لە نىزىكى
دىيى ئەۋان ئەبى ۋە لە ژن خۋاۋىشەۋە نىزىكىان ئەبى.

رۆژى پېش ئەۋە تەشرىف بىا بۇ ئەۋى فەرمايشت ئەفەرمۈى لە بارەى عالەمى
مىثال^(۱) ۋ گەتوگۇ لەۋ بارەيەۋە ئەكرى، ۋە حەزرىتى شېخ بە دور و درىژ باسى ئەۋ
عالەمە ئەفەرمۈى ئەۋ رۆژە كە ئەگەنە ئەۋى ئەيىن عەزىز خان بى ئاگا كەۋتوۋە
ھۇشى بە خۇى نىە، حەزرىتى شا عومەر ئەفەرمۈى دۈيى باسمان لە عالەمى مىثال
ئەكرى ئېستە من دەست ئەدەمە صۈرەتى مىثالى ئەم شەخسە ئىۋە پىروانن و سەرنج
بدەن ئەگەر وورده وورده لەسەر خۇ لە جىگەى خۇى بەرز بوۋەۋە تا رىك راۋەستا بە
پىۋە دىسان وورده وورده لەسەر خۇ بە پىشتا نەۋى بوۋەۋە تا بە ئاسانى لە جىگەكەى
خۇيدا درىژ بوۋەۋە ئەۋە نامرى.

ۋە ئەگەر پاش ئەۋە ھەستا سەر پى لە پىر ۋەك دارى شكاۋە بە جولانىكى بى
دەسلەتەنە كەۋت بە زەۋىدا ئەۋە ناۋى.

كاتى حەزرىتى پىر كەۋتە حالەتى مشغول بوون بە ئەنجامى ئەۋ كارە لە پاش
ماۋەيەك بە چاۋ ئەيان بىنى وورده وورده كەۋتە جوۋلە جوۋلە تا پاش ماۋەيەك ھەلساۋ
بە پىۋە ۋەستا ئەبجار ھەروەك جارى پېشۋو بە نەرمى ۋ ھىۋاشى ھاتەۋە خوارەۋە تا
لەسەر جىگەكەى راکشاىەۋە، بەلام ئەۋ بەسەر ھاتو ئالوگۇرە بەبى دەسلەتەنە خۇى
بوو روۋى ئەدا.

لەۋ كاتەدا خىزانەكەى كە زۇر خىلىص بوو حەزرىتى پىرى زۇر ئەۋىست عەزرى
كرد بوو قوربان توخۋا دۇعا بفرمۈو عەزىز خان بەم نەخۇشىيە نەمرى دۋاى لە
پاشا بەشتىكى تىر بىرى قەى ناكات.

(۱) عالەمى مىثال: ۋەك لە مەكتۇباتدا باسى ئەكات عالەمىكە تەۋاۋى عالەمى خەلق ۋ اجسام ۋ عالەمى امر
ۋ ئەپرواحى نىايە ۋە ھەر كەس لە داپىك بوۋنىيەۋە تا مەردى ھەرچى بىكا ۋ بەسەرى بى، ۋە ھەر
جوۋلانەۋىيەكى بى لە عالەمى مىثالدا ئەۋە شىۋەى دىيارە ۋ ئاشكرايە.

شا عمر فەرمووبوی بۆچی عەرزی کردبوو با نەلین شیخ عمریش چوہ سەردانی
 ھەر مرد فەرمووبوی مژدە بی بەم نەخۆشیە ناروات وەسی کۆری تری لە تۆ ئەبی^(۱).
 جەنابی مامۆستا مەلا نصر اللہی کیلوو^(۲) خوای لی رازی بی بۆی گێرامەوہ
 فەرمووی: جاری شیخ ھمە شریف ناو کە یەکی بوہ لە خۆشەوستانی ھەزرەتی شیخ
 گێراویەتەوہ کە ھەزرەتی ضیاء الدین رۆژی موعیظەیی ئەکرد وە تفسیری سورەتی
 الکھف بەدەستەوہ بوو، لە تفسیری ئایەتی [ولا تقولن لشيء إني فاعل ذلك غداً
 إلا أن يشاء الله] دا حیکایەتی ھەزرەتی سولەیمان پیغەمبەری ئە گێرایەوہ علی نبینا
 وعلیھم الصلاۃ والسلام کە فەرموو بوی ۱۰۰ ژنم بوو و وتم ئەمشەو بەسەر ھەمویان
 ئەگەریم وە لە میانەیی ھەریەکەیاندا دوو رکات نوێژ ئەکەم ۱۰۰ سەد منالم بچی لە
 پشتمەوہ سوار ببن چونکە إن شاء الله م نەکرد نیجگە لە بلقیس کە لەتە بەشەریکم
 لی بوو ئیتەر لە ھیچیان ھیچ نەبوو.

کاتی ئەم فەرمایشتەیی ئەفەرموو من بە بەردەمیاتی پەریم وە ئەم حیکایەتە لە دلم
 نەچەسپی لە پاش ئەوہ چەن رۆژی ئەم بینی کە بە خزمەت ھەزرەتی پیر ئەگەیشتم
 لوتفی جارانی دەرئەنەپری وە منیش ھەرچی بیرم ئەکردەوہ ھۆی کەم لوطفی یەکەیم
 نەئەزانی چی یە وە ئەم باسەم ھەر بە خەیاڵا نەئەھات تا ئیوارەیک مەلا عبدالمجیدی
 مەشھور بە إمام الأولیاء پیش نوێژی مەغریبی ئەکرد نوێژی داہەستبوو، منیش چووم
 نیەت بھینم ئەو گەیشتبوہ (ما ی مالک یوم الدین لە پیر لە دوامەوہ دەستیان لیوہ دام
 لام کردەوہ ھەزرەتی ضیاء الدین (قدس سرہ) ئیشارەیی لی کردم چوم بە دوا یا تا بە

(۱) میرزا ئەحمەدی بیارە رەحمەتی خوای لی بی بۆی گێرامەوہ ووقی ئاخەر کۆری کە سییەمین بوو ناوی
 صۆفی بەگ بوو، وە من چاوم پی کەوتبوو.

(۲) مامۆستا مەلا نصر اللہ پیاویکی زانا و بەرێز بوو جەسوور و قسە لە روو بوو بە خۆشەوستانی خوا
 خاوەن باوەر و عەقیدە بوو رەحمەتی خوای لی بی: خوا خواوەنی دەسەلات و توانایە بەسەر ھەموو
 کاربێکا کە پروام بوو بە ئایەتی وقال الذي عنده علم من الكتاب أنا آتيك به قبل أن يرتد إليك طرفك
 ئیتەر لەم نەوعە شتانە سەرسام نابم ھەرگیز.

ناو باخه كاندا سهره و خوار بووینه وه ته ماشام کرد کۆشکیکی عالی چوه به ئاسمانا
 چهوشی گهوره و واسیع دهروازهیهکی بهرز و بهریفی هه بوو، شیخ ته شریفی چوه
 چهوشه و من به دوايا وه له قادرمه کانه وه سهرکهوت به بهردهم چهن ژووریکاتی
 پهڕ بووین تا گهیشینه هۆدهیهکی گهوره پهردهی پیوه بوو چه زرهتی پیر پهرده کهی
 لادا و داخل بوو منیش ههروام به دوايه وه که سهیرم کرد یهك مه جلیسی گهوره و
 پڕ له گهوره پیاوانه زاتیکی عالی قهدری خاوهن شکل و شیوه به سام و ههیهت
 له سهر کورسی یهك دانیشته موعیظه ئه فهرموی فهرموی:

من ۱۰۰ ژنم بوه و وتم ئه مشهو ئه چه لای هه موویان ۱۰۰ سهد کوپم بچی که
 گهوره بوون به سواری ۱۰۰ سهد سوار له پشتمه وه بپوون چونکه إن شاء الله م
 نه کرد ته نیا له بلقیس نهی لهتی کوپم بوو ئیتر هیچم نه بوو، ههروهك هه وهل جار
 چه زرهتی پیر چوو دهسی ماچ کرد منیش دهسم ماچ کرد هاته دهروه منیش له
 خزمهتیا هاتمه وه.

گهیشینه لای خانه قا فهرموی نویژه کهت بکه که چووم و وتم نیهته ۳ سی ركات
 نویژی مه غریب ئه کهم الله اکبر ووتی مالک يوم الدين یانی ماوهی چوون و
 هاتنه وه مان (ما) تا (لک) بوو والله أعلم بحقائق الأمور فی الأزمنة والدهور وما ذلك
 علی الله بعزیز.

له زانای عالی قهدر و خاوهن پایه جهنابی حاجی مهلا عبدالله چورستانیم^(۱)
 بیست بۆی گپرامه وه فهرموی:

(۱) مامۆستای چروستانی فهرموی من ئهم روودراوهم له شهخصی مباشر بیستوه یانی او کهسه خۆی
 کاغزه کهی برده، ئه گینا ئهم حیکایه تم له پێش ئه وه مامۆستا چروستانی ییگپریته وه چهن جاری تر
 بیستومه له خه لکی تریش.

جاری حەزرەتی شیخ (قدس سره) کاغەزی موحیبت نامە ئەنوسی بۆ مەرحومی
 خاوەن فزیلەت علامە ی زەمان جنابی حاجی مەلا عبداللەهی^(۱) کۆی وە تسلیم بە
 نامە هەنگری ئەکات، کاتی هەنگری نامە ئەگاتە کۆیە نزیکێ مەغریب - شیوان ئەبی
 ئینجا بۆ چوونە مالی حاجی مەلا عبداللە ئەکەوێتە ری وەختی کە مەرحومی حاجی
 مامۆستا ئەگاتە مالی خۆیان و دادەنیشی لە دەرگا دەدات و لە پاش ئیجازە دەچیتە
 ژوورە وە سەلام دەکات و کاغەزە کە دەر دینی، وە لەو کاتادەیداتە دەستی (سینی) یە
 دادەنێن لەبەر دەستی مامۆستا کە دەوریەکی لەسەر دەبی و نانی بەسەردا دراو وە کە
 کاغەزە کە وەر ئەگری و پاکەتە کە ئەکاتە وە تەماشای ئەکا لە هەوێ نامە کە وە نوسراو
 فەرموو (دۆلمە) بخۆ وەختی نان لەسەر دەوریە کە لا ئەبات چیشتی دۆلمە ئەبینی
 لەسەر سینی دانراو، ئینجا حاجی مامۆستا زۆر بەو رووداوە کەیف خۆش دەبی.

(۱) باوکی مەلا محمدی کۆیە یە، عالمیکی زۆر بەناویانگ و بە پرشت لیھاتو بوو لە چاخی خۆیدا رحمە
 اللہ.

بسی دودوم

کۆمه‌لێ له وهه‌ڵبه‌ست و نامانه‌ی که حه‌زیه‌تی شا عه‌مر فه‌رمایه‌شتی
فه‌رموووه و نووسیه‌تی یا خه‌ڵکی تر دایان ناوه و بۆیان نووسیه‌وه (قدّس
الله سرّه العزیز).

...

كۆمەلى لىلەو ھەلبەست و نامانەى كە ھەزرىتى شەخەرەمىشى قەدىر مەھمۇد و
نوسىيەتى يا خەلىكى تەربىيان ناو و بۆيان نووسىيە (قەدىس اللە سەرە العزىز).

ھىزىرە الشەيخ ھەمىزىيە قەدىس اللە سەرە العزىز و تەھرىراتە المباركة و ھەمىزىيە
كەل رسالە.

- ۱- الرسالە الأولى: إلى شقيقه وسليبه ھىزىرە الشەيخ ھەمىزىيە (قەدىس سەرە).
- ۲- الرسالە الثانية: إلى نجله وولده الأمين مولانا ھىزىرە الشەيخ نەجم الدين (قەدىس
سەرە).
- ۳- الرسالە الثالثة: إلى ھىزىرە المەدرەس الكەبرى والعلامة الشەھىر مولانا ھەمىزىيە
المەدرەس.
- ۴- الرسالە الرابعة: إلى العلامة المفضل الملا فتح الرىزائى.
- ۵- الرسالە الخامسة: إلى الحاج الشەيخ سەئىد أفندى خەلىفەتە ببغداد.
- ۶- الرسالە السادسة: إلى العلامة الناصح الشەيخ سەلىم الأديب البارە.
- ۷- الرسالە السابعة: إلى السەيد ھەدايە اللە ھەمىزىيە رەھمە اللە.
- ۸- الرسالە الثامنة: في بيان وشرح اللطائف لھل مشاكلى المؤمنين.
- ۹- الرسالە التاسعة: رسالە جوايىة إلى العالم المفضل الحاج ملا سلام البانى.
- ۱۰- الرسالە العاشرة: تفضل بھا إلى أحد الكىماويين.
- ۱۱- الرسالە الحادية عشرة: إلى ھىزىرە السلطان ھەمىزىيە حول رعايە خانقاه
ھىزىرە مولانا خالد النەقشبندى فى السەلىمانىة.
- ۱۲- الرسالە الثانية عشرة: رسالە جوايىة إلى بعض العلماء الأعلام لتەھقىق آداب
الأصفىاء الكرام رضوان اللە ھەمىزىيە أجمعين.
- ۱۳- الرسالە الأخيرة: إلى الشەيخ ھەمىزىيە الشاكلى لمناسبة والى الشەيخ سەئىد الشاكلى
رەھمە اللە ھەمىزىيە.

بەشى مەرەبى نامە و نووسراوہ کان

ھەزرى شا عومەر چەندەھا نامە و نووسراوى ھەيە بە زمانى كوردى عەرەبى فارسى بۇ پىرۋزى و موبارەكى چەند نامەيەك لەھەر بەشەيان ئەنووسىن.

الرسالة الأولى: رسالة كتبها إلى حضرة أخيه الأجدد الحاج الشيخ أحمد (قدس سره) وطاب ثراه.

من دنت مصيبة الفراق واقتربت وجيوش الأحزان من طريق هجركم قربت
وشمس السرور كورت ونجوم الحبور طمست وفوق فرق الوداد بسهام الوداع تفرقت
وجماعة الاتحاد من قسورة البعد فرت وأقسام الأقسام إلى أهل الغرام توجهت
وأكواب قمر المواجهة والموانسة أفلت وقوة الوصول إلى المأمول قلت وأنواع الآلام
علينا مرت لا جاء لشفاء ضنائي كتاب ولا رأينا من سكان جبال الكمال خطاب
أذلك عندكم حسن أم نجاه الهالك في بئر الحن والطور وكتاب مسطور، إن اليوم سماء
التمني بهواكم تمور موراً وجبال الخيال بوفاكم يسير سيراً، فويل للقلب الحزين أن
تتركوه كما تركتموه ويا حسرتنا على هذا المسكين لولا أن وجده أخوه الذين في
جنات نعيم الألفة فاكهون وبما آتاهم الله من النعمة الباقية فرحون والذين حاروا في
قفار الرجاء والتمني داروا على أنفسهم ليكون فما الذي يضرّكم إن كان بكتاب
يفرحون أو بالاستخبار منكم يتفرحون هل قطعتم جبل الوداد أم جعلتم السقاية في
رحل أهل الاتحاد فاختر من النسيان والتذكّار ما عندكم يخلو إن الغرام مرارته لدى
أهله تخلو وجمال جمال الأحبة في عين صدقهم يخلو لا تحسبوني في الهوى متصنفاً إن
أحسنت الظن أحسنتم فإن أسأتم أحسبُ الأساءة منكم حسانت يذهبن السيئات
ولست أهلاً للحسنات بل أنتم الأهل وأنا بالخطايا للسيئات ما بقى من النعمة غير
نعم وما بقى ما بقى عندي الأكرم صاحب الهمم العهد باق لولا أهلكني الغم
والوفاء ساق إن أهملني الهم وإن جاء موتي فالسلام عليكم إن استخبرتم من الأمور

فبعد وصول الجواب نتوجه إلى الصلّاحية بالصلاح نرجوا الدعاء في المساء والصباح وحبونكم التي هي منى قلبي وحبكم الذي هو غاية مطلبي إن البعد جعل وجودي كالصّريم وما وجدت الوجد منذ فارقتك كالسّقيم كاد أن أكون كأعجاز نخل خاوية فانظر هل ترى لي من باقية ها أوم آقروا كتابية إنني لم أدر ما حساية أسئل الله بقائكم ولقائكم ويكون نعمة باقية والسلام عليكم آناء الليل وأطراف النهار.

الرسالة الثانية: إلى نجله الأرشد وخلفه الصّدق الأرشد الأجد مولانا حضرة الشيخ محمد الملقب بنجم الدين مدّ ظله.

يا من أنت مني بمنزلة هارون من موسى لو كنت أنساً أحد غير ذكر الله لأتخذتك أنيساً أسئل الله لي ولك الفتوح أعلم أن لكل لطيفة من اللطائف المودعة في الوجود فوق العرش أصلاً مسعوداً ومقاماً محموداً وليس يحصل الفناء لها من غير وصولها إليه بواسطة طلب السّالك وعمله تحت يد أهل مثلاً أصل القلب التجليّ الأفعالي وأصل الروح الصّفات الثبوتية وأصل السّرّ شئون ذات وأصل الخفيّ الصّفات السّلبية وأصل الأخفى الشأن الجامع وبملاحظة الأصول يُراقب في المراقبات المعلومة ولنفس الفاني كذلك أصل من تلك الأصول يعني أصل النّفس أصل القلب وأصل الهوى أصل الروح وأصل الماء أصل السّرّ وأصل النار أصل الخفيّ وأصل التراب أصل الأخفى ولكل واحد من هؤلاء نور باللون ممتاز، ونور القلب أصفر، ونور الروح أحمر، نور السّرّ أبيض ونور الخفيّ أسود ونور الأخفى أخضر، ونور النفس ليس له لون من تلك الألوان.

والغالب من كثرت لطافته لا يدرك له لون من الألوان المفصلة، وذلك بعد التّركية يدرك لا قبلها ولا يلقاها إلا ذو حظٍ عظيم وأعلم أن المراقبة إذا كانت بملاحظة تلك الأصول توجب الوصول إلى درجة القبول وتنتج التّرقى والتخلّق بالشرعية حقيقة كما هو المأمول وتفصيلها إنك تصوّر شخص النبي صلى الله عليه

وآله وسلّمًا وتقابل قلبك قلبه الشريف وتعرض في مقام التّضرع لربك ﷺ رجاءك
 فيض التجلّي الأفعالي الذي هو قلبُ حبيبك هذا إن كنت من أهل المكاشفة وإلاّ
 تقول من قلب حبيبك صلى الله عليه وآله وسلّم وصلّ إلى قلب سيدنا آدم ولما
 حصل الفناء للقلب تسلب نسبة الأفعال منك ومن الخلق في نظرك وعلمك وتقول
 صادقاً كلّ من عند الله بل ليس يدري عند من كان عنده نسبة هذا الحال خلاف
 للقال لا يُشاهد شيئاً إلاّ من الله على قدر استعدادده وهو الفاعل الحقيقي والفعال
 لدى أهل التحقيق وهذه الولاية الصّغرى التي تسمّى ولاية آدم عليه السلام ومن
 وصل إلى هذه الولاية فهو آدميّ مشرباً وكذا الرّوح تقابل روحك روحه الشريف
 وتعرض لتجلّي الصّفات الثبوتية الذي ورد من روح سيد البشر إلى روح نوح
 وإبراهيم عليهما السلام إلى روحك والواصل في هذه الدّائرة يقال له إبراهيمي
 المشرب فإنّه إلى الخلّة أنسب وعلامة الصّدق أنّه ليس ينسب الصّفات بأسرها إلى من
 أثر له وبعين الصّدق يرى ويعتقد ويقول ما يرضى الرّب وأيسر أن لا يتشخص شيئاً
 من الأشياء لا حساً ولا نفساً ولا أنساً وهكذا في السّر والمقابلة، ولكن يعرض فيض
 شئون الذات الذي هو كاشف الأسرار صلى الله عليه وآله وسلّم ورد إلى سرّ موسى
 ﷺ والواصل إلى هذا المقام موسويّ المشرب والصادق في هذا الحال يرى ذاته
 مستهلكة في ذاته تعالى وكذا الخفيّ وتقابله بلطفية النّبي صلى الله عليه وآله وسلّم
 وتعرض بالتّضرع إلى ربّك وترجو فيض الصّفات السلبية الذي ورد من خفي النّبي
 إلى خفي عيسى ﷺ والواصل فيا عيسويّ المشرب وتجريد الرّب وتفريده في هذه
 المراقبة على السالك وارد ولا يرى ولا يعلم إلاّ من الواحد، وليس في علمه إلاّ
 الواحد، وفي الأخرى تقابلها إلى لطيفة الأخرى في صدر سيد الورى الذي صلى عليه
 ربّنا متضرّعاً إلى ربّ الشّعرى للشأن الجامع الذي تجلّى في أخفى حبيبه الآدمي
 والسمود فيها محمديّ المشرب والتّخلق بأخلاقه فيها أقرب ذلك فضل الله يؤتيه من
 يشاء والسّير فيها لا يعين إلاّ بلا تعين ولكلّ من تلك المراقبات محو وصحو إذا غلب

المحو يشكرُ وإذا عادَ الصَّحُوْ يشعرُ وكلِّما يغلب المحوُ فالصَّحُوْ أرغب، يعني مادام يكون المحوُ أصفى من الكدورات البشرية وإذا غلب الصَّحُوْ يكون أصفى إلى الأحكام الشرعية والاعتبار بالاستقامة مع الشريعة أولاً وآخراً وباطناً وظاهراً لأنها هي النهج القويم والصراط المستقيم بالقرآن العظيم فطوبى لمن ترك الغير وتوجّه بالكلية إلى الخير و رزقنا الله وإياكم وما ذلك على الله بعزيز وليس الكلام واسعاً لبيان المرام والله أعلم بالصواب.

الرسالة الثالثة: تحرير جوابي إلى فريد العصر ووحيد الدهر مولانا عبدالقادر المدرّس مدّ ظلّة ودام إفضاله.

الحمد لله الذي علّم بالقلم، العليم الأكرم الذي علّم الإنسان ما لم يعلم والصلاة والسّلام على نبيّه وحبيبه سيدنا محمد الذي في فضله وشرفه جفّ القلم الذي هو أكمل الخلق وأعلّم الورى وأكرم الذي لم يبت في بيته دينار ولا درهم وكان رضي الله عنه من كلّ شيء أحبّ وأعظم وهداية الناس إلى معرفته علماً وعملاً ممّا في الدنيا أهمّ، وصلى الله عليه وعلى آله وصحبه أجمعين إلى يوم الدين وسلم.

وبعد لقد تشرّفنا بكتابكم الأنور وتنوّر به بصر عمر كأنما اكتحل بكحل مازاغ البصر رأينا حروفه لمدامة الوداد ظروفاً وكلماته مبشرة بأنّ وثام خيل جيش الفضلاء كان إلينا عطوفاً وصار بتلك البشارة قلب خادمكم مشغوفاً حمدت ربّي على استقامتكم واستمدت منه لدوام إفادتكم وأرجو الله مزيد سعادتكم يا من أنت إلينا أن العلم مراد لدى العلم والخبير وله خلق الصّغير والكبير وله أحر أمر بالطاعة في القليل والكثير وفي كريمة وقل ربّ زدني علماً لتعظيمها بشارة عظيمة وما أوتيتم من العلم إلّا قليلاً تشير إلى كريمة على كلّ نعمة كريمة دون الجهل منه يتبرأ منه من هم فيه نعم إنّ الأنبياء لم يرثوا درهماً ولا ديناراً وإنّما أورثوا العلم فمن ظفر به وتعلّمه

لما هو له فقد فازوا ومن تعلمه وجهل قدره فأدخل نفسه مع المجرمين في بئر وأمتازوا اليوم أيها المجرمون حشرنا الله مع العلماء الراسخين آمين.

الرسالة الرابعة: إلى العلامة المفضل الملا فتح الريزاي.

وقد تفضل بهذا الخطاب والمكتوب إلى جناب ملا فتح الريزاي.

لقد همّ قلبي بوداد أهل السعادة ولامه بعض الحساد وأنتقم منه ربّ العباد فأهلكهم بالطاغية وأرسل عليهم ريحاً صرصراً عاتية نعم من مال باله إلى الحبيب وناله من الأعداء سهام المحن ولم يكن قوةً للانتقام في البدن نصره الله وأعزّه ونجاه ويجعل الخير متقلّبه ومثواه، فأنظر يا صاحبي هل ترى لهم من باقية أمارى كأنهم أعجاز نخل خاوية رحم الله أصحاب الألفة الذين خربوا ديار الكلفة وأسلفوا ما وجدوا في الأيام الخالية وسالكو سبيل النجاة ووصلوا إلى الجنة العالية وجوههم يومئذٍ ناضرة إلى ربها ناظرة طوبى لهم وحسن مآب واستفازوا وأخذوا بينهم الكتاب. يا حبيبي لاتغترّ بالدنيا فإنّها دنية فانية والقلوب المائلة إليها قاسية ولنعم الله ناسية إن كنت تريد عيشاً دائماً تكن في الليالي بالعبادة قائماً وبالنهيار ما أمكنك صائماً ولا تمل إلى ما يفرحك اليوم فإنّه يبيحك في يومك وتسمع من الملائكة إن عليك اللوم يوم ترى أقواماً في السرور وأفواجاً مسترحين بالخور فوجاً يدورون في القصور وأقواماً يسعى بين أيديهم وبأيمانهم النور لا أقسم بيوم القيامة ولا أقسم بالنفس اللوامة لا تنفعك يومئذٍ الندامة وأرض بالله رباً وبالإسلام ديناً وبالقرآن إماماً وبمحمد صلى الله عليه وآله وسلم نبياً ورسولاً وكن مع الصادقين كي تكون مقبولاً والآخرة خير وأبقى.

الرسالة الخامسة: حرّره بيديه الكريمتين إلى خليفته ببغداد حضرة جناب الفاضل
الكامل الشيخ محمد سعيد أفندي البغدادي.

بسم الله سبحانه وتعالى

ألا فاسقني خمراً وقل لي هي الخمر ولا تسقني سرّاً إذا أمكن الجهرُ
وبح باسم من أهوى ودعني عن الكنى فلا خير في اللذات من دونها سرُّ

الحمد لله الذي أعاد حبيبي السعيد باللطف الحميد إلى مقام التذكير والتحميد
وجعل بقدومه أيامنا يوم العيد إنه حميدٌ مجيدٌ والصلاة والسلام على سيدنا محمد النبيّ
الأصيل وعلى آله وأصحابه الذين زهدوا وجاهدوا واجتهدوا ودفعوا بسيف الغيرة
كلّ كفّار عنيد وبعد:

يا ويلتي من بسط يد الفراق من بيارة إلى العراق ويا لهفى من هجوم خيله
ونجوم ليله واشتداد حبوب الامة وامتداد سنابل ايامه وكثرة أسقامه ووفرة أقسامه
الآن.

إنّ الفراق هو المليك الجائر وعظم ملكه وسلطانه ما هو إلّا حاكم لا يعدل في
رعيّته ولا يُسئل عن هيئته ولا يمكن الفرار من حكومته فهل للهارب من سبيل وللهايم
من دليل الويل ثمّ الويل حيث لا مقرّ من أرضه ولا مفرّ من بغضه ولا طريق إلى
الخلاص ولات حين مناص يا حبيبي وفرحة قلبي إذا عطفتكم عنان السؤال لمعرفة
الأحوال فأعلم أنّ القلب بحبك متقلّب والفؤاد بودادك متتعّب والعين في حبّ الحبّ
تنتظرك مع حبّك إلى متى تبقىنا في بئر الحسرة والى أين ترغب عنا بالهجرة وتترك
أصحاب كهف الفكرة علام تنسانا وإنّا إليك منتظر وحقّ الحبّ والوداد إنّه ما بقى
قوّة للبصر لقد صار مقامي منه الفراق وغلبة الاشتياق كالسجن حقيق على أن أقول
وابيضّت عيناياي من الحزن أين شفقة الوداد أما تخاف من نور تأوّه خدّام أهل الرّشاد
أدام الله أيامك وأعانك بذكره في قعودك وقيامك وزين بك المقام في البدء والختام

بحسن العبادة وتربية العباد وأيدك بهم العباد المتكئين على أريكة الإرشاد وإذا صحّ لكم التوجّه إلينا فنعمّا هي وبشّروا إلّا فأشرنا ناقلاً ماجرى في السّقر راوياً كيفية الرّجعى من باب السعادة إلى الوصول والقبول مفصّلاً أو مختصراً ونرجوا لك الحسنى وزيادة بجاه من كان التقوى زاده وسلام على عباده الذين اصطفى والتزموا متابعة المصطفى صلى الله عليه وعلى آله وصحبه أهل المغفرة والتقوى وسلّم وأسلّم على من بالصدق عندكم وأهل العلم والمريدين جميعاً.

الرسالة السادسة: تحرير مبارك إلى العلامة الناصح الشيخ السليم الأديب البارع.

يا سليم القلب في واد الوداد	كم أناديك خفياً بالفؤاد
لا تدع ود الودود التائه	علّه بنجيك في يوم التناد
ودّ أهل الودّ في دار الفنا	ذخر أهل الصدق في يوم المعاد
ما قلاك القلب أنا يا أخي	منذ آخاك لدى أهل الرشاد
إنّ ذا الفضل من الله العليّ	قد علا قدرى بفقرى في العباد
ما انصرف عن عدله قطّ عمر	إنّه بالفوز ساد القوم ساد

بعد از سلام چشمان عزیز با صدق و تمیز را ببوسم و می نوسم شکر خدا لازمست که بندهی خود را راه فقر نشان داد و صحبت و خدمت و غلامی فقرا را خلعت امیدواری و تاج فرق فخر فرمود (الحمد لله ثمّ ثمّ إلى ابد الأبدین) و امیدوارم دوستان ما را عموماً و خصوصاً آن عزیز را تمیز مقام صبر و شکر کرامت فرماید آلودهی به رنگ دنیا ننماید و به استقامت طاعت بر سجادهی توحید آسوده گرداند (إنّه بعباده رؤوف) إن شاء الله خاك قدم فقر را به تاج مرصع امرا مقابله نباشد

ایشان عیال مذکورند و اینان به مال بازولال مسرور شتآن ما بینهما دعا کن که همیشه پیشانی ارادتم به خاکپای فقرا خدا بانشان باد سعادت جاودان را بمانه است.

الرسالة السابعة: مكتوب جوابي إلى السيد هداية الله عليه رحمة الله.

بسم الله حامداً ومصلياً ومسلماً أما بعد فقد تشرفت بالكتاب المستطاب وأفادت رؤيته فوايد الخطاب فلما تأملت في المعاني التي المحت نواصيها من زوايا المباني إذا كلها كالدر المنضود ومثله في الأمثال مفقود والجواب لدى الخطاب موجود كما هو رأي أصحاب صفة الصدق ولكن التحرير موجب تسويد الصحايف من البدائع اللطائف فالإيجاز أحرى وأنفع إمثال الأمر أولى ولدى الهوى عند ذي النهى أعلى وأقطع إن لم يكن متلذذاً بذكر مولاه فهو كاذب في فكره وهواه والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا فإن شئت أن تحبي سعيداً فمت به شهيداً وإلا فالغرام له أهل ومن لم يمت في حبه لم يعيش به ودون اجتناب التحل ما جنت النحل ومعلوم أهل المعرفة أن الرقيب بصير وأن العليم خبير كيف يتصور الجواب من المصور بين يدي الله المصور خيال الأعذار كمال الأعذار ترك التهوي في الهوى أحسن وترك الإرادة في الإرادة أمتن قم كمن قام بالاستقامة وكمن توجه إلى القيامة دع الأمانة اللوامة إلى متى تدور لأين وحتى تمسك بأذيال الهوى واخلع الهوى الحيا وخل سبل الناسكين وإن جلوا واعلم يقيناً بأن لي حبة صادقة معك ولكن ظهور نور السرور يبدو رويداً رويداً إن شاء الله.

الرسالة الثامنة: في بيان وشرح اللطائف من أجل حل عقد ومشاكل المؤمنين

حررها ببركته ولطفه.

بسم الله والحمد لله وسلاماً على عباده الذين اصطفى محض تسليه خاطر دوستان که دماغ ارادتشان از گلستان صداقت بوستان است بعد از استدعای توفیق

ولپس از تمّای وصول بدرجه تحقیق به فریق تصدیق بیان می دارد که بعضی از احباب عبارات بزرگان باصفا و اشارات سر بلندان مجالس وفا را که از مباحث فنای لطایف و عناصر عالین امر و خلق محرّر فرموده اند دیده اند و از مبتدیان بریک معنی از آنها فهمیده گویا دماغ فهمشان بویه از گلستان نه یاشامیده و پای عزمشان انجاها نرسیده و این فقره مایه تصورات نوعیه بعضی که خرمان گردیده یمین و یسار خودشان نشناخته اند و باحالات فقد و نقد در تفریق فریق اهل تحقیق باخته اند و قول خود احابر اعتبار و خیال بیمثال بر آمال جاهلانه و خویش را محک عیار ساخته اند ندانسته که حقّه عبارات را وسعت در حق تعالی نیست و آن دقایق مبارک ارباب حالند و خارج عمارات عبارت و بعید از قیل و قالند و متصور عقل عادی بر پر خلل نمیشوند باری فقیر که پای تحقیقی رش بسته ی زنجیر تحصیر است مرکز نادانی و مظهر عجز و سرگردانی باکمال جهل و نقصانی رزمی را از کنوز ان بزرگان به سلك تحریر درمی آرد که فایده اش عاید فهیمان و قاعده اش قاید مستقیمان کوی تعلّم و تعلیم آید (إن شاء الله تعالی):

که ندارم از شکر جز نام بهر این لبی خوشتر که اندر کام زهر
 آری لطایف عالم امر و لطایف عالم خلق هر یک را کانه صفت ذاتیه است لطایف امریه در صحبت و جوار لطایف خلقیه اند اصل خویش را فراموش و منسی نموده اند و به آلهای دیگر که در تنزلات منازل عدیده دارند گردیده و تابع شده اند کانه مملوک و محکوم و مظلوم مانده طالب که مقتدارا نه کردن اختیار خود را بسته فتراک اراده او نمود و به دایره قبول محسوب شد و به سلوک مامور گردید و صادقانه کوشیده و از یمین توجه معنویه مقتدای خود غبار غفلت و جهالت مرتفع شد و فی الجمله لطایف عالم امر مصفی شدند در رشته ی تعلق عالم بشری از علایق صوریه میگرد و علم را جهة تجرّد به اعتبار صفت ذاتیه خود پیدا می شود سالک در آن وقت معلوم خارجه ندارد لکن بر حسب ضرورت علم بوجود خود را دارد مادام

قاید عنایت اورا کفایت گردید آن علم را بطرف ذی شرف حق میکشد اما چون قابلیت یافت آن ندارد و خود را بم منسی کرده صورت فنائی که مقبر به نسیان ما سوی باشد حاصل نمود لکن فنانیست بلکه آثار فناهم ندارد بلکه علم معطل ماند و معلومات خود را مجهول داشته بعد آزان که توجّه معنوی شیخ برو غالب گرید چیزهای فوق استعداد عالی و صفاتی و ذاتی و شهودی باوجود هیچکدام را نیافته و شامه^۱ إخلاصش آزان گلشن إختصاص رایحه نشمیده است.

کوزه کرد در بحر شد بحرش مکو چون کنار آب ورا شد بحر جو

باری تمام فنا در ختام کار است و آن منوط به لطف پرورگار (ذلك فضل الله يؤتیه من یشاء) فنای که در عبارت أرباب إشارات مذکور است عبارت آزان است که کلیه سالک در (یسر إلی الله و جمیع عالم بأسرها) در علم سالک منتفی میکرد. رحتی علم را به علم خود نیست اگر بعمر دنیا در آن حال باشد خطرهُ واحده از جزء و کل وارد قلب ناید لکن هر وقت به هوش آید با أخلاق حسنه می آید و به قدر وصولش منسی و در خود مندفع می بیند چون دیوانه که آفاقه باید و اگر فن را از نسیان عبارت دانند خواهیده مطالبات عرفیه در خاطر ندارد و مولود حالت رحما فراموش نموده و بالغ حالت طفولیت مجهول کرده (سبحان الله هذا بهتان عظیم) آن باحثان بذکر و فکر کوشند احسن داد بروزند برای سعادت امتن است که در آخر اعمال را با میزان اقوال ما نسجد و مراتب قبول به اعتبار مدارج تصدیق به شریعت است و درجات آن (لا یعلم إلا هو والله بکل شیء علیم) و فنای اتم عبارت از فنای لطایف عشرة است که بعد از آن داخل زمره ی مخلصین است و راه شیطان نیست که داخل وجود او شود (إن عبادي ليس لك عليهم سلطان) و بعضی که از ذکر فتوح ندارند علت کم جهدی است و إلا جهد بر فتوح مقرون است (والذین جاهدوا فینا لنهدينهم سُبُلنا) که باب فتوح بر مجاهد مفتوح و مرصود خواهد شد و برکاسد مسدود

است (یا یحیی خذ الكتاب بقوة) فنای که مقبول و مصطلح اصحاب کهف وصول است فنا است که فانی بعد از افاقه متخلّق به خلاق شریعت است و آن سعادت شایسته کاملان است (الفانی لا یرد) مراد از وست که بر زمام رجوع ندارد و لا به عکس ارواح طیّبه غیبت حاصل شود. فانی نیست غایب است فرق غایب و فانی نکرده که در تحقیق براوها بسته شده (رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا وَآغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ).

په یامی هه شتم به کوردی:

بۆ دڵنه وایکردنی بیر و زهینی خوشه و یستانیک که په پیره و یکردن و دۆستایه تی ئه وان له و په پیری راستی سه داقت دایه، دواى داواکاری سه رکه و تیان له باره گای په روه رین و گه یشتیان به پله و پایه ی بهرز، ئه لیم هه ندی له دۆستان دهسته وازه و ووته کانی گه و ره پیاوان و ئامازه کانی لیها توویانی گۆره پانی خواناسیان که به مچلگه و لیدوانه کانی خوش و هیماکانی دونیای ئه مبرۆ و خهلق زانراوه، دیتووه و به جۆری له کهسانی رانه ها توویان به یهك و اتا و مرگرتووه که گوايه زۆر به باشی له م سیرپ و رازه نه گه یشتووون و پێیان نه ناو ته ئه م مه یدان و گۆره پانه و به م جۆره بۆچوونانه راست و چه پی خۆیان به باشی نه ناسیوه و به حاله تیکی نه بوون و به رامبه ر بۆ جیا کردنه وه ی دهسته و تاقمی خواناسان، دۆراندویانه. وه ووته ی زانیایانی جییاوه پ و خه یالی بی چوون و بی وینه یان کردۆته مهحهك و پێوانه ی ویسته کانی نه زانانه ی خۆیان. نه یان زانیوه که هۆقه له عییاره تدا له پێوانی په روه ردگارا ناگوئجی و ئه مانه، ئامۆژگاریه کانی پیروزی ئه هلی ته ریه تن و به دهرن له باله خانه ی دهسته وازه و بۆچوونه کانی نه زانانه و به دوورن له هه راو هوریا و عه قلی ئاسایی پری ناکات و پێی ناکات هه رچۆنی بی ت منی داماو و هه ژار و تاوانبار به و په پیری ناتوهانی و لیقه و ماوی و که م و کورپه وه راز و نیشانه یهك له گه نجینه ی پر بایهخی پیاوچاکان و خواناسان دهخه مه سه ر لا په پره ی

تینوس که قازانچ و کهلکی یه کجار زور ئه گه یه نیت به کهسانی تیگه یشتوو و رسیاو ری و شوینی ئه و (گه نجینه یه) ئه بیته پشه وای له ری دهرنه چووانی ریبازی فیربوون و فیرکردن. إن شاء الله تعالی.

که ندارم از شکر جز نام بهر این لپی خوشتر که اندر کام زهر به لی: ههریه که له ورده کاری و شته باشه کانی جیهانی مه له کوت و جیهانی کائینات و عالیه جیسمانی خاوهی سیفه تی تاییه تی خویه تی، شته باش و پاراوه کانی جیهانی هاوده من له گهل شته پاراوه کانی جیهانی کائینات و بنه ما و ماکی سه ره کی خویان له بیر کردوو و له گهل ئه وانه ی که له دابه زین و هاتنه خواردا چه نندین قوناغیان هه یه، تیکهل بوون و شوین ئه و که وتوون، که گویا به نده و غولام و داماو و به شخوراو ماونه ته وه داواکار و خوازیاری که خوی به ته وای داوه ته ده ست ریه ر و مورشید و له لایه ن ئه وه وه (مورشید) وهرگیراو بووه و کاری سلوک و پالاوتنی نه فسی پی سپیرا و لهم ریبازه دا به شیوازیکی راست و دروست هه ول و کوششی بو دا و به به ره که تی چاودیریکردنی مه عنه وی مورشیده که ی ته م و مژی نه زانی و بی ناگای له سه ر نه ما و به کورتی گهر شته پاراوه کانی جیهانی مه له کوت که وته به ردل و دلگر بوون، له بابته پیوه نندی و به سراویه کانی دونیایی (جیهانی مرؤفایه تی) و گیرۆده پی به روا له تی شته کان خالی و به تال ئه بیته وه و ئه نجا عیلم و زانست بۆ ته رککی دونیایی و ده ست له دنیا به ردان به هورمی سروشتی خوی په یدا ئه بیت. ریره وی ئه و ریبازه له و ئانه دا زانستی دهره کی نییه، به لام به پی پی پیو یست خوی ئه ناسی تا ئه و کاته ی که مورشید ئاوری لی بداته وه، ئه و خۆناسین و زانسته ئه و بۆ لای حه قیقه ت راده کیشی. به لام له به ره ته وه که شایسته یی و لیها تووی وهرگرتنی نییه و خوی له بیر کردوو، شیوه و روا له تی نه مان که نزیکه له له بیرکردنی (ما سوی) به دی دی، به لام نه مان نییه و ئاسه واری نه مانیشی نییه و ته نانه ت عیلم و زانست ده سته وه ستان ما و زانیاریه کانی خوی نادیار کرد. دوا به دوا ی ئه وه که ئاوردانه وه و

ئاگادارى مەعنەۋى شېخ و مورشىد ھاتە كايە، ئەو شتەنەي كە باسيان كرا، توانايى
خۇيان كە بەينى ئارەزوۋەكانى خوازىارە لە خۇيدا ئەينى. چونكە ئاسەۋارەكانى
تەۋھىدى كىردەۋمى و سىفائى و زائى و ديار (مشهور)، لە وجودى ھىچ كامدا
نەبىزاۋە و لەو گولزارە تايەتتە بۇنىكى بى خەۋشيان ھەلنەمژىۋە.
بەلى: فەنای تەۋاو لە كۆتايىدايە و ئەۋىش بەسراۋە بە مېھرەبانى پەرۋەردگار كە
(ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء).

ئەو فەنایە كە لە دەستەۋازەكانى ئەھلى ئىشارەتدا (ئەھلى خواناسى) باسى
لېكراۋە بىرىتتە لەۋە كە (كلىە) رېرەۋانى ئەم رېيازە لە (يسر إلى الله وجميع عالم
بأسرها) دا لە عىلمى سالىك و رېرەۋدا ھەلۋەشاۋە ئەۋو. تەنەت زانستى بە عىلم و
زانستى خۇي نىيە، ئەگەر بە ئەندازەي ھەموو تەمەنى لەم ھالەدا بېنىتەۋە، ھىچ
ترسىك لە بچوك و گەۋرە ناكەۋىتە ناۋ دل. بەلام ھەركات بە ئاگا ھاتەۋە، ئاراستە
ئەبى بە ھەلۋەكەۋت و ئەخلاقى جوان و پىك و پىك و تا ئەندازەي ۋەرگرتنەكەي
لەبىركراۋ ئەبى و لە خۇيا دەرەۋىتەۋە و ۋەكو شىتى كە كاتىك دىتەۋە ھالەتى رۋالەتى
خۇي و ئەگەر بتۋانى كە فەناۋ نەمان لە لەبىركردنى بابەتەكە جيا بكاۋەۋە. كەسى
خەۋتوۋ داخۋازىيەكانى رېسايى لە مېشكىا نىيە و كەسى لەدايك بوو ھالەت و
ساتەكانى ناۋ رەھمى داىكى لەبىر كىردوۋە و كەسىكى پىگەشتوۋ و بالغىش سەردەمى
منالى خۇي فەرامۇش كىردوۋە. (سبحان الله هذا بهتان عظيم).

ئەۋانەي خەرىكن بە پرس و جۈككردن بە يادۋ بىر كىردنەۋە، لەھەۋلى ئەۋەدان و
باشترىن دادۋ فرىادى لى ئەكەن كە بۇ بەختەۋەرى كۆمەلەي ئىماندارانە كە لە رۋژى
داۋىيدا كىردەۋەكان بە تەرازوۋى قسەۋ گوشتارى ئىمە ھەلناسەنگىن و پىۋەرى
ھەلنەنگاندن، ئەنجاي كىردەۋەكان بەينى شەرىعەتى ئىسلامە و پلەۋ دەرەجەي ئەۋىش
كەس نايزانى (لا يعلم إلا هو والله بكل شيء عليم).

وہ فہنای تہواو لہ زاتی حہقدا بریتییہ لہ فہنای (لطایف عشرہ) کہ بہدوای
 تہوہدا داخل بہ تاقمی دلسوزان تہبی و شہیتان ہیچ ریگایہ نادوزیتہوہ کہ دزہ بکاتہ
 ناو دل و وجودی تہو (إنّ عبادي ليس لك عليهم سلطان). وہ ہندی کہس کہ لہ
 زیکرکردندا ہیچ خوشیہک (فہرحانیہک) بہدہست ناہینن بہہوی کہم ہولڈانیانہ و
 تہگینا ہولڈان و کوششکردن خوشی (فہرحانی) و کردنہوہی دل مسوگر دہکات.
 (والذین جاهدوا فینا لنہدینہم سُبُلنا) کہ دہرگای سہرکہوتن لہ سہر کہسی تیکوشہر
 و خہباتگیر کراوہ و تاوالا تہبی و لہسہر کہسی ناپروہا داخراو تہبی. (یا یحییٰ خذ
 الکتاب بقوة) تہو فہنا و نہمانہی کہ مہقبول و باوی لای (اصحاب کھف) ہ، تہو
 فہنا و نہمانہیہ کہ کہسی نہماو و تیچوو دوا بہہوش ہاتنہوہی بہ تہخلاق
 شہریعت تہرازیتہو و تہم بہختہوہریہش شیاوی کہسانی کامل و پیگہیشتوہ (الفانی
 لا یرد). مہبہست تہوہیہ کہ ناگہریتہوہ سہر شتہ نہشیاوہکان و ناپہسہندہکان،
 تہگینا ویتہی رُوحہ پاکہکان غہیبہت بہدی دیت، تہوکات (فنا فی اللہ) نابی بہلکو
 تہنیا نادیار تہیت، جیاوازی (غایب و فانی) نہکردوہ، بڑیہ دہرگای لیگولینہوہ و
 پیگہیشتن لہسہر تہوہا کہسانیک داخراوہ کہ (ربنا لا تؤاخذنا إن نسينا أو أخطأنا
 وآغفر لنا وارحمنا وأنت خير الراحمین).

الرسالة التاسعة: رسالة جوابية (حرّرها إلى الفاضل الكامل الحاج ملاعبدالسلام
 البانی) بدست محب آن جناب قواعد عقاید بر صخرہی فواید نمادہ گردیدہ بود.
 شرف وقت ارباب وقت بخشید معلوم کہ اساس استیناس بر مسجد تقوی اولی
 ومرصوص برصاص اختصاص خواص بود احریت ولی تا صرف نظر از نفع و ضرر
 بخاید و بخود منطلق را کلید در محو نکرداند بیعت مقصود را در بیات بہ زبان نتوان
 گفت و در حکمت را نسیان لسان نخواہد سفت کلام وقتی مفید است کہ تام باشد
 وإلا مختصراً اگرمایہی تفصیل مطول نیست چہ نفعی یجز ضرر دارد باری (علیکم

بالبلاغ) که حق آن بر امثال چنان صاحب افضال مسلم و معلوم علما و جهال است بی سروپا قدری ندارد که حبوب قدر و معرفت گنجانند و قولی که مایه‌ی قوه‌ی بال باشد بدست یناورده تا به نور بصیرت حق را بداند دل پر غل بصیر نایینا و گوش ناشنوا را کجا راه تفقه و تبصّر و إستماع است (أولئك) در سوره‌ی انعام صور نشان مشکل و بی نشان است امثال آن جناب که در حضور و غیاب مستطاب و برآداب اصحاب محلّ خطاب و رست معرفتشان سجناء تخلّق باخضاب است از برکات سنت و کتاب یا مظهر صدق و صواب (یا عروة الوثقی فصل الخطاب) و یا خدای ناخواسته مورد عتاب باشند که تاج ورشهر را بفرق در بین فرق دارند زجاجه‌ی تصدیق را به مصباح تحقیق بیارای و کوکب درّی مطلب را پشت سر امتحان ملاحظه بفرمای. امثال این گدا را به کعبه ره بر شو انشاء الله ببری اجر دو صد بنده که آزاد کنی و إلاّ من کي ام که تا دوعا کنیم؟ چی ام تا پای به میدان تمنّاهم خفته شکلی رستم بی ادب لنگ و لوک از دست اماره، بازحمت و تعب اگر اهل احسانی دعای نجاتم کرد (جزاه الله) و اگر فراموشم نمود (الحکم لله) تا چه پیش آید ازین راه (لا إله إلاّ الله محمد رسول الله والسلام).

په‌یامی نویه‌م به کوردی:

وه‌لامی نامه‌ی ماموستای فاضل جهنابی مه‌لا عبدالسلامی ته‌لبانی.

به‌دهستی خوشه‌ویستی ئیوه بناغه سه‌ره‌کیه‌کانی بیرو بوچوون و باوه‌ره‌کان بو به‌هره وهرگرتن و به‌قازانج گه‌یشتن پروونکرانه‌وه. دیاره که بنه‌ما و بنکیلکی هوگرپوون و خودگرتن له‌سه‌ر بناغه‌ی خو‌پاریزی و ترس له خوا شایسته‌یه و مه‌حکهم و خو‌پراگره و قه‌لایی کراوه به‌مسیکی تاییه‌تی که‌سانیکی هه‌ل‌پژارده و بلیمه‌ت، په‌سه‌ند و شیاو و شایانه، به‌لام هه‌تا چاو‌پووشی نه‌کری له زیان و قازانج و لوت‌به‌رزی و خو‌هه‌ل‌کیشی به‌ته‌واوی بنه‌به‌ر نه‌کری، ته‌و به‌یعه‌تکردن و په‌یمان‌به‌ستن

تەنھا بە زمان دادى نادا و زمان بە ھەلە ناتوانى كە گەوھەرى حىكمەت و زانست بە باشى بسويت و ليكى بداتەوہ. وتە و قسە كاتى بەكەلكە كە تەواو و بى كەم و كوپ بى. ئەگەر بىتوو كەم و كوپى تىدابى چ قازانچىكى ھەيە و زىانى زياترە، خولاسە (عليكم بالبلاغ) كە حق و راستى لەسەر ئاوا نمونەيەكە بۆ جەنابتان كە خاوەنى فەضل و لىھاتتوون، مسۆگەرە بۆ زانايان و كەسانى تىنە گەشتووى نەزان ديار و ئاشكرايە. كەسيكى نەشياو و نەزان لەو مەيدانە ئەو پادە ھورمى نىە كە بتوانى بنەتووى قەدر و زانست و زانيارى بچىنىت و ئەو گفتمەى كە ھۆكارى ھىز و توانا بىت، نىەتى تا بتوانى بە نوورى بەصيرت بگاتە حەقىقەت و راستى. دليك كە پەر بى لە غەش و چاوى نايىنا و گوئى نەبىسەر، كوا دەتوانى رىگاي شەرىعەت و بينايى و گوئىگرتن بدوزىتەوہ. (أولئك) لە سورەتى ئەنعامدا ويئەى ئەوانە كە ويئەكەيان پەر لە كيشە و بى نىشانە.

نمونەى جەنابتان كە لە ظاهر و باطندا پاك و خاوينى و لەسەر ئادابى تەرىقەت ھاوھەلەن پروو لە تۆ دەكەن و دەستى خواناسيتان (لە ئادابى تەرىقەتدا) پەرەنگينە بە خەنەى پەرەشت بەرزى و بەھوى بەرەكەتى سوننەت و قورئانى پىروژ، يان پروانگەى راستى و دروستىيە، يان (يا عروة الوثقى فصل الخطاب) ە وەيان خوانەخواستە بکەونە بەر لۆمەوہ لەناو کۆمەلى خەلکەوہ كە تاجى وەرەشەوى (عيززەتى) لەسەر سەر ناوہ. كەواتە:

سیدق و راستى بە چرای لىكۆلینەوہ پرازينەوہ و بنەما و ئەساسى بابەتەكە بە ھەستىارى بىخەرە ژىر چاودىرى و كەسانى مسكىنى وەك من رىئوئى بکە إنشاء اللہ بە ھىندەى ئازادکردنى دووسەد بەردە سەواب پاداشت وەرىگى. ئەگىنا من كىم ھەتا دوعا بکەم و چ كەسيكەم كە پى بىخەمە مەيدانى تەكا و خوايش كردن كە خۆم بە دەستى نەفسى ئەممارە تووشى نوقسانى دەست و پىمە و بە سەختى و پەنجى زۆرەوہ ھەول ئەدەم، بەلكو كەسانى چاكەخواز دوعام بۆ بکەن و دەريازم بى كە (جزاء اللہ)

و نه گهر بیر بیان کردن (الحکم لله). بزاین لهم رینگایه دا چیمان به سهر دیت (لا إله إلا الله محمد رسول الله والسلام).

الرسالة العاشرة: تفضل بها جنابه الموقر إلى أحد الكيماويين وأبدى فضله العالی أمام شخصه الكريم:

علمی که به علم فقرا در گلشن وجود از عدم آورده وبر پا نموده اند این است جزء شب را با جزین ندم وتضرع به آب دموع ضمیر نموده در بوته ی صدق کرده و بزیر آتش محبت نهاده به آه رجا مید تا همه یکسو شوند بعد از آن پیرون آورده، پس از گرمی، مس وجود به آتش طلب بی تعب يك ذره را به آینه ی قلب متقلب چون پپاشی، اکسیر عالم گیر می شدد ولی بی اجازهی استاد کس این در را نگشود، دیگرند انم سرش چه بود و شرش چه بود غیر این (فاستلوا أهل الذكر إن كنتم لا تعلمون) از بخور عملیات بسیارتر امانه هر که محرم اسرار و نه هر يك عاشق دیدار و نه هر کس قابل صحبت یار است (مدد یا شاه غفار).

رسائل ومکاتب حضرتہ قدس سرہ عدیده لا تحصى ولأجل البركة واليمن لمادة الكتاب إكتفينا بهذا القدر اليسير وكل رسالة حقاً لؤلؤة مرصعة في بحار خاطر بل نور وضاء في مجمع الأنوار لكل قلب منير وصلى الله على خير الوری محمد وآله وأصحابه وأتباعه وأفاض علينا من بركات فيوضاتهم وأمدنا من كؤوس أنعامهم وإفضالهم آمین بجاه حضرة سيدنا سراج الدين.

په یامی ده یهم به کوردی:

ئهو زانسته ی که له خهرمانی گولزاری ههستی و هه بوون له نه بوونه وه هینایان و دایانمه زرانده و درا به تاقمی هه ژارانی رینگهی خواناسی، ئه مه یه:

به شیککی شهو به ئه شک و فرمیسکی په شیمانی و کپروزانه وه و دواتر ده یخه نه ناو پنجاری راستی و پاکی و به ئاگری خوشه ویستی خوا و به ئاهی ئومیده واری له

باره گای پر که رمی حق تاوی تدهن تا دلیکی ساف و بیگهردی لیوه ساز ئه بی که
 ئهم دله وهک گه وهمر و ئیکسیریک جیهان دائه گری، به لام به بی ئیزن و ئیجازه ی
 مورشید که س ناتوائی بی بخاته ناو جیهانی محبته و خوشه ویستی حهق و ریگا و
 ریبازی خواناسی، ئیتر نازانم که رازی ئهم له چیدایه و شهرو شهری ئهمیش هه ر چیه
 جگه له وه که (فاسئلوا أهل الذکر إن کتتم لا تعلمون) هه ر که سی نابی به رازداری
 نه نییه کان و هه ر که سیش عاشق و ئاشوفته ی دیداری حهق نییه و هه ر که سیکیش
 شایسته ی هاوده می مه حبوب نییه. (مدد یا شاه غفار)

الرسالة الحادية عشرة: تحرير إلى السلطان عبدالحميد في أسطنبول لمناسبة تشييده
 وبناء خانقاه حضرة مولانا خالد النقشبندی في السلیمانیة وإدامة مساعدته ودعمه
 المادي والمعنوي لها.

بسم الله خير الأسماء الحمد لله الذي عمّر ديار الإسلام بأشعة سيوف حماية كفاية
 وقاية حضرة إمام المسلمين في الأنام وإقام الأحكام العدلية الشرعية بجود وجود أمير
 المؤمنين مزينا به مقام الأجلّة الكرام خليفة الله في العالم نائب صاحب المقام المحمود
 سيدنا محمد الخاتم المصطفى القائم النبي الطاهر المطهر المكرّم الكلّل تاج عزّه بسورة ن
 والقلم المدلل حديثه بعلم القلم ما لم يعلم البشير المبشّر بأية وما أرسلناك إلا رحمة
 للعالمين الذي قال إنّ أوليائي يوم القيامة المتقون اللهم صلّ على هذا النبي الكريم
 الذي شدّت عمامته بكرامة إنك لعلى خلق عظيم صلى الله عليه وعلى آله وصحبه
 وأوليائه ونوابه أجمعين أما بعد فإنّ التكية العالية والدركات العلية الخالدية في لواء
 السلیمانیة المبنية بأيادي إسعاد إمداد إنشاد أفمن أسس بنيانه على التقوى من الله
 ورضوان عند طلوع شمس حماید صاحب الطريقة النقشبندية مروج الشريعة العرشية
 مظهر الحقيقة القدسية مولانا ضياء الدين الشيخ خالد ذي جناحين قدس سرّه منذ
 سنين وأظنّها مقرونة بتسعين له المنّة معمورة بالذكر والفكر على وفق رضاء أصحاب

صفة الحمد والشكر ويُدعى فيها لدوام الدولة العلية كل بكرة وعشية ربنا وتقبل دعاء ولكن بعدما إنقطت المربوطات في تلك السنوات الماضية كادت أن تكون من الأذكار والأفكار خالية وعن الدّعوات راغبة وإلى الغفلات طالبة والتكية المذكورة ومن فيها من أهل الذّكر وأصحاب الفكر والواردون بها من أرياب الصّبر والشكر وجيرتها من جملة القرآن وقت الصّبح والعصر ينتظرون إلى الأيادي المبسوطة بالمكارم ويسترحمون من درر المراحم إما بإعادة القرى المقطوعة عنها وإما بفوائد عوايد الرحمة الشاملة لها ولكائها ووارديها من الدراهم المعدودة في المعيشة المعلومة المقررة على الأملاك السنية فإن الأيادي الكريمة بالكرم والإحسان معروفة وليست وجوه المسترحمين وقلوب المستضعفين عن قبلة الألفاظ مصروفة ولهذا الاسترحام من كعبة آمال الكرام قد توجه الخليفة الشيخ محمد العارف القائم بخدمة التكية والفقراء وتابع مشاعل أطفاف الأجلاء سبباً لإدامة الذكر والدّعاء كل صباح ومساء ملتجأ إلى باب السعادة العظمى راجياً من الصفة الحميدة أن ينقلب إلى أهله مسروراً يكون الأهل والبناء على كرم الكريم شكوراً والمومى إليه من السلسلة الجليلة الخالدية حسباً ونسباً وهو في تعلّم الآداب ولد هذا العبد العاجز ربنا تقبل منا وأرجو أن أكون أهل هذه السلسلة المباركة بقواعد الشريعة الغراء في الدعاء للدولة العلية من الصادقين وفي خدمة الفقراء بكمال الجهد لله الحمد والمجد والثناء من الخالصين ولنعمة ملاطفة الدولة العلية دامت شوكتها من الشاكرين لأن خلاصة آدابهم صدق وصبر وصفاء ودّ وورد ووفاء فقر وفكر وقتاء والأمر برضى حضرة أولي الأمر منوط إذ لولا الوساطة لذهب الموسوط والسبب لجسارة العبد العاجز في الحضور هو أنه قد تشرفت بحديقة التوفيق في طريقة التحقيق عند ظهور نور نير العهد السعيد الحميديّ أدامه الله وأنا وإخواني في الطريقة حقيقة بظلّ الظليل مستظل وعلى الله الغني متوكل ومن بوارق أسياف المراحم الجليلة عن المكاره مكفوف وبالدعاء على حسب الدعاء مشفوف اللهم أجعل أركان الدولة العلية محفوظاً بالقرآن وأدم أحكامها إلى مديد الزمان مؤيداً

منصوراً بجاه سيّد ولد عدنان صلى الله عليه وآله وسلم وآخر دعوانا أن الحمد لله ربّ العالمين.

الرسالة الثانية عشرة: تحرير جوابي مبارك إلى بعض العلماء الأعلام حول تحقيق شطر من آداب الأصفياء الكرام وقد تکرّم به ملطوفاً جزاه الله خير الجزاء.

بسم الله الذي يعلم الجهر وأخفى والصلاة والسلام على سيدنا محمد المصطفى ﷺ أهل الوفا وعلى التابعين لهم بالصدق والصفّا أما بعد:

فقد بين لي حبيبي وسيدي السيّد أدامه الله بخير الدنيا والعقبى عن بعض الأحباب ما ينافي آداب الأصحاب في مقام التقوى ولا يحمل قولهم إلاّ على الخير على زعم أهل الظاهر وما يرى في تلك المباحث لنا خير في الأول والآخر شكر الله سعيهم وصرف نحو الخير رأيهم ولكن الفقير الخادم من كلمات الأخيار أمام وفد أدب الأبرار الكرام بين الأنام في باب التسليم مقام ومن شيمة الأحرار لحسن الختام مقصد ومرام ومن رفع رأسه من سجدة الأنس قبل الأمام أو قام عن ركوعه وارتفع إلى القيام يوشك أن يتغيّر وجهه وتبدل صورته والذي لا تأخذه سنة ولا نوم أولئك الأحرار قوم لا يخافون من اللّوم ولا ينظرون إلى اليوم نفعا الله فالمرجو من مبادئكم قبول قولهم بين الأقوال واقتضاء آثارهم إسعاداً للحال في الحال والمآل وتحسين حركاتهم في الأفعال إنهم أمراء على آراء اليقين ووزراء ممالك التمكين ورؤساء جيش التلوين جعلنا الله من محسوبيهم ونفعا الله بأنظار ألطاف محبيهم وأحياناً بأنفاسهم القدسية ونجاناً من الرّين بهمهم العلية وأيدنا بإمداداتهم كلّ بكرة وعشية بجاه خير البرية ﷺ وعلى آله وسلم فيها أنا أبين الكلمات التي جعلتها لي إماماً وهي لدى المنصف كالأيات البيّنات وللسالك علامات كالنجوم الزهرات إسمع ماذا يقول العندليب حين يروي من أحاديث الحبيب قال بعض الأصفياء الأولياء (قدس سرهم) نصيحة للمريدين تربية للسالكين يجب على كلّ عبد أن يدخل نفسه في كل شيء

يغهما ويسوئها حتى ترجع مطيعة له فإنها هي العقبة التي تعبد الله الخلق باقتحامها
 وهي حجاب الخلق عن مولاه ومرغبة عن الحق إلى ما سواه ومادام لها حركة لا
 يصفو الوقت ومادام لها خاطر لا يصفو الذكر وبقاء النفس هو الذي صعب على
 العلماء الإخلاص وبعدهم عن درجة الاختصاص في تعليمهم بين العام والخاص فإن
 النفس إذا استولت على القلوب أسرتها وصارت الولاية لها فإن تحركت تحرك القلب
 وإن سكنت سكن من أجلها وحب الدنيا والرياسة لا يخرج قط من القلب مع
 وجودها فكيف يدعي العاقل حالاً بينه وبين الله ﷻ مع استيلائها أم كيف يصح
 لعابد أن يخلص في عبادته وهو غير عالم بأفاتها، فإن الهوى روحها والشيطان خادمها
 والشرك مركز في طبعها ومنازعة الحق والاعتراض عليه مجبول في خلقها وسوء
 الظن وما ينتج من الكبر الحسد والدعوى وقلة الاحترام وطول الأمل وما والاها من
 شيمتها ومحبة الصيت والأشتهار حياتها ويكثر لتعداد أفاتها نجانا الله منها وهي التي
 تحب أن تعبد كما يعبد مولاه وتعتظم كما يعظم ربها فكيف يقرب عبد من مولاه
 مع بقائها أم كيف يصدق في الأحوال مع مصالحته ومن أشفق عليها لا يفلح أبداً
 فيجب على الصادق أن كل ما تمقته النفوس يُعانقه وكل ما تميل إليه يُفارقه ويقبل من
 الدامنين ذمهم فيه ويقول للمادحين ما مدحتموه من وراء حجاب ويقول لنفسه في كل
 نفس لا قرب الله مرادك والعبد مرامك فنعوذ بالله من أرض ينبت فيها نزاهة النفوس
 فإن منهج نزاهتها ورأى لها قدراً أو علم أن في الوجود أحسن من نفسه فما عرف
 نفسه فكيف ينزهاها أو يفضب لها أو يؤذي مسلماً لأجلها فيجب اجتنابها كالسم
 ومادامت هي في وجه القلب لا يصل إلى القلب خير لأنّها ترس في وجهه وكلما
 قربت على القلب خير لأزداد شره ونقص خيره وما بقى منها بقية فالشيطان لا ينغزل
 عنها والخواطر المذمومة لا تنقطع منها قد أفلح من زكّاها وقد خاب من دساها
 وأعلم أنه يجب على السالك طريق القوم أن لا يشغل بالكلية بمقاومة نفسه فإن من
 اشتغل بمقاومتها بكمال جهده أوقفته كما إن من أهملها ركبته بل يخدعها بأن يعطيها

راحة دون راحة ثم ينتقل إلى أقلّ من ذلك ومن قاومها وصار خصمها شفته ومن أخذها بالخدع ولم يتابعها تبعته ومن آداب السالك في المعاملة معها أنّه إذا لبست النفس على مريد حالها والدعة الترك للدنيا وإن علمها وتعليمها وعملها خالص لله تعالى ﷺ فيجب عليه أن يزنها بالميزان التي لا تنحزم والمعيار الذي لا ينظلم وهو تصوير ذمّها بعد مدحها وردّها بعد قبولها والأعراض عنها بعد الأقبال عليها وذللّها بعد عزّها وإهانتها بعد إكرامها فإنّ وجد عندها التغير والأنعصار فقد بقي عليه من نفسه بقية يجب عليه مجاهدتها ولا يجوز له الأسترسال معها وليعلم حين التغير أنّه واقف مع نفسه عابد ومعين لها على حصول آفاتهما، مصاحب هذا الحال بعيد من الله ﷻ وقد علمت يا حبيبي بعد التأمل الكامل أنّ نصيحة الناصح بعيد عن مطلب الفقراء وقريب من مطلب عادة الأمراء وإنّه لم يكن متفكراً في آية إنّما المؤمنون إخوة وليس من المروّة ترك الأخ بل يآثم التارك ما لم يكن لموجب شرعي أو صلاح في الدين مرعي وقال الله تعالى ﷻ [وما آتاكم الرسول فخذوه وما نهاكم عنه فانتهوا] وقال صلى الله عليه وآله وصحبه وسلم صلّ من قطعك وأعط من حرّمك وأعف عمّن ظلمك، وليس أمر الناصح كان الله لنا وله من تلك المصالح ولا له من ذوي عدله الكتاب والسنة لأنّ تحقيق الأمور عند القوم بهما وهما عدول أصحاب صفة التصديق وطريق التوفيق لدى أهل التصديق من فريق التحقيق ولسنا نحكمُ بغيرهما الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنا لنهتدي لولا أن هدانا إنّ ربنا لغفور شكور وأعلم إنّ أجلة الكلمات كلمات الأجلّة وأن كرام المعاملات معاملات الكرام فمن أين يوجد أحد أكرم من رسول الله ﷺ وأعزّ منه عند الله فاقتد به في الحركات والسكنات وخلّ سبيل النّاسكين وإن جلّوا ونحن قوم في أودية اللؤم صان الله من أعاننا وأعان من صاننا وعلى الله توكلنا وهو حسبنا وما لنا أن لا نتوكل على الله وقد هدانا سبلنا ألا إلى الله تصيرُ الأمور وصلى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه وسلم تسليماً ولذكر الله أكبر.

جان عزیزم در فرمایشات احباب معذورند که به اختیار عادت مسرورند اگر فقیر چنان کنم، معزوم که ملعبه‌ی غرور می‌شوم (أعاذنا الله سبحانه من الغرور) لاسیما به واسطه عیوب خود خبر از احوال خلق ندارم.

از هیچکسی خوشتن باخبرم از هیچکسی به نیم الا مبرم
 هر چند بحال خویش در مسکرم یک حبه نیرزد از قدم تا لبرم
 علی الخصوص خدا یکی است، اوست حنار و نافع اوست معز و مدل و معطی و مانع به همه‌ی عیبهای من، پیش از من داناست. نشر و حشر با اوست و آن کس که به عیب من دانا کرد و این صفات ندارد تا از نجات یا شمتتم باز دارد اگر آشناست آن شاء الله اصلاح می‌کند و اگر بیگانه است چه باک که ناگفته می‌گوید و نادیده می‌جوید و اگر دنیا جویم یا عقبی خواهم، بخالق است دیگر چرا عبد را بیازارم و نام خود را در چه بازار آرم اگر کسی تعریفی بدروغ کرد. چراغ رجای من چه فروغی حاصل دارد اگر خلافی گفت چرا در اعتصاف شوم (من عمل صالحاً فلنفسه ومن أساء فعليها) علی الخصوص کرام الکاتبین در جمعه‌ی دو روز دفتر مرا به حضور پیغمبر (صلی الله علیه وعلی آله وسلم) عرض می‌کنند لازم شد که آن دوستانم امر بفرمایند که نفعی رساند (ربنا لا تؤاخذنا إن نسينا أو أخطأنا والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته).

به تابهت خواهر یه که و هر ثهوه (ضار و نافع)، هر ثهوه (معز و مدل) و هر ثهوه (معطی و مانع)، به سهرجه‌می عهیه‌کاتم له خوم زاناتره، حهشر و نهشر له دهستی ثهودایه. ثهوه کهسه‌ی که منی له عهیه‌کاتم ناگادار کرده‌وه و ثهم سیفاته‌ی نییه یان له دهربازبوون ده‌مگیرته‌وه، گهر ناسیاوه إن شاء الله چاکسازی ته‌کا و گهر بیگانه‌یه ثهوه چ باکیکه ته‌لیت و شتی بی ثهوه‌ی بیینی به‌دوایدا ته‌گهری. ته‌گهر دنیاویست یان قیامه‌تم ته‌وی ثهوه له دهستی خالقدایه. یتیر بو نازاری عهبد بدهم و

ناوم بځمه ناو چ بازاری که ته گهر که سی ته عریفیکی به دروی کرد ته و کاته چرای
 به جای چ پروناکیه کی دهیت؟! ته گهر خیلاف و ناراستی بلې ټیتر بوی خوم بځمه
 (اعتصاف) وه (من عمل صالحاً فلنفسه ومن أساء فعليها) به تاییهت که (کرام
 الکاتبین) له ماوهی هر هفتیه که دوو پروژ دفته ری کرده وه کاتم ته به نه خزمه تی
 هه زره تی پیغه مبه ر (صلی الله علیه وعلی آله وسلم) پیوسته که دوستانی به پریم ته مر
 بهر موون که قازانجیکم پی بگه یه نن (ربنا لا تؤاخذنا إن نسينا أو أخطأنا والسلام
 علیکم ورحمة الله وبرکاته).

الرسالة الأخيرة: تحریر مبارک لحضرة الشيخ عمر ضياء الدين (قدس سره) إلى
 الشيخ محمود شاکلي لمناسبة عزاء بوفاة والده الشيخ سعيد شاکلي رحمة الله عليهما.
 مدد یا روح شاه نقشبند و غوثی گیلانی
 جناب مسعود سیاتمآب نورچشم شیخ محمود با توفیق ایزد معبود باد^(۱).

(۱) خوالی خوشبوو شیخ محمودی شاکل مامه گوره ی خاله شیخ نه حمده دی شاکلی یه، وه هه روه ها
 خاله شیخ سعید که به بونه ی کوچی دواپی یه وه هه زره تی ضیا الدین (قدس سره) تم پرسه به ی ناردوه
 باپری خاله شیخ نه حمده وه جه نابی خاله شیخ نه حمده ته شریفیان دانیشتوی دبی سهدن له نزیکی
 شاکل له که لاری گهر میان که پیاویکی خه نه دان و خوشخولق و میهره بان و میوان به ریزه، سه ره رای
 نه مانه ش شاعیریکی دانا و هونه ریکی هه که وتووی ناوچه ی گهر میانه دیوانی شیره جوانه کانی له سالی
 ۱۹۷۹ له سلیمانی بلاو کرا به وه زوری هه له به سته کانی نیشتمانی وه کوردایه تی به به شیکی تاییه تی ته رخا
 نه رموه بو تصوف و طریقه ت وه ستایش و مدحی ته ولیا وه زورتر شه و دای عه شقی خانه دانی بیاره ی
 شریف بووه که خوشه ویستی شا عوسمانی بیاره وا کاری تی کردوه که به شیکی زوری له دیوانه که ی
 ناراسته ی مدحی ته و سه ماحه ته کردوه.
 که ته مهش په که نمونه به له هه له به سته کانی:

ته ی چرای شهوتی جه مالت شه معی حوجره ی سینه که م
 دینه که ت ئاوی ره وانی مه زره عی ئایینه که م
 مه زره عی ئایینی تاعه ت کاتی نه ورؤزه و کزه
 مه رحه مته که روو له من به ئاوی دین و ژینه که م

خبر فوت مرحوم اثر در دل نمود حق تعالی مرتبه‌ی او را باقی نماید، و مورد مغفرت فرماید، و شما را برقرار در تکیه‌ی سعادت دارد (إن شاء الله) وجود خدمت و حسن خلق و مهربانی با ایتام و فقیر صفت لازمه دانند و به راه شریعت غراً قیام و قعود کنند و برادران اهل و بیت غمخوار باش و دلداری کن. ناصح خیر خارج و داخل شو خدا کاری کند که فروغ آن خاندان را مزید سازد. هر روز نیم جزء ام قرآن و یک حزب دلائل و سوره‌ی یس شام و سحر و تهلیلات معتاده عادت نمایند. اوراد مرحوم فراموش ننماید.

عظم الله أجرکم وأحسن عزاکم بالفاتحة
و برادرانت و اهل خانه سلام رسانید
والسلام.
عمر عثمانی

په پامی ده پهم به کوردی:

بۆ به‌ریز و زیده خو شه‌ویست و نووری چاو جه‌نابی شیخ محمود.
هه‌والی کۆچی دوابی خوالی خوشبوو کاریگه‌ری خسته ناو دله‌کان، خوای گه‌وره مه‌قامی به‌رز به‌رموینت و لئی خوش بێت وه ئیوه‌ش به‌خته‌وه‌ر و سه‌رفراز بکات إن شاء الله به‌ سیفه‌تی خزمه‌ت‌کردن و ئەخلاق و په‌وشتی به‌رز دله‌وا ییک‌کردن و میهره‌بانی له‌ گه‌ل هه‌تیوان زیاتر به‌رازیته‌وه و به‌پیی ئەمری شه‌ریعه‌تی پیروزی ئیسلام هه‌لسوکه‌وت بکه‌ن و هاو‌غهمی خیزان و پاشماوه‌کانی خوالی خوشبوو به‌ و دله‌وا ییان بکه‌ و ئەمر به‌ چاکه‌ بکه‌ له‌ هه‌ر شوینیکا. إن شاء الله چرای ئەم خانه‌دان زیاتر رو‌شنایی به‌خشیت‌ه‌وه هه‌موو روژی خویندنی نیو جزمی قورئان و حیزیک (دلائل) و

سوره قی (یس) له شهوان و بهر به یانیان و ههروهها تههلیله بکه به عادهت و ئه ورادی
خوالیخو شبوو له بیر نه کهیت.

عظم الله اجرکم وأحسن عزاکم بالفاتحة
سلاوی ئیمه بگه یه نه به برایان و بنه ماله ی ریزدار
والسلام.
عمر عثمانی

أ- نماذج من أشعاره العربية

-١

ما فصل لي كل كتاب وخطاب
باهى به من كان قمينا لكتاب
عن فهم معانيه وهم عند كآبي
الكون ولا الكون رأى لون حسابي
من أب إليه بثواب وعقاب
من ذين يرى سؤال وجواب
إن أدخل عدنا ولئن شاء عقابي
فالأمر له كل عذوب وعذاب
إن جاء مطيعاً فله حسن مأب
إن جاء عن الحق له شرب مأب
من كأس رحيق له أو شرب شراب
والذكر سعيد بذهاب وإياب
لو كان يقيناً هو في تحت ثيابي
صدق بدلاء ولهم عز جناب
لا أنس لهم بالمثل مثل حباب

قد لاح لي الآن من اللوح كتابي
ما لاح لنا سرّ كلام أجلي
لو بوّت بحرف لأبى العالم طراً
صبح الأزل منه بدا قبل وجود
باء به لي حضرة من تاه لوصف
وصفان هما قد حكيا بعض معان
ما نحن سوى مظهر معنى بمعان
لا يصلح للعبد لدى سيد أمر
النار لمن كان عصياً بخطايا
إن فاز بفوز الأدب نال يقيناً
من ذاق من الحب فلا عيش بطيب
من يعش عن الذكر فقد عاش شقياً
ما كان لنا قط عشيق بهوانا
لا تخف صديقي فهم في كنفي
لا يعرفهم غير خليل بخصال

٢- (تخميس لفاروق الثاني (قدس سره) لأشعار فاروق الأول ﷺ)

يا خالقَ العرش والأَملاكِ والقَلَمِ
يا فالحَ الحَبِّ مِنّا مَسولِي النِّعَمِ
يا عالِماً بَعَدادِ الرَّمَلِ في الدِّيمِ
يا مَنْ يَحِبُّ أنينَ العَبْدِ في النَّدَمِ
يا مَنْ لَدِيهِ دواءُ الدَّاءِ والسَّقَمِ
يا مَنْ لَدِيهِ خَفايا الخَلْقِ ظاهِرةٌ
نَفْسِي على غَبِها الفَضالِ قاهِرةٌ
عَيني لأحْزانها بالدمعِ باهَرةٌ
نامَ العِيونَ وعَينُ العَبْدِ ساهِرةٌ
تَبْكِي بِبابِكَ وَسَطَ اللَّيْلِ في الظُّلَمِ
ما مِنْ مَخاوِفٍ إلّا قَدْ وَصَفْتُ بِها
ولا مَساوِيٍّ إلّا اِعتَرَفْتُ بِها
ولا مَناهِيٍّ إلّا قَدْ أَخَذْتُ بِها
أَذْنِبْتُ كُلَّ ذَنْبٍ واعْتَرَفْتُ بِها
لَكِن عَرَفْتُكَ بِالتَّوْحِيدِ والشَّيْمِ
يا حَبْذا الوادِي مَولاي في مَدَدِي
بالعَفوِ عَنِ سَهْوِي بالصَّفْحِ عَنِ عَمْدِي
أَنْتَ الكَرِيمُ ففِي الأَسْواءِ خُذْ بِيَدِي
لا تَقْطَعْ رَجائِي عَنْكَ يا سَنَدِي
يا غافِرَ الذَّنْبِ لِلرَّاجِينَ بِالكَرَمِ

عَذْتُ بِعَفْوِكَ يَا غَفَّارَ مَنْ عَمَلِي
 أَكْرَمَ نَيْلِكَ لَا تَبْقِيهِ فِي خَذَلٍ
 إِنَّ الدَّمْعَ سَرَتْ لَيْلًا عَلَى طَلَلٍ
 إِرْحَمْ بِفَضْلِكَ يَا مَوْلَايَ مَنْ ذَلَّلِي
 إِنَّ الْكَرِيمَ كَثِيرَ الْعَفْوِ عَنْ خَدَمِ

٣- (هذا تخميس لفضيلة الشيخ سليم على أشعار حضرة ضياء الدين)

زماناً كنت مشتاقاً لما العشاق تمناه
 شديداً من شرابٍ مَنْ مِنْ السَّاقِي تعاطاه
 ينالُ الحقَّ حقاً لا يرى في الكون إلا هو
 أدار الكأس شيخ العهد مولى الخلق أبقاه
 فأحياناً بروح الودِّ ربَّ الخلق أحياه
 أنار القلب من فضلٍ وزكى النفس من مجدٍ
 ووقاني بما أهداه ليلى مَنْ ثرى نجمدٍ
 فلما كان ما أهدته أحلى كلَّ ما يُجدي
 أذاق السرَّ والروح كمالَ الروح والوجدِ
 ووالاننا بما أغناه مولاهُ ووالاهُ
 حبيبٌ لا ترى شبيهاً له شرقاً ولا غرباً
 لأهل القول لا يختارُ إلا الصَّدَّ والكربا
 لصافي القلب يسقى دائماً مِنْ خمره شربا
 لأهل الوجد من لحظٍ أباح الفضل والقربا
 فواساناً بما أولاه مولاهُ وأدناه

وإذ كنّا كقنومٍ في بوادي الجهل هيام
 ولسنا آخذين من يد المحبوب من جام
 سكرنا إذ لنا أبدى محيا وجهه السامي
 جزاه الله ربّ الخلق عنا خير إنعام
 فلا ملجأ ولا منجى لعبدٍ منه إلّا هو
 إلهي أنت أنشأت الوري بالحُبّ للحُبّ
 ومالي ما به أخطى بحبّ منك من لبّ
 توسّلتُ بصبّ عبرتي صبّاً على صبّ
 فربّي ربّي فضلاً وكن لي دائماً ربّي
 ولي وليّاً كان ربّ الفضل ربّه
 مزيدٌ في عباراتٍ وحيدٌ في إشاراتٍ
 وسار في سمواتٍ وعار عن مساواتٍ
 سريٌّ في كمالاتٍ بريٍّ عن مبالاةٍ
 فصيحٌ في مقالاتٍ صحيحٌ عن كراماتٍ
 هوينّا المشرب مشياً إليه الخلق أعلاه
 على الأمازة الخنثى أميرٌ عادلٌ قاهرٌ
 له في عالم الأسرار حظٌّ وافرٌ باهرٌ
 له شبهٌ جميلٌ شبه وردٍ ناضرٍ زاهرٌ
 سليم الطّبع في الباطن حلیم الخلق في الظاهر
 عظيم الحظّ من صبرٍ إليه الخلق أعطاه

ب/ نماذج من أشعاره الفارسية:

٤- وهذه قصيدة باللغة الفارسية المصراع الأول من كل بيت لحضرة ضياء الدين (قدس سره) والمصراع الثاني من كل بيت لنائبه حضرة محمد نجم الدين (قدس سره):

بی هوشیم از دست دل زار و زبونت
که عاقل که مست و گهی شور و جنون است
از داغ فراق قد دلدار جفا جو
الف قد عشاق مثالی خم نون است
از حسرت لعل لب میگون تو جانا
هر ساعت از چشم روان چشمه ی خون است
عشقت زکفم رشته ی تدبیر برون کرد
دل بسته به تقدیر و ندانیم که چون است
مرغ دل کوکب ز دل سینه نالان
فریاد و فغاش ز فلک رفته برون است

٥- نموذج آخر من أشعاره الفارسية (قدس سره)

مرا خود مصطفی باشد صفای جان و دل جانا
جفا جو بنود ان ذاتی کند با مصطفی یاری
خدایا شاد کن عبدی وفا را پیشه فرماید
وفا شرط کمال دین ایمان است از باری
برو تو آیه او فوا بخوان اندر کلام حق
بیا تا اهل دل باشد مدد کارت بستاری
بفوزی مهر در زیدن طریق معرفت باشد

که باشد کاو بیکه در خیال ذکر غفاری
 مرا نبود مرادی جز وفای مصطفی جانا
 کند خلقم اگر لو میزند گر طعنه اغیاری

۶- القصيدة الأخيرة لحضرته باللغة الفارسية:

جذبه عشق مرا کشت حریفان مددی
 شاهد فتنه فتان حبیان مددی
 من درین دام کرم نیست خلاصی اصلا
 پیچ و تاب شکن زلف پریشان مددی
 ناوک چشم کند قتل من خسته بیا
 ای بهای دینه خون شهیدان مددی
 نفس را باز هوا کرد گرفتار هوس
 قبله شام غریبان شه گیلان مددی
 دل نهان سر خفی از عیان جوید باز
 نور اخفی مددی روح بزرگان مددی
 ادم نوح و ابراهیم نبی با عیسی
 همچو موسی بدرت خسته و نالان مددی
 خفته بختم چه کنم شیفته و سرگردان
 جان من غوث زمان قبله جانان مددی
 روز بی مهر رخت، همچو شب دیجور است
 شمس روماء جبین مظهر جانان مددی
 بر لب جوی سرشکم قدر لجوی تو کوی
 سرو من نخل چمن گلشن بستان مددی
 بادهی وصل توام کرد به جان سودای

شاه دین، ماه مبین، مظهر جانان مددی
 زلف زد راه صبا در چمن حسن بیا
 قوس ابرو مددی ناوڪ مژگان مددی
 خال بر کنج لب خال مرا واردن کرد
 شربت صحبت جان، چاه زلفخان مددی
 پرورش گر نکند شاه بخارا چه کنم
 شه گیلان مدد حضرت عثمان مددی
 جان بلب آمده از هجر تو ای مصر کمال
 ای تجلای خدا، یوسف کنعان مددی
 معرفت گر نبود راه نه بر مقصود است
 ای دلیل کرم، خضر غریبان مددی
 فوزی اور نیست بخود راه ولی هست بتو
 چشمه رحمت امید عزیزان مددی

ج / ۷- نماذج من أشعاره الكردية (قدس سره)

کلاوی صحتم ناوی که عیلهت تاجی زیلله تمه
 که وای عیزهت له بهر ناکهم که قیللهت بهرگی ره همه تمه
 له عهیش و نوشی حه یوانی ته من چ بکه م که ئینسانم
 خه یالی بی بهقا بوچی که زکری یاری جه ننه تمه
 به شهر ته صلا نه بوو ناوی، مه له ک ریگهی نه بو قه طعا
 له عهرشی وه حدهتا وابوو که ره حمت جی عی محبه تمه
 عه یادهت بو که سی چاکه گرفتاری ته بیعهت بی
 که من مه فتونی جانانم چ باکی دهر د و عیله تمه
 ته گهر دول بهر ده لاوینی هه موو دهر د و به لا خوشه

خوا ناکه رده مه یلی نا چ فهرقی سوقم و صیحه ته
 که دیم خوین جاری به ئه مپرو له جه رگ و دل و هکو سیلاو
 و وتم ئهم شاهیده کافی حیساباتی قیامه ته
 مه لی (فهوزی) له فهمی خوت مه که فیکری به تال هه رگیز
 ئهوی تو ئی ده گهی چاوم، ئیشاراتی له خیلله ته^(۱)

۸- نموذج آخر من أشعاره الكردية أيضا

فه قیهی مه دره سهی ته و حیدم ئه مپرو
 فه ریدی دایره ی ته فریدم ئه مپرو
 رهزا نا بک ئه غیار بیته مه جلیس
 که چه و گانی قهزای ته بیدم ئه مپرو
 نیه بو ئه و نیشانه تا بناسری
 به خوی من دافعی ته پردیم ئه مپرو
 له ته نزیها نیه هیچ کهس ره فیکم
 چرای کاروانی ری ته بیدم ئه مپرو
 چلون کا حمدی باقی عه بدی فانی
 به عصیان ما و رای تمیدم ئه مپرو
 عه لایق ده ردی بی دهرمانه (فهوزی)
 ره ئیسی عه سه کهری ته جریدم ئه مپرو

(۱) ئهم جهوت دپره کوردی به که ته شریفی موبارهک و پر فهری دایناوه له کاتیکا بوه که به خزمهت گهیشتنی به لیکای باری ﷺ نزیک بوه.

۹- النموذج الأخير لأشعاره المباركة باللغة الكردية

له سایه‌ی نه‌خلی می‌خنه‌ت شه‌رابی عه‌یشی من کوانی؟
له‌خه‌للی خه‌له‌تی جانان خودا تقدیری من کوانی؟
سه‌وابه‌هه‌رچی تو ده‌یکه‌ی عه‌قابه‌هه‌رچی من کردم
به‌لوطفی ته‌قده‌سی باقی بپوشه‌کرده‌ی فانی
عه‌طا و لوطف و که‌رم هی تو خه‌طاو بیجاو زه‌له‌ل هی من
به‌جووت یه‌کیان بجه‌یاره‌ب به‌حه‌قی شاه‌ی گه‌یلانی
له‌ده‌ردی فیره‌قی یاران و سه‌ختی پوژی هه‌یجرانی
چلون سه‌رعی نه‌بی و شه‌یدا فه‌قیری ده‌رکی عثمانی
له‌ته‌ختی عه‌شقدا زانیاوو نوسیاوه‌به‌خه‌ططی غم

له‌فه‌رمایشتی هه‌زهره‌تی شیخی ضیاء الدین (قدس الله سره‌العزیز)

ده‌خیل به‌ردی ته‌جه‌ل بوشیشه‌یی عومرم نه‌کا "بی" زوو
فیدات بم ده‌ستو بردی ساقیا جامی شه‌رابی زوو
چی‌یه‌دنیا ژنیکه‌هه‌رشه‌وه‌ی زک پر به‌سه‌د فیتنه
سه‌به‌ینی به‌و^(۱) به‌خوینی جه‌رگی ته‌هلی دل ده‌کا بی‌زوو
نه‌کا ده‌رچی له‌ده‌ست فرسه‌ت هه‌تا ماوم مغنی ده‌ی
ده‌می لیده‌به‌که‌ف چاوم له‌گه‌ل ناله‌ی پو‌بابی زوو
پیانله‌ی چاوی مه‌ستی تو به‌ده‌ستی غم که‌ده‌ینوشم
مه‌زه‌ی فرمیسک وخوینی دل هه‌یه‌وینه‌، که‌بابی زوو
گیای ئومیدی من ووشکه‌له‌ژیر خاکی ته‌مه‌نada
ده‌نالی ره‌عدی دل هه‌ر شه‌و له‌بو شوری سه‌جابی زوو

(۱) سه‌به‌ینی به‌و: له‌نوسخه‌یه‌کدا سه‌به‌ینی بوو.

حەيات پەرژىنە بۆ باخچەى وىصالى يارى جانانم
 رەفيق ئامان لەبۇم يىنە لە زۆلفى يار تەبابى زوو
 كە دىم قەوسى برۆى لىلى^۱ وۆتم ھاوار يەقین بوو لىم
 وەكۆمەجنونى خىلى حەى دەكەومە نىو سەرابى زوو
 لە دەرگای عەشقى تۆكەۆتم كە تىفكرىم لە عومرى خۆم
 مرورى دەھرو ئەيىامم فەناچوو وەك حەبابى زوو
 دلىم سەيدى گرفتارە بە داوى دەردى ھىجرانت
 خەلاسى كە بەخىرى خۆت ئەجەل ناكاه نەكابتى زوو
 دەسا لادە شەوى زولفت بكەم سەيرى ھەتاوى پرووت^(۱)
 دەمى مردنە ئاخ قوربان بكە احيای ثوابى زوو
 لە لەعلى لىوى لىلى لالە مجنونى پەريشان حال
 مەكە مەنعى لە پرى حەقدا كە نادا ئەو جوابى زوو
 لەسەر بالىنى غەم كەوتووم دەمى سابى تەماشات كەم
 كە ھاى رامەوہستە چاوەكەم فەرموو خىطابتى زوو
 دلىم خوينە لەھىجرى تۆتمناى خالى لای لىوہ
 دەخيليت بىم خلاصى كە لە پرى داىە سەرابى زوو
 لە فەرقى فەرقەدان بالاترە فەوزى ھەواى عاشق
 ئەگەر يارى شكارى خۆى بكا گاهى عىتابى زوو^(۲)

(۱) بكەم سەيرى ھەتاوى پرووت: لە نۆسخەيەك بكەم سەيرى ستارو پرووت.

(۲) لە نۆسخەيەكدا لە جياتى گاهى عىتابى: نووسراوہ كاھل عىتابى ئەم پارچە شیعەرە لەبرۆزى سى
 شەممەى ۸/شعبان/۱۳۹۰ھ بەرامبەر بە ۱۹۷۱/۹/۲۸ لە لاينە ھەژاريكەوہ تەقدىم كراوہ بە حاجى ملا
 شىخ خالىدى سەردى.

بعض القصائد لفضيلة العالم الجليل الشيخ سليم التختي في مدح حضرة الشيخ عمر ضياء الدين قدس سره:

١- قصيدة النسيمة

بالله هُبي نسيم الصُّبح والسَّحر
لذى هواء برياً مسكٍ منزله
لأن من ينتشق منه تخلص من
يا رولتا بلغتني منتهى أملِي
يا حسرتا أن يفتني ثم وا أسفا
ثم ارجعي يا نسيم الصبح من قبلي
لعل أن تقدمي منه الي بما
إن الذي كان مهدي منه لي كرما
قطب الثرى فلك الارشاد لا أفلت
على طباق الثرى دامت إضاءتها
ساق يدير على الندمان مصطبحا
مدامة نورّ أبصار من شربوا
للصّم مسمعة للبك من منطقة
يضحى فتى ناضراً إن شَمها هَرم
ولو نظيب من هدى ثرى جدث
ولو تأرجج جو البيت من أرج
ولو تفحصت عن ساق المدامة لا
سليم أفعى الهوى مسموم لسعته
ما كان يرتاح في قرب ولا بعد
الشوق أحرقه والدّمع أغرقه

من نائب المصطفى المختار من مُضِرٍ
ليستريح من الآلام والخطَر
مصائب الدين والدنيا و من ضرر
أذا حظيت برياً مسكٍ العَطر
وما أساي على ما فات ذا ثمر
اليه بالوجد وائتى منه بالخبر
يشفيني من طرفة الأخبار والأثر
محي لبال كبالٍ في الثرى نحر
شمس الهدى منه ما آزدادت على القمر
ونورت كل قلب كان ذا كدر
وقتاً و مفتيقاً حيناً بلا صعر
وجوهرت ما لحاسيها من الفَكر
قل أشرقت عالم الأعضاء من خمر
فانٍ وأن كاذا في أرذل العمر
لقام بال به من نشرها النشر
لها ترقص ماء فيه من الجدر
منبيك مثل خير كان ذا خَبر
عانى الحشا دايماً الأحزان والسَّهر
في القرب ذو كرب في البعد ذو سُعر
بادت قوى جسمه من صبرة الصبر

سمي ثاني الامام المجتبي عمر
أقرانه صاحب الايام و العصر
اربابها لم يكن يقي ولم يذر
تبارك الله ما هذا من البشر
بأن صورته من أجمل الصور
فقد غدا ترجمان الآي والصور
فكان سيرته من (احسن) السير
يخطون بالعروة الوثقى وبالوزر
ممرغين جباه الند بالمفر
فإن ذلك باب الله ذي القدر
وما شرا عندليب البان بالسحر

ها إنه جلّ عن وصفي مناقبه
راقبي مراقبي المعالي والمكارم في
سباق غايات ميدان الولاية في
من العلى رتبة إلاّ وجاوزها
له محباً لسان الحال يمدحه
الله علمه ما ليس يعلمه
طابت سريرته فازدان سيرته
بالفضل ولاه خير الخلق أمته
طوبى وبشرى لمن فاروا بسدته
سحقاً لمستكبر عن باب رحمته
أدامه الله ما هبت نسيم صبا

٢- قصيدة زاجرة المنكرين للشيخ السليم المتخلص بسالم رحمه الله عليه:

عن ضياء وجه مولانا عمر
في سماوات المعالي والخطر
دنت الساعة وانشق القمر
إنما الساعة أدهى وأمر
طلعة الحق المبين وكفر
فاقرأوا في حقة ابن المفر
بئست الظنة كلا لا وزر
بشروهم بالعذاب والنذر

زهق الباطل والحق ظهر
قد بدا كالبدر عن برج السنا
أصبحت تتلو لسان الحال له
زلزل الارض إذا زلزالها
إنما الأدهى لمن بانث له
رجت الارض عليه شقوة
قل لمن لم يؤمنوا واستكبروا
كذبوا واتبعوا أهوائهم

إنه ذو الاید من خلاقه
 كيف ينجوا من اساؤا إنه
 أن يقل ياغارة الله اعجلي
 يرسل الله عليهم حاصباً
 ما يريد يفعل الله له
 من عصوه إنهم قوم هُم
 فالذي قد يعلم الحق ولم
 إنه غاوٍ مريدٌ ماردٌ
 أن من عاداه عادى ربه
 من له انقاد اطاع ربه
 للذين انكروا من جهلهم
 ينتفي الانكار كلاً عنكم
 إن بقيتم في شكوكٍ وريبٍ
 عارضت آياته دعوى العدى
 ها هو المولى ضياء الدين عمر
 مشرق الأنوار دأماً آلهم
 لجة الأسرار بحر الخارق
 أشرق الآفاق من أنواره
 بضياء الشمس هل من يجهل
 ربما تنفي ضياءً من رمد
 ربنا قلباً سليماً هب لنا

يأخذ أخذ عزيزٍ مقتدرٍ
 لو يشاء لتعاطى وعقر
 أصبحوا أعجاز نخل منقعر
 فتراهم كهشيم المحتظر
 أمره أمر القضاء والقدر
 في شقاق وظلال ونُكر
 يعترف بل قال سحر مستمر
 تابع الاهواء كذاب أشبر
 ثم من عاداه كان في سقر
 كان في جنات عدن ونهر
 قل تعالوا وانظروا حق النظر
 إن تكونوا انتم أهل العبر
 فاطرُدوني وارجموني بالحجر
 بالبراهين فهل من مدكر
 ربه فيه تجلى وظهر
 أحسن الصورة مرضي السير
 من لديه ما بلوح مستطر
 ليس يخفي عند أرباب الفكر
 لا إذا كانت له عين النظر
 أعينٌ إذ منه قد كل البصر
 راسخا في حب مولانا عمر

٢- القصيدة الصبوحية للعلامة الشيخ سليم التختي المتخلص بسالم في مدح

حضرة الشيخ عمر ضياء الدين قدس سره.

زماناً حضرة المحبوب أبدى لي حياءُ

نسيت النشأة الأولى وذقت النشأة الاخرى

سقاني من صبوحى الهوى سقياً حمياً

بيمن حضرة الساقى إله العرش حياءُ

فقد أصبحت مفيوط الندامى من أحبائي

جزاه الله عني لا أودي شكر نعماء

سلوني يا أصيحاب الهوى عن حضرة الساقى

أبين نبذة مما إله الخلق آتاه

هو التحرير في التحرير و التقرير في الدنيا

مخول الدهر طراً سلّموا حقاً مزاياء

لما أعطاه خلاق الورى علماً لدنياً

فأضحى بالغاً في قعر عرفان قصاره

ففي الناسوت سياح وفي اللاهوت سباح

غداً في عالم الاسرار سياراً لأقصاء

حل الحال والقال إليه الأوب والرجعى

فهذا مجمع البحرين جل الله مولاه

فريد الدهر غوث العصر قطب الدين والدنيا

أضاءت صفحة الأيام من نور محياه

نوادى ذكره مسكية بل لا ترى شيئاً

له طيب كذلك الطيب إذ طابت براياه

برياه دماغ الروح ذو روح وريحان

فسبحان الذي بالجلود والإحسان والاه

حبيب الله من والى عدو الله من عادى
 ولياً ربه أحكام دين الحق ولاه
 ففي القدسيّ من عادى ولياً لي فقد آذن
 ته بالحرب فانظر كيف مولاه تولاه
 وكيف الظنّ بالعبد الموفى حق مولاه
 يبيع في سبيل الله دنياه بعقباه
 يحاكي حضرة الصديق في صدقٍ وتصديق
 يحاذي حضرة الفاروق في رشدٍ وتقواه
 له استحياء ذي النورين في الله وحسنه
 وما لاقاه من فضلٍ عليّ وحُسْنِياه
 ضياء الدين والاسلام دين الملة العليا
 مقامات الأعالي خفضت من رفع مشواه
 سميّ بل لقيب للأمام المجتبي الثاني
 وأوصاف الكمالات له زانت مسمّاه
 يكاد العرش أن يرتد فرش الارض حتى أن
 يكون تربةً مبسوطةً تحت مصلاه
 له الله تجلّى مثل ما موسى تلقاه
 ولكن صدره المشروح أضحى طور سيناه
 إمام العهد شيخ الوقت مولى الكل قيوم
 لهذا العصر إذ ربّ الورى باللفظ رباه
 سرور السير روح القلب راح الروح والنفس
 ترقى للسّموات العلى أنوار أخفاه
 سمير هجره صباً والاستغناء أعراف
 جمال وجهه الفردوس بان القد طوباه

فحق الويل للحاسى لفساق النوى عنه
هنيئاً للذي أمسى قرين الوصل لقياه
إلهى بالحبيب المصطفى المختار صيرنى
سليماً من عذاب الهجر يامن ليس إلا هو

٤- القصيدة الحصرية للعالم المفضل والاديب البارع الشيخ سليم التختي في مدح قطب الزمان حضرة الشيخ ضياء الدين قدس سره

الحب داء عضال لا دواء له	إلا وصال الذي في حبه الولّهُ
والوصل غالٍ والنفس الصب قيمته	ويذلها الصعب هل من كان سهّلهُ
نعم لدى ذي الغرام الروح مبتذل	في حب من ليس من في الحسن عادله
هو الحبيب الذي فاقت صلاحته	كل الملاح وكل كان ذلّ، له
طور تجلّى إله العرش مظهرهُ	ونائب المصطفى والله أجملهُ
فيه على أولياء الله قاطبة	رب البرايا بتاج الفضل كلّهُ
هذا جلي ولا يخفى على أحد	الا الذي مسه الانكار والبله
ما في ضياء البيضاء السماء خفا	على بصير شعور الطفل كان له
وإنما بصر الخفّاش ينكره	لان طرفاً ضعيفاً منه كلّ له
إن انكر الناس كل فضل رتبته	فالله يشهد رب العالمين له
هل كان قول أبي جهل يضر بمن	رب الأنام على المخلوق أرسله
هل حط منقبة الفاروق رافضة	أو بعّل زهراء ما لغاوي تقولهُ
كفاه فضلاً صفات فيه قد كملت	بها له الورى باللطف أكملهُ ^(١)

(١) كان الشيخ سليم التختي المتخلص بسالم عالماً فقيهاً ومتبحراً في العلوم العقلية والنقلية وأديباً لبيباً بارعاً في الشعر والغزل عاش حياة العشاق في حب المرشد المفضل حضرة ضياء الدين قدس سره وله أشقاء ثلاثة:-

غوث الفريقين من عرب ومن عجم	ضياء دين الهدي الوهاب خوله
لاشيء يفعل له في دهره أبدا	إلا الذي ربه الرحمن قال له
ما من حزين أى بالحزن عتبه	الاجلا حزنه فوراً و اجزله
ما من ولي أى عن قيد طاعته	الا عن الرتبة العلياء نزله
أضحى قريبا من الغفار مقربة	عبد بعيد عن المعبود جاء له
ما قلب من جائه يشكو قساوته	الآ الضياء والا النور نوله
ما جائه سائل يرجوه مسئلة	إلا قضى جوده ما كان سائله

١- الشيخ قسيم السنندجي: كان رحمه الله أستاذ علم الظاهر لحضرة الشيخ مولانا خالد النقشبندي الكردي المجددي قدس سره ومن الله تعالى عليه، تمسك على يديه بعد عودته من الديار الهندية وصار فيما بعد حائزاً على علم الأسرار (علم الطريقة) وعلم الظاهر بجانبه، يا حبذا كون علمائنا الأجلاء من ذوي النورين.

٢- الشيخ وسيم التختي: كان أيضاً مدرسا و فقيها وبارعا وهو صاحب الكرامة المشهورة حيث قال يوما لطلابه (من لم يبق من عمره سوى سبعة أيام فماذا يجب أن يعمل؟ قال أحدهم يقرأ القرآن وقال آخر يصلي و يصوم وقال آخر لا يخرج من بيته يعبد ربه ويتقيه، فأجاب بنفسه بل يستمر على منواله كعادته هيا بنا الى التدريس.

وفي اليوم التالي سألهم: إذا كان شخص لم يبق من عمره سوى ستة ايام فماذا يجب ان يعمل؟ فأجابوه بمثل إجابتهم في اليوم المنصرم فقال لهم أيضاً لا بل يمشي على منواله كعادته هلموا الى دروسكم. هكذا كل يوم سألهم وينقص منه رحمه الله يوماً الى اليوم الأخير فقال من لم يبق من عمره إلا أربع ساعات فماذا يعمل؟ فقالوا له يعبد ربه ويتهاى للرحيل فأجاب لا بل يفعل مثلما فعله سابقا والانهاء من دروسهم صار نهاية لحياة أستاذهم الأجل حيث انتقل الى جوار ربه وعليه ألف تحية ورحمة.

٣- الشيخ عبدالقادر المهاجري: وهو كأشقاءه أيضا عالم مفضل و فقيه مقدام ومؤلف تهذيب الكلام الذي يعتبر آخر مادة يقرأه الفقهاء في العلوم الفقهية وفي علم الكلام ولما هاجر من سنندج إلى السليمانية أبرق إليه السلطان تبركا وتشريفا بمقدمه قائلا: إن تفضلكم الى الديار العلمية العثمانية أعقبه إنتصار عساكرنا وجنودنا بفضل بركهم ودخولهم سيالي تابول ونحن بدورنا أصدرنا الأوامر بتهيئة لوازمكم وإيجاد السبل الكفيلة لتأمين وضمان راحتكم مع طلبة جنابكم الموقرة والسلام.

ما جائه ذو عمى يرجو بصيرته
 ما من أبى عن أمره سفها
 ما من مهم رجاء المرأ من لده
 ما جاء من رده المولى بشقوته
 يزيل عن خاطر المستسكين به
 لا مشكل جائه أيحى مؤالـه
 لم يأتـه سافل يشكو دنائـته
 ما ذو جدال يقوم في خصومته
 ما من عزيز لديه يدعى عظما
 لا ذو مناقص وافاه ليرفعها
 لو كان يلقاه سبحانه الفصيح إنا
 ولو يروم أخو سوء تبدلـه
 تقول يتلو على طه الكتاب أخو
 لو يلتقيه هزير عند غابته
 إن رعبه الرائع الهياب سلطه
 لو يرسل الباس في يوم على جبل
 لو كان يلقي على بنيان طاغية
 وليس ذو وطـر يأتـيه يطلبـه
 ها إنه عمر النقشي مسلكه
 رب البرايا ضياء الدين لقبه
 كنـاه بالفضل رب العالمين أبا
 هو الكريم الذي إنعامه مطر
 لازال منه غمام الجود ممطرة

إلا بهمتـه الأبصار عاد له
 إلا قريبا بعون الله قتلـه
 إلا إله الورى باللطف عجلـه
 إلا بدعوتـه المولى تقبلـه
 ما كان إبليس بالتدليس سولـه
 إلا بعرفانـه بالحق أولـه
 إلا على نصرة العالين فضلـه
 إلا ببرهانـه اللـمى جدلـه
 إلا بعز عزيز الله ذللـه
 إلا؛ توجهه الأكسير كملـه
 لكان أحـمـه حقـا وأخجلـه
 من عند حضرته بالحسن بدلـه
 هـ جبريل إذا ما كان رتلـه
 هابه الهيبة العظمى وهولـه
 يوما على الفيل أو داه وأجفلـه
 لظل أرعده رعبا وزلزلـه
 بأسا شديدا يحول الله حولـه
 إلا بغرتـه الغراء حصـله
 ونجل عثمان أسقى الله مدخلـه
 في حضرة القدس قد آتاه منزلـه
 عبد الأله إله العرش بجلـه
 وكل مال له في الله سبلـه
 ما إهتز روض وقطر المزن بللـه

يا ربنا إسقنا سُبُوبَ رَحْمَتِهِ
أَعَانَ إِرْشَادَهُ لِلْخَلْقِ فِي أَبَدٍ
يا سيدي يا حبيبي يا منى كبدي
إلى متى تهجر الصَّبَّ الَّذِي نَفَدْتَ
كَانَتْ بَضَاعَتُهُ الْأَفْلَاسُ وَالْفَلَّسُ
بِتِلْكَ قَدْ يَرْجَى تَحْقِيقَ سَوَّلَتِهِ
أَتَاكُمْ السَّالِمُ الْمَكْرُوبُ يَسْئَلُكُمْ

وله قدس سره على لسان العشاق
من كان يرى خلفاً بالصدق فهذا هو
لم يبق لنا هم يا معشر أحبابي
من نور سراج الدين قد لاح بلا كتم

بِمَنْ أَشَارَ إِلَى الْبَدْرِ فَشَقَّ لَهُ
وَعُمُرُهُ خَالِقُ الْاَكْوَانِ طَوَّلَهُ
يا يوسف الحسن يامن لا شبيه له
قَوَاهِ مِنْ كَمَسِدٍ وَالْبَعْدِ أَنْجَلَهُ
بَضَاعَةُ لِفَقِيرٍ لَا مَتَاعَ لَهُ
مَا خَابَ مِنْ جُودِهِ مَنْ كَانَ أَمَلَهُ
شِفَاءً ، دَاءُ سَوَاكُمِ لَا دَوَاءَ لَهُ

آتَاهُ مَنَایَاهُ مِنْ حَضْرَةِ مَوْلَاهُ
حَيَا وَخَذُوا وَجْداً مِنْ نَوْرِ مَحْيَاهُ
هَذَا عَمْرُ الثَّانِي مَا أَطِيبَ ذِكْرَاهُ

بەشىمىم

مشتی له خه واریعاتی حه زره تی قطبی زه مان
مه رکه زی دائیره ی عیرفان و غوث السالکین

مه ولانا شیخ محمد علاء الدین

قدس سره العزیز آمین

مشتی له خهوار یقاتی حهزرهتی قطبی زهمان و مهرکهزی دائیره عیرفان و غوث السالکین مهولانا شیخ محمد علاء الدین

ک ۲۴۲: حهزرهتی پیر دل مونیر مورشیدی ئه رشده قوتبی زهمان حهزرهتی شیخ محمد عوسمان سراج الدین: شیخی باوکم قدس سره له سهربانیك راوهستا بوو شه خصیك كه ههردوو چاوی کویر بوو هاته خزمهتی داوای تیمار و چارهسهری چاوهکافی کرد.

حهزرهتی شیخی باوکم فهرمووی: ها ئه و پیاوه دار لهت ئه کات بۆ مزگهوت برۆ یارمهتی بده، ووتی: ئاخیر قوریان خو من کویرم ناینم، فهرمووی ههروا وورده وورده دهست بهم لاو بهولا بکوته وه ههرچی وورده دار کهوتبوو کوی بکهروه، ناچار شهخسه که بهو حاله وه رۆشت وه شیخ مهشغول بوو، کاتی پیاوه که نزیک بوه وه (تهلهزم)ی پهری و کهوت به بهرچاوی کابرای کویرا دهسبهجی دانیشه سهر زهوی و خوین ههندی هاته خواره وه و ههستایه وه ووتی الحمد لله چاوم کرایه وه ئیتر چاوی به کویری نه کهوته وه، قال علیه الصلاة والسلام من کان لله فقد کان الله له.

ولو سمع العمي اسم حيّ بها الهوى
لعاد بصيراً ناضراً في الولاية

کویری زگمک ناوی شاری ئه هلی حویبی بیته گوی
نوری چاوی دیته وه و دنیا ئه بیخی سهر له نوی

ك ٢٤٣: جەنابی شیخ مهولانا خالید برای حەزرتی پیر فەرمووی: مناک بووم
شەوی کۆمەڵی لە زانایان کە یەکیکیان مامۆستا شیخ بابا رەسوولی عەبابەیلی بوو، وە
جەنابی خوالیخۆشبوو شیخ عبدالکەرمی ئەحمەد پرنەدە و جەنابی مامۆستا مەلا بەهای
ئیمامی خانەقای بیارە و چەند کەسی تری فەرموو دانیشتبوون باسی میجرەجی
رسول الله ﷺ یان ئەفەرموو، وە هەریەک بە فەرماشتی لە باسەکە ئەدوا، لەو
باسەوێ گرانییەک، قورسییەک دلی گرتم، کەوتینە بەیانی کۆمەڵەکە ی شەو نوێژیان بە
جەماعەت کرد وە من لە بەینی مامۆستا بابا رسول و مامۆستا شیخ عبدالکەرمدا
بووم، لە رکوعی یەکەمدا بیهۆش بووم، وە لەو بیهۆشییدا وام زانی شیخی باوکم
قدس سرّە تەشریفی هینا و فەرمووی با پرۆین، ئەو پیشکەوتوو من لە خزمەتیا پێی
موبارەکی هەڵ هینایەوێ سەرەو ژوور و کەوتە سەر هەوا منیش هەروەها ماوێە زۆر
سەرکەوتین گەشتینە جیگە یە مسطح^(١)، بەلام لە شیوەی مینا یان ئەلماسی فەرموو،
ئەنجا زۆر درەختی عالی و بەرزی تێدابوو هەروەها رویشتین بە گەران بەو شوێنەدا تا
گەشتینە حەوزیکی زۆر پان کە ئەم حەوزە زۆر گەورە و پان بوو جامی زۆری تیا
بوو.

(۱) شیوہ دہشتاہ کی یان و بہرین۔

دانیشت بۆ التّحیات و سه لامی دایه وه، ماموستا شیخ عبدالکریم رووی تیکردم
وونی: کاکه رکاتیکت خوارد ههسته نوێژه کهت بکهروه نوێژه کهم کرده وه.

کاتی گه یشتمه حضوری شیخی باو کم قدس الله سره العزیز فهرمووی رۆله ئەم
شهو ماموستاکان باسی معراجیان کرد حالی بوویت عهززم کرد به لای تیگه یشتم.
چهن خۆشه که وا به بی زه حمهت بی

بتبهن به پێدا بتگه یینه جی

ئهوی له دلا بو به گری

بۆت بکه نه وه موشکیل حهل بکری

پێغه مبه ری موباره ك ﷺ ته فهرمو ی: (من صلی البردین دخل الجنه وهما الصبح
والعصر) رواه البخاری ومسلم.

ك ٢٤٤: ههروه ها جهنابی شیخ مهولانا فهرمووی:

خاڵۆیه کم بوو له دنی ته رخاناوا^(١) ناوی حاجی شیخ عهلی بوو بېشه یه کی هه بوو
له چناره بی لهو دییه دا.

شیخ قدس سره ئاشی له دوو پرووه بینا کرد بوو بۆ خانه قای دوو پرووه پیوستی به
(نی)^(٢) هه بوو، وه دارییه کی ته ستوور و درێژ له بېشه که ی حاجی عهلی دا هه بوو،
ئه نجا حاجی شیخ عهلی مه شره بی دیوانه بووه، ماوه ی دوو سال له مه دینه ی منوره دا
ما بو وه له وی شیخی کی دیوه که ناوی شاه مظهر بو وه سلوکی له خزمه تیا کرد بوو.
حه زره تی شیخ قدس سره ته کلینی لی کرد فهرمووی: حاجی شیخ عهلی بیه کی
باش وا له بېشه که تا به کاری (نی) ئاشه که مان دیت، تۆش ئی حسانت ئه گات،

(١) ته رخاناوا: دییه که به به رزییه وه به به رامبه ر به دوو پرووه ی پیروز.

(٢) نی: ئاوی ئاشی به خور تیدا دیته خواره وه به هیز ئه داته په ره ی ئاشه که دا به رده که
ئه سو رینیه وه.

ووتی بهو شا مظهره نایدهم، شیخیش خودای تعالی دهره جاتی عالی کات فهرمووی تۆیش نهی دهیت کاکه علی خودا عهطای ئەکات رۆژی یا یهك دوو رۆژ درێژهی کیشا و بهسه ریا رۆیشت هه ورئیکی کهم پهیدا بوو هه روا به ناو دئی سهولا وادا خولی خوارد و باران دایکرد به چه شنی باری لافاو هه ستا چه ند سهر چه یوانی و ئازهلێ برد ئەنجا دای له بیسه که داربییه کهی هه ل گرت هینایه به ردهم ئاشه که، دواپی هاته خواره وه سهیری کرد داربییه که له به ردهم ئاشه که دا که وتوه، وتی به خوا برا شیخیکی گهر بازن، شیخ فهرمووی چه زم ئە کرد خیری تۆیشی تیا بی الحکم لله ئیسته ش إحسانی تۆی تیا بی^(۱).

جاری تر فهرمووی: یه کی له پیای به گزاده کانی هه ورامان ئازاری یه کیکی تری کردبوو، که ئازار دراوه که هه م مرید بوو هه م ئەهلێ محبته و خزمهت گوزار بوو پیایوئیکی هه ژار و دیانه تدار بوو ئەوهیش که ئازاری کردبوو نوکهر و زۆردار و بی به زه پی بوو، له و کاته دا که ئەو هه ژاره هات بۆ شکاتی ئەحوالی خۆی چه زره تی شیخ قدس سره ته شریفی موباره کی له ماله وه نه بوو، منیش ته مه نم له ده وری ۱۲ سالانه دا ئەبووم گریان و زاری ده ست پی کردوو وتی ئیوه به ده ستوری خۆتان چاو ئەنووقین و قسه له گه ل رابیطه ئەکه ن، ئەبی چاو لیک بنییت و شکاتم عهرزی شیخ بکهیت منیش چوم ده ستونۆژم شت و نوژم کرد و به شیوه ی رابیطه دانیشتم داخوازی پیاره که که شکاتی هینا بوه لام و وتم چه زره تی شیخ له رابیطه دا پیی و وتم که به یانی خۆیشم دیمه وه جوابی ئەو داوایه ی فهرموو به قبول کردنی داخوازیه که و شکاته کهی

(۱) ئاگات له حالی ئەو و ئەمیش بی هۆشیش به لای وپی بیطش بی

قال ﷺ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى فِي الْحَدِيثِ الْقَدْسِيِّ قَالَ: مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتَهُ بِالْحَرْبِ وَمَا تُقَرِّبُ إِلَيَّ عَبْدِي بَشْيٍ أَحَبَّ إِلَيَّ مِمَّا افْتَرَضْتَهُ عَلَيْهِ، وَمَا يَزَالُ عَبْدِي يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالنَّوَافِلِ حَتَّى أَجِبَهُ فَإِذَا أَجَبْتَهُ كُنْتُ سَمْعَهُ الَّذِي يَسْمَعُ بِهِ وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ، وَيَدَهُ الَّتِي يَبْطِشُ بِهَا وَرِجْلَهُ الَّتِي يَمْشِي بِهَا وَلَئِنْ سَأَلْنِي لِأَعْطِيَنَّهُ وَلَئِنْ اسْتَعَاذَنِي لِأُعِيذَنَّهُ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

پرسرا، ھەر ئەو شەوھە پیاوھ زۆردارەكە لە خەوا وای دی بوو شیخ جامی ماستی بە دەسەوھیه و پێی ئەلی ئەنگوستی بدە لەم ماستە بیخۆ ئەویش پەنجە ئەبات لە ماستەكەى ئەدات كە ئەبیات بۆ دەمی قەترەیه لە ماستەكە ئەكەوێتە سەرمەچەكی بەو ئێشەوھە بە ئاگادی لە خەوھەكەى ئەنجا بۆ بەیانی شیخ تەشریفی ھیناوە و كابراش بەو ئێشەوھە گەشت زۆر زۆر پارانەوھە و لالانەوھەى كرد فەرمووی تیر ترازاوھە ھەستە بېرۆ بگەپرێ بەو دێھاتانەدا كە زۆلمت لی كردوون گەردنی خۆتیان پێ ئازاد بكە و شەوی جومعە وەرەوھە مالی خۆتان، ئەویش سواری وولایخی بوو و دی بە دی گەرا گەردن ئازادی كرد و شەوی جومعە ھاتەوھە مالی خۆیان ھەر ئەو شەوھە دنیای پێ وەفای بەجی ھێشت قال رسول الله ﷺ (التائبُ من الذنبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَلَنَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ).

ھەتا ئەتوانی ئاگات لە دڵ پێ
 وەخت بە لاوھ مورغی سەرچل پێ
 بۆ دڵ نەوایی با وەخت نەچی
 كە چوو جاری تر نایەتەوھە جی

ك ٢٤٥: جاری تر فەرموی: لە دینی (.....) مەلای دینیەكە ناوی مەلا عبداللە بوو، خزمەتکاری كە سەرە و کاری ئەو دینیە ئەكرد مەلا عبداللەى ھەپس كەردبوو، وە ھەرگای لەسەر داخستبوو لێ نەكەردبووھە، لە پەنجەرەى ژوورەكەوھە كوێخای دینی ئەكەوێتە بەرچاوی ھاواری لی ئەكات كاغەزێ لە بەیانی ئەحوالی خۆی ئەنووسی تەسبیلەى ئەكات كە بۆی بنیری بۆ خزمەت ھەزەرەق شیخ بۆ دووڕووە كاتی نامەكە ئەگاتە دەس ھەزەرەق شیخ و دەنخوینیئەوھە، ئەفەرموی من بلیم چی "سكى بیئە ئیش" بۆ بەیانی ئەو رۆژە ئەو كابرایە لەگەڵ مامۆستای دی كە ھاتن بە داد و فوغانەوھە ھەم بە ئیشی زگ گرفتار بو بو ھەم بە حالەتی كە رووی ناو مەجلیسی نەبی

به لکوو رووی ئه وهی نه بوو له گهڵ که سیکا پیکه وه به سستی، که هات له ریه خوی خسته ناو ته ویلهی وولاخ عهرزی شیخیان کرد فهرموی تهنه که بنیرته وه بو ئاغای کاکۆل و زوئفی بتاشی و تهویه بکات ئه نجا له و پله کانه وه سه رکه وی رزگاری ئه بی ناچار به پنی ده ستور معامه لهی کرد و له پله کان سه رکه وت گه یشته ئاخو پله و رزگاری بوو. پیغه مبه ر علیه الصلاة والسلام ئه فهرموی: (الظلم ظلماتٌ یومَ القیامة) یانی زولم تاریکی یه بو روژی ئاخیره ت.

قه ت زولم مه که جیی نه دامه ته زولم تاریکی بو قیامه ته

ك ٢٤٦: خوا لی خوشبوی به ریز جه نای ملا محمد ئه مینی باراماوایی^(١) خوا به که ره می خوی بمانه خشی پایهی به رزکات لیم بیست فهرموی: جاری له خزمه ت پیری دڵ منیر چه زره تی شیخی علاء الدین دا قدس سره له باخیکا به پیوه وه ستا بووم، وه چه زره تی پیریش ده سستی دابوه بهر ئه ژنو پاژنه ی پنی له سه ر زه وی دانا بوو ژیر پنی به دیاره وه بوو سه ریشی له سه ر ئه ژنو به شیوه ی مو راقه به و مه شغولی دیار بوو، وه به نده ئه حمه دی کو ریم تازه نزیکه پیگرتنی بوو و منال بوو به خه یال له دینی نژماره وه^(٢) هینام تا گه یاندمه بهر ده سستی وه ههروه ها به خه یال ده می ئه و کو ریم نا به ژیر پنی پیروزیه وه و به شیوه ی زیاره ت کردنی، کتوپر پنی هه لکیشاوه وه ک یه کی به ئاشکرا ماچی بکات، دوا یی فهرمووی ملا محمد ئه مین کو ره که ت ناوی چییه؟ عه رزم کرد قوربان من وام زانی تو خو م و خیزان و مال و منالت خستوته ناو کیسه یه ک و له بهر پردی صراطه وه دات ناوه تازه ئه فهرمووی کو ره که ت ناوی چییه؟ ئه نجا فهرمووی ئه حمه د؟ عه رزم کرد به لی.

(١) بارام ئاوا: سه عاته ریه ک ئه م لای دو پرووه که وتوه لای طه ره فی ده ریه ن که له وی.

(٢) نژمار: دینه که له مه ربوان له میانه ی وله ژیر و ده رگا شیخاندا به.

قال رسول الله ﷺ إِنَّ مِنْ الْعِلْمِ كَهَيْئَةِ الْمَكْنُونِ^(١) لَا يَعْلَمُهُ إِلَّا الْعُلَمَاءُ بِاللَّهِ تَعَالَى
فَإِذَا نَطَقُوهُ بِهِ لَا يَنْكُرُهُ إِلَّا أَهْلُ الْغُرَّةِ بِاللَّهِ ﷻ. رواه أبو منصور والديلمي في المسند
وعبد الرحمن السلمي في الأربعين التي له في التصوف.

چه عهجهب له بو خه لکی نه فسانى
خوى نهى بوو تویشی وه کو خوى زانى

ك ٢٤٧: مهرجوى ماموستا شيخ عبدالقادرى جهوتاشى فهرموى: جارى قه لبم
خسته قه لى جهزهرتى شيخ، خانه قا پر بوو له تجلاى خودا وه روى رسول الله م ﷺ
له سينهى جهزهرتى شيخدا چاوپيکهوت.

جارى تر پى فهرموم: ههر شيخى دهستې نه بى به لای كه مه وه نه بى له كاتى
سهرمه رگ و جوابى مه له كه ين له قه برا هو شى به مريدیه وه بى وه جارى تر
فهرموى كه فه قيانكهى به دهسته وه گرتبوو نه مه نه گهر په ليه كى پيوه بى نه بى
بيخه يته ئاو، طهريقهت وهرگرتن وهك ئاو وایه به لام نه بى خوت هه لى بفليقينى جا
لبى نه يته وه.

عيلم بو زانين زانين بو كردن كردن به سووده بو پاشى مردن

له (ماموستا مه لا عارفى بانه يى) م بيست رحمة الله عليه فهرموى: كاتى مجذوب بوم وه
ماوهى جهزه كه م ٣ سى روزه دهوامى بوو، لهو ماوه يه دا نه ميينى كه جهزهرتى رسول
الله ﷺ ههردوو پى موباره كى به سهر سهرى جهزهرتى شيخه وه به لام نه مشه زانى ثايا
پى پيروزى متصله به ميزره كهى سهریه وه يا نه، وه جهزهرتى رسول عليه الصلاة
والسلام جبهيه كى زهردى زه عفهرانى له بهردا بوو، وه نه شميينى به چاو كه جه ميعى
نه رواحى نه وليا نه هاتن يه كه يه كه ده وره يان لهو صورتهى جهزهرتى رسول الله ﷺ نه دا

(١) كهيهة المكنون: كهيهة الدرّ المستور بكثرة تقواهم أجرى الله على لسانهم وفقّتهم في دينهم.

وئەئەيشم ناسين كه ئەووە ھەزرەتی شاھى نەقشبەندە (قدس الله سره العزيز) تەشرىفى
 ھيئا وە ھەزرەتی غەوسە (قدس الله سره العزيز) وە ھەروەھا باقى ترى ئەوليا تەنيا
 ھەزرەتی ئىمامى شافىعى)م نەدى تاولىم بەووە کرد كه لەشەرعا ئىستا كامىل نىم، من
 أراد الله به خيراً يفقه فى الدين^(۱).

دلى خالى بى له عەشق مردووە دلى عاشقان دایم زیندووە

ك ۲۴۸: وە ھەم جارێكى تر ماموستا ملا عارف فەرمووی:

جارى له وەختى فەقیهەتیدا زۆر لە مردن ئەترسام چووم عەرزىم کرد، بانگى
 کردمە بەردەمى خۆى گرتىمە ژیر بالى خۆى وە بە خۆیەووە گویشیم و فەرمووی مردن
 چى پە تو لى ئەترسى؟؟؟ كاتى له ژیرباليا جیا بوومەووە ئیتر ئەو ترسەم نەما.

كەسى پەرورەدەى دەستى بەقا بى كەى ئەبى ترسى لە باى فەنا بى
 اذكروا هازم اللذات فەرموو مصطفى^(۲) تا لە دل لا با كە دەربىنى صفا

ك ۲۴۹: جارى شەخسى دیتە خزمەتى داواى ئەووە دەكات كه خوا كۆریان
 بداتى، وەعد ئەدات كه خیزانى حامىل بوو ئىستىر بھىنیتە خزمەت شىخ بۆ خانەقا كه
 سكى خیزانى دیارى ئەدات له بەخشىنى ئىستەرە كه پاشگەز ئەبیتەووە، عەرزى ھەزرەتى
 شىخ ئەكەن فلان پەشیمان بۆتەووە له خەلاتەكەى بۆ خانەقا.

(۱) كەسى خواى تعالى ئىرادەى خیرى پى بى تىگەشتووى ئەكا له دیندا، یانى دینی پێتەفامیتى.
 (۲) یادى لەزەت شۆین بکەن یانى مردن، بۆتەووە دل له محبەبەتى دنیا كه لیلیه دوورکەوینتەووە،
 وە محبەبەتى خوا كه سەراسەر نوورو صەفایە بیتە پێشەووە.

حەزەرەق شىخىش ئەفەرموۋى ئىمەش لە ئەولادى خۇمان پەشىمان ئەبىنەۋە
مامۇستا فەرموۋى ماۋەى ۴ چوار سال ھەروەكوسك پەر وابوبى ئەۋەى ھىچى ديار
يىت.

ك ۲۵۰: جەنابى مامۇستا مەلا شىخ زاھىدى^(۱) كوبرى شىخ ملا محمدى
سونەتە^(۲) گىرايەۋە فەرموۋى لە دىنى دەرەتقى كە لە ناۋچەى تىلەكۆيە لە مالىكا
ھەندى منال بوون ھەتيو بوون ئەو مائە بەردە باران ئەكرا^(۳)، ئەنجا ئەبران بۆ ھەر
مالىكى تر ئەو مائەش ھەروا بەردى بۆ ئەھات، ئەم حالە بەردەوام بوو بەلام
بەردەكەش لە كەسى ئەئەدا بۆ چارەسەركردنى ئەم گىروگرفتە كۆششىكى زۆ كرا
ھەوللىكى زۆر بەكارھىزا ۋە پەنا بە چەند ئەھلى دۇعا و نزا برا، لەدوور و نزيك بە
ھىچ جۆر چارەسەر نەكرا، ھاتن بۆ لام بۆ شارى سەقز لەم بابەتەۋە داۋاى
چارەسەر و تەگىريان كرد منىش پىم ووتن:

بۆ بزن ناشىت گىرەى خەرمانان گای جوۋقى ئەۋى و پىاۋى پالەۋان

ئەبى ئەم شكاكە بېرىتە خزمەت قىلدى زەمان چىراى خانەدانى ئالى عثمان غوس
السالكين حەزەرەقى علاء الدين قدس سرە ئەۋانىش پىاۋىكىيان بە كرى گرت و نامەم
بە دوور و درىزى لەسەر ئەم رووداۋە نوسى و بردى، بە ھۆى سەرما و سۆلە و
بەفرى زۆرەۋە كە بارى بوو ئەو پىاۋە نزيكەى ۴۰ چل رۆژىكى پىچوو، تا ھاتەۋە
ئەۋەى زەخىرەى مائەكەى بوو ۋەك بىرنج و نيسك و نۆك و وينەى ئەمانە ھەموو

(۱) سونەتە: دىيەكى گەۋرەى سەر بە پارىزگای سەقزە.

(۲) شىخ ملا زاھىد: خەلىفەى حەزەرەق شىخ علاء الدين بوو (قدس الله سرە العزيز).

(۳) لە وينەى ئەو بەردە بارانە لەم سالانەدا لە دىنى دېرى و قامىش لە ناۋچەى ماۋەت لە نزيكى
سلىمانى لە مالى حاجى عزيز روۋى دا.

تیکەل کرابوو بە یەکا، کاتی ھاتەوێ ئەمری ھەزرەتی شیخ قەدس سرە وابوو کاغەزی
 کە ناردبووی سەری ھەل نەپچرم تا نەچمە ئەو خانووە کە مائەلەکانی تێدا ھەن لە دینی
 ناوبراو، لەسەر فەرمانی پیر و چووم بۆ ئەوی وە ژمارە یەکی زۆر لە خەلک
 کۆبونەووە، بۆ ئەووە بزانی سەرەنجام چۆن ئەبی، چونکە ئەم مەسەلەیە ماوێە بو
 رووی دابوو لە زۆر جێگە و شوێنەووە زانراوو ھەتا ئەچوون بەردیان دیاری ئەکرد یا
 نیشانە ی بەردیان بەیان ئەکرد ئەیان ووت ئەو بەردە فەری بەدن، راست ئەو بەردە
 دائەکەوتە زەوی، بە کورنی کە نووسراوە پێرۆزە کەم لە گەل خۆم بردە ژووری مائەلە
 لە ۱۰۰ کەس زیاتر ھێرشیان بردە ژوورەووە و ھەوشی ئەو خانووە کاتی زەر فە کەم
 کردەووە و دەستم بە خۆبندەووە کرد ھێرش بەرد ھاوێشتن بە چەشنی زۆر بوو
 خەلکە کە ھەموو رایان کرد، منیش چەند جار کاغەزە کەم لی تیک ئەچوو دیسان
 ئەگەر مەووە سەرەتاکە ی، وە دەستم پێ ئەکردەووە تا بە ھەر حال بوو نامە کەم تەواو
 کرد وە ناوەرۆکی نامە کە ئاوا بوو^(۱):

(۱) عەزیزا بەوانە بلی ئەمانە ھەتیون، وە ھەتیو جێگە ی ئەوەن بەزەبی یان پێدا بیتەووە و رەحمیان
 پێ بکری، وە لە مساعدا و کۆمەکی پێ یان کۆتایی نەکری، وە ھۆی دلخۆشی و ئیسراحت و
 ھەوانەویمان بۆ تەرتیب بەدی، بلی یە کەم بیکەن بە خاطر ی (سراج الدین کە ناوی عوسمان)ە
 وە بیکەن بە خاتری ھەمە الدین کە ناوی محمدا وە بیکەن بە خاطر ی (ضیاء الدین کە ناوی
 عمر)ە. وە بیکەن بە خاطر ی نجم الدین کە ناوی (محمد)ە، وە بە خاطر ی من دەست لە ئازاری
 ئەم ھەتیوانە ھەل بگرن، وە منیش دۆعای خیر ئەکەم، ئەگینا بە وەسیلە ی فضیلە ی محمد ﷺ
 خوا دۆستی خۆی ئەوی داوای نازل بوونی مەئموری ئەزیزەت و سوتانیان ئەکەم لە گەل ئەمەم
 تەواو کرد بەردیکی زۆر گەورەیان فەری دا و ئیتر تەواو بوو و لله الحمد.

ھەزرەتی شیخ علاء الدین و ھەزرەتی شیخ محمد نجم الدین بران، کور ی ھەزرەتی شیخ
 عمر ضیاء الدین، وە ئەم زاتە پیر فەر و رو بەرە کە تەش لە گەل ھەزرەتی شیخ محمد ھەمە الدین
 بران کور ی (ھەزرەتی شیخ عوسمانی سراج الدین) قەدس الله تعالی أسرارهم الزکیە.

قال رسول الله ﷺ: أَنَا وَكَافِلُ الْيَتِيمِ ^(١) كَهَاتَيْنِ فِي الْجَنَّةِ، وَأَشَارَ بِالسَّبَابَةِ ^(٢) وَالْوُسْطَى، وَفَرَّقَ بَيْنَهُمَا ^(٣) قَلِيلًا. رواه البخاري وأبو داود والترمذي.
 ههركهسی كهوا ههتیو بهخیوكا ریزی لی بگری ههتا پی تهگا
 وهك تهو دوو پهنجه له گهل چهزهتا ههردوو پیکهوه وان له جهننهتا

ك ٢٥١: جهنابی خاوهن فهزل و صهلاحت واصل به مهرتهبهی ویلایهت
 صاحبی خولق و خووی شیرین و کردهوهی پر له خیر حاجی مهلا عارفی
 ووله ژیر ^(٤) فهرمووی: مالی حاجی ههسهنی پینجونی له دینی نی بوو بیستبووم که
 خیزانه که ی ٧ یا ٨ کچی ههیه، وه ئیتر منالی نیرینهی نیه، وه ههر خوی له خهیاالما
 بووه که بهجم بۆ بیاره وه به تاییهتی له خزمهت چهزهتی شیخ دوعایه کی تهولادی
 نیرینه بۆ تهو ژنه بهینم شاید خوا له بهرهکاتی (أولياء الله) وه کوریککی پی عطا
 بههرمووی، به لام ئافرهته کهش خه بهری زانی بوو سهفهری بیارهم مه بهسته، خوی
 هات که رام بسپیری بۆ دوعایهك بۆ هه مان مه بهست، منیش کاتی به شهره فی زیارهتی
 چهزهتی پیر شهره فدار بووم شکاتی حالی تهو ئافرهتهم گه یاند، چهزهتی پیر
 حیکایه تیکی نه قل فهرموو که تهویش ته مهیه: فهرمووی عبدالله به گی سه رتیب ^(٥)،
 خاوهنی دینی قه لاجی ^(٦)، داوای دوعای منالی نیرینهی کرد دوعای بۆ نووسی خوا

(١) کافل الیتیم: ههتیو نیگاداری بکا.

(٢) السبابة: په لجهی شه هادهت.

(٣) الوسطی: په لجهی ناوه راست. فرج بینهما: جای کردنهوه.

(٤) ووله ژیر: دیکه له مهربان دیکه کی خوشه له مهربان وه له دینی نی وه سه عاتی دووره، نی

راست بهرامهر قه لای مهربانه، به کاژیر و چاره کی له قه لاوه دووره، به پیاده رهوی.

(٥) سه رتیب: نازناوه و له قه ب نهک ناو.

(٦) قه لاجی: سه عاتی ریگه ته پی بۆ دوو پرووه له میانهی مهربان و دوو پرووه دایه.

كۆپىنكى دايە^(۱)، لە دواى ئەو بە ماوۋىيە تر ديسان داواى دوعاى كىردەوۋە كە خىواي پەرۋەردگار كۆپىنكى تىرى بىدائى، مەنىش دۇعام دايە، كاتى وەختى مەئال بىوون تەواو بو بەسەفەر ھات بۇ دوۋرۋوۋە لىم پىرسى كۆپەكەتان نەبوو، ووتى: قورىان كچەكەمان بوو، مەنىش ووتىم: ئەگەر بوۋى كۆپە، مەن دۇعاى كۆپم نوسىوۋە، ووتى: نەخەير والله قورىان كچە مەنىش لەوۋە كە ھەتتى ئەوۋە كۆپە دەس بەردار نەبووم، رۇيشتەوۋە بۇ دىنى خۇي دايەكەكەي و مەئالەكەي ھىنا، خىزانەكەي لەگەئ مەئالەكەدا ناردېوۋە دىوى ھەرەم كە ھەرەمى ھەزرىتى پىر ھەرزى ھەزرىتى شىخى كىردىبوو: قورىان ئەو كچە، چۇن تۇ ئەفەرموى كۆپە؟ فەرموبوى نەخىر كۆپە، فەرموى: كاتى لە ھوجرە دانىشتىم لەگەئ عبدالله بەگ داواى مەئالەكەي كىرد لە بەردەمىدا داي نا، وىستى كىراسەكەي لاىدا و پىشانم بىدا كە كچە دەستىم بىرد نەمەيشت تا ماوۋىيە مەئالەكە ھەر وا ماىوۋە، وەختى لە ھەندى نامە و نوسىن دەستى پەرۋا كىراسەكەم ھەئ دايەوۋە ووتىم ئەي ئەوۋە چىيە كۆپە^(۲).

ئەجا ھاجى مەلا عارف فەرموى ھەزرىتى پىر دۇعاى بۇ ژنەكەي ھاجى ھەسن داي فەرموى ئەم جارە ھىچ بۇ جارى تر كۆپ ئەبى إن شاء الله، ئەو جارە زكى پىر بوو كچى بوو بەدواى ئەوا ئىتر خىواي تەئالى بە بەخشىن و خەللات كىردى كۆپ

(۱) ئەم رىوايەتەم لە چەندەھا كەسى تر بىستۋە كە گىرايەتەوۋە.

(۲) دواى ئەم رووداۋە كە ھاجى مەلا عارف گىرايەوۋە: چەندەھا جارى تر لە گەلى كەسى تىرم بىستۋە، وە ئەو كچە بە كۆپىوۋە چەند جار دىوۋە، ناوى رووف بەگ بوو دەنگى لە دەنگى ژن ئەچوۋ، ژنى ھىنابوو مەئالىشى لى بوو، وە خۇيشى سەرگۈزشتەي خۇي لە دايك و باوكى بىستىبوو بۇ خەلكى گىرايەوۋە، وە ئەم كەرامەتە گەورەيە لەناۋچەي مەريواندا لە شورەت و تەواوتر دەچوۋ، لەو ماۋەي دوايىدا پاش ئەوۋە موو لە رىشيا سىي بو بوو چاۋىنەي لە چاۋ دابوۋ، وە ئەمىرى خىواي پەرۋەردگارى بەجى ھىنا.

شادمانی کرد^(۱) والله الحمد، قال رسول الله ﷺ: ما من مسلم له بتان فيحسن إليهما ما محبتاه أو صحبتاه إلا أدخلته الجنة. رواه ابن ماجه بإسناد صحيح وابن حبان والحاكم.

حه دیشی قودسی پیشووت له بیره ئەمیش بی یبطش ههم بی ببصیره
ههر که سی دوو کچ پی بگه یه نی به باشی به ههشت بو خوی ئەسینی

ک ۲۵۲: له خاله سید محمودی تاوه گۆزیم بیست گپرایه وه وه فه رمووی: مامه
مصطفی له دبی به شارهت وه فاتی کردبوو له تاوه کۆزیه وه له گه ل مامۆژنه عایشه م
هاتین بو پرسه ی، وه له و کاتا من منال بووم مامۆژم سواری وولاخ بوو له
به شاره ته وه روو و بیاره ی شهریف پاش به جیهینانی شیوازی پرسه و دوا ی چایی
خواردنه وه رویشتن گه یشتینه خیلی حه مه که ئەو ناوچه یه ئەو کاته چۆل بوو،
زه لامیکمان له دوور دی، به مامۆژم ووت ئەو پیاوه ته ماعی ماینه که گرتوویه تی
ئه گهر ووتی ئاگرتان پی نیه یا قسه و باسی کرد من رائه که م تۆیش ئاوزه نگی بده له
وولاغه که و به غار پی به دواما کاتی پیی گه یشتین خه نجه ریکی پی بوو له گه ل کوته کی
خوی هه ل کردبوو بو ئەوه ی ماینه که بیا، ماندوو نه بوونی لی کردین جوولا
رووبه پروومان هات من رام کرد و ووتم به مامۆژم: بخۆره^(۲) له ماینه که که ئیمه
ده ریا ز بووین ئەویش به ماوه ی بهردهاویژی به گوپ به شوینما هات ئیتر په کی
کهوت و ئیمه رزگار بووین دوا پی تا ئیمه گه یشتینه ده رقوله ئەو هه ر له وی ما بوو،
نوژی نیوه رۆ گه یشتینه بیاره ی شهریف به خزمهت حه زره تی شیخ گه یشتین قدس

(۱) خیزانه که ی حاجی حسن خورشیدی ناو بوو دوا ی دۆعا که ۳ سی کۆری بوو: ۱- حه مه سعید
۲- سلیم ۳- حه مه رشید هه رسیکیان خاوه ن خیزان و منالی خویانن له کۆر و له کچ دانیشتووی
پینچوینن. (نوسهر)

(۲) بخۆره: یانی دهنگی بده بو ئەوه به غار بیت.

سرّه شیخ فەرمووی: لە رێ نەگەشتن بە هیچ کەس گەلانی گیلانی^(١) مامۆزێم
 عەرزی کرد نەخێر نەگەشتینە کەس، ئەمجار فەرموی مەتی^(٢) ئایش لە رێدا نەگەشتن
 بە گەلانی گیلانی دووبارە عەرزی کرد نەگەشتن بە کەس، سەری سێهەم جار شیخ
 سی بارە ی کردەووە فەرموی عەینی فەرمودەکە ی پیشوو ئەمجا مامۆزێم عەرزی کرد
 قوربان ئێستە هاتەووە بیرم: لە پشتی خێلی حەمەووە لە لای خاگیلان گەشتینە زەلامی
 محمود پێی وۆتم ئەووە تەماعی کردۆتە ماینەکە ئەگەر وۆتی مانو نەبن یا ئاگرتان پێی نیه
 من رائەکەم تۆش بێ بە دواما کە گەشتین پێی ئەو مانوو نەبوونی لی کردین محمودیش
 وۆتی ئامۆزێم بێ وەپێو ئێتر رامان کرد ماوێ بێک هاوێژی^(٣) بە دوامان رای کرد
 ئەنجا وەستا لەسەر رێ حەزرەتی پیر فەرمووی ئەو سەگە خەیاالی خراب بوو رای
 کرد بە دواتانانیش دووبەرد هارم بەست بە زەنگولی یەووە ئێتر تەکو جمی نەما.
 تا نەگا پایە ی پێی و بی یمشی و بی یسم چۆن وایە ئیشی

ك ٢٥٣: حاجی وەستا محمدی خەیات سیرێی گێرایەووە فەرمووی:

شەوێکی دەرنگ وەخت لە بیارە ی شەریف لە خزمەت حەزرەتی پیردا بووم لە بەینی
 فەرمایشتەکانیدا فەرمووی کێ لێرەیه؟ کتوپر عەرزەم کرد قوربان بەندە وەستا محمد
 فەرمووی وەستا هەرکەسی منی ئەوێ عوسمانی بوی؟ وە هەر کەس عوسمانی بوی
 منی ئەوێ بەندەش عەرزەم کرد بەلێ قوربان وە جەنابی خالە سید محی الدین کە باوہ
 محی الدین ناو ئەبری ئیجازە ی خەلافەتی حەزرەتی پیری هەبوە و مێزەری موبارەکی
 خۆی بەستۆتە سەری گێرایەووە فەرمووی: شەوێکی دەرنگ وەخت دوو بە دوو

(١) گەلانی گیلانی: زاراوەیەکە بۆ خەلکی نەناسراو بەکار ئەهێنرێ یانی کەسانی نەزانراو.

(٢) مەتی: پوور، ئایش: ئایشە، خێلی حەمە: دێهەکە لە شارەزوور لەوولا سید صادق وەو (قدس
 سرە).

(٣) بێک: بەرد، بەردھار، بەردە ئاش.

پیکهوه له خزمهتیا چاوه پروانی فەرمانم ته کرد کتوپر سهری موباره کی بهر زکرده وه
 فهرمووی کی لیره عهرزم کرد محی الدین فهرمووی باوه محی الدین چهندها جار
 زمان کرد و پارینه وه له خوا، خواش به کهرمی خوی نزاکی لی قبول کردین که
 به لا هات بۆ عیراق و ئیران خوا بهو نزایه به هیممهتی دۆستان به لاکهی گیرابه وه،
 به لام به لایه که بهر یومه له دهوری عوسماندا دیت بۆ سهر ههر دوو لا "خۆزگه م بهو
 کهسهی ته منی بۆ دواي تهو به لایه" دهو دهوری عوسمان ته بی، دهو ریکی زور پر له
 نصرهتی دین و سهر بهرزی شهریهت ته بی^(۱).

جهنابی کاکه شیخ مهولانا خالید فهرمووی: سالی شیخی باو کم قدس سره له کاتیکا
 دهخل و دان گران بوو فهرمووی بچۆ بۆ سه قزگه م بکهره، وه پووریشت له
 (سهردهره) بهینه ره وه، منیش رویشتم لهو سهره وه هاته وه له گه ل مال و کوچی پورم
 وه شیخ رووفی پورم له گه لما بوو، وه چهن قهتارچی و خه لکی تریش که به باره
 گه م و ته سبابی مالی پورم نزیکه ی (۵۰) ولاخی ته بوون ره مه زان بوو گه یشتینه
 (کهلی کاومه له) به دیوی ئیراندا کاروانه که له پیشه وه ئه روپی منیش سوار بووم نوژی
 عه سرم نه کرد بوو تفهنگیکم پی بوو، نوژم دابه ست، هیشتا نوژه کم ته و او
 نه کرد بوو دهنگی دوو سی ته قه تفهنگ هات که سه لامم دایه وه که سیکم دی و وتم
 ته وه چیه ووتی ته وه ته قه یان له کاروانه که کرد ته گهر تهو تفهنگه م بدهیه ده ست لیان
 ته سینمه وه، منیش و وتم فهرموو ها، تهویش دوو سی ته قه ی کرد و تفهنگه که ی برد،
 به کورتی به دوايانا سهر که وتم، ته ماشام کرد که لوپه لیان هه موو بر دوه شیخ رووف
 کوومه له که دانیشتبوون بانگی شیوان بوو نان و خوی و شت و مه کمان له گه ل
 کاروان رویشت، لهوی دا شوانی بوو مالاتی ته له وهراند، حه یوانیکمان لی کهری بی
 خوی و بی نان برژاندمان و خواردمان، ته مجا له م دیو کیوه که وه به رووی عیراقه وه

(۱) ته گونجی ته نیا مژده بی بۆ خوشی و شادی تهو کاته خوشه که به ریگاویمه إنشاء الله وه له
 چهرخ و زهمانی شا عوسمان گیان دا یه ته دی.

خېلى جاف بوون ئەوان بوون ئەم كەتنەيان كرد، شېخ رۇوف چوۋ ناويان و پى
 ووتن ئەم ھەموو كەل و پەل و ئەسبابە عائىدى ھەزرىتى شېخى علاء الدينە بە ئىو
 ناخورى ھەروا ھاتەو پەرسىم چى بوو؟ ووتى نەيان دامەو، خەرىك بوو خۆش
 بكوژن، شەو تا درەنگى خەوم لى نەكەوت، كاتى خەوم لى كەوت دېم لە خەوما
 وام زانى لە جىگەيە دوورەو ۋەستاوم و سەر لوتكەي شاخەكەم لىو ديارە بەردى
 زور گەورە نىكى بەقەدەر ژوورى ھۆدەي خانوۋەكى بچووك ئەبوو، ۋە ئەم بەردە
 راستى بوو ئەو جىگە كە جافەكان دەواريان لى ھەل دابوو تەماشام كرد شېخى
 باوكەم چاكى كەواكەي كردە بەلادا ۋە قولى لى ھەل مالىوۋ تەشرىفى نىك بوو
 فەرموۋى: رۇلە ئەمە چىيە؟ عەرزىم كرد قوريان ۋەزى ئەوۋەيە كە ئاوا رووتيان
 كەردوۋىنەو ۋە ھىچيان نەھىشتوۋىن فەرموۋى ئاپروانە بزانە چىيان لى ئەكەم!!!

چاوم لىوۋ تەشرىفى برد تا گەيشتە لاي بەردەكە ھەرچەند لە مەوۋە دوور بوو
 ھەم چاوم لىوۋ ھەم بىستم كە پى توند كرد لە بەردەكە ۋە يەك جوولەي پىدا سەرەو
 خوار بوو ۋە فەرموۋى ئەئاواتان لى ئەكەم خەبەرم بوو.

ووتم شېخ رۇوف شېخ رۇوف ھەستە ھەستە، ھەستا و ووتى چىيە؟ بۆم
 گېرايەو ۋوتى ئاي وام زانى ئەللى كەلوپەلەكانيان ھىنايەو بە خەيالەو ۋە خەوتوۋىت
 ئەمەت دىوۋ بەلام من دلنيا بووم بەو خەو كاتى كەوتىنە بەياني خور داي لەسەر
 كىوۋەكان پەيدا بوون بە ئەسبابەكانەو ۋە ئىنانوۋت خوامالى شېخ علاء الدين كاول
 ئەمەشەو كاريكى پى كەردوۋىن، مەگەر ھەر خۇى كەردىقتى، ووتمان چى بوو؟ ووتى
 بەردى لەسەر شاخەو ھاتۆتە خوارەو بەسەرماندا ھەر بە قەدپالى چىاكەو ۋە وورد
 بوو ھەر مالى لەو كەلوپەلانەي تى چوۋە زىيانكى لى داو، يا بە مالالت و ئازەل
 كوشتن يا بە قاچ و دەس شكاندن زەرەرى زورمان لى كەوتو، بۆ خاۋىرى خوا
 وازىرن ئەمە ئەسبابەكانتان!!!

فهرموى سهر حيسابى كه لويه له كان بووين قيمه تى ٦ شهش قران ديار نه بوو، قال رسول الله ﷺ (إِنَّ اللَّهَ خَلَقَهُمْ لِحَوَائِجِ النَّاسِ يَفْزَعُ النَّاسُ إِلَيْهِمْ فِي حَوَائِجِهِمْ أُولَئِكَ الْآمَنُونَ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ) صدق رسول الله (رواه الطبراني وغيره). وقال رسول الله ﷺ فيما يرويه عن ربه ﷻ (إِنِّي لَأَثَارٌ لِأُولِيائِي كَمَا يَثَارُ اللَّيْثِ الْحَرْبِ).

له خهلقى خودا جه ماعة تى هه
گيرو گرتى خه لك چاره ئه كه نه
ئهمين ئه وان له عه زابى حهق
چونكه له بهر خوا ئيش ئه كه نه بو خهلق

ك ٢٥٤: دووباره فهرموى:

ئاغای فتح الملك له گه ل ئيسماعيل خانى ئه رده لانی له کاتی شهري روسا به شيوه كۆچکردن له سنه وه هاتن بو دوو پروه چونكه زيانى كى زورى ان له روس دابوو، دواى عافوات و ليبوردينش ئه وان دلتيا نه بوون دانيشن، فتح الملك به هوى ئه وه وه كه خوا ليخوشبووى باوكى له خزمهت حه زره تى شىخى ضياء الدين قدس سره ئيخلاصى بوو، خوشى ئه هلى محبت و خاوهن بپروا بوو به ئه وليا، به لام ئيسماعيل خان چونكه زووتر فهرمانبهري عوسمانى يه كان بوو، وه له گه ل ئه هلى ئيخلاص هه لسان و دانىشتى نه بوو، بپروا و عه قيدهى به خه واريق و كه رامهت كه م بوو، له پاش ماوه يه زور كه مايه وه هه روا له م و له و شتى ئه بيست و ورده باوه ريكي پيدا كردبوو به كه رامهت، رۆژى خوا وای ريکخست له سه ريانى خانه قا كۆريكي زور پيکهاتبوو له زانايان و ئاغا و چهن كه سانی تر وه رزی گول و گولزار بوو فهرش راخرابوو چالي لينزا بوو حه زره تى شىخ (قدس سره) له گه ل (فتح الملك) دا باسى زه مانى حه زره تى شىخى ضياء الدينى ئه فهرموو باسى باوكى فتح الملك كه چيان

به بهینا چوه وه کهرامات له میانه یانا ئه گیرد رایه وه له طهرف هه زره قی شیخه وه و له لایه ن فتح الملك موه، إسماعیل خان^(۱) گوئی له و قسانه بوو.

کتۆپر بالندهیه بهرز به هه وادا هات إسماعیل خان ئه یزانی ئه و بالندهیه به سهر دار و جیگه ی نزمیه وه نانیشیته وه زۆرتر به سهر شاخ و لوتکه ی به رزی کیو به سهر به ردی هه له وه ئه نیشیته وه، عه رزی شیخی کرد قوریان ئه ولیا ئه توانن ئه و په له وه ره بیننه خواره وه و به سهر ئه و داره وه که به و بهر چه مه که وه یه بینیشینه وه؟ فه رموی ئه گهر خوا مه یلی لی بی ئاسانه!! ووتی ده ی قوریان با وایی، ئه نجا ئه و په له وه ره سووری خوارد و گهرا و ده وری دا هاته خواره وه به سهر داره که وه نیشته وه،

(۱) إسماعیل خانی ناوبراو وه کو باسکرا له کاتیکا که مه ئموری عوسمانی روتبه ی زاتبیه که ی سولتانیان پی ووتوه (له قه بی سولتان بوو) وه خوشی له تیره ی ئه رده لانییه کان بوو، راسپیران و چه ند دینه ک له مه ریواندا به مولکایه تی سهر به وان بوه، ئه نجا شیخ قدس سره بهر له وا نوسیوی بۆ که یخه سهره و خانی ووله ژیر که خۆم ئاگادارم ئه م مولکانه حه لالی ئه مانه به لام ئیوه وه ک داگیرتان کرد وه له ئیسته و لا بۆیان رهد بکه نه وه، ئه گهر رهدی ناکه نه وه ئاوا موهاجیرن مولکانه بده ئی، شه خسی ناوبراو له فه رمایشی هه زره قی شیخی نه کرد بوو دیسان بۆی نووسیوو به هه مان شیوه، ئه گهر نایانده نه وه هیچ نه بی ئه مانه موسته حه قی خزمه تن، به ربومی ئه مسالیان بده ئی، نامه که ئه دات به إسماعیل خان بیات عه رزی ئه کات ئه م کابرا زۆرداره ئه ترسم بکوژی، ئه فه رموی بۆ خۆی ئه لی وه له نامه که دا ئه نوی ئه بجاره ئه گهر جوابی بکه ی وه ک جاری پێشو به خۆرایی بگه رێته وه ازل تا اید فرصتی درویشان است تیری ئه نیم به جگه رته وه تا قیامه ت ئیشی ههر بچی، کاتی نوسراوه که ئه داته دهستی ئه ی خوینیته وه نامه که فره ی ئه دات و ئه لی من نه نه قه شیم وه نه سهره و مریدی، ئه م ئه گه رێته وه، ئه ویش ههر ئه و رۆژه کوریککی ئه بی ناوی محمد آمین به گ له مه ریواندا به ناویانگ ئه بی له جوانی و خه ت خۆشی و سوار چاکی و پی که وتوو پی له عه سرا فیشه کی له ده س خزمه ته چییه کیان ده ر ئه چی ئه دا به سهر سنگی ئه مدا وه ئه یکوژی، که یخه سهره و خان خزمه ت چییه که داوا ئه کات ئه لی خه تای تو نیه ئه زانم ئه مه له کوئوه بوو به لام لیره مه به له بهر چاوم مه مینه.

عهرزی کرد ئەر بفرموو با عبدالحمید خان تهنه‌نگیکی پیوه بنی به‌لام نه‌ی پیککی،
 تهنه‌نگیکی پیوه نا به‌رهو قه‌لاجی بهو چه‌مه‌دا دای له شه‌قه‌ی بال ئه‌نجاعهرزی کرد
 ئه‌ولیا ئه‌توانی ئه‌و ته‌یره بگپرتیه‌وه بنیشته‌وه به‌سەر داره‌که‌وه، فهرمووی خوا مه‌یلی
 لی بی ئاسانه عهرزی کرد قوربان با وایی، شیخ که‌می چاوی له یه‌ک ناو په‌له‌وه‌ری
 ناوبراو دیسان گه‌رایه‌وه سووپی خوارد وه به‌سەر هه‌مان داره‌وه نیشته‌وه، دیسان به
 شیخی عهرز کرد بفرموو با میرزا عبدالحمید خان تهنه‌نگیکی پیوه بنی و نه‌ی پیککی
 تهنه‌نگیکی پیوه نا ئه‌نجا به‌رهو چه‌می ره‌زاو په‌روازی کرد، دیسان به جه‌نابی پیری
 عالی قه‌دری عهرز کرد ئه‌ولیا له ته‌وانایا هه‌یه ئه‌و په‌له‌وه‌ره به‌نیشته‌وه وه به جیگه‌ی
 یه‌که‌م جاریه‌وه بنیشینه‌وه، فهرمووی هه‌موو شت له لای خوا ئاسانه، دیسان ووتی
 ده قوربان با وایی، جاری سییه‌میش ههر ئه‌و بالنده‌یه به ئاسماندا به ده‌وره و گه‌ران
 هاته‌وه چووه‌وه سهر هه‌مان دار نیشته‌وه ئه‌نجا فهرمووی قوربان با میرزا عبدالحمید
 خان تهنه‌نگیکی پیوه بنی و به‌لام لیی بدا ئه‌مری کرد به میرزا هه‌ستا چوه سهر
 په‌له‌کانه‌کان فیشه‌کیکی پیوه‌نا خستیه‌وه خواره‌وه چوو هینای، ئه‌و په‌له‌وه‌ره ئه‌و بالنده‌یه
 بوو که به‌سەر داره‌وه نه‌نیشته‌وه، وه جیگه‌ی به‌س چپای به‌رز و لوتکه به‌ردی
 سهر کیوان بوو، کاته‌که به‌هار بوو هه‌وړیکی ره‌ش هاته دوو‌پرووه عهرزی کرد
 قوربان ئه‌ولیا ئه‌توانی ئه‌م هه‌وره دوو له‌ت بکات؟ له‌تیککی وا بپروات و له‌تیککی وا؟
 فهرمووی لای خوا ئه‌گه‌ر مه‌یلی بی ئاسانه، ووتی قوربان باوا بی!!! ده‌سه‌جی
 هه‌وره‌که دوو که‌رت بوو لایه‌کی به‌م لاو لایه‌کی به‌و لادا رویش ووتی قوربان
 ئه‌شتوانی وه‌کوو یه‌که‌م جار بیلکینیه‌وه پیکه‌وه، فهرمووی به‌لای خواوه ئاسانه
 عهرزی کرد با وایی دووباره لکایه‌وه به یه‌که‌وه.

ئه‌نجا هه‌لسا چوه به‌رده‌می هه‌زره‌تی شیخ ده‌ستی ماچ کرد و ووتی: أشهد أن لا
 إله إلا الله وأشهد أن محمداً رسول الله قوربان ئا ئیسته ئیتر نیوه ئومه‌ته محمدیکم.

میرزا ئەحمەدی مەرحوم گېراپەو: ووتی ئەو ئسماعیل خانە زۆر قسە خوښ بو جار جار شېخ بېتاقەت ئەبو ئەیفەرمو سولتان بانگ بکەن دو قسەى خوښ بکات، ئەهات بە قسەى خوښ شېخى ئەهینا پیکەنین، رۆژى عەرزی شېخى کرد وتی قوربان سى به سى تەلاقم کەوتى پیغەمبەرایەتی نەبی هەرچی بفەرمووی پروام پیت هەیه وەلى حەز ئەکەم بزائم وای لە چ روتبەیه کا؟ فەرمووی ئەو نەندە کە شارەزام بزائم یەکی تر لە ئوممەتی محمد هەیه نەفعی لەمن زیاترە خەلکم ئەنارد بۆ لای.

ک ٢٥٥: لە جەنابی خوا لیخۆشبوو ملا محمد آمینی نیم بیست فەرمووی: کاتی بە شېوێ کاتى لە خزمەتیا بووم، رۆژى لە دەور و پشتی شاوھیس و باوھیس وەیا هۆرین و شېخان ئیستە باشم لە یاد نیه، شېخ فەرمووی ملا محمد ئاو بکە بە دەستما بۆ دەسنوێز لەو کاتەیا ئاوم ئەکرد بە دەسیا لەم لای دەوار و رەشمالیکا کە هەلدرا بوو شەخسێ هاتە خزمەتی و عەرزی کرد بۆ مەسەلەى ژن هینان یا کچ بە شوودان وەلامى دایەو و روشت، ئەنجا لەبەر خۆیەو فەرموی سبحان الله هەرکەس پرسپارم لى بکا لە بارەى ژن هینانەو تا ئەمرن ئەزائم ئەو ژن و میردە چییان بەسەر دى بەلام بۆ خۆم هیچ نازائم لە پاشا فەرمووی عەزەم وەرە وەرە، بۆ بەیانی صوفى عەزەم^(١) پەیدا بوو بە جەزبەو، لە پاش ماوێه لیم پرسى و وتم صوفى عەزەم

(١) صوفى عەزەم: زاتیکى پەر فەر و پیروز و لە نەمامە دەست نیژەکانى خانەدانى بیارەى شریفە لە پێشا موریدی حەزەرقى محمد بماء الدین بو (قدس الله سرّ العزیز) پاش وەفاتی ئەم زاتە پەر فەر و بەرەکاتە بو بە موریدی حەزەرقى شېخى ضیاء الدین مولانا عمر قدس الله سرّ لە پاش وەفاتی ئەم زاتە پەر کەمالاتە بو بە موریدی حەزەرقى شېخى نجم الدین قدس الله سرّ لە دواى ئەم زاتە عالى جەنابە بو بە مریدی حەزەرقى شېخى علاء الدین قدس الله أسرارهم ئەم صوفیە پاک نیهادەى صفا شیعارەى وەفا دیارە زۆریەى کات مجزوب بو خەلکی گەرمیان و لە دانیشتوانى دبی تاقمى وەلەد بەگى بو قسەى کەشفى و باسى راستى و ووتنى بەسەرھاتی زۆر

چۈن ھاقى بۇ ئىرە ووتى برا كە دۇننى بۇ بيارە ئەچووم لە بەينى بيارە و ھەلەبجەدا
بووم گويم لى بوو شىخ بانگى كردم فەرمووى عەزەم عەزەم وەرە بۇ ئىرە منىش
ئىتر گەرامەو ھاتم ئىستە گەيشتە ئىرە.

ك ۲۵۶: جەنابى كاكە شىخ مەولانا فەرمووى: شەخسى لە بە گزادەى دەورى
ھەلەبجە گېرايەو: كاتى ھەزرىتى شىخ قەس سرە لە دووروو ھو لە دواى داواى
داوايەك كە بۇ خۇمى جىيەجى فەرمووى كە لە خزمەتيا كەربوم بۇى نوسىيوم: بە
توصيە لەو كە خۇم لە تعرض بە ناموس پارىزم وا رىكەوت لە دىيەكەى خۇماندا
رۇيان ھىنا بۇ پياوى، وە من بووكەكەم زۆر لا جوان بوو لە پاش ماوئە لە ئىرەو
قەناعەتم پىكرد كە بچم بۇ لاي، كاتى كە چووم وام زانى ھەزرىتى شىخ علاء الدين
لەوى ھازرە گەرامەو، جارى تر ھەر عەينى شەو چوومەو ديسان ھەر جەنابى ئەو
زاتە مەقدەسەم دى گەرامەو، سى بارەم كەردەو ئەنجا بە شىدەت بۇ گەرانەو ھەم ھازر
بوو، ناچار تەركم كرد نامەيەكى لە دووروو ھو بۇ نوسىيوم بەم جۆرە جارى
دووجار سى جار.

ك ۲۵۷: وە ھەروەھا جارى جەنابى كاكە شىخ مەولانا فەرمووى: پياوى لەوانەى
دەس رۇيشتوو لە ياسادا شارەزان بە ميوانى ھاتبو ھو، لە پاش چەن وەختى
ئافەرتى لەناو دى دەينى شەو ئەچى فەورى خۇمى پىيگەينى لەسەريەك دووجار ئەچى
ھەزرىتى پىر علاء الدين ئەيگەرىننە دواو، سەرى سىيەم جار كە ئەچى مارى ئەيىن
شىخ ئەفەرمووى بەو مارە پرۇ قەپ بکە بەو دارەدا، ئەچى قەپ بە دارەكەدا ئەكات،
ئەجا ئەفەرمووى بە شەخسەكە بلىم بى قەپت پيا كات؟ دەسيەجى مار ئەيىنى و فىرار

سەير و گرنگى بەناويانگ بوە لە راستى خۇمى كەلىمەى بۇ نەخراوتە ناو پەردەى رىعايەتى
ئەدەب و ھەموو معنایەكى بە لفظى خۇمى ئەداكردووە.

ئەكەت، بۇ بەيانی بە خزمەت ھەزرەتى شەيخ ئەگات، شەيخ ئەفەرموی لە مار
نە ترسای ۴۴؟

ك ۲۵۸: لە زۆر كەس كە یەكکیان ھەزرەتى شەيخ خۆی بوو گێرایەو وە
دوو ھەم شەيخ مەولانا فەرمووی وە زۆری تر ئەمە ئەزانن كە:

شەخسی ئەچیتە خزمەت ھەزرەتى شەيخ قەدس سرە ئەلی ناسازم و سەیدم شەيخ
ئەفەرموی رۆلە تۆ سەید نیت ئەلی قوربان سیدم، ئەفەرموی تۆ سید نیت تۆ
گولیت و سید گول نابی، عەززی ئەكەت، قوربان راست ئەفەرموی عیلاجم
بەفەرموو، ئەفەرموی ئارام بگرە بزاتم تا خوا ئیرادەى بە چییە فەرموی مشغول بووم،
بە مەبەستی چارەسەری ئەو پیاو وە ئیلھام كرا كە ئەبى ماری ھیلکەى چۆلەكە
بخوان وە ھیلکەكە پەرسینیتەو، ئەو بە كارمەینی بە رینگەى خواردن چاك ئەبى، لە
پاش ئەو زۆری پینەچوو لە مالى خۆمان لەبەر ھەیان چەند ساجى لەسەر ئاگر
بوون بۆ نانكردن، وە سوور بوو بوونەو وە كۆپەر قیزە قیز و ھاوار پەیدا بوو و وتم
چیە؟ ووتیان ئەو مەرە سەرى شۆر كەردۆتەو، ئەنجا رشایەو، رشانەو كەى
ھیلکەى چۆلەكە بوو، و وتم لى گەرىن ئیشم پى ھەبە، وە ھەمان ھیلکە رزابو
سەرساجى لە ساجەكان و پاش نەختى پرژان كەردمە سەرشى بە یەككا ناردم بۆ ئەو
پیاو ناساخە خواردى و دوو سى تویكلى لە پىستی فرى دا رزگار بوو والحمد لله.
قال رسول الله ﷺ (فَرَّ مِنَ الْجَذَامِ فَرَارَكَ مِنَ الْأَسَدِ).

فەرموویە شاھى خواوێن فەر و خیر فیرارکە لە گول وەك فیرار لە شیر

ك ۲۵۹: لە چەند كەسى جى پەروا و راستگۆم بىست: كە یەكی لەوانە شەيخ عز
الدین سەعاتچىیە لە پینجوىن ووتى لە گەل فقى محمودى بیستان چووم بۆ خزمەت
ھەزرەتى شەيخ علاء الدین، فەقى محمود لەش و لاری خورانی ھەبوو وە لەو پەش
تریش بووی وە عەززی ھەزرەتى شەيخى كەردبوو، ھەزرەتى شەيخ دەرمان و پارێزى

بۇ دانابوو بۇ ئەۋەى بەكارىان بېنى له سەفەرى دوايدا عەرزى كرد قورىان ئەمەۋى
 شېخ بە ھىمەت چاگم بىكات نەك بە دەرمان و پارىز ئەۋىش فەرموۋى ئەلېن: ئاخىر
 ھىمەت ھەموو كات دەست نادات، ئەۋىش ۋەخت ۋەختە لە پاشا فەرموۋى سالى
 بۇ يەكى كە دووچارى دەردى جذام - گولى بوو دلم گەرم بوو و حالى كرام كە مار
 ئەبى ھىلكە چۆلەكە بخوات و پرشېتەۋە و بېرژى ئەۋ شەخسە بىخوات چاك ئەبى.
 ئەجار ھەمان بەسەرھاتى پېشەۋەى بە ئاكام گەيان يانى ھەر ئەم نەخۇشە ئەۋ
 ناساخە بوو كە خۇى گۆرىبوو بە سەيىد.

ك ۲۶۰: لە جەنابى بەرېز مامۇستا مەلا محمد أمىنى مەشھور بە (صوفى) م بېست لە
 پېنجوېن فەرموۋى: فەقى بووم لە بيارەى شەرىف ئەم خوئند، شېخ محمد سعید
 ناۋىكى خەلكى وولاتى گىلان و رەشت كۆرە شېخ بوو، پاش ۋەفانى باۋكى ھاتبوو
 ماۋەيە لە خزمەت حەزرىتى علاء الدین (قدس الله سرّ العزیز) سلوك بىكات و
 بېچىتەۋە كەلكى بۇ مۆرىدەكانى باۋكى بې، ۋە ئەم شېخە ناۋېراۋە لە حوجرەيەكى
 تايىەتى خۇى دابوو رېزى لى ئەگىرا ھەندى شەۋ حەزرىتى پېر قدس سرّ لە درەنگىكا
 تەشرىفى ئەھىنا بۇ حوجرەكەى، شەۋى لە حوجرەى مدرس خەرىكى دەۋر كىرنەۋە
 بووم دېم چىرايە ھات زانىم وا شېخ تەشرىفى ھات، يەكى فانوسى لە پېشەۋە بۇ
 ھەلگرتبو كە گەيشتە حەۋشى خانەقا بە ۋىل ۋ ئەدەب ھەلسام چاۋەروانى لوطفى ئەۋ
 بووم روۋبەروۋى ۋەستام تا تەشرىفى ھاتە سەر، ئەجا رووم كىردە قاپىيەكە كە ئەۋ
 زاتە پىر نوۋرە بە بەردەمى ئەۋ قاپىيەدا تېئەپەرى كاتى گەيشت لای كىردەۋە بى ئەۋە
 تەشرىفى بوەستى ئىلقاى فەيزىكى فەرموۋ دەسبەجى بى نەرەھەتى ۋەك فەنەر كەۋتە
 سەر ئەرز ئىتر تا ماۋەيە بى ھەست كەۋتم بەلام ئەمانە روۋى لېدام ھەرچى لەزەتى
 چاۋ لە شتى ئەنواعى جوانى بېيا ۋە ھەرچى شېۋەى جوانى ھەيە چوۋە چاۋم ھەرچى
 ئاۋازى خۇش ھەيە بە تېكىرايى ھەموۋ چوۋە گوئىم ھەرچى بۇنى عطر و گوللاۋ و

ميسك و جور به جوري بۇنى خوش ھەيە چوۋە ھىزى بۇن كىرگەنمەۋە يانى لەدەماخما بۇنى ئەدەيەۋە، ۋە ھەرچى ھىزى چەشتن ھەيە يانى ذايىقە لە گەررومان ھەست بە چەشنەھا ئەنواعى خۇراك و خواردەمەنى ھەيە ئەكات، ۋە بە ھەموو چەشنەكانى خوشى و لە زايقەم دا روويدا ۋە ھەروەھا لاميسەشم بە تەۋاۋى مەلوساتى نەرم و نىيان لەزەت لى براۋ بەھرەمەند بووم، بە كورتى ھەر پىنج ھەستيارەكەم بە گشت نۇشين و چەشتن و بينين و بىستەن و بۇنى خوش كىردنى داگىر كرا تا ماۋەيە زۇر لەم حالەتەدا مامەۋە ئەم ھەموو خەللاتە لە لا كىردنەۋەيەك بوو بە دەم رۇيشتەۋە^(۱)، قال تعالى:

[إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ (٥٤) فِي مَقْعَدٍ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُّقْتَدِرٍ (٥٥)] (سورة القمر).

ئەمى ياخەۋانى باخى تەمەننا	كىلىل بەدەستى گەنجىنەى مەعنا
قاپى بکەۋە گەنج بىنە مەيان	بىنەدى ھىۋاى بە قىمەتى گيان
دەروون پەر لە نوور دلشادمان بکە	لەم شەۋى خەما ئازادمان بکە

ك ۲۶۱: جەنابى حاجى مامۇستا مەلا محمد ئەمىنى كانىسانانى فەرموۋى: كاكەم بۇى گىرامەۋە، ۋوتى ھەزرىتى شەيخ علاء الدين قەدس سەرە تەشرىفى موبارەكى بە لاي چۆر^(۲) و نەنەدا ئەپرا ئەگاتە فەرموۋى لەۋى ئافرەتتىكى بەرىزى پەر لە

(۱) فمن كان بهذه المنزلة العليا لا تخرج من يده شيء إلا ما شاء الله.

(۲) كاكەى مامۇستا محمد أمين ملا محي الدينه مەلاى دىنى شەيخە كوئىرە كە ناۋى دىيە لە مەريوان نىزىكى دىنى چۆرۈ نەنە، بەندە بە خىزمەت مامۇستاي ناۋىراۋ گەيشتوم خوا لىنى خوشى پىاۋىكى زۇر چاك و خواناس سىروشتىكى پەر لە سەخاۋەت و لەش سوۋك بوو بە دەستى خۇى كاسىي ئەكرد جارى بە بۇنەيەكەۋە چىرۆكىكى گىرايەۋە ۋوتى: لە بەردەمى مالى خۇمانا بىستانىكم بوو خەيار و تىرۇزى و تەماتە و باينجان و ئەم جۆرە سەۋزانەم تىايدا بەرھەم ئەھىنا لە نىزىكمانەۋە

ویقار خۆداپۇشیو جلهوی وولاخهکهی گرتم زانیم ئەم زاته پیرۆزه له ریزی چاکانه، دابهزیم پیی فەرمووم: من نهنکی مه لا أبو بکرم وه ئەم دینی که ناوی نه نهیه به ناوی منهویه ئیمه لهم جیهه دا به خاک سپێردراوین و ئیوهش پیاویکی خاوهن ئەهلییهتی پروا پیکراوی خه لکین، موسلمانان به گویت ئەکهن به دانیشتوانی ئەم دینی بلی ئازەل و مالات به سەر سه یوانه کائماندا نه هینن ئەگینا تووشی ئازاریان ئەکهین.

ك ٢٦٢: فەرمووی کۆمه لێ له ئەشرافه کانی سه قز هاتبون بۆ بیاره ی شەریف کوڕیکیان له گەل بو ناوی مه لا حه سه ن حافر بوو له پاش ئەوه دهستی

ئافره تی بوو زۆر بی چاوه رو و بی شهرم و حه یا بوو جوین فروش بوو ریزی له کهس نه ئەگرت، مریشکیکی بوو تازه جووجه له ی هەل هینابوو چەند جاری ئەهاتنه ناو ئەو بیستانه شه تل و بیستانه کانیان تیک ئەدا، منیش دهرم ئەکرد، جاری وا ریکه وت له دووره وه به ردیکم هاوشت بۆ ئەوه ی مریشکه که دهرچی به تقدیر به رده که دای له سەر و ملی مریشکه که و که وت که چووم نزیک ی هه رچەند جوولاندم و رام وه شانده و دهستم گرت به چاوه وه هه چسوودی نه بوو ئیتر دلیا بووم که تازه مردوه، هه ردوو قه چیم گرت هه تا هیزم بوو توڕم دا، ئەهجار چووم دهست نوێژم گرت له مزگه وت و دوو رکات نوێژم کرد، به لām هه ر خوا ئەزانی چەنده خه مو خه فەت دای گرتم به کهم له ترسی خوا و به زه می هاتنه وه به جووجه له کان دووم ترسی ئەو ژنه که زۆر شه ر فروش بوو، ئەهجا زۆر زۆر دوا ی نوێژه که به زاری یه وه پارامه وه، له باره گای خوا هه تا ماندو بووم دوا ی به سه د داخ و دهرد و په ژاره و خه مه وه چوومه وه بۆ بیستانه که بۆ سه یری جووجه له کان، که چووم دایکه که یان قه رته قه رت هاتبوه ناویان و چینه ی بۆ ئەکردن دووباره هه ر خوا ئەزانی چەند دله خوش و شادمان و کامیاب بووم و خوشیم پی گه یشته.

چۆر و نه نه دوو دینی ماوه ی میانه ی هه ردوو لایان زۆر که مه، له په راویزی کتیه ئیسلامیه کان دا له فیه و نافیه که نوسراوه (چۆری) مه بهس حاجی سید حسینی چۆریه یانی ئەم مه سه له یه یه کیکه له پرسپاره کانی ئەو یان هه لیکه له شیکاره کانی له له خوا فیضی عیلمی له لایه ن ئەوه وه، وه ک نۆدشی مه بهس له مه رحومی حاجی مه لا ئەحه ده ی نۆدشه یه.

(حه زرهقی شیخی علاء الدین) یان زیارەت کرد شیخ فەرموی: بزانە ئەو مەلا ئەزانی
 نەختی قورئان بخوینی منیش و وتم شیخ ئەفەرموی عەشەرەییە لە قورئانمان بۆ بخوینە
 ئەویش لە کۆتایی سورەتی البقرە دەستی پێ کرد آمەن الرسول بما أنزل إلیه من ربّه چەن
 خەتی رۆشت لەبەر ئەوەی گریان زۆری لێ سەند بۆی نەخوینرا، بە پەلە کوتی هاتە
 بەردەمی حەزەرەقی شیخ و بەردەمی ماچ کرد بە زارییەو، ووتی قوربان تو خوا قبول
 کراومەتەو؟ بە موسلمانان وەرگیراومەتەو؟ فەرمووی باسی ئەم چییە چۆنە؟ خەریک
 بوون سەقزییەکان بیگێرنەو، من وتم لێی گەڕین با خۆی بەیانی بکات، وتی لەو
 گەرەکەیی منی تیا بووم ماله گاوریککی تیا بوو چەن جاری ئەیان بردمە مالهو
 کچیکیان بوو وورده وورده پەردەیی خۆشەویستی لە گەلدا بەستم دواپی پێیان و وتم
 ئەگەر بیت بە گاور ئیمە ئەو کچەت ئەدەینی و هەموو خزمەتتان لەسەر خۆم
 منیش لە رووی هەوای نەفسەو ئاواتیانم بەجی هینا ماوەی پێنج مانگ و ۱۷ حەفدە
 رۆژ لەسەر پرۆای کفر بووم هیشتا کچەکیان نەدابوو دەستم وە لەو کاتەدا من حالم
 وابوو زۆر العیاذ باللّٰه بوغزی ئیسلام چوبوو دلمەو، هەتا گویم لە بانگ ئەبوو بۆ
 ئەوەی گویم لێ ئەبێ پەنجەم ئەکرد بە گویم ئەو شەو پریار وابوو کچەکەم بدەنە
 دەست ووتیان خۆت حازر بکە ئەم شەو کچەکەت بۆ دینین بۆ ژوورەکەت
 کاروباری پێوستی زاوا و بوکیان بۆ ئامادەکردین، لەسەر چارپایەک راکشابووم
 خەوم لێ کەوت لە خەوما وام زانی رۆژی دواپی وە منیش سەرگەردان ئەپرۆم بێ
 ئەوەی بزانم روو بۆ کوی بکەم پرسیارم کرد لە خەلک ئەلین حەشرە ووتیان ئەی
 حەشرە ووتی رینگەیی گاورانیش هەیه ووتیان هەموو میللەتی ئەبێ بجیتە بەردەمی
 دادگا و پرسیری لێ بکری هەروا ماوەی رۆشتم لەناکاوەک ئەژدەهای گەورەم لێ
 پەیدا بوو، بە پێچی دەورەیی دام وە بە قەد کۆلەکەیهک ئاگر لەدەمی دەرچوو،
 هاوارم کرد بە هەموو هیز هاوار رزگارم بکەن کتوپر یەکی ووتی بلی أشهد أن لا
 إله إلا الله وأشهد أن محمداً رسول الله تا رزگارت بکەم و وتم ئەی هاوار تۆ کیی

رزگارم بکه ووتی ئەلیم بلیّ أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمداً رسول الله تا
 رزگارت بکەم ووتم کێی تو هاوار رزگارم بکه ووتی أحق من علاء الدينی عوسمانم
 بلیّ دواي ئەوێ دەستی دایه بآلم و رای وەشاندم. ووتم أشهد أن لا إله إلا الله
 وأشهد أن محمداً رسول الله و خەبەرم بوو وە و بە ئاگا هاتم لەسەر چارپاکە
 کە و تێو و مە خوار و وە ئیتر رام کرد نە وە ستام تا گەشتە مەزگەوت هاوارم کرد
 موسلمان بیکەن بە خاتری خوا فیری شیوازی ئیسلامیم بکەن وە با موسلمان بیم وە
 پرسیان چییە بەسەر هاتی خۆم بۆ گێرانی وە، ئەوانیش فیریان کردم وە، ئەوا هاتومە
 زیارەت قوربان تو خوا قبول بوومە وە؟ فەرموی چونکە گەشتی وە دەس
 خاوەنی خۆت وەرگیرا ویتە وە.

بەلام نوێزی ئەم پێنج مانگ و حەفدە رۆژە لە گەل رۆژی مانگی رەمەزانی کە تا
 بگێرە وە وەرگیرا ویتە وە، لە پاش ئەو حەزەرقی شیخ فەرموی لەبەر خاتری
 قورئانی کە ی ئەمە ی بۆ کرا وە.

ك ٢٦٣: جەنابی شیخ مەولانا خالید فەرموی شیخی باوکم لە شاوہیس و
 باوہیس ئەبی رۆزی عەباس بەگی کۆری یار ئەحمەد بەگ بە تەفەنگیکە وە ئەچیت بە
 شیوہیەکی دوور لە ویل و ئەدەب لە نزیک حەزەرقی شیخ دا دائەنیشی تەفەنگەکی
 لەسەر کۆشی دائەنی و رووی لۆولەکی ئەکاتە حەزەرقی شیخ و ئەلی: یا شیخ بۆ
 واز لە کێلگە و زەویەکانی ئەحماد ناھین؟ حەزەرقی شیخ لە وەلامیا ئەفەرموی کە
 زەوی زەوی ئەحمەد ئاوا بی تو حەقت چییە بەسەر وە؟ ئەلی نازانی لۆلە ی ئەم
 تەفەنگە خوینی لی ئەتکی؟ حەزەرقی شیخیش ئەفەرموی ئەی تۆش نازانی دلی ئەھلی
 خوا خوینی لی ئەتکی؟ لە پاش ئەم گفتوگۆیە کابرا ھەل ئەسی ئەروا وە کاتی
 ئەگاتە مالە وە ئەلی: تەشتیکم بۆ بین؟ تەشتەکی ئەگەینە ئەلی ئای شیخ علاء
 الدین کوشتمی!!! وە ئیتر ئەرشی وە تەشتە کە پر ئەکات لە خوین و ئەمری ففی
 الحدیث الرباني (من عادى لي ولياً فقد آذنته بالحرب).

ئەى نەفسى لە خوڤايى بە باى بى خەمى مەغرور
 نەت بىستو بەى قەهرى خوا صەرصەرى مەشهور
 ھەردەم بە ئەدەب دەمبەدە ئاگات لە دەمت بى
 با نەبىە مەلى مل بە پەت و بەرگى بە خوڤن سوور

ك ٢٦٤: جەنابى شىخ عمر^(١) خەلكى دىر زوور^(٢). كۆرى حاجى أحمد عەرب
 كە ئەمە ماوەيەكە مالى لە بەغايە بۆى گىرامەو ە فرموى: والله خۆم لە ەزەرقى
 شىخ علاء الدين م بىست فرموى: شەوى شىخى باوكم قدس الله سره فرموى:
 علاء الدين بەر لەو نوژنى بەيانى بکەيت دوو شت ەيە ئەبى جىيەجيان بکەيت
 يەكەم: سلطان عبدالحميد خان^(٣) موستەحەقى ويلايەتى صغرى بە ئەبى بچى توجەى
 لى بکەيت بە پاىەى ئەو ويلايەتەى بگەيەنى، دووم پياوى لە شارى موصل
 خەلكىكى زۆرى بە نالەبارى وەرگىراو ە برۆ لەوى ئەویش بفرۆتینە دواى نەمانى
 خەلك بۆيان دەرئەكەوى چى بە؟

فرموى: بە پىنى فرمودەى باوكم ە ەر دوو ئىشەكەم تەواو كرد، جا كاتى
 گەيشتمە موصل ئەو كاپرايە لە قاتى سىيەمى ئەو تەلار و كۆشكە كە لىي دائەنيشت
 ەستا بىتە خوارو ە پىم نايە بەر پىنى سەرە و خوار بوو ە لەزەوى درا و مرد بەيانى
 لە كاتى شتىدا بۆيان دەرکەوت كە خەتەنە نەكراو ە، بۆيان روون بوو ە كە ئەمە
 گاو ە.

(١) شىخ عمر زب خالى ەزەرقى شاهی عوسمان گیانە، وە خالى حەقیقى كاکە شىخ امین و
 كاکە شىخ ئابته.

(٢) دىر زوور: قەزايەكە لە سوریا.

(٣) سلطان عبدالحميد خان: پادشای رۆم بو ە، وە يەكى بو ە سولتانه كانى عوسمانى...

والأوليا ذوو كراماتٍ رتب وما آتتهوا لولد من غير أب

ك ٢٦٥: جهنابی مهلا جهلال كوری مهرحومی شیخ الإسلامی بانه گپرایه وه ووقی باوكم بوی گپراینه وه وتی کاتی له بیاره بوم وه ماویه بو تووشی خهته ره و وه سوده بو بوم، وه ههرچه ندلم ده کرد رزگارم نه ده بوو، عهرزی شیخم کردبو، زیکری لا حول ولا قوة إلا بالله م نه خویند: نه نجا هه موو روژی له ژووره که ی خوّم نه چومه ده ری، وه نه چوم بو مه نزلی حه زره تی شیخ پرسپاری نه فهرموو وه وضعت چونه؟ عهرزم نه کرد قوریان ههروه کو خوّم وام، ههتا روژی وتیان نه وه نه فراسیاو به گه هات، منیش له ژووره که ی خوّم بوم له په نجه ره وه سه رم ده رهینا که بزائم نه فراسیاو به گ پیاوی چونه، دیم شتی وهك په پوله له ده مم ده رچوو رویش نیشته به نه فراسیاو به گه وه، وه ئیتر من لهو ناره حه تیه رزگار بوم.

له پاش ماویه به عاده تی جارن چوم بو خزمهت حه زره تی شیخ وهك له وه پیش پرسپاری نه کرد وه وضعت چونه؟ به لام فهرموی ئیمه تاقه تی نهو جوړه شتانه مان نیه نه وان خویان نه وانه یان ههر هه یه، بو نه وان باشه.

ظولمته وابه لای ظالمانه وه نوریش وابه لای عالمانه وه
نهو عالمانه ی عارف به (حق)ن خادمی شهرع و دلسوزی خهلقن

عن أبي موسى الأشعري رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ ألا أدلك على كنز من كنوز الجنة فقلت بلى يا رسول الله قال: لا حول ولا قوة إلا بالله) متفق عليه.

ك ٢٦٦: مرحومی علامه ی زه مان مفضال ماهر أستاذ الكل ماموستا مهلا باقر رحمه الله الملك القادر، فهرموی: جاری لهو جارانه که نه چوم بو زیارمه تی بیاره ی شریفه تصادفی به شهوی نیوه ی شعبان کرد که به کوردی نه لین شهوی به رات، وه

له شه‌وه كه‌یدا ۳ جار سورمه‌تی یس و دو‌عای تاییه‌تی خۆی تیدا ده‌خویندری: ئەنجا بۆ به‌یانی ئەو شه‌وه‌ی ع‌رضی ه‌زره‌تی شیخ علاء الدین م کرد و وتم قوربان ئەمشه‌و چیت بۆ کردین؟ فه‌رموی ئیمشه‌و له‌ وه‌ختی خویندنی دو‌عاکاندا له‌ ده‌می ته‌له‌فوز به‌ كه‌لیمه‌ی (نا) كه‌شكۆلی حازر بو ه‌هرچی ه‌یه‌یه‌ له‌ ئەرواحی مه‌رید و مه‌نسوب ئەتباعی خۆم و موریدی ئەولادم كه‌ له‌مه‌ولا په‌یدا ئەبن كردمه‌ ناو كه‌شكۆله‌كه‌وه‌ وه‌ ۷ جار طه‌وافی بیت المعمور^(۱) پیوه‌ كرد.

روی عن عائشة رضي الله تعالى عنها عن رسول الله ﷺ إنه قال أتاني جبريل عليه السلام فقال هذه ليلة النصف من شعبان والله فيها عتقاء من النار بعدد شعور غنم كلب لا ينظر الله فيها إلى مشرك، ولا إلى مشاحن، ولا إلى قاطع رحم، ولا إلى مسبل، ولا إلى عاقٍ لوالديه، ولا إلى مُدمن خمر، رواه البيهقي.

ئه‌ته‌وی ه‌هرگیز: نه‌كه‌وته‌ دوا چاك بگره‌ چاكی ئەولیای خودا

ك ۲۶۷: جه‌نابی حاجی مه‌لا عارفی وله‌ژیر، یادی ه‌مه‌وو كات به‌خیر، له‌ مونا‌سبه‌یه‌كدا گ‌یرایه‌وه‌، فه‌رموی له‌ بیاره‌ی شه‌ریفه‌ بووم، رۆژی له‌گه‌ل كۆمه‌لیكا له‌ مالی ه‌زره‌تی شیخ عوسمان دانیشتبوین كورپکی همه‌ آمین به‌گ به‌ په‌له‌ كه‌ چاوی پیویست به‌ مو‌عاله‌جه‌ بو داوای له‌ ه‌زره‌تی شیخ عوسمان كرد كه‌ له‌ خزمه‌ت شیخی باوكی طه‌له‌بی ده‌رمانی چاوی بۆ بكات، شیخیش فه‌رموی ئەی خۆت عه‌رزت نه‌كردووه‌؟ وتی به‌لێ عه‌رزم كردوه‌، فه‌رموی چی فه‌رموو؟ وتی چهن ده‌رمانیكی پی فه‌رمووم كه‌ له‌گه‌ل ه‌یلكه‌ تیکه‌لی بكه‌م و به‌ پێی ده‌ستوری كه‌ حالی كردوم به‌كاری به‌ینم، شیخیش فه‌رموی: ده‌ی كه‌وای فه‌رموه‌ باشه‌ منیش عه‌رزى بكه‌م ه‌ه‌روا ئەفه‌رموی: كابرا به‌وه‌ قه‌ناعه‌تی نه‌كرد ه‌هر ئه‌یویست كه‌ شیخ عه‌رزى بكات. شیخ

(۱) بیت المعمور: له‌ ئاسمانی ه‌وته‌مدا له‌ محاذی مقابلی كعبه‌ الله‌ دایه‌.

فهرموی باشه عهرزی ئه کهم، پاش ماوهیه دانیشتن ههموومان له خزمهت حه زهرهتی شیخ عوسماندا چوین بۆ خزمهت حه زهرهتی شیخ علاء الدین قدس الله سره ئه نجا له پاش زیارهت و ههریهک له جینی خۆماندا قهرارمان گرت حه زهرهتی شیخ عوسمان داوای دهرمانی بۆ شه خسی ناوبراو کرد شیخ فهرموی خۆ دهرمانم پێوتوه و دهستورم نیشان داوه عهرزی کرد قوربان ئه زانم وه منیش پیم وتوه، به لām ههر حه زی ئه کرد که عهرزت بکهم، ئیتر حه زهرهتی علاء الدین قدس الله روحه تیگه بشت که ئه م شه خصه وا ئه زانی بیجگه له وه پێی و تراوه شیخ خۆی دهرمانی باشتی ههیه و نایداتی، فهرموی گوی بگرن با حیکایه تیکتان بۆ بگێرمه وه.

فهرموی رۆژی خه بهریان دای که وا حاجی همه آمین به گی^(۱) به یه له یان به سواری هیستری هینا له بهر ئیشی چاوی وه قره ی نیه منیش مراجعه ی دلیم کرد عقیده ی دلی ههر ئه وه نده بو که ئه مه جیگه یه که مو عاله جه ی نه خوش و چاو به شه داری تیدا ئه کریت.

منیش ئه وه نده که له ته وانام دابوو ته داوی چاویم بۆ کرد و رۆشته وه سالی دوهم له عهینی کاتدا به سهر سواری هیستری که وه هاته وه به هه مان ئیش و ژانه وه دیسان موراجه عهم به دلی کرده وه ههر له سهر ئه و بیرو با وه پری پیشویه بوو ئه نجا کوریکمان بوو جمالی ناو بوو تازه پێی گرت بوو خۆشمان ده ویست ته ماننام کرد له خودا که چاوی ئه و کوره بکه و یته بری چاوی حاجی همه آمین به گی، حاجی همه آمین به گی رزگار بو، وه ئه و کوره چاوی تووش بوو وه به و دهرده وه مرد.

له پاشا فهرموی رۆله ئیمه به مال و به ئه ولادیش له خزمهت به ئوممه تی پیغه مبه ر ﷺ در یغیمان نیه، ئیسته تو وا ئه زانی دهرمان مان ههیه و لیت در یغ ئه کهین برۆ ئه و دهرمانانه که پیم و تویت به کاریان بهینه إنشاء الله چاک ئه ییت. قال رسول الله ﷺ: (من قضی حاجه لأخیه فکأنما خدم الله عمره).

(۱) همه آمین بگی به یه له باوکی شه خصی ناوبراو که داوای دهرمانی چاوی کردوه.

أخرجه البخاري والطبراني والخرائطي.

علاء الدين له أُلطافى خوداوه
له پایه‌ی به‌رزى هیممه‌تدا مقیمه
عهبای عزیزه‌ت به بالایا بپراوه
کریم ابنُ الکریم ابنُ الکریمه
قدّس الله سرّه العزیز

ك ٢٦٨: حاجی عبدالله به‌گ کوپری نصر الله به‌گی سیا گوینز^(١) گپرایه‌وه ووقی:
له سالی ١٩٤٩ دا باوكم و دوو کوپ و کوپ‌زایه‌ك و ئاموزایه‌كى له یه‌ك شه‌ودا
كوژران، وه من ئیتر له‌و جیگه‌ نه‌مام وه كوچم كرد هاتمه‌ دینی مه‌لاداوده كه عائیدی
ناحیه‌ی سه‌رچناره‌ ئه‌نجلا له سالی ١٩٥٠ دا چوم بۆ بیاره‌ بۆ زیاره‌تی حه‌زره‌تی شیخ
علاء الدین قدّس سره چونكه باوكم مورید و موخلسیكى راسته‌قینه‌ی ئه‌و بوو. له
پاش ئه‌نجامی زیاره‌ت و اظهاری لطفی خووی و به‌یانی داخ و ته‌ئه‌سوفی بۆ ئه‌و
كاره‌ساته‌ عه‌رزم كرد. قوربان باوكم ئه‌گه‌ر ده‌ستی به‌ كه‌سی بگرتایه‌ خاوه‌نی تفه‌نگ و
ده‌مانچه‌ بوايه‌ یارمه‌تیان ئه‌دا، وه ئاوا به‌ خوڤرای نه‌ئه‌پووی، ئا به‌م مه‌عنا هه‌ندی
شه‌كوای حالی خۆم له‌ خزمه‌تیا ده‌ربیری. شیخ به‌م قسه‌یه‌ ده‌ركه‌وت پێی ناخوش
بوو، وه له‌ شیوه‌یدا ده‌ركه‌وت كه عاجز بوو.

دوای فهرموی باوكت چ شه‌وی كوژرا؟ عه‌رزم كرد نازانم فهرموی شه‌وی ٤
شه‌مه، له‌ چله‌ی هاوین، وه ئه‌وه‌نده‌ی مانگ بو له‌ گه‌ل دایكتا ئه‌و شه‌وه‌ رابگرن،
ئه‌گه‌ر ئه‌م سال له‌و شه‌وه‌دا كه باوكت كوژرا خوا كردی و ئیمه‌ شیخ بوین حه‌قتان
ئه‌سه‌نری ئه‌گه‌ر خوا نه‌یكرد و ئیمه‌ش شیخ نه‌بوین ئه‌چین شوایی ئه‌كه‌ین كاتی
گه‌رامه‌وه، ئه‌م قسانه‌م بۆ دایكم گپرایه‌وه، ئه‌و وه‌خته‌ من چوم پایز بوو. له‌ وه‌رزى
هاوین له‌ شه‌وی دیاری كراو من به‌ دایكمم ووت ئه‌م شه‌وه‌ ئه‌وه‌نده‌ی مانگه‌ ئه‌و
شه‌وه‌یه‌ كه شیخ فهرمووی، من به‌ عاده‌تی خۆم شه‌و له‌ بانێژه‌ ئه‌خه‌وتم دایكم له‌

(١) سیا گوینز: دینه‌كه‌ له‌ سه‌ر سنوری بانه‌ عائیدی عیراقه‌ تابعی قه‌زای پێنجوینه‌.

ژووره وه کاتی نوستم سه یرم کرد و له خهوما ۳ سوار له لای پیاره وه هاتن به لام
خویان سپی وولاغه کانیان سپی تهسپه کانیانم ته دی بالیان هه بوو، جار جار به
تهندازه ی مناره به بهرز ته بوئه وه جار جاریش به زه ویدا ته هاتن که گه یشتنه نزیکمان
تیگه یشتیم ته مه هه مان وه عده وه بو هه مان مه به سته. به من و دایکیمیان فهرموو
ئیوهش وهرن له گه لمان له ته زم^(۱) وه سه یر بکه ن. چوین ئیمه گه یشتینه سه ر شاخی
ته زم ته وان گه یشتنه سه ر کیوی که تو^(۲) چاومان لی بو به قه مچییه که به
ده سیانه وه بو، وه حهلقه کانی وهك زنجیر له ئاسن بو هه ریه که قه مچییه کیان مائی به سه ر
که زی که تودا توز و خوئیکی زور بهرز بوئه وه چاومان لی بوو بهرده کان له ت
ته بون وه له گه ل تهو حالته تا (۳) کهس تیاچون، وه به ته رزا چونه خواره وه، من له
شه ققه ی قامچییه کان راپه یریم وام زانی تفه نگیان پیوه نام هه ستام و رام کرد بو
ژووره وه له ناوه راستی ری گه یشتیم به دایکم، به راکردن تهویش ته هاته دهره وه و وتم
دایه چییه؟ ووتی خهوم دیوه، که گیرایه وه به بی کهم و زیاد منیش و وتم والله ی دایه
منیش هه ر وه هام دیوه، بو سبه یینی تهو شه وه خه بهر هات که له کیوی که تو به
هوی مه فرره زه ی شوپته وه خوله پیزه^(۳)، و هاوړیکانی کوژراون.

نوسه رته لی: من پیش نویژی مزگه وتی قازی بوم له پینجوزین: مه رحومی نصر الله
به گم چهن جار دیوو، وه خه بهری خوی و چهن که سیکم بیست ئیتر له فیکرم
چوو بوو که چهن کهس بوون، وه به معلومی له لایهن کیوه کوژراون.

عن ابن مسعود رضی الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ (أول ما يقضي بين الناس يوم
القيامة في الدماء).

(۱) ته زم: شاخیکی مه شهوره له پشتی سوله یمانی که وتوته به یینی چوارتا.

(۲) که تو: کیویکه له شارباژێر نزیکی دبی شیراوێژه، پیری شه وکیل له نزیکی دایه، ته لین تهو
که ژه کانی بهرده تاشه.

(۳) خوله پیزه: ریگریکی به ناویانگ بو زور کهس له دهستی یاس و بیزار بوون.

وعن البراء بن عازب رضي الله عنه أن رسول الله ﷺ قال: (لزوال الدنيا أهون على الله من قتل مؤمن بغير حق) رواه ابن ماجه بإسناد حسن ورواه البيهقي والأصبهاني.

ده خيله تووی بی ره حمی مه چینه
 گولاله ی ژین له دهس هیچ کهس مه سینه
 به ناحق دهست و بی مه شکینه چونکه
 دهسی قه هری خودا ئه ستو شکینه

ك ٢٦٩: جاری له گه‌ل مه‌رحومی حاجی سعید ناو خه‌لکی پینجوین وه حاجی
 أحمدی حه‌مه‌ی مینه‌ی سمایل ئه‌ویش هه‌ر له دانیشتوانی پینجوین، وه مه‌رحومی مه‌لا
 شیخ علی برای مه‌لا نذیر له بیاره‌ی شریفه له خزمه‌ت شیخ دا بوین قدس الله تعالی
 سره‌ مونا سه‌به‌یه له گفتوگو^(١) هاته‌ ئارا حه‌ز ره‌قی شیخ فه‌رموی له به‌غدا ئه‌ گه‌راینه‌وه
 چه‌ن که‌سی ره‌فیقم بو، گه‌یشینه‌ جیگه‌یه‌ تا قمی شیعه‌ی ئیرانی که له که‌ریه‌لا و
 نه‌جه‌فه‌وه ئه‌هاته‌وه له دووره‌وه ده‌ر که‌وتن، من به ره‌فیقه‌کانی خۆم ووت ئیوه‌ به‌رۆن
 من چاوه‌پروان ئه‌بم تا ئه‌مانه‌ ئه‌گه‌ن تینومه‌ نه‌ختی ئاو ئه‌خۆم دوا یی به‌غار دیم پیتان
 ئه‌گه‌م، کاتی گه‌یشتن وه زیاره‌ت قبولم لی کردن داوای ئاوم کرد، ئاویان بو هینام
 به‌لام له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ده‌می جه‌وه‌نه‌که‌ دابوی به‌ قه‌برغه‌ی^(٢) وولاغه‌که‌دا مو و توکی
 زۆری پیوه‌ بو تبیعه‌تم نه‌چوه‌ سه‌ر ئاوه‌که‌، وه له‌به‌ر دلی ئه‌وان نزیکم به‌ ده‌مم
 کرده‌وه، وه‌ك ئه‌وه‌ی بیخۆمه‌وه ره‌ددم کرده‌وه، وه نیعمه‌ت به‌ زیادیم لی کردن،
 یه‌کیکیان تیدا بوو ئاخون ئاغا گه‌وره‌ی مه‌زه‌بیان بو.

(١) گفتوگو: وتووێژ.

(٢) جه‌وه‌نه: له چه‌رم دروستی ئه‌که‌ن ئاوی تی ده‌کری. قه‌برغه: ته‌نیشت.

پرسیاری لی کردم: وتی تو چیت؟ مه به سی ئه وه بو شیعه ی یا سونیت؟ منیش له وه لاما وتم له ناو کۆمه لیکام ئه گهر بلییم من ئه ووم، به به رد سه نگه سارم^(۱)، ئه که ن، منیش مه به ستم له و کۆمه له ئه وان بو یانی ئه گهر بلییم سونی م به رده بارانم ئه که ن، به لام ئه و وا حالی بو من وام له ناو جه ماعتیکی سونی دا ئه گهر بلییم شیعه م سه نگه باران ئه کریم، ئاخون ووتی الحمد لله که تو له خۆمانی ده خیل صهد ده خیل ئاگات له خۆت بی، به قسه یان فریب نه خۆی تاینی خۆت بپاریزه: ئه نجا هات به هه جوو زه می سونی مه زه به دا وه ده ستی کرد به قسه پی ووتن به گه وره گه ورائی مه زه بی أهلی سوننه ت و جه ماعت تا گه یشته ئه م حه دده ووتی ئه گهر یه کی شه خسیکی سوننه ت و جه ماعت بکوژی خیری وه ک ئه وه وایه حه فتا مورته ددی کوشتی ئه نجا تیفکرام ئه گهر به قسه و موحاده له له گه لیا بچمه مه یدان درێزه ی ئه و ی، وه له ریگه دا زۆری پی ناچی ئه وان جیا ده بنه وه، به ره و ئیران ئه پرون، ناچار له بابیکی تره وه که و تمه قسه له گه لیا و وتم تو بۆچی چوبوی بۆ که ره لا؟ وتی له بهر خوا بۆ زیاره ت چوم، وتم له بهر خوا نه چویت، تو ۳ دوژمنت هه یه بۆ ئه وه چویت که دوعات بۆیکه ن له شه ری ئه و دوژمنانه ئه مین بی ووتی والله راس ئه که ی، ئه نجا ژنی له که ژاوه که دا بو ژنی ئه و بو و وتم ئه ی ئه و ژنه بۆچی چوه؟ ووتی ئه و له بهر خوا چووه، و وتم: ئه ویش له بهر خوا نه چووه، ووتی: ئه ی بۆچی چووه؟ وتم بۆ کوپ چوه، وتی ئه و بۆ خوا چوه وتم مندالی هه یه؟ وتی نه، و تم ده ی بۆ ئه وه چوه کوپی بی، ئه نجا و تم موژده بی هه تا ئه چیته وه یه کی له و ۳ دوژمنه ت، وه ئه وه ی به تاییه تی زۆتر لی ئه ترسای مردوه، ووتی ئه مه به چی بزائم که وایه، و وتم به و نیشانه ی که کۆلنجت کردبوو، ده رمائی ره وانیت خوارد تووشی ذات الجنب بویت وه خت بو به ریت چووته فلان مه رقه د زۆر زۆر هاوار و زاریت کرد تا دوعا ی بۆ کردیت رزگار بویت: وتی سبحان الله ئه لئی

(۱) سه نگه سار: به رده باران، ره جم. مورته د: له دین و مه رگه راو.

هه‌میشه تۆ له‌گه‌ل من دابویت، ئەمه تۆ یه‌کیکی له ١٢ ئیمام خوا زیندوی کردووته‌وه
یا یه‌کیکی له اولیاء الله؟

وتم نه یه‌کیکم له ١٢ ئیمام، و نه یه‌کیکم له اولیاء الله ی مقده‌س به‌لکو من
خۆم به یه‌کی له خادمانی ده‌رگای دوا‌زده ئیمام ئەزانم، وه من یه‌کیکم له که‌مترین
که‌سی له ئوممه‌تی پیغه‌مبه‌ر ﷺ و من سونیم وه ئەم مه‌نزله‌ته‌م که ده‌ست که‌وتوه به
هۆی په‌په‌وه‌کردنی ئەو گه‌وره گه‌ورانه‌یه له ته‌هلی سوننه‌ت و جه‌ماعه‌ت که ئیوه له
به‌یانیه‌وه قسه‌یان پی ئەلین، وه من ئیسته بی حه‌واسم ماندووم سه‌فه‌رین ئە‌گینا چه‌نده
موو وا به‌سه‌رت‌ه‌وه ئەوه‌نده‌م له به‌سه‌ر هاتی خۆت بۆ باس ئە‌کردی.

له پاش ئەم قسانه‌ حیس‌م کرد موجه‌تی سونیه‌ت چوه دلی وه قه‌راری دا
نیسه‌بت به‌وان بی‌شه‌ده‌بی نه‌کات وه له خه‌ج‌اله‌تی خۆی سه‌ری ولاغه‌که‌ی وه‌رگیرا
خۆی کرد به‌ ناواقفه‌که‌دا قال رسول الله ﷺ: (من أحدث فی أمرنا هذا ما لیس منه
فهو رد) متفق علیه.

دوژمنی گرو‌ی یارانی نبی	ده‌خیل سه‌د ده‌خیل نزیکیان نه‌بی
سه‌فیه و نه‌زان چه‌هوت و چه‌ویلن	له ساری خه‌طای پر خه‌ته‌ر ویلن

ك ٢٧٠: جارېك له‌و جاران‌ه که به زیاره‌تی حه‌زه‌ره‌تی قطبی زه‌مان حه‌زه‌ره‌تی شاه
علاء‌الدین قدس سره‌ فائز ئە‌بوم پرسیاریکم عه‌رض کرد، وه پرسیاره‌که‌یشم ئە‌مه
بوو:

وتم قوربان: شیخ عبدالوهابی شه‌عرائی له کتیییکا که خۆی ته‌ئیلیفی کردوه، وه ناوی کتییبه‌که‌ی، به‌ العهود المشایخ^(۱)، ناوناوه، ئەفهرموی: شیخ عباسی حدیثی بو به‌ میوانم، ئاگام لی بو له‌ ماوه‌یه‌کی که‌ما چهن جاری خه‌تمی قورئانی کرد، منیش به‌ خزمه‌ت مورشیدی ئەو که‌یشتم ئەمهم بو گێرایه‌وه‌ ئەویش فهرموی جا ئەوه‌ چیه‌، من له‌ رۆژیکا، ئەوه‌نده‌ خه‌تمی قورئان ئەکه‌م، وتم ههر به‌ حه‌رف؟ ووتی به‌‌ئلی به‌ حه‌رف وتم ئەوه‌ چۆن؟ فهرموی کاتی رۆج تجردی کرد له‌ به‌ده‌ن ئەمانه‌ سه‌هلن، ئوممه‌تی پێغه‌مبه‌رائی پێشو وابوه‌ ۲۰۰- تا ۳۰۰ و زیاتر به‌ سال‌ عمری بوه‌ به‌ عیباده‌ت و طاعه‌ت ته‌واویان کردوه‌، خوا‌ی گه‌وره‌ به‌م ئوممه‌ته‌ ئەفهرموی: (کنتم خیر أمةٍ أخرجت للناس) ئەگه‌ر خوا‌سی ئەم ئوممه‌ته‌ ئەم جو‌ره‌ شتانه‌یان نه‌بی له‌ گه‌ل ئەم عومره‌ که‌مه‌ ئیتر به‌ چی له‌وان چاکترن؟ له‌ پاش ئەوه‌ که‌ ئەمانه‌م عه‌رز کرد چهن رووداویکی پر له‌ به‌ره‌که‌ت و رووناکی گێرایه‌وه‌:

یه‌که‌م: شیخی باوکم تعلیمی مورا‌قه‌به‌ی قورئانی کردم وه‌ فهرموی له‌مه‌ولا مورا‌قه‌به‌ی قورئان بکه‌ ماوه‌یه‌ به‌ پێی ئەو تعلیماته‌ مه‌شغو‌ل بوم، تا جاری له‌ کاتی مه‌شغو‌لیدا سه‌یرم کرد قورئان بو به‌ صوره‌تیک ده‌ستی کرد به‌ قسه‌کردن له‌ گه‌ل ما، ئەلجا ههر سورته‌ی له‌ سورته‌کانی قورئان بون به‌ صورته‌ی^(۲) وه‌ ده‌ستی به‌ قسه‌کردن له‌ گه‌لما کرد، ئەلجا ههر ئایه‌تی له‌ ئایه‌ته‌کانی قورئان به‌ قسه‌کردن له‌ گه‌لم مه‌شغو‌ل بوون، له‌ پاش ئەوه‌ ههر که‌لیمه‌یه‌ له‌ که‌لیماتی قورئانی وه‌ک ئەوان قسه‌ی له‌ گه‌ل کردم تا به‌ ته‌واوی وای لی‌هات جه‌میعی حروفی قورئان قسه‌یان له‌ گه‌ل ئەکردم، وه‌ هه‌ریه‌ک به‌ حه‌قیقه‌تی معنای خۆی قسه‌ی ئەکرد، ئەوه‌ی با‌سی به‌هه‌شت بو با‌سی به‌هه‌شتی ئەکرد ئەوه‌ی حه‌رفی جه‌هه‌ننهم بو با‌سی ئەحوالی جه‌هه‌ننهمی ئەکرد ئەوه‌ی

(۱) ئەم کتییبه‌ هامشی کتیییکی خۆیه‌تی که‌ ناوی (الأنوار القدسیة فی العهود المحمدیة)یه.

(۲) صورت: یانی شیوه‌ و هه‌یه‌ته‌. هه‌رجاری پله‌یه‌ ئەهاته‌ خوار له‌ هه‌وه‌ئه‌وه‌ هه‌موو قورئان دووهم جار سورته‌کان سی‌هه‌م جار ئایه‌ت چواره‌م که‌لیمات پینجه‌م حروف.

له به یانی صفیات و زاتی خودای تعالی وه بو له و حقیقهت و مه عنایه وه قسه ی نه کرد، ههروا بهم جوړه نه مدی، وه له یهك ثانی ته نیادا هه مووم نه دی وه قسه ی هه موویانم نه بیست، وه قسه ی نه م قسه ی یه کیکی تری لی تیك نه نه دام: خودای تعالی ویسه تیکی وای دابومی هه موی حالی نه بووم نه نجا فهرموی: چونکه هه مو له حزه یه دیتنی نه وانه یانی ته وای حروفی قورئان تکرار نه بووه وه، وهك نه وه وایه: (هه ر له حزه یه ته وای قورئان خه تم کردی: ممکینه هی نه ویش وا بو بی^(۱)).

دووهم: نه مه بو فهرموی: جاری له خزمهت شیخدا من و نجم الدینی برام له سلیمانی چوین بو خزمهت كاك احمد قدس سره له پاش ماویه له ایظهار ی موحبهت و دهرپرینی اشتیاق و چهن قسه و باسیکی خوش كاكه احمد فهرموی به باوكم تو دوعا نوسین تعلیمی وفق و ئیجازه ی نه مانهت له م كوران به کامیان داوه؟ من نه مه وی تعلیمی ویفقی گولله بهندی^(۲) بکه م وه ئیجازه ی بدهم بو خه لکی بنوسی.

(۱) هی نه ویش وابوو بی: یانی أبو العباس و مورشیده که ی که نه ویش شیخ علی مرصغی بو. حه زره تی شیخ علاء الدین نه مانه ی به میثال نه هینا بو نه مه که ههروهك (طه ی) یانی پیچانه وه ی کات و مکان هه یه توسیعه ی زه مانیش هه یه.

(۲) گوله به ند: به هه رکهس بی ریعا یه تی شه رته کانی بکات: گوله نای بری. وه گوله به ند به ته وائر ثابت بووه به هه ر شتیکه وه بو گوله تأثیری تی ناکات، زور کهس بو تاقیکردنه وه له ملی مریشك و حه یوانیان کردووه و تفهنگیان تی نه قاندووه، پهرو و موی لی کردووه به لام هیچ له گوشته که ی نه بریوه. نه نجا (ویفقی) یش چهن شه رتیکی هه یه. وه خویشی نه م نه صلانیه ی هه یه:

مفتاح مغلاق (تهرج - نه صل) وفق مساحه ضابط غایه.

نه نجا نه مه له هه ر لایه وه که وه کزی بکه یته وه	میفتاح (۱)	مغلاق (۹)	تهرج (۱۲)
---	------------	-----------	-----------

۱۵	۴	۹	۲
۱۵	۳	۵	۷
۱۵	۸	۱	۶

وفق (١٥) مساحة (٤٥) ضابط (٦٠)
غايه (١٢٠) بيت الزائد (٧)

$$87 = 8 - 0. = 3 \div 10.$$

معامله‌ی خوی همه‌په

باخچه ی یونخوشان

شیخی باوکم فہرموی ئیجازہی نویسی ئمانہم بہ علاء الدین داوہ: حہزہقی
کاکہ أحمد بانگی کردمہ نزیکی خوہوہ: ویفقہکھی فیرکردم. وہ فہرموی ئہم ژمارہ
بہ حیسابی أبجد ئہوہندہ ئہکات یانی تہواوی حہرفہکانی قورئان لہ ہر حہرفی بہ

إضافی زاویہی دووہم لہ گہل نہفسی مساحہ

۸		۶
---	--	---

مفتاح

ا ح م د

۱۶	۲۳	۱۴
۱۵	۱۷	۲۱
۲۲	۱۳	۱۸

أحمد ۵۳ - ۱۲ = ۴۱

زائد ۳/۲

۴۱ + ۳ = ۴۴

۵۳ ۵۳ ۵۳

زائد ہرجی لہ مورہبہعدا مایہوہ لہ خانہی (۱۳) دہخیتہوہ
سہری، خانہی ۱۳ لہ پیشتر باسکرا لہ کوئدایہ.

تہلجا گوئہبند بہ وفقی مربع دروست تہبی بہلام شروطی زوری
ہہیہ. ئہمہ ہر بق تہرتیبی پیرکردنہوی خانہکانہ. وہ بق نمونہیہو بہس

	ع	ل	ی	م
۱۵۰	۳۰	۴۳	۴۰	۳۷
۱۵۰	۴۱	۳۶	۳۱	۴۲
۱۵۰	۳۵	۳۸	۴۵	۳۲
۱۵۰	۴۴	۲۳	۳۴	۳۹
۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰

تہجا ۳/۲ کہ لہ تہنجامی ۵۳ تہقسیم بہسہر ۳دا مابوہوہ لہ پاش تہرجی ۱۲ لہ مہجموعی ژمارہی
أحمد: یانی ۴۱ مابوہوہ وہ لہ ۵۳ تہقسیمان کرد بہسہر ۳دا ۱۳ حاصل تقسیم وہ (۲)ی مابوہوہ:
تہو دووہ تہخریتہ سہر (۱۹) کہ لہ وفقی مثلی (أحمد)دا دہردہکھوی وہ تہویش لہ خانہی (۷)
کہ بیت الزائدہ. وک:

و	د	و	د
د	و	د	و
و	د	د	و
د	و	و	د

ا ح م د

۱۶	۲۴	۱۴
۱۵	۱۷	۲۱
۲۳	۱۳	۱۸

ژماره یه دیاری کراوه هموی بنوسی وه کۆی بکهیتهوه حاصلی ئەمەندە ئەکات، ئەنجا پاش ئەوه که لهوی ههستاین وه له خزمەت باوکی بهرێزما گهراینهوه کاتبی شیخ عمر ناوم ههبوو له پاش نوێژی بهیانیه که له گهڵ ئەوا بۆ تاقی کردنهوه تا بزانی ئەو ژماره یه صحیحه یا نه، دهستمان کرد به حسابی حروفي قورئان به حسابی ئەبجد له ههوه ئەوه تا ئاخیر بۆ پاش نوێژی نیوهڕۆ تهواومان کرد به بی کهم و زۆر تهواو بوو.

ئەنجا ئەمه کهرامهتیکی زۆر گهورهیه، وه نمونهی تهوسیعهی زهمانه ئەگینا ئەمه ئیشی چهن مانگیکه.

وه گولله بهند به تهواوتر ثابت بوه بههر شتیکهوه بو گولله تهئشیری تی ناکات زۆر کهس بۆ تاقی کردنهوه له ملی مریشک و حیوانیان کردوه تهنگیان تی تهقاندوه پهپ و موی لی کردوه تهوه بهلام هیچ له گۆشتهکهی نهبریه، ئەنجا ویفقیش چهن شەرتیکی ههیه، وه خۆیشی ئەم ئەصلانهی ههیه: مفتاح میغلاق تهرح = ئەصل وفق مساحه رسم.

سێههم: فەرموی جاری یهکی له رجال الغیب هات ووتی ئەم بهیانیه له خوراسانهوه هاتوم بۆ نوێژی نیوهڕۆ ئەچم له مکه نوێژ ئەکهم، وه نوێژی عصر له مەدینه ئەکهم وه یا به پێچهوانهوهی ئەم دو کاته لهو دو جێگه (ئێسته من له بیرم چوه تهوه که شیخ کامیانی فەرموو).

چوارهم: لهوانه له خزمەت خۆیدا بوم، وه فەرموی ئەمهیه: یهکی پهیدا ببو به ناوی خەلیفه گهریهوه چهن که سێکی له خۆی کۆکردبوهوه، وه ئیشوکاری مفسیدانهی بهجی ئەهینا، فەرموی که تهعمولم له حالێ کرد بۆم مهعلوم بو که مسیحیه وه ئەیهوی زهربه له دیانهتی ئیسلام بدات: زۆر به لامهوه ناخۆش بوو.

چوم بۆ رهزاوله كه به عباس قولى سولتان بلييم ئهم شهخسه له ناو بيا، به ياني نويزم كرد جا له بهر ئهوه كه خيره ئينسان له جيبى خوى ثابت بى تا خور ئه كهوى، لهو منزلا پاش نويزه كهه له سهر بهر ماله كه مه شغولى ويرد بوم بهر لهوه خور بكهوى به كى هاته ژووره وه مصافه ههى كرد و دانىشت: لهو كاته چاي پيگه يشتبو وتم به چايچيه كه چاي بينه بۆ ئهم پياوه له دووره وه هاتوه له پاش نه ختى ههستا هاته لامه وه چپاني به گوى ما ووتى مه صلح هت نيه ئه و كابرأ به هوى عباس قولى سولتانه وه به هوى ئهم به يانيه من نويزم له بيت المقدس كرده اوليا اجتماعيان كرد نه ماني ئه و پياوه يان هه واله به من كرد ئيتير ههستا و روشت، كه چوه دهره وه به كۆمهلى حازرانم ووت نه تانزاني ئه مه چى بوو؟ وتيان نه والله قوريان، وتم ئه مه رجال الغيب بوو ووتيان ئه ي قوريان بۆ زوو نهت فهرموو با زياره تمان بكردايه؟ ئه نجا رايان كرد به دوايا زور گهرايون نه يان دى، وه ئيتير ئه و شه خصه گوم بوو وه نه زانرا چى به سه رهات: بلى ئيتير الحمد لله⁽¹⁾، به هوى ئه و پرسياره وه به بيستنى ئهم چه ن فهرموده پر له .. به هره مه مند وه شاد و كامه ران بوم.

عن أنس رضي الله عنه قال: "رسول الله ﷺ من صلى الصبح في جماعة ثم قعد يذكر الله حتى تطلع الشمس ثم صلى ركعتين كانت له كأجر حجة وعمره قال: رسول الله ﷺ تامة تامة تامة" رواه الترمذي.

(1) بۆ ماموستا مه لا عارفي پينجوين رحمة الله عليه ئه مه م گيرايه وه فهرموى به لى منيش له خزمهت خوى بيستومه، وه فهرموى كاتى ئه و زاته هاته ژووره وه وا به زماندا هات وتم حلت البركة.

چ که رامة تیکه یارەب کردت لە گەڵ بەشەردا
 که بەرگی جیگە داریت بە لوطفت کرد بە بەردا
 چی لی دەبینی بی چا و چی لی دەبیسێ بی گوی
 خاکی نەفامی بی دل با هەر بکا بەشەردا
 (١) بی یسمع و یبصر بی یبطش خوا خوی
 لە وەصفی ئەولیای خوی بە پیغەمبەر خەبەردا

ك ٢٧١: مرحومی ماموستا مەلا نصر الله ئیمام و مدرسی دینی کیلو (٢) بۆی
 گێرامەووە فەرموی لە بیارە لە خزمەت شیخدا حاضر بووم جەماعەتی خەلکی
 ئەنطاکیە هاتبون بۆ زیارەتی حەزەرەتی شیخ چوار بەرگی فقهی ئیمامی مالکیان هینابو
 بە دیاری کە پێیان ئەلین (موطاً) حەزەرەتی شیخ بە مەلا محمدی کوری ماموستا مەلا
 بهای فەرمو نەختیکی لی بخۆنەووە، ئەویش لە بەرگی (١) ی لە باسی دەس نوێژ
 جوملە یەکی خۆیندەووە: وە ئاخری بە حدیسیکی پێرۆز هینا کە فەرموی روایە مسلم:
 ئەلحاج حەزەرەتی شیخ فەرموی درۆ ناکەم (وہ ئەمە ی بە سوک فەرمو) ٣ جار تەواوی
 قورئان بە جمیعی معانی و حقایق و رموزی کە لە (لوح المحفوظ) وە بۆ پیغەمبەر ﷺ
 هاتووە لە خزمەت پیغەمبەرە خۆیندومە (مسلم) یش هەروا، جا ئیتر نەمان زانی

(١) لە حدیثی قدسیدا دەفەرموی: من عادی لی ولیاً فقد آذنته بالحرب، وما تقرّب إليّ عبدي
 بشيء أحبّ إليّ مما افترضت عليه، وما يزال عبدي يتقرّب إليّ بالنوافل حتى أحبه، فإذا أحببته
 كنت سمعه الذي يسمع به وبصره الذي يبصر به ويده التي يبطش بها ورجله التي يمشي بها ولئن
 سئلني لأعطينه ولئن استعاذني لأعيذنه. رواه البخاري وابن حبان في صحيحه وأبو داود وأبو
 نعيم في الحلية والبيهقي.

(٢) کیلو: دێهە کە ماوەی سەعاتی لە پێنجوین دورە، شیخ رشید مالیکی ئەو دی بو.

(مسلم) یش وەك ئەو خویندویەتی كە جامعی حدیثە یا كتیبی (مسلم) یشم لە خزمەتیا
خویندووە.

بە کیلوی نزیك جیگەیی ئەجدادم رووی دراوی تر هاتەووە یادم
ئەوەش ئەمەیه:

شیخ رشید کویری شیخ عزیزی کیلو: ماوێهەکی زۆر نەخۆش بو لە لای
دوکتۆر هیچ چارەسەری نەکرا، وە لە کاتی سەلامتی دا زۆر مونگیر و بی پروا بو بە
مشایخی بیارە، بە ئاشکرا بی ئەدەبی دەکرد، کە دەردەکەیی بی عیلاج ما ناچار لە گەڵ
مامۆستا مەلا نصرالله کە مدرسی دینی خۆی بو چون بو خزمەت شیخ وە زۆر لە
حالی خۆی دلخۆش، وە لە کرداری پیشوی پەشیمان و خەجالت بو، ئەنجا ئەو
شیخ رشیدە وتی دو سی رۆژ شیخ ئەیفەرمو جار بە جار بە لایەك وەك دالاش بەسەر
ئەم چەمەدا ئەسوریتەووە خوا لە ئیمەیی لادا لە پاش ئەو دو سی رۆژە لە بەینی بیارە و
هانە گەرمەلەدا بە گزادەیه هەورامی لە چەما لە بن دارێکدا (درەختێکا) خەوتبو
کوشتیان، ئەنجا من پروام پەیدا کرد کە ئەم خاوەنی حەقیقەتە وە خاوەنی ئیدراک و
بصیرەتە. عن عثمان بن عفان رضی اللہ عنہ عنه عن النبي ﷺ خيرکم من تعلّم القرآن وعلمه،
رواه البخاري ومسلم والترمذي والنسائي وابن ماجه وغيرهم.

عن ابن مسعود رضی اللہ عنہ قال: قال رسول الله ﷺ: من قرأ حرفاً من كتاب الله فله به
حسنةٌ والحسنةُ بعشر أمثالها لا أقولُ الم لكن الف حرف، ولام حرف، وميم حرف،
رواه الترمذي.

خۆزگە بەو کەسە کە دەس بەتألە
دنیا پەرستی بە لاوہ تألە
تەنیا هەر یادی خوای لە دلا بی
ویردی زوێسانی کلام الله بی

ك ٢٧٢: جه نابی فاضلی موحتهرم صادق و ناصح متقی وارع حاجی مه لا صالح مه شهوره به مه لا صالحی پهرخی گپرایه وه فهرموی: فقهی بوم توشی نه خوشیه کی زور به رده وام و نارحهت هاتم، چهن جار موراجعه به دوکتور ئه کرد فه حصیان ئه کردم ئه یان ووت تو هیچت نیه کهم خوینی و ضه عیفی، دهرمانی مقویان بو ئه نویسم هیچ سودیکی نه بوو، وه ههر به تهیه موم نویژم ئه کرد نه م ئه ویرا به هیچ جور ئاو له هیچ جینگه یه کم بکهوئیت دهستم تا جمگه م یان جمگه ی مه چه کم. سهر و ریشم هات بو له بهر ئه وه که نه م ئه ویرا ئاو له سهر و رووم بدهم، به لام دهم و چاوم له چلکن نه ده چو، به کورتی له پاش چهن جار موراجعه به دوکتور وه که لک نه بینین جاری له روی گله یه وه، وتم ئینسان ته گهر په نا به کافری بیات بو ههر مه طله بی، چی له ده سه لاتیا بی در یغی ناکات، له ئوممه تی پیغه مبه را ﷺ ئه م هه مو ئه ولیا گه وره گه ورا نه هه یه ته شه بوسیان پی ته که یین به قه دهر گاوری لیمان ناپرسن.

ئو شه وه به خزمهت حه زره تی شیخ علاء الدین قدس سره گه یستم دو عایه کی دایه دهستم فهرموی ئه م دو عا به نیه تی لاچونی ئیشی سهرت وه تصفیه ی قلبی هه لگره که خه بهرم به وه ئیشی سهرم نه ما، وه ئیتر به ته واوی لاچو به لام نه خوشیه که ی تر هه رچهن مابو له ویشدا فهرقم کرد ئه فجا پاش ماویه ویستم مراجعه به مستشفا بکه مه وه دوا پی کاغز یکم به برایه کدا نوسی بو خزمهت حه زره تی شیخی علاء الدین قدس سره به م جوړه قوربان نه خوشم مایه سیرمه له چاره سهر کردنی سهر گهردانم: منیش مه شورهت به جنابت ته کهم، خویندتم په کی که وتوه، بچم بو لای طبیب، یا صبر بکه م یا بیم بو خزمهت له وه لاما به و برایه ی فهرمو بو مدیه ن بو لای دوکتور چونکه نه خوشیه که ی نازانن ئه لین هیچت نیه، نه خوشیه که ی له جگه ریایه ۳ سی روژ بهر له خواردن به یانیان په نجه ته ر بکات وه پیدا له خوله میشی دار به پروو ههر جاره ی ۳ که رت ئه و په نجه ی شه هاده یه بدا به زمانیدا وه قوتی بدات، وه به که ره و خوی بیهه نون ته گهر چاک بو بیت بو ئیره، منیش ئه و ده ستوره م ئه انجام

دا بهوه زور فهرقم كرد، له پاش ماوهيه چوم بو بياره، به خزمهتي گهيشتم وه ماوهيه مامهوه روژي عهزم كرد قوريان مايهسيرم ههيه، دهرمانم چيه؟ فهرموي دهرمانت پي تهليم ئيتير هيچي نهدهفهرمو، وه تهميني خهلك تههاتنه خزمهتي مايهسيريان ههبو دهرماني بو ديارى تهكردن، چهن روژي تر عهزم كردهوه به ههمان قسه، فهرموي دهرمانت بو ديارى تهكهم، ئيتير هيچ دهرمانيكي نهفهرمو تهنجا له پاش ماوهيهكي تر شيخ محمدي كوړى شيخ ماري نرگسهجارى هات وتم شيخ محمد من مايهسيرم ههيه وه چهنديجار عهززي شيخم كرده ههر تهفهرموي دهرمانت تهدهمي و هيچ نافهرموي وتي الان بهيهكهوه تهچين و عهززي تهكهين وه دهرماني پي ديارى تهكهين كاغزيكي نوسي و چوين و تقديمي كرد له جوابا فهرموي دهرماني بو تهنوئيم ئيتير هيچي ديارى نهكرد، له پاشان له دلي خوڤدا قهرارم دا ئيتير لهم بارهوه هيچي عهز نهكهم، له پاش بهيني ئيجازهم وهرگرت بو گهپانهوه فهرموي پاش ماوهيه تر وهرهوه، منيش بهو جوړه چومهوه وه هاتمهوه له پاش ماوهيه مانهوه روژي سهيرم كرد له پيمهوه ههتا تهئوؤم ئاوساوه، به جوړي وابو دهرلنگي دهرپي كهههك دپري، چومه خزمهتي پيم نيشاندا فهرموي تهمه نهخوشييهكه ديارى دا تهنجا دهرماني بو ديارى كردم بهكارم هينا به تهواوي چاك بوم.

تهنجا مهلا صالح فهرموي: بهر لهوهي به خزمهت شيخ بگهم له كاتي نهخوشييه نارعهتهكهمدا به خزمهت ههزهرتي رسول الله ﷺ گهيشتم سكالام له خزمهتيا كرد، فهرموي تهتدهمه دهم يهكي روژي ۳ جار مولا ههزهرت بكات جا له پاش تهوه به خزمهت ههزهرتي شيخ كامهران بووم، وه چهندهها سود و كهلكي گهورهم لي استفاده كرد.

ك ۲۷۳: جاريكي تر به هوئي نارعهتهيهكي ترمهوه كه ههم بو وه تهو نارعهتهيه نهخوشي جيسي نهبو بهلكو حالهتيكي قهلي بو تهوهنده عاجزي و دلتهنگي روي تيئهكردم دوام تهكرد بهرم، وه به دل هزم به مردن تهكرد، وه لهو كاتا ههر له

بیاره بوم وه دو عای مردنیشم که نه کرد غیری خوا کهس نهی نه زانی لهو حاله ته دا
چوم به پیوه له خزمه تیا راوه ستام خه لک زور له خزمه تیا بو، سه ری به رز کرده وه بوی
روانیم (زهردهیه) گرتی و فهرموی به خوا عه جایه انسان حهز به مردن بکات، من
هر له سه ر حالی خوم بوم دیسان دهستی کرده وه به جیه جیکردنی ئیشی خه لک نیو
سه عاتیکی پیچو سه ری به رز کرده وه ته ماشایه کی کردم ته به سومیکی کرد و فهرموی
به خوا عه جایب ئینسان مردنی پیخوش بی، دیسان مه شغول به نه بجای کاروباری
خه لک بو وه تا ماوه ی نیو سه عاتیکی تر و سه ری هه لپری و سه یریکی کردم نه بجا
فهرموی نه انبیا نه اولیا هیچیان مردنیان پی خوش نه بو، عجایه انسان نه ونده پی
خوش بی به ری، به دوا نهوا چهند جار په نجه ی جولاند، وه ئیتر من وه کو باریکی
قورس و کۆلکی گران له سه ر شام بو بی و لابچی، ئاوا باری شام سوک بوو پاش
نه وه حیکایه تیکی حه زه تی شیخ نجم الدین کبری گپرایه وه^(۱).

(۱) حیکایه ته که نه وه یه: خوشکه زا، یا برازابه کی نهو زاته له خزمه تیا ده بی چاوی لی نه بی پیاوی
دینه خزمه تی ماوه یه به یه که وه قسه نه کهن، و ئیتر نهو نه روا شیخ نه فهرموی نازانی نه م پیاوه کی
بو؟ عه ززی نه کا نازانم نه فهرموی نه مه مه ثموری فلان جزیره یه نه ما له مه نصه به که ی عه زل
کراوه، چونکه نه زری نهو جیه پیو بستی به باران نه بی بازاران به سه ر به حه که دانه باری نه ویش به
دل نه لی زهویه که محتاجه و باران به سه ر به حردا نه باری لهو اعترازه وه عه زل کراوه به لام له بهر
نه وه فیضو به ره کاتی زوره هیشتا دوا یی نه هاتوه به خوی نه زانیوه نه میش عه زری نه کات ئیجازه م
نا ده ی بجم پیی بلیم؟ نه فهرموی به لی به هیممه تی نهو زاته نه گاته جزیره که وه نه یگپریته وه به
پیاوه که: نه ویش نه لی چیت پی نه لیم گویم لی بگره نه لی به لی، نه لی نه م میزهره بخه ملم به ناو
نه م هه مو دار و به رد و درک و دالا رام بکیشه بلی نه مه جهزای که سیکه اعترازی له مه ولای
خوی نه گری، منیش بهو شیوه م عه مه ل کرد تا بانگ کرام به سیه تی مه لاتیکه تکایان بو کرد چوه
سه ر وه وظیفه ی خوی، به گپرا نه وه ی نه م حیکایه ته لهو تمنای مردن و لاچونی ناره حه تیه په شیمان
بوو مه وه.

که ئەو حیکایەتە ئیشارە بە کاروباری ئەحوالی منەووە بوو بە ھۆی پەشیمان
 بونەووەم لە لاچونی نارەحەتییەکم
 قال ﷺ (إِنَّ عِظَمَ الْجَزَاءِ مَعَ عِظَمِ الْبَلَاءِ، وَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى إِذَا أَحَبَّ قَوْمًا ابْتَلَاهُمْ
 فَمَنْ رَضِيَ فَلَهُ الرِّضَا وَمَنْ سَخِطَ فَلَهُ السُّخْطُ).
 رواه الترمذي من حديث انس ؓ.

بە ئی ئەمانە ئەسەد و بازن
 عالی مەرتەبەو بۆ ئێند پەروازن
 بە حوسنی خولق بە بەرزى ھیمەت
 لە بەنى نەوعى خویان ممتازن

ك ٢٧٤: جەنابی فاضل عالم كامل حاجی مامۆستا مەلا سید علی كوری حاجی
 شیخی ئەلمانە^(١)، گێرایەو: فەرموی من نەخۆشییەکی زۆر نازەحەتم تووش بوو
 باوكم بە پەلەپەل پیاویکی بە کاغەزی لە بەیانی چۆنیەتی نەخۆشییەکمى نارد بۆ
 خزمەت حەزەرەتی شیخ علاء الدین، حەزەرەتی شیخ جوالی نوسیووە ھەتا ئەم
 جوابە ئەگات سید علی چاڤ ئەبێت بەلام خۆت ئەم دەرمانانە بۆ خۆت بەکارھێنە،
 ئەنجا مامۆستا سید علی فەرموی تا ئەو پیاو ھاتەووە من چاڤ بوم باوكم تووشی
 نەخۆشی بوو بە بەکارھێنانی دەرمانەکان ئەویش چاڤ بوووە، والحمد لله.

ك ٢٧٥: جەنابی مەلا صدیقی كوری مامۆستا مەلا عبدالعظیمی مجتەھد گێرایەو:
 ووتی من لە دۆروە ئەم خۆیەند حەزەرەتی شیخ عوسمان لە خزمەت مامۆستا مەلا سید
 محمد مدرسی دۆروە ئەنخۆیەند شیخ ماوہیە زۆر بوو بە مامۆستای خۆی فەرمو بو
 دەعوەتیکم بۆ بکە، جەنابی مامۆستایش وا مەشھور بو کەمى لە سەخاوەت کەمى

(١) ئەلمانە: دى يەكە لە بەینی مەریوان ھەورامان.

ههیه، ئەویش وەعدی پێ دابو که دەعوەتی بکات، وە پێی وتبو ئاخر تو گێچەلت بە
دواوەیە خەڵک لە گەڵ خۆت ئەهێنێ، ئەویش پریری دابوێه که هیچ کەس لە گەڵ
خۆی نەبات، ئەنجا رۆژی لە پاش نوێژی نیوهرۆ که مامۆستا لە وێر و ئەوراد بوو وە
هەستا پرۆاتەو، حەزەرەتی شیخ عوسمانیش لە صفی جەماعەتا بو لە نوێژ سەلامی
دابوو، دەستی دا لە سەر شانی بە ئیشارەت که یەعنی هەستە برۆین بۆ سەر
دەعوەتەکە، لە پاش ئەو که ئەوان رۆیشتن حەزەرەتی شیخ علاء الدین پرسیری
فەرموو بو عوسمان لە کوێه عەرزیان کردبو لە گەڵ مامۆستادا رۆیشتن، ئەنجا شیخ
فەرموو بەو که لە خانەقادا حازر بون با بچین بۆ مالی مامۆستا. جەماعەت که لە
حدودی ۷۰ تا ۸۰ کەسی ئەبوین لە خزمەت شیخ دا چوین بۆ مالی مامۆستا دامان
لە قاپی، لە گەڵ تەقەیی دەرگا دی. مامۆستا ئەفەرموو شیخ عوسمان نەمووت تو
گێچەلاوێت ئەو بۆ لای تو هاتون، ئەویش ئەفەرموو والله من بە کەسم نەووتو،
بەلکو میوانی خۆت بێ بزانی کێه؟ ئەویش پرسیار ئەکات کێه؟ حەزەرەتی شیخ علاء
الدین ئەفەرموو خۆمانین قاپیمان بۆ بکەو، کاتی ئەزانی شیخه ئەلی قوربان دەرگای
چی بکەمەو بە خوا مشتی برنجە لیمان ناو ئەوێندە نیه شیخ ئەفەرموو هیممەت بێ
دەرگامان بۆ بکەو، پاش إصرار دەرگا ئەکاتەو ئەهێنێ ئەم هەموو لە خزمەت دان
ئەلی قوربان جا من چی بکەم؟ ئەبێ پرۆم ئەفەرموو تو سەیی دی، ئەبێ بە غیرەت بێ،
تو با بچین دانیشین ئەنجا ئەلی قوربان ئەمر بفەرمو با ئەوێ بۆ خانەقا لیزاو بیت بۆ
ئەم خەلکە، ئەفەرموو ئیمە ئەم نیوهرۆ میوانی توین، بە کورقی خەلکە که لە
ژوورە کەدا هەندی لە خزمەت شیخ و بەعزیکێ لە هەپیوان و حەوشە دائەنیشن،
شیخ ئەفەرموو ئەوێ که کردووتانە بە چێشت بە خیزانت بلی چارەکەیه شتی بدا بە
سەریا هەروا بە کەوگیر تیی بکا بۆمان و بۆ ئەم خەلکە، ئەویش بە خیزانی ئەلی
مجتهدی یانی مەلا صدیق بە حضوری شیخ ئەمەیی ئەگێراو، وێی والله ئەو نەختە
چێشتە که لە مەنجلیکی بچوکدا بۆ دوو سی کەس دروست کرابو، ئەو هەموو خەلکە

ئىتر راکشا و کەوت وە بەو ناسازىيە دوچار بوو خىرا ھاتن لېفەيان پېدا دا وەختى گەرەمە وە لەو کاتەدا خىزانم چاڭ بو بو، روى عن ابن عمر رضي الله عنهما قال: قال رسول الله ﷺ خلقاً خلقهم لحوائج الناس يفرع الناس إليهم في حوائجهم أولئك الآمنون من عذاب الله. رواه الطبراني.

چاكانى خودا نە بە روژ نە شەو ئىسراحت ئەكەن لەبەر ئەم و ئەو ئىشيان طاعت و دوعايە بەشەو روژيش ئىشى خەلك ئەكەن لەبەر ئەو بەراسى ئەمان لە عالەم جودان ھەمىشە جىگەى چاودىرى خودان

ك ٢٧٧: ھەزرىتى مفضل علامەى خاوەن كەمال مەرحومى مامۇستا مەلا باقر رحمە اللہ المللك القادر: ھەرموى جارى ھەزرىتى قطب العارفين و مرشد السالكين ھەزرىتى شاھى علاء الدين قدس سرە فەناى وجودى نیشان دام نەك بە طەرىقى دەرس بەلكو بە طەرىقى بەحت، كاتى ئەو حوجرە كە تىیدا تشرىفى دانىشتبو خەلكى مراجەعەيان پىدەكرد، چۆن بو خۆى تەشرىفى ھەستا قاپى حوجرەكەى داخست ئەنجا چۆكى نا بە چۆكمەو دەستى ناىە سەر ھەردوو رانم، وە دەستى كرد بە بەيانى چۆنەتى فەناى وجود. وە مثالى بە وجودى خۆى دەھىنايەو، ئەنجا ئەم بىنى وردە وردە وجودى لەبەر چاوم روو مەحو ئەبۆى تا واى لىھات شەبەحىكى ما، ئەنجا ھەر طولى دا بەو تەقرىرە ئەيكرى تا واى لىھات شەبەحەكەيش نەما، بەلام دەنگەكە ھەروەك خۆى ئەھات، بەلام خۆى لەبەر چاوا نەبوو تەنھا خۆم ئەدى و بەس بەلام تەدرىجى بە فەناى وجودى ھەمو ئونە بو بۆ تەقرىرەكەى، ماوہىەك نە جسم و نە شەبەح نە ئەدى، تا ھەر لەسەر تەقرىرى كە ئەيكرى بۆ ئىعادەى وجود سەر لە نوى ئىنشای وجودى پەيدا بو، وەك ھەوەل جار وردە وردە بەرەو پىشەو ھاتەو سەرپىشاندى شەبەح تا بە ماوہىەك وەك خۆى لىھاتەو ئەنجا تەشرىفى ھەستا

قاپیه که ی کرده وه فالحمد لله أولاً وآخراً وصلى الله على سيد الورى محمد وآله وصحبه ومن تبع دينه ونصر.

عن إبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتَهُ بِالْحَرْبِ، وَمَا تَقَرَّبَ إِلَيَّ عَبْدِي بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيَّ بِالنَّوَافِلِ حَتَّى أَحْبَبَهُ فَإِذَا أَحْبَبْتَهُ كُنْتُ سَمْعَهُ الَّذِي يَسْمَعُ بِهِ وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ وَيَدَهُ الَّتِي يَبْطِشُ بِهَا وَرِجْلَهُ الَّتِي يَمْشِي بِهَا وَلَئِنْ سَأَلْنِي لِأَعْطِيَنَّهُ وَلَئِنْ اسْتَعَاذَنِي لِأُعِيذَنَّهُ (رواه البخاري، زاد بعد وقوله لأعِيذَنَّهُ وما ترددت عن شيء أنا فاعله ترددي عن نفس المؤمن يكره الموت وأنا أكره مساءته، وانفرد البخاري عن باقي الكتب الستة ورواه ابن حبان في صحيحه وأبو داود خارج السنن فيما رواه عنه ابن الأعرابي وراوه أبو نعيم في الحلية والبيهقي في الزهد وابن عدي في الكامل وآخرون وقد روى الحديث من طريق عائشة وميمونة وعلي وأنس وحذيفة ومعاذ بن جبل وابن عباس وغيرهم).

أولياء الله به عيزز و نازن
 به بازوو شیر و به دیده بازن
 بۆ ئهوجی فهزای مه رته بهی قوربهت
 هه لۆ هه لمهت و بولند په روازن
 ده رویشی سه ههای سه فای و ه حده تن
 له خهیری غهیری ئه و بی نیازن
 کلیلی قاپی خه زنه ی فتوحن
 گه نجینه ی گه نجی ئه نواعی رازن
 مل که چی قه زان به ئه مری ره زان
 هه ر ئه و ئه ناسن هه ر به و ئه نازن
 بۆ دۆس و ئه حباب له هه ردو دنیا

كهف الامان و نعم الملازن
 هر كاتى كهى طه لى بى ئيمداد
 به كۆمهكى حق حازر و سازن
 بۆ تىكشكانى فـيرعهونى نه فست
 موساى زه مانن خواوهن وه كازن
 بى باكن ائمانى فيز و ده عيهن
 ميوان پـهزير و غـريب نه وازن
 به رحم و وه فان دـهرون پر صـه فان
 له حق مه غفيرهت بۆ خـهلق نه خـوازن
 دۆست به هيمه تيان به رزه قيمه تيان
 دوژمنيش سهگ و گورگ و به رازن
 نه مان مؤمن و خـهلكيش هر مؤمن
 نه مان حقيقهت نه وان مه جازن
 به كورنى گرؤى اولياء الله
 له بهنى نه وعى خويان مومتازن

ك ۲۷۸: ابراهيم شلال^(۱) گپرايه وه له زمانى اسماعيل راوى ووتى: پاش نوپۆى
 عەسرى رەمەزانى له سالى چله كان خوا ليخوشبوو مفتى عيراق شيخ قاسم قەيسى له
 مه وعيظه يەكدا كه له باسى غروره وه ئەدوا فەرمووى:

له پاش ئەوه كه خويندتم تهواو كرد، وه به بهرەى عيلمى ظاهيرى گەيشتم وه
 لەناو خەلكا شۆرەتيكم پەيدا كرد هەستى غرورم له خۆما كرد پريارم دا كه ئەو

(۱) ابراهيم شلال له دينه كه له ابو غريب رئيسى عشيره ته وه خوى اقطاعي يه پياويكى به وين
 و خواوهن مه عريفه ته. اسماعيل راوى له فلوجه يه.

کردهوه پر زهره له خوفا ریشه‌که‌ن بکه‌م وه له بنچینه ده‌ری به‌ینم ئە‌نجا هه‌ستام چووم بۆ بیاره بۆ خزمه‌ت هه‌زهره‌تی قطبی زه‌مان شیخ علاء الدین که گه‌یشتمه‌ ئه‌وی سێ رۆژ له‌ خانه‌قا مامه‌وه هه‌یچ که‌س لێی نه‌پرسیم بۆ شه‌وی چواره‌م قه‌رارم دا که له به‌یانی بکه‌ریمه‌وه بۆ به‌غا چونکه‌ خووم به‌ بێ به‌خت ئە‌زانی.

به‌یانی رۆژی چواره‌م هه‌زهره‌تی علاء الدین ته‌شریفی هاته‌ خه‌تمه‌وه له‌ دوای خه‌تمه‌ ته‌واوبوون خه‌لکه‌که‌ بلاوه‌یان کرد منیش هه‌ستام به‌چه‌م قوژنیکه‌وه، هه‌زهره‌تی پیر ئیشاره‌ی فهرموو دانیشه‌ دانیشتم به‌ یه‌کی له‌ خادیمانی فهرموو سێ به‌رمال بینه، ئە‌نجا به‌ منی فهرموو: شیخ قاسم^(۱)، ئە‌م ده‌ور و پشته‌ بیاره‌ت نه‌دیوه‌ هه‌ز ئە‌که‌م بۆ ته‌ماشاش و سه‌یران ئە‌م شاخ و کێوانه‌ بیینی منیش زۆر مسرور بووم و عه‌رزم کرد حازرم، له‌ خزمه‌تیا رۆیشتم زۆر دوورکه‌وتینه‌وه گه‌یشتینه‌ سه‌ر کانی و ئاوی ئە‌مری فهرموو به‌ ده‌ستتوێژ، ده‌ست نوێژمان گرت و چه‌ن رکاتی نوێژمان کرد هه‌زهره‌تی شیخ چووه‌ سه‌ر حالێ مورا‌قه‌به‌ له‌ پاش ماوه‌یه‌ سه‌ری به‌زرکرده‌وه روه‌و ته‌هره‌فی خانه‌قا سه‌یری کرد ئیمه‌ش ئاو‌رمان دایه‌وه‌ دهمان دوو نه‌فه‌ر له‌سه‌ر شیوه‌ی عه‌رب و ئە‌هلی عیلم به‌ره‌و لای ئیمه‌ هاتن وامزانی ئە‌مانیش میوانن له‌ بیاره‌ خه‌به‌ریان زانیوه‌ شیخ لێره‌یه‌ بۆیه‌ هاتوون، ئیتر شیخ ته‌شریفی موباره‌کی هه‌ستا چوو به‌ پیشوازیانه‌وه، ده‌ستی کرد به‌ ماچکردنیان له‌ خواره‌وه‌ تا سه‌ر هه‌موو گیانی ماچ کردن، به‌لام یه‌کیکیان شو‌عه‌ و تیشکی ئە‌نواری له‌ رۆژ زیاتر بوو، ئینجا هه‌ستم کرد که هه‌زهره‌تی شیخ له‌ باره‌ی منه‌وه‌ له‌ خزمه‌تیانا قسه‌ ئە‌کا وه‌ باسی منیان له‌ حضوریان کرد، ئە‌و زاته‌ خاوه‌ن ئە‌نواره‌ ته‌ماشای فهرمووم وه‌ تېسمیکێ (زه‌رده‌خه‌نه‌) فهرموو تیشکی له‌ ده‌می موباره‌کیه‌وه‌ هات لێی دام حال‌م تیکچوو وه‌ ئە‌وزاعی غه‌ریب رووی لێ دام وه‌ دلنای و خوشیه‌کی زۆر که‌وته‌ سینه‌مه‌وه‌ له‌ پاشا

(۱) شیخ قاسم قه‌یسی: مه‌شه‌وره‌ به‌ علامه‌ی عێراق، مفتی بوه‌ له‌ به‌غاوه‌ خطیبی ته‌کیه‌ی هه‌زهره‌تی گه‌یلانی بووه‌.

گه‌رانه‌وه^(۱)، وه شیخ کاتی له چاو وون بوون ته‌شریفی هاته‌وه و به ئیمه‌ی فهرموو با بگه‌رینه‌وه، هاتینه‌وه به شوینی خۆماندا له ریدا ده‌ستم کرد به گیرفانما ته‌زییحه‌که‌م پی نه‌ما بوو عه‌رزم کرد ئیجازه به‌فهرموو ته‌زییحه‌که‌م به‌ئیمه‌وه شیخ رووی کرد به لامه‌وه فهرمووی: ته‌زانی که‌می له‌مه‌و پیش ئیمه له کوی بووین؟ عه‌رزم کرد نه والله، هه‌زهره‌ی شیخ فهرمووی ئیمه له‌سه‌ر کیوی ئو‌حود بووین له شاری مه‌دینه‌ی منوره‌یه‌وه هه‌زهره‌ی رسول الله ﷺ بوو هه‌زهره‌ی أبو بکری صدیقی ﷺ له خزمه‌تا بوو که ته‌وه‌ی فهرموو حالم تیک‌چوو‌وه به جوری وا هه‌رچی پۆشاکم هه‌یه له‌ت و په‌تم کرد و گشتیم له‌به‌ر خۆما درێ هه‌تا به‌یانی به‌و حاله‌ مامه‌وه، بۆ به‌یانی ئیفا‌قه‌م کرد چاک بوومه‌وه، هه‌زهره‌ی شیخ ده‌سی لیاسی بۆ ناردم وه فهرمووی: ته‌وه‌ی ته‌و بۆی هاتبو ده‌سی که‌وت ئیتر بچینه‌وه بۆ به‌غا، هه‌زهره‌ی شاهی سراج الدین (قدس سره) فهرمووی: چهند جار خۆم ئەم که‌رامه‌ته‌م له قاسم قه‌یسی بیستوه که به ده‌می خۆی بۆی گه‌راومه‌ته‌وه^(۲).

وه له مامۆستا مه‌لا عبدالله‌ی چروستانیم بیست فهرمووی قاسم قه‌یسیم دیوه پیاویکی ریش سه‌بی مباره‌ک بو، ته‌هلی به‌غدا ته‌رجی‌هی ته‌ویان ئەدا به‌سه‌ر مرحومی (ته‌مجد زه‌هاوی)‌دا.

(۱) له کتییی ئیمامی شه‌عرا‌نی طبقات کیری وه له کتییی أبهی القلائدی شیخ معروفی نۆدییه‌ یانی له شه‌رحه‌که‌یدا که ته‌ویش هی خۆیه‌تی ته‌فهرمووی له سالی ۵۵۵ کۆچیدا هه‌زهره‌ی سید أحمدی رفاعی (قدس سره) چوه بۆ هه‌ج روباعیه‌کی خۆیندوه‌ته‌وه هه‌زهره‌ی ده‌ستی راکیشا هه‌زهره‌ی سید أحمد زیاره‌تی کرد.

(۲) ئەم که‌رامه‌ته‌ له مالی هه‌زهره‌ی پیری ده‌ستگیر شای سراج الدین له به‌غا نوسرا‌یه‌وه به خامه‌ی جه‌نابی شیخ حسینی لبنانی سه‌ر خه‌می به‌غا له یه‌کی جمادی یه‌که‌می ۱۴۰۲ کۆچی.

قەت بە ملوینەر یا دەسلەلات دار
 یان سەرەك دەولەت مەلی بەختیار
 کەسی کە نەختی تەختی بەختی بی
 وەختی لە ناکاو نەمینی دیار
 کە ی بەختیارە کاکە بەختیار
 ئەوەیە دەستی گەیی بی بەیار
 چ یار ئەو یارە یاری بی دیار
 یارمەتی دەرپی لە ھەر دوو دیار

ك ٢٧٩: ھەزرەتی شیخی سراج الدین (قدس سره) گێڕایەووە فەرمووی: یەكێك
 ھاتە خزمەت شیخ عەرزى كرد ئەچم بۆ تاران ھەندى حەيوانم ھەيە ئەيىەم بۆ
 فرۆشتن ھەزرەتی شیخ ئىجازەى فەرموو، كاتى كە لەوى ئەيفرۆشى كېریارى ئەو
 ئازەلە فرۆشیارەكە ئەباتەووە بۆ مالى خوێان بە میوانى، شەو لە پاش ناخواردن و
 ھەوانەووە لە ژووریکى تايەتیدا جیگەى نوستنى بۆ چاك ئەكەن، كە ئەچیتە ژوورەووە
 و خەوى لى ئەكەوى، لە خەویا ھەزرەتی شاھى علاء الدین دیتە سەرى ئەفەرموى
 چى ئەكەى لێرە؟ ھەلسە بېرۆ كە خەبەرى ئەیتەووە گوى نادات بەم خەووە دیسان
 ئەخەویتەووە، دوبارە ھەمان خەو ئەيىنیتەووە ئەفەرموى: چى ئەكەى لێرە؟ ھەلسە بېرۆ،
 بۆ سېھەم جار شیخ بە توندى ئەفەرموى: ئەبى ھەلسى بېرۆى، ئەویش یەكسەر
 ھەلشەسیت قاپى ھەوشە ئەكاتەووە و ئەچیتە دەرەووە و لەو نزىكانەووە چایخانەيەك
 ئەدۆزیتەووە و ئەچیتە ئەوى، بۆ بەیانی كە خەبەرى ئەیتەووە گوى ئەگرى گریان و رۆ
 رۆیە لە ھەمان مال دواى دەرئەكەویت كۆرېكى ئەم پیاووە لە دەرەووە بوە شەو بە
 شارەزایى خۆى ئەچیتە ژورەووە و ئەچیتە جیگای میوانەكە و ئەخەویت كابرای
 خانەخویش كە حەيوانەكانى كېیو ئەچیتە ژورەكە و وا ئەزانى ھەر كابرای میوانە و
 نوستووە چەند خەنجەرېكى لى ئەدات و ئەيكوژیت، كە سەرى بەرز ئەكاتەووە سەیر

ئەكەت كۆرەكەى خۇيەتى، ئەمەش لە بەرەكەتى ئەولاددا پارىزاو بوو وە بە سەلامەتى گەرايەو وە دواو و ئەمەى گىرايەو^(۱).

ك ۲۸۰: حاجى مەلا ئەللى (هەجىمىي)^(۲) مەلاى دىي (دەرى) بو كاغەزىكى بەچەن نوسخە بەم لاو لادا بلاو كرىبوو، نوسراو كەى ئەمە بوو لەم دىيە: پياويك لە پاش چەن رۇزى نەخۇشى بە رەھمەتى خوا چو ديسان بە چەن دەقىقەيە پاش مردنەكەى زىندبوو، وە ھاتەو ھالى ھوش و قسە كرىن، لىمان پىرسى خۇتۇ مردى، ووتى بەلى مردى، وتمان چىت دى؟ وتى بە حضورى خوا گەشىتم، فەرمىوى موسا و عيسى مردن محمد مرد عبدالقادرى گەيلانى مرد ھەموو ئەبى ھەرن، وە بەمانە اظهاري لطف و دل نہوايى بو، ھەرزىم كرىد يا ربى شىخ علاء الدين پياوى چۈنە؟ فەرمىوى يەككە لە موقەررەبان ھەرزىم كرىد ئەى...؟ كە ئەوېش لەو جىگا ئىرشادى ئەكرد فەرمىوى نامەى ئەعمالى خۇى لە رۇزى قىامەتا ئەدرى بە دەستىو، ئەنجا وتمان خوا ئەم رىزەى بەچى لىگىرتىت؟ ووتى گەورە و بچوك مىوانم ھاتى رىزىم لى گىرتون، وە خىزمەتم كرىدون، وە لەسەر خەرمان ھىچ كەسم بى بەش نەكردو ھەوانە كە بۇ خىر ھاتىن، ئەمانەى وت وە پاش ئەو گىيانى بە خوا تسلىم كرىدو ھە (ئەنجا من كە نوسەرى ئەم روداو ھەم بە دەمەش لە جەنابى مەلا ئەللى ناوبراوم بىست بە

(۱) ئەمە نوسرايەو بە خەتى فاروقى خوشكەزام (فاروقى رسول بىيى) خوا محفوظى بىكات امين شەوى شەمە، ۱۱/ ج ۱ / ۱۴۰۲. (أحمد القاضي).

جارى ھەرزىم كرىد قوربان ھۇشت پىمەو بى فەرمىوى رۇلە ئىخلاصى خۇت نايەلى ھۇشم پىتەو نەبى. قدس الله تعالى روحه.

(۲) ھىجىنە: دىيەكە لە لاى ھەزارخانى وە ئەم دو دى واقىعەن بە بەرزايەو لە بەينى سەولاوا و ئەلانە لە ميانەى ھەورامان و مەريواندان. دەرى: دى يەكى ئاو درەخت دارە نىك بە چەمى گارەنە.

دریژی بۆی گپرامه وه، وه وتی له سهرده می نه خوشیه که یا ته مه سوکی به هه زره تی شیخ علاء الدین کردبو.

له ماموستا مه لا عارفی بانه یی که موده رسی پيشوی پینجوبین بو بیستم فهرموی: صوفی عه زهم^(۱)، ئه یوت له خزمهت شیخ بهاء الدین دا سهرکه وتوم له خزمهت شیخ عمر سهرکه وتوم له خزمهت شیخ نجم الدین دا سهرکه وتوم له گه ل ئه م پیاگا^(۲) سهرکه وتوم، ئه و سه لام و دروده له ئاسمان بۆ ئه مم دیوه گرتویانه نه م دیوه بۆ ئه وان بکری، وه ههر ئه م قسه م به عه یخی مه عنا و له فظ له پاش زیاتر له (۲۰) سال له حاجی عوسمانی خه لکی ته پی سه فا بیست، به لام بۆ شیخ بهاء الدین گومانم هه یه له وتنه که دا نه ک یه قین.

(۱) صوفی عه زهم یه کێ بو له هه لکه وتوان خاوه نی حال و مقامی ته وای بو وه پیاویکی به ناویانگ و مه شه ور بو حیکایاتی زۆره هه رچی وتی هاتوه ته دی، له هه زره تی شیخ عوسمان سراج الدینم بیست فهرموی صوفی عه زهم: تکلیفی لی کردم توجّه ی لی بکه م، پینم ووت تۆ صوفی زه مانێ شیخ ضیاء الدین و مامونجم الدینم و صوفی شیخی من له تۆ چون توجّه بکه م، وتی ئه بی هه ر توجّه م لی بکه یت منیش ناچار خۆم حازر کرد بۆ توجّه شیخی باوکم حازربو فهرموی رۆله صوفی عه زهم غه یری توجّه به حقیقه تی الله نور السموات والأرض شتی تری مناسب نیه، به کورنی صوفی عه زهم یه کێ بو له ئه هلی مراتب وه خاوه نی پله و پایه یه به رزبوه، رحمه الله علیه رحمه واسعة.

(۲) پیاگ: پیاو، گه رمیانی به پیاو ئه لێن پیاگ.

نمونه یک که راقی حزره قی غوثی زه مان شاہ عثمان سراج الدین

میل دور بدین یل دور بدین
دل ماجہ ملی دوری سیکہ بدین

ك ۲۸۱: له جه نابی حاجی مه لا علی لاجانی کاتبی حه زره تی پیرم بیست
 فهرمووی: ده سالی ته بی له دوو پروه بووم وه ماوه ی پینج مانگی ته بوو له وی
 مابوومه وه کوریکم هه یه ناوی عادل ته و کاته ته مه نی ۳، ۴ سال بوو شه وی^(۱) و ام
 زانی نه خو شه، وه نه خو شیه که ی گه یشته ته ندازه یه ته مری خوی به جی هینا ته بجا
 تاگام لپی بوو مناله کانی تر وه کو مصطفی ی کورم و باقییه کانی تر به شیوه ی گله یی
 وه خه لکی تر به شیوه ی لومه و تانه ته یان ووت شیخ ته وه نده ی گل دایه وه
 کوره که ی مرد خوی حازر نیه ته مه که ی و ته بی!!! به لام دایکیان دل خو شی
 ته دانه وه ته ی ووت ته ولیای خوا به چییه با له ماله وه نه بی با خوامان لی عاجز نه بی
 شیخیش دلی لیمان نه ره نجی هه ر چند له مه و پیش له مال نه بووه باری ژیا نمان له
 هه موو کاتی چاکتر بووه ئیسته ش ته لبه ت و بو ئیمه چاکه له پاش ته وه خه به رم
 بووه وه زور ناره حه ت بووم، ته نجا چوومه خزمه ت حه زره تی شیخ که چاوی پیم
 کهوت فهرمووی: کاکه عه لی و بزائم ناره حه تی و هره با بزائم بوچی ناره حه تی، له
 پاش ته وه ی جه ماعه ت چوونه دهره وه هه ر به نده ته نیا له خزمه ت پیردا مامه وه،
 فهرمووی دا بی بزائم چییه منیش خه وه که م چلون دی بوو هه ر و عه رزم کرد
 حه زره تی شیخ فهرمو ی خه وه که ت راسته منیش زیاتر ناره حه ت بووم ته نجا دهستی
 کرده ملم فهرمو ی ناره حه ت مه به تا پیت بلیم ته مشه و چومه مالتان بو سهردان وه ک
 خه وه که ت دی ههروامان دیت، دوعامان بو کرد خوی تعالی شیفای بو نارد
 فهرمویشی ته مه ته ئریخی بو راگره که ئاوا به.

پاش سی رۆژ یا دوو رۆژ خه به رم بو هات هه ر هه مان باسم به و چه شنه بو
 نوو سرا بوو.

(۱) شه وی: یانی له خهوما و ام بیخی.

ك ۲۸۲: ھەروەھا جەنابى حاجى مەلا ەلى لاجانى گېراپەو:

كاتى ھەزرەتى شىخ تەشرىفى ھىنا بۇ وولاتى لاجان تەشرىفى ھات بۇ خانى ۋە لەوى لە مالى محمود ئاغاي كاكەسەن رۇژى لەوى دەعوەت كرابوو بەلام گەيشتە ئەو مالى توشى سەريەشە بوو، كاتى نەھار ھەزرەتى پىر ھىچى نەخوارد، ۋە محمود ئاغاي زانى ھەزرەتى شىخ ھىچى نەخواردو، داواي لە بەندە كرد كە ەرزى ھەزرەتى شىخ بكم شتىك بڭوات منيش ەرزى شىخم كرد لە ۋەلاما فەرمووى بە شەرتى نان ئەخۇم تەوبە بكات ۋە تەمەسوك بە طەرىقەت بكات جا من ديسانەو بە محمود ئاغام راگەياند ووتى ھەرچى شىخ فەرموى حازرم ۋە لە فەرموودەى دەرناچم ئەنجا كە بە خزمەت شىخم ەرزكرد فەرمووى دەرپۇ تەمەسوكى پى بكم، لە پاش ئەو بەردمە سەر بانەكەى خۇيان تەوبەى كرد ۋ تەمەسوكى كرد ۋ بەردمەو ەرزى ەرزىم كرد قوربان ئەو محمود ئاغاي تەوبە ۋ تەمەسوكى كرد فەرموى بى ھىنە كە بەردمە خزمەتى شىخ تەشرىفى كە راکشابوو راست بوو ۋ ھەستادانىشت پەلى محمود ئاغاي گرت، لەو كاتەدا شىخ لەبەر ھەيوانى قاتى سەرەو ەى خانوۋەكەيان دانىشتبوو پەنجەرەيەك ھەبوو بۇ ھۆدەكەى محمود ئاغاي پىو درابوو، فەرمووى ئەم پەنجەرەيە بكمەرەو، پەنجەرەكەى كەردەو فەرمووى سەر بېرە ئەو ديو لە پىر سەرى ھىناو بۇ دوا شىخ دەسى نايەو بە سەريا سەرى پى بەردەو ژوورەو نەى ئەتوانى فەرمووى بۇ سەرت ھىنايەو پاش نەختى زمانى تىك ئالا بە يەكدا، ديسان فەرمووى ئاخىر پىم بلى بۇچى؟ ووتى قوربان بۇنى ەجايى لى دىت فەرمووى ەك چى؟ ووتى قوربان ۋەھا بۇنىكم نەديو؟ ەك بۇنى سەگە تۇپو بەلكو خراپتر ناتوانم سەرى پياكەم، فەرمووى بۇچى ئەمە ديوى خۇت نىە چەند سالى خۇت لەم ژوورەدا نەبوويت ووتى بەلى ۋاللە بەلام ئەم بۇنەم نەكردوۋە ئەنجا شىخ فەرمووى ئاخىر ئەمە ئىشوكاروبارى باشت لى نەكردە لەو كاتەدا ھەندى دۇلاب دوور لە ئىمەو لەو ناوچەدا ھەبوو كە شووشە شەراب ۋ ەرزى تىدابوو، شىخ فەرمووى ئا ئەوانە ھەموو ھاورپى تۇ بوون چەند

۱- وەك ژووری تیا كرايیتەووە جیگەى ئەووە بێ چەند ژووریكى تری تیا
بكریتەووە.

۲- ھەندە ويسەق بې ئەگەر ئیمە ریکەمان بکەویتە ئەوى بەو جەمعیەتەووە بۆ
ئیمە دەس بدا تیدا دابنیشین.

۳- ھەرزان بێ .

ملا مصطفى ناوی كە ئەیزانی ھەولێ خانوو لە خانە ئەدەم ووتی خانوویەك
ئەزانم بپینە ئەوجا ئەگەر ویستت خاوەنەكەى ئاگادار ئەكەین وە موعامەلەى
ئەكەین ، كاتی رۆیشتم سەریم كرد عاشقى بووم لە راستیدا خانوویەك بوو ۲۰۰۰ دوو
ھەزار مەتر زەویەكەیتى ئەجا كاتی مەلامصطفى ئاگادارى خاوەنەكەى كرد كە لە
دیی پەسوى^(۱) بوو وە بە درێژى بۆى باس كرد كاېراش ووتیوى چونكە بۆ مەلا
دەبى و پەيوەندى بە ھەزەرتى شىخەووە ھەبى (طابۆ)كەى بۆ دەنیرم ئەگەر كېرى پى
ئەفروشم ئەگەر نەیشى ویست ھەتا خانووبەرە پەیدا دەكات با لەوى بى ، ئەجا لە
ناوبراومان كېرى بە ۱۸۰۰ تەنى ئیرانى وە كاتی خۆى كېریوى بە مەبلەغى كە ژوورتر
لە ۵۰۰۰ تەن بوو ، كاتی خۆى ئاغای ئەو جیگە بۆ خۆى دروست كردبوو دیسان
ھەر لە دلگىرى و خوشى ئەو خانووە ئەوویە بە جیگەى بەرزەوویە ، وە یەك چەم ناوی
پاك كە ھەموو منالیکى سى چوار سالە ناویرى پیدای تپەرى وە ئەشوی بە ناوی
سەرچنار لە زۆرىدا وە چەند دى بۆ كشتوكال ئاوى لى جیا ئەكەنەووە بەناو
ھەوشەكەدا تى ئەپەرى ، لە پاش ئەووە ھەوت تا ھەشت سالى پى چوو شىخ

(۱) پەسوى: دێھەكە لە لاجان كە قەرەنى ئاغای مامشى سەرەك خێلى ئەو وولاتە نیشەجى
ئەوى بوو.

تەشرىفى ھات بۇ ناوچەى لاجان و پيران^(۱)، وە تەشرىفى ھىنايە خانە^(۲)، وە لە خانوۋەكەدا لە گەل كۆمەلدا مەنزلى گرت، ئەنجا لە كاتىكا جەماعەتى لە خزمەتيا داواى كردم فەرمووى ئادەى كاكە على كاتى پرست پى كردم لە بىرتە چىم پى ووتى؟ كە خانوو لە خانە چۆن بىكرە ووتم قورىان بەلى و چۆنەتى فەرمان فەرموونى شىخىم بۇ كۆمەل بەيان كرد.

ك ۲۸۴: كاك عومەرىك^(۳)، لە شارى سلىمانى گىرايەو ووتى: وەستايەكم بوو ناوى وەستا عباس بوو ئاسنگەر بوو پاش جەژنى رەمەزان تووشى كۆپرەكەى بووم ووتم محمد گيان باوكت چۆنە؟؟؟ ووتى كاك عومەر باوكم رەمەزان ئەمرى خوداىكرد منىش زۆر دىگىرىوم و پياوئىكى مۇسلمان بوو نەسىحەت و ئامۇزگارى خىر وچاكەى ئەكردم، زياتر ئەوهم پى ناخوشبوو كە رۆژى لە دونيا دەرچونىم نەزانى لە گەلىا بچم بۇ سەر قەبرىستان.

ھەر ئەو شەوۋە لە خەوا چاوم پىكەوت لىم پرسى وەزعت چۆنە؟ ووتى الحمد للہ شىخ عوسمان شىخ علاء الدين قدس سرە رزگارى كردم وە ھەر لەو خەوۋەدا ھاتم بۇ ئىرە بە خزمەت شىخ گەيشتم ھەركە بە خزمەتى گەيشتم فەرمووى كاكە عمر لەبەر خاترى تۆ وەستا عباسمان نەجات دا.

الرؤيا الصالحة جزء من ستة وعشرين جزءاً من النبوة.

مژدەت تارىكى دل ئەپرەوئىنى إنا للهى له خەم ئەخوئىنى

(۱) پيران: بە چەن دىيەك ئەللىن لەوبەر ئاوى درىكە، خانە و زەرگەتەن و شىن ئاوى و چەندەھا دىنى تر عائدى پيرانە قىسمىكى ئاغەواتن، وە بەشىكى ساداتن، بەلام بەر لاجانەوئە، ئەنجا لە لايەكەوۋە كەوتوۋەتە سنورى غىراق وە لە لايەكەيەوۋە مەنگور.

(۲) خانە: جەرگەى جىگەدارىيە، لەوئە تا چەمى ھۆمەران، دوو كاژىر ئەبى بە پىادە رموى، كە دىيەكە لە لاجان تا ئىران.

(۳) بۆيە نوسىومە كاك عومەرىك ووتى ناوم ئاشكرا مەكە بە نىشانە نەبى.

ك ۲۸۵: له جه نابی فاضل ماموستا مه لا محمدی ئەمینی مدرسی زووی کانی سانانم بیست به حضوری شیخ محمودی^(۱)، کانی سانانی کوپری شیخ محمد ئەمین که فەرمووی: هۆی تەمەسوک و یەکەم جار تووشبوونی جەزبە ی شیخ محمود ئەو وە بوو داوای توصیف و نیشانەکانی دەستگیر و مورشیدی راستی لی کردم کاتی که ئەو به هۆی ئەو وە باوکی خەلیفە ی شیخیکی تر بوو، وە ئەم زووتر پەبوەندی و عەلاقە ی له گەل فەقیکاندا بوو به زۆری شەو و رۆژ لەناویاندا بوو قسەیان بۆ ئەکرد منیش بەیانی حەقیقەتی مەشیخەتم بۆ کرد من پێم ووت تۆ نابی تەنیا بەو وە بلی نوێز بکەن و رۆژوو بگرن و حەرام مەخۆن ئیتر پیت وای ئەمە وەزیفە ی شیخیەتیه، ئەو وەزیفە ی عولەما و زانایانی شەرعه.

ئەو وە زانایانی شەرعیەت له خەلکی حالی ئەکەن. بپرۆ بۆ دوو پروو ئەگەر شیخ فەرموی بپرۆ نوێز و رۆژوو هەموو واجبەکان بەجی بھێنە تەمەسوک مەکەرەو وە حەقی ئەوان ئەو وەیه به تصروفی باطینی دلت بیننە سەر کردنی ئەو واجباتانە محبەت و خوشەوێستی خوا له دلتا جی بکاتەو وە دنیات له دلا ناخۆش و بی محبەت بکات گەرمییت لەبارە ی ئاخیرەتەو وە تیا دروست بکات نەمای خوشەوێستی کرداری شیرین و ئەعمالی صالحەت له دلا بپرۆینی تۆوی محبەت و مەعرفەتی خوایی له دەروونتا بجینی، رووی دلت بکاتە قیلە ی حقیقی، رەفاقەتی صالحانەت له لا شیرین و محبوب بکات، هەلسان و دانیشنت بختە میزان و تەرازووی شەرعیەتەو وە، وەزیفە ی مورشید و دەستگیری بەراسی ئەمەیه وە له کاتی مەرگا فەوری بگاتە سەرت محافظە و پارێزگاریت بکات، له شەری شەیتان تا به ئیمان و باوەری بی شک و تەردیدەو وە

(۱) شیخ محمود: پیاویکی خوشەوێست و کراو و قسە خوش و پیاویکی پر له گەرمی محبەتە، وە له دوا ی تەمسک ئەنواخی شتی غرایب و عجایی ئەبینی. وە شیخ محمد ئەمینی باوکی بەناویانگ بوو زۆر به کەلک بوو بۆ موسلمانان وە زۆر پیاویکی خاوەن کەرەم و سەخاوەت بوو رحمەم الله جمیعاً.

بیری ئەوجا ووتی لەو کاتەدا کە ووتت لەسەر مەرگا بگاتە سەرت لە دلی خۆما
 ووتم جا چۆن لەو یۆ ئەزانی وا من ئەمرم وە چۆن لە لام حازر ئەبی!!!
 ئیتر فەوری حەزەرەتی شیخ عوسمان م دی بە عەبایە کەوێ حازر بوو لەبەردەمما
 دانیشت وە ووتی ئاوا حازر ئەبم ئیتر من ئاوا تیکچووم و مجذوب بووم ئیتر بەدوای
 ئەوا وازی لە پەییوەندی و خزمەتی دەراویش هینا و تمسکی بە طەریقەیی بەرز و بلندی
 نقشبندی کرد. "السَّعِيدُ مَنْ سَعِدَ فِي بَطْنِ أُمِّهِ".

دەس بەدە بە دەس شازەزای رێگە
 بەسەلامەتی ئەگەیتە جیگە
 نەقشبەندییە قافلە سالارن
 زۆر پایە بەرز و دەسەلات دارن
 چون زیکری قەلبی لە لایان دەئە
 کاروان نھینی ئەبەنە کەعبە
 ھەلقەیی زنجیری ئەمانە وایە
 شیران گشت ملیان لەم حەلقەدایە
 زنجیری کە شیر لە ھەلقەیا بی
 رێوی بە حیلە چۆن بەلایا بی!!!

ک ٢٨٦: فەرموودەی کاکە شیخ مەولانا خالیدە: فەرموی کاتی شیخی باوکم
 چوبوێ بیارەیی شەریف من و کاکەم لە دوو پڕووێ بووین پیاوی ھات و ناوێ کەشی
 دیاری کرد، ووتی فلان کەس ماوێیە زۆر بوو ژنی ھینابوو منالی نەبوو چوبوێ
 خزمەتی حەزەرەتی شیخی ضیاء الدین (قدس الله سرہ العزیز) داوای دۆعای منالی
 کرد خوای بی ھەمەتا کوپری پی بەخشی، فلان کەسی تر لە زەمانی باوکتان چەند سال
 بوو ژنی ھینابوو ئەویش منالی ھەر نەبوو بوو چوێ خزمەت باوکتان دۆعای بو

نووسی خوا ئەولادی پى خەلات کرد منیش ئەمە چەن سألە ژنم هیناوه (وہ لەو کاتەدا ژنەکەى حازر بوو) منالمان نیه دۆعام بۆ بنووسن شايدە خوا لە منال پى بەهرەمان نەفەر مووی، کاکەیشم شیوە سى گۆشە یەکی^(۱) کە بە قەبزە نوشتە^(۲)، ناو ئەبرى بۆ نووسی، وہ لە پشتهکەى نووسی یا عوسمان فەر مووی ئەمە بگرە لە موشە مە لە ئاوى هەل بکیشن لە ئاوەکەى بخۆنەو ئەنجا بگرە بەرگ دواى بە کشتەك کە لە بەکرەى رەش و سپى پىک هاتى بۆى بابدەن، هاوسەرە کەت راست و چەپ پىکاتە ملى لە ژیر جلەکانى یەوە لەسەر گۆشتەو بە جۆرىکى وا دۆعاکە بکەوێتە لای کە لەکەى، ئەنجا لە پاش ماوێە ئەگەر دۆعاکە ون بوو نەبۆى بگرە پى نەبێنەو کە بويش بیان هینەو، پاش خوا حافىزى کە ئەچنەو ماوێەکى پى ئەچى دۆعاکە نامى ئیتر ئەوانیش نایەنەو لە سالى ئاینەدا هاتنەو دوو کورپان پى بوو لە لاتەنىشتى هەردوو منالە کە تا ملیان وینەى ئەو کشتە کە دیار بوو، وہ هەروەها وینەى نوشتە کە لە لا کە لەکەى هەردوکیان بە ئاشکرا دیار بوو، وہ هەموو خویندەوارى یا عوسمانى لە ناو نەخشەى دۆعاکەدا لە لاتەنىشتى هەردوکیاندا بۆ ئەخویندراپەو، آمنا بالله و قدرته وئؤمن بکرامة أولياء الله وأثبتن لأولياء الكرامة^(۳)، ومن نفاها فأنبذن کلامه.

ك ٢٨٧: جارى كۆرى هات وەلامى نوسراوى خوى هینا کە بۆ خزمەت شیخی نووسیوو وە پرسى کرد بوو بۆ رەزامەندى بۆ هینانى کچىکى ناوبراو لە گەرەکی خویان، وە حەزەرەق شیخ موافقەى فەر موو بو بەم جۆرە نووسیوى فلان ناو

(۱) سى گۆشە: مثلث.

(۲) شیوە قەبزە نوشتە ئاواپە:

کات هەبە بە شت کە ئاگادارن
وێلى کە قسەى، شتى وا چپە

(۳) ئەولیاى خودا کەرامەت دارن
ئەو کە بلى کەرامەت نیه

موباره که بیهینه وه له ژیر ناوی ئافره ته که دا نووسیوی قهوه^(۱) حبه حلو^(۲) کوره که
 ووتی ئەمه مانای چییه؟ لهو کاته دا نه مزانی کاتی رویش و وتم بگه پره وه هاته وه لیم
 پرسى:

ئهم کێزه رهش تالیه؟ ووتی به لى.

و وتم کورته بالایه: ووتی به لى

و وتم خوین شیرینه ووتی به لى، و وتم فهرمووده که ی حه زره تی پیر مانا که ی ئەمه یه
 کوره که پیکه نی و پى خوشبوو رویش منیش ئەلیم.

شاهم لوتفی کرد له رووی مژده وه وه صفی یاری کرد له ژیر پرده وه^(۳)

ك ٢٨٨: له جه نابی حاجی ملا صالحی په رخیم^(۴) بیست فهرمووی: له خه وا به
 شه رفی حضوری دیداری حه زره تی ره سوولی ئەکره م شادبووم فایز به فهیزی لطف و
 مه رحه مه تی بووم، عه رزیم کرد ئیمه ئومیدمان هه ر به تویه، هاوار و دادم هه ر عائید
 به تویه فهرمووی نه ئیوه ئەبی تسلسلتان بی ئەمجا عه رزم کرد ده ی به کاکه عوسمان
 بفهرموو با هوشی پیمه وه بی وا ئەزاهم ئەوه ی لی قبول فهرمووم.

(۱) قهوه: ئیشاره یه به ئەسمه ری، حبه ئیشاره یه به کورتی بالا.

(۲) حلو: به رهزا سووکی خوین شیرین، هیما: ره مز و ئیشاره ته.

(۳) شاهم لوتفی کرد له روو به شارته وه صفی یاری کرد به چهن ئیشاره ت

(۴) ملا صالح: الحمد لله پیاویکی زۆر صالحه خاوهن وه رع و ته قوایه هه ندی شتی بو ده ست
 دراوه وه لی روو دراوه، ئەولیا کۆمه کی زۆریان پی کردوه بو که م کهس ئەوه کراوه، ئەگه ر خوا
 مه یلی فهرموو باسیان ئەکه بن هه رچه ند ووتراوه:

که من نه خلی مرادم بی سه مه ر بی به من چی جومله عالم باخی به ر بی
 به لام دۆست ده ست روویو بی به که لکه دیسان ذکر العیش نصف العیش.

ك ٢٨٩: كاكه شېخ محمودى ناوبراو ماوهيه پاش ئهوهى وازى له خهليفهيه قى هينا و محبت و خۆشهويستى زيادبوو، ووتى زاتيكى خوښندهوار مهلاى ديهكه بوو له نزيكى ئيمهوه كه پيى ئهلين سهردوش^(١)، بى فرمانى ماموستا مهلا محمد ئهمنى زور ئهكرد رۆزى ماموستا له مال نهبوو چووبوو بۆ سهفه ماموستاى سهردوش^(٢) هاتبوو بۆ كانيسانان گهرايوو بهناو كۆمهليكا ووتبوى ماموستا ههرچيتان پى ئهلى له بارهى فلان بابتهوه ههموى وانيه ئيوهش باشن و دلتان ناپههت نهى به كورتى باره و ئارهزووى ئهوان چى ووتبوو ووتبووى، كه بۆيان گپرامهوه زور داخه خوارد ئهجا ناوبراو له ههمان كاتا چهن دانتهيه كاوپ و مهپرى لهو ديهه بردهوه، والله اعلم بهكړينيان، شهو له خهوما شخسى بانگى لى كردم بۆ خهوشه چوومه دهرهوه، وتى سهرى ئهم دوو گورگه وهره پرۆ ليرهوه له گهليان تا ئه گهپته دهرهتفى لهويوه ريگه سهردوشيان نيشان بده با بچن مهپهكافى (فلان) بخون، منيش ووتم با برۆين گورگه كان هاتن له گهلهما تا گهپشتمه دهرهتفى^(٣)، ئهجار ووتم ئيوه لهم شيوهوه

(١) سهردوش: ديهكه لهناو دىي دهرهتفى وهره ئهكهوى به چهم و دوليكا ئهجا پاش ماوهيه لاهدا به دهسته راستا بۆ لاي ليو و مهراڼه بۆ سنورى پينجوين بهلام يهكسهر سهرهكهوى تا ئهگاته سهر (شان) لهويدا دهشتيكى فراوان و گهورهيه وه تنهيا ديهه و بهرزه له پشتى ئهوه ديهه كيويكه پيى ئهلين (ميراجى) زوره له بههرا قارچك و ريواس و پيچكى.

(٢) ماموستاى سهردوش: له كاتى خويا فهقى ماموستا مهلا محمد ئهمن بوه چهند سال دهرسى لهلاى خوښنده بهلام ياخوا بى وهفالى و سپلهي له كهسا روونهدا.

(٣) دهرهتفى: ديهكى گهورهيه بۆ كانيسانان كه ئهويش ديهكه له ميريوان پشتيان به شاخهويه قهلاى ميريوان بهو بهريانهويه، ميانهى ئهوه دوو ديهه و قهلا سهعاتى ئهپى، زنى زربار كهوتوته ميانهى قهلا و ديهاتى بهگزهه ئهجار دوو چيرۆكى به سوود ههيه كه له ميانهى باسى سهردوش و دهرهتفى هاتهوه يادم بۆ پتهوى هيزى پروا و دل خۆشى لهم پهراويزهه ئهئى نووسم: يهكهم: خوا ليخوشبوو ملا رسول كه مهلاى دىي گۆله بوو له قهزاي پينجوين پياويكى رهزا سوك، سهخى سروشت شيرين رهوشت به دين و ههميشه رووخوش و بهشوش بوو، دوو كوريشى به ئاو

خنکان زۆر به ئارام خۆراگر و صابر بوو، رحمهتی خواى لى بى بۆى گېرامهوه فهرموى ماوهيه له دىنى سهردۆش فهقى بووم مامۇستا كهم ناوى مامۇستا مهلا سلیمان بوو خهلكى دىنى دهره زیارت بوو كه نزیكى سهرشیوى سهقز بوو له پرسباریکا ناکۆكى كهوته میانهی مامۇستای دىنى دهره تفى كه ملا حسنى ناوبو كه خهلكى دىنى زیارت بوو له سهر شیوى سهقز، وه له میانهی ئەم مهلا سوله بمانه دا وه چهند نامهیه کیان له میانهی په کترا هاتۆچۆ بى کرد، دوابى مامۇستا مهلا سلیمان به منى ووت ههسته بچین زیارهی مهلا حهسهن بکهین له دهره زیارت وه لهم پرسباره دا روویه پروو دانیشین و لىی بکولینه وه، له خزمهتیا چووین وه کتیبیکى له گهك خۆی هه لگرت كه بهرگى سییهى کتیبى ئیعانه بوو له پاش گهیشتن و حهوانه وه باس هاته وه ناو، مامۇستام مهلا سلیمان به لگهى به إعانه تههینایه وه، بۆ سهملاندنى داواکهى خۆى به لگهى به فهرموودهى خاوهى ئیعانه هینایه پروو، مامۇستا ملا حسنى دهره زیارت له وه لا ما ووتى من شیخی ئیعانه به قوتابى خۆم ئەزانم كه ئەمهى ووت مامۇستا مهلا سلیمان ههستا ووتى تۆ كه جهسارهت وای قسهى وا بى ئەدهى وا دهریارهى زاتى ئاوا دهرپىرى ئیتر بۆ ئەوه ناشى من قسهت ههچ له گهك بکهم به ره وه دىنى سهردۆش گهراينه وه، ئەجا ههتا چووینه وه ناو دى مامۇستام ملا سلیمان هه گر یا.

وه من خوم پێوه گرتبوو كه دهرسم ئەخویند ئەهاتمه قهراخی دێه كه دارى گهوره گهورهى تێدابوو سییهى خوشى هه بوو، ئەوهى ئەم خویند له بهریشم ئەکرد یان کۆششم له وانه کاخدا ئەکرد، کاتى ماندوو ئەبووم ئەخه وتم له دواى يەك دوو رۆژ دواى ئەم رووداوه له خهوا چاوم پێكهوت ۳ سى سوار هاتن ئەوهى ناوه راست زاتیکى به شکل و سامدار به قیافهیه کى بهرێزانه میزه ریکى سپی به سهروه بوو ریشى سپی عهبايه کى به شانوه بوو، به لام به خۆوه بوو زۆریش سیمایه کى نورانى و جوانى بوو نیشانهى ئەوه بوو كه په کیکه له گهوره پیاوان.

پرسیارم له په کیکیان کرد ئەمه کێیه؟ ووتى ئەمه خاوهى کتیبى ئیعانهیه دانهرى ئەو کتیبهیه خیرا ههستام و به ئەدهب زیارتم کرد.

و وتم قوربان مامۇستا مهلا سلیمان زۆر دلسۆزى تۆبه ته شریف لاده بۆ ناو دى فهرمووى له منه وه سهلام به مهلا سلیمان بگهیه نه منیش ئەوم خوش ئەویت، به په لهم لاندەم ئەچم ئەو مهلا حهسه نه بى سهلیقهیه دهر به دهر ئەکهم.

سەرکەون تا ئەگەنە سەرەو بەچنە ناو مەپ و مالاتی (سەردۆش) لەوی مەپەکانی مامۆستا بۆن ئیتر دەم لەمالی هیچ کەسی نەدەن شیوەی گۆنرایەلیان پیشان دا و روشتن، کە بە ئاگاهاتم سەرم سەپما لەم خەو، لە پاش نان و چای خواردن مەیلی چوونی (قەلا)م کرد ووردە وودرە کەوتە سەر ری تا گەیشتم بە کۆمەلی لە خەلکی سەردۆش کە بارەداریان ئەبرد بۆ سەر قەلا بۆ فروشتن دەستوری هەموو روژیکیان

جەنابی ملا رسول خوشنودی خوا بی سۆیندی خوارد فەرمووی کە یخسەرە بەگ مالتیکی لەدیی دەرەتفی بوو دەسەلاتدار و بەهیز بوو لەوەپیش وەك خولای ملا حسن وابوو، لە دواى سى چوار روژ دواى ئەو خەو لەگەڵ مەلا حەسەن بەنیان تیکچوو ووتی حەتقی نابى لیرەى هەستا چوو دى دەرەزىارەت لەویشەو چوو دىەکی تر، ئەنجا لە دى دوو مەو بەرى کرد چوو بۆ ناوچەى تىلەکو ئیتر دواى ئەو لى بی ئاگامام نازانم چى بەسەر هات.

دوو مە: ئەمە بە لە خوار دى دەرەتفی سەبوانى هەبە، لەو قەبرسانەدا کە لەکو شەخسى هەبە پنى ئەلین کابل، کابولى مەريوان شۆرەتیکى گەورەى هەبە، وە ئەو زاتە ریز و نرخیکی تەواوی هەبە لەو ناوچەیدا، لەناو جەرگەى دیکەو تا کابل ۷ تا ۸ حەوت تا هەشت ووردیلە ئەبى و ناگاتە دە دەقیقە حاجى عبدالله فرج لە پىنجوین کە پیاویکی ئەمین و بەدین و قسە رەوا و وەرە پىشە بۆ گێرامەو ووتى:

مالمەن لە دەرەتفی بو و پیاویکی تیا بوو صوفى حسين ناو مەنسوی حەزەرەتى پىرى قەرەچىوار شىخ حسن بوو قدس الله سره ئەو پیاو زۆر گریانى هەبوو وە مروتى صالح و پیاوچاک بوو، وە من هیچ بە نەخۆشى ئەوم نەزانی بوو، سۆیندى خوارد عىلمم نەبوو کە ئەم پیاو نەخۆشى بوو یا نەى بوو بی ئاگا بووم لە وەزە و حالى دیم لە خەوا چرایەکی رووناك وەك لۆكس لەناو قەبرسانى کابلەو هات و گەیشتە ناو دىەکە، ئەنجا چوو مالى صوفى حسين، چوو ژوورە کەیان دواى ماوەبەکی کەم گەراپەو وە چرایەکی بە شیوەى چرا قتوولەى لەگەڵدا بوو گەراپەو بۆ ناو قەبرسانەکە وە چرا قتوولەکە بەدواپەو بوو، لە ناكاو خەبەرم بوو، دەستم کرد بەو کە خەو کە بگێرمەو بۆ کەسانى مالى خۆمان کوتوپر گریان و زارى لە مالى صوفى حسين بەرزبوو، کە قسە کەم تەواو نەکردبوو ئیشتا خەبەرماندا صوفى حسين کوچى دواى کرد و بە رەحمەتى خودا شادبوو إنا لله وإنا إليه راجعون.

بوو، گوئیم گرت يەك يەك و دوو دوو پیکهوه ههریهك له باریکهوه قسه ئەکەن، دوو کەسیان باسی بەخت و چارەنوسیان ئەکرد، وه ئەیان ووت بە هەول و کەسابەت نیه بە بەخت و ناوچاوانە، یەکیکیان ووتی باوکم سەیری کە ئەگەر بە بەخت نیه دویخی مامۆستا چوو له کانسیانان چوار پینچ سەر مەری کەری هینایهوه ئەمشه و گورگ چوویه ناو رانه کە تەنیا مەرەکانی ئەوی زگ دەری بوو، ئیتر زیانیان له مالی هیچ کەسی تر نەدابوو گویا ئەمە بەخت و شانس نیه چییه؟ کە ئەمەم بیست خەوه کەم بە خەوهیکی ئەصل و راست تصدیق کرد وه زانیم ئەمە تەمیە و تۆلەپەکی خواپییه.

برا دەرچۆله چۆلی دەشت و سارا
مەتەع و ئاوهانی وایه شارا
دلی بی هوش و ئاگا چۆلهوانه
ئەگەر گۆکات ئەوی شاری دلانە

ك ٢٩٠: خوا لیخۆشبوو میزرا ئەحمەد گێرایهوه فەرمووی: جاری لیم پرسی وۆتم میزرا ئەحمەد جاران تۆم ئەدی ئا بەم ئەندازه گەرم و گۆره له خوشهویستی شیخدا نەئەیینیت بەلام ئیسته زۆر بە گەرم دیتە بەرچاو ئەمە هوی چییه؟ له وهلاما ووتی من جارانیش هەر شیخم بە شیخ زانیوه ئەمما بەم خەستیه نا، ئەمجا بە دریزی باسی کرد، ووتی من تا شیخی علاءالدین قدس سره کۆچی خیری نەفەرمووبو بۆ خزمەت رەفیقی أعلی له ٣٠ سی سال زیاتر بە شیوهی خزمەتکاری ئەو زاتە له بیارەدا بووم، محبەت و خوشهویستی بە چەشنی کاری له من کردبوو بەلامهوه موشکیل بوو بتوانم خۆم تەسلیم بەمورشید و شیخی تر بکەم لهبەر ئەوه جارێک عەرزم کرد قوربان دەستگیر و مورشید ئەتوانی هەندی له مورییدی خوی بۆ خوی بی وه دوی کۆچ و وهفاتیش بۆ خوی پەرورەدیان بکات نەیاندا تە دەست کەسی تر؟ فەرمووی شیخی باوکم له دوی خوی (قدس سره) سی کەسی بۆ خوی

هه لگرتوه؟ ته تسليم به كه سى نه كردوون به كى له وانه حاجى عبدالله وه لى بووه، ته زانم ته لى چى؟ تو بلى منيش له پاش خوم توم بو پهر وهرده نه كرى به لام به مهرجى نهك عوسمان به مور شيد نه زانى ته مجا من ههر له سهر ته و رسم و رهويه بووم تا لهم دواييه دا چووم بو خزمهت حه زره قى شيخ بو دوو پرووه كاتى گه يشتمه سهر كه لى كه ماجار^(۱) ههر له ويوه تا چاخانه كه قه لاجى بهم دوو چاوى سهره ته ميبينى تهم شيخه له عاليه مى مثال توجهى كرد وه به ههر كه س ته گه يشت توجهى لى ته كرد، كاتى خوى بهنده له حه زره قى علاء الدينم بيست فهرمووى ههر كه س نازارى دابم وه خه يانه قى لى كردم گهر دى نازاد بى بيجگه له دوو كه س نه بى، يه كيكم له و دوو كه سه ته ناسى چاوم لى بوو به لاي ته و شه خسه دا قى په رى موبالاقى بى نه كرد و توجهى لى نه كرد، كه سى كه ته زانى ناگاي ليه قى وه كه سى نه زانى با بزاني.

ك ۲۹۱: له لايه ن به خته وهرى دلى به ناگا كاكي به هيمنهت ملا عبدالله كه ناوبانگى ملا عبدالله لى لاجانيه فهرمووى:

ماوه يهك به ئاواته وه بووم كه حقيقه قى راييظه بزائم تا كاتى دانيشتوم له پر وام هاته بهر چاو كه جيگه يه كه وه كو جى طه بابته هاته نه زهرم لهم لاوه مه وقعى بوو جيگه ي پزى شك بوو، وه ديتم پزى شك كه حه زره قى شيخ بو وه ته ولاش مه وقعى بوو مقامى ره ئيسى صحه بوو، وه ره ئيسى صحه ش حه زره قى رسول الله ﷺ بوو وه تهم دى بى ووچان حه زره قى پير مراجعه به حه زره قى رسول الله ﷺ ته كات وه ته گهر يته وه بو جيگه ي خوى، وه من تهم حاله ته بينم ماوه يه كى زور له ناكاو ديم حه زره قى شيخ بهرام بهرم وه ستاوه قسه م له گهل ته كا وه من وهك شيخ ته بينم شيخه ته شبينم شيخ

(۱) ماوه مى ميانى كى بوى كه ماجار تا چاخانه قى قه لاجى، ۵ پينج سه عات نه بى، به لام ماوه سى سه عاتى وه هايه ته گهر رى بوار يهك ثانى چاو بى به يهك دا ده سه جى سهره و ژير ته كه وى وه به لكو جيگه ي واى هه به كه كه وى خه تهرى ژيانى له بهر ته نگه لانى و نارىكى ريگه و بانى

ئاوينەيە، وە لەو ئاوينەدا بە ھەموو شێو و شەکل و صورت ھەزرەتی رسولی ئەکرم ﷺ ئەبینم کە تێدا ئاشکرا و دیارە، وە ھەزرەتی شیخ دەستی درێژ کرد بۆ ئەو ەکس و شێو و ھەرمووی ئەمە ھەقیقەتی رابێتە یە.

بە ئاوی ھەبزی مەسینە سینە
 دڵ بـشۆرەو ە لـە چـلکی کینە
 ییمالە پاک پاک تا وەك ئاوينە
 لەوا دەرکەوی وینە یی وینە
 ئەو کاتە ئیتر لە ھەم ئازادی
 بە پایە ی بەرز ی سەعادەت شادی^(۱)

ك ۲۹۲: جەنابی بەرێز و شیرین لە دلا جەنابی صوفی عبداللە گێرایەو ە ھەرمووی: لەم نزیکانەدا شەویك لە دیداری موبارەك و سایە ی شیرین و جەمالی ھەزرەتی رسول اللہ ﷺ شادبووم و ەرز ی ئەو ەزیزەم کرد لوتفیکم لە گە لا بکە، بە زمانە شیرینە نوورینە کە ی ھەرموودە ی ھەرموو تۆ عائیدی عوسمانی.

ك ۲۹۳: دووبارە کاکە ەولا ھەرمووی: لە خزمەت ھەزرەتی پیر شاهی سراج الدیندا بووین لە بەغا، ھەرمایشی ھەرموو کە بچین بۆ زیارەتی ھەزرەتی غەوسی گەیلانی (قدس سرە) کە گەیشتینە مەنزڵ زیارەتمان بە جی ھینا، لەو کاتەدا بە دڵ ەرز ی ئەو ھەزرەتەم کرد کە بۆ فلان فرمانی شیخ عوسمان کۆمەك ە ھەرموو ھیمەتتان بڤخەنە کار، ھەرمووی ئیمە کاری خۆمان داوەتە دەست عوسمان کاتی ھاتینە دەرەو ە و تەشریفی ئە ھەرموو بۆ دیدەنی یەکی لە دۆستان لەو شوینە پیرۆزەدا،

(۱) قال عليه الصلاة والسلام (المرأ مع من أحب) اللهم أحبائي أحببك فاجعلني معهم في الدارين وخصصني بما خصصتهم به وأبغض إلي أعدائك أبد الأبدین یا ولی العالمین.

بە ھېۋاشى سەرى ھېنايە نىزىكەۋە فەرموۋى: تۆ پارايتەۋە و دۇعات كىرد بۇ كۆرى
ئىمە ئىمەش دۇعامان كىرد بۇ كۆرەكەى تۆ.

ك ۲۹۴: ئەم وىست بچم بۇ دوۋروۋە برايەكم بوو حاجى ئەمىن ناو كچىكى
ھەبوو خاتون ناو پىي ووتم مەلاى برام تۆ ئەچى بۇ خىزمەت ھەزرىتى شىخ دۇعايەك
بىنە بۇ خاتون تەبىئەت ئالۋزە منىش كە رۆيشتەم بە خىزمەت ھەزرىتى پىر گەيشتەم لە
كاتى خواخافىزىدا ەرزىم كىرد بۇ دۇعاى برازاكەم، شىخ زەردە ھەنەيەكى كىرد و
فەرموۋى: بىدەن بە شو و تەبىئەت خاس ئەبى ۋە ئەو خاتون ناۋە خالى ۋا بە
ناۋچاۋىيەۋە من كە برازام بوو نەم ئەزانى، ووتم قورىان تۆ ئەزانى كە ھاتمەۋە
تەماشى خاتونم كىرد خالىكى لەناۋچاۋانیا كوتابوو.

چەند سالىكى پى چوو خاتون دۇعاكەى گوم كىرد ووتيان ئەچىتەۋە بۇ خىزمەت
ھەزرىتى شىخ دۇعايەكى تىرىنە بۇ خاتون، كاتى گەيشتەم خىزمەتى ئەو سەماحەتە
ەرزىم كىرد قورىان برازاىەكم ھەيە (خاتون) ناو دۇعايەكت بۇ ناردۋە گومى كىردۋە
يەكى تىرى بۇ بىرە تەبەسومى كىرد فەرموۋى سىبحان الله خاتون ناو ھەز لە كوتانى
خالى ئەكەن، خالىكى لەناۋ چاۋانیا كوتاوۋە، ووتم راست ئەفەرموۋى ئەۋسالەيش وات
فەرموۋى^(۱).

پەيدا كە بۇ دىدە دوۋرىنى
نەبىنراۋ ھەرۋەك بىنراۋ بىنى
ئەيدەن بە ئىخلاص لە كۆگى چاكە
لە رۆژ بە ئىشى بە شەۋ بە شىخى

(۱) كاتى خۆى لە بىارە ئەم خويند، ھەر كاتى شىخى مرحوم ھەزرىتى شا علاء الدين (قدس
سرە) يان شاھى سراج الدين تەشرفىيان بھاتاىە ئەمزانى يەككىيان تەشرف ئەھىن بەلام نەم ئەزانى
كامىانە چونكە لە ھاتنىيان ظھورى ئەبوو (المؤمن بنور الله ينظر).

ك ۲۹۵: له برای عزیز و خوشه‌ویستم مه‌لا ئەحمەد ئیمامی دینی (کۆری گەپلە) ^(۱)، م بیست وتی ماوه‌یه بوو بە ئەندازە جیگە نینوکی لەسەر شانم ئیشی تیا بوو ئەو ئیشە ماوه‌یه بوو پەیدا ببو، وە لە سەرەتای پەیدا بونیه‌وه دو سێ جار چومە دوپروو روم نەبو عەرزی شیخ بکەم سەری سێهەم جار کە چوین و گەیشتینە ئەوی شەو بوو داخلی ژووری خانەقا بوین چرا کوژابووێ خەتم ئەکرا هەروا چوم لە لایە کەوه دانیشتم، زۆری پی نەچوو شیخ تەشریفی هات بۆ خانەقا بە دەم رویشتنەوه پەنجەیی لەسەر شانم وە لەسەر ئەو جیگە کە ئیشە کەیی تیا بوو دانا فەرموی ئەو ئیشە رویشت وە ئیتر جاریکی تر نەم دیه‌وه الله الحمد والمنة.

ك ۲۹۶: وە هەروەها جاری تر لە گەل حسین مام رەسول و ژنە کەیی لە خزمە تیا بوین لە کاتی گەڕانەوه شیخ فەرمووی بە حسین ئەگەر ئیشیکتان هەیه بیلین؟ ووتی قوربان بۆ زیارەت هاتوین فەرموی ئەگەر ئیشیکتان هەیه بیلین بزانم چیه؟

ووتی قوربان بۆ زیارەت هاتوین و شیخ ئەگەر مەرھمەت بکات دوایە کیشمان بدانی بۆ ئەولاد: شیخ رووی کردە ژنە کەیی حسین وە فەرمووی رۆلە تۆ حامیلەیی ژنە کە عەرزی کرد قوربان حامیلە نیم، فەرموی حەملت هەیه ژنە کە ئینکاری کرد وە وتی نیمە بەلام شیخ هەر فەرموێه‌وه کە تۆ حامیلەیی بە کورقی ئیجازەمان وەرگرت، وە گەڕاینەوه لە رێگەدا بۆ نصیحت بە ژنە کەم ووت بۆچی ئەوەندە لە خزمەت شیخ دا ئینکاریت کرد؟ ووتی ئەی بلیم چی ئەفەرموی تۆ حامیلەیی، وە منیش شک نابەم حەلمم بێی بۆیه، و تەم ئاخەر کە شیخ ئەوەندە کە فەرمووی حەملت هەیه ئەبوا ئیتر پێدەنگ ببوای، کە کاتی گەیشتینەوه پاش چەن رۆژیکی کەم دەرکەوت کە سکی پەرە، وە ئەوه بوو بەهۆی زۆر عەقیدەیی ئەوان و کەسانی کە ئاگایان لەم روداوێ بوو.

(۱) کۆری گەپلە: دێیه‌که لە قەسبجەیی پێنجوێنەوه سەعات و نیوی دوورە وە نزیکەیی حدودی ئێران بەلام ئێستە ئەو دی و دیهاتی دەور و بشتی چۆلەوه کەسی تیا نیە ۱۴۰۲

[illegible]

ك ۲۹۸: دووبارە لەو سەرچاوە پڕ بە قەپ و پیرۆزەم بێست لە زانستی دینی و دنیاوییدا جەنابی مامۆستا باقر کە فەرمووی (خوا لێخۆشێت):

لە گێڕانەوهی کەرامەتییکی دوور و درێژدا کە حەزەرەقی شا عوسمان (قدس سرە) توجەیی فەرموو بۆ فەنجانی کە چای تیاوو، بەرزبۆهوه بە قەدەر بستی دواڵی نزم بۆهوه و چۆهوه جی خۆی سوپاس بۆ خوا.

ك ٢٩٩: دوباره ئەو زاتە عالی جەنابە و لە زانا پایە بلندەم بیست کە فەرمووی:
چووم بۆ دیدەنی حاجی ملا عارفی وولەژێر، لە کاتی کە ئاوی دەزنۆژیان ئە کرد بە
دەستما، بینیم کە حەزەرتی شای علاء الدین و حەزەرتی کوپە گەورە کە ی کە شێخ
محمد عوسمان تە شریفیان هینا، حەزەرتی شای علاء الدین فەرمانی فەرموو بە کوپری
شیرینی شێخ عوسمان کە توجّه‌م لی بکات، توجّه‌ی فەرموو جەزبە زۆری لی سەندم
هەلسام دەستم کرد بە هەڵپەڕین ماوێهێکی زۆر دەوامی بوو.

له دواى ماوه يهك كاتى چووم بۆ بياره شريف پرسيارم له حه زره قى شيخ علاء الدين كرد قدس سره ئايا ئه و كاته توجهه كه م لى كرا جه نابت بووى له شيوهى شاعوسمان توجهت لى كردم يان هه ر ئه و سه ماحه ته خوى بوو؟ فه رمووى نه خه ير خوى بوو توجهه كه ي لى كردى سوپاس بۆ خوا و سه لات و سه لام له سه ر رسول الله ﷺ بى.

ك ٣٠٠: مژده: جاريكى تر له و زاته پيرۆزم بىست كه فه رمووى: جاريك خه و تبووم يا خه ريكي مشغولى بووم بينيم كه دوو زات ته شريفان هينا و فه رموويان پيم پيغه مبهري موباره ك ﷺ توى ئه وى و بانگت ئه كات، هه ستام و له خزمه تيانا رويشتم تا گه يشتمه شارى روناكى خوا شه رفى زياتر بكات به شه رفى ديدارى پيرۆزى پر فه رى رسول الله ﷺ شادبووم وه حه زره قى شاعوسمانى سراج الدين له حه زوريا وه ستا بوو، پيغه مبهري موباره ك ﷺ فه رمووى به به نده ئه م پياوه ئه بى به مورشيد وه مورشيدى گه وره ئه بى.

ك ٣٠١: جاريكى تر فه رمووى:

پيغه مبهري موباره ك ﷺ فه رمووى پيم ئه م پياوه ئه بى به ده ستگير و مورشيدىكى گه وره تۆ ته روپچى بده له ناو موسلما ناندا له حه زورى پيغه مبهري موباره كدا له سه ر ده ستى عوسماندا ته مه سوكم وه رگت و به يعه تم پى كرد، ئه و سه ماحه ته ش په يمانى فه رموو كه په پره وى شه ريه قى پيرۆز بفه رموى ئه م په يمانه له ميانه ي هه ردوولا ماندا روويدا.

كاتى به هوش هاتم وه سى چوار روژ به سه ر ئه م رووداوه دا به سه رچوو، له حه زره قى سراج الدين (قدس الله سره العزيز) وه نامه يه كى پيرۆزم له بياره شه ريه وه به خزمه قى شادبووم له ئاخري فه رموده كانيا نووسيوى: به و ناو نيشانه ي

فلان شهو دوو به دوو به شهره فی دیداری رسول الله ﷺ شاد بووین و زیاره تمان کرد بهو ناوونیشانه یه ته شریف بهینه تمسک بکه با تهرویجی موسلمانان بی^(۱).

سوپاسیکی بی پایان و بی کوتای بو خوا، صلوات و سهلام له سهر خوشه ویست و نازداری خوا هزره تی رسول الله ﷺ وه دوورد و سلاوی بی پایان له سهر یارانی پاکي بی، وه بو گیانی پاکي تهوانه ی که پروامان پی کردی و پشتیان گرتی و کومه کت بوون.

ك ۳۰۲: له جهنابی زانای بهرینز و به توانا ماموستا مه لا علی قه لاگ^(۲)، بیستم که فهرمووی: له کاتی فقهیه تیما پروام به هزره تی شیخ عوسمان هه بو له گه ل مه لا محمدی نی و مه لا ابراهیمی بانه پی له دوورووه ی پیروز ئه مان خویند، مه لا علی فهرمووی: براه کم هه بو له وه پیش تیکچوو بوو به لام بردمانه وه بو بیاره ی شهریف بو ته وه ی به فهر و پیروزی توجهی شا علاء الدین خاس بی، به لی به پیروزی و پر فهری تهو شا علاء الدینه چاک بووه وه به لام که می ماتی و پهژاری مابوو هندی جار تووشی ته بوو، له یه کی له دیهاتی هه ورامان دانه نیشت، منیش چووم له ژیر سیبه ری خانه قادا پالم دایه وه و خهوم لی کهوت، بینیم که هزره تی شیخ محمد عوسمان تهمدوینی و قسم له گه ل نه کات و ته فهرمووی من توم خوش تهوی و شیرینی له لام منیش عهرزم کرد ئازیز: ته گهر منت خوشه وی کومه کیسه کم پی بکه که براه کم به لوطف و کومه کیت چاک بکه یته وه، ته گهر ته وهت له گه ل کردم پروام هه یه که بهزه بیت پیما دیته وه و مهرحه مهتت زوره بهرام بهرم، فهرمووی هه روا؟ عهرزم کرد به لی دهست به بی براه کم بیخی له خزمه تیا حازر بوو، توجهی کی لی فهرموو له ههردو شانیه وه کیمو و جهراعت به زوری هاته دهره وه و چاک بووه وه، له پاشا

(۱) ئەم بەسەر هاته پیش کۆچی هزره تی قطبی زه مان شیخی علاء الدین بوو به حهوت سال له پاش ئەم خهوه ۷ سالی پی چوو جا هزره تی علاء الدین له دنیا دهرچو قدس سره.

(۲) که به مه لا علی تهقشاری به ناویانگه.

ھەزرەتى پىر لىم نىزىك بومە بەرەو رووم تەشرىفى ھىنا و فەرمووى ئەوا براكەت
 چاڭ بومە و شىفائى بۆھات با توجھىكىش لە خۆت بىكەم توجھەكەى لىٰ كىردم وام
 ھەست پىٰ كىرد كە شىشىٰ لە ئاسنى سوورەو ھەراوى ھىنا كىردى بە سنگما و سەرىكى
 لە پىشمەو ھىنايە دەرەو لە ترس و ئازارا بە ئاگا ھاتم تەماشام كىرد ھەزرەتى شا
 عوسمان سراج الدىن تەشرىفى ھىناو و لە لامەو پال كەوتو و سنگى موبارەكى
 نووساندو بە سنگمەو ھەستام و فىرارم كىرد لە خانەقا چوومە دەرەو ھەراوى
 بانگيان كىردم بە دەنگىكى بەرز عەلى عەلى بۆ بەو شەلىيە رائەكەى؟ كە لە تاو ئازار
 نووشتابومەو بەندەش وەلامىانم دايەو كە ھىچم نىيە تەنيا ئەو نەبىٰ لە خەو
 ھەستام بەو چەشنە ئاوا بىٰ تاقەتى كىردووم، كاتى ئەو بەسەرھاتەم بۆ گىرانەو
 وىستم خۆشم دۇنيا بىم لەو بەسەرھاتە كاتى براكەم بىنى ئەوئەندە چاڭ بوو ھەر
 ئەتوت قەت نەخۆشى دەماخ و دەمارى نەگرتو و توشى ئازارى مېشكى نەبوو
 سوپاس بۆ خوا.

ك ۳۰۳: لە جەنابى بەرىز و بە نىرخ خوالىخۆشبوو شىخ عبدالقادى داغسانى
 توركمان صەحرام بىست خوا لىٰ خۆش بىٰ فەرمووى: ھەمە جانى كورم و زاتىكى
 ترم نارد بۆ خزمەتى حەزرى شا محمد عوسمان بۆ ئەوئەى بە ھىمەتەيان سەركەوتو
 بن و خواوئەى ئىمان و باوھەرىكى راست و دروست بن، كاتى كە لە تاران پەساپورتىان
 وەرگرت وە چوون بۆ بىارەى شەرىف و بە دیدارى شەرفەداریون ماوئەى دوو
 مانگ لەوئەى مانەو لە پاشا گەرانەو و بۆيان گىرانەو كە: لەبەر ئەوئەى ھەردوکیان
 ھەرزەكارىون باوھەریان بەرامبەر غەوسى وەقت دامەزراو نەبوو^(۱)، كاتى داواى مال
 ئاوايمان كىرد پىارى فەرمو و داواى وەلام دانەوئەى نووسراوكان، كاتى دەستى

(۱) چونكە ناشكورى نەبىٰ لەم چەرخ و سەردەمەى ئىمەدا زۆربەى گەنجەكافان لە تىكەلى و
 نىزىكەوئە لە دۇستانى خواوە دوورن، جا چە جاني بۆ بەسالاچووەكان.

پیرۆزیمان زیارت کرد، وه له بیاری شه‌ریف دهرچووین پیاویکی به‌دوایا ناردین و له‌دوور بانگه‌وازی کردین که له جیی خۆتان بن تا حه‌زهرتی پیر دێته لاتان، ئیمه‌ش له‌سه‌ر فه‌رمایشتی پیر له‌شوینی خۆمان چاوه‌پروانیمان کرد تا ته‌شریفیان هینا وه‌ ئامۆژگاری ووشیاریه‌کی زۆر جوانی کردین و ته‌شریفی فه‌رموو خوا حافیزیمان لی‌ کرد ئه‌مجار ده‌ستمان کرد به‌رۆشتین، ئه‌م بیهی به‌ئاشکرا حه‌زهرتی شیخ عوسمان له‌گه‌لمانییه‌ بۆ هه‌ر لایه‌ك ته‌چووین هه‌ر له‌خزمه‌تیا بووین، به‌چه‌شنی تا گه‌یشینه‌ قه‌لا شیخان^(۱)، هه‌ر له‌خزمه‌تیا بووین شه‌رمم ئه‌کرد ده‌زنوێژ بگرم و ئه‌و سه‌ماحه‌ته‌ حازر بی‌ کاتی گه‌یشینه‌ ئه‌وی ئیتر دیار نه‌ما و لیمان ئاوا بوو^(۲).

سوپاسیکی بی‌ پایان بۆ خوای په‌روه‌ردگاری لا مکان و دروود و سلاو بۆ حه‌زهرتی محمد المصطفی‌ نازدار ﷺ و خزم و یارانی خوا پیری نازدارمان پایه‌دار به‌فه‌رموی.

ك ۳۰۴: له‌برای به‌ریز و مجذوبی راسته‌قینه‌ و زانای بی‌ نه‌زیر جه‌نابی ملا نظیرم بیست که گپ‌رایه‌وه‌ فه‌رمووی: من حه‌زهرتی شیخ عوسمان سراج الدینم له‌ سی شوینا بینوه‌ و به‌خزمه‌تی مشرف و پایه‌داربوم له‌ پاشا هه‌ر سیکایانی باسکرد فه‌رمووی جاریکیان به‌خزمه‌تی گه‌یشتم له‌ شوینیکا ته‌شریفی حازر بوو که چووم بۆ شوینیکی تر هه‌روه‌ها به‌خزمه‌تی مشرف بووم له‌و شوینه‌ش ته‌شریفی دانیشتبوو، که رۆیشتم بۆ شوینیکی تر سییه‌م جار بینیم ته‌شریفی له‌ویش حازره‌ ...

(۱) قه‌لاشیخان: دینی جه‌نابی پایه‌به‌رز مه‌ولانا خالیدی برای حه‌زهرتی پیره‌ وه‌ له‌ بیاری شه‌ریفه‌وه‌ ۳۰ سی قوناخی دووره‌.

(۲) کاتی باوکم محمد جان جه‌نابی شیخ مه‌لا قادری تورکمان سه‌حرا له‌ دنیا فه‌وتی کرد ئه‌م به‌سه‌ره‌اته‌م له‌ جه‌نابی کۆری شیرینی محمد جان له‌ خۆی بیست که به‌چاوی سه‌ر حه‌زهرتی پیری بینوه‌ ته‌نیا هه‌ر خۆی و به‌س.

ك ۳۰۵: جاريكى تر دووباره جەنابى مامۇستا مەلا نظير بۆي گېرامەۋە
 فەرموۋى: كاتى پېش نوۋىم بۇ دىنى توۋتمان^(۱) ئەكرد لەۋ ناۋچەيە ناكۆكيەك لەۋ
 سەرسنورە لە ميانەي ھەردوۋ لاي عىراق و ئىراندا بەدى ھات مەر و ئازەلى دىيەكە
 گىراۋ ھەروەھا ئامر مەخفەرىكى ئىرانىش بە دىل گىرا ۋە ناكۆكيەكە پەرەي سەند بە
 چەشنى رىي ھاتوچۇ بەستراۋ، منىش خىزانم ماۋەيەك لەۋەپېش ناردبۈۋە بۇ سەردان
 بۇ مالى باۋكى لە دىنى (كالى سەرو) لە دۋاي تەۋاۋبوۋنى سەردانەكە چووم بە
 شۈينيانا كە بيان ھىنمەۋە بۇ لاي خۇمان بۇ توۋتمان ئەبۋايە لەھەردوۋ سەر بەلايانا قى
 پەرمايە، ترسىكى زۇرم بۇ ھات چونكە سەربازەكانى ئىران بە ئاۋاتەۋە بوون كە
 عىراقىيەك لەسەر سنور بگرن بە تاييەت من خەلكى ئەۋ دىيەش بووم كە بۇتە ھۆي
 ناكۆكيەكە، كاتىك لە رۈيشتنما نزيك بە دىنى سياناۋ بوومەۋە بە خزمەت يانزە سوار
 گەيشتم كە لە پېشيانەۋە ھەزرەتى شىخ عوسمان بوو منىش چووم جلەۋى ئەسپەكەيم
 ماچ كەرد ھەرزىم كەرد قورىان بۇ كۈي تەشريف ئەفەرمون، فەرموۋى: ھاتوۋىن بۇ
 پارىزگارى تۆ لە پاشا ئاۋەزەنگى لە ئەسپ دا ۋ بە پەلە تەشريفان فەرموۋ ئىتر من
 ترس و لەرزەكەم لە دلا ھەرچوۋ سوپاسى بى پايان بۇ خۋاي پەرۋەرگار ھەزار سالاۋ
 بۇ رۇخى پاكى پېغەمبەرى موبارەك ﷺ و خزم و يارانى خوا ھەزرەتى پىرمان پايدار و
 بەرقەرار بىفەرموۋى.

ك ۳۰۶: دووباره جاريكى تر لىم بىست كە فەرموۋى: كاتى كە ھەزرەتى شا
 علاء الدين رۇخى شىرىنى بە جەننەت شادبوۋ جەنابى خوا لى خۇشبوۋ شىخ عبدالله
 نىزلى^(۲) بۇ پەرسە تەشريفى ھىناۋوۋ بۇ بىيارەي شەرىف لە يەكەم جارەۋە ھەزى بە

(۱) توۋتمان: دىيەكە سەر بە قەزاي پىنجۋىن لە سنورى ئىران بە دىۋى پىران دا.

(۲) ئەم زاتە پىرۋزە (شىخ عبدالله نىزلى) زاتىكى پىرۋز بوو، ۋە يەككى بوو لە خەلىفە و
 خۇشەۋىستانى ھەزرەتى شىخ نجم الدين (قدس سرە) لە پاشا لە زەمانى ھەزرەتى شا علاء الديندا

تازەکردنەووی طەریقەت نەئەکرد لە خزمەت حەزەرەتی شیخ عوسماندا ماویەك
 تەشریفى مایەووە لە پاشان تەشریفى رویشت و دوبارە گەرایەووە و فەرمووی: (کاکە
 عوسمان نایەلى پرۆم)^(۱)، ماویەکی تریش ماوە لە بیارە و دووبارە لە دى گولپ^(۲)،
 تەشریفى گەرایەووە ئەمجار ماویەکی تریش مایەووە و ئەمجارە ئیجازەى لە حەزەرەتی
 شیخ عوسمان وەرگرت و تەشریفى برد بەلام ئەمجارە لە نزیکى هەلەبجە گەرایەووە و
 فەرمووی نایەلى پرۆم ئەمجارە پەیمان و تەریقەتی لەسەر دەستی حەزەرەتی شیخ عوسمان
 تازەکردەووە بەو خەلاتە و پایە بەرزە شاد و بەختەوەر و کامیاب بوو سوپاس بو
 خوا^(۳).

(قدس سره) کرا بە خەلیفەى حەزەرەتی شا علاء الدین وه لە طەریقەت دا خاوەنى پله و پایەیهکی
 دیاریوو، وه یه کى له خزماني خانهدانی بیاری شەریف و ئاموزایان بوو.
 (۱) یانی لە مەعنادا بە تصرف ماوهم نادا که پرۆم.

(۲) گولپ: دێیه که له هه‌ورامانی عێراق له بیاری شەریفه‌وه نزیکه.

(۳) له‌و به‌سه‌رهاته گ‌رنگانه‌ی که ئەم م‌ریده‌ خاوه‌ن پایه‌یه شیخ عبدالله ن‌یزلی ب‌وی گ‌یراینه‌وه
 فەرمووی:

شا عوسمان عەبايەکی خۆی خەلات کردوم من عەباکەى خۆمم بەسە خۆ من ئەم‌رم ئیمەش
 عەزمان کرد تۆ چۆن ئەزانی، فەرمووی ئا لەم خانەقایەدا بە لبقای حەزەرەتی رسول اللهی
 اکرم ﷺ شادبووم فەرمووی:

تۆ لە دواى فەوتى شیخ علاء الدین قدس سره بە شەش مانگ لە دنیا دەرئەجى وه هەروەها
 فەرمووی: ﷺ تۆ لە دواى چل کەس فەوت ئەکەیت.

شیخ عبدالله فەرمووی: من ئەو چل کەسە ئەناسم تەنیا نەقەر و نیویکیان ماوە نیوێکەى شیخ
 غەفورى خەیرانییە که ماویەکی دوورو درێژە نەخۆشە.

وه دووبارە فەرمووی: پ‌یغەمبەرى موبارەك ﷺ پ‌یى فەر‌موم که وای ئەگەيان‌د: ئەم د‌ینەم ۲۸
 بیست و هەشت سال بە ه‌ۆی عوسمان ه‌وه بەردەوام ئەب‌ی.

ك ۳۰۷: دووباره له برای خوشه ویستم جهنابی مه لا نظیرم بیست که فهرمووی: باوکم ره سمعتی خوای لی بی تهی فهرموو: چند جار خوم له پیغه مبهری موباره کم ﷺ بیستوه که فهرموویته: عوسمان مورادی^(۱) خواجه یانی (عوسمان مراد الله) هزاران شوکر و سوپاس بو خوا له سهر تهو نیعمه ته بی پایانهی که خه لاتی کردوه پیمان لهم تاخر زه مانه دا.

مژده ۳۰۸: دووباره جهنابی ماموستا مه لا نظیر فهرمووی: باوکم تهی فهرموو: له پیغه مبهری ﷺ موباره کم بیست تهی فهرموو: خوشی بو تهو که سهی که ته بی به مریدی^(۲) عوسمان، مزگینی و مژده بی لیمان تهی کومه لی موسلمانان با چه سپانی بکهین بو وهرگرتنی طهریقه ت له خزمه تیا، خومان بخینه ژیر سایه ی پیروز و پر فهریا، با به هره مهنندی بهرکات و ته لطافی پر مهرحه مهت و میهره بانیه که ی بین وه له سایه ی پر فضل و دهسه لاتی که وریا خوشنودی باره گای یهزدانی بین وه به هزاران سوود و به خته وهری دین و دنیا کامیاب و به خته وهر بین به هیمه ته که ی خوی.

به لی ههروه کو خوی فهرمووی و وه لهو به دی هاته یا دی بووی لهو کاته دا کۆچی دواپی فهرموو خوا به ره سمعتی بی پایانی خوی شادی بکات وه حه زره قی شاعوسمان گیان له سایه ی که ره م و ره م و میهره بانی خویا پایه دار به فهرمووی ثامین.

(۱) موراد: یانی محبوی خوا له لای خودا وه موقده ره که به پایه بکات له فهیضی الله یجتبی الیه من یشاء به شدارن، مجزوبان و مرادان بی خواستی خویان که شان که شان ته یان بهن.

(۲) مورید: یانی سالک موجبی حه ق ته مانیش له سهر سفره ی ویهدی الیه من ینیب به نیعمه قی ده ستگیری کامهرانی نسأل الله تعالی العفو والعون والوصول بنوال رحمته وکمال رضاه آمین. مهرید: العیاذ بالله العظیم یانی: طهره، دهرکراو.

ك ۳۰۹: دووباره جهنابی مامۆستا مه لا نظیری خوشه ویست فهرموی: له زانای گه و ره و وهلی ته و او مامۆستای بهرێز مولانا استاذ محمد آمینی باراماویم بیست خوا خوشنودی بفهرموی که تهی فهرموو: له رووداوێکا وه کو له مائی پیروزی پیغه مبهەر ﷺ بم وابوو گویم لی بوو دهنگێک له دهره وه ته هات سی جار فهرموی: تهی پیغه مبهری خوا تهی پیغه مبهری خوا تهی پیغه مبهری خوا، چه زرهقی فاطمه زه هراء رضي الله عنها گه و ره ی هه موو ئافرهت و دایکی چه زرهقی حسن و حسین (رحمة الله عليهما آمین) فهرمووی تهی پیغه مبهری خوا یه کێک له دهره وه بانگت ته کات، پیغه مبهری موبارهك ﷺ فهرموی: تهو که سه مه حهرم نیه به مائی من، منیش له دلی خۆما و وتم مه حهرم نیم چۆن هاتووم و لیره وه ستاویم و یستم پرۆمه دهره وه پیغه مبهری موبارهك ﷺ فهرموی: مریدی عوسمان نامه حهرم نیه به مائی من یان فهرموی ئالی عوسمان نامه حهرم نین له مائی منا، به ئاگا هاتم شوکرانه و سوپاسی خوام کرد له سه ر ته م مژده خوشه.

ك ۳۱۰: له دوا ی خه تمیکی شه وانه له جهنابی زانای خاوه ن پایه و وهلی گه یشتوو به پایه مامۆستا مه لا شیخ عبدالقادری حه و تاشیم بیست که فهرموی که له کاتیکا له زیارهتی پیری ده سنگیر چه زرهقی شیخ عوسمان بووین له بیاره ی شه ریف فهرمووی: دلی به نی ئاده م دوو گوێچکه ی هه یه له لای راستی فریشته یهك هه یه ئیلهام^(۱) ته کات، وه له گوێچکه ی چه پی شهیتانیك هه یه ئیلقاء^(۲) ته کات، ته مشه و چه زرهقی شیخ عوسمان توجهی فهرموو لیم و شهیتانه که ی هه ل که ند و فریسی دا به

(۱) ئیلهام: إعلام، له لاین خوا وه یا له لایه ن فریشته ی خوا وه.

(۲) ئیلقاء: قسه هاو یشتنه دل.

ئالی عوسمان: یانی: ته به عه، په پیره و، وه رگیراوان.

ئىجگارى ھەزار شوكر و سوپاس و ھەمد بۇ خوا و درودى بى پايان بۇ زاتى رسول
اللهى نازدار ﷺ و ئال و يارانى.

ك ۳۱۱: لە مەرحومى حاجى ۋەستا ەلى سەئى كە ناۋئەبرا بە حاجى ەلى
كەنعانى، بېستەم ۋوتى شېخ تەشرىفى يەكەم جارى بو بە پەساپۇرت لە غىراقەۋە ەات
بۇ ئىران ۋە لەۋى ۋە چو بۇ توركمان سەحرا ۋە لەۋ ماۋەيەدا لە غىراق تەۋرە كرا ۋە
مەلىك ۋە ەصى نەمان بەۋ بۆنەيەۋە شېخ سەفەرەكەى كورت كەردەۋە كە گەيشتەۋە
سەئە ئىمە لە خزمەتيا تا شارى كرماشان رەۋانەمان كەرد، شەۋ لە مزگەۋتى
زەردۇيەكان مايەۋە بەلام شېخ تەشرىفى رۆيشت^(۱) تاقمى دەرۋىش ەاتن زىكرىان
كەرد من ۋ رەفيقيكم كە شەۋ لەۋ مزگەۋتەدا مابوينەۋە راكشاپوين ۋە رەشتىيەكەى
خۇم دابو بە خۇما، كاتى دەرۋىشەكان لە زىكر كەردن بونەۋە ۋە مزگەۋتيان چۆل كەرد
من لە دلى خۇمدا ۋتم حەيفە ئىنسان ۋەقت بە خەسار بدات چاك ئەۋەيە دەس نويزى
بگرم ۋە بە يادى خوا مشغول بېم، ەستام ۋ دەزنويزم گرت ۋ دوو ركات نويزم
كەرد چاۋم بە يەكدا نا خەرىكى رايىتە بوم، لە پېر ۋەك تۇپى يارى كە قوۋەتى ەات داي
بە سىنەما، ئەۋەندە ەتر ۋ عبىر ۋ بۇنى خۇشى بو لە ترسى ئەۋەى نەۋەك لە ەۋشى

(۱) كاتى كە مالمەن لە سەئە بو، ۋە لە مالى مامم حاجى مصطفى ى پىنجوينا بوم ەموو رۆز
يا جارى يا دوجار ئەچومە سەر دوكانى ۋەستاعلى خەيات كەنعانى دوكانەكەى ۋەك خانەقا ۋابو
پېر لە خۇشى بۇ موريدانى سەقز ۋ مەريوان ۋ لاجان كە ئەھاتن بۇ دوۋرۋوۋە لەم سەر ۋ لەۋ سەر
ئەھاتنە دوكانەكەى ۋەستا ەلى ئوتومىيلى بۇ ئەگرتن ۋ خوا حافىزى لى ئەكەردن زۆر بە خزمەت
بو لىم پىرسى بۇ ئەۋەندە ەناسە بە لوت ۋەرئەگرى ۋ ئەللى لاحول ۋلا قوۋە إلا بالله ئەۋيش
حىكايەتى كرمانشانى گېرايەۋە، ۋە ۋتى ئىستەش ەەر ئەۋ بۇن رائحەيە ەەيە، ۋە چەن سالا ەەر
نابرى، ۋا ئەزانم ئەۋ حىكايەتى كرمانشانى لە پاش بەسەرھاتى دووم كە نوسىومانە ۋە پاش
ساردبونەۋە گەرم بۆتەۋە لى رودراۋە.

خۆم بچم لوتم بهر شتی یه کهم هه لبه ست: جار جار که می لوتم ئه کرده وه فه ورا هه لم
ئه به سته وه تا به یانی وا بوم، وه ئیسته ش ههروام، وه ههروه ها مه رجومی حاجی علی
که نعلانی ووتی له پاش ماوه یه سه رگه رمیم له رابطه و موحه به تا به هزی ره فاقه تی
هه ندی له مونکیان سارد بومه وه، وه هه یچ شه ووق و زه وقم نه مان، کانه له و وه زعا
نه بووم، ئهم حالهم هه روا به رده وام بو تا شه ووی وام زانی له خه وما: له شم پیسه، وه
پپو یستم به خوشتن هه یه، والحال له شم پیس نه بو، به لام به خه و وام ئه زانی، وه له و
خه وه دا رو یستم بو مزگه وتی خو رشید لقا خانم که ئه و مزگه و ته ۳ سی شه ممه و جمعه
خه تمان لی ئه کرد، بو ئه وه ی له غوسل خانه که خۆم بشۆم کاتی له قاپی حه وشه که
خه ریک بوم بچمه ژووره وه، سه یرم کرد له هه یوانی مزگه و ته که حه زره تی رسول
الله ﷺ ته شریفی وه ستا وه، وه شیخ له خزمه تیا حازره له گه ل ئه وانم دی ویستم به
جو ری بچمه ژووره وه نهم بینن تا له خوشتن ئه به وه، به دزییه وه چومه ئه و دیو
قابیه که وه رو وه حه وزی خوشتن رو یستم له نا کاو شیخ لای کرده وه منی دیت، وه
به ئیشاره ی ده ست دا وای کرد بچمه خزمه تیان، ناچار هه ر به و حاله وه چوم.

ك ۳۱۲: جاريكى تر له كاك على مهر حومم بيلست فهرموى به ئوتومبيل چوين
 بو ديه له ديهاتى سنه وه بو ئيشى شىخ ئه چوين ريگه خوش نه بو ترسمان بو ماشينه كه
 وه رگه رى، له گه ل ئه وه دا به چاو بينيم كه شىخ له سهر (بودى) ئوتومبيله كه

دانیشتوه، من ئیتر بی ترس مام، وه چهن شتی تری بو گپراومه ته وه به لام به هوئی
کهم چه واسی و تولی ماوه زورم له فیکرچوه ته وه، رحمة الله علیه رحمة واسعة آمین.

به دل یادت به خیرئی کاتی خوشی
که شه هدی خوشه ویستیم تیا ئه نوشی
به لام ئیستا که کاسه ی کاتی ئه مهرۆ
له شورپی خوشه ویستی ما به بوشی

ک ۳۱۳: له سیدی خاوهن ریز و پر عه قل و کهمال کاک سید عطا^(۱) دانیشتوی
دیی دهرمه رم^(۲)، بیست، وتی باوکم به په پره وی باوکی خوی طهریقه تی قادری له
خزمت شیخ سعیدی باوکی شیخ محمودی صغیر وهرگرتبو چونکه باپیرم طهریقه ی
له کاکه أحمد وهرگرتوه، ئه هاتن بو لامان به ناوی زیاره ته وه، خویشم ههزم ئه کرد
که له طهریقه تدا شاره زاییم بی ههستام چوم بو خزمت مه رحومی شیخ محمود له
دیی داری که لی که به خزمتی گه یستم و ناسیمی زوری پی خوش بوو له پاشا
هه رزم کرد هاتومه خزمتت که ئیجازه و تعلیمی ته ریه و تلقینی زیکرم به ره مون
فه رموی روژی ئه وه نده جار زیکری (لا إله إلا الله) بکه و هاتوچوی ئیره یشت بی،
وتم قوربان بیستومه که ته ریه ت دهر و دهرسی هه یه وه به پله به پله سه رکه وتنی
تیدا یه، فه رموی من به زوبان ئه توانم مه وعیزه یه ک بکه م، وه تعلیمی زیکر و ته لقینی
ئادابی طهریقه ت بو مورید بلیم ئیتر من ناتوانم کهس به خوا بگه یه نم ئه وه که ئه مهرۆ

(۱) جه نابی سید عطا له شیخه کانی دیی (ئه سکۆل) و له نه وه ی شیخ عه مد ته راته وه نی یه به لام
باپیریان ته ریه تی له سه ر ده سقی کاکه ئه حمه دی شیخ وهرگرتوه (ره حمه تی خوای لی بی).

(۲) دهرمه ر هه یه، وه دهرمه ره ریش هه یه، دهرمه ر له عیراقایه له لای سه رگه ت دهرمه ر له
ایرانا یه له لای ئه سکۆل و پیران شا.

بتوانن كه خهلك به خوا بگهيهنن ئه و مشايخاني هه ورامانهن، ئه نجا منيش سه يرم كرد كه سى لهم كاتا له مشايخاني هه ورامان خاوهى ئيرشاد بى حه زره قى شاه عوسمانه به دواى ئه و سه فهرده ناوه ستام چوومه خزمهت حه زره قى شيخ عوسمان ته مه سوكم به ته ريقهت كرد.

ك ٣١٤: وه ههروهها كاكه عطا گپرايه وه ووتى تازه له خزمهت شيخدا تمسك كردهبو وه چهن رۆژ لهوى بوم په لهم ئه كرد بۆ وه رگرتى روخصهت بۆ گه پرايه وه. فهرموى ئه گهر به من بى تا (٦) رۆژى تر ئيجازهت نادهم، كاتى گه پرايه وه (٦) رۆژ به هوى باو و بۆرانه وه له دى (كانى ئاسكان)^(١) مامه وه.

ك ٣١٥: جاريكى تر حه زره قى پير فهرموى مانگايه كمان هه يه تازه زاوه به يانى زوو بى و له وهر نان بخۆ و بيان به بۆ (ريشين).

كاتى به يانى بهر له ناخواردن هه ستام و له سه ر فهرمانى حه زره قى پير چووم بۆ خزمهتى به لام رۆژيكى تووش و توف پروام وابوو كه كهس ناتوانى سه ريئينته دهر و بۆ ئه م لاو لا بچى، سه ر له به يانى زوو فهرموى زوو ناشتا حازر بكن بۆ سيد عطا با پروا بۆ ريشين، رووم نه بوو هيچى عه رز بكه م خيرا مانگا و كوله ساواكه م وه رگرت و به ره و ئه وى كه و ته پرى.

له ريگا ئه م بينى له م لاو لاوه به راست و چه پا ئه بارى، ئه و شوينهى ئيمه ي پيا ئه رۆشتين باران نه ئه بارى، به م چه شنه تا گه يشته ئه وى له نزيكى دى كه وه تووشى براده ريكي خۆم بووم، ووتى له كوينه دى ووتم له بياره وه، ووتى ئه ي بۆچى ته ر نه بووى ده ستى دا له جل و به رگه كه مه وه زۆرى به لاوه سه ير بوو كه ئه و ماوه دوورو دريژه ها تووم و نيشانه ي باران بارانيم پيوه نه بوه.

(١) كانى ئاسكان: له بنارى شاره زوور نزيك به دى نه وى و به رده به له عائد به ناحيه ي خورماله.

ك ۳۱۶: دووباره جهنابی سید پر وهفا كاكه سید عطا بۆی گپرامهوه فهرمووی
كوړیكى بچووكم ههبوو ناوی (عادل) بوو زۆرم خوښ تهووست نهخوښ كهوت
ترسام تهمیش وهكو كوپرهكانی ترم خوا بیان باتهوه، زۆر پارامهوه، زۆر لالامهوه بۆ
تهوهی خوا شیفای بفهرمووی، وه داوای بهرهكهت و هیممهتم داواكرد له حهزهرتی
شای سراج الدین كه بۆم پاپارتهوه له خزمهت خوادا مهړيك یا بزنيكم بۆ كرد به
مهولودی پېغهمبهړ ﷺ له پاشا بهكزی و ماتیهوه دانیشتم و دهستیكم خسته سهر
ناوچهوانی و چاوم لیک نا، بینیم كه حهزهرتی شای سراج الدین دهستی گرتم و
خستمیه ژوورپكهوه له كۆشكیكى گهوره وهك دایرهیهکی میری وابوو، یهكيك
لهسهر كورسییهك دانیشتبوو میړيك و دهفتهری لهبهردهستیا بوو، حهزهرتی شیخ
رووی تی كرد و پی فهرمووی: تهمه یهكيكه له مریدهكانم كوړیكى ههیه مهيكهن به
سهر باز، پیاوهكش پی ووت: به دهس من نیه تهم فهرمانه لهسهر و منهوه دهرچووه
پهنجهی نووسی ههر وهكوو پینوس وابوو نیوهی سوور و نیوهی رهش بوو نووسی
تهبی بکری بهسهر باز لای تهو رۆشتین و چووینه ژوورپکی تر تهمیش ههمان وهلامی
دایهوه ههروهكو یهكهم، له لای تهویش رۆشتینه ژوورپکی تر، رووی كرده تهوهی
لهسهر ژوورپك لهسهر كورسی دانیشتبوو كه تهم گهورهتر بوو له دوو زاتهكهی
پیشوو، تهمیش ههر عهینی وهلامهكهی تهوانی دایهوه، بهلام حهزهرتی پیر زۆر زیاتر
تكای لهم كرد و لیان تهپارتهوه، له گهك تهوهشا تهم زاتهش فهرمووی فهرمانی تهمه
له لایهن پاشای گهورهوه دهرچووه دهسهلانی ئیمهی تیا نیه ههر تهبی بگیری به
سهر باز وا من تهنوسم تهوه سهر بازه، تهویش به پهنجهی نووسی ههروهكو
دوانهكهی پیشوو تهبی بکری به سهر باز له لای هاتینه دهرهوه، تهبحار تهو سهماحهته
فهرمووی: من بلیم چی چی بکهم برام ئیتر به ئاگا هاتم، ههر لهو كاتهدا تهم زانی كه
به رهحمهتی خوا تهچی رۆزی یان دوو رۆژ لهوهدوا له دنیا دهرچوو، بهلام گرانی و
سهختی و نارهحهتی یهكهی لهسهر دل لابردم.

[فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ]^(۱).

مصطفی دیتن کلیم یش بیستن

قەت ناگات پلە ی بیستن بە دیتن

ك ۳۱۷: لە زانای دانا و ھۆشمەندی ژیر جەنابی خوا لی خوشبوو (مامۆستا مەلا عارفی بانەیی)م^(۲) بیست کە فەرمووی: سالتیکیان لە خزمەت حەزرەتی شیخ عوسمانی سراج الدین دابووم لە دوو پروووی شەریف، لە کاتیکا باوکی شیرینی لە بیاری پیرۆز بوو لە خەتمەدا شیخ عوسمان سراج الدین توجھیکی لی کردم کە مانگی رەمەزان بوو، منیش مجزوب بووم حال ھات بەسەرما، لە جەزبە کەدا شتی زۆر سەیرم ئەدی، وە بەرە کەت و واریدات و رەحمەتی خوایی بە زۆری ھیرشی بۆھینام خەریک بوو سنگم دوو لەت بی، بینیم کە حەزرەتی شیخ علاء الدین تەشریفی ھینا و دوو پروووی شەوقدار کرد، وە حەزرەتی رسول اللہ ﷺ لەسەر سەری تەشریفی وەستابوو بەلام نازانم ئەگەر پێی موبارەکی میزەرە کە ی گرتبوو یان نا.

وہ پیغمبر موبارہک ﷺ جبہ کی زہدی پوٹی ہوو ہموو ئەولیا و پیاوچاکان ئاشکار بوون لە چوار قورنە ی جیھانە وە ئامادە بوو بوون، وە من لە جەزبە کەدا ئەمزانی ھەرچی بھاتایە و بە دەنگی بەرز ھاوارم ئەکرد و فلان ھات، دەنگم بە چەشنی بەرز ئەکردە وە گوومانم وابوو کە یەکیکم لەوانە ی بە پایە گەشتوون وە شیخیەتی بۆ من بەدەست ھاتو، بە نھێنی پەیمانم ئەدا بە خوا کە غەش

(۱) سورەتی النحل، ئایەتی ۶۱. مەبەست لەم فەرموودە شیرینە ی خواگیان کە ئەفەرموی ئەجەلی موبەرەمە لە کاتی خۆیا چەند کەرامەت بۆ ئازیزان ئەخەینە پێش چاو کە بوونەتە ھۆی رزگارکردنی زۆر کەس لە مردن و لە کۆسپی زۆر سەخت و پێشھاتی زۆر سەیر، کە ئەجەلی (مەلئ).

(۲) مدرسی پێشووی مزگەوتی وەسمان پاشای پێنجوین بوو، پیاویکی مەشھور و بەناوبانگ بو زۆر عالم و بە غیرەت و لێھاتوو بو شەرع رەو وە پر لە ئیمان و ئاین بو رەحمەتی خودای لی بی.

و ناجۆرى له گەڭ كەس نەكەم و له گەڭ هەموو كەس پاك و چاك بىم و خائىن نەبم كه
بۆ سوود وەرگرتن هاتىبى، ئەبجار كەم كەم ئەو حالەتەم نەما و له سى رۆژ زياتر
دەوامى نەكرد، وە ئەم حالەتەم بە بەرەكەتى توجەهاتى حەزرەتى شەيخ محمد عوسمانى
پايەدارەو، خوا پايەدارى بەرموى.

ك ٣١٨: دووبارە لەم زانا خوش خولق و شیرینەم بیست فەرمووی: لە کاتیكا
كه حەزرەتى شەيخ عوسمان تەشرىفيان لە بەغا بوو نيازى ئوغر فەرمووى هەبوو بۆ
تورکمان سەحرا منیش لە خزمەتیا بووم، بە تەلەفۆن لە گەڭ بلاطى مەلىك
گفتوگۆيان کرد بۆ سەردانى مەلىك ئەوانیش چاوپێکەوتنەکیان دواخست بە بۆنەى
هاتنى میوانى زۆرەو، وە چاوپێکەوتن و بە خزمەت گەیشتنى ئەم دەستگیرە
پایەدارەیان دواخست، منیش عەرزیم کرد ئازیز حالىان لە خزمەتتان چۆنە؟ حەزرەتى
پیر فەرموى: بەرزبوونەتەو و مێشکیان پڕ بوو و لووتیان بەرز بۆتەو، خوا ئاویان
لى بکات، هەردوو دەستی پیرۆز و پڕ فەبرى سەرەو خوار فەرمووە، ئەمانە لەناو
ئەچن هەرچەند بۆ ئیمەش ئەبى بەزبان، دوو مانگ بەسەریا ئى نەپەرى شۆرشەکەى
عیراق بووى دا و لە ژێر پەردە و ئەینییەو سەرى دەرھینا پەنا ئەگرین بە خوا لە
دوژمنایەتى دۆستانی خوا و بى فەرمانیان، پەنا ئەگرین بە خوا لە بى ئەمریان و بى
گوێى فەرمايشیان لە خواى بى نیاز نزا ئەکەین كه سەرکەوتوویمان بکات بە بەزەى و
کەرەمى لوطفى دۆستانی تا رۆژى دواى.

ك ٣١٩: لە جەنابى ملا رسولى لاجانىم^(١)، بیست كه فەرمووی: شەوى لە
خەوا بە دیدارى شیرین و سیمای پڕ نوورى پێغمەبەرى موبارەك ﷺ شەرفدار بووم
هەزار دروود و سلاو لەسەر ئال و یارانی بى عەرزم کرد ئەى پێغمەبەرى خوا تیمارم

(١) ئەم زاتە شەریفە (منعوى) نازناوى بوو.

بىكە پىغەمبەرى موبارەك ﷺ درودى خىۋاي لەسەر بى فەرموۋى: سىپاردومى بە عوسمان چارت بىكات بىرۇ بلى پىغەمبەر ئەلى چارت بىكات، سىپاسىكى بى پايان بى حەد و خىساب بۇ خىۋاي تاك و تەنيا بى، ھەزاران درود و سىلاو بۇرۇخى رەۋانى پاكى پىغەمبەر ﷺ و ئال و يارانى.

ك ۳۲۰: دووبارە لە مەلا رسولى لاجانىم بىست كە فەرموۋى: نووسراوى لە جەنابى شىخ عبدالله دىرۇرۇرە ھاتبو بۇ حەزرىتى پىر باسى نەخۇشى نور الدىنى كۆرى نووسى بوو كە ۱۰ رۇز بەر لە جەزنى قوربان تووشى بوو، نەخۇشىيەكەى لە شەۋى عارفەدا زۇر بەھىز بوو، ترساين لى كە ئەۋەندە نەخۇشە بە تايىت دايكى ئەۋەندەى بۇ گىريا بوو ھەردو چاۋى تەمى ھىنا بوو، منىش خىزمەتكارى خانەقام بىنى ھەردوۋ قاقى تووشى ئازار بوو بوو ماۋەيەك لەۋەپىش، منىش بە پەژارى و خەم بارى دانىشتىبوم لە دلى خۇما ئەموت: خەلكى لەم رۇژەدا لەم شەۋەدا لەۋپەرى شادى و خۇشى دايە ئىمەش توشى پەژارى و خەم بوۋىن، لەسەر رايەخى پەستى و خەمبارى خەوم لى كەوت بىنىم لەۋ خەۋەما لە خىزمەت شىخ عوسمان گيان دا بووم تەنەنگىكى بە دەستەۋە بوو ئەى فەرموۋ: من تەنەنگىك ئەنىم بە نەخۇشىى مائالەكەتەۋە و ئەيكۇزم با كۆرەكەت لەۋ نەخۇشىيە رىزگارى بى بەلى تەنەنگىكى پىۋەنا بەلى بى دەنگ بوو، وام ئەزانى نەخۇشىيەكەى كوشت، كاتى رۇز بوۋە لە بەيانىدا كۆرەكەم ھات ووتى مۇدەم بەدرى چاك بومەۋە سىپاس بۇ خوا چاك بومەۋە شىفائى بۇ ھات، كۆرەكەم ووتى: شىخ محمد عوسمان ئىمەشەۋ تەشرفى ھىنا ۋە دەستى پىرۋزى ھىنا بەسەرما، ئەمىنى ئاۋا چاك بوۋەتەۋە، ۋە ھەروەھا چاۋى دايكى چاك بوۋە و بىنىا بوۋە ۋە خادىم و خىزمەتكارەكەى خانەقا چاك بوۋە.

وہ ہر وہا شیخ عبداللہ نووسی بووی^(۱): ئەمانە ھەمووی بە بەرەکەتی شیخ
عوسمان گیانەوہ بوو لە ماوەی یەک رۆژ سوپاس بۆ خوا.

ک ۳۲۱: لە جەنابی زانای پەر ھەست و بیر مامۆستای پەر ھۆش و ژیرم بیست
کە فەرمووی^(۲): نامەیەک لە جەنابی شیخ عبداللہ عزّی دیززوریم چاوپێکەوت کە
نووسیووی مریدان و مەنسویان لە سوریا و لە لوبنان و ئەمەریکا و ئەفریقای
خۆرھەلات دەستان زیارەت ئەکەن و ھەموو ئاواتیان نزای خیرتانە بۆیان^(۳)، و
داوای ھیممەت و بەرەکەتتان ئەکەن.

منیش و وتم حەزەرتی پیری دەستگیر لەو وولاتانە و ناوچانە مرید و مەنسوی
ھەیە؟ مەلا عبداللہ فەرمووی: بەلێ من وەلامی ئەو نامانەم داوەتەوہ کە لە
مریدەکانییەوہ لە ۱۱ یانزە وولاتەوہ بەدەستی گەیشتوہ بیجگە لە ئەمەریکا و لەندەن
چونکە لەم دوو وولاتە مریدەکانی حەزەرتی پیر نامە کە ئەنوسن بۆ شیخ عبداللہی
ئەحراری عزّی دیززوروی ئەمیش نامە کە پێشکەش بە حەزەرتی شیخ محمد عوسمان
سراج الدین وە جەنابییان وەلامەکە ی ئەنیرتەوہ بۆی ئەویش وەلامەکیان پێ
ئەگەینی وە لەو وولاتانە ی کە راستەوخو نوسراو بۆ حەزەرتی شا عوسمان ئەنیرن

(۱) ئەم شیخ عبداللہی دیززوروی یە برای حەرەمی حەزەرتی شیخ علاء الدین (قدس اللہ
سرہ) وە خالی جەنابی شیخ ئەمین و کاکە شیخ ثابت و شیخ مظهر ھەرسێ کۆری شیرینی
شای علاء الدین، کە جیگەدار و جی نشینی بوو لە دیززور، لە نامەیەکیدا کە نووسی بووی
فەرموو بووی: بەخشی طەریقەتی نقشبندی کردوہ لە ئەفریقای خۆرھەلات و ئەمەریکا و گەلی
ناوچە و میرنشینی تر، وە لە موسلمانەکانی بریتانیا نزیک ۶۰۰۰ شەش ھەزار کەس تەریقەتی
وہرگرتوہ.

(۲) ئەم زانایە ناوی ملا عبداللہی لاجانییە کە تا کاتی ئەم نووسینە نووسەر و کاتبی حەزەرتی
پیر وە رۆشەن بیریکی زۆر ژیر، وە لەمەو پێش لە چەند لا ناوی شیرینی براوہ.

(۳) ئەم نوسراوہ بۆ حەزەرتی سراج الدین قدس اللہ سرہ نوسراوہ.

حیجاز عیراق سوریا مصر لبنان ئەندونسیا ئەفغان ترکیا ئیران پاکستان ھندستان وە مەردەکانی ئەمەریکا داوای رییازی رابیطەیان لە شیخ عبداللە کردووە لە گەڵ وێنەی ھەزرەتی شا عوسماندا، منیش ئادابی رابیطەم بۆ نووسیون لە گەڵ چەند وێنەیەك بۆم رەوانە کردوون، سوپاس بۆ خوا ژمارەی مەردانی ھەزرەتی شیخ گەشتۆتە زیاد لە ملیۆن کەس، بە گوێزەی ھەرمایشی مامۆستا مەلا عبداللە لاجانی لە بیارەیی پیرۆزدا، خوا گیان تۆ ئاینی پیرۆزی ئیسلام لە دلی موسلماناندا جیگیر بکەیت وە راستی و حقیقەت لە دلی موسلمان جیگیر بکەیت آمین.

ك ٣٢٢: لە جەنابی مامۆستا مەلا رسولی لاجانیم بیست ھەرموی: ملا سید عبداللە لاجانی کە یەکیك بوو لە خواناسان و پیاوچاكان لە کاتی ھەقیقەتیدا بۆی گێرامەو ھەرمووی: داوی تەسك وەرگرتەم و تەسلیم بووم بە ھەزرەتی شیخ نامە یەكەم لە سەماحەتیان وەرگرت بۆ میرزا رۆستەم^(١) لەوی دەستم کرد بە خویندن، لە داوی ماوہیەك بە ھۆی ناکۆکییەكەو لە میانەی من و یەکیك لە ھەقیکانی ئەوی خەبەریان لی دام کە ئەم ھەقیقەتی ئیرانییە^(٢)، منیش ھەستام چووم بۆ دبی سەرسیان و لەوی جیگیر بووم، شەیطانی لعین علیہ اللعنة خەیاڵاتی دا بە دلما بە وازھێنان لە رابیطەو^(٣) بە ئیوازەم ھینا ماوہیەك لەم رییازە ممتازە، رۆژی یەکی لە ھەقیکان ھات بە مەھرمانە پنی و وتم کێژی ھەبە زۆری خوش ئەوی!! منیش ھیچ وەلامیکم نەدایەو تەنیا ئەو نەبێ منی غەریب و ھەقی لەم دنیەدا چ پەیوەندییەك بە کچی خەلکییەو ھەبە، ھەقیكە زۆری لەسەر روشت و ووتی خوشەو یستییەكە گەشتۆتە

(١) میرزا رۆستەم: دنیەكە لە میانەی سلیمانی و قەلادزیادا، لەسەر ریی دوکان.

(٢) پۆلیسی ھات بە ھەینی ئاگاداری ئەو ئیخباریە کەردم لەبەر رەزای خوا و خوشەویستی ھەقی ئاینی نەبێستە رەسمیاتەو، یان بەر لەوی بخریتە رەسمیاتەو منی ئی گەپاند لەو بەسەرھاتە.

(٣) رابیطە: رییاز و ئادابیکی ئەم طریقە شیرین و پیرۆزە.

ئەوپەرى و ھەست و ھۆشى پۈۋە نەھىشتوۋە ئەيەۋى چاۋى پىت بىكەۋى منىش بانگم
 كرد شەۋىكىيان چەند گەتوگۆبە لە بەينا روويدا و ئەمجار بەجىم ھىشت و ھاتمەۋە
 حوجرە كەم جگەرەيەكم داگىرساند و كەۋتمە خەيالاتەۋە، نەخەير چووم
 دەستتوۋىڭىكم تازە كردهۋە و ھاتمەۋە حوجرە كەم كىتوۋېر حەزرىتى شىخ عوسمان لە
 پەنجەرەۋە تەشرىفى ھىناۋ دەستى خستە دلمەۋە و گەلىك ئازارى دلى دام منىش بە
 ھەموو توانام ھاوارم ئەكرد بە چەشنى فەقىكانى رەفىقم ھەموو رايان كرده دەرەۋە
 بەم چەشنە بەو ئازارەۋە لىي ئەپارامەۋە و داۋاي يارمەتىم لى ئەكرد ئەۋىش ھىچ
 گوۋى پى نەئەدام و كىتوۋېر توۋېرى دام لە ھەۋادا، ئەم بىنى كە خۇم لەسەرۋ خانقاي
 بىارە لە ھەۋادا ماۋمەتەۋە، حەزرىتى پىرىش لەناۋ حەۋشى خانەقادا ۋەستائەۋە،
 ۋەختەبوۋ لەتاۋ ئازارى ناپرەھەتى بىرم تا خۇى رزگارى كردم، كاتى فەقىكان ھاتنەۋە
 ژورەۋە لە كارى من سەريان سوۋېرما و خۇم بۇم باس نەكردن كە ھۆى ئەم ھاۋارە
 چى بوۋ، ئىتر تۆبەم كرد كە ۋاز لە رابىطە نەھىنم و بە كارىكەۋە خەرىك نەبم كە
 رەزامەندىي خۋاي تيا نەبى شوكر و سوپاس بۇ خوا كە رزگارى كردم.

ك ۳۲۳: جارىكى تر بۇى گېرامەۋە فەرمۋى: لە حەزرىتى شىخ عوسمان سراج
 الدىنم بىست كە باسى سەفەرىكى خۇى بۇ ئەگېراينەۋە لە گەرميان كە توۋشى
 كۆمەلى ئاسك ھاتىن و خەرىك بوون خۇيان لى ئەشاردینەۋە چونكە چەكدارمان
 لەتەكا بوۋ، منىش بە ئاسكەكانم ووت بۇچى خۇتان ئەشارنەۋە ئىمە بە تەماي
 كوشتنتان نىن بەلام ئەمانەۋى سەيرى جوانىيەكەتان بىكەين ئىتر ئەۋ ئاسكانە ھاتنە
 ناۋمانەۋە نرىكى سەعاتى تېكەلمان بوون و لەناۋ مانا مانەۋە ئەمجار ئەۋان رۇشتن
 ئىمەش رۇشتىن.

بالله يا ظيَّات القاع قلن لنا
 ليلاي منكن أم ليلي من البشر

تۆخودا ئەي ئاھوانى دەشت و سارا پېم بلىن
لەيلى من ئاخۇ لە ئىۋەس^(۱) يا بەرەي ئىنسانىيە

ك ۳۲۴: دووبارە جەنابى ملا رەسولى لاجانى منعاوى بۆي گېرامەۋە فەرموۋى
ئەم كەرامەتەي شا عوسمانم لە جەنابى ھەزرەتى شېخ مولانا بېستوۋە كە بۆي گېراپنەۋە
فەرموۋى: پياۋى ھاتە خزمەت ھەزرەتى سراج الدىن داۋاي دۇعايەكى كرد كە خوا
كۆرىكى پى خەلات بىكات، ھەزرەتى شا عوسمان دۇعاكەي بۆ نوۋسى و فەرموۋى:
ئەم دۇعايە لە بەرگ بگرە دۋاي لە موشەمما گرتنى ئەمجا بە دوو كشتەكى رەش و
سپى بى ھۆنەرەۋە دۇعاكەي پى بىكاتە مىلى خېزانەكەت بە مەرچى لايەكى بىخاتە ناو
قۇلىيەۋە با دۇعاكە بىكەۋىتە تەنىشتىكىيەۋە، دۋاي ئەۋەي مئالەكان لەدايك بوون بىيان
ھىننەۋە، نەي فەرموۋ مئالەكە، ئەم پياۋە رۇيشت و سالى داھاتوۋ خۇي و
خېزانەكەي ھاتنەۋە و دوو مئالان پى بوو بەلام وىنەي دۇعاكە و كشتەكە بادراۋەكە
لە لا تەنىشتى ھەردوۋ مئالەكە كىشراۋو، ۋە لەسەر روۋى دۇعاكە وىنەي يا عوسمان
كىشراۋو.

ك ۳۲۵: لە براى تەرىقەت جەنابى شېخ محمدى خاۋنى دىنى سەعدابادىم بېست
بۆي گېرامەۋە ۋوتى: لە بيارەي پېرۇز شەۋى لە خەتمەيەكا دانىشتبووم و چاۋم لىك
نابوو چرا كوزابوۋە، بىنىم ھەروەكو بە ئاشكرا ئەيىزى لە رۇژدا بە چاۋى دل
ھەزرەتى پېر تەشريفى لە دەرگاي خانەقاۋە ھاتە ژوورەۋە بە بەردەمى رىزەكانا تى
پەربوو تا گەيشتە بەردەمم تەشريفى دانىشت ئەژنۆي نوساند بە ئەژنۆمەۋە،
گەرمىيەكى زۆرم بۆ ھات وىستم راكەم خۇم بىخەمە ھەۋزى خانەقاۋە بە جل و

(۱) ئىۋەس: (ئىۋەيە) مەريوان و چەن جىيەكى تر لەباتى لە ئىۋە لە ئىۋەس ئەلىن. ئەلىن فلان شت
ھى ئىۋەس.

بەرگه‌وه، به لām هه‌رچه‌ندم کرد نه‌متوانی هه‌روه‌کو به بزمار به زه‌ویدا داکوترايم وه‌هابوو، ئەبجا ویستم به هه‌موو توانام هاوار بکه‌م نه‌شم توانی ئەویش بکه‌م دوی ماوه‌یه‌ک ته‌شریفی پر فهر و پیرۆزی هه‌لسا سوپاس بۆ خوا بۆ ئەو لوظفه شیرینه‌ی بۆ ئەو کۆمه‌کیه چاکه‌ی که فهرمووی له‌گه‌لما.

ک ٣٢٦: جه‌نابی ملا محمد ئەمینی مدرسی کانیسانان بۆی گیرامه‌وه ووتی: هه‌زره‌تی شیخ محمد عوسمان له‌ بیاره‌ی شه‌ریفه‌وه به‌ره‌و شاری سلیمانی ته‌شریفی که‌وته‌ری له‌ رینگا فهرمووی پیم: مامۆستا له‌ کوی دابه‌زین؟ منیش عه‌رزم کرد خۆتان ئەزانن قوربان، چونکه جارانی به‌رین که ته‌شریفی سه‌ریان له‌ سلیمانی بدایه‌ یان له‌ مالی خوا لی خوشبوو حاجی سعیدی سلیمانی میوان ئەبوو یان له‌ خانه‌قای مه‌ولانا خالید (ره‌زای خوای لی بی) فهرمووی له‌ میواخانه‌ دابه‌زین، منیش خه‌یالات شالاوی بۆ هینام چۆن ئەبی هه‌زره‌تی شیخ له‌ ئوئیل دابه‌زی؟ ئەو شه‌وه دابه‌زین له‌وی له‌ کاتیکا به‌شیکێ شه‌و تپه‌ری بوو هه‌زره‌تی شیخ خوی کرد به‌یه‌کی له‌ ژووره‌کاندا و منیش چوومه سه‌ریان و خه‌وتم، کاتی هه‌ستام بۆ نوێزی به‌یانی بینیم وا کۆمه‌لێکی زۆر به‌ ده‌وری هه‌زره‌تی شیخه‌وه‌ن هه‌موو مه‌ست و مه‌خموری مه‌یخانه‌ی محبت بوون جه‌زبه‌ و هاوار و صیحه‌یان ئەو ناوه‌ی پر کردوه له‌ خوشی و شادی، و وتم ئەمانه‌ کین ووتیان ئەمانه‌ خه‌لکی بانه‌ و سه‌قزن هاتوون بۆ سه‌فه‌ری هه‌ج ئەبرۆن کۆمه‌لێکن له‌ مریدانی هه‌زره‌تی پیر، ئەبجار هات به‌ بیرما که هه‌زره‌تی شیخ له‌به‌ر خاتری ئەمانه‌یه که له‌ میواخانه‌ ته‌شریفی دابه‌زیوه، هه‌زار شوکر و سوپاس و ئەنا بۆ خوای په‌روه‌ردگار و دروود و سلاو بۆ روحي پاکي هه‌زره‌تی محمد المصطفی ﷺ و ئال و یارانی خوا لیمان وه‌رگری.

ك ۳۲۷: خوا ليخوشبوو ملا محمد ئەمىنى ۋە سىتا مصطفى بۇي گېرامە ۋە فەرمۇي: فەقى بووم لە بيارەي شەرىف و دامەزراو نەبووم لەسەر بېراي تەواو بە ھەزەرەتى شا عوسمان چونكە عەقىدەكەم تەنيا بە زۆرى بە ھەزەرەتى شەيخ علاء الدين (قدس سرە) بوو رۆژيكيان تەشريفى ھىنا شا عوسمان و دەزنوئيژيكي گرت لە ھەوزەكە و لەسەر بەردە نويزەكان ئەھاتو ئەچوو، منيش دەورم ئەكردە ۋە دانيشەيەكي زۆرم ھەبوو لە بىر خۆم ئەبردە ۋە لەبەر خاترى پاداش و ئەجرەكەي لاي خوا، كاتى ھەزەرەتى پير چاوى پىم كەوت سەرى بەرز فەرمو ۋە پىي و وتم ئەي مامۇستاي بەريز دانت ديشى منيش عەزىم كرد بەلى فەرمو ۋە پەنجەت بخرە سەر ئەو دانەي ئازار ئەكات منيش پەنجەم خستەسەرى ماوئەك موراقىب^(۱) بوو لە پاشا فەرمو ۋە ئيش و ئازارەكەي نەما عەزىم كرد بەلى نەما حمد بۇ خوا، ئيتىر پرواكەم دامەزراوتر بوو بەو زاتە و بۆم دەرکەوت كە زاتيكە لە پاىەداران و عاريفانى رىي خواناسى و بە دوو كەرامەتیشم زانى لە ھەمان كاتا يەكەم بە پىزانىي ئازارەكەم دوو ھەم كەرامەتیش بەلابردى ئيشەكە.

ك ۳۲۸: جەنابى نور اللەي طالشى^(۲) بۇي گېرامە ۋە فەرمو ۋە لەدواي ۋە فەت و كۆچى ھەزەرەتى شەيخ علاء الدين قدس سرە ھاتم بۇ بيارەي شەرىف و چووم بۇ زيارەتى مەرقەد و مەزارى ھەزەرەتى شەيخ نجم الدين (قدس سرە)^(۳)، و شەباكى پىرۆزىم راوەشاند و وتم نجم الدين من چى بكەم؟ مەبەستەكەشم ئەو ۋە بوو كە ئايا

(۱) موراقىب بوو: خەرىك بوو بە منەو و چاوى بۇ ليك نام.

(۲) جەنابى سىد نور اللەي طالشى يەكەك بوو لە مريدانى ھەزەرەتى شەيخ نجم الدين قدس سرە.

(۳) ھەر ۋەكو ئاشكرايە ئەم بزورگەوارانە مەزارى پىرۆزىيان لە بيارەي شەرىفە جەنابى مجددى تەرىقەت لە زەمانى خويىا ھەزەرەتى شەيخ عمري ضياء الدين و ھەزەرەتى شەيخ نجم الدين و ھەزەرەتى شەيخ علاء الدين (قدس اللە أسرارهم).

مه صلحه ته من تمسك به حه زره قى شيخ محمد عوسمان بكه م يان نا؟ خه وتم لهو
 خه وه ما پيشانيان دام له سهر سينييهك نوسرابوو به ريز بهم چه شنه سراج الدين بهاء
 الدين ضياء الدين نجم الدين علاء الدين عوسمان كه خه بهرم بووه دلتيايم پيدا كرد
 به يه قينه وه به حه زره قى شيخ عوسمان سراج الدين ثانى و له سهر ده ستيا تمسك
 وه رگرت و سوپاس و حمد بو خواى بى هه متا.

ك ۳۲۹: ئەم كهرامه تهش له كهرامه ته كهى له وه پيش ئه چى ئه ویش ئه مه يه كه
 حاجى مه لا محمدى توركمان سه حرايى قارئى بوى گيرامه وه كه پياوئىكى پير و به سالا
 چوو وه هه موو قورئانى به حه وت قيرائه ته كه له بهر بوو، ئەم پياوه له سهر په پره وى
 ئيمام اعظم (خوا لى خوشبى) بوو ووتى له خه و بينيم ده رختىكى گه و ره و چوار
 كورسى لى جيا بو وه، وه له دره خته كه ئەم چوار كورسييه جيا نه بوو بو وه يه كيكيان
 به ناوى سراج الدين دووهم به ناوى ضياء الدين سييه ميان به ناوى علاء الدين
 چواره ميان به ناوى سراج الدين سوپاسيكي بى پايان بو خواى تاك و ته نيا هه زاران
 سلاو و درود بو گيان و روى پاكي پيغه مبه ر ﷺ و ياراني سه راسهر.

ك ۳۳۰: له جه نايى ماموستاي به ريز ملا سيد على^(۱) (نى) م^(۲) بيست گيرايه وه
 ووتى كه و تمه رى بو زياره قى حه زره قى شيخ محمد عوسمان سراج الدين (قدس سره)
 بينيم كه جه نايى ماموستا حاجى ملا مجيدى گه رمياني له خزمه تيا بوو خوا لى خوشبى

(۱) ماموستا سيد على كورپى نى كورپى بابيه شيخ ئەلمانيه، كه ديه كه سهر به هه ورامانى ئيران.
 ئەم ماموستا سيد على نى يه يه كيكه له زانا به ريزه كان، زور له طريقه تدا پيشكه وتوش نيه وه
 په لى محبه نى زور بالا نيه وه كو هه ندى له مريدان به لام سوئندى خوارد كه به حقيقى حه زره قى
 شىخى بينيوه كه له شيوه و شكلى شيردا بووه سوپاس بو خوا.
 (۲) نى: ناوى ديه كه له مەريوان له كوردستانى ئيران.

و بیه‌خشی به ره‌مه‌تی خوی مجزوب بوو، به‌لام جه‌زیه‌که‌ی تا ته‌هات گهرمتر ته‌بوو له‌کاتی جه‌زیه‌که‌یا ته‌بوت وام له‌ فلان دی کرد، وه به‌ فلان دی تاوام کرد به‌م چه‌شنه ده‌سه‌لات و توانای ته‌و زاته‌ی ئاشکرا ته‌کرد له‌و ناوچانه‌دا وه ته‌ی ووت له‌ کاتی جه‌زیه‌که‌یا ته‌میینی که‌ حه‌زره‌تی شیخ به‌راستی بوه به‌ شیر به‌سه‌ر سورمانیکه‌وه ته‌موت شیخ ته‌شریفی بوه به‌ شیر، فه‌رمووی حه‌زره‌تی شیخ هه‌ر به‌ شیر ی مایه‌وه تا که‌وته گفنگوگ و فه‌رمووی سبحان الله من حه‌ز ته‌که‌م عیراق خوشبی ته‌بجار چه‌وه سه‌ر شیوه‌که‌ی خوی.

ك ۳۳۱: له‌ جه‌نابی به‌ریز خوا لیخوشبوو ماموستا ملا محمدی^(۱) هیجانانی^(۲) مه‌شه‌ور به‌ مه‌لا محمدی ملا داووم بیست فه‌رمووی: له‌ زه‌مانی فه‌قییه‌تیدا تووشی خه‌ته‌ره و خه‌یالات بووم به‌ چه‌شنی هیچ له‌ ماموستاکه‌م حال ی نه‌ته‌بووم و خه‌یالم ته‌رؤشت وه چهند سالی به‌رده‌وام بوو تا وای لی کردم خه‌ریک بوو واز له‌ خویندن به‌ینم، ماموستای خوا لیخوشبوو ملا عزیز ی پریس پنی ووت چاریکی خوت بکه‌ و به‌زه‌ییت به‌ خوتا بیته‌وه، عه‌رزیم کرد چۆن چاری خۆم بکه‌م؟ فه‌رمووی: دوو که‌س هه‌ردووکیان ته‌توانن چاره‌سه‌ری تو بکه‌ن بجۆره‌ لای یه‌کیکیان با ده‌وای ده‌ردت بکا یه‌که‌میان حه‌زره‌تی شیخ علاء الدین دووه‌میان حه‌زره‌تی شیخ حسام الدین^(۳) (خوا خوشنوودیان بکات امین) منیش چووم بو خزمه‌تی حه‌زره‌تی شیخ علاء الدین (قدس

(۱) ماموستای هیجانانی رحمه الله: فه‌رموی له‌ هه‌وه‌له‌وه چومه خزمه‌ت شیخ حسام الدین قدس سره ماوه‌یه مامه‌وه حال له‌ ده‌س ته‌ودا چاره‌سه‌ر نه‌بوو هاته‌وه چوومه خزمه‌ت حه‌زره‌تی علاء الدین به‌ سواری له‌ هه‌له‌بجه به‌ خزمه‌تی گه‌یشتم فه‌رموی ئیمه له‌ سه‌فه‌رین تا دیمه‌وه زیکری لا حول ولا قوه‌ إلا بالله بکه‌.

(۲) دنیه‌که‌ نزیک ی سه‌قه‌.

(۳) چونکه مه‌لا عزیز ی پریس خزی مریدی شیخی حسام الدین بوو (قدس الله سره‌ العزیز).

سره) له بیاره ی شهریف و ماوهیهك له خزمهتیا مامهوه رزگارم نه بوو داوای به یعهتی لی کردم منیش کامیاب بووم به تمسك و وهرم گرت و بهردهوام بووم له سهر رایبطه روژيك پرسپاری لی کردم فهرمووی: حالت چونه؟ عهرزی تهو عهزیزم کرد نازانم ئاکامی چونه، فهرمووی له بهر تهو دوو میوانهم سهرم نه په رزاوه، گهر ماوهم بوو نه مشه و دیم بۆ خه تمه و توجهت لی ته کهم وه ته گهر نه مه رزا ته وایه کی ته نیرم له جیاتی خوم توجهت لی بکا منیش زور دلخوش بووم بهو فهرمایشته ی، به لام

ما كل ما يتمنى المرء ناقله

تجري الرياح بما لا تشتهي السفن^(۱)

ئاواقی به شهر گشت نایه ته دی

(با) دی به زیددی ئاره زووی که شتی

له دهمه و عه سرا نزیکه ی ۳۰ سواری ته بوو که یشته جی زور خه میخی کردم به لام ئاواتیکی ترم ههر ما بوو فهرمووی یه کیك ته نیرم توجهت لی بکا کاتی خه تمه دهستی پی کرد ههستم کرد یه کی هات و له خه تمه که یا ته شریفی دانیشته له بهردهما له پاش توژی بینیم دلهم وه کوو ژووریککی بچوکی سپی لی هات، وه گلۆپیککی تیا داگیرسینزا سپی بوو ئیتر له م به لا و پاره خه تیه رزگارم بو فالحمد لله فاطر السموات والأرض وصلی الله علی سیدنا محمد وعلی آله وصحبه وسلم آمین^(۲).

(۱) به هه موو ئاوات پیاو ته لبهت ناگات به مه یلی پاپۆر هیزی با ناپرات

(۲) مهرحومی ماموستا مه لا محمدی هیجانانی: فهرمووی کاتی ههستم کرد که یه کی له بهردهما دانیشته، دلهم وهك ژووریککی بچوکی سپی کراوه که گلۆپیککی تیا داگیرسانی وای لی هات. ته نجا ههستم کرد وهك مقاش شتیك برایه دلهم شتیکی پی دهرهینن. هه وهل جار به دهم مقاشه که وه نه هات قرته ی ده ی مقاشه کهم بیست که دای به یه کا وه شته که ی له دهم دهرچوو، جاری دووهم مقاشه که ی برده وه رایکیشا ئیتر رزگارم بوو. که چاوم کرده وه حه زره تی شیخ عثمان بوو.

ۋە فەرموۋى: كاتى ئەۋ زاتە پىرۋزە لەبەردەمما دانىشت ھەر چىرايەك بوو خرايە ناۋ دلمەۋە، ۋە يەككە مقاشىكى خستە ناۋ دلمەۋە ۋ شتىكى لى دەرھىنا دووبارە گرتى ۋ رايكىشا ئەمجارە بە توندى گرتى ۋ راي كىشا ۋ دەرى ھىنا كە چاۋم كىردەۋە سەير ئەكەم ھەزرىتى شىخ محمد عوسمانە لەبەردەمما دانىشتەۋە، ئىتر سوپاس بۇ خوا ئەم خەيالاتەم نەما ۋ رىزگارم بوو بە ھىممەتيان لەۋ بەلایە.

ك ۳۳۲: لە كۆمەلىك پروا پىكراۋم بىست لەۋانە يەككىيان مامۇستا مەلا سىد باقىيە كە فەرموۋى: ھەزرىتى پىرى دەستگىر بۇى گىپراينەۋە فەرموۋى: بە ناۋچەى گەرمياندا ئەرۇشتىن رانە مەپرى داي بەلاماندا، ھەزرىتى پىر بە شۋانەكەى فەرموۋ كە خاۋەنى مېگەلەكە بوو: ئەم كاۋرە مېيە ئەلى خاۋەنەكەم نەزرى تۆى كىردوم بە بەرخۇلەيى، ئىستا كە گەۋرە بووم دوو بەچكەم بوۋە پەشىمان بۆتەۋە نەفسى رىگەى نادات بەۋ نەزىرە لەگەل تۇدا بەجىي بھىنى، خاۋەنەكەشى ۋوتى بەخوا راست ئەكەى واىە، سوپاس ۋ شوكر ۋ سەنا ھەر بۇ خوايە درودىكى بى پايان ۋ ژمارە بۇ سەر پىغەمبەرى نازدارى ۋ يەكە يەكەى يارائى.

ك ۳۳۳: لە بەرىز ۋ دلىك زاناي خۇشەۋىست ۋ بى نەزىر مامۇستا مەلا نظىرى دۇستى بۇ خوام بىست كە فەرموۋى: ھەزرىتى پىرى دەستگىر شاي سراج الدىن فەرموۋى: چوم بۇ زيارەتى ھەزرىتى ۋەيسى قەرەنى لە مايدەشت بىنىم نورىك لەسەر شىۋەى گومەز لەسەر مەرقەد ۋ مەزارى پىرۋزىتەى ۋە ئەۋ گۆمبەتەش ھەلۋاسراۋە بە ھەرشى مەجىدەۋە ﷺ.

ك ۳۳۴: دووبارە خۇشىم لە ھەزرىتى شا عوسمان سراج الدىنم بىست فەرموۋى: چوۋىن بۇ زيارەتى ۋەيسى قەرەنى (خۇشۋودى خوا بى) لەۋى ئاۋمان لى پرا، ئاۋىشمان لى دوۋرېۋو، ۋەختى بەيائى لە خەۋ ھەستام ۋ كەمى رۇشىتم كانىيەكى روۋنم چاۋپىكەۋت ۋ كۆمەلى درەختى بە دەرەۋە بو بۇ نوپۇز كىردن ئامادە كرابوۋ

دەزنوئېژىكم شت و نوئېژم كرد، وا بزانم فەرمووى: لە ئاوه كەشم خواردەوه، ئەجار گەرامەوه بۆ ناو ھاوئېكانم و پېم ووتن ئېوه ئەلېن ئاو لېره دەست ناكەوى بەلام من لەویدا ئاوم دۆزىيەوه ئەوان لە قسەكەم سەريان سېرما كاتى ھاتن و سەپريان كرد ئاوى دەزنوئېژەكەيان بىخى كە ديار بوو بە دەم چاويەوه، ووتيان ئاو لەم ناوچەيە دەست ناكەوى وە ھەر كەس بێت بۆ زيارەت ئاوى پېويست لە گەل خۆياندا ئەھين و ئېمەش ئاومان لە گەل خۆمان ھىناوە منىش پېم ووتن ئەو ناو و نىشانەكانى و ئاوه كە نزىكە و كۆمەلى درەختى بە دەورەويە چوون و ھاتنەوه ووتيان ئاومان نەديو بەلام كاتى خۆم چووم لە گەلئانا ئاسارى ئەو شوئە نەمابوو نە كاتى و نە ئاو و نە درەخت خوا ھەمووى لى وون كردبوون و چاومان پى نەكەوتەوه منىش ووتم ديارە ئەمە كەرامەئىكى ھەزرەتى پېرە چونكە مەزارى پېرۆزى كەوتۆتە سەر شاخى لە دىھاتى دەوروپشتى ئاوى بۆ ئەبەن وە چەند كووپەيەك دانراوہ پر ئەكرن لە ئاو بۆ مېوان و زيارەت گەران.

ك ٣٣٥: جارىك ھەزرەتى شىخ عوسمان، (قدس سرە) بۆى گېراينەوه فەرمووى جارىك لە بەغاوہ بەرەو فلوجە و رومادى ئەپرۆشتم، وابزانم لە ناوچەيەك لە نزىكى ئەبو غرېب نىسبەتى ھەزرەتى ھەيسى قەرەنيم لە رىگا ئەيىنى، سەرم سۆرما و لە ئوتومبىلەكە دابەزيم لە چەند كەسى كە لەو ناوہ نزىك بوون پرسىارم كرد (يانى لە ئەپرواحى ئەو بوزورگانەى لەو ناوہ مدفون بوون) ئايا لەم نزىكانە نەزەرگايەك ھەيە يان مەزارى پياوئىكى خواناس فەرموويان لېرە، ئىشارەتيان بۆ نەزەرگايى ھەيسى قەرەنى كرد خوا لىي خوشنود بى.

ك ٣٣٦: لە زاتى تىگەيشتوو خاوەن رېزو پىگەيشتوو ماموستا ملا عبدالله لاجانى كاتى ھەزرەتى پېرم بىست فەرمووى لە چەند كەسىكى خاوەن بېروا و جىگەى سىقەم بىستوہ كە بۆيان گىراومەتەوه كە ھەزرەتى شا محمد عثمان بۆى گېراينەوه

فهرموى: جارېك منال بووم به فهرمانى شېخى باوكم چووم بو ديهك له گهل چهند
خادميكى خانهقادا وائەزائم دىي كه ماله بوو، توژى پالكهوتم بو حهوانهوهو خهوتن له
مه نزلە كه مدا.

بينيم وائەزائم له مه جلسيك دام كوّمه لى بوزرگان له ئەوليای خوا له حەزەرەتى
سراج الدّينه وه تا شېخى باوكم (قدس الله أسرارهم) هەموويان حازرن، حەزەرەتى
شېخى سراج الدّين له باوكمى پرسى: ئايا عثمانىت تعليم و تلقين كردوه؟ فهرمووى:
نه خير، فهرمووى: من تعليم و تلقينم كردوهو بانگى كردم حەزەرەتى شېخى سراج
الدّين و چوومه خزمەتى و له بەردەميا به پيوه راوهستام تعليم و تەلقينى تەريقهى
كردم. كاتى به ئاگاهاتم حالم گهيبوو به مەرتەبەى سلطان الاذكار چاوَم نا به يەكا
هەموو كهوتم له بەرچاوا دياربوو، ئەججا چاوَم كردوهو چاوَم نايەوه به يەكا هەموو
جيهان سەراپا له بەرچاوَم ئاشكرابوو ئەو رەفيقانهم كه له گه لّما بوون بو دى ئەمبينين
كه له گه لّ ئافرهتى نامەحرەمدا قسەيان ئەكرد له ناو ديهكهدا، وهختى گه رانه وه پيم
ووتن: بوچى له گه لّ ئافرهتى نامەحرەمدا قسە ئەكەن؟ ووتيان چون بوويت به شېخ؟
منيش پيم ووتن: راست ئەكەم له قسەكانما بهو ناو نيشانهى دايكم دولمەمان بو
ئەنيرى وه سبهينى ئيواره به سواری ئيسترە سيبه كهدا ئەگاته ئيره.

بو سبهينى له كاتى عەسرا پياوى به سواری ئيسترە سبي هات و چيشتى ناوبراوى
بو هيّانين، سوپاس بو خوا له سەر ئەو لوتفهى فهرمووى.

ك ٣٣٧: له كاكه ئەحمەدى سەقزى ئاشپەزى خانهقام بيست كه فهرمووى:
له سەقزەوه له گه لّ كوّمه لّكا كه بو زيارەتى حەزەرەتى پير هاتبوون گه رايه وه بو
دوو پرووه كاتى گه يشتمه نزىكى (دهرى)^(١)، تووشى سى كهس بووين خويان به
دەرويش و سەر به تەريقهتى قادرى ئەزانى هەزاران رەحمەت و سلاو له مەشاىخان و

(١) دهرى: ديهكه نزىكى حەوت كاژير له پايتەختى بوزرگان كه دووپرويه دووره.

مريدانى بِيَت ئامين، يه كيكيان پِي وِوتم دواى ناسينه وِوم: ئه محمد تو صوفي و له مالى شينخاي؟ منيش وِوتم به لى، يه كيان وِوتى ئيوه ئه لىن هه كه سى نانئىكى حه زه رتى شينخ بخوا چاوى دلى روناك ئه يته وِوه وِوه دهر ك پيدا ئه كات؟ وِوتم نهه، وِوتى نه خه ير ئيوه ئه لىن، ئه بى پيم بلىى كه من له كوى بووم؟ ئه گه ر راست پى وِوتم وا پرواتان پى ئه كه م ئه گينا به م شيره سهرت ئه بريم، وِه شيره كه ي به ده سته وِوه بوو، پيم وِوت به خوا نه مان وِوتوه وِه چيش نازانم وِازم لى بينه با پروم، وِوتى هه ر ئه بى پيم بلىى له ده ست من رزگار نابى، پيم وِوت تو چهند ساله چهنده ها جار سهرت له شينخ كه ت داوه وِ بيس سالىكه ته ريقه تت وِه رگرتوه ئايا تو هيجت وِه رگرتوه تا من وِه رى بگرم وِ بيزانم؟ وِوتى من كوى بو ئه و قسانه ناگرم هه ر ئه بى پيم بلىى من له كوى بووم؟ منيش لى دلى خو ما وِوتم ئه گه ر ئه لىم له دوو پرووه بووى ئه لى دياره له خوشه وِيسى وِ محبه تى خو ته وِوه وات وِوت، ئه گه ر ئه لىم له سهر ئاباد ئه گونجى وا نه بى، له ياديشم چوو داواى كو مه كى وِ ئيستيمداد بكه م له حه زه رتى شينخ له وِ ما وِيه دا، ها وِرىكانم به جيان هيشتم وِ دوو كه وِتنه وِه تو زى بريم كرده وِه له پر يادى حه زه رتى شينخ هات به خه يالما وِ عه رزيم كرد به دل: قوربان گيان له م به لايه نه جاتم بده چون تووشى ئه م پياوه بووم كه حه زه رتى شينخ ته شريفى حازربو وِه فرموى: غه يبه تى مه كه وِ پى بلى: تو له تاران بووى وِه له وى چهند رانه مه رت فروشت وِ دوو هه زار تمه ن^(۱)، قازانچ كرده وِ، وِه دوو مانگ له وى ما وِيته وِوه، وِه ئه م نيورويه له دى گوشخانى چيشتى دو خه وات خواردوه، ئه مانه م هه مووى پى وِوت، ئه بچار پيم وِوت: ئايا ئه وانه ي پيم وِوتى راست بوو؟ وِوتى به لى: ئه بچار سى ته لاقه ي خوارد كه ئىتر نه چيته وِوه بو لاي شينخه كه ي خو، وِه خوا حافيزيم لى كردو خوا حافيزى لى كردم. تو زى پو يشتم وِ بانگى كردم گه رامه وِوه به لام تر سام له وِهى كه پرسىاريكى ترم لى بكات وِ منيش

(۱) تمه ن : درا وِىكى ئيرانه جاران به (۵۰) فلس (دره مئىكى) عىراق ته چوو.

نه زانم وه لای بدهمه وه، كه سهیر نه كه م چه ند تمه نیکی دای ووتی وه ری بگروه له ریگا خه رجی بكه منیش بی دلیم نه كرد و كه وتمه ری، سوپاس بو خوا.

ك ۳۳۸: جاریکی تر بوی گیرامه وه ووتی:

جاریکیان له خزمهت هه زه رتی پیردا بووم ئه وزاته موباره كه پیکه نی و سه ری هه ل پری فهرمووی: ئه زانی به چی پی نه كه نم؟ عه رزیم كرد نه خهیر، فهرمووی ئیستا روچی خوالی خوشبوو ملا محمدی هه یجانی هات و پیکه نی و رو، بویه منیش پیکه نیم. هه زاران شوکرو سه نا بو زانی پاکی خوای بی هه متا درودیکی بی پایانی له سه ر پیغه مبه ری نازدار هه زه رتی محمد المصطفی ﷺ و یه كه یه كه ی ئال و یارانی بی.

ك ۳۳۹: له جه نابی ملا شیخ زاهیدی سه قزم بیست له کاتیكا كه هاتبو بو دوورووه خوی و خیزان و مال و منالی و کچیکی حامیله ی، زور خه م و په ژاره دای گرتبوو له وه ی کچه سک پره كه ی كه وتبو ه سه ر خوین وه شه ریکی ژیا نه كه شی خاوه ن پرواو عقیده نه بوو به هه زه رتی شیخ، چونكه پرسورا کرابوو به پزیشك و چاره سه ری بو نه دو زرابوه وه، له بهر ئه وه هینابووی بولای شیخ بو مو عاله جه ووتی: له خزمهت هه زه رتی شیخدا زور پارامه وه داوای یارمه تی و کومه کی بو ئه و کچه م لی کرد كه ئه مشه و ئه و خه مه مان له سه ر هه ل بگری به کومه کییه کی زور كه بومان بخاته کار، بو به یانی ئه و شه وه دا فهرمووی: تو خوت له قه دیمه وه من ئه ناسی كه عاده تم نیه كه نه یی ئاشکرا بکه م به لام به حه قی ئه م قورئانه ئه مشه و ئامینه ی کچتم له خزمهت رسول الله ﷺ معرفی کرد با بزانی خوا چی ئه کات. ئه بجا هه لسا یین له خزمه تیاو رویشتن، له داوی مانگی چاک بوو وه مناله که ش زه ره ری پی نه گه یشتبوو زیندو بوو له سکیا به به ره که ت و هیممه تی هه زه رتی شیخ حمد و سه نا بو خوا هه زار جار وه هه زاران درود و سلاو بو سه ر روچی پاکی پیغه مبه ر ﷺ و یارانی.

ك ۳۴۰: جەنابى بىرلىك خورمەۋەشت شىرىن و زاناي زور بەرپىز و خوشەۋىست مامۇستا شىخ عثمانى زونجى بۇي گېرامەۋە فەرموۋى:

شەۋى لە دوۋروۋە زور عجبىب مجذوب^(۱) بووم منىش پىم ووت ئەۋە چۆن بوو؟ ئەۋىش فەرموۋى: ئەم جەزىيە سەيرەم ھىشتا نە گېراۋەتەۋە بۇ ھىچ كەس بىجگە لە جەنابى مامۇستا ملا محمدى وولەزىرى نەبى كە ئەۋىش كاتى خوى مامۇستام بوۋە. فەرموۋى: ئەمەيە (حەزرىتى شىخ تەشرىفى ھىنايە خەتمەكەۋە ۋە لەۋرەزەدا كە منى تيا بووم دانىشت، كاتى تەشرىفى ھاتە بەرامبەرم منىش بە ھىممەتيان مجزوب بووم تا بە تەۋاۋى لىم نەزىك بوۋە ۋە تەشرىفيان دانىشت منىش بە چاۋى دل ئەمبىنى كە ئەۋ سەماحەتە خاۋەنى دەسلەت و پايتەككى زور گەۋرەيە ۋەخت بو لە ترس و سامى ئەۋ زاتە بىرم ۋە واشم تى گەيەنرا كە كراۋە بە متصرفى كەون و ئىجازەتى تەۋاۋى لە حەزرىتى مەۋلاي ربّ العزّە پى دراۋە لەم كەۋنەدا ۋە ئەشمزاني كە چۆن تصرف ئەكات، ئەمجار كە ئەمەم بىنى دەستم كەرد بە پارانەۋەۋە دۇعا كەردن بۇ ئەۋەى خوا ئىصلاحي حالى خۇمان و ولائتمان بىكات، ۋە لەم پارانەۋەۋە دۇعايەدا دەسلەت لە دەست خۇمانە بوۋ. ۋە ھەستەم ئەكەرد كە ھەر دۇعايەكەم ئەكەرد لىم ۋەر ئەگىراۋ حەزرىتى شىخ تەسلىمى ئەۋ شۆينەى ئەكەرد كە خوا مەيلى ئەفەرموۋ بۇ ۋەرگرتن و قبول بوون.

ك ۳۴۱: جارىكى تر بۇي گېرامەۋە فەرموۋى: لەكاتى فەقىيەتەما كە خەرىكى خويندن بووم لەگەل جەنابى مامۇستا ملا سىد احمدى دەرەمەرى لە ۋولانى شىنۇ لە دىيەكا، مامۇستاكەمان پرواى بە حەزرىتى شىخ محمد عثمان (قدس الله سرّ العزيز) نەبوۋ، رۇزى لەبەينى خۇمانا ۋولمان ئىمىرۇ كە چوۋىن بۇ دەرس سۈرەتى مىثالى حەزرىتى پىر لە بەردەمى مامۇستادا حازر ئەكەين بزائىن چى ئەيىت؟ كاتى كە چوۋىن

(۱) لە كاتى ئەۋ جەزىيەيدا بەندەش لە دوۋروۋە حازر بووم. (دانەر) رحمە اللہ عليہ.

بۆ دەرس و دانیشتىن وه ئەومى مەبەست بوو بەجىمان هېنا، مامۇستا هاوارى كرد و به دەنگى بەرز ووتى الله ئەمجار بەسەر سورمانىكەوه فەرمووى ئەرى ئەوه ملا عثمان و ملا سىد احمد ئەوه چى ئەكەن ئۆوه^(۱)!!!

ك ۳۴۲: لە براى شىرىن كاكە بهاء الدينى كۆرى مىرزا عبدالوهابى شەفىعى بىستم كە ئەفسەرىكى لاوى تازە پىگەشتوو بوو، لە گەل ئەو هەموو مەبەت و عەقىدە شىرىنى و دامەزراو پىشەشە خاوەنى جەزبە يەكى گەرم بوو، شەوئىك لە حالى مەجذووبدا چاوم پىنى كەوت بە چەشتى سامىكى پىوه بوو گىرايه وه فەرمووى: لە كاتى جەزبە كەمدا بە خزمەت حەزرىتى رسول الله (صلی الله عليه و سلم) مشرف بووم لە هەوادا وەستا بوو وه حەزرىتى شا محمد عثمان (قدس سره) تەشرفيان لە خوارى پىغەمبەر وه وەستا بوو لە هەوادا، نورو بەرە كاتىكى زۆرم ئەدى لە حەزرىتى رسولى ئەكرەم وه لە شىوێ چەتردا بەر وه حەزرىتى پىرمان ئەچوو، وه حەزرىتى شای سراج الدين بە سەر مۆسلماناندا دابەشى ئەكرد، وه لەو جەزبەمدا ئەم پىنى كە حەزرىتى پىر داواى زىاترى ئەكرد لەو بەرە كات و نوره هەروەكو پۆلە يەكى شىرىن داواى لە باوكى بكات و نازى هەلگىرى. شوكر و سوپاس و سەنا بۆ خواى پەروەردگار هەزاران درود و سلاو بۆ رۆحى پاكى پىغەمبەر ﷺ و يارانى.

ك ۳۴۳: لە بەرىز جەنابى محمد خانى تىكانتە پەم بىست گىرايه وه فەرمووى: لە خەوا پىنىم كە خەلكى لە قەبرەكانيان هاتبوونه دەر وه، وه خۆل و تۆز لە سەريان ئەكەوتە خوار وه، وه پىنىم حەزرىتى شىخ محمد عثمان لە ئاسمان وه بەر وه

(۱) لە جەنابى مامۇستا سىد احمدىش بە عەينى شىوێ بىستومه، وه لەم كاتەدا ئەم دىپاكە شىرىنە تەسكيان هېشتا بە حەزرىتى پىر ئەكردوه، لەوه دوا پايدار و مشرف بوونه بە نىعمەتى تەسك فالحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله و آله و أصحابه الأتقياء الخفاء و نفعنا الله بحضرة الشيخ محمد عثمان سراج الدين.

زەوى بە دەور يانا ئەگەرا، وەتا خەبەرم بوو ۋە ئو حالەتەم ھەر ئەيىنى، سوپاس بۇ
خوا، درود و سلاو لە سەر پىغەمبەرى موبارەك ﷺ و يارانى بى .

ك ٣٤٤: لە صوفى كرىمى كەمتارانىم^(١) بىست كە بۆى گىرامەو ۋە فەرمووى:
براىە كەم بە پەحمەتى خوا چوو، ئەولياكان ھاتنە ديارى لە كاتى گيان كىشاندا ۋە
ھەزرىتى شا محمد عثمانى سراج الدين تەشريفى پەر خىرو پىروژى ھىنا، بە دەستى
موبارەكى گەوھەرى ئەكرد بە دەمى براكەمەو.

ك ٣٤٥: جاريكى تر ھەر لەم صوفى كەرىمەم بىست گىراپەو ۋە فەرمووى:
جاريكيان ھەزرىتى شەيخ محمد عثمان تەشريفان لە گەل كۆمەللىك لە دىنى
چواركلاو ھاتنە خزمەتى بۇ زيارەت و بەخىرھاتن و ەرزى ئو ەزىزەيان كرد،
كە فلانە كەس لە دىيەكەمان نەخۆشە تكاى بۇ بكە خوا شىفای بۇ بنىرى، منىش لە
شوىنى كەوشكەنەكە دانەنىشتبوم بە پىو ەووم دەسبەجى ئو سەماحتە وازى لە
نووسىن ھىنا و موراقىب بوو، منىش چاوم نا بەيەكا، دىم ھەزرىتى پىر بە رۇح
تەشريفى موبارەكى بردە چواركلاو منىش لە خزمەتيا رۆيشتەم، ئەوزاتە عظيم و
بوزورگە چو ەمالى نەخۆشەكەو تۆزى بە سەر نەخۆشەكەدا تەشريفان لار بوو ۋەو
بىنىم كە دوو كەلى لە نەخۆشەكەو نەخۆشەكەى بەرزبوو ۋە سەرم ھەلپرى و ھاوارم
كرد نەخۆشەكە شىفای بۇ ھات، كۆمەلەكە ووتيان چۇنت زانى؟ ووتەم زانىم. ھەر
لەو رۆژەدا كە پىر تەشريفى برد و سەرى لىدا چاك بوو ۋە. حمد و شوكرانە بۇ خواى
پەروردگار ۋە درود و سلاو بۇ گيانى پىغەمبەر ﷺ و يارانى خوا پىرمان پاىەدار
بفەرموى.

(١) ئەم صوفى كەرىمە بە ۋەسىلەى دۇستان چەندەھا رووداوى گەورەو سەبرى لى ئەگىرنەو.

ك ٣٤٦: وه برای عهزیز جهنابی ملا علی سراژگایی بۆی گیرامه وه فهرمووی:
 من جاریکیان به خزمهت حهزهرتی شیخ محمد عثمان سراج الدین گهیشتم به
 ئاشکرا له کاتیکا که ویستم له ماله وه بیمه دهره وه بهره و خزمهتی بۆ زیارت بچم بۆ
 دوو پرووه هاتمه دهره وه له مال و ئاوریکم دایه وه و داوای کۆمه کی و یارمه تیم له
 حهزهرتی شیخ کردو و وتم: ئەهێ حهزهرتی شیخ محمد عثمان لیت ده پاریمه وه که
 ئاگات له ماله کهمان بی با پارێزروایی، به ئاشکرا به خزمهتی گهیشتم پالی دابه وه به
 کهلوپه لی ماله کهمانه وه و ته مبینی، شوکر بۆ خوا.

ك ٣٤٧: دوباره فهرمووی :

جاریک ههستام چووم بۆ دینی قۆزلوو ئەو دێیه ش موریدی حهزهرتی پیری تیا
 نه بوو، یه کیکم بینی له دیکه نوێژی ئەکرد، کتوپر دلم خه بهری دا که ئەوه موریدی
 شیخه، کاتی سلاوی نوێزه کهی دایه وه خۆم پی نه گیرا ههستام و باوه شمان کرد به
 یه کاو دهست و موچمان کردو ههردو کمان مجذوب بووین، کاتی حالهتی جهزبه کهمان
 هاته کزی و نه ما سهیر ئەکه م له شوینی خۆمان نه ماوین هیچمان که ئاوریکم دایه وه
 به لایه وه سهیر ئەکه م حهزهرتی شیخ محمد عثمان سراج الدین له بهینی ههردو کمانا
 ته شریفیان دانیشته وه عه بایه کی رهشی له بهردایه، دووباره ههردو کمان مجذوب
 بووینه وه ماوه یه کی زۆر دهوامی کرد. شوکرانه بۆ خوای پهروهر دگار.

ك ٣٤٨: سی باره فهرمووی:

له کاتیکا ئیمام بووم له دینی تموته وایه کههوت له مانگی په مهزان شهوی له
 نیوه شه ودا پیویستم به غوسل بوو، چووم بۆ ههوز بۆ خوشۆردن که تۆزی دووریش
 بوو مزگه وته کهش له چۆله وانیدا بوو به ناو دارستانیکا بۆی ئەپرۆیشتی و
 ههوزه کهش دهرگای نه بوو، کاتی چوومه ناو ههوزه که وه ترسی هات به سه رما له
 دهرنده وه حشی کیوی که ئیستا له م کاته دا ئەگهر گورگی یان دهرنده یه ک بیت بۆم

كى فريام ته كهوى و پرزگارم ته كا؟ روانيم بو لاي دەرگاكه بينيم وا حەزرەتى شىخ محمد عثمان له بەر دەرگاكه‌دا وەستاوه و پرووى كردوته دەرەوه بو ئەوهى نەمىنى زۆر تەرىق بوومەوه، چونكه لەو كاتەدا حەزرەتى شىخم له يادا نەبوو، سەرم داخست له شەرم و پەشوكاويدا، دواى كه روانيم ئەو زاتە تەشرىفى موبارەكى بردبوو، ئيتىر ترسم نەما زۆر شوكر بو خوا له سەر ئەو نىعمەتە بى پايانە.

ك ٣٤٩: جەنابى مامۇستا ملا عەلى گلىبى بۆى گپرامەوه فەرمووى:

خيزان و منالەكەم هەموويان پىكه‌وه ناساخ بووين، منالى له دىكه‌دا بە پرەحمەتى خوا چوو له گەلىانا چووم بو سەر قەبران و تەسلىممان كرد، له كاتى گەرانە وەدا من له بەر ناساخى له گەلىانا نەمتوانى بچمەوه بو مالى ئەوان، داواى جيا بوونە وەم لى كردن، رۆيشتەوه بو مالى خۇمان تا و لەرزى دای گرتم و بە چەشنى نەخۆشى زۆرى بو هينام بى هۆش بووم كاتى بە ئاگا هاتم سەير ئەكەم خيزان و منالان زۆر ناساخن و كەوتوون، پروو له شىفاو چاك بوونەوه نين بينيم شيطان عليه اللعنه وا له تەنیشتمەوه پەرداخى ئاوى بە دەستەوهيه، زانيم ئەوه خۆيهتى پىم ووت: بۆچى ئەم ئاوەت هيناهه خو من سى رۆژه لىوم تەپ نەكردوه، گويم لى بوو دەنگىك و بارەيه كى لىوه هات پەرداخەكهى فېرى دا و مىل شكاند لەعنهتى خواى لى بى، ئەجا ويستم بە لاي راستا بكەوم نەمتوانى وەهەرەها بە لاي چەپ و بە سەر گازی پشتا نەمتوانى لەسەر قاچ وەستام و هاوارم كرد ئەى طايفەى شىخ محمد عثمان فريام كەون خۆوامن خەرىكە ئەمرم وە مەبەستم له حەزرەتى شای سراج الدين بوو، وە وام ئەزانى كه ئەمرم كه شەيتانى مەلعون خۆى پيشان داوم، بينيم كه حەزرەتى شىخ محمد عثمان سراج الدينى ثانى تەشرىفى هيناهه عەبايه كى زەردى پۆشيوو كۆمەلىكى زۆرى له خزمەتا بوو، كۆمەلىكيان چوونە سەريان و بەرامبەر دەرگاكه وەستان، وە هەندىكيان هاتنە ژوورەوهو بە پىوه وەستان، حەزرەتى شا عثمان تەشرىفى هينايە ژوورەوهو زاتىكى له خزمەتدا بوو نەم ناسى، پىرى دەستگىر بەسەر مەوه وەستا فووى

کرد به سهر من و هه موو ئەندامانی خیزانه کەدا وه ئەوزاتە ی له خزمەتیا بوو پێی گرتم و لەناو جیگا کەدا پالێ خستم، منیش له دلی خووما و وتم ئەوا پالێ خستم بۆ مردن، بێ ئاگاییم هات به سەرا کاتی هۆشم هاتەوه بینیم خووم و هه موو مال و منال شیفایان بۆ هاتوه و چاک بووینهوه. حمد و سوپاس بۆ خوا و هه زاران درود و سلاو بۆ سهر روحي پاکي پيغه مبه ر (صلی الله علیه وسلم) و ئال و یارانی.

ک ٣٥٠: دووباره ملا عەلی ناوبراو بۆی گیرامه وه فەرمووی:

پوژی له خزمەتی باوکمانا لەناو گۆلی توتندا له کێلگه یه کدا ئیشمان ئەکرد، وه ئیمه چەند براهه ک بووین یه کێ به لامانا ئی پەری و ووتی: منالە کانت گه و ره بوون ئیتر خۆت ئیش مه که با ئەوان خه ریک بن باوکم ترسا ووتی (فالله خیر حافظاً و هو أرحم الراحمین) زانی که کۆره کانی چاوی پیس لێی داوون زۆری پێ نه چوو تووشی ناساخی بوو یه ک سال و چەند مانگی بیزار بووین له درێژی نه خۆشییه که ی و ئەمان ووت: خۆزگه باوکمان ئەمرد و له دەستی بزگارمان ئەبوو که پریکمان^(١) بۆ دروست کرد تیا یا پال ئەکهوت، پوژی هاتبوه دەر وه تا گه یشته نیهایه تی بانێزه که و خه ریک بوو بکه ویتە خواره وه که له بهر ده میا چناری هه بوو، چووین و هیئامانه وه جیگه که ی خوی و پیمان ووت: چون توانیت هه لسیه و هه رۆیت؟ ووتی به ته نیا بووم شه یاتین ده وریان لی دام یه کیان ئەبوت تۆ نه خۆشی به لام من نه خۆش نیم، یه کیکی تریان ئەبوت تو چەند کۆریکت هه یه به لام من هیچ کۆرم نیه به م چەشنه ده ستیان کرد به م قسه پروبوو چانه، کتوپر فرۆکه یه ک هات له سهر ئەو دره ختی چناره نیشته وه بینیم که حه زره تی شیخ محمد عثمان سراج الدین و حه زره تی مولانا خالیدی برای له فرۆکه که دابه زین وه چەند قومه له یه کیان به دهسته وه بوو گرتیان ه شه یاتینییه کان و شکاندیان وه کوشتاریکی بێ شماریان لی کردن ئەجار له پاشا ئیشاره تیان فەرموو

بۇلاي مەنەۋە ۋەرمۇويان ۋەرە بۇ ئىرە منىش چووم بۇ لايان و لە خزمەتيانا مامەۋە
دوای ئەۋە ئىتر چاڭ بوەۋەۋە خوا شىقاي بۇ نارد. ھەزار شوكر و سوپاس بۇ
پەرۋەردگارى جىھان.

ك ۳۵۱: لە زۇر كەس لەۋانەي كە تووشى گەلى نەخۇشى بوون و لەۋانەي كە
تووشى ناساخى ترسناك بوون بىستومە كە ووتويانە ھەزرىتى شا محمد عثمان
تەشرىفى ھىنا ئەۋە ئەيىنم وا ديارە رىگەي بكن ۋە تەشرىف ھىنانەكەي بۇ
ھازىرەكان ئاشكرا كىردەۋە يەكى لەۋانە شىخ محمدى تاجرە لە دىي كەمالە گىپرايەۋە
ۋوتى:

كىۋەكەم نەخۇش بوو لەۋ پۇژەيا كە بۇ شەۋەكەي ۋەفائى كىرد ئەپووت ئەۋا
ھەزرىتى شا محمد عثمان تەشرىفى ھىنا مالاكەي بۇ پاك بكنەۋە گىسكى بدەن بەم
چەشەنە ئەپوتەۋە تا مالاكەمان پاكىردەۋە ئەمجار بەخىرھاتنى لى ئەكرد و پىشۋازى
ئەكرد تا بە پرەمەتى خوا چوو.

ك ۳۵۲: لە جەنابى بەرىز و خۇشەۋىستم براى گەۋرەۋە دلپاك مامۇستا ملا
عبداللەي لاجانى (كاتىب)م بىست كە ۋەرمۇۋى:

من و ملا سيد احمد ھەموو شەۋى سىيەكى شەۋى بىايە دۇعامان ئەكرد بۇ
ھەزرىتى شا محمد عثمان بۇ ئەۋەي خوا بە پاىەي رىاسەي مطلقەي بگەيەنى، شەۋى
گوئىمان لى بوو ھەۋت نازناۋيان بۇ ھەزرىتى شا محمد عثمان ئەخويندەۋەۋە لە
مىانەي ئاسمان و زەۋىدا كە دوا نازناۋيان شىخ الجنّ والانس الشىخ محمد عثمان
سراج الدين بوو.

ك ۳۵۳: ئەمجار ملا عبداللەي لاجانى ۋەرمۇۋى:

دوو كەسى تر شىتيكيان ديوە لەم باسەي سەرۋە ئەچى كە ھەر يەكەيان لە
ناۋچەيەك بوون كە دوۋرە لە يەكترەۋە، ۋە بە ھۆي زاتىكەۋە ئەم پرووداۋەم ناردە

خزمتی و عہرزیان کرا، فہرموویان مہرحمہت و لوتفی خواہہ خہ لاتی فہرمووہ کہ
 خوا دؤعاکہی لی قبول کردوون کہ بؤیان کردوون و بہ ئاواتی خؤیان گہیشتون یانی
 ئاگادار بوہ لہ دؤعاکانیان کہ بؤیان کردوہ، بہ لام ئیجازہی نہ فہرموو کہ لہ خہتمہدا
 بخوینزیتہوہ بہ لام کاتی سنیہمیان ئاگاداری کرد ئیجازہی فہرموو کہ لہ خہتمہی
 شہریدفا بہ نازناویان بخوینزیتہوہ، منیش ئہوہم بؤ برای دؤست خوام گیرایہوہ کہ
 جہنابی ملا نظیرہ فہرموی:

محمد دیستن و موسی بہہ بیستن
 بہ بیستن کہی بہدی دی حالی دیتن^(۱)
 مصطفی دیستن (کلیم)یش بیستن
 قہت ناگات پلہی بیستن بہ دیتن

یانی محمد بینی و موسی بیستی جا بیستن کوا وہ کو بینہ! وہ مہبہستی ملا نہذیر
 لہوہدا ئہمہیہ کہ فہرموی: من بہ چاوی خؤم لہ مریدانی حہزرتی شیخی ضیاء
 الدین لہ جنیم بینوہ کہ پیمان و عہدیان لہ خزمت حہزرتی پیری ئیمہ شا محمد
 عثمان سراج الدیندا تازہ کردؤتہوہ و تمسکیان کردوہ، ہہزاران حمد و شوکر و
 سوپاس بؤ خوا، بہ لام ملا عبدللہ کہ فہرموویہی من بیستومہ خؤمن بہ چاوی خؤم
 دیومہ، ہم چہشنہ گومانی تیا نیہو بہ دنیای تہواوہ کہ شا محمد عثمان شیخی (جن
 و انس)ہ.

موسی النبیٰ اِسْتَمَعَ رَأٰهُ فَعَزُّ الْبَشْرِ وَلَیْسَ مَنْ یَسْتَمِعُ کَمَنْ رَأٰی بِالْبَصْرِ

(۱) لہ شیعہ فارسیہ کہدا ئہ فہرموی:

ك ۳۵۴: دوباره لیم بیست بۆی گېرامهوه فەرمووی:

لە شەوی جەژنی رەمەزانا، ئەو رەمەزانەى كە پێنج رۆژ و شەوی بە سەرا
تێپەری حەزەرەتى شەيخ عثمان عىراقى بەجى هەشت، لەو شەویدا لە خەتمەى پیرۆزدا
كاتى لە سەرەتای سەلسەلەدا گەشتە سەرنای حەزەرەتى مولانا خالىد چوار رۆحانى
حازرەبون و مێزىكیان داناو پەشمەكیكان بە سەرا داخست و دەفتەریكان لەسەر
دانا، منیش پیم ووتن ئەو چى یە؟ فەرموویان: ئەمە پلەومقامى قدسى هەزەلى رەبە
كل ولى الله هیناومانە بۆ شەيخ عثمان، نزیكى چوار مەترى بەرز بوونەوه، پرسیم
ئەو بۆ كۆى؟ ووتیان هەموو ئەولیاكان ئیمزایان كردووە و پیریان لەسەر ئەو
پلەوپایەى فەرمووە تەنیا حەزەرەتى شەيخ عبدالقادرى گەیلانى ماوە ئەچىن بۆلای با
ئیمزای بكات چونكە سەردارە و سەرۆك، سەرۆكیش ئەبى لە دواى هەمویان ئیمزای
بكا، بەلام دواى ئەو سەركەوتن چوار كەسەكە بوون بە حەوت ئیتر تەشریفیان
فەرموو، حمدو سەنا بۆ خوا و هەزاران درود و سلاو بۆ گیانى پاكى پێغەمبەرى
نازدار (صلی الله علیه وسلم) و ئال و یارانی.

ك ۳۵۵: جارێكى تر لیم بیست كە فەرمووی:

شەویكیان بە خەزمەتى هەموو ئەولیاكان گەشتە لە هەوايا دانیشتبوون، وەكوو
پەلەوەر و بآلندەش وابوون وە بەرگى رەشیان لەبەرأبوو، بەلام حەزەرەتى شەيخ محمد
عثمان سراج الدین دوور بوو وە لەسەر شێووە سوپەتى خۆى بوو بە هەمان پۆشاكى
خۆیەوه، وە میانەى ئاسمان و ئەرز پربوو لە دەنگى زوڵال و خوشى كە وەكوو فەرۆكە
دەنگى ئەدایەوه، وەبێنیم یەكێ لە میانەى حەزەرەتى پیر و ئەولیاكاندا وەكوو سەفیر هەر
لە هاتوچۆدا بوو، وام ئەزانى كە جەنابى بەرێز خەلیفە احمد بوو كە ئەویش هەروەكوو
بآلدار وابوو بەرگەكەى رەش بوو وە لەوكاتەدا وام ئەزانى كە وەكوو دەستیان
بەسرابى وابو و لا حول و لا قوة الا بالله العلى العظيم وصى الله على سيدنا محمد و
آله و صحبه أجمعين.

ك ۳۵۶: جاريكى تر ليم بيست كه گپرايه وه فهرمووى:

نامه پهك له جه ناي (عبدالله به گى سهرتپ)ى^(۱) به يانده ره وه^(۲) هات بۆ حه زره تى پير نوسرابوو: ئه وه به هيমে هت و غيرت دانانرى بۆ ئه وليا كه كۆمه لى وه رىگرن كه خواناسى و خوړه وشتى جوان و شيرينيان هه بى، به لالم كۆمه كى و هيমে هت تى ته واو له وه دايه كه نمونه و وه كو من وه رىگرن كه په نايان بۆ ئه هيئى وا من دهستم گرتوه به داوينى هيমে هت و غيره تان بۆ ئه وه و وه رى بگرى به به كى له مه نسوويه كانت و ئيمان كه م پيارىزى و له سه ره مهرگ و گيان كيشانا له دهس شه يتان پرزگارم به كى وه دهستم بگرى له موافقه تر سناكه كان.

وه ئه م پياوه نو پۆكه ر نه بوو پۆژوى نه ئه گرت و كردارى ناجۆر بوو، وه به مولكايه تى بيانده ره و ئه خوارد، وه زۆربه تى ته مه تى به سه ر بر دبوو، وه ئه م نامه به ي له كاتى ئه وه نه خوشيه يدا نووسى كه تياپا به ره حمه تى خوا چوو، به لالم له گه ل ئه مانه شدا به به خشنده بى و سه خواوت به ناوبانگ بوو، له سالتىكى گراني و سه ختي دا به شيكى زۆرى سامان و سه روه تى به خت كر دبوو.

ملا عبدالله ئه فهرمووى: حه زره تى پيرى دهستگير به م چه شنه وه لاسى فهرموو بوو: بۆ نوسراوه كه ي پشت به خوا تو لاي ئيمه وه رگيراوى وه مژده بى ليت ئيمان كه ت سه لامه ت ئه بى وه به پله و ويلايه ت ئه گه ت من كه فيلتم له پۆژى قيامه تا وه نيشانه ي راستى قسه كه م له مانه دا هه مووى تو له پۆژىكى موباره كا له دنيا ده ره ئه چى، جه معى زۆر له عوله مايان حازرى سه ره مهرگ و گيان كيشانت ئه بن بى ئه وه ي به حاله تى نه خوشى يا مردنت بزائن يا خو ت ناردى يتت به دوايانا، وه هه ركه سى تووشى (فلان) نه خوشى بوو هاته سه ر مه زاره كه ت خوا شيفاي بۆ ئه نيرى و له نه خوشيه كه ي چاكى ئه كا ته وه.

(۱) سهرتپ: ئامرفوج.

(۲) به يان ده ره: ديه كه نزيكى حه وتاش له سه رشوى سه قز.

ملا عبدالله ته فهرموی: ئەم عبدالله بە گە لە ٢٧ یۆزی جومعهی ٢٧ بیست و حهوتی رهمهزان کۆچی کرد، وه دوانزه کهس له زانا و عوله مایان حازری سه ره مهرگی بوون بۆ ئەوهی به حالی بزائن تا گیانی سپارد و تهسلیم به خاک کرا. رهمهتی خوای لی بۆ و له تاقی کردنه وه ده رچوه ههر کهس سه ره له قهبره کهی بدات و ئەو نه خوشیهی بۆ چاک بۆته وه خوا شیفای بۆ ناردوه، فالحمد لله حمداً یوافی نعمه ویکافی مزیده و صلی الله علی سیدنا محمد الذی لا نبی بعده و علی آله و صحبه وسلم أجمعین و جزاه الله شیخنا حضرة الشیخ محمد عثمان سراج الدین آمین.

ك ٣٥٧: جاریکی تر ماموستا ملا عبدالله بۆی گێڕامه وه فهرموی: ئە گەر ههزانیا به که ئەم هه زه رهی شیخی سراج الدین ته نیا تا عه رش ئە توانی به رز بیهته وه ئە رۆیشتم به جیم ئە هه یشت ئە گەر بۆ تیجازهش بوایه. (بهلام ئەم فهرمودیه به نهیسهت رۆحه وه گرنگ نیه چونکه تا عه رش داخلی عاله می ئیمکانه).

ك ٣٥٨: وه جاریکی تر فهرموی: ههر کهس به ته وای حه قیقه تی ئەم هه زه رهی شیخه بیینی و ئە گەر خوا به ری نه گری به که ره م و ره حمی خۆی سه جده ی بۆ ته بات که ئەو په ری أنوار و فیوضات و به ره کات و تیشک و شهوتی هه مو کهونی داگیر کردوه چونکه له مه قامی جلاله وه بۆ جمال خوا بازاندویه ته وه دایگرساندوه و پرشنگداری فهرموه. من ئەم قسه یه ی ملا عبدالله بۆ مه رحومی ملا عارفی پینجوین گێڕایه وه فهرموی: راس ته کات له حدیث دایه (لو کشف عن حقیقه الولی لعبد) یانی ئە گەر حقیقه تی وه لی خودا، به که وێته روو، وه بییزی ته په رستری، وه ته وهش له بهر ته وه یه، اولیاء الله مظهری هه زه رهی حه قن مظهری صورهی ظاهر نیشان ئەدا به لی ظاهر بۆ نیشان به لام نیشانه ی بۆ نیشانی ته نوینی. سوپاس بۆ خوای په ره رده گار دروود و سلاو به هه زاران هه زار بۆ گیانی پاکی پیغه مبه ری ﷺ نازدار و ئال و یارانی.

جاریکی تر لیم بیست فەرموی: لە وەلامی بەلگەی شیخیەتی حەزەرەتی پیردا کە بە فەرمایشتی باوو باپیرانی حەزەرەتی پیردا کە هەموویان مرشد و دەستگیر بوون و شیخی طەریقەت بوون و الله ئەگەر سراج الدین و بهاء الدین و ضیاء الدین و علاء الدین ئیستا تەشریفیان لە حالی حەیاتا بوونایە هەموویان پێکەووە بیان فەرموایە کە عثمان شیخ نیه و دارای تصرف نیه من بە قسەم نەئەکردن و گوێم بۆ نەئەگرتن چونکە عیلمی من بە ویلایەتی و مەشیخەتی ئەوان بە ئەم زاتەووە بوو و ئەشزانم ئەگەر ئەم زاتە تەنیا لە سەر دەستی شیخی باوکیا سلوکی کردبێ وە مەرحومی باوکیشی تەنیا لە سەر دەستی باپیریا سلوکی کردبێ کە ضیاء الدینە ئەبجار زیاتر بۆم پروون ئەبێتەو، ئەگەر ئەم زاتانە مرشد و دەستگیری حەقیقی نەبوونایە باخچەی شیرینیان ئەم گۆلە بۆن خوشە نە ی ئەرازاندهو.

لە ڕەوشت و عادی ئەم زاتە سالیکی جەنابی ملا عبدالله لاجانییە (کاتب)، (فەنابی): شەکر و چاوی پێوستی خۆی بە پارەی خۆی لە مائی خۆی ئەکری، نان و پێخوری خانەقayı وەر نەگرت هیچیش لە کەس وەر ناگری بەبۆنەی وەلامی نامە و نوسینەو، وە قەت دۆعای بە هیچ کەس نەداوێ بێ ئەمری پیر یا بە هەزاران تکلیف و دیناریش بێت، خزمەکانی دەوڵەمەندو ساماندارن بە پارەی خۆیان خزمەتی ئەکەن بە تاییەتی باوکی و دوو براکە، فەقیەکی هەبوو بە ناوی سید باقر ئەو ئەدەبە ی ئەم زاتە ی باس ئەکرد بەرامبەر بە سادات و پیاوان کە چەند بەرێز و بە حەیا بوو.

و ئە ی فەرموو من ڕەفیقی سید باقر بووم ئەو لە خواروی منەو ئەخەوت هیشتا قاچم درێژ نەکردووە لە بەر حەیا و وبقار لەو. سید باقر ئەیفەرموو: هیچ کەسم نەدیو بە قەدەر مامۆستام بە ئەدەب بێ، بێ ئەوێ کە سیش پێی بزانی.

من کە فەقی و قوتابی ئەوم ئەو نەدەبێ لی ئەکردم بەراستی جیی سەر سوڕمانە.

ك ۳۵۹: وه ههروا له جهنابی كاك سید عطا باوكی كاك عادلی باس كراوه
گپرایهوه فهرموی: شهوی له خهوما وام زانی (مه‌ری) زور جوان وه زور له طیف
وهك ئەمه بهو هه‌موو جوانیه‌وه به صابون و ئاوی گهرم چهن دەس شت و شۆت پی
کردپی وه پاك و شۆردرا بیټ، وه‌هه‌ر تالی له مووه‌کانی زه‌نگوله‌یه‌کی بچوکی پیوه
بی وابو. به‌لام ئەم مه‌ره جوانه پاك پوخته كه هه‌ر سه‌ره مویه‌کی زه‌نگوله‌یه‌کی پیوه
به‌سرابو گایه‌ك خۆی داوه به‌سه‌ریا به‌ئه‌رزیه‌وه چه‌سپ کردوه وه ده‌ره‌تانی لی پریوه
به‌هیچ جۆر مه‌جالی ده‌ربازبوئی نیه‌ ئەه‌جا كه‌ریكیش سوار گاکه‌ بوو. وه ئەم دی
عاله‌میکی زور ده‌وره‌ی ئەم کاره‌ساته‌یان داوه، وه‌هیچ کام ده‌ره‌تیان نیه‌ بۆ
چاره‌سه‌ری ئەم مه‌ره‌ فقهیره. وه واشم ئەزانی له‌لایه‌ن گه‌وره‌ گه‌ورانوه‌ خه‌به‌ر دراوه
به‌ملاولا بۆ عیلاجی ئەم حاله‌ نا‌ره‌وايه‌ نا‌کا دیم چه‌زهره‌قی شیخ علاء الدین قدس سه‌ره
له‌ ناو ئەو جه‌ماعه‌تا رووه‌و ئەو کاره‌ساته‌ چه‌و پێشه‌وه‌ به‌لام هیچ خۆی
كۆنه‌ کردبوه‌وه‌ نا‌کا یه‌کی صاحب‌ جاه و جه‌مال بانگی کرد چه‌قی تۆ نیه‌ ئیتر دیم له‌
جیگه‌ی خۆی وه‌ستا، له‌ پاش ماوه‌یه‌ تر دیم چه‌زهره‌قی عبدالقادر گه‌یلانی قدس سه‌ره
ته‌شریفی به‌ توندی به‌ره‌و عه‌ینی کاره‌سات بۆ عیلاج ته‌شریفی هینا به‌لام نزیکتر
كه‌وته‌وه. له‌ ذاتی عالی قه‌دره‌وه‌ بانگ کرا چه‌قی تۆ نیه. ئەو ذاتیشه‌ له‌ جیگه‌ی خۆی
وه‌ستا. ئەه‌جا وترا ئەی چه‌قی کییه‌؟ له‌و ذاته‌وه‌ زانرا كه‌ چه‌قی شیخ عثمانی کوپری
شیخ علاء الدینه، ئەه‌جا دیم چه‌زهره‌قی شیخ عثمان خۆی کۆکردبوه‌وه‌ وه‌ قۆلنی دا‌پین‌جا
بو (عه‌صایه‌) کی به‌ ده‌سه‌وه‌ بو به‌تیژی رۆیشت داریکی گه‌یانده‌ گاو كه‌ره‌كه‌ ئەو دوه
كه‌وتن وه‌ توانه‌وه‌ مه‌ره‌كه‌ به‌ سه‌لامه‌تی هه‌ستا وه‌ خۆی راوه‌شاند. وه‌ له‌م رودراوه
خه‌لكه‌كه‌ غه‌لبه‌و به‌یه‌كاهاتیان تیکه‌وت ئەه‌جا ده‌رکه‌وت ئەم گه‌وره‌ گه‌ورانه‌ کین دیم
شیخی به‌اء الدین وه‌ شیخی ضیاء الدین وه‌ سائری مشایخانن وه‌ ئەو ذاته‌ كه‌
ئه‌یفه‌رمو تۆ چه‌قت نیه‌ چه‌زهره‌قی رسولی اکره‌م (صلی الله علیه وسلم) بوو. ئەه‌جا كه‌
به‌خه‌به‌ر هاتم ئەم واقیعه‌م نوسی وه‌ به‌ كه‌سیكا كه‌ به‌ کریم گرتبو ناردم بۆ دو‌رو‌وه‌

بۇ خزمەت ھەزرەتى شېيخ. ئەۋىش ھەر بە دەمى فەرمۇيۇ انشاء الله خوا بە ھۆى
 اولياۋە اسلام رزگار ئەكات. عن ابى هريره (رضي الله عنه) قال رسول الله صلى الله
 عليه و سلم: ان الله يبعث لهذه الامة على رأس كل مئة سنة من يجدد لها دينها
 (أخرجه ابو داود والحاكم والبيهقى - جامع الصغير).

خدا با دەستى كۆمەكيت ناگا بە فرىاي حالى مەرى دىن بگا
 زو بە ئاسانى رزگارى بگا لەۋىر سەنگاپى (سەنگ) ^(۱)ى كەر وگا

ك ۳۶۰: ھەر لەم شېۋە مزگىنە فاضلى محبوب سالك و مجذوب زاناي بەۋەفا و
 پىرافام مەلا احمدى ئىمام، كە لە خانەقاى سەقزدا بە ئەمرى شېيخ دانىشتوۋە ۋە پېش
 نوۋىزى ئەكات، گىرايەۋە فەرمۇي: لە مانگى پىرۋىزى رەمەزاندا بەيانىەك بانگم دەدا،
 بەر لە بانگەكە حالىم گەرم و گورى تىابو كاتى لەو بانگە گەيشتمە و اشهد ان محمدا
 رسول الله ﷺ گەرمى حالىم بە جۆرى شىدەتى سەند دىم ذاتى ھەزرەتە سەراسەرى
 عالەمى پىر كرد، ۋە لەو حالەتا خرايە دلمەۋە كە ھەركەس قطبي ارشاد بى ۋەنيايەتى
 تامەى بىي ئەۋىش بە ذات عالەم پىر دەكات ۋە ھەر ۋەھا خرايە دلمەۋە كە ھەزرەتى
 شېيخ عثمان قطبي ۋەختە ۋە ھەروا خرايە دلمەۋە كە شېيخ مجددى ئەم سەدەيە، ئەنجا
 بە ھەر حال بو بانگەكەم بۇ تەۋاۋ كرا كە چومەۋە ناۋ ژورى مزگەوت ئەو حالى مە
 تاثيرى داي لە جماعەتى نوۋىزكەران ئەۋانىش مجذوب بون ۋە دەۋامى ئەو جەدبە و
 ھەرايە ھەر بو تا كاتى خۆر كەۋتن. كاتى نىھتمان بۇ نوۋىز ھىنا ھەتاۋ كەۋتبو.

تائەى دىدەى دل زور و توى توى يە
 ھەر توى يە لە گەل باقى جوى جوى يە
 ھەر يەك دەۋايە تايىبەتى ھەيە
 ئاخۇ دەس كەۋى؟ ئەرىلى لە كويىە

(۱) سەنگ: مۆتەكە، مېردەزمە.

ك ٣٦١: له مهرحومی میرزا ئەحمەدم بیست که حاله تیکی بۆ رودرابو ئەویش
ئیشارەت بەو ئەکات که حەزرەتی پیر هەلگری ئالای نوێکردنەوێ ئاین ئەبی وە ئەو
گێڕانەو بە هۆی پرسیاریکی مەووە بو که لەوم کرد وە ئەو باسەمان لە پێشەووە نوسی
که میرزا احمد له سەر کەلی که ماجار دیوی له کاتی پرۆشتیان له بیارەووە بۆ دووروووە
بۆ دیدەنی شیخ.

ك ٣٦٢: پرۆژی له مەرقەدی حەزرەتی گەیلانی، لێم پرسی^(١) وتم میرزا احمد
وائەزەم نەقدی عەبەتی حەزرەتی پیری و مریدی له کیسە ی دەرونتا کە مەتر بێ، له
وە لا ما چەن شتیکی ووت ئەنجامی ئەمە بو: فەرموی: بە عەبەتیک ی دامەزراوی ریشە
قایم بوی سی چل سالتە یی هەروا چۆن بەم ئاسانییە لا ئەچی؟

سەعدی بە چەن زەمانی میهریکی چۆتە نیو دڵ
دەرناکری له دڵدا مەگەر بە چەن زەمانی
فارسی یە کە ی:

سەعدی بروزگاران مەری نشتە دردل
بیرون نمی توان کرد الا بروزگاران

(١) وە ئەم لی پرسینە ئەو سالتە بو که شیخ تشریفی له بغداد بو وە زەمانی مەلیک فەیسەل بو.
تەشریفی له گەل حاجی ملا عبدالقادی ترکمان صحرا و حاجی یارجان عارفی ایران وە ترکمان
سارا بون. (یاد باد ان روزگاران یاد باد) جا چەن پرۆژی له خزمەت شیخا بوین له گەل مهرحومی
حاجی سعید هاتەووە ئەنجا حەفتە یی یا زیاتر تشریفی حەزەرە کەتی فەرمو بەلام ٢٥ پرۆژی له ئێران بو
پورە ی عێراقی ١٤ تموز ١٩٥٨ پویدا له (٢٧ یا ٢٨ ی ذی الحجە الحرام) ی سالی ١٣٥٧ هە یانی
دووشەممە دا بوو.

لە پاش ئەمە سالاھەي پېچو رۆزى لە دوکانى كاك عبداللهى كۆكادا دانىشتىو چومە لای سەيرم کرد عەبەتتىكى زۆر زۆر گەرم و گور و ممتازى تيا موجودە. خۆى و ئەولادى خۆى قەزاوە گېرى حەزرەتى شېخ ئەكا نمونەى راستى و دروستى ووتارى لە سىمايا ديارە. ووتم مىرزا احمد الحمد لله محبەتتىكى جوانت ھەيە، ئەمە ھەروا بە خۇرايى نىە ئامادەى پىم بلى چۆن بو وە لە چىيەو وە لە پاش چەن قسەيە لە وتە باشەكانى خۆى. فەرموى من ھەر لە ئەصلا باوهرم بە مەرتەبەو پاىەى ارشاد و مەشېخەتى شېخ بو بەلام لە كاتى نزيك بونەوہى كۆچى حەزرەتى علاء الدين رفع الله مقامه و أعلا عەرزىم کرد: قورىان ئايا بووہ كە مورشىد لە مەيدەكانى خۆى بەعزىكيان ھەر خۆى لە پاش وەفاتىش سەرپەرشتيان بکات و تسليم بە مرشىدىكى تريان نەكات؟ فەرموى: بەلى شىخى باوكم حاجى ملا عبداللهى پەسوى و يەكى دوى ترى فەرمو تسليم بە كەس نەکردن وە ھەر خۆى تولىەى ئەفەرمون. تۆ بلى منىش نەتوانم سەرپەرشتى تۆ نەكەم بەلام بەو شەرتە نەك عثمان بە مورشىد نەزانى جا من ھەميشە ئەوم ھەر بە مورشىد زانیوہ بەلام نەك بەم خەسىيە^(۱).

فەرموى: لەم بەينەى پېشووہ چوم بۆ خزمەتى بۆ دوو پرووہ كە وەختى گەيشتمە سەر كەلى كەماجار^(۲) حالەتى روى لىدام، بەم دوچاروى سەرە ئەم ديت ئەم شىخە (يانى حەزرەتى شېخ عثمان) لە عالەمى مىثالدا توجھى لە خەلك ئەکرد. بە ھەر كەس بگەيشتاىە توە جوھىكى لى دەکرد وە من لە سەرى كەماجار ئەمەم دى ئەم ديتنەم بەردەوام بو ھەتا گەيشتمە چاىخانەكەى دىنى قەلاجى^(۳). لە گەل لە چاىخانەى قەلاجى دانىشتم ئىتر ئەو حالەتەم پەردەى بە سەرا ھات. ئەنجا كاتى خۆى حەزرەتى قطب و

(۱) خەسى: تۆخى - مەبەس نەك يەكجار وا خاوەن دەسەلات و خاوەن پاىە.

(۲) كەماجار: كۆيىكى بەرزە لە پشت دىنى سەرگەتى لای خورمالە وە بۆى سەر ئەكەوى ئەم دىوى عىراق ئەو دىوى ئىرانە.

(۳) قەلاجى: دىيەكە لەوێوہ بۆ دوو پرووہ ساعەتى رەنگە بى بە پى.

غەوثى زەمان و زەمىن مولانا شىخ علاء الدىن لە نىزىكى كۆچىدا فەرموى ھەركەس لە ئوممەتى محمد المصطفى ئەذىھەتى كۆردىم خەيانەتى لى كۆردىم مالى خواردىم فى سبيل الله ئازاد بى تەنيا دوو كەس نەبى، وە من لەو دوو كەسە يەككىيانم ئەناسى. لەو ھالەتا كە ئەم دى بە ھەر كەس ئەگەشت توجىھىكى لى ئەكرد بەلاى ئەو كەسەدا تى پەرى ھىچ موبالاقى پى نەكرد وە لە توجھى خۆى بى بەشى فەرمو. (ئەنجا كەسى نەچوئى نازانى) لە كەلى كەماجار تا چاپخانەى قەلاچى نىزىكەى (۵) كاتژمىر ئەبى. نىوەرۆ رىيەك دورە وە ئەو مسافە لە بەر ئەو بەرد لە سەر بەرد و ھەلەت بە ھەلەت رىگەكەى ئەبى بە پىادە بېردى وە كەسەش ناتوانى لە زۆر جىگەيدا نىو دەقىقە چاو لەيەك بى وە ھەروەھا فەرموى كە گەشتە خزمەتى شىخ لە باخەكە بە ئوتومبىل ھىنامىو ھەلەكەل خۆى بۆ مالىو ھەلەكەل ئوتومبىلەكەدا فەرموى مىرزا احمد ھەز ئەكەى قورئان بۆ بخوئىم يا ئەو شىعرانە كە لە خزمەتى شىخدا ئەم خوئىدەو؟ ھەرزىم كۆرد قوربان شىعەرەكان. بەغزىكى خوئىدەو زۆر خوش و ھەجايىب بو.

نوسەر ئەلى:

توجە لە ھالەمى مثال وە لە ھالەمى خەلەك بۆ تەھىيەكۆردن و پاك كۆردنەو ھى دى و ھەروەنە لە موانەى دخولى ايمان و قبولى ھىدايەت. يانى ئامادە ئەبن كە لە كاتى خۆى (الامور مرھونە باوقاتھا) دلى ئەم خەلەكە قابىلى ھەرگرتى نورى ئيمان و خودا پەرسىتى بى وە ئەمىشە ھەر نىشانەيەكە لە نىشانەكانى تەجىدىدى دىن و نوى كۆردنەو ھى ئاين اللهم حق ذلك بفضلك و منك امين.

داخەكەم زۆر شتم لە مىرزا احمد بىستو ھەلام لە ھۆشم نەماون زۆرى، وە ھەندىكىشى ناتەواو دىتەو ھەبىم ناتوانم بىان نوسم.

ك ۳۶۳: له مهرحومی حاجی مامۇستا مەلا حسینی دەشتی (رحمه الله علیه)

بیستم فەرموی:

فەقی بوم له بیاره ئەم خویند هەر ئەو وەختە خویشی و باوکیشیم ناسیوه. جاریکی تر فەرموی کاتی فەقیهتیم له بیاره هەمو بەیانیهك ئەچومە مەرقەد زیارەتم دەکرد. وە هەمو کات کە دەچوم دەرکی بۆنی خوش خوشم ئەکرد. بەیانیهك چوم هەرچەند اهتمام کرد بۆنەکە نەبو، هاتمە دەرەووە تەفتیشی شەروالەکە ی خۆم کرد احتلامم بوو بە کوردی شەیتانم پی پیکەنی بو. چوم خۆم شت له پاش غوسل کردن چومە سەر جانماز نوێژەکم کردەووە ئەنجا چومەووە بۆ (مەرقەد) بۆنە خۆشەکە وەك جارێ دەماخمی پر له عەتر کردەووە:

ئە ی کانی کەرەم تۆ بی خودا بەندە بە یاد کە
بۆ دەفەعی خەمم میهری کەرمانە زیاد کە
بەو نیسبەتە وا مەست بوو بەو گیانی عەزیزان
ئیحسانە دلی گیانی منیش دەم دەمە شادکە

ك ۳۶۴: جاری تر میوانی ملا شیخ عثمانی زونجی بوین له حوجرە ی مزگەوت من و حاجی مامۇستا ملا حسین پیکەووە دانیشتبوین کاتی هەستاین و هاتینه دەرەووە فەرموی وەختی پیکەووە دانیشتین شیخ له بەینی هەردوماندا دانیشت. وە هەروا له قەلادزە خەتیمان ئەکرد مامۇستاش لەوی بو، له پاش خەتم فەرموی کە سیلسیلە خوینزایەووە شیخ له بەینی خویندەنەووە ی خو ی و باوکیدا هاتە نیو خەتمەکەووە دانیشت. رحمة الله علیه رحمة واسعة امین.

ك ۳۶۵: لە برای زۆر بەرپز و مسلمان بەختەومر و کامەران حاجی جلالی

كوپرى حاجى ئەحمەد رشیدم بیست وى :

شەو لە خەوما كاك عومەرى خەزورم دیت لە سەر ئەساسى دەم سوحبەتى كە لە دنیادا لە بەینمانا بوو وى حاجى جلال چاوت رون شیخ تەشریفى ھاتەو (بۆجرت و فرقى بیارەت) منیش وتم توخودا پرسىارت لى ئەكەم ئیو ئەلبەتە وان لە عالەمىكا شت ئەزانن بە خوات قەسەم ئەدەم شیخ عثمان شیخى چۆنە؟ ئەویش ووى حاجى جلال خۆزگە بەو كەسە لە عومرى خۆیدا ھەر جارێكىش چاوى پى بەكوى.

ك ۳۶۶: وە جارى تر گېراپەو وى :

شیخ مصطفىاى شیخ مارف ھات ووى حاجى جەلال عەرزى شیخ بەكە كە لوطفى بكا بە حالم وەضعم باش نیە وتم مامۆستا شیخ خۆى لوطفى لە گەل ئەھلى عیلم ھەپە خۆت تەشریف بچى عەرزى بەكە، ووى ئاخىر بۆ من ناكرى لوطفى لە گەل تو ھەپە عەرزى بەكە. وە حاجى فەرموى ئیستە چاوپریم لە كاتىكا پى بەكوى بۆى و داخوازى ھیمەت بەكەم.

ك ۳۶۷: جارىكى تر حاجى جەلال گېراپەو وى :

لە كاتىكا شیخ تەشریفى لە سلیمانى بو فەرموى با بچین بۆ مالى شیخ مەلىك فەرموى وەرە لە گەلم بچین بۆ مالى شیخ مەلىك، عەرزىم كرد بەلى فەرموى دەپرو ئوتومبیلەكەو، عەرزىم كرد ئوتومبیلەم پى نییە، فەرموى لە گەل خۆمدا وەرە چومە ئوتومبیلەكەى حەزەرەتى شیخ روو مالى شیخ مەلىكى كوپرى خۆى (كەمالیان لە دەورو بەرى فولكەى سەرچنارە) كە بە بەردەمى مزگەوتى حاجى حەسەنى لۆكەدا تێپەرىن فەرموى: ئەمە مزگەوتى كىيە؟ عەرزىم كرد ھى حاجى حەسەنى لۆكەپە وە وتم قوربان حاجى حەسەن مامە بەلام نەك مامى نەسەبى بەلكو لە گەل باوكما محبەت و پەپوەندیەكى زۆریان پىكەو بوو وە ئیمەى زۆر خوش وىستوو داوا ئەكەم دوعاى

خیری بۆ بفهرموی. فهرموی خوا عهفوی بکا. ههر ئهو شهوه له خهوا وام زانی شیخ ته شریفی له مالی ئیمهیه وه ئیمهش مهشغولین به ته رتیب و ههلسوهرانی نان و طعام دروست کردن دیم له ناکاو باوکم و حاجی حسن خوا عفویان بکا ههر دو دهستیان به یه که وه گرتبو هاتنه ماله وه منیش چوم به ده میانه وه وه ویستم بیان بهم له جیگه یه مه خصوص دایان بنیم وتیان ئیمه له طهره ف هه زهره قی شیخه وه ده عوه ت کراوین منیش قاپی ژوره که ی هه زهره قی شیخم بۆ کردنه وه چونه ژوره وه و قاپیه کهم له سهر پیوه دان. پاش چهن وه ختی هاتنه دهره وه که برۆن وتم بابیه ئه وه نان دروس کراوه الان داده نری نان بخۆن جا برۆن وتیان ئیمه نا نمان پیویست نیه ئه برۆن. ئه نجا و وتم تو خودا بابیه گیان ئه زانم معامه له ی به ینی باوک و ئه ولاد بۆ پرۆزی قیامه ت زۆر زه حمه ته منیش ههر بی ئه ده بی و ناره زاییه کی دلی تۆم کردی ئازادم که ، ووتی راس ئه که ی پرۆله کاروباری به ینی باوک و ئه ولاد گرانه به لام یا خودا پرۆله وه که بوی به باعیشی زیاره قی ئیمه بۆ هه زهره قی شیخ خودا له دنیا و قیامه تا سهر به رزت بکا. پاش ئه وه ئه وان پرۆشتن و منیش به خه بهر هاتم. تیگه یشتیم که له هوی ئه و طه له بی دوعای خیره وه بو که پرۆزی ئه و شه وه کردم. اللهم اغفر لنا ولوالدینا وارحمنا وارحمهم وارض عنا وارض عنهم وأدخلنا وإياهم فی مستقر رحمتک یا أرحم الراحمین وأجمعنا معهم جميعاً فی الآخرة بجاه سیدنا محمد صلی الله علیه وعلى اله وصحبه وسلم. آمین. وأدم لنا من اقامت بنیابته وانفعنا فی الدارین بامداداته وبرکته آمین. انک سمیع قریب عجیب.

ك ٣٦٨: هه زهره قی پیر (قدس سره) فهرموی^(١): چوم بۆ ره زاو عباس قولی سولتان ووتی بۆ شیخ فروعیکی هه لال به پاره بکرن بوی سهر بپرن. ئیواره که

(١) شهوی پینج شه مه ی ١٧ جمادی الأول ١٤٠٢ ک تا سه عات ٢ی زه والی له خزمه ت شیخدا بووین له به غدا وه ئهم فهرمایشته ی به مناسبه یه که وه فهرمو. وه فهرموی عباس قولی سولتان

وختی نان دانرا (ماموستا مهلا شمس الدین) یش ته شریفی موجود بو من و وتم ئەم فروجه جوکه‌ی یهت ئەلی مالی هه‌تیوم. ماموستا فهرموی جوکه‌ی لی ئەپرم ئەی خۆم، عباس قولی سولتان وتی شیخ بۆ وا ئەفهرموی والله پارهم ناردوه به پارهی حه‌لال کپراوه. ئەو نه‌فهره که چوپو کپی بوی وتی واللهی راستی باشه، ئیمه‌ چوپین و کپیمان به‌لام به‌ریوو بۆمان نه‌گیرایه‌وه ئەم فروجه هه‌ینی مالی فلانه گرتمان سه‌رمان پری وه‌ خاوه‌نه‌که‌ی هه‌تیون.

ك ٣٦٩: وه‌ فهرموشی: میوانی حسین خان یا حه‌سه‌ن خانی ره‌زاو بوین چیشتیان دانا و وتم ئەم گوشته له‌ گوشتی که‌ل ئەچی، وتیان به‌لی گوشتی که‌له، و تم ئەم که‌له ئەلی به‌ تیغ نه‌گه‌ییوم وه‌ و تم ئەمه فلان کوشتویه‌تی وتیان به‌لی بانگم کرد و سوینم دا و تم ئەمه به‌ تیغ گه‌یشتوه، سوینی خوارد وتی قوربان نه‌ والله فریای تیغ نه‌که‌وت.

ك ٣٧٠: جاری کۆمه‌لی له‌ مریدان له‌ دوو پرووه هاتن بۆ زیاره‌تی حه‌زهره‌تی شیخ عثمان سراج الدین خه‌لکی سنه‌ بوون له‌ کارگوزاری په‌ره‌وه‌رده و مه‌عاریف بوون و کۆمه‌لیکیشیان له‌ ئەشراف و پیاو ماقولان بوون به‌ریز بوون، ئیمه‌ش شه‌ویک له‌ ناویانا ماینه‌وه جه‌نابی ماموستا ملا عبدالله هات بۆ لایان که‌ تا ئیستا نه‌م بینیه‌ و نه‌م بیستوه سه‌ر له‌ که‌س بدات یا ژوره‌که‌ی خۆی به‌جی به‌یلتی، چونکه‌ زۆر خزمه‌تیان کردبوو کاتی حه‌زهره‌تی پیر له‌ سه‌فه‌ری پیروزی له‌ وولاته‌ بوو، وه‌ له‌ویشه‌وه ته‌شریفی فهرموو بۆ مشهد و خوراسان ده‌ستیان کرد به‌ گێرانه‌وه‌ی که‌رامات و خه‌واریقی حه‌زهره‌تی شای سراج الدین و باوکی عه‌زیزی، ئیمه‌ش داوامان له‌ میرزا

پیاوی بو خاون نویژ و پروژو قورئان خوین بو مولکی غه‌صبی هه‌بو. واریداتی ئەدا به‌ نۆکه‌ره‌کان خۆی لێی نه‌ ئەخوارد، هه‌رچه‌ن ظوله به‌لام ئەوه‌نده ریعایه‌تی ئەکرد که‌ لێی نه‌ ئەخوارد.

عبدالوهابى شفيعى كرد كه ئەو كەرامەتەى ماوەيك لەمەو بەر بۆت گێرانەووە بۆمان بگێرەووە جەنابى ملا عبدالله فەرموى من كەرامەتێكت بۆ ئەگێرمەووە باوكى هەموو كەرامەتەكانە ئەگەر تۆ ئەى نووسیتەووە، عەرزیمان كرد فەرموو بابە بیستى هەموومان شەرەفدار بین ووتى نەخەیر لەم مەجلیسەدا نایگێرمەووە، زۆریان لى كرد ئەویش نەى گێرایەووە، كاتى بەیانى چووین بۆ دەزنوێژ گرتن ئەو نەندەى نەما بوو بۆ بانگى نیوەرۆ بە دوايا پڕۆیشتم دواى دەزنوێژ لى نزیك بوومەووە داواى گێرانەووەى ئەو كەرامەتەم لى كرد ووتى بەلى باشە چووینە شوێنێكى وا بە كەلكى دانیشتن بى لەوى فەرموى:

بە حەزەرەتى شا محمد عوسمان سراج الدین راگەینەرا (قدس سره) كه لە رەمەزانی سالى ۱۳۸۰ هيجرىدا تۆ لەم رەمەزانەدا ئەگەیتە پلە و پایەى تزكیه، پزیشك بۆتیمار و معالجه بانگ مەكە، یانى تزكیهى ترابى فەرموى: كاتى رەمەزان چەند رۆژێكى مابوو حەزەرەتى پیر توشى نەخۆشیەكى زۆ سەخت بوو رۆژ بە دواى رۆژ هەر ناپەرەت تر ئەبوو تا وای لى هات لە ژيان دەستى شت و هەموو ئەندامى پڕ نورى توابەووە و بو بە ئاو وە لە رۆژێكا (۵۰) پەنجار پڕۆیستى بە قەزای حاجەت ئەبوو هەر جارى قاپێكى گەورەى پڕ لە ئاو ئەکرد، بەردەوام بوو ئەم حالەتە تا نزیکى جەژن.

رۆژى فەرموى ئەزانى پلەى تزكیهى ترابى چیه؟ لە وەلاما عەرزیم كرد نەخەیر فەرموى دوا پلەى هەموو پایەبەكە بۆ عاریفان وە دوا جیگەبەكە ئەولیا و مقربین پێى ئەخەنە سەر، زۆر كەم لە ئەولیا گەییونە ئەو پایەبە، وە ئەوێ ئەگەر گەییستە ئەو پایەبە ئەوا توشى مَقْعَدِی^(۱) بوو (هەر كە نەتوانى بى یارمەتى خەلكى بە پێوە بوەستى یا بە رێو پڕوا) وە نەبیسراو هێچ زاتى گەییستە ئەم پایە عالى و مقعد نەبووبى بیجگە لە حەزەرەتى گەیلانى وە حەزەرەتى سید احمدى سەرھندى كە ئیمامى ربانییە (قدس

(۱) مَقْعَدٌ: كە ووتراو وەك شەلەل وایە توانای هەلسان و هاتوچۆى لى ئەپرەدیت بى كۆمەكى و دەستگرتن.

سرھا العزیز) ئەم دوو زاتە بزورگەوارانە بەو پایە عالیە گەیشتون و لەسەر صحەتی خۆیان ھەرماوون پێش ئەوہی خوا شیفای بنیری بە چەند رۆژی ھەندی شتم چاو پیکەوت کە زۆر ناپرەحەتی ئەکردم وە ماوہی سی شەو لەسەر یەك ئەمییی ھەموو ئەولیایکان بەلکوو ئەولیای سەر ئەرز و بن ئەرز ھەموویان بە سواری ئەسپ ئەھاتن وە لغاوەکە و جلەوہ کانیان ئەکرد بە ملی ئەسپەکەیان بە دەست خۆیانەوہ نەبوو ھیدی ھیدی بە رینگا کەدا ئەھاتن بەرەو جادەئۆتومبیلەکە زۆر پەژار و خەمبار بوون تا ئەگەیشتنە نزیککی پرەدەکە و پروویان ئەکردە ناو دی، وە ئەچوونە ئەو ژوورەئێ کە حەزەرەتی شا محمد عثمان سراج الدین لەویدا بوو بەلام من ھەموو شەوہکان ئەمییی کە ئەم پرووداوە سەعات پینج بەدی ئەھات بەلام شەوئێ سییەم بە خزمەتیان گەیشتم (قدس اللہ اسرارہم) تەشریفیان ھینا ھەر وہەك جاری پێشوو بە سەر جادەئۆتومبیلەکەدا بەلام ئەمشەو کۆمەلێ لە پێغەمبەرانیشت تەشریفیان لەگەڵیان بوون (علی نبینا و علیہم الصلاۃ والسلام) کاتی لە پرەدەکە پەرینەوہ پێغەمبەری موبارەك حەزەرەتی رسولی اکرم (صلی اللہ علیہ وسلم) لەم کۆمەلە حەوت کەس یا شەش کەسی ھەلژارد وا ئەزانم شەش کەس بوو.

بەپەلە پێغەمبەر ﷺ بردنی لە خزمەتیا بۆ ئاستانەئێ حەزەرەتی پیر بەماتیەکەوہ، پێغەمبەری موبارەك ﷺ ماوہیەك تەشریفیان لە مالی حەزەرەتی پیر مایەوہ، ئەمجار تەشریفی موبارەکی ھەزاران درود و سلاوی لێ بێ ھینایە دەرەوہ کە رووی موبارەکی وەك مانگی چوار دەدەرەوشایەوہ لە شادی فەرەح و سروردا وە من نەچوومە خزمەتی یا لەبەر ئەدەب یا شەرمم کرد شەخسیکی تر چووە خزمەتی و گەراپەوہ فەرمووی پێغەمبەری موبارەك مزگینی فەرموو کە خوا شیفای بەخشی پێی وە گەیشت بەو مەقامە ئیشارەئێ فەرموو بە تزکیەئێ ترایی.

فبان بالشواهد القاطعة قد حل بالتزكية السابعة
لكنه كالغوث ثم الاحمد منها نجا ولم یکن بمقعد

تهجا له سایه‌ی خواوه له پاش دوو یا سی پوژ هه‌زهرتی پیر ته‌شریفی موباره‌کی له مال هاته دهره‌وه، وه هیچ نیشانه‌ی ناساخنی و نه‌خوشتی پیوه دیار نه‌بو، هه‌زاران حمد و سوپاس بو زاتی پاکی په‌روه‌ردگار که پیرمان کرد بزگار وه موقعه‌د نه‌بوو وه‌کو ههر دو قطبه‌که‌ی پیشوو سه‌لامت دهرچوو، ستایش و سه‌نا بو خوا ستایشی که ههر‌گیزاو ههر‌گیز کوتای نایی و هه‌زاران دروود و سلاو بو زاتی پاکی پیغه‌مبه‌ری نازدار (صلی الله علیه وسلم) و ئال و یارانی، ئاشکرا بوو که ئەم زاته نوورینه هه‌موو مه‌رته‌به‌و پایه‌کانی ته‌واو کردو و ئیحاطه‌ی فهرموو به‌سه‌ر هه‌موو دائیره‌کاندا هه‌روه‌کوو گه‌وره و به‌ریز زانای هه‌موو زانایان زاتی پر فضل و شایانی گشت تقدیر و ریزی جه‌نابی عالیمی پر عیلمی زاخر استاذ الأساتذة ماموستا ملا باقر اعلی الله مقامه و نور الله ضریحه‌ الملك القادر ته‌فهرموی:

لما توی بخیمه‌ التمكن احاط بالدوائر العشرين^(۱)

ئەم شیعره شیعی خۆمه له ئاخری سیلسیله‌ی مشایخان طریقه‌ی نقشبندی نظم کردوه وه فهرمایشتی ماموستا رحمه‌الله نیه.

ك ٣٧١: ئەم زاته پر به‌ره‌کاته ته‌فهرموی: چووم بو زیاره‌تی هه‌زهرتی پیر له‌وکاتی نه‌خوشتیه‌ی که باسکرا، هه‌زهرتی پیر فهرمووی وام ئەمبینی خه‌یمه‌یه‌ک له نزیکمه‌وه هه‌ل دراوه وام ئەزانی ته‌گه‌ر بچمه‌ ناو ئەو خه‌یمه‌وه^(۲) ده‌وائیری عشرینم ته‌ی کردوه، به‌لام له‌ میانه‌ی من و ئەو په‌شماله‌دا شیریکی ره‌ش هه‌یه که حه‌وت کهس تا شه‌ش کهسی ته‌وی بو به‌ریه‌ره‌کانی منیش ماوه‌یه‌ک بیرم لی کرده‌وه له پاشا و وتم ههر ته‌بی بچمه‌ ناو ئەو خه‌یمه‌یه‌وه چاکم کرد به‌لادا وخۆم ئاماده کرد و به‌روه‌ برووی برۆیشتم، به‌ره‌نگاری کردم خۆم حازر کرد و به‌په‌له په‌لاماری دام و بعون

(۱) الدوائر العشرين (بیست دائیره‌که)

(۲) خه‌یمه: ره‌شمال، چادر

الله کوتام به زهويدا و پارچه پارچه م کردو هر پارچه م هه ل دا بو لايهك، ئه بچار چوومه ناو خهيمه كه وه بينيم كه بيست دائيره كه م ته ي كردوه هه زاران شوكر و سوپاس بو زاتي پهروه ردگار.

وه ئه م زاته پر بهر كه ته جه ناي زاناي پر وه فا و ئه دهب سهرانشه ريه كه زاناي ئه م چه رخه له هه ردو زانياريه كه دا ماموستا ملا باقر دانه ري كتيبي ده وائي ري عشرين^(۱) ئه فهرموي: خوا سينه ي فراوان كردم كه هه ريه ك له م دائيرانه تا قيامت هه ر له فراوان بوون دان ييجگه له دائيره ي عالمي مشاهده كه ئه م اتساع ناكا.

(۱) به كورتي باسي دوايري عشرين :

دائيره ي په كه م : پني ئه ووترى دائيره ي عالمي مشاهده، مه به ستم له عهرشه و ئاسمانه كانه و عنصر و نصريات له اجسام و جسمانيات، وه نيوه تيره كه ي ئه و هيله راسته م مه به سته كه له چه قى ئه رزه وه ده رچووه بو عه دي عهرش كه ماوه ي په نجا هه زار ساله.

دائيره ي دووم : پني ئه ووترى دائيره ي ويلايه تي صغري وه دائيره ي ظلالى ئه سما و صفاتيشى پي ئه ووترى، وه ماوه ي ئه م دائيره يه بو سه روى عهرش دريژ ئه يته وه له عالمي ئه مر و مجردات.

دائيره ي سنيهم و چوارهم و پينجه م و شه شه م : دائيره ي ويلايه تي كبراي دائيره ي حه وتم، دائيره كانى ويلايه تي عليا كه پني ئه ووترى ويلايه تي خاصه ي محمدى و ويلايه تي مه له ئى ئه علا و كه س به م دائيره نه گه يشتوه به په يره وي ئه و نه بى (صلى الله عليه وسلم)

دائيره ي هه شتم : دائيره ي كه مالاتى پيغه مبه ريه تي به.

دائيره ي نويه م : دائيره ي كه مالاتى ريساله ته.

دائيره ي ده يه م : دائيره ي كه مالاتى اولوالعزمى به.

دائيره ي يانزه هه م : دائيره ي حه قيقه تي كه عبه يه.

دائيره ي دوانزه هه م : دائيره ي حه قيقه تي قورئانه.

دائيره ي سيانزه هه م : دائيره ي حه قيقه تي نوژه.

دائيره ي چوارده هه م : دائيره ي حه قيقه تي عبوديه تي صرفه.

دائيره ي پانزه هه م : دائيره ي ئيبراهيمى به وه پني ئه ووترى دائيره ي خولله ت.

دائيره ي شانزه هه م : دائيره ي حه قيقه تي مووسه وي و پني ئه ووترى دائيره ي محبه تي زاتي به.

ك ۳۷۲: له زانای بهرز و داد پهروهر خواناس و دین پهروهر هه لگری نهیښی و فیدای ریځای راست و پاک له هه موو گهردیک، رازاوه به ره و وشتو خووی شیرین ملا عبدالله کاتب و نوسه ری حه زره تی پیره که نریکه ی سی و پینج ساله له خزمه ت حه زره تی پیردایه لیم بیست فهرمووی:

دوای دهر که وتی نیشانه کانی کانی بهرد له دوو پرووه که حه زره تی پیر ناشکرای فهرموو، شهوی له دوای خه تمه ده ست کرا به ته هلیله پیری ده ستگیر خوی حازر بوو له خه تمه که دا، بیخودی په ک هات به سه رما ته مبینی حه زره تی پیر له فظی (لا اله ی بهرز ته کرده وه تا خوا حه زکات وه له ویوه (الا الله ی ته هیئا خواره وهو ته یکشا به سه ر به ردی ته و کانه دا وه به تاییه ت به چاوی خوم به ردیکی گه وره م ته بینی که به رده کانی ته م لا و ته ولا و ته نیشتی وورد و خاش ته بوو، و چهند جاری ته وه م ته بینی کانی به هوش هاتم چوومه ژووره که ی خوم و بو هاوړی خوشه ویستم ملا سید احمدی تیمای خانه قام گپرایه وه، پیم ووت با بچین به یانی نیشانه ی ته وه جوهره که تاقی بکه پنه وه له سه ر ته و به رده ی که له سه ری نه قش کراوه، بو به یانی هه ردو کمان پیکه وه چووین بو ته ماشا کردنی ته و به رده له کانه به رده که، بینیمان نیشانه ی توجه ه که به له فظی جه لاله که الله له نریکه ی (۷۰) حه فتا شوینا دهر چوو بوو، کانی که حه زره تی پیر ته و نه قشه جوانه ی له سه ر ته و به رده کیشا منیش (نوسه ر) ته م چهند دپره هه لبه سته م نارد بو حه زره تی شیخ محمد عثمان سراج الدین:

دائیره ی حه فده هه م : دائیره ی حه قیقه تی عه مدی وه پنی ته ووتری دائیره ی محبویه تی زانی یه.
دائیره ی هه ژده هه م : دائیره ی حه قیقه تی ته حمده ی یه.
دائیره ی نوزده هه م : دائیره ی خوشه ویستی صیرف و سه رچاوه ی ته نوار له م دائیره دا به زاته وه، عنصری خاکه.
دائیره ی بیسته م : لا تعینیه.

و نیسبه تی هه ر دائیره یه ک بو ته وه ی سه روی وه کو نیسبه تی ذهره یه که بو عالمی موشاهه ده.

كه نهفي و مه نفى بۆ لای ژوور ئه بهی
 استئاو مثبت له سهنگ ضرب ئه كهی
 له تلهت ئه كهی سهنگ به ريكی نه قشی
 الله له صه فحهی سنگیا ئه كیشی
 ئه ی بۆ به سینهم سولتانی نه قشی
 مشقی لهو گه نجی ذیکره نابه خشی
 تاجر له گل نرخی عه یانه
 تفجر له دل خیر و ئیحسانه
 ئه گهر ییکاره و پهست و تهنبه لم
 وا بزانه منیش گلموۆی گلم

یانی : کاتی له فظي (لا اله) كه نه فيه به رزی ئه كه یته وه بۆ سه ره وه وه له فظي
 (الله) ئه كیشی به و کانه به رده دا، وه به رده کان لهت لهت ئه كهی و له فظي جه لاله ی
 (الله) به جوانترین شیوه تیا یا ئه كیشی، ئه ی بۆ مشقی لهو گه نجی زیکره نابه خشی به
 سینهم، با من نالایق و ته مه ئیش بم له ناسین و په رستی په روه ردا گارا وا بزانه منیش
 گلموۆی گلم، دل خسته کارو زیندو کردنه وه ی خیر و ئیحسانه.
 هه زاران دروود و سلاو بۆ گیانی پیغه مبه ر (صلی الله علیه وسلم) و ئال و
 یارانی.

ك ٣٧٣: زانای خوشه و یست جه نابی ملا عبدالله نامه یه کی نارد بۆ چه زره تی پیر
 به سپیه تی وه به خه یال مه به ستی خۆی تیا دیاری کردبوو، وه قطبی زه مان وه لای
 مه به ستی نویسیوه وه كه له باره ی خه ته ره و خه یالات و وه سه وه سه وه بوو
 فه رموو بو ی: له سه ر خویندی قل اعوذ برب الناس به رده وام به، وه
 بخوینه وه ئاوی کووزه له بخۆره وه، وه له هه موو چه شنه کانی پاقله پاریز بکه، وه

ههروهه ها له دوايدا كه زانيم لۆمهم كرد و پيم ووت بۆچی نامەت بە سپیەتی ناردوو
 بۆ حەزرەتی پیر ئەویش زۆری سویند بۆ خواردم كه به مەبەستی امتحان و تەجروبه
 نهی نووسیوه بەلکوو شەرمی کردوه كه ئەو مەبەسته بختە سەر کاغەز وه ووتی پیم
 عەیب بوو بنوسم كه سەلیسی بەولم توش بووه له دواي تارەت لیم پەیدا ئەبی یا
 پروودانی خەتەرەیه، وه كه فەرمايشته كهی نووسیوو خویندنی سوورپەته كه بۆ
 وهسووسه و دوور كهوتنەوه له چەشنەکانی پاقله و ئاوی کووزە له كه بۆ
 سەلیسیه كهیه. سوپاس بۆ زاتی پەروەردگار وه هەزاران سلاو بۆ پرۆخی شیرین و
 پاکی پیغمبەری (صلی الله علیه وسلم) نازدار و ئال و یارانی^(۱).

ك ٣٧٤: جەنابی شیخ زاھیدی سەقز نو سراویکی بۆ سەماحەتی حەزرەتی پیر
 (قدس سره) نووسی بو چەند داواکاریه کی تیا بهیان کردبوو له کۆتایی نامە که دا
 نووسیوی:

قوربان خیزانم سکی هەیه کۆرە که ناو بنین چی؟ حەزرەتی پیر وهلامی فەرموو بو
 له خوا داوای سەرکهوتن و صەلاحەتتان بۆ ئەکەین ئەمجا فەرمايشی فەرموو خوا
 ئاگاداری فەرموی ئەگەر منالە که تان کچ بوو ناوی بنین ئامینه، ملا زاھید فەرموی
 كه خوا پێی بەخشین کچ بوو ناومان نا ئامینه هەزاران شوکر و سوپاس و سەنا بۆ
 زاتی پاکی پەروەردگار و درودی بی پایان بۆ سەر پرۆخی پاکی پیغمبەر (صلی الله
 علیه وسلم) و ئال و یارانی.

ك ٣٧٥: جەنابی برای خۆشەویستی بۆ خوام سید عطا به بۆنە ی وه فاتی
 بووریه وه که دایکی ملا هبة الله ی برام بوو هات بۆ پرسه بۆ پینجۆین له دواي چەند

(۱) هوا خواهی توام جانا و میدانم که میدانی که هم نادیده می بینی و هم ننویشته می خوانی
 احب حبك الكامل و ادری انك تدری تری مالم یر تقرا معان لیس فی السطر

مانگی بۆی گېرامه وه ملا هبة الله ووتی: چو وین بۆ زیارەتگا له دواى تى پەربوونى ئەم ماوهیه سید عطا فەرمووی تۆ قەبرە کەیم پى نیشان مەدە بزانە چۆن ئەو دۆستە خۆی قەبرە کەیم بۆ دیاری ئەکات، ملا هبة الله ئەفەرموی ئەو پڕۆشت و منیش لە دوايه وه بووم، تا لە سەر مەزاری داىکى شیرینم وەستا ووتى ئەمە مەزاری داىکتە، چونکە حەزەرەتى پیر تەشرىفى هینا و لە سەر قەبرى وەستا ئەى خۆای پەرورەدگار حمد و سوپاسى بۆ زانی پاکت کە هەر لایق بە گەورەى و دەسەلاتى خۆتە و هەزاران دروود و ستایش بۆ پڕۆحى پاکی پیغمبەرى نازدار (صلی الله علیه وسلم) و ئال و یارانى.

ک ۳۷۶: لە گەورەو بەرێز و سەرورەمان، براى حەزەرەتى پیرمان شا محمد عثمان جەنابى حەزەرەتى شیخ مولانا خالید ئەویش لێم بیست فەرمووی:

لە کاتیکا لە تاران بووم پڕۆزى دوو کەس هاتن بۆ لام یەکیان خەلکی مەهاباد و لە بانکی میلی تاران کاتب بوو، وە باوو با پیرانى مەنسووبى حەزەرەتى شیخی سراج الدین (خۆشنودی خوا بى) بوون، زانیوی بە گەیشتم بۆ تاران بۆ سەردان هاتبوو، ئەوێ تریان خوشکەزای دکتۆر مصدق بە بۆنەى رەفیعە کەیه وه هاتبوو، کاتى دانیشتن شیخی باوکم تەشرىفى هینا و فەرمووی: توجە ئالەمە بکە و ئیشارەى فەرموو بۆ ئەوێ کە خەلکی تاران بوو، بە پڕۆحى شیخ توجهم لى کرد مجزوب بوو، جەزبە کەى دەوامى بوو، ئەبوت لە جەزبە کەیدا: نازانم بۆچى شیت بووم؟ بۆچى عەقل و هۆشم نەماوه؟ وە ئەگرایا بە سەر خۆیا وە وای ئەزانى کە شیت بووه، بەلام هاوریکەى دلخۆشى ئەدايه وه و ئامۆزگارى ئەکرد و پى ووت: تۆ شیت نەبوویت مجزوب بووی وە مانای جەزبە و حەقیقەتى جەزبەى بۆ باس ئەکرد، زۆرى پى خۆشبوو.

لە دواى باش بوون داواى چەند ووشیارىیه کى ئىسلامى لى کردم منیش پینم ووت کە بى بە ئەهلى سوننەت، بە قسەى کردم بوو بە سنى ئەبجار تەمەسوکی وەرگرت و بەیعتى قبول کرد، لە پاشا هەلسان و پڕۆشتن لە دواى پڕۆزى یا سى

روژ ھاتەو ە باسی شیوەی بیاری ئەکرد بە باخ و جۆگە و خانووەکانییەو و ووتی: لە خەوێکەم چوومە مالی حەزەرقی شا محمد عثمان سراج الدین شیوەکەى بەم جۆرەیه و شورای مالهەکە بو مالهەکەى بەم چەشنە بوو وە حەزەرقی شا محمد عثمان سراج الدینی برات پیروزیایی لی کردم و فەرمووی سالتیکی تر لەم رۆژەدا پەیمان تازە ئەکەیتەو.

(حەزەرقی مولانا ئەفەرموی: شیخی باوكم سالى داھاتوو لە ھەمان رۆژا بە پەحمەتی خوا چوو) انا لله و انا اليه راجعون.

وصار حضرة سيدنا القطب الاعظم سراج الدين خير خلف لخير سلف فالحمد لله رب العالمين.

ك ٣٧٧: مامۇستا ملا سید باقی گێرایەو ە فەرمووی:

جەنابی حەزەرقی شیخ مولانا خالید تەشریفی موبارەکی ھینا بۆ بالك^(١) و لە مالی خاوەنی دێیەکە بوو بە میوان، ئیمەش چووینە خزمەتی بۆ بەخیر ھاتن و زیارەتی لە دواییدا یەکی لە خزمەکانی ئەو خاوەن مالهە منالیکى ھینا ووتی با ناوی بنی ووتیان حەز ئەکەن چەند ناوی بدۆزینەو ە بۆ ئەو ە ناویکی بۆ ھەل بژیرین تۆزی بیری کردەو ە ئەجا فەرمووی ناوی ئەنێن () تا کەمێک ھیچی نەفەرموو و بێدەنگ بوو ئەجا فەرمووی عەززی کاکەیشم کرد ئەویش ھەروای فەرموو، یانی شا محمد عثمان سراج الدین.

(١) بالك: دێیەکە لە مەریوان

(نیشەجی و مەزاری خوالی خوێبوو جەنابی عالمی متبحر لە عیلمی باطن و ظاهر مامۇستا ملا باقرە - لە دوو پروو ە پایتەختەو ە دوورە) .

ك ۳۷۸: دووباره برآی حەزرەتی پیری دەستگیر حەزرەتی مولانا خالید

فەرمووی:

لە سەر فەرمانی شیخی باوکم چووم بۆ ناوچەیی تورکمان صحرا جەنابی برآی
خۆشەویستم کاک عثمان برآی ئەگەییەتی بەوێی کە خەریکی شیخایەتیە لەو ناوچەییە
لە خەوا: خالیدی برام دیت لە سەر دەستی لای ئەو تەمسک وەرگیرە لە شەوی
دوووەما ئەینی کە پیر ئەفەرموی هەر کەس دەستگیری ئەبی شەیطان شیخیەتی، لە
شەوی سێیەما حەزرەتی شیخ ئەچیتە ویزەیی ئەی ترسینی بەوێی ئەگەر تەمسک
نەکەیت لە ناوت ئەبەم من عثمانم کۆری شیخ علاء الدین لە بیارە.

مولانا ئەفەرموی ئەو پڕۆزەیی شەووەکەیی ئەو خەوێی نیشان درابوو من گەیشتمە
ئەوی لە ئیوارەدا، پیاوی لە مزگەوت هات و کەوت بە سەر دەست و پێما گەرمی و
محبەتیکی زۆری دەرپری زۆر سەرم سۆرما لێی کلاویکی لە خوری دروست کراوی
لە سەرا بوو، هەر وەک عولەما و زاناو پێشەواکانی ئاین نمونەیی ئیسلامەتی خۆیان
بە میزەرە نیشان ئەدەن.

و ئە کاتی حەوانەویدا لای ئەبەن، پرسیارم لە ئەحوالی کرد ووتی من شیخم و
مریدیکی زۆرم هەیە و بە سەر هاتی خۆی بۆ بەیان کردم بە تەواوی ئەجا تەمەسوکو
بەیعەتی وەرگرت هەزار شوکر و سوپاس بۆ خوا.

ك ۳۷۹: جاریکی تر گێرایەووە فەرمووی :

لە کاتی منالیم لە دوو پڕووە بوم ناکۆکیەك کەوتە بەینی کاکە عثمانی برام و
یەکی لە ئاگاکی پەزاوی هەورامان کە سەرۆکی عەشرەتی ئەو ناوچەییە بوو،
دەمەبۆلەییەك پڕوویدا هەپەشەیان کردبوو، لە دواي ماوێیەك حسین بە گیان هینا بۆ
مالەووە، عەززی شیخی باوکم کرد ئیوە فەرمووتان چاری نیە کەچی چاک بوووە و
شیفای بۆ هات. فەرمووی : ئەوانە کۆمەلێکی زالم و زۆردارن لە خوا ناترسن
ئەشزانن هۆکەیی ئیمەین، ترسام کە خانەقا بسوتینن لە تووپی و پەستی و نەزانی

خویان، داوام کرد له خوا که شیفای بۆ بنیری چهند رۆژی بۆ ئهوهی له شهپریان به دووربین تا ته گه نهوه مالهوه، فهرموی: دواى ئهوهی رۆشتنهوه سى رۆژی به سهرا تى پهري بیستمان که نه خوشییه کهى هاتوتهوه سهري و له دنیا ده رچووه. ولا حول ولا قوه الا بالله العلی العظیم وصلى الله على سيدنا محمد وعلى اله وصحبه وسلم الى ابد الابدين. له هه دیشی قدسیا هاتوو هه که ئه فهرموی: (اني لا تأثر لأوليائي كما يثار الليث الحرب).

ك ٣٨٠: جهنابی میرزا ئهحمدهی بیارهی^(١) بۆی گپرامهوه فهرمووی :

ئهچووم بۆ زیارهتی هه زههتی شا محمد عثمانی سراج الدین (قدس سره) له بیارهی شه ریفه وه به رهو دووروووه، له کاتی گه یشتمه که لی که ماجار که چیا په کی زۆر بلند له میانهی عیراق و ئیراندا، ئاله و سه ر کێوه به رزه دا له (عالمی میثال) دا ته مبینی که ته م هه زههتی شا محمد عثمان سراج الدین توجهی له خه لکی ته فهرموو وه تهو توجهانه م ته بینى تا گه یشتمه قه لاجی که دینه که پیاوی به جه رگ و توانا به پینج سه عات له که ژى که ماجاره وه ته توانی بیهری تهو ماوهیه، تهو هه موو مه سافه دوور و درێژه که پر یومه به درێژی تهو ماوهیه تهو زاته عظیمه پر که ماله توجهی ته فهرموو له خه لکی، وه ته نیا دوو کهس نه بی که ته م ناسین په کیان هه زههتی شیخ مه رحومی باوکی عاجز بوو لئی وه ئازادی نه کرد و لئی خوش نه بوو له حالی له دنیا ده رچوونیشا په همه تی خوای لی بی له گه ل ته وه شا که گه ردنی هه موو ئومه تی پیغه مبه ری (صلی الله علیه وسلم) ئازاد کرد، چونکه خیانه تیان لی کرد و زۆریان ئازار دا بوو. په نا ته گرین به خوا له ئازاردانی دلی ته ولیا و زویر کردنیان له خوا

(١) جهنابی میرزا ئهحمدهی پیاویکی به ته مه تی خوشخۆلق و شیرین په ووشت و زمان بوو ته مه تی جوانی خۆی سه راسه ر له خزمهت غوئی وه قت و شیخی مه رحومی باوکیا به خزمهت به سه ر برده بوو که نزیکه ی ٥٠ (په نجا) سالی له خزمه تی خانه قادا خزمهت گوزار بوو.

ئەپارنىنەۋە كە بە لوطف و كەرەم و بەخشەندە بن تا سەر لە گەل ھەمو موسلماناندا
 ئىمەش بى بەش نەبىن لەو مەرھەمەتە زۆرە و پەر مەرھەمەت بن لە گەلمان.
 ۋە ھەر ئەم جەنابى مىرزا ئەحمەد پەرھەمەتى خۋاى لى بى پياۋىكى پروخوش و
 خوو پەرەوشت جوان نىشانەى شادى و گەشى لە دەمو چاۋى پاكىيا ئەدرەوشايەۋە و
 سىمايەكى صالحانە كەرامات گېرەنەۋە و كۆمەك بە زۋارى خانەقا ھەر لە خۆى
 جوان بوو ئەو پياۋە خاۋەن بەخت و نەگىنە بوو كە جەنابى شىخى مەرھوم نامەيەكى
 پەر مژدەى بۆ نووسىبوو خەلاى كەردبوو، فەرەمۋى: تۆم بە دۆستى ھەر دو دنيای
 خۆم قبول كەردو، ۋە ھىچ خەتەرە و تردىد لەو قبول كەردنەدا نىە ئەم زاتە لە سەر
 ۋەسىيەتى خۆى ئەو نامەيەيان دواى ۋەفاتى لە شەۋى سى شەمەدا بۆ خستە ژىر كفنە
 كەيەۋە جەنابى حاجى ملا شريف و كاكە عەبەى كۆكا.

ك ۳۸۱: جارىكى تر جەنابى مىرزا ئەحمەدى بيارەى گېرايەۋە فەرەمۋى:
 ھەزەرەتى پىرى دەستگىر شا محمد عثمان سراج الدىن (قدس سرە) بانگى كەردم
 ژوورى تايەتى لە ھەرەم بە تەنيا لە خزمەتيا بووم تەشرىفى موبارەكيان نەۋارىان ھىنا
 ۋ قەصيدەى:

يا محمد المصطفى	جئت بالصدق والصفاء
خير مقدم قدمت	انت لالاسقام شفاء

لە سەر بوو شىرتەكە كە بە دەنگى پەر تاثير و بەرەكەتى ھەزەرەتى پىر خۆى بوو
 ھەزەرەتى پىر تەشرىفيان چۈنە مۇراقەبەۋە تاثيرات و بەرەكاتى ھات بىنىم كە نوورى
 بەرز بوەۋە تا گەيە ئەو مەقامەى پىغەمبەرى موبارەك (صلى الله عليه وسلم) بە
 جىسمى پەر نوورى لە شەۋى ميعراج دا تەشرىفى بىردە ئەۋى. ستايش و سەنا بۆ
 خۋاى پەرەردگار و ھەزار دروود و سلاۋ بۆ پۇرۇچى پاكى پىغەمبەر و ئال و يارانى.

ک ۳۸۲: حەزەرەتی پیر جەنابی شا محمد عثمان سراج الدین گیان لە وەلامی
نامەیه کی^(۱) بەرێز مامۆستا ملا سید عبدالکریمی ئیمام و مدرسی دینی ئەسکۆلدا
ئەفەرموی:

کامل السعادة و سیادة نديم مدرس

فرزانه جناب ملا سید عبدالکریم دام فضله السلام علیکم و رحمة الله و بركاته
بعد الأشواق وتمنیاتی الخیریه لمزید عزکم وفضلکم قد وصل الي کتابکم الکرم
من الکرم فصار قصار الفرح والسرور لقلبي السقیم وارجو الله تعالى توفیقکم
ودوامکم مع العافیه والهناء لترغیب العلم والدیانة ونشر الشریعة وهو علی کل شی
قدیر وهو العلیم بالعلم للعلم فی العلم لكل علم من العلوم وهو الكل فی الكل
والجزء ولا جزء ولا کل الا بجزء من جزء کله وهو الكل فی الكل کل ولا جزء ولا
کل فی کل کله ولا جزء من کله وهو الكل بکله و متصل بکل کل وهو جزء الكل
بالکل وهو کل متصل بکل کله وارجو منه الوصال بالوصال للاتصال بإیصال جزء
من جزء کله الذي لا ینجزا من الكل لنا ولکم ولباقی الاخوان وارجو الدوام علی
ذکر لا حول ولا قوة الا بالله وصلى الله علی سیدنا محمد و اله اجمعین.

خادم العلماء والفقراء
محمد عثمان النقشبندی

(۱) وەلامی نامەیه که بۆ جەنابی سید عبدالکریمی ئەسکۆل ئیمام و مدرسی ئەو دینیە، وە یەکیکه
لە چەندەها نامە ی پێر حیکمەت و پەرەمەت که بە زمانی کوردی و هەورامی و عەرەبی و فارسی و
تورکی بۆ موسلمانانی سەر پرووی زەمین ئەنێری بۆ سود و کەلکی دین و دنیا و ظاهر و باطنیان.

ك ۳۸۳: له جه نابی ماموستا ملا عبداللهی کاتیم بیست که له سالی ۱۳۸۴ هیجریدا^(۱) بوی گیرامه وه فەرمووی:

کاتی باوکی خوشه ویستم هات بۆ دوو پرووه بۆ زیارهتی حەزەرەتی شا محمد عثمان سراج الدین (قدس سره) که یه کهم سه فەری بوو، وه یه کهم جاری بوو که به خزمەت حەزەرەتی پیر بگات، ماوه یه که ماوه یه وه ئه بچار ئیجازه ی وه گرت و دوا ی تمسک گه پرایه وه، له پریگا له نزیک ی سنه ئوتومبیله که یان وه رگه پرا که دایکم و چه ند که سیکی تری تیا بوو، له وه سه فەره دا کوچی دوا ی کرد و دایکم بریندار بوو ده ستیکیشی شکا.

حەزەرەتی پیر فەرمووی مجتهدی به ته له قون پی ووتووم که تۆ به پیویست ئه زانری بۆ سنه بچی، منیش ده ستبه جی ئه مره که یم به جی هینا و چووم و دیم باوکم له دنیا ده رچوه و ته سلیم به خاک کراوه و دایکیشم له بیمارخانه خراوه، چووم سه رم دا له دایکم زۆر بی تاقەت بووم که بینیم وا ده ستی شکاوه و خوین به دم و چاویه وه دیاره و زۆر مات بووم و په ژاری دای گرتم بۆ دایکم و باوکم (فصبر جمیل)، ئه بچار له گه ل ماموستا ملا رسولی معاوی چووین بۆ سه ر قه بران و دوا ی گه یشتنم فاتیه که یه کم بۆ باوکی شیرینم نارد داوا ی کۆمه کی له حەزەرەتی پیر کرد و په نام بۆ برد و عه رزیم کرد که دایکو باوکم ئاویان لی به سه ر هاتوه، وه یه کهم جاریان بوه که هاتوون بۆ ئه وه سه فەره وه خه لکی ناحه زیش ناودلیان ئه خه نه بروو منیش زۆر نا ره حه تم و مات و بی تاقەتم کۆمه کی و یارمه تیم بده وه مژده یه کی خوشم بده ری دلم پیی شاد بی و سینهم گوشاد کات.

له پاش که می بینیم رۆحی ئه ولیاکان به ره وه سه ر قه بران و پرووه گویری باوکم هاتن و له ئوتومبیلدا بوون، هه ندیکیان پیشی ئوتومبیله که یان ئه کرده قه بری باوکم کاتی ئه وه م بین دلوخوش بووم به لام له دلّه وه به ئاواته وه بووم و حه زم ئه کرد که

(۱) ئیستا سالی ۱۳۸۴ هیجری - (۱۸) سال له مه ویش ئه کات.

پښه مبهري موبارهك (صلى الله على وسلم) حازر بوايه، له دوور چاوم پښكهوت كه
ته شريفى پر قهر و بهر كه تيان هه زاران هزار دروود و سلاواتيان لى بى دهر كه وتن
كه له سهر ته سپيكي له هه وادا ته روشت، ته شريفان درودى خويان لى بى
گه يشت و ته سپه كه لى له سهر قهبرى باوكم له هه وادا و هستاند كه نزيكى ٤، ٥ مه تر
له زهوى دوور بوو باوكم بينى له قهبره كهدا وهك نه خوش بى و ابوو يان بى
تواناييه كى هه بى.

پښه مبهري موباره كم (صلى الله عليه وسلم) بينى تهى پروانى بو سينه به تيله لى
چاوى جوان و شيرينى له سينگى باوكم وهك دوكل و تاريخى بهر زه بوه وه و نورو
بهره كات و فيوضاتى ته چوه ناو جيگه لى و ته و ليلى و تاريخه لى ته گرت، بهم شيويه
سى چاره كه سه عاتى ته واو به چاوى موباره كى ته پروانى بو سينه لى باوكم به چه شنى
له و ماوه پيدا قهبره كه و له شى باوكمى پر كرد له سرور و شادى له بهر كه ت و نورو
فيوزات حزم ته كرد و تاوتم ته خواست كه من بوومايه له جيگه لى ته و، كاتى كه
سهر اپاي قهبره كه لى و جه سه دى باوكمى پر كرد له ته نوار ته مجار ته شريفى فهرموو
به هه وادا و به جى هشت.

وه ته ولياكان ده ستيان كرد به وهر گرتنى ئيجازه له چه زره لى پير چه زره لى شا
محمد عثمان سراج الدين بو روشتن و دواى وهر گرتنى ده ستور ته شريفان فهرموو
خهم و په ژارو ماتيه كه لى منيش نه ما.

حمد و شوكر و سه نا بو خوا هه زاران درود و سلاو بو گيانى پاكي سهر دارى
كائنات و سهر وهر مان چه زره لى محمد المصطفى (صلى الله عليه وسلم) و ثال و
يارانى.

وه جه نابل ماموستا ملا رسولى مه نعاوى چى ديوو له گه ل ملا عبدالله دا له و
سهر قهبرانه له و كاته دا نوسيو مانه.

ك ۳۸۴: لەم سالدەدا خۆم لە دوورپووە بووم ئەگەر نامەيەك بۆ حەزرەتی شا محمد عثمان سراج الدین بەتایە لە ھەر لایەكەووە لە لای شارەزور و گەرمیانەووە ئەي فەرموو تۆ وەلامەكەي بنووسەرەووە، پڕۆژي نووسراوی لە دەرویش عبدالرحیم وە ھاتبوو كە خەلكی چوپستانە بوو لە قەزای ھەلەبجە، منیش لە داوی ناوو ناوونیشان و داوی دۆعای خێرو داوی كۆمەكی بۆی خویندمەووە نووسیوی قوربان لە مائی خۆمانەووە چوومەتە مائی باوكم ئەپاریمەووە كە دۆعای باش گوزەرائی و رەفاهمان بۆ بفەرموون وە بە چاویكی پر حیمایەتەووە ئاگاداریمان بفەرموون قوربان گیان دۆعایەكتان بۆ نارد بووین، كەوتۆتە دەست پیاوی پنی ئەلین (یوسف شاه وەیس) و ئەلی ناتان دەمەووە زۆریشم داوا لی كردۆتەووە و ھەر ئەلی بە ھیچ چەشنی ناتان دەمەووە.

داواكارم لە قاپی گەورەو ئازیزمان كە دۆعایەكی ترمان بۆ پەوانە بفەرموی وە ئەجار لە خوارەووە كاغزەكەي ئیمزا كردبوو.

حەزرەتی پیری دەستگیر لە گۆشەي نامەكەووە بەم چەشنە وەلامی فەرمووبو نامەكەتان گەیشت و ھەلگری نامەكەش خۆی حازر بوو كە كاتی زەرفەكەم كردەووە دۆعایەك لە ناو كاغزەكەووە كەوتە سەر ئەرز، منیش پیم ووت ئەووە چییە؟ ئەویش بە عەجایەتيكەووە فەرموی والله دۆعای تیا نەبوو نازانم من ئەووە چییە ئەوا دۆعاكەم بۆ ناردنەووە، ھەر ھەمان دۆعاكەي پیشوی خۆتانە ھەزاران شوكر و سوپاس بۆ خواي پەرورەدگار، وە نووسەر ئەلی من خۆم وا ئەزانم ئاگادار بووم لە كاتی ھەلچەربنی پاكەتەكە دۆعاكە كەوتە خوارەووە.

ك ۳۸۵: ئەوەي كە بەندە^(۱) لە خزمەت حەزرەتی پیرا بینومە زۆرە، لەوانە جاریکیان حەزرەتی شا محمد عثمان سراج الدین تەشریفی پر فەرپو پیرۆزیان ھینا بۆ پینجوين لە زەمانی حەزرەتی باوكی ئازیزیا وە لە مزگەوتی وەسمان پاشا تەشریفیان

(۱) مەلا ئەحمەدی قاضی.

مانه وه، منیش خه ریکی ناردنی نامه یه ك بووم كه بینیرم بۆ بیاره بۆ پرسورای هینانی (حه لاو) ی خیزانم كه مارهم کردبوو هیشتا نهم گواستبووه وه، کاتی هه والی ته شریف هینانی ئەم زاته بوزرگو عالی جه نابهم بیست چووم بۆ خزمه تی و زیاره تیم کرد، به لām نامه كه م یا له مزگهوت بوو یان له گیرفان ما بوو، دهستی پر فهر و بهره كه تیم ماچ کرد و عهرزی ئەو زاته عظیمهم کرد:

نامه یه كم بۆ جه نابی باوکی شیرینت نووسیوه فرسه ت نه بوو بینیرم ته شریف هینانی جه نابتان ئیتر وازی پی هینام له ناردن.

فهرمووی: نامه كه ت له باره ی کاریكه وه یه نیوه ی ته واو بوه نیوه ی ماوه عهرزیم کرد به لی ئەو زاته عالی جه نابهم نه فهرمووی چاكه نه فهرمووی خراپه تا ته شریفیان گه رایه وه و پرسیان به حه زره تی شیخی باوکیان فهرموو ئەهجار وه لāmیان فهرموو باسه كه م عهرزی شیخی باوكم کرد له وه لām ئاوا ی فهرموو.

ك ٣٨٦: جاری له خزمهت حه زره تی شا محمد عثمان سراج الدین دا چووین بۆ شلیر وه شه ویك له نزاره ماینه وه بۆ به یانی وولاخیان ئاماده کردو ماینیکیان زین کرد بۆ ئەو حه زره ته، کاتی پروانی به ماینه كه دا فهرمووی من سواری ئەم ماینه نايم وه فهرمووی نه خهیر والله سواری نايم، ئەهجار بۆیان گۆری به ماینیکی تر و له خزمه تیا كه وتینه پری نزیکه ی پینچ شهش سه عاتی رۆیشتین رۆژیکمان پی چوو کاتی گه راینه وه بۆ نزاره ئەو ماینه مرد كه حه زره تی پیر فهرمووی سواری نايم، چونكه ئاگادار بوو به حاله كه ی بۆیه سواری نه بوو و نه بایا خه لکی و ههروه ها خاوه نه كه ی بلین ئەم ماینه حه زره تی پیر سواری بوه ئەهباوه محفوظ و پاریزراو بوايه و پیروژ. سوپاس بۆ خوای پهروهردگار و ههزاران دروود و سلاو بۆ رۆحی پاکی پیغه مبهری نازدار و ئال و یارانی هه موو.

ك ۳۸۷: نەخۆشى و ئازارىڭم ھەبوو، چەند جار كە ئەچوومە خزمەتپان
 ەرزىم ئەكرد، ئەى فەرموو ھەر ئىشەكە دەرکەوت پىم بلى ئەوا ئىشەكەم لى پەيدا
 بۆتەو، وە ھەر كاتى ئەمووت ئەوا ئىشەكەم بۆ پەيدا بوەو بە كوللى ئەو ئىشەم لا
 ئەچوو نە ئەما، فالحمدلله والصلاة والسلام على رسول الله.

ك ۳۸۸: لە كاتى وەفاتى ھەزرەتى شا علاء الدين دا خوا مقامى ئەعلا بفەرموى
 پېرى بوو لە خەلك وە جەنابى ھەزرەتى پىر شاھى عثمان گيان تەشريفپان لە
 مىحرابە كەدا بوو، بەندە لە گەل ملا عزيزى خۆشكەزاي مامۇستا ملا عارف بانەيدا
 بووم خوالى خۆشچى دانىشتبووين دور لەو سەماحتە قسەمان ئەكرد وە زۆر
 قسەكەمان بە چرپە و ئەينى بوو ئەوەى لە لامانەو بوو گوئى لى نەبو ئەلپن چى وە
 قسەكەمان بۆنى غەيبەتى يەككىكى لى ئەھات، ھەزرەتى پىر ئاوپرى لى دايەنەو بە
 دەنگى بەرز فەرموى: اللهم اغفر لامة محمد مغفرة عامة^(۱) (صلى الله عليه وسلم)
 ئىشارەى فەرموو بە واز ھىنايمان لەو باسە، سا خوا پەشىمانم و تەوبە بى لە گشت
 غەيبەت و بى ئاگابى و قسەيەكى نابەجى كە لە دەممان دەرچوو بى يا كردارو
 كردهوئەك كە خوا پى ناخۆشچى، ساخوا ليمان خۆشە بمان بەخشە عەفومان بكە
 تەوبەمان لى قبول بفەرموو تۆ خوايەكى بەراستى لى بوردەو بەخشندە و مېھرەبانى،
 وە بارانى پرەھمەت بربۆزە بە سەر پىغەمبەرى موبارك (صلى الله عليه وسلم) و ئال
 ويارانى.

ك ۳۸۹: جارى لە گەل خوالى خۆشبوو مامۇستا ملا عارفى بانەيدا لە
 پىنجوئەنەو ھاتىن بۆ خزمەت ھەزرەتى پىر بۆ شارى سولەپمانى بۆ زيارەت لە
 حوجرەكەى ملا سىد عارف، حوجرەكە پىر بو لە مەلا و فەقى و زانا و مامۇستايان
 بەندەش لە ناو دەرگا كەدا خۆم لە حالىكى زۆر نازەحتا ئەيىنى لە ترس و بىمى

(۱) يانى : خوايە خوشبە تۆ لە ھەموو مۇسلمانانى ئوممەتى پىغەمبەر (صلى الله عليه وسلم).

گوناهو خراپه کانم، کتوپر حه زره تی پیر شا محمد عثمان سراج الدین فهرمووی:
ياأيها الذين آمنوا توبوا إلى الله توبةً نصوحاً.

سهرم هه لپری حه زره تی پیر به عه جایه ب ئه پروانی بۆم و چاوی موباره کیم لی
ناتروکینی، واش دیار بوو که مامۆستاکان هیچیان گوئیان لهو فهرمایشته ی نه بوو،
پاک ی و بی عه بی بۆ خوایه که ههرچی بیهوی ئه یکات، مه یلی بی گوی نه بیسی
نابیسی، مه یل بکات گوی که پ بکات له ههر چی که پری ئه کات بۆ ههر چی بیهوی
بۆ ههر کهس بیهوی.

ك ٣٩٠: جاری له مانگی رهمه زانا هه لبه ستیکم بهم چه شنه دانا

په شیمانم په شیمانم په شیمان

نامه یه که لهو حه زره ته وه گه یشت فهرمایشتی فهرموو بوو، منیش چه ند دپیری
شیعرم له سهر هه لبه سته که ی تو داناوه به لام هیشتا ته واوم نه کردوه ئه مهش
سهره تاکه یه تی:

پیکارم پیکارم پیکار

که واته که ی: په شیمانم په شیمانم په شیمان

ك ٣٩١: له باوکی شیرینم و خوشه ویستم ملا محمدی قازی م بیست رهمه تی
خوا ی لی بی بوی گپرامه وه که ملا عبدالرحمن پینجوینی له نه وه و ئه ولادی سید
نورالدین بریفکانی یه رهمه تی خویان لی بی که له ئه شراف بوو، وه زور کهس
خه لکی پینجوین ئه مه ئه زانن دلنیاشم که هیچ کهس ئه وه ی بۆ حه زره تی پیری
دستگیر شا محمد عثمان سراج الدین باس نه کردوه، وه که سلیش باسی نه کردوه که
دایکی رهمه تیم له نه وه ی ئه وانه^(١)، له وه لامی نوسراویکا ئهم دپره ی به مژده بۆ

(١) یانی به نده له دایکه وه سیده.

نوسیم که مرحومی ملای پینجوین له نهوهی سید نورالدین بریفکانه و بهندهش له وانم.

عزیز من سَمی شاه مختار زیت العلم نسل جد ابرار
منیش زور پی شادمان بووم بهو مژده خوشه شوکر و سوپاس و سهنا بۆ زانی
پهروهردە گار سوپاسیکی پاک و چاک و بی پایان وه ههزاران دروود و سلاو بۆ رۆحی
پاکی پیغه مبهری نازدار ﷺ.

ك ٣٩٢: جاری له گهڵ حاجی كاكه حمه‌ی كۆری خوالی خوشبوو حاجی محمد صالح پێكهوه چووین بۆ بیاره‌ی شریف ئهو شه‌وه له‌وی ماینه‌وه و ئیجازه‌شمان وه‌رگرت له خزمه‌ت هه‌زره‌تی شیخ علاء الدین قدس سره كه به‌یانی بگه‌ڕینه‌وه، كۆلیه‌ی خانه‌قامان وه‌رگرت و به‌ چاوه‌ خواردمان، حاجی كاكه حمه‌ ووتی هه‌ركه‌س بجی بۆ ته‌کیه‌ی فلان به‌یانیان كه‌ره و نان و ماسی دهرخوارد ئه‌ده‌ن، دوا‌ی ئه‌وه هه‌لساین چووین بۆ خزمه‌ت هه‌زره‌تی شا محمد عثمان سراج الدین بۆ ده‌ست ماچكردن و زیاره‌تی و به‌ دل هه‌زمان ئه‌كرد دؤ‌عای خیرمان بۆ به‌رموی، دوا‌ی زیاره‌تی ئه‌و سه‌ماحه‌ته‌ به‌رمووی دانیشن نان و چایی بخۆن عه‌رزمان كرد خواردومه‌انه، به‌رمووی نه‌خه‌یر ئه‌بی هه‌ر دابنیشن، به‌ زور دای ناین و نان و كه‌ره‌ی سه‌ی و چای بۆ ناردین.

ك ٣٩٣: جاری له خزمه‌ت هه‌زره‌تی شا محمد عثمان سراج الدین دا بووم به‌ ته‌نیا له‌و حوَجْره‌یه‌دا كه‌ چایان لی ئه‌نا، ئه‌و هه‌زره‌ته‌ش نامه‌ی ئه‌نووسی، به‌ زمان بۆ خیزانم مه‌تله‌ییكم عه‌رز كرد، له‌ پاشا به‌ دلێش داوایه‌کی تری خیزانم تقدیم كرد كاتی له‌ نامه‌كه‌ به‌وه‌ به‌رمووی: ها یانی بۆم بلێه‌وه ئه‌لی چی منیش ته‌نیا داخوازییه‌ زمانیه‌كه‌م عه‌رز كرده‌وه، به‌رمووی هیچ مه‌تله‌ییکی ترت نیه‌ !!! عه‌رزیم كرد نه‌خه‌یر

فەرموۋى ئەى داۋايەكى تىرت ھەبوو ەرزىم كىر ھىچم نەووتوۋ، فەرموۋى بەلى لە بارەى مائەوۋەتان داۋايەكى تىرت ھەبوو ەرزىم كىر ئەگەر ووتىتىم ئەشزانى چىم ووتوۋ سوپاس بۇ خۋاى پەرۋەردگار و درود بۇ گىيانى پاكى پىغەمبەرى موبارەك (صلی اللہ علیہ وسلم) ئەو خۋايەى كە دلى خۆشەويستانى ئوممەتى پىغەمبەرى وا پرووناك و بىگەرد كىردوۋ بە خەتەرە و خەيالى ناو دلى خەلكى ئاگادارى كىردوون و ئەسرار و ئىنييەكانى بۇ ئاشكرا كىردون، ھەر وەك فەرموۋىانە: النقىشبنديون جواسيس القلوب.

ك ۳۹۴: جارىك لە زەمانى باۋكى پاىە بەرز و پىرۋىزىيا ھەزرەتى شا علاء الدين خۆشنىودى خۋاى ئەم زاتە ھەزرەتى شا محمد عثمان سراج الدين تەشرىفى ھىنا بۇ پىنجوین ماۋەيەك تەشرىفى موبارەكى مايەوۋ، پىرۋىك لە خىزمەتيا گەرامەوۋە بۇ مزگەوتەكەى خۆم و لە سەر پىشت پال كەوتم بىنىم كە تەشرىفى ھىنا بۇ مزگەوتەكە بەندەش ھەستام بۇ خىزمەتى لە بەر چاۋم ھەرما تا چەند ھەنگاۋى نىزىك بوۋەوۋە ەبەكەى چاك كىر بۇ دانىشتن ئەوسا لە بەر چاۋم وون بوۋ.

ك ۳۹۵: ۋارىكەوت ئازارىكى زۆر لە قورگى خىزانم دا پەيا بوۋ پىرۋ بە پىرۋ ئازارى ھەر زىادى ئەكىر بە چەشنى تفى بۇ قووت نە ئەدرا نە وەك خۋاردن ماۋەيە ئاۋا مايەوۋە پىرۋى ۋوتى پارە بۇ پىرۋىكى ۋا سەرف نەكرى بۇ چى باشە با بچىن بۇ سولەيمانى بۇ لاي پىزىشكى چارە سەرىكم بۇ بىدۋىتەوۋە پىم ووت من ئەچم بۇ بىارەى شەرىف و ەرزى ھەزرەتى شىخ عثمان ئەكەم، دلىاش بە ھەر بە ەرز كىردى ئازارەكەت لە سەر سووك ئەبى، ۋوتى بچۇ، كاتى گەشىتمە ئەۋى ۋە بە دىدارى موبارەكى شەرەفدار بووم ەرزىم كىر فەرموۋى دەرمانى بۇ دائەنىن ان شاء اللہ نىزىكى نىۋەپۇ دىبارە ەرزىم كىردەوۋ، فەرموۋى سەبىركە تا ئىۋارە، ئىۋارە ەرزىم كىردەوۋە فەرموۋى بەيانى ھەروا ئارامى پى گىرم تا سى يان چۈا پىرۋ. بەيانىيەك چۈومە

خزمەتی دواي خۆر كەوتن فەرمووی خیزانت چىيەتی؟ نەخۇشییەكەيىم عەرز كرد،
تۆزى بىرى كرده وە فەرمووی ناوی حەلاوہ وۆتم بەلى تۆزى هيچى نەفەرموو منیش
هەر ئەرۋانم بۆى وە تەشريفى دانىشتوہ قاچىكى موبارەكى پاكىشاوہ و قاچىكى تریانى
لە سەر ئەژنویە دەستی موبارەكى خستۆتە سەر، وە نیوہ دەستی لە سەر ئەژنویەتی و
منیش و اخەریكم سەیری ئەكەم كە دەستی موبارەكى وورده وورده لە لای گوئیەوہ
بەرەو دەم و چاوی ئەجوولئى ئەبجار لەوئوہ بەرەو خوار دەستی موبارەكى هینا تا
سەر سنگى و چاوی كرده وە فەرمووی: قەیناكا ئەگەر ئەتەوى بگەریتەوہ، ئەو
رۆژە دواي نیوہرۆ گەرامەوہ و شەوہكەى لە هەلەبجە بووم و دواي نیوہرۆ
گەیشتمەوہ پىنجوین، كە چوومەوہ مالدەوہ سەیر ئەكەم هەر ئەلى ناساخیشى
نەگرتوہ، بەلام ووتى لەو كاتەوہ تۆرۇیشتى تا چەند رۆژى لە حالىكى زۆر ناخۇشا
بووم كاتى باوكم لە گۆلە هات بۆ مووچە وەرگرتن و بىنىمى زۆر دلگران بوو داواي
ئىجازەي كرد و وەرى گرت و خۆمان حازر كرد كە بكەوینە رى بەرەو سلیمانى بۆ
لاي پزشك چوو كە ئوتومبیل بگرى كاتى ئەو رۆشت هەستم كرد كە شتىكى سارد
و نەرم بە گەرووما چوہ خوارەوہ، تەم قووت دا بە ئاسانى قووت چوو ئاوم
خوارەوہ زۆر بە ئاسانى و بى زەحمەت پاروئەكیشم قووت دا هەر وەكوو كاتى
ساخیم قووت چوو، كاتى باوكم گەرايەوہ پىم ووت نایەم بۆ سلیمانى چاك بووم و
حالم باش بوو، ئەویش چوو كەبابى بۆ كېرم تیر و پىرم لى خوارد كە وەختەبوو لەوہ
پیش لە برسا بېرم هيچم بۆ قووت نەئەچوو، سوپاس بۆ خواي پەرۋەردگار.

ك ۳۹۶: نامەيەكم نووسى بۆ سەرۋەرى خۆم حەزرىتى شا محمد عثمان سراج
الدين بۆ پرسو راي كردنى پارچە ئەرزىكى خۆمان بە خانوو لە پىنجوین وام ئەزانى
ئەفەرموى موبارەك دواي ناردنى نامەكە بۆ ئەو پىشەواي دین و دنيایە دەستم كرد بە
كېرىنى بەرد و پىوئىستى و كەلو پەل بۆى، بەلام هەركات ئەمەوى لەو بارەوہ خەرىك

بىم يا كەل و پەلى بۇ بىكرىم دەسبەجى يەك جار ئەپۇمم يا بۇ ھەر كارى كە خۇ گرتن و
 ئارامى پىويست بى، ئىتر ئەو كارەم لە سەر شان قورس و سەنگىن ئەبى، چەند جار
 ئەم كارەم تاقى كردۆتەو كە يەكجار پۇمىن لە ھەر كارىكا نىشانەى راگرتن و
 سەبرە، ھەر جار خەرىك ئەبووم پۇمىنى ئەھات تا پۇژى لە ناو خۇمانا باسەم كرد
 ووتم: خوايە بىكەى بە خاطرى جاھى قورئان و حەقىقەتى قورئان و پاىە بەرزى
 قورئان من محتاجم بۇ خانويەك تيا پچەویمەو، ئەگەر ئەم خانوہ باشە و چاكە با گویم
 لە دوو جار پۇمىن وە ئەگەر چاكە باش نىہ ئەوا يەكجارم گوئى لى بى، پاش كەمى
 گویم لە يەك پۇمىن بوو لە يەكى بە بەردەمى پەنجەرەكەمانا تى پەرى، خىزانم ووتى
 ئەگەر حەزرىتى شىخ فەرمووى خانوو دروست بىكە ھەر دروستى ناكەيت؟ منىش
 ووتم ئەگەر ئەم بەرموى دروستى بىكەم ئەوا دەستى پى ئەكەم، لە دواى چەند
 پۇژى وەلامى نامەكەى خزمەت پىر ھاتەو لە سەرەتاوہ فەرموو بوى لە خصوصى
 خانو كردنەوہ جارى سەبر گرە، ئەمرەكەم بەجى ھىنا و پارەى كپىنى بەردەكانم
 وەرگرتەو، چەند جار لە خزمەتيا بووم دواى ئەوہ وىستويانە لە بارەى فروشتى
 شتىكەوہ يا كپىنىوہ پرس و پاى پى بىكەن كىوېر پىكەوتوہ ھەر لەو مەجلىسەدا
 دوو جار پۇمىن، كىوېر حەزرىتى پىرى دەستگىر فەرموويەتى ئەوا بۇيان ئىمزا كردى
 (العطسة شاهدة والعطستان شاهدتان) ئەجار ئەو دۆستى خوايە لە ناو ئەو
 جەماعەتەدا پرووى كردە بەندە و فەرمووى تۇ بۇ خانوہكەت چىت كرد؟ منىش بە
 سەرھاتى ئەو خانووم بۇيان كپرايەو، وە وام بۇ دەرکەوت كە سەماحەتيان ئاگادار
 بوون لەو پۇمىنانەى كە بو بەھۆى خانوو نەكردنەوہ، بۇيە لە جارەكانى پىشووډا
 پرسىارى نە ئەفەرموو ئەجارە دواى ئەو دو پۇمىنە پرسىارىيان فەرموو ھەزاران شوكر
 و سوپاس بۇ خواى پەرورەدگار، درود و ستايشى بى پاىان بۇ گيانى پاكى محمد
 رسول اللهى نازدار و ئال و يارانى، درود و سلاوى بە بەردەوامى و ھەرگىزا و
 ھەرگىز نەبراوہ و پرشنگدار و روناك تا پۇژى دواى.

ك ٣٩٧: جارى له گهل سى كهسى^(١) خه لكى پىنجوين بۆ بياره شەریف
 رۆيشتم بۆ زيارهتى حەزرهتى شا محمد عثمان سراج الدين (قدس سره) كاتى گەيشينه
 سيد صادق يەككيان كه ناوى فتح الله فرج بوو، ووتى: ئەگەر حەزرهتى شەيخ
 عانه^(٢) يەككى كۆنى دامى ئەوا پروايەكى دامەزراوم پىي ئەبى، كاتى گەيشينه بياره
 شەریف و بە دیدار و سیمای موبارەكى شەرفدار و کامیاب بووین هەریەكەى سەرو
 دوعای خەلات کردین بەلام عانه یەكى دا بە ناوبراو و فەرمووی: لە بەغا ئەم عانهم
 وەرگرتو منیش ئەى دەم بە تۆ وەرى گرە و ئیتر محبەت و عقیدەت بێ، حمد و
 شوکر و سوپاس بۆ خوا ئاوات و داخوازییەكەى هاتە دى.

ك ٣٩٨: لە یەككى پروا پیکراوم بیست كه هەر وهك خۆم دیبیتم وهه یاهه بۆی
 گێرامه وه ووتى: شەیتان خەتەرى پى کردم كه بچمه لای خیزانم كه لە حەیزا بوو
 ئەشم زانی كه حەرامه، ویستم ئەو کاره نا بەجییه بە جى بینم كتوپر دەرگاكه مان بە
 توندی رایان وەشانند هەر وهكو یەكى رای وەشیئى منیش وازم لەو کاره بى شەرعییه
 هیناو خوا پاراستمى بە کۆمهكى دۆستان، بۆ به یانی هەستام سەیرم کرد دەرگاكه
 داخراوه کردمەوهو چوومه دەرگای دەرەوه بینیم ئەویش هەروەها زانیم كه ئەو کاره
 لە ئەولیاوه بوو، لە دواى ماوه یە نامەیه لە حەزرهتى شەيخ محمد عثمان سراج الدين
 هوه گەيشتم بە خزمەتى ئەم ئایەتە پیرۆزەى تیا نوسرابوو: ﴿اعوذ بالله من الشيطان
 الرجيم ان النفس لامارة بالسوء الا ما رحم ربي﴾ تو از ماى كه از ماى يانى تۆ له
 وانەى كه (ما) ئەنگریتەوه چونكه تۆ له ئیمەى، ئەبجار و وتم: ئەوهى دەرگاكه شى

(١) ئەو سى كه سه يەكيان حاجى كاكە حمە بوو دوهميان ئەحمەد خوا مراد و سيئەميان فتح اللهى
 فرج بوو.

(٢) عانه: دراوێكى كۆنى عىراقە بە (٤) چوار فەلس ئەچوو.

راوه‌شاندوه دياره ههر خوی بووه، سوپاس بۆ خوای په‌روه‌ردگار و درودیکى بى
پایان بۆ گیانی پاکی پیغمبه‌رى نازدار (صلی الله علیه وسلم) و ئال و یارانى.

ك ۳۹۹: دواى حمد و سەنای خوای په‌روه‌ردگار و درود و ستایشیکى بى حەد
و ژمار له سەر پیغمبه‌رى نازدار و ئال و یارانى هه‌موویان به گشتى هه‌تا رۆژى
دواى به پێى ئایه‌تى (وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ) ئەم به‌سه‌رهاته‌ى خۆم ئەنووسم خوای
گه‌وره تۆش له به‌ر خاترى پیغمبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) و یارانى شیرانى و ئەولیا
و نازدارانى خاوه‌ن وه‌فا و راستى و پاكو بیگه‌ردانى ده‌رگای په‌حمه‌ت به‌مانپاریزه له
گشت سه‌ختى و کۆسپ و ته‌نگانه و غه‌فلەت و دل‌ره‌قى و تاریکیه‌ك، وه له
هه‌رچییه‌ك كه له قاپى تۆ و دیدارى شیرینت دورمان ئەخاته‌وه ئەى په‌روه‌ردگارى
گه‌ردوون، و بارانى په‌حمه‌ت به تاوئیکى به‌هارانه بپژینه به سەر محمد (صلی الله علیه
وسلم) و ئال و یارانى. ئەمه‌ش كه‌رامه‌ته‌كه‌یه كه عه‌رز ئەكرى:

حه‌زه‌رتى پیر فه‌رمانى فه‌رموو كه ته‌ركى جگه‌ره كێشان بكه‌م، وه چه‌ند جارى
شاهى سراج الدین به خۆى ئەفه‌رموو سى باره و چوار باره‌ى ئەفه‌رموو ئەه‌جار ئیتر
نه‌ى فه‌رموو كه به خزمه‌تى ئەگه‌یشتم له خزمه‌تیا جگه‌ره‌م نه‌ئه‌خوارد. چه‌ند سالى به
سه‌ر ئەو فه‌رمایشته‌دا تى په‌رى هه‌ستم به لاوازی و بى هیزى ئەكرد و په‌ره‌ى ئەسه‌ند
تا جارى له‌گه‌ل مه‌لا عه‌لیدا له چاخانه‌كه‌ى ملاحه‌ممه‌ امین له سلیمانى دانیشتبووین
یه‌كێك له ته‌نیشتمه‌وه دانیشتبوو پێیان ئەووت سید سعید^(۱)، جگه‌ره‌كه‌یم داگیرساند
زۆرى ئەزیه‌ت دام منیش په‌چانم كرد كه ئیتر جگه‌ره نه‌خۆم پاكه‌ته‌كه‌م دا به‌ ناو
براوى ته‌نیشتم من ئیتر وازم هێنا ئەویش پێى و وتم ده‌ستى پى ئەكه‌ینه‌وه، منیش پێم
ووت نه‌خه‌یر. دواى چه‌ند رۆژى چووم بۆ بیاره‌ى شه‌ریف و چه‌ند شه‌وى مامه‌وه،
رۆژى شیخ محمد عثمان سراج الدین فه‌رمایشتى فه‌رموو: به‌یه‌كجگارى وازت له

(۱) ئەو سه‌ید سعیده ئیمام بوو له به‌كره جۆ پێش ماوه‌یه‌ك هاته مزگه‌وتى دینیك لهو نزیکانه.

جگه ره هینا؟ عهرزیم کرد به لئی، فهرمووی: مه علووم؟ و وتم به لئی، دواى ماوه یه کی تر چوومه وه خزمه تی فهرمووی: به ته واوی وازت له جگه ره هینا؟ عهرزیم کرد به لئی زانیم که ئاگاداره به سهر ئه حوالما به ئه مری خواى ته وانا شوکر و سوپاس بۆ ئه و خواجه که ئه وى ئاگادار کردوه به هه موو ئه سرارى که ون و نه یی مریده کانيا به جه م.

ك ٤٠٠: جارى له بیاره ی شه ریف له گه ل جه نابى شیخ عثمانى سیرى دا ههر دوکمان بانگ کراین بۆ مالى حه زره تی شیخ محمد عثمان سراج الدین چو وین و له وى هیشتا قاوه لئی ئاماده نه کرابوو به جه نابى کاکه عثمانى سیریم ووت من شهرم ئه که م له خزمه ت حه زره تی پیردا هه رکات ئه و زاته ته شریفی هینا پرسىارى عه رز بکه له باره ی ئه سته ریه ی ده س کرده وه، په سه ندی کرد ووتى باشه، وه من به نه یی ئه و باسه م بۆ کاکه شیخ عثمانى سیرى باس کرد:

این چه شورىست که در دور قمرى بینم
همه افاق پر از فتنه و شرمى بینم^(١)

دواى ماوه یه کی زۆر حه زره تی پیر ته شریفی هینا به بى پرسىار کردن فهرمووی که ئاواى ئه گه یاند (خه لکی هه تا شوانیش رادیوى کپروه و گوئى لى ئه گرن بۆ ئه وه ی که پى ئه ووترى مانگی ده سکرد، وه ئیتر له و باره یه وه هه رچی فهرموو گویمان بۆ گرت سوپاس بۆ خوا و درود و سلاو بۆ گیای پیغه مبه رى نازدار و ئال و یارانى به گشتى ئامین.

(١) عه ره بیه که ی: ما هذه الفتن تبدو في النظر منها امتلا الافاق في عصر القمر

ك ٤٠١: له جه نابی حاجی وهستا ته حمه دی خه یاتم بیست کاتی که هات بۆ زیاره تی چه زره تی پیری دهستگیر چه زره تی شا محمد عثمان سراج الدین له پینجوین ووتی: له گه ل عبدالرحمن چووین بۆ خزمهت ئەو زاته بزورگه منالیکي پی بوو که دایکی نهی ته ویست و دووره پهریزی لی ئەکرد، ههروهک ههندی گیاندار و زینده وهری مالی ناهیلی به چکه کهی شیري بخوات، وه به ته مای ووتنی ئەو تکایه بوو له خزمهت پیردا بۆ ته وهی دوعای بۆ بکات ووتی کاتی مناله کهم دانا له بهردهستیای پی ته وهی من هیچ بلیم دواي ته وهی دهستی موبارهک و پر فهبری هینا به سهریا فهرمووی ئەم مناله گلهی له دایکی ئەکات به ناوی منه وه پیی بلی ئەگهر دووری له مناله بکا و شیري نه داتی له لایه ن ئیمه وه ئازاری تووش ئەبی منیش مناله کهم برده وه و ئەو که پرامه ته م بۆ دایکی گیرایه وه، ئەویش ووتی: ئەگهر ئەو شیخه با غه زنه یهک له ئەرزا بۆ خۆی ده رهینی، ههر به و چهشنه مایه وه، تا له زستانا حالی خراب بوو و نه خۆش کهوت وه به دهردی ئیفلجی گرفتار و دوچار بوو، له به هارا بردم بۆ بیاره ی شه ریف و حالی باش بوو، هه زار شوکر و سوپاس بۆ خوا و درود و ستایشی پی پایان بۆ گیانی پاکی پیغه مبه ری نازدار ﷺ.

ك ٤٠٢: وه ههروه ها جارێك له خزمهت چه زره تی شا محمد عثمان سراج الدین دا بووم (قدس سره) داواي ئاوی خواردنه و هیا ن کرد، منیش له و کاته دا تینووم بوو، خو شحال بووم له دلی خو ما و وتم له و ئاوه ئەخۆمه وه، به لام ئاوه که ماوه یه کی به سه را تی په ری خو م به خو مم ئەوت ئەو ئاوه ههر نه هات!!! ئەمجار که وتمه لۆمه ی خو م و وتم ئەی نه فس: چه زره تی پیر تینوویه تی داواي ئاوی فهرمووه من هیچ به خه می تینوویه تی ئەو زاته وه نیم جار ی خه می خو مه په یما ن پی تا لی ره دا بم ئاو نه خو مه وه مه گهر چه زره تی پیر ئەمرم پی بکات!!! کاتی ئاوه که یان ئاماده کرد و ئەو زاته پیرو ز و بزورگه نۆشی کرد که می له په رداخه که دا ما بو وه فهرمووی ئەم ئاوه بده ن به مه لا

ئەحمەد و پەرداخەكەشى بۇ پەر بىكەنەوۋە ئاۋەكەم خواردەوۋە و پەرداخىكى تىرشىيان بۇ
 ھىنام ئەۋىشم ھەر خواردەوۋە شوكر و سوپاسىكى بى پايان بۇ خۋاى پەرۋەردگار
 سلاو و درودى خوا لەسەر پىغەمبەر و ئال و يارائى.

ك ٤٠٣: جارى بە رىگەوۋە بووم كە بچم بۇ زىارەتى ھەزەرەتى قىطبى زەمان شا
 محمد عثمان بۇ بىارەى شەرىف لە رىگا لە باسكە درىژ بە خزمەت جەنابى عالمى
 فاضل و محبى كامل مامۇستا ملا عارفى بانەبى گەيشتم كە تەشرىفىان لە خزمەت
 ھەزەرەتى پىر ئەھتەنەوۋە پىنى وۆتم: كاتى گەيشتمە بىارە و چوومە خزمەت ھەزەرەتى پىر
 ئەو كۆمەلەى لەۋى بوون فەرموۋيان ئىستا ھەزەرەتى پىر خەبەرى ھاتنى ئىۋەى دا و
 فەرموۋى: ئىستا مامۇستا ملا عارف دىت بۇ ئىرە. شوكر بۇ خواو ھەزار سلاو بۇ
 گىيانى پىغەمبەر و ئال و يارائى.

ك ٤٠٤: ئىمە كۆمەلەى بوۋىن لە خزمەت ھەزەرەتى پىردا لە بىارەى شەرىف ۋە
 جەنابى حاج ملا ئەھمەدى ئىمامى دىنى بناۋە سۈتەيە^(١) كە لەسەر سنورى ئىرانە، ۋە
 ھەزەرەتى شىيخ علاء الدىن تەشرىفى پىر فەريان لە ھالى ھەياتا بوو، پۇژى ھەمومان
 لە مالى ھەزەرەتى شا محمد عثمان سراج الدىن دا بوۋىن بە كۆمەلەى ئەم مامۇستايەى
 ناۋىراۋ وۆتى: چاۋم موۋى لى ھات، ۋە لەۋە پىششىش ھەر دوچارى ئەو نارەھەتتە
 بووم ھەزەرەتى پىر ناردىمى بۇ كەركوك لەۋى چارىيان كرد، بەلام سالى رابوردو زۇر
 گىرام پىنى لە ئاكامى ئەو زۇر گىرانەوۋە دووبارە دووچار بوومەوۋە، كاتى بە خزمەتى
 گەيشتىن ھەرزى كرد داۋا كارم لە لوتقى جەنابتان كە دۇعايەكم بۇ بنووسى خوا
 منالىكى نىرىنەمان پى بىەخشى، ھەزەرەتى پىر فەرموۋى دۋاى ئەم ژن ھىنانە پىكەننىت

(١) بناۋە سوۋتە: سەر بە قەزاي پىنجۋىن و سەعات و چارەكى لەۋىۋە دورە. ئەم زاتە پىر
 مەبەتە جەنابى حاجى ملا احمد تا ئىستا كە خەرىكى ئەم نووسىنەم تىلى سلىمانى بوە.

ئەبى!!! عەرزىم كەرد بەلى، فەرموۋى ناۋى چىيە؟ عەرزىم كەرد عەدلە، ئەبجا شىۋەى
 و چۈنەتتى برۇى و لووتى و بالائى ھەموۋى باس كەرد كە چۈنە ئەبجار فەرموۋى: ئەو
 ئافرەتە عەرق ئەكات بە بى گەرما و ماندو بوۋى كە توشى بى بە ھۆى ئىشەۋە
 ئەبجار فەرموۋى ئايا سكى ھەيە؟ فەرموۋى ئەبجارە تازە تى پەرى دۇعايەكى بۇ
 ئەنوسىن بۇ سكى دوۋەى بۇ ئەۋەى ئېرىنە بى يانى كور، كاتى لە خزمەتيا ھاتىنە
 دەرۋە ملا ئەحمەد فەرموۋى: ديارە سكى ئەبجارەى كچ ئەبى، كە بوو ھەروا بوو،
 بۇ سالى داھاتوو وا ئەزانم كورى ئەبى بەلى بۇ سالى ئايندە كورى بوو ناومان نا
 خالد سوپاس بۇ زاتى پەرۋەردگار دروود و سلاو بۇ گيانى پاكى پىغەمبەرى نازدار و
 ئال و يارانى.

ك ٤٠٥: كاتى ھەزرەتى شا علاء الدين قدس سرە تەشرىفيان لە ھالى ھەياتا
 بوو چووم بۇ بيارەى شەرىف شەۋى لە خەتمەدا بەشدارىم كەرد جەنابى ھەزرەتى قىطبى
 اعظم و نائىبى رسول الله شا محمد عثمان سراج الدين تەشرىفيان حازر بوو، كاتى
 دەست كرا بە تەھلىلە ئەم زاتە موبارەكە ھەر ئەھات و لىم نزيك ئەبۋەۋە تا سەرى
 موبارەكى بە تەۋاۋى ھىنايە پىشەۋە لىم لە كاتى لا الە سەرى ئەبەردە دواۋە بەلام لە
 الا الله سەرى ئەھىنايەۋە پىشەۋە، گەرميەكى وام بۇ ئەھات، ھەستەم ئەكەرد كە كلىپە
 و بلىسەيەكى ئاگر بەرەۋ پرووم دى، ھەزاران شوكرانە بۇ خوا و ھەزاران درود و
 سلاو لە ديارى پاكى پىغەمبەرى نازدار.

ك ٤٠٦: جارى لە بيارەى شەرىف لە خزمەت ئەو دۇستى خوايەدا بووم
 دوۋكەس لە خەلكى پىنجوۋىن يەكيان مصطفى فەقى ئەحمەد و ئەۋى تريان على
 خەيات بوو ھاتن پىسيان بەو ھەزرەتە كەرد لەبارەى ھىنانى عائشەى كچى مىرزا
 ئەحمەد بۇ مصطفىاۋ ناۋىراۋ كە مارەى بكات، ھەزرەتى پىر فەرموۋى ناپازىم زۇريان

له خزمهتيا عهز کرد که دوعای خیر بفهرموی و پریاری خیری له سهر بفهرموی بهلام ههر پرهزامهندی پیشان نهدا ئەوانیش عهزریان کرد ئیمه داوامان کردوه قوریان فهرموی ئەگەر مارهیشت کردی بۆ تۆ نابێ، ئەبجار گه‌رانه‌وه بۆ پینجۆین و مارهی کرد و هیئای زۆری نه‌خایاند ته‌لاقی دا و لیک جیا بوونه‌وه.

ك ٤٠٧: له سه‌فه‌ریكا له خزمهت هه‌زره‌تی شا محمد عثمان سراج الدین مانه‌وه‌كه‌م پێی چوو، برۆژی له دلی خۆما ووتم ئەگەر ئەم نیوه‌پۆیه بۆ قاوه‌لێ شتیکی مقوی نه‌خۆم بێ تاقه‌تم ئەكات، بۆ ئەم زه‌عیفی و بێ هیزیه‌م چووم بۆ خۆم لێی خه‌وتم یه‌كی له كارگوزارانی خانه‌قا به ئاگای هی‌نام پێیان ئەوت میرزا ئەحمه‌د كه‌ خۆی خه‌لكی بیاره بوو فهرموی: هه‌لسه‌ وا هه‌زره‌تی پیر خواردنیکی تایه‌تی بۆ ناردووی، منیش چوومه‌ ژووره‌كه‌ی ملا عبداللهی كاتب سه‌یرم كرد ئاوی فڕوجه، بێگومانم كه‌ مقویه‌و به سود و كه‌لكه‌.

ك ٤٠٨: جاریکی تر هه‌زم له برنج کرد له كاتی قاوه‌لێدا چونكه‌ نیورۆیان ئاووگۆشتیان دابه‌ش ئەکرد، له دوا‌ی كه‌می هه‌زره‌تی پیر خواردنی بۆ ناردین به‌یه‌كی له كارگوزارانی خانه‌قادا، وه‌ خۆراكه‌ به‌رنج بوو وه‌ پێی ووتین: هه‌زره‌تی پیر له به‌شه‌ خواردنی خۆی ئەم طه‌عامه‌ی بۆ ئیوه‌ ناردوه‌.

ك ٤٠٩: كۆمه‌لی له ده‌سه‌لاتدارو ساماندارانی ووله‌ژێر گێرایانه‌وه‌ ووتیان: ئێستا هه‌موومان له خزمهت هه‌زره‌تی شا محمد عثمان سراج الدین دا بووین فهرموی: باخێكم دروست کرد چه‌ند دره‌ختیکی تیا بوو كۆلله‌یه‌كی زۆر هێرشێ هی‌نا له باخ و بیستان و شیناییه‌كه‌ی خوارد، كۆلله‌یه‌کیان هات و له‌ نزیکه‌وه‌ وه‌ستا، یا فهرموی كۆلله‌یه‌ك هات و له‌ سهر ده‌ستم راوه‌ستا پێم ووت: باخچه‌كه‌م ساوايه‌ و دره‌خته‌كانی لاوازن هه‌ز ناكه‌م ئیوه‌ له‌ ناویا بێن و بچن.

فهرمووی : له دواى پړوشتنى ټه کوله يه ههموويان کوچيان کرد و تاقه
دانه يه کى لى نه ما سوياس و شوکر و سه نا بو خواى په روه ردگار.

ك ٤١٠: خوا ليخوشبوو حاجى سليمى پينجوينى دوكاندار كه پياويكى چاك و
راست و خواناس بوو گپرايه وه ووتى:

چووم بو دوپرووه و چهن پړژى له وى مامه وه ټوټمبيلى هات حاجى عبدالله ي
كوپرى ابراهيم ټاغاي بانه يى بوو هر دوو كمان به پينينى يه كتر شادمان بووين
پرسيام لى كرد له كوڼه هاتووى؟ ووتى له تاران و ته ورپز بووم سهرم له ههمو
پزىشك و دكتوره كان داوه ټه لىن چاره ت نيه بو ټم هه ناسه توندى و تنگه نه فسه يه
خواردن و خواردنه وم بو نه ټه خورا، له پاشا دكتوريكى باشيان بو هه لدام له
ههمه دان چووم بو لاي ټه ویش وه لاهه كهى هه روه ك ټه وان بوو، ټه بحار له دواى
ټه وهى كه دهستم له خوّم و ژيانم شت و مردنم نزيك بو ټه وه هاتمه خزمهت حه زره تى
شيخ محمد عثمان سراج الدين تا به چاوپيكه وتن و به خزمهت گه يشتنى شه رة فدار
بیم و كومه كى و هيممه تم بو بركات و بمپاري زى له داوو ته له كهى شه يتان له كاتى
سهره مهر گدا.

ټه بحار ووتى: ناتوانم هيچ بخوم و بخومه وه به چه شنى ناتوانم قومى ټاو بخومه وه
ټه هى هينمه وه، زه رفيكى پى بوو بو كاتى پيوست ټه گهر چا يان ټاو بخواته وه، وه كړيى
ټم سهره و سهرى ټوټمبيله كهى دابوو. له گهل ټه وه هره قهره بالخي و هاتوو چويه دا
له شهوا داواى كرد كه به خزمهت حه زره تى پير بگات و پروات.

كاتى ټه و زاته پر بهر ه كاته ته شريفى هينا حاجى عبدالله به خزمه تى گه يشت وه
باسى ناساخييه كهى بو كرد، حه زره تى پير دلخوشي ټه دايه وه و پيى ټه فهرموو مه ترسه
ان شاء الله چاك ټه بى ټه بحار به سهر هاتى پياويكى بو گپرايه وه كه دهستى له ژيان
شتبوو، وه بو ټه وهى له دهست ټم ژيانه رزگارى بى و بمري ژه هرى خواردبوه وه و
خوا بوى كرد به مايه ي چاك بوونه وه و شيفا بوى، له پاشا فرمانيدا ټه و زاته نوورينه

که دهرمانیکی بۆ بگرتهوه و خواردییهوه له بهیانی ئەو شهوهدا داوای ماستی کرد و خواردی و نه‌رشایهوه وه وه‌کو جارێن وه به دلبخۆشی و فەرەحی گه‌رایهوه بۆ ناو کەس و کاری.

له دواى ماوه‌یه له شارى سوله‌یمانی یه‌کیکی خه‌لکی بانهم دی و پرسیارم لى کرد له باره‌ی ئەوه‌وه، له وه‌لاما ووتی: که بوو به هۆی چاک بوونه‌وه و بزگار کردنم له‌و ناساخیه.

ك ٤١١: له جه‌نابی مامۆستا ملا شیخ عمری شه‌میرانیم بیست بۆی گێرامه‌وه ووتی: له به‌غا له‌خزمه‌ت چه‌زهره‌تی شا محمد عثمان سراج الدین بووم له کاتی‌کدا که چه‌زهره‌تی شیخی مه‌رحوم شا علاء الدین له‌ حالى چه‌یاتا بوو، چه‌ند نور و فیوضاتی‌کم دی وه‌کو داوی ده‌زوو وابوو له ناو زه‌میله‌یه‌کدا و وتم ئەمه‌ چیه‌؟ ووتیان ئەمه‌ ئەنوار و پرووناکی چه‌زهره‌تی رسول الله‌یه (صلی الله‌ علیه وسلم) و وتم ئەم ئەنوار و په‌حمه‌ته له‌ کوپه‌هات له‌ گه‌ل ئەوه‌ی ئەم هه‌موو بی ئەمری و بی شه‌رعییه که له به‌غایه ووتیان به‌و ریگه‌دا هاتوو که چه‌زهره‌تی شا محمد عثمانی پێدا هاتوو.

ك ٤١٢: جه‌نابی مامۆستا ملا مه‌همودی سیاناو ووتی: کاتی ئەم خویند فه‌قی بووم جه‌نابی چه‌زهره‌تی شا محمد عثمان سراج الدین ته‌شریفی هینا بۆ حوجره‌ی فه‌قی‌کان شه‌ویکیان منیش به‌پێوه راوه‌ستا بووم داوای به‌ره‌که‌تم لى کرد و چاوه‌پروانی مه‌رحمه‌تی بووم له‌و کاته‌دا ئەو چه‌زهره‌ته به‌ چه‌قو خه‌ریکی دارى بوو ئەیتاشی، هه‌ستم کرد که خه‌ریکی تاشین و ده‌ستکاری دلمه‌، دوو کەس له‌و کاته‌دا له‌وی دانیشتبوون گالته‌یه‌ن به‌ من ئەهات و میان به‌ لاوه‌ زۆر بی‌ تاگا و بی‌ خه‌به‌ر بوو، منیش سوپاس بۆ خوا ئەوه‌م ئەمینی که ئەمینی.

ك ٤١٣: وه ههروهه ها له همه خانی کۆری محمود خانی کانیسانانم^(١) بیست بۆی گێرامهوه ووتی: له گهڵ طاوس خانم له ژووری هههم دوو به دوو پیکهوه گفتوگومان ئەکرد و باسی ئەولاد هاته پیشهوه ووتمان ئەگەر خوا کۆریکی نێرنه ی پێ بهخشین ناوی بنین چی؟ من و وتم ناوی ئەنێن خهزانی زینده گانی ئەویش له بهر نهزانی خۆی ووتی ئەم ناوه بۆ ئافرهت ئەبێ ناوی نانێن بهو چهشنه بهلام پرسوړا ئەکهین به ههزهرتی شا محمد عثمان سراج الدین بۆ ناوهکه ی، منیش پێم ووت ئاخړ ئەو به ناوه قهدهمهکان ناوی ئەنێ، له پاش ماوهیهک نوسراوی له ههزهرتی پیرهوه هات بۆ ملا محمد امینی کانی سانان له لایهکیهوه نوسی بووی سلاو له همه خانی به پێز و عالی قهدر ئەکهم پرسپاری لێ بکه بزانه ناوی کۆرکه یان دیاری کردوه یان نا؟ ووتی: کاتی مامۆستا پرسپاری لێ کردم سهرم سوړما لهم قسهیه! بهلام دوا یی بیرم کهوتهوه که ئەم زاته مه بهستی قسهکه ی ئەو شهوه ی ئیمهیه که له ژووری هههم ووتراوه^(٢).

ك ٤١٤: وه له جهنابی همه علی به گم بیست بۆی گێرامهوه فهرمووی: ههزهرتی شا محمد عثمان سراج الدین ته شریفی موباره کیان هینا بۆ دبی بهرقه لا که لهو کاته دا ته مه نی موباره کی نزیک ی بیست و پینج سال ئەبوو، وه خالم مه تاره یه کی^(٣) ئاو له ملیا بوو ههزهرتی پیر پێی فهرموو تۆزی ئاوم لهو مه تاره یه ی خۆت بدهری، کاتی سهری مه تاره که ی کردهوه دهنگیک ی لێ بهرز بووهوه هه مومانی دا

(١) ئەم همه خانی محمود خانی کانیسانانه به گزاده ی حهیدەر به گیه له مه ریوان.

(٢) چه ند که راماتیکی تریشی بۆ گێرامهوه که له یادم نه ماوه.

(٣) مه تاره: بۆ کاتی بێ ئاوی و شوینی تهنگانه و زه یقه ت و دهشت و دهر به کار ئەهێزی که به عه ره بی پێی ئەووتری مطره یان مطارة، وه به کاره یانی ئەم مه تاره یه له کاتیکا بوو که هیشتا ته رمۆس دانه هاتبوو.

لهرزاند ته نیا حه زره قی شیخ نه بی باکی پی نه بوو، وه مه تاره که وورد و خاش بوو زه رده یه کی کرد و فهرمووی هیچی تیا بوو؟ ووتی به لی فهرمووی مه تاره یه کی ترت بو ته کرم له جیاتی ته و مه تاره یه چونکه ته مه حهرام بوو ئیمه ته ی زانین !!!

ك ٤١٥: جاری له خزمهت حه زره قی شا محمد عثمان سراج الدین دا بووم كۆمه لی هاتن بو زیارهت كه له وانه همه خانی ته حمداوا و محمود خانی توچخان و والی خانی برای رشید خان. والی خان و رشید خان دوو گهنجی پیکه وته بوون داوایان له حه زره قی پیر کرد كه هیممه تیکیان بو بکات و كۆمه کییه کیان پی بکات و دلیان پی خوشبی، حه زره قی پیر فهرمووی: ته مشه و من ته چه خه ته وه کاتی ته شریفی هینا بو خه ته به لای والی خاندا رویشته و له بهر ده میا دانیشته دوا ی که می والی خان هه ستا و ووتی: ئای به خوا کو شتمی چوه سهر بانی خانه قا ههر ته هاتو ته چوو نه ییشی ته توانی قسه له گهل كهس بکات تا یه کیکیان ناره خزمه قی ته و قطبی وه قته و عه رزیان کرد، ته شریفیان هینا و دهستی گرت و توژی به دیارییه وه وه ستا و ته بجا ته شریفیان برده وه وه ته میش له ژووره که یاندا مایه وه تا به یانی و له گهل که سا نه ته دوا، له به یانیدا لیم بیست ته یوت شوینی ئازار و ئیشه کهم ئیستا ته سووتی.

ك ٤١٦: جاری کی تر له خزمهت حه زره قی شا محمد عثمان سراج الدین دا بووم یه کی له ئاغا کان به ناوی عبدالله به گ و برا که ی له خزمه تیا بوون، که ته و برایه ی خه ریکبوو تیک ته چوو هینا بووی بو حه وانه وه و گهران وه یه کیك له مامه کانی که ناوی همه به گ بوو، له گهل یا بوو، که گهنجیکی رهزا شیرین و شیوه جوان و پیکه وتوو بوو، هاتنه خانه قا و نوژیان کرد به جه ماعهت و کاتی زانیان کهس نه چوه دهر وه ته وانیش دانیشتن و دوا ی که می خه ته دهستی پیکرد وه حه زره قی شا محمد عثمان سراج الدین ته شریفی هینا به لای همه به گدا قی په ری و دهستیکی هینا به

سەریا و هیچ پانەووەستا لە لایەووە، داوی ئەوێ چەند هەنگاوی دوور کەوتەووە لێی،
 ھە بەگ دەستی کرد بە ھاوار و گریان و صەیحە وە نزیککی سی سەعات ئەو
 ھالەتە ی دەوامی کرد ئەجار لە شوێنە کە ی خۆیدا کەوت و جوولە ی نە کرد، لە
 شەو ی داھاتوودا ھەر بەو چەشتە ی بەسەر ھاتەووە، بۆ بە یانی ئەم شەو ی دوو ھە
 داوای تەسکی کرد لە ھەزرەتی پیر وە ئەو زاتەش فەر مووی: ئیستا ناتوانی طریقەت
 وەر بگری بەلام لە داوی ھەر نوێژیککی فەرز با ۱۰۰ استغفرالله بخوێنی.

ك ۴۱۷: لە جەنابی (حاجی عبدالرحمن کریم)م بیست بۆی گیرامەووە وە ئەم
 کەرامەتە کە بۆ کۆمەلێ لە خوێندەوار و پۆشەنبیرانی ئە گیرایەووە لە سلیمانی ووتی:
 ھەزرەتی شا محمد عثمان سراج الدین داوای نەمامی کردبوو منیش چووم لە
 بەکرەجۆ لە نزیککی شاری سلیمانی بۆم سەند و بردم بۆ مائی حاجی عبدالرحمن
 ھەلواچی بۆ ھەلەبجە ئەو شەو لەو ی میوان بووم بۆ ئەوێ بە یانی پەوانە ی بکەم بۆ
 خزمەت ھەزرەتی پیر بۆ دوو پوووە، شەو ی کە ھەستام دەز نوێژ تازە بکەمەووە
 ھەزرەتی شاھی عثمانم بینی لە لای نەمامەکان بوو پێی ووتم: ئە گەر ئەم نەمامانە
 نەخەیتە ئاوەووە پەگەکانی ووشک ئەبی منیش لەسەر فەر موودە کە ی نەمامەکانم خستە
 ھەوزە کە ی ئەو ھەوشە یەووە.

ئەجار ووتی: ھەزرەتی پیر ئاوا ئاگاداری نەمامەکان ئەکا بۆ ئەوێ ووشک نەبی
 بەلام بە نەیسبەت ئینسانەووە کە هیچ مەھ نە ئە ی چۆن ئاگای لێمان نابێ کە ئێمە
 مەردی ئەوین انشاء الله تعالی. بێگومان چاودێری و ئاگاداری ھەموو مەردەکانی
 ئەکات وە یارمەتی و کۆمەکی ھەمووان ئەکات و ئەیان پارێزی لە ھەر شوێنی وە لە
 ھەر لایەک بێن شوکر و سوپاس بۆ خوا ی پەر وەردگار.

ك ٤١٨: وه ههروهه ملا شيخ محمدی حسینی مدرس له مزگهوتی حاجی کریم ووتی: کاتی له زیارهتی هه زههتی شا محمد عثمان سراج الدین بووم له دوو پرووه منالیکیان هینایه خزمهتی ته مهتی (١٠) ده سالان ئه بوو لال بوو نهی ئه توانی قسه بکات.

چه زرهتی پیر شاهی سراج الدین لیی پرسی ناووت چیه؟
 هیچ وه لای نه دایه وه، نه مجاره لیی پرسیه وه ناووت چیه؟
 دووباره هیچ وه لای نه دایه وه، نه مجا چه زرهتی پیر پرووی موباره کی سور
 هه لگهرا به دهنگیکی نزم فهرمووی یا رسول الله به رزی کرده وه و دایه وه به زه ویدا و
 لیی پرسی ناووت چیه؟ ووقی ناوم محمده به قوربانت بم، وه خوا شیفای بو نارد و
 ئیتر دهستی کرد به قسه کردن سوپاس بو خوای پهروه ردگار، ههزاران دروود و
 سلاو بو رۆحی پاکی پیغمبهری نازدار و ئال و یارانی.

لائی زگماک ناوی دینی پر شوری عه شقی بیته گوی
دیته گوفتاری رهوان، نهك وهك زمان فیر بوی له نوی^(۱)

ك ٤١٩: ساليك چووم بو خزمهت حه زره قى شا محمد عثمان سراج الدين وه
 ههر جارى بچوومايه بو خزمهتى دواى پينج پروژ يا زياتر داواى ئيجازم ته كرد له بهر
 وه زيفه كه م نه با تووشى شتى بيم له و دواكه و تنه ئه و يش ته مجاره كه داواى ئيجازم كرد
 فهرمووى من كه فيلى ئه و م با بمينى نه پروا نهى ته هيشته بگه ريمه وه و ماوهى
 مانه وه كه م ته گه يشته مانگ و زياتر.

جاری دووم داوای ئیجازه‌م کرد که ماوه‌ی نزیکی بیست و چوار رۆژ مابوومه‌وه بریاری نه‌فه‌رموو به‌گه‌رانه‌ووم نوسراوی له‌پنجوینه‌وه هات که تیا

(۱) ولو سمع البکم اسم حی بها الهوی

لِعَادِ فَصِيحاً بَادِياً بِالْحِكَايَةِ

به‌يان كرابوو چونكه تۆ له مه‌ريوان ماوينه‌وه مه‌عاشه‌كه‌ت دوا كه‌وتوه و ئاگادارى
ميرى كرا وه به‌م بۆنه‌يه‌وه، منيش به‌ هۆى ميرزا صادقى بانه‌يى ^(١) نامه‌يه‌كم نارد
خزمه‌تى، نامه‌كه‌ى دراند و پيى فهرموو: ئه‌م نامه‌يه‌ درۆيه و ئه‌سللى نيه‌ خۆم زامنى
مه‌عاشه‌كه‌ى ئه‌وم.

وه له‌ جارى سيبه‌مدا نزىكى سى مانگ مامه‌وه هه‌موو جارى دلى خوش ئه‌كردم
وه ئه‌يفه‌رموو پيم مه‌ترسه‌ هيچ نيه‌ له‌ به‌ره‌كه‌تى ئه‌و زاته‌وه پاريزراو بووم هه‌موو
جارى سوپاس بۆ خواى په‌روه‌ردگار و درود و سلاوى بى پايان بۆ گيانى پاكي
پيغه‌مبه‌رى نازدار و ئال و پارانى.

(١) جه‌نايى كاكه‌ على ناوى له‌ سليمانى گپرايه‌وه ووتى: ميرزا صادق بانه‌يى په‌حمه‌تى خواى ليبي
كه‌ مريدنى زۆر صادق و دلسۆز و پيروز و راست و دروست بوو له‌ خزمه‌ت شا عثمان گياندا
سه‌ره‌راي ئه‌مانه‌ پياويكى دنيا نه‌ويستى گوى به‌ هيچ نه‌ده‌رى ته‌هلى جه‌زبه‌ و شور بوو، له‌ كاتى
سۆز و شيعر خوينا نه‌وه‌دا راستى ناو دل و ده‌روونى پاكي گه‌رمى و له‌زه‌تيكى ته‌به‌خشى به‌و
هه‌له‌به‌ست و شيعرانه‌ كه‌ سه‌ماحه‌تى پيرى ده‌ستگير چهند به‌كره‌يه‌كى لى گرتبه‌وه‌ كه‌ به‌ گوى لى
بوونى فه‌ره‌جى به‌ دل ته‌به‌خشى ئه‌م پياوه‌ خاسه‌ كوړىكى هه‌بوو ناوى حسن داخوازى كچى
پياويكمان بۆ كرد هه‌ر له‌ سليمانى ناوى نه‌سرين باوكى كيژه‌كه‌ توپه‌ره‌ بوو بوو كه‌ كچى من له
ريزي كوړى تۆدا نيه‌، ميرزا صادق په‌حمه‌تى خواى لى بى خۆي گه‌يانده‌ خزمه‌ت حه‌زه‌رى شا
محمد عثمان سراج الدين وه مه‌به‌سته‌كه‌ى عه‌رز كرد فهرمووى نامه‌يه‌كه‌ت بۆ ئه‌نوسم،
نوسراويكى له‌ حه‌زه‌رى پيره‌وه هينا بۆ باوكى كچه‌كه‌، باوكى زياتر توپه‌ره‌ بوو له‌ وه‌لاما
ووتبووى جاريكى تر باسى ئه‌و شته‌ مه‌كه‌نه‌وه به‌لام حه‌زه‌رى پير فهرموويبووى بۆ يه‌كتر ئه‌بن، له
پاش ماوه‌ى شەش سال هاتوچۆ و خوازييني دلى نه‌رم بوو ئه‌و كچه‌ى بى به‌خشى ئيستا
هاوسه‌رى يه‌كترن وه خواى تاكو ته‌نيا به‌ هيممه‌تى بزورگان چهند متاليكى بى به‌خشيون.
مه‌ريوان، ميران، شيلان، فيان ...

ك ٤٢٠: جارى ملا محمد ئەمىنى كاتى سانان بۆى گېرامەوۋە ووتى:

ھات بە خەيالما لە يەككى لە زيارەتە كاتى ھەزرەتى شا محمد عثمان سراج الدىن لە دوۋرۋوۋە كە نەخۇشەكان و ئەوانەى توشى جۆرەھا دەرد و درم بوون ئەخۇن و ئەخۇنەوۋە لىرە ئەترسى لەوۋى لەوانەوۋە پياو تووشى نەخۇشى و ناساخى بېى كە ئىمەش ئەو قاپ و كەلو پەلانى بە كار ئەھىنن لە خواردن و خواردنەوۋەدا وە ئەمەش يەكەم جارى كە خەتەرەى وا پىت بە خەيالما.

كاتى چوۋمە خزمەتى كاتى دەرگا كەم كەردەوۋە يىنىم تەشرىفيان دانىشتوۋە سەپرى كەردم و بە زەردەپەكەوۋە فەرموۋى مامۇستا لىرە كەس تووشى ناساخى نابى لە يەكترەوۋە، فەرمائىشتى ئەو زاتە ئەو خەتەرە و خەيالەى لە دلا نەھىشتەم وە بە دلىكى بى خەم بە دلىيائى گېرامەوۋە بى ئەوۋى لە دلما بىنى سوپاس بو خوائ پەرۋەردگار و درود و سالاو بۆ گىيائى پاكى چاكتىن بەندە گائى خوا و ئال و يارائى.

ك ٤٢١: دوۋبارە ملا شىخ محمدى حسينى بۆى گېرامەوۋە:

ماوۋەپەك لە دوۋرۋوۋە پياۋى لەوۋى بوو خەلكى بانى بى^(١) ماوۋەپەك لەوۋى ماپەوۋە بە چەشنى كە ھەزرەتى شا محمد عثمان سراج الدىن ئىجازەى نەئەدا لە گەل ئەوۋەشدا كە زور جار داۋاى رۇيشتەوۋەى ئەكەرد، بە شىۋەپەك كە بلاۋى كەردەوۋە لە ناو خەلكا كە گوایا ھەزرەتى شىخ تەنھا مئى بۆ ئىشو كار لىرە ھىشتۋەوۋە بۆ كار و بارى خۋى كە بەو قسەپە دلى چەندەھا كەسى ساردى پى ئەبەخشى.

داۋاى لە من كەرد كە لە خزمەت ھەزرەتى شىخاى بۆى پاپریمەوۋە و تكاى ئىجازەى بۆ بكەم كە بگەرپتەوۋە فەرموۋى: بەلى ئىجازەى ئەدەم كاتى كە شىخ طاھرى شىخ محمدى خۇراسانى^(٢) ھات منىش ەرزىم كەرد بەلكوۋ شىخ طاھىر

(١) بانى بى: دىيەكە لە قەزائى دەرەندىخان سەر بە پارىزگارى سلىمانى.

(٢) شىخ طاھرى شىخ محمدى خۇراسانى: زاناپەكى موبارەكە كە شوئەكەى لە بانى بىيەوۋە نرىكە.

نه هات فەرمووی: بەم زوانە دیت، حەفتەیه کی نه خایاند ئەم زانا بەرێزە گەشت،
 حەزەرەتی پیر هەردوکیانی لە گەل منا کو کردەو و پ روی فەرمووە شیخ طاهیر و
 فەرمووی: کاتی گەڕانەو نیکاحی ئەم پیاو تازە بکەرەو چونکە تەنگیکی دزیو وە
 ئیستا و لە عەماری ماله وە یاندا شار دوو بەتو و پیاو کە دانی نا بە راستیدا و زۆر گریا و
 خۆیدا بە سەر کەوشە کانی حەزەرەتی پیردا و بە دل پەشیمان بوو و تۆبە ی کرد خوا
 حالی ئەویش و ئیمەش چاک بکا بە جاهی حەزەرەتی رسول الله و ئال و یارانی.

ك ٤٢٢: جەنابی بەرێز و خوشەوێست مامۆستا ملا شیخ خالیدی مفتی^(١) بۆی
 گێرامەو فەرمووی: لە دواى وەفات و کوچی دواى حەزەرەتی شا علاء الدین خوالی
 خوشنوود بى، جەنابی خاوەن وە قرو ئەدەب و سیما زانای پایە بەرز و خاون مایە
 تەشریفى شیخ عبدالقادرى داغستانی تورکمان سەحرا کە سەرۆکی زانایانی تورکمان
 سەحرايە تەشریفیان هیئا بۆ خزمەتی حەزەرەتی شا محمد عثمان سراج الدین بۆ زیارەت
 وە چەند زانایەکی ئەو ناوچە یەشتی لە خزمەتا بوو، چەن پوژی تەشریفى لە هەلەبجە
 مایەو، وە ئیمەى کۆمەلى مەلا و زانای ئەو ناوچە یە ئەو چەند پوژمان زۆر بە
 خوشی لى بەسەر چوو لە خزمەتیا. کاتی ئوتومبیلیان هیئا و بۆ تەشریف و کۆمەلىکی
 زۆر لە خزمەتیا بۆ خواحافیزی ماینەو و زۆر زویر و دلگران بووم بۆ تەشریف
 بردنیان، وە لەو کاتەدا من عەقیدە و باوەرم زۆر پتەو و دامەزراو نەبوو بە حەزەرەتی
 پیر (قدس سره) لە دلی خووما و وتم تۆ بلیی ئەم زاتە بزورگە کە حەزەرەتی شیخە
 دارای پلە و پایەى زۆر بى کە زاتی ئاوا گەورە و بەرێز ئەچیت بۆ زیارەت بۆ
 خزمەتی، لە کاتی ئەم خەیاڵەمدا:

(١) ئیمام و مدرس و خطیبی مزگەوتی گەورە بوو لە هەلەبجە، وە سەرخەتمەى خانقا لە
 هەلەبجە، براى خوالی خوشبوو جەنابی مامۆستا شیخ جمیل بوو، وە براى زانای فاضل جەنابی
 شیخ نورالدین.

تەشرىفى سەرى موبارەكى لە پەنجەرەى ئوتومىيلەكەوۋە دەرھىنا كاتى بىنىمى
بانگى كردم فەرموۋى شىخ خالىد وەرە!! كاتى چوۋمە خزمەتى چپاندى بە گوئما
فەرموۋى: وە اللہ وە باللہ ھەزرىتى شىخ عثمان شىخە وە ھىچ شىكى لە شىخىيەتى
ئەودا نىيە وە ھەر كەسى خۇى تەسلىم بكا و تەسك لە سەر دەستى ئەودا بكا سەر
كەوتتە بىگومان^(۱).

وہ فەرمايشتەكەى بە ەھرىنى فەرموۋ چۈنكە خۇى توركمانى^(۲) بوو، وە ئېتىر
پرواى دامەزراوم پەيدا كرد بەم زاتە عظيمە كە ھەزرىتى شا محمد عثمان وە بۆيىشم
دەركەوت كە ئەم عالمە پىرۋزە بەشىكى گەورەى ھەيە لەم عىلمى ئەسرار و تصوفە
وہ ئەھلى دەرگ و نىسبەتە، بە كەشف بە ھەزەكەى دلى مەنى زانى شوكرانە بۇ خواى
پەرۋەردگار و درود و سلاو بۇ گىيانى پاكى پىغەمبەرى نازدار و ئال و يارانى.

ك ٤٢٣: لە (حاجى عبدالرحمن) م بىست لە سلىمانى بۇى گىرامەوۋە ووتى:
ھەموومان دەعوەت بوۋىن لە مالى يەكى لە ئەھباب، لەوى ھەزرىتى شا محمد
عثمان سراج الدىنم بىنى تەشرىفى ھىنا مجذوب بووم و دەواى كرد و نەكوژايەوۋە و
بەردەوام بوو تا لە و مائە ھاتىنەوۋە، وە دووبارە بىنىمەوۋە لە لاي دەرگاگەوۋە تەشرىفى
وہستا بوو ئەوۋەندەى تر گرو كلپەى سەند بە دەورى خۇيا گىپراى تا بىخود بووم و
لە ھۆش خۇم چووم وە برادەرەكانم يە دەورمەوۋە بوون تا بىدار بوومەوۋە ھەموومان
ئەوسا ھاتىنە دەروە رۆيشتىن ھەريەك بۇ مالى خۇمان.

(۱) توركمەن سەھرا: ناۋچەيەكە لە سەر سنورى روسيا سەر بە ولاىتى ئىرانە.

(۲) ئەمەش فەرموۋدەكەيتى بە ەھرىنى (واللہ و باللہ ان الشىخ عثمان شىخ لا شك فى مشيخته و
من تەسك بە فقد نىج).

شوكر و سوپاس بۇ خىل پەرۋەردگار و سوپاس كە سنور و كۆتايى نەبى و
نەبى وە درود و سلاو بۇ گىيانى پاكى پىغەمبەرى نازدار (صلى الله عليه وسلم) و ئال
و يارانى.

ك ۴۲۴: دواى ئەۋەى كە حاجى عبدالرحمن ئەۋەى بۇ گىرامەۋە لە رىگەى
سلوك و ترس لە دواپۇژ ۋوتى: حالى زۆر سەيرم دىۋە و بەلام خۇيان لى
شاردومەۋە و ئىستا نەم ماۋە بە چەشنى كە لە ئىمانەكەى خۇم ئەترسم. ئەمجار ۋوتى:
لە جەزبەدا بە سەرھاتى سەير سەيرم ئەدى لەۋانە:

لە بيارەى شەرىف جەزبە زۆرى بۇ ھىنام لە كاتىكا كە شەيتان خەرىك بوو
دەۋرەى صوفى محمد امينى خادى ئەدات كە لە گىان كىشاندا بوو، بىنىم كە شەيتانى
عليه اللعنه خۇى لى نىك كىرەۋەۋە كە گومراھى بكات لەۋ كاتە سەختەدا حەزەرەتى
شا محمد عثمانم بىنى كە دەرى كىرە ئەۋ نەفرىن لى كراۋەى مەلەۋنە، ۋە صوفى حمە
امينى لە فىل و تەلەكەبازى ئەۋ گومرايە پىزگار كىرە، ۋە خوا ئەۋ جارى شىفای بۇ
نارد. ۋە كاتى جەزبە كە بەرەۋ كەمى پۇشت و ئاسمانى پۇم بۇ دەركەۋت ئەۋسا
دەرگای گىتوگۇ كرايەۋە لە گەلىا فەرموۋى: ئىستا لە خەۋا شىكى سەيرم بىنى و
باسى كىرە، بەلام ھەر ئەۋەى باسكرد كە مەن لە كاتى جەزبەكەدا دىۋوم يا لەۋەۋە
نىك بوو ئەمجا لە دواى يانزە پۇژ بە پىمەنى خوا چوۋ، بەلام ئەۋەندە ھەيە لە
كاتىكا كە لە جەزبەكەمدا ئەمىنى نەخۇشە و لە گىان كىشان دايە نەخۇش نەبوو
ھەرگىز.

ك ۴۲۵: جارىكى تر لىم بىست گىرايەۋە ۋوتى :

جارىكيان لە جەزبەدا بىنىم كە حەزەرەتى شا محمد عثمان سراج الدىن زىجىرىكى
دامى ۋە شەيتانم پى بەستەۋە لە بەرى پىيەۋە تا سەرى لە دوايدا دوو گولمىخى دامى
دامكوتا ھەر دوكيان بە سەريا.

ك ٤٢٦: جاريكى تر بۇي گېرامهوه ووتى: جاريكى تر نه خوشى هاته مالمان بۇ
 ئەوهى له گەلبا بېچم بۇ لاي پزىشك چونكه تووشى نه خوشى سيل بوو، تووشى
 جەزبە بووم به نه خوشييه كهى ئەوهوه له سنگيهوه تا بهرى پىي، له ژير پيدا برينيك
 پيدا بو، تا ئىستاش ئەو بهم حالەى نه زانيوه، شوكر و سوپاس بۇ خواى
 پەروەردگار و هەزاران درود و سلاو بۇ گيانى پىغەمبەرى نازدار (صلی الله عليه
 وسلم) و ئال و ياراني.

ك ٤٢٧: له جەنابى كاكە سيد محمدى سجادى كورى سيد ئەحمەدى وهلىم
 بىست كه فەرمووى:

باوكم ئەيگېراپهوه ئەيفەرموو كاتى چووم بۇ حىجاز بۇ بەجى هينانى فەرزى حەج
 رۆژى پىوستيم به خوشتن بوو، كاتى چووم و خۆم شۆرد هاتمه دەرەوه كه
 بگەپىمهوه بۇ مالهوه پىم لى وون بوو تۆزى كه وتمه بير كردنهوه ئەجا هات به يادما
 كه وتمه داواى ئىستيمداد و كۆمهكى له باوكى حەزرىتى شا محمد عثمان سراج الدين
 و بەلام حەزرىتى شا محمد عثمان هەر خۆى تەشريفى هينا لەسەر كۆلانەكهوه لەو
 پەرى گەرەكه كه خۆى نیشاندام وه به چاكى موبارهكى ئىشارەى فەرموو وەرە،
 منيش چووم به دوايا تا گەياندميهوه مالهكهى خۆمان، كاتى گەرامهوه بۇ شار و
 ولاقى خۆمان ئەم باسەم هەر له ياد نەمابوو، سالتىكان بۇ كارى عەرزىم كرد كه زۆر
 خەريك بوو پىوهى، عەرزىم كرد بۆچى ئەوهنده خۆت ماندوو ئەكهيت بهم ئىشهوه؟
 ئەو زاته پر سەماحه تەش فەرمووى من ماندوو ئەبم بهم كارەوه بەلام ماندوو نابم
 بهوهى له مەكه رىگە نیشان يەكى بدەم كه وون بووى منيش بىرم هاتەوه لەو كاتەدا
 كه مەبهستى پىروزيان چييه! سوپاس بۇ خواى پەروەردگار وه ماناي ئەو فەرموودهيه
 ئەوهيه خوا ئاگاداره كه من ماندوو نابم بهوهى كه يەكى وون بووى بىخەمهوه سەر
 رى ئەى چۆن بهم ئىشه بچوو كه ماندوو ئەبم.

ك ٤٢٨: له جهنابی شیخ محمودی کانی سانام بیست گپراپهوه فهرمووی:

بهر له وهی تمسك له سهر دهستی حهزهرتی شا محمد عثمان سراج الدین دا
وهبرگرم خۆم له تهماشای ئافرهتی نامه حهرم بۆ نه ئه پاریزرا، تا چه ند جاری چوومه
خزمهتی، رۆژی خهریکی دروومان بووم ئافرهتیکى نامه حهرم به لاما تیپه پری ویستم
پروانم بۆی له دلی خۆما و وتم خۆ من چووم بۆ زیارهتی حهزهرتی پیر و کتوپر له
بهینمانا ته شریفی وهستا و ئه حجار به ته واوی ته ریق بوومه وه.

جاریکی تر له رینگه ی باخ منیش ئه چووم و ئافرهتی به ره و پرووم ئه هات وه ختی
نزیك بوه وه ویستم پروانم بۆی سه یرم کرد حهزهرتی پیر ته شریفی له بهینمانا وهستا وه.

ك ٤٢٩: له بهرواری ٢٣ ی ذوالحجه ی سالی ١٣٨٤^(١) به خزمهت جهنابی ملا
رسولی مهناوی گهیشتم فهرمووی: ئه مسالیش به دیداری پاکى حهزهرتی رسول الله
سید البشر (صلی الله علیه وسلم) گهیشتم، پیغه مبه ر درود و سلاوی خوا ی لی بی
فهرمووی: عثمان طهیبی دله.

ك ٤٣٠: له جهنابی ملا محمدی ووله ئیریم بیست که فهرمووی:

نه خۆشی سکیشم بوو، یا فهرمووی سنگم ئیشی هه بوو، عه رزی ئه و
سه ماحه ته م کرد، ئه م ئیشم بۆ لای به، که سه یرم کرد بینیم چه ند شتیکی ووردی
سپی چوه شوینی ئازاره که ئیتر ئیشه که نه ما، سوپاس بۆ خوا.

ك ٤٣١: له جهنابی حاجی شیخ عثمانی سیریم بیست فهرمووی:

له ناوچه ی خۆمان له دبی سیری وام ئه زانی چاوهروانی هه لاتنی خۆر ئه که م،
کانی رۆژ هه لات به سهر شاخه که وه، له جیاتی خۆر بینیم که حهزهرتی شا محمد
عثمان سراج الدین بوو هه لهات، به لی راسته ئه مه سراجی دین و ئه ویش سراجی دنیا.

(١) ئیستا ١٨ ی رهجه ی سالی ١٤٠٢ له هيجرت و کوچی رسول الله (صلی الله علیه وسلم).

ك ٤٣٢: وه له جهنابی مامؤستا ملا شیخ خالیدی مفتی که ئیمام و خطیب و مدرسی مزگهوتی گه‌وره‌ی هه‌له‌بجه‌یه بیستم فهرمووی:

له خه‌وما وام ئەزانی که له خه‌مه‌دا بووین وه جهنابی هه‌زره‌تی شا محمد عثمان سراج الدین ته‌شریفی حازر بوو، هه‌زره‌تی عمری کۆری خطاب ﷺ ته‌شریفی حازر بوو فهرمووی ئەم شیخ عثمانه‌ مرشده‌ هه‌ر که‌سی کۆمه‌کی پی بکات کۆمه‌کی پی ئەکه‌م.

ك ٤٣٣: جهنابی خوالی خوشبوو حاجی سعیدی خفاف^(١) گێرایه‌وه فهرمووی:

له سالی (٦٣) تووشی ناره‌حه‌تییه‌کی به‌ ئازار بووین، له‌ دوای ماوه‌یه‌ك که‌ چووم بۆ زیاره‌تی هه‌زره‌تی شا محمد عثمان سراج الدین پرسیا‌ری لی کردم له‌ دو‌پرووه‌ فهرمووی:

حالتان چۆن بوو له‌و کاتی (منع التجول)؟ عه‌رزى ئەو زاته‌م کرد له‌ سایه‌ی هه‌زره‌تی پیره‌وه‌ سه‌لامه‌ت بووین، له‌ یادم چوو باسی مح‌فوظی دراوسیه‌که‌مان بکه‌م به‌ بۆنه‌ی لطفی ئەو هه‌زره‌ته‌وه‌ که‌ له‌ گه‌‌ئمانا کردی ئەه‌جار هه‌زره‌تی پیر فهرمووی:

ئیمه‌ وامان زانی که‌ دراوسیه‌که‌تان به‌بۆنه‌ی ئیوه‌وه‌ ئه‌ویش پارێزرا، ئەو فهرمایشته‌ی هه‌ر نه‌هاته‌وه‌ یادم که‌ له‌ مجلسی پیرۆزی هاته‌ ده‌ره‌وه‌ ئەه‌جار بیرم که‌وته‌وه‌ که‌ هه‌زره‌تی شا عثمان مه‌به‌ستی فهرمووده‌که‌یان له‌و به‌سه‌ره‌اته‌ بوو که‌ پروویدا.

سوپاس و شوکر و سه‌نا بۆ خ‌وای پاکی بی هه‌م‌تا درود و س‌لاو بۆ گیانی پاکی پی‌غه‌مبه‌ری نازدار و ئال و یارانی.

(١) ئەم پیاوه‌ خه‌لکی شاری سلیمانی بوو، مریدیکی خاس و صادق و به‌وه‌فا و به‌که‌لك بوو. بێ‌زا بوو که‌ هه‌زره‌تی پیر پێی فهرمو‌بوو له‌ نامه‌یه‌کا (به‌ ظاهر بچوکی به‌ باطن زۆر گه‌وره‌ و زل).

ك ٤٣٤: له زۆر كەسم بېستوه كه له جهنابى خەليفە ئەحمەدى بالك و بەرېز ملا محمودى سىناناويان بېستوه كه فەرموويانە^(١):

كۆمەلى ئەوليا پېريان دا له بهىنى عەنەب و بياوئە يا فەرموويانە له بهىنى ھەلەبجە و بياوئە كه ھەردوو كيان ھەريەك ئەگرىتەو، وە سەرۆكە كەيان پېريارى فەرمووه كه ئەبى حەزرىتى شا محمد عثمان دابىرى بە مورشىد له جىگەى باوكى عەزىز و گەورە قطبى پىر سايە كۆمەك حەزرىتى شىخ علاء الدين قدس الله سره العزيز دواى كۆچكردنى بۆ مالى پىر پىز و كەرامەت بەلام يەكى لەوان سى جار ئەم بە سەرھاتەى بىنيو و نىشانى دراو، جارېكيان بەر له وەفاتى حەزرىتى شىخ علاء الدين قدس الله سره العزيز بە حەوت سال، وە جارېكيان بە سى سال يان بە پىنج سال، وە دوا جار بەر له وەفاتى شىخى مەرحوم بە سالى، شوكر بۆ خوا.

ك ٤٣٥: جەنابى ملا صالح له صالح خانى سليمان خانەو گېراپەو ووتى:
كۆرەكەم له تاران لى وون بوو زۆرى بۆ گەراپىن ھەر نەمان دۆزىيەو و پۆژنامە و رادىو بلاويان كردهو و سۆراخى نەبوو، ھەموومان بە تەماى نەماين چووین بۆ خزمەت حەزرىتى پىر و عەزىمان كرد فەرمووى له شارى عەبادان بە دوايا بگەپىن ئەى دۆزنەو و انشاء الله چووین لەوى گەراپىن دۆزىمانەو، حمد و سەنا بۆ خوا درود بۆ گياى پىغەمبەرى نازدارى و ئال و يارانى و خوا له حەزرىتى پىرمان وون نەكات و له ھەر شوپىن بىن بماندۆزىتەو.

ك ٤٣٦: له جەنابى (مىرزا عبدالوھابى شەفيعى)م بېست فەرمووى:

(١) كه ئەم دوو زاتە كۆمەلى دل پۆشنان ھەموو له سەر ئەو پىروايەن كه ھەر دو كيان شك له ويلايەتيانا نە و پياويكى زۆر جىگەى ئقە و پىروان.

خوشکيکیم هه‌بوو پێی و وتم ببه‌ بۆ خزمه‌ت چه‌زهره‌تی شا محمد عثمان سراج الدین به‌لکو توجیهیکم لی بکات^(۱)، منیش بردمه‌ خزمه‌تی عه‌رزیم کرد، ته‌شریفی هه‌لسا و عه‌باکه‌ی دا به‌ سه‌ریا و چوه‌ قه‌راخی ژووره‌که‌ و خوشکم له‌ ناوه‌پراستی ژووره‌که‌دا بوو به‌ هیواشی هه‌ستا و ته‌جار گه‌رایه‌وه‌ شوینه‌که‌ی خۆی، خوشکم له‌ پاشا ده‌ستی کرد به‌ رشانه‌وه‌ و زۆر پرشایه‌وه‌، وه‌ چه‌ند پرۆژی به‌ نه‌خۆشی مایه‌وه‌ و ته‌جار به‌ ره‌حمه‌تی خوا چوو، وا دیار بوو به‌رگری ته‌وه‌مه‌وو هیممه‌ت و کۆمه‌کیه‌که‌ی بۆ نه‌کرا وه‌یان خۆی به‌ ئاواقی خواستی، بۆیه‌ که‌ عه‌رزیم کرد له‌ سه‌ره‌تاوه‌ که‌می سستی نواند و داواکه‌ی دواخستم کاتی عه‌رزیم کرد بۆ توجه‌ لی کردی. سوپاس و شوکر بۆ خوای بی‌ هاوتا و درود و سلاو بۆ گیانی پاکی پیغه‌مبه‌ری نازدار (صلی الله علیه وسلم) و ئال و یارانی.

ك ٤٣٧: یه‌کیك بۆی گێرامه‌وه‌ ئیستا باش ناوه‌که‌یم له‌ یاد نیه‌ فهرمووی:

کۆمه‌لی له‌ خه‌لکی سه‌قز له‌ خزمه‌ت چه‌زهره‌تی شا محمد عثمان سراج الدیندا بوون (قدس سره‌) خۆیان ئاماده‌ کردبوو بۆ گه‌رانه‌وه‌ به‌لام چه‌زهره‌تی پیر وه‌لامی نامه‌کانی ته‌واو نه‌کردبوون، پیر فهرمووی به‌ شوڤیره‌ که‌ بلین که‌می بوه‌ستی تا وه‌لامه‌کانیان ته‌واو نه‌بی، تۆزی وه‌ستا و ته‌جار په‌له‌ی کرد و ده‌ستی کرد به‌ پرۆیشتن چه‌زهره‌تی غه‌وئی وه‌قت به‌ فه‌قیانه‌که‌ی هیما‌ی فهرموو نه‌وه‌ستان، ته‌جار که‌می سه‌ری موپاره‌کی پاره‌شاند خیرا ئوتومیله‌که‌ وه‌ستا تایه‌یه‌کی له‌ کار که‌وت، هیشتا به‌ ته‌واوی چاکی نه‌کردبوو که‌ به‌ ته‌واوی نامه‌کان هه‌مووی وه‌رگیرایه‌وه‌ له‌ خزمه‌ت پیردا.

ك ٤٣٨: جه‌نابی برای عه‌زیز ملا احمدی کوپری حاجی ملا صالحی گه‌ناوی بۆی گێرامه‌وه‌ فهرمووی: وام ته‌زانی له‌ خه‌وما قورئان ته‌خوینم وه‌ به‌ درێژی باسی به‌ خزمه‌ت گه‌یشتنی چه‌زهره‌تی شا محمد عثمان سراج الدینی کرد، بی‌ ته‌وه‌ی به‌

(۱) ته‌و کاته‌ چه‌زهره‌تی پیر له‌ مالی مچه‌تدی ده‌عه‌وت بوو له‌ شاری کوردستان که‌ سنه‌یه‌.

خزمەتی گەشتی لەو پێش، وە پرسباری قورئانی لی کردووە. ئەبجار پرسی ئەم دێرە
هونراوەی لی کردم کە نەم بیستووە لەو پێش، کاتی بە ئاگا هاتم کەوتە بیرم
نووسیمەووە.

ك ٤٣٩: جەنابی شیخ محمدی كەمالەبی دارتاش بۆی گیرامەووە:

كچیکم هەبوو نەخۆش کەوت، وەختی مردنی نزیك بوو وە ئەوی ووت: ماله کە
ریکو پێك بکەن و گسکی بدەن ئەوا حەزەرتی شا محمد عثمان سراج الدین تەشریفی
لە ناو دەرگا کە دایە و دیتە ژوورەووە، ئەبجار وای دیاریوو پیشوازی و بەخیر هاتنی لە
حەزەرتی شا محمد عثمان سراج الدین ئەکرد و لە دنیا دەرچوو خوا لەویش و لە
ئیمەش خۆشی بە هیممەتی دۆستان^(١).

نمونه بۆ ئەم چەشنە کەرامەتە زۆر زۆرە کەمی ئەنوسین با چاوو دل لێی
بیتاقەت نەبی.

سوپاس بۆ خوای پەرەردگار و درود و سلاو بۆ گیانی پاکی پیغمبەری نازدار
(صلی الله علیه وسلم) و ئال و یارانی.

ك ٤٤٠: جەنابی زانای بەرێز ملا صدیقی ئیمامی تورجان لە خوا لی خوشبوو
حاجی بابە شیخی تورجان ئەیگێرایەووە بۆم کە جەنابی حاجی بابە شیخ (هەزار و یەك
جار رەحمەتی خوای لی بی) فەرمووی کە لە وەلامی شیخ عزالدین دا: عزالدین هەر
کاتی چووێتە بیارەیی شەریف و ماوێهە لەوی مایتەووە ئەگەر بە پلە و پایە یەکی بەرز
حەزەرتی شا محمد عثمان سراج الدین ئاگادار نەبووی وەرە تف بکە لە ریشم.

ك ٤٤١: جەنابی مامۆستا ملا عبداللەهی لاجانی بۆی گیرامەووە فەرمووی:

(١) بەلی راستە یەکی لە سوودە گەورەکانی مرشد حازر بوونیهتی بە دیار سەری مریدی یەووە لە
کاتی مال ئاوازی و لە دنیا یی وەفای فانی دەرچوونی.

له دواى چەند سالى كاتى گەرامەوۈە بۇ لاجان قەزا و قەدەر ئاگر بەربوۈەوۈ لە ناو كۆمەلى دارى سوتاندن، كە بە قەدەر گردىكى بچوك ئەبوو، بۇ سووتەمەنى زستان كۆمەل كرابوو، ووشكو بىرنگ بوو، لە يەك كاتا لە ھەموو لايەكەوۈە ئاگر بەربوۈەوۈ ناوى بە مەرجى كۆژانەوۈەى زۆر ئاسايى نەبوو ھىچ چارەسەرىكم نەيىنى تەنيا ئەوۈ نەبى يا سراج الدىن م نووسى و لە سەر پەرەيەكى بچووك و فرىم دايە ناو ئاگرەكەوۈە كە لە كلىپ و بلىسەدا بوو، كتوپر كۆژايەوۈە ھەر وەكو نەبووبى، سوپاس بۇ خواى پەرورەدگار و درود و سلاو بۇ گيانى پاكى پىغەمبەرى نازدار و ئال و يارانى.

ك ٤٤٢: جەنابى زاناي خاوەن پاىە مامۇستا ملا اسماعىلى خطيب گېرايەوۈە فەرموۈى:

ئەو كاتەى كە ھەزرىتى شا محمد عثمان سراج الدىن تەشرىفى موبارەكى لە پىنجوڭ بوو لە خەتمەدا چەن شەو لە سەرىەك بروسكە و بەرقىان بىنيوۈە وەكو ئەستىرە بە سەريانا پەخشان بوە، ئەگوڭجى بوترى يا گومانى ئەوۈ بكرى كە شقى خراپىتە سەر بانى ئەو ژوورى خەتمەيەوۈە ئەو تىشكە درەخشانە لە ئاسارى ئەوۈەوۈ بووبى، بەلام كاتى چوومەوۈە بۇ مالمەوۈە دواى خەتمە پال كەوتم تا وەكو بخەوم دەستم كرد بە خوڭندنى آية الكرسي و امن الرسول بىنيم بە سەر سەرما سى يان چوار لەو تىشكو بەرقە بە سەر سەرما تى پەرى.

ئەجار دلتيا بووم و جيگىرى پەيا كرد كە ئەو بروسكە و تىشكە لە ئائارى توجھاتى ئەولياومىە سوپاس بۇ خواى پەرورەدگار و درود و سلاو بۇ گيانى پاكى پىغەمبەرى نازدار (صلی الله عليه وسلم) و و ئال و يارانى.

ك ٤٤٣: دووبارە لە جەنابى مامۇستا ملا عبداللەى لاجانى م بىست فەرموۈى:

له خزمەت حەزەرەتی شا محمد عثمان سراج الدین دا بووم لە سەفەری قەلاشیخاندا، لەوی تووشی نەخۆشی بووم، شەویکیان حەزەرەتی پیری دەستگیر سەریکی لی دام، لەو کاتەدا دوو بە دوو بەندە لە خزمەتیا بووم بە تەنیا بە چاوی خۆم دیم دوو سەر هاتە ژوورەو لە سەریەك مل بوون لە بەینی دیوار و بنمیچا ووتیان گەورەم ئەمەر ئەفەرموی بۆ کوی پڕۆین حەزەرەتی پیر وەلامی دانەووە فەرموی بۆ واشنتون ئیتر لە چاو وون بوون.

ك ٤٤٤: جەنابی مامۆستا ملاحەمینی کانی سانان بۆی گێرامەو:

داوامان لە حەزەرەتی شا محمد عثمان سراج الدین (قدس سره) کرد کە دەربارەمان کۆمەکی و هیممەت بفرموی، ئەو زاتە گەورە و عظیمە فەرموی: مریدان و مەنسویان کۆشش و هەول نادن بۆ کاری خۆیان و کاتی خۆیان بە بی هەوودە و بی سوود بە سەر ئەبەن، بیستومە لیان کە هەیه ووتوبەتی:

ا - فلان خۆ هیچی نەکرد وە سەعی لە طەریقەتا زۆر نەبوو، ئەوێ دەستی کەوت تەنیا بە بۆنەیی توجەاتی باوکیەو بوو، نەخەیر، من مجاهدەم کردووە و هەولێکی زۆرم داوە، ماوەی دوو سال نەم خواردووە و نەم خواردۆتەو.

ب - کاتی چووم بۆ ناوچەی خانقین پێنج مانگ لەوی مامەووە لە هەموو ئەو ماوەیدا بە دەزنوێژی عیшаو نوێژی بەیانیم کردووە.

ج - وە لە مانگی رمضاندا لە یەکەم رۆژیەو هەتا بیستەمین هیچم نەخواردووە و نەخواردۆتەو تەنیا قومی ئاوەبی کە بەریانگم پی کردۆتەو. بۆ ئەوێ رۆژووە کە بە یەکتەر نەبەستری.

د - وە ماوەی سی مانگ لە خزمەت باوکی عەزیزم دا بووم لە بەغا هەموو شەوی تا سەعات شەش دەستم ئەهینا بە سەر پشتیا تا پێی موبارەکی تا خەوی لی

ئەكەوت، ئەمجار ھەل ئەستامە سەر پى و پرائەو ھەستام چاۋە پروانى بەرەكەت م لى ئەكرد.

ھەول و مجاھدەى تریشم ھەيە نايلىم كە لەو ماۋەيەدا تاقە پوژى نىە كە من خەرىك نەبوۋىم.

ك ٤٤٥: لە جەنابى مامۇستا ملا جەلالى بانەيى كوپرى شىخ الاسلامم بىست بۆى گېرامەو ھەرموۋى: سالىكيان حاجى ملا عبدالرحمى پەواندىزى تەشرىفى ھىنا و دوو كوپرى لە خزمەتبا بوو دەفيان پى بوو جار بە جار لىيان ئەدا. عەرزىم كرد عەزىزا خۇتۇ لە خولەفائى ھەزرىتى ضياء الدين شىخ عومەرى و ھەزرىتى شا علاء الدين كوپرى ئەو زاتەيە، بۆچى جەنابتان زەھمەت ئەكېشن لەم تەمەنەدا، لە وەلاما ھەرموۋى: واما ھەرموۋى ئەي عەرزىم ملا جلال الدين چونكە بېگومانبە كە ھەزرىتى باوكى ھەزرىتى شا محمد عثمان سراج الدين زۇر خاۋەن قەدر و خاۋەن پلە و مرتبەيەكى عاليە وە زۇر بە مەرحەمەت و لطفە لە گەلما وە جەنابى ھەزرىتى شا محمد عثمان سراج الدين خۇيشى زاتىكى زۇر خاۋەن پاىە و گەورە و صاحىبى مەرتەبە و مەقامىكى عاليە ھەروەھا.

ك ٤٤٦: وە ھەر وەھا لە جەنابى ملا ھەمىنى كانى سانانم بىست ھەرموۋى: ھەزرىتى پىرى دەستگىر شا محمد عثمان سراج الدين بۆى گېراينەو ھەرموۋى: جار جار ئەچووم سەرم ئەدا لە جەنابى ملا شىخ عبدالرحمى پەواندىزى لە ژوورەكەي خۇيدا ھەموو جارى بەرەكات و واريداتىكى زۇر سەير و گرنگم چاۋ پى ئەكەوت، پوژى پىم ووت: عەزىزا ئەم ھەموو بەرەكات و ئەنوارە كە لە لىرەدا ئەيىنم لە تەئسىرى چە دىكرىكەو ھەيە لە وەلاما ھەرموۋى: ئەو بە ھۆى وىردو دىكرەو ھەيە بەلكو بە ھۆى جەنابى باۋكتەو و لە ژىر سىبەرى باوكى عەزىزەو و بە بۇنەى ساىەى

جەنابتانەو ھەموو پوڤۆي (١٠) دە جار بە زيارەتی دیداری ھەزرەتی رسول اللہ (صلی اللہ علیہ وسلم) شاد ئەبم ئەم بەرەکات و فیوضاتە لە بۆنەتی تەشریف ھینانی جەنابیەو ھە لە بەرەکەتی ھەزوری ئەو ھەو ھە (صلی اللہ علیہ وسلم) لێرەدا، ھە
صلی اللہ علی سیدنا محمد و علی الہ و صحبہ وسلم فی کل یوم عدد ما فی علم اللہ
بدوام ملک اللہ امین.

ک ٤٤٧: ھە جەنابی ملا شێخ محمدی بالیسانی^(١) کۆری شێخ طە بالیسانی بۆی
گێرامەو ھە ووتی: کاتی کہ ھەزرەتی شا علاء الدین قدس اللہ سرہ العزیز کہ لە سەر
دەستی موبارەکیا تەسکەم ھەرگرتو، ھە پەرۆی تەواو و ھەقیدەتی کامیلەم نەبو لە
خەزەمەت ھەزرەتی شا محمد عثمان سراج الدین دا لە بەر ئەو ھە بە دواي ییانوو ھە کدا
ئەگەرەم بۆ ئەو ھە لە بیارە پەرۆم و بچم بۆ شوینیکی تر و لەوێ تدریس بکەم ھە لام
وابوو لە ھەر لایەک تدریس بکەم و دەرس بلیمەو ژیانیکی باش و خۆشەم ئەب، ھە
لەو ھە پێش کہ قبولی ھەموو جۆرە ژیا نیکی بە ئەرک و کەمو کۆرییەکم کردبێ قەناعەتم
پێ کردو ھە چونکە بە تەمای زانیاری معنوی بووم کہ ھەزرەتی شا علاء الدین ھە فاتی
فەرموو ئەو ئاواتەم برا چونکە جارێک پرسیارم کرد لە خەزەمەتیا کہ دواي جەنابت
کییە کہ بتوانی ئێرشاد بکات و جینی جەنابت بگرتەو، فەرمووی عثمان ھەرزیم
کرد، ئایا ئەتوانی ئیستا ئێرشاد بکات؟ لە ھە لام فەرمووی لە ژیا نی منا نەخەیر^(٢)
مامۆستا ملا شێخ محمد فەرمووی: چەندین ماو ھە تێپەری بە سەر ھە فاتی ھەزرەتی شا
علاء الدین قدس اللہ سرہ العزیز لە خەوا دیم چوو مە ژووری محاسنی شریفە ھەزاران
درود و سلاو لە خاوەنی بی کہ ئەو ژورە ھە کەسی قطبی گەورە و عظیمی تیا مدفونە

(١) لە یەکی لە مەزگوتەکانی بەغا خطیب و امام و مدرس، کہ لەو ھە بەر مدرسە خانەقayı
بیارە شەریف بوو لە دواي مامۆستا ملا عبدالکریمی بیارە (ملا عبدالکریمی مدرس).

(٢) یانی لە دواي من ئەو مرشدە.

که حەزرەتی شیخ ضیاء الدین و حەزرەتی شیخ علاء الدین و حەزرەتی شیخ نجم الدینە قەدس اللہ اسرارہم العلیہ، وە بینیم سێ کەس لە لای ئەوسێ مەرقەدە دانیشتبوون یەکیکیان فەرمووی عثمان خەنک فیری رابیطە ی خۆی ئەکا یەکیان فەرمووی ئایا ئەوە باشە یەکیان فەرمووی داوی شەش مانگی تر حەقی ھەبە، لەو ماوە بەدا دوودلی و دانەمەزراوی پرووی تیکردم بەرامبەر بەم زاتە پر شکۆ و پایە دارە، لەو کاتەشدا بەرەو سەفەری بەغا ئەھاتم لە خزمەتیا بە بیانوی نەخۆشی و سەردانی پزیشک و تەداوی و چارەکردنی ناساخییەو خۆم گل دایەو لەوێو نەگەرماوەو بۆ بیارە ی شەریف، وە مال و منالە کەشم ھینا لە گەل خۆما بۆ...^(۱) بۆ ئەو ماوە ی شەش مانگە، شەونکیان خەریکی چەند ویردی بووم ئەمخویند و شەوی جومعەش بوو، کاتی خەوتم ھەر ئەو شەو شەو شەو شەو فدار بووم بە زیارەتی حەزرەتی فخری کائنات رسول اللہی نازدار علیہ من اللہ أوفر السلام و أفضل الصلوات و أتمہ عەرز ی ئەو زاتە نورینەم کرد ئە ی پیغەمبەری خوا (صلی اللہ علیہ وسلم) دلم نەخۆشە، فەرموی پرۆرەو بۆ بیارە دلت چاک ئەبی وە عثمانیش ئەھلە بۆ ئپرشاد، بۆ بەیانیا دوو فەقی ھاتن نامە یەکیان دای کە لە خزمەتی حەزرەتی شا محمد عثمان سراج الدین (قەدس سرە) نیردا بوو، داوی فەرمو بوو بگەریمەو بۆ بیارە.

ك ٤٤٨: لە زۆر لەوانە ی جیی دلنیا ی و بیروان بیستومە یەکی لەوانە موئەذنی بیارە ی شەریف بوو کە ئەیگپرایەو لە جەنابی زانای پر وەقر و وەفا زاتی خاوەن عیلمی شەریعەت و طەریقەت حاجی ملا عبداللہ ی پەسوێ لەم زاتە موبارە کە ئەمینەو ئە ی گپرنەو: کاتی ئەم زانا بە ناو بانگە بە خوا ناسی و پاکی و ریز و قەدر گەورە یی یە لە دوا ساتی ژیا نیا تە شریف ئەبا بۆ شاری بانە واری ئەکەوی لە ھەمان کاتا حەزرەتی شا محمد عثمان سراج الدین تە شریفی موبارە کی لەوی ئەبی، ئەو شەو ئەو زاتە لە خزمەت حەزرەتی شیخا ئەبی بۆ بەیانی ئەو شەو ئەفەرموی: وام ئەزانی

(۱) ملا شیخ محمد ناوی شوینە کە ی برد، بەلام شەبتان لە بیر ی بردمەو.

ره‌فاقت و تیکه‌لی هیچ کەسی سوودی بۆ من نیه به‌لام دەرکەوت کە صوحبەت و ره‌فاقت به سووده بۆم چونکە ئیمشەو من سوودم له حەزەرەتی شیخ وەرگرت حەز ئەکەم ئەمشەویش بێنمەو له خزمەتیا، کاتی ویستی ئوغر بفرموی وولاخیان بۆ هیئا و خەلکی شاری بانە بۆ مال ئاواپی و خواحافیزی حازر بوون پرووی تی کردن فرموی: من شهادەتیکم له لایه وا ئەزانم درۆ ناکەم ئەبینم ئەرواحی ئەولیا به کۆمەل به دەوری ئەم شیخە عظیمەوێن کە کوپری حەزەرەتی شیخ محمد علاء الدین ه، وه من نیسبەتی حەزەرەتی ضیاء الدین لەم زاتەدا زیاتر ئەبینم وەك له باوکیا کە حەزەرەتی شیخ علاء الدین ه وه وا ئەزانم کە ئیتر چاوم پێتان ناکەوێتەوه.

وه ئیتر خواحافیزی لی کردن له دواي ته‌شریف فرمونونه‌وی به چەند مانگی کۆچی دواپی فرموو له دنیا دەرچوو^(۱).

ك ٤٤٩: له جەنابی مامۆستای شیخ عثمانی مەردوخیم بیست گیرایه‌وه کاکه شیخ حمە ئەمینى برام سەردان و زیارەتی حەزەرەتی شیخ علاء الدینی (قدس سره) کردوه وه زۆریش مەحبەت و ئیخلاصی ئەو زاتەى هەبوو، له پاش ماوه‌یه‌ك تووشی نەخۆشی گرانە‌تا بوو وه حەزەرەتی شا علاء الدین وه‌فاتی فرموو له کاتی ناساخی ئەم

(۱) وه لەم زانا عاریفە و زاتە بزورگە وه به سەرھات و مناقیبی زۆر ئەگێرنەوه: له‌وانه یه‌کیان جەنابی حاجی ملا عارفی بانەپی کە مدرسی پێنجوین بوو ئەى فرموو: کاتی فەقی بووین و له خزمەت ئەم زاتەدا ئەمان خویند به هەلم ئەزانی له کاتی نوێژا له پەنایه‌وه نوێژم دا ئەبەست له کاتی الله اکبری نوێژ دا بەستنا دەنگی له سنگی موبارەکیه‌وه ئەهات، سینەى موبارەکی ئەکولا، جۆشی کولانە‌کەى ئەبیسرا وه هەم‌رکات له نزیکه‌وه نوێژم دا بیه‌ستایه سنگی منیش وه‌کو سینەى ئەوی لی ئەهات وه بەر دەوام ئەبوو تا کاتی سەلام ئەدرایه‌وه و نوێژ تەواو ئەبوو. وه زۆر جار له زاتی گەوره گەوره‌وه بيسراوه کە فرموویانە: کاتی ئەم زاتە عالی جەنابە حاجی ملا عبدالله پەسوی له کۆتایی خویندنه‌کەیا تەسکی فرمووه به حەزەرەتی شیخ عومەری ضیاء الدین قدس الله سره. حەزەرەتی شیخ عمری ضیاء الدین له به‌یانی ئەم شەوه‌دا کە ئەم زاتە به‌یەتی وەرگرتوه فرمویه‌تی: ئەمشەو سی سەد کەس له ئەولیای کبار پیرۆزبایان لیکردم به بۆنەى تەسکی حاجی ملا عبدالله‌وه.

برايەما، كاتى لە نەخۇشىيەكەى چاڭ بوەوۈ پەريارم دا كە بە ۋەفائى شىخى علاء الدين (قدس الله سرە) ئاڭادارى نەكەين نەۋەكوو دىلگران و پەژار بىي بەلام خۇى گىپرايەۋە ۋوتى لە كاتى بىخودىيەكەمدا شتى زۆر سەير و عەجايەبم ئەيىنى لەۋانە بەكيان ئەمەيە: بىنىم كە ھەزرىتى شىخ علاء الدين و كوپرى عەزىز و شىرىنى ھەزرىتى شا محمد عثمان سراج الدين ئەگەرەن بە چوار دەۋرى ۋولاتا و ھەزرىتى علاء الدين خەلكى تەسلىم ئەكرد بە شا محمد عثمان (قدس سرە) ۋە خۇى بەرگى سېى پۆشى بوو ۋە ھاتن بۆ مالى ئىمەش خۇمان تەسلىم كىرد ۋەكوو ھەموو خەلكى، ۋە لە پاشا خەبەرمان دايە بەرەزامەندىيەكەى ئەمە مژدەيە و كەرامەت.

ك ۴۵۰: دووبارە لە زاناي بەرېز و پىروخۇش ۋە ئىمامى ۋارع و دىلپاكام بېست كە جەنابى شىخ عثمانى مەردۇخىيە گىپرايەۋە ۋوتى:

ھوشيارى كوپرم نەخۇشىيەكى زۆر سەختى گىرت ۋە نالەۋ دەنگىكى لى ئەھات لە دوورەۋە ئەبىسرا، شەۋىكىان دايكى خىستىيە بېشكەۋە ھەموومان لە بەرگى خەۋا بوين و گوىى لە نركە و نالەيەۋە بوو پارامەۋە لە ھەزرىتى شا محمد عثمان سراج الدين (قدس سرە) بۆ خالى ئەۋ مئالە تا بە دەم پارانەۋەۋە توشى جەزبە و گىريان بووم، ئەمبىنى لەگەل ئەۋەشا كە لە ژىر پىخەف و نۆينەۋە بووم و چاۋىشم نوقاندىبوو كە پۇحانەتى ئەۋلىياكان حازر بوون ۋە گىلۇپى دەستىيان پىبوو ۋە لە ھەموو لايەكەۋە ئەيانگرتە ئەۋ مئالە تا خەۋ زۆرى بۆ ھىنام كاتى لە تارىكى شەۋا بىدار بووم و دايكىم خەبەر كىردەۋە گويمان لى گىرت دەنگى لىۋە نەئەھات دايكى ترسى لى پەيا بوو ۋوتى: ئەى ھاۋار نازانم كوپرەكەم چى بە سەر ھات منىش پىم ۋوت خەۋتوۋە، ۋوتى بەلى بەلى خەۋتوۋە ۋە مەبەستى بى باۋەرى بوو بە قسەكەم، كاتى سەيرم كىرد خەۋتو بوو، خوا شىفائى بۆ نارد بە ھىممەتى دۇستان و چاڭ بوەۋە و ناساخىيەكەى نەما الحمد لله، درود و سلاۋ بۆ گىيائى پاكى پىغەمبەرى نازدار (صلى الله عليه وسلم) و ئال و يارائى.

ك ٤٥١: له جهنابی زانای لیب و واعظی ادیب حاجی ملا فرجی شکیب^(١) م
بیست بۆی گپرامهوه فهرمووی:

دراوسییه کمان هه بوو له سهراو خیزانه کهی سی منالی له دوا به جیما هه
سیکیان به دوایه کدا مردن و ئه ولادی نه ما، به شهو و به پوژ هه ر ئه گریا و
ئه لالا یه وه، منیش زۆرم به زه یی پیا ئه هاته وه که به ته نیا خۆی له ماله کهدا مابوه وه له
دلما بوو ئه گهر بچم بۆ بیاره ی شریف شکاتیکی له خزمهت هه زه رتی شیخ علاء
الدین دا بۆ بکه م بۆ ئه وه ی خوا کوریک ی پی خه لات بکات، خوا ریک ی خست
چووم بۆ بیاره ی شریف و چه ند پوژ ی له وی مامه وه پروم نه بوو عه رزی هه زه رتی
شیخ علاء الدین بکه م له بهر ئه وه ی ته مه نی موباره کی تیپه ری بوو.

پوژ ی هه زه رتی شا محمد عثمان سراج الدین (قدس سره) ده عوه تی کردین بۆ
مالی خۆیان له گه ل کۆمه لی له زانایان بۆ قاوه لتی له مالی پیرۆزیان کاتی دانیشتن
فهرمووی: سه ییدی له ئه ولادی پیغه مبه ر (صلی الله علیه وسلم) یه کی له شیخه کانی
باوه جانی به دیارییه کی به نرخه وه ناردویه تی بۆ هه زه رتی شیخ بۆ مه به ستی منال
چونکه منالی نه بووه، منیش عه رزیم کرد قوریان من ماوه یه کی که م نیه لیڤه م بچام
وایه ئیجازه م بهر موم تا بگه ریمه وه ناو که سوکارم، هه زه رتی شیخ له وه لامیا
فهرمووی: ان شاء الله تعالی وه ده رمانه که شم بۆ ئاماده کردوه.

ئه بچار هه زه رتی شا عثمان پروی کرده دهسته ی عوله ماکان فهرمووی: من ئه م
دهرمانه م له مه عنه وییه وه یانی له باطنی یه وه فیڤ کراوم هه ر ئافه رتی منالی نه بووی و
به کاری بهینی خوا منالی پی ئه به خشی، منیش عه رزیم کرد قوریان له وه ده رمانه بۆ

(١) ئه م زانایه مشهور بوو به جهنابی حاجی ملا فرجی واژمی، بۆیژیک ی قسه زان و دم راست
بوو پیاویکی سهخی ته ییعه ت و قسه خۆش بوو، شاعریکی تهڤو مجلس ئارا بوو، زۆر هه زی له
باسی ئه ولیا و کهرامات ئه کرد به تاییه ت هه زه رتی شا محمد عثمان سراج الدین وه ماوه یه کی
تاییه تی بۆ رابیطه ته رخان کردبوو.

منیش وە لەوێ پێش دۆعام بۆ ئەو ژنە داوا کردبوو لە جەنایان، فەرمووی ان شاء
 الله دۆعات ئەدەمى بۆى، ئەم دەرمانە بۆ ئەو نابى، ئەمجارە دوبارەم کردەوێ کە دۆعام
 نەداتى دەرمانم بداتى، فەرمووی دەرمان بۆ ئەو نابى دۆعاى بۆ ئەبى، منیش لە دلى
 خۆما ووتى ئەو ژنە باوەجانییە دیارى ناردوێ ئەو ئافەرەتەى لای من هیچى نیە بۆیە و
 شتى بۆ نانیرى ئەمجار ئاورىكى فەرموو بۆ لای من بە نیوە تورەییە کەوێ فەرمووی تۆ
 وەسوەسە و خەتەرەت ھەبە ئەم دەرمانە بۆ ئافەرەتیکە کە ھەرگیز منالى نەبووى. بەلام
 ئەو ئافەرەتەى تۆ شکاتى بۆ ئەکەى منالى بوێ دۆعاى بۆ ئەنیرم، ئایا بینووتە یا بیستوتە
 من ھاتبم بۆ لای ئیوێ یان بیستوتە ئەو ئافەرەتە ھاتبى بۆ بیارە منیش عەرزیم کرد
 نەخەیر. فەرمووی: بۆ ئەوێ بزانی من راست ئەکەم لە قسە کەما بەو ناو نیشانەبە ئەم
 ئافەرەتە چاوى گەورە و گەشە وە ھەر دو بروی پەشە خالیك لە ژیر مەمکیایەتى یان
 فەرمووی لە تەنیشتیایەتى، وە ئەگەر ئارەق بکاتەوێ بە ھۆى گەرماوێ یا مانندوبوونى
 ئیشەوێ نیوێ لەشى ئەنیشیتە سەر ئارەق نیوێ کەى تری ھەرۆک خۆى ئەمینیتەوێ،
 ئەمجار دلنیایم حاصل کرد و دۆعاکەم بۆ ھینایەوێ، پرسیارم کرد لە خیزانم ئەو
 نیشانەو ئیشارەتانە لەو ئافەرەتەدا ھەبە، بۆ خال و عەرەق کردنەوێ نازانم بەلام
 چاوەکانى گەورەو جوان و گەشە وە ھەر دو برویشى پەشە، خیزانم پرسیارى لى
 کردبوو لە وەلاما ووتبووى خالەکە ھەبە بەلام بۆ ئارەق کردنەوێ کە خۆم بە خۆم
 نەزانوێ. وایکەوت پیکەوێ لەگەل مالمەوێمانا چوون بۆ ناو باخ دواى ئەوێ
 ماندوو بووبو خەو زۆرى بۆ ھینا بوو لە ژیر تیشكى خۆرەکەدا خەوى لى کەوتبوو،
 کاتى بە ئاگا ھاتبوو سەیر ئەکات نیوێ لەشى ھەرۆکەو بە ئاوتەرت کردبى وابوو
 بەلام نیوێ تری ھەرۆک خۆى وابوو.

ك ٤٥٢: له بهرېز جه نابی سعید به گي خاوهی دنی به یه له^(١) بیست بوی
 گپرامه وه فهرمووی: جارېك له خزمهت حه زره قی شا محمد عثمان سراج الدین دا
 بووم (قدس سره) له باخه کانی دوو پرووه دا عه زیم کرد قوریان کاتی هاتم بۆ خزمهت
 یه کی له مناله کانم به جیهیشت به نه خوشی، هیممه قی بخهره کار با شیفای بی به لام
 وه لای نه فهرموو، دهستی به باسی تهو باخه ههر وه کوو بفهرموی ته مه چ گوئی که
 ناوی چییه؟ وه بهم چه شنه، له دواي ماوه یه ک دوو باره عه زیم کرده وه وام زانی ههر
 گوی لی نه بوو یان له بیری چوو وه لامه کهم بداته وه، ته مجارش هیچ وه لای
 نه فهرموو باسیکی تری فهرموو مه بهسته کی منی تیا نه بوو ههر وه کوو گوئی لی
 نه بووی، کاتی گپرامه وه بۆ مال وه کوپه که له دنیا دهر چوو بوو، زانیم که بی
 دهنگیه که ی جه نابیان زانینیان بو به له دنیا دهر چوونی و ئاگادار بوون پی.

ك ٤٥٣: دوو باره له جه نابی زانای ناوبراو شیخ عثمانی مهردوخیم بیست بوی
 گپرامه وه فهرمووی: دواي تهواو کردنی خویندن برا کهم تیکچوو ماوه ی سال زیاتر
 دهوامی کرد لهو ماوه یه دا چهند جار چوو بۆ خزمهتی حه زره قی شا محمد عثمان سراج
 الدین (قدس سره) که ته گه رایه وه دواي چهند پوژی وه کوو خوی لی ته هاته وه، وه
 دایکم چهند جار داواي لی ته کردم که لهو باره یه وه نامه بنیرم بۆ حه زره قی پیر به لام
 نهم ته نوی، چونکه ته مزانی که حه زره قی شا محمد عثمان سراج الدین ئاگاداره
 به وه ی که برای منهو کوپی تویه، وه خۆشی یه کی که له موخلیسانی تهو زاته، ئیتر
 چ پیوست ته کات به نامه ناردن، وا ریکه وت لهم ساله یا نو سراو یکم بۆ سه ماحه تیان
 نووسی و له دوایدا نووسیم قوریان ته هلی خوا چون غیره تیان قبول ته کات که یه کی

(١) به یه له: دنی که له ناوچه ی مهربوان، وه ثم سعید به گه حه زره قی شیخ زوری خوش
 ته ویست، وه یه کی بوو له مریده زور مخلصه راسته کان، وه به گویره ی ئاگا کانی تهو ناوچه یه له
 هه موویان پروا و عه قیده ی زیاتر بوو به حه زره قی پیر بیجگه له همه خان و همه خانی برای له
 کانی سانان.

له ئههلی عیلم و زانا منالان یاری پی بکهن، وه مه بهستم شکات و دهرده دلی حالی
براکهم بوو، له نامه کهیا وه لاسی فهرموو بوو، عهزیزم ملا خالیدی برات هات وه
چهند رۆژ له لامان لیسه مایه وه، وا سوپاس بو خوا به و پهری باشی و چاکیه وه
گه پرایه وه بو لاتان وه جاره کانی پیشوو درنغم نه کردوه دهرباره ی، به لام الامور
مرهونه باوقاتها، سوپاس بو خوای پهروهر دگار و درود و سلاو بو گیانی پاکی
پیغه مبهری نازدار (صلی الله علیه وسلم) و ئال و یارانی.

ك ٤٥٤: جهنابی زانای ههر دو زانیاری و برای ههر دوو دنیا جهنابی ماموستا
ملا عبداللهی لاجانی^(١) بوی گپرامه وه فهرمووی:

له کاتی فهقییه تیما ئهم خویند له خزمهتی جهنابی ماموستا ملا باقردا له بالك وه
له و کاته دا وه کو ئاسنیککی پی هیژ وابووم له بهینی دوو مغناطیسدا چونکه له لایه که وه
محبهتی شیخی برهان^(٢) (قدس سره) له دلما جیگیر بوو وه له لایه کی کهیشه وه
هیژشی پر سۆزی محبهتی ههزهرهتی شا محمد عثمان سراج الدین (مد ظله) له دلما
ههر سات و کات به رهو زۆری ئهرویشته به هوی توجهاتی و تاثیریه ره فاقهت و
مجاوه ره ی ئه و ماموستایانه دۆست و ئه حباب که له و ناوه دا بوون، پیگومان ههر به
تهمای پیازی بووم که بیدۆزمه وه بو دهرچوون و رویشتم^(٣)، تفؤل به قورئانیکم

(١) ئهم زانا پر ئه ده به له کاتی تمسکیه وه تا ئیمبرق ماوه یه که به سه رخه تمه پی وه ماوه ییکی تر به
کاتبی له خزمهتی ههزهرهتی غه وئی وه قتا بهرده وام به ئیخلاص و ئه دهب و پیاوکی پی نفس و دل
پاک و میوان په زیر و زۆر به ماریقه ته، وه تا دل ههزکات به محبه ته و عالمه له زانیاریه گشتیه کانا.
(٢) جهنابی ههزهرهتی شیخ یوسفی برهان په همهتی خوای لی پی خهلیفه ی ههزهرهتی شیخ عمری
ضیاء الدین بوو (قدس سره).

(٣) ماموستا جهنابیان دوو به سهر هاتیان گپرایه وه له م باره یه وه ئه گهر خوا دهرفه تی نارد
عهزرتان ئه کری په که میان له باره ی رابیطه کردنی جهنابییه وه له کاتی خویندنی علمی ظاهری
دووم له باره ی ئه وه ی که گهشتیاری مژده ی داوه پی.

کرد بۆ ئەووی دەرکهوی بۆم که ئایا مانه‌وهم لیره قازانجه یا گه‌پانه‌وهم که قورئانه‌که‌م کرده‌وه ئەم ئایه‌ته هاته پیشه‌وه :

[يَا أَيُّهَا النَّملُ ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ] وام زانی فەرمانم پیکراوه به گه‌پانه‌وهم به ته‌نیا خۆم ئاماده کرد، به‌لام جه‌نابی ملا سید عبدالباقی نامه‌یه‌کی نارد‌وه بۆ ماله‌وه که من لیره ئەمینمه‌وه تا خویندن ته‌واو ئەکه‌م.

له‌و ماوه‌یه‌دا مه‌جزوب بووم هه‌روه‌کو له‌ که‌راماتی ترا باسم کرد‌وه هه‌ستام چووم بۆ بیاره‌ی شه‌ریف وه‌ له‌وی تمسکم وه‌رگرت به‌ طه‌ریقه‌ی موباره‌ک و پیروز له‌ دوا‌ی شو‌رشه‌که‌ی عی‌راق هه‌زهره‌ی شا عثمان (قدس سره) عی‌راقی به‌جه‌یه‌شت وه‌ هه‌جره‌تی فەرموو بۆ ئێران وه‌ ماوه‌یه‌ک له‌ قه‌لاشی‌خان مایه‌وه باخاتیکی جوانی بۆ برای هه‌زیزی که‌ هه‌زهره‌ی مولانا خالیده دروست کرد وه‌ مریدان له‌وی خه‌ریکی پا‌کردنه‌وه‌ی ئەو باخه‌ بوون له‌ به‌رد و چاک‌ردنی نا‌وجه‌که‌، وه‌ من و صوفی ئەحمه‌دی بی‌روازی خه‌ریکی شکاندنی به‌ردی‌کی پانی گه‌وره‌ بووین به‌لام له‌ به‌ره‌تی لێدان کاری لی نه‌ ئەکرد، کاتی ته‌شریفی موباره‌کی هه‌نا فەرمووی: ئەوه به‌ لێدانی ئیوه ناشکی؟ هه‌رزمان کرد نه‌خه‌یر فەرمووی له‌ ترسی خوا نه‌بوا‌یه ئە‌ی به‌رد وام پیا ئە‌کیشای وورد و خاشم ئە‌کردی له‌ دوا‌یدا فەرمووی لیی بده‌ن خۆی ته‌شریفیان له‌ دووره‌وه وه‌ستا چهند جاری لێمان دا، بوو به‌ چوار له‌ته‌وه‌ شاره‌ می‌رووله‌یه‌کی لی هاته‌ دهره‌وه و بلاو بوونه‌وه ئە‌هجار فەرمووی: [يَا أَيُّهَا النَّملُ ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ (مه‌لا عبدالله) سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ] دنیایا بووم له‌وه‌ی که‌ ئا‌گادار بوه به‌ تفرۆل به‌ قورئانه‌که‌م وه‌ ئیتر کارو فەرمانی من له‌ ژیر سایه‌ی پی‌روزیه‌تی إن شاء الله وه‌ ئیتر گه‌پانه‌وهم بۆ مالی خۆم ئە‌بی به‌ ئیجازه‌ و فەرمانی ئە‌م بزورگه‌وه بی وه‌ له‌م به‌سه‌ره‌اته‌ دوو که‌رامه‌ت هه‌یه، یه‌که‌م زانین و ئا‌گادار بوونیه‌تی به‌و شاره‌

مېرووله په له ناو ته و تاوېره کړې و بېگيانه دا دووهم زانين و ټاگادار بوونيه قى به تفؤل
کردنم به قورټان.

ك ٤٥٥: جهنابى زانای پر كه مال حاجى ماموستا ملا باقر فهرمووى:

عهرزى حه زره قى شا محمد عثمان سراج الدينم كرد (قدس سره) كه لطف و
كومه كى بفهرموى دهر باره مان تا سهر به زورى و عهرزيم كرد قوربان: له م جه ژنده دا
په كيك قورټانى بؤ ته خویندين حاله ټيكم بؤ پهيدا بوو له وه جد و شوق له دواى ته و
منيش دهستم كرد به قورټان خویندن و چهند ټايه ټيكم خویند به لام ته ونده وه جد
زورى بؤ هينام نه متوانى واز له قورټانه كه بهينم و دلشيم بهرگه و ويسعه قى ته و
حاله تهى نه ته گرت، دهستم كرد به داواى كومه كى و ئيستمداد له خزمهت حه زره قى
قطب شيخ علاء الدين (قدس الله سره العزيز) هيچ كومه كييه كم نه دى ته هجار دهستم
به داواى كومه كى و يارمه قى له جهنابتان كرد، هاتن به هانامه وه و ئيوه حازر بوون
وه دلى متان ويسعهت پيدا به مهرجى وازم له خویندن نه هينا و دلشيم ويسعهت و
فراوانى پهيدا كرد بؤ بهرده وام بوون له سهر خویندن وه سينهم فراوان بوو بؤى،
ترسم نه ما تكانان عهرز ته كه م ته و خه لاتنه تان بهرده وام بى وه مرهحه مهت و
كومه كتان دهر باره مان له كارا بى، سوپاس بؤ خواى پهروهر دگار و درود و سلاو بؤ
گيانى پاكي پيغه مبهري نازدار (صلی الله عليه وسلم) و ټال و يارانى.

ك ٤٥٦: بيستم له جهنابى ماموستا ملا احمدى ئيمامى خانه قاي سه قز كه به ملا

احمدى سه لته كه لتو^(١) به ناو بانگه گپرايه وه فهرمووى:

كاتى له بياره وى شهرىف ئيمامى خانه قاي موباره ك بووم له خزمهت حه زره قى شا
محمد عثمان سراج الدين (مد ظله) هاتين بؤ شارى سليمانى كاتى گه يشينه په خشى

(١) سه لته كه لتو: د بيه كه له ناوچه وى سه قز له كوردستانى ئيران.

عهر بهت کۆمه‌لی ئامیره و کهلو پەلم بینی که کارگه‌یی له دهریه‌ندیخان ئیشی ته‌کرد له‌وی به‌کاری ته‌هینا خه‌یال هات به‌ دلما که:

موعته‌زیله ته‌لین به‌ شهر خالیقی ته‌فعالییه‌تی هیچ دوور نیه به‌م خه‌ته‌ره و خه‌یاله دل گران بووم ههر چه‌ند به‌لگه‌م بۆ خۆم ته‌هینایه‌وه هیچ سوود و که‌لکی نه‌بوو، وه له‌ سلیمانی له‌ مالی حاجی سعید (خوا لئی رازی بی) ته‌شریفی چه‌زهره‌تی پیر دابه‌زی، ته‌و شه‌وه له‌وی مایه‌وه، چه‌ند سه‌عاتی له‌ شه‌و ته‌په‌ری چه‌زهره‌تی شیخ (مد ظله) ته‌شریفیان ههر دانیشبو وه‌ منیش له‌ خزه‌تیا به‌ پێوه راوه‌ستا بووم وه‌ به‌و خه‌یاله‌وه ته‌تلامه‌وه داوام له‌ جه‌نابی چه‌زهره‌تی شا محمد عثمان سراج الدین ته‌کرد و به‌ دل لئی پارامه‌وه و به‌ دل و وتم:

ده‌ستگیر بۆ کاتی ته‌م گیر و گرفتانه به‌ که‌لکه‌ وا خه‌ریکم سه‌ر گه‌ردان ته‌م فریام که‌وه ته‌گه‌ر سه‌یریکم بکه‌ی هه‌مو ته‌ندامه‌کانی له‌شم و هه‌ست و بیرم نه‌ماوه ته‌نما هه‌ستکردنم به‌ دله و به‌س، وه ته‌و خه‌یال و خه‌ته‌ره‌یه‌م ههر له‌ یاد ناچیه‌ته‌وه، وه کتوپر بیخودییه‌کم هات به‌ سه‌را و که‌وتمه‌ عاله‌میکه‌وه که‌ هه‌رگیز باس نا‌کری گویم له‌ گوفتاری (کُن) بوو په‌یتا په‌یتا خطاب ته‌کرا وه ته‌مییی که‌ ته‌و هه‌موو ئامیره ئالات و مکائن و مصانع و دروست کراوو داهینزاوانه^(۱) هه‌مووی له‌ نه‌بوونه‌وه به‌ نویی ته‌هینانه بوون به‌ ته‌نیا فه‌رمایشی ته‌م خطابه‌(فیکون) وه له‌ گه‌ل ته‌وه‌شدا ته‌م بینی که‌ ناوی دروستکه‌ران و داهینه‌رانیان پێوه بوو وه‌ هه‌ریه‌که‌یان له‌ سه‌ری نوسرابوو، له‌ دواي ماومه‌یه‌ چوومه‌وه باری پێشووم، به‌لام که‌ من له‌ کوی بووم وه نه‌شم زانی له‌ گه‌ل کێدام وه له‌ چ شوینیکدا بووم، ته‌بجار ههر وه‌کوو به‌که‌م جارم لی هاته‌وه و چوومه‌وه دۆخی جارنم وه‌ هه‌موو ته‌ندامه‌کانی هه‌ستم بۆ گه‌رایه‌وه که‌ چاوم کرده‌وه سه‌یر ته‌که‌م که‌ چه‌زهره‌تی شا محمد عثمان سراج الدین فه‌رمایش

(۱) داهینان: اختراع / دۆزینه‌وه، دروست کردن: اکتشاف.

ئەفەرموى' لە گەل' دانىشتواندا و ھەر ئەلىي بە منىشەو خەرىك نەبو، تا چەند ووردیلەيەك نەم زانی بۆچى ئەم بەسەرھاتە پرووى دا وە ھۆكەى چى بوو.

ئەمجار ھاتەو یدام كە من داوام لە ھەزرەتى پیر كرد كە ئەو خەتەرە و خەيالە لە سەر دلم لا بیات كە سەیریكى دلم كرد ھەمووى لا بردبوو وە پزگارىم بوو لەم بەلا گەورەيە بە ھیممەتى ئەم دۆستى خوايە، شوكر بۆ خواى پەرورەدگار و درود و سلاو بۆ گیانی پیغەمبەرى نازدار (صلی اللہ علیہ وسلم) و ئال و یارانی.

ئیتەر لەو كاتەو ە ئیمان و باوەرەكەم بوو بە ئیمانیكى شەھودى بەرامبەر بەم مەسەلە كە لامییە.

ك ٤٥٧: جەنابی كاكە میرزا صدیقی چنگیان^(١) بۆى گێرامەو ووتی:

دواى ئەو ەى خیزانم لە دنیا دەرچوو بە تەمای كچىك بووم ناوى ئانیە بوو لە دى مەریوان، نامەيەكم ناردە خزمەتى ھەزرەتى شا محمد عثمان سراج الدین (قدس سرە) لەو بارەيەو، لە وەلاما فەرمووبوى: موبارەك بى ئانیە يەكى بنیرە با تەماشایەكى چاوەكانى بكات بزانی نەخۆشى تەراخۆماى نیە، وا ئەزانم تەمەنى كورت ئەبى ھەر چەند ئەویش و ئەوانەى تری وەك تەمەنیان كورت ئەبى بەلام چاك وایە ھەر قەزا و بەلاى خۆت بیات، منیش مارەم كرد لە دواى ھەفتەيەك بە سەر گواستەنەویدا بینیم بەیانییەك چاو ھەل ئەگلۆفیت!!! لیم پرسى ئەو چیتە؟ ووتى چاوم ئەخورى كە بە ووردى تەماشام كرد سەیرم كرد تووشى تەراخۆما بو، جارىكى تریش خۆم حازر بووم قورئانى ھەل بەرى و ووتى: خوايە داوات لى ئەكەم

(١) ئەم كاكە میرزا صدیقه پیاویكى تیگەیشتوو وورد بوو بە چاویكەوتنى پیاو خۆشى ئەوى قسەزان و ھەز لە كۆرى پیاوانى خوا و زانایان و پیاو ماقولان زۆر ئەكرد، كار و بارى خەلكى پرائەپەران بە كورتى نمونەى پیاویكى چاك بوو بە ھیممەتى پیری دەستگیر، پروخۆش و كراو و گەش بوو ھەزرەتى شا محمد عثمان سراج الدین (مد ظله) زۆرى خۆش ئەویست.

بيكهى به خاترى ئەم قورئانە من بكهى به قوربانى ئەم ميرزا صديقه له دواى پانزه مانگ پاش گواستنهوهى مال ئاواى كرد له رۆژيكا كه به لا له ههموو لايه كه وه دهوهرى دابووم.

به لى ههموو ئامۆزگار بيه كانيم به چاوى خۆم دى كه هاته دى كه نه خوشتى ناوبراو بوو، وه ته مهن كورتييه كهى.

ك ٤٥٨: رۆژى جومعه ٢١ى مانگى رهجهب سالى ١٤٠٢ى كۆچى له گه' مامۇستايان و دۇستان چوين بۆ زيارهتى حاجى مامۇستا مه لا محمد ئەمىنى موده رريسى پيشوى كانى سانان، به لام خه بهرمان زانى هاتوه بۆ دىي عهريهت بۆ مالى ملا على زاواى كه خطيبى بيارهيه به هوى جهنگ و جيداله وه كۆچى كردوه بۆ دىي ناوبراو. تصادف عهينى رۆژ تهوئيش ته شريفى هاتبو بۆ سليمانى، گه پراينه وه كانى به خزمهتى گه يشتين يه ك دوو خه ويان بۆ گپراينه وه تهوئيش فهرمووى:

يا ئەمشه و يا دويشه و (ئىستا من له بىرم نيه) له خهوما له خزمهت شيخ بووم، ديم شيخ مه جزوب بوو وه جهزبه كهى به تول و توند بو، وتيان هه زهرهتى رسول (صلى الله عليه وسلم) ته شريفى هينا به لام من هه زهرهتم نه تهدى وه له وكاتا من و مه لايه كى عه رب حازر بووين شيخ له خزمهت پيغه مبهرا ﷺ معرفى نه كردين به لام له بابهت منه وه فهرمايشته كانى به كه ليمهى قه له وه فهرموو (بانى ته عريفى به وه صفى گه و ره بۆ ته كرد).

ك ٤٥٩: رۆژى ١٧ ذى القعدة ١٤٠٢ى كۆچى كه تصادفى به رۆژى شه مبه كرد جه ناي حاجى عبدالرحمانى هه لوا له مالى خۆمان بۆى گپرامه وه و ووتى: تا ئىستا تا له م بهينا نه بى به هوى قسهى ئەم و ئەو مه جبور بوم بۆ كه سم بهيان نه كردوه. له سالى ١٣٧٧ى كۆچى له بياره بووم حاله تيكم بو له خزمهتيا وهستا بووم شيخ دانيشتبو، شيخ منى راكيشا بۆلاى خوى قسهيه كم پى بفهرمووى كتوپر ته ماشام كرد

حەزرەتی پیر ھەر شیخە بەلام شیوہ و صورت و ھەموو شکلی چوہ سەر صورەتی
حەزرەتی پینگەمبەر (صلی اللہ علیہ وسلم).

ك ٤٦٠: لە زەراپن پیاویك ھاتە خزمەت حەزرەتی پیر ناوی شیخ ھەسەنی
كۆری شیخ ئەمینی نەوہی شیخ قادری سۆلە بوو، پرووی کردە حەزرەتی شیخ
فەرمووی قوربان خەوێكم دیوہ ئیجازە ھەبە بیگێرمەوہ؟ حەزرەتی پیر فەرمووی
بەلی. فەرمووی: لە خەوما بە خزمەت رسولی اکرم (صلی اللہ علیہ وسلم) گەیشتم
پرووی لی وەرگێرام عەرزم کرد بۆچی پرووم لی وەرە گێری؟ فەرمووی عثمان ھاتوہ
نەچووی بۆلای جاری پێشویش ھەر نەچویت، ھەرکەس عثمانی نەوی ئیمەش
نامانەوی. بۆبە وا منیش ھاتوومەتە خزمەت.

ك ٤٦١: لە کەلار صۆفی محمود^(١) ناویکی تاوکۆزی ھاتە خزمەت حەزرەتی پیر
عەرزى کرد قوربان خەوێكم دیوہ ئیجازە بفەرموو با بۆت باس بکەم، فەرمووی:
شەوی سێ شەممەى رابردوو لە خەوما قەرە بەلخیکی زۆرم چاو پێکەوت ووتیان
حەزرەتی رسول اللہ (صلی اللہ علیہ وسلم) تەشریفی ھیناوە کە چوومە پێشەوہ
پینگەمبەری موبارەك (صلی اللہ علیہ وسلم) تەشریفی موبارەکی لەوی بوو وە
حەزرەتی شا محمد عثمان لە خزمەتیا بوو، زیارەتم کرد و بە پەلە چوومەوہ بە شوین
منالەکاغدا کە بیان ھینمە خزمەتی بۆ زیارەت، ھەر دوو کۆرەکەم (صدیق و علی)م
ھینا لە رینگا علی م لی بزر بوو صدیقم ھینایە خزمەتی بۆ زیارەت، شا عثمان
فەرمووی لە خزمەت پینگەمبەردا (صلی اللہ علیہ وسلم) بلین بە یەکی با بانگ بدات
پینگەمبەر (صلی اللہ علیہ وسلم) فەرمووی عثمان خۆت بانگ بدە، فالحمد لله علی
اعلان نعمة التجديد بأمر رسوله المجيد والصلاة والسلام علی رسوله محمد صاحب

(١) صۆفی محمود کۆری صۆفی ئەحمەدی خەلکی (گلیجال)ە، وە مالى ئیستا لە بەمۆبە.

الفكر السديد و على اله و اصحابه الطاهرين اهل الرشاد وبالمديد، واجعلنا اللهم تحت لواء هذا المرشد ومن اتباعه الى يوم الدين.

ك ٤٦٢: جهنابی كاكه مصطفى توركى له خزمهتی حەزرى پىرا له كه لار گىرايه وه ووتى: هەر له منالیمه وه له ئەستەنبۆل هەستم ئەكرد بە الطافی حەزرى شا عثمان له گەلما. ماوهیهك به بى ئیجازه دەستم كرد به خویندنى چەند ئەورادى له پێشه وه دەرکى نىسبەتم بۆ پەیدا بوو وورده وورده ئەو فەرەجى و بەسپەم نەما هەستیشم كرد به وه كه نىسبەتى شاعثمان له گەلما كز بوه و بەلكو كوزاوه تەوه، به و دەرده وه ماوهیهكى دوور و درىژ تلامه وه، تا پیاو چاكینكى لای خۆمان پۆژىك رینۆمايى كردم ووتى بچۆره سەر ئەو مەزاره فاتىحهیهكى بۆ بخۆنە، رابپه كەت ئاشت ئەبێته وه، منیش به گویم كرد سەرفرازى دۆستان بى دەست به جى له گەلما ئاشت بوه وه و منیش پەژارى و ناره حەتیه كه م لاچوو.

ك ٤٦٣: صوفى عبدالله^(١) باخه هەناره كۆرى صوفى محمدى صوفى عبدالله گىرايه وه ووتى: پۆژى حەزرى پىر پرووى تىكردىن له پرووى دلسۆزى و ئامۆژگارىيه وه فەرمووى: من نەتانگەيه نم به خوا خۆتان پى ناگەن.

(١) صوفى عبدالله باخه هەناره گىرايه وه فەرمووى: صوفى محمدى باوكم گىرايه وه فەرمووى: باپىرم له خزمەت حەزرى شىخ عمرى ضياء الدين (قدس الله سره) دا بوه كه فەرموويهتى كۆرى من محمد ناكه وىته ئاخىر زەمان وه مەبەستى حەزرى شىخ علاء الدين بوه، كۆرى محمد ئەكه وىته ئاخىر زەمان وه مەبەستى حەزرى شا محمد عثمانى سراج الدين (قدس سره) به راستى نموونهى ئاخىر زەمان و نيشانه كافی به ديار كهوتوه، فیتته و ئاشووب جیهانى داگرت، ناحەق هاتونه ته سەرکار و فرمان و داواى حق و راستى ئەكەن، وه له راستیشا له راستى به دوورن، خوا له محبت و خوشەويستى و فیتته و ئاشووبان بمانپاریزی له بهر خاطرێ یه كه دۆستى خۆى وه له شەر و عەكسپاتى ئەوانەش بمانپاریزی كه له ناو دلیاندا محبەتو خوشەويستى شاراوەیان هەبه بۆ ئەو دوژمنانهى خوا.

راست و دروسته فهرمايشتى تُو
 دهست ناگات به خوا دياره راسته وخُو
 هر تُو دهستگيرى راسته و بى حيله!!!
 نبتغى اليه نعم الوسيلة

ك ٤٦٤: ته محمدى كاكه عبدالقادرى بانى بى (خوالى خوشبوو) بوى گپراينه وه
 ووتى: شېخى ضياء الدين فهرمووى تهى علاء الدين كۆمهلىك له شيويكا نيشته جى
 بوون چهند ساله له گهليان خهريكم بانگه وازيان ته كه م بى سووده، وه له كاتى
 ئيرشادى جه نابى حه زره تى علاء الدين (قدس سره) دا فهرمووى منيش له گهليانا زور
 خهريك بووم، عثمان با من له گه پره كي كه وه توش له گه پره كي كه وه بچين سه ريكيان
 لى بدهين، كاتى چووين سه گه كاتى ناوچه كهش هه موويان ده ورى عثمان يان دا و
 مل كه چى بوون، فهرمووى عثمان من چهند ساله خهريكم بُو خه لكى ته م ناوچه يه
 بوم رانه هيژان تُو به يه كه شه و سه گه كانيشيانت راهينا.

ك ٤٦٥: صوفى قادرى مخلص^(١) بوى گپراينه وه ووتى: حه زره تى شېخ علاء
 الدين (قدس سره) ته شريفى موباره كى له بياره بوو، حه زره تى شا محمد عثمان
 ته شريفى پر فهر و به ره كه تيان له دوو پرووه بوو، له زستانىكى سه ختى وه كو
 ته مسالدا فهرمووى: با زياره تىكى پيرى دهستگير حه زره تى شا علاء الدين شېخى
 باوكم بكهين، حازرين، عه زريان كرد قوربان به م زستانه تووش و سه خته ناگهينه

(١) ته م صوفى قادره ئيستا ماليان له دهر بنديخانه وه سوز و ئاوازيكى زور به كول و گهرى هه به
 فهرمووى من هيچم نه نه زانى به م عه وامى و نه خوينده وارييه وه كه هه م جار يك حه زره تى شېخ
 عثمان په نجهى موباره كى خسته دهى بهنده وه لهو كاته وه تهو شوړشى شيعر و سوزه له
 به ره كاتيانه وه هه ل قولاه، فالحمد لله رب العالمين والصلاه والسلام على اشرف المرسلين محمد
 واله وصحبه و اتباعه اجمعين.

ئەۋى و كاتى ھاتوو چۆنە، ھەر چەندىان ووت نەى بىست فەرموۋى ئىشتىاقى دىدار زۆرە خۇم پى ناگىرى ھەستە صۇفى قادىر با بىكەۋىنە پى، بەۋ زىستانە پى دەرەتانە ئەگەشتىنە ھەر شوپى ئاگادارى سەختى پىگايان ئەكرىدىن تا گەشتىنە دەرەكى بە چەشتى ترسىيان لى نىشت ووتيان پەق ئەبنەۋە، بە نارەھەتتە كەۋە گەشتىنە كەماچار بەلام ئەم زاتە پى باك بوو لەۋ ھەموو زەپقەتەى كە بوو، دۋاى مەغرىپكى درەنگ وەخت گەشتىنە دەرەى مەپ دۋاى بەخىرھاتن و خۇش ھاتىكى تەۋاۋ لىيان پىرسىن چۆنە ۋا بەم زىستانە سەختە ھاتوون بەم دىۋا؟ ووتمان بۇ زىارەتى ھەزەرەتى شىخ ھاتوۋىن! مال وىرانىكىان ووتى خۇ بەخۋا من ئاگادارم ھەزەرەتى شىخ علاء الدىن (قدس سرە) تەشرىفى موبارەكى بىردۋە بۇ سەرگەت نەى ھىشت ئەم بىزورگە ەالى جەنابە ئەۋ شەۋە بىھەۋىتەۋە لە دەرەى مەپ ۋە ئەۋ ھەۋالەى كىتوپ پىگەياند، تەشرىفى ھەستا و كەۋىنەۋە پى تا نەگەشتىنە خىزمەتى، ھەۋانەۋەى بە چاۋ نەدى كاتى بە خىزمەت ئەۋ قىطى ۋەقتە گەشت فەرموۋى عثمان بە سەيارەى مەبت ھاتوۋى لە دوۋروۋە ۋە بۇ سەرگەت؟ ئەماچار بە سەر ھاتىكى زۆر گىرنگى خۇى گىرايەۋە كە بۇ ئوستادى خۇى ھەزەرەتى شىخ ضياء الدىن (قدس سرە) بەدى ھاتوۋە، دۋاى ئەۋە فەرموۋى: ياخۋا بەخىر بىى، فەرەھىت ھىنا ۋە ئەم بەدى ھاتەى گىراۋە بۇ شىخ عثمان گيان، ھەزەرەتى شىخ عبداللەى دىھلۋى ھىندى ئەۋەندە تەمەن دار بوو خىستىۋىيانە ناۋ قەفەزىكەۋە چىگىكى مابوو، يان فەرموۋى ئەيان خىستە ناۋ سەبەتەيەكەۋە ئەيان ھىنايە ناۋ خەتمە، لە ناۋ خەتمە كەيا جوان و گەنج ئەبۋەۋە ۋە قورئانى ئەخۋىند دۋاى خەتمەكە بە ھەمان دەستور ۋەك خۇى لى ئەھاتەۋە ۋە ئەيان خىستەۋە شوپى خۇى. ۋە مەبەستى ئەۋ قىطە عىظىمە لەم فەرمائىشتە ناۋازەيە ئەۋە بوو كە بە چاۋپىكەۋىتى دۇستان ھەمو نارەھەتتەك نەئەما.

ك ٤٦٦: صوفي توفيق كوري صوفي حمه ئەمىن لە دەربەندىخان دائەنىشى لە
كەلار گېرايهوه فەرمووى:

لە سەفەرىكا حەزرىتى شا محمد عثمان لە ئاوايى دىيەك فەرمووى دۆستى شك
نابەن لەم ئاوايىيە بە پەلە چايىيەكمان بۇ دەم بكات وە بە پەلە بىخۆنەوه و برۆين؟
عەرزمان كرد مالىك ھەيە فەرموو با لە خزمەتتانا بىن، كاتى دانىشتىن حەزرىتى
شىخى سراج الدىن فەرمووى لەم مالىە بۆنى حەزرىتى شىخى ضياء الدىن (قدس
سرە) دىت، عەرزىان كرد بەلى راستە پشتىنىكى ئەو زاتە لە مالىمان دايە پشتىنەكەيان
ھىنايە خزمەتى زيارەتى فەرموو وە چەند فەرمائىشتىكى فەرموو.

ك ٤٦٧: جارىكى تر صوفي توفيق گېرايهوه ووتى :

لە دوو پروو حەزرىتى شا علاء الدىن الله اكبرى نويزىكى ئىوارەى ئەكرد، لەو
الله اكبرەدا دىم كە ئەو ناوچەيە سەراسەر نورىكى رەش دای گرت سەراسەر
ناوچەكەى پر كرد، ھەمان چەشن رۆژان ھات و پۆژان پۆيى لە خزمەت حەزرىتى
قطبى زەمان شا عثمان دا بووين لە دوو پروو خەرىكى بناوان بەستىن بووين دەمە و
ئىوارە مامۇستا ملا عبداللهى كاتب كە لە كاروبارى بناوانەكەدا بەشداری ئەكرد
ئەويش فەرمووى با برۆينەوه بەردىكى لى بوو لە رىگا كەماندا لەوى نويزىكى بۆ
كردىن منىش نويزم دا بەست لە پشتىيەوه، زۆرى نەخاياند حەزرىتى شىخ محمد
عثمان سراج الدىن تەشرىفى ھىنا و لە لای منەوه نويزى دابەست و ئىقتىداى بە
مامۇستا ملا عبدالله كەرد، كىتوپ بى ئاگا خەيالى نويزەكەى حەزرىتى شىخى علاء
الدىن (قدس الله سرە العزيز) ھات بە ياد ما داواكار بووم كە ئەم زاتەش عەينى
لوطف بفرموى، كىتوپ بەرەكەت و فيوضاتىكى رەش سەراپا ئەو ناوچەيەى
داگرت و نورەكەش ھەموو ئەو ناوچەيە و ھەمومانى گرتەوه، سوپاسىكى بى پايان

بۆ خوای پەروەردگاری تاك و بى ھەمتا ھەزاران سالاو بۆ پۇرۇچى پاكى پىغەمبەرى
نازدار (صلی اللہ علیہ وسلم) و ئال و یارانی.

ك ٤٦٨: بەرېز و زانا وەلى بە وەفا خوالى خوشبوو خالە شېخ ئەحمەدى
شاكەلى گەرميانى^(١) بۆى گېرامەو ھەرمووى:

حاجى جاسمى باوكى حاجى عبداللەى جەلەولا پەحمەتى خوای لى بى ھەرمووى:
خالە شېخ ئەحمەد نامەپەكم بۆ بنووسە بۆ خزمەت ھەزرەتى شا محمد عثمانى سراج
الدين (قدس سرە) بۆ لابرەدى ئەو حالەتى مەجزوبى و جەزبەپە لە ھەموو كاتىكا،
ھەزرەتى شا محمد عثمان سراج الدين وەلامى ئەو داواكارىيەتى بەم چەشنە
نووسىبوو ھە: حاجى جاسم بە مەجزوبى لە دنيا دەرئەچى، وە بە مەجزوبى زىندوو
ئەكرىتەو، وە بە جەزبەو بە ھەزرى زاتى ھەق ئەگات.

بەلى ھەروا بوو كە ئەو سەماحەتە ھەرموويان بە حالەتى جەزبەو گيانى پاكى
سپارد و قەزا و بەلاى ھەزرەتى پىرى برد.

ئەمەش نمونەى ھەلبەستى جەنابى خوالى خوشبوو خالە شېخ ئەحمەدى شاكەلىيە:

ئەى چراى شەوقى جەمالت شەمعى حوجرەى سىنەكەم
دینەكەت ئاوى پەوانى مەزرەعەى ئایینەكەم
مەزرەعەى ئایىنى طاعت كاتى نەورۆزە و كزە
مەرحەمەتكە پروو لە من بە ئاوى دین و ژینەكەم

(١) خالە شېخ ئەحمەدى شاكەلى شاعىرى گەورەى گەرميان پياوئىكى زۆر بە ئەدەب و وىقار و
رېز بوو لە سالى ١٣٢٣ى كۆچى لە داىك بوو وە لە شەوى يەك شەممەى ٢٠ى ربيع الثانى
١٤٠٢ كۆچى وەفاتى ھەرموو، ھەزاران پەحمەتى لى بى پەكى لە ھەرموودەكانى ئەو بوو (ھەيفە
قصیدەپەك دابزى و ناوى ئەو سەماحەتەى تيا نەبى، ئەو مەبەستى (ھەزرەتى شا محمد عثمان
سراج الدين) بوو.

ژینه کهم قوربانی تویه بۆ دریژی ژینی تو
 خازرم قوربان فیدا کهم رۆحه کهی شیرینه کهم
 رۆحه کهی شیرینه کهم هەر چاوه چاوی ریگه ته
 خازرم شاها به برژانگ ریگه کهت په رژین ئە کهم
 ریگه کهت په رژین ئە کهم تا شاکهل و شیروانه بۆت
 حەیفه بۆچی تو نه یینی ده شته سهوز و شینه کهم
 شینه کهم بۆ شاکهلی کهم زاوو ئاوو شۆرمزار
 شاکهلی قوربانی تو بی شیخه کهی نه قشینه کهم
 شیخه کهی نه قشینه کهم قوربانی تو بی ژینه کهم
 حازری ئەفکاری تو بی، بۆ و یقایه ی دینه کهم
 بۆ و یقایه ی دینی من دوور و نزیکت بۆ نییه
 کاره باییکمه نیگاهت بۆ سهوادی سینه کهم
 سینه کهی پر مهینه تم، خوڤخانه یه کی قهسو ته
 سه فوه تی تو مهر بمالی، قهسو ته دیرینه کهم
 قهسو ته دیرینه کهم ریشه ی له دلما داکوتا
 گهر بژاریکی نه بی، فهوتاوه زهرعی دینه کهم
 دینه کهم مهربوطی^(۱) یاد و رابیطه ی^(۲) حوسنی تووه
 حوسنی تویه نووری دیدی پر ته م و ئەسرینه کهم
 پر نمی دووریه دیدم گهرچی دووریت بۆ نیه
 ئە ی فیدای دوور و نزیکت رۆحه کهی بی تینه کهم

(۱) دینه کهم مهربوطی : ئایینه کهم به ستراره.

(۲) رابیطه : سهریکه له ئەسراری طریقه له میانه ی دهستگیر و مریدانا.

پروحه کە ی بێ تینه کەم دووبارە عەرزى تۆ ئەکا
شاکەلى قورىانى تۆ بێ شىخە کە ی نه قشینه کەم

وەلامى سەماحەتى شا محمد عثمان سراج الدین حفظه الله بۆ شاکەلى:

گەرچی دووره پێگە جیگەت هەر له دلدا واز ئەکەم
یا دو فیکرت بۆ ئەدی شەوقى دل هەمراز ئەکەم
نەزمى خووش و شوخ و شیرینت فەرەح بەخشی دلە
شاکەلىش فەزلى هەزار جارە بە سەر شیراز ئەکەم
بۆ تەماشای شاکەل و شیروانە ئازیز فیکرى خۆم
هەر وەکو تەیارە بۆ ئەوجى سەما ئاغاز ئەکەم^(۱)
بۆ تەمەنناى حیفز^(۲) و حوسنى شاکەلى گریانمە^(۳)
پروو له قاپى حق بە دل دەستى دوعا هەوراز ئەکەم^(۴)

(۱) ئاغاز ئەکەم : یال ئەگرم و ئەفرم.

(۲) حیفز : حیفظ : پارێزگارى.

(۳) بەلى هەروا بوو کە گەرمیانی ئاواتە کە ی هاتە دى و هەروەکوو حەزەرەتى پیر فەرمووی
(هەروەکو بە ئاوانى خواستى) بە حضورى سەماحەتیان شایى مەرگ مەرگ بوو قوچى قورىانى
سوپاسالارى دین و دنیا بوو، وە سەد خۆزگەم بەو کەسە ی لەقاپیتا عاقیبت خیر ئەبێ ان شاالله
الرحمن.

(۴) هەوراز ئەکەم : بەرز ئەکەمەوه.

نمونە يەككى شىعرى ھەزرەتى قەلىبى زەمان شەھى عثمان گيان :

سەر گەشتە مەبەن ھەر ۋەكۈپەرۋىن و ستارە
بۇ ئەھلى خىرەد خۇنىيە لازم بە ئىشارە
ھەركەس ئەيەۋى عەفۋى خودا و عومرى دۈبارە
ئەمىرۇ بە يەقىن كەعبەنى حاجاتە بىارە

مەعلۇمە كەۋا طورى مونا جاتە بىارە

ئەطراف و دەر و بائى بە قورئانە منور
ناۋ ھۆدە و سەقىي بە ئەھادىشە مصور
ئەرواحى مەلەك گەردە لە ئەركانى مدور
باغاتى جىنان ئاۋى رەۋانى ۋەكۈۋە كەۋثەر

ۋەك بوۋى بەقىع جىگەنى ئاۋاتە بىارە

خاكى دەرى بىنابىيە بۇ دىدەنى كۆران
باعىث بە شفاى نوورى دلى پاكى ئەسىران
دەربانى دەرى خان و ئەمىر شاھو ۋەزىران
جىنى رەھم و دەۋاى زامى چلى چاكى فەقىران

سا مۇدە كەۋا كانى كەراماتە بىارە

ھەركەس ئەيەۋى نوورى عىباداتى لە دل بى
ئازو ھەۋەسى مەحبەسى دامى دلى دل بى
خاكى گل و خاشاكى ھەموۋ پاكى بە گول بى
جۈشى دلى پىر ھۈشى خودا دۈزى بە قول بى

ئاۋارە نەبى، بەھرى فىوضاتە بىارە

جیئی مووی مه حاسینی نه بی سیدی اکبر
 بهم مه سئهله یه ناطقه خۆ شه رعی مطهر
 یهك مووی شهریفی به نبی یکه به رابه ر
 جیئی فه خری هه موو عالهی ئه سراره سه راسه ر

عالی هیمه مه شاهی مه قاماته بیاره

په حمیكه ئیلاهی به ویصالی شه وو ماهم
 ئه و شاهه وا كه وا سه یقه له بۆ قه لبی سیاهم
 ئه و شاهه كه وا باعته بۆ عزت و جاهم
 بۆ راهی هودا هه ر ئه وه ده سگیر و په ناهم

میرئانی صفا مه طله عی ئایاته بیاره

یاران وهرن و سه ر كه نه بی دیده به گریان
 تاكه ی ده گه رین مات و سه راسیمه وو عوربان
 بۆ سۆزی ده روون قرچه بی دل سینهی بریان
 یخۆ به سه فای قه لبی یه وه جه معی برابیان

بۆ نوور و ضیاء فه وزی سه عاداته بیاره

دانه ر

ئه مانه وینه ی ئه سه د و بازان
 عالی مه رته به و بولند په روازن
 به شیرین خووی و به به رزی هیمه مه ت
 له نیوره گه زی خۆیان ممتازن

قراءة هذه الصلوة الشريفة مرة واحدة تساوي ١٠٠٠٠٠ صلوات اخرى
اللهم صل وسلم وبارك على سيدنا ومولانا محمد شجرة الأصل النورانية ولمعة
القبضة الرحمانية وأفضل الخليفة الانسانية وأشرف الصور الجسمانية و معدن الأسرار
الربانية و خزائن العلوم الأصطفائية صاحب القبضة الاصلية البهجة السنية والرتبة
العليه من اندرجت النبيون تحت لوائه فهم منه واليه وصل وسلم وبارك عليه و علي
اله واصحابه عدد ما خلقت ورزقت وامتت وأحييت الى يوم تبعث من افنيت وسلم
تسليماً كثيراً الي يوم الدين والحمد لله رب العالمين

که سئ له سهجده دا سه ری له سهر خاکی پاک دابئی له جیگه یه خالیدا که س
چاوی لی نه بی ده وام له سهر ثم دو عایه بکات هه رجار ۷ که رت تکراری بکاته وه
هوی به ثاوات گه یانندن و حاصل بوئی مه قصوده. (اللهم أنت العزیز و أنا الذلیل و
هل یرحم الذلیل إلا العزیز). هه مو جارئ سهجده ی برد ۷ جار بیخوئی، به لام
له گه ل ئیخلاص و حضوری دل وه له خه لوه تیدا.

ناومرۇك

لاپەرە	بابەت
۵	پېشەكى
۱۷	روونكردنهوه
۱۹	هەندى زارەوى تەسەووف
۵۲	بۆچى لەزەمانى ئەصھاىدا پرەزى خاويان لى بى كەرامەت كەم بوو
۵۵	باسى لە ژيانى حەزرىتى مەولانا خالىدى نەقشبەند
۶۷	ئىجازەتى نامەى ئىرشاد لە لاينەن حەزرىتى شاھ عبداللە وە بۆ حەزرىتى مەولانا خالىد (پرەزى خاويان لى بى).
۷۳	حەزرىتى شېخ سراج الدىنى يەكەم قدس سرە : ك ۱ تا ك ۱۱۴
۱۸۱	لە وەسىيەت و ئامۇژگارىيەكانى حەزرىتى پىر
۲۱۸	نوسخەيەك كە لەمناقىب و ژمارەكانى أولياء الله
۲۱۹	حەزرىتى شېخ محمد بماء الدين (قدس سرە): ك ۱۱۵ تا ك ۱۳۳
۲۴۶	سوودى نزيك بوونەو لە ئەوليا و پياوچاكان
۲۵۲	ناوى هەندى لە زاناياتى بەرپىزو گەورەى ئەو سەردەمە
۲۶۶	چەند مەكتوبىكى ئىمامى غەزالى
۲۶۹	ئىمامى شافىعى
بەرگى دووم	
۲۷۳	پاشماوۋى ناوى هەندى لە زاناياتى بەرپىزو گەورەى ئەو سەردەمە
۳۱۱	حەزرىتى شېخ مەولانا غومەرى ضياء الدين (قدس سرە)
۳۱۳	پېشەكى
۳۲۳	بەشى يەكەم

۳۲۵		كهراماتی ههزرهتی مهولانا عومهری ضیاء الدین و ههزرهتی شیخی نجم الدین ك ۱۳۴ تا ۲۴۱
۴۳۷		بهشی دووهم
۴۳۹		كۆمهلی لهو ههلبهست و نامانهی كه ههزرهتی شا عمر (قدس الله سره العزيز) فهرمايشتی فهرمووه یان بۆیان نووسیوه.
		بهرگی سییهم
۴۸۷		ههزرهتی مهولانا شیخ محمد علاء الدین ك ۲۴۲ تا ك ۲۸۰
۵۴۷		ههزرهتی شیخ محمد عثمان سراج الدینی دووهم ك ۲۸۱ تا ك ۴۶۸

